РУССКО-КАРЕЛЬСКИЙ СЛОВАРЬ

VENÄJÄ-VIENA ŠANAKIRJA

Петрозаводский государственный университет
Институт языка, литературы и истории КарНЦ РАН

РУССКО-КАРЕЛЬСКИЙ СЛОВАРЬ
(севернокарельские диалекты)

Петрозаводск
издательство PERIODIKA
2015

Petroskoin valtijonyliopisto
Venäjän Tietoakatemijan Karjalan tietokeškukšen
Kielen, kirjallisuon ta istorijan instituutti

VENÄJÄ-VIENA ŠANAKIRJA

Petroskoi
ИЗДАТЕЛЬСТВО PERIODIKA
2015

УДК 811.511.112(038)
ББК 81.661.2-422
Р 89

Издано при финансовой поддержке Министерства Республики Карелия по вопросам национальной политики, связям с общественными, религиозными объединениями и средствами массовой информации в рамках государственной программы Республики Карелия «Развитие институтов гражданского общества и развитие местного самоуправления, защита прав и свобод человека и гражданина» на 2014-2020 годы».

Составители:

П. М. Зайков, В. И. Каракина, М. А. Спицына, Н. Н. Архипова, Т. И. Медведева, Н. А. Пеллинен, И. П. Новак, Г. Е. Леттиева

Редакторы:

кандидат филологических наук **В. П. Федотова**,
доктор филологических наук **П. М. Зайков**,
кандидат филологических наук **М. В. Кундозерова**

Рецензенты:

старший преподаватель кафедры прибалтийско-финской филологии Петрозаводского государственного университета **О. Э. Горшкова**,
кандидат филологических наук **С. В. Ковалёва**

Р 89 **Русско-карельский** словарь (севернокарельские диалекты) = Venäjä-viena šanakirja / сост.: Зайков П. М. [и др.]. – Петрозаводск: Периодика, 2015. – 360 с.
ISBN 978-5-88170-255-7.

УДК 811.511.112(038)
ББК 81.661.2-422

© П. М. Зайков, В. И. Каракина, М. А. Спицына, Н. Н. Архипова, Т. И. Медведева, Н. А. Пеллинен, И. П. Новак, Г. Е. Леттиева, составление, 2015
© Издательство «Периодика», оригинал-макет, 2015

ISBN 978-5-88170-255-7

ПРЕДИСЛОВИЕ

Карельский язык относится к прибалтийско-финской ветви финно-угорской языковой семьи. Он наиболее близок ижорскому, финскому и вепсскому языкам. Начиная с 1990 года возрождается карельская письменность на основе севернокарельских и ливвиковских диалектов. Оба варианта карельского языка преподаются в школах Республики Карелия и в Петрозаводском государственном университете. Наряду с подготовкой учебников и учебно-методических пособий идёт процесс сознательного развития лексики и терминологии, процесс становления орфографических норм языка.

Данный «Русско-карельский словарь» является первым словарём, построенным на основе севернокарельских диалектов, функционирующих, главным образом, на территории современного Калевальского и Лоухского районов Республики Карелия.

Словарь включает наряду с нейтральной лексикой современную широко употребительную терминологию, наиболее типичные фразеологизмы из русского языка, которые либо переводились дословно, либо им находились соответствующие устойчивые выражения в карельском языке.

Широкий спектр слов от традиционной хозяйственной до современной лексики, большое количество словосочетаний и примеров – всё это делает словарь ценным и необходимым справочником для широкого круга читателей. Словарь будет полезен для студентов, редакторов газет и журналов, радио и телевидения, научных сотрудников и всех тех, кто интересуется карельским языком и карельской культурой.

В составлении словаря принимали участие: Зайков П. М. (буквы А, Б, Г, Д, И, Й, К, П; предисловие, статьи «О построении словаря» и «Грамматическая справка»), Каракина В. И. (В, Е, Ё, Ж, З, Л, С), Спицына М. А. (О, С), Архипова Н. Н. (Р, С, Ш), Медведева Т. И. (М, У, Ф, Э), Пеллинен Н. А. (Н, Х, Ц), Новак И. П. (Т, Ю, Я), Леттиева Г. Е. (Ч, Щ).

Составители словаря благодарны Петрозаводскому государственному университету, включившему данный словарь в Программу стратегического развития на 2012 – 2016 гг. «Университетский комплекс ПетрГУ в научно-образовательном пространстве Европейского Севера: стратегия инновационного развития», а также научным сотрудникам Института языка, литературы и истории Карельского научного центра РАН, ознакомившимся с материалом словаря и сделавшим ценные замечания по его доработке, а также Чешейко Н. Т. за предоставленные материалы по лексике флоры карельского языка. Особую благодарность приносим научным сотрудникам Новак И. П. и Пеллинен Н. А., которые взяли на себя труд по техническому оформлению и унификации словарных статей.

Составители словаря будут признательны читателям, которые внесут в словарь свои замечания, поправки, дополнения. Их следует отправлять по электронной почте: sanakirja@list.ru

О ПОСТРОЕНИИ СЛОВАРЯ

Все заглавные слова набраны полужирным шрифтом и расположены в соответствии с алфавитом русского языка. Заглавное слово заменяется в словарной статье и гнезде знаком тильда (~):

паук hämehikki; ~ плетёт сеть hämehikki kutou verkkuo

преградить, преграждать šalvata; ~ дорогу šalvata tie

Этот же знак заменяет неизменяемую часть заглавного слова, отделённую двумя вертикальными параллельными линиями (||):

пелена||ть kapaloija; мама ~ет ребёнка muamo kapaloičču laštah

порожн||ий tyhjä; ~яя бочка tyhjä puini

Компоненты сложного слова карельского языка разделяются одной вертикальной линией (|):

бакен varotuš|merkki

бакенщик varotuš|merkin|kaččoja

Омонимы, т.е. слова одинаковые по произношению и написанию, но разные по значению, даются отдельными статьями, содержащими пояснения, обозначаются надстрочными арабскими цифрами:

ключ¹ (*в замке*) avuan, avain; открыть дверь ~ом avata ovi avuamella

ключ² (*родник*) kaivo, hete, lähte; пить воду из ~а juuvva vettä hettieštä

Различные значения русских слов выделяются внутри одной статьи арабскими полужирными цифрами с точкой (**1. 2. 3.**):

корми||ть 1. (*давать корм*) šyöttyä; ~ скот šyöttyä šiivattua; ~ кур n'okittua kanoja **2.** (*грудью*) imettyä; ~ ребёнка imettyä lašta **3.** (*содержать*) elättyä, ruokkie; он ~т большую семью hiän elättäy šuurta perehtä

перемена 1. (*смена, изменение*) muutoš, vaihto; ~ места работы työpaikan vaihto **2.** (*перерыв*) väli|aika; большая ~ pitkä väliaika, ruokatunti

Все пояснения даются курсивом в круглых скобках:

игл||а 1. niekla, (*швейная*) ompelu|niekla, (*вязальная*) tikku; остриё ~ы nieklannenä; вязать ~ой niekluo; большая штопальная ~ äimä **2.** (*хвойная*) nieklani; еловая ~ kuušen nieklani

При русских терминах в скобках даётся помета, указывающая на область знаний (использованные пометы содержатся в списке сокращений):

бегония (*бот.*) vino|lehti

тайм (*спорт.)* erä

траншея 1. (*военн.)* šuoja|hauta ...

Если слово в карельском языке имеет несколько синонимических эквивалентов, совпадающих в некоторых контекстах, то они даются через запятую:

глыба lautakko, pala, möhkyrä, möhkäleh

гнуть taivuttua, viäntyä, painua, kiäntyä, koukistua

Примеры-предложения отделяются друг от друга точками с запятой:

пада||ть 1. (*валиться*) lanketa, kirvota, kuatuo, šortuo; ягоды ~ют с кустов marjat lanketah penšahašta ...

подпис||ь alla|kirjutuš; бумага для ~и allakirjutettava paperi; поставить свою ~ allakirjuttua; ~ на обратной стороне фотографии valokuvan toisella puolella olija allakirjutuš

Сложносокращённые слова, читаемые как обычные, даются в алфавитном порядке:

госаппарат valtijon|virka|konehisto; работник ~а valtijonvirkakonehiston ruataja

госбанк valtijon|pankki

госбюджет valtijon|bydžetti

госинспекция valtijon tarkaššuš

В тех случаях, когда слово встречается в русском языке только в определённых сочетаниях, или когда оно не может быть переведено вне сочетаний, после него ставится двоеточие и приводятся словосочетания с переводами:

избежание: во ~ ошибок virheijen välttämisekši

корточк||и: сидеть на ~ах istuo kyykkysilläh

За знаком ромба (◊) даются фразеологические обороты:

долг 1. (*взятое взаймы*) laihina, velka; дать в ~ antua laihinah; давать в ~ velottua; брать в ~ laihinoija **2.** (*обязанность*) velvollisuš; священный ~ pyhä velvollisuš ◊ в долгах как в шелках velašša kuin huutehešša

Устойчивые словосочетания находятся внутри словарной статьи:

полотн||о 1. (*ткань*) kankaš; льняное ~ liinakankaš **2.** (*картина*) taulu; ~а Сурикова Surikovin taulut **3.** (*дороги*) tie; ◊ бледный как полотно kalpie kuin valkie kankaš

В устойчивых словосочетаниях и фразеологизмах заглавные слова даются без сокращения.

Заглавное слово прилагательных приведено в форме мужского рода:

деревянн||ый 1. (*сделанный из дерева*) puini, puu=; ~ая дверь puini ovi; ~ дом puutalo; ~ая бочка puini; ~ая палка pualikka; ~ые мостки kapulašillat **2.** (*неподвижный, невыразительный*) jäykistynyt; ~ое лицо jäykistynyt nuama

Заглавными словами даются также формы сравнительной и превосходной степени прилагательных:
лучше 1. (*сравнит. ст. от* хорошо) parempi ...
лучший ... **2.** (*превосходная степень от* хороший) paraš, parahin

Уменьшительные формы существительных рассматриваются в качестве отдельной словарной статьи:
домик mökki, kämppä, hökkeli
пастушок paimen|poika

Знак равенства, расположенный после карельского слова (в редких случаях перед ним), означает, что оно является частью сложного слова:
перекрёстн||ый risti=; ~ огонь ristituli; ~ое опыление ristipölytyš; ~ые волны ristiuallot

Ударение в русских словах не ставится, за исключением случаев, когда ударение служит для различения слов:
а́тлас kartašto, kartta|kirja; открой ~ и найди Пяозеро avua karttakirja ta löyvä Piäjärvi
атла́с atlassi
по́дать vero
пода́ть, подавать 1. (*дать, поднеся*) antua; ~ милостыню antua miilostinua; ~ заявление в суд jättyä anomuš oikevuteh ...

В словаре приводятся русские глаголы совершенного и несовершенного вида. В подавляющем большинстве случаев видовые отличия глаголов не влияют на перевод, поэтому, если они начинаются на одну букву, то приводятся в одной словарной статье. При этом первым следует глагол совершенного вида.
перевезти, **перевозить 1.** (*возить*) kulettua, kyyvitä, juontua ~ товар по железной дороге kulettua tavara rautatietä myöten **2.** (*переправить*) ehättyä; ~ на лодке через реку ehättyä joven toisella rannalla

Возвратные глаголы приводятся отдельной словарной статьёй:
кача||ться heiluo, häilyö, kiikkuo; сосны ~ются honkat heilutah; дети ~ются на качелях lapšet kiikutah kiikulla

Управление карельских глаголов выявляется, в основном, в иллюстративных примерах:
перейти, переходить 1. (*переместиться*) männä, kualua, šiirtyö; ~ через дорогу männä tien yli; ~ вброд kualua; ~ в другую комнату šiirtyö toiseh huoneheh **2.** (*переменить занятие*) šiirtyö; ~ на другую работу šiirtyö toiseh ruatoh ...

СПИСОК СОКРАЩЕНИЙ

анат. – анатомия
археол. – археология
астр. – астрономия
астрол. – астрология
безл. – безличный глагол
биол. – биология
бот. – ботаника
военн. – военное дело
вопр. – вопросительный
геогр. – география
геол. – геология
геом. – геометрия
грамм. – грамматика
знач. – значение
зоол. – зоология
ирон. – иронически
ист. – исторический термин
карт. – в карточной игре
км. – километров
кулин. – кулинария
л. – либо
лингв. – лингвистика
лит. – литература
матем. – математика
медиц. – медицина
межд. – междометие
мест. – местоимение
метеор. – метеорология
миф. – мифология
мн. – множественное число
морск. – морское дело
музык. – музыка
н. – нибудь
нареч. – наречие
относит. – относительное местоимение
отр. – отрицательная частица; отрицание
охот. – охотничий термин
перен. – в переносном значении
погран. – пограничный
полигр. – полиграфия
полит. – политический термин
прил. – прилагательное
религ. – религия
сельхоз. – сельское хозяйство
сказ. – сказуемое
см. – смотри
собир. – собирательное
спец. – специальный термин
спорт. – спортивный термин
сравнит. ст. – сравнительная степень
строит. – строительное дело
сущ. – существительное
театр. – театроведение, театр
техн. – техника
уменьш. – уменьшительная форма
усилит. – усилительная частица
фарм. – фармацевтика
физ. – физика
физиол. – физиология
филос. – философия
финанс. – финансовый термин
фолькл. – фольклор
фото – фотография
хим. – химия
худ. – художественный
церк. – церковное слово
числ. – имя числительное
шахм. – термин шахматной игры
шутл. – шутливое слово, выражение
экон. – экономика
электр. – электричество
юрид. – юридический термин

КРАТКАЯ ГРАММАТИЧЕСКАЯ СПРАВКА

Фонетика

Фонетическая структура севернокарельских диалектов насчитывает в своём составе 8 гласных (a, o, u, ä, ö, y, i, e) и 17 согласных фонем (k, t, t', p, č, l, l', m, n, n', r, s, s', š, j, h, v). Звонкие g, d, b, z, ž и согласные f, c в исконной лексике не употребляются, но используются в заимствованиях и при транслитерации имён собственных.

Гласные

Гласные карельского языка произносятся с чётко выраженной артикуляцией как в ударном, так и в безударном слоге.

Гласные a, o, u (palava 'горячий', kokko 'орёл', uni 'сон') произносятся практически как русские а, о, у.

Гласные звуки ä, ö, y (ämmö 'бабушка', höperö 'глупый', kynkä 'локоть') соответствуют этим же гласным финского языка.

Гласные i, e (hämehikki 'паук', pereh 'семья') соответствуют русским гласным и, э.

В исконной лексике севернокарельских диалектов три гласных звука могут быть краткими и долгими: u – uu (tuli 'огонь' – tuuli 'ветер'), y – yy (veny 'лежи' – venyy 'он лежит'), i – ii (rita 'ловушка' – riita 'ссора'). Остальные гласные могут быть в слове только краткими.

Дифтонги и трифтонги

В карельском языке наряду с краткими и долгими гласными слог образуют дифтонги и трифтонги. В состав дифтонга входят два гласных, а трифтонга – три, которые произносятся как единый звуковой комплекс без разрыва между гласными, входящими в них. Слоговая граница никогда не проходит внутри дифтонга или трифтонга.

Карельский язык является дифтонгонасыщенным (21 единица):

1. i-овые: ai (maima 'наживка'), oi (oikie 'правый'), äi (äijä 'много'), öi (ikävöijä 'скучать'), ui (muinoin 'в прошлом'), yi (yksityini 'частный'), ei (vei 'он унёс').

2. u, y-овые: au (hauki 'щука'), äy (hiän työntäy 'он отправит'), ou (loukko 'дыра'), öy (löyly 'пар'), eu (leuka 'подбородок'), ey (kipeytyö 'заболеть'), iu (miula 'у меня'), iy (läsiy 'он болеет').

3. ie (kontie 'медведь'), uo (tuo 'тот'), yö (työ 'работа'), iä (piä 'голова'), ua (mua 'земля'), yä (löytyä 'находить').

Трифтонги (11 единиц) имеют в своём исходе гласные u, y, i. Первые два из названных являются личными окончаниями 3 лица ед. ч. изъявительного наклонения глаголов. Присоединяясь к основе глагола с исходом на дифтонг, они образуют в конце названной формы слова трифтонг: uou (juou 'пьёт'), yöy (lyöy 'бьёт'), uau (šuau 'получит'), iäy (jiäy 'останется'), yöy (šyöy 'ест'), ieu (rupieu 'начнёт'), iey (viey 'унесёт'), yäy (kesryäy 'прядёт').

Трифтонги с исходом на гласный i возникают в глагольных формах 3 л. ед. ч. условного наклонения: iei (hiän lohkieis 'он откололся бы'), uai (hiän hokšuais 'он догадался бы'), yäi (hiän lisyäis 'он добавил бы'), uoi (hiän murtuois 'он сорил бы').

Гармония гласных

Гармония гласных означает, что в слове могут быть либо заднерядные гласные a, o, u (talošša 'в доме'), либо переднерядные ä, ö, y (järveššä 'в озере'). Гласные же i, e могут выступать в обоих случаях (villa 'шерсть', virvetyš 'рябь', kunne 'куда', varret 'стебли').

В силу закона гармонии гласных многие суффиксы и окончания имеют два варианта: -lla и -llä (jove-lla 'на реке', но järve-llä 'на озере'), -mma и -mmä (tule-mma 'мы придём', но keitä-mmä 'мы варим').

В сложных словах каждая часть гармонирует самостоятельно, выбор суффикса или окончания определяется последним словом: kuokinta|päivä-nä 'в день копки картофеля'.

Согласные

В севернокарельских диалектах только четыре согласных могут быть твёрдыми и мягкими. Мягкость обозначается знаком апострофа: l – l', n – n', t – t', s – s'. При этом две первых пары распространены шире, чем две последних: villa 'шерсть' – vil'l'a 'зерновые', kanna 'неси' – min'n'a 'невестка', kartta 'карта' – Ort't'o 'Артём', missä 'где' – lauluas's'a 'напевая'.

Как уже отмечалось ранее, севернокарельским диалектам присущи глухие согласные k, t, t', p: kakla 'шея', huuhtuo 'полоскать', lat't'ata 'складывать', loppuu 'заканчивается'. Звонкие согласные g, d, b и согласный f встречаются редко в заимствованных словах и в именах собственных: Grigorjev, Dubinin, Borodkin, Fedotov.

Согласный č произносится как русский ч: čuuru 'песок', kučun 'я зову'.

В карельском языке чётко противопоставляются свистящий s и шипящий š, которые произносятся соответственно как русские с и ш: pois 'прочь', šuuri 'большой'. Свистящий согласный может быть мягким s': ruatuas's'a 'работая'.

Щелевые согласные v, j не выступают в абсолютном конце слова в отличие от согласного h, который может закрывать последний слог слова: veneh 'лодка', pereh 'семья'.

Согласные l, l', r, m, n, n' относятся к так называемым сонорным: läkkä 'пойдём', mal'l'a 'миска', ruavaš 'взрослый', nuakla 'гвоздь', n'apa 'пуп'.

Все согласные, за исключением j, h, могут выступать как в виде одиночных так и удвоенных согласных, период произношения которых значительно дольше одиночных: kk (šukka 'носок'), tt (kattila 'кастрюля'), t't' (Tat't'ana 'Татьяна'), pp (kauppa 'магазин'), vv (myyvvä 'продать'), ss (paissa 'говорить'), s's' (opaštuos's'a 'обучаясь'), šš (peššä 'мыть'), čč (meččä 'лес'), ll (kävellä 'ходить'), l'l' (istuol'l'ah 'сидя'), rr (purra 'грызть'), mm (hammaš 'зуб'), nn (kannan 'я несу'), n'n' (min'n'a 'невестка').

Чередования согласных

Согласные карельского языка вступают между собой в количественные и качественные чередования. Количественные чередования распространяются на удвоенные согласные, качественные – на одиночные и сочетания разных согласных.

Для карельского языка характерны следующие количественные чередования:

kk ~ k, tt ~ t, pp ~ p, čč ~ č. Удвоенные согласные выступают в открытом слоге (оканчивающемся на гласный), одиночные – в закрытом слоге (оканчивающемся на согласный): lakki 'шапка' – lakit 'шапки', lätty 'блин' – lätyt 'блины', nappi 'пуговица' – napit 'пуговицы', veičči 'нож' – veičet 'ножи'.

Качественные чередования согласных распространяются на одиночные согласные k, t, p либо сочетания согласных, их содержащие. Левый член чередования выступает в открытом слоге, правый – в закрытом:

k ~ Ø, v, j: laki 'потолок' – luat 'потолки'; joki 'река' – jovet 'реки'; käki 'кукушка' – käjet 'кукушки'
t ~ Ø, v, j: hätä 'беда' – hiät 'беды'; rauta 'железо'- rauvat (мн.ч.), aita 'забор' – aijat 'заборы'
p ~ v: huapa 'осина' – huavat 'осины'; lupuan 'я обещаю' – luvata 'обещать'
lk ~ l: jälki 'след' – jälet 'следы'; kulkie 'идти' – kulen 'я иду'
rk ~ r: märkä 'сырой' – märät 'сырые'; kerkien 'я успею' – keritä 'успеть'
hk ~ h: nahka 'кожа' – nahat 'кожи'; ryyhkie 'вытирать' – ryyhin 'я вытру'
sk ~ s: laiska 'ленивый' – laisat 'ленивые'; viskuan 'я швыряю' – visata'швырять'
šk ~ š: leški 'вдова' – lešet 'вдовы'; 'koškie 'касаться' – košen 'я касаюсь'
tk ~ t: matka 'путь' – matat 'пути'; matkuan 'я иду' – matata 'идти'
lt ~ ll: pelto 'поле' – pellot 'поля'; vejältyä 'дёрнуть' – vejällän 'я дёрну'
rt ~ rr: parta 'борода' – parrat 'бороды'; šortua 'уронить' – šorran 'я уроню'
nt ~ nn: kanto 'пень' – kannot 'пни'; antua 'дать' – annan 'я дам'
ht ~ h: lehti 'лист' – lehet 'листья'; mahtua 'мочь' – mahan 'я могу'
st ~ ss: kiista 'спор' – kiissat 'споры'; maistua 'пробовать' – maissan 'я пробую'
št ~ šš: mušta 'чёрный' – muššat 'чёрные'; opaštuo 'учиться' – opaššun 'я учусь'
mp ~ mm: lampi 'ламба' – lammit 'ламбы'; ampuo 'выстрелить' – ammun 'я выстрелю'

Морфология

Основа имени

Основой имени является та часть слова, которая остаётся, если от неё отбросить падежное окончание. К одноосновным именам относятся такие, которые имеют гласную или гласные основы. Основы имени определяются, исходя из начальной формы.

	Номинатив ед. ч.	**Генитив ед. ч.**	**Партитив ед. ч.**
1. **a, ä**	kala 'рыба', kylä 'деревня'	kala-n, kylä-n	kalu-a kyly-ä
2. **ö, ö**	kukko 'петух', kylvö 'посев'	kuko-n kylvö-n	kukku-o kylvy-ö
3. **u, y**	kerppu 'веник' kyly 'баня'	kerpu-n kyly-n	kerppu-o kyly-ö
4. **i**	värčči 'мешок'	värči-n	värčči-e
5. **i**	šormi 'палец'	šorme-n	šormi-e
6. **дифтонг**	šuo 'болото' tie 'дорога'	šuo-n tie-n	šuo-ta tie-tä

Двуосновные имена наряду с гласной имеют согласную основу, которая выявляется в форме партитива единственного числа.

	Номинатив ед. ч.	**Генитив ед. ч.**	**Партитив ед. ч.**
1. **hi**	tuohi 'береста'	tuohe-n	tuoh-ta
ri	veri 'кровь'	vere-n	ver-ta
ni	šieni 'гриб'	šiene-n	šien-tä
ši	lapši 'ребёнок'	lapše-n	laš-ta
si	vesi 'вода'	veje-n	vet-tä
2. **mi**	lumi 'снег'	lume-n	lun-ta
3. **e**	late 'пол'	lattie-n	latet-ta
4. **aš**	ahaš 'тесный'	ahtaha-n	ahaš-ta
äš	mätäs 'кочка'	mättähä-n	mätäš-tä
eš	kirveš 'топор'	kirvehe-n	kirveš-tä
is	nakris 'репа'	nakrehe-n	nakris-ta
5. **oš öš**	oššoš 'покупка'	oššokše-n	oššoš-ta
uš yš	kakluš 'воротник'	kaklukše-n	kakluš-ta
eš	vereš 'свежий'	verekše-n	vereš-tä
is	jänis 'заяц'	jänikse-n	jänis-tä

	Номинатив ед. ч.	Генитив ед. ч.	Партитив ед. ч.
6. **huš hyš (v)uš (v)yš**	puhtahuš ’чистота’ levevyš ’ширина’	puhtahuo-n levevyö-n	puhtahut-ta levevyt-tä
7. **ni**	naini ’женщина’	naise-n	nais-ta
8. **h** **l** **r** **n**	pereh ’семья’ vemmel ’дуга’ penker ’грядка’ ahven ’окунь’	perehe-n vempele-n penkere-n ahvene-n	pereh-tä, vemmel-tä penker-tä ahven-ta
9. **ut** **yt**	airut ’вёселко’ lyhyt ’короткий’	airuo-n lyhyö-n	airut-ta lyhyt-tä
10. **(i)n**	viivotin ’линейка’	viivottime-n	viivotin-ta
11. **(ma)toin** **(mä)töin**	näkymätöin ’невидимый’ hiematoin ’безрукавный’	näkymättömä-n hiemattoma-n	näkymätöin-tä hiematoin-ta

Число

Единственное число имён не имеет показателя, множественное число образуется присоединением показателя -t (номинатив, аккузатив множественного числа), -i, -loi, -löi (косвенные падежи) к гласной основе слова: šuuri hauki ’большая щука’ – šuuret hauvit ’большие щуки’ – šuurissa haukiloissa ’в больших щуках’.

Показатель множественного числа -loi, -löi употребляется в случаях, если двухсложное слово оканчивается на гласные o, ö, u, y, i: vilu pirtti ’холодный дом’ – viluloissa pirttilöissä ’в холодных домах’. В остальных случаях употребляется суффикс множественного числа -i: vanha veneh ’старая лодка’ – vanhoissa venehissä ’в старых лодках’.

Падеж

Карельский язык является многопадежным. В севернокарельских диалектах насчитывается 14 падежей: номинатив, генитив, аккузатив, партитив, эссив, транслатив, инессив, элатив, иллатив, адессив-аллатив, аблатив, абессив, комитатив, инструктив.

Таблица падежных окончаний

Падеж	единственное число	множественное число
Номинатив (ken, mi ’кто, что’)	**- Ø:** tuatto ’отец’, pereh ’семья’	**- t:** tuato-t, perehe-t
Генитив (kenen, min ’чей’)	**- n:** tuato-n, perehe-n	**-(j)en:** tuattoj-en, perehi-en
Аккузатив (ken, mi ’кого, что’)	**- Ø, -n:** tuatto, tuato-n, pereh, perehe-n	**-t:** tuatot, perehet
Партитив (ketä, mitä ’кого, что’)	**-a, -ä, -o, -ö, -e, -ta, -tä:** tuattu-o, pereh-tä	**-a, -ä, -e, -ta, -tä, -ja, -jä:** tuatto-ja, perehi-e
Эссив (kenenä, minä ’кем, чем’)	**-na, -nä:** tuatto-na, perehe-nä	**-na, -nä:** tuattoloi-na, perehi-nä
Транслатив (keneksi, miksi ’кем, чем’)	**-kši, -ksi:** tuato-kši, perehe-kši	**-ksi:** tuattoloi-ksi, perehi-ksi
Инессив (kenešša, missä ’в ком, чём’)	**-šša, ššä, -ssa, -ssä:** tuato-šša, perehe-ššä	**-ssa, -ssä:** tuattoloi-ssa, perehi-ssä
Элатив (kenešta, mistä ’о ком, о чём’)	**-šta, -štä, -sta, -stä:** tuato-šta, perehe-štä	**-sta, -stä:** tuattoloi-sta, perehi-stä
Иллатив (keneh, mih ’в кого, во что’)	**-h:** tuatto-h, perehe-h	**-h:** tuattoloi-h, perehi-h
Адессив-аллатив (kenellä, millä ’у кого, у чего’)	**-lla, -llä:** tuato-lla, perehe-llä	**-lla, -llä:** tuattoloi-lla, perehi-llä
Аблатив (keneltä, miltä ’от кого, от чего’)	**-lta, -ltä:** tuato-lta, perehe-ltä	**-lta, -ltä:** tuattoloi-lta, perehi-ltä
Абессив (kenettä, mittä ’без кого, без чего’)	**-tta, -ttä:** tuato-tta, perehe-ttä	**-tta, -ttä:** tuattoloi-tta, perehi-ttä
Комитатив (kenen, min kera ’с кем, с чем’)	-	**-neh:** tuattoloi-neh, perehi-neh
Инструктив (kuinka, mitein ’как’)	-	**-n:** tuattoloi-n, perehi-n

Притяжательные суффиксы

Притяжательные суффиксы, следуя за падежным окончанием, указывают на принадлежность предмета первому, второму или третьему лицу.

1 л.	**-ni**	jalka-ni ’моя нога, мои ноги’
2 л.	**-š**	jalka-š ’твоя нога, твои ноги’
3 л.	**-h**	jalka-h ’его нога, его ноги’

Имя прилагательное

Степени сравнения прилагательных

Прилагательные имеют три степени сравнения: положительную, сравнительную и превосходную. Положительная степень не имеет специального суффикса, в то время как показателем сравнительной степени (компаратива) является -mpi (-mma-, -mmä-, -mpa-, -mpä- в единственном числе, -mmi-, -mpi- во множественном числе косвенных падежей). Суффиксом превосходной степени (суперлатива) является -in (-imma-, -immä-, -impa-, -impä- в единственном числе, -immi-, -impi- во множественном числе косвенных падежей). Просклоняем словосочетание pieni kylä ’маленькая деревня’ в формах компаратива и суперлатива.

Падеж	**Компаратив**		**Суперлатив**	
	ед. ч.	мн. ч.	ед. ч.	мн. ч.
Ном.	pienempi kylä	pienemmät kylät	pienin kylä	pienimmät kylät
Ген.	pienemmän kylän	pienempien kylien	pienimmän kylän	pienimpien kylien
Парт.	pienempyä kylyä	pienempie kylie	pienimpyä kylyä	pienimpie kylie
Эсс.	pienempänä kylänä	pienempinä kylinä	pienimpänä kylänä	pienimpinä kylinä
Инесс.	pienemmässä kylässä	pienemmissä kylissä	pienimmässä kylässä	pienimmissä kylissä
Элат.	pienemmästä kyläsẗä	pienemmistä kylistä	pienimmästä kyläsẗä	pienimmistä kylistä
Илл.	pienempäh kyläh	pienempih kylih	pienimpäh kyläh	pienimpih kylih
Адесс.-алл.	pienemmällä kylällä	pienemmillä kylillä	pienimmällä kylällä	pienimmillä kylillä

Имя числительное

Числительные делятся на количественные, отвечающие на вопрос montako? ’сколько?’ (yksi ’один’, kakši ’два’, kolme ’три’, nellä ’четыре’, viisi ’пять’, kuuši ’шесть’, šeiťťemen ’семь’, kahekšan ’восемь’, yhekšän ’девять’, kymmenen ’десять’), и порядковые, отвечающие на вопрос moneško? ’который по счёту’ (enšimmäini ’первый’, toini ’второй’, kolmaš ’третий’, nelläš ’четвёртый’ и т.д.).

Числительные от 11 до 19 образуются с помощью -toista (yksitoista ’одиннадцать’, kakšitoista ’двенадцать’, kolmetoiosta ’тринадцать’, nellätoista ’четырнадцать’ и т.д.), десятки – с помощью -kymmentä (viisikymmentä ’пятьдесят’, kuušikymmentä ’шестьдесят’, šeiťťemenkymmentä ’семьдесят’), круглые сотни, тысячи и миллионы – соответственно с помощью -šatua (kolmešatua ’триста’, nelläšatua ’четыреста’), -tuhatta (viisituhatta ’пять тысяч’, kahekšantuhatta ’восемь тысяч’), -miljonua (kahekšanmiljonua ’восемь миллионов’, yhekšänmiljonua ’девять миллионов’).

Порядковые числительные образуются с помощью суффикса -š: kolma-š ’третий’, nellä-š ’четвёртый’, viije-š ’пятый’. Исключением являются enšimmäini ’первый’ и toini ’второй’.

В составных числительных 11–19 суффикс присоединяется к первой части: yheštoista ’одиннадцатый’, kaheštoista ’двенадцатый’, kolmaštoista ’тринадцатый’ и т.д. В остальных случаях – к обеим частям числительного: nelläškymmeneš ’сороковой’, viiješšuaš ’пятисотый’, kuuvveštuhanneš ’шеститысячный’, šeiťťemešmiljonaš ’семимиллионный’.

Суффиксом дробных числительных является -nneš: kolma-nneš ’одна треть’.

Местоимения

По значению местоимения делятся на следующие группы:

1. Личные местоимения: mie ’я’, šie ’ты’, hiän ’он, она, оно’, myö ’мы’, työ ’вы’, hyö ’они’.
2. Указательные местоимения: tämä ’это’, tuo ’тот’, še ’тот’, nämä ’эти’, nuo ’те’, ne ’те’.
3. Вопросительные местоимения: ken? ’кто?’, mi? ’что?’, ku? ’какой?’, kumpi? ’который из двух?’, kumpani? ’какой, который?’, moneško? ’который по счёту?’, montako? ’сколько?’.
4. Относительные местоимения: mi ’что’, ku ’какой’, kumpani ’который’.
5. Неопределённые местоимения: kennih ’кто-нибудь’, minih ’что-нибудь’.
6. Отрицательные местоимения: (ei) niken ’никто’, (ei) nimi ’ничто’.
7. Усилительное местоимение iče ’сам’.
8. Возвратное местоимение iče ’себя’ с притяжательным суффиксом.
9. Взаимно-возвратное местоимение toini, употреблённое дважды в значении ’друг друга’.

Глагол

Глаголу свойственны грамматические категории лица-числа, времени и наклонения.

Лично-числовые формы глагола

Наиболее полно лично-числовые окончания глаголов представлены в изъявительном наклонении. Обозначим лично-числовые окончания глагола в форме презенса (настоящего времени) и имперфекта (простого прошедшего времени), а затем проспрягаем глаголы lähtie ’пойти’, opaštuo ’учиться’.

	Презенс		**Имперфект**	
	ед. ч.	мн. ч.	ед. ч.	мн. ч.
1 л.	-n	-mma, -mmä	-n	-ma, -mä
2 л.	-t	-tta, -ttä	-t	-ja, -jä -ta, -tä
3 л.	-u, y	-h	-Ø	- h

	Презенс		**Имперфект**	
	ед. ч.	мн. ч.	ед. ч.	мн. ч.
1 л.	lähe-n opaššu-n	lähe-mmä opaššu-mma	läksi-n opaššui-n	läksi-mä opaštu-ma
2 л.	lähe-t opaššu-t	lähe-ttä opaššu-tta	läksi-t opaššui-t	läksi-jä opaštu-ja
3 л.	lähtö-y opaštu-u	lähetä-h opaššuta-h	läksi opaštu	lähetti-h opaššutti-h

Время

В карельском языке изъявительное наклонение характеризуется четырьмя формами времени: презенс (настоящее), имперфект (простое прошедшее время, т.е. глагольная форма, обозначающая действие как длительный и повторяющийся процесс в прошлом), перфект (сложное прошедшее время, т.е. глагольная форма, обозначающая действие, осуществившееся в прошлом, но результат которого длится в настоящем), плюсквамперфект (предпрошедшее время, т.е. глагольная форма, обозначающая прошедшее действие, предшествовавшее другому действию в прошлом).

Презенс не имеет специального суффикса, тогда как показателями имперфекта являются -i, -si. Суффикс имперфекта -i, следуя за гласными o, ö, u, y выпадает в формах 3 лица единственного числа, 1 и 2 лица множественного числа, как это видно на примере глагола opaštuo ‘учиться’ (hiän opaštu ’он учился’, myö opaštu-ma ’мы учились’, työ opaštu-ja ’вы учились’).

Показатели имперфекта -si, -i выступающие параллельно в так называемых стяжённых глаголах, всегда сохраняются (hiän makasi / hiän makai ’он спал’, makasi-ma / makai-ma ’мы спали’, makasi-ja / makai-ta ’вы спали’).

Перфект строится с помощью вспомогательного глагола olla ’быть’ в презенсе и активного причастия, образованного от основного глагола, имеющего показателем -nun, -nyn, -n. В 3 лице множественного числа выступает пассивное причастие, образованное от основного глагола. Для примера проспрягаем глаголы šyyvvä ’есть’, opaštuo ’учиться’.

	ед. ч.	**мн. ч.**
1 л.	olen šyönyn olen opaštun	olemma šyönyn olemma opaštun
2 л.	olet šyönyn olet opaštun	oletta šyönyn oletta opaštun
3 л.	on šyönyn on opaštun	on šyöty on opaššuttu

В плюсквамперфекте вспомогательный глагол olla ‘быть’ стоит в форме имперфекта.

	ед. ч.	**мн. ч.**
1 л.	olin šyönyn olin opaštun	olima šyönyn olima opaštun
2 л.	olit šyönyn olit opaštun	olija šyönyn olija opaštun
3 л.	oli šyönyn oli opaštun	oli šyöty oli opaššuttu

Отрицательные формы глагола

Отрицательные формы глагола образуются из отрицательной частицы ei 'нет' в личной форме и смыслового глагола, который в презенсе представлен гласной основой, в остальных временных формах – активным причастием (в 3 лице множественного числа – пассивным причастием).

	презенс	**имперфект**	**перфект**	**плюсквамперфект**
	единственное число			
1 л.	en šyö, en opaššu	en šyönyn en opaštun	en ole šyönyn en ole opaštun	en ollun šyönyn en ollun opaštun
2 л.	et šyö et opaššu	et šyönyn et opaštun	et ole šyönyn et ole opaštun	et ollun šyönyn et ollun opaštun
3 л.	ei šyö ei opaššu	ei šyönyn ei opaštun	ei ole šyönyn ei ole opaštun	ei ollun šyönyn ei ollun opaštun
	множественное число			
1 л.	emmä šyö emmä opaššu	emmä šyönyn emmä opaštun	emmä ole šyönyn emmä ole opaštun	emmä ollun šyönyn emmä ollun opaštun
2 л.	että šyö että opaššu	että šyönyn että opaštun	että ole šyönyn että ole opaštun	että ollun šyönyn että ollun opaštun
3 л.	ei šyyvvä ei opaššuta	ei šyöty ei opaššuttu	ei ole šyöty ei ole opaššuttu	ei oltu šyöty ei oltu opaššuttu

Кондиционал

Кондиционал (условное наклонение) глаголов имеет две временные формы: имперфект и плюсквамперфект.
Суффиксами имперфекта являются -isi-, -si-, -is. Последний выступает только в формах 3 лица и отрицания.

	ед. ч.	**мн. ч.**
1 л.	läksi-si-n, en läks-is opaštu-isi-n, en opaštu-is	läksi-si-mä, emmä läks-is opaštu-isi-ma, emmä opaštu-is
2 л.	läksi-si-t, et läks-is opaštu-isi-t, et opaštu-is	läksi-si-jä, että läks-is opaštu-isi-ja, että opaštu-is
3 л.	läks-is, ei läks-is opaštu-is, ei opaštu-is	lähettä-is, ei lähettä-is opaššutta-is, ei opaššutta-is

В плюсквамперфекте вспомогательный глагол стоит в форме имперфекта условного наклонения, а основной глагол – в форме активного причастия (в 3 лице множественного числа – пассивного причастия).

	ед. ч.	**мн. ч.**
1 л.	olisin šyönyn, en olis šyönyn olisin opaštun, en olis opaštun	olisima šyönyn, emmä olis šyönyn olisima opaštun, emmä olis opaštun
2 л.	olisit šyönyn, et olis šyönyn olisit opaštun, et olis opaštun	olisija šyönyn, että olis šyönyn olisija opaštun, että olis opaštun
3 л.	olis šyönyn, ei olis šyönyn olis opaštun, ei olis opaštun	olis šyöty, ei olis šyöty olis opaššuttu, ei olis opaššuttu

Потенциал

Потенциал (возможностное наклонение) глаголов имеет две временных формы: презенс и перфект.
Суффиксами презенса являются -(n)ne-, -(n)no-, -(n)nö-. Последние выступают только в формах 3 лица единственного числа.

	ед. ч.	**мн. ч.**
1 л.	lähtenen, en lähtene opaštunen, en opaštune	lähtenemmä, emmä lähtene opaštunemma, emmä opaštune
2 л.	lähtenet, et lähtene opaštunet, et opaštune	lähtenettä, että lähtene opaštunetta, että opaštune
3 л.	lähtenöy, ei lähtene opaštunou, ei opaštune	lähettäneh, ei lähettäne opaššuttaneh, ei opaššuttane

В перфекте вспомогательный глагол стоит в форме презенса возможностного наклонения liene-, а основной глагол – в форме активного причастия (в 3 лице множественного числа – пассивного причастия).

	ед. ч.	**мн. ч.**
1 л.	lienen šyönyn, en liene šyönyn, lienen opaštun, en liene opaštun	lienemmä šyönyn, emmä liene šyönyn, lienemmä opaštun, emmä liene opaštun
2 л.	lienet šyönyn, et liene šyönyn, lienet opaštun, et liene opaštun	lienettä šyönyn, että liene šyönyn, lienettä opaštun, että liene opaštun
3 л.	lienöy šyönyn, ei liene šyönyn, lienöy opaštun, ei liene opaštun	lienöy šyöty, ei liene šyöty, lienöy opaššuttu, ei liene opaššuttu

Императив

В императиве (повелительном наклонении) у глаголов особые лично-числовые окончания, отличные от вышеназванных. У императива отсутствует специальный суффикс. Окончания форм 3 лица единственного числа и множественного числа совпадают. Отрицательные формы императива строятся с помощью отрицательного и смыслового глаголов в соответствующем лице и числе.

	ед. ч.	**мн. ч.**
1 л.		-(k)ka, -(k)kä: šyökä, elkä šyökä opaštukka, elkä opaštukka
2 л.	основа глагола: šyö, elä šyö opaššu, elä opaššu	-(k)kua, -(k)kyä: šyökyä, elkyä šyökyä opaštukkua, elkyä opaštukkua
3 л.	-(k)kah, -(k)käh: šyökäh, elkäh šyökäh, opaštukkah, elkäh opaštukkah	

Именные формы глагола

К именным формам глагола относятся инфинитивы и причастия.

Инфинитивы

1. инфинитив является словарной формой глагола, показателями которого являются: -a, -ä (malttu-a ’понять’, näytty-ä ’показать’), -o, -ö (ihaštu-o ’обрадоваться’, veny-ö ’лежать’), -e (ečči-e ’искать’), -na, -nä (pan-na ’класть’, män-nä ’уйти’), -la, -lä (vuol-la ’строгать’, kävel-lä ’ходить’), -ra, -rä (pur-ra ’грызть’, vier-rä ’скатывать’) -va, -vä (tuuv-va ’принести’, käyv-vä ’сходить’), -ha, -hä (šua-ha ’достать’, nä-hä ’видеть’), -ša, -šä (juoš-ša ’бежать’, piäš-šä ’попасть’), -sa, -sä (väris-sä ’дрожать’), -ta, -tä (pua-ta ’сбежать’, keri-tä ’успеть’).

2. инфинитив, суффиксом которого является -e-, выражает либо действие сопутствующее (инессивная форма) (šyyvve-ššä ’во время еда’), либо действие, обозначающее как, каким образом протекает основное действие (инструктивная форма) (rammate-n ’хромая’).

3. инфинитив, показателями которого являются -ma-, -mä-, после которых следуют падежные окончания инессива (šyö-mä-ššä, значение нахождения в процессе действия либо движения), элатива (šyö-mä-štä, значение выхода из действия), иллатива (šyö-mä-h, значение действия, к которому приступают), адессива (šyö-mä-llä, выражение средства или способа совершения действия, выражаемого основным глаголом) и абессива (šyö-mä-ttä, выражение действия, без которого совершается действие основного глагола).

Причастия

В карельском языке различают 1. и 2. причастия, каждое из которых имеет активные и пассивные формы.

Суффиксом **1. причастия актива** является -ja, -jä (ompeli-ja ’шьющий’, vetä-jä ’тянущий’). 1. причастие актива выражает незаконченное, продолжающееся действие или действие, которое происходит в настоящее время одновременно с другим.

1. причастие пассива строится с помощью суффикса -(t)ta)va и обозначает действие, которое необходимо совершить неизвестному лицу или группе лиц (kohennetta-va laukku ’сумка, которую надо починить’, šyötä-vä huttu ’каша, которую надо съесть’).

Показателем **2. причастия актива** или причастия законченного действия являются -nun, -nyn, -n, -lun, -lyn, -run, -ryn, -šun, -šyn, -sun, -syn (vie-nyn, kučču-n, ol-lun, pur-run, piäš-šyn, väris-syn). Эти формы причастий употребляются в сложных временных формах, а также отрицательных конструкциях имперфекта, перфекта и плюсквамперфекта: en vienyn, olen kučču-n, olin purrun.

В случаях же, когда названное причастие выступает в качестве определения, обозначая действие, которое уже произошло, суффиксами выступают -nut, -nyt, -lut, -lyt, -rut, -ryt, -šut, -šyt, -sut, -syt (revinnyt paita ’порвавшаяся рубашка’, hapannut liha ’сгнившее мясо’).

Суффиксами **2. причастия пассива** являются -(t)tu, -(t)ty: kačo-ttu, vie-ty. Они употребляются как в функции определения, когда говорят о чем-либо уже сделанном неизвестным лицом или группой лиц (upotettu veneh ’затопленная лодка’), так и в сложных временных формах прошедшего времени 3 лица множественного числа и отрицательном имперфекте (ativot ei tultu ’гости не пришли’).

Неизменяемые части речи

К неизменяемым частям речи относятся наречия, послелоги и предлоги, частицы, союзы и междометия.

Наречия

Наречия уточняют характер действия глагола и имеют следующие значения:

1. Образа действия: ruttoh, teräväh 'быстро', harvah 'редко', loppusella 'наконец', istuol'l'ah 'сидя', kaikičči 'всегда', pahoin 'плохо', vaššakkah 'напротив друг друга', vierekkäh 'рядом', kaklakkah 'обнявшись'.
2. Места: läššä 'рядом', ieššä 'впереди', etähänä, loittona 'далеко', tänne 'сюда'.
3. Времени: aivoin 'рано', ikinäh 'никогда', muinen 'в прошлом', ammuin 'рано', ennein 'раньше', eklen 'вчера'.
4. Количества: vähä 'мало', äijä 'много', lujašta 'сильно', kokonah, koppinah 'совсем', yksin 'один', vähin 'понемногу'.
5. Направления движения: jälelläh 'обратно', peräkkäh 'друг за другом', kyličči 'мимо', aličči 'низом', ielläh 'вперёд'.
6. Модальности: tottaš 'наверно', kyllä 'конечно', muka 'будто бы', vielä 'ещё', tietyšti 'конечно', niise 'также'.

Послелоги и предлоги

В карельском языке употребляется значительное количество послелогов и незначительное количество предлогов.

Подавляющее число послелогов употребляется с генитивом: katon alla 'под крышей', kylän piäššä 'в конце деревни', leivän piällä 'на хлеб', järven yli 'через озеро', muamon rinnalla 'рядом с матерью', puun takana 'за деревом', ikkunan läpi 'сквозь окно'.

В меньшей степени послелоги и предлоги употребляются с другими падежными формами:

1. С партитивом: rantua myöten 'по берегу', šuota pitin 'вдоль болота', talvie varoin 'на зиму', viitta vailla 'без пяти', ilman ryššyö 'без ружья', ennen yötä 'до ночи', ympäri taluo 'вокруг дома';
2. С элативом: lammista poikki 'через ламбу', Kiestinkistä päin 'из Кестеньги', ympäri puušta 'вокруг дерева';
3. С иллативом: meččäh päin 'в сторону леса', meččäpirttih šuati 'до лесной избушки';
4. С адессивом-аллативом: heposilla varoin 'для лошадей', yöllä vaštah 'на ночь глядя', jälellä päin 'в обратную сторону'.

Частицы

Частицы выражают различные смысловые оттенки отдельного слова или предложения. К ним относятся:

1. Препозитивные частицы: ni-, erä- (niken 'никто', nimi 'ничто', eräproduktiivini 'непродуктивный').
2. Постпозитивные частицы:

а) вопросительная частица -ko, -kö (tuletko? 'придёшь ли ты?');

б) усилительные частицы -ki, -han, -hän, -š (mieki lähen 'и я пойду');

в) частица -nih образует неопределённые местоимения (kennih 'кто-нибудь', minih 'что-нибудь').

Союзы

По функции союзы делят на сочинительные и подчинительные.

Сочинительные можно подразделить на:

1. Соединительные: i 'и', ta 'да', tai 'да, и', vaikka 'хотя';
2. Разделительные: eli 'или', elikkä 'или', vai 'или';
3. Противительные: a 'а', ka 'а'.

Подчинительными союзами являются:

1. Изъяснительные: jotta 'чтобы', kun 'как';
2. Временные: kun, konša 'когда', kuni 'до тех пор, пока';
3. Причинные: kun 'так как', ni kun 'только вот';
4. Условные: kun, još 'если';
5. Следствия: jotta, ni 'чтобы';
6. Цели: jotta 'чтобы';
7. Сравнительные: kuin 'как', niin kuin 'как будто'.

Междометия

Междометия используются в языке для выражения чувств, а именно:

1. Горечи: a-voi-voi, voi-voi 'ах, ой';
2. Обиды: ah, oh 'ах', ohoh, aha 'ага';
3. Оклика: hoi 'эй';
4. Радости: ahah 'ах';
5. Удивления: a-voi-voi 'ох, ой-ой'.

6. Междометия, используемые для подзывания домашних животных: коров (ptruko-ptruko-ptruko-ptrukoo!), телят (ptryčče-ptryčče-ptry-ptry!), овец (est'-est'-est'!), кур (tip-tip-tip!), собак (čoh-čoh-čoh!), кошек (kis-kis-kis!).

ЛЕКСИКОГРАФИЧЕСКИЕ ПОСОБИЯ

Большой русско-карельский словарь / Бойко Т. П., Маркианова Л. Ф. Петрозаводск, 2011.
Карельско-русский словарь (северно-карельские диалекты) / Зайков П. М., Ругоева Л. И. Петрозаводск, 1999.
Лексика по флоре и фауне / Каракина В. И. Петрозаводск, 2005.
Новый большой русско-финский словарь: в 2-х т. / Куусинен М. Э., Оллыкайнен В. М., Сюрьялайнен Ю. Э. М., 1999.
Общественно-политическая лексика (А–О) / Петрозаводск, 2003.
Общественно-политическая лексика (П–Я) / Петрозаводск, 2005.
Ожегов С. И. Словарь русского языка. М., 2008.
Русско-финский словарь / Куусинен М. Э., Оллыкайнен В. М. М., 1963.
Словарь карельского языка: Тверские говоры / Пунжина А.В. Петрозаводск, 1994.
Словарь русского языка (в четырёх томах). Москва. «Русский язык». 1985-1988.
Словарь собственно-карельских говоров Карелии / Федотова В. П., Бойко Т. П. Петрозаводск, 2009.
Фразеологический словарь карельского языка / Федотова В. П. Петрозаводск, 2000.
Школьная лексика / Каракина В. И. Петрозаводск, 2001.
Karjalan kielen sanakirja. I-VI, Helsinki, 1968 – 2005.

Русский алфавит

Аа, Бб, Вв, Гг, Дд, Ее, Ёё, Жж, Зз, Ии, Йй, Кк, Лл, Мм, Нн, Оо, Пп, Рр, Сс, Тт, Уу, Фф, Хх, Цц, Чч, Шш, Щщ, Ъъ, Ыы, Ьь, Ээ, Юю, Яя

Карельский алфавит

Aa, Вв, Cc, Čč, Dd, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Šš, Zz, Žž, Tt, Uu, Vv, Yy, Ää, Öö, ’

A

а a, entä; я читаю, а он смотрит в окно mie luven, a hiän kaччou ikkunah; ты иди, а я не пойду šie mäne, a mie en lähe; пришло лето, а на улице холодно tuli kešä, a pihalla on vilu; а цена какова? entä hinta on mimmoni?

а именно vain; ни в какой другой день, ~ сегодня ei niminä toisena päivänä vain tänäpiänä

а не то muiten; торопись, ~ опоздаешь kiirehä, muiten viikoššut; иди осторожно, ~ поскользнёшься matkua varovaiseh, muiten luiskahat

а также šekä, tai; взрослые, ~ дети ruavahat šekä lapšet

аббревиатура 1. (*условное сокращение*) lyhenneh; ~ Союза карельского народа – СКН Karjalan Rahvahan Liiton lyhenneh on KRL **2.** (*сокращённое слово*) lyhennetty šana

абессив (*лингв.*) abessiivi

абзац 1. (*часть текста*) teksti|kappaleh; этот ~ надо прочитать вслух tämä tekstikappaleh pitäy lukie iäneh **2.** (*начало текста*) kappaleh; начать с ~а alottua uuši kappaleh

абитуриент abiturientti; ~ы собрались в аудитории abiturientit keräyvyttih luventošalih

аблатив (*лингв.*) ablatiivi

абонемент abonementti, kortti|lippu; купить ~ на год oštua korttilippu vuuvvekši

абонент tiluaja; сегодня было мало ~ов tänäpiänä oli vähän tiluajie

абонентный tilauš=; ~ отдел tilaušošašto

абориген alku|eläjä, kanta|eläjä

аборт abortti; сделать ~ luatie abortti

абортивн||ый abortiivi=, abortiivini; ~ое средство abortiivini liäke

абразивный tahko=; ~ круг tahkokivi

абрикос 1. (*дерево*) aprikosi|puu **2.** (*плод*) aprikosi

абрис iäri|viiva, muoto|viiva

абсолютно apsol'uuttisešti, ihan, täyšin, aivan; это ~ невозможно še on aivan mahotointa; ~ белый aivan valkie; он ~ невиновен hiän on täyšin šyytöin ◊ он абсолютно пустословит hiän typinäistä tyhjyä pakajau

абсолютн||ый 1. (*безусловный*) apsol'uuttini; ~ая температура apsol'uuttini lämpötila **2.** (*полный*) täyši; ~ая правда täyši totuš

абстрактн||ый haja|kuvallini, apstraktini; ~ое мышление apstraktini ajattelutapa

абстракция mieli|kuva, apstraktijo

абсурд tyhmyš, apsurti; довести до ~а šuattua tyhmykših

абсурдн||ый tyhmä, tolkutoin; ~ое решение tyhmä ratkaisu

абы-кабы oičči|päičči; работа выполнена ~ ruato on ruattu oiččipäičči

авангард etu|joukko, etu|piä; в ~е шли лыжники etujoukošša matattih hiihtäjät

аванс avanssi, etu|makšu; выдать ~ antua avanssi

авансирова||ть makšua avanssi; нас хорошо ~ли meilä makšettih hyvyä avanssie

авансовый avanssi=; сделать ~ отчёт luatie avanssišelvityš

авантюра šeikkailu; военная ~ šotašeikkailu

авантюризм šeikkailu|himo

авантюрист šeikkailija; он никогда не был ~ом hiän ei nikonša ollun šeikkailijana

аварийн||ый hätä=; ~ сигнал hätämerkki; ~ая машина huoltoauto; дом пришёл в ~ое состояние talo tuli korjauškelvottomakši

авария onnettomuš, vahinko; автомобильная ~ auto-onnettomuš; ~ самолёта lento-onnettomuš

август elo|kuu; в ~е прошлого года männyön vuuvven elokuušša; восьмого ~а elokuun kahekšantena päivänä

августовск||ий elo|kuun, elo|kuini; ~ая жара elokuun äkie

авиабилет lento|lippu; я ходил покупать ~ kävin oštamah lentolippuo

авиакатастрофа lento-onnettomuš; в этом году не было авиакатастроф tänä vuotena ei ollun lento-onnettomukšie

авиаконструктор lento|koneh|šuunnittelija

авиалини||я lento|matka; лететь на самолёте Уральской ~и lentyä Uralin lentomatan lentokonehella

авиамодель lento|malli; его ~ была лучшей hänen lentomalli oli paraš

авиамодельный lento|malli=; в нашей школе есть ~ кружок meijän koulušša on lentomallikerho

авиапассажир lento|matkuaja; все ~ы были уже в самолёте kaikki lentomatkuajat oltih jo lentokonehešša

авиаперевозки lento|kuletukšet; ~ подорожали lentokuletukšet kallissuttih

авиапочт||а lento|pošti; я отправил письмо ~ой työnnin kirjasen lentopoštin kautta

авиасъёмка ilma|kuvauš

авиатор lentäjä; русские ~ы venäläiset lentäjät

авиационн||ый lento=; ~ая школа lentokoulu; мой отец учился в ~ой школе tuattoni opaštu lentokoulušša

авиаци||я 1. (*наука и практика*) ilmailu; развитие ~и ilmailun kehityš **2.** (*самолёты*) lento|konehet, ilma|voimat; гражданская ~ siviililentokonehet **3.** (*авиачасть*) ilma|voimien joukko

авось voit olla, voipi olla; ~ он придёт voit olla, jotta hiän tulou

аврал kiirehellini ruato

авральн||ый kiirehešti|ruattava; ~ые работы kiireheštiruattavat työt

австрали||ец, ~йка australijalaini; ~йцы живут в Австралии australijalaiset eletäh Australijašša

австралийский australijalaini, Australijan

Австралия Australija

австриец itä|valtalaini

австрийский itä|valtalaini, Itä|vallan

Австрия Itä|valta

автоавари||я auto-onnettomuš; в ~и погибли люди auto-onnettomukšešša kuoli ihmisie

автобаз||а auto|piha; на ~у закупили несколько новых автобусов autopihalla oššettih muutoma uuši autobušši

автобиографическ||ий oma|elämä|kerrallini; ~ая повесть omaelämäkerrallini kertomuš

автобиографи||я oma|elämä|kerta; написать ~ю kirjuttua omaelämäkerta
автоблокировка automattini lukituš; ~ дверей ovien automattini lukituš
автобус autobušši; ~ дальнего следования etähällini autobušši; ~ пригородного сообщения paikallini autobušši; ехать ~ом männä autobuššilla; сесть в ~ noušša autobušših; выйти из ~а jiähä pois autobuššista
автобусн||ый autobušši=; ~ая станция autobuššiašema; ~ое движение autobuššiliikenneh; на ~ой станции меня ждала сестра autobuššiašemalla milma vuotti čikko; ~ая остановка autobuššipyšäkki
автовокзал auto|ašema; автобус уходит с ~а autobušši lähtöy autoašemalta
автогонк||и auto|kilpailut; в ~ах победил финский гонщик autokilpailuissa voitti šuomelaini urheilija
автогонщик auto|kilpailija; ~ом был наш родственник autokilpailijana oli meijän šukulaini
автограф nimi|kirjutuš; Пертти Виртаранта подарил мне свою книгу с ~ом Pertti Virtaranta lahjotti miula oman kirjan nimikirjutukšen kera
автозавод auto|tehaš; этот ~ построен в 1930 году tämä autotehaš rakennettih vuotena 1930
автозапчаст||ь auton vara|oša; в сельском магазине продают также ~и kyläkaupašša myyvväh niise auton varaošie
автоинспекция 1. (*проверка документов*) auto|tarkaššuš **2.** (*организация*) auto|tarkaššuš|laitoš
автомат 1. (*аппарат*) automatti; телефон-~ automattitelefoni **2.** (*военн.*) koneh|pyššy; у всех солдат были ~ы kaikilla šotamiehillä oltih konehpyššyt
автоматчик koneh|pyššy|ampuja; ~и открыли огонь konehpyššyampujat ruvettih ampumah
автомобиль auto; у них свой ~ heilä on oma auto
автономия autonomija, oma|valta; национальная ~ kanšallini autonomija
автономн||ый autonomini, oma|vallallini; ~ая область autonomini aloveh
автопортрет oma|kuva; ~ получился хороший omakuva tuli hyvä
автор kirjuttaja, luatija; Яакко Ругоев является ~ом многих поэтических сборников Juakko Rugojev on monien runokirjojen kirjuttaja
авторитет kunnivo, arvo; он пользуется большим ~ом hiän on šuurešša kunnivošša
авторитетно vaikutuš|valtasešti
авторитетный vaikutuš|valtani, autoritettini, arvokaš; ~ человек vaikutušvaltani ihmini
авторск||ий luatijan, kirjuttajan; ~ое право luatijan oikevuš
авторучк||а täyteh|kynä; писать ~ой kirjuttua täytehkynällä
автосервис auto|huolto; в нашем селе хороший ~ meijän kyläššä on hyvä autohuolto
автотранспортный auto|liikenneh=; ~ техникум autoliikennehopisto
агент agentti, asie|mieš; страховой ~ vakuutušagentti
агентство toimisto; туристическое ~ turistitoimisto
агентура agentit, vakoilu|verkošto; в стране действовала разветвлённая ~ muašša ruato levie vakoiluverkošto
агитатор agitattori; не слушайте этого ~а! elkyä kuunnelkua tätä agitattorie!
агитационн||ый agitatijo=; ~ая работа agitatijoruato
агитировать agitiiruija; ~ за кого-л. agitiiruija kenennih puolešta
агония šurman|koprissuš, kalman|koprissuš
аграрий muan|omistaja
аграрн||ый mua=; ~ вопрос muakyšymyš; ~ая реформа muareformi

агрессивно vihan|vallašša; те люди ведут себя ~ nuo ihmiset ollah vihanvallašša
агрессивн||ый hyökkäyš=, viha|mielini; ~ая политика hyökkäyšpolitiikka
агрессия hyökkäyš
агрессор hyökkyäjä, agressori; ответить ~у vaššata hyökkyäjällä
агроном agronomi; моя тётя работает ~ом tätini ruatau agronomina
агрономическ||ий agronomini, muan|viljely=; ~ая наука muanviljelytieto
агрономия agronomija
ад helvetti; исчадие ~а helvetin kuva
адаптация 1. (*приспособление организма*) tottumini, mukautumini; ~ глаз к темноте šilmien tottumini pimieh **2.** (*упрощение текста*) adaptatijo
адаптировать mukauttua, adaptoija
адаптированный adaptoitu; ~ текст adaptoitu teksti
адаптироваться mukautuo; ~ к новым условиям mukautuo uuših oloih
адвокат puoluštaja, advokatti
адвокатск||ий puoluššuš=, advokatti=; ~ая контора advokattikonttori
адекватно adekvattisešti, täyšin šamanmoisešti
адекватный adekvattini; ~ ответ adekvattini vaštauš
адессив (*лингв.*) adessiivi
административно-территориальн||ый hallinnollis|alovehellini; ~ое деление hallinnollisalovehellini jako
административн||ый hallinnollini, hallinto=; ~ая должность hallinnollini virka; ~ое деление hallinnollini jako; ~ое право hallinto-oikeuš
администратор hallinto|mieš, administrattori
администрация hallinto; ~ завода tehtahan hallinto
адмирал admirali
адмиралтейск||ий admiralitetti=; ~ая коллегия admiralitettikollegija
адмиралтейство admiralitetti, meri|ministerijö
адмиральский admiralini, admiralin=; ~ флаг admiralinlippu; ~ корабль admiralinlaiva
адреналин adrenaliini
адрес 1. atressi, ošoiteh; точный ~ tarkka atressi; почтовый ~ poštiatressi; домашний ~ kotiatressi; ответы посылайте по ~у vaštahukšet työntäkkyä atressilla; не забудь написать своё имя, возраст и ~ muissa kirjuttua oma nimi, ikä ta atressi **2.** (*письменное приветствие*) atressi; поднести кому-л. ~ antua kellänih atressi
адресант poštin|työntäjä; ~ был мне неизвестен poštintyöntäjä oli miula tuntomatoin
адресат poštin|šuaja
адресн||ый atressi=, ošoiteh=; ~ая книга atressikirja; ~ое бюро atressitoimisto
адресова||ть työntyä; я ~л маме письмо mie työnnin muamollani kirjasen
адски helvetillisešti, hirviešti
адск||ий helvetin, helvetillini, pirullini; ~ие муки helvetilliset tušat
ажиотаж kiihku; новогодний ~ uuvvenvuuvven kiihku
ажурн||ый loukollini, verkko=; ~ые чулки verkkošukat
азарт into, kiihku; он говорил с ~ом hiän pakasi innolla
азартно innokkahašti; мужчины ~ играли в карты miehet innokkahašti pelattih korttih
азартный innokaš; ~ игрок innokaš peluaja
азбука 1. (*алфавит*) kirjaimet, aakkoset **2.** (*букварь*) aapini
азбучн||ый aakkosellini, aakkos=, aapis= ◇ азбучная истина ičeštäh šelvä juttu

Азербайджан Azerbaidžan
азербайджан||ец, ~ка azerbaidžanilaini
азербайджанский azerbaidžanilaini, Azerbaidžanin; ~ язык azerbaidžanin kieli
азиат, ~ка aasijalaini
азиатский aasijalaini, Aasijan; ~ материк Aasijan manner
Азия Aasija
азот typpi
азотн||ый typpi=; ~ая кислота typpihappo
аист (*зоол.*) haikara; белый ~ kattohaikara; чёрный ~ mustahaikara; у ~а длинные крылья haikaralla on pität šiivet;
ай ai, oi, voi; ~, как нехорошо! ai, kuin on paha! ~, как тосклив о voi, kuin on ikävä!
айсберг jiä|vuara; корабль столкнулся с ~ом laiva törmäsi jiävuarah
академик akatemikko
академическ||ий 1. (*имеющий установившиеся традиции*) akatemjian, akatemini; ~ое издание akatemini painoš; ~ театр akatemini teatteri **2.** (*учебный*) oppi=, opaššuš=, luku=; ~ год lukuvuosi; ~ час opaššuštunti, oppitunti
академия akatemija; Академия наук Tietoakatemija; военная ~ šota-akatemija
акация (*бот.*) akacija; ~ белая valkieakacija; ~ жёлтая kelta-akacija
акваланг happi|laiteh, akvalanki; плавать с ~ом uikšennella akvalankin kera
аквалангист, ~ка akvalankisti
аквамарин akvamariini
акварелист akvarelli|mualari
акварел||ь 1. (*краски*) akvarelli|värit **2.** (*картина*) akvarelli|mualauš, vesi|väri|mualauš; писать ~ью mualata akvarellivärilöillä
аквариум akvariumi; в ~е плавали маленькие рыбки akvariumissa uitih pienet kalaset
акватория vesi|aloveh; ~ порта šataman vesialoveh
акклиматизация akklimatisointa, akklimatisoimini
акклиматизировать akklimatisoija
аккомпанемент šäješšyš; под ~ гитары kitaran šäješšykšellä
аккомпаниатор šäještäjä
аккомпанирование šäještämini, šäješšyš
аккомпанирова||ть šäještyä, šoittua; певцу ~л сам композитор laulajalla šäješti iče šäveltäjä
аккорд akordi, šointu; заключительный ~ loppuakordi
аккордеон akkordeoni; играть на ~е šoittua akkordeonilla
аккордеонист akkordeonin|šoittaja
аккордно urakalla; работать ~ ruatua urakalla
аккордн||ый urakka=; ~ая работа urakkatyö; ~ая оплата urakkapalkka
аккузатив (*лингв.*) akkusatiivi
аккумулятор akkumulattori, akku; ~ испортился akkumulattori rikkautu
аккумуляторн||ый akkumulattori=, akkumulattorin; ~ая батарея akkumulattoriparisto
аккуратно huolellisešti, tarkašti; писать ~ kirjuttua huolellisešti
аккуратный huolellini, tarkka; ~ человек huolellini ihmini
акробат akrobatti
акробатика akrobatiikka; мне нравится ~ mie tykkyän akrobatiikkua
акробатическ||ий akrobattini; ~ая секция akrobattini kerho
акт 1. (*единичное действие*) ruato, tapahtuma; террористический ~ terroriruato; ~ доброй воли hyvän tahon ilmauš **2.** (*указ*) piätöš **3.** (*театр.*) näytöš; спектакль в трёх ~ах kolmenäytökšini näytelmä
актёр näyttelijä; мастерство ~а näyttelijän nero
актив aktiivi; профсоюзный ~ ammattiliiton aktiivi
активист aktivisti
активно aktiivisešti
активность aktiivisuš; политическая ~ poliittini aktiivisuš; проявлять ~ olla aktiivisena
активный aktiivini; ~ член кружка kerhon aktiivini jäšen; ~ словарный запас aktiivini šanavarašto
актов||ый virallini; ~ая бумага virallini paperi; ~ зал juhlašali
актриса näyttelijä
актуальность nyky|tärkevyš, aktualisuš; ~ вопроса kyšymykšen nykytärkevyš
актуальный nyky|tärkie, aktualini
акула (*зоол.*) hai|kala, hai; ~ голубая šinihai; ~ гигантская jättiläishai; ~ тигровая tiikerihai
акустика akustiikka; в зале хорошая ~ šalissa on hyvä akustiikka
акустический akustini; ~ прибор akustini laiteh
акушер, ~ка šynnytyš|liäkäri; моя сестра работает ~кой čikkoni ruatau šynnytyšliäkärinä
акцент 1. (*ударение в слове*) paino **2.** (*искажение звуков*) pakina|luatu; иностранный ~ vieraškielini pakinaluatu **3.** (*выделение существенного*) aksentti
акциз vero, aksiisi
акционер ošakkehen|omistaja
акционерн||ый ošakeh=; ~ое общество ošakehyhtijö
акци||я[1] (*действие*) ruato, aktijo; внешнеполитические ~и ulkopoliittiset ruavot
акци||я[2] (*ценная бумага*) ošakeh; ~и падают ošakkehet lašetah
албан||ец, ~ка albanijalaini
Албания Albanija
албанский albanijalaini, Albanijan; ~ язык albanijan kieli
алгебра algebra
алгебраическ||ий algebrallini; ~ие функции algebralliset funktijot
але||ть rušottua; восток ~ет itätaivaš rušottau
алиби alibi
алименты eläntä|apu, ruokko|makšu; платить ~ makšua eläntäapuo
алкоголизм juoppohuš, alkoholismi
алкоголик juoppo, humal'niekka
алкоголь alkoholi; ~ разрушает здоровье человека alkoholi pahentau ihmisen tervehyttä
алкогольн||ый alkoholi=; ~ые напитки alkoholijuomat
аллатив (*лингв.*) allatiivi
аллергический allergini
аллергия allergija
аллерголог allergologi
алле||я kävely|kuja; вечером мы гуляем по ~е illalla myö kävelemmä kävelykujua myöten
аллигатор (*зоол.*) alligatori
аллитерация alku|šointu
алмаз 1. (*драгоценный камень*) timantti **2.** (*инструмент для резки стекла*) lasi|veičči
алмазный timantti=, timantin; ~ резец timanttiterä; ~ блеск timantin loisto
алтарь alttari ◇ положить на алтарь panna alttarilla
алфавит kirjaimikko; в ~е было 34 буквы kirjaimikošša oli 34 kirjainta
алхимик kullan|luatija
алчно ahnehešti
алчность ahnehuš, ahneššuš
алчный ahneh, ahnaš; он ~, всё к рукам прибирает hiän on ahneh, kaikki ičelläh keryäy
алый rušettava, punertava; алые паруса rušettavat purjehet
альбатрос (*зоол.*) albatrossi; ~ белоспинный valkie albatrossi;

~ темноспинный muštašelkäalbatrossi; ~ черноногий muštajalka-albatrossi
альбом piiruššuš|vihko, al'pomi; я написал в ~ три стихотворения mie kirjutin piiruššušvihkoh kolme runuo
альманах vuosi|kirja; в ~е было много стихов vuosikirjašša oli äijä runoja
альпийск||ий Alppien, alppi=; ~ие луга alppiniityt
альпинизм vuoristo|kiipeily, alpinismi
альпинист vuoristo|kiipeilijä, alpinisti; ~ы готовились к восхождению vuoristokiipeilijät valmistauvuttih nouŝuh
альт 1. (*голос*) altti; петь ~ом laulua alttie **2.** (*певец*) altti|laulaja **3.** (*смычковый инструмент*) altti|viulu, (*духовой инструмент*) altti|torvi
альтернатива vaihto|ehto
альтернативн||ый vaihto|ehto=; ~ое решение vaihtoehtopiätöš
альтруизм toisien|šuvačenta, al'truismi
алюминиев||ый al'umiini=, al'umiinini; ~ая посуда al'umiiniaštiet
алюминий al'umiini
амариллис (*бот.*) ritari|kukka
амбар aitta; женщина пошла в ~ naini mäni aittah; хлебный ~ vil'l'a-aitta; ~ полный aitallini
Америка Amerikka
американ||ец, ~ка amerikkalaini
американский amerikkalaini, Amerikan; ~ гость amerikkalaini vieraš
аминь (*церк.*) amina
амнистировать armahtua, prostie
амнистия armahuš, prostinta, amnisti
аморальный moralitoin; ~ поступок moralitoin ruato
ампер amperi; ~-виток amperikierroš; ~-час amperitunti
амперметр amperi|mittari
амплуа rooli; ~ драматического актёра dramanäyttelijän rooli
ампула ampula
амулет šuojelu|esineh, amuletti
анализ 1. (*метод научного исследования*) analisi **2.** (*детальный разбор*) analisi **3.** (*хим.*) erittely
анализировать analisoija, eritellä; ~ текст analisoija tekstie
аналог malli, analogi
аналогично analogisešti, yhenmoisešti
аналогичный analogini, yhenmoini, šamanlaini; ~ случай analogini tapahuš
аналоги||я analogija, yhenmoisuš; окончание возникло по ~и piäteh šynty analogijan mukah
ананас 1. (*дерево*) ananasi|puu **2.** (*плод*) ananasi
анархист anarhisti
анархический anarhistini
анархия kurittomuš, vallattomuš
анатомия ihmis|tieto
анафем||а kirikön|kiro; предать ~е panna kirikönkiro
ангел anheli ◇ день ангела nimipäivä
ангельский anhelimaini, anhelin; ~ голосок anhelimaini iäni
ангина kerois|tulehuš, kurkku|tulehuš, ankiina
английский enklantilaini, Enklannin; ~ язык enklannin kieli
англичан||ин, ~ка enklantilaini
Англия Enklanti
ангорск||ий angoran=; ~ая кошка angorankišša; ~ая шерсть angoranvilla
анекдот nakru|juttu, anekdotti; рассказывать ~ы šanella nakrujuttuja
анекдотичный nakru|juttu=, anekdottimaini; ~ случай nakrujuttutapahuš
анилинов||ый aniliini=, aniliinin; ~ые краски aniliinivärit; ~ое производство aniliinin valmissuš

анималист (*художник*) eläin|mualari, (*скульптор*) eläin|kuvien veštäjä
анимационн||ый animatijo=; ~ое кино animatijoelokuva
анис (*бот.*) anissi
анкет||а kyšely|lista; заполнить ~у täyttyä kyšelylista
анкетировать kyšellä
анкетн||ый kyšely=; ~ые данные kyšelytiijot
аннотация esittely; ~ на книгу kirjan esittely
аннулирование hävitäntä; ~ договора šopimukšen hävitäntä
аннулировать hävittyä; ~ долги hävittyä velat
аномальн||ый anomalini; ~ые явления anomaliset ilmijöt
аноним 1. (*автор*) nimetöin kirjuttaja **2.** (*сочинение*) anonimini kirjutuš
анонимн||ый nimetöin; написать ~ое письмо kirjuttua nimetöin kirjani
анонс tiijotuš, etu|ilmotuš
ансамбль 1. (*музык.*) joukko; ~ песни и танца laulu- ta tanššijoukko **2.** (*комплекс*) kokonaisuš
антенна antenni; приёмная ~ vaštahottaja-antenni
антивоенн||ый šovan|vaštani; ~ая демонстрация šovanvaštani kulku
антидемократический epädemokrattini
антиквариат antikvariatti
антикварный antikvari=; ~ магазин antikvarikauppa
антилопа (*зоол.*) antiloppi
антинародн||ый rahvahan|vaštani; ~ая политика rahvahanvaštani politiikka
антинаучн||ый tiijon|vaštani, epätiijollini; ~ые взгляды tiijonvaštaset mielet
антиобщественный ihmis|kunnan|vaštani; ~ поступок ihmiskunnanvaštani ruato
антипод vašta|kohta
антирелигиозн||ый uškonnon|vaštani; ~ая пропаганда uškonnonvaštani propaganda
антисанитарн||ый anti|sanitarini; ~ые условия antisanitariset olot
антисемит anti|semiitti, juutalaisien vihuaja
антисемитизм anti|semitismi, juutalais|viha
антисептик anti|septi; обработать доски ~ом kylläštyä lauvat antiseptilla
антисептическ||ий anti|septini; ~ие средства antiseptiset ainehet
антистатик anti|stattini aineh
антитеза vašta|kohta, anti|tesi
антихрист anti|kristuš
антициклон korkie ilma|paino
античный antikkani, antikka=; ~ театр antikkateatteri
антракт väli|aika; ~ продолжался 20 минут väliaika oli kahenkymmenen minuutin pituni
антрекот kylki|liha, antrekotti
антресоль 1. (*надстройка, балкон*) väli|kerroš **2.** (*кладовка*) katto|komero
антрополог ihmis|tietäjä, antropologi
антропологический antropologini; ~ музей antropologini musejo
антропология ihmis|tieto, antropologija
анфас ieštä|päin|näkö, anfasi
аншлаг 1. (*объявление в театре*) liput on loppuh|myöty **2.** (*заголовок в газете*) kirjutukšen nimi
аорт||а valta|šuoni, aortta; разрыв ~ы valtašuonen katko
апартаменты huonehisto, apartamentit
апатично haluttomašti, tahtomatta
апатичный tahtomatoin, apattini
апати||я tahtomattomuš, apatija; впасть в ~ю muuttuo apattisekši

апеллировать valittua, vuatie piätökšen muutošta
апелляционный valituš=; ~ суд valitušoikeuš
апелляция piätökšen muutto|vuatimuš
апельсин 1. (*дерево*) appelsiini|puu **2.** (*плод*) appelsiini
аплодировать räpyttyä, taputtua käsie; ~ певцу räpättyä laulajalla
аплодисмент||ы räpytykšet, kiän|taputukšet; счастливых девушек провожали бурными ~ами onnellisie tyttöjä kaimattih šuurilla räpytykšillä
апогей korkein|kohta, yli|tašo
апокалипсис 1. (*книга о конце света*) einuššuš|kirja **2.** (*конец света*) muaijlman|loppu
апологет ylistäjä, kannattaja, apologetti
апостол apostola
апофеоз 1. (*церк.*) jumalakši korottamini **2.** (*прославление, возвеличивание*) ylissyš|laulu **3.** (*театр.*) juhlallini loppu|näytöš
аппарат 1. (*прибор*) laiteh; слуховой ~ kuulolaiteh **2.** (*совокупность учреждений*) aparatti **3.** (*совокупность сотрудников*) ruatajat
аппендикс umpi|šuoli; удалить ~ leikata umpišuoli
аппендицит umpi|šuolen tulehuš; врач сказал, что у моей сестры ~ liäkäri šano, jotta čikollani on umpišuolen tulehuš
аппетит ruoka|halu; приятного ~a hyvyä ruokahaluo; есть с ~ом šyyvvä hyvällä ruokahalulla; потерять ~ kavottua ruokahalu; ~ приходит во время еды ruokahalu kašvau šyyvveššä
аппетитн||ый hyvä|makuni; еда была ~ой ruoka oli hyvämakuni
аппликация piällä|ompelu, piällä|koristelu
апрел||ь šula|kuu; в ~е šulakuušša; в ~е будущего года tulijan vuuvven šulakuušša
апрельск||ий šula|kuini, šula|kuun; ~ое солнце šulakuini päiväni
априори apriori, etu|käteh
апробация 1. (*официальное одобрение*) hyväkšymini **2.** (*сельхоз.*) tarkissuš
апробировать 1. (*одобрить*) hyväkšyö; ~ статью на конференции hyväkšyö kirjutuš konferenššissa **2.** (*проверить*) tarkistua
аптека aptekki; ~ находится рядом aptekki on läššä
аптекар||ь, ~ша aptekkari
аптечка liäke|škuappi; домашняя ~ kotiaptekki; дорожная ~ matka-aptekki
араб arabi
арабск||ий arabijalaini, Arabijan; ~ язык arabijan kieli; ~ие племена arabijalaisheimot
аранжировать šovittua
арахис mua|pähkinä
арбалет jalka|jouši
арбитр 1. (*член арбитража, посредник*) väli|tuomari, väli|mieš **2.** (*спорт.*) tuomari
арбитраж väli|mieš|oikeuš
арбитражный väli=; ~ суд välioikeušlaitoš
арбуз arpuusi
Аргентина Argentiina
аргентин||ец, ~ка argentiinalaini
аргентинский argentiinalaini, Argentiinan
арго slangi, argo
аргумент tovissuš, argumentti; не хватило ~ов ei riittän tovissukšie
аргументация tovistelu, argumentointa; ~ была слабая tovistelu oli heikko
аргументировать tovissella, argumentoija

ареал ala, olento|ala, levintä|ala, areali; ~ исследования tutkimušala
арен||а näyttämö, arena; на ~у цирка вышел клоун sirkukšen arenalla tuli klouni
аренд||а korttoma, vuokra; платить за ~у makšua korttomua
арендатор vuokruaja
арендн||ый vuokra=; ~ая плата vuokramakšu
арендовать kortata, vuokrata; ~ квартиру vuokrata kortteri
арест kiini|ottamini, vankiččomini, aresti; находиться под ~ом olla vankittuna
арестант vanki, arestantti
арестова||ть ottua kiini, vankita, arestuija; в 1936 году моего деда ~ли vuotena 1936 miun ukkoni vankittih
аритмичность ritmittömyš
аритмичный ritmitöin
аритмия ritmi|häirivö
арифметика lašku|oppi
арифметический lašku|opillini
арка kuari; ~ моста šillankuari
аркан petla|nuora, šuopunki
арканить šuaha kiini petla|nuoralla
арктический arktini; ~ перелёт arktini lento
Арктика Arktikka
Армения Armenija
арми||я armeija; идти в ~ю männä armeijah; вернуться из ~и tulla armeijašta
армян||ин, ~ка armenijalaini
армянский armenijalaini, Armenijan; ~ язык armenijan kieli
аромат hyvä haju, tuokšu; ~ свежеиспечённого хлеба verekšen leivän hyvä haju
ароматизация aromatisointa
ароматический aromattini
арсенал 1. (*воен.*) aše|varašto, arsenali **2.** (*запас, большое количество*) vara
артезианский artesiani=; ~ колодец artesianikaivo
артель artteli, romšši; рыболовецкая ~ kalaššušartteli
артельно yheššä, arttelilla
артельн||ый arttelin, artteli=; ~ая работа artteliruato
артериальн||ый valtimo=, valtimon; ~ая кровь valtimoveri
артерия valtimo, valta|šuoni
артикль artikkeli
артикул tavara|merkki
артикулировать (*лингв.*) artikuloija, iäntyä
артикуляционн||ый artikulatijo=, iäntämis=; ~ая база artikulatijopohja
артикуляция artikulatijo, iäntämini
артиллерийский tykki=, tykistö=, tykin=; ~ парк tykkipiha; ~ снаряд tykinammuš; ~ обстрел tykistötuli
артиллерист tykki|mieš
артиллерия tykistö; полевая ~ kenttätykistö; морская ~ meritykistö; береговая ~ rannikkotykistö; зенитная ~ ilmatorjuntatykistö; лёгкая ~ kepie tykistö
артист, ~ка näyttelijä; ~ы были очень молодыми näyttelijät oltih oikein nuoret
артистизм 1. (*художественная одарённость*) artistismi, taitellisuš **2.** (*виртуозность*) korkie|taito
арф||а arfa; играть на ~е šoittua arfalla
архаичный vanhan|aikani
археолог arheologi; ~и поехали в экспедицию arheologit lähettih kentällä
археологическ||ий arheologini; ~ие раскопки arheologiset kaivokšet
археология arheologija
архив arhiiva; сдать рукопись в ~ viijä käsikirjutuš arhiivah
архивариус arhiivan|šäilyttäjä, arhivari

архивн||ый arhiiva=, arhiivan; ~ые документы arhiivan dokumentit
архиепископ arhipiispa
архиерей arhelei
архимандрит arhimantritta
архипелаг šuaristo, arhipelagi
архитектор arhitektori; сестра хочет стать ~ом čikko tahtou tulla arhitektoriksi
архитектур||а arhitektuuri; памятник ~ы arhitektuurin muistomerkki
архитектурный arhitektuuri=, arhitektuurin
аршин arššina; купить пять ~ов ткани oštua viisi arššinua kankašta
ас 1. (*лётчик*) muasteri|lentäjä **2.** (*умелец*) muasteri; он ~ в своём деле hiän on muasteri alallah
аскорбинов||ый: ~ая кислота askorbiini|happo
аспект näkö|kulma, aspekti
аспирант aspirantti; ~ пишет диссертацию aspirantti kirjuttau väitöskirjua
аспирантур||а aspirantuura; учиться в ~е opaštuo aspirantuurašša
аспирин aspiriini
ассамблея yhtehini kokouš; Генеральная Ассамблея Организации Объединённых Наций Yhistynyijen kanšakuntien yhtehini kokouš
ассигнация paperi|raha
ассимилировать šulavuttua, assimiloija; ~ малочисленные народы šulavuttua vähälukusie rahvahie
ассимилироваться šulautuo, assimiloituo
ассимиляция šulauvunta, šulautumini, assimilointa; языковая ~ kielellini šulauvunta
ассистент 1. (*помогающий*) apulaini, assistentti **2.** (*преподавательская должность, учёное звание*) assistentti; работать ~ом ruatua assistenttina
ассистировать auttua, olla apulaisena, olla assistenttina
ассортимент lajitelma, assortimentti; ~ красок был большой mualien lajitelma oli šuuri
ассоциация 1. (*объединение, союз*) yhissyš, liitto; ~ научных работников tutkijien yhissyš **2.** (*связь между отдельными психологическими актами*) assosiatijo
ассоциировать yhistyä, liittyä
ассоциир||оваться yhistyö, liittyö; образ этого человека ~уется с летними каникулами tämän ihmisen kuva liittyy kešälomah
астма astma; бронхиальная ~ keuhkoastma
астматическ||ий astmattini; ~ое дыхание astmattini henkityš
астра (*бот.*) astra
астролог astrologi, tähti|einnuštaja
астрология astrologija, tähti|einuššuš|oppi
астронавт 1. (*космонавт*) astronavtti **2.** (*специалист по астронавтике*) avaruš|tutkija
астронавтика avaruš|oppi
астроном tähtien|tutkija, astronomi
астрономический astronomini
астрономия tähti|tieto, astronomija
асфальт asfaltti; дорогу покрыли ~ом tie piälyššettih asfaltilla
асфальтированн||ый asfaltoitu; в деревне проложили ~ую дорогу kyläššä luajittih asfaltoitu tie
асфальтир||овать asfaltoija; в настоящее время многие дороги ~уют nykyjäh monet tiet asfaltoijah
асфальтов||ый asfaltti=, asfaltin; ~ое покрытие asfalttitie
атака hyökkäyš, ryntäyš; ~ не удалась hyökkäyš ei onnistun
атаковать hyökätä, rynnätä; ~ противника hyökätä vihollisen piällä
атаман 1. (*глава станицы, хутора*) atamani, kasakka|piällikkö **2.** (*главарь*) piällikkö; ~ банды rosvopiällikkö
атеизм ateismi
атеист ateisti
атеистическ||ий ateistini; ~ая литература ateistini kirjallisuš
а́тлас kartašto, kartta|kirja; открой ~ и найди Пяозеро avua kartašto ta löyvä Piäjärvi
атла́с atlassi
атласн||ый atlassi=; ~ое платье atlassimekko
атлет (*спорт.*) urheilija, atletti
атмосфер||а 1. (*газообразная оболочка небесных тел*) ilma|kehä, ilma; ~ Земли muan ilmakehä; дождь освежил ~у vihma puhisti ilman **2.** (*окружающие условия, психологический настрой*) henki; хорошая ~ hyvä henki; собрание прошло в хорошей ~е kokouš mäni hyväššä henkeššä
атмосферн||ый ilma=, ilman=; ~ое давление ilmanpaino; ~ое электричество ilmašähkö
атом atomi
атомн||ый atomi=; ~ вес atomipaino; ~ая энергия atomivoima
атомоход atomi|laiva
атрибут atribuutti
атрофированный kuivunut
атрофироваться kuivuo
атташе diplomattini virka|mieš
аттестат tovissuš; ~ зрелости koulutovissuš
аттестационн||ый attestatijo=; ~ая комиссия attestatijokomiisi
аттестация attestatijo
аттестовать attestoija
аттракцион 1. (*номер программы*) huvi|numero; ~ понравился всем huvinumero miellytti kaikkie **2.** (*устройство*) huvi|laittehet
аудиенция virallini vaštah|otto; ~ была короткой virallini vaštahotto oli lyhyt
аудитори||я 1. (*помещение*) luvento|huoneh; студенты сидели в ~и yliopiston opaštujat issuttih luventohuonehešša **2.** (*слушатели*) kuuntelija|joukko; ~ состояла из молодых людей kuuntelijajoukošša oli nuorta väkie
ауканье huhuomini, huhuonta, hoikahtelomini, hoikahtelenta
аукать huhuta, hoikahella
аукцион nuija|myöntä, nuija|kauppa; купить на ~е oštua nuijakaupašša
аукционер nuija|kauppa|mieš
аут: мяч в ~е pallo on kentän ulko|puolella
афган||ец, ~ка afgani
Афганистан Afganistan
афганский afganistanilaini, afganien; ~ язык afganin kieli
афера valehuš|konšti, valehuš|kauppa
аферист valehtelija
афиша ilmotuš|lehti; ~ висела на стене клуба ilmotušlehti oli klubin šeinäššä
афишировать ilmotella, ilmottua
афоризм aforismi
Африка Afrikka
африкан||ец, ~ка afrikkalaini
африканск||ий afrikkalaini, Afrikan; ~ие языки afrikkalaiset kielet
ах ah, oi, voi; ~, как красиво voi, kuin on kaunista
аханье voivottelu
ахать voivotella, ahahella
ахнуть ahahtua, ahnie
аэродром lento|kenttä; на ~ садится самолёт lentokentällä laškeutuu lentokoneh
аэропорт lento|ašema; хозяева встречали нас в ~у isännät oltih meitä vaššašša lentoašemalla
аэростат ilma|pallo

Б

баба (*жена, женщина, пожилая женщина*) akka; жили-были дед да ~ elettih ukko ta akka ◇ снежная баба lumiakka; Баба Яга šyöjätär

баббитов||ый valko|metalli=, valko|mettallini; ~ое производство valkometallituotanto

баб||ий akkojen; ~ьи сплетни akkojen juorut ◇ бабье лето jälkikešä

бабк||а (*суслон*) kuhilaš; пятнадцать снопов сложили в ~у viisitoista lyyhehtä pantih kuhilahah

бабочка liipukka, liipukkaini; ползёт к грибу мокрая ~ ryömiy šienen luo märkä liipukkaini

бабуин (*зоол.*) babuini

бабушка ämmö; моя ~ знает много сказок miun ämmöni tietäy äijä starinua

багаж matka|tavarat; камера хранения ручного ~а matka-tavarašäilytyš

багажник tavara|telineh

багажный matka|tavara=; ~ вагон matkatavaravaunu

баг||ор kekši, haka; оттолкни ~ром бревно työnnä kekšillä tukki

багрить 1. (*поднимать багром*) noštua kekšillä **2.** (*ловить рыбу*) tuulaštua

багровый, багряный tuli|ruškie, veri|ruškie; ~ закат tuliruškie päivänlašku

багрян||ец tuli|ruškie|väri; осенью листья покрываются ~цем šykšyllä lehet muututah tuliruškievärisiksi

багульник (*бот.*): ~ болотный šuo|puršu

бадминтон šulka|pallo; играть в ~ pelata šulkapalloh; ракетки для ~а šulkapalloverkkomelat

бадья puu|šanko; полная ~ воды täyši puušanko vettä

база 1. (*совокупность материальных ценностей*) perušta, pohja; материальная ~ ainehellini perušta; сырьевая ~ ruaka-ainehpohja **2.** (*склад*) varašto|kauppa **3.** (*военн.*) šijautumis|kohta; авиационная ~ база lentošijautumiskohta **4.** (*опорный пункт*) maja, maja|paikka; лыжная ~ hiihtomaja

базар 1. (*торговое учреждение*) tori, pasari; я купил помидоры на ~е oššin tomattija torilla **2.** (*сезонная торговля*) myöntä; книжный ~ kirjamyöntä

базарный pasari=, kauppa=; ~ день myöntäpäivä

базедова: ~ болезнь basedovin|tauti

базилик (*бот.*) basiliikka

базирование šijottumini, šijotus, ašettautumini

базировать šijauttua, ašettua

базироваться šijattuo, ašettuo, pohjautuo

базис perušta

базисн||ый peruš=; ~ая цена perušhinta

байдарк||а kanotti; поход на ~ах kanottimatka

байдарочник meluoja

байт baitti

бакалавр pakalauri

бакалейный šeka|tavara=; ~ магазин šekatavarakauppa; ~ отдел šekatavaraošašto

бакен varotuš|merkki

бакенбарды nuala|parta; сбрить ~ ajua nualaparta

бакенщик varotuš|merkin kaččoja

баклан (*зоол.*) meri|meččo

баклуши: ◇ бить баклуши laiskotella

бактериальный bakteri=

бактериолог bakteriologi

бактериология bakteri|oppi

бактери||я bakteri; вредные ~и pahat bakterit

бал juhla|tanššijaiset, pualu; школьный ~ koulujuhlatanššijaiset

балалаечник balalaikan|šoittaja

балалаечный balalaikka=; ~ оркестр balalaikkaorkesteri

балалайк||а balalaikka; учиться играть на ~е opaštuo šoittamah balalaikalla

баланс 1. (*равновесие*) taša|paino; я взял шест для ~а otin kanken tašapainokši **2.** (*в бухгалтерии*) balanssi; платёжный ~ makšubalanssi

балансировать pisyö taša|painošša

балансовый balanssi=; ~ отчёт balanssišelvityš

балахон piällyš|vuate, palahvana

балбес pöllö|piä, pölkky|piä

балерина baletti|tanššija

балет baletti; на прошлой неделе я смотрел ~ viime netälinä kävin baletissa

балетмейстер baletti|muasteri

балетн||ый baletti=; ~ая труппа balettijoukko

балка[1] (*брус*) palkki, parši; поперечная ~ poikkipalkki; промежуточная ~ välipalkki; опорная ~ kannatušpalkki; ~ для сушки uarto

балк||а[2] (*овраг*) notko; я пошёл через ~у mie mänin notkošta poikki

балканский Balkanin; Балканские страны Balkanin muat

балкон parvekeh; на ~е parvekkehella; ~ на фронтоне дома kaltari

балкарец balkarilaini

балл 1. (*единица оценки силы явления*) ašte; ветер в пять ~ов viijen aštien tuuli **2.** (*цифровая оценка успехов*) pisteh; получить четыре ~а šuaha nellä pistehtä

баллада balladi

балласт pohja|paino

баллистика ballistiikka

баллистическ||ий ballistini; ~ая ракета ballistini raketti

баллон 1. (*сосуд различного назначения*) šäilijö **2.** (*колесо*) renkaš

баллотироваться olla valittavana

баллотировка valinta

балованный hemmoteltu, lellitelty; ~ ребёнок hemmoteltu lapši

баловать hyvyällä, höllöttyä, höllötellä, lellittyä, lellitellä

бал||оваться lapšeštua, maiskata, meiskata, telmyä, peuhata, meluta; ребёнок ~уется lapši lapšeštau; дети, не ~уйтесь elkyä, lapšet, maiskakkua

баловень lellikki; ~ судьбы onnenpoika

баловство vallattomuš, meiskeh
балтийск||ий Itä|meren, Baltijan, balttilaini; ~ое побережье Itämeren rannikko; ~ие языки balttilaiset kielet
балык kapa|kala
бальзам palsami
бальзамирование palsamointa
бальзамировать palsamoija
бальзамн||ый palsami=; ~ое дерево palsamipuu
бальн||ый tanššijais=; ~ое платье tanššijaisiltapuku
бамбук bambukki
бамбуков||ый bambukki=; ~ые палки bambukkikepit
бампер puškuri; ~ автомобиля auton puškuri
банально arkisešti
банальный arkini; ~ случай arkini tapahtuma
банан 1. (*дерево*) banani|puu **2.** (*плод*) banani
банда kompla, rosvo|joukko
бандаж 1. (*повязка*) tuki|šivoš, tuki|vyö **2.** (*обод*) renkaš, vanneh
бандероль paketti, banderolli; отправить ~ työntyä paketti
бандит rosvo, bandiitti
банк pankki; государственный ~ valtijopankki; сберегательный ~ šiäštöpankki; коммерческий ~ liikehpankki; ипотечный ~ kiinteistöpankki; эмиссионный ~ emissijopankki
банк||а¹ (*сосуд*) purkki; купи две ~и с горохом ošša kakši hernehpurkkie; ~ для масла rasi
банк||а² (*скамья для гребцов*) tel'l'o; он грёб, сидя на ~е hiän šouti istuen tel'l'olla
банк||а³ (*отмель*) kari; корабль сел на ~у laiva joutu karilla
банкет banketti; на ~ пригласили 50 человек bankettih kučuttih 50 henkie
банкетный banketti=; ~ зал bankettišali
банкир pankki|mieš
банкнот pankki|lippu, paperi|raha
банковский pankki=; ~ аккредитив pankkiakreditiivi
банкомат pankomatti; снять деньги через ~ noštua rahat pankomatin kautta
банкомёт (*карт.*) pankin|pitäjä
банкрот tyhjin|jiäjä
банкротство tyhjin|jiäntä, tyhjin|jiämini
банно-прачечный pešu=; ~ комбинат pešukombinatti
банный kyly=; ~ день kylypäivä; ~ веник kylyvašta; ~ ковш kylykauha ◇ пристал как банный лист tarttu kuin vaššanlehti
бант rušetti
бан||я kyly; истопить ~ю lämmittyä kyly; напарить в ~е kylvettyä kylyššä; ~ для невесты neičyškyly; ~ по-чёрному šavukyly; финская ~ šauna
баптист baptisti
бар baari; стойка ~а baaristola
барабан rumpu; маленький ~ pikkaraini rumpu; бить в ~ rummuttua
барабанить (*музык.*) rummuttua, rummutella
барабанный rummun, rumpu=; ~ бой rummunpärinä
барабанщик rummun|lyöjä, rummuttaja
барак parakki; снести ~и hajottua parakit
баран pokko, oinaš, päšši; получил ~ от своего хозяина в подарок красивый колокольчик pokko šai isännältäh lahjakši kaunehen čillin; стадо ~в pokkolauma ◇ смотреть как баран на новые ворота kačču kuin lehmä uutta kesselie
баран||ий pokon, oinakšen, päššin; ~ьи копыта pokon šorkat
баранина lampahan|liha
баранка (*крендель*) krenteli
барахта||ться piehtaroija, rypie; собака ~ется в дорожной пыли koira piehtaroičču tienpölyššä
барашки 1. (*волны*) vuahto|piä|lainehet **2.** (*облака*) pilvi|hattarat
барашковый lampahan|nahkani; ~ воротник lampahannahkani kakluš
барбос hurtta, piha|koira
бард bardi
бардак šeka|šorto; в комнате был полный ~ pirtissä oli täyši šekašorto
барельеф koho|kuva
барельефный koho|kuva=, koho|kuvallini
баржа proomu, lot'ja
барин herra, pajari; он стал большим ~ом häneštä tuli šuuri herra
баритон baritoni; петь ~ом laulua baritonilla
баркас parkassi
баркасный parkassin, parkassi=
бармен baari|mieš
барокамера barokomero
барометр ilma|painon|mittari, barometri
барон paroni
баронский paronin
бароскоп (*метеор.*) baroskoppi
баррель barreli; ~ нефти barreli öljyö
баррикад||а barrikadi; строить ~ы luatie barrikadija
баррикадн||ый barrikadi=; ~ые бои barrikaditaistelut
барс (*зоол.*) leopardi, irbissi; снежный ~ lumileopardi
барствовать herraissella
барсук (*зоол.*) mäkrä; ~и живут в лесу mäkrät eletäh mečäššä
барсучий mäkrä=, mäkrän=; ~ мех mäkrännahka
бартер vaihto|kauppa; товар получен по ~у tavara on šuatu vaihtokaupalla
бартерн||ый vaihto|kauppa=; ~ые поставки vaihtokauppatavarat
бархат šametti, barhatti
бархатистый barhattimaini; ~ на ощупь barhattimaistuntuni
бархатный šametti=, barhatti=; ~ костюм barhattipuku
бархатцы (*бот.*) barhatti|kukka
барышня herraš|neiti
барьер 1. (*ограда*) aita **2.** (*препятствие*) rajoituš; таможенные ~ы tullirajoitukšet
барьерист (*спорт.*) aita|juoksija; ~ы готовились к старту aitajuoksijat valmistauvuttih lähtöh
барьерный aita=; ~ бег aitajuokšu
бас basso, basso|iäni, basso|laulaja; петь ~ом laulua bassolla
басистый matala|iänini
баск baski
баскетбол kori|pallo; играть в ~ pelata koripalloh
баскетболист kori|palloilija
баскетбольн||ый kori|pallo=; ~ая команда; koripallojoukko; ~ матч koripallo-ottelu
баснословно kauhien, hirvittävän; ~ дешёвый kauhien halpa
басн||я 1. (*лит.*) opaštavaini starina **2.** (*вымысел*) lörpötyš; пустые ~и joutavat lörpötykšet
бассейн 1. (*искусственный водоём*) vesi|allaš; мы плавали в ~е kävimä uimašša vesialtahašša **2.** (*совокупность притоков реки*) vesistö; бассейн реки Кемь Kemijoven vesistö
бастовать olla lakošša, vaššuštua, kapinoija; ~ против повышения цен vaššuštua hintojen noušuo
баталист šota|mualari
батальн||ый taistelu=; ~ая живопись taistelumualauš
батальон pataljona; отдельный ~ erillini pataljona; стрелковый ~ kivyäripataljona
батарейка patteri; ~ для карманного фонаря taškulampun patteri
батарейный patteri=; ~ огонь pattertuli
батарея 1. (*военн.*) patteri; тяжёлая ~ jykie patteri; береговая

~ rantapatteri **2.** (*система однотипных приборов*) patteri; отопительная ~ lämpöpatteri, radiattori

батон patoni

батра||к, ~чка kasakka, patrakka, piika; быть ~ком olla kasakkana; она была ~чкой несколько лет hiän oli piikana muutoma vuosi

батрацк||ий, батраческ||ий kasakka=, patrakka=; ~ая работа kasakkaruato

батрачить kasakoija, piikuija, patrakoija

баттерфля||й (*спорт.*) liipukkais|uinta; плавать ~ем uija liipukkaisuintua

батут hyppy|matto

батюшка 1. (*отец*) tuatto, pappa **2.** (*церк.*) pappi

баул matka|laukku; возьми ~ ota matkalaukku

бахать paukahuttua, rojahuttua

бахилы 1. (*сапоги*) varši|šuappuat **2.** (*защитные чулки для обуви*) kenkän|šuojat

бахну||ть pamahtua, kamahtua; вдали ~ла пушка etähänä pamahti tykki

бахром||а ripšu, ripu, pörhä; платок с ~ой ripšureunani piäpaikka

бахромчатый ripšu|reunani

бацилла basilli

бациллоноситель basillin|kantaja

башенн||ый torni=; ~ые часы tornikellot; ~ кран torninošturi

башкир, ~ка baškiiri, baškiirilaini

Башкирия Baškirija

башкирский baškiirin, baškiirilaini, Baškirijan; ~ язык baškiirin kieli

башмак 1. (*обувь*) kenkä; снять ~и heittyä kenkät jalašta **2.** (*тормозной*) kenkä; тормозной ~ jarrukenkä

башня 1. (*высокое сооружение*) torni; водонапорная ~ vesitorni; силосная ~ rehutorni **2.** (*вышка для орудий на судне*) tykki|torni

баюканье tuuvitanta, tuuvittelu

баюкать tuuvittua, tuuvitella; ~ ребёнка tuuvittua lašta

баян harmonikka, haitari, harppu; парень хорошо играл на ~е poika hyvin šoitti harpulla

баянист harmonikan|šoittaja, haitarin|šoittaja, harpun|šoittaja; ~ был из нашей деревни harpunšoittaja oli meijän kyläštä

бдительно valppahašti

бдительный valpaš

бег juokšu; ~ на сто метров šuan metrin juokšu; ~ на длинные дистанции pitän matan juokšu; марафонский ~ maratonijuokšu; ~ на месте paikallajuokšu

бегать juokšennella; ~ за кем-л. juokšennella kenennih peräššä

бегемот (*зоол.*) virta|heponi

беглец pakolaini; ~ов не поймали pakolaisie ei šuatu kiini

бегло ruttoh, teräväšti; читать ~ lukie ruttoh

беглый (*совершивший побег*) puannut, piekloi

бегов||ой juokšu=, kilpa=; ~ая дорожка juokšutie; ~ая лошадь kilpaheponi

бегом juokšu|jalkua, juokšu|jalašša, juokšulla; Александр спешно собрал портфель и поспешил ~ на автобусную остановку Šanteri kiirehešti keräi laukun ta läksi juokšujalkua autobuššin pyšäkillä

бегония (*бот.*) vino|lehti

беготня juokšu, juokšentelu; бесполезная ~ turha juokšentelu

бегство 1. (*побег*) pako **2.** (*эвакуация*) pako|matka

бегун juoksija; ~ы стартовали juoksijat lähettih juokšomah

бед||а hätä, peta; что за ~? mi on hätänä? помочь в ~е auttua hiäššä

бедне||ть köyhtyö; семья ~ла год от года pereh köyhty vuosi vuuvvelta

бедно köyhäšti; они не всегда жили ~ ei hyö aina eletty köyhäšti

бедност||ь kurjuš, köyhyš; они живут в ~и hyö eletäh köyhyöššä

беднота (*собир.*) köyhälistö

бедн||ый 1. (*нуждающийся*) köyhä, kurja, hätähini; ~ые и богатые köyhät ta pohatat **2.** (*несчастный*) poloni, raiska, raukkani; куда идёшь, ~ мальчик? kunne kulet, poloni poika?

бедняга raiska, raukka, rukka, parka; что плачешь, девушка-~? mitä itet, impi-raukka?

бедняк köyhä, kurja, hätähini, kapelo ◇ бедняк живёт, как сырое полено тлеет köyhä eläy kuin märkä puu palau

бедокурить luatie pahua

бедренн||ый: ~ая кость reisi|luu, lanneh|luu, ronkka|luu

бедр||о 1. (*часть ноги от таза до колена*) reisi, lanneh; узкие ~а kaitaset lantehet; широкие ~а leviet lantehet **2.** (*поясница*) šivut; руки на ~ах kiät ollah šivuloilla

бедственн||ый hätähini, kurja; ~ое положение hätähini tila

бедстви||е hätä; сигнал ~я hätämerkki

бедствовать hätyällä, hätäytyö

беж beeši; чулки цвета ~ beešinväriset šukat

бежать 1. (*о беге*) juošša, (*бежать быстро*) hölkyttyä, pötkyttyä, laputtua, luikata, lökittyä, (*бежать галопом*) nellätä, (*бежать вслед*) hännittyä, (*бежать тяжело*) läkšyttyä; ~ по дороге juošša tietä myöten **2.** (*миновать, о времени*) vierrä; годы бегут vuuvvet vierräh **3.** (*течь*) valuo, virrata; вода бежит из крана vesi valuu kranašta; кровь бежит по жилам veri virtuau šuoniloissa **4.** (*спасаться*) puata; противник бежит vihollini pakenou **5.** (*уходить вперёд, о часах*) olla ieššä; у меня часы бегут miula kellot ollah ieššä

беженец pakolaini, piekloi

без ilman; ~ денег ilman rahua; ~ него ilman häntä; ~ малого melkein; ~ дела joutona olija; ~ верхней одежды hiemasillah; ~ сомнения epäilömättä; ~ соли tuima; ~ обмана tosissah; ~ пары paritoin; ~ помощи ičeväkisin; ~ разрешения luvatta; ~ сознания juovušpäissäh

безалаберно huolettomašti

безалаберность huolettomuš

безалаберный huoletoin, huolimatoin; почему ты такой ~? mintäh olet niin huoletoin?

безалкогольный alkoholitoin; ~ напиток alkoholitoin juoma

безапелляционный lopullini; ~ приговор lopullini tuomijo

безбедно pohatašti; жить ~ elyä pohatašti

безбедн||ый pohatta; ~ое существование pohatta elämä

безбожник jumalatoin, vierotoin, pakana

безболезненно tušattomašti, kivuttomašti; пережить ~ keštyä tušettomašti

безболезненный tušatoin, kivutoin; ~ укол kivutoin pissoš

безбород||ый parratoin; ~ые мужики parrattomat mušikat

безбрачи||е naimattomuš, yhteh|mänö|kielto; обет ~я naimattomušlupauš

безбрачный naimatoin

безбрежность rannattomuš, rajattomuš

безбрежн||ый rannatoin, rajatoin; ~ая тоска rajatoin ikävyš

безвестность tuntomattomuš

безвестный tuntomatoin; ~ солдат tuntomatoin šotilaš

безветренный tyyni, tuuletoin, loiva, holmie; ~ берег koššeranta

безветрие tuulettomuš; вчера на озере было полное ~ eklein järvellä oli täyši tuulettomuš

безвинно šyyttömäšti, šyyttä; человека осудили ~ ihmini tuomittih šyyttömäšti

безвинный šyytöin; пострадал ~ человек kärši šyytöin ihmini

без

безвкусно mavuttomašti
безвкусн||ый 1. (*о пище*) mavutoin; ~ая еда mavutoin ruoka **2.** (*лишённый изящества*) šopimatoin; ~ая обстановка šopimattomat kotikalut
безвластие vallattomuš, anarhija; ~ продолжалось долго vallattomuš jatku pitälti
безводн||ый vejetöin; ~ая пустыня vejetöin čuurumua
безвозвратно jälelläh tulomatta; время потеряно ~ aika mäni jälelläh tulomatta
безвозвратн||ый jälelläh tulomatoin; ~ая ссуда jälelläh tulomatoin laina
безвоздушн||ый ilmatoin; ~ое пространство ilmatoin ilma
безвозмездно ilmasiksi, korvuamattomašti
безвозмездн||ый ilmani, korvuamatoin; ~ая помощь ilmani apu
безвольный vaštah panomatoin, lampahan maijolla juotettu; тот парень - ~ tuo poika on lampahan maijolla juotettu
безвредно vahinkottomašti
безвредн||ый vahinkomatoin; ~ое производство vahinkomatoin tuotanto
безвременник (*бот.*) myrkky|lilja
безвременно ennein|aikasešti
безвременность ennein|aikasuš
безвременн||ый ennein|aikani, ajatoin; ~ая кончина enneinaikani kuoloma
безвыездно aina, vakituisešti; прожить ~ в деревне elyä kyläššä vakituisešti
безвыходно pihalla käymättä, nellän šeinän šiämeššä; ~ сидеть дома olla nellän šeinän šiämeššä
безвыходность uloš|piäšömättömyš; ~ ситуации tilantehen ulošpiäšömättömyš
безвыходн||ый piäšömätöin, toivotoin; ~ое положение toivotoin tila
безглазый šilmätöin, yksi|šilmäni, šilmä|puoli
безголовый piätöin; ~ая селёдка piätöin hallei
безголосый paha|iänini; ~ певец pahaiänini laulaja
безграмотно virhiellisešti, erehykšellisešti; он пишет ~ hiän kirjuttau virhiellisešti
безграмотность kirjah|malttamattomuš; ликвидировать ~ poistua kirjahmalttamattomuš
безграмотн||ый 1. (*не умеющий читать и писать*) lukuta kirjutuštaitamatoin; в настоящее время нет ~ых людей nykyjäh ei ole luku- ta kirjutuštaitamattomie ihmisie **2.** (*ошибочный*) virhiellini, taitamatoin; ~ое решение virhiellini piätöš
безгранично rajattomašti; ~ любить свою родину rajattomašti tykätä omua muata
безграничность rajattomuš
безграничн||ый rajatoin; ~ая любовь rajatoin rakkahuš
безгрешн||ый riähätöin; говорят, что нет ~ых людей šanotah, jotta ei ole riähättömie ihmisie
бездарно kyvyttömäšti; артисты играли ~ artistat näyteltih kyvyttömäšti
бездарность kyvyttömyš
бездарный tolkutoin, nerotoin, malttamatoin, hajutoin; ~ поэт nerotoin runoilija
бездейственный joutilaš
бездействовать olla joutavana, olla ruatamatta; надо что-то делать, а не ~ pitäy mitänih ruatua, eikä olla ruatamatta
бездель||е laisuš; устать от ~я vaipuo laisuošta
бездельник joutilaš, laiskuri, rannan|juoksija, vuaran|juoksija, tyhjän|toimittaja, vetelyš
бездельнича||ть laiskotella, vetelehtie, istuo; он ~ет, ничего не делает hiän laiskottelou, ei rua nimitä
безденежный (*производимый без денег*) rahatoin; ~ расчёт rahatoin makšu

безденежь||е rahan vähyš; он устал от ~я hiän vaipu rahan vähyöštä
бездетность lapšettomuš
бездетн||ый lapšetoin; у нас в деревне было две ~ых семьи meilä kyläššä oli kakši lapšetointa perehtä
бездеятельность passiivisuš; ~ - плохое качество человека passiivisuš on ihmisen paha puoli
бездеятельный passiivini; ~ руководитель passiivini johtaja
бездна (*очень глубокая пропасть, пучина*) pohjattomuš; морская ~ meren pohjattomuš
бездоказательность tovistamattomuš; ~ обвинения šyytökšen tovistamattomuš
бездоказательн||ый tovistamatoin; ~ые обвинения tovistamattomat šyytökšet
бездомность kojittomuš
бездомн||ый kojitoin; ~ая собака kojitoin koira
бездонн||ый pohjatoin; ~ое озеро pohjatoin järvi
бездорожн||ый tietöin; ~ая тундра tietöin tunturi
бездоходн||ый tuloja tuottamatoin; ~ое место tuloja tuottamatoin paikka
бездумно tuumimatta, ajattelomatta; ~ тратить деньги tuumimatta tuhlata rahua
бездумн||ый tuumimatoin, ajattelomatoin; ~ое житьё tuumimatoin elämä
бездуховность henkettömyš
бездуховный henketöin
бездушие šiämettömyš
бездушно šiämettömäšti; выслушать предложение ~ kuunnella ehotuš šiämettömäšti
бездушный šiämetöin; ~ чиновник šiämetöin virkamieš
бездымный šavutoin; ~ порох šavutoin ruuti
бездыханн||ый henketöin, elotoin; в лесу обнаружили ~ое тело mečäššä löyvettih elotoin ruumis
безжалостно šiälimättömäšti; ~ вырубать леса šiälimättömäšti hakata meččyä
безжалостный šiälimätöin; ~ тиран šiälimätöin tiranni
безжизненн||ый 1. (*мёртвый*) elotoin; ~ое животное elotoin eläin **2.** (*лишённый выразительности*) elotoin; ~ взгляд elotoin kačahuš
беззаботно huolettomašti; жить ~ elyä huolettomašti
беззаботность huolettomuš
беззаботн||ый huoletoin; ~ человек huoletoin ristikanša; ~ое существование huoletoin elämä
беззаветно rajattomašti, uškollisešti; ~ любить свою семью rajattomaši rakaštua omua perehtä
беззаветность rajattomuš, uškollisuš
беззаветн||ый rajatoin, uškollini; ~ая храбрость rajatoin urhollisuš
беззакони||е 1. (*отсутствие закона*) lajittomuš; борьба с ~ем продолжается taistelu lajettomutta vaštah jatkuu **2.** (*беззаконный поступок*) lajittomuš; совершать ~я ruatua lajittomutta
беззаконно lajittomašti; поступать ~ ruatua lajittomašti
беззаконн||ый lajitoin; ~ые действия lajittomat ruavot
беззастенчиво häikäilömättömäšti; лгать ~ valehella häikäilömättömäšti
беззастенчивость häikäilömättömyš
беззастенчивый häikäilömätöin; ~ лгун häikäilömätöin valehtelija
беззащитность turvattomuš
беззащитн||ый turvatoin; ~ое создание turvatoin olento
беззвёздн||ый tähetöin; ~ое небо tähetöin taivaš
беззвучно iänettömäšti; ~ плакать iänettömäšti itkie
беззвучный iänetöin, hil'l'ani; ~ полёт iänetöin lento; ~ смех hil'l'ani nakru

без

безземельн||ый muatoin; лапландцы были ~ыми lappalaiset oltih muattomat
беззлобно hyvä|tahtosešti; смеяться ~ nakrua hyvätahtosešti
беззлобный hyvä|tahtoni; ~ смех hyvätahtoni nakru
беззуб||ый 1. (*не имеющий зубов*) hampahitoin; ~ старик hampahitoin ukko **2.** (*перен., лишённый остроты*) heikko, lievä; ~ая критика heikko kritiikki
безлесн||ый mečätöin; ~ая степь mečätöin aro; ~ холм tunturi; три дня и три ночи шли туристы по ~ым холмам kolme päivyä ta kolme yötä matattih turistit tunturie myöten
безлесье mečättömyš
безликий personatoin
безликость, безличие personattomuš
безлиственный lehetöin
безлошадный heposetoin; ~ крестьянин heposetoin muanruataja
безлунн||ый kuutoin; ~ая ночь kuutoin yö
безлюдно vähä rahvašta; в деревне было ~ kyläššä oli vähä rahvašta
безлюдн||ый vähä|rahvahallini; ~ая дорога vähärahvahallini tie
безлюдье vähä|rahvahallisuš
безмен puntari, pesmeni
безмерно iärettömäšti
безмерность iärettömyš
безмерный iäretöin; ~ океан iäretöin valtameri
безмолвие iänettömyš; наступило полное ~ šynty täyši iänettömyš
безмолвн||ый hil'l'ani, šanatoin; ~ ответ šanatoin vaštahuš; ~ая дорога hil'l'ani tie
безмятежный rauhallini; ~ сон rauhallini uni
безнадзорный kaččomatta jätetty; ~ ребёнок kaččomatta jätetty lapši
безнаказанно rankaisomatta, kurittamatta
безнаказанность rankaisomattomuš, kurittomuš
безнаказанн||ый rankaisomatoin, kurittamatoin; остаться ~ым jiähä rankaisomattomakši
безналичный: ~ расчёт šiirto|makšu
безногий jalatoin, jalka|puoli; ~ инвалид jalkapuoli-invalidi
безнравственно moralittomašti; вести себя ~ käyttäytyö moralittomašti
безнравственность moralittomuš
безнравственный moralitoin, vallatoin; ~ поступок moralitoin ruato
безобидно vijattomašti
безобидность vijattomuš
безобидн||ый vijatoin; ~ые выражения vijattomat šanonnat
безоблачность pilvettömyš, kajoš, šieš
безоблачн||ый 1. (*не закрытый облаками*) pilvetöin, kajokšini, šelkie; ~ое небо pilvetöin taivaš **2.** (*ничем не омрачённый*) täyši; ~ое счастье täyši onni
безобрази||е pahan|ruato; не допускать ~й olla piäštämättä pahanruatuo
безобразнича||ть ruatua pahua; не ~йте elkyä ruatakkua pahua
безобразно hävittömäšti, rumašti; он вёл себя ~ hiän käyttäyty hävittömäšti
безобразный 1. (*крайне некрасивый*) ruma, hävitöin, ilkien|-näköni; ~ вид hävitöin ulkonäkö **2.** (*непристойный*) hävitöin; ~ поступок hävitöin ruato
безоглядно kaččomatta jälelläh; бежать ~ juošša kaččomatta jälelläh
безоглядный jälelläh kaččomatoin
безоговорочно välttämättä, ehottomašti; исполнить ~ valmistua ehottomašti
безоговорочн||ый välttämätöin, ehotoin; ~ая капитуляция välttämätöin antautumini
безопасно on varatointa, on turvallista
безопасност||ь turvallisuš; здесь ты будешь в ~и tiälä šie olet turvašša
безопасн||ый turvallini; они были в ~ом месте hyö oltih turvallisešša paikašša
безоружный pyššytöin; ~ солдат pyššytöin šotamieš
безосновательно perättömäšti
безосновательн||ый perätöin; ~ые обвинения perättömät šyytökšet
безостановочно piettymättä, yhtä|mittua, šeisattumatta; дождь шёл ~ два дня yhtämittua vihmu kakši päivyä
безостановочн||ый piettymätöin, yhtä|mittani, šeisattumatoin; ~ое движение автомобилей autojen piettymätöin liikenneh
безответно vaštuamatta
безответн||ый 1. (*без ответа*) vaštuamatoin; ~ая любовь vaštuamatoin rakkahuš **2.** (*покорный*) vaštah|šanomatoin, nöyrä; ~ человек vaštahšanomatoin ihmini
безответственно epäkunnollisešti
безответственн||ый epäkunnollini; ~ое решение epäkunnollini piätöš
безотказно 1. (*старательно*) kieltäytymättä; выполнять любую работу ~ ruatua joka työ kieltäytymättä **2.** (*бесперебойно*) piettymättä; мотор работает ~ mouttori ruatau piettymättä
безотказн||ый kieltäytymätöin, piettymätöin; ~ая работа машины auton piettymätöin ruato
безотлагательно viivyttelömättä; сделать что-л. ~ luatie mitänih viivyttelömättä
безотлагательн||ый viivyttelömätöin; ~ое решение viivyttelömätöin piätöš
безотлучно pois|lähtömättä, vakituisešti; сидеть ~ у постели больного istuo poislähtömättä läsijän luona
безотлучный pois|lähtömätöin, vakituini; ~ сторож poislähtömätöin vahti
безотносительно šiitä rippumatta, šiih kaččomatta
безотрадн||ый ikävä; ~ая жизнь ikävä elämä
безотрывно heittelömättä, lopettamatta; учиться ~ от производства opaštuo työn ohešša
безотрывный heittämätöin, lopettamatoin
безотчётно 1. (*бессознательно*) šelittämättä **2.** (*бесконтрольно*) ilman kontrollie; распоряжаться деньгами ~ tuhlata rahua ilman kontrollie
безотчётность šelittämättömyš
безотчётный šelittämätöin; ~ страх šelittämätöin pöläššyš
безошибочно virhiettömäšti, erehykšettömäšti
безошибочн||ый virhietöin; ~ое решение virhietöin piätöš
безработиц||а ruavottomuš, työttömyš; пособие по ~е ruavottomušraha-apu
безработн||ый ruavotoin, työtöin; остаться ~ым jiähä ruavottomakši
безрадостно 1. (*наречие*) ikävästi **2.** (*в знач. сказ. безлич.*) on ikävä; ~ видеть плохие дороги on ikävä nähä pahat tiet
безрадостн||ый ikävä; ~ое одиночество ikävä yksinäisyš
безраздельно jakamattomašti, täyvellisešti; хозяйничать ~ isännöijä täyvellisešti
безраздельн||ый jakamatoin, täyši, täyvellini; ~ая власть jakamatoin valta
безразличие välittämättömyš; проявить полное ~ näyttyä täyši välittämättömyš
безразлично 1. (*безучастно*) välittämättä; посмотреть ~ kačču välittämättä **2.** (*в знач. сказ. безлич.*): мне ~ miula on ihan šamua

безразличн||ый välittämätöin; сказать ~ым голосом šanuo välittämättömällä iänellä
безразмерн||ый vällä, mitatoin; ~ые брюки vällät pukšut
безрассудно mielettömästi; поступить ~ ruatua mielettömästi
безрассудный mieletöin; ~ поступок mieletöin ruato
безрассудство mielettömyš
безрезультатно tulokšetta, turhah
безрезультатный tulokšetoin; ~ разговор tulokšetoin pakina
безрогий šarvetoin, mul' l'u|piä, mul' l'u|päini
безродный (*не знающий родственников*) šuvutoin, juuretoin; ~ бродяга šuvutoin kulkuri
безропотно vaštah|šanomatta, väittämättä; ~ пойти в лес за ягодами lähtie mitänä vaštahšanomatta meccäh keryämäh marjua
безропотный vaštah|šanomatoin, väittämätöin, nöyrä
безрукавк||а hiematoin pušero; связать ~у tikuttua hiematoin pušero
безрукавн||ый hiematoin; ~ое платье hiematoin mekko
безрукий kiätöin, yksi|käsini, käsi|puoli, käppä
безрыбн||ый kalatoin; ~ое место kalatoin paikka
безрыбье: ◇ на безрыбье и рак рыба kalattomana päivänä šyöt kapakaluaki
безубыточно häviemättä, vajaukšetta, ilman vajaušta; торговать ~ myyvvä häviemättä
безубыточн||ый häviemätöin, vajaukšetoin; ~ое производство häviemätöin tuotanto
безударный painotoin; ~ слог painotoin tavu
безудержный hellitöin; ~ смех hellitöin nakru
безукоризненно moitittomašti
безукоризненн||ый moittimatoin; ~ое поведение moittimatoin käytöš
безумец hullu, mieletöin, pölkky|piä, houkka
безумие hulluš, mielettömyš; идти в поход без спичек - ~ on hullutta lähtie matkah ilman tulitikkuja
безумно hirviešti, mielettömästi; любить ~ mielettömästi šuvaija
безумн||ый 1. (*ненормальный*) mieli|puolini; ~ взгляд mielipuolini kačahuš **2.** (*неумный*) älytöin; ~ поступок älytöin ruato **3.** (*нестерпимый*) keštämätöin; ~ая боль keštämätöin kipu
безумолчно lopettamatta; говорить ~ paissa lopettamatta
безумолчный lopettamatoin; ~ шум моря lopettamatoin meren pauhu
безупречно moitittomašti; сделать что-н. ~ luatie mitänih moitittomašti
безупречный moititoin; ~ костюм moititoin puku
безусловно ehottomašti; он, ~, прав hiän on ehottomašti oikiešša
безусловность ehottomuš
безусловн||ый 1. (*полный*) täyši; ~ запрет täyši kielto **2.** (*несомненный*) täyši; ~ая удача täyši onnistumini
безуспешно onnistumatta, tyhjäh
безуспешн||ый onnistumatoin, tyhjä; ~ая попытка onnistumatoin yrityš
безустанно vaipumatta; работать ~ ruatua vaipumatta
безустанн||ый vaipumatoin, ainani; ~ые заботы vakituiset huolet
безусый viikšitöin; ~ юнец viikšitöin nuorukaini
безутешно lepyttömästi; плакать ~ itkie lepyttömästi
безутешн||ый lepytöin; ~ая печаль lepytöin šuru
безучастно vilu|verisešti; смотреть ~ kaccuo viluverisešti
безучастный vilu|verini; ~ взгляд viluverini kačahuš
безъязыкий (*не владеющий речью, языком*) kieletöin; ~ чужой человек kieletöin vieraš ihmini
безымянн||ый nimetöin; ~ая могила nimetöin hauta
безынициативный alkuh|panomatoin; ~ руководитель alkuhpanomatoin johtaja
безыскусственный luonnollini; ~ рассказ luonnollini kertomuš
безысходность uloš|piäšömättömyš
безысходн||ый uloš|piäšömätöin; ~ое положение ulošpiäšömätöin tilanneh
бейсбол pešä|pallo; играть в ~ pelata pešäpalloh
бейсбольный pešä|pallo=; ~ матч pešäpallo-ottelu
бейсболист pešä|palloilija; ~ы вышли на площадку pešäpalloilijat tultih kentällä
бекас (*зоол.*) ukon|lammaš; ~ блеет, как овца ukonlammaš päkättäy, kuin lammaš
бекон pekoni; поджарить ~ käristyä pekonie
белена (*бот.*) hullu|heinä ◇ ты белены объелся? oletko tolkuššaš?
беле||ть 1. (*становиться белым*) valota; зимой шкура зайца ~ет talvella jäniksen nahka valkuou **2.** (*виднеться*) näkyö; ~ет парус одинокий näkyy purjeh yksinäini
белёс||ый vohakka, vuolappa; ~ые брови vohakat kulmakarvat
белизна valkeuš; ~ зубов hampahien valkeuš
белила kalkki; цинковые ~ šinkkikalkki
белить 1. (*покрывать мелом, известью*) kalkita, valottua; ~ печь valottua kiukua **2.** (*обрабатывать, делая белым*) valottua; ~ холст valottua huršti
беличий oravan=; ~ мех oravannahka
белка (*зоол.*) orava; ~-летяга čii|orava; ~ прыгает с дерева на дерево orava hyppiy puušta puuh
белладонна (*бот.*) belladonna
беллетрист belletristi
белоголовый valkie|päini
белогривый valkie|harjani; ~ конь vakieharjani hepo
белогруд||ый valkie|rintani; ~ая птица valkierintani lintu
белозубый valkie|hampahini
белок valkieni; ~ глаза šilmän valkieni; ~ яйца (munan) valkieni
белокаменный valkie|kivini
белокожий valkie|verini
белокопытник (*бот.*) liäke|juuri
белокровие leukemija
белокурый valkie|tukkani, valkie|hivukšini; ~ мальчик valkietukkani poika
белолиц||ый valkie|nuamani; ~ая девушка valkienuamani neito
белорус, ~ка valko|venäläini
Белоруссия Valko-Venäjä
белорусский valko|venäläini, Valko-Venäjän; ~ язык valkovenäjän kieli
белоснежн||ый lumi|valkie; ~ое нижнее бельё lumivalkie alušvuate
белоствольн||ый valkie|runkoni; ~ые берёзы valkierunkoset koivut
белоус (*бот.*) juššin|parta, kontien|takku, takku|heinä, juššikko
белуга (*зоол.*) beluga ◇ реветь белугой itkie täyttä keruo
белуж||ий belugan; ~ья икра belugan mähnä
белуха (*зоол.*) maito|valaš
бел||ый valkie; ~ хлеб valkie leipä; ~ая бумага valkie paperi; ~ медведь jiäkontie; ~ гриб valkielakka; ~ые ночи valkiet yöt; ~ая олимпиада talviolimpijalaiset; ~ свет ilma, muajilma; белым-бело valkenah ◇ среди бела дня kešellä kirkašta päivyä; ~ая горячка juoppohulluš
бельги||ец, ~йка belgijalaini
бельгийский belgijalaini, Belgijan
Бельгия Belgija
бельё vuate; нижнее ~ alušvuattiet; чистое ~ puhtahat vuattiet; грязное ~ likaset vuattiet
бельмо jiä, kaihe, kalvo; на глазу появилось ~ jiä tuli šilmän piällä

беляк (*зоол.*) meĉĉä|jänis
беляки (*волны*) vuahti|päiset uallot
белянка (*зоол.*) kašvi|liipukkaini; ~-капустница kualiliipukkaini; ~-репница nakrisliipukkaini
бемоль (*музык.*) alennuš|merkki, bemoli
бенгал||ец, ~ка bengalilaini
Бенгалия Bengali
бенгальский bengalilaini, bengalin=, Bengalin; ~ тигр bengalintiikeri; ~ язык bengalin kieli ◊ бенгальский огонь bengalituli
бенефис taiteilija|juhla
бенефициант juhlija taiteilija
бензин pensiini; работающий на ~е pensiinillä ruataja; запах ~а pensiinin haju
бензиновый pensiini=, pensiinin; ~ бак pensiinišäilijö
бензозаправк||а pensiini|ašema; на ~е было много автомобилей pensiiniašemalla oli äijä autoja
бензозаправщик pensiini|auto
бензоколонка pensiini|pylväš
бензопровод pensiini|johto, pensiini|putki
бензохранилище pensiini|varašto
берег ranta; обрывистый ~ реки joven jyrkkä ranta; лодка у ~а veneh on rannašša; ~ озера järviranta; подветренный ~ muaranta; крутой ~ реки joventermä; причалить к ~у rantautuo; более близкий к ~у rannempaini; живущий на ~у rantalaini; жители, живущие на ~у rantoveh; по ~у rannaĉĉi
береговой ranta=; ~ лёд rantajiä, ~ ветер rantatuuli
бередить repie auki; ~ старые раны repie auki vanhoja huavoja
бережливо šiäštäväisešti
бережливый šiäštäväini, tarkka; ~ хозяин šiäštäväini isäntä
березняк koivikko, lehto
беременеть tulla pakšukši, jykeytyö, vaĉĉautuo, (*о животных*) tiinehtyö
беременн||ая pakšu, lašta vuottaja, vačan|kerallini; быть ~ой olla vačan kera
беременность pakšuna|olo
берест||а tuohi; ~ для поплавков käprytuohi; кулёк из ~ы tuohitötterö; куски ~ы сворачивают в рулоны, связывают верёвкой и несут домой tuohipalat kiäritäh rullalla, šivotah nuoralla ta kannetah kotih
берестян||ой tuohi=, tuohini; ~ая корзина tuohivakka; ~ короб roveh; ~ кошель tuohikesseli; ~ туес tuohituijassu; ~ая грамота tuohikirjutuš
беречь 1. (*не давать тратиться*) šiäštyä; ~ каждую копейку šiäštyä jokahini kopeikka **2.** (*заботиться*) pityä huolta; ~ сына pityä huolta pojašta
беречься (*остерегаться*) varata; ~ воров varata varaštajie
берёз||а koivu; ~ бородавчатая rauvuškoivu; ~ пушистая hikikoivu; ~ карликовая vaivaiskoivu; ~ карельская visakoivu; ~ плакучая itkijäkoivu; ~ чёрная muštakoivu; там листья ~ы шумят, листья осины дрожат šielä koivun lehet kohojau, huavan lehet heläjäy
берёзов||ый koivu=, koivuni; ~ лист koivulehti; ~ая ветка для веника leheš; ~ая роща koivikkolehto; ~ веник lehtivašta; ~ сок nälttä ◊ берёзовая каша koivuni stuarosta
беркут (*зоол.*) mua|kotka
берлог||а pešä; медвежья ~ kontienpešä; двух медведей однажды добыли из ~и kakši kontieta šuatih yhellä kertua kontienpešäštä
берцов||ый: большая ~ая кость šiäri|luu
бес piru, piessa, kehno, perkeleh
бесед||а (*разговор*) pakina, juttu; на этом их ~ закончилась šiih heijän pakina loppu
беседка lehti|maja
беседова||ть paissa, puajie, jutella; женщины ~ли о своих делах naiset paistih omista aseista
бесёда (*посиделки*) pes's'outa, yö|kesrät; вечером девушки пошли на ~у illalla neitoset lähettih pes's'outah
беси||ть šiännyttyä, hermoššuttua; меня ~т всё это milma kaikki tämä šiännyttäy
бескислотный hapotoin
бесклассов||ый luokatoin; ~ое коммунистическое общество luokatoin kommunistini yhteiskunta
бесклеточный šolutoin
бескозырк||а meri|mieš|lakki; матросы в ~ах merimiehet merimiešlakki piäššä
бескомпромиссно peräh|antamattomašti
бескомпромиссный peräh|antamatoin; ~ друг perähantamatoin kaveri
бесконечно loputtomašti, rajattomašti, loppumatta, rajatta; ~ долгая дорога loputtomašti pitkä tie
бесконечн||ый 1. (*не имеющий предела*) loputoin, rajatoin; ~ое мировое пространство loputoin avaruš **2.** (*не прекращающийся*) loputoin; ~ые переговоры loputtomat neuvottelut **3.** (*чрезвычайный по силе проявления*) loputoin; ~ая нежность loputoin hellyš
бесконтактный kontaktitoin
бесконтрольно šilmällä|pitämättä, kontrollitta; ~ использованные средства kontrollitta käytetyt varat
бесконтрольн||ый šilmällä|pitämätöin, kontrollitoin; ~ое пользование kontrollitoin käyttö
бесконфликтный konfliktitoin, riitelömätöin; ~ коллектив riitelömätöin ruatajajoukko
бескорыстно hyötyö|vuottamatta; помогать ~ auttua hyötyövuottamatta
бескорыстный hyötyö|vuottamatoin; ~ поступок hyötyövuottamatoin ruato
бескризисный kriisitöin; ~ период kriisitöin aika
беспалый (*о руке*) šormetoin, (*о ноге*) varpahitoin
беспамятство tajuttomuš; впадать в ~ unohtautuo, unohtuo
беспардонно hävittömäšti; лгать ~ valehella hävittömäšti
беспардонн||ый hävitöin; ~ое поведение hävitöin käyttäytymini
беспартийн||ый puoluvetoin; блок коммунистов и ~ых kommunistien ta puoluvettomien liitto
бесперебойно yhtä|mittua; мотор работает ~ mouttori ruatau yhtämittua
бесперебойн||ый yhtä|mittani; ~ая работа yhtämittani ruato
беспересадочный šuora; ~ полёт šuora lento
бесперспективный perspektiivitöin; ~ проект perspektiivitöin projekti
беспечность huolettomuš; ~ привела к беде huolettomuš vei hätäh
беспечн||ый huoletoin, hulvakka; ~ое время юности nuoruon huoletoin aika
беспилотный miehittämätöin
бесписьменн||ый kirja|kieletöin; ~ые народы kirjakielettömät rahvahat
беспланов||ый šuunnittelomatoin; ~ое хозяйство šuunnittelomatoin talouš
бесплатно makšamatta, ilmasešti; работать ~ ruatua ilmasešti
бесплатн||ый makšamatoin, ilmani; ~ое обучение makšamatoin opaššuš
бесплодие lašta šuamattomuš
бесплодн||ый 1. (*неспособный производить потомство*) lašta šuamatoin; ~ая женщина lašta šuamatoin naini; ~ое животное marto **2.** (*о почве: неплодородный*) paha|kašvuni; ~ая земля pahakašvuni mua **3.** (*безуспешный*) turha; ~ые усилия turhat ponnissukšet

бесповоротно myöštymättä, peräytymättä, kiäntymättä; я решил ~ piätin peräytymättä
бесповоротн||ый myöštymätöin, peräytymätöin, kiäntymätöin; ~ое решение peräytymätöin piätöš
бесподобный vertuamatoin, mahotoin; ~ голос vertuamatoin iäni
беспозвоночн||ый šelkä|rankatoin; ~ые животные šelkä|rankattomat eläimet
беспоко||ить vaivata, kehata, kiušata; не ~й его elä vaivua häntä; не ~йте собаку elkyä kiušakkua koirua
беспокои||ться huolie; мы ~мся за того глупого щенка huolimma tuošta hupšašta pennušta
беспокойно rauhattomašti, hätähisešti
беспокойн||ый 1. (*испытывающий волнение*) rauhatoin, hätähini, huolikaš; ~ ребёнок hätähini lapši **2.** (*причиняющий неудобства*) rauhatoin; ~ая служба rauhatoin palvelu **3.** (*лишённый спокойствия*) rauhatoin; ~ое состояние rauhatoin mieliala
беспокойство rauhattomuš, huoli
бесполезно turhah, tyhjäh, hukkah; день прошёл ~ päivä mäni hukkah
бесполезн||ый turha, tyhjä, tyhjän|aikani, tyhjän|päiväni; ~ая попытка turha yrityš
бесполый šuvutoin
беспомощно avuttomana, auttamatta; он ~ развёл руками hiän avuttomana levitti käsieh
беспомощность avuttomuš
беспомощн||ый avutoin; быть в ~ом состоянии olla avuttomašša tilašša
беспородн||ый šeka|rotuni; ~ая собака šekarotuni koira
беспорочн||ый moititoin; ~ая служба moititoin palvelu
беспоряд||ок epäjärješšyš, hajanaisuš; в ~ке epäjärješšykšešša
беспорядочно šekavašti, levälläh, hajallah, hujan|hajallah; книги лежали ~ kirjat oltih hajallah
беспорядочн||ый šekava; ~ая груда бумаг šekava paperitukku
беспосадочный väli|laškutoin; ~ перелёт välilaškutoin lento
беспочвенно perättömäšti
беспочвенн||ый perätöin; ~ые обвинения perättömät šyytökšet
беспошлинно tulli|makšutta, verotta
беспошлинный tulli|makšutoin, verotoin; ~ ввоз tullimakšutoin tuonta
беспощадно armottomašti, ankarašti; ~ боролись с врагами ankarašti taisseltih vihollisie vaštah
беспощадн||ый armotoin, ankara; ~ая расправа armotoin tappo
беспредел mieli|valta
беспредельно rajattomašti, loputtomašti
беспредельн||ый rajatoin, loputoin; ~ая отвага rajatoin urhevuš
беспредложн||ый: ~ое управление rektijo ilman prepositijota
беспредметный tyhjän|päiväni; ~ разговор tyhjänpäiväni pakina
беспрекословно vaštah|šanomatta, väittämättä; ~ исполнять приказы väittämättä toteuttua käškyjä
беспрекословн||ый vaštah|šanomatoin, väittämätöin; ~ое подчинение väittämätöin alistumini
беспрепятственно vaššuštamatta, eštämättä; пройти ~ piäšša eštämättä
беспрепятственный vaššuštamatoin, eštämätöin; ~ проезд eštämätöin läpiajo
беспрерывно loppumatta, keškeytymättä, yhtä|mittua, yhtenäh; ~ гром гремел loppumatta ukkoni jyräsi
беспрерывный loppumatoin, keškeytymätöin, yhtä|mittani; ~ дождь loppumatoin vihma
беспрецедентный näkymätöin, kuulumatoin, ennein|olomatoin; ~ случай enneinolomatoin tapahuš
бесприданница köyhä moršien
беспризорник kojitoin, armotoin
беспримерный verratoin; ~ подвиг народа rahvahan verratoin urotyö
беспринципный mieli|valtani; ~ карьерист mielivaltani herraistaja
беспристрастно taša|puolisešti; судить ~ suutie tašapuolisešti
беспристрастный taša|puolini; ~ судья taša|puolini lakimieš
беспричинно šyyttä, šyyttömäšti; плакать ~ šyyttä itkie
беспричинный šyytöin; ~ смех šyytöin nakru
беспробудно šyväšti; спать ~ muata šyväšti
беспробудный šyvä, lopettamatoin; ~ сон šyvä uni
беспроводной lankatoin; ~ телефон lankatoin telefoni
беспроигрышн||ый häviemätöin, varma; ~ое лото häviemätöin lottopeli
беспросветн||ый 1. (*тёмный*) valotoin, pimie; ~ая ночь pimie yö **2.** (*безрадостный*) toivotoin, ilotoin ~ая жизнь ilotoin elämä
беспроцентн||ый prosentitoin, korotoin; ~ая ссуда korotoin rahalaina
бессвязно epäšelväšti, šekavašti; говорить ~ paissa epäšelväšti
бессвязный epäšelvä, šekava; ~ рассказ šekava kertomuš
бессердечн||ый šiämetöin, armotoin, kova|luontoni, kylmä|šiämini; ~ые отношения armottomat välit
бессилие 1. (*отсутствие сил*) voimattomuš, heikkouš; старческое ~ vanhušvoimattomuš **2.** (*отсутствие возможности что-л. сделать*) voimattomuš; чувствовать своё ~ tuntie omua voimattomutta
бессильно voimattomašti; ~ опустились руки voimattomašti kiät laškeuvuttih
бессильный voimatoin; ~ гнев voimatoin viha
бессистемно epäjärješšykšellisešti; учиться ~ opaštuo epäjärješšykšellisešti
бессистемн||ый epäjärješšykšellini; ~ое изложение epäjärješšykšellini kertomuš
бесславно kunnivottomašti, mainehettomašti; его жизненный путь закончился ~ hänen elämäntie loppu kunnivottomašti,
бесславный kunnivotoin, mainehetoin; ~ конец kunnivotoin loppu
бесследно jälettömäšti, jälettä; пропасть ~ katuo jälettömäšti
бессловесн||ый 1. (*лишённый дара речи, о животных*) šanatoin, virkkamatoin; ~ое животное mykkä eläin **2.** (*безропотный*) mitänä šanomatoin, hil'l'ani; ~ сосед hil'l'ani sussieta
бессмертие kuolomattomuš, ikuisuš
бессмертн||ый kuolomatoin, ikuni; ~ая слава kuolomatoin kunnivo
бессмысленно järettömäšti, älyttömäšti, mielettömäšti, tolkuttomašti
бессмысленный järetöin, mieletöin, älytöin, tolkutoin; ~ набор слов älyttömät šanat
бессмыслица järettömyš, älyttömyš, mielettömys, tolkuttomuš, hölynpöly; полная ~ täyši älyttömyš
бессовестно hävittömäšti; поступать ~ ruatua hävittömäšti
бессовестный hävitöin, huijotoin; ~ человек hävitöin ristikanša
бессодержательно šiämettömäšti, tyhjän|päiväsešti
бессодержательный šiämetöin, tyhjän|päiväni; ~ разговор tyhjänpäiväni pakina

бессознательно 1. (*непроизвольно*) ičen|tietämättä **2.** (*с потерей сознания*) tajuttomašti; делать ~ luatie ičentietämättä
бессознательн||ый 1. (*непроизвольный*) ičen|tietämätöin **2.** (*с потерей сознания*) tajutoin; быть в ~ом состоянии tupertuo
бессол||ый tuima; не хочу ~oго en taho tuimua
бессонниц||а unettomuš; страдать ~ей käršie unettomutta
бессонн||ый unetoin; ~ая ночь unetoin yö
бессоюзн||ый konjunktitoin; ~ое предложение konjunktitoin virkeh
бесспорно epäilömättä, kiistämättä, väittämättä; ~, он прав kiistämättä, hiän on oikiešša
бесспорн||ый epäilömätöin, kiistämätöin, väittämätöin; ~ая истина kiistämätöin tosi
бессрочно ikuhisešti
бессрочный ikuhini; ~ паспорт ikuhini paššі
бесстрастно vilušti, kylmäšti
бесстрастн||ый vilu, kylmä; ~ое расследование kylmä tutkinta
бесстрашие rohkevuš, varajattomuš; ~ боксёра nyrkkeilijän rohkevuš
бесстрашно rohkiešti, varajamatta
бесстрашный rohkie, varajamatoin; ~ парашютист rohkie laškuvarjohyppyäjä
бесстыж||ий hävitöin; ~ая девушка hävitöin tyttö
бессубъектн||ый subjektitoin; ~ое предложение subjektitoin virkeh
бессчётн||ый lukomatoin, laškomatoin, miärätöin; ~ое количество раз lukomatoin miärä
бестактно šopimattomašti
бестактный šopimatoin; ~ вопрос šopimatoin kyšymyš
бесталанность kyvyttömyš, lahjattomuš, nerottomuš
бесталанный kyvytöin, lahjatoin, nerotoin; ~ певец lahjatoin laulaja
бестенев||ой kuvahaisetoin; ~ое освещение kuvahaisetoin valaissuš
бестолково tolkuttomašti, tuhmašti; делать что-н. ~ luatie mitänih tolkuttomašti
бестолковость tolkuttomuš
бестолков||ый tolkutoin, hölmö, šeka|päini, tuhma, tyhmä; ~ое объяснение tolkutoin šelityš
бестселлер bestselleri; эта книга стала ~ом tämä kirja tuli bestselleriksi
бесхарактерный heikko|luontoni; ~ человек heikkoluontoni ihmini
бесхвостый (*о животных*) hännätöin, (*о рыбах*) pyrštötöin
бесхитростн||ый šuora, kaunistelomatoin; ~ые слова šuorat šanat; ~ рассказ kaunistelomatoin kertomuš
бесхозн||ый isännätöin, hylätty; ~ое поле isännätöin pelto
бесхозяйственый epätalouvellini
бесцветн||ый väritöin; ~ая жидкость väritöin vesišeoš
бесцельно tarkotukšettomašti, ilman piä|miäryä; бродить ~ kävellä ilman piämiäryä
бесцельн||ый tarkotukšetoin, piä|miärätöin; ~ое путешествие tarkotukšetoin matka
бесцензурн||ый sensuuritoin; ~ая почта sensuuritoin pošti
бесценн||ый arvokaš, kallis, hinnatoin; ~ые сокровища kallehet uartehet
бесценок: купить за ~ oštua melkein ilmasekši
бесцеремонно rumašti, ilkiešti; требовать что-н. ~ kyšyö mitänih rumašti
бесцеремонный ruma, ilkie; ~ человек ilkie ihmini
бесчеловечн||ый ihmis|vaštani; ~ое обращение ihmisvaštani käyttö
бесчестить šuattua häpieh
бесчестный häpiellini; ~ поступок häpiellini ruato

бесчинствовать ruatua ilki|valtua, elämöijä
бесчисленн||ый lukomatoin; ~ая толпа народа lukomatoin joukko rahvašta
бесчувственно tuntiettomašti
бесчувственный tuntietoin
бесшабашно huolettomašti, huima|päisešti; жить ~ elyä huolettomašti
бета beta; ~-лучи betašätiet; ~-радиоактивность betaradioaktiivisuš; ~-распад betajakautumini; ~-частицы betahiukkaset
бесшумно iänettömäšti, meluttomašti
бесшумность iänettömyš, meluttomuš
бесшумный iänetöin, melutoin
бетон betoni; армированный ~ armerattu betoni; литой ~ valubetoni; ячеистый ~ kepiebetoni
бетонировать betonoija
бетонн||ый betoni=, betonin; ~ая масса betonimassa; ~ое покрытие betonipiällyštä; ~ые работы betoniruavot; ~ый завод betonitehaš
бетоно=: бетоновоз betoni|auto; бетономешалка betonimylly; бетоноукладчик betonivalukoneh
бетонщик betoni|ruataja
бефстроганов stroganov
бечева naru, nuora, köyši
бечев||ой: ~ая тяга nuora|veto, köyši|veto
бешено huimašti, hullušti
бешенство (*медиц.*) vesi|kauhu
бешен||ый 1. (*сумасшедший*) huima, hullu, raivo **2.** (*больной бешенством*) vesi|kauhuni; ~ая собака vesikauhuni koira ◊ бешеные деньги šuuret rahat
бёрдо pirta
биатлон ammunta|hiihto; эстафета по ~у ammuntahiihtoviesti; соревнования по ~ ammuntahiihtokilpailut
биатлонист ammunta|hiihtäjä
библейск||ий biblija=; ~ая легенда biblijalegenda
библиограф bibliografi, bibliografijan luatija
библиографический bibliografini
библиография bibliografija
библиоман bibliomani
библиомания bibliomanija
библиотека kirjašto
библиотекарский kirjašto=, kirjaštollini; ~ каталог kirjaštollini luvettelo
библиотекар||ь, ~ша kirjašton|ruataja
библиофил bibliofiili, kirjojen keryäjä
Библия Biblija
бивни ulko|hampahat; ~ слона noršun ulkohampahat
бигуди papiljotit
бидон kannu; молочный ~ maitokannu
биение lyöntä; ~ сердца šytämen lyöntä
бижутерия korut
бизнес liikeh|toiminta, bisnes
бизон (*зоол.*) bisoni
бикини bikinit
билет 1. (*платёжный документ*) lippu; разовый ~ kertalippu; детский ~ lapšilippu; ~ в один конец mänölippu; обратный ~ tulolippu; ~ туда и обратно mänö-tulolippu; проездной ~ matkalippu; железнодорожный ~ rautatielippu; ~ на самолёт lentolippu; ~ в театр teatterilippu; входной ~ piäšylippu; лотерейный ~ arpalippu; ~ стоил 150 рублей lipun hinta oli 150 rupl'ua **2.** (*удостоверение личности*) kirja, kortti; членский ~ jäšenkirja; военный ~ šotilašpašši; студенческий ~ ylioppilaškortti; читательский ~ kirjaštokortti **3.** (*листок, карточка*) paperi, kortti; экзаменационный ~ tenttipaperi; пригласительный ~ kuččukortti

билетёр 1. (*контролёр входных билетов*) lippujen tarkistaja **2.** (*продавец билетов*) lipun|myyjä
билетн||ый lipun=; ~ая касса lipunkassa
билингвизм kakši|kielisyš
билингвистический kakši|kielini
било kolkutuš|rauta; ~ колокола kellonkieli; ~ льномялки lipšu, priuša, loukku; ~ цепа čiepinkieli
бильярд biljardi; играть в ~ pelata biljardih
бильярдный biljardi=; ~ шар biljardipallo
бинарн||ый binarini; ~ое противопоставление binariopositijo
бинокль kiikari; театральный ~ teatterikiikari; полевой ~ kenttäkiikari; рассматривать в ~ kačella kiikarilla, kiikaroija; у рыбака был с собой хороший ~ kalamiehellä oli matašša hyvä kiikari
бинокулярный binokularini; ~ микроскоп binokularini mikroskoppi
бинт šije
бинтовать šituo, kiärie šitiellä; ~ рану šituo huavua
биограф elämä|kerran kirjuttaja
биографический elämä|kerta=, elämä|kerrallini
биографи||я elämä|kerta; случай из ~и elämäkertatapahuš
биолог biologi
биологический biologini; ~ факультет biologini tietokunta
биология biologija; ~ - наука о живой природе biologija on tieto eläjäštä luonnošta
биостанция bio|ašema
биосфера biosferi
биржа 1. (*учреждение для заключения финансовых и торговых сделок*) arvo|paperi|pirša; товарная ~ tavarapirša **2.** (*место найма рабочей силы*) työ|toimisto **3.** (*склад древесного сырья*) meччä|pirša, ala|varašto ◇ чёрная биржа mušta pirša
биржев||ой pirša=; ~ая сделка piršakauppa; ~ маклер piršamakleri
бирка lappu; ~ на багаже nimilappu
бирюза šini|vihrie|kivi
бирюзов||ый šini|vihrie; ~ое море šinivihrie meri
бис uuvveštah, bis; исполнить на ~ näyttyä uuvveštah
бисер (*собир.*) lasi|helmet, helmiset, piissuri
бисеринк||а lasi|helmi, helmini; ~и пота hikihelmet
бисерный 1. (*отделанный бисером*) lasi|helmi|kirja=; ~ кошелёк lasihelmikirjakukkaro **2.** (*мелкий*) pieni, hieno; ~ почерк hieno kirjutuštapa
бисквит keksi, šokeri|kakku
биссектриса kulman|puolekši|jakuaja
бита: ~ для игры в городки kyykkä|pualikka
битва tappelu, taistelu; ~ под Полтавой Pultavan taistelu
битком aivan täyši; вагон набит ~ vaunu on aivan täyši väkie
битум bitumi
бит||ый 1. (*избитый*) lyöty **2.** (*разбитый*) rikottu, rikkoutunut; ~ая посуда rikotut aštiet
бить 1. (*ударять*) lyyvvä, iskie, kurikoija; не бей собаку elä lyö koirua; ~ сильно hošie, huutua, juhmata, loššie, mäčöttyä, piekšyä, riehkie, räiskyttyä, takuo; ~ вицей ruašakoija; ~ дубинкой kurikoija; ~ кнутом piiskata; ~ кулаками kulakkie **2.** (*ловить рыбу*) tuulaštua; ~ рыбу острогой tuulaštua kalua **3.** (*о часах*) lyyvvä; часы пробили шесть часов kello löi kuuši **4.** (*сильно дрожать*) puissattua; лихорадка бьёт kuume puissattau ◇ бить карту kuatua kortti; бить поклоны kumartua lattieh šuati; бить наверняка ruatua varmašti; бить в глаза pistyä šilmäh; бить в одну точку ruatua tietosešti; бить мимо цели ampuo turhah; бить по карману tuntuo kukkarošša
битьё lyömini, lyöntä
биться 1. (*сражаться*) taissella, tapella; ~ с врагом taissella vihollista vaštah **2.** (*биться о что-либо*) riehkiytyö, lyyvvä; волны бьются о берег uallot lyyvväh rantah **3.** (*мучиться*) piekšäytyö **4.** (*о сердце*) läpättyä ◇ биться как рыба об лёд olla kuin kuivalla joutunut kala; биться об заклад lyyvvä veikkua
битюг kuorma|heponi
бифштекс pihvi
бич ruoška
благо (*богатство*) hyvyš, hyöty ◇ всех благ! kaikkie hyvyä!
Благовещенье Plahveššen'n'a
благовидный hyvä; hyvän|näköni; ~ поступок hyvä ruato
благоволение hyvä haju, tuokšu
благоговейно ihaillen; слушать ~ kuunnella ihaillen
благоговейн||ый šyvä|mielini; ~ое молчание šyvä|mielini vaitiolo
благоговение ihailu
благоговеть kunnivoittua šyväšti, ihailla; ~ перед памятью героев kunnivoittua šyväšti urhojen tekoja
благодарить passipoija, kiittyä; благодарю вас! kiitän teitä!
благодарно kiitollisešti
благодарност||ь kiitollisuš, kiitoš, tunnuššuš; принять подарок с ~ью ottua lahja kiitollisena
благодарный kiitollini; ~ читатель kiitollini lukija
благодарственн||ый kiitoš=; ~ое письмо kiitoškirjani
благодаря tähen; ~ тебе šiun tähen
благодатный hyvä, ihana; ~ край ihana mua
благодать ihana; весной здесь ~ kevyällä tiälä on ihana olla
благодетель, ~ница hyvän|ruataja
благодеяние hyvän|ruato
благодушно hyvän|tahtosešti
благодушн||ый hyvän|tahtoni; ~ое настроение hyväntahtoni mieliala
благ||ой hyvä; ~ие намерения hyvät ajatukšet
благонадёжный luotettava, varma; ~ человек luotettava ihmini
благополучие 1. (*жизнь в достатке*) hyvin|pärjyämini, hyvin|toimeh|tulo **2.** (*счастье*) onni
благополучный 1. (*живущий в достатке*) hyvin|pärjyäjä, hyvin|toimeh|tulija **2.** (*счастливый*) onnellini, ošakaš
благоприятно hyvin, onnellisesti, ošakkahašti
благоразумный järkövä, viisaš; ~ поступок järkövä ruato
благородн||ый 1. (*безукоризненно честный*) rehellini; ~ые цели rehelliset tavoittehet **2.** (*исключительный*) erin|omani; ~ая красота erinomaini kaunehuš **3.** (*в составе научных терминов*) jalo=; ~ые металлы jalometallit
благосклонный myötä|mielini; ~ взгляд myötämielini kačahuš
благословение plahosloven'n'a; получить ~ šuaha plahosloven'n'a
благословить, благословлять plahoslovie; ~ святое дело plahoslovie pyhäh ruatoh
благосостояние toimeh|tulo, pärjyäntä; ~ народа rahvahan toimehtulo
благотворитель hyvän|luatija
благотворительность hyvän|luajinta; частная ~ yksityini hyvänluajinta
благотворительный hyvän|luajinta=; ~ концерт hyvänluajintakonsertti
благотворно hyvin; ~ влиять vaikuttua hyvin
благотворный hyvä, tervehellini; ~ климат tervehellini ilmašto
благоустраивать kunnoštua, panna kuntoh
благоустроенный kunnoššettu, kuntoh|pantu; ~ двор kunnoššettu piha
благоустройство kunnoššuš, kuntoh|pano
благоухание hyvällä haisunta; ~ роз ruusujen hyvällä haisunta
благоуха||ть haisuo hyvällä; цветы ~ют kukat haisutah hyvällä
блаженный (*святой*) plašennoi
блаженство onnellisena|olo

блаженствовать olla onnellisena
бланк plankki, asie|lista
бледне||ть kalveta, kalvistuo, valota, tulla valkieksi, hualistuo; ~ от страха kalvistuo pelošta; небосвод ~ет taivahanranta kalpenou
бледно: освещать ~ antua valuo pahoin
бледность valkeuš, kalpeuš; ~ лица nuaman valkeuš
бледный hualakka, valkie, kalpie ◇ бледный как полотно valkie kuin palttina
блеск kiilto, välkeh; ~ молнии tulen isku, leimahuš
блесн||а uissin; на ~у попалась щука uistimeh puuttu hauki
блеснение uistimella pyyvväntä
блеснильщик uistimella pyytäjä
блеснить pyytyä uistimella
блесну||ть leimahtua, loimahtua, välkähtyä; молния ~ла tuli leimahti
блест||еть leimahella, kimattua, kiiltyä, välkkyö; роса ~ит на солнце kašše leimahtelou päivän valošša
блестяще mainivošti
блестящ||ий 1. (*сверкающий*) kiiltäjä; ~ие глаза kiiltäjät šilmät **2.** (*выдающийся*) mainivo; ~ая речь mainivo pakina
блеяние miäkintä, piäkyntä; ~ ягнят vuonnien miäkintä
бле||ять miäkie, mäkättyä, piäkyö, pliäkyö; овцы ~ют lampahat miäkitäh
блёкл||ый hualie, hualakka, rötväkkä; ~ые цветы hualiet kukat
блёкну||ть hualistuo, kälveytyö; на стенах ~т краски šeinissä värit hualissutah
блёстки välähykšet
ближайший lähimmäini, lähin, lähemmäš; ~ магазин lähimmäini kauppa
ближн||ий lähini, lähellini, läššä|olija, tännempäini; ~ие родственники lähiset šukulaiset
близ lähičči, läššä; ~ дома talon läššä, lähičči taluo; ~сидящий läššäistuja
близит||ься lähetä; ночь ~ся yö lähenöy; дом уже ~ся koti jo lähenöy
близк||ий lähini; с ~ого расстояния lähiseltä matalta, läštä; ~ родственник omahini, lähehini; ~ие друзья lähiset kaverit
близко läššä, likellä, lähekkäli, lähičči; не подходи очень ~ elä tule oikein läššä
близнецы 1. (*одновременно родившиеся*) kakšoset, kakšinaiset **2.** (*знак Зодиака*) Kakšoset
близорук||ий 1. (*плохо видящий*) paha|näköni; ~ ребёнок pahanäköni lapši **2.** (*недальновидный*) lyhyt|näköni; ~ая политика lyhytnäköni politiikka
близоруко paha|näkösešti, lyhyt|näkösešti
близорукость paha|näkösyš, lyhyt|näkösyš
близость läheisyš; ~ города linnan läheisyš
блик läikky; ~ воды vejen läikky
блин lätty, lettu, kakkara; печь ~ы paistua lättyjä
блиндаж šota|kota
блинн||ый lettu=, lätty=; ~ая мука lettujauho
блистательный loistava; ~ успех loistava mäneššyš
блистать loistua; ~ красноречием loistua kaunehella pakinalla
блиц šalama|lamppu
блицкриг šalama|šota
блок liitto; военный ~ šotilaš|liitto
блокад||а 1. (*полное окружение*) šalpauš; снять ~у lopettua šalpauš **2.** (*медиц.*) blokadi; новокаиновая ~ novokainiblokadi
блокадный šalpauš= ◇ блокадное кольцо šalpaušrenkaš
блокирование šalpauš
блокировать šalvata; ~ дорогу šalvata tie
блокнот vihko; ~ для рисования piiruššušvihko
блокнотный vihko=; ~ лист vihkolehti

блондин, ~ка valkie|tukka|ihmini, valkie|verini
блоха kirppu; ~ собачья koirankirppu; ~ кошачья kiššankirppu; ~ крысиная rottakirppu; ~ водяная vesikirppu; ~ человеческая ihmiskirppu
блуд||ить (*распутничать*) huoruija; не ~и elä huoruiče
блуждать (*сбиваться с пути*) ekšyö, harhailla, ečči tietä; ~ по лесу ekšyö mečäššä
блуза pušero; рабочая ~ työpušero
блузка kankaš|pušero
блюдо 1. (*посуда*) staučča, luota, vati; ~ глиняное овальное luatka; полное ~ luuvvallini **2.** (*кушание*) ruoka, ruoka|laji; второе ~ piäruoka; третье ~ jälkiruoka; вкусное ~ makie ruoka
блюдце vati, ploška; скалкой раскатывают сканцы величиной с ~ pualikalla ajellah ploškan kokoset kuoret
блюсти valvuo; ~ порядок valvuo järješšyštä
бляха remenin lukku
боб papu ◇ остаться на бобах jiähä ilman mitänä
бобина kela, puola
бобр (*зоол.*) majava; ~ европейский majava; ~ канадский kanadanmajava
бобровый majavan|nahkani; ~ воротник majavannahkani kakluš
Бог Jumala, Luoja, Spuassu; в церкви молятся ~у kiriköššä molitah Jumalua ◇ Бог с ним! olkah!; как Бог на душу положит mitein šattuu; иди (идите) с Богом! mäne (mänkyä) Jumalan kera!; Бог в помощь! Jumalanapu!, Auta, Jumala!
богатеть tulla pohatakši, eloutuo, hyötyö, pohattuo
богато elokkahašti, pohatašti; жить ~ elyä elokkahašti
богатство elokkahuš, pohatuš, rikkahuš
богат||ый elokaš, pohatta; ~ язык pohatta kieli; делать ~ым hyövyttyä, rikaššuttua
богатырск||ий šankari=, šankarin; ~ меч šankarin miekka; ~ое здоровье luja tervehyš
богатырь voima|mieš, pohatteri
богач, ~ка elokaš ihmini, pohatta ihmini
богема bogemi
богемн||ый bogemi=; ~ая жизнь bogemielämä
богиня nais|jumala
богобоязненность riähän|varajanta
богобоязненный riähkyä|varuaja
богоискательство jumalan|ečintä
богоотступник riähkähini, riähkih lankennut
богослов teologi, pappi|koulun opaštuja
богословие teologija
богослужение jumalan|palveluš, sluušpa
боготворить 1. (*обожать*) jumaloija, ihailla; ~ сына ihailla poikua **2.** (*обожествлять*) jumaloija, pityä jumalana
богоугодн||ый Jumalan hyväkšyttävä; ~ое дело Jumalan hyväkšyttävä ruato
богохульни||к, ~ца jumalan|pilkkuaja
богохульный Jumalua pilkkuaja
богохульство jumalan|pilkka
богохульствовать pilkata Jumalua
бода||ться puškie, puškuo, puškeutuo; тот баран ~ется tuo pokko puškou
бодливый puškija, puškičča ◇ бодливой корове Бог рогов не даёт puškijalla lehmällä Jumala šarvie ei anna
боднуть pukata
бодриться koittua olla virkienä, vorveta
бодро reippahašti, potrallah; шагать ~ reippahašti aštuo
бодрость reippahuš
бодрствование valvonta, valvo, valvomini
бодрствовать valvuo; ~ всю ночь valvuo koko yö
бодрый reipaš, elävä, kappera, hapura, kelkkie, ravakka, rehövä

бодрящий virkistäjä; ~ напиток virkistäjä juoma; ~ мороз virkistäjä pakkani
бодяга (*бот.*) järvi|šieni ◇ разводить бодягу riijellä
бодяк (*бот.*) ohtajaini, ohta|heinä
боевик 1. (*член вооружённого формирования*) bojevikka, šota|joukon jäšen **2.** (*остросюжетный фильм*) bojevikka-filmi
боевито tarmokkahašti
боевитость tarmokkuš
боевитый tarmokaš
боев||ой taistelu=; ~ патрон oikie patroni; ~ая готовность taisteluvalmehuš; ~ дух taisteluhenki; ~ парень riškipoika
боеголовка taistelu|kärki
боекомплект tuli|annoš
боеприпасы ammukšet; ~ закончились ammukšet loputtih
боеспособность taistelu|kyky; высокая ~ korkie taistelukyky
боеспособный taistelu|kykyni; ~ батальон taistelukykyni pataljona
боец (*солдат*) šotilaš; командиры и бойцы komentajat ta šotilahat
божественно jumalaisešti, taivahallisen; она ~ красива hiän on taivahallisen kaunis
божественн||ый 1. (*относящийся к сфере божественного*) jumalallini **2.** (*религ.*) uškonnollini; ~ые книги uškonnolliset kirjat
бож||ий jumalan; ~ья воля Jumalan tahto ◇ божья коровка jumalanlehmä, lapukkaini; божий дар jumalan lahja; ясно как божий день päivänšelvä juttu
божиться vannuo, pošiutuo
бой 1. (*военн.*) tappelu; оборонительный ~ puoluššuštappelu; наступательный ~ hyökkäyštappelu; воздушный ~ ilmatappelu; рукопашный ~ käsitappelu **2.** (*скота*) teuraššuš **3.** (*рыбы острогой*) tuulaššuš **4.** (*часы с боем*) lyöjä kello **5.** (*разбитое что-л.*) ~ посуды aštien rikkomini
бойк||ий 1. (*быстрый*) reipaš, vikkelä, ripšakka, poikkoi; ~ парень reipaš poika **2.** (*резвый*) šukkela; ~ ребёнок šukkela lapši **3.** (*оживлённый*) ~ая торговля vikkelä kauppa ◇ бойкий на язык lipiekieli
бойко reippahašti, vilkkahašti, poikko; ~ говорить по-карельски hyvin paissa karjalakši
бойкотировать poikotoija
бойлер boileri
бойлерная boileri|huoneh
бойница ammunta|loukko
бойня 1. (*скотобойня*) teurastamo **2.** (*массовое убийство, резня людей*) tappo|tanner, veri|löyly
бок 1. (*человека, животного*) kylki, šivu, kuveh; ~ болит kylkeh pistäy; повернуться на ~ kiäntyö kylellä; болят ~а šivuja kivistäy; на ~у kylelläh **2.** (*сторона, боковая поверхность, край*) puoli, reuna, laita; по ~ам дороги tien molommin puolin; сделать ~а laijottua ◇ бок о бок korvakkah
бокал pokali; поднять ~ за его здоровье noštua ~ hänen tervehyökši
боков||ой laita=, kylki=, šivu=; ~ ветер laitatuuli; ~ арбитр laitatuomari; ~ая стена kylkišeinä; ~ выступ печи kiukuankorva; ~ проток реки jovenšuara ◇ отправиться на боковую männä makuamah
боком kyliččі, šiiriččі
бокс nyrkkeily; соревнования по ~у nyrkkeilykilpailut
боксёр nyrkkeilijä; мой брат - ~ veikkoni on nyrkkeilijä
боксёрск||ий nyrkkeily=; ~ие перчатки nyrkkeilyalaset
боксир||овать nyrkkeillä; он ~ует хорошо hiän nyrkkeilöy hyvin
болван pöllö, pölkky|piä, tolvana, mälliskö
болванка (*заготовка*) puu|pala, valanneh
болгар||ин, ~ка bolgarilaini
Болгария Bolgarija
болгарский bolgarilaini, Bolgarijan; ~ язык bolgarijan kieli
болев||ой kipu=, kivun; ~ое ощущение kivun tuntumini; ~ая точка kipupisteh
более enemmän, enämpi; ~ или менее enemmän tahi vähemmän; тем ~ šitä enämpi
болезненно: ~ переживать kovašti ikävöijä
болезненность voimattomuš, heikkouš
болезненн||ый läsijä, kipie, paha|henkini, kipusa, kivullini, voimatoin, vaivaloini; ~ ребёнок läsijä lapši; ~ые укусы осы ampujaisen kipiet pissokšet; быть ~ым nihkua
болезнетворн||ый tauti=; ~ые микробы tautimikrobit
болезнеустойчивый tautija|keštäjä
болезнь tauti, šairauš, kipeyš, voimattomuš; заразная ~ tarttuja tauti; ~ печени makšatauti; морская ~ meritauti; смертельная ~ kalma; ~ от ветра tuulennenä; ~ от воды (воздуха, земли) heitäntähini; ~ от порчи rikkouš
болельщик penkki|peluaja, urheilun yštävä
боле||ть[1] (*быть больным*) läsie, olla kipienä, olla voimattomana; он часто ~ет hiän rikeneh läsiy
бол||еть[2] (*испытывать боль*) kivistyä, pakottua, juukuttua; зуб ~ит hammašta kivistäy; голова ~ит piätä kivistäy; рука ~ит kättä pakottau; палец ~ит šormie juukuttau, puartelou; ~ит в пояснице kirveštäy
болеутоляющ||ий kipuja keventäjä, kipuja lieventäjä; ~ие средства kipuja lieventäjät liäkkiet
болиголов (*бот.*) katko, myrkky|heinä
болид 1. (*астрол.*) tuli|pallo **2.** (*спорт.*) kilpa-auto
болонья 1. (*ткань*) neiloni|šaje|takki|kankaš **2.** (*одежда*) neiloni|šaje|takki
болотистость šoisuš; ~ почвы muaperän šoisuš
болотист||ый šoini, šuo=, šuo|peräni, lemekäš; ~ое место šoini paikka
болотн||ый šuo=; ~ое растение šuokašvi; ~ая тина mura; ~ая трава šara, šaraheinä, šuoheinä
болот||о šuo, räme; торфяное ~ turvešuo; ~ с белым мхом rahkašuo; большое ~ jänkä; окно в ~е šuonšilmä; мы пошли на ~ собирать морошку myö läksimä šuolla keryämäh hilluo
болотоведение šuo|tutkimuš
болт pultti
болтать 1. (*руками, ногами*) keikuttua **2.** (*смешивать*) hämmentyä, liikuttua, čoprottua **3.** (*говорить*) lailattua, lörpöttyä, maššata, papattua, šäplättyä, taruo, trallata, vuašuo
болтливость lipie|kielisyš
болтливый lipie|kielini, pitkä|kieli, pärpäčču
болтовня lörpöttely, lörineh
болту||н, ~шка lörpöttelijä, kielen|šoittaja, kieli|kello, läkläčču
бол||ь kipu, kivissyš, tuška, vaiva; зубная ~ hammaškipu; душевная ~ henkini tuška; причинять ~ luatie kipu; с ~ью в душе tušan kera
больниц||а šairala, pol'ničča; положить в ~у panna šairalah; выписаться из ~ы piäššä šairalašta
больничн||ый šairaš=; ~ лист šairašlista; быть на ~ом olla šairašlomalla
больно 1. (*наречие*) kipiešti; ~ ударить kipiešti lyyvvä **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on kipie; мне ~ miun on kipie
больн||ой 1. (*нездоровый*) kipie, paha|voipani, voimatoin; у него ~ые лёгкие hänellä on kipiet keuhkot **2.** (*пациент*) läsijä, šairaš; ~ые были в кроватях läsijät oltih šänkylöissä ◇ больной вопрос kipie kyšymyš
Большая Медведица Otava; раньше время также узнавали по Большой Медведице ennein aika šuatih tietyä niise Otavašta
больше enämpi, enemmän; в три раза ~ kolme kertua enemmän
большевизм bolševismi

большеви||к, ~чка bolševikka
большевистский bolševistini
большинств||о enämmistö; ~ голосов iänien enämmistö; в ~е случаев šuurimmašša ošašša tapahukšie
больш||ой šuuri, pitkä, väki; ~ое дерево šuuri puu; ~ие расходы šuuret mänot; ~ срок pitkä aika; ~ая буква šuuri kirjain; ~ая перемена šuuri välitunti; ~ палец peikalo; в ~ом количестве äijin; ~ей частью enimmiten; с ~им желанием himoriäššäh; с ~им животом möhömaha; ~ человек rötkäleh
болячк||а näppy, rupi; когда дуешь на огонь, то на губах появляется ~ konša puhut tuleh, ni huuleh tulou näppy; след от ~и остался на пальце ruven jälki jäi šormeh
бомб||а pommi; осколочная ~ šäpälehpommi; зажигательная ~ palopommi; атомная ~ atomipommi; сбросить ~у šortua pommi
бомбардир tykki|mieš
бомбардировк||а pommituš; подвергнуться ~е joutuo pommitukšeh
бомбардировочный pommi=; ~ самолёт pommikoneh
бомбардировщик pommittaja lentokoneh, pommi|koneh
бомбить pommittua; ~ города и сёла pommittua linnoja ta kylie
бомбовый pommi=; ~ удар pommi-isku
бомбоубежище pommi|šuoja; люди укрылись в ~ ihmiset mäntih pommišuojah
бондарь puisen|luatija
бон||ы puomi|puut, puomi|ket't'u; в ~ах сделаны отверстия puomipuissa on luajittu puomišilmät
бор[1] (*лес*) männikkö
бор[2] (*сверло для лечения зубов*) hammaš|pora
бордюр bord'uuri, reunus, špaleri
борец 1. (*тот, кто борется за что-л., против кого-л.*) taistelija **2.** (*спорт.*) painija
борз||ый: ~ая собака vintti|koira
бормашина hammaš|pora
бормо||тать höpöttyä, pöpöttyä, pörpöttyä, pörätä; что ты ~чешь? mitä šie höpötät?
боров (*кастрированный поросёнок*) kuohittu šika
боровик (*бот.*) ruškie|lakka; мы собирали в лесу ~и myö keräimä mečäššä ruškietalakkua
боров||ой männikköini, männikkö=, mänty=; ~ая дичь meččälinnut
бород||а parta; отпустить ~у kašvattua parta; сбрить ~у ajua parta
бородав||ка čypläni, kašvajaini; у него на руке несколько ~ок hänellä on kiäššä monta čypläistä
бородатка (*зоол.*) parta|tijani
бородатый parta=, partani, parta|šuu, parrakaš, parračču; ~ дед partaukko
борозд||а vako; делать ~ы vavota, vakuol'l'a
борозд||ить (*пахать*) kyntyä, vavota, vakuol'l'a
бороздк||а uurre; нарезать ~и под обруч uurtua
борона aštuva; ~ деревянная hara
боронить aštuvoija, harata; ~ землю aštuvoija muata
бороться 1. (*спорт.*) voimissella, porčču**ija 2**. (*пытаться преодолеть*) taissella; ~ со сном taissella unta vaštah; ~ за счастье taissella onnen puolešta; ~ шутя jahertua
борт laita, parraš, reuna; не сиди на ~у лодки elä issu venehen laijalla; подняться на ~ корабля nouššа laivan kannella; ~ о ~ vierekkäh, laijakkah ◇ оказаться за бортом tulla hylätykši
бортжурнал lento|päivä|kirja
бортинженер lento|koneh|inšineri
бортмеханик lento|koneh|mehanikko
бортов||ой laita=, kylki=; ~ые огни laitavalot; ~ая качка kiikunta, kallistelu
бортпроводник st'uertti
бортпроводница lento|emäntä; ~ разносила прохладительные напитки lentoemäntä toi virvotušjuomie
борцовский paini=; ~ ковёр painimatto
борщ boršš](#); мама готовит ~ muamo keittäy borššie
борьба taistelu, paini
босиком pal'l'ahin jaloin; дети бегали по двору ~ lapšet juokšenneltih pihalla pal'l'ahin jaloin
босоног||ий pal'l'aš|jalkani; ~ая девочка pal'l'ašjalkani tyttö
босоножки remeni|kenkät
бостон (*танец*) boston; вальс-~ bostonvalšši
бостоновый boston=; ~ костюм bostonpuku
босяк ryyšyläini
босяцкий ryyšyläis=
босячество ryyšyläisenä olo, ryyšyläisyš
бот veneh
ботал||о tarvoin; ~ом загоняют рыбу в сети tarpomella ajetah kala verkkoh
ботаник kašvi|tieteilijä
ботаника kašvi|tieto, kašvi|oppi
ботанический kašvi|tiijollini, kašvi|opillini; ~ сад kašvitiijollini tarha
ботать tarpuo; ~ рыбу tarpuo kalua
ботва varši, korši, lehvä, nuatti; картофельная ~ potakkavarret; ~ репы nakrehen nuatti
ботинки kenkät, piekšut, stupnit; ~ на шнурках nauhakenkät
боцман perä|mieš
бочка puini, korvo, tynnyri; ~ с квасом vuaššapuini
бочонок lekkeri, korvoni
боязливо varovaisešti, varaten
боязно pelottau, varauttau; мне ~ milma pelottau, varauttau
боязнь varajanta, varu, pelko; ~ одиночества yksinäisyšvarajanta
боярин pajari
боярск||ий pajarin; ~ие дети pajarin lapšet
боярство pajaroveh
боярыня pajarin|naini
боярышник (*бот.*) ora|pihlaja
боярышница (*зоол.*) ora|pihlaja|liipukkaini
бояться varata, vareutuo, hirvittyä; я не боюсь тебя mie en varaja šilma; боюсь, что он не придёт varajan, jotta hiän ei tule
бра šeinä|lamppu; мы купили новое ~ myö oštima uuvven šeinälampun
браво bravo
бравурный 1. (*музык.*) juhlallini, reipaš **2.** (*проникнутый показным оптимизмом*) bravuri=
бравый reipaš; ~ солдат reipaš šotamieš
бразды ohjakšet; ~ правления hallitušohjakšet
бразил||ец, ~ьянка brasilijalaini
Бразилия Brasilija
бразильский brasilijalaini, Brasilijan
брак 1. (*семейный союз*) yhteh|mänö, pereh|elämä **2.** (*товар с изъяном*) ruakki, ruakattu tavara, pruakku
бракер luavun|tarkistaja
бракованный hylky=, hylätty; ~ товар hylkytavara
браковать 1. (*забраковать*) ruakata, hylätä **2.** (*определять сорт*) tarkaštua luatu
бракодел pahoin|ruataja
браконьер (*охотник*) peitto|mečäštäjä, (*рыболов*) peitto|kalaštaja
браконьерский peitto=, luvatoin; ~ лов рыбы peittokalaššuš, luvatoin kalaššuš
браконьерство (*охота*) peitto|mečäššyš, (*рыболовство*) peitto|kalaššuš
бракоразводн||ый ero=; ~ое дело erojuttu
бракосочетание yhteh|mänö

бранить murata, morkata, haukkuo, kirota, čakata, čestie, šoimata, toruo
браниться riijellä, kirota, kiroutuo, haukkuutuo
бранн||ый kiro=; ~ые слова kirošanat; ~ая кличка haukkumanimi
бран||ь 1. (*ругань*) kiro|šana **2.** (*битва*) taistelu ◇ на поле брани taistelutanterella
браслет ranneh|renkaš
брасс rinta|uinta; плыть ~ом uija rintauintua
брассист, ~ка rinta|uimari
брат veikko, velli, velleš; мы пришли с ~ом myö tulima veikon kera; ~ья veikokšet, vellekšet
братия velleštö
братский vellellini; ~ привет vellellini tervehyš ◇ братская могила velleshauta
братство vellehyš
брать ottua, otella; ~ на работу ottua töih; ~ украдкой hipistyä, pihistyä, kähmätä
браться ruveta, tarttuo, tärpätä; не берусь судить об этом en rupie arvoštelomah šitä
бревенчатый hirši=, hiršini, puu=, puini; ~ дом puutalo, puupirtti
бревно hirši, parši, tukki, puu; брёвна сплавляли по реке hiršie uitettih jokie myöten
бред houra uš
бреди||ть hourie; больной ~л läsijä houri
брезгливый čirčču; он такой ~, что ничего не ест hiän on niin čirčču, jotta ei nimitä šyö
брезговать hylekšie, prieskuija
брезжить huamottua, kajaštua, kuuššottua
бремя (*тяжёлая ноша*) takka, paino; непосильное ~ jykie takka
бренчать helissä, helyyttyä, heläyttyä, kalkattua, kölköttyä
брести hiivuo, kualua, kuhmua, lyökšöttyä, lönčöštyä, vuappuo, väikkyö
бригадир prikatiiri
бриз tuuli, (*морской*) meri|tuuli, (*береговой*) mua|tuuli
бриза (*зоол.*) räpelö; ~ средняя niittyräpelö; ~ малая pikkuräpelö
бритва parta|veičči; острая ~ näpie partaveičči
бритьё parran|ajo; ~ продолжалось недолго parranajo oli lyhytaikani
бров||ь kulma, šilmä|kulma; ~и kulmakarvat
брод kualatuš, kualama; ~ для животных uitoš
бродить[1] (*гулять, странствовать*) haitukoija, hulikoija, huppuroija, häilyö, lötöštyä, vajeltua; ~ заблудившись huppuroija
бродить[2] (*о тесте*) käyvvä, liikkuo; давать тесту ~ liikahuttua
бродяга 1. (*обнищавший человек без жилья и работы*) vetelyš, hatl'uaka, prot'uaka **2.** (*о том, кто любит странствовать*) kulekšija, kulkuri, muan|kiertäjä, muan|kulkija
бродяжничать kulekšie, prot'uakoija, prot'uašie
бродячий isännätöin; ~ пёс isännätöin koira
бронированный valu|rauvotettu
брони́ровать (*предоставлять броню на что-н.*) varata; ~ места в поезде varata paikat junašša
бронирова́ть (*покрывать бронёй*) šuojata valu|rauvalla
броня́ valu|rauta|šuoja
бро́ня =vara; ~ на билеты lippuvara
бросить, бросать huiskata, hylätä, luuvva, lykätä, heittyä, paiskata, visata; ~ с грохотом hutkata; ~ с размаху čuihkata; ~ с шумом pučkata, ramahuttua; ~ энергично jähkätä
броситься, бросаться 1. (*быстро устремиться*) kapšahtua, kuapšahtua **2.** (*бросать друг в друга*) lykkiytyö; ~ камнями kivittyä **3.** (*нападать*) kahahtua, kapšahtua **4.** (*падать*) paiskahtua, rätkähtyä, heitteliytyö
броский šilmäh|pistäjä; ~ цвет šilmäh|pistäjä väri
бросовый ruakattu, viratoin, tarpehetoin, joutava, kelvotoin, lykättävä, roittivo; ~ товар kelvotoin tavara
брошенный hylätty, lykätty, visattu; ~ камень lykätty kivi
брошь šolki, rošši
брошюра kirjani, vihkoni
брус 1. (*балка*) pualikka; принеси мне ~ tuo miula pualikka **2.** (*брусья, спорт.*) puut; параллельные ~ья parallellipuut **3.** (*поперечный в лодке*) pentturi; он уселся посреди лодки на поперечный ~ hiän istuutu kešellä venehtä pentturilla
брусник||а puolukka, puola; я иду в Луусалми собирать ~у matkuan Luušalmeh keryämäh puolukkua
брусничник puolikko
брусничный puolukka=; ~ кисель puolukkakiisseli; ~ морс puolukkavesi
брусок siera, liippa, kovasin
брутто brutto
брызгаться purškuttua
брызги läiskeh, röisky, ruisku
брызнуть, брызгать läiskyttyä, ruiskata, truiskuttua; ~ цветы водой truiskuttua vettä kukkien piällä; ~ струёй воды ruiskuttua vettä
брюзж||ать murmettua, pärpettyä; не ~и elä murmeta
брюква lanttu
брюки houšut, pukšut; новые ~ были велики uuvvet pukšut oltih vällät
брюнет, ~ка mušta|verini
брюхо mara, maha, pöččö
брякнуть, брякать kalata, kalkahtua, kälähyttyä
бряцать (*о звуке*) čilata
бубен helysin
бубенчик kulkuni, čilli; ~ звенит kulkuni heläjäy
бубни||ть höplöttyä, möčätä; он сидит и ~т hiän istuu ta höplöttäy
буг||ор kumpu; на ~рах уже растаял снег kumpuloilla lumi jo on šulan
бугристый hörčikäš, lomakka
буддизм buddismi
будить herättyä, noššattua, noštua makuamašta; пойду ~ детей lähen noššattamah lapšie
будни arki|päivät, ruato|päivät; в ~ я просыпаюсь рано arkipäivinä mie havaččeuvun aivoin
будничн||ый arki=, arkini, joka|päiväni; ~ая одежда arkivuattiet
будто puitto; ~ бы muka
будущ||ее tulovaisuš; счастливое ~ onnellini tulovaisuš; в ~ем toiččinah
будущ||ий tulija, enši; на ~ей неделе tulijalla netälillä
буёк kulku|merkki, vesi|viehka
буйвол (*зоол.*) puhveli|härkä
буйн||ый 1. *(шумный*) kuihakka, raivo; ~ характер raivo luonto **2.** (*обильный, о растительности*) turpie; ~ые побеги turpiet vešat
буйствовать riehuo; не сто́ит ~ ei kannata riehuo
бук (*бот.*) pyökki
букашка pöpökkä, pöpökkäini
буква kirjain; заглавная ~ šuuri kirjain
буквар||ь aapini; детям выдали ~и lapšilla annettih aapiset
буквально šanašta šanah, juštih
букет: ~ цветов kukka|vihko
букинист bukinisti
булавк||а haka|niekla; приколоть ~ой kiinittyä hakanieklalla
булыжник kivi
булыжн||ый kivini; ~ая мостовая kivini tie
бульвар kävely|kuja; по ~у гулял народ kävelykujalla oli rahvašta

бульдозер puškuri|traktori; работать на ~е ruatua puškuri-traktorilla
булькнуть, **булька||ть** pulpettua, pul'puttua; вода кипит и ~ет vesi kiehuu ta pul'puttau
бульон liemi, röpyytti; куриный ~ - диетическое блюдо kanaliemi on diettiruoka
бум 1. (*повышение спроса на товары*) buumi **2.** (*спорт.*) hirši
бумаг||а paperi; Мария нарисовала в углу ~и маленькую корову Marija piirušti paperin nurkkah pikkaraisen lehmän
бумажн||ый paperi=; ~ая волокита paperišota
бумеранг bumerangi
бункер 1. (*вместилище*) bunkkeri **2.** (*убежище*) šuoja, bunkkeri
бунт kapina, mellakka; ~ моряков на корабле merimieškapina laivalla
бунтарский kapinallini, mellakallini; ~ дух kapinallini henki
бунтовать kapinoija, mellakoija; рабочие стали ~ ruatajat ruvettih kapinoimah
бурав kaira, pora, ora; ~ большого сечения malkuri
буран tiuhku, tuhu, tuisku
буревестник (*зоол.*) myršky|lintu
бурелом murto, ryšeikkö; мы долго пробирались через ~ myö viikon kulkima ryšeikön läpi
буржуа puršu, porvari
буржуазия puršualisto, porvaristo
буржуазный puršualini, puršu=
бурлак purlakka
бурли||ть košissa, kuohuo, purhata; море ~т meri kuohuu
бурно voimakkahašti, lujašti
бурн||ый 1. (*сопровождаемый бурей*) myršky=, myrškyllini; ~ океан myrškyllini valtameri **2.** (*бурлящий, клокочущий*) kiehuja, väkövä; ~ порог реки joven väkövä koški **3.** (*проявляющийся резко, сильно*) šuuri, luja; ~ая радость šuuri ilo
бурун vuajaš; на озере появились ~ы järvellä ruvettih näkymäh vuajakšet
бурчание (*звуки*) kurina, kurineh
бурый harmua
бурьян rikka|heinä; надо скосить этот ~ pitäy niittyä tämä rikkaheinä
буря 1. (*ненастье*) myršky; поднялась сильная ~ nousi luja myršky **2.** (*сильное проявление чего-л.*) myršky; ~ рукоплесканий räpytykšien myršky
бусина helmi, helmini
бус||ы kakla|helmet; украшенный ~ами helmikäš
бутафория näyttely|tarpehet
бутерброд voi|leipä; утром я выпил чашку чая и съел ~ huomenekšella mie join kupin čäijyö ta šöin voileivän
бутон pul'čukka
бутуз pötiläš; ~ играл на полу и смеялся pötiläš leikki lattiella ta nakro
бутылка pullo, suleikka; ~ молока pullo maituo
буфер puškuri; ~ вагона vaunun puškuri
буферный puškuri=, väli|laiteh=
буханка leipä; ~ чёрного хлеба mušta leipä
бухарник (*бот.*) mesi|heinä
бухгалтер kirjan|pitäjä; мама работает ~ом muamo ruatau kirjanpitäjänä
бухт||а lakši, kauruma, poukamo; в ~е стояли корабли laivat oltih laheššа
бушева||ть (*свирепствовать*) riehuo; огонь ~л tuli riehu
буяни||ть melakoija, metelöijä, lomata, ruhata; незнакомый человек ~т tuntomatoin ihmini melakoiččou
бывать (*быть*) mänetellä, olella; ~ иногда olekšie
бывший entini, vanha; ~ директор завода tehtahan entini johtaja
бык härkä, häkki; я боюсь этого ~а mie varajan tätä härkyä
былина muinoš|laulu
быстрина virta|paikka
быстро ruttoh, rutošti, poikko, nopieh, šukkelah; дети выросли ~ lapšet kašvettih ruttoh
быстроходный šukkela; ~ катер šukkela laiva
быстр||ый ruttoni, terävä, virkku, viuhakka; ~ые движения terävät liikkehet
быт 1. (*повседневная жизнь*) elämä; современный ~ nykyni elämä **2.** (*установившийся порядок жизни*) elämän|tapa; ~ не изменился elämäntapa ei muuttun **3.** (*домашняя обстановка*) koti|olot
бытие (*филос.*) olomini, olo
бытование olomašša|olo
бытов||ой 1. (*от быт*) elin=, elämän=; ~ое обслуживание palveluala; ~ые условия elinolot **2.** (*обычный, повседневный*) arki|päiväni
быть 1. (*находиться*) olla, olella, pisyö **2.** (*существовать*) olla **3.** (*оказываться*) piätyö **4.** (*являться*) olla **5.** (*становиться*) ruveta
бычок¹ (*зоол.*) hötti|kala; ~-подкаменщик kivikala
бычок² (*молодой бык*) häkkini, härkäni, vaša
бюджет b'utžetti
бюллетень 1. (*краткое сообщение*) tiijotuš **2.** (*название издания*) b'ulleteni **3.** (*листок для голосования*) b'ulleteni
бюро laitoš, toimisto; адресное ~ atressilaitoš
бюрократ b'urokratti
бюст 1. (*скульптурное изображение*) rinta|veššoš **2.** (*женский*) nännit
бюстгалтер nänni|liivi

В

в, во 1. (*о месте: где*): в лесу mečäššä; в школу kouluh; в конце пути matan lopušša; в километре от берега kilometrin piäššä rannašta **2.** (*о времени: когда, как долго*): в пять часов вечера viijen aikana iltua; во втором часу toista käyveššä; в пятницу piätinččänä; в июне kešäkuušša; в начале недели netälin alušša; в десятидневный срок kymmeneššä päiväššä; в ночь с четверга на пятницу piätinččyä vaššen yöllä **3.** (*об одежде, обуви и т.д.: в чём?*): сидеть в шапке istuo lakki piäššä; ходить в зимнем пальто kävellä talvipaltto piällä; читать в очках lukie šilmälasiloissa **4.** (*о признаке: какой*): ростом в отца kašvoltah on tuattohoš **5.** (*о количестве, размере, мере*): в году 365 дней vuuvvešša on 365 päivyä; мороз в десять градусов kymmenen aštien pakkani **6.** (*соотношение величин*): в десять раз больше kymmentä kertua enämpi; в пять раз дороже viittä kertua kallehempi **7.** (*в составе наречных сочетаний с усилительным значением*): из края в край laijašta toiseh; из слова в слово šanašta šanah; изо дня в день päivväštä päiväh **8.** (*указывает на вид, форму существования*): разорвать в клочья repie šuokalehiksi ◇ в долгу как в шелку velašša, kuin huutehešša

вага 1. (*весы*) vuaka **2.** (*жердь*) kanki

вагон vaunu; товарный ~ tavaravaunu; купейный ~ makuuvaunu; возить ~ами vetyä vaunuttain

вагонетка työntö|vaunu, =vaunu; угольная ~ hiilivaunu; шахтная ~ kaivošvaunu

вагонк||а vuori|lauta; обшить дом ~ой vuorata talo vuorilauvoilla

вагоностроение vaunun|rakennuš

вагоностроитель vaunun|rakentaja

вагоностроительный vaunun|rakennuš=, vaunu=; ~ завод vaunutehaš

важенка (*зоол.*) poro|lehmä, hirvi|lehmä, vuajin

важничать mahtavoija, ylpeillä

важно 1. (*нареч.*) mahtavašti **2.** (*в знач. сказ.*) on tärkie; ~ понимать, что... on tärkie ymmärtyä, jotta...

важность mahtavuš

важн||ый 1. (*значительный, существенный*) tärkie, merkittävä; ~ая мысль tärkie ajatuš; ~ое событие merkittävä tapahuš; ~ое дело tärkie asie **2.** (*гордый*) mahtava, koppava; он очень ~ hiän on oikein mahtava **3.** (*ценный, почитаемый*) kallis; ~ые гости kallehet vierahat

ваза aštie; ~ для цветов kukka-aštie; ~ для фруктов hetelmäaštie

вазелин vaseliini; смазать руки ~ом voitua kiät vaseliinilla

ваканси||я (vapautunut) työ|paikka, vakanssi; нет ~й ei ole työpaikkoja

вакантн||ый täyttämätöin; ~ая должность täyttämätöin virka

вакса kenkä|voije

вакуум tyhjyš, vakumi

вакцина rupi|aineh; противотифозная ~ lavantautirupiaineh

вакцинация ruvetuš, ruvettamini

вакцинировать ruvettua

вал[1] 1. (*длинная земляная насыпь, гряда*) penker; земляной ~ multapenker; снежный ~ kinoš **2.** (*высокая волна*) myršky|ualto; пенистый ~ valkiepiä myrškyualto **3.** (*скатанный пласт сена*) lavoh, karhe; сгребать сено в ~ки haravoija heinät lapohih ◇ огненный вал tulivyöry

вал[2] (*деталь машины*) akšeli; винтовой ~ potkuriakšeli; приводной ~ käyttöakšeli

валежина hako

валежник ryteikkö, tiheikkö, kuršeikko, hakojikko; к дороге мы пробрались через ~ tiellä piäsimä ryteiköštä läpi

вален||ок kuatančča, toššu; купить новые ~ки oštua uuvvet kuatančat

валентность 1. (*хим.*) valenssi, atomi|arvo **2.** (*лингв.*) valenssi

валерьяна (*бот.*) valerjani|juuri

валерьянка valerjani|tipat

валет (*карт.*) šota|mieš, šolttu ◇ спать валетом muata piät eri šuuntih

валёк (*для глажения белья*) šilityš|pualikka

вали||ть[1] 1. (*заставлять падать*) kuatua, lankettua; буря ~ла с ног myršky kuato jaloilta; дети ~ли друг друга в снег lapšet lanketettih toini toistah lumeh **2.** (*беспорядочно складывать*) luuvva; ~ мусор в кучу luuvva ruhkat tukkuh **3.** (*слагать ответственность на кого-л.*) šyyttyä, viärittyä, panna toisen piäh; он ~л вину на других hiän šyytti toisie

вали||ть[2] 1. (*идти¸ двигаться в большом количестве*) tuppautuo, lappautuo; народ ~л к берегу rahvaš tuppautu rantah **2.** (*перемещаться сплошной массой*) tupruta; из трубы ~л чёрный дым truvašta tuprutti muštua šavuo; снег ~л большими хлопьями lunta tuprutti šuurina hiutalehina ◇ вали отсюда! pois tiältä! painu tieheš!

вал||иться 1. (*падать, опрокидываться*) kuatuo; санки ~ятся на бок čuna kuatuu kylelläh; ~ с ног от усталости kuatuo jalolta vaipunehena **2.** (*рушиться, оседать*) olla kuatumaisillah; дом ~ится от ветхости talo on kuatumaisillah vanhuošta ◇ всё валится из рук mistänä ei tule mitänä

валко häilyen ◇ дела идут ни шатко ни валко asiet männäh keškinkertasešti (vaivasešti)

валов||ой koko=, kokonais=, brutto=; ~ доход kokotulo; ~ая продукция kokotuotanto; ~ национальный продукт (ВНП) bruttokanšantuoteh

валторна valtorni, kiäre|torvi

валторнист valtornin šoittaja, kiäre|torven šoittaja

валок[1] (*сена*) heinä|karhe

валок[2] (*валками расчёсанная шерсть*) villa|lapoveh, lavoh

валом: ◇ валом валить tulomalla tulla, tulla kuin turkin hiemašta

валуй (*бот.*) haisuja|šieni

валун vierin|kivi

вальдшнеп (*зоол.*) meččä|vikli

вальс valšši; ~-бостон bostonvalšši; медленный ~ hil'l'ani valšši

вальсировать pyörie valššissa, tanššie valššie, valššata

вальщик puun|kuataja; конкурс ~ов леса puunkuatajien kilpailu

валют||а val'utta; курс ~ы val'uttakuršši

валютн||ый val'utta=; ~ая политика val'uttapolitiikka; ~ые ресурсы val'uttavarat

валя||ть 1. (*катать*) vierettyä, vieretellä; дети ~ли друг друга в снегу lapšet viereteltih toini toista lumešša **2.** (*обвалять*) pyöritellä; ~ рыбу в муке pyöritellä kalat jauhošša **3.** (*сбивать из шерсти, пуха*) vanuttua; ~ валенки vanuttua kuatanччoja ◊ Ваньку валять heitteliytyö, laiskotella

валя||ться 1. (*барахтаться, перекатываться с боку на бок*) vieretteliytyö, rypie; дети любят ~ в снегу lapšet tykätäh vieretteliytyö lumešša; лошадь ~ется heponi piehtaroiччou **2.** (*лежать, бездельничая, болея*) venyö, lojottua, rojottua, vieretteliytyö, prötköttyä; целый день ~ется в постели koko päivän venyy šänkyššä **3.** (*лежать, упав или будучи небрежно брошенным*) veteliytyö, venyö; его вещи всегда ~ются по всему дому hänen kamppiet aina veteliyvytäh pitin pirttie ◊ валяться в ногах у кого-л. ryömie kenennih jaloissa

вампир vampiiri

вандал vandali, hävittämis|himoni ihmini

вандализм vandalismi, hävittämis|himosuš

ваниль vanili

ванильный vanili=; ~ сахар vanilišokeri

ванн||а 1. (*резервуар для мытья, купания*) vanna **2.** (*купание, мытьё в таком резервуаре*) pešeyvyntä vannašša **3.** (*закаливание организма воздействием солнца, воздуха, грязей*) =kylpy; принимать грязевые ~ы ottua mutakylpyö **4.** (*резервуар для хранения или технологических процессов*) ammeh

ванная kylpy|huoneh

ванька-встанька keikku|kuklani

варвар 1. (*чужеземец у древних греков*) varvari **2.** (*невежественный, некультурный*) šivistymätöin **3.** (*грубый, жестокий*) ankara

варварск||ий varvarillini, šivistymätöin, ankara; ~ое отношение к книгам varvarillini käyttäytymini kirjoih

варежки kintahat, alaset; шерстяные ~ villakintahat; вязать ~ tikuttua kintahie

варенье varen'n'a, keitto|marja; брусничное ~ puolavaren'n'a

варён||ый 1. (*отварной*) keitetty; ~ая рыба keitetty kala **2.** (*изготовленный кипячением*) kiehutettu; ~ая джинсовая ткань kiehutettu farkkukankaš

вариант variantti, vaihto|ehto; ~ы ответа vaštahukšen variantit; подходящий ~ paššuaja vaihtoehto

вариативно||сть vaihtelevuš, vaihtelu|mahollisuš

вариативн||ый vaihtelija, muuttuja; ~ое ударение vaihtelija paino

вариация 1. (*музык.*) variatijo **2.** (*видоизменение*) muuttelu, variatijo

варикозн||ый varikosini, šuoni=, laškimo=; ~ое расширение вен laškimotulehuš

варить 1. (*приготавливать пищу, питьё*) keittyä; ~ обед keittyä päivällistä **2.** (*техн.*) juottua; ~ водопроводные трубы juottua vesiputkija ◊ у него голова (котелок) варит hänellä piä ruatau

вариться kiehuo; ~ на костре kiehuo nuotivolla ◊ вариться в собственном соку elyä omissa ympyröissä

варка 1. (*приготовление пищи*) keittämini **2.** (*изготовление путём кипячения, плавки*) šulattamini, keittämini; ~ железа rauvan šulattamini

варочный keitto=; ~ котёл keittopata

варьете varjete

варьир||овать muutella, vaihella; цвет ~ует от тёмного до светлого väri muuttelou tummašta vualieh

василёк (*бот.*) ruis|kukka

васильков||ый ruis|kukan|šinini, ruis|kukan värini; глаза ~ого цвета ruiskukanšiniset šilmät

ват||а pumpuli; законопатить окна ~ой typitä ikkunat pumpulilla

ватаг||а joukko, lauma, šakki, ryhmä; ~ мальчишек poikajoukko; ходить ~ами kävellä joukottain

ватерпас vatu|paššі, vesi|vuaka

ватерполо vesi|pallo|peli, vesi|palloilu

ватин vatiini; шерстяной ~ villavatiini

ватман piiruššuš|paperi

ватник pomppa, fuffaikka

ватн||ый pumpuli=; ~ тампон pumpulityppö; ~ое одеяло pumpulitäkki

ватрушка šanki; ~ с творогом rahkašanki; ~ с ягодами marjašanki

вафельн||ый vafeli=; ~ое полотенце vafelikäsipaikka

вафля vafeli

вахт||а 1. (*сменное дежурство*) vahti, vahti|vuoro; быть на ~е olla vahissa; ночная ~ yövahtivuoro **2.** (*часть экипажа*) vahti|joukko; нам на смену придёт другая ~ meitä vajehtamah tulou toini vahtijoukko **3.** (*помещение для вахтёра*) vahin ruato|paikka

вахтенный 1. (*от* вахта) vahti=; ~ начальник vahtipiällikkö **2.** (*способ работы*) vuoro|ruato; ~ журнал laivan päiväkirja

вахтёр, ~ша vahti; работать ~ом ruatua vahtina

ваш 1. (*свойственный вам, характерный для вас*) teijän; ~и привычки teijän tavat; ~а квартира teijän korttieri; ~и знакомые teijän tuttavat; меня удивляет ~е безразличие milma ihmetyttäy teijän välinpitämättömyš **2.** (*написанный, сказанный, изготовленный вами*) teijän kirjuttama, teijän šanoma, teijän luatima; ~е заявление teijän kirjuttama anomuš; ~и новости хорошие teijän šanomat ollah hyvät **3.** (*связанный с вами родственными, дружескими, деловыми отношениями*) teijän; ~ двоюродный брат teijän šeukku; ~и коллеги teijän työkaverit

ваяни||е kuva|vešto|taito; ~я мастеров Возрождения renessanssiaikakauven muasterien kuvaveššokšet

ваятель kuvan|veštäjä

ваять veštyä

вбежать, вбегать juošša (šiämeh); ~ в комнату juošša huoneheh; ~ на второй этаж juošša toiseh kerrokšeh

вбить, **вбивать** lyyvvä, takuo; ~ лом в землю lyyvvä kanki muah; ~ гвоздь в стену takuo nuakla šeinäh; ~ клин в бревно lyyvvä kiila hirteh

вблизи lähellä, läššä, viereššä, reunašša; ~ дороги lähellä tietä; ~ деревни lähellä kylyä

вбок šyrjäh, kylkeh; машина свернула ~ auto kiänty šyrjäh

вброд kualamalla; перейти реку ~ männä poikki jovešta kualamalla, kualua jovešta poikki; перегонять скот ~ kualattua karjua

ввали||ться, **вваливаться 1.** (*появиться неожиданно*) tuprahtua, viäntäytyö, tulla tupšahtua; вечером ~лся полный дом гостей illalla tuprahti täyši pirtti vierašta **2.** (*случайно упасть, провалиться во что-л.*) mäčkähtyä; ~ в яму mäčkähtyä hautah **3.** (*входить с трудом, с шумом*) viäntäytyö, lappautuo, vualiutuo; дети всей гурьбой ~лись в комнату lapšet koko joukolla viäntäyvyttih huoneheh **4.** (*стать впалым*) painuo, upota; во время болезни глаза ~лись läsieššä šilmät upottih

введение 1. (*в действие*) käytäntöh ottamini, panomini, käyttöh|otto; ~ новых правил uušien šiäntöjen käyttöhotto **2.** (*вступительный раздел*) alku|šana; написать ~ к книге kirjuttua kirjan alkušanat

ввезти, ввозить vetyä, tuuvva, kulettua; ~ дрова во двор vetyä halot pihah; ~ воз на гору kulettua kuorma termällä

ввек (*вовек, никогда*) ikinäh; ~ не забуду ikinäh en unoha; ~ не расстанемся emmä ijääššäh eruo

ввергнуть, ввергать šuattua; ~ страну в войну šuattua mua šotakannalla; ~ в ужас šuattua kauhuh

ввернуть, ввёртывать 1. (*ввинтить*) punaltua, pyörähyttyä; ~ лампу на место punaltua lamppu paikoillah **2.** (*вставить в речь*) pistyä šana välih; ~ нужное слово pistyä pakinan välih tarvis šana

вверх 1. (*по направлению от низа к верху*) ylähäkši; подниматься ~ по лестнице nousša ylähäkši rappusie myöten **2.** (*наизнанку, вверх дном*) muurnin, kumoh; вывернуть шубу ~ мехом kiäntyä turkki muurnin; перевернуть ушат ~ дном kiäntyä korvo kumoh ◇ вверх дном myllin mällin

вверху ylähänä

ввести, вводить 1. (*ведя, провести куда-л.*) tuuvva, viijä, taluttua; ~ подсудимого в зал заседаний tuuvva tuomittu issuntošalih; ~ войска в чужую страну viijä šotajoukot vierahah muah; ~ лошадь в конюшню taluttua heponi tallih **2.** (*медиц.*) pistyä, työntyä; ~ лекарство в вену pistyä liäke verišuoneh; ~ зонд в желудок työntyä zondi šiänalah **3.** (*поместить информацию в компьютер*) panna tieto tietokoneheh **4.** (*включить куда-л. в качестве члена или части чего-л.*) ottua; ~ в семью ottua perehen jäšenekši **5.** (*сделать действующим, работающим*) ottua käyttöh, šuaha voimah; ~ в строй новый завод ottua käyttöh uuši tehaš; ~ закон šuattua laki voimah **6.** (*помочь освоиться с чем-л., ознакомить*) auttua piäššä perillä, tuttavuššuttua; ~ в суть вопроса auttua piäššä perillä asiešta; ~ в круг друзей tuttavuššuttua kaverijen kera **7.** (*поставить в какое-л. положение*) šuaha aikah; ~ в расход šuaha aikah kuluja

ввиду tähe, takie, vuokši; ~ ненастной погоды pahan šiän tähe

ввинтить, ввинчивать kruuvata, pyörähyttyä; ~ гайку на место kruuvata mutteri paikoillah

ввод 1. (*в действие*) käyttöh|otto **2.** (*военн.*): ~ войск šota|joukkojen ašettamini **3.** (*входное отверстие, устройство*) šiämeh|vientä

ввоз 1. (*от* ввезти) tuonta, tuomini **2.** (*импорт*) tuonti, tuomini

вволю *см.* вдоволь

ввысь korkiella, korkeuteh; стая птиц поднялась ~ и пропала из виду lintuparvi nousi korkiella ta kato šilmistä

ввязать, ввязыва||ть 1. (*вставить посредством вязания*) tikuttua, virkata; ~ спицами tikuttua; ~ крючком virkata **2.** (*вовлечь, впутать*) ševottua, šotkie; не ~й меня в это дело elä ševota milma täh asieh

ввязаться, ввязываться šotkeutuo, šekautuo, pakkautuo; ~ в разговор šekautuo pakinah; ~ в драку šotkeutuo torah

вглубь šyväh, šyvällä; в жару рыба уходит ~ äkiellä kala mänöy šyvällä

вдавить, вдавливать 1. (*давя, углубить*) painua, upottua (šiämeh); ~ пробку в бутылку painua korkki pullon šiämeh; ~ окурок в песок upottua tupakinšätkä hiekkah **2.** (*давлением прогнуть внутрь, вмять*) painua ◇ вдавить голову в плечи vetyä piä olkapäih

вдавиться, вдавливаться upota, männä šiämeh, painuo

вдалеке, вдали loittona, etähänä; ~ за озером виднелись дома loittona järven takana nävyttih talot

вдаль loitoš, etähäkši; смотреть ~ kaččuo loitoš

вдаться, вдаваться 1. (*вклиниться*) pistyö; коса вдалась далеко в море liete pisty loitoš mereh **2.** (*увлечься чем-л.*) šyventyö; ~ в подробности šyventyö yksityiskohtih

вдво||е 1. (*пополам, в два слоя*) puolekkah, kakšin kerroin; сложить скатерть ~ panna skuatteri kakšin kerroin **2.** (*в два раза*) kahteh kertah, kakšin|kertasešti, puolella; убавить ~ pienentyä puolella; увеличить ~ šuurentua kahteh kertah

вдвоём kahen; ~ справимся быстрее kahen pärjyämmä rutompah; они всегда ~ hyö ollah kaikičči kahen

вдвойне kahta vertua, kakšin|kertasešti; обидно ~ kahta vertua apiempi; заплатить ~ makšua kakšinkertasešti

вдеть, вдевать pujottua; ~ шнурки в ботинки pujottua nahmot stupniloih; ~ нитку в иголку pujottua rihma nieklan šilmäh

вдобавок lisäkši; ~ ко всему kaiken lisäkši

вдова leški|akka

вдоветь jiähä lešekši, leškeytyö

вдовец leški|ukko

вдоволь kylliksi, kyllitellen, kyllälti, kylläsekši, kypi|kyllälti; наелась-напилась она ~ šöi joi hiän iččeh kylläsekši; всякой рыбы было ~ kaikenmoista kalua oli kypikyllälti

вдогонку peräh; бежать ~ juošša peräh

вдолбить, вдалбливать (*ударяя, заставить войти во что-л.*) lyyvvä šiämeh, takuo šiämeh

вдоль pitin; ~ стены pitin šeinyä; ~ берега реки pitin joven rantua ◇ вдоль и поперёк perin pohjin, ristih rastih; я изучил дело вдоль и поперёк tutkin asien perin pohjin; он обошёл те места вдоль и поперёк hiän on kulken ne paikat ristih rastih

вдох henkähyš; глубокий ~ šyvä henkähyš

вдохновени||е into, innoššuš; петь с ~ем laulua innolla

вдохновенно innokkahašti, innoštunuošti

вдохновенный innokaš, innoštunut

вдохновитель, ~ница innoštaja, yllyttäjä

вдохновить, вдохновлять innoššuttua, yllyttyä

вдохновиться, вдохновляться innoštuo

вдохнуть 1. (*сделать вдох*) henkähtyä; ~ свежего воздуха henkähtyä vereštä ilmua **2.** (*пробудить к жизни, оживить*) puhaltua henki ◇ вдохнуть надежду puhaltua toivo

вдребезги šäpälehiksi, palasiksi; стекло упало и разбилось ~ lasi kirposi ta rikkautu šäpälehiksi

вдруг 1. (*внезапно, неожиданно*) yhtäkkie; ~ блеснула молния yhtäkkie iski tulta **2.** (*одновременно*) yht|aikua; ~ все услышали шум машины yhtaikua kaikin kuultih auton hyrinä **3.** (*а если*) a kun; ~ не успею a kun en kerkie

вдуматься, вдумываться ajatella (perin pohjin), šyventyö; вдумайся, что ты говоришь! ajattele, mitä šie pakajat! если ~ još ajatella; ~ в слова матери šyventyö muamon šanoih

вдумчиво miettiväšti; читать ~ lukie miettiväšti

вдумчивость miettiväisyš

вдумчивый miettiväini; ~ взгляд miettiväini kačahuš

вегетарианец kašvin|šyöjä

вегетарианск||ий kašvi=; ~ая пища kašviruoka

вегетарианство kašvin|šyöntä

вегетационный kašvu=; ~ период kašvuaika

веда||ть 1. (*знать, иметь сведения*) tietyä; не ~ет, что творит ei tiijä mitä ruatau **2.** (*управлять*) johtua; ~ целым хозяйством johtua koko taloutta

ве́дение hallinta, toimi|ala; это не входит в его ~ še ei ole hänen hallinnašša

веде́ние hoito, johtamini; ~ хозяйства talouven hoito; ~ конференции konferenššin johtamini

ведомость 1. (*документ, список каких-л. данных*) lista; платёжная ~ laškulista **2.** (*успеваемости*) arvo|tovissuš

ведомственн||ый virašto=, virašton, laitokšen; ~ые дачи laitokšen kešämökit

ведомство virašto, laitoš; таможенное ~ tullivirašto

ведо́м||ый 1. (*следующий за ведущим*) ohjattava, talutuš=; ~ самолёт ohjattava lentokoneh; ~ олень talutušporo **2.** (*приводимый в движение ведущим*) ohjattava; ~ое колесо ohjattava pyörä

ве́дом||о: без чьего-л. ~а kenennih luvatta, kenennih tietämättä; с ~а взрослых ruavahien luvašta

ведр||о šanko, kanteikka, renki; собирать ягоды ~ами poimie marjua šankoittain; ~ рыбы kanteikallini kalua ◇ льёт как из ведра vihmuu, kuin korvošta kuatau

ведун, ~ья tietäjä, noita
ведущ||ий 1. (*идущий впереди, головной*) etu=; ~ее судно etulaiva **2.** (*главный, основной*) johtaja, piä=; ~ая отрасль науки johtaja tietoala **3.** (*руководящий*) ohjuaja; ~ специалист ohjuaja spesialisti **4.** (*техн.*) veto=; ~ие колёса vetopyörät
ведь vet, =hän; ты ~ не откажешься от своих слов šie vet et kieltäyvy šanoistaš; ~ он не виноват hiänhän ei ole šyyllini
ведьма noita, šyöjätär
веер viuhka; обмахиваться ~ом heilutella viuhkalla
веерокрылые (*зоол.*) kierre|šiipiset
вежливо hyvä|šanasešti, leppiešti
вежливость hyvä|šanasuš, leppevyš
вежливый hyvä|šanani, hyvä|tapani, hyvin|kašvatettu
везде joka paikašša, joka kohašša; ~ об этом говорят joka paikašša šiitä paissah
вездеход hyvä|kulkuni auto, hyvä|piäšyni auto
везение lykky, onni
вез||ти 1. (*возить*) kulettua, vetyä; ~ вещи kulettua kamppeita; ~ груз vetyä rahtie **2.** (*удаваться*) vejellä, luonnistua, lykäštyä, polossie; ему всегда ~ёт hänellä aina vetelöy; сегодня нам ~ло на рыбалке tänäpiänä meilä polossi kalalla
везуч||ий hyvä|onnini, hyvä|lykkyni; она оказалась ~ей hiän šattu olomah hyväonnisena
вейник лесной (*бот.*) tähkä|heinä
век 1. (*столетие*) vuosi|šata; семнадцатый ~ šeiččemeštoista vuosišata **2.** (*исторический период*) kauši, aika|kauši; каменный ~ kivikauši **3.** (*жизнь, период существования*) ikä, elin|aika; на мой ~ хватит miun ijäkši riittäy; на его ~у hänen elinaikana **4.** (*очень долго*) šatah vuoteh; ~ о нём ничего не слыхали šatah vuoteh häneštä ei ole mitänä kuultu; он ни в ~ не согласится hiän ei ni ijäššäh šuoššu ◇ испокон веку ammusista ajoista
веки luomet, šilmän luomet
вековать elyä, olla olomašša ◇ не век же нам здесь вековать ei hän meijän tarviče tiälä koko ikyä olla
вековечн||ый ijän|ikuni, ilman|ikuni, iki|vanha; ~ая вражда ijänikuni viha; ~ые леса ikivanhat mečät
вековой šata|vuotini, iki|vanha; ~ дуб šatavuotini tammi
вексель vekseli; оплатить ~ makšua vekseli
вексельный vekseli=; ~ кредит vekseliluotto
велени||е käšky; ~ времени ajankäšky; ◇ по щучьему ~ю hauvin käšyštä
вел||еть 1. (*настойчиво попросить*) käškie; ~и быть дома к вечеру käše olla koissa illakši **2.** (*побуждать к поступкам*) šallie; живу, как душа ~ит elän niin, kuin šieluni šalliu
великан jättiläini, oikein šuuri|kašvoni mieš
велик||ий 1. (*очень большой, огромный*) šuuri; ~ое счастье šuuri onni; ~ грех šuuri riähkä **2.** (*выдающийся, очень важный*) šuuri; ~ое открытие šuuri löytö **3.** (*в составе названий и терминов*) šuuri; Великая Отечественная война Šuuri Isänmuallini šota; Великий пост Šuuri pyhä **4.** (*кому, для кого велик*) šuuri; этот дом для маленькой семьи велик tämä talo on šuuri pienellä perehellä ◇ от мала до велика nuoret ta vanhat; великое множество oikein äijä; не велика важность ei ole šuurta välie
великоват||ый šuurehko, šuurehkoini; эта куртка ему ~а tämä takki on hänellä šuurehkoini
великодушие šyväin|mielisyš
великодушно šyväin|mielisešti
великодушный šyväin|mielini
великолепи||е komevuš; мы увидели осень во всём своём ~и myö näkimä šykyšyn täyveššä komevuošša
великолепно komiešti
великолепн||ый 1. (*восхитительный*) komie, vorssa, šokoli; в этом наряде ты ~а näissä vuatteissa šie olet komie **2.** (*отличный*) erin|omani, oivallini, kunnon; ~ работник erinomani ruataja
величавый 1. (*проникнутый торжественной красотой*) ylövä, mahtava **2.** (*имеющий внушительный вид*) mahtavan|šuuri
величальн||ый ylissyš=; ~ая песня ylissyšlaulu
величать 1. (*называть почтительно*) pakauttua arvo|nimellä, pakauttua kunnivo|nimellä **2.** (*называть по отчеству*) pakauttua isän|nimie myöte **3.** (*чествовать песнями*) laulua ylissyš|lauluja
величественно mahtavašti, ylöväšti
величественный mahtava, ylövä
величи||е šuuruš; во всём ~и täyveššä šuuruošša
величин||а 1. (*размер*) koko, šuuruš; ~ой с ладонь kämmenenšuuruš; небольшой по ~е pienikokoni **2.** (*матем.*) miärä; переменная ~ vaihtelija miärä
велогонка polku|pyörä|kilpailu
велогонщик polku|pyörä|kilpailija
велосипед polku|pyörä, pyörä
велосипедист pyöräilijä
велосипедный polku|pyörän, polku|pyörä=; ~ насос polkupyörän pumppu
вельвет vako|šametti
вельмож||а 1. (*знатный сановник*) ylimyš; царские ~и čuarin ylimykšet **2.** (*ирон.*) herra
велюр (*ткань*) vel'uuri, (*кожа*) mokka|nahka
велюровый vel'uuri=, mokka|nahka=
вена šuoni, laškimo; лёгочная ~ keuhkolaškimo
венгерский unkarilaini, Unkarin; ~ язык unkarin kieli
венгр, венгерка unkarilaini
Венгрия Unkari
Венера (*астр.*) Venera
венерин башмачок (*бот.*) veneran|kukka
венерическ||ий šuku|puoli=; ~ое заболевание šukupuolitauti
венеролог venerologi
венерологический venerologini
венерология šuku|puoli|tauti|oppi, venerologija
венец 1. (*корона*) kruunu **2.** (*церк.*) venččä|kruunu **3.** (*радужное кольцо вокруг небесных светил*) kehä **4.** (*нимб на иконах*) valo|kehä **5.** (*строит.*) venččä
венецианск||ий venecijalaini, Venecijan ◇ венецианское стекло venecijanlasi
вензел||ь monogrammi; кольцо с ~ем šormuš monogrammin kera
веник (*для подметания*) vašta, (*для бани*) kyly|vašta, kylpy|vašta, (*кормовой*) lehti|kerppu; пара банных ~ов kammičča
венок šeppeleh
венский vieniläini, Vienin; ~ вальс Vienin valšši
вентиль venttili
вентилятор tuuletin
вентиляционн||ый tuuletuš=; ~ое устройство tuuletušlaiteh
вентиляция tuuletuš
венчальн||ый venččä=; ~ое платье venččämekko
венчание venččäytymini, venčällä käynti
венча||ть 1. (*короновать*) kruunata; ~ на царство kruunata čuariksi **2.** (*обвенчать в церкви*) venččäijä **3.** (*завершать что-л.*) olla piällä, olla piäššä, piättyä; церковь ~ет золотой купол kirikön piällä on kultani kupoli
вепс, ~янка vepsäläini
вепсский vepsän; ~ язык vepšän kieli
вера 1. (*убеждённость*) uško, uškomini; ~ в себя uško omih voimih **2.** (*религ.*) uško, viero; ~ в Бога uško Jumalah; у них была своя ~ heilä oli oma viero
веранда veranta, kuisti

вербейник (*бот.*) niitty|čäijy|heinä
верблюд (*зоол.*) kameli; ~ одногорбый yksikyttyräini kameli; ~ двугорбый kakšikyttyräini kameli
верблюдка (*зоол.*) kiärmis|korentoini; ~ тонкоусая viikšikiärmiskorentoini
вербный paju=, pajun ◊ Вербное воскресенье virpoрyhäpäivä
вербовать värvätä; ~ рабочих на лесозаготовки värvätä ruatajie meccätöih
вербоваться värväytyö; ~ на работу värväytyö työh
вербовк||а värväyš; работать по ~е ruatua värvättynä
вердикт piätöš, tuomijo; оправдательный ~ vapauttaja piätöš; обвинительный ~ šyytöš
вереница||а jono; ~ машин autojono; ~ гусей hanhiparvi; лететь ~ей lentyä jälekkäh
вереск (*бот.*) kanarvo; ~ древовидный kellokanarvo
вересков||ый kanarvo=; ~ые заросли kanarvikko
веретеница (*зоол.*) vaškičča
веретенник (*зоол.*) kuiri; ~ малый pienikuiri; ~ большой šuurikuiri
веретено värttinä
верёвк||а nuora; обмотать ~ой kiärie nuoralla ◊ вить верёвки из кого-н. šuaha kennih oman vallan alla
верёвочка nuoran|pätkä
верительный: ◊ верительная грамота valtijollini miäräyškirja
верить 1. (*иметь веру*) uškuo; ~ в приметы uškuo primiettoih; ~ в Бога uškuo Jumalua **2.** (*принимать за действительное*) uškuo; ~ слухам uškuo huhuloih **3.** (*доверять*) luottua; ~ новому лекарству luottua uuteh liäkkieh
вермишель vermišeli
вермут vermutti
вернисаж vernisaši, taiteh|näyttelyn avajaiset
верно 1. (*правильно, точно*) oikein; поступать ~ ruatua oikein; часы идут ~ kellot käyvväh oikein, kellot ollah oikiešša **2.** (*преданно*) luotettavašti; ~ служит luotettavašti palvelou **3.** (*действительно, конечно*) varmašti, totta še; он, ~, не помнит hiän varmašti ei muissa, totta še hiän ei muissa
верност||ь varmuš; для ~и varmuon vuokši; супружеская ~ parikunnan uškollisuš
вернуть 1. (*отдать обратно*) antua jälelläh, viijä, makšua; ~ книгу в библиотеку viijä kirja kirjaštoh; ~ долги makšua velat **2.** (*получить обратно*) šuaha pois, šuaha jälelläh **3.** (*заставить вернуться*) myöššyttyä; ~ отца к детям myöššyttyä tuatto lapšieh luo; прошлого не ~ männyttä aikua et myöššytä ◊ вернуть к жизни virottua; вернуть в семью мир и согласие šuaha pereheh rauha ta šopu
верну||ться 1. (*возвратиться*) tulla jälelläh, myöštyö; необходимо ~ on myöššyttävä, on tultava jälelläh **2.** (*приняться за прежнее, прерванное*) jatkua; ~ к разговору jatkua pakinua **3.** (*восстановиться*): к больному ~лся слух läsijä alko kuulla
верный 1. (*правильный, точный*) oikie; ~ ответ oikie vaštahuš **2.** (*не вызывающий сомнения*) tarkka, varma; ~ глаз tarkka šilmä **3.** (*преданный*) luotettava; ~ друг luotettava kaveri **4.** (*неизбежный*) varma; ~ проигрыш varma hävientä
веровани||е uškonto, viero
вероисповедани||е viero, uškomuš; языческие ~я pakanalliset uškomukšet
вероломно petollisešti, ilmottamatta; напасть ~ hyökätä ilmottamatta
вероломное petollini, ilmottamatoin; ~ нападение petollini hyökkäyš
вероотступник vieron hylkyäjä, ušon hylkyäjä
вероучение ušon|oppi
вероятно voit olla, višših; ~, он опаздывает voit olla, jotta hiän myöhäštyy; ~, он не знает višših hiän ei tiijä
вероятность tovenmoisuš, toven|näkösyš
вероятный toven|näköni, tovenmoini, tovellini; ~ исход дела tovenmoini asien lopputulo
верси||я šelityš, versija; проверить все ~и tarkistua kaikki šelitykšet
верст||а (*1.06 км.*) viršta; путь с ~у virštahini matka, virššan pivuš matka ◊ за версту слышно virššan piäštä kuuluu
верстак =penkki; столярный ~ höyläpenkki
вертел paissin|tikku
вертеть 1. (*крутить, вращать*) pyörittyä, punuo; ~ жернов punuo jauhinkivie **2.** (*поворачивать из стороны в сторону*) pyöritellä, punuo; ~ головой pyöritellä piätä **3.** (*заставлять действовать по своей воле*) komennella
вертеться 1. (*крутиться*) pyörie; карусель вертится karuselli pyöriy **2.** (*поворачиваться*) pyörie; ~ перед зеркалом pyörie peilin ieššä **3.** (*постоянно находиться около чего-л, кого-л.*) pyörie; ~ перед глазами pyörie šilmien ieššä **4.** (*изворачиваться*) kierrellä; не вертись, говори elä kiertele, šano **5.** (*хлопотать*) touhuta; ~ около плиты touhuta hellan ieššä ◊ вертеться на языке pyörie kielellä; вертеться в голове pyörie mieleššä; вертеться под ногами olla jaloissa
вертикаль pisty|viiva
вертикально pissyššä, pistyh; лыжи стоят ~ šukšet ollah pissyššä; поставить коробку ~ panna louta pistyh
вертикальн||ый pisty|šuora, pisty=; ~ая полоса pistyšuora viiva
вертишейка (*зоол.*) käki|tikka, käjen|piika
вертлявость rauhattomuš
вертляв||ый 1. (*слишком непоседливый*) rauhatoin, paikallah pisymätöin, lapa|livo; ~ ребёнок rauhatoin lapši **2.** (*неустойчивый*) keikkuja, häiläkkä; ~ая лодка häiläkkä veneh
вертолёт helikopteri
вертушка (*для закрывания дверей*) pyöryškä
верующий 1. (*верящий*) uškoja, luottaja **2.** (*в Бога*) uškovaini
верфь laiva|telakka
верх 1. (*верхняя часть, оконечность*) ylä|oša, ylä|puoli, (*поверхность*) piälyštä; ~ стола stolan piälyštä **2.** (*навес, крыша автомашины, экипажа и т.д.*) katto, katoš **3.** (*лицевая сторона одежды*) piälyštä **4.** (*о неглубоких знаниях*) pinta|puoliset tiijot **5.** (*преимущество*) voima, voitto; чей ~, того и воля kellä voima, šillä i valta; одержать ~ voittua **6.** (*крайняя степень проявления чего-л.*) viimeni pisteh; ~ наглости hävittömyön viimeni pisteh
верхн||ий 1. (*находящийся наверху*) ylimmäini, ylä=; сидеть в ~ем углу стола istuo stolan kokašša; ~ этаж ylimmäini kerroš; жить на ~ем этаже elyä yläkerrašša; ~яя часть чего-л. yläoša; ~яя часть бедра perävieri **2.** (*близкий к истоку реки*) ylä=; ~ее течение реки joven yläjuokšu **3.** (*надеваемый поверх платья*) piälyš=; ~яя одежда piälyšvuattiet **4.** (*о звуках*) ylä=; ~ регистр ylärekisteri
верховенство piällikkövyš, johto
верховный korkein; Верховный Совет korkein neuvošto
верхов||ой¹ 1. (*относящийся к передвижению верхом*) račču=; ~ая езда račaššuš, račaštamini; ~ые лошади račču heposet, šelkäheposet **2.** (*едущий верхом*) račaštaja
верхов||ой² 1. (*находящийся наверху*) ylä=; ~ ветер ylätuuli; ~ пожар latvatuli **2.** (*находящийся в верховьях реки*) ylä|juokšun varrella olija; ~ые покосы yläjuokšun varrella olijat niityt
верховье joven ylä|juokšu
верхолаз korkiella ruataja
верхолазн||ый: ~ые работы korkien paikan ruavot
ве́рхом 1. (*по верху*) ylä|tietä; идти ~ kulkie ylätietä; пожар пошёл ~ tuli leimahti latvoih **2.** (*выше краёв*) kukkuri|piä; ведро ягод с ~ kukkuripiä marjašankko
верхо́м račulla, heposen šeläššä

верхушк||а latva; ~ дерева puun latva, latvuš; забраться на ~у дерева nouššа puun latvah

верша *см.* мерёжа

вершин||а 1. (*самая высокая часть*) latva, kukkula; ~ ели kuušen latva; подняться на ~у горы nouššа vuaran kukkulalla **2.** (*высшая степень*) kukkula ◇ на вершине успеха mäneššykšen kukkulalla

вершинн||ый latva=; ~ сук latvaokša; ~ая часть дерева latvapuoli

вершитель miäryäjä; ~ судеб kohtalojen miäryäjä

вершить miärätä

вершок verška

вес 1. (*количество, масса*) paino; чистый ~ nettopaino; собственный ~ omapaino; атомный ~ atomipaino; общий ~ kokonaispaino, bruttopaino; ~ом в пять килограммов viijen kilon painoni; прибавить в ~е lihuo; убавить в ~е laihtuo; покупать по ~у oštua painon mukah **2.** (*спорт.*) šarja; тяжёлый ~ jykie šarja; полутяжёлый ~ jykie keškišarja; средний ~ keškišarja; полусредний ~ välišarja; лёгкий ~ höyhenšarja **3.** (*влияние, авторитет*) vaikutuš, vaikutuš|voima, arvo|valta; человек с ~ом vaikutušvaltani ihmini ◇ на вес золота kullan arvoni

веселеть tulla ilosemmakši, ihaštuo

веселить ilahuttua, ihaššuttua, huvitella

веселиться pityä iluo, pityä huvie

весело 1. (*нареч.*) ilosešti, vesseläšti; ребёнок ~ улыбался lapši ilosešti muhi **2.** (*в знач. сказ. безл.*): нам ~ meilä on vesselä, meitä huvittau

веселье 1. (*радостное настроение*) ilo **2.** (*весёлое времяпрепровождение*) ilon|pito, lyšti; там было шумное ~ šielä oli lyšti

весенн||ий kevät=, kevyäni; ~яя погода kevätšiä; ~яя рыбалка kevätyš; ~яя распутица kevätrospuutta ◇ красивый, как весенний день kaunis, kuin kevätpäivä

весёл||ый iloni, vesselä; быть в ~ом настроении olla ilosella piällä

веск||ий vakuuttava, tehokaš; ~ое слово tehokaš šana; ~ие доводы tehokkahat tovissukšet

весл||о airo; кормовое ~ huopari; неприкреплённое ~ mela; лопасть ~а airon lehvä; ручка ~а pyyrin; идти на вёслах männä šoutamalla; сесть на вёсла istuutuo šoutamah

весн||а kevät; каждую ~у joka kevät; ~ой kevyällä; ранней ~ой alkukevyäštä

веснушк||и kevätit, kurvičat; всё лицо в ~ах koko näkö on kevätissä

веснушчатый kevätti-ihoni; ~ мальчик kevätti-ihoni poika

весов||ой 1. (*продаваемый по весу*) viessa=, viessattava; ~ сахар viessašokeri **2.** (*спорт.*) paino=; ~ая категория painoluokka

весовщик viessuaja, punniččija

весомый *см.* веский

вести, водить 1. (*сопровождать, помогать идти*) kulettua, viijä; ~ под руку kulettua käsipuolešta; ~ в ясли viijä šeimih **2.** (*управлять транспортным средством*) ajua, kulettua; ~ машину ajua autuo; ~ поезд kulettua junua **3.** (*идти во главе, предводительствовать*) ohjata; ~ войска в бой ohjata joukot taisteluh **4.** (*двигать чем-л. в каком-л. направлении*) vetyä; ~ указкой по карте vetyä juohattimella pitin karttua **5.** (*прокладывать*) luatie; ~ теплотрассу luatie lämpöjohtuo **6.** (*служить путём куда-н.*) viijä; эта тропинка ведёт к избушке tämä polku viey kämpällä **7.** (*производить, осуществлять*) hoitua, ohjata; ~ домашнее хозяйство hoitua kotitaloutta, emännöijä; ~ переписку kirjuttua kirjasie; ~ кружок ohjata kerhuo; ~ конференцию olla konferenššin pakinanpitäjänä **8.** (*водить в играх*) olla čokkona, olla eččijänä **9.** (*водить хоровод*) kisata piiri|leikkie **10.** (*иметь следствием*) vetyä ◇ это к добру не приведёт tämä ei hyväh vie; он и ухом не ведёт hiän ei ota i kuulovah korvah; вести себя хорошо käyttäytyö hyvin; водить знакомство olla hyvissä välilöissä; водить за нос vetyä huuliparašta

вестибюль aula; ~ театра teatterin aula

вестибюлярный: ~ аппарат taša|paino|elin

вестник 1. (*гонец*) šanan|šuattaja, viestin|viejä **2.** (*в названии периодических изданий*) aika|kauš|kirja

весточк||а viesti, tieto; подайте ~у о себе antakkua tietuo ičeštänä

весть šanoma, viesti, tieto; хорошая ~ hyvä viesti ◇ пропасть без вести katuo kuulumattomih

весы 1. (*прибор для определения веса*) viessat, vuakat; аптекарские ~ aptekkiviessat; пружинные ~ vieteriviessat; настольные ~ talouš viessat **2.** (*знак Зодиака*) Viessat

весь (*вся, всё, все*) **1.** (*полный, целый*) koko, kokonaini, kaikki, kaikin; прочитать всю книгу lukie koko kirja; все сели kaikin istuuvutih; всё кончилось kaikki loppu; проговорили весь вечер pakasima iposen illan; весь день мы пробыли на озере pätöväisen päivän olima järvellä; всю ночь гремел гром koko yötikköisen yön ukkoni jyräsi **2.** (*полностью, совсем*) kokonah; он весь устал hiän kokonah vaipu **3.** (*высшая степень проявления*) koko, kaikki; отдать всю жизнь работе panna koko elämä työh; вся одежда вымокла kaikki vuattiet oltih likomärät **4.** (*всё без исключения*) kaikki; ему всё нравилось kaikki hänellä miellytti; остаться без всего jiähä kaiketta; всего понемногу kaikkie pikkusittain **5.** (*в сравнениях*): больше всех šuurin; лучше всех paraš; меньше всех pienin **6.** (*конец, кончено*) loppu, kaikki loppu; вот и всё šiinä kaikki **7.** (*указывает на полноту, интенсивность протекания действия*) kaikin, täyttä; изо всех сил kaikin voimin; во всё горло täyttä keruo; на полной скорости täyttä vauhtie ◇ он весь в отца hiän on tullun tuattohoš; все до единого joka ainut, joka šorkka; весь из себя iče hiiri heimojah; всем и каждому jokahisella, joka ainuolla; всеми силами kaikin voimin; от всего сердца täyveštä šytämeštä

весьма ylen, oikein; ~ удачный день ylen hyvä päivä

ветвист||ый okšikaš, moni|huarani; ~ое дерево okšikaš puu; ~ые рога monihuaraset šarvet

ветв||ь 1. (*ветка*) okša; ~и дерева, сросшиеся в пучок tuulenkopra **2.** (*ответвление*) huara; ~ железной дороги rautatien huara; боковая ~ рода šuvun šivuhuara

ветер tuuli; встречный ~ vaštatuuli; попутный ~ myötätuuli; поднялся ~ nousi tuuli; ~ с берега koššetuuli ◇ ищи ветра в поле eči tuulta pellošša; откуда ветер дует mistä tuuli, šieltä i mieli; у него ветер свистит в карманах hänellä on matti kukkarošša

ветеран veterani; ~ труда työveterani; ~ войны šotaveterani

ветеринар eläin|liäkäri

ветеринария eläin|liäke|tieto

ветеринарн||ый eläin|liäke|tiijollini, eläin|liäkintä=; ~ институт eläinliäketiijollini instituutti; ~ая лечебница eläinšairala

вето kielto, veto

ветошь riepu

ветреница (*бот.*) tuulikki

ветрен||ый 1. (*о погоде*) tuulisa, tuulini; ~ая погода tuulisa šiä **2.** (*о человеке*) huoletoin, välin|pitämätöin, hulivili

ветров||ой tuuli=; ~ое стекло tuulilasi

ветрян||ой tuuli=; ~ая мельница tuulimylly; ~ двигатель tuulimouttori ◇ ветряная оспа tuulirupi

ветх||ий iki|vanha, laho, paha|raiska, paha|kuntoni; ~ое строение laho rakennuš ◇ Ветхий завет Vanha šana

ветчина kinkku
ветшать lahuo, räncistyö; строение стало заметно ~ rakennuš alko huomattavašti lahuo
вех (*бот.*) putki|heinä; ~ ядовитый myrkkyputkiheinä, hukanputki
вех||а 1. (*указатель*) viehka; отметить дорогу ~ами viehkottua tie **2.** (*шест для указания фарватера*) vesi|viehka **3.** (*важный этап*) pykälä; жизненные ~и elämän pykälät
вечер 1. (*время суток*) ilta; под ~ iltapäivällä, iltapuoleh; добрый ~! hyvyä iltua! **2.** (*собрание, вечеринка*) iltamat, illačču; ~ встречи näkeyvyntäilta; ~ памяти muistoilta ◊ ещё не вечер ei vielä ikä ole illašša
вечере||ть hämärtyö; уже ~ет jo hämärtyy
вечерн||ий ilta=; ~ие сумерки iltahämärä; ~ее платье iltamekko; ~яя заря iltaruško
вечером illalla; поздно ~ myöhäseh illalla; сегодня ~ tänä iltana; позднée ~ illempänä
вечно 1. (*в течение веков*) ikuhisešti **2.** (*всегда*) aina, ikäh; она ~ задерживается hiän aina viivyštyy
вечнозелён||ый iki|vihanta; ~ые деревья ikivihannat puut
вечность (*бесконечность во времени*) ikuisuš; трудно представить ~ on vaikie kuvitella ikuisutta
вечн||ый 1. (*бесконечный во времени*) ikuhini, ilman|ikuni **2.** (*сохраняющийся в века*) ikuhini, iki=; ~ая мерзлота ikirouta **3.** (*постоянный*) ijän|ikuni; ~ые хлопоты ijänikuset hommat
вешала 1. (*для сена*) huas's'a **2.** (*для сетей*) vuato
вешалка 1. (*гардероб*) nuaklakko **2.** (*петля*) rakši **3.** (*гвоздь для одежды*) vuarna
вешать[1] 1. (*развесить*) riputtua, panna rippumah; ~ бельё на верёвку riputtua vuatteita nuoralla **2.** (*казнить*) hirttyä ◊ накурено – хоть топор вешай tupakoitu on, jotta šäkki pissyššä pisyy
вешать[2] (*взвешивать*) viessata, punnita; ~ мешки с картофелем viessata potakkašäkkijä
вешаться 1. (*повеситься*) hirttäytyö, kuristautuo **2.** (*добиваться расположения*) rippuo kaklašša
вешка viehka
вешн||ий kevät=; ~ие воды kevätvesi
вещание 1. (*предсказывание*) einuštamini **2.** (*радиовещание*) ratijo|toiminta
вещать 1. (*предсказывать*) einuštua **2.** (*о радиостанциях*) lähettyä ratijo-ohjelmie
вещевой tavara=, varuš=; ~ рынок tavarapasari, tavaratori; ~ мешок reppu
вещественный ainehellini ◊ вещественные доказательства esinehtovistehet
веществ||о aineh; питательные ~a ravintoainehet
вещий 1. (*мудрый*) viisaš **2.** (*предвидящий*) einuš=; ~ сон einušuni
вещ||ь 1. (*всякий предмет*) esineh, vešša **2.** (*вещи*) tavarat, kamppiet, kampšut; собрать в дорогу тёплые ~и varuštua matkah lämpimät vuattiet; убрать с дороги свои ~и korjata tieltä omat kamppiet **3.** (*произведение искусства, науки*) tevoš **4.** (*явление действительности*) juttu, asie; удивительная ~ kummallini juttu
веяни||е 1. (*дуновение*) henki, puhalluš, tunto; ~ весны kevyän tunto **2.** (*о зерне, ягодах*) tuultamini **3.** (*изменения в жизни, вкусах общества*) henki, tuuli; ~ времени ajanhenki; новые ~я uuvvet tuulet
вея||ть 1. (*дуть*) puhallella; ветер чуть ~л tuuli vähäsen puhalteli **2.** (*доносить что-л.*) huohtua; от болота веет холодом šuo huohtau kylmyä **3.** (*развеваться*) liehuo; знамёна веют liput liehutah **4.** (*провеять зерно, ягоды*) tuultua; ~ ягоды tuultua marjoja

вёдро pouta, kajo
вёрткий šukkela, vikkelä
вживить, вживлять implantoija, issuttua; ~ сердечный клапан implantoija šytänläppä
вживление implantatijo, issuttamini
вжиться, вживаться n'apautuo, eleytyö; ~ в роль n'apautuo roolih
взад: ~ и вперёд ieš|takasin, ieš|tuaš; ходить ~ kävellä ieštakasin
взаимно keškenäh; договориться ~ šopie keškenäh
взаимность keškenäisyš
взаимн||ый keškenäini, vašta|vuoroni; ~ое доверие keškenäini luottamuš; ~ая помощь keškenäini apu
взаимовлияние vuoro|vaikutuš; полезное ~ hyövyllini vuorovaikutuš
взаимовыгодный molommin puolin hyötysä
взаимодействие keškenäini vaikutuš
взаимодоверие keškenäini luottamuš
взаимозависимость keškenäini rippuvuš
взаимозависим||ый: ~ые toisistah rippujat
взаимоотношени||е keškenäis|väli; ~я родственников šukulaisien keškenäisvälit
взаимопомощь keškenäini avun|anto
взаимопонимание yhteis|ymmärryš, keškenäini ymmärryš; полное ~ täyši yhteisymmärryš
взаимосвязь yhtevyš|väli; культурная ~ kulttuuriyhtevyšväli
взаимоуважение keškenäini šuvaičenta; ~ народов rahvahien keškenäini šuvaičenta
взаймы velkah, laihinah; дать ~ antua laihinah; взять ~ ottua velkah, velkautuo, laihinoija; просить ~ kyšyö laihinah
взамен 1. (*в обмен*) šen tilah, šen šijah, šen ieštä; предложить что-л. ~ ehottua mitänih šen tilah **2.** (*вместо*) tilalla, šijalla, tilah; новый сотрудник ~ прежнего uuši ruataja entisen tilalla; купить новую машину ~ старой oštua uuši auto vanhan tilah
взаперти lukun takana, čäpin takana; сидеть всегда ~ istuo aina lukun takana
взбить, взбивать pöyhentyä, piekšyä, pyöhtie; ~ подушку pöyhentyä pieluš; ~ волосы pöyhentyä tukat; ~ сливки piekšyä sliuhka vuahekši; ~ масло pyöhtie voita
взбиться, взбиваться 1. (*стать пышным*) pöyhistyö **2.** (*вспениться*) vuahteutuo
взблеск leimahuš, välähyš; ~ молнии tulenisun leimahuš
взблеснуть, взблёскивать leimahuttua, välähyttyä
взбодри||ть virkistyä; сон ~л ero uni virkisti hänet
взбодриться virkistyö
взболтать, взбалтывать hämmentyä, ševottua; перед употреблением лекарство необходимо ~ ennein käyttyö liäke pitäy hämmentyä
взболтаться, взбалтываться hämmentyö, šekuo
взбрести, взбредать kiivetä, kapuaštua; ~ на гору kiivetä vuaralla ◊ взбрести в голову pälkähtyä piäh, juolahtua mieleh
взбрыкнуть 1. (*о животных*) potaissa, potaltua **2.** (*проявить своенравие*) näyttyä virkoja
взбугри||ть pullistua; корни ели ~ли землю kuušen juuret pullissettih muata
взбугри||ться pullistuo; на реке лёд ~лся jovella jiä pullistu
взбунтовать noštua vaštah, noštua kapina, noštua mellakka
взбунтоваться nouša vaštah, nouša kapinah, alkua mellakoija
взвалить, взва́ливать 1. (*подняв, положить наверх что-то тяжёлое*) noštua; ~ бревно на плечо noštua hirši olkapiällä **2.** (*поручить для выполнения*) tropnie; ~ работу на других tropnie työ toisien ruattavakši **3.** (*несправедливо обвинить*) panna, trähnie; ~ вину на безвинного panna šyy šyyttömän piäh

взвесить, взвешивать 1. (*определить массу с помощью весов*) viessata, punnita; ~ товар viessata tavarat **2.** (*всесторонне обдумать, оценить*) räknätä, smiettie; ~ свои возможности räknätä omat mahollisuot

взвеситься, взвешиваться viessautuo, punnita iččie

взвизгивание vinkahtelu

взвизгивать vinkahella

взвизгну||ть vinkahtua; собака ~ла koira vinkahti

взвод[1] (*воинское подразделение*) joukkoveh; стрелковый ~ kivyärijoukkoveh

взвод[2] (*часть затвора в огнестрельном оружии*) virityš; ~ курка liipaččimen virityš ◇ быть на взводе (*в состоянии опьянения*) olla humalaisešša, (*в возбуждении*) olla hermoššukšissa

взволнованно hermoštunuona, huoleštunuona, levottomašti

взволнованный hermoštunut, huoleštunut, levotoin

взволнова||ть, волновать 1. (*тревожить*) hermoššuttua, huoleššuttua, huolettua, liikuttua; это событие всех ~ло tämä tapahuš hermoššutti kaikkie **2.** (*о движении волн*) panna lainehtimah; ветер ~л озеро tuuli pani järven lainehtimah

взволнова||ться, волноваться 1. (*прийти в состояние волнения*) hermoštuo, huoleštuo **2.** (*стать волнистым*) alkua lainehtie; море ~лось meri alko lainehtie

взвы||ть, взвывать alkua ulvuo, ulvahtua; собака ~ла от боли koira ulvahti kivušta; ~ от тоски alkua ulvuo ikäväštä

взгляд 1. (*направленность глаз*) kačahuš; пристальный ~ tarkka kačahuš; бросить ~ kačahtua; отвести ~ kiäntyä šilmät **2.** (*мнение, суждение*) mieli; на мой ~ miun mieleštä ◇ влюбиться с первого взгляда mieltyö enši kačahukšešta

взглянуть, взглядывать 1. (*посмотреть*) kačahtua, vilkaissa; ~ на часы kačahtua kelloh **2.** (*обратить внимание*) šuhtautuo; ~ на дело серьёзно šuhtautuo asieh vakavašti

взгромоздить, взгромождать völjätä; ~ рюкзак на спину völjätä reppu šelkäh

взгромоздиться, взгромождаться völjäytyö; ~ на вторую полку вагона völjäytyö vaunun toisella polčalla

вздор hölyn|pöly, tyhjä pakina; это всё ~ še kaikki on hölynpölyö

вздорный riitasa; ~ характер riitasa luonto

вздох henkähyš, huokahuš

вздохнуть 1. (*сделать вдох*) henkähtyä; глубоко ~ šyväseh henkähtyä **2.** (*отдохнуть*) vähäsen levähtyä, huokaissa

вздрагивание kipšahtelu

вздрагивать kipšahella; ~ от каждого шороха kipšahella joka rišahukšešta

вздремнуть n'ukahtua, torkahtua, n'učvahtua; ~ после обеда n'ukahtua päivällisen jälkie

вздрогнуть kipšahtua; ~ от стука kipšahtua kopahukšešta

вздума||ть juohtuo mieleh, pällähtyä piäh; он ~л выехать на озеро в такую погоду hänellä juohtu mieleh lähtie järvellä tämmösellä šiällä ◇ и не вздумай отказаться elä i ajattele kieltäytyö

вздутие (*вспухание, вспучивание*) paisunta, puhalluš, pöhlistymini, turvunta; ~ живота vačan pöhlistymini

вздут||ый puhaltunut, turpunut; ~ая нога puhaltunut jalka

вздуть, вздувать (*заставить вспухнуть*) puhalluttua, pöhlissyttyä, turvuttua

взду||ться, вздуваться 1. (*от ветра*) pullistuo, olla pullallah; парус ~лся на ветру purjeh pullistu tuulella **2.** (*вспухнуть*) pöhlistyö, puhaltuo, paisuo, kuplahtua, turpuo; щека ~лась poški puhaltu; кожа на руке ~лась nahka kiäššä kuplahti

вздыби||ть noštua pistyh; ветер ~л волосы tuuli nošti tukat pistyh

вздыби||ться nouša pistyh, nouša taka|jaloilla; лошадь ~лась heponi nousi pistyh

вздымать noštua; ~ пыль noštua pölyö

вздыма||ться 1. (*подниматься вверх*) nouša, kohota; волны ~ются до небес uallot kohotah taivahah šuate **2.** (*о груди человека, боках животного*) kohota; грудь больного тяжело ~лась läsijän rinta vaikiešti kohosi

вздыхатель mielistelijä, ihailija

вздыха||ть 1. (*делать глубокие вздохи*) henkähellä **2.** (*тосковать, нуждаться*) ikävöijä; ~ по прежним временам ikävöijä vanhoja aikoja **3.** (*быть влюблённым*) pityä mieleššä; он давно ~ет по этой девушке hiän jo ammuin pitäy mieleššä tätä tyttyö

взимание ottamini, keryäntä, otto; ~ штрафа šakon otto; ~ налога veron keryäntä

взимать ottua, kerätä; ~ штраф ottua šakko; ~ налоги kerätä veroja

взирать kačču, kačella

взлет||еть, взлетать (*поднявшись, лететь*) nouša ilmah, lennähtyä, pyrähtyä; в такую плохую погоду самолёты не ~ают näin pahalla šiällä lentokonehet ei nouša ilmah; птица ~ела lintu pyrähti lentoh ◇ взлететь на воздух (*взорваться*) räjähtyä

взлёт 1. (*от* взлетать) lentoh|lähtö, ilmah|nošu; на ~е lentohlähöššä **2.** (*воодушевление*) parahat tulokšet; быть на ~е olla parahissa tulokšissa

взлётно-посадочн||ый: ~ая полоса kiito|rata

взлом murto, rikonta

взломать 1. (*ломая, вскрыть*) murtua; ~ двери murtua ovet **2.** (*прорвать, разбить*) murtua; ~ оборону противника murtua vihollisen puoluššuš

взломщик murtaja|rosvo

взмах heilahuš, huiskahuš, räpähyš; ~ крыльями šiipien heilahuš; ~ руками käsien huiskahuš

взмахнуть, взмахивать heiluttua, räpyttyä; ~ руками huiskuttua käsie

взметну||ть, взмётывать 1. (*стремительно поднять вверх*) šuimaššuttua ylähäkši, lennättyä ilmah, noštua ilmah, pelmahuttua; ~ пыль šuimaššuttua pöly ylähäkši **2.** (*взмахнуть*) heilahuttua, huiskahuttua; конь ~л гривой heponi heilahutti harjuah

взметнуться, взмётываться pelmahtua, huiskahtua

взмолиться molien kyšyö; ~ о пощаде molien kyšyö armuo

взморье 1. (*побережье*) meren|rannikko **2.** (*море у берега*) rannikko|meri

взмыленный 1. (*о лошади*) vuahella ajettu **2.** (*о человеке*) läpi|märkä hieštä

взмылить ajua vuahella

взмы||ть pelmahtua; птица ~ла вверх lintu pelmahti lentoh

взнос makšu, panoš; членские ~ы jäšenmakšut; это мой ~ в нашу работу tämä on miun panoš meijän työh

взнуздать, взнуздывать 1. (*надеть узду*): ~ лошадь panna heposella šuičet šuuh **2.** (*подчинить*) alistua, šuaha alistumah

взобраться, взбираться kiivetä, krapuaštua, karhata, nouša; ~ на дерево kiivetä puuh

взо||йти, всходить 1. (*подняться наверх*) nouša, kiivetä, kohota; ~ на гору nouša vuaralla **2.** (*о небесных светилах*) nouša; солнце уже ~шло päiväni jo nousi **3.** (*о тесте*) nouša, kohota; тесто быстро ~шло taikina ruttoh kohosi **4.** (*о посеянном*) oraštuo; после дождей посевы ~шли vihmojen jälkeh kylvöt oraššuttih

взор kačahuš; нежный ~ hellä kačahuš; бросить ~ kačahtua; перед ~ом šilmien ieššä

взорвать, взрывать räjähyttyä

взорваться, взрываться räjähtyä

взреве||ть karjahtua, rönkähtyä, ärähtyä; ~ от боли karjahtua tušašta; медведь ~л kontie rönkähti; мотор ~л mouttori ärähti

взрослеть ruavistuo, ruavaštuo, aikuhistuo, tulla aikuhisekši; пора уже ~ jo on aika ruavistuo

взросл||ый 1. (*достигший зрелого возраста*) ruavaš, aikuhini; ~ые сыновья aikuhiset pojat; достаточно ~ ruavahan puolehini **2.** (*предназначенный для взрослых*) aikuhisien, täyši; ~ые разговоры aikuhisien pakinat; ~ билет täyši lippu

взрыв 1. (*от* взорвать) räjähyš; ~ в шахте räjähyš kaivokšešša; произвести ~ räjähyttyä **2.** (*бурное проявление*) riemahuš, purkahuš; ~ радости ilon riemahuš; ~ негодования šiäntymisen purkahuš

взрыватель šytytin; установить ~ ašettua šytytin; дистанционный ~ etäšytytin

взрывн||ой 1. (*от* взрывать) räjähytyš=; ~ые работы räjähytyšruavot **2.** (*характер*) kipakka; лошадь со ~ым характером kipakka heponi **3.** (*лингв.*): ~ые согласные umpi-iäntehet

взрывоопасный räjähyš|vuarallini

взрывчатка räjähyš|aineh

взрыхление kuohkeuttamini, pehmentämini

взрыхлить kuohkeuttua, pehmentyä; ~ землю kuohkeuttua muata

взъерошенн||ый pörrälläh olija, pörrö=; со ~ыми волосами pörröpiä, tukat pörrälläh; ~ая кошка pörrökarvani kišša

взъерошить, взъерошивать pörristyä; ~ волосы pörristyä tukkua

взъероши||ться pörristyö; усы ~лись viikšit pörrissyttih

взывать kučču, kyšyö; ~ о помощи kučču apuh; ~ к милосердию kyšyö armahutta

взыскание 1. (*наказание*) kurituš **2.** (*от* взыскать 2.) perimini, ottamini, pakko|makšu; ~ алиментов ruokkomakšun perimini; ~ штрафа šakon pakkomakšu

взыскательный vuativaini, ankara; ~ учитель vuativaini opaštaja

взыскать, взыскивать 1. (*наказать*) kurittua **2.** (*заставить уплатить*) pakottua makšamah, perie makšu ◇ не взыщите elkyä pankua pahakši

взятк||а lahjuš, n'okan voitelu; брать ~и ottua lahjukšie; дать ~у antua lahjuš, voijella n'okkua

взяткодатель lahjukšien antaja, n'okan voitelija

взяточни||к, ~ца lahjukšien ottaja, lahjukšien vuatija

взяточническ||ий lahjomis=; ~ие приёмы lahjomiskeinot

взяточничество lahjukšien otto

взя||ть 1. (*брать*) ottua; ~ с собой ottua matkah; ~ книгу в библиотеке ottua kirja kirjaštošta; ~ ребёнка на руки ottua lapši yškäh **2.** (*команда собаке*): взять! ota! ota kiini! **3.** (*выражает неожиданное действие*) otti ta; собака ~ла да убежала koira otti ta pakeni; он ~л да сказал hiän otti ta šano **4.** (*овладевать, завоевать*) vallata, ottua; ~ город vallata kaupunki; ~ в плен ottua vankiksi **5.** (*купить*) oštua; ~ билеты на поезд oštua junaliput **6.** (*повернуть*) kiäntyä; ~ вправо kiäntyä oikiella **7.** (*победить*) voittua; ~ умением voittua nerolla **8.** (*к примеру*) ottua esi|merkiksi, ottua vaikkapa; ~ хотя бы твоего соседа: какой из него работник ottua vaikkapa nuapurieš, ei häneštä ole ruatajakši **9.** (*взыскать*) ottua, perie; ~ деньги за работу ottua rahat työštä ◇ ни дать ни взять ei käteh otettavua, ei šittah ei puikkoh; взять высокую ноту ottua korkie šävel

взяться 1. (*браться*) ottua, ottua kiini; ~ за дверную ручку ottua skiäkäštä kiini **2.** (*приниматься за что-н.*) ruveta, alottua; ~ за работу ruveta ruatamah; ~ за учёбу ruveta opaštumah; ~ за рукоделие alottua käsityö

вибрирова||ть värähellä, tärätä; стёкла машины ~ли auton lasit väräheltih

вибромассаж tärisy|hieronta

вид[1] 1. (*внешность, наружность*) ulko|näkö, =näköni; на ~ ему лет тридцать ulkonävöltä hänellä on kolmekymmentä vuotta; больной ~ у ребёнка lapši on kipiennäköni **2.** (*местность*) näkö|ala; ~ из окна näköala ikkunašta ◇ иметь в виду pityä mieleššä, tarkottua; упустить из виду unohtua; делать вид (притворяться) luatiutuo, heittäytyö; ни под каким видом ei missänä nimeššä

вид[2] 1. (*разновидность, тип*) laji; ~ спорта urheilulaji; ~ы растений kašvilajit **2.** (*грамм.*) aspekti; несовершенный ~ imperfektiivini aspekti; совершенный ~ perfektiivini aspekti

вида||ть[1] 1. (*повидать*) nähä; за долгую жизнь я всякое ~л pitkyä ikyä elyäššä olen kaikenmoista nähnyn **2.** (*видеть*) näkyö; не ~ ничьих следов ei nävy nikenen jälkijä **3.** (*удивляться*) niätkö; ~л, какие хоромы построены niätkö, mimmoset horomat on rakennettu ◇ не видать, не слыхать ei kuulu, ei nävy; не видать тебе ввек этой добычи et šua ijäššäh šitä šualista

видать[2] näyttäy, nähtäväšti; ~ никого нет дома näyttäy, jotta ei niketä ole koissa; мы, ~, опоздали nähtäväšti myö myöhäštymä

ви́дение näkömini, näkömyš; детское ~ lapšen näkömini; художественное ~ taitehnäkömyš

виде́ние huamu, huamu|kuva, (*сновидение*) unen|näkö

видео video

видео= video=; ~запись videonauhotuš; ~кассета videokasetti; ~кафе videokahvila; ~клип musiikkivideo; ~магнитофон videonauhuri; ~ролик mainošvideo; ~программа video-ohjelma; ~камера videokamera; ~фильм videofilmi

видеоаппаратура video|laittehet; аудио- и ~ AV-laittehet

виде||ть 1. (*иметь зрение*) nähä; она стала плохо ~ hiän alko pahoin nähä; в очках стал ~ хорошо šilmälasiloissa rupesi näkömäh hyvin **2.** (*увидеть*) nähä, huomata; ~ во сне nähä unissa; ~ своими глазами nähä omilla šilmillä, nähä omin šilmin; ~ свои ошибки huomata omat virhiet **3.** (*встречать*) nähä; очень хотелось тебя ~ oikein himotti šilma nähä **4.** (*пережить, испытать*) nähä; что хорошего они ~ли в своей жизни? mitä hyvyä hyö on nähty elämäššäh? **5.** (*сознавать, понимать*) nähä, ymmärtyä; неужели ты не видишь, что случилось puitto šie et niä mitä tapahtu ◇ не видит света белого hänellä ei ole yön eikä päivän rauhua; только его и видели mäni šen tien peräh; как видишь kuin niät; видишь ли niätšen; видеть не могу en voi nähä

вид||еться 1. (*свидеться*) näkeytyö; ~ часто näkeytyö rikeneh; с тех пор они не ~елись šiitä šuate hyö ei ole näkeyvytty **2.** (*привидеться, чудиться*) näyttäytyö, räšnäytyö; во сне мне ~елась родная деревня unissa miula näyttäyty kotikyläni **3.** (*усматриваться*) näkyö; ~ится почерк мастера näkyy muasterin käsiala

видимо nähtäväšti, višših; ~, они были уже знакомы nähtäväšti hyö oltih jo tuttavat

видимость 1. (*зона видимости*) näkyntä, näkövyš; плохая ~ paha näkyntä **2.** (*внешний вид, производящий обманчивое впечатление*) näkövyš; ~ благополучия hyvinpärjyämisen näkövyš ◇ для видимости nävön vuokši; по всей видимости nähtäväšti

видим||ый 1. (*доступный зрению*) näkyjä; ~ые предметы näkyjät esinehet **2.** (*очевидный*) näkyväini; ~ая ошибка näkyväini erehyš; без ~ой причины näkyväisettä šyyttä

виднеться näkyö, hiämöttyä, kuušottua; ~ издали loittuota näkyö

видно (*можно видеть*) näkyy; по глазам ~ šilmistä näkyy; нигде не ~ ei nimissä nävy; по всему ~ kaikešta näkyy; ~ будет šiitä näkyy, aika näyttäy

видн||ый 1. (*видимый*) näkyjä, näkyväini; положить на ~ое место panna näkyväisellä paikalla **2.** (*выдающийся*) huomattava; ~ учёный huomattava tietomieš

видоизменение 1. (*внесение изменений*) muuttamini, muu-

tanta **2.** (*разновидность, вариант*) laji, luatu; обнаружено новое ~ вируса on löyvetty uuši viirussan laji
видоизменить muuttua
видоизмениться muuttuo
виз||а 1. (*разрешение на въезд*) viisumi; получить ~у šuaha viisumi **2.** (*подпись*) vahvissuš|merkki
визажист vizašisti
византийск||ий Bysantin, bysanttilaini
визг killeh, vinkeh; убегать с ~ом juošša pakoh vinkehen kera
визгливый kil'l'uja, vinkuja
визгнуть kil'l'ahtua, vinkahtua
визжание kil'l'umini, kil'l'unta, vinkumini, vinkunta
визжа||ть kil'l'uo, vinkuo; поросята ~т poršahat vinkutah
визирование[1] 1. (*паспорта*) viisan|pano pašših **2.** (*документа*) kuittuamalla vahvistamini
визирование[2] (*геол.*) tähyštämini, tähyššyš
визировать 1. (*ставить визу*) panna viisa, vahvistua kuittuamalla; ~ паспорт panna viisa pašših; ~ документ vahvistua kuittuamalla dokumentti **2.** (*геол.*) tähyštyä
визит käynti; ~ врача liäkärin käynti; официальный ~ virallini käynti
визитн||ый nimi=; ~ая карточка (*визитка*) nimikortti
визовый viisumi=; ~ центр viisumikeškuš
визуально visualisešti, omin šilmin
вика (*бот.*) vikkeli
вика мышиная (*бот.*) hiiren|herneh
викинг viikinki
викторина tieto|kilpailu; музыкальная ~ musiikkitietokilpailu
виктория-регия (*бот.*) šuuri|lummeh
вилк||а 1. (*столовый прибор*) vilkka; пользоваться ~ой käyttyä vilkkua **2.** (*техн.*) huarukka; велосипедная ~ polkupyörän huarukka; штепсельная ~ töpšeli
вилл||а huvila; жить на ~е elyä huvilašša
вилы hanko, talikko; ~ для метания сена heinähanko ◇ вилами по воде писано hankolla on vettä viivattu
вильну||ть 1. (*размахивать*) heilahuttua; собака ~ла хвостом koira heilahutti häntyä **2.** (*резко повернуть*) äkkie kiäntyö, pyörähtyä; тропинка ~ла влево polku äkkie kiänty vašemalla
виляние (*размахивание*) heiluttelu
вилять 1. (*размахивать*) heiluttua, heilutella; ~ хвостом heiluttua häntyä **2.** (*делать повороты*) mutkitella
вин||а 1. (*проступок*) šyy; без ~ы виноватый šyyttä šyytetty **2.** (*причина*) šyy; всему ~ой плохая погода kaikki tapahtu pahan šiän takie ◇ не по моей вине ei miun takie
виндсёрфинг purjeh|lautailu
виндсёрфингист purjeh|lautailija
винегрет (*кулин.*) kašvi|salatti, šilli|salatti
винить 1. (*считать виноватым*) šyyttyä; никого не вини elä ketänä šyytä **2.** (*осуждать*) šoimata; не вини меня за опоздание elä šoimua milma myöhäššykšeštä
винно-водочный viina=; ~ магазин viinakauppa
винный viina=, viinan; ~ запах viinan haju
вино viina; красное ~ ruškie viina; белое ~ valkie viina; десертное ~ jälkiruokaviina
виновато šyyllisen näkösenä; улыбаться ~ hymyillä šyyllisen näkösenä
виноватый šyyllini, šyy|piä, viärä ◇ виноват! prosti! prostikkua!
виновник 1. (*тот, кто виновен*) šyyllini, šyy|piä, viärä **2.** (*тот, кто является причиной, источником чего-л.*): ~ торжества nimi|päiväniekka, šyntymä|päiväniekka
виновность šyyllisyš; его ~ пока не доказана hänen šyyllisyš ei ole vielä tovissettu
виновный šyyllini
виноград rypäleh|viina|marja
винодел viinan|valmistaja
виноделие viinan|valmissuš
винодельческий viina=, viinan|valmissuš=, viina|viljelyš=
винокур viinan|polttaja
винокурение viinan|poltto
виноторговец viina|kauppieš
виноторговля viina|kauppa
винт 1. (*крепёжная деталь*) ruuvi, kruuvi; крепёжный ~ kiinityškruuvi **2.** (*судна, самолёта*) potkuri, propelli; ~ лодочного мотора venehmouttorin potkuri; ~ самолёта lentokonehen propelli ◇ у него винтиков в голове не хватает ei hänellä olla kaikki kruuvit paikoillah, ei hänellä olla kaikki kamarit lämpimät
винтить kruuvata, kiertyä
винтовка kivyäri; ~ с оптическим прицелом kiikarikivyäri; снайперская ~ tarkkuškivyäri
винтов||ой kruuvi=, kierreh=; ~ая нарезка kruuvikierreh; ~ая лестница kierrehrappuset
винтовочный kivyärin=; ~ выстрел kivyärinlaukauš
виолончелист, ~ка sellon|šoittaja, sellisti, violin|šoittaja
виолончель sello, violi
виолончельный sello=, violi=
вираж kierroš, kiännöš; крутой ~ jyrkkä kiännöš
виртуально virtualisešti
виртуальность virtualisuš
виртуальный virtualini
виртуоз virtuosi, taituri, meštari
виртуозно virtuosimaisešti, taitavašti, nerokkahašti
виртуозность virtuosimaisuš, taitavuš, nerokkuš
виртуозный virtuosimaini, taitava, nerokaš
вирус virussi
вирусн||ый virussi=; ~ое заболевание virussitauti
виселица hirši|puu
вис||еть 1. (*свешиваться*) rippuo, riekkuo; ~ на стене rippuo šeinällä; ~ на шее rippuo kaklašša **2.** (*о свободной широкой одежде*) roikkuo; она похудела и одежда ~ит на ней hiän laihtu ta vuattiet roikutah hänen piällä **3.** (*казаться неподвижным*) rippuo; над озером ~ит туман järven piällä rippuu tumanto **4.** (*нависать, угрожать*) uhata; над ними ~ит угроза наводнения heilä uhkuau vejennoušu
вискозный viskosi=; ~ шёлк viskosišulkkukankaš
висл||ый rippuja, roikkuja; ~ живот rippuja vačča; у собаки ~ые уши koiralla on roikkujat korvat
виснуть rippuo, roikkuo
вис||ок ohimo, korva|juuri; седина на ~ках harmuat ohimot
високосный: год lisä|päivä|vuosi
височн||ый ohimo=; ~ая кость ohimoluu
висячий rippuja; ~ мост rippuja šilta; ~ замок rippuja lukku
витамин vitamiini
витаминизировать vitaminoija
витаминн||ый vitamiini=; ~ые добавки vitamiinilisäykšet
витать liijellä; ~ в облаках liijellä taivahašša
витиевато mutkikkahašti, mutkitellen, korissellen; говорить ~ paissa mutkitellen
витиеватость mutkikkuš, koristelisuš
витиеватый mutkikaš
витой punottu; ~ провод punottu lanka
вит||ок kierroš, kierreh; ~ мотка vyyhen kierreh; совершить десять ~ков вокруг Земли lentyä kymmenen kertua Muan ympäri
витраж lasi|mosaikka
витрина näyttö|ikkuna
вить 1. (*скручивая, соединять*) punuo; ~ верёвку punuo nuorua **2.** (*строить гнездо*) luatie pešyä

витьё 1. (*скручивание*) punonta, punomini **2.** (*делание гнезда*) pešän luajinta

виться 1. (*оплетать*) kiertäytyö ympäri; горох вьётся по жердям изгороди herneh kiertäytyy ympäri aijan šeipähie **2.** (*о волосах*) kihartuo; в детстве её волосы вились lapšušaikana hänen tukat kiharruttih **3.** (*летать, кружась*) lennellä; комары вьются вокруг šiäkšet lennelläh ympäri **4.** (*извиваться*) mutkitella; тропинка вьётся polku mutkittelou **5.** (*вертеться около*) pyörie ympäri; ребёнок вьётся вокруг мамы lapši pyöriy muamoh ympäri

вихрь vihuri, viehkuri, tuulis|piä, tuulen|nenä; снежный ~ lumivihuri; поднялся ~ nousi vihuri

вица vičča, ruašakka

вице vara=; ~-консул varakonsuli

ВИЧ-инфекция HIV-tartunta

вишня 1. (*дерево*) kiršikka|puu **2.** (*плод*) kiršikka

вкатить, вкатывать vierettyä, ajua; ~ бочку в амбар vierettyä puini aittah; ~ машину в гараж ajua auto tallih

вкати||ться, вкатываться 1. (*катясь, оказаться где-л.*) vierrä; волна ~лась на прибрежный песок ualto vieri rantahietiköllä **2.** (*въехать*) ajaltua šiämeh, ajua hurahuttua, hurahtua

вкачать, вкачивать pumpata; ~ топливо pumpata polttoaineh

вклад 1. (*сбережения*) šiäštö, tallennuš; денежный ~ rahašiäštö **2.** (*достижения*) panoš, lisä; большой ~ в развитие школы šuuri panoš koulun kehitykšeh

вкладчик tallentaja, šiäštäjä

вкладыш 1. (*дополнение, приложение*) lisä|šivu, lisä|lehti; ~ в газету на карельском языке lehen karjalankielini lisäšivu **2.** (*техн.*) šuoja|pešä, šuoja|laiteh

вклейка liimuanta, liimuamini

вклинить, вклинивать 1. (*вставить, вбить клином*) kiilata, tunkie **2.** (*слово, реплику*) pistyä välih; ~ в разговор слово pistyä pakinan välih šana

вклини||ться, вклиниваться 1. (*вдаться клином*) pistyö kiilana **2.** (*войти в середину чего-л.*) tunkeutuo, kiilautuo; танки ~лись в расположение противника tankit tunkeuvuttih vihollisen olopaikkah **3.** (*вмешаться*) tunkeutuo, ajautuo; ~ в разговор tunkeutuo pakinah

включатель šähkö|otin

включение 1. (*приведение в действие*) pano; ~ мотора konehen ruatamah pano **2.** (*добавление*) liittämini, otto, ottamini

включить, включа||ть 1. (*привести в действие, подсоединять*) panna piällä, panna käyntih; ~ свет panna valo piällä; ~ чайник panna pannu kiehumah; ~ двигатель panna koneh käyntih **2.** (*добавить*) lisätä, ottua, liittyä; ~ в число отъезжающих lisätä läksijien lukuh; ~ в число своих друзей ottua omah joukkoh; ~я ottaen šamah lukuh, ottaen šamah makšuh

включиться, включаться 1. (*начать действовать*) ruveta, alkua; ~ в разговор ruveta pakajamah; ~ в работу alkua ruatua **2.** (*присоединиться*) yhtyö, liittyö, ryhtyö; ~ в работу yhtyö ruatoh; ~ в стоимость liittyö makšuh

вколотить, вколачивать takuo, lyyvvä; ~ гвоздь в стену lyyvvä nuakla šeinäh

вколоть pistyä; ~ большую дозу лекарства pistyä šuuri miärä liäkettä; ~ цветок в волосы pistyä kukka tukkih; ~ иглу в шитьё pistyä niekla ompelukšeh

вкопать, вкапывать kaivua, upottua; ~ скамейку в землю kaivua skammi muah

вкопаться, вкапываться kaivautuo; ~ в землю kaivautuo muah

вкоренить, вкоренять juurruttua

вкорениться, вкореняться juurtuo; привычка вкоренилась mahti juurtu

вкось vinoh, viäräh ◇ вкривь и вкось šikin šokin, ristih rastih, mitein šattuu

вкрадчиво mielissellen

вкрадчивый mielistelövä; ~ голос mielistelövä iäni

вкрапить täplittyä, ripotella; ~ в половик цветные нитки täplittyä matto värilankoilla

вкрапиться täplittyö, ripottautuo

вкраплени||е täplittämini, ripottelu; ткань с золотым ~ем kullalla täplitetty kankaš

вкра||сться, вкрадываться 1. (*тайком проникнуть, тихо войти*) hiivuo, hiipie **2.** (*о мыслях, чувствах*) hiipie; ~дывались всякие мысли mieleh hiivittih kaikenmoiset ajatukšet **3.** (*об ошибке*) pujahtua, šattuo; ~лась ошибка pujahti erehyš

вкратце lyhyöšti; упомянуть ~ mainita lyhyöšti

вкрутить, вкручивать kiertyä; ~ пробку в бутылку kiertyä korkki pulloh; ~ лампочку в патрон kiertyä lamppu patruunah

вкрутую kovakši; сварить яйца ~ keittyä munat kovakši

вкус 1. (*ощущение, качество*) maku; знакомый ~ tuttava maku; иметь приятный ~ maistua hyvältä, olla hyvänmakuni, olla mavultah hyvä; поесть со ~ом šyyvvä mielelläh; органы ~а makuelimet; пробовать на ~ maistua, maissella; вода, неприятная на ~ pahanmakuni vesi; конфеты со ~ом клубники manšikan makuset karamellit; добавить репы в мясо для ~а lisätä nakrista lihah mavukši **2.** (*способность к эстетическому восприятию*) kaunehuon|tunto; одеваться со ~ом šuoriutuo kaunehešti **3.** (*склонность*) veto; ~ к музыке veto musiikkih; дело ~а makuasie ◇ войти во вкус piäššä makuh; на мой вкус makuni mukah

вкусить maistua, maissella; ~ все прелести жизни maistua kaikki elämän hyvyöt

вкусно makie, makiella; свежий хлеб ~ пахнет vereš leipä makiella haisuu; всё было очень ~ kaikki oli oikein makieta; это ~ tämä maistuu hyvältä

вкусн||ый hyvän|makuni, makie; ~ая выпечка hyvänmakuset leivokšet; есть ~ое herkutella, herkutteliutuo

вкусов||ой maku=, mavun; ~ые особенности mavun ominaisuot; ~ые различия makuerot; ~ые пристрастия makutottumukšet

влаг||а koštevuš, koštie, vesi; воздух, насыщенный ~ой koštie ilma; капельки ~и на стекле vesipisarat lasilla

влагостойкий koštien|keštäjä

влагочувствительный koštien|arka

владел||ец, ~ица isäntä, omistaja; прежний ~ entini isäntä

владение 1. (*от* владеть) omissuš, omissanta; ~ землёй muan omissanta; дом перешёл во ~ сыну talo šiirty pojan omissukšeh **2.** (*умение пользоваться*) taito, taitamini; ~ карельским языком karjalan kielen taito **3.** (*земля, участок*) mua, tontti

владе||ть 1. (*иметь в собственности*) omistua; ~ наследством omistua perintyö **2.** (*подчинять себе, управлять*) pityä haltušša; ~ всем хозяйством pityä haltušša koko talouš **3.** (*целиком охватывать*) vallata; всем её существом ~ет любовь hiän oli täyšineh rakkahuon vallašša **4.** (*уметь действовать*) šuattua käyttyä, taitua; ~ оружием šuattua käyttyä ašeita; ~ языками tietyä kielie ◇ владеть собой pityä iččie aisoissa; владеть пером olla taitavana kirjuttajana

влажне||ть koštuo; воздух ~ет ilma koštuu, ilma muuttuu koštiekši

влажность koštevuš, košše; вечерняя ~ iltakoštevuš

влажн||ый koštie, nuoškie; ~ климат koštie ilmašto; ~ участок земли lošeikko

властвовать olla vallašša

властный miäryäjä, käškijä; ~ голос miäryäjä iäni; он не властен надо мной hänellä ei ole valtua käškie milma

власт||ь 1. (*право повелевать, подчинять своей воле*) val-

ta; родительская ~ vanhempien valta **2.** (*правительство*) hallituš **3.** (*орган государственного управления*) =valta; центральная ~ keškušvalta; исполнительная ~ toimehpanovalta; законодательная ~ lajenšiätäntövalta ◊ власть имущие vallašša olijat; в моей ~и miun vallašša; делать что-л. во власти зла ruatua mitänih ilkevyisissäh

влево vašemalla, vašemeh; ~ от дороги vašemeh puoleh tieštä

влез||ть, влезать 1. (*взбираться*) nouššа, kiivetä, kapuaštua; ~ на крышу nouššа katolla **2.** (*уместиться в чём-л.*) šopie; все вещи ~ли в чемодан kaikki kamppiet šovittih kapšakkih **3.** (*оказаться в каком-л. положении*) joutuo; ~ в долги joutuo velkah **4.** (*надеть тесное, не модное, не по погоде*) vetyä piällä, jalkah; ~ в старое пальто vetyä piällä vanha paltto **5.** (*подойти по размеру*) šopie; шапка не ~ла на голову lakki ei šopin piäh **6.** (*вмешаться во что-л.*) šotkeutuo, ajautuo; ~ в чужой разговор šotkeutuo vierahah pakinah **7.** (*тайком проникнуть*) tuppautuo, šotkeutuo ◇ сколько влезет mi šopiu ta mahtuu

влепить (*вделать при помощи лепки*) tartuttua; ~ в стену кусочки мозаики tartuttua šeinäh mosaikkipalat

влет||еть, влетать 1. (*залететь внутрь*) lentyä šiämeh; муха ~ела в комнату kärpäni lenti huoneheh **2.** (*безл.*) šuaha šelkäh, šuaha šeinä|šauna, kuulla nimi; ~ит мне за опоздание kuulen mie nimeni myöhäššykšeštä

влечение veto

вле||чь 1. (*притягивать*) vetyä, vetyä puoleh; море ~чёт его meri vetäy häntä **2.** (*иметь своим следствием*) tuuvva pahua, tuuvva rankaisuo; проделки ~кут за собой наказание pahanruannašta tulou rankaisuš

влёт: стрелять птицу ~ ampuo lintuo lennošta

влипнуть, влипать (*пристать*) tarttuo, takertuo, liimautuo

вли||ть, вливать 1. (*налить внутрь*) valua, kuatua; ~ сок в бутылку kuatua mehuo pulloh **2.** (*сделать переливание крови*) lisätä vertä; больному ~ли литр крови läsijällä lisättih litra vertä ◊ влить в себя уверенность lisätä iččeh varmutta

вли||ться, вливаться 1. (*налиться во что-л.*) juošša, virrata; ручей ~лся в реку puro virtasi jokeh **2.** (*войти, включиться*) liittyö, yhtyö; ~ в коллектив yhtyö kollektiivih

влияни||е 1. (*воздействие*) vaikutuš; быть под ~ем olla vaikutukšen alasena; ~ погоды на здоровье šiän vaikutuš tervehyöh; ~ окружающей среды ympäristövaikutuš **2.** (*сила власти*) vaikutuš|valta, vaikutuš|voima; человек с ~ем vaikutušvaltani ihmini

влиятельный vaikutuš|valtani; ~ человек vaikutušvaltani ihmini

влия||ть vaikuttua; твой приятель плохо ~ет на тебя kaveriš pahoin vaikuttau šiuh

вложение 1. (*от* вложить) panomini, panenta; ~ письма в конверт kirjasen panomini kirjaiskuoreh **2.** (*денежная сумма, вложенная в предприятие и т.д.*) rahan šijottamini

вложить, вкладывать 1. (*положить внутрь*) panna, panna šiämeh; ~ письмо в конверт panna kirjani kirjaiskuoreh **2.** (*инвестировать*) šijottua, investoija; ~ в лесную промышленность investoija meccätevollisutta

вломиться, вламываться (*ворваться*) murtautuo, rynnätä; ~ в дом без разрешения murtautuo taloh luvatta

влюбить, влюблять miellyttyä iččeh, šuaha mieltymäh iččeh

влюбиться, влюбляться mieltyö, rakaštuo; ~ на всю жизнь mieltyö ijäkšeh

влюблённо mieltynyöšti; смотреть ~ kaccuo mieltynyöšti

влюблённость miellyttävyš, rakaššuš

влюблённ||ый 1. (*испытывающий чувство любви*) mieltynyt, rakaštunut; ~ая парочка rakaštunut parikunta; они такие ~ые hyö ollah niin rakaštunuot **2.** (*увлечённый чем-л.*) mieltynyt; ~ в свою профессию ammattih mieltynyt

влюбчивость mieltyväisyš, rakaššuš

влюбчивый helpošti mieltyjä, helpošti rakaštuja

вменить, вменять panna; ~ в вину panna šyykši; ~ в обязанности panna ruattavakši (tehtäväkši)

вменяемость täyši|järkisyš

вменяем||ый täyši|järkini; его признали ~ым hänet on tunnuššettu täyšijärkisekši

вмесить, вмешивать ševottua, šotkie šekah; ~ в тесто изюм ševottua taikinah is'umua

вместе 1. (*совместно*) yheššä; жить ~ elyä yheššä; отдыхать ~ levähtyä yheššä **2.** (*одновременно, в одно время, также*) yht|aikua; мы подошли к поезду ~ myö tulima junan luokši yhtaikua **3.** (*вместе с тем*) šamalla kertua, kuitenki; ~ с тем надо всем собраться и поговорить kuitenki pitäy kaikkien keräytyö ta paissa

вместилище šäilijö; ~ для зерна vil'l'ašäilijö

вместимость tilavuš

вместительность tilavuš

вместительный tilava, šuuri; ~ дом tilava talo

вмести||ть, вмещать šopie; дом с трудом ~л всех гостей taloh pahoinpakoin šovittih kaikki vierahat

вмести||ться, вмещаться šopie, mahtuo; в лодку не ~лись все желающие veneheh ei šovittu kaikki halukkahat; книги и тетради с трудом ~лись в портфель школьника kirjat ta vihkot pahoinpakoin mahuttih koululaisen laukkuh

вместо tilah, ieštä, eiččі, šijah; не надо идти ~ меня ei pie lähtie miun ieštä

вметать, вмётывать (*вшить наметкой*) haršie kiini; ~ рукав к платью haršie hiema mekkoh kiini

вмешательство šekautumini, välih|mänö; вооружённое ~ ašiellini välihmänö; ~ во внутренние дела государства šekautumini valtijon aseih

вмешать, вмешивать (*мешая, добавить*) šotkie, hämmentyä, lisätä; ~ яйцо в тесто для блинов lisätä kananmuna kakkararosmiessah

вмешаться, вмешиваться 1. (*затеряться в толпе*) šekuo, katuo **2.** (*принять участие*) šekautuo, šotkeutuo, ajautuo; в дело пришлось ~ полиции polisijen piti šekautuo asieh

вмёрзнуть, вмерзать jiätyö kiini; корабль вмёрз во льды laiva jiäty jäih kiini

вмиг šilmän|räpähykšeššä

вмонтировать ašettua paikallah

вмуровать muurata; ~ клад в стену muurata uarreh šeinäh

вмятина lommo, painuma, piitämä; ~ в двери машины lommo auton oveššа; на подушке видна ~ от головы pielukšella näkyy piän painuma; ~ на лезвии топора piitämä kirvehen teräššä

вмять, вминать 1. (*вдавить, втиснуть*) painua, tallata; ~ окурок в песок painua tupakinšätkä hiekkah **2.** (*сделать вмятину*) luatie lommo, painua lommolla; крыло машины вмято auton šiipi on lommolla

вмяться, вминаться 1. (*вдавиться*) painuo, upota **2.** (*появиться вмятине*) männä lommolla, lommistuo

внаём, внаймы vuokralla; взять ~ ottua vuokralla; сдать ~ antua vuokralla

внакидку harteilla; носить тёплый платок ~ pityä lämmintä paikkua harteilla

внахлёст, ~ку limissä, limih, limikkäh

вначале alušta, enšiksi, enšin; ~ я сомневался alušta mie epäilin; ~ он не мог привыкнуть enšin hiän ei voinun tottuo

вне ulko|puolella; ~ квартиры korttierin ulkopuolella; ~ очереди jonon ohiccі; ~ конкурса kilpailun ohiccі; ~ плана šuunnitelman lisäkši ◊ вне времени и пространства ajašta ta paikašta huolimatta

внебрачн||ый: ~ ребёнок äpäreh, huori|äpäreh, huori|kakara; ~ые связи šivuvälit

вневедомственн||ый epävirallini, viraštoh kuulumatoin; ~ая охрана viraštoh kuulumatoin vahti

внедоговорный šopimukšeh kuulumatoin, šopimukšen ulko|puolini

внедрение käyttöh|pano, käyttöh|otto; ~ новых идей uušien ajatukšien käyttöhotto

внедрить, внедрять panna käyttöh, ottua käyttöh

внедриться, внедряться 1. (*прочно укрепиться*) juurtuo **2.** (*вторгнуться*) šotkeutuo, šekautuo

внезапно äkkie, yht|äkkie, vuottamatta; ~ заболеть äkkie läsiytyö; ~ прийти tulla vuottamatta; умереть ~ kuolla äkkišurmalla

внезапность äkkisyš, yht|äkkisyš, vuottamattomuš

внезапн||ый äkki=, vuottamatoin, äkillini; ~ уход äkkilähtö; ~ стук в дверь vuottamatoin koputuš oveh; ~ая смерть äkillini kuoloma, äkkišurma

внеземн||ой mua|pallon ulko|puolini; ~ые цивилизации muapallon ulkopuoliset kulttuurit

внеклассн||ый: ~ое чтение koti|luku

внеконкурсн||ый kilpailun ulko|puolini; ~ые фильмы kilpailun ulkopuoliset elokuvat

внематочн||ый: ~ая беременность kohun ulko|puolella kašvaja šikivö

внеочередн||ой yli|miäräni; ~ое заседание ylimiäräni issunto

внести, вносить 1. (*принести внутрь*) kantua, tuuvva; ~ сумки в комнату kantua laukut huoneheh **2.** (*добавить*) lisätä; ~ фамилию в список lisätä šukunimi luvetteloh; ~ удобрения lannottua **3.** (*уплатить*) makšua; ~ членские взносы makšua jäšenmakšut **4.** (*представить на усмотрение*) ehottua; ~ поправки ehottua kohennukšie **5.** (*вызвать что-л. своим присутствием*) šuaha aikah, šynnyttyä; ~ много полезного šuaha aikah äijän hyövyllistä; ~ разлад в семью šynnyttyä šeikkua pereheh; ~ недоверие šynnyttyä epäluuluo ◊ внести ясность šelvittyä asie

внеучебн||ый opaššukšen ulko|puolini; ~ое время vapua-aika

внешне ulko|näövöltä; ~ она не выглядит болезненной ulkonäövöltäh hiän ei näytä kipiehiseltä; ~ они очень похожи ulkonäövöltäh hyö ollah oikein näkömyä toisihis

внешне-местн||ый: ~ые падежи ulko|paikallis|šijat

внешнеполитическ||ий ulko|poliittini; ~ое соглашение ulkopoliittini šopimuš

внешнеторгов||ый ulko|muan|kauppa=; ~ые отношения ulkomaiset kauppašuhtiet

внешнеэкономическ||ий ulko|talouvellini; ~ая политика ulkotalouvellini politiikka

внешн||ий 1. (*наружный*) ulko=; с ~ей стороны ulkopuolelta; по ~ему виду ulkonävöltä; ~ угол дома šalmo **2.** (*показной*) pinnallini; ~ее спокойствие pinnallini rauhallisuš **3.** (*по отношению к иностранным государствам*) ulko=, ulkomuan; ~яя политика ulkopolitiikka

внешность ulko|näkö; изменить ~ muuttua ulkonäkö

внештатн||ый yli|miäräni, työ|ryhmäh kuulumatoin; ~ая должность ylimiäräni virka; ~ корреспондент työryhmäh kuulumatoin toimittaja

вниз 1. (*к земле, к нижней части чего-л.*) alaš|päin, alaš; бежать по тропинке ~ juošša polkuo myöte alaš; упасть ~ головой lanketa päittyän **2.** (*по течению*) myötä|virtah, alaš virtua, pitin virtua; сплавлять лес ~ по реке uittua meččyä myötävirtah

внизу alla, alahana; ~ под горой alahana termän alla

вникнуть, вникать piäššä perillä, piäššä šelvillä, šyventyö

внимани||е 1. (*сосредоточенность мыслей, зрения, слуха*) huomijon kiinitäntä; привлечь к себе всеобщее ~ vetyä kaikkien huomijo puoleh; не обращай ~я! elä välitä! достойный ~я huomijon arvoni; отвлечь ~ kiäntyä huomijo toisualla **2.** (*чуткое отношение*) huomuavaisuš ◊ оставить без внимания jättyä huomijotta; взять во внимание ottua huomijoh

внимательно 1. (*со вниманием*) tarkkaseh, tarkkah; слушать ~ kuunnella tarkkaseh **2.** (*тщательно*) huolellisešti, tarkkasešti, tarkkaseh; ~ изучить дело huolellisešti tutkie asie; ~ осмотреть всё tarkkaseh kaččuo kaikki **3.** (*по-доброму*) huomuavaisešti, huolellisešti

внимательность 1. (*способность быть внимательным*) tarkkuš, huolovaisuš **2.** (*забота, чуткость*) huomuavaisuš, huolellisuš

внимательный 1. (*способный воспринимать со вниманием*) tarkka, huolova; ~ ученик tarkka opaštuja **2.** (*заботливый, чуткий*) huomuavaini, huolellini

вничью tašah; закончить партию ~ lopettua peli tašah

вновь 1. (*снова*) uuvveštah; увидеться ~ näkeytyö uuvveštah **2.** (*только что*) vašta; ~ избранный руководитель vašta valittu johtaja

вну||к, ~чка punukka, lapšen|lapši; внук по дочери tyttärenpoika; внук по сыну pojanpoika; внучка по дочери tyttärentytär; внучка по сыну pojantytär; у него четверо ~ков hänellä on nellä punukkua

внутренне-местный: ~ падеж šisä|paikallis|šija

внутренн||ий 1. (*расположенный внутри*) šiämi=, šisä=; ~яя сторона ткани kankahan šiämipuoli; ~ие ресурсы šiämiresurssit; ~ие войска kotimuan šotajoukot; ~ие болезни šiämitauvit; ~ее ухо šisäkorva, šiämikorva; железы ~ей секреции šiämierissyšrauhaset **2.** (*происходящий в психике человека*) šielullini, šielun=; ~ее достоинство šielullini ihmisarvo; ~яя сила šielunvoima **3.** (*представляющий собой основу, сущность чего-л.*) šisä=; ~яя связь событий tapahtumien šisäyhtevyš

внутренность 1. (*пространство внутри чего-л.*) šiämyštä, šiämi|puoli, šiämi; ~ комнаты huonehen šiämyštä **2.** (*содержимое*) šiämi, šiämyštä **3.** (*органы*) šiämykšet, šisukšet

внутри šiämeššä; ~ дома было тихо talon šiämeššä oli hil'l'aista; ~ коробки louvan šiämeššä

внутриполитическ||ий šiämi|poliittini; ~ое положение šiämipoliittini tilanneh

внутрь šiämeh; дверь открывается ~ ovi avautuu šiämeh; попасть ~ piäššä šiämeh

внучат||ый: ~ племянник tuaton (muamon, šeukun, vellen, čikon) pojan|poika, čikon|poika; ~ая племянница vellen (čikon) pojantytär, tyttärentytär; ~ брат tuaton (muamon) šeukun poika; ~ая сестра tuaton (muamon) šeukun tytär

внушение uškomah šuanta

внушительн||ый 1. (*производящий солидное впечатление*) vaikuttava; у него был ~ вид hiän oli vaikuttavan näköni **2.** (*большой, крупный*) mahtava, huomattava; дом был ~ых размеров talo oli huomattavan šuuri

внушить, внушать 1. (*воздействуя на волю, заставить усвоить что-л.*) šuaha uškomah; ~ себе šuaha iččie uškomah **2.** (*возбудить какие-л. чувства*) šuaha, herättyä; ~ страх šuaha varajamah; ~ отвращение herättyä inhuo

внятно šelväšti; говорить ~ paissa šelväšti

внятн||ый šelvä; ~ая речь šelvä pakina

внять, внимать 1. (*слышать*) kuulla **2.** (*слушать*) kuunnella

вобла (*зоол.*) kaspijan|šärki

вобра||ть, вбирать 1. (*впитать, втянуть*) imie iččeheš, vetyä iččeheš; цветы ~ли всю воду kukat imettih kaiken vejen **2.** (*принять в свой состав*) yhistyä; река ~ла в себя воды своих притоков joki yhisti iččeheš kaikki šivujokien vejet ◊ вобрать голову в плечи vetyä piä olkapäih

вовек, вовеки 1. (*всегда, вечно*) ijän|ikusešti **2.** (*никогда*) ei ni konša, ei ikinäh

вовле||чь, вовлекать 1. (*склонить*) vetyä mukana, šuaha

matkah, houkutella; ~ в разговор vetyä mukana pakinah **2.** (*увести, унести с собой*) temmata; толпа ~кла его в свой поток ihmisjoukko tempasi hänet matkah

вовремя aikanah, ajallah, ajoillah, ajoissah; добраться до места ~ piäššä perillä aikanah

вовсе ollenkana, kokonah, ei enšinkänä, ei šuinkana; мы думали ты ~ не придёшь myö ajattelima, jotta et tule ollenkana; ~ не такой kokonah toisenmoini; ~ не хочу этого en enšinkänä taho šitä

во-вторых toisekši

вогнать, вгонять (*загнать*) ajua; ~ овец в хлев ajua lampahat liäväh ◊ вогнать в краску šuaha ruškuomah; вогнать в могилу šuattua tuoh ilmah

вогнутость 1. (*искривление*) koveruš **2.** (*вогнутое место*) kovertuma

вогнут||ый kovera, šiämeh painettu; ~ое зеркало šiämeh painettu peili

вогнуть, вгибать viäntyä šiämeh

вогнуться, вгибаться taipuo, viäntyö šiämeh

вод||а 1. (*прозрачная природная жидкость*) vesi; морская ~ merivesi; ~ из колодца kaivovesi; сырая ~ ruakavesi, keittämätöin vesi; грунтовые ~ы pohjavejet; питьевая ~ juontavesi; дождевая ~ vihmavesi; туалетная ~ hajuvesi; святая ~ pyhävesi; ~ со снегом uhku; сходить за ~ой käyvvä vejellä **2.** (*минеральные источники*) minerali|hete **3.** (*воды*) vesistöt, vejet; ~ы Карелии Karjalan vesistöt; прибрежные ~ы rantavejet **4.** (*околоплодные воды*) lapši|vesi, šikivö|vesi **5.** (*пустые фразы*) tyhjät pakinat, joutavat šanat ◊ полая вода tulvavesi; седьмая вода на киселе viärän koivun kautti heimolaini; как будто воды в рот набрал niin kuin ois kiven niellyn, ei hiiskaha, on hiiskahtamatta; как в воду глядел niin kuin ois etukäteh tietän; выйти сухим из воды piäššä kuin koira veräjäštä; много воды утекло с тех пор monen talven lumet on šen jälkeh šulettu; опустить лодку на воду laškie veneh vesillä

водворить, водворять 1. (*поселить, поместить*) panna, ašettua; ~ иконы на место ašettua oprasat paikoillah **2.** (*снова установить*) šuaha aikah; ~ тишину šuaha aikah hil'l'aisuš

водвориться, водворяться ruveta elämäh, ašettautuo elämäh ◊ водворился порядок tuli järješšyš

водевиль laulu|näytelmä

водитель šohveri, ajaja, kulettaja; ~ автобуса autobuššin šohveri

водительск||ий: ~ие права ajo|kortti, ajo|lupa

вод||иться 1. (*обитать, встречаться*) olla; в этих местах ~ятся волки näissä paikoissa on hukkie **2.** (*быть в наличии*) olla; у него ~ятся деньги hänellä ei ole rahan puutetta **3.** (*дружить*) pityä hyvyä välie ◊ как водится niin, kuin ainaki

водка viina, votka, viinuška

водн||ый vesi=; ~ая система vesistö; ~ые ресурсы vesivarat

водобоязнь 1. (*страх перед водой*) vejen|kauhu **2.** (*бешенство*) vesi|kauhu

водоворот vesi|pyörreh; ~ в реке puvaš, häränšilmä

водоём vesistö; трава у ~ов šaraheinä, šareikko

водозабор 1. (*подача воды*) vejen|otto **2.** (*сооружение*) vejen|otto|laiteh

водокрас (*бот.*) kilpukka

водолаз 1. (*человек, работающий под водой*) čukeltaja **2.** (*собака ньюфаундленд*) newfoundlandi|koira

водолей 1. (*водоналивное судно*) vesi|aluš **2.** (*знак Зодиака*) Vesi|mieš

водолечебница vesi|hoitola, vesi|parentola

водолечебный vesi|hoito=, vesi|parentola=

водолечение vesi|hoito, vesi|parennuš

водолюб (*зоол.*) mušta|vesi|pörö

водолюбив||ый: ~ые растения košteikko|kašvit

водомерка (*зоол.*) vesi|mittari; ~ болотная šuovesimittari; ~ прудовая luhtavesimittari; ~ рыжеватая rušappavesimittari

водонагреватель vejen|lämmitin

водонапорн||ый: ~ая башня vesi|torni

водонепроницаемость vejen|pitävyš

водонепроницаем||ый vejen|pitävä; ~ая ткань vejenpitäjä kankaš

водоотвод vesi|johto

водоотводн||ый: ~ая канава viemäri, oja

водоочистн||ой vejen|puhaššuš=; ~ые сооружения vejenpuhaššušlaittehet

водопад koški

водоплавающ||ий: ~ая птица vesi|lintu

водопой 1. (*поение*) juotto **2.** (*место водопоя*) juotto|paikka

водопровод vesi|johto; ~ устарел vesijohto on tullun vanhakši

водопроводн||ый: ~ая труба vesi|johto|putki

водопроводчик putki|mieš

водорез 1. (*часть судна*) uallon|murtaja **2.** (*зоол.*) šakši|n'okka

водород vety

водоросли (*бот.*) lima; ~ зелёные vihrielima; ~ сине-зелёные šinilima; ~ диатомовые keltalima; ~ бурые ruošmelima; ~ красные ruškielima

водосбор (*бот.*) akvilegija

водосвинка (*зоол.*) vesi|šika

водоснабжение vejen|hankinta

водосток 1. (*покатое место, жёлоб*) lašku|oja **2.** (*система трубопроводов*) lika|viemäri

водосточн||ый: ~ая канава vesi|oja; ~ая труба vesiviemäri

водохранилище teko|järvi

водрузить, водружать pissyttyä, noštua; ~ знамя pissyttyä lippu

водский vatjalaini, vatjan; ~ язык vatjan kieli

водь vatjalaini

водяная капуста (*бот.*) ahven|ruoho

водяная курочка (*зоол.*) lieju|kana

водяника (*бот.*) variksen|marja, kuarnehuš

водянист||ый vesini, vetisä, vetelä; ~ые ягоды vetelät marjat; ~ые глаза vetisät šilmät

водянка (*медиц.*) vesi=; ~ живота vesivaĉča; ~ головного мозга vesipiä

водян||ой[1] vesi=; ~ая мельница vesimylly; ~ое отопление vesilämmityš; ~ое охлаждение vesijähytyš; ~ая жила vesišuoni ◊ водяной знак vesimerkki

водяной[2] (*миф.*) vetehini, vejen|haltie, Ahti

водяной жук pinta|pyörijä

водяной клоп (*зоол.*) vesi|lutikka; ~ обыкновенный luhtavesilutikka; ~ светлощитковый vualievesilutikka

водяной паук (*бот.*) vesi|hämehikki

воевать 1. (*вести войну*) šotie, käyvvä šotua, taissella; воюющие страны šotua kävijät muat **2.** (*ссориться*) mätešyijä, räyhätä

воевода voivodi

воеводство voivodi|kunta

воедино yhteh; собрать ~ kovota yhteh

военачальник šotilaš|piällikkö, šota|piällikkö

военизировать 1. (*приспосабливать к военным условиям*) ašettua šota|kannalla **2.** (*вооружить*) ašeistua, turvata ašiella

военком šota|komissari

военно-воздушные силы ilma|šota|voimat

военно-морские силы meri|šota|voimat

военнообязанный aše|velvollini

военнопленный šota|vanki

военнослужащий šotilaš

военн||ый 1. (*от* война) šota=, šotilaš=; ~ое время šota-aika; ~ округ šotilašpiiri; ~ая подготовка šotilaškoulutuš; ~ блок

šotilašliitto; ~ое положение šotatila **2.** (*связанный с армией*) šotilaš

вожак 1. (*проводник, поводырь*) opaš, kulettaja; в пути понадобился ~ matalla tuli oppahan tarvis; слепому дали ~а šokiella annettih kulettaja **2.** (*животное*) lauman ohjuaja, parven ohjuaja **3.** (*руководитель*) johtaja

вождение kuletuš, ohjuanta; ~ машины auton ohjuanta

вождь 1. (*идейный руководитель*) johtaja **2.** (*предводитель*) piällikkö; ~ племени heimopiällikkö

вожжи ohjakšet; натянуть ~ kiinittyä ohjakšie

воз 1. (*повозка*) kuorma, kuormallini; ~ сена heinäkuorma; целый ~ песка kuormallini hiekkua; сидеть на ~у istuo kuorman piällä **2.** (*очень много*) äijän

возбудимость kiihtyvyš

возбудимый kiihtyjä

возбудить, возбуждать 1. (*вызвать какое-л. чувство или состояние*) kiihyttyä, šuaha kiihtymäh; ~ интерес šuaha mieli kiihtymäh **2.** (*вызвать половое влечение*) šuaha into|himosekši **3.** (*предложить для решения*) virittyä, panna vireillä; ~ уголовное дело virittyä oikeušasie

возбуждение kiihtymini, kiihtymyš

возбуждённо kiihtynehešti

возведение rakentamini; ~ нового микрорайона uuvven kaupunkinošan rakentamini; ~ в сан ylentämini

возвеличивание maininkin noštamini

возвеличивать noštua maininkie

возвеличить šuaha maininkih

возвеличиться piäššä maininkih

возвести, возводить 1. (*поднять вверх*) noštua; ~ глаза к небу noštua šilmät taivahah **2.** (*построить*) rakentua; ~ сруб бани rakentua kylyn šeinät **3.** (*удостоить звания, положения*) ylentyä; ~ в чин ylentyä virkah **4.** (*придать особое значение*) panna; ~ в жизненный принцип panna elämän prinsipiksi **5.** (*матем.*) korottua

возврат jälelläh|anto; рукопись подлежит ~у käsikirjutuš on annettava jälelläh; без ~а lopullisešti

возвратный refleksiivi=, refleksiivini; ~ глагол refleksiiviverbi

возвысить, возвышать ylentyä, korottua; ~ в глазах друзей ylentyä kaverien šilmissä

возвыси||ться, возвышаться ylentyö; он ~лся в глазах преподавателя hiän ylenty opaštajan šilmissä

возвышение 1. (*от* возвыситься) ylentämini, ylennyš **2.** (*возвышенное место*) kumpu, (*помост*) korokeh

возвышенно yleväšti

возвышенност||ь ylänkö; дом построен на ~и talo on rakennettu ylänköllä

возглавить, возглавлять 1. (*повести за собой*) ohjata; ~ автоколонну ohjata autokolonnua **2.** (*встать во главе*) tulla johtoh; ~ страну tulla valtijon johtoh

возглас karjahuš; ~ радости iloni karjahuš

возгорание šyttymini

возгордиться tulla koppavakši, tulla ylpie|mielisekši

воздать, воздавать makšua, palkita; ~ добром за зло makšua pahašta hyvällä; ~ по заслугам palkita tekojen mukah

воздействие vaikutuš; ~ окружающей среды на психику ympäristön vaikutuš hermoštoh; побочное ~ šivuvaikutuš

воздействовать vaikuttua; ~ силой vaikuttua voimakeinoilla

возделать, возделывать 1. (*землю*) muokata **2.** (*выращивать*) kašvattua

возделывание 1. (*от* возделать) muokkauš, muokkuamini **2.** (*выращивание*) kašvattamini; ~ корнеплодов juurekšien kašvattamini

воздержавшийся ošallistumatoin; ~ от голосования iänissykšeh ošallistumatoin

воздержаться, воздерживаться 1. (*не принять участия*) olla ošallistumatta **2.** (*отказаться*) kieltäytyö; ~ от голосования kieltäytyö iäneštämäštä

воздух 1. (*смесь газов*) ilma; свежий ~ vereš ilma **2.** (*свободное пространство над землёй*) ilma; самолёт поднялся в ~ lentokoneh nousi ilmah ◊ повиснуть в воздухе joutuo muan ta taivahan välih; на свежем воздухе ulkoilmašša; выйти на воздух männä ulkoilmah

воздухонагреватель ilman|lämmitin

воздухообмен ilman|vaihto

воздухообменный ilman|vaihto=

воздухоочиститель ilman|puhaštaja

воздухоплавание ilma|purjehuš, ilmailu

воздухоплаватель ilma|purjehtija, ilmailija

воздухоплавательный ilma|purjehuš=, ilmailu=

воздухопровод ilma|putki, ilma|johto

воздушно-десантн||ый: ~ые войска ilma|šota|joukot

воздушн||ый 1. (*от* воздух) ilma=; ~ая волна ilmaualto **2.** (*заполненный воздухом*) ilma=; ~ шар ilmapallo **3.** (*воздухоплавание и авиация*) lento=, ilma=; ~ое сообщение lentoliikenneh **4.** (*лёгкий, невесомый*): ~ое тесто kuohkie taikina; ~ая ткань ilmankepie kankaš ◊ воздушный поцелуй lentošuutelu; воздушная тревога ilmahälytyš; воздушный змей ilmakiärmis, leija; строить воздушные замки rakentua pilvilinnoja

воззвание šana, kučču|šana

воззрение näkö|kanta; менять своё ~ muuttua omua näkökantua

возить 1. (*перемещать*) käyttyä, kulettua, vetyä, ajua; ~ за покупками käyttyä oššokšilla; ~ на санках kulettua čunalla; ~ воду vetyä vettä; ~ груз vetyä rahtie **2.** (*двигать по поверхности чего-л.*) pyyhkie; ~ подолом по ступенькам pyyhkie helmalla portahie

возиться 1. (*шумно играть*) telmyä **2.** (*хлопотать, кропотливо делать что-л.*) touhuta; ~ с переездом touhuta muutunnan kera **3.** (*уделять много внимания*) väštäytyö; ~ с машиной väštäytyö auton kera **4.** (*медлить*) kötäissä; хватит ~, уже опаздываем riittäy kötäissä, jo myöhäššymmä

возле 1. (*близко*) viereššä, vierellä, viereh, luona; сидеть ~ istuo viereššä; быть ~ olla vierellä **2.** (*около*) viereššä, vierellä, viereštä, viereh; поставить машину ~ дома jättyä auto talon viereh

возложить, возлагать 1. (*торжественно положить*) panna, laškie; ~ цветы к памятнику panna kukat muistopaččahan luo **2.** (*поручить что-л. кому-л.*) antua ruattavakši, antua tehtäväkši; ~ на коллектив важное задание antua työryhmällä ruattavakši tärkie tehtävä ◊ возложить вину на безвинных šyyttyä šyyttömie

возлюбленный 1. (*горячо любимый*) rakaš, armaš **2.** (*любимый человек, любовник*) rakaššettu, mieli|tietty, mieleššä|piettävä

возмездие košto, rankaisuš; его ждёт ~ häntä vuottau rankaisuš

возместить, возмещать korvata; ~ недостачу korvata vajauš; ~ все расходы korvata kaikki kulut

возмещение korvauš, korvuamini, korvuanta

возможно 1. (*можно*) voit; с этим предложением ~ согласиться täh ehotukšeh voit šuoštuo **2.** (*может быть, вероятно*) moušot, voit olla; ~, мы ещё увидимся moušot myö vielä näkeyvymmä **3.** (*выражает не совсем уверенное подтверждение*) moušot, voit olla; ~, я подумаю и соглашусь на твоё предложение moušot mie ajattelen ta šuoššun šiun ehotukšeh **4.** (*что можно*) mi on mahollista; я сделаю всё, что ~ mie ruan kaikki, mi on mahollista

возможност||ь 1. (*осуществимость, допустимость*) mahollisuš; ~ изменений muutokšien mahollisuš **2.** (*необхо-*

димые средства, условия) mahollisuot; материальные ~и ainehelliset mahollisuot
возможный mahollini; такой исход дела возможен šemmoni asien loppu on mahollini
возмужалый miehistynyt, varttunut; ~ вид varttunut ulkonäkö
возмужание miehissyntä, vartunta
возмужа||ть miehistyö, varttuo; он вырос и ~л в деревне hiän kašvo ta varttu kyläššä
возмутитель häiriččijä; ~ дисциплины kurinhäiriččijä
возмутительно 1. (*нареч.*) hävittömäšti; вести себя ~ käyttäytyö hävittömäšti **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on havitöintä; это ~ še on hävitöintä
возмутительный hävitöin; ~ поступок hävitöin temppu
возмути||ть, возмущать šiännyttyä; это ~ло меня še šiännytti milma
возмутиться, возмущаться šiäntyö
возмущённо šiäntynehešti
возмущённый šiäntynyt; ~ голос šiäntynyt iäni
вознаградить, вознаграждать palkita, hyvitellä; ~ за хорошую работу palkita hyväštä työštä
вознаграждение 1. (*плата*) palkiččomini, palkinta **2.** (*то, что является наградой*) palkinto, hyvityš; денежное ~ rahapalkinto
вознамери||ться, вознамериваться meinata, piättyä; он ~лся поменять место работы hiän piätti vajehtua työpaikan
возненавидеть alkua vihata, ruveta vihuamah; ~ ложь alkua vihata valehta
вознесение 1. (*возвеличивание*) ylentämini, ylennyš **2.** (*церковный праздник*) Vosnesenja
возникновение 1. (*зарождение*) šyntymini, alku; ~ жизни на Земле elämän šyntymini muapallolla; ~ пожара tulipalon alku **2.** (*внезапное появление*) ilmeštymini, ilmeššyntä
возник||нуть, возникать 1. (*зародиться*) šyntyö; ~ло сомнение šynty epäily; ~ла идея šynty ideja; внезапно ~ в уме juohtuo mieleh **2.** (*внезапно показаться*) ilmeštyö, tulla näkyvih; перед лыжниками ~ла заброшенная деревня hiihtäjillä tuli näkyvih tyhjä kylä
возница ajaja, kyyti|mieš
возобновить, возобновлять uuvvistua, jatkua; ~ договор uuvvistua šopimušta
возобнови||ться, возобновляться uuvvistuo, alkua uuvveštah, jatkuo; после каникул занятия ~лись loman jälkie opaššuš jatku
возобновление uuvvistamini, uuvvissanta, uuvveštah alotanta, jatkamini; ~ деятельности завода tehtahan ruavon uuvvissanta
возомнить luulla iččie, pityä iččie, ajatella olovan; ~ себя артисткой pityä iččie artistana; ~ себя умнее других ajatella olovan toisie viisahampana
возражение vaštah|olo, vaštah|väittämini
возрази||ть, возражать šanuo vaštah, panna vaštah, olla vaštah, vaššuštua, väittyä vaštah; мы не ~ли myö emmä ollun vaštah, myö emmä vaššuštan
возраст ikä; детский ~ lapšušikä; школьный ~ kouluikä; пенсионный ~ eläkehikä; преклонный ~ korkie ikä; в двадцатилетнем ~е kahenkymmenen vuuvven vanhana; ~ом в одну ночь yksiöini; в недельном ~е netälin vanhana; с ~ом ijän mukah; человек в ~е ikäihmini
возрастание kašvu, noušu, lisäytymini; ~ цен hintojen noušu; ~ трудностей vaikeukšien lisäytymini
возрастн||ой ikä=; ~ые особенности ikäerikoisuot; ~ые группы ikäryhmät; ~ые особенности организма elimistön ijäntymismuutokšet
возродить, возрождать elvyttyä; ~ родной язык elvyttyä muamonkieli
возродиться, возрождаться 1. (*возникнуть вновь*) elpyö **2.** (*стать жизнедеятельным*) toipuo, virota, šyntyö uuvveštah ◊ возродиться душой и телом virota šekä henkellisešti, jotta ruumehellisešti; возродиться к жизни virota
возрождение 1. (*возобновление*) elpymini, elvyttämini, uuvvistumini; ~ национального самосознания rahvahallisen iččetunnon elvyttämini **2.** (*эпоха Возрождения*) renessanssi
возчик hevois|mieš; работать ~ом olla hevoismiehenä
воин šotilaš ◊ один в поле не воин ei šota yhtä mieštä kaipua
воинск||ий šota=, šotilaš=; ~ долг šotavelvollisuš; ~ая честь šotilaškunnivo
воинственно šota|mielisešti
воинственность šota|mielisyš
воинственн||ый šota|mielini; ~ые племена šotamieliset heimot
воинствующий šotija, taistelija; ~ атеизм šotija ateismi
вой 1. (*протяжный звук, издаваемый некоторыми животными*) ulvonta, vonkunta; иногда из-за озера доносился ~ волков toičči järven takuata kuulu hukkien ulvonta **2.** (*громкий протяжный плач*) ulvonta ◊ вой ветра tuulen ulvonta
войлок voilokki
войн||а šota; мировая война ~ muajilmanšota; партизанская ~ partisanišota; оборонительная ~ puoluššuššota; наступательная ~ hyökkäyššota; межплеменная ~ heimošota; Великая Отечественная ~ šuuri isänmuallini šota; он ушёл на ~у hiän läksi šovalla; он погиб на ~е hiän kuatu šovalla; развязать ~у alottua šota
войск||о šota|väki, šota|joukko; пограничные ~а rajajoukot
войсков||ой šota|joukko=, šotilaš=; ~ая часть šotajoukkošašto
войти, входить 1. (*идя, проникнуть*) aštuo (tulla, männä) šiämeh; ~ в класс aštuo luokkah; заноза вошла в палец puikko mäni šormeh **2.** (*включиться в состав*) liittyö, ruveta; ~ в жюри ruveta arvoštelijakši **3.** (*уместиться*) šopie, mahtuo; коробка не вошла в сумку louta ei šopin laukkuh **4.** (*освоиться*) piäššä piällä; ~ в курс дела piäššä piällä asiešta ◊ войти в привычку männä tavakši
вокал taito|laulu, vokali
вокалист laulu|solisti
вокально-инструментальный: ~ ансамбль laulu- ta šoitto|yhtyveh
вокальн||ый laulu=; ~ое искусство laulutaito
вокзал =ašema; железнодорожный ~ rautatieašema
вокруг 1. (*кругом, во все стороны*) ympäri; забор ~ дома aita talon ympäri; ~ ребёнка lapšen ympäri; вертеться ~ pyörie ympäri **2.** (*по поводу кого-л., чего-л.*) ympäri; все разговоры ~ вчерашнего происшествия kaikki pakinat ollah ympäri eklistä tapahtumua
вол (*зоол.*) härkä, šalvettu härkä; пахать на ~ах kyntyä härillä
волан 1. (*деталь одежды*) pörhä **2.** (*спорт.*) šulka|pallo
волдыр||ь vesi|rökkö, rökkö; ~ на ладони lentyя rökkö laisan kämmeneššä; покрыться ~ями rökähtyä
волев||ой 1. (*обладающий сильной волей*) luja|tahtoni, voimakaš **2.** (*основанный на давлении*) voimallini; ~ое решение voimallini piätöš
волеизъявление oma|tahto; ~ избирателей valiččijien omatahto
волейбол lento|pallo; играть в ~ pelata lentopalloh
волейболист, ~ка lento|pallo|peluaja
волейбольн||ый lento|pallo=; ~ая команда lentopallojoukkoveh
волей-неволей pakko; ~ пришлось согласиться pakko oli šuoštuo
волк (*зоол.*) hukka; ~ зарезал овцу hukka šorti lampahan

волкодав hukka|koira
волн||а 1. (*водяной вал*) laineh, ualto; пенистая ~ valkiepiä-ualto; боковая ~ kylkiualto; штормовая ~ myrškyualto **2.** (*физ., радио*) ualto; звуковая ~ iäniualto **3.** (*повторяющееся явление в жизни общества*) ualto; прокатилась ~ митингов vieri miitinkiualto
волнение 1. (*движение волн*) uallokko **2.** (*нервное возбуждение, тревога*) rauhattomuš **3.** (*протест*) vaštah|noušu; ~ железнодорожников rautatienruatajien vaštahnoušu
волнист||ый ualto=, ualtomaini; ~ая линия ualtoviiva
волнительный liikuttava
волнообразно ualtomaisešti
волнообразн||ый ualtomaini; ~ая поверхность ualtomaini pinta
волнорез uallon|leikkuaja
волнушк||а (*бот.*) vahvačču, vahvoni; ~и собирают осенью vahvoista kerätäh šykšyllä
волнующ||ий mieltä liikuttava; ~ая встреча mieltä liikuttava näkeytymini
волок 1. (*место сближения судоходных рек*) veto|taival **2.** (*лесная гужевая дорога*) juonto|tie
волокнист||ый kuitu=, kuitumaini, šäijis=, šäikehini; ~ое растение kuitukašvi; ~ое вещество kuitumaini aineh
волокн||о 1. (*нить*) kuitu; льняное ~ liinakuitu **2.** (*клетка животной или растительной ткани*) šäijis; нервные ~а hermosäikehet
волоков||ой: ~ое окно reppänä
волоком 1. (*по поверхности*) vetyä, kulettua vetämällä; на порогах лодки приходилось тащить ~ koškiloissa venehet piti kulettua vetämällä **2.** (*силой, насильно*) vetämällä; сам не придёшь, ~ притащим et iče tulle, ni vetämällä vejämmä
волокуша kahva, renttu
волонтёр volont'ori
волос 1. (*волосина*) tukka, hivuš **2.** (*волосы*) tukat, hivukšet; густые ~ы turpiet tukat; седые ~ы harmuat tukat; причесать ~ы šukie tukat; убрать ~ы под платок korjata tukat paikan alla; таскать за ~ы tukistua, vetyä tukkanuottua **3.** (*конский*) jouhi, häntä|jouhi ◊ рвать на себе волосы kiskuo tukkie piäštä; даже волос не дрогнет ei ni karvan juuri tärähä; волосы поднялись дыбом tukat nouštih pistyh; дожить до седых волос elyä vanhakši
волосатик 1. (*зоол.*) jouhi|mato **2.** (*о мужчине*) pitkä|tukkani mieš
волосат||ый karvani; ~ые руки karvaset kiät; ~ая грудь karvani rinta
волосовидн||ый tukanmoini, karvanmoini; ~ая проволока tukanmoini rautalanka
волос||ок 1. (*маленький волос*) tukka, karva **2.** (*в приборах*) lanka; ~ лампочки hehkulanka **3.** (*в растениях*) karvat; ~ки крапивы čiilahaisen poltinkarvat; корневые ~ки juurikarvat ◊ быть на волоске от чего-л. olla hivuškarvan varašša
волостн||ой volostin; ~ое правление volostin hallinto
волость volosti
волочить 1. (*тянуть за собой волоком*) vetyä, punnistua, retuuttua; ~ в гору санки с водой vetyä termäh vesičunua; ~ по земле мешок с картошкой retuuttua muata myöte potakkašäkkie; ~ больную ногу vetyä kipietä jalkua **2.** (*вытягивать металлические заготовки в нить*) vetyä; ~ проволоку vetyä rautalankua
волочи||ться 1. (*тащиться, тянуться волоком*) vetyä muata; подол шубы ~тся по земле turkin helma vetäy muata **2.** (*с трудом двигаться*) völjäytyö
волхв tietäjä
волчанка (*медиц.*) iho|tuberkul'osi
волчатник hukan|mečäštäjä
волчий hukan; ~ вой hukan ulvonta; ~ след hukan jälet
волчник (*бот.*) kiän|marja
волчок villi|kišša, hyrrä|pyörä
волшебни||к, ~ца taikuri, tietäjä
волшебн||ый taika=, ihmeh=; ~ые сапоги taikakenkät; ~ая сказка taikastarina, ihmehstarina
волшебство taikomini, taika|voima
волынка 1. (*музык.*) šäkki|pilli **2.** (*намеренное затягивание*) pitvittely
волынщик 1. (*играющий на волынке*) šäkki|pilli|šoittaja **2.** (*тот, кто медлит*) pitvittelijä
вольготно huolettomašti; жить ~ elyä huolettomašti
вольготн||ый huoletoin; ~ая жизнь huoletoin elämä
вольнолюбивый vapautta tykkyäjä; ~ народ vapautta tykkyäjä rahvaš
вольнонаёмн||ый värvätty ruataja, palkattu ruataja; труд ~ых värvättyjen ruatajien ruato
вольнослушатель, ~ница kuuntelu|opaštuja
вольность 1. (*вольное обращение*) tuttavallisešti käyttäytymini **2.** (*отступление от правил*) vapauš; поэтическая ~ runollini vapauš
вольн||ый 1. (*свободный*) vapua; ~ая торговля vapua-kauppa **2.** (*не совсем точный*) vapua; ~ перевод vapua kiännöš **3.** (*имеющий право*): ты волен поступать как хочешь šiula on valta ruatua mitein tahot
вольт (*электр.*) voltti
вольтижёр 1. (*наездник*) taito|račaštaja, temppu|račaštaja **2.** (*гимнаст*) trapeci|taitelija
вольтижировать račaštua temppuollen
вольтметр voltti|mittari
вольфрам volframi
вольфрамов||ый volframi=; ~ая нить volframilanka
волюнтаризм vol'untarismi
вол||я 1. (*способность человека управлять своим действиями*) tahto; по своей ~е omašta tahošta **2.** (*возможность поступать по своему усмотрению*) valta; дать ~ю antua valta **3.** (*свобода*) vapauš; отпустить на ~ю vapauttua ◊ вольная воля vapua valta; волею судеб šattumalla; дать волю слезам antua kyynälien tulla, itkie kyllitellen; дать волю рукам käyvvä käsin
вон (*прочь*) pois; иди ~ mäne pois
вонзи||ть, вонзать (*воткнуть*) iskie, pistyä; чайка ~ла когти в рыбу kalalokka iski kynteh kalah ◊ вонзить взгляд iskie šilmät
вонзи||ться, вонзаться 1. (*воткнуться*) pistyä; колючка ~лась в палец piikki pisti šormeh **2.** (*вцепиться*) tarttuo, tarrautuo; ~ зубами в добычу tarttuo hampahin šualeheh
воображаем||ый mieli|kuvallini; ~ая линия mielikuvallini linja
воображение 1. (*способность воображать*) mieli|kuvituš; творческое ~ luova mielikuvituš **2.** (*плод фантазии*) kuvitelma; всё это лишь твоё ~ kaikki tämä on vain šiun kuvitelmua
вообразить, воображать 1. (*мысленно представлять*) kuvitella **2.** (*ошибочно предположить*) ajatella; ~ себя выздоровевшим ajatella iččie parennehekši **3.** (*важничать*) mahtavoija
вообще 1. (*в целом, в основном*) tavallisešti, tavan mukah; ~, он в это время приходит с работы tavallisešti hiän täh aikah tulou töistä **2.** (*всегда*) aina, kaikičči; он ~ всегда такой неразговорчивый hiän aina on näin vähäpakinaini **3.** (*совсем, совершенно*): он ~ оглох hiän kokonah kuurnistu
воодушеви||ть, воодушевлять innoššuttua, antua intuo; это предложение ~ло всех tämä ehotuš innoššutti kaikkie
воодушевиться, воодушевляться innoštuo; ~ на написание новой книги innoštuo uuvven kirjan kirjuttamiseh

воодушевлени||е innoššuš, innoštumini; говорить с ~ем paisa innoššukšella
воодушевлённый innoštunut, innokaš
вооружение ašeistamini, ašeistautumini, varuštamini, varuštautumini; ~ армии armeijan ašeistamini
вооружённ||ый ašiellini; ~ое восстание ašiellini kapina
вооружить, вооружать 1. (*оснастить вооружением*) varuštua, ašeistua; ~ современной военной техникой varuštua nykyaikaista šotateknikkua **2.** (*обеспечить средствами*) hankkie; ~ школы компьютерами hankkie koululoih tietokonehie
вооружиться, вооружаться 1. (*обеспечить себя оружием*) ašeistuo, varuštautuo **2.** (*обеспечить себя всем необходимым*) hankkie ◊ вооружиться терпением olla kärsivällisenä
воочию omin šilmin; я всё видел ~ mie kaikki nävin omin šilmin
во-первых enšiksi
вопленица iänellä|itkijä
воплотить, воплощать toteuttua; ~ в жизнь свои мечты toteuttua elämässä omat huavehet
воплоти||ться, воплощаться toteutuo; идея писателя ~лась kirjuttajan ideja toteutu
воплощение toteutumini, toteuvunta
вопль karjeh, parkeh
вопреки vaštah; ~ собственному желанию omua tahtuo vaštah
вопрос 1. (*обращение, требующее ответа*) kyšymyš; ответить на ~ vaššata kyšymykšeh; встречный ~ vaštakyšymyš; задать ~ antua kyšymyš, kyšyö; риторический ~ ritorini kyšymyš **2.** (*вопр. знак*) kyšymyš|merkki; поставить знак ~а в конце предложения panna kyšymyšmerkki virkkehen loppuh **3.** (*проблема*) kyšymyš, proplema; политический ~ poliittini kyšymyš; национальный ~ kanšallisuškyšymyš; поставить ~ на обсуждение ottua kyšymyš käsiteltäväkši **4.** (*дело, касающееся кого-л., чего-л.*) kyšymyš; это ~ времени še on ajan kyšymyš ◊ вопрос жизни и смерти kyšymyš elämästä taikka kuolomašta
вопросительно kyšyväšti; он ~ посмотрел на меня hiän kyšyväšti kačču miuh
вопросительный kyšyvä; ~ взгляд kyšyvä kačahuš
вопросник kyšely|lista
вор rosvo, varaštaja; карманный ~ kormanorosvo
ворва||ться, врываться 1. (*проникнуть силой*) rynnätä šiämeh; ~ в дом rynnätä taloh **2.** (*быстро проникнуть куда-л.*) tuprahtua; ветер ~лся в открытое окно tuulenpuuška tuprahti auki olijah ikkunah
воркование kuherruš, kukerruš
ворковать kuhertua, kukertua
воробей (*зоол.*) varpuni; ~ домовый varpuni; ~ полевой pikkuvarpuni
ворованн||ый varaššettu; ~ые вещи varaššetut kamppiet
ворова||ть rosvuija, varaštua; мужчина ~л мобильные телефоны mieš varašti matkatelefonija
воровск||ой rosvo=, varaštaja=; ~ая компания rosvojoukko, varaštajajoukko
ворожея špouvuaja
ворожить špouvata, ennuštua; бабушка умела ~ ämmö šuatto špouvata
ворон (*зоол.*) korppi, kuarnis, kuarneh ◊ ворон ворону глаз не выклюет ei korppi korpin šilmyä puhkua; куда и ворон костей не занесёт minne ei ni korppi luita kanna
ворона (*зоол.*) varis
воронение muštuamini, muštauš
воронец (*бот.*) konnan|marja
ворон||ий variksen; ~ье гнездо variksen pešä
вороний глаз (*бот.*) variksen|šilmä
ворони́ть muššata
воронк||а 1. (*сосуд*) ratti; молоко наливаем через ~у maituo kuamma ratista läpi **2.** (*яма от разрыва снаряда*) =hauta; ~ от разрыва бомбы pommihauta
ворон||ой mušta; ~ая лошадь mušta heponi
воронок (*зоол.*) räyššäš|piäčkyni
вороньё varis|parvi, varis|karja
ворот[1] 1. (*вырез в одежде для шеи*) piän|reikä **2.** (*воротник*) kaklušta; ~ рубашки paijan kaklušta
ворот[2] (*грузоподъёмное устройство*) kela; кабельный ~ kaapelikela
ворота 1. (*вход, проезд*) veräjä; открыть ~ avata veräjä **2.** (*спорт.*) veräjä ◊ ни в какие ворота не лезет ei nimih kelpua
воротник kakluš, kaklušta; меховой ~ karvakaklušta
ворох (*куча, груда чего-л.*) läjä, kaša; ~ мусора ruhkaläjä; ~ бумаги paperikaša ◊ накопился ворох дел aseita on keräytyn pimie pilvi
ворочать (*двигать*) šiirrellä, kiännellä, pyöritellä; ~ брёвна šiirrellä hiršie
вороча||ться 1. (*поворачиваться всем телом*) pyörie, kiänteliytyö, punoutuo; я плохо спала, ~лась всю ночь mie pahoin makasin, pyörin koko yön **2.** (*вращаться, вертеться*) pyörie, kiäntyö; крылья мельницы ~ются tuulimyllyn šiivet pyöritäh ◊ язык во рту не ворочается kieli ei šuušša kiänny
ворошить 1. (*шевелить*) liikutella; ~ сено liikutella heinie **2.** (*вспоминать неприятное*) kaivella, penkuo ◊ нечего ворошить прошлое ei mitä kaivella männyttä
ворс nukka, karva; ~инка nukkakarva
ворсист||ый nukka|pintani, töpikäš; ~ая ткань nukkapintani kankaš
ворчание 1. (*брюзжание*) törinä, murmetuš, pučpetuš; это бесконечное ~ уже надоело tämä loppumatoin törinä jo kylläššyttäy **2.** (*урчание*) urineh; злобное ~ собаки koiran vihani urineh
ворч||ать 1. (*сердито бормотать*) törätä, murmettua, pučpettua, möčätä; не ~и! elä töräjä! **2.** (*урчать*) urata; собака ~ит koira urajau
ворчливо töräten, murmettaen, pučpettaen, möčäten
ворчливый töräsijä, murmettaja, pučpettaja, möčäsijä
ворчун, ~ья töräsijä, murmettaja, murmečču, pučpettaja, pupečču
восемнадцатилетн||ий kahekšan|toista|vuotini; ~яя девушка kahekšantoistavuotini neičyt; ~ срок kahekšantoista vuuvven aika
восемнадцат||ый kahekšaš|toista; ~ого июля kahekšaštoista päivä heinäkuuta
восемнадцать kahekšan|toista; прочитать ~ страниц lukie kahekšantoista šivuo
восемь kahekšan; группа из восьми человек kahekšanhenkini ryhmä; уезжали по ~ машин lähettih kahekšittain autoloin
воск vaha; пчелиный ~ mehiläisvaha; растительный ~ kašvivaha; натереть пол ~ом kiillottua late vahalla
воскликнуть, восклицать karjahtua, karjuo
восклицание karjahuš
восклицательный: ~ знак huuto|merkki
восковник (*бот.*) šuo|mirtta
восков||ой 1. (*от* воск) vaha=; ~ая свеча kynttilä, tuohuš **2.** (*о цвете кожи*) vahan|keltani; ~ое лицо vahankeltani näkö ◊ восковое дерево (*бот.*) pošliinikukka; восковая спелость keltakypšyš
воскообразный vahamaini
воскресение 1. (*церк.*) taivahah|noušu **2.** (*выздоровление*) parenomini

воскресень||е pyhä|päivä; по ~ям pyhinäpäivinä
воскреси||ть, воскрешать 1. (*церк.*) eleyttyä kuollehista **2.** (*вернуть силы, бодрость*) virottua; хорошее известие ~ло ero hyvä viesti virotti hänet **3.** (*в памяти*) muistua
воскресник talkot; собрать народ на ~ kerätä rahvaš talkoloih
воскреснуть, воскресать 1. (*ожить*) eleytyö, noušša kuollehista **2.** (*вновь стать здоровым, внутренне обновиться*) virota, spruaviutuo **3.** (*возродиться*) elpyö; ~ в памяти elpyö muississa
воскресн||ый pyhän|päivän; ~ое утро pyhänpäivän huomeneš ◊ воскресная школа pyhänpäivän koulu
воспаление tulehuš, =kuume; ~ лёгких keuhkokuume; ~ уха korvan tulehuš; ~ мозга aivokuume
воспалённ||ый tulehtunut; ~ые глаза tulehtunuot šilmät
воспалительный tulehuš=, tulehukšellini; ~ процесс tulehušprosessi
воспали||ться tulehtuo; горло ~лось keroni tulehtu
воспитание kašvatuš, kašvattamini; трудовое ~ työkašvatuš; дать хорошее ~ antua hyvä kašvatuš; взять на ~ ottua kašvatettavakši
воспитанни||к, ~ца kašvatti; ~ музыкальной школы musiikkikoulun kašvatti
воспитанность hyvä kašvatuš
воспитанный hyvän kašvatukšen šuanut, hyvä|käytökšini, hyvin kašvatettu
воспитатель, ~ница opaštaja, kašvattaja; ~ детского сада päiväkojin opaštaja
воспитательск||ий kašvattajan; ~ая работа kašvattajan ruato
воспитать, воспитывать 1. (*вырастить*) kašvattua, hoivata; ~ в большой дружной семье kašvattua šuurešša šopusašša pereheššä; ~ приёмного ребёнка kašvattua ottolašta **2.** (*привить чувства, развить навыки*) kašvattua, totuttua, opaštua, kehittyä; ~ в детях доброту kašvattua lapšet hyväntahtosina; ~ в детях привычку к труду totuttua lapšet työh
воспитаться, воспитываться kašvua, šuaha kašvatuš
воспламенение šyttymini, šytyntä; ~ горючих материалов palajien ainehien šyttymini
воспламенить, воспламенять 1. (*зажечь*) šytyttyä, šuaha palamah; ~ газ šytyttyä kaašu **2.** (*возбудить чувства, мысли*) šuaha kiihtymäh, innottua, šytyttyä; ~ воображение обучающихся šuaha kiihtymäh opaštujien mielikuvitušta
воспламениться, воспламеняться 1. (*зажечься*) šyttyö palamah, šyttyö tuleh **2.** (*возбудиться, увлечься*) kiihtyö
воспламеняемость tulen|šyttyvyš
восполнить, восполнять täyventyä; ~ запасы горючего täyventyä polttoainehvarat; ~ пробел в знаниях täyventyä tietoja
восполниться, восполняться täyventyö
воспользоваться: ~ случаем käyttyä tilannehta hyväkšeh
воспоминание 1. (*мысленное воспроизведение прошедшего*) muisto; эта картина как ~ детства tämä kuva on kuin lapšuon muisto; от этого осталось только приятное ~ šiitä on jälellä vain hyvä muisto **2.** (*воспоминания или рассказы о прошлом*) muisselmat
воспре||тить, ~щать kieltyä; ~ курение kieltyä tupakointa
воспреща||ться olla kiellettynä; посторонним вход ~ется asiettomilta piäšy on kielletty, vierahien piäšy on kielletty
воспрещение kielto
восприимчивость 1. (*от* восприимчивый) vaštah|ottavaisuš **2.** (*предрасположенность*) herkkyš
восприимчив||ый 1. (*легко усваивающий, чуткий*) vaštah|ottavaini; ~ая натура vaštahottavaini luonto **2.** (*подверженный заболеваниям*) herkkä; ребёнок восприимчив к инфекционным заболеваниям lapši on herkkä tarttujih tautiloih
восприня||ть, воспринимать 1. (*распознавать, ощущать органами чувств*) tuntie, tietyä; ~ холод (тепло, запах) tuntie vilu (lämmin, haju) **2.** (*понимать, оценить*) ymmärtyä, ottua vaštah, käsittyä; это событие каждый ~л по-своему tämän tapahukšen jokahini ymmärti omah luatuh
восприятие 1. (*усвоение, осознание*) vaštah|otto, ymmärryš, käsiteh; детское ~ lapšen ymmärryš **2.** (*понимание*) ymmärtämini, ymmärryš, käsittämini, käsityš
воспроизвести, воспроизводить 1. (*создать вновь*) uuvvistua, luuvva uuvveštah **2.** (*восстановить в точности*) toistua; ~ мелодию toistua šävel **3.** (*в памяти*) muistua; ~ в памяти картины прошлого muistua entistä elämyä **4.** (*родить*) šynnyttyä
воспроизводство (*создание вновь*) uuvvissuš, uuvvistumini; ~ дойного стада lypšykarjan uuvvistumini; ~ населения väješтön uuvvistumini
воспротивиться vaššuštua, olla vaštah
воспрянуть toipuo, priškautuo; ~ ото сна toipuo unešta ◊ воспрянуть духом reipaštuo
воспылать 1. (*воспламениться*) šyttyö palamah **2.** (*проникнуться сильным чувством*) palua; ~ ненавистью palua vihašta
восславить, восславлять ylistyä, šuaha kuulusakši; ~ победу ylistyä voittuo
воссоединение yhistämini, yhistymini, yhteh liittämini, liittymini; ~ семей perehien yhistämini
воссоединить, воссоединять yhistyä, liittyä yhteh
воссоединиться, воссоединяться yhistyö, liittyö yhteh
воссоздать, воссоздавать 1. (*создать вновь, воспроизвести*) ennallistua, rekonstruoija; ~ дом по фотографии ennallistua talo valokuvan mukah **2.** (*в памяти*) muistua
восставший kapinallini, vaštah nouššut; ~ народ vaštah nouššut rahvaš
восстание kapina, vaštah noušu; вооружённое ~ ašiellini kapina
восстановитель 1. (*специалист*) ennallistaja **2.** (*хим.*) ennallistaja-aineh
восстановить, восстанавливать 1. (*привести в прежнее состояние*) šuaha entiseh kuntoh, kunnoštua; ~ здоровье šuaha tervehyš entiseh kuntoh, pareta; ~ мост kunnoštua šilta **2.** (*построить заново*) rakentua uuvveštah; ~ разрушенный город rakentua hävitetty kaupunki uuvveštah **3.** (*в памяти*) miustua **4.** (*враждебно настроить*) noštua vaštah; ~ всех против себя noštua kaikki iččie vaštah
восстанови||ться, восстанавливаться 1. (*прийти в прежнее состояние, положение*) pareta; зрение ~лось näkö pareni; ~ в должности piäššä entiseh virkah **2.** (*возникнуть в памяти*) muistuo
восстановление 1. (*приход в прежнее состояние, положение*) entiseh kuntoh šuamini, kunnoštamini, entiseh työh piäšy **2.** (*строительство заново*) uuvveštah rakentamini **3.** (*в памяти*) muistih tulo
восстать, восставать kapinoija, noušša vaštah
восток 1. (*сторона света*) itä, päivän|noušu, öyštä; путешествие на ~ matka itäh **2.** (*местность в этом направлении*) itä|oša; Пудож находиться на ~е Карелии Puutoši on Karjalan itäošašša **3.** (*страны востока*) itä|muat; Ближний Восток Lähi-itä; Дальний Восток Loittoisitä
востоковед orientalisti, itä|maijen|tutkija
востоковедение orientalistiikka
восторг ihaššuš; сердце замерло от ~а šyväin pietty ihašukšešta
восторгать ihaššuttua
восторгаться ihaštuo, ihašteliutuo; ~ весенней погодой ihaštuo kevyäseh šiäh
восторженно ihaštunehešti; смотреть ~ kačču ihaštunehešti
восторженный ihaštunut; ~ голос ihaštunut iäni

восторжествова||ть voittua; истина ~ла tosi voitti
восточн||ый 1. (*на востоке*) itä=, itä|puolini, päivän|noušu=, päivän|noušu|puolini; ~ая граница itäraja; ~ ветер koilini tuuli **2.** (*свойственный народам Востока*) itä|maini, itä|maijen; ~ая внешность itämaini ulkonäkö; ~ые сладости itämaijen makijaiset
востребование vuajinta, vuatimini, vuatimuš ◊ почта до востребования ottopošti
восхваление ylissyš, ylissäntä, kehumini, kehunta
восхвалять ylistyä, kehuo
восхитительно ihanašti; она так ~ поёт hiän niin ihanašti laulau
восхитительный ihana; ~ вечер ihana ilta; какой у неё ~ голос! mimmoni ihana iäni hänellä on!
восхитить, восхищать ihaššuttua
восхититься, восхищаться olla ihaššukšissa, ihual'l'a, ihaštuo; ~ новым фильмом olla ihaššukšissa uuvvešta filmistä; ~ красотой озера ihual'l'a järven kaunehutta
восхищение ihaššuš; прийти в ~ ihaštuo
восхищённо ihaštunehešti; ~ рассказывать о поездке ihaštunehešti kertuo matašta
восхищённ||ый ihaštunut; смотреть ~ыми глазами kaččuo ihaštunuilla šilmillä
восход 1. (*подъём*) noušu, noušomini, kiipiemini; ~ на вершину горы vuaran piällä noušomini **2.** (*небесных светил*) noušu; ~ солнца päivännoušu; до ~а солнца ennein päivännoušuo; после ~а солнца päivän nouštuo; на ~е солнца päivän nouššešša **3.** (*восток*) päivän|noušu, itä
восходящ||ий 1. (*от* восходить) nousija, kiipijä, kohuoja; ~ на гору vuaralla nousija; ~ее солнце nousija päivä **2.** (*поднимающийся, повышающийся*) nouševa; ~ая интонация nouševa intonatijo
восхождение noušu; совершить ~ на вершину горы nouššа vuaran piällä; ~ солнца aurinkonnoušu
восьмер||о kahekšan; ~ добровольцев kahekšan omatahtoista; за ~ых kahekšan ieštä; они ехали поездом ~ суток hyö kulettih junalla kahekšan vuorokautta
восьмёрка 1. (*цифра*) kahekšikko **2.** (*лодка*) kahekšikko|veneh **3.** (*об искривлённом колесе*) kahekšikko; ~ на переднем колесе etupyöräššä on kahekšikko
восьми= kahekšan=, kahekši=; ~стопный kahekšanjalkani, kahekšanpolvini; ~струнный инструмент kahekšankielini šoitin; ~тысячный kahekšaštuhanneš; ~угольный kahekšankulmani; ~часовой kahekšantuntini; ~этажный дом kahekšankerrokšini talo; ~рублёвый подарок kahekšan rupl'an lahja; ~рублёвая ручка kahekšanrupl'ahini kynä; ~вёсельная лодка kahekšanaironi veneh; ~значный kahekšannumeroini
восьмигранник oktaedri
восьмигранный kahekšan|šärvini
восьмидесятилетие 1. (*срок*) kahekšan|kymmenen vuuvven aika, kahekšan|kymmentä vuotta **2.** (*годовщина*) kahekšan|kymmen|vuotis|juhla
восьмидесятилетний kahekšan|kymmen|vuotini, kahekšan|-kymmenen vuuvven ikäni, kahekšan|kymmenen vuuvven vanha
восьмидесятый kahekšaš|kymmeneš
восьмидневный kahekšan|päiväni
восьмиклассник kahekšaš|luokkalaini
восьмикратный kahekšan|kertani
восьмилетний kahekšan|vuotini, kahekšan vuuvven ikäni
восьмимесячный kahekšan|kuukauven ikäni
восьмисотлетие 1. (*срок*) kahekšan|šuan vuuvven aika **2.** (*годовщина*) kahekšan|šuan|vuotis|juhla
восьмисотлетний kahekšan|šuan|vuotini, kahekšan|šuan vuuvven ikäni
восьмисотый kahekšaš|šuaš

восьм||ой 1. (*по счёту*) kahekšaš; ~ ребёнок kahekšaš lapši; ~ час kahekšaš tunti **2.** (*часть*): ~ая часть kahekšaš oša, kahekšanneš
вот 1. (*перед глазами, близко*) tuošša, täššä, tuola; ~ он уже идёт tuošša hiän jo tulou; ~ твоя чашка täššä on šiun kuppi; ~ там наш дом tuola on meijän talo **2.** (*для уточнения, усиления*) vot, =pa, =pä; ~ в чём вопрос vot mistä on kyšymyš; ~ тебя-то я и ищу vot šilmapa mie i ečin **3.** (*усиливает удивление, восхищение, пренебрежение*) vot hiänni, še hiänni; ~ это новость vot hiänni uutini **4.** (*с оттенком горечи, разочарования*) vot šiinä šiula; ~ тебе и весь разговор vot šiinä šiula i koko pakina ◊ вот ещё vielä mitä; вот тебе šiinä šiula; вот оно что vain niin; вот тебе и на vot šiula i nah
воткнуть, втыкать pistyä; ~ иголку в вышивку pistyä niekla merkkaukšeh
воткну||ться, втыкаться pistyä; хвоинка ~лась в палец havun niekla pisti šormeh
вотум =iäneššyš; ~ доверия myötäiäneššyš; ~ недоверия vaštahiäneššyš
воцари||ться, воцаряться 1. (*начать царствовать*) nouša valta|istumella, tulla čuariksi **2.** (*установиться*) tulla; наконец ~лся мир lopulla tuli rauha
вошь (*зоол.*) täi; ~ головная piätäi; ~ платяная vuatetäi; ~ книжная kirjatäi
вощён||ый vahattu; ~ые нитки vahatut rihmat
вощить vahata; ~ пол vahata latetta; ~ лыжи vahata šukšie
впада||ть 1. *см.* впасть **2.** (*о реке, ручье*) laškie, virrata; этот ручей ~ет в озеро tämä puro laškou järveh; Нева ~ет в Финский залив Neva laškou Šuomen lahteh
впадение =šuu; ~ реки jovenšuu; ~ ручья puronšuu
впадин||а 1. (*понижение земной поверхности*) notko, alanko; я прошёл через ~у на берег реки mie mänin notkošta läpi jokirantah **2.** (*впалость под глазами, на щеках*) =hauta; глазная ~ šilmähauta
впал||ый šiämeh painunut, šiämeh uponnut, hauvallah männyt, hauvallah olija; ~ живот šiämeh painunut vačča; ~ые щёки šiämeh uponnehet pošket
впасть, впадать 1. (*стать впалым*) männä hauvallah, upota šiämeh, painuo šiämeh **2.** (*погрузиться в какое-л. состояние*) joutuo; ~ в тоску joutuo ikäväh; ~ в беспамятство unohtautuo
впаять, впаивать juottua
впервые enši kertua; ~ об этом слышу enši kertua šiitä kuulen
впереди 1. (*на некотором расстоянии перед кем-л., чем-л.*) ieššä; ~ был глухой лес ieššä oli šynkkä meššä; в машине она всегда сидит ~ autošša hiän aina istuu ieššä **2.** (*в будущем*) ieššä; у него ещё всё ~ hänellä on vielä kaikki ieššä
вперемешку šekalutta, šekasin, šikin šokin; второпях вещи сложили в машину ~ kiireheššä kamppiet pantih autoh šikin šokin
вперёд 1. (*в направлении перед собой*) eteh|päin, eteh; продвигаться ~ kulkie etehpäin **2.** (*авансом*) etu|käteh; платить за работу ~ makšua ruavošta etukäteh **3.** (*о часах*): часы идут ~ kellot eissetäh **4.** (*впредь*) toičči; ~ будь умнее toičči ole viisahampi **5.** (*прежде, раньше, сперва*) enšin; ~ подумай, потом скажи enšin ajattele, šiitä šano
вперёдсмотрящий 1. (*вахтенный матрос*) tähyštäjä **2.** (*дальновидный человек*) etu|rivin mieš
впечатлени||е 1. (*образ в сознании, в памяти*) mieli|kuva; ~я детства lapšuon mielikuvat **2.** (*влияние, воздействие*) vaikutuš; быть под ~ем olla vaikutukšen alasena
впечатлительность vaikuttavuš, herkkyš
впечатлительный herkkä|tuntehini
впечатлить, впечатлять vaikuttua
впечатляющ||ий vaikuttava, mieleh|painuva; ~ее событие vaikuttava tapahtuma

вписать, вписывать 1. (*вставить приписку*) lisätä; ~ новые данные lisätä uuvvet tiijot **2.** (*сделать запись*) kirjuttua, lisätä; ~ фамилии в список kirjuttua šukunimet luvetteloh **3.** (*матем.*) piirtyä šiämeh; ~ треугольник в круг piirtyä kolmikko ympyrän šiämeh

вписаться, вписываться 1. (*записаться*) kirjuttautuo, ilmottautuo **2.** (*войти в общее целое*) šopeutuo, šulautuo; ~ в коллектив šopeutuo ruatajien joukkoh

вписывание 1. (*от* вписывать 1, 2) kirjuttamini, lisyämini; ~ цифр numerojen kirjuttamini **2.** (*матем.*) šiämeh piirtämini

впитать, впитыва||ть 1. (*вобрать в себя*) imie iččeheš; земля ~ет влагу mua imöy iččeheš vettä **2.** (*усвоить*) omakšuo, imie; ~ новые впечатления omakšuo uuvvet mielipitiet

впита||ться, впитываться imeytyö; краска хорошо ~лась в доски muali hyvin imeyty lautoih

впи||ться, вписаться 1. (*вонзить жало, зубы, присосаться*) imeytyö, n'okata; клещ ~лся в шею punkki imeyty kaklah; змея ~лась в ногу kiärmis n'okkasi jalkah **2.** (*воткнуться остриём*) pistyä; булавка ~лась в палец hakaniekla pisti šormeh **3.** (*крепко ухватиться*) tarttuo, tarrautuo; собака ~лась зубами в медвежью лапу koira tarttu hampahillah kontien käpäläh **4.** (*глубоко вдаться под действием тяжести*) leikata, painua; ремень сумки ~лся в плечо laukun remmi leikkasi olkapiätä **5.** (*перен.*): ~ глазами iskie šilmät

вплавь uimalla; пуститься ~ lähtie uimalla

вплести, вплетать plettie; ~ ленту в косу plettie lentta kaššah

вплотную 1. (*предельно близко*) kiini; приставить телефон ~ к уху painua telefoni korvah kiini **2.** (*плотно прилегая*) olla ihan; шапка ~ облегала голову lakki oli ihan piätä myöten **3.** (*основательно, серьёзно*) tosieh; ~ начать работать tosieh alkua ruatua

вплоть ihan; промок ~ до ниточки kaštu ihan viimeistä rihmua myöte

вполголоса puoli-iäneh; говорить ~ paissa puoli-iäneh

вползти, вползать (*заползти*) ryömie; на животе ~ под кровать vačallah ryömie šänkyn alla

вполнакала hämäräšti; лампа горит ~ lamppu palau hämäräšti

вполне aivin, ihan; я ~ доволен aivin olen tyytyväini

вполоборота kylittäin; сидеть ~ istuo kylittäin

впопыхах kiirehešti, kiirehen|kautti; мы собирались ~ šuorisima kiirehešti

впору 1. (*как раз*) juštih, parahiksi; одежда пришлась ~ vuattiet oltih juštih **2.** (*только и остаётся*) ei muuta kun; ~ оставить всё и уйти ei muuta kun jättyä kaikki ta lähtie pois

вправе on oikeuš; он ~ требовать hänellä on oikeuš vuatie

вправить, вправлять (*вставить на своё место*) ašettua paikoillah, panna paikoillah; ~ вывихнутую ногу ašettua nyrvähtynyt jalka

вправление paikoillah pano, paikoillah panenta

вправо oikiella; ~ от дороги oikiella tieštä; тропинка повернула ~ polku kiänty oikiella

впредь toičči; ~ будь осторожнее toičči ole varovampi

вприпрыжку hypähellen, hyppien; мальчик догонял друзей ~ poika tavotti kaverijah hypähellen

вприсядку: ◊ пуститься вприсядку panna ripaškua

впроголодь: жить ~ elyä näläššä

впрок 1. (*про запас, на будущее*) šiäštöh, šäilöh; откладывать деньги ~ panna rahua šiäštöh **2.** (*на пользу*) hyövykši ◊ чужое добро не идёт впрок vierahašta hyvyöštä ei ole hyötyö

впрясть kesrätä šekah; ~ немного серой шерсти к белой kesrätä vähäsen harmuata villua valkien šekah

впрячь, впрягать (*запрячь*) val'l'aštua; ~ лошадей в карету val'l'aštua heposet korjah ◊ впрячь в работу panna val'l'ahih

впуск piäštämini šiämeh, piäššäntä šiämeh

впустить, впускать 1. (*позволить войти, въехать*) piäštyä šiämeh, laškie šiämeh; хозяин не решался ~ незнакомцев в дом isäntä ei uškaltan piäštyä tuntomattomie pirttih **2.** (*дать проникнуть*) laškie; ~ воду в трубы laškie vesi putkiloih

впута||ться, впутываться (*вплестись*) šekuo; леска ~лась в воде в корягу šiima šeko veješšä karahkah

враг 1. (*противник*) viha|mieš; нажить себе ~ов hommata ičellä vihamiehie **2.** (*неприятель*) vihollini; ~ должен быть изгнан vihollini on ajettava pois **3.** (*принципиальный противник чего-л.*) vihuaja, vaštah olija; заядлый ~ курения innokaš tupakin vihuaja **4.** (*то, что приносит вред*) vihollini; тля – ~ капусты lehtitäi on kualin vihollini

вражд||а viha; питать ~у kantua vihua

враждебно viha|mielisešti; относиться ~ käyttäytyö viha-mielisešti

враждебность viha|mielisyš, vihollisuš

враждебн||ый 1. (*выражающий вражду*) viha|mielini; ~ взгляд vihamielini kačahuš **2.** (*стремящийся причинить вред*) vihollis=; ~ые силы vihollisvoimat

враждовать vihotteliutuo, olla vihoissa, olla šota|kannalla; ~ друг с другом vihotteliutuo toini toisen piällä

вражеск||ий vihollisen, vihollis=; ~ая армия vihollisen armeija

враз (*сразу*) heti|paikalla, heti; ~ всё понять heti kaikki ymmärtyä

вразбивку šieltä tiältä, šumman|mutikašša; спрашивать таблицу умножения ~ kyšellä kertotauluo šieltä tiältä

вразброс (*разбрасывая вручную*) käsin; сеять ~ kylvyä käsin

вразвалку keiluen, häilyen; ходить ~ kävellä keiluen, löntöštyä

вразрез vaštah; действовать ~ инструкции toimie ohjeita vaštah

вразумительно šelväšti, šelväh, ymmärrettäväšti; объяснить ~ šelvittyä šelväšti

вразумительность ymmärrettävyš

вразумительный ymmärrettävä, šelvä; получить ~ ответ šuaha šelvä vaštahuš

вразуми||ть, вразумлять opaštua, šuattua oikiella tiellä; годы не ~ли его vuuvvet ei opaššettu häntä

вразумление opaššanta, oikiella tiellä šuatanta

врань||ё 1. (*от* врать) valehtelomini, valehuš; ~ тебя не спасёт valehtelomini šilma ei pelašša **2.** (*ложь*) valehuš, pötö, höisseh; не выношу ~ en voi šietyä valehutta

врасплох arvuamatta, vuottamatta; напасть ~ hyökätä arvuamatta

врассыпную eri šuuntih; дети бросились ~ lapšet juoštih eri šuuntih

врастание kašvamini šiämeh

врасти, врастать 1. (*врастая, проникнуть вглубь*) kašvua šiämeh; ноготь врос в тело kynši kašvo ihoh **2.** (*углубиться*) painuo; камень врос в землю kivi on painun muah

вратарь kiekko|vahti, maali|vahti; у той хоккейной команды был хороший ~ tuolla jiäkiekkojoukolla oli hyvä kiekkovahti

врать 1. (*говорить неправду*) valehella; не верьте ему, он врёт elkyä uškokkua häntä, hiän valehtelou **2.** (*фальшивить в пении, музыке*) laulua viärin, šoittua viärin **3.** (*неверно показывать*) valehella, näyttyä viärin; эти часы врут nämä kellot näytetäh viärin ◊ он врёт, как сивый мерин hiän valehtelou, kuin leipyä šyöy

врач liäkäri; зубной ~ hammašliäkäri; детский ~ lapšienliäkäri; ветеринарный ~ eläinliäkäri; военный ~ šotilašliäkäri; вызвать ~а на дом kučču liäkäri kotih

врачебн||ый liäkärin=, liäkärin; ~ая помощь liäkärinapu; ~ осмотр liäkärin tarkissuš

врачевание liäkičentä, liäkintä

врачевать liäkitä, parentua, parennella

вращательн||ый pyörintä=, pyörimis=, kierto=; ~ое движение pyörimisliikeh; ~ая энергия kiertovoima

враща||ть pyörittyä, pyöritellä; вода ~ет турбину vesi pyörittäy turbinua ◊ вращать глазами pyöritellä šilmie

враща||ться 1. (*вертеться*) pyörie, kiertyä; Луна ~ется вокруг Земли Kuu kiertäy Muata **2.** (*возвращаться мысленно, в разговоре*) pyörie; все разговоры ~ются вокруг одной и той же новости kaikki pakinat pyöritäh ympäri yhtä ta šamua uutista **3.** (*в обществе, среде*) olla, pyörie; ~ в молодёжной среде pyörie nuorison kešeššä

вращение pyörityš, pyörittämini, pyörintä, pyörimini, kierto, kiertämini; ~ колеса pyörän pyörimini; ~ Земли Muan kiertoliikeh; ~ вокруг своей оси pyörimini akšelin ympäri

вред vahinko; от этого лекарства тебе будет больше ~а, чем пользы täštä liäkkieštä šiula tulou enämpi vahinkuo, kuin hyötyö

вредитель 1. (*животное или насекомое, причиняющее вред*) tuhuoja, tuhon|tuoja; ~ лиственных деревьев lehtipuijen tuhuoja **2.** (*тот, кто умышленно наносит вред*) ilkivyön ruataja, tuhuoja

вреди||ть vahinkoittua, tuhottua; пьянство ~т здоровью juopottelu vahinkoittau tervehyttä

вредно vahinkollisešti; наркотики ~ влияют на здоровье narkotikat vahinkollisešti vaikutetah tervehyöh

вредн||ый paha, vahinkollini, (*о здоровье*) epätervehellini, (*о человеке*) ilkie; у него нет ~ых привычек hänellä ei ole pahoja tapoja; ~ое производство vahinkollini tuotanto; ~ климат epätervehellini ilmašto; ~ая старуха ilkie akka

вре́зать, врезáть (*вставить, вделать в нарезанное углубление*) panna, ašettua; ~ замок в дверь panna lukku oveh

вре́за||ться, врезáться 1. (*воткнуться остриём, режущей частью*) painuo, upota; пила легко ~лась в дерево šaha helpošti upposi puuh; лодка ~лась в песчаный берег veneh karahti hietikkörantah **2.** (*сильно вдавиться, впиться*) painua; лямки рюкзака ~лись в плечи repun viilehykšet painettih olkapäitä **3.** (*вдаться узкой полосой*) jatkuo; песчаная коса ~лась в море hiekkaliete jatku mereh **4.** (*сильно удариться, столкнуться*) pačkahtua; машина на полном ходу ~лась в столб auto täyvellä vauhilla pačkahti pylvähäh **5.** (*сильно запечатлеться в сознании, душе*) painuo mieleh; этот случай навек ~лся в мою память tämä tapahuš ijäkšeh painu mieleheni

врезной: ~ замок uppo|lukku, šiämi|lukku

временами toičči, toisinah, ajottain; ~ идёт снег toičči šatau lunta

временно väli|aikasešti

временн||ый väli|aikani; ~ое строение väliaikani rakennuš; ~ работник väliaikani ruataja

врем||я 1. aika; местное ~ paikallini aika; точное ~ tarkka aika; ~ прибытия tuloaika; ~ отправления lähtöaika; ~ жатвы leikkuuaika; ~ гадания špouvuanta-aika; ~ гона kiimaaika; послевоенное ~ šovanjälkini aika; в настоящее ~ nykyjäh; в прежнее ~ entiseh aikah, ennein; в назначенное ~ šovittuh aikah; во ~ отпуска lomanaikana; в то ~ šiih aikah **2.** (*грамм.*) aika|luokka; настоящее ~ presensi ◊ времена года vuuvvenajat; в одно прекрасное время yhteh hyväh aikah; в первое время enšiaikoina; в последнее время viime aikoina; тем временем šillä aikua; до поры до времени aikahaš šuaten; терпит ei ole kiirehtä, vielä on aikua

времяисчисление aika|luku, aika|lašku

времянка väli|aikani rakennuš

времяпрепровождение ajan|vietto

вровень tašah; ~ с краями laitojen tašah

вроде 1. (*предлог*) niin kuin, moini; поздравительная открытка была ~ письма onnittelukortti oli kirjasen moini; этот крик был ~ человеческого še oli niin kuin ihmisen karjeh **2.** (*частица*) tietyäkšeni; ~ он ещё не приехал tietyäkšeni hiän ei ole vielä tullun

врождённ||ый alku|peräni, šynnyn=, luonnon; ~ талант luonnon kyky; ~ая порядочность luonnon kunnollisuš; ~ порок šynnynvika

врозь erikseh; жить ~ elyä erikseh; стоять ноги ~ šeisuo jalat čiirallah

врукопашную käsi|kahakašša; пойти ~ ruveta käsikahakkah

вручение antamini; ~ наград kunnivomerkkijen antamini

вручитель antaja

вручи||ть, вручать 1. (*отдать в руки*) antua; ~ подарки antua lahjat **2.** (*вверить*) luottua; она ~ла свою судьбу Богу hiän luotti kohtaloh Jumalalla

вручную käsin; вязать ~ tikuttua käsin

врыть, врывать kaivua, upottua; ~ ножки скамейки в землю kaivua skammin čorpat muah

врыться kaivautuo; ~ в землю kaivautuo muah

всадить, всаживать 1. (*вонзить*) lyyvvä; ~ топор в чурку lyyvvä kirveš pölkkyh **2.** (*попасть кидая, стреляя*) ampuo, šattuo; ~ пулю в мишень ampuo pulikka pualih

всадник račaštaja

всасывание imentä; ~ воды vejen imentä

всасывательн||ый imentä=, imu=; ~ая труба imentäputki

всевозможн||ый kaikenmoini, kaiken|näköni; ~ые товары kaikenmoiset tavarat; ткани ~ых расцветок kaikenväriset kankahat

Всевышний Luoja, Jumala

всегда aina, kaikičči; она ~ приходит вовремя hiän aina tulou aikanah

всего 1. (*итого, в общем*) kaikkieštah, kaikkieh; их ~ было только трое heitä kaikkieštah oli vain kolme henkie **2.** (*только*) vain; она пробудет у нас ~ несколько дней hiän on meilä vain erähän päivän ◊ всего-навсего kaiken kaikkijah; всего ничего vain, tipahuš

вседозволенность kurittomuš

вселение šijottamini; ~ в новый дом šijottamini uuteh taloh

вселенная muajilma

вселить, вселять 1. (*поселить*) šijottua; ~ в освободившуюся квартиру šijottua vapautunuoh korttierih **2.** (*внушить*) šuaha uškomah, herättyä; ~ веру в себя šuaha uškomah iččeheš; ~ страх herättyä kauhu

всели||ться, вселяться (*поселиться*) ašettautuo elämäh, ruveta elämäh, muuttuo

всемерно kaikella keinoin, kaikella tavoin, kaikin puolin; ~ помогать auttua kaikella keinoin

всемирно: ~ известный muajilman kuulusa

всемирно-исторический muajilmallis|istorijallini

всемирный muajilman; ~ успех muajilman mäneššyš

всемогущий täyši|valtani

всенародно kaikkien kuullen, kaikkien nähen

всенародн||ый koko rahvahan, koko kanšan; ~ое дело koko rahvahan asie

всеобщ||ий koko|rahvahallini, yhtehini, yleini; ~ие выборы yleiset vaalit

всеобъемлющ||ий kaikkeh kuuluva; ~ее влияние kaikkeh kuuluva vaikutuš

всепобеждающий kaiken|voittaja

всепоглощающий kaiken|valtuaja

всепожирающий kaikki tuhuoja; ~ огонь kaikki tuhuoja tuli

всероссийский koko Venäjän; ~ форум учителей Koko Venäjän opaštujien forumi

всесокрушающ||ий kaikki tuhuoja; ~ая сила kaikki tuhuoja voima

всесоюзн||ый Neuvošto|liiton, valta|kunnallini; ~ая здравница Neuvoštoliiton parentola

всесторонне kaikin puolin, moni|puolisešti
всесторонность kaiken|puolisuš, moni|puolisuš
всеуслышание: во ~ kaikkien kuullen
всецело kokonah, täyšin; ~ утонуть в работе täyšin hukkuo työh
всеядн||ый kaikki|ruokani, kaiken|šyöjä; грач – птица ~ая peltovaris on kaikenšyöjä lintu
всё-таки kuitenki, kumminki; ~ он не послушался kuitenki hiän ei kuunnellun
вскармливание šyöttämini, šyötäntä, ruokkimini, ruokinta; искусственное ~ keinoruokinta
вскачь täyttä laukkua; нестись ~ männä täyttä laukkua
вскинуть, вскидывать noššaltua, luuvva; ~ мешок на спину noššaltua šäkki šelkäh ◊ вскинуть глаза kohottua kačahuš
вскипе||ть, вскипать 1. (*закипеть*) kiehahtua, kiehuo, kiehaštuo; чайник на плите быстро ~л pannu hellalla rutto kiehahti **2.** (*о гневе, негодовании*) kiehuo; всё ~ло во мне kaikki kiehu šiämeššäni
вскипятить kiehaššuttua; ~ воду kiehaššuttua vesi
вскользь 1. (*мельком*) vilahukšella; взглянуть ~ kačahtua vilahukšella **2.** (*мимоходом*) vilahtamalla; упомянуть ~ mainita vilahtamalla
вскопать, вскапывать kiäntyä; ~ огород kiäntyä kašvimua
вскоре kohta, rutto; ~ показался берег kohta alko näkyö ranta
вскормить, вскармливать 1. (*кормя, вырастить*) ruokkie; ~ грудью imettyä; ~ кур ruokkie kanoja **2.** (*воспитать*) kašvattua; ~ пятерых детей kašvattua viisi lašta
вскочи||ть, вскакивать 1. (*вспрыгнуть*) hypähtyä, kravahtua; ~ в седло hypähtyä šatulah **2.** (*впрыгнуть*) hypätä; ~ в машину hypätä autoh **3.** (*быстро встать, подняться*) karpšahtua; ~ на ноги karpšahtua pistyh **4.** (*вздуться*) noušša, kohota; на лбу ~ла шишка oččah nousi pahka
вскрик karjahuš; за спиной раздался ~ šelän takana kuulu karjahuš
вскрикивание karjahtelu
вскрикнуть, вскрикивать karjahtua, aukahtua; ~ от ужаса karjahtua kauhušta
вскружить: ~ голову молодой девушке panna nuoren tytön piä pyörimäh
вскружи||ться: от таких похвал голова ~тся tämmöseštä kehunnašta piä mänöy pyörällä
вскрытие 1. (*открытие закрытого*) avuanta, avuamini; ~ урны для голосования vaaliuurnan avuamini **2.** (*разрезание при операции*) leikkuanta, leikkuamini, puhkuamini, avuanta, avuamini; ~ нарыва ajokšen leikkuamini **3.** (*выявление*) pal'l'aštamini; ~ недостачи vajaukšen pal'l'aštamini **4.** (*водоёмов*) avautumini, šulanta
вскры||ть, вскрывать 1. (*открыть*) avata; я ~л письмо mie avasin kirjasen **2.** (*разрезать*) leikata, puhata, avata **3.** (*выявить*) pal'l'aštua; ~ злоупотребление pal'l'aštua viärinkäyttö
вскрыться, вскрываться 1. (*о водоёмах*) avautuo, šulua **2.** (*стать явным*) pal'l'aštuo **3.** (*лопнуть*) puheta
вслед, вослед 1. (*следом*) jälkeh, peräh; побежать ~ juošša jälkeh **2.** (*по направлению чего-л., кого-л. удаляющегося*) peräh, jälkeh; кричать ~ karjuo jälkeh **3.** (*после этого, затем*) šen jälkeh
вслепую 1. (*не глядя*) čokkona; печатать на машинке ~ kirjuttua konehella čokkona **2.** (*не разобравшись*) šumman|mutikašša; действовать ~ toimie šummanmutikašša
вслух iäneh; читать ~ lukie iäneh
вслушаться, вслушиваться tarkentua kuuluo, kuunnella tarkkah; ~ в голоса на улице kuunnella tarkkah iänie pihalla
всмотреться, всматриваться tarkentua näkyö, kačču tarkkah, tähyštyä
всмятку: яйцо ~ pehmiekši keitetty kanan|muna

всоса||ть, всасывать imie; пылесос ~л всю пыль pölynimuri imi kaiken pölyn ◊ всосать с молоком матери imie iččeh muamonmaijošša
всоса||ться, всасываться 1. (*впиться и начать сосать*) imeytyö; пиявка ~лась в ногу verenimijä imeyty jalkah **2.** (*впитаться*) imeytyö; вода ~лась в землю vesi imeyty muah
вспахать, вспахивать kyntyä; ~ картофельное поле kyntyä potakkamua
вспашка kyntö; зяблевая ~ šyyškyntö; весенняя ~ kevätkyntö
всплеск pörškähyš, pörškeh, ločkahuš; послышался ~ волн kuulu ualtojen pörškeh
всплесну||ть, всплёскивать 1. (*с шумом ударить по воде*) pörškähyttyä, pörškätä; рыба ~ла kala pörškähti **2.** (*перен.*) räpähyttyä; ~ руками от удивления räpähyttyä käsie ihmeheštä
всплытие pinnalla noušu, pinnalla kohuomini; ~ подводной лодки čukellušvenehen pinnalla noušu
всплы||ть, всплывать 1. (*подняться на поверхность*) noušša, kohota pinnalla; длинное бревно ~ло на поверхность воды pitkä hirši nousi vejen pinnalla **2.** (*медленно подняться вверх*) kohota, noušša; над озером ~ла большая грозовая туча järven piällä nousi šuuri ukkosenpilvi **3.** (*стать явным*) pal'l'aštuo; при проверке могут ~ ошибки tarkissukšen aikana voijah pal'l'aštuo erehykšet **4.** (*вспомниться*) tulla mieleh, tulla muistih; в памяти ~л весь разговор muistih tuli koko pakina
всполохи 1. (*северное сияние*) revon|tulet **2.** (*зарницы*) elon|tulet **3.** (*вспышки огня*) tulen|liekit
всполоши||ть šuaha hätäytymäh, hätäyttyä; эта новость ~ла всю семью še uutini šai koko perehen hätäytymäh
вспомнить, вспоминать 1. (*возобновить в памяти*) muistua, muissutella, muissella; ~ об одном важном деле muistua yheštä tärkieštä asiešta; никак не могу ~ её адрес en nikuin voi muistua hänen ošoitehta; ~ прошлое muissella männyttä aikua **2.** (*упомянуть*) mainita; ~ добрым словом mainita hyvällä šanalla
вспомни||ться, вспоминаться muistuo mieleh, juohtuo mieleh; ~лось всякое kaikenmoista muistu mieleh; ~лась старая песня mieleh juohtu vanha laulu
вспомогательн||ый apu=; ~ класс apuluokka; ~ые средства apukeinot; ~ая программа apuohjelma; ~ глагол apuverbi
вспорхну||ть, вспархивать 1. (*легко взлететь*) purähtyä lentoh, hypähtyä lentoh, lennähtyä; бабочка ~ла из травы liipukkaini purähti lentoh heiniköštä **2.** (*быстро и легко подняться вверх*) äkkie noušša, äkkie lennähtyä; девочка ~ла вверх по лестнице tyttö äkkie nousi rappusie myöte ylöš
вспотеть hieštyö; ~ при быстрой ходьбе hieštyö poikkoseh aštuos's'a
вспугнуть, вспугивать (*испугав, заставить убежать, улететь*) pölättyä; ~ вора pölättyä rosvo
вспыльчиво kivakašti
вспыльчивость kivakkuš
вспыльчивый kivakka, kivakka|luontoni, kipa|vihani; по характеру он очень ~ luonnoltah hiän on oikein kivakka
вспыхну||ть, вспыхивать 1. (*быстро воспламениться*) leimahtua tuleh, šyttyö palamah; от удара молнии ~ло сухое дерево tuleniskušta leimahti tuleh kuiva puu **2.** (*ярко засветиться*) šyttyö; на небе ~ли звёзды taivahalla šytyttih tähet **3.** (*покраснеть*) rušota; ~ от радости rušota hyväštä mieleštä **4.** (*прийти в раздражённое состояние*) šyttyö vihah
вспышка 1. (*от* вспыхивать) leimahuš, välähyš; ~ пламени tuliliekin leimahuš **2.** (*фото- и кинотехники*) liekki|lamppu
вспять tuakši|päin; идти ~ kulkie tuakšipäin; ход истории ~ не повернёшь istorijan mänyö et kiännä
встава||ние noušomini, noušenta, noušu; почтить память ~нием kunnivoittua muistuo nouššen šeisual'l'ah

вставить, вставлять 1. (*вделать*) panna, ašettua; ~ вторую дверь ašettua toini ovi; ~ стекло в окно panna lasi ikkunah **2.** (*включить во что-л.*) lisätä, pistyä välih; ~ в программу lisätä ohjelmah; ~ словечко в разговор pistyä šana pakinan välih; не даёт никому слова ~ ei anna nikellä šananvuoruo

вставка 1. (*от* вставить 1.): ~ стёкол lasien ašetanta **2.** (*то, что вставлено*) lisyämini, lisäyš; платье с кружевными ~ми leninki prošvalisäykšien kera

вставн||ой 1. (*вставленный*) pantu, panetettu; ~ые зубы panetetut hampahat **2.** (*дополнительный*) irrallini; ~ая ария irrallini arija

вста||ть, вставать 1. (*подняться на ноги*) nousša, nousša šeisomah, šeisattuo; ~ с лавки nousša laučalta; ~ на стул nousša stuulalla; ~ из-за стола nousša stolan takuata; ~ на цыпочки nousša varpahuisillah; не вставая paikalta noušomatta **2.** (*подняться с постели*) nousša; ~ рано nousša aivoin; врач запретил больному ~ liäkäri kielti läsijyä noušomašta **3.** (*подняться на борьбу*) nousša puoluštamah, puoluštua; ~ на защиту бездомных собак puoluštua kojittomie koirie **4.** (*расположиться где-л.*) šeisattuo, ašettuo, ašettautuo; ~ у стены šeisattuo šeinäviereh; ~ на колени laškeutuo polvisillah **5.** (*возникнуть, появиться*) nousša; перед беженцами ~ли новые трудности pakolaisien eteh nousi uušie vaikeukšie **6.** (*приступить к работе, деятельности*) tulla, ruveta; ~ на смену tulla vahtivuoroh; ~ на лыжи ruveta hiihtämäh **7.** (*занять место*) nousša; солнце ещё не ~ло päiväni ei ole vielä nouššun **8.** (*остановиться*) šeisattuo; часы ~ли kellot šeisatuttih **9.** (*обойтись в какую-л. цену*) makšua, tulla makšamah, tulla hintah; этот дом ~л нам в цену tämä talo tuli meilä äijän makšamah **10.** (*покрыться льдом, замёрзнуть*) jiätyö; река ещё не ~ла joki ei ole vielä jiätyn ◊ волосы встают дыбом tukat nouššah pistyh; встать не с той ноги nousša pahalla piällä, nousša viärältä jalalta

встревоженно huoleštunuona

встревоженный huoleštunut; ~ вид huoleštunuon näköni

встревожи||ть huoleššuttua; врача ~ло состояние больного liäkärie huoleššutti läsijän kunto

встревожи||ться huoleštuo; все ~лись kaikin huoleššuttih

встрепену||ться 1. (*внезапно вздрогнуть, прийти в движение*) pörhistäytyö, pörhistyö; птица ~лась и полетела lintu pörhistäyty ta läksi lentoh **2.** (*выйти из состояния неподвижности, уныния*) virkistyö, eleytyö, jäpšähtyä; после болезни он ~лся и пошёл на поправку läsinnän jälkie hiän virkisty ta alko pareta

встрети||ть, встречать 1. (*натолкнуться*) tulla vaštah, tulla kohti, näkeytyö; ~ знакомого в библиотеке tulla vaštah tuttavalla kirjaštošša; ~ на улице tulla kohti pihalla **2.** (*выйти навстречу, принять*) tulla vaštah, ottua vaštah; договорились ~ гостей в аэропорту šovittih, jotta tullah vierahilla vaštah lentoašemalla; нас хорошо ~ли meitä hyvin otettih vaštah **3.** (*познакомиться*) tuttavuštuo; они ~лись и больше не расставались hyö tuttavuššuttih ta enämpi ei erottu **4.** (*дождаться наступления*) olla; ~ закат на озере olla päivänlašun aikana järvellä **5.** (*устроить празднование*) pruasnuija, juhlie; ~ юбилей pruasnuija merkkipäivyä

встрети||ться, встречаться 1. (*увидеться*) näkeytyö; ~ случайно näkeytyö šattumalla **2.** (*натолкнуться*) tulla vaštah, tulla kohti; в книге ~лись знакомые фотографии kirjašša tultih vaštah tuttavat valokuvat **3.** (*бывать, случаться*) olla; такое встречается в нашей жизни on šemmoista miän elämäššä **4.** (*спорт.*) tulla vaššakkah, taissella, otella; на ринге ~лись боксёры kehäššä oteltih nyrkkeilijät ◊ ещё встретимся на узкой дорожке tulet vielä miula vaštah, vielä velat makšetah

встреч||а 1. (*от* встретить 1) vaštah|tulo, vaštah šattumini, näkeytymini **2.** (*собрание, устраиваемое для знакомства, совместного проведения досуга*) tuttavuštumis|kokouš; ~ избирателей со своим депутатом valiččijien ta deputatin tuttavuštumiskokouš; вечер ~и выпускников näkeytymisilta; ~ праздника pruasniekan vaštahotto **3.** (*спорт.*) ottelu

встречн||ый 1. (*движущийся навстречу*) vaštah|tulija, vašta=; ~ поезд vaštahtulija juna; ~ое течение vaštavirta; ~ ветер vaštatuuli **2.** (*в знач. сущ.*) vaštah|tulija; здороваться со всеми ~ыми tervehtie kaikkie vaštahtulijie **3.** (*ответный*) vašta=, vaštah=; ~ое предложение vaštaehotuš; ~ое требование vaštahšuatava ◊ каждый встречный и поперечный jokahini vaštahtulija, vaikka ken

встряхивание puissanta

встряхну||ть, встряхивать 1. (*тряхнуть*) puissaltua, puistua, tärähyttyä; ~ градусник puissaltua kuumemittarie; ~ половики puissaltua matot; ~ головой puissaltua piätä; машину ~ло на дороге autuo tärähytti tiellä **2.** (*вывести из оцепенения*) šuaha tointumah, šuaha toipumah, šuaha šelviemäh

встряхнуться, встряхиваться 1. (*отряхнуться*) puistautuo; ~ от снега puistautuo lumešta **2.** (*выйти из оцепенения*) tointuo, toipuo, šelvitä, virkistyö

вступительн||ый 1. (*вводный, начальный*) avauš=; ~ое слово avauššanat **2.** (*связанный с поступлением, вступлением куда-л.*) piäšy=, liittymis=; ~ экзамен piäšytutkinto; ~ взнос liittymismakšu

вступи||ть, вступать 1. (*войти*) aštuo, marššie; освободители ~ли в село vapauttajat aššuttih kyläh **2.** (*стать ногами*) tallata, harpata; ~ в воду tallata veteh; ~ на камень harpata kivellä **3.** (*стать членом, участником*) liittyö, yhtyö; ~ в профсоюз liittyö ammattiliittoh; ~ в семью liittyö pereheh **4.** (*оказаться в каком-л. положении, состоянии, качестве*) tulla, ruveta, ryhtyö, šekautuo, alottua; ~ во владение tulla omistajakši; ~ в должность aštuo virkah; ~ в брак männä yhteh; ~ в свои права piäššä omih oikeukših; ~ на престол nousša valtaistumella

вступиться, вступаться ruveta puoluštamah, alkua puoluštua

вступление 1. (*от* вступить) liittymini, voimah|tulo; ~ в партию puoluveheh liittymini; ~ решения в силу piätökšen voimahtulo **2.** (*вступительная часть*) alku|šanat, alku=; оркестровое ~ orkesterin alkušoitto

встык limakkah; клеить обои ~ liimata šeinäpaperija limakkah

всунуть, всовывать 1. (*внутрь, в середину*) panna, pistyä; ~ руки в карманы panna kiät kormanoih; ~ ключ в замок pistyä avuan lukkuh **2.** (*заставить взять, навязать*) šotkie; ~ записку в руки šotkie lappu käteh

всухомятку kuiviltah, kuivana; съесть ужин ~ šyyvvä illallini kuiviltah

всухую 1. (*без смазки*) voitelomatta, voitamatta; чистить ружейный ствол ~ puhaštua pyššyn piippuo voitamatta **2.** (*без выпивки*) juomatta, ryyrryämättä, kuivin šuin **3.** (*спорт.*): проиграть ~ jiähä nollah

всучить, всучивать (*вплести*) kerrata, punuo; ~ в овечью шерсть собачью kerrata lampahan villah koiran villua

всхлип nyyčkytyš; раздался ~ kuulu nyyčkytyš

всхлипывание nyyčkytyš, nyyčkytäntä

всхлипыва||ть nyyčkyttyä; девочка уже не плакала, а ~ла tyttö enempyä ei itken, vain nyyčkytti

всходы oraš, orahat; первые ~ enšimmäiset orahat

всхожесть itävyš; хорошая ~ hyvä itävyš

всхож||ий hyvin itäjä; ~ие семена hyvin itäjät šiemenet

всхрапнуть, всхрапывать 1. (*прерывисто храпеть*) kuorškahtua, kuorškahella **2.** (*немного соснуть*) n'ukahtua; ~ немного после обеда n'ukahtua vähäsen päivallisen jälkeh

всхрапывание kuoršauš, kuorškumini

всы́пать, всыпа́ть (*насыпать куда-л.*) kuatua, panna, pirahuttua; ~ картошку в ящик kuatua potakat korih; ~ соли в воду pirahuttua šuolua veteh

всюду joka paikašša, joka kohašša, kaikkiella; везде и ~ joka paikašša

всяк||ий 1. (*каждый, любой*) joka, jokahini, vaikka ken; ~ день joka päivä; ~ прохожий joka kyličči kulkija; эту дорогу ~ укажет tämän tien jokahini juohattau **2.** (*всяческий*) kaikenmoini, kaiken|karvani; ~ие задания kaikenmoiset tehtävät; в этом магазине можно купить ~ие игрушки täštä kaupašta voit oštua kaikenmoista kukkaista ◊ безо всяких ei mitänä tuttavukšie; во всяком случае kuitenki; на всякий пожарный случай kaiken varalta

всячески kaikella keinoin, vaikka mitein; ~ поддерживать kannattua kaikella keinoin

втайне peitočči; ~ от всех kaikista peitočči

втачать ommella kiini, ommella paikoillah; ~ воротник ommella kaklušta paikoillah; ~ рукава ommella hiemat paikoillah

втащить, втаскивать 1. (*таща на себе, внести*) völjätä, retuuttua, äpäšie, vetyä; ~ сундук на чердак völjätä lipaš lakkah **2.** (*волоком*) vetyä; ~ в машину vetyä autoh **3.** (*ввести против желания*) vetyä; втащи ребёнка домой vejä lapši kotih

втащиться, втаскиваться völjäytyö; ~ на второй этаж völjäytyö toiseh kerrokšeh

втемяши||ться pällähtyä piäh; что тебе опять в голову ~лось? mitä šiula tuaš piäh pällähti?

втереть, втирать hieruo; ~ мазь в колено hieruo voijetta polveh ◊ втирать очки vetyä nenäštä, vetyä huuliparrašta

втереться, втираться 1. (*пропитаться при натирании*) imeytyö; мазь хорошо втёрлась в кожу voije hyvin imeyty ihoh **2.** (*проникнуть хитростью*) lyöttäytyö; ~ в компанию lyöttäytyö joukkoh **3.** (*пробраться с трудом*) tunkeutuo, šotkeutuo; ~ в очередь tunkeutuo jonoh

вте||чь, втекать virrata, juošša, laškie; этот ручей ~кает в лесное озеро tämä puro virtuau meččäjärveh

втёмную (*перен.*) šumman|mutikašša; действовать ~ toimie šummanmutikašša

втирание 1. (*от* втереть) hieromini, hieronta **2.** (*мазь для втирания*) voije, hieroma|voije

втиснуть, втискивать tunkie; ~ книгу на место tunkie kirja paikoillah

втиснуться, втискиваться tunkeutuo; ~ в машину tunkeutuo autoh

втолкнуть, вталкивать šotkie, tunkie; ~ пробку в горлышко бутылки šotkie korkki pullon šuuh

втолковать, втолковывать tolkuttua, päntätä piäh; всё это необходимо ему ~ tämä kaikki on pakko tolkuttua hänellä

втолочь šurvuo šekah

втоптать, втаптывать tallata; ~ окурок в песок tallata tupakinšätkä hiekkah

вторгаться, вторгнуться 1. (*войти силой*) hyökätä, tunkeutuo; ~ на чужую территорию hyökätä vierahalla alovehella **2.** (*бесцеремонно вмешаться*) šekautuo, ajautuo; ~ в чужие дела šekautuo vierahih aseih

вторжение 1. (*нападение*) hyökkyäntä, hyökkyämini, hyökkäyš **2.** (*вмешательство*) šekautumini, ajautumini

вторить 1. (*повторять звуки*) toistua **2.** (*соглашаться*) männä myötäh **3.** (*музык.*) myötyällä

вторично toiseh kertah; написать заявление ~ kirjuttua anomuš toiseh kertah

вторичн||ый 1. (*повторный*) toini, uuši; ~ вызов врача toini liäkärin kučču **2.** (*вторая ступень*) toini|kertani; ~ое явление toinikertani ilmijö **3.** (*побочный*) šivu=; ~ продукт šivutuoteh

вторник toini|arki; сестра приедет во ~ čikko tulou toisenaarkena

вторничный tois|arkini; ~ разговор toisarkini pakina

второгодник luokallah jiänyt

второгодничество luokalla|jiäntä

втор||ой 1. (*следующий за первым*) toini; ~ая смена toini vuoro; ~ая фаланга пальца человека pöhtö; ~ отрезанный от каравая ломоть хлеба laisan viiplo **2.** (*не ведущий*) toini; ~ пилот toini lentäjä **3.** (*о времени*): времени уже ~ час aikua jo on toini tunti; во ~ом часу toista käyvveššä **4.** (*наряду с первым*) toini; ~ая профессия toini ammatti; ~ая родина toini šyntymämua **5.** (*сорт, качество*) toini; я купил чай ~ого сорта oššin toisen sortin čäijyö; гостиница ~ого разряда toisen luokan hotelli **6.** (*получаемый делением на два*) toini; ~ая часть toini oša, puoli

второклассни||к, ~ца toisen luokan opaštuja, toini|luokkalaini

второкурсни||к, ~ца toisen vuosi|kurššin opaštuja

второпях kiirehissä; ~ я не заметил kiirehissä en huomannun

второразрядный toisen luokan; ~ ресторан toisen luokan ravintola

второсортный toisen|sorttini, toisen sortin; ~ товар toisen sortin tavara

второстепенн||ый 1. (*не основной*) tois|arvoni, toisen luokan, šivu=; ~ое дело toisarvoni asie; ~ писатель toisen luokan kirjuttaja **2.** (*лингв.*) šivu=; ~ые члены предложения virkkehen šivujäšenet

вторсырьё jättiet, romut, lumput

в-третьих kolmannekši

втрое 1. (*в три слоя, ряда*) kolmin kerroin; сложить бумагу ~ taivuttua paperi kolmin kerroin **2.** (*в три раза*) kolmeh kertah, kolmi|kertasešti; увеличить ~ šuurentua kolmikertasešti

втроём kolmen; путешествовать ~ matkuštua kolmen

втройне kolmi|kertasešti; заплатить ~ makšua kolmikertasešti

втулка 1. (*деталь с продольным отверстием*) tulkka; ~ колеса pyörän tulkka **2.** (*пробка*) tulkka, korkki; ~ от винной бочки viinatynnyrin tulkka

втянутый šiämeh painunut; ~ живот šiämeh painunut vačča

втяну||ть, втягивать 1. (*втащить*) vetyä; ~ невод на берег vetyä nuotta rantah **2.** (*вобрать в себя*) vetyä, imie; губка ~ла воду pešušieni imi vejen **3.** (*подтянуть внутрь*) vetyä; ~ голову в плечи vetyä piä olkapäih

втяну||ться, втягиваться 1. (*вобраться*) vetäytyö šiämeh; кошачьи когти ~лись kiššan kynnet vetäyvyttih šiämeh **2.** (*постепенно войти, углубиться*) painuo; щёки ~лись pošket painuttih **3.** (*постепенно привыкнуть*) tottuo; ~ в работу tottuo työh

вуалехвост (*зоол.*) huntu|häntä

вуалировать peitellä; ~ недостатки в работе peitellä työvikoja

вуаль verkko; шляпа с ~ю verkkolaitani hattu

вуз korkie|koulu; технический ~ teknillini korkiekoulu

вузовск||ий korkie|koulun, korkie|koulu=; ~ие учебники korkiekoulun oppikirjat

вулкан tuli|vuara; действующий ~ toimiva tulivuara; потухший ~ šammunut tulivuara; извержение ~а tulivuaran purkauš ◊ жить как на вулкане elyä kuin tulivuaran juurella

вулканизация vulkanointi

вулканизировать vulkanoija

вулканическ||ий vulkanini, tuli|peräni; ~ие горные породы vulkaniset kivilajit

вулканолог vulkanologi, tuli|vuarojen tutkija

вульгарно vulgarisešti, rumašti, hävittömäšti

вундеркинд ihmeh|lapši

вход 1. (*проникновение внутрь*) piäšy, šiämeh|piäšy, kulku; ~ воспрещён kulku on kielletty; плата за ~ piäšymakšu **2.** (*место, через которое проходят*) šiämeh mänö|paikka; главный ~ piäovi; догнать при ~е tavottua ovella

входящ||ий 1. (*человек*) tulija; ~ в двери ovešta tulija **2.** (*получаемый учреждением*) tulija; ~ документ tulija asiepaperi
вхождение šiämeh|mänö, šiämeh|tulo
вхожий: ◊ он вхож в наш дом hiän on meilä kävijä
вхолостую tyhjäh; двигатель работает ~ koneh ruatau tyhjäh
вцепи||ться, вцепляться tarttuo, tartteliutuo, tarrautuo; он крепко ~лся мне в руку hiän lujašti tarttu miun käteh; собака ~лась зубами в ногу прохожего koira tarrautu hampahillah kulkijan jalkah
вчера 1. (*накануне*) eklein; ~ был тёплый день elkein oli lämmin päivä **2.** (*недавно*) vašta, ei ammuin; ещё ~ сам был школьником, а теперь уже его дети в школу собираются ei ammuin iče oli koulupoikana, a nyt jo hänen lapšet kouluh šuoritah
вчерашний eklini; ~ разговор eklini pakina ◊ искать вчерашний день eččie eklistä päivyä, eččie viimevuotista lunta; жить вчерашним днём elyä eklistä päivyä
вчетверо 1. (*в четыре слоя*) nellin kerroin; сложить ~ kiäntyä nellin kerroin **2.** (*в четыре раза*) nelläh kertah; увеличить фотографию ~ šuurentua valokuva nelläh kertah; поднять цену ~ noštua hinta nelläh kertah
вчетвером nellän; их часто видели ~ heitä rikeneh nähtih nellän
в-четвёртых nellännekši
вчитаться, вчитываться: ~ в текст lukie teksti huolellisešti
вшестеро 1. (*в шесть слоёв*) kuušin kerroin; сложить ~ kiäntyä kuušin kerroin **2.** (*в шесть раз*) kuuteh kertah
вшестером kuuvven miehen; они были ~ hyö oltih kuuvven miehen
в-шестых kuuvvennekši
вшиветь täityö, tulla täisekši
вшивость täisyš, täijyntä
вшивый täisä
вширь: распространяться ~ levitä; раздаться ~ levetä, lihuo, paisuo; кусты стали разрастаться ~ penšahat alettih levitä
вшить ommella kiini; ~ карманы ommella kiini kormanot
въезд 1. (*от* въехать) ajo, tulo; право на ~ ajo-oikeuš **2.** (*место, где въезжают*) ajo|tie; ~ в город ajotie kaupunkih
въездн||ой tulo=; ~ые ворота tuloveräjä; ~ая виза muahtulolupa, viisumi
въесться iskeytyö; пыль въелась в одежду pöly iskeyty vuatteih
въеха||ть, въезжать 1. (*едучи, попасть внутрь*) ajua šiämeh; ~ во двор школы ajua koulun pihah **2.** (*поселиться*) muuttuo, ruveta elämäh; семья ~ла в новый дом pereh rupesi elämäh uuvvešša talošša **3.** (*едучи, взобраться*) nouša; ~ на гору nouša termän piällä
вы (*вас, вам, вами, о вас*) työ; приятно было с вами увидеться mielelläni teijän kera näkeyvyin; я к вам ещё загляну mie teilä vielä pistäyvyn; (*вежливое обращение*) Työ; дочь очень похожа на Вас tytär on oikein Teih näkömyä
выбежать, выбегать juošša; ~ из класса juošša luokašta; ~ на улицу juošša pihalla
выбелить valottua, šuaha valkiekši; ~ потолок valottua laki
выбивалка (*для ковров*) kolaššin
выби||ть, выбивать 1. (*ударом вышибить*) lyyvvä rikki, lyyvvä auki, potata auki; пинком ~ дверь potata ovi auki **2.** (*заставить отступить*) ajua pois **3.** (*выколотить*) puistua; ~ ковёр puistua matto **4.** (*уничтожить*) hävittyä, tuhota; град ~л посевы ruahšaje hävitti kylvöt **5.** (*сделать углубление*) hakata; ~ в скале ступени hakata kallivoh rappuset **6.** (*заострить*) takuo, kallita; ~ косы перед сенокосом takuo viikattehet ennein heinätöitä **7.** (*чек*) lyyvvä kassa|kuitti
выби||ться, выбиваться 1. (*с трудом преодолеть что-л.*) šelvitä, piäššä; ~ из долгов šelvitä veloista **2.** (*пробиться наружу*) tuprahtua; огонь ~лся из окна tuli tuprahti ikkunašta **3.** (*вылезти наружу*) tulla; волосы ~лись на лицо tukat tultih šilmillä ◊ выбиться из сил vaipuo, riutuo
выбоина 1. (*углубление в толще чего-л.*) kolo **2.** (*ухаб*) hauta; на дороге было несколько глубоких выбоин tiellä oli muutoma šyvä hauta
выбор 1. (*от* выбирать) valinta, valičenta; ~ профессии ammatin valičenta; право ~а valintaoikevuš; нет ~а ei ole valinnan varua **2.** (*о том, кто выбран или что выбрано*) valinta; согласиться с ~ом šuoštuo valintah **3.** (*ассортимент*) valinta|vara
выборн||ый 1. (*от* выборы) vaali=; ~ое собрание vaalikokouš; ~ая кампания vaalihommat **2.** (*избираемый голосованием*) valittu, valittava; ~ая должность vaalijen avulla täytettävä virka
выборочно valiččomalla, valiten
выборочн||ый valinta=; ~ая рубка леса mečän harvennušhakkuu
выборщик valiččija
выборы vaalit, valinta; ~ в органы местного самоуправления paikallisen hallintokunnan valinta
выбракованн||ый hylätty; ~ые животные hylätyt elukat
выбраковать, выбраковывать ruakata, hylätä; ~ часть товара ruakata oša tavaroista
выбрасывание pois luomini; ~ отходов jätteijen pois luomini
выбрать, выбирать 1. (*отобрать нужное*) valita; ~ подарок valita lahja **2.** (*вычистить*) puhaštua; ~ ягоды puhaštua marjat **3.** (*избрать голосованием*) valita **3.** (*израсходовать всё*) ottua, noštua, käyttyä kaikki; ~ весь картофель из ямы noštua kaikki potakat kuopašta; ~ месячный запас продуктов käyttyä kuukauven evähät **4.** (*улучить*): ~ минутку löytyä aikua
выбраться, выбираться (*с трудом выйти, выехать*) piäššä, šelvitä; ~ из леса piäššä mečäštä; ~ из долгов šelvitä veloista
выбрить, выбривать ajua, ajua pal'l'ahakši; ~ бороду ajua parta; ~ голову ajua piä pal'l'ahakši
выбриться, выбриваться ajua parta, ajua viikšet
выброси||ть, выбрасывать 1. (*освободиться от ненужного*) lykätä, luuvva, nakata pois, syytyä, vilahuttua; ~ отходы за борт судна lykätä jättiet laivan laijašta piäličči; ~ хлам на свалку luuvva kluamut kuatopaikalla; лиса ~ла всю рыбу на дорогу kala syyti kaikki kalat tienpuoleh **2.** (*вытолкнуть за пределы*) luuvva; печка ~ла дым в избу kiukua loi šavun pirttih **3.** (*грубо выгнать, отчислить*) lykätä, luuvva; ~ щенка на улицу luuvva koiranpentu pihalla **4.** (*выставить, выпустить*) heilahuttua, ojentua; ~ руку вправо ojentua käsi oikieh; ~ белый флаг luuvva valkie lippu; ~ трап с корабля luuvva laivaportahat ◊ выбросить из головы heittyä pois mieleštä
выброси||ться, выбрасываться 1. (*прыгнуть вниз*) hypätä; ~ с крыши hypätä katolta; ~ с парашютом hypätä laškuvarjolla **2.** (*выбраться резким стремительным движением*): лодка ~лась на берег veneh nousi maih **3.** (*извергнуться*) tuprahtua; в воздух ~лся фонтан нефти ilmah tuprahti oljyšuihku
выбытие pois lähtö, pois lähtömini
выбыть, выбывать lähtie pois, joutuo pois; ~ с прежнего места жительства lähtie pois entiseštä elinpaikašta; ~ из команды по болезни joutuo pois joukkovehešta läsinnän takie
выварить, вываривать 1. (*переварить*) keittyä liikua, keittyä mavuttomakši **2.** (*добыть из чего-л. варкой*) keittyä, erottua keittämällä; ~ соль из морской воды keittyä šuolua merivešteä
вывариться, вываривать kiehuo mavuttomakši
выведать, выведывать haissella, nuuškie, urkkie, uteilla; ~ все сплетни nuuškie kaikki juorut
вывезти, вывозить 1. (*везя, доставить куда-л.*) kulettua pois, viijä pois, vetyä pois; ~ дрова из леса kulettua halot

mečäštä; ~ детей из города viijä lapšet pois kaupunkista; ~ удобрения на поля vetyä apulantua peltoloilla **2.** (*привезти с собой*) kulettua, tuuvva; ~ ягоды на продажу tuuvva marjat myötäväkši **3.** (*экспортировать*) viijä muašta

выверить, выверять tarkistua; ~ списки избирателей tarkistua valiččijien nimiluvettelo

вывесить, вывешивать 1. (*повесить на открытом воздухе*) panna rippumah, riputtua; ~ бельё на улицу riputtua vuattiet kuivamah pihalla **2.** (*повесить для ознакомления*) panna; ~ объявление panna ilmotuš

вывеска nimi|taulu; ~ на магазине kaupan nimitaulu

выве||сти, выводить 1. (*привести, указывая дорогу*) kulettua, viijä, tuuvva; ~ заблудившихся к дороге kulettua ekšynyöt tiellä; тропинка ~ла к берегу озера polku vei järvirantah **2.** (*удалить за пределы*) ajua, viijä; ~ машину из гаража ajua auto tallista; ~ нарушителя из зала viijä pahanruataja pois šalista **3.** (*установить*) ašettua, panna; ~ антенну на крышу panna antenni katolla **4.** (*исключить*) erottua; ~ из состава жюри erottua arvoštelijien joukošta **5.** (*удалить, уничтожить*) puhaštua, hävittyä; ~ пятно puhaštua täplä; ~ бородавки hävittyä kašvajaiset; ~ сорняки hävittyä rikkaruohot **6.** (*изменить состояние, положение*) šuaha; ~ страну из кризиса šuaha valtakunta kriisitilantehešta **7.** (*произвести на свет, вырастить*) hautuo, kekšie, kašvattua; ~ цыплят hautuo kananpoikasie; ~ новый сорт цветов kekšie uuši kukkalaji; ~ новую породу овец kašvattua uuši lammašrotu ◊ вывести балл antua arvošana; вывести в люди šuattua rahvahan joukkoh; вывести из себя šiännyttyä, hermoššuttua; вывести на путь истинный šuattua oikiella tiellä; вывести на чистую воду šuaha pahantevot ilmih

выве||стись, выводиться 1. (*перестать существовать*) hävitä, katuo; пятно ~лось täplä kato; мыши ~лись hiiret hävittih **2.** (*родиться, появиться*) kuoriutuo; цыплята ~лись kananpoikaset kuoriuvuttih

выветривание tuuleuttamini; ~ комнаты huonehen tuuleuttamini

выветрить, выветривать tuuleuttua; ~ неприятный запах tuuleuttua paha haju

выветриться, выветриваться tuuleutuo

вывинтить kruuvata irti; ~ гайку kruuvata mutteri irti

вывих nyrvähyš; ~ пальца šormen nyrvähyš

вывихну||ть, вывихивать nyrvähyttyä, mučkahuttua; ~ руку nyrvähyttyä käsi; ребёнок споткнулся и ~л ногу lapši kompaštu ta nyrvähytti jalan

вывихну||ться, вывихиваться nyrvähtyä, mučkahtua, lähtie paikoiltah, lähtie šijoiltah; при падении ~лось плечо lanketešša läksi šijoiltah olkapiä

вывод 1. (*перемещение*) pois|šiirtämini; ~ войск šotajoukkojen poissšiirtämini **2.** (*итог, умозаключение*) piätöš

выводок poikoveh, pešoveh; утиный ~ šoršapoikoveh

вывоз 1. (*от* вывезти) pelaššuš, kuletuš, kuletanta, ajo; ~ людей из зоны затопления rahvahan pelaššuš tulva-alovehelta; ~ леса mečän ajo; разрешение на ~ vientälupa **2.** (*экспорт*) muašta|vientä

вывозн||ой vientä=; ~ая пошлина vientämakšu, vientätulli

выгадать, выгадывать hyötyö, šiäštyä; ~ при покупке hyötyö oštuas's'a; ~ время šiäštyä aikua

выглядеть näyttyä, olla minnih näkösenä; ~ молодо näyttyä nuorelta; ~ устало näyttyä vaipunuolta

выгляну||ть, выглядывать 1. (*посмотреть наружу*) kurkistua; ~ в дверь kurkistua ovešta **2.** (*появиться*) näyttäytyö; луна ~ла из-за тучи kuu näyttäyty pilven takuata

выгнать, выгонять ajua, ajua pois, paššittua pois, toimittua pois, (*шутл.*) antua potut, antua könösen kyyti, antua kaloššin kuva šelkäh; ~ со двора ajua pihalta; ~ из школы ajua koulušta; ~ скот на пастбище piäštyä karja laitumella; ~ незваных гостей paššittua pois kuččumattomat vierahat

выгну||тый koukku=, kovera; ~ палец koukkušormi; ~ая спина koukkušelkä

выгну||ть, выгибать koukistua, taivuttua; кошка ~ла спину kišša koukisti šelkäh; ~ жесть taivuttua pläkkie

выгнуться, выгибаться koukistuo, taipuo

выговор 1. (*манера произношения*) pakina|luatu, iäntämyš; нечёткий ~ epäšelvä iäntämyš **2.** (*внушение*) muissutuš; строгий ~ ankara muissutuš

выговорить, выговаривать 1. (*произнести вслух*) šanuo iäneh **2.** (*об артикуляции*) iäntyä; ~ звук правильно iäntyä iännehtä oikein

выговориться, выговариваться šanuo šuu tyhjäkši

выгод||а hyöty; иметь ~у hyötyö; взаимная ~ molomminpuolini hyöty

выгодно hyövyllisešti; ~ продать урожай картофеля hyövyllisešti myyvvä potakat

выгодн||ый hyövyllini, hyötysä; ~ая сделка hyövyllini kauppa

выгон 1. (*от* выгнать) ajo, ajanta; ~ коров на пастбище lehmien ajo laitumella **2.** (*пастбище*) karjan|mua, laijun, poskouttina

выгоре||ть, выгорать 1. (*уничтожиться от огня*) palua tuhkakši; многие деревни ~ли во время войны monet kylät palettih tuhkakši šovan aikana **2.** (*потерять цвет*) olla päivän polttamana, vierrä; платок совсем ~л за лето päivä kokonah poltti paikan kešän aikana, paikka kokonah vieri kešän aikana **3.** (*погибнуть*) palua; от жары ~ли посевы kuumuošta palettih kylvöt **4.** (*закончиться*) loppuo; керосин в лампе давно уже ~л öljy lampušša oli jo ammuin loppun

выгородить, выгораживать (*отделить изгородью*) aijottua; ~ участок aijottua tonttimua

выгородиться, выгораживаться (*отгородиться*) aijottuo

выгрести, выгребать korjata, vetyä; ~ щепки от поленницы korjata laššut halkopinon luota; ~ золу из печки vetyä tuhkat kiukuašta

выгрузить, выгружать purkua

выгрузиться, выгружаться purkautuo

выгрузка puranta, purkamini

выгрызть, выгрызать jyršie, purra, n'akertua

выдави||ть, выдавливать 1. (*сдавив, извлечь*) puristua; ~ сок из ягод puristua marjoista mehu **2.** (*давлением выломить*) painua rikki; ~ оконное стекло painua ikkunalasi rikki **3.** (*оставить отпечаток*) lyyvvä leima, painua leima, painua jälki; ~ номер на медной пластинке painua numero vaškilevyh **4.** (*перен.*): ~ слово väkeh paissa; ~ улыбку väkeh muhie

выдавиться, выдавливаться 1. (*извлекаться давлением*) puristuo **2.** (*выжаться давлением*) painuo rikki **3.** (*отпечататься*) painuo, leimautuo

выданье miehellä anto, miehellä antamini; девушка на ~ antilaš

выда||ть, выдавать 1. (*дать, передать*) antua, makšua, luovuttua; ~ аванс antua avanšši **2.** (*замуж*) antua; ~ замуж antua miehellä **3.** (*сделать известным*) pal'l'aštua, šuattua ilmi; ~ чужие секреты pal'l'aštua vierahat šalaisuot; ~ явочную квартиру šuattua ilmi peittokorttieri **4.** (*предать*) pettyä; он никого не ~л hiän ei niketä pettän **5.** (*представить не тем, что есть на самом деле*) šanoutuo, šanuo; ~ себя за родственника šanoutuo heimolaisekši; ~ копию картины за оригинал šanuo kuvan kopijuo originaliksi

выда||ться, выдаваться 1. (*выступить вперёд*) olota, jatkuo; скала ~ётся в озеро kallivo olkonou järvellä päin; отмель ~ётся в озеро liete jatkuu järvellä päin; у него ~ются скулы hänellä ollah leviet poškipiät **2.** (*случиться*) tulla, šattuo; лето ~лось дождливое kešä tuli vihmasa; ~лся подходящий случай šattu paššuava tilaisuš

выдача 1. (*от* выдать) anto, antamini, luovuttamini, makšu; ~ паспортов paššijen antamini; ~ террористов terroristien luovuttamini; ~ зарплаты palkan makšu **2.** (*тайны*) šalaisuon pal'l'aštamini

выдающ||ийся huomattava, etövä; ~ человек huomattava ihmini; ~ееся событие merkittävä tapahuš; ~ вклад в науку šuuri panoš tietoh

выдвижн||ой vejettävä; ~ая доска vejettävä lauta

выдвинуть, выдвигать 1. (*двигая, продвинуть*) vetyä auki; ~ ящик комода vetyä auki piironkin louta **2.** (*представить для обсуждения*) panna, ilmottua; ~ кандидатуру panna ehokkahakši; ~ свои требования ilmottua omat vuatimukšet; ~ обвинение ilmottua šyytöš **3.** (*выделить среди других*) ylentyä, šiirtyä; ~ главным редактором газеты šiirtyä lehen piätoimittajakši

выдвину||ться, выдвигаться 1. (*двигаясь, переместиться вперёд*) šiirtyö eteh, avautuo; ящик стола ~лся stolan louta avautu **2.** (*занять видное положение*) yletä, kohota

выдворени||е karkotuš, karkottamini, pakko|lähtö; подвергнуться ~ю из страны joutuo karkotettavakši muašta

выдворить, выдворять karkottua, ajua pois, pakottua lähtömäh

выделать, выделывать 1. (*искусно изготовить*) luatie nerokkahašti; ~ деревянную шкатулку nerokkahašti luatie puuškatulkka **2.** (*обработать кожу, шкуру*) muokata; ~ кожу muokata nahka

выделение 1. (*от целого*) erottamini, valinta **2.** (*в чьё-л. пользование*) antamini **3.** (*выделение от других*) erotuš **4.** (*хим.*) erittely

выделить, выделять 1. (*вычленить*) erottua, valita; ~ главное erottua tärkein **2.** (*отдать в пользование*) antua; ~ место для строительства antua rakennuštila; ~ квартиру молодожёнам antua korttieri nuorella parikunnalla **3.** (*отметить, подчеркнуть*) erottua; ~ слова волнистой линией erottua šanat ualtoviivalla **4.** (*выделить из организма*) eritellä

выдели||ться, выделяться 1. (*отделиться от общего*) erota, erottautuo; сын женился и ~лся poika akottu ta erottautu **2.** (*отличиться среди других*) erota; ~ красивым голосом среди поющих erota kaunehella iänellä laulajien joukošta **3.** (*выйти наружу*) erittyö, lähtie, noušša; поднялась температура и стал выделяться пот nousi kuume ta alko noušša hiki

выделк||а 1. *см.* выделывание **2.** (*качество, способ обработки*): кожа хорошей ~и hyvin parkittu nahka

выделывание 1. (*от* выделывать) valmissuš, luajinta, luatimini **2.** (*обработка*) muokkauš, muokkuamini

выдергать, выдёргивать nyhtie, kiskuo; ~ все гвозди kiskuo kaikki nuaklat

выдержанно rauhallisešti, vakavašti

выдержанный 1. (*отвечающий требованиям высокого качества*) kypšytetty, hyvin kypšytetty, kypšynyt; ~ сыр kypšytetty juušto **2.** (*обладающий выдержкой*) vakava, rauhallini; ~ по характеру vakava luonnoltah

выдерж||ать, выдерживать 1. (*сохранить свои свойства*) keštyä; мост не ~ит такой нагрузки šilta ei keššä tämmöistä painuo **2.** (*стойко перенести*) keštyä; у больного крепкое сердце, ~ит операцию läsijällä on luja šyväin, keštäy leikkuun; таким образом никто долго не ~ит tällä keinoin pitälti ei niken keššä **3.** (*владеть собой*) keštyä, malttua, tirppua; она не ~ала, чтобы не сказать hiän ei keštän olla šanomatta; дети не ~али и рассмеялись lapšet ei voitu olla nakramatta **4.** (*соблюсти, не допуская отклонений*) piteliytyö; ~ допустимую норму piteliytyö luvallista miäryä **5.** (*долгим хранением довести до высокого качества*) kypšyttyä; ~ вино kypšyttyä viinua ◇ книга выдержала несколько изданий kirjašta on luajittu ušiempie painokšie; выдержать характер pisyö lujana

выдержк||а[1] 1. (*самообладание*) rauhallisuš, vakavuš; ему не хватает ~и hiän on rauhallisutta vailla **2.** (*вина, сыра*) kypšytyš **3.** (*фото*) valotuš|aika; уменьшить ~у vähentyä valotušaikua

выдержка[2] (*отрывок, цитата*) kappaleh, pätkä

выдернуть, выдёргивать kiskuo, kisaltua, nyhtie, nyhältyä, vetyä, vejältyä; ~ зуб kiskuo hammaš; ~ гриб с корнем vejältyä šieni juurineh

выдерну||ться, выдёргиваться lähtie pois, luiskahtua, irtautuo; нитка ~лась из иголки rihma luiskahti nieklan šilmäštä

выдоить, выдаивать lypšyä; ~ козу lypšyä kosa

выдоиться, выдаиваться tulla lypšetykši

выдох uloš|henkityš; сильный ~ luja uloshenkityš

выдохнуть, выдыхать henkittyä uloš, piäštyä henkähyš

выдохну||ться, выдыхаться (*потерять запах, вкус, крепость*) haihtuo; духи совсем ~лись hajuvesi kokonah haihtu

выдра (*зоол.*) šuarva

выдрать, выдирать 1. (*вырвать*) repäissä, revältyä, repie pois, kiskuo; ~ несколько листов из тетради revältyä monieš šivu vihkošta **2.** (*наказать*) lyyvvä, piekšyä, vetyä, möhkilöijä; ~ за волосы vetyä tukista; ~ за уши vetyä korvista

выдуманн||ый kekšitty; ~ая история kekšitty juttu

выдума||ть, выдумывать kekšie; что они опять ~ли mitä hyö tuaš kekšittih

выдуматься, выдумываться tulla mieleh, juolahtua mieleh, pällähtyä piäh

выдумк||а 1. (*изобретательность*) kekšintä|kyky, kekšiväisyš **2.** (*затея*) kekšintä; это всё детские ~и tämä kaikki on lapšien kekšintyä

выдумщи||к, ~ца kekšijä

выдумывание kekšimini, kekšintä; прекрати ~ heitä pois kekšintäš

выду||ть, выдувать 1. (*дуя, очистить*) puhaltua; ~ пепел из трубки puhaltua porot piipušta **2.** (*изготовить дутьём*) puhaltua

выезд 1. (*отъезд*) lähtö; разрешение на ~ lähtölupa; день ~а lähtöpäivä **2.** (*место, откуда выезжают*) lähtö|paikka; сразу при ~е из города šamašša kaupunkista lähtiessä

выездить taivuttua, kouluttua; ~ лошадь kouluttua hevoista

выездн||ой 1. (*от* выезжать) ajo=; ~ая лошадь ajoheponi **2.** (*проведённый за пределами постоянного местонахождения*): ~ спектакль teatterin ulko|puolella esitetty näytelmä

выесть, выеда||ть 1. (*съесть внутреннюю часть*) šyyvvä šiämi; ~ творожную начинку из пирога šyyvvä piiruan rahkašiämi **2.** (*вытравить*) šyyvvä, polttua, kirvellä; дымом ~ет глаза šavu kirpelöy šilmie

выехать, выезжать 1. (*уехать*) ajua; ~ за ворота ajua veräjien tuakši; ~ на озеро ajua järvellä **2.** (*оставить прежнее место жительства*) lähtie pois; ~ со старой квартиры lähtie pois entiseštä korttierista **3.** (*прибыть куда-л.*) tulla; ~ в город tulla kaupunkih

выжарки *см.* вытопки

выжать[1], выжимать 1. (*выдавить*) pušertua, puristua; ~ сок из ягод puristua mehu marjoista **2.** (*отжать выстиранное*) pušertua; ~ бельё pušertua vuattiet **3.** (*спорт.*) punnistua; ~ пятьдесят килограммов punnistua viisikymmentä kiluo

выжа||ть[2], выжинать (*произвести жатву*) leikata; ещё не вся рожь ~та ei vielä kaikki ruis ole leikattu

выжа||ться, выжиматься tulla, puristuo; из семян подсолнечника ~лось много масла päivänkukan šiemenistä tuli äijä šiemenvoita

выждать, выжидать vuottua; ~ пока все уйдут vuottua, kuni kaikin lähetäh pois

выж||ечь, выжигать 1. (*уничтожить*) polttua; солнце ~гло поля päiväni poltti pellot **2.** (*сделать знак*) polttua; ~ знак на ухе овцы polttua merkki lampahan korvah **3.** (*изготовить путём обжигания*) polttua; ~ кирпич polttua tiilie

выживаемость eloh|jiämini, eloh|jiäntä

выживание: борьба за ~ henkissä|pisymis|taistelu

выжигание polttamini, poltto; ~ по дереву polttopiiruššuš

выжидание vuotto, vuottamini

выжидательно viivytellen, vuottaen

выжидательн||ый viivyttelövä; занять ~ую позицию jiähä vuottamah

выжи||ть, выживать 1. (*остаться в живых*) jiähä eloh; ~ любой ценой jiähä eloh hinnalla millä hyväh **2.** (*сохраниться*) šäilyö; во время ледникового периода не ~ли многие виды растений jiäkauven aikana monet kašvilajit ei šäilytty ◇ выжить из ума lähtie järeltä, šekuo piältä, lähtie haitukalta

вызвать, вызывать 1. (*пригласить*) kučču; ~ для разговора kučču pakinoilla; ~ врача на дом kučču liäkäri kotih; ~ такси tilata taksi **2.** (*явиться причиной чего-л.*) šuaha; ~ смех šuaha nakramah; ~ рвоту šuaha okšentamah

вызваться, вызываться lupautuo, šuoštuo; ~ помочь lupautuo auttamah

вызволить, вызволять piäštyä, vapauttua; ~ птицу из клетки piästyä lintu häkistä

выздороветь, выздоравливать pareta, olla parenomiseh päin, tervehtyö; больной уже начал ~ läsijä jo alko pareta

выздоровление parenomini, parenenta, tervehtymini

вызов 1. (*от* вызвать) kučču; ~ врача на дом liäkärin kučču kotih; ~ такси taksin tiluamini **2.** (*документ, содержащий официальное приглашение*) kučču; ~ на конференцию kučču konferenšših **3.** (*готовность вступить в спор, борьбу*) noušomini toisien mieltä vaštah; бросить ~ всему коллективу nouššа koko kollektiivin mieltä vaštah

вызревание kypšymini, kypšyntä

вызреть, вызревать kypšyö

вызубрить, вызубривать (*сделать зазубрины*) pykälöijä

выигра||ть, выигрывать 1. (*приобрести в результате участия*) voittua; ~ в лотерею voittua arpapelissä **2.** (*одержать верх*) voittua; ~ войну voittua šovašša; ~ в лыжных соревнованиях voittua hiihtokilpailuissa **3.** (*выгадать*) hyötyö, voittua; от этого он только ~ет šiitä hiän vain hyötyy ◇ выиграть время voittua aikua

выигрыш 1. (*победа*) voitto **2.** (*то, что выиграно*) voitto; ~ пал на мой номер voitto šattu miun numerolla **3.** (*выгода*) hyöty; быть в ~е šuaha hyötyö

выигрышн||ый voitto=; ~ билет voittolippu; ~ая позиция voittoašema

выйти, выходи́ть 1. (*уйти*) lähtie, männä; ~ из магазина lähtie kaupašta; ~ в дверь männä ovešta **2.** (*оказаться, появиться где-л.*) männä, tulla, lähtie; ~ на дорогу männä tiellä; ~ из отпуска tulla lomalta; ~ на прогулку lähtie kävelyllä **3.** (*перестать быть в каком-л. состоянии*) piäššä, heittyä, mänettyä; ~ из затруднения piäššä vaikiešta tilantehešta; ~ из терпения mänettyä kärsivällisyš; ~ из-под власти родителей piäššä vanhempien vallan alta; ~ из моды lähtie muojista; ~ из долгов piäššä veloista **4.** (*достичь какого-л. статуса*) piäššä, tulla; ~ главным редактором piäššä piätoimittajakši; ~ в победители tulla voittajakši; ~ замуж männä miehellä **5.** (*получиться*) tulla; из него мог бы ~ хороший учитель häneštä vois' tulla hyvä opaštaja **6.** (*быть опубликованным*) ilmeštyö; сегодня вышел свежий номер газеты tänäpiänä ilmešty lehen uuši numero **7.** (*случиться, произойти*) šattuo, tapahtuo, käyvvä; так вышло, что... niin šattu, jotta... **8.** (*произойти из какой-то среды*) olla lähtösin; ~ из народа olla lähtösin rahvahan rivilöistä **9.** (*окончиться*) loppuo; вышли все сроки loputtih kaikki miäräajat **10.** (*обратиться к кому-л.*) kiäntyö kenennih puoleh; ~ на профсоюз kiäntyö ammattiliiton puoleh **11.** (*получиться*) tulla; из этой ткани выйдет костюм täštä kankahašta tulou puku **12.** (*быть обращённым куда-л.*) olla minnenih päin; окно выходит на озеро ikkuna on järvellä päin; эта дверь выходит на балкон tämä ovi viey parvekkehella ◇ не выходит из головы ei lähe mieleštä; выйти боком tietyä mitä mukšu makšau; выйти из себя mänettyä ičenhallinta; выйти из возраста tulla yli-ikäsekši; ростом не вышел on pienikašvoni; выйти наружу tulla ilmi; не вышла лицом ei ole kaunehuolla pilattu

выкармливание ruokinta, ruokkimini, šyötäntä, šyöttämini

выкати||ть, выкатывать (*катя, вести*) vierettyä; ~ велосипед из гаража vierettyä polkupyörä tallista ◇ выкатить глаза kačella šilmät pyörienä

выкатиться, выкатываться (*покатившись, уйти*) vierrä; мяч ~лся из рук pallo vieri käsistä; из глаз ~лись слёзы šilmistä viertih kyynälet

выкачать, выкачивать (*качая, удалить*) pumpata; ~ воду из подвала pumpata vesi karšinašta

выкидыш 1. (*самопроизвольное прерывание беременности*) murentautumini **2.** (*недоношенный плод*) kuolluona šyntynyt šikivö

выкипе||ть, выкипать kiehuo tyhjäkši, kiehuo kuivih; вода ~ла vesi kiehu kuivih

выклевать, выклёвывать n'okkie; ~ корм n'okkie ruoka

выключатель šähkö|katkuaja

выключение katkuamini, katkuanta, šammuttamini, šammutanta

выключить, выключать (*отключить*) katata, šammuttua, piettyä; ~ ток katata virta; ~ двигатель šammuttua koneh; ~ свет šammuttua valot

выключиться, выключаться kateta, šammuo, piettyö

выковать, выковывать 1. (*изготовить ковкой*) takuo; ~ подкову takuo heposenkenkä **2.** (*воспитать, создать*) kašvattua, kouluttua; ~ надёжные кадры kašvattua luotettavie ruatajie

выковывание 1. (*изготовление ковкой*) takomini, tavonta **2.** (*воспитание, подготовка*) kašvattamini, kouluttamini

выколотить, выколачивать 1. (*выбить*) lyyvvä, takuo; ~ пробку из горлышка бутылки lyyvvä korkki pullon šuušta **2.** (*вытряхивать*) puistua; ~ ковры puistua matot **3.** (*размять*) pehmentyä; ~ кожу pehmentyä nahkua ◇ выколотить долги puistua velat

выколоть, выкалывать 1. (*проткнуть остриём*) puhata; ~ глаз puhata šilmä **2.** (*нанести на коже узор*) tatuoija **3.** (*вырубить*) lohata; ~ кусок льда lohata jiämöykäleh ◇ темно, хоть глаз выколи pimie, kuin šäkissä, pimie, hoš šilmäh pissä

выкопать, выкапывать 1. (*вырыть*) kaivua; ~ канаву kaivua oja **2.** (*копая, извлечь*) kuokkie; ~ картофель kuokkie potakat **3.** (*отыскать*) löytyä; ~ редкую книгу löytyä harvinaini kirja

выкорм kašvatuš, kašvattamini, šyöttö, šyöttämini; взять бычка на ~ ottua härkävasikka šyötettäväkši

выкормить, выкармливать kašvattua, elättyä, šyöttyä; ~ поросят kašvattua poršahat

выкорчевать, выкорчёвывать murtua juurineh; ~ пни murtua kannot juurineh

выкорчёвывание murranta, murtamini

выкоси||ть, выкашивать 1. (*скосить траву*) niittyä **2.** (*унич-*

тожить) hävittyä, šortua; тиф ~л полдеревни lavantauti šorti puolen kylyä

выкраси||ться (*покрыться краской*) mualautuo; стены ~лись ровно šeinät mualauvuttih tašasešti

выкрасть, выкрадывать varaštua

выкрик karjahuš

выкрикивание karjahtelu

выкрикнуть, выкрикивать karjahella, karjuo

выкроить, выкраивать (*вырезать нужную форму*) viillä; ~ юбку viillä hameh

выкройка israsti, malli

выкрути||ться, выкручиваться 1. (*вынуться, выпасть*) lieštyö, tipahtua; винтик ~лся kruuvi liešty **2.** (*ловко вывернуться*) šelvitä; он легко ~тся hiän vähällä vaivalla šelviey

выкуп 1. (*от* выкупать) lunaššuš, lunaštamini **2.** (*плата*) lunaššuš, makšu; требовать ~ vuatie lunaššušta, vuatie makšuo

вы́купать peššä; ~ ребёнка peššä lapši

вы́купить, выкупа́ть 1. (*заплатив, получить*) lunaštua; ~ из ломбарда свои вещи lunaštua lombardista omat tavarat

выкупиться, выкупаться lunaštua iččie, lunaštautuo; заложник сумел ~ panttivanki šai lunaštua iččeh

выкурить, выкуривать 1. (*докурить до конца*) polttua tupakki loppuh **2.** (*израсходовать всё курево*) polttua kaikki tupakit **3.** (*выгнать дымом*) šavuštua; ~ комаров из палатки šavuštua šiäkšet teltašta; ~ лису из норы šavuštua repo čuumušta **4.** (*принудить уйти*) ajua pois; ~ из дому ajua pois koista

выкусить, выкусывать šyyvvä, n'akertua, purra ◊ на-ка выкуси! täššä šiula! täštä šiula!

вылазка (*выход из осаждённого укрепления для нападения на противника*) hyökkäyš

вылака||ть (*лакая, выпить или съесть*) lakkie; котёнок ~л всё молоко kikki lakki kaiken maijon

вылезть, вылезти, вылеза||ть 1. (*выбраться, карабкаясь, цепляясь*) kömpie, kommertua, kapuaštautuo; ~ из оврага kömpie ojašta **2.** (*высунуться, выбиться*) tulla; волосы всё время ~ют на глаза tukat koko ajan tullah šilmillä **3.** (*с трудом избавиться*) šelvitä; ~ из долгов šelvitä veloista **4.** (*о волосах, шерсти*) lähtie; с собаки ~ет шерсть koirašta lähtöy karva

вылет lento, lentoh|lähtö; время ~а lentohlähtöaika

вылете||ть, вылетать 1. (*полететь откуда-л.*) lentyä; пчела ~ла из улья mehiläini lenti pöntöštä **2.** (*направиться воздушным транспортом*) lähtie lentokonehella; он сегодня ~л в Москву hiän tänäpiänä läksi lentokonehella Moskovah **3.** (*вырвавшись, подняться в воздух*) lentyä; ~ла, как пробка из бутылки lenti, kuin korkki pullošta **4.** (*выпасть*) kirvota, tipahtua; ~ из седла kirvota šatulašta **5.** (*стремительно появиться*) viuhahtua; на дорогу ~л заяц tiellä viuhahti jänis ◊ вылететь из головы tipahtua piäštä; вылететь в трубу joutuo konkuršših

вылечить, вылечивать parentua; ~ болезнь parentua tauti

вылечиться, вылечиваться pareta, toipuo tauvista, tointuo tauvista; полностью ~ kokonah pareta

вылиза||ть, вылизывать 1. (*очистить лизаньем*) nuolla; ~ ложку nuolla lusikka **2.** (*вычистить*) nuolla; кошка тщательно ~ла котёнка kišša tarkkaseh nuoli pentuh

вылитый (*отлитый*) valettu; ~ из чугуна valurauvašta valettu

выли||ть, выливать 1. (*заставить вытечь*) kuatua; ~ молоко в бидон kuatua maito hinkkih **2.** (*изготовить литьём*) valua; памятник ~т из меди muistopačaš on valettu vaškista **3.** (*дать выход какому-л. чувству*); ~ всё негодование purkua kaiken šiäntymisen

выли||ться, выливаться 1. (*вытечь*) valuo pois, vuotua pois **2.** (*принять какую-л. форму, вид, облик*) muotoštuo, muuttuo, tulla; случайная встреча может ~ в любовь šattumaini vaštahtulo voit muotoštuo rakkahuokši; во что всё это выльется? mitä täštä kaikešta tulou? **3.** (*проявиться*) tuntuo; в музыке ~лась тоска композитора по родине musiikissa tuntu šäveltäjän koti-ikävä

вылов 1. (*ловля*) pyyvväntä; ~ рыбы неводами kalan pyyvväntä nuotalla **2.** (*улов*) šualis; дневной ~ päivän šualis

выловить, вылавливать 1. (*ловя, добыть*) pyytyä, šuaha; ~ много рыбы pyytyä äijän kalua **2.** (*истребить*) pyytyä kaikki, hävittyä; ~ мышей hävittyä kaikki hiiret

выложить, выкладывать 1. (*положить, вынув откуда-л.*) purkua, tyhjentyä, panna; ~ всё из кармана tyhjentyä kormano; ~ книги на стол panna kirjat stolalla **2.** (*выстлать, вымостить*) piälyštyä, kattua; ~ двор каменной плиткой piälyštyä piha kivilevylöillä; ~ дёрном kattua turpehella; ~ камнем kivettyä **3.** (*соорудить*) muurata; ~ новую печь muurata uuši kiukua **4.** (*заплатить*) makšua; ~ хорошенькую сумму makšua hyvät rahat

выложиться, выкладываться panna kaikki voimat

вылупиться, вылупляться (*выйти из яйца*) kuoriutuo munašta

вымазать, вымазывать (*покрыть чем-л.*) voitua, voijella; ~ смолой voitua tervalla; ~ жиром voitua rašvalla; ~ печь глиной šaveta kiukua

выманить, выманивать 1. (*маня, вызвать*) muanittua; ~ собаку на улицу muanittua koira pihalla **2.** (*получить хитростью*) muanittua, šuaha muanittamalla; ~ последние деньги muanittua viimeset rahat

выменять, выменивать vajehtua, šuaha vaihto|kaupalla; ~ дом на квартиру vajehtua talo korttierih; ~ корову на лошадь šuaha vaihtokaupalla lehmäštä heponi

вымер||еть, вымирать 1. (*погибнуть, исчезнуть полностью*) kuolla, hävitä, hävitä šuku|puuttieh; динозавры давно ~ли dinosaurit on jo ammuin hävitty **2.** (*опустеть*) tyhjetä; в голодные годы многие деревни ~ли nälkävuosina monet kylät tyhjettih

вымерзание 1. (*растений*) kylmämini **2.** (*воды, земли*) jiätymini

вымерзнуть, вымерзать 1. (*о растениях и насекомых*) kylmyä **2.** (*о водоёмах*) jiätyö

вымерить, вымеривать mitata; ~ глубину озера mitata järven šyvyš

вымесить, вымешивать šotkie; ~ тесто šotkie taikina

вымести, выметать pyyhkie pois; ~ стружки pyyhkie pois laššut

вместить, вымещать koštua, makšua velat

вымета||ть 1. (*отложить икру*) kutuo, heittyä mähnä; щука уже ~ла икру hauki jo kuto **2.** (*выпустить побег, росток*) työntyä, piäštyä; ~ побег työntyä okša

вымирание 1. (*полное исчезновение*) häviemini, hävientä, kuolomini **2.** (*опустение*) tyhjenömini

вымогатель, ~ница 1. (*требующий чего-л. угрозами*) uhaten vuatija **2.** (*выпрашивающий*) priššuaja

вымогать 1. (*требовать*) vuatie; ~ деньги vuatie rahua **2.** (*выпрашивать*) priššata

вымокнуть 1. (*промокнуть*) kaštuo liko|märäkši, kaštuo läpi|märäkši, kaštuo läpi|liukkusih **2.** (*полежав в воде или другой жидкости, изменить качество*) livota; солёная рыба не успела ~ šuolani kala ei kerinnyn livota

вымолвить virkkua, šanuo; он не успел и слова ~ hiän ei kerinnyn ni šanua virkkua

вымолить, вымаливать molimalla molie; ~ прощение molimalla molie proškenieta

выморить, вымаривать hävittyä; ~ тараканов hävittyä russakat

выморози||ть, вымораживать 1. (*выстудить*) jähyttyä;

не закрыли дверь и ~ли комнату ei pantu ovie kiini ta jähytettih huoneh **2.** (*выдержать на морозе*) pityä pakkasešša; ~ бельё pityä vuatteita pakkasešša **3.** (*истребить холодом*) kylmättyä; ~ тараканов kylmättyä russakat

вымостить piälyštyä; ~ двор камнем piälyštyä piha kivellä

вымотать, выматывать (*изнурить, измучить*) nyhtie, kiskuo, muokata, vaivuttua; ~ лошадь тяжёлой работой vaivuttua heponi jykiellä työllä; ~ все нервы nyhtie kaikki hermot

вымочи||ть, вымачивать 1. (*сделать мокрым*) kaštua; дождь ~л лес vihma kašto mečän **2.** (*подержать в воде или другой жидкости*) livottua; ~ солёную рыбу livottua šuolakalua **3.** (*погубить влагой*) hapattua; дождь ~л все посевы vihma hapatti kaikki kylvöt

вымпел 1. (*военн.*) tunto|lippu **2.** (*награда*) voitto|lippu

вымывание huuhtomini, huuhonta; ~ солей из почвы šuolan huuhtomini muašta

вымыс||ел 1. (*фантазия*) kekšimini, kekšintä; в книге нет ~ла kirjašša ei ole kekšintyä **2.** (*ложь*) valeh

вымыть peššä; ~ руки перед едой peššä kiät ennein šyöntyä

вымышленн||ый kekšitty; ~ случай kekšitty tapahuš; ~ое имя kekšitty nimi

вымя utaret; коровье ~ lehmän utaret

вымять, выминать 1. (*сделать мягким*) pehmentyä; ~ бумагу pehmentyä paperi **2.** (*стоптать*) tallata; ~ посевы tallata kylvöt

вынесение 1. (*доставка*) viemini **2.** (*выноска*) kantamini **3.** (*постановка вперёд*) ašettamini, näkyvih panomini **4.** (*терпение*) keššäntä, keštämini **5.** (*на обсуждение*) käsiteltäväkši panenta

вынести, выноси́ть 1. (*неся, удалить*) viijä pois, kantua pois; ~ ненужные вещи viijä pois tarpehettomat tavarat **2.** (*выдвинуть вперёд*) työntyä eteh, tuuvva eteh, šiirtyä eteh; ~ вперёд знамя tuuvva eteh lippu **3.** (*предложить для обсуждения*) panna käsiteltäväkši; ~ для обсуждения новую книгу panna käsiteltäväkši uuši kirja **4.** (*вытерпеть*) keštyä; ~ зубную боль keštyä hammaškipuo **5.** (*приняв решение, объявить*) ilmottua; ~ приговор ilmottua tuomijo ◇ вынести за скобки viijä šulkehien ulkopuolella; вынести благодарность passipoittua, kiittyä, ilmottua kiitokšet

вынос 1. (*проводы умершего к месту погребения*) vainuan kantamini ruumisautoh **2.** (*унос*) poisvienti **3.** (*постановка для обсуждения*) käsiteltäväkši panenta

вы́носить, вынашивать 1. (*обдумать до полной ясности*) hautuo, kypšytellä; ~ идею kypšytellä ajatušta **2.** (*родить, проносив ребёнка полный срок*) kantua **3.** (*износить*) pityä loppuh, kuluttua

выносливость keštävyš, šitkeyš, kešto|kyky

выносли||вый keštäjä; ~ые люди keštäjät ihmiset

выносной šiirto=, šiirrettävä; ~ микрофон šiirtomikrofoni

вынудить, вынуждать 1. (*заставить выполнить*) pakottua; ~ вернуться pakottua myöštymäh **2.** (*добиться силой*) šuaha pakottamalla; ~ дать согласие pakottamalla šuaha šuoštumah

вынужденн||ый pakko=, pakollini; ~ая посадка pakkolaškeutumini; ~ое молчание pakollini iänettäolo

вынуть, вынимать ottua; ~ выпечку из печки ottua sriäpnät kiukuašta; ~ руки из карманов ottua kiät kormanoista ◇ вынь да положь anna heti paikalla, anna šiinä paikkasešša

вынырну||ть, выныривать (*нырнув, всплыть*) nouššа pinnalla; из воды ~л дельфин veještä nousi pinnalla delfiini

выпад 1. (*спорт.*) heittäytymini jalan varah **2.** (*враждебное выступление*) hyökkäyš

выпадание 1. (*медиц.*) laškeutumini, šolahtamini; ~ прямой кишки peräšuolen šolahtamini **2.** (*об осадках*) šatamini, vihmumini, laškeutumini; ~ росы kaštien laškeutumini

выпалить, выпаливать 1. (*выстрелить*) ampuo pamahuttua, ampuo paukahuttua **2.** (*сказать быстро*) šanuo pamahuttua

выпас karjan|mua, poskouttina, laijun

выпа||сть, выпадать 1. (*упасть, вывалиться*) kirvota, tipahtua; трубка ~ла изо рта piippu kirposi šuušta **2.** (*вылезти*) lähtie; ~ли последние волосы lähettih viimeset tukat **3.** (*об атмосферных осадках*) šatua, lanketa, laškeutuo; ~ло мало осадков vähän on šatan; ~ла роса laškeutu kašše **4.** (*выбыть*) joutuo pois; ~ из игры joutuo pois pelistä **5.** (*достаться*) šattuo ošalla, tulla ošakši; ему ~л выигрыш hänellä tuli ošakši voitto **6.** (*выдаться*) šattuo; ~ла безветренная погода šattu tyyni šiä

выпечка 1. (*процесс выпекания*) paistamini, paissanta, sriäpintä, sriäppimini, leivonta, leipomini **2.** (*выпечные изделия*) sriäpinät, sriäpnät, sriäpintähiset, leivokšet, tevokšet

выпечь, выпекать 1. (*изготовить посредством печения*) paistua, leipuo; ~ дневную норму хлеба paistua päivän leivät **2.** (*испечь до готовности*) paistua kypšekši

выпе||чься, выпекаться paistuo; хлеб хорошо ~кся leivät hyvin paissuttih

выписать, выписывать 1. (*переписать часть текста*) kirjuttua; ~ в тетрадь загадки kirjuttua vihkoh arvautukšet **2.** (*написать или изобразить старательно*) kirjuttua; ~ красиво все буквы kirjuttua kaunehešti kaikki kirjaimet **3.** (*составить документ*) kirjuttua; ~ квитанцию kirjuttua kuitti **4.** (*сделать письменный заказ на доставку*) tilata; ~ газету на год tilata šanomalehti vuuvvekši **5.** (*исключить из состава*) piäštyä pois, ottua pois; ~ больного из больницы piäštyä läsijä pois šairalašta; ~ из домовой книги ottua pois talon kirjoista

выписка 1. (*переписывание*) kirjuttamini; ~ загадок в тетрадь arvautukšien kirjuttamini vihkoh **2.** (*от* выписать 4) tilauš, tiluamini; ~ газет šanomalehtien tilauš **3.** (*исключение из состава*) pois|otto, pois|piäštämini; ~ из домовой книги pois-otto talon kirjoista; ~ из больницы šairalašta poispiäštämini **4.** (*то, что выписано из текста, документа*) ote; ~ из документа ote dokumentista

выпить, выпива||ть 1. (*пить*) juuvva; ~ залпом juuvva yhteh henkeh; по утрам он ~ет чашку кофе huomenekšilla hiän juou kupin kahvie **2.** (*временами пить спиртное, принять спиртной напиток*) ryypätä, männä viinah, juopotella, ottua ročkut; он любит ~ hiän tykkyäy ryypätä

выплавить, выплавлять šulattua; ~ часть чугуна šulattua oša valorautua

выплавиться, выплавляться šulua

выплавка šulatuš, šulattamini

выплакать (*излить в слезах*) keventyä mieltä itkömällä; ~ своё горе huuhtuo šuru kyynälillä

выплакаться itkie kylliksi

выплат||а makšu, makšamini; ~ алиментов ruokon makšamini; ~ долга velan makšu; производить ~у премии makšua palkintorahat

выплатить, выплачивать makšua; ~ долги makšua velat; ~ заработную плату makšua palkka

выплескать, выплёскивать läikyttyä, läikytellä; ~ воду из ведра läikyttyä vesi šankošta

выплеснуть, выплёскивать 1. (*вылить сразу*) lorahuttua, hurahuttua **2.** (*вынести на сушу*) heittyä rannalla

выплесну||ться, выплёскиваться 1. (*вылиться через край*) läikähtyä; кофе ~лся на скатерть kahvi läikähti skuatterilla **2.** (*из воды*) hypätä; рыбка ~лась из воды kala hyppäsi veještä

выплы||ть, выплывать 1. (*плывя, появиться*) uija, kulkie; лодка ~ла на середину озера veneh kulki kešellä järvie **2.** (*до-*

браться до берега вплавь) piäššä uimalla rantah **3.** (*стать видимым*) ilmeštyö; луна ~ла из-за тучи kuu ilmešty pilven takuata

выполз||ти, выползать 1. (*выползая, появиться*) luikertua; змея ~ла на дорогу kiärmis luikerti tiellä **2.** (*выбраться ползком*) ryömie **3.** (*показаться*) ilmeštyö; из-за леса ~ла грозовая туча mečän takuata ilmešty ukkosen pilvi

выполнение ruatamini, täyttämini, luatimini

выполнимость toteutumis|mahollisuš

выполним||ый toteutuja, toteutuvissa olija; ~ое задание toteutuvissa olija tehtävä

выполнить, выполнять 1. (*осуществить, совершить*) täyttyä; ~ приказ täyttyä käšky **2.** (*сделать, изготовить*) luatie; ~ чертёж luatie piirroš

выполоскать, выполаскивать 1. (*промыть, полоская в воде*) huuhtuo; ~ бельё huuhtuo vuattiet **2.** (*промыть для очистки*) huuhella; ~ рот huuhella šuu

выполоть, выпалывать kitkie; ~ грядки kitkie penkeret

выпорхнуть, выпархивать pörähtyä lentoh; ~ из гнезда pörähtyä lentoh pešäštä

выправить, выправлять 1. (*сделать прямым, ровным*) ojentua, šuorentua; ~ кривые гвозди ojentua viärät nuaklat; ~ стену ojentua šeinä; ~ косу kallita viikateh **2.** (*улучшить*) parentua; ~ отношения parentua šuhtehet **3.** (*внести исправления*) korjata; ~ рукопись korjata käsikirjutuš **4.** (*наточить*) terottua; ~ топор terottua kirveš

выправиться, выправляться 1. (*стать прямым*) ojeta, šuoreta **2.** (*стать лучше*) pareta, tulla paremmakši

выправка ryhti; военная ~ šotilašryhti

выправление 1. (*выпрямление*) ojentamini, šuorentamini **2.** (*оздоровление*) parentamini

выпросить, выпрашивать mankuo, kerjätä, šuaha mankumalla, šuaha n'urkumalla; ~ деньги mankuo rahua; ~ прощение šuaha mankumalla proškenie

выпроситься, выпрашиваться šuaha lupa; ~ на улицу šuaha lupa lähtie pihalla

выпрыгнуть, выпрыгивать hypätä; ~ на дорогу hypätä tiellä

выпрямить, выпрямлять ojentua, šuorentua; ~ спину ojentua šelkä; ~ дорогу šuorentua tie

выпрямиться, выпрямляться ojeta, šuoreta

выпрямление ojenomini, šuorenomini

выпукло-вогнут||ый kuperan|kovera; ~ая линза kuperankovera linssi

выпуклость koveruš, kumuruš

выпукл||ый kovera, kumura; ~ая поверхность kumura piälyštä

выпуск 1. (*продукции*) tuottehen valmissuš **2.** (*транспорта на линию*) liikkeheh|lašku **3.** (*из печати*) julkaisu **4.** (*радио и ТВ передач*) lähetyš **5.** (*группа учащихся, закончивших учебное заведение одновременно*) šamana vuotena koulun piättänyöt

выпускни||к, ~ца piättö|luokan opaštuja, piättö|kurššin opaštuja

выпусти||ть, выпускать 1. (*отпустить*) piäštyä pois, laškie pois; ~ птицу из клетки piäštyä lintu häkistä; ~ воду из ванны laškie vesi vannašta **2.** (*разрешить выход для участия в чём-л.*) laškie liikkeheh, piäštyä; ~ на линию новые автобусы piäštyä liikkeheh uuvvet autobuššit; ~ на арену дрессированных медведей piäštyä arenalla koulutettuja konteita **3.** (*обучив, отчислить*) valmistua; в этом году университет ~л девять учителей карельского языка tänä vuotena yliopisto valmisti yhekšän karjalan kielen opaštajua **4.** (*из печати*) julkaissa **5.** (*выставить наружу*) näyttyä, noštua; ~ когти näyttyä kynnet; ~ воротник noštua kaklušta

выпучи||ть, выпучивать (*сделать выпуклым*) noštua, pullistua; за ночь на реке ~ло лёд yön aikana jovella nošti jiän

выпучиться, выпучиваться (*стать выпуклым*) pullistuo, olla pullallah

выпь (*зоол.*) kakluš|haikara

выработа||ть, вырабатывать 1. (*произвести*) valmistua, tuottua; ~ полуфабрикаты tuottua puolivalmistehie **2.** (*развить в себе*) kehittyä, kašvattua; ~ дикцию kehittyä iäntämistä **3.** (*исчерпать*) käyttyä loppuh; рудник давно ~н kaivoš on ammuin käytetty loppuh

выработа||ться, вырабатываться 1. (*образоваться, создаться*) kehittyö; с годами ~лся характер vuosien mukah kehitty luonto **2.** (*стать кем-л.*) tulla, kašvua; из тебя ~лся хороший лыжник šiušta tuli hyvä hiihtäjä **3.** (*исчерпаться*) tyhjetä

выработка 1. (*то, что выработано*) valmissuš, tuotanto; ~ электроэнергии šähkövoiman tuotanto; годовая ~ vuosituotanto **2.** (*привитие навыков*) kehittämini, kašvattamini, kehityš, kašvatuš; ~ навыков к труду työkašvatuš

выражать 1. *см.* выразить **2.** (*являться отражением*) ilmentyä, kuvaštua; ~ общественное мнение ilmentyä yleistä mieltä

выражени||е 1. (*о внешнем проявлении внутренних свойств и состояния человека*) ilme|kuva, ilme; ~ глаз šilmien ilme **2.** (*фраза, оборот речи*) šanonta, šanontahini; по ~ю Пушкина Puškinin šanojen mukah **3.** (*матем.*) laušekeh ◊ без выражения ilmettömäšti; с выражением ilmekkähäšti

выразитель, ~ница ilmentäjä; ~ воли народа rahvahan tahtojen ilmentäjä

выразительно ilmekkähäšti; ~ читать стихи ilmekkähäšti lukie runoja

выразительность ilmekkyš

выразительн||ый 1. (*ярко выражающий мысли и чувства*) ilmekäš; ~ые глаза ilmekkähät šilmät **2.** (*многозначительный*) äijän|šanoja, merkiččijä; ~ взгляд äijänšanoja kačahuš **3.** (*предназначенный для художественного изображения чего-л.*) ilmaisu=; ~ые средства языка kielen ilmaisukeinot

выразить, выражать 1. (*передать в каком-л. внешнем проявлении*) näyttyä, ilmentyä; ~ взглядом näyttyä kačahukšella **2.** (*исчислить в каких-л. единицах*) näyttyä; ~ экономическое состояние в цифрах näyttyä talouvellini tilanneh numeroissa

вырази||ться, выражаться 1. (*проявиться*) näkyö, tulla näkyvih, ilmetä; в этом разговоре ~лся его характер täššä pakinašša tuli näkyvih hänen luonto **2.** (*передать мысль*) šanuo, virkkua; ~ неудачно pahoin šanuo

вырасти, вырастать 1. (*стать выше ростом, крупнее*) kašvua; он вырос у нас на глазах hiän kašvo meijän šilmissä **2.** (*стать зрелым*) varttuo; пришла пора ~ tuli aika varttuo **3.** (*стать кем-л., каким-л.*) tulla, kašvua; они вырастут хорошими людьми heistä tulou hyvyä rahvašta **4.** (*где-л., в каких-л. условиях*) kašvua; мы здесь родились и выросли myö olemma tiälä šyntyn tai kašvan **5.** (*увеличиться в объёме, силе*) kašvua, nouša; цены выросли hinnat nouštih **6.** (*появиться*) kohota; на месте старой деревни выросла новая vanhan kylän tilalla kohosi uuši **7.** (*подрасти*) kašvua; она выросла из этой куртки tämä takki mäni hänellä pienekši

вырастить, выращивать kašvattua; ~ новую породу коров kašvattua uuši lehmärotu; ~ свои овощи kašvattua omat vihannekšet

выращивание kašvattamini, kašvatuš, viljely, koulutuš; ~ цветов kukkien kašvattamini; ~ научных кадров nuorien tutkijien kašvattamini

вырвать, вырывать 1. (*извлечь, удалить, взять, отнять*) kiskuo, kisaltua, nyhtie, nyhältyä, vejältyä, revältyä; ~ зуб kiskuo hammaš; ~ сорняк с корнями nyhältyä rikkaruoho juurineh; ~ из рук revältyä käsistä **2.** (*добиться принуждением,*

угрозами) šuaha pakottamalla; ~ согласие šuaha pakottamalla šuoštumah

вырва||ться, вырываться 1. (*высвободиться*) piäššä pakoh, piäššä eris, piäššä pois **2.** (*выпасть*) kirvota, tipahtua; сумка ~лась из рук laukku kirposi käsistä **3.** (*обогнав, уйти вперёд*) ryntätä eteh, rynnätä eteh **4.** (*устремиться наружу*) tuprahtua; огонь ~лся из окна tuli tuprahti ikkunašta **5.** (*внезапно прозвучать*) piässä; у него ~лся вздох häneltä piäsi henkähyš

вырез piän|reikä; небольшой ~ pieni piänreikä

вырезание leikkuamini, leikkuanta, leikkauš

вы́резать, вырезáть 1. (*удалить*) leikata; ~ аппендицит leikata umpišuoli **2.** (*сделать выкройку*) leikata, viillä; ~ воротник viillä kaklušta; ~ выкройку leikata israsti **3.** (*получить посредством резьбы*) leikata; ~ из дерева свисток leikata puušta pilli **4.** (*истребить*) tappua, hävittyä; ~ кур tappua kanat

вырезка 1. (*вырезанная часть*) leikeh; ~ из газеты lehtileikeh **2.** (*высший сорт мяса*) filee

выровнять, выравнивать 1. (*сделать ровным*) šilentyä, tašottua; ~ дорогу šilentyä tie **2.** (*направить по прямой*) šuorentua, ojentua; ~ ряды šuorentua rivit ◇ выровнять шаг tašata aškelet toisien kävelyn mukah

выровняться, выравниваться 1. (*стать ровным*) šiletä, tašottuo **2.** (*выпрямиться*) ojeta, šuoreta

выродиться, вырождаться 1. (*утратить ценные свойства*) paheta **2.** (*исчезнуть, перевестись*) hävitä

выронить kirvottua, tipahuttua; ~ ложку из рук kirvottua lusikka käsistä

вырост (*нарост, выпуклость*) kašvantahini ◇ шить на вырост ommella kašvantavaran kera

вырубить, вырубать 1. (*уничтожить рубкой*) kuatua, hävittyä; ~ в городе старые деревья kuatua kaupunkissa vanhat puut **2.** (*срубая, освободить площадь*) hakata; ~ просеку hakata linjua **3.** (*отколоть*) lohata ~ кусок льда из ледяной глыбы lohata kappaleh jiäplaunikošta

вырубк||а 1. (*место, где вырублен лес*) hakkauš; собирать ягоды на старой ~е poimie marjua vanhalla hakkaukšella **2.** (*от* вырубать) hakkuu; ~ леса mečän hakkuu

вырулить, выруливать ohjata; ~ к дому ohjata pihah

выручить, выручать 1. (*помочь*) pelaštua, auttua; ~ в беде auttua hätätilanteheššа; ~ деньгами auttua rahalla **2.** (*получить деньги за товар*) šuaha rahat myönnäštä

выручка 1. (*помощь*) apu **2.** (*прибыль*) myöntä|tuloš; дневная ~ päivän myöntätuloš ◇ прийти на выручку tulla auttamah

вырыть, вырывать kaivua; ~ колодец kaivua kaivo

выряди||ться, выряжаться manklautuo; куда ты так ~лась? minne olet noin manklautun?

высадить, высаживать 1. (*растения в открытый грунт*) issuttua **2.** (*заставить выйти из транспорта*) jättyä, laškie, panna, ajua pois; ~ без билета из поезда liputta panna pois junašta; ~ десант laškie desantti muah

высадиться, высаживаться nouššа; ~ на берег ночью nouššа rantah yöllä

высверлить, высверливать porata, kairata; ~ отверстие porata reikä

высвободить, высвобождать 1. (*освободить, вытащить*) piäštyä, vetyä; ~ ногу из стремени piäštyä jalka jaluštimešta; ~ руку из рукава vetyä käsi hiemašta **2.** (*освободить для другого применения*) löytyä; ~ время для чтения löytyä aikua lukomiseh

высвободи||ться, высвобождаться 1. (*избавиться*) piäššä, piässä eris; ~ от скучного собеседника piässä eris ikävästä pakinakaverista **2.** (*оказаться свободным, незанятым*) tyhjetä, vapautuo, löytyö; ведро ~лось šanko tyhjeni; это помещение должно скоро ~ tämä huoneh ruttoh tyhjenöy

высев kylvö, kylvämini, kylväntä; норма ~а kylvömiärä

высевающ||ий kylväjä, kylvö=; ~ие машины kylvökonehet

высевки akanat

высекание hakkuamini, veštämini

выселить, выселять 1. (*заставить покинуть место жительства*) panna pois, ajua pois; ~ из квартиры panna pois korttierista **2.** (*переселить*) šiirtyä; ~ на новое место жительства šiirtyä uuvvella elinpaikalla

высечь[1], высекать 1. (*вырезать, вырубить на камне*) hakata; ~ надпись на камне hakata kirjutuš kiveh **2.** (*выдолбить, вырубить из камня*) veštyä kiveštä **3.** (*добыть искру*) veštyä; ~ искру veštyä tuli

высечь[2] (*наказать*) lyyvvä; ~ вицей antua viččua

высидеть, высиживать 1. (*просидеть с трудом*) istuo töin|tuškin; ~ до конца istuo töintuškin loppuh šuate **2.** (*вывести птенцов*) hautuo; ~ птенцов hautuo poikasie

высиживание 1. (*сидение*) hautomini **2.** (*выведение птенцов*) istumini; ~ птенцов poikasien hautomini

высказа||ть, высказывать šanuo; я ~жу всё, что думаю об этом šanon kaikki, mitä täštä ajattelen

высказаться, высказываться šanuo; ~ против šanuo vaštah

высказывание šanontahini

выскоблить, выскабливать kavistua; ~ всё до капли kavistua joka tippa

выскользнуть, выскальзывать 1. (*выпасть из рук*) tipahtua käsistä, luiskahtua käsistä **2.** (*быстро и незаметно выйти*) luiskahtua, lipšahtua; ~ за дверь luiskahtua ovešta ◇ выскользнуть из памяти unohtuo

выскочи||ть, выскакивать 1. (*выпрыгнуть*) hypätä pois, viuhahtua, tuprahtua; ~ из машины hypätä autošta; неожиданно на дорогу ~л лось yhtäkkie tiellä viuhahti hirvi **2.** (*появиться на поверхности*) nouššа, kohota; на губе ~ла простуда huuleh nousi rökkö **3.** (*выпасть, вылететь*) kirvota, tipahtua, lentyä; винтик ~л kruuvi kirposi; крышка ~ла kanši lenti pois ◇ выскочить замуж hypähtyä miehellä; выскочить из головы unohtuo

выскрести, выскребать kavistua, kuaputtua

выслать, высылать 1. (*послать*) työntyä; ~ деньги на дорогу työntyä matkarahat **2.** (*отправить куда-л.*) käškie; ~ детей в другую комнату käškie lapšet toiseh huoneheh **3.** (*сослать*) karkottua

выследить, выслеживать piässä jälkilöillä, piäšyštäytyö jälellä; ~ банду piässä rosvojoukon jälkilöillä

выслеживание jälellä piäšyštäytymini

выслуг||а: ~ лет työ|vuuvvet; уйти на пенсию за ~ой лет piässä eläkkehellä työvuosien mukah; надбавка за ~у лет ikälisä

выслужить, выслуживать 1. (*прослужить какое-то время*) palvella; ~ десять лет palvella kymmenen vuotta **2.** (*получить за службу*) tienata; ~ пенсию tienata eläkeh

выслужиться, выслуживаться 1. (*продвинуться по службе*) kohota, piässä šuurempah virkah **2.** (*угодничеством добиваться расположения*) tienata hyvyä nimie

выслуша||ть, выслушивать 1. (*прослушать до конца*) kuunnella loppuh šuate **2.** (*медиц.*) kuunnella; доктор ~л лёгкие больного liäkäri kuunteli läsijän keuhkoja

выслушивание kuuntelu, kuuntelomini

высмеять, высмеивать pityä nakrettavana, pityä nakrun|pilkkana

высмеяться nakrua kyllitellen

высморкать, высмаркивать niistyä; ~ нос niistyä nenä

высмотреть, высматривать 1. (*обнаружить, найти, заметить*) huomata, löytyä, kaččuo; ~ среди фотографий нужную huomata valokuvien šejašta tarvis; ~ место для строительства löytyä tila rakennušta varten **2.** (*увидев, разглядеть полностью*) kaččuo, kačella, nähä **3.** (*всматриваясь*

искать, следить) kurkissella, kikissellä; что ты всё время высматриваешь mitä šie koko ajan kurkistelet ◇ высмотреть все глаза kaččuo šilmät šokiekši

высок||ий 1. (*о человеке большого роста*) pitkä|kašvoni, šuuri|kašvoni, pitkä, šuuri, korkie, šolakka; ~ мужчина pitkä mieš; ~ дом korkie talo; ~ая гора korkie vuara **2.** (*значительный по степени проявления*) šuuri, korkie; ~ урожай šuuri šato; ~ое кровяное давление korkie verenpaino; ~ие требования šuuret vuatimukšet **3.** (*очень хороший, отличный*) erin|omani; товары ~ого качества erinomaset luavultah tavarat **4.** (*выдающийся, важный*) korkie|arvoni, arvosa; ~ гость korkiearvoni vieraš; ~ая честь šuuri kunnivo **5.** (*возвышенный, благородный*) korkie|lentoni, ylövä, erin|omani; ~ие мысли korkielentoset ajatukšet; ~ая цель ylövä tarkotuš **6.** (*о звуке, голосе*) korkie iäni, tenori

высоко korkiella

высоковольтн||ый: ~ая линия šuuri|jänniteh|linja

высокогорный: ~ климат vuara|ilmašto

высокодоходный hyvä|tulokšellini, korkie|tulokšellini

высококалорийный korkie|kalorini

высококачественный hyvä|luatuni

высококвалифицированный pätövä, korkie|tašoni; ~ работник korkietašoni ammattimieš

высокомерие koppavuš, ylpevyš

высокомерный koppava, ylpie|mielini

высокообразованный korkiešti koulutettu

высокоодарённый erikoisen lahjakaš, nerokaš

высокооплачиваемый korkie|palkkani

высокопоставленный korkie|virkani

высокоразвитый hyvin kehittynyt

высокохудожественный taitehellisešti korkie|tašoni

высокоэффективный tehokaš

высосать, высасывать imie; ~ молоко из бутылочки imie maito pullosešta ◇ высосать все соки из кого-л. imie kaikki voimat keštänih; высосать из пальца ottua taivahašta

высот||а 1. (*величина снизу вверх*) korkevuš; ~ помещения huonehen korkevuš; ~ полёта lentokorkevuš; на ~е десяти метров kymmenen metrin korkevuolla **2.** (*возвышенность*) kukkula; захватить ~у vallata kukkula **3.** (*высокий уровень развития*) tašo; овладеть ~ами мастерства piäššä korkietašosekši; быть на ~е предъявляемых требований vaššata vuatimukšie **4.** (*величина, сила чего-л.*) šuuruš, korkevuš; ~ температуры kuumien korkevuš **5.** (*геом.*) korkevuš **6.** (*качество звука*) korkevuš

высотка kukkula

высотник 1. (*строитель*) moni|kertasien talojen rakentaja, moni|kerrokšisien talojen rakentaja **2.** (*лётчик*) korkevuš|-lentäjä **3.** (*альпинист*) vuoristo|kiipeilijä **4.** (*прыгун*) korkevuš|hyppyäjä

высотн||ый 1. (*от* высота) korkevuš=; ~ая болезнь vuoristotauti **2.** (*многоэтажный*) moni|kertani, moni|kerrokšini; ~ дом monikertani talo

высотомер korkevuš|mittari

высох||нуть, высыхать 1. (*стать сухим*) kuivua; лужи ~ли lätäköt kuivettih; слёзы ~ли kyynälet kuivettih **2.** (*завянуть*) kuivua; без поливки цветы ~ли kaštelomatta kukat kuivettih

выспаться, высыпáться muata kyllitellen

выспевание kypšymini, kypšyntä; ~ ягод marjojen kypšymini

выспросить, выспрашивать kyšellä; подробно всё ~ tarkkaseh kaikki kyšellä

выставить, выставлять 1. (*вынести за пределы*) viijä, noštua; ~ цветы на улицу viijä kukat pihalla **2.** (*удалить вставленное*) ottua pois; ~ на лето двойные рамы ottua pois kešäkši tuplaikkunat **3.** (*выдвинуть вперёд часть тела*) työntyä, ašettua, panna; ~ вперёд руки työntyä eteh kiät **4.** (*предъявить кому-л.*) antua makšettavakši; ~ счёт на крупную сумму antua makšettavakši šuurisummani lašku **5.** (*расставить для охраны*) ašettua; ~ охрану ašettua varteiččijat **6.** (*показать, подчеркнуть в каком-л. виде*) panna, näyttyä; ~ на посмешище panna nakrettavakši; ~ себя в непривлекательном виде näyttyä iččie epämukavašša kunnošša **7.** (*поставить*) panna; ~ оценки в классный журнал panna arvošanat luokan päiväkirjah

выставк||а näyttely; книжная ~ kirjanäyttely; посетитель ~и näyttelyvieraš, näyttelyn kaččoja

выставочный näyttely=; ~ зал näyttelyšali

выстирать peššä; ~ половики за лето peššä matot kešän aikana

высто||ять, выстаивать 1. (*простоять долго*) pitälti šeisuo; ~ в очереди за билетами pitälti šeisuo lippujonošša **2.** (*устоять*) pisyö pissyššä, šäilyö, keštyä; этот дом ~ит ещё долго tämä talo pisyy pissyššä vielä pitälti; ни одна яблоня не ~яла в эти морозы ei niyksi omenapuu šäilyn näillä pakkasilla

выстрадать 1. (*пережить много горя*) käršie; много пришлось ~ за долгую жизнь äijä piti käršie pitkyä ikyä elyäššä **2.** (*достичь, претерпев страдания*) šuaha käršimykšen kautti

выстрел ammunta, laukauš; послышались ~ы alko kuuluo ammunta

выстрелить ampuo; ~ из ружья ampuo pyššyštä

выстрелять ampuo loppuh; ~ все патроны ampuo loppuh patrunat

выстричь, выстригать leikata, keritä; ~ волосы leikata tukkie; ~ овец keritä lampahie

выстрогать, выстругивать 1. (*рубанком*) höylätä **2.** (*ножом*) vuolla

выстроить, выстраивать 1. (*соорудить*) rakentua; ~ новый дом на месте прежнего rakentua uuši talo entisen tilalla **2.** (*поставить строем, выстраивать*) panna, ašettua; ~ в ряд panna rivih

выстроиться, выстраиваться 1. (*стать строем, расположиться в определённом порядке*) järještäytyö; ~ в ряд järještäytyö rivih **2.** (*строиться*) nouššа, tulla rakennetukši

выстрочить, выстрачивать tikata; ~ край воротника tikata kakluššan reuna

выступ törrökeh; ~ скалы kallivon törrökeh

выступи||ть, выступать 1. (*выйти вперёд*) harpata eteh, tulla eteh; ~ из толпы harpata eteh rahvašjoukošta **2.** (*отправиться куда-л.*) liikkeytyö, lähtie; ~ в поход lähtie retkellä **3.** (*выдаться наружу*) törröttyä, törčöttyä, piipottua; из воды ~ли камни veještä törrötettih kivet **4.** (*перед публикой*) paissa, pityä pakinua; ~ на собрании paissa kokoukšešša; ~ в газете kirjuttua šanomalehteh; хор ~л перед гостями города kuoro laulo kaupunkin vierahilla **5.** (*о проявлении чувств, эмоций*) tulla; слёзы ~ли на глазах от радости kyynälet tultih šilmih hyväštä mieleštä

выступлени||е 1. (*отправление*) liikkeyvyntä, liikkehellä|lähtö; время ~я lähtöaika, liikkehellä lähtöaika **2.** (*перед публикой*) pakinan pitämini, pakinanpito; ~ депутата перед избирателями deputatin pakinanpito valiččijien ieššä; ~ в печати lehtikirjutuš; ~ хора kuoron laulamini

высунуть, высовывать pistyä, työntyä; ~ голову из окна pistyä piä ikkunašta; ~ язык työntyä kieli šuušta ◇ бежать высунув язык juošša kieli vyön alla

высушить, высушивать kuivata, šuaha kuivakši; ~ сено kuivattua heinät

высчитать, высчитывать 1. (*вычислить*) laškie; ~ все расходы laškie kaikki kulut **2.** (*удержать часть денег*) piettyä; ~ налоги piettyä verot

высш||ий 1. (*самый высокий*) korkein, arvokkahin; ~ая мера наказания korkein rankaisuš; ~ая награда arvokkahin palkinto **2.** (*руководящий*) korkein; ~ государственный орган korkein valtijovallan elin **3.** (*самая высокая ступень развития, совершенства*) korkie; ~ая школа korkiekoulu; ~ее образование korkiekoulušivissyš

высыпани||е 1. (*перемещение куда-л.*) kuato, kuatamini **2.** (*появление сыпи*) čypläsien ilmeštymini

вы́сыпать, высыпать (*переместить куда-л.*) kuatua; ~ ягоды в корзину kuatua marjat vakkah

вы́сыпаться (*сыпаться*) kuatuo, pirahtua

вытанцовывать pyörähellä, tanššie

вытаращить kiiristyä; ~ глаза kiiristyä šilmät

вытаска||ть, вытаскивать kantua pois; кошка ~ла всех котят из комнаты kišša kanto kaikki pentuh pois huonehešta

вытащить, вытаскивать 1. (*таща, извлечь*) kiskuo, vetyä, kaivua; ~ гвозди из доски kiskuo nuaklat lauvašta; ~ занозу из пальца vetyä puikko šormešta **2.** (*помочь, спасти*) šuaha pois, pelaštua; ~ из нищеты šuaha pois kurjuošta

вытворить, вытворять ruatua; ~ всякие глупости ruatua kaikenmoisie tyhmykšie

вытека||ть 1. *см.* вытечь **2.** (*брать начало*) virrata, alkua, ottua alku; этот ручей ~ет из лесной ламбушки tämä puro virtuau meččälammista **3.** (*являться логическим следствием*) johtuo; отсюда всё и ~ет šiitä kaikki i johtuu

вытереть, вытирать 1. (*обтереть*) pyyhkie; ~ руки pyyhkie kiät; ~ пыль pyyhkie pölyt **2.** (*износить*) hankata, kuluttua; ~ локти hankata kyynäšpiät

вытер||еться, вытираться 1. (*вытереть себя*) kuivata, pyyhkie, pyyhkiytyö **2.** (*износиться*) kuluo, kuluo rikki, hankautuo; колени на брюках совсем ~лись pukšujen polvet on kuluttu rikki

вытерпеть keštyä; ~ зубную боль keštyä hammaškipuo; трудно всё это ~ vaikie on kaikki tämä keštyä

вытесать, вытёсывать veštyä; эту доску надо сначала ~ tämä lauta pitäy enšin veštyä

вытесни||ть, вытеснять 1. (*заставить уйти*) ajua pois, tunkie pois; ~ неприятеля из города ajua vihollini pois kaupunkista; ~ непрошеных гостей за дверь tunkie kuččumattomie vierahie pois oven tuakši **2.** (*заменить собой*) tulla tilah; новая техника ~ла устаревшую uuvvet konehet tultih vanhojen tilah **3.** (*заставить забыть*) pyyhkie pois mieleštä; новые заботы ~ли все старые обиды uuvvet huolet pyyhittih pois mieleštä kaikki entiset apevuot

выте||чь valuo, vuotua; из ягод ~к весь сок marjoista on valun kaikki mehu; из этого ушата может ~ россол tämä korvo voit vuotua rossolan

вытирание pyyhkimini, pyyhintä, kuivuamini, kuivuanta

выткать kutuo; ~ новые половики kutuo uuvvet matot; ~ рисунок kutuo kuva

вытолкать, выталкивать pukata, töykätä pois, trähnie pois, tropnie pois; ~ камень с дороги pukata kivi tieltä

вытопить[1], вытапливать (*истопить*) lämmittyä; ~ баню lämmittyä kyly

вытопить[2], вытапливать (*получить, растапливая*) meruta, šulattua; ~ жир meruta rašva

вытопи||ться[1], вытапливаться (*истопиться*) lämmitä; печь ~лась kiukua lämpisi

вытопи||ться[2], вытапливаться (*получиться путём нагревания*) šulua; масло ~лось voi šuli

вытопк||и čiitalot; пироги с ~ами čiitalopiiruat

вытоптать, вытаптывать tallata; ~ все посевы tallata kaikki kylvöt; ~ тропинку на прорубь tallata polku avannolla

выточить, вытачивать (*на токарном станке*) šorvata

вытравить, вытравливать 1. (*удалить*) puhaštua; ~ пятна на скатерти puhaštua täplät skuatterista **2.** (*истребить*) hävittyä, myrkyttyä; ~ мышей hävittyä hiiret **3.** (*нанести узор*) šyövyttyä; ~ надпись на стекле šyövyttyä kirjutuš lasih **4.** (*истребить пастьбой скота*) tallauttua, antua tallata; ~ покос tallauttua niitty

вытрави||ться, вытравливаться 1. (*изчезнуть*) hävitä, lähtie pois; пятно ~лось täplä hävisi **2.** (*об узоре*) šyntyö, šyöpyö

вытребовать 1. (*добиться*) šuaha vuatimalla; ~ нужные документы šuaha vuatimalla tarpehet paperit **2.** (*заставить явиться*) pakottua tulomah; ~ свидетеля в суд pakottua tovistajua tulomah oikeuteh

вытрезвитель šelviemis|ašema

вытрезвить, вытрезвлять šuaha šelväkši humalašta

вытрясти, вытрясать puistua; ~ постельное бельё puistua makuuvuattiet

вытряхнуть, вытряхивать puissaltua, kopahuttua; ~ крошки со скатерти puissaltua murut skuatterilta; ~ пепел из трубки kopahuttua porot piipušta

выть 1. (*издавать вой*) ulvuo; волк воет hukka ulvou; ветер воет в трубе tuuli ulvou truvašša **2.** (*плакать в голос*) ulata

вытяжка 1. (*увеличение в длину*) venytyš **2.** (*удаление тягой, всасыванием*) veto, imu **3.** (*экстракт*) imu|aineh; семенная ~ šiemenimuaineh

вытяжн||ой venytyš=, veto=, imu=; ~ шкаф imutuuletušškuappi; ~ая тяга imu; ~ канал vetoputki

вытянут||ый 1. (*простёртый в каком-л. направлении*) ojennettu; ~ые вперёд руки eteh ojennetut kiät **2.** (*о лице, имеющем продолговатую форму*) pitkä; сухощавое ~ое лицо laiha pitkä näkö

вытянуть, вытягивать 1. (*увеличить в длину*) venyttyä, vetyä šuorakši; ~ швы у юбки venyttyä hamehen ompelukšet **2.** (*расположить в длину по прямой линии*) ojentua; ~ руки вперёд ojentua kiät eteh **3.** (*вытащить*) vetyä, vetäissä, noštua; ~ большого окуня vetäissä šuuri ahven **4.** (*всасыванием, впитыванием удалить*) vetyä, imie; ~ дым вентиляцией vetyä šavu tuulettimella; ~ гной пластырем vetyä märkä liäkeliimalentalla

вытяну||ться, вытягиваться 1. (*стать длиннее*) venyö; после стирки кофта сильно ~лась pešun jälkie pušero äijälti veny **2.** (*расположиться в одну линию*) olla; дома в деревне ~лись вдоль дороги kylän talot on rakennettu pitin tienvartta **3.** (*вырасти*) kašvua; дети так ~лись за лето lapšet niin kašvettih kešän aikana **4.** (*выпрямиться*) šeisattuo šuorah; ~ по стойке «смирно» šeisuo ašennošša ◇ у него лицо вытянулось hänen näkö venähti

выудить, выуживать (*поймать удочкой*) šuaha onkeh

выутюжить šilittyä; ~ юбку šilittyä hameh

выучить, выучивать 1. (*усвоить*) opaštuo; ~ наизусть отрывок из текста opaštuo ulkuota tekstipätkä; ~ стихотворение piäntätä piäh runo **2.** (*обучить*) opaštua; ~ ребёнка читать opaštua lašta lukomah ◇ выучить на зубок päntätä piäh

выучиться, выучиваться 1. (*научиться*) opaštuo; ~ вязанию на спицах opaštuo tikuttamah **2.** (*получить образование*) piättyä, lopettua; ~ в университете piättyä yliopisto

выучк||а 1. (*усвоение каких-л. навыков*) opaššunta; быть на ~е olla opaššunnašša **2.** (*навык, приобретённый при обучении*) oppi, koulu, koulutuš; хорошая ~ hyvä koulutuš

выхватить, выхватывать 1. (*отнять, вырвать*) šiepata, vejältyä; ~ из рук vejältyä käsistä **2.** (*стремительно взять*) vejältyä, ruaššaltua; ~ нож из ножен vejältyä veičči tupešta

выхлоп pako|kaašun räpšähyš

выхлопн||ой pako=; ~ая труба pakoputki; ~ газ pakokaašu

выхлопотать, выхлопатывать hommata, hankkie; ~ путёвку в санаторий hommata parentolapaperit

выход 1. (*куда-л.*) lähtö, mänö, tulo; ~ в море merellä lähtö; ~ на работу töih tulo; ~ в отставку virkaero, virašta eruomini; ~ книги в свет kirjan ilmeštymini **2.** (*на сцену*) tulo; ~ певца на сцену laulajan tulo lavalla **3.** (*из создавшегося положения*) uloš|piäšy; искать ~ из трудного положения eččie ulošpiäšyö vaikiešta tilantehešta **4.** (*место, через которое выходят*) ovi, pois|piäšy|paikka; запасной ~ varaovi **5.** (*количество произведённой продукции*) tuotto|miärä **6.** (*обнажение горных пород*) puhkiema ◇ знать все ходы и выходы tietyä kaikki konštit

выходец: šyntysin, kotosin; ~ из Карелии šyntysin Karjalašta, Karjalašta olija

вы́ходить, выхаживать (*ухаживая, вернуть в нормальное состояние*) hoitua tervehekši

выход||ка temppu, hyppyni, kujeh; стыдиться своих ~ок hävetä omie temppuja; мальчишеские ~ки poikamaiset kujehet

выходн||ой 1. (*служащий для выхода*) ulko=; ~ая дверь ulkoovi **2.** (*праздничный*) pruasniekka=, juhla=; ~ костюм pruasniekkapuku **3.** (*нерабочий*): ~ день lepo|päivä, vapua|päivä

выхоленный hyvin hoijettu; ~ ребёнок hyvin hoijettu lapši

выхолить hyvin hoitua; ~ бороду hyvin hoitua partua

выхухоль (*зоол.*) ontratta|mykrä

выцарапать, выцарапывать 1. (*царапая, удалить*) kynšie **2.** (*царапая, изобразить, написать*) krapuuttua; ~ имя на стенке krapuuttua nimi šeinäh

выцвести, выцветать vierrä, hualistuo, valota; за лето шторы успели ~ kešänaikana verhot kerittih vierrä

вычеркнуть, вычёркивать pyyhkie pois, vetyä viiva piällä

вычерпать, вычерпывать visata, ammultua; ~ воду из лодки visata vesi veneheštä

вычесть, вычита́ть 1. (*матем.*) vähentyä **2.** (*удержать*) piettyä; ~ налоги piettyä verot

вычёркивание pois|pyyhkimini, pois|pyyhintä

вычисление lašenta, laškomini

вычислитель 1. (*работник*) laškija **2.** (*прибор*) laškuri

вычислительн||ый lašku=; ~ая техника laškuteknikka

вычислить, вычислять laškie; ~ расходы laškie kulut

вычистить, вычищать puhaštua; ~ зубы puhaštua hampahat

вычитаемое (*матем.*) vähentäjä

вычитание vähentämini

вы́читать, вычитывать (*проверить текст*) korjata; ~ рукопись korjata käsikirjutuš

вычурно mutkitellen, moni|mutkasešti, koukeroisešti; ~ paissa mutkitellen

вычурность mutkittelu, moni|mutkasuš

вычурный moni|mutkani, koukeroini; ~ стиль речи monimutkani pakinatyyli

выше 1. (*ростом*) pitempi; (*этажом*) kerrošta ylempänä; подняться ~ nouššа ylemmäkši; сделать ~ korottua **2.** (*о предшествующем месте текста*) ennein, ieššä; о чём было упомянуто ~ mistä oli jo mainittu ennein

вышеизложенный ennein šanottu, ennein mainittu

вышеназванный iellä mainittu

вышестоящ||ий korkiempi; ~ие органы власти korkiemmat hallintoelimet

вышибала pois|ajaja

вышивальн||ый merkkauš=; ~ая машина merkkauškoneh

вышивальщица merkkuaja

вышивание merkkuanta, merkkuamini

вышивать merkata

вышивка merkkauš; карельская ~ karjalaini merkkauš

вышка (*отдельная надстройка на верху здания*) torni; пожарная ~ palotorni; ~ для прыжков в воду hyppytorni

выщипать, выщипывать nyhtie; ~ курицу nyhtie šulat kanašta

выявить, выявлять tuuvva ilmi, pal'l'aštua; ~ свой талант tuuvva ilmi oma kyvykkyš; ~ недостатки pal'l'aštua pahat puolet

выявиться, выявляться tulla ilmi, pal'l'aštuo

выявление ilmih|tuonta, ilmih|tuomini, pal'l'aštamini

выяснение šelvittämini, šelvittely; ~ отношений välien šelvittely

выяснить, выяснять šuaha šelväkši, ottua šelvä; ~ все подробности šuaha tarkkaseh kaikki šelväkši

выясниться, выясняться tulla šelväkši

вьюга tuisku

вьюжить tuiskuta; уже с утра начало ~ jo huomenekšešta alko tuiskuta

вьюжн||ый tuiskusa, töhmärä; ~ая зима tuiskusa talvi

вьюн (*зоол.*) muta|kala

вьюнок (*бот.*) kierto|heinä

вьюрок (*зоол.*) pohjois|peiponi

вьюшка kiukuan pelti

вяжущий 1. (*терпкий*) takelo **2.** (*скрепляющий*) šitoja

вяз (*бот.*) ulmuš|puu

вязальн||ый tikutuš=; ~ая машина tikutuškoneh; ~ая спица tikutuštikku; ~ крючок virkka

вязальщи||к, ~ца tikuttaja, niekloja, virkkuaja, kutoja

вязанка takka; ~ дров halkotakka

вязаный 1. (*на спицах*) tikutettu; ~ шарф tikutettu kaklapaikka **2.** (*крючком*) virkattu; ~ воротник virkattu kaklušta **3.** (*на одной спице*) nieklottu

вязанье tikutuš, tikuttamini, nieklonta, nieklomini, šivonta, šitomini, kuvonta, kutomini

вязать 1. (*завязывая, скреплять*) šituo; ~ веники šituo vaštoja **2.** (*спицами*) tikuttua **3.** (*крючком*) virkata **4.** (*на одной спице*) niekluo **5.** (*сеть*) kutuo; я умею ~ сеть mie šuatan kutuo verkkuo

вязель (*бот.*) jäniksen|apilaš

вязк||ий 1. (*тягучий*) venyjä, notkie; ~ое вещество venyjä aineh; ~ая глина notkie šavi **2.** (*топкий*) upottaja; ~ое болото upottaja šuo

вязнуть upota; ~ в снегу upota lumeh

вяленье ahavointa, ahavašša kuivuamini; ~ рыбы kalan ahavointa

вяленый ahavoitu, ahavašša kuivattu

вялить ahavoija, ahavašša kuivata

вялиться ahavašša kuivua, ahavoituo

вялый 1. (*увядший*) kuihtunut, näivistynyt, kuoleutunut **2.** (*о человеке*) veltto

вянуть kuihtuo, näivistyö, kuoleutuo

Г

габарит 1. (*внешнее очертание предмета*) ulko|mitta; ~ы машины auton ulkomitat **2.** (*размер*) iäri|mitat; ~ы здания rakennukšen iärimitat
гавань šatama; внешняя ~ ulkošatama; зимняя ~ talvišatama; войти в ~ tulla šatamah
гавка||ть haukkuo, haukahella; собаки ~ют koirat haukutah
гавкну||ть haukahtua; кто-то подошёл к двери, так как собака ~ла ken lienöy tuli oven luo, kun koira haukahti
гагар||а (*зоол.*) kuikka; гнездо ~ы kuikan pešä
гадать ennuštua, kataija, kuot'ella, špouvata; ~ на чайной гуще ennuštua čäijynšakoista
гадк||ий ilkie, paha; ~ человек paha ihmini; ~ие слова pahat šanat
гадко ilkiešti, pahoin; он поступил ~ hiän ruato ilkiešti
гадюк||а kyy, kyy|kiärmis; ~у сжигали со смолой kyykiärmis poltettih tervan kera
гадючий kyy|kiärmehen; ~ яд kyykiärmehen myrkky
гаечный mutteri=; ~ ключ mutteriavuan
газ kaašu; горючий ~ polttokaašu; гремучий ~ räjähyškaašu; слезоточивый ~ kyynälkaašu; выхлопные ~ы autokaašu ◊ сбавить газ hillentyä vauhti
газель (*зоол.*) gaselli
газет||а lehti, šanoma|lehti; еженедельная ~ netälilehti; выписать ~у tilata lehti
газетн||ый lehti=, lehen; ~ая заметка lehtikirjutuš; ~ киоск lehtikioski
газированн||ый hiili|happo=, hiili|happoni; ~ая вода hiilihappovesi
газификация kaašutuš; ~ деревни kylän kaašutuš
газифицирова||ть kaašuttua; в нашем доме ~ли все квартиры meijän talošša kaašutettih kaikki kortterit
газ||овать lisätä kaašuo; не ~уй! elä lisyä kaašuo!
газовщик kaašu|mieš; мы позвали ~ов myö kučču ma kaašumiehie
газов||ый kaašu=; ~ая атака kaašuhyökkäyš; ~ая плита kaašuhella
газон kylvetty nurmikko; постричь ~ niittyä kylvetty nurmikko
газонокосилка nurmikko|viikateh|kone
газообмен kaašujen vaihto
газообразн||ый kaašu|pitoni; ~ое вещество kaašupitoni aineh
газоочиститель kaašu|puhaššin
газопровод kaašu|johto; провести ~ vetyä kaašujohto
газохранилище kaašu|varašto
гаичка (*зоол.*) pikku|tijani
гайк||а mutteri; заворачивать ~у kiertyä mutterie
гайморит nuala|ontelo|tulehuš
гак koukku
гала-концерт šuuri ilta|konsertti
галактика linnun|rata|kunta
галактическ||ий linnun|rata|kuntani; ~ие туманности linnunratakuntaset tähtišumut
галантерейный hieno|tavara=; ~ магазин hienotavarakauppa
галантерея hieno|tavara
галантно kaunehešti
галантный hyvin kašvatettu
галд||еть meluo, hälissä, häyryö, rähissä; дети ~ят на улице lapšet melutah pihalla
галдёж melu, hälinä, häyräkkä, rähinä; с улицы был слышен ~ pihalta kuulu meluo
галер||а galeri; послать на ~ы työntyä galerivankiksi
галерея šalit; картинная ~ näyttelyšalit; Третьяковская ~ Tretjakovin näyttelyšalit
галечник kivi|rapeikko
галёрк||а teatterin ylin parvi; сидеть на ~е istuo teatterin ylimmällä parvella
галифе šuappua|pukšut; в синих ~ šinisissä šuappuapukšuloissa
галка (*зоол.*) n'uakka; ~ сидит на заборе n'uakka on aijalla
галлюцинация valeh=; зрительная ~ valehnäkö; слуховая ~ valehkuulo; обонятельная ~ valehhaju
галоп laukka; лошадь скачет ~ом heponi laukkuau; ~ом nellistäen ◊ галопом по Европам kiirehešti
галопировать laukata, nellistyä
галоша kalošši
галстук kakla|liina, kakla|nauha, lipšu; повязать ~ šituo kaklaliina kaklah
гальк||а šomero; на берегу озера было много ~и järven rannalla oli äijä šomeruo
гамак verkko|liekku, verkko|kiikku; лежать в ~е venyö verkkoliekušša
гамбургер hampurilaini
гамм||а 1. (*музык.*) ašteikko; играть ~у šoittua ašteikkuo **2.** (*расцветка*) ašteikko; цветовая ~ väriašteikko
гангстер rosvo, gangsteri
гандбол käsi|pallo; играть в ~ pelata käsipalloh
гандболист käsi|palloilija
гантел||ь käsi|punnin; ~и käsipuntimet
гараж auto|talli; поставить машину в ~ viijä auto autotallih; выехать из ~а ajua autotallista
гаражный auto|talli=; ~ кооператив autotallikooperatiivi
гарантийный takuu=; ~ договор takuušopimuš; ~ срок takuuaika
гарантированн||ый tuattu; ~ая заработная плата tuattu palkka
гарантирова||ть 1. (*обеспечивать осуществление чего-л.*) tuata; ~ нашу безопасность tuata meijän turvallisuš **2.** (*ограждать*) turvata; никто не ~н от ошибок niken ei ole turvattu erehykšistä
гаранти||я takuu; ~ безопасности turvan takuu; дать ~ю antua takuu
гардероб 1. (*шкаф*) škuappi; мы купили новый ~ myö oštima uuvven škuapin **2.** (*раздевалка*) vuate|nuaklakko; я оставил одежду в ~е mie jätin vuattiet vuatenuaklakkoh **3.** (*одежда*) vuattiet; у него хороший ~ hänellä ollah hyvät vuattiet
гардеробщи||к, ~ца vuate|nuaklakon ruataja; работать ~ком ruatua vuatenuaklakošša

гардин||а ikkuna|verho; повесить ~ы riputtua ikkunaverhot
гарев||ой hiili|roška; ~ая дорожка hiiliroškarata
гармонир||овать šopie; одежда ~ует с обувью vuattiet šovitah jalačči en kera
гармонист harpun|šoittaja, haitarin|šoittaja; ~ играл весь вечер harpunšoittaja šoitti koko illan
гармония šopu, yhteh|šopu, šointu; ~ гласных vokališointu
гармон||ь harppu, haitari; играть на ~и šoittua harpulla
гарнизон šotilaš|kunta; ~ находился в маленьком городе šotilaškunta oli pieneššä linnašša
гарнизонн||ый šotilaš|kunta=, šotilaškunnan; ~ая служба šotilaškunnan palveluš
гарнир ruoka|lisä; рыба с ~ом kala ruokalisän kera; на ~ мама приготовила жареный картофель ruokalisäkši muamo valmisti kärissettyö potakkua
гарнитур 1. (*пара белья*) vuate|pari; купить два ~а oštua kakši vuateparie **2.** (*мебель*) huoneh|tarpehet; этот ~ хорошо вписался в комнату nämä huonehtarpehet šovitah hyvin pirttih
гарцевать račaštua
гар||ь 1. karšta, kačku, (*нечто горелое*) kuaršu, (*нагар*) karši; пахнет ~ью haisuu kuaršulla **2.** (*выгоревшее место*) palo; посеять репу на ~и kylvyä nakris paloh
гасить 1. (*потушить*) šammuttua; ~ огонь šammuttua tulta; ~ известь šammuttua kalkkie **2.** (*погашать*) makšua; ~ задолженность makšua velkua
гасн||уть šammuo, tukehtuo; свет ~ет valo šammuu ◇ надежда гаснет toivo šammuu
гастрит maha|tulehuš, gastriitti
гастрол||и vierailu|esitykšet, esityš|matka; ~ театра teatterin vierailuesitykšet; выехать на ~ lähtie antamah vierailuesitykšie; артисты были на ~ях artistat oltih esityšmatalla
гастролирова||ть olla esityš|matalla; известный певец много ~л tunnettu laulaja oli äijä esityšmatalla
гастроном ruoka|kauppa; мы покупали продукты в ~е myö oštima ruokua ruokakaupašša
гатить luatie kapuloja, porraštua; ~ болото luatie kapuloja šuon yli
гать šilta
гвоздик||а (*бот.*) neilikka, terva|kukka; в День победы люди покупают ~и Voiton päivänä ihmiset oššetah neilikkoja
гвоздодёр račču|kanki; выдёргивать гвозди ~ом vetyä nuakloja račču kankella
гвозд||ь nuakla; ~ подошвенный plikki; шляпка ~я nuaklanpiä; прибить ~ями nuaklata; вбить ~ в стену lyyvvä nuakla šeinäh ◇ гвоздь программы paraš numero
где missä, kušša; ~ ты живёшь? missä šie elät? ~ он работает? missä hiän ruatau? ~ ты был весь вечер? missä šie olit koko illan?
где-нибудь missänih, muuvvalla; поищи ~ мяч eči missänih palluo
где-то missä lienöy, muuvvalla; они ~ ловят рыбу hyö missä lienöy pyyvvetäh kalua
гектар hehtari; урожай с ~а hehtarivil'l'a
гей (*межд.*) hei, hoi
гематома veren|pahka, veren|kašvajaini
геминат||а (*удвоенный согласный*) geminatta, kakšois|konsonantti; в карельском языке ~ы чередуются с одиночными согласными karjalan kieleššä geminatat vaihellah yksinäiskonsonanttien kera
гемоглобин gemoglobiini
ген geeni; ~ы geenit
генезис alku, šynty
генерал kenerali; ~ от артиллерии tykistökenerali
генералиссимус keneralissimuš
генеалогическ||ий šuku=; ~ое древо šukupuu
генеалогия šuku|tutkimuš
генеральн||ый piä=, šuuri; ~ая репетиция piäharjotuš; ~ая уборка šuuri pešu
генератор generattori; ~ постоянного тока tašavirtagenerattori; ~ переменного тока vaihtovirtagenerattori
генетика genetikka
гениальный nerokaš; ~ писатель nerokaš kirjuttaja
гений nero
генитив (*лингв.*) genetiivi
геноцид rahvahan|hävitäntä; подвергаться ~у joutuo rahvahanhävitäntäh
географ muan|tiijon|tutkija
географический muan|tieto=; ~ атлас muantietokartašto
географи||я muan|tieto; урок ~и muantiijon tunti
геолог geologi; ~ ищет минералы geologi eččiy mineralija
геология geologi|tieto
геометри||я geometrija; урок ~и прошёл интересно geometrijan tunti oli hyvä
георгин (*бот.*) šyyš|hehku; мне нравятся ~ы mie tykkyän šyyšhehkuja
гепатит (*медиц.*) makša|tulehuš, kelta|tauti; вирусный ~ tarttuja keltatauti
геральдика vuakuna|oppi
геральдический vuakuna=, vuakuna|opillini; ~ медведь vuakunakontie
герань (*бот.*) kuren|polvi; ~ луговая kylänkurenpolvi; ~ лесная meččäkurenpolvi; ~ болотная ojakurenpolvi, на окне стояла ~ ikkunalla oli kurenpolvikukka
герб vuakuna; государственный ~ valtijon vuakuna
гербари||й kašvi|keräelmä; собирать листья для ~я kerätä lehtijä kašvikeräelmyä varoin
гербовник vuakuna|kirja
гербов||ый vuakuna=; ~ая пуговица vuakunanappi; ~ая бумага virallini paperi; ~ая марка leimamerkki
геркулес kakra|ryyni
геркулесов||ый kakra=; ~ая каша kakrahuttu; ~ые хлопья kakrahiutalehet
Германия Germanija, Šakša
германск||ий germanini; ~ие языки germaniset kielet
герметичн||ый täyši|umpinaini; ~ая посуда täyšiumpinaini aštie
героическ||ий urhollini; ~ поступок urhollini ruato; ~ая эпоха urhoaika
герой 1. (*личность, совершившая нечто героическое*) uroš; ~ войны šankari **2.** (*главное действующее лицо*) henkilö; главный ~ повести kertomukšen piähenkilö
гетры polvi|šukat, kalšut
гибель šurma, tuho ◇ на краю гибели šurman partahalla
гибкий hentto, šitkie, notkie, taipusa; ~ стан taipusa vartalo; ~ прут notkie vičča
гибл||ый hirvie; ~ое место hirvie paikka
гибнуть kuolla, hävitä, joutuo tuhon omakši, kuatuo; ~ на войне kuatuo šovašša; ~ от болезней kuolla tautiloista
гигиена 1. (*наука*) tervehyš|oppi **2.** (*совокупность практических мер*) tervehyön|huolto; ~ труда työtervehyönhuolto
гид opaš, kulettaja, juohattaja; работать ~ом ruatua oppahana
гидра (*зоол.*) smeja
гидрокостюм čukelluš|puku
гидрометеослужба šiä|palvelu
гидрометцентр ilma|tieto|laitoš
гидроэлектростанци||я vesi|voimala; на реке построили новую ~ю jovella rakennettih uuši vesivoimala
гидроэнергетика vesi|voima
гидроэнергетическ||ий vesi|voima=; ~ие ресурсы vesivoimavarat
гильди||я 1. (*объединение*) ammatti|kunta **2.** (*купеческий*

разряд по имуществу) kauppa|mieš|luokka; купец первой ~и enšimmäisen luokan kauppamieš

гимн gimni; государственный ~ valtijon gimni; студенческий ~ ylioppilašlaulu

гимнази||я gimnasija; учиться в ~и opaštuo gimnasijašša

гимнаст voimistelija; ~ выступил в соревнованиях хорошо voimistelija kilpaili hyvin

гимнастёрка šota|miehen|takki

гимнастик||а voimistelu; лечебная ~ liäkintävoimistelu; утренняя ~ huomenešvoimistelu; художественная ~ kaunovoimistelu; заниматься ~ой voimissella

гимнастический voimistelu=; ~ зал voimistelušali

гипербола liijottelu

гипноз gipnosi; находиться под ~ом olla gipnosin vallašša

гипотеза arvelu; ~ подтвердилась arvelu tovistu

гиппопотам virta|hepo

гипс kipsi; снять ~ ottua pois kipsi; нога в ~е jalka on kipsissä

гипсовать panna kipsih

гипсовый kipsini, kipsi=

гиря paino; килограммовая ~ kilon paino

гитар||а kitara; играть на ~е šoittua kitaralla

гитарист kitaristi

глава[1] (*раздел книги*) oša, luku

глава[2] 1. (*тот, кто возглавляет*) piä|mieš, johtaja **2.** (*купол церкви*) kupoli, piä

главарь piä|mieš, piällikkö; ~ шайки rosvojoukon piämieš

главнокомандующий piä|komentaja; ~ военно-воздушными силами ilmavoimien piäkomentaja; ~ сухопутными войсками muavoimien piäkomentaja; верховный ~ ylipiällikkö

главн||ый 1. (*основной*) piä=; ~ вопрос piäkyšymyš **2.** (*старший*) piä=, ylimmäini, ylini; ~ врач piäliäkäri; ~ые члены предложения virkkehen piäjäsenet; ~ым образом piäasiešša

главпочтамт piä|pošti; я пойду на ~ mie lähen piäpoštih

глагол verbi; ~ склоняется по лицам verbi taipuu personissa; ~-связка apuverbi

глагольн||ый verbin, verbi=; ~ое управление verbin rektijo; ~ые словообразовательные суффиксы verbinjohtimet

гладильн||ый šilityš=; ~ая доска šilityšlauta

гладиолус (*бот.*) miekka|kukka

гладить 1. (*ласкать*) šilittyä; ~ ребёнка по голове šilittyä lapšen piätä **2.** (*утюгом*) šilittyä; ~ бельё šilittyä vuatetta; ~ при помощи валька kataija

гладк||ий šilie, tašani; ~ая поверхность šilie pinta; ~ двор tanner; становиться ~им šiletä

гладко tašah, šilieh

гладкоствольн||ый rihlatoin; ~ое ружьё rihlatoin pyššy

глад||ь 1. (*водная поверхность*) kalvo, pinta; озёрная ~ järven pinta **2.** (*вышивка*) korko-ompelu; вышивать ~ью kirjuo korko-ompelulla ◇ тишь да гладь hil'l'ani elämä

глажение šilityš; ~ занимает много времени šilitykšeh mänöy äijä aikua

глаз 1. (*орган зрения*) šilmä; левый (правый) ~ vašen (oikie) šilmä; голубые ~а šiniset šilmät; белок ~а šilmän valkieni **2.** (*хорошее зрение*) šilmä; острый ~ terävä šilmä ◇ за ним нужен глаз да глаз häntä on pijettävä šilmällä; глаза бы мои не видели en voi kačella rauhallisešti; смотреть большими глазами kiirissellä; проплакать все глаза itkie šilmät ruškiekši; темно, хоть выколи глаза pimie kuin šäkissä; с глазу на глаз kahen kešen; за глаза šelän takana; на глазах kaikkien nähen; куда глаза глядят kunne šilmät viijäh; дурной глаз paha šilmä; выпучить глаза kaččuo šilmät möllälläh

глазаст||ый 1. (*большеглазый*) šuuri|šilmäni; ~ая девочка учится в нашей школе šuurišilmäni tyttö opaštuu meijän koulušša **2.** (*зоркий*) tarkka|šilmäni, šilmäkäš, šilmikäš; ну ты и ~ kyllä šie olet tarkkašilmäni

глазеть mallottua, töllöttyä

глазница šilmä|kuoppa

глазн||ой šilmä=, šilmän=; ~ врач šilmäliäkäri; ~ нерв šilmähermo; ~ая мазь šilmävoije; ~ые капли šilmätipat; ~ое дно šilmänpohja; ~ые зубы kulmahampahat, šilmähampahat

глазок šilmäni, ovi|šilmä ◇ отмерить на глазок mitata šilmällä

глазомер šilmä|mitta

гланды rauhaset

глас||ить 1. (*говорить*) šanuo; закон ~ит laki šanou **2.** (*кричать*) huutua; глашатаи ~ят viestintuojat huuvvetah

гласно avoimešti, julkisešti

гласност||ь avoimuš, julkisuš; предать ~и tuuvva julki; политика ~и avoimušpolitiikka

гласный[1] (*открытый, публичный*) julkini, avo=; ~ суд julkini oikevuš

гласн||ый[2] (*лингв.*) vokali; ~ переднего ряда etuvokali; краткие ~ые lyhyöt vokalit; ~ая основа глагола verbin vokalivartalo

глин||а šavi; мазать ~ой šaveta, voijella šavella; обмазать печь ~ой voitua kiukua šavella; испачкаться ~ой šaveutuo

глинист||ый šavini, šavikaš; ~ая почва šavini mua; ~ое дно реки joven šavini pohja; ~ое место šavikko; становиться ~ым šaveutuo

глинозём šavi|mua

глинян||ый šavi=, šavini; ~ая посуда šaviaštiet

глист, глиста höi, šuoli|mato

глистн||ый mato=; ~ые заболевания matotauvit

глобальн||ый globalini; ~ые проблемы globaliset proplemat; ~ая катастрофа globalini katastrofi

глобус pallo|kartta; школьнику купили ~ koululaisella oššettih pallokartta

глодать jäytyä, purra; собака гложет кости koira purou luita ◇ меня совесть гложет häpie purou milma

глотать lainota, niellä; ~ воду lainota vettä; ~ с шумом laikata; ~ энергично lakittua; ~ жадно lupšie ◇ глотать воздух haukata ilmua

глотка kulkku, kero, keroni, kita, leipä|loukko ◇ во всю глотку täyttä keruo; драть глотку karjuo täyttä kitua; заткнуть глотку panna kita kiini

глотнуть lainuoltua, kulahuttua, ryypätä; ~ воды lainuoltua vettä

глоток ryyppy, lainovuš, nielauš; большой ~ воды vejen šuuri ryyppy

глоточн||ый kulkku=, kero=; ~ые миндалины kulkkurisat

глох||нуть 1. (*терять слух*) kuurnistuo, kuurnehtuo, lumehtuo; ~ на одно ухо kuurnistuo yhellä korvalla **2.** (*слабеть, затихать*) hilletä; голоса отдалялись и ~ли iänet loitottih ta hillettih **3.** (*перестать работать*) šammuo; мотор дважды глох mouttori kahešti šammu **4.** (*дичать*) meššäytyö; поля ~нут pellot meššäyvytäh

глубин||а šyvyš; ~ озера järven šyvyš; на ~е пяти метров viijen metrin šyväššä ◇ в глубине веков muinaisaikana; в глубине души šiämeššä

глубок||ий 1. (*о водоёме, посуде*) šyvä; ~ое озеро šyvä järvi; ~ая тарелка šyvä luota **2.** (*поздний*) myöhäni; в ~ой старости vanhoina aikoina; ~ой осенью myöhäsenä šykšynä; брести по ~ому снегу kualua šyväššä lumešša; в ~ой древности ennein muinoin; ~ой зимой keškitalvella; ~ая ночь myöhäistyö; ~ое место в водоёме eno, tärkki; становиться ~им šyvetä ◇ глубокий сон šikie uni

глубоко šyväh, šyvällä, šyväššä, šyväšti; дышать ~ henkittyä šyvästi; ~ на дне озера šyvällä järven pohjašša ◇ спать глубоко muata šikieh

глубоководн||ый šyvä; ~ порт šyväšatama; ~ые рыбы šyvänvejen kalat

глубокомысленно šyvä|miettisešti; он ~ задумался hiän rupei ajattelomah šyvämiettisešti

глубокомысленн||ый šyvä|miettini; ~ые вопросы šyvämiettiset kyšymykšet
глубокоуважаемый šuurešti kunnivoitettu; ~ председатель собрания kokohukšen šuurešti kunnivoitettu piämieš
глупеть hupšeta, höpertyö, tuhmeta, tyhmetä
глупец, глупый tyhmä, hölmö, hupetti, höperö; он совершенный ~ hiän on täyši hölmö
глупо tyhmäšti, tolkuttomašti; поступить ~ ruatua tyhmäšti
глупост||ь tyhmyš, hölmöyš, tolkuttomuš; делать ~и höperöijä; luatie tyhmykšie; говорить ~и hupettua; сделать это по своей ~и luatie šen omua tyhmyttä
глухарка (*зоол.*) koppala
глухарь (*зоол.*) meššo; ~ токует meššo kiimiy
глухо hil'l'ah
глух||ой 1. (*лишённый слуха*) kuurnis, kuurneh; совершенно ~ umpikuurnis, umpikuurneh; язык ~их käsikieli; тот ~ человек ничего не слышит še kuurnis ihmini ei kuule nimitä **2.** (*незвонкий*) šoinnitoin; звонкие и ~ие согласные šoinnilliset ta šoinnittomat konsonantit **3.** (*дремучий*) korpi; ~ лес korpimeššä **4.** (*безлюдный, тихий*) hil'l'ani; ~ двор hil'l'ani piha; ~ая пора paha aika
глухонем||ой kieletöin, kuuro|mykkä; ~ые говорят на особом языке kielettömät paissah omua kieltä
глухота kuurohuš
глуш||ить 1. (*делать менее слышным*) šammuttua, hillentyä; ковёр ~ит шаги matto šammuttau ašKelie **2.** (*мешать росту*) tukahuttua; сорняки ~ат всё поле vesiheinä tukahuttau koko peltuo **3.** (*смягчять боль*) lieventyä; ~ боль lieventyä kipuo **4.** (*прекращать действие*) šammuttua; ~ мотор šammuttua mouttori
глуш||ь korpi, šyrjä|šeutu; заблудиться в лесной ~и ekšyö korpimečäššä
глыба lautakko, pala, möhkyrä, möhkäleh; ~ льда jiäpala; снежная ~ lumimöhkyrä
гляд||еть kačču, kačella; ~ в окно kačču ikkunašta; окна ~ят во двор ikkunat ollah pihalla päin; того и гляди опоздаешь voit kačo i myöhäistyö ◊ косо глядеть kačču pahalla šilmällä; на ночь глядя yötä vaššen; глядеть вытягивая шею kuikistua; глядеть уставившись möllöttyä
глянец kiilto; навести ~ kiillottua
гляну||ть kačahtua; он не ~л в мою сторону hiän ei kačahtan miun puoleh
глянцевать kiillottua, läikkyä
глянцев||ый kiilto=, kiiltäjä, läikkyjä; ~ая бумага kiiltopaperi
гнать 1. (*прогонять*) ajua, ajattua, kulettua; ~ стадо коров домой ajua karjua kotih; ~ непрошенных гостей ajua kuččumattomie vierahie pois; ветер гонит лодку на камни tuuli ajau venehtä karilla **2.** (*изготавливать посредством перегонки*) laškie, ajua, polttua; ~ смолу laškie tervua
гнаться ajua, juošša peräššä; собаки гонятся за волком koirat ajetah hukkua; за мной кто-то гонится miun peräššä ken lienöy ajau; ~ за вором juošša varaštajan jäleššä
гнев viha; вызвать ~ herättyä viha ◊ сменить гнев на милость vaihtua viha miilostih; в порыве гнева vihan vallašša
гнева||ться vihaštuo, šiäntyö; не ~йся на меня elä vihaššu miun piällä; ~ из-за пустяков vihaštuo pienistä juttuloista
гневи||ть vihaššuttua, tuškeuvuttua, šiännyttyä; не ~те нас elkyä vihaššuttakkua meitä
гневн||ый vihani; написать ~ое письмо kirjuttua vihani kirjani; ~ взгляд vihani kačahuš
гнедой pruuni, ruškie, hiirakko
гнезд||иться pešie; ласточки ~ятся под крышей piäčkyset pešitäh räyštähien alla
гнездо pešä; ~ орла было большим, как корзина kokon pešä oli šuuri kuin vakka; ~ в дупле pukino
гнездование pešimini
гнездоваться pešie
гнездовики (*бот.*) pešä|šienet
гнездовой ryhmä=; ~ посев ryhmäkylvö
гнёт 1. (*тяжесть*) paino; грибы под ~ом šienet ollah painon alla **2.** (*притеснение*) ahissuš; ~ режима vallan ahissuš
гнида šaivar
гнил||ой 1. (*сгнивший*) hapannut, laho, lahonnut, pilautunut, hašakka; ~ое дерево laho puu; ~ое мясо pilautunut liha; ~ зуб hapannut hammaš **2.** (*сырой*) märkä; ~ая погода märkä šiä **3.** (*негодный*) kelvotoin; ~ая теория kelvotoin teorija
гнил||ь 1. (*о деревьях*) laho, hapannut, hapanneh, mätä; пахнет ~ью haisuu hapannuolla; в дровах много ~и halkoloissa on äijä lahuo; сырая ~ liiva **2.** (*плесень*) homeh; серая ~ harmuahomeh; хлеб покрылся ~ью leiväššä on homehta
гни||ть 1. (*о дереве*) lahuo; брёвна ~ют на берегу parret lahotah rannalla **2.** (*о продуктах*) hapata, pilautuo, (*о рыбе*) kešäytyö; без соли рыба ~ёт kalat hapatah šuolatta
гноить hapattua, lahottua, homehuttua; ~ сено hapattua heinyä; ~ продукты homehuttua einehie
гно||иться ajottua, märkie, mätäytyö, visvuo; рана ~ится huava vuotau märkyä; глаза у больного ~ятся läsijällä šilmät rietatah
гной märkä, mätä, visva, (*в глазах*) rietta
гнойник ajoš, märkä|pahka, mätännyš; вскрыть ~ avata ajoš; ~ на руке kiäššä on märkäpahka
гнойн||ый märkä=, märkäni, mätäni; ~ нарыв märkäpahka, mätäpaise; ~ пузырь (*волдырь*) rakko; ~ое выделение из глаз šilmärietta
гном muahini
гнус räkkä, čakka, tihijäini, tihu, mäkärä
гнусавить paissa nenäh, hun'hettua
гнусно ilkiešti
гнусный ilkie, inhottava; ~ поступок ilkie ruato
гнутый taivutettu, viännetty
гнуть taivuttua, viäntyä, painua, kiäntyä, koukistua; ~ проволоку viäntyä rautalankua; ~ полозья саней painua rejen jalakšie; ветер гнёт деревья tuuli taivuttau puita; ~ спину kykristyä šelkyä ◊ я вижу, куда ты гнёшь разговор niän kunne šie kiännät pakinua; гнуть спину перед кем-н. polvistuo kenennih ieššä
гну||ться taipuo, viäntyö, painuo, koukistuo, kykristyö, notkuo; колени не ~тся polvet ei taivuta; ветки берёзы ~тся до земли koivun okšat painutah muah šuaten; пол гнётся late notkuu
гнуша||ться hylekšie; он ничем не ~ется hiän hylekšiy kaikkie hyvie keinoja
гобелен gobeleni
говеть pyhittyä; ~ целую неделю pyhittyä koko netäli
говор 1. (*речь*) pakina; с улицы доносился шумный ~ pihalta kuulu luja pakina **2.** (*манера говорения*) pakina|tapa; у него красивый ~ hänellä on mukava pakinatapa **3.** (*часть диалекта*) murreh; местный ~ paikallismurreh; ~ы карельского языка karjalan kielen murtehet
говор||ить (*разговаривать*) paissa, puajie, mainita, šanuo; ребёнок ещё не ~ит lapši vielä ei pakaja; ~ по-карельски paissa karjalakši; ~ безостановочно laklattua; ~ быстро tarattua; ~ невнятно popottua; ~ вздор pluašata; ~ льстиво läprytä; ~ много läklättyä; ~ несуразное hököttyä; ~ о политике paissa politiikašta; ~ правду paissa totta; ~ят, что он болен šanotah, jotta hiän on kipie; откровенно ~я šuorah šanoen; иначе ~я toisin šanoin; не ~я ни слова šanua virkkamatta
говорливый pakisija, läkläčču, šuun|šoittaja; он очень ~ hiän on oikie šuunšoittaja
говядина lehmän|liha
говяжий lehmän=; ~ жир lehmänrašva

гогол||ь (*зоол.*) harmua|šorša ◊ ходить ~ем kävellä nenä yläh änä

гоготать (*о птичьих голосах*) kaikattua, kahattua, kuakattua, laklattua

год 1. (*промежуток времени в 12 месяцев*) vuosi; четыре времени ~a nellä vuuvvenaikua; выписать газету на следующий ~ tilata lehti tulijakši vuuvvekši; в прошлом ~у männä vuotena; за ~ vuuvveššа; через ~ vuuvven piäštä; школьные ~ы kouluvuuvvet **2.** (*возраст*) vuosi; ему четыре ~a hänellä on nellä vuotta; он в моих ~ax hiän on miun ikäni ◊ из года в год vuuvvešta vuoteh; круглый год koko vuuvven

годами 1. (*по целым годам*) vuosittain; ~ он жил в деревне vuosittain hiän eli kyläššä **2.** (*долгое время*) moneh vuoteh; ~ здесь ничего не вырастало moneh vuoteh tiälä ei ole kašvan nimitä

годиться pistyö, šopie, paššata, pätyö, välttyä, kelvata, käyvvä; эти ботинки мне не годятся nämä kenkät ei kelvata miula; он в учителя не годится hiän ei šovi opaštajakši

годичн||ый vuuvven, vuosi=, yksi|vuotini; ~ое путешествие vuuvven pituni matka; ~ые курсы yksivuotiset kurššit; ~ые кольца vuosirenkahat; ~ое собрание общества šeuran vuosikokohuš

годност||ь kelpoisuš; срок ~и истёк kelpoisušaika on loppun

годн||ый kelpo, kelponi, kunnollini, puutillini, pätövä, voitava; ~ к службе в армии kelponi armeijah; ~ для питья juotavakši kelponi; билет годен lippu on voimašša; ни на что не ~ mihinkänä kelvotoin, быть ~ым kelvata

годовалый yksi|vuotini; ~ ребёнок yksivuotini lapši

годовой vuosi=; ~ доход vuositulo

годовщина vuosi|juhla; пятидесятая ~ viiješkymmeneš vuosijuhla; ~ смерти vuotehini

гол muali; забить ~ в ворота luatie muali

голенище šuappua|varši, kenkän|šiäri, šiäryštä

голень kinttu, kontta|luu, lanneh|puoli, šiäri; у меня болит ~ miula on šiäri kipie

голик kolikka, ruaka|vašta

голланд||ец, ~ка hollantilaini

Голландия Hollanti

голландск||ий hollantilaini; ~ сыр hollantilaini juušto; ~ая порода скота hollantilaini karjarotu

голов||а 1. (*часть тела человека или животного*) piä, piä|puoli; повернуть ~у kiäntyä piätä; ~ болит piätä kivistäy; ~ кружится piätä huimuau; надеть шапку на ~у panna lakki piäh; снять шляпу с ~ы ottua hattu piäštä; положить что-л. под ~у panna mitänih pielukšekši; укрытый с ~ой umpipiäššä; с непокрытой ~ой tukkasillah **2.** (*единица счёта скота*) piä; сто голов коров šata piätä lehmyä **3.** (*ум*) piä, järki, mieli; у него хорошая ~ hänellä on hyvä piä, hänellä on hajuo piäššä; не выходит из ~ы ei lähe mieleštä **4.** (*рыбья*) n'un'n'u ◊ с головы до пят hivukšista kantapäih; бежать сломя голову juošša piä kolmantena jalkana; сколько голов, столько и умов mitä mieštä, šitä mieltä; как снег на голову vuottamatta; сложить голову mänettyä piätä; хлеб – всему голова leipä näläštä piäštäy; снявши голову по волосам не плачут myöhäistä on hiiren haikotella kun on kiššan šuušša; окунуться с головой в работу uppoutuo kokonah työh

головастик (*зоол.*) vesi|čirkka

головастый (*сообразительный*) terävä|päini

головешк||а kekäleh; взять ~и из печи ottua kekälehet kiukuašta

головк||а 1. (*уменьш. от* голова) piähyt; гладить ребёнка по ~е šilittyä lapšen piähyttä **2.** (*утолщённая оконечность чего-л.*) piä, kanta, nuppi; ~ гвоздя nuaklan piä; ~ молотка vasaran piä; ~ лука luukkuni; ~ конопли čylkky **3.** (*передняя часть сапог*) kenkän|piä, šuappuan|piä

головн||ой 1. (*от* голова*)* piä=, piän=; ~ платок piäpaikka; ~ая боль piänkivissyš; ~ мозг aivot; ~ убор замужней женщины lakkipaikka **2.** (*передовой отряд, передняя часть*) piä=, kärki=; ~ отряд kärkijoukko

головня 1. (*тлеющее полено*) kekäleh **2.** (*болезнь растений*) noki|tauti

головокружение piän|huimauš; испытывать ~ tuntie piänhuimaušta

головоломк||а piän|vaiva, piän|vaivani, pyörryš; задать ~у tuuvva piänvaivua

голод nälkä; испытать ~ nähä nälkyä; утолить ~ šammuttua nälkä; умереть с ~a kuolla nälkäh

голода||ть 1. (*испытывать голод*) nähä nälkyä, olla näläššä; во время войны многие люди ~ли šovan aikana monet ihmiset nähtih nälkyä **2.** (*воздерживаться от пищи*) ryhittyä; ~ два раза в неделю ryhittyä kakši kertua netälissä; заставить ~ näläššyttyä

голодно nälkä; мне ~ miula on nälkä

голодн||ый 1. (*чувствующий голод*) nälkähini; ~ые волки рыскали по лесу nälkähiset hukat juokšenneltih mečäššä **2.** (*выражающий чувство голода*) nälkä=; ~ая смерть nälkäkuoloma; смотреть ~ыми глазами kačču nälkähisin šilmin

голодовк||а ruoka|lakko; объявить ~у ruveta ruokalakkoh

голодранец kutaleh, kutjuš

гололёд jiä|keli, jiätikkö

голос iäni; громкий ~ kova iäni; хриплый kähie iäni; у него хороший ~ hänellä on hyvä iäni; право ~a iänioikeuš; кричать не своим ~ом karjuo pahalla iänellä; в один ~ yhteh iäneh; во весь ~ täyttä iäntä; подать ~ iäntyä ◊ голос совести omatunnon iäni; петь с чужого голоса laulua vierahie lauluja

голосисто iänekkähäšti; ~ петь laulua iänekkähäšti

голосистый iänekäš; ~ ребёнок iänekäš lapši

голос||ить 1. (*громко говорить*) iäntyä; женщины ~ят на улице naiset iännetäh pihalla **2.** (*плакать*) itkie iänellä, ölätä; бабушка умела ~ по умершему ämmö mahto itkie iänellä kuollutta

голословн||ый tovistamatoin; ~ое обвинение tovistamatoin šyytöš

голосовани||е iäneštämini, iäneššäntä, iäneššyš; открытое ~ avoiäneštämini; тайное ~ peittoiäneštämini; итоги ~я iäneššyštulokšet

голосовать 1. (*избирать*) iäneštyä; ~ поднятием руки iäneštyä noštamalla kättä; за кого ты будешь ~? kenen puolešta rupiet iäneštämäh? против кого ты будешь ~? ketä vaštah rupiet iäneštämäh? **2.** (*просить остановиться*) kyšyö kyytie

голубик||а juopukka; мы собирали ~у myö keräimä juopukkua

голубоватый šinertävä

голубоглаз||ый šini|šilmäni; ~ая девочка расплакалась šinišilmäni tyttö rupei itkömäh

голубой taivahan|šinini; на шее был повязан ~ платок kaklašša oli taivahanšinini kaklapaikka ◊ голубая кровь šinini veri; голубой экран televisori

голубцы kuali|kiäröt; на обед приготовили ~ murkinakši valmissettih kualikiäröjä

голубь (*зоол.*) kyyhkyni; ~ домашний kotikyyhkyni; ~ лесной meččäkyyhkyni ◊ голубь мира rauhankyyhkyni

гол||ый 1. (*обнажённый*) alačoin, alačči olija, pal'l'aš; дети купались в озере ~ыми lapšet kylvettih järvie alačči; мальчик прыгнул воду ~ым poika hyppäi veteh alačči; ~ыми ногами pal'l'ahin jaloin; с ~ой головой pal'l'ahin päin; ~ые стены pal'l'ahat šeinät **2.** (*чистый, без примеси*) puhaš; ~ спирт puhaš pirttu ◊ голая правда puhaš totuš; взять голыми руками ottua pal'l'ahin käsin; гол как сокол köyhä kuin kirikön rotta

гомон melu, hälinä

гомонить meluta, hälissä

гон (*брачный период у животных*) kiima, kärpi, kärvä; время ~а kiima-aika; быть в ~е kärvyijä

гонени||е ahistamini, ahissanta, ahissuš; ~я судьбы ošan ahissukšet; переносить многократные ~я keštyä monikertasie ahissukšie

гонец šanan|šuattaja, viestin|viejä; ~ принёс плохую весть šananšuattaja toi pahan viestin

гонк||а 1. (*спешка*) kiireh; ежедневная ~ jokapäiväni kiireh; сумасшедшая ~ huima kiireh **2.** (*состязание*) kilpailu, ajot; гребные ~и šoutukilpailu; автомобильные ~и autokilpailu; лыжная ~ на десять километров kymmenen kilometrin hiihtokilpailu ◊ гонка вооружений šota-ašekilpailu

гонор koppavuš; человек с ~ом koppuaja ihmini

гонорар palkkijo; авторский ~ luatijapalkkijo; я получил небольшой ~ за статью в газете šain pienen palkkijon lehtikirjutukšešta

гоночный kilpa=; ~ автомобиль kilpa-auto

гончар šaven|valaja; ~ делал глиняные горшки šavenvalaja luati šavipatoja

гончарн||ый šaven|valu=; ~ое производство šavenvalutuotanto; ~ круг šavenvalustola

гонч||ий ajo=; ~ая собака ajokoira, jäniskoira; ~ая на волка hukkakoira

гонщик 1. (*автогонщик*) kilpa-ajaja, (*мотогонщик*) kilpa-autoilija, (*велогонщик*) kilpa-pyöräilijä, (*гонщик на лыжах*) kilpa-hiihtäjä **2.** (*гуртовщик*) karjan|ajaja **3.** (*сплавщик*) tukki|mieš, uitto|mieš

гонять 1. (*отгонять*) ajua; ~ кур с огорода ajua kanoja pellolta **2.** (*играть, ездить*) pelata, ajua, juokšennella, lennättyä; ~ на велосипеде ajua polkupyörällä; ~ целыми днями по улицам juokšennella päivät pihalla; ~ голубей lennättyä kyyhkysie **3.** (*посылать с поручениями*) työntyä; ~ кого-л. в магазин työntyä ketänih kauppah ◊ гонять лодыря vetelehtie

гоня||ться 1. (*преследовать*) ajua; собака ~ется за курами koira ajau kanoja; ~ друг за другом juokšennella toini toisen peräšša **2.** (*добиваться*) tavotella, mečäštyä; ~ за редкими книгами mečäštyä harvoja kirjoja **3.** (*стремиться к чему-л.*) ~ за почестями tavotella kunnivoitušta

гор||а vuara, mäki, (*безлесая*) tunturi; высокая ~ vuori; жители гор vuaroveh; подняться на ~у nouša vuaralla; ехать под ~у laškie mäkie ◊ дела пошли в гору asiet mäntih hyvin; не за горами ei ole etähänä; стоять горой за кого-л. kovašti pityä kenennih puolta

горазд: он на всё ~ hiän voi kaikkie ruatua; кто во что ~ ken kuin mahtau, še niin ni ahtau

гораздо äijyä; ~ теплее äijyä lämpimämpi; он ~ выше брата hiän on äijyä korkiempi veikkuo

горб kryhä, kykrä ◊ испытать на собственном горбу tuntie omašša nahašša; своим горбом omalla työllä ta tušalla; на чужом горбу toisen kaupalla

горбатый 1. (*с горбом*) koukku|šelkä=, koukku|šelkäni, kykrä|šelkä; ~ человек koukkušelkäni ihmini **2.** (*изогнутый*) koukku=; ~ мост koukkušilta

горбинк||а koukku=; нос с ~ой koukkunenä

горбиться koukistuo, kykristyö, köyristyö, kykröttyä, ryhistyö; ~ при ходьбе aštuo šelkä koukušša

горбун koukku|šelkä, kykrä|šelkä, kyttyrä|šelkä

горбушк||а leipä|kannikka, kannikka; отрезать ~у leikata kannikka

горбыль šelkä|lauta, pinta|lauta, keleš, rima; ~ используется на дрова šelkälautoja käytetäh halkoloiksi

горди||ться šuurenteliutuo, ylpeillä; он ~тся своими сыновьями hiän ylpeilöy omista pojistah; ~ успешной учёбой ylpeillä hyväštä opaššukšešta

гордость ylpevyš; испытывать ~ ylpeillä

горд||ый korie, mahtava, ylpie, kortoi; ~ая осанка ylpie ryhti; ~ые люди ylpiet rahvaš

гор||е šuru, mureh, murehuš, apie, hätä, kaiho, kor'a, kukaš, maran|hapatuš, mieli|harmi; глубокое ~ šyvä šuru; причинить ~ tuuvva šuruo ◊ с горем пополам vaivoin; хлебнуть горя nähä elämäššä šuruo

гор||евать hätyäl'l'ä, kaihota, pahaštuo, šurra, šurekšie, murehtie, koreutuo, kor'uija; не ~юй! elä šure! ~ о родных murehtie šukulaisista

горемыка paha|ošani, kualu

горемычн||ый paha|ošani, katala, poloni, vaivani, kor'ahini; ~ человек pahaošani ihmini; ~ая вдова poloni leški, ~ая жизнь kor'ahini elämä

горение palamini

горестно šurullisešti

горестн||ый šurullini, murehellini, kor'ahini; ~ая утрата šurullini mänetyš; ~ое известие šurullini viesti; ~ые времена murehelliset ajat

горесть šuru, mureh, murehuš

гор||еть 1. (*сгорать*) palua; дрова ~ят в печке halot paletah kiukuašša **2.** (*топиться, о печи*) lämmitä; печка ~ит kiukua lämpiey **3.** (*светить*) palua, tuikkie; все лампочки ~ят kaikki lamput paletah; на небе ~ят звёзды taivahašša tähet tuikitah **4.** (*жечь*) polttua; рана ~ит huava polttau; во рту ~ит šuuta polttau; ~ ярко loimottua, löiköttyä ◊ глаза горят от радости šilmät paletah ilošta; план горит šuunnitelma epäonnistuu; он горит на работе hiän ruatau kaikki päivät; работа горит в его руках työ onnistuu hänen käsissäh leikiten; гори всё синим пламенем! mänkäh kaikki helvettih!

горец vuaroilla eläjä

гореч||ь 1. (*вкус*) katkeruš, karkevuš; в простокваше чувствуется ~ prostokissašša tuntuu katkerutta **2.** (*тяжёлое чувство*) apie, harmi, paha mieli; говорить с ~ью paissa pahalla mielellä

горизонт ilman|ranta, taivahan|ranta; на ~е появился корабль taivahanrannalla rupei näkymäh laiva; машина скрылась за ~ом auto kato taivahanrannan tuakše

горизонтал||ь pituhuš|viiva; по ~и и по вертикали pituhušviivan ta pistyviivan mukah

горизонтально vuaka|šuorah; положить ~ panna vuakašuorah

горизонтальн||ый vuaka|šuora; ~ая линия vuakašuora viiva

горист||ый vuara=, vaurakaš, mäkini; ~ая местность vuarašeutu

горихвостка (*зоол.*) leppä|lintu

горицвет (*бот.*) käjen|kukka

горк||а 1. (*маленькая гора*) vuarani, mäki, mäkini, jyrähmö; дети катаются с ~и на санках lapšet čurnitah čunilla vuaraselta **2.** (*шкаф для посуды*) aštie|škuappi; чашки и блюдца в ~е kupit ta vajit ollah aštieškuapissa

горланить hoilahella, loilottua; ~ песни hoilahella lauluja; ~ во всю глотку hoilahella täyttä keruo

горластый kova|iänini; ~ парень kovaiänini poika

горл||о 1. (*глотка*) kulkku, kero, keroni, kurkku; в ~е пересохло kerosešša kuivi; ~ болит kulkku on kipie; дыхательное ~ henkitorvi **2.** (*о посуде*) šuu; ~ бутылки pullon šuu ◊ не в то горло попало viäräh kulkkuh mäni; сыт по горло vačča on täyši; слёзы подступили к горлу kyynälet nouštih kulkkuh; драть горло karjuo lujašti; взять горлом voittua karjumalla

горлышко šuu ◊ пить из горлышка juuvva pullon šuušta

горн[1] (*кузнечный*) ahjo; добавь угля в ~ lisyä hiiltä ahjoh

горн[2] (*музык.*) torvi; заиграл ~ ruvettih torvimah

горнист torven|šoittaja

горница vieraš|kamari, korničča

горничная palvelija; ~ гостиницы hotellin palvelija

горноста||й (*зоол.*) kärppä, portimo; у ~я красивый мех kärpällä on kaunis turkki
горн||ый vuara=, vuaran; ~ая дорога vuaratie; ~ климат vuarailmašto; ~ институт vuarateknini instituutti; ~ хрусталь vuarakristalli
горняк kiven|louhija
город kaupunki, linna; столичный ~ piäkaupunki, piälinna; жить в ~е elyä kaupunkissa; переехать в ~ šiirtyö elämäh kaupunkih; поехать за ~ lähtie kaupunkin ulkopuolella; жители ~а linnoveh
городки (*спорт.*) pualikka|peli, keila, kyykkä, kyykki; играть в ~ pelata kyykkih
городск||ой 1. (*от* город) kaupunkin, linnan; ~ театр kaupunkin teatteri; ~ вокзал kaupunkin rautatieašema; ~ое население kaupunkin eläjät **2.** (*житель города*) kaupunkilaini, linnalaini
горожан||ин, ~ка kaupunkilaini, linnalaini; быть ~ином olla kaupunkilaisena; стать ~ином tulla kaupunkilaisekši
горох herneh; стручок ~а hernehpalko; сеять ~ kylvyä hernehtä; пирог с ~ом hernehpiirua ◇ как об стенку горох mikänä ei auta
горохов||ый herneh=, hernehini; ~ое поле hernehpelto; ~ суп hernehrokka; ~ая каша hernehhuttu ◇ гороховое чучело linnunpölätin
горошек =herneh; душистый ~ hajuherneh; мышиный ~ hiirenherneh; зелёный ~ purkkihernehet
горошин||а hernehyt; подбирать ~ы kerätä hernehyitä; принцесса на ~е prinsessa hernehyön piällä
горсовет kaupunkin|neuvošto, linnan|neuvošto; ~ провёл первое заседание в этом году kaupunkinneuvošto piti tämän vuuvven enšimmäisen istunnon
горстка koprallini; ~ риса riisikoprallini
горст||ь kopra; полными ~ями täyšin koprin; собирать клюкву в ~ poimie karpaluo koprah; есть чернику ~ями šyyvvä mussikkua koprin
горчак (*бот.*) karkie|heinä
горчица šinappi; столовая ~ ruokašinappi
горчичник šinappi|lappu
горшечник šaven|valaja
горшок pata; цветочный ~ kukkapata; ночной ~ yömal'la; ~ из-под масла voipata; ~ из чугуна čukuna
горьк||ий karkie, kačkera, kirpakka; ~ое лекарство karkie liäke; ~ие ягоды karkiet marjat ◇ горькая правда karkie tosi; горькие слёзы karkiet kyynälet; горькая участь kova oša; горький пьяница paha juoppo; горькая доля ošattomuš
горько karkiešti; плакать ~ itkie kovašti
горькушка (*бот.*) kankaš|šieni
горюче-смазочные материалы poltto- ta voitelu|ainehet
горюч||ий poltto=, tulini; ~ая смесь polttoainehševoš; ~ие вещества polttoainehet ◇ горючие слёзы palavat kyynälet
горяч||ий 1. (*имеющий высокую температуру*) palava, kuuma, tulini; ~ чай palava čäijy; ~ утюг palava šilityšrauta; ~ая еда kuuma ruoka; ~ лоб kuuma očča **2.** (*вспыльчивый*) kiivaš, kipakka, kuuma|verini, palava ◇ горячая любовь palava rakkahuš; горячие поздравления lämpimät onnittelut; горячий привет lämpimät tervehyiset; горячий приём lämmin vaštahotto; горячий спор tulini kiista; у него горячая кровь hiän on palavaverini; горячая пора tulikiireh; по горячим следам verekšie jälkijä myöten
горячиться rutoštuo; ~ из-за пустяков rutoštuo tyhjäštä
горячка (*медиц.*) kuumuš
горячо kuumašti, palavašti, tulisešti, lämpimäšti ◇ горячо любить rakaštua tulisešti; горячо благодарить kiittyä lämpimäšti
горящ||ий tuli=, tulini; погасить ~ую свечу šammuttua tulini tuohuš; ~ая лучина tulipuikko; ~ий уголь tulihiili

госаппарат valtijon|virka|konehisto; работник ~а valtijonvirkakonehiston ruataja
госбанк valtijon|pankki
госбюджет valtijon|bytžetti
госинспекция valtijon tarkaššuš
госкомитет valtijon|komitietta
госпитал||ь šotilas|šairala; полевой ~ kenttäšairala; лежать в ~е venyö šotilassšairalašša
господ||ин herra; ~а! hyvät herrat! ◇ быть господином своего слова olla omien šanojen isäntänä
господство hallinta; ~ в воздухе ilmahallinta; ~ на море merihallinta
господствовать hallita; ~ в воздухе hallita ilmatilannehta
Господь Jumala; прости, Господи! Jumala prostikkah! не приведи, Господи; спаси, Господи! Jumala auttakkah! слава тебе, Господи! Jumalan kiitoš
госпожа rouva
гостеприимно vierahan|varasešti, hyvin; ~ принять ottua vaštah vierahanvarasešti
гостеприимный vierahan|varani; ~ хозяин vierahanvarani isäntä
гостеприимство vierahan|varaisuš; ~ карелов многим известно karjalaisien vierahanvaraisuš on monella tuttu asie
гостиная pirtti; у нас большая и светлая ~ meilä on šuuri ta valosa pirtti
гостиниц||а hotelli; ~ высокого класса korkieluokkani hotelli; номер в ~е hotellin huoneh
гостинцы tuomiset, viemiset, kostinčat; все любят ~ kaikki tykätäh tuomisie; ~ к рождению ребёнка hammaš
гости||ть ativoija, ativoitella, kostie, olla kyläššä; мама ~т muamo on kyläššä; мы ~ли в деревне две недели myö ativoitelima kyläššä kakši netälie; любитель ~ kyläkäläčču
гост||ь, ~ья ativo, vieraš, kost'a; у нас ~и meilä ollah ativot; пошли в ~и! läkkä kyläh! быть в ~ях olla kyläššä
государственн||ый valtijo=, valtijon, valtijollini, virallini; ~ орган valtijoelin; ~ язык virallini kieli; ~ая организация valtijon laitoš; ~ граница valtijon raja; ~ые экзамены valtijon tutkinnot
государств||о valtijo, valta|kunta; политика ~а valtijon politiikka; глава ~а valtijon piämieš
готовальн||я koulu|louta; положи ~ю в рюкзак pane koululouta laukkuh
готовить 1. (*приготовить*) valmistua, laittua, luatie; ~ еду valmistua ruokua; ~ рукопись к публикации valmistua käsikirjutuš painettavakši; ~ домашнее задание valmistua kotiruavot **2.** (*подготовить*) valmistua, kouluttua, valmissella; ~ встречу valmissella vaštahottuo; ~ учителей карельского языка valmistua karjalan kielen opaštajie **3.** (*заготовить*) šuaha, varuštua; ~ дрова на зиму varuštua halkuo talvekši
готовиться valmistautuo, varuštautuo, laittautuo, ašettautuo, šuoriutuo; ~ к экзамену valmistautuo tenttih; ~ к отъезду šuoriutuo matkah; ~ к началу учебного года valmistautuo kouluvuuvven alkuh; ~ к работе šuoriutuo ruatoh
готовность valmehuš
готов||ый valmis; ~ к отъезду valmis lähtömäh; я ~ верить olen valmis uškomah; ~ое платье valmis mekko; жить на всём ~ом elyä huolettomana
грабёж varaštamini, varaššanta, ryöštö
грабител||ь, ~ьница varaštaja, rosvo, ryöštäjä; шайка ~ей varaštajajoukko, rosvojoukko
граби||ть varaštua, rosvuija, rosvota, ryöštyä; ~ чужое добро varaštua vierahie eloja; разбойники ~ли прохожих rosvot ryöššettih matkalaisie
грабл||и harava; сгребать сено ~ями haravoija heinie
грави||й čuuru, čomero; крупный ~ järie čuuru; мелкий ~ hie-

no čuuru; речной ~ jokičuuru; покрыть дорогу ~ем piälyštyä tie čuurulla

гравийн||ый čuuru=; ~ая дорога čuurutie

гравировать kaivertua, kuavertua; ~ на меди kaivertua kuparih

гравировщик kaivertaja, kuavertaja

гравюра kaiverruš; ~ на дереве puukaiverruš; ~ на линолиуме linoliumileikkauš

град ruah, rakehet, rakehen|pano; ~ величиной с горох hernehen šuuruset rakehet; выпал сильный ~ pani šuurie rakehie; ливень с ~ом ruahkuuro ◇ под градом пуль luotišatiešša; град камней kivitulva; пот льётся градом hiki valuu virtana

градина ruah

градостро||ение, ~ительство kaupunkin|rakentamini, linnan|rakentamini

градус 1. (*мера тепла*) ašte; двадцать ~ов мороза kakšikymmentä aštetta pakkaista; угол в тридцать ~ов kolmenkymmenen aštien kulma **2.** (*об алкоголе*) prosentti; коньяк в сорок ~ов nellänkymmenen prosentin konjakki ◇ под градусом humalašša

градусник lämpö|mittari, (*медицинский*) kuume|mittari; наш ~ сломался, надо купить новый meijän lämpömittari rikkoutu, pitäy oštua uuši

граждан||ин, ~ка kanšalaini; я - ~ России olen Venäjän kanšalaini; почётный ~ города kaupunkin kunnivokanšalaini

гражданск||ий 1. (*свойственный гражданину*) rahvahan; ~ое право rahvahan oikeuš; ~ая война в северной Карелии kesselišota **2.** (*невоенный*) siviili, rahvahan=; ~ костюм siviilipuku; ~ая оборона rahvahannšuojelu ◇ гражданский брак kirjuttamatoin yheššäeläntä; гражданская война kanšalaissota

гражданство kanšalaisuš; Российское ~ Venäjän kanšalaisuš; получить ~ šuaha kanšalaisuš

грамм gramma; сто ~ов šata grammua

грамматика kieli|oppi; ~ карельского языка karjalan kielioppi; нормативная ~ normatiivini kielioppi

грамматическ||ий kieli|opillini, kieli|opin; ~ая справка kieliopillini tieto

грамот||а 1. (*умение читать и писать*) luku- ta kirjutuš|taito; учиться ~е opaštuo lukomah ta kirjuttamah; знать ~у mahtua lukie ta kirjuttua **2.** (*документ*) asie|kirja, kunnivo|kirja; почётная ~ kunnivokirja ◇ китайская грамота malttamatointa

грамотно 1. (*без ошибок*) oikein, ilman virheitä; писать ~ kirjuttua oikein **2.** (*правильно*) asiellisešti; работа выполнена ~ ruato on luajittu asiellisešti

грамотность luku- ta kirjutuš|taito; всеобщая ~ yleini luku- ta kirjutuštaito

грамотн||ый 1. (*умеющий читать и писать*) luku- ta kirjutuš|taitoni; он - ~ человек hiän on luku- ta kirjutuštaitoni ihmini **2.** (*лишённый ошибок*) virhietöin; ~ое письмо virhietöin kirjani

гранат 1. (*дерево*) granattipuu **2.** (*плод*) granatti

гранат||а kranatti; ручная ~ käsikranatti; осколки ~ы kranatin šäpälehet; метнуть ~у heittyä kranatti

грандиозный šuurenmoini, mahottoman šuuri; ~ проект šuurenmoini projekti

гранён||ый hivottu; ~ая яшма hivottu jaspis

гранитн||ый graniitti=; ~ая глыба graniittimöhkäle; ~ая набережная graniittirantakuja

гранить tahattua

границ||а raja; сухопутная ~ muaraja; морская ~ meriraja; воздушная ~ ilmaraja; языковые ~ы kielirajat; на ~е rajalla; за ~ей ulkomualla; делать ~у rajottua ◇ оставаться в границах приличия pisyö rajoissa

граничи||ть 1. (*соседствовать*) rajottua, rajottuo; Карелия ~т с Финляндией Karjalalla ta Šuomella on yhtehini raja **2.** (*находиться рядом*) lähennellä; его мастерство ~т с искусством hänen mestaruš lähentelöy taituo

грант grantti, stipendi; получить ~ на научные исследования šuaha grantti tietoruatoh

гран||ь 1. raja; ~ между умственным и физическим трудом henkisen ta ruumehellisen työn välini raja; быть на ~и гибели olla kuoloman käsissä **2.** (*техн.*) särmä; режущая ~ leikkuušärmä

график[1] 1. (*чертёж, диаграмма*) diagramma, käyrä|diagramma; ~ изменения атмосферного давления ilmapainon vaihtelujen käyrädiagramma **2.** (*расписание*) aika|taulu; ~ движения поездов junien aikataulu; скользящий ~ работы liikkuja ruatoaika

график[2] (*художник*) grafikko

график||а 1. (*рисунок*) grafikka; выставка норвежской ~и norjalaisen grafikan näyttely **2.** (*письменность*) kirjutuš|tapa; русская графика venäläini kirjutuštapa

графическ||ий grafillini; ~ое изображение grafillini kuva

грач (*зоол.*) pelto|varis

греб||ень 1. (*расчёска для волос*) šuka; редкий ~ harva šuka; причесать волосы ~нем šukie tukka šuvalla **2.** (*для кудели*) harkki **3.** (*гребешок у птиц*) heltta; петушиный ~ kukon heltta **4.** (*вершина чего-л.*) harja; ~ крыши katon harja; ~ волны uallon harja

гребец (*вёслами*) šoutaja, (*кормовыми вёслами*) huopuaja

гребёнка šukani; красивая ~ kaunis šukani ◇ стричь всех под одну гребёнку pityä kaikkie šamanlaisina

гребля 1. (*от грести вёслами*) šoutu, šouvanta, šoutamini; парная ~ parišoutu **2.** (*спорт.*) melonta

греб||ок 1. (*взмах весла*) airon|veto; дошли до цели в три ~ка kolmella aironvevolla piäštih perillä **2.** (*весло*) mela **3.** (*крыло*) šiipi

грезить unekšie, unelmoija; ~ наяву unelmoija valvoen

грези||ться nähä, näyttäytyö unissa; ему ~лась во сне дальняя дорога hiän näki unissa pitän tien

грейдер tien|puhaštaja-auto; ~ расчистил дорогу tienpuhaštaja-auto puhašti tien lumešta

грейпфрут greippi

гре||к, ~чанка kreikkalaini

грелк||а lämpö|hauvin; бабушка спала с ~ой ämmö makai lämpöhautimen kera

грем||еть 1. (*производить громкие звуки*) kolistua, kolissella, hälissä, jyrätä, jyrissä; (*бухать*) pauhata, paukata; (*грохотать*) ramata, rämätä, ramattua, rämyttyä; (*лязгать*) romata, romissa; (*о водопаде, шторме*) jyrškätä; (*о колокольчике*) länkyttyä; (*палить с грохотом*) pomata, juhkuttua; (*стучать*) jyhmie, pamauttua; кто-то ~ит в коридоре ken lienöy kolistau šinčissä; что ты там ~ишь? mitä šie šielä kolissat? гром ~ит ukkoni jyräjäy **2.** (*иметь широкую известность*) olla kuulusa; его имя ~ело на весь мир hänen nimi oli kuulusa koko muajilmašša

гремящий romakka

гре||сти 1. (*вёслами*) šoutua, meluo, huoppie; ~ на лодке šoutua venehellä; сын ~бёт, а отец правит лодкой poika šoutau, a tuatto melou **2.** (*задними вёслами*) huovata; мама сидит на корме лодки и ~бёт задними вёслами muamo istuu venehen peräššä ta huopuau huopariloilla **3.** (*граблями*) haravoija; ~ сено haravoija heinyä

гре||ть 1. (*подогревать*) lämmittyä, lämmentyä; шуба ~ет хорошо turkki lämmittäy hyvin; ~ воду lämmittyä vettä **2.** (*о солнце*) paistua; солнце ~ет päiväni paistau

греться 1. (*согреться*) lämpiytyö, lämmitteliytyö; я грелся около печки mie lämmitteliyvyin kiukuan luona; ~ у костра lämmitteliytyö tulen viereššä **2.** (*нагреться*) lämmetä; вода греется vesi lämpenöy

грех 1. (*нарушение религиозных правил*) riähkä; сквернословие – большой ~ kirouvunnašta tulou šuuri riähkä **2.** (*дурной поступок*) paha; ~ смеяться над чужой бедой on paha nakrua toisen hiäštä; пойдём от ~а подальше! läkkä tiältä pois! ◊ и смех и грех nakrattau ta itettäy; с грехом пополам juuri juuri; как на грех šattumalta; впасть в грех lanketa riähkih

греховн||ый riähkä=, riähkähini, riähällini; ~ые помыслы riähkähiset ajatukšet; ~ая жизнь riähkähini elämä

Греция Kreikka

грецкий: ~ орех šakšan|pähkinä

греческ||ий kreikkalaini, Kreikan; ~ язык kreikan kieli; ~ое искусство kreikkalaini taito

гречих||а krečču; из ~и готовят густую кашу krečušta valmissetah šakieta huttuo

гречнев||ый krečču=; ~ая каша krečču huttu

грешить 1. (*совершить грех*) riähkyijä; не греши! elä riähkyiče! **2.** (*нарушать правила*) ruatua vaštah ◊ грешить против истины ruatua totutta vaštah

грешник riähkähini, riähkä|värčči

грешно on riähkähällistä; ~ так говорить on riähkähällistä näin paissa

грешный riähkähini, riähkähällini, riähikäš; ~ человек riähkähällini ihmini

грёз||а 1. (*мечта*) unelma; ~ы юности nuoruon unelmat **2.** (*сон, сновидение*) uni

гриб (*пластинчатый*) šieni, (*трубчатый*) kripa; собирать ~ы kerätä šientä, olla šieneššä; пойти за ~ами lähtie keryämäh šientä; ~-серушка pilvišieni; старый большой ~ löpö; ~-дождевик ukontuhma, ~-волнушка vahvoni, vahvačču

грибник šieniniekka; в лесу слышались голоса ~ов mečäššä kuulu šieniniekkojen iänie

грибной šieni=; ~ суп šienirokka; ~ год šienivuosi ◊ грибной дождь šienivihma

грива harja; конская ~ hevosen harja

гривастый harjani, harjakaš; ~ конь harjakaš heponi

гривна kriuna

грим nuamijo; наложить ~ nuamijoija; удачный ~ hyvä nuamijo

гримас||а irvissyš, irvistely; сделать ~у irvistyä

гримаснича||ть irvissellä; не ~й! elä irvistele

гримёр, ~ша nuamijon|luatija

гримировать nuamijoija

гримир||оваться nuamijoituo; актёр ~уется näyttelijä on nuamijoitumašša

грипп flunssa, krippi; болеть ~ом läsie flunssua; заболеть ~ом läsiytyö flunssah

гроб arkku, kropu; идти за ~ом kaimata kuollutta; в ~у лежал покойник arkušša oli pokoiniekka ◊ вогнать в гроб ajua kropuh; по гроб жизни kuolomah šuaten

гробница kropničča

гробов||ой kalma=; ~ые доски kalmalauvat ◊ гробовая тишина täyši hil'l'aisuš

гроз||а tuli, jyry; ~ блеснула tulta iski; в ~у лучше не выходить на озеро jyryn aikana parempi olla lähtömättä järvellä

гроздь känčča, rypäleh; ~ рябины pihlajan känčča

грози||ть 1. (*пальцем*) lekuttua; мама ~ла пальцем muamo lekutti šormella **2.** (*угрожать*) uhata, pelottua, varauttua; ~ людям uhata rahvašta

грозно uhaten, pelottavašti

грозн||ый 1. (*жестокий*) pelottava; ~ правитель ankara johtaja; ~ая сила pelottava voima **2.** (*устрашающий*) pelottava; ~ое оружие pelottava aše **3.** (*выражающий угрозу*) varattava; ~ окрик varattava karjahuš

грозов||ой ukkois=; ~ая туча ukkoispilvi

гром 1. (*грохот и треск при разряде молнии*) jyry, ukon|jyry; ~ гремит ukko jyräjäy **2.** (*сильный шум, грохот*) jumu, jyrineh, romu; ~ канонады tykkien jumu; ~ аплодисментов räpytykšien jumu ◊ гром не грянет, мужик не перекрестится kuni ukko ei jyrähä, mušikka ei rissi šilmie

громадн||ый oikein šuuri, ilman|šuuri, mahtava; ~ое здание ilmanšuuri rakennuš

громить rikkuo, hävittyä, lyyvvä; ~ всё, что попадёт под руки rikkuo kaikki, mi šattuu tiellä; ~ лавки ryöštyä kauppoja

громк||ий 1. (*хорошо слышимый*) luja|iänini, iänekäš, kuuluva; ~им голосом lujalla iänellä **2.** (*получивший широкую известность*) kuulusa, kuuluva; ~ое имя kuulusa nimi

громко luja|iänisešti, kova|iänisešti; ~ отвечать на вопросы lujaiänisešti vaššata kyšymykših; ~ стучать в дверь lujašti lyyvvä oveh

громовой jyräkkä

громоотвод tulen|iskun|viejä

громыхнуть, громыха||ть jyrätä, kolata, räčkätä, räiskätä, juhkata, mötkätä; прекратите ~ lopettakkua kolajamašta; с утра ~ет huomenekšešta jyräjäy

грохать jymähtyä, jyšähtyä, romahtua, paiskata, pačkata; ~ дверью paiskata ovie

грохнуть jyšähyttyä, lošahuttua, pamahuttua, paukahuttua, romahuttua; ~ кулаком по столу pamahuttua nyrkillä stolua vaššen; уходя ~ дверью männeššä paukahuttua ovie

грохот jyrinä, jymähyš; ~ машин autojen jyrinä; колотить с ~ом loškata; разбить с ~ом räčkätä; упасть с ~ом jämähtyä

грохо||тать jyrissä; гром ~чет ukkoni jyräjäy

грохочущий jyräkkä

грубеть koveta

груби||ть šanuo rumašti; не груби! elä šano rumašti!

грубиян tuli|kieli

грубо karhakašti, rumašti, järäkäšti; ~ ответить vaššata rumašti

грубост||ь karhakuš, jälki|šana; говорить ~и šanuo karhakukšie

груб||ый 1. (*плохо отделанный*) jyrie, paha; мука ~ого помола jyrie jauho; ~ая работа paha ruato **2.** (*неприятный, о голосе*) jyrie, karhakka; ~ голос jyrie iäni; ~ смех karhakka nakru **3.** (*жёсткий, негладкий*) karhakka, karčakka; ~ые ладони karhakat kämmenet; ~ая шерсть karhakka villa; ~ая льняная ткань pečatka, prostina; ~ое сукно šarka **4.** (*неучтивый*) ruma; ~ые слова rumat šanat; ~ая выходка ruma ruato **5.** (*недопустимый*) paha, ruma; ~ая ошибка paha virhe; ~ намёк ruma vihjauš; ~ое ругательство šaatana, haliera ◊ грубая пища jykie ruoka

груда tukku, läjä; ~ камней kivitukku, kivikkö, louhikko, louhimo, raunivo, roukka, roukkivo, ruopaš; ~ льда roučču, ruopaš; ~ писем tukku kirjasie

грудина (*анат.*) rinta|luu; ~ птицы piiksi

грудинка mälvi, piiksi, rinta|liha; копчёная ~ palvattu rintaliha

грудн||ой 1. (*от* грудь) rinta=; ~ые мышцы rintalihakšet; ~ая клетка rintaluu **2.** rinta=, nänni=; ~ ребёнок rintalapši; ~ое молоко nännimaito ◊ грудной голос rintaiäni

груд||ь 1. (*передняя часть туловища*) rinta, rynnäš, ryntähät; широкая ~ levie rinta; прижать к ~и painua rintua vaššen; уснуть на ~и у матери uinuo muamon šylissä **2.** (*относящийся к кормлению грудью*) nänni; кормить ребёнка ~ью imettyä lašta nännillä; отнимать от ~и vierahuttua nännistä; с большой ~ью nännikäš **3.** (*передняя часть рубашки, платья*) rinta; ~ нараспашку avorinnoin

гружёный kuormattu; ~ автомобиль kuormattu auto

груз 1. (*тяжесть*) paino, (*ноша*) takka, kannalmuš, kannoš, nošalmuš, olkamuš; тяжёлый ~ jykie paino **2.** (*товар для перевозки*) rahti, kuorma, tavara; транспортировка ~ов rahinkuletuš, tavarankuletuš; сани с ~ом для перевозки rahtireki

грузд||ь krusi; я собрал полную корзину ~ей keräin kokonaisen vakan krusie

грузил||о paino, (*в сетях*) kiveš; отец пришил к сетям ~а tuatto ompeli verkkoh kivekšet; прикреплять ~а к сети kiveštyä verkkuo
грузин, ~ка gruusijalaini
грузинск||ий gruusijalaini, Gruusijan; ~ язык gruusijan kieli; ~ие танцы gruusijalaiset tanššit
грузить kuormata; ~ сани дровами kuormata rekie halkoloilla
Грузия Gruusija
грузнеть jykeytyö
грузовик kuorma-auto
грузов||ой tavara=, paino=, kuorma=; ~ые перевозки tavarakuletukšet; ~ автомобиль kuorma-auto
грузчик kuormittaja; работать ~ом ruatua kuormittajana
грунт 1. (*земля, почва*) mua, (*твёрдое дно*) pohja; песчаный ~ čuurumua; глинистый ~ šavimua **2.** (*краска*) pohja|muali; наложить ~ panna pohjamuali
грунтов||ой: ~ые воды pohja|vesi; ~ая дорога čuurutie
групп||а (*людей*) joukko, ryhmä, artteli, (*живущие на одном берегу*) rantoveh, (*ватага*) ryšmä, (*компания*) völkki; ~ детей отправилась в лес joukko lapšie läksi meččäh; общественные ~ы yhteiskunnan joukot; рабочая ~ ruatojoukko, ruatoveh; ~ учащихся opaštujajoukko; ~ звёзд tukkutähet; ~ой joukollah; ~ами joukoittain ◊ группа крови verijoukko
группироваться jakautuo, tukkuutuo, keräytyö joukkoloih
групповой joukko=, joukollini; ~ снимок joukkovalokuva
грустить pahuo, šurra, ikävöijä; ~ по дому ikävöijä kotie; ~ по семье ikävöijä perehtä
грустно šurullisešti, ikäväšti; он говорил об этом ~ hiän kerto šiitä šurullisešti
грустн||ый šurullini, ikävä, apie, murehellini, šuru|mielini, šuruni, läyli, nolo; ~ая музыка ikävä musiikki; ~ пейзаж ikävä ympäristö
груст||ь šuru, ikävyš, apie, atkala; он не ведает ~и hiän ei tunne ikävyttä
груша 1. (*дерево*) piärynä|puu **2.** (*плод*) piärynä
грушевидный piärynän|näköni
грыжа tyrä, kila, kriisi; ~ живота vaččatyrä
грыз||ть purra, purekšie, jyršky ttyä, jyršie; собака ~ёт кости koira purou luita; зайцы ~ут осину jänikšet jyršitäh huapua
грыз||ться puretella; собаки ~утся между собой koirat puretellah toini toista
грызун jyršijä, riena
гряда 1. (*вытянутая возвышенность*) šelkä, čärkkä; между озёрами была длинная ~ järvien välillä oli pitkä šelkä; в Вокнаволоке посреди деревни тянется ~ Vuokkiniemeššä kylän kešellä on čärkkä **2.** (*грядка*) penkki; ~ земляники manšikkapenkki; ~ капусты kualipenkki
грядк||а penkki, vako; длинные ~и pität vavot
грядущ||ий tulija, nousija; ~ год tulija vuoši; ~ие поколения tulijat šukupolvet; ~ год будет лучше этого tulija vuosi on parempi kuin tämä ◊ на сон грядущий muate vierreššä
грязнить lijata, likavuttua; не надо ~ пол, сними обувь ei pijä lijata latetta, heitä kenkät jalašta
грязни||ться likautuo, lijaštuo; светлая обувь быстро ~тся valkiet jalačit ruttoh likauvutah
грязно likasešti
грязнул||я lika|pörö, retu|šilmä, röšši, tuhkimuš; вымой руки, не будь ~ей peše kiät, elä ole likapörönä
грязн||ый 1. (*нечистый, покрытый грязью*) lika=, likani, šiivotoin, pakana; ~ая вода likavesi; ~ые руки likaset kiät; ~ое ведро pakana šanko; с ~ым лицом likašilmä; сними ~ую одежду heitä piältäš likaset vuattiet **2.** (*безнравственный*) ilkie; ~ые сплетни ilkiet pakinat **3.** (*мутный, о цвете*) lijan|karvani; ~ цвет lijankarvani väri

гряз||ь lika, retu, tölö; он весь в ~и hiän on kokonah lijašša ◊ месить грязь kulkie rapakošša
гряну||ть 1. (*загрохотать*) jyrähtyä, pamahtua, kajahtua; гром ~л ukkoni jyrähti **2.** (*неожиданно начаться*) alkua, šyttyö; ~ла война alko šota
гуашь guašši
губ||а[1] (*край рта*) huuli; верхняя ~ ylähuuli, нижняя ~ alahuuli; сжать ~ы puristua huulet; облизать ~ы nuolla huulet; (*медиц.*) заячья ~ jäniksenhuuli ◊ молоко на губах не обсохло olla liijan nuorena
губ||а[2] (*залив*) lakši; Петрозаводская ~ Petroskoin lakši; рыбачить в ~е kalaissella lahešša
губернатор gubernattori
губерни||я gubernija; северные ~и pohjoisgubernijat
губернский gubernijan; ~ город gubernijan kaupunki
губитель tuhuoja, hävittäjä
губительный tuhosa, paha, šopimatoin; ~ климат šopimatoin ilmašto
губить 1. (*уничтожить*) tuhota; заморозки губят посевы halla panou vil'l'ua **2.** (*убивать*) šurmata, uhhotie, (*о животных*) šortua
губк||а pešu|vihko; мыть посуду ~ой peššä aštiet pešuvihkolla
губн||ой huuli=; ~ые мышцы huulilihakšet; ~ая гармонь huuliharppu; ~ая помада huulivoije
гувернантка koti|opaštaja|naini
гудение humina, hurina, hyrinä, (*колокола*) šoitanta, (*ветра*) vonkunta, (*самолёта, жука и др.*) hurisenta, (*в ушах*) humineh
гуд||еть hurissa, hyrissä, hyrrätä, kajuta, (*о колоколе*) šoittua, (*о ветре*) vonkuo, (*о самолёте, жуке и др.*) hurissa, (*в ушах, в голове*) humissa; ветер ~ит tuuli vonkuu; колокол ~ит kirikönkello šoittau ◊ голова гудит piä humajau
гудок merkki|pilli, merkki|torvi
гуж rahis, rahkehet; запрячь лошадь в ~ panna heponi rahkeheh
гул humina, jyrinä, hyrinä, kumina, kumu, kaju; ~ моря meren humina; пчелиный ~ mehiläishyrinä; ~ мотора mouttorin jyminä
гулкий kaikuja, kajakka, komakka, kumie; ~ звук kaikuja iäni; ~ зал kaikuja šali; ~ колокол kaikuja kirikönkello
гулко: ~ стучать pamauttua, pömissä
гулянье 1. (*прогулка*) kävely; вечернее ~ по лесу iltakävely mečäššä **2.** (*праздник*) kisa, pruasniekka; народное ~ rahvahan kisat; по вечерам молодёжь собирается на ~ iltasin nuoriso keräytyy kisoih
гуля||ть 1. (*разгуливать*) kävellä, kulekšennella, kul'aija; ~ по улице kävellä kylyä myöten **2.** (*праздновать*) juhlie, pruasnuija; родственники ~ют на свадьбе šukulaiset juhlitah häissä
гумно riihi, kuomino
гурман herkku|šuu
гусениц||а 1. (*личинка бабочки*) toukka, porama, lehti|mato; уничтожать гусениц hiätyä toukkie **2.** (*техн.*) tela|ket't'u; ~ трактора traktorin telaket't'u
гусеничн||ый telaket't'u=; ~ая цепь telaket't'učieppi
гусин||ый hanhi=, hanhen; ~ое яйцо hanhen muna
густе||ть 1. (*становиться густым*) tihetä, tulla tihiekši, šajeta, šakuo, šavota; лес ~ет meččä šakenou **2.** (*становиться менее жидким*) šajeta, tulla šakiekši; каша ~ет huttu šakenou **3.** (*погустеть*) šajeta, pakšuta, (*застывать*) hyytyö, (*разрастаться*) röhöttyä; туман ~ет tumanto šakenou
густо 1. (*часто*) šakieh, tihieh, tihiešti tuakieh; горох посеян ~ herneh on kylvetty tihiešti **2.** (*насыщенно*) šakiešti; замесить тесто ~ šakiešti ševottua tahaš **3.** (*плотно*) šumpah; ~ заросший лес rämeikkö
густ||ой 1. (*частый*) jynkkä, šakie, tuakie, tuuhakka, tihie,

(*плотный*) šumpa; ~ ельник tihie kuušikko; делать ~ым šakeuttua; дерево с ~ой кроной turpie puu; с ~ой хвоёй havukaš; с ~ой шерстью šakievillani **2.** (*нежидкий, плотный*) šakie; сварить ~ую кашу keittyä šakie huttu; попасть в ~ туман joutuo šakieh tumantoh

густота šakevuš, tihevyš

гус||ь (*зоол.*) hanhi; ~-гуменник meččähanhi; ~ серый merihanhi; ~ белолобый tunturihanhi; ~ лесной lakla; стая ~ей hanhikarja

гуськом raijokkah

гусятина hanhen|liha

гуталин kenkä|voije

гущ||а 1. (*осадок*) šakka, šako, poro; чайная ~ čäijyšakka; кофейная ~ kahvinporot **2.** (*чаща*) tiheikkö; они забрались в ~у леса hyö jouvuttih tiheikköh ◇ из самой гущи народа rahvahan šyvistä rivistä

Д

да[1] 1. (*выражение утверждения, согласия*) jo, kyllä; ты придёшь? – да, приду tuletko šie? – jo, tulen; все пришли? – да, все kaikkiko tultih? – kyllä, kaikki **2.** (*вводное слово*) niin, no, noh; да, времена теперь другие niin, ajat nyt ollah toiset **3.** (*усилительная частица*) =han, =hän; да помогите же! auttakkuahan! ◊ да поможет вам Бог auttakkah Jumala teitä

да[2] (*союз*) **1.** (*соединительный*) ta; он да я hiän ta mie; я шёл один, да ещё лесом mie matkain yksinäh ta vieläi mečän läpi **2.** (*противительный*) ka, ta, vain; он сделал бы это, да у него не было времени hiän luatis šen, vain hänellä ei ollun aikua ◊ близко локоть, да не укусишь läššä on kyynäšpiä, ka et pure

дава||ть 1. *см.* дать 1. **2.** (*начинать*) ruveta; ~йте будем петь ruvekka laulamah **3.** (*предоставить*): ~ пить juottua

давильн||ый purissuš=; ~ая машина purissuškoneh

дави||ть 1. (*действовать тяжестью, силой*) painua, rut't'uo, mäčöttyä, ličottua; снег ~т на крышу lumi painau kattuo **2.** (*сжимать, душить*) kiinittyä, puristua, ahistua, kuristua, tuavie; сапог ~т ногу šuappua puristau jalkua **3.** (*угнетать*) painaštua, painattua, painua **4.** (*толочь*) ličottua, mäčöttyä

давиться (*подавиться*) juuttuo; ~ рыбной костью juuttuo kalaruotasella; заставлять ~ juututtua

давка ahissuš, tunko, kähermä

давление 1. (*о веществе*) paino, painoššuš; атмосферное ~ ilmapaino; кровяное ~ verenpaino **2.** (*нажим на кого-л.*) paineh, painoššuš, painoššanta, painoštamini; оказывать ~ painoštua

давленый painettu

давн||ий 1. (*давнишний, старый*) ammuni, vanha; с ~их пор ammusista ajoista, ijäštä inkeheštä **2.** (*старинный*) vanha; ~ обычай vanha tapa

давно ammuin, muinoin, aikojah, kauvan; это было ~ še oli ammuin

давнопрошедш||ий ammuni; ~ее время (*грамм.*) pluskvamperfekti

давность ammuni aika

даже jo, =ki, äšen; так жаль, что ~ хочется плакать on niin šuali, äšen itettäy; ~ не могу и смотреть jo en voi ni kaččuo; ~ я скажу mieki šanon

дактилоскопический daktiloskoppini

дактилоскопия daktiloskopija

далеко 1. (*местонахождение*) etähänä, loittona; он живёт ~ hiän eläy etähänä **2.** (*о направлении движения куда-л.*) etähäkši, loitokši, loitoš; мы уйдём ~ myö lähemmä etähäkši

далёк||ий etähini, loittoni, etähäini; ~ие страны etähäiset muat

дал||ь etähyš, etähäisyš; в морской ~и etähänä merellä; идти в такую ~! lähtie näin etähäkši!

дальнейш||ий myöhempi, tulija; мои ~ие действия miun tulijat ruavot

дальний etähini, etähäini, etähällini; ~ полёт etähäini lento; более ~ tuonnempaini; ~ угол дома peräčuppu

дальнобойность etähäkši|kanto

дальнобойн||ый etähäkši|kantaja, etähällini; ~ая артиллерия etähällini tykistö

дальнобойщик rekka-auton|ajaja

дальновидность etähäkši|näköisyš, loitoš|näköisyš

дальновидный loitoš|näkijä; ~ человек loitoš|näkijä ihmini

дальнозорк||ий loitoš|näköni; ~ие глаза loitošnäköset šilmät

дальнозоркость loitoš|näköisyš

дальнородственн||ый: ~ые языки etähäiset šuku|kielet

дальност||ь loittovuš, pituš; из-за ~и loittovuon vuokši; ~ полёта lentopituš

дальтонизм väri|šokeuš, daltonismi

дальтоник väri|šokie|ihmini; ~ не различает некоторые цвета värišokieihmini ei erota erähie värie

дальше 1. (*от* далёкий) etähämpi; я брошу камень ~ тебя mie viskuan kiven etähämpi kuin šie **2.** (*далее*) ielläh, šiitä; говори ~ pakaja ielläh; что было ~? mitä oli šiitä? **3.** (*продолжая начатое*) ielläh, ielläh|päin; надо идти ~ pitäy kulkie ielläh

дам||а 1. (*женщина*) naini, rouva; ~ы и господа! hyvät naiset ta herrat! ~ сердца mieleššäpijettävä **2.** (*карт.*) rouva; пиковая ~ patarouva

дамб||а pato; мужчины стали строить ~у miehet ruvettih luatimah patuo

дамск||ий naisien; ~ая одежда naisien vuattiet

Дания Tanska

данн||ые 1. (*сведения*) tiijot; цифровые ~ numerotiijot; по официальным ~ым virallisien tietojen mukah **2.** (*основания*) iellytykšet; он имеет для этого все ~ hänellä on šitä varoin kaikki iellytykšet

данн||ый mainittu, šanottu; ~ые сведения устарели mainitut tiijot vanhettih; я другого мнения по ~ому вопросу olen muuta mieltä täštä kyšymykšeštä; в ~ом случае täššä tapahukšešša; при ~ых условиях näissä oloissa

дантист hammaš|liäkäri, dantisti

дань 1. (*налог*) vero; взимать ~ kerätä veroja **2.** (*награда, вознаграждение*): принести ~ уважения учителю näyttyä opaštajalla kunnivoitušta **3.** (*оценка*): ~ традиции perintehen tunnuštamini

дар anti, antama, lahja; принести в ~ antua lahjakši; природный ~ luonnonlahja

дарвинизм darvinismi

дарвинист darvinisti

дарён||ый lahjotettu; ~ая вещь lahjotettu esineh ◊ дарёному коню в зубы не смотрят lahjotetun heposen šuuh ei kačota

дарить lahjottua; ~ в день рождения lahjottua šyntymäpäivänä

дарование kyky, lahjakkuš, lahjat; природное ~ luontoset lahjat

даровать lahjottua; ~ жизнь lahjottua elämä

даровой ilmani, oštamatoin; ~ билет в театр ilmani teatterilippu

даром 1. (*бесплатно*) ilmain, ilmasekši; получить ~ šuaha ilmasekši **2**. (*бесполезно*) hukkah, turhah; весь день прошёл ~ koko päivä mäni hukkah

дарственн||ая 1. (*надпись*) lahja|kirjutuš; получить от автора книгу с ~ой надписью šuaha luatijalta kirja lahjakirjutukšen

kera **2.** (*документ*) lahja|kirja; ~ была в столе lahjakirja oli stolašša

дат||а päivä|miärä ta vuosi|luku; поставить ~у merkitä paivämiärä ta vuosiluku

датирова||ть merkitä päivä|miärä, päivätä; письмо было ~но вчерашним днём kirjani oli päivätty eklein

датир||оваться ajottuo; событие ~уется 1850 годом tapahtuma ajottuu vuuvvella 1850

датировка päiväyš

датский tanskalaini, Tanskan; ~ язык tanskan kieli

датчан||ин, ~ка tanskalaini

дать, давать 1. antua; ~ денег в долг antua rahua laihinah **2.** (*предоставлять*) antua; шум не давал спать melu ei antan muata **3.** (*провести мероприятие*) antua, pityä; ~ концерт pityä konsertti **4.** (*отправить*) antua, työntyä; ~ телеграмму työntyä šähkösanoma ◊ дать слово antua šananvuoro

даться, даваться 1. (*позволить поймать, поддаться*) antautuo, heittyö, heittäytyö, tariččeutuo, tarjoutuo; он не дался в руки врага hiän ei antautun vihollisen käsih **2.** (*усвоить, запоминать, понять*) oppie; ему плохо даются иностранные языки hiän šuurella vaivalla oppiu vierahie kielie

дафния (*зоол.*) vesi|kirppu

дача[1] (*от* дать) antamini, anto

дач||а[2] (*строение*) kešä|mökki, kämppä; наша ~ стоит на берегу озера meijän kešämökki on järven rannalla; владелец ~и kešämökin omistaja

дачн||ый mökki=, kämppä=; ~ая жизнь mökkielämä

два 1. (*число*) kakši; я был там ~ раза mie olin šielä kakši kertua; по ~ kakšittain **2.** (*пара, несколько*) pari, muutoma; в двух шагах parin metrin piäššä; рассказать в двух словах šanuo muutomalla šanalla

двадцатилетие 1. (*срок в двадцать лет*) kahen|kymmenen vuuvven aika, kakšikymmentä vuotta **2.** (*годовщина*) kakši|kymmen|vuotis|juhla

двадцатилетн||ий kakši|kymmentä|vuotini; ~яя дружба kakšikymmentävuotini yštävyš; ~яя девушка kahenkymmenenvuuvven ikähini tyttö; ~ юбилей kakšikymmenvuotisjuhla

двадцат||ый kaheš|kymmeneš; ~ого июня kaheškymmeneš kešäkuuta; одна ~ая kaheškymmeneš oša

двадцат||ь kakši|kymmentä; ему ~ лет hänellä on kakšikymmentä vuotta; в ~и километрах от деревни kahenkymmenen kilometrin piäššä kyläštä

дважды kahičči, kakši kertua; он ~ был в Норвегии hiän oli kahičči Norjašša; ~ два четыре kakši kertua kakši on nellä ◊ как дважды два päivänšelväšti

двенадцатипёрстн||ый: ~ая кишка pohjukais|šuoli

двенадцатый kaheš|toista

двенадцать kakši|toista; в году ~ месяцев vuuvvešša on kakšitoista kuukautta

дверн||ой oven, ovi=; ~ая ручка oven skiäkä; ~ замок ovilukku; ~ косяк oven pieli; ~ порог kynnyš

дверца 1. (*створка при отверстии*) pelti; печная ~ kiukuan pelti, piisin pelti **2.** (*маленькая дверь*) pikkaraini ovi

двер||ь ovi; войти в ~ aštuo ovešta šiämeh; выйти из ~и männä ovešta uloš; стоять в ~ях šeisuo ovenšuušša; ~ на замке ovi on lukušša; палка прислонена к ~и ovešša on pönkä; у ~ей ovella, kynnykšellä; день открытых ~ей avoimien ovien päivä; место у ~ей ovenkorva, ovenšuu

двести kakši|šatua; ~ человек kakšišatua henkie

двигатель 1. (*механизм*) mouttori, koneh; ~ внутреннего сгорания polttomouttori; двухтактный ~ kakšitahtini mouttori **2.** (*сила, содействующая развитию*) eistäjä, eteh|päin|viejä, ielläh|viejä; ~ прогресса progressin eistäjä

двигательн||ый liikeh=, motorini; ~ые нервы motoriset hermot; ~ая сила liikehvoima

двигать 1. (*передвигать*) šiirrellä, liikutella, työnnellä; ~ мебель šiirrellä huonehkaluja **2.** (*шевелить*) liikutella, šiirrellä; ~ пальцами liikutella šormija

движени||е 1. (*продвижение*) kulku, liikeh, hotu; поступательное ~ eistyjä liikeh; вращательное ~ kiertoliikeh; привести в ~ panna liikkumah; лёгкое ~ šujuva liikeh **2.** (*езда, ходьба*) liikunta; лежать без ~я venyö liikkumattomana **3.** (*о транспорте*) liikenneh; автомобильное ~ autoliikenneh; правила дорожного ~я liikennehšiännöt; ~ поездов junaliikenneh **4.** (*общественная деятельность*) liikeh; рабочее ~ työväjenliikeh

движимость eloš, omaisuš

движим||ый: ~ое имущество omaisuš

двинуть 1. (*передвинуть*) šiirtyä; ~ войска на неприятеля šiirtyä šotajoukkoja vihollista vaštah **2.** (*продвинуть*) eistyä, viijä eteh|päin

двинуться, двига||ться 1. (*идти, пойти*) liikkuo, kulkie, eistyö; люди медленно ~лись вперёд ihmiset hil'l'akkaisešti eissyttih etehpäin; теплоход движется вверх по реке laiva noušou jokie ylöš **2.** (*отправляться*) lähtie; ~ в путь lähtie matkah **3.** (*передвигаться*) liikkuo, pyörie; Земля движется вокруг своей оси mua pyöriy akselih ympärillä; ~ легко luikkie, hemputtua, hipšuttua, hyyryttyä, liehata; ~ с трудом luntuštua, lykšyttyä, länkyttyä, tökšyttyä; ~ с места kašahtua, hepšahtua, löyhähtyä

двое kakši; ~ братьев kakši velleštä; ~ очков kahet šilmälasit; по ~ kakšitellen

двоеборье: лыжное ~ yhissetty hiihto|kilpailu

двоебрачие (*у женщины*) kahešti miehellä|mänö, (*у мужчины*) kakši|akkaisuš

двоевластие kakšois|valta; в стране ~ muašša on kakšoisvalta

двоежёнец kakši|akkani mieš

двоеточие kakšois|pisteh; после этого слова надо поставить ~ tämän šanan jälkeh pitäy panna kakšoispisteh

двоечник 1. (*неуспевающий ученик*) pahoilla arvo|šanoilla opaštuja **2.** (*спорт.*) kakšikko|šoutaja

двои||ться jakautuo kahekši, huarautuo kahekši; у меня в глазах ~тся niän kaikki kahtena kappalehena

двойк||а 1. (*оценка*) kakkoni; ученик получил ~у opaštuja šai kakkosen **2.** (*номер транспортного средства*) kakkoni; ездить на ~е ajua kakkosella **3.** (*спорт.)* kakšikko; парная ~ pariairokakšikko

двойник 1. (*о человеке*) kakšois|ihmini **2.** (*электр.*) kakšois|pistokeh

двойн||ой 1. (*вдвое больший*) kahen|kertani; ~ расход kahenkertaset mänöt; заплатить в ~ом размере makšua kahenkertasešti **2.** (*состоящий из двух однородных предметов*) kakšois=, kakši|kertani, kakšinaini; ~ое дно kakšoispohja; ~ узел umpišolmu

двойн||я kakšoset; женщина родила ~ю naini šai kakšoset

двойственность kakšinaisuš; ~ ситуации tilantehen kakšinaisuš

двойственн||ый kakšinaini, kakšinais=; ~ое отношение kakšinaini šuhtautumini; ~ое число kakšikko, duali

двор[1] 1. (*участок земли у дома*) piha, ulkoni; въехать во ~ ajua pihalla; иди играть во ~ mäne leikkimäh pihalla **2.** (*деревенская усадьба*) talo; в деревне было сто ~ов kyläššä oli šata taluo; пройти ~ом männä pihačči ◊ невестка пришлась не ко двору min'n'a ei ollun mielehini; на дворе тепло pihalla on lämmin; монетный двор rahapaja

двор[2] (*окружение монарха*) hovi, pričot; царский ~ čuarin hovi

дворец 1. (*место пребывания главы государства*) linna, palatti; летний ~ царя čuarin kešälinna **2.** (*большое здание*) talo; ~ спорта urheilutalo; ~ культуры kulttuuritalo

дворник 1. (*работник, поддерживающий порядок во дворе*) pihan|puhaštaja; ~ работал хорошо pihanpuhaštaja ruato hy-

vin **2.** (*устройство для вытирания стекла автомобиля*) auto|lasin pyyhin; я купил новые ~и olen oštan uuvvet autolasin pyyhtimet
дворня kartanon palvelijat
дворняга piha|koira, rakki
дворянин aatelis|mieš
дворянка aatelis|naini
дворянск||ий aatelis=; ~ое собрание aateliskerähmö
дворянство aatelisto
двоюродн||ый: ~ брат šeukku; ~ая сестра šeukku; ~ые братья или сёстры между собой šeukukšet
двояк||ий kahenlaini, kahen|luatuni; ~ое значение kahenlaini merkityš
двояко kahenlaisešti; задачу можно решить ~ laškuruato voit luatie kahenlaisešti
двояковогнут||ый kakšois|kovera=; ~ое стекло kakšoiskoveralasi
двояковыпукл||ый kakšois|kupera=; ~ое стекло kakšoiskuperalasi
двубортный kakši|nappi|rivini; ~ пиджак kakšinappirivini takki
двуглавый kakši|päini; ~ орёл kakšipäini kokko
двузначн||ый kakši|numeroini; ~ое число kakšinumeroini luku
двукопытные šorkka|eläimet
двукратн||ый kakši|kertani, kahen|kertani; ~ая плата kakšikertani makšu; в ~ом размере kakšikertasešti
двуликий kakši|nuamani; ~ человек kakšinuamani ihmini ◊ двуликий Янус kakšinuamani ihmini
двулич||ие, ~ность kakši|nuamaisuš
двулопастн||ый kakši|lapani; ~ое весло kakšilapani mela
двуногий kakši|jalkaini
двупольн||ый kakši|vuoroni; ~ая система земледелия kakšivuoroni viljely
двуручн||ый kakši|käsini; ~ая пила kakšikäsini šaha
двускатн||ый: ~ая крыша harja|katto
двусложн||ый kakši|tavuni; ~ое слово kakšitavuni šana
двусменн||ый kakši|vuoroni; ~ая работа kakšivuoroni työ
двусмысленный kakši|mielini; ~ ответ kakšimielini vaštahuš
двуспальн||ый kakši|šijani; ~ая кровать kakšišijani šänky
двустволк||а kakši|piippu|pyššy; купить ~у oštua kakšipiippupyššy
двустворчат||ый 1. (*из двух створов*) kakši|puolini; ~ая дверь kakšipuolini ovi **2.** (*из двух створок*): ~ые моллюски šimpukat
двустопный (*лит.*) kakši|polvini; ~ размер kakšipolvini runomitta
двусторонн||ий 1. (*с двумя одинаковыми сторонами*) kakši|puolini; ~ее сукно kaksipuolini šarkavuate **2.** (*обязательное для сторон соглашение*) kahen|välini, kahen|keškini; ~ее соглашение kahenvälini šopimuš
двухвёсельн||ый kakši|aironi; ~ая лодка kakšiaironi veneh
двухгодичный, двухгодовалый kakši|vuotini, kakši|kešäni; ~ курс kakšivuotini kurššі
двухкамерный kakši|ošani; ~ холодильник kakšiošani jääškuappi
двухлитров||ый kakši|litrani; ~ая банка kakšilitrani purkki
двухместный kakši|paikkani; ~ самолёт kakšipaikkani lentokoneh
двухмесячный kakši|kuu|kautini; ~ ребёнок kakšikuukautini lapši
двухметровый kakši|metrini; ~ баскетболист kakšimetrini koripalloilija
двухпалатный kakši|kamarini; ~ парламент kakšikamarini parlamentti
двухпалубный kakši|kantini; ~ корабль kakšikantini laiva
двухразов||ый kakši|kertani; ~ое питание kakškertani ruokailu
двухсерийный kakši|ošani; ~ фильм kakšiošani filmi
двухступенчат||ый kakši|ošani; ~ая ракета kaksiošani raketti
двухтомный kakši|ošani; ~ роман kakšiošani romani
двухцветный kakši|karvani, kakši|värini; ~ флаг kakšivärini lippu
двухъярусн||ый kakši|kertani; ~ая кровать kakšikertani šänky
двухэтажный kakši|kertani; ~ дом kakšikertani talo
двуязычие kakši|kielisyš; ~ и многоязычие kakši|kielisyš ta monikielisyš
двуязычн||ый kakši|kielini: ~ое население kakšikielini rahvaš
дева 1. (*поэтическое*) neičyt, neiti, neito, impi; старая ~ vanhapiika **2.** (*знак Зодиака*) Neičyt
деверь kyty; ~ – это брат мужа kyty on miehen velli
девичество neičyš, neičyš|aika, neičyššyš
девка: ◊ засидеться в девках olla pitälti mänömättä miehellä; остаться в девках jiähä kivikesselie kantamah
девочка tyttö, tyttöni, tyttö|lapši, tytär, tytär|lapši, neiččyni, neičykkäni; ~-нянька likka
девственность piikuš
девушк||а tyttö, neitoni, neičyt, kašša|piä; быть ~ой (*незамужней*) tytöštyä, neičyštyä; ~ сосватанная, но не вышедшая замуж palopiä
девяносто yhekšän|kymmentä
девяностый yhekšäš|kymmeneš
девясил (*бот.*) hirven|juuri
девятка yhekšikkö
девятнадцатый yhekšäš|toista
девятнадцать yhekšän|toista
девятый yhekšäš
девять yhekšän; трижды три – ~ kolme kertua kolme on yhekšän; по ~ yhekšičči
деградир||овать rappeutuo; человек ~ует, если излишне употребляет алкоголь ihmini rappeutuu, još juou äijä viinua
дегтярн||ый terva=, tervan; ~ запах tervan haju; ~ое мыло tervamuila
дегтярня tervan|poltto|hauta
дегустатор maistaja; ~ чая čäijyn maistaja
дегустационный maistajais=; ~ зал maistajaissali
дегустация maissanta, maistamini; ~ вина viinan maissanta
дегустировать maistua; ~ различные продукты maistua eri ruokalajija
дед ukko; ~ со стороны мамы muamon tuatto; ~ со стороны отца tuaton tuatto; дом ~а ukkol'a ◊ Дед Мороз talviukko, pakkaisukko
дееспособность 1. (*способность к действию*) ruato|kyky, toimi|kyky **2.** (*юрид.*) oikeuš; в полном объёме ~ человека наступает с 18 лет ihmisen täyši oikeuš alkau kun hiän täyttäy 18 vuotta
дееспособный 1. (*способный к действию*) ruato|kykyni; ~ возраст ruatokykyni ikä **2.** (*юрид.*) oikeuš|toimi|kykyni; ~ человек oikeuštoimikykyni ihmini
дежур||ить 1. (*быть дежурным*) päivyštyä; сегодня я ~ю tänäpiänä mie päivyššän **2.** (*долго и неотлучно быть*) valvuo; ~ у постели больного valvuo läsijäšijan luona
дежурный päivyštäjä, valvoja; он - ~ по классу hiän on luokan päivyštäjä; ночной ~ yöpäivyštäjä
дежурство päivyššyš, valvonta, valvomini
дезертир šotilaš|pakoilija; ~а искали долго šotilašpakoilijua ečittih viikon

дезертирова||ть puata šota|palvelukšešta; он ~л hiän pakeni šotapalvelukšešta
дезинфицировать desinfioija; ~ одежду больного desinfioija läsijän vuattiet
действенность teho, tehokkuš; ~ самокритики ičekritiikin teho
действи||е 1. (*работа*) toiminta, käynti, ruato, teho; привести двигатель в ~ panna koneh käymäh **2.** (*влияние*) vaikutuš **3.** (*осуществление функций*) voimašša|olo; продлить срок ~я договора jatkua šopimukšen voimaššaoloaika **4.** (*событие*) tapahuš; ~я прошлогодней давности viimevuotiset tapahukšet **5.** (*театр.*) näytöš **6.** (*матем.*) lašenta **7.** (*поступок, поведение*) käytöš, ruato **8.** (*военн.*) toimi
действительно tovella, tosin, tosieh, toveštah; вы ~ были правы työ tovella olija oikiešša; ты ~ согласишься на его предложение? ihanko šie tosieh šuoššut hänen ehotukšeh?
действительност||ь tovellisuš; реальная ~ realini tovellisuš; в ~и tovellisuošša (tosiasiešša, oikieštah)
действительный tovellini, tosi|asiellini, varšinaini; ~ факт tošiasie: ~ член varšinaini jäšen
действ||овать 1. (*совершать действие*) toimie, ruatua, tehä; ~ с кем-л. toimie, ruatua kenennih kera **2**. (*влиять*) tepšie, vaikuttua; лекарство ~ует liäke vaikuttau
действующ||ий voimašša|olija; ~ие законы voimaššaolijat lajit: ~ая армия kenttäarmeija; ~ вулкан eläjä tulivuara; ~ие лица näytelmän henkilöt
декабр||ь talvi|kuu; в ~talvikuušša
декабрьский talvi|kuun, talvi|kuini
декада kuu|kauven kolmanneš, dekadi
декадн||ый kymmenen päivän, kymmen|päiväni; в ~ срок kymmenešša päiväšša; ~ое задание kymmenen päivän ruato
декан dekani; ~ факультета tietokunnan dekani
деканатский dekanatin
декламатор deklamattori
декламировать lukie iäneh; ~ стихи lukie iäneh runoja
декларативный deklaratiivini; все его обещания носят ~ характер kaikki hänen lupaukšet ollah deklaratiivisie
декларация 1. (*официальное провозглашение*) deklaratijo, julissuš; международная ~ rahvahienvälini julissuš **2.** (*документ с нужными сведениями*) virallini šelityš; таможенная ~ tullišelityš
декларировать 1. (*объявлять*) julistua; ~ прекращение военных действий julistua šotatoimien lopettamista **2.** (*возвещать*) šelittyä virallisešti
деклассированный epäsosialini
декольте avo|kakla; платье с ~ avokaklani mekko
декольтированный avo|kaklani
декор korissuš, kaunissuš; ~ фасада здания rakennukšen oščišeinän korissuš; резной ~ leikkauškaunissuš
декоративн||ый kaunissuš=, dekoratiivini; ~ые работы kaunissuštyöt
декоратор 1. (*работник*) lavaštaja **2.** (*художник, создающий декорации*) koristaja
декорационн||ый lavaššuš=; ~ое искусство lavaššuštaito
декораци||я lavaššuš, kulissit; костюмы и ~и дополняли друг друга puvut ta lavaššuš täyvennettih toini toista; сцена без ~й näyttämö ilman kulissija
декорировать koristua; ~ зал koristua šali
декрет dekretti; ~ о мире и земле dekretti muan omissukšešta ta rauhašta
декретный šynnytyš=; ~ отпуск šynnytyš|loma
деланно väkisin, vänkällä
деланн||ый väkinäini; ~ая улыбка väkinäini hymy
дела||ть 1. (*проявлять деятельность*) luatie, ruatua, tehä, toimittua; надо ~, а не говорить pitäy luatie eikä vain paissa; просить ~ luajittua; ~ небрежно kropaija, rötöštyä, tarpuo, tehertyä, tuhertua, töhilöijä **2.** (*производить, работая*) laittua, valmistua, ašettua; она ~ет обед hiän valmistau murkinua **3.** (*совершать действия в сочетании с существительным*): ~ попытку yrittyä **4.** (*выполнять*) šuorittua; ~ небрежно rötöštyä, tarpuo, tuhertua
дела||ться 1. (*становиться*) muuttuo, luatiutuo, tulla; погода ~ется лучше šiä muuttuu paremmakši **2.** (*случаться*) tapahtuo; что там ~ется? mitä šielä tapahtuu?
делегат, ~ка delegatti, etuštaja; послать своих ~ов työntyä omat delegatit
делегатский delegatti=, delegatin; ~ мандат delegattikirjani
делегаци||я delegatijo, delegatti|joukko; член ~и delegatijon jäšen
делегировать deligoija; ~ на конференцию deligoija konferenšših
деление (*от* делить) **1.** jako, jakamini, jakauvunta; ~ на два puolekkahjako; ~ атомного ядра atomiytimen jakauvunta **2.** (*матем.*) jako|lašku; ~ и умножение kerto- ta jakolašku
делец 1. (*коммерсант*) liikeh|mieš **2.** (*спекулянт*) keinottelija
делёж jako, juanta; ~ добычи šualehen jako; участник ~а jakovelli; ~ поровну tašajako
деликатес herkku|ruoka, herkku|šyömini; лососёвая икра – ~ lohimähnä on herkkuruoka
деликатесн||ый herkullini; ~ое блюдо herkullini ruoka
деликатно kaunehešti; он ~ отказался от подарка hiän kaunehešti kieltäyty lahjašta
деликатный 1. (*вежливый*) kaunis|pakinaini; ~ незнакомец kaunispakinaini tuntomatoin ihmini **2.** (*затруднительный*) herkkä; ~ вопрос herkkä kyšymyš
делимое juattava
делимост||ь juallisuš; критерий ~и juallisuškriteri
делитель jakuaja
делить jakua, juata; ~ учеников на группы jakua opaštujie ryhmih; ~ между собой jakua keškenäh; нам нечего ~ meilä ei ole mitänä juattavua
делит||ься 1. (*обладать способностью делиться без остатка*) jakautuo, javottautuo; десять ~ся на пять kymmenen jakautuu viijellä; книга ~ся на главы kirja jakautuu lukuloih **2.** (*поделиться*) kertuo; ~ впечатлениями kertuo vaikutelmista; ~ на части hajota, hajautuo
дел||о 1. (*работа, занятие*) ruato, työ; приняться за ~ ruveta ruatamah; быть без ~а olla ruavotta **2.** (*кого, чего*) asie; защита отечества – ~ всего народа šynnynmuan puoluššuš on koko rahvahan asie **3.** (*надобность, нужда*) asie, homma; ходить по ~ у käyvvä asiella **4.** (*специальность*) ammatti, homma; военное ~ šotamiehen ammatti **5.** (*событие*) še, asie; ~ было осенью še oli šykšyllä **6.** (*поступок*) ruato; сделать доброе ~ luatie hyvä ruato **7.** (*процесс*) juttu; уголовное ~ kriminalijuttu ◊ дело спорится työ hurajau
деловит||ый asiellini, ruataja, huolikaš; ~ человек asiellini mieš; с ~ым видом asiellisena
делов||ой 1. (*относящийся к делу*) työ=, ruato=; ~ая поездка työmatka; ~ая бумага työpaperi; ~ые качества человека ihmisen pätevyš; ~ визит työvierailu **2.** (*знающий, толковый*) järkövä, ruataja, asiekaš; ~ человек asiekaš mieš **3.** (*предприниматель*) liikeh|mieš=; ~ые люди liikehmiehet **4.** (*пригодный*) hyöty=; ~ая древесина hyötypuu
делопроизводство kansel'ari|työ
дельтаплан rippu|liitin
дельтапланеризм rippu|liitäntä, rippu|liitämini
дельфин (*зоол.*) delfiini
делянк||а meččä|pala, hakkuu|pala, tel'ankka; отвести ~у под вырубку miärätä meččäpala hakattavakši
демаркационн||ый demarkatini; ~ая линия demarkatini linja
демаркация 1. (*установление границ*): ~ границ rajojen vetämini **2.** (*медиц.*) demarkatijo

демаскировать pal'l'aštua; ~ объект pal'l'aštua objekti
демисезонн||ый väli|kauši=; ~ое пальто välikaušitakki
демобилизация kotiuttamini; ~ началась весной kotiuttamini alko kevyällä
демобилизованный kotiutettu; ~ солдат ехал домой kotiutettu šotamieš ajo kotih
демобилизоваться kotiutuo, demobilisoituo; ~ через два года службы kotiutuo kahen vuuvven palvelukšen jälkeh
демографическ||ий demografini; ~ая яма demografini kuoppa
демократ demokratti
демократическ||ий demokrattini; ~ая республика demokrattini tašavalta
демократия demokratija
демонстрант 1. (*участник праздничного шествия*) juhla|kulkija; ~ы пели песни juhlakulkijat laulettih lauluja **2.** (*участник шествия, выражающего какой-л. протест*) mieltä|näyttäjä; ~ы выкрикивали лозунги mieltänäyttäjät huuvvettih iskuvirkkehie
демонстративн||ый 1. (*вызывающий*) tuurie|näyttäjä; ~ уход из зала собрания tuurienäyttäjä lähtö kokouššalista **2.** (*основанный на демонстрации*) näyttö=; ~ая методика преподавания opaštamisen näyttömetodikka
демонстрационный näyttö=; ~ зал näyttöšali
демонстрация 1. (*кого, чего*) näyttely; ~ мод muotijen näyttely **2.** (*массовое шествие*) =kulku, mielen|näyttö; праздничная ~ juhlakulku **3.** (*действие, подчёркивающее отношение к кому-л.*) tuurin|näyttö
демонтаж purkamini, hajottamini; работы по ~у purkamistyöt
демонтировать purkua, hajottua; ~ электростанцию purkua voimalaitoš
деморализация ihmis|tunnon|hävitäntä, tapojen hävitäntä
демпингов||ый (*экон.*) dempingi=; продавать по ~ым ценам myyvvä dempingihinnalla
денатурализация (*юрид.*) (*добровольная*) kieltäytymini kanšallisuošta, (*принудительная*) kansallisuošta erotanta
денежн||ый 1. (*от* деньги) raha=, rahallini; ~ая реформа rahareformi; ~ая сумма rahasumma; ~ое вознаграждение rahapalkkijo; ~ая помощь raha-apu **2.** (*богатый*) rahakaš, pohatta; он человек ~ hiän on pohatta ihmini, hiän on rahavärčči
денно: ◇ денно и нощно yöt ta päivät
день päivä; короткий ~ lyhyt päivä; в первой половине дня huomenešpäivällä; в два часа дня päivällä kahen aikana; каждый ~ joka päivä; вчерашний ~ eklini päivä; дважды в ~ kahičči päiväššä; отпуск на двадцать четыре дня kahenkymmenen nellän päivän loma; через три дня kolmen päivän piäštä; рабочий ~ ruatopäivä; будний ~ arki; Международный женский ~ Rahvahienvälini naisien päivä; повестка дня työjärješšyš; днём päivällä; днями päivittäin; целый ~ päivärupiema; в течение дня päiväčči; дни жизни elinpäivät ◇ день ангела nimipäivä; день деньской koko pitän päivän; день на день не приходится kaikki päivät ollah erilaisie; изо дня в день päiväštä toiseh; на дню päiväššä; день и ночь yötä päivyä; на чёрный день hätäpäiväkši
деньги raha, rahat; бумажные ~ paperiraha; мелкие ~ pikkuraha; считать ~ lukie rahua; за ~ rahašta; быть без денег olla ilman rahua; обзавестись деньгами rahautuo
департамент departamentti
депо: поездное ~ juna|remontti|ašema; пожарное ~ paloašema
депрессивный depressiivini
депресси||я depressijo; состояние ~и depressijotila
депутат rahvahan|valittu, deputatti
деревене||ть jämpistyö, kylmyä lopullisešti, poteutuo, uhmuo; ноги от холода ~ют jalat vilušta kylmetäh
деревенский kylä=, kylän; ~ дом kyläpirtti; ~ житель kyläläini
деревня 1. (*сельская местность*) kylä; ~ расположилась на берегах реки kylä on joven molommalla rannalla **2.** (*население деревни*) kylöveh, kylä|kunta, kylän väki; собралась вся ~ keräyty koko kylöveh
дерев||о 1. (*растение*) puu; хвойные ~ья havupuut; лиственные ~ья lehtipuut; ~ с обрубленными сучьями karšikko **2.** (*древесина*) puu|tavara; ~ везут на машинах puutavarua kuletetah autoloilla
деревообрабатывающ||ий puun|jaloššuš=; ~ая промышленность puunjaloššuštevollisuš
деревообработка puun|jaloššuš
деревянн||ый 1. (*сделанный из дерева*) puini, puu=; ~ая дверь puini ovi; ~ дом puutalo; ~ая бочка puini; ~ая палка pualikka; ~ые мостки kapulašillat **2.** (*неподвижный, невыразительный*) jäykistynyt; ~ое лицо jäykistynyt nuama
держава valtijo, valta|kunta; морская ~ merivalta
державн||ый (*перен.*) valtava; ~ое течение реки joven valtava virta
держатель (*лицо, владеющее чем-л.*) omistaja; ~ акций ošakkehen omistaja
держ||ать 1. (*удерживать*) pityä; ~ ложку в руках pityä lusikkua kiäššä; ~ ребёнка за руку pityä lašta kiäštä; ~и, не отпускай pijä, elä laše **2.** (*служить опорой*) kantua, kannattua; лёд ~ит jiä kantau **3.** (*удерживать*) pityä; ~ больного в постели pityä läsijyä šänkyššä **4.** (*иметь*) pityä; ~ кур pityä kanoja **5.** (*заставлять находиться в каком-л. состоянии*) pityä; ~ в строгости kurittua **6.** (*хватать*) pityä kiini; ~ите вора! pitäkkyä varaštaja kiini! ◇ держать своё слово pisyö šanašša; держать в уме (в голове, в мыслях) pityä mieleššä; держать себя в руках pityä iččie käsissä
держаться 1. (*за кого, что*) pityä; ~ за руку pityä kiäštä; ~ за щеку pityä nualašta **2.** (*удержаться*) pisyö, pitäytyö; ~ на ногах pisyö jaloilla; ~ на месте pisyö paikalla; крышка не держится kanši ei pisy; ~ прямо pisyö šuorana; ~ на поверхности воды kuplua **3.** (*вести себя*) käyttäytyö; ~ прилично käyttäytyö kunnolla
дерзить paissa pahoin vaštah, paissa nenäkkähäšti
дерзкий nenäkäš, pahoin vaštah pakasija
дерзну||ть roheta; он ~л сказать правду hiän rohkeni šanuo toven
дернистый turpehini, turpikaš
дерюга huršti
дерюжный huršti=, hurštini
десерт jälki|ruoka; заказать на ~ мороженое tilata jälkiruuvakši jiätelyö
десертн||ый jälki|ruoka=; ~ое вино jälkiruokaviina
дескриптивн||ый (*лингв.*) deskriptiivini; ~ая лингвистика deskriptiivini kielentutkimuš
десна ijen; дёсны болят ikenet ollah kipiet; воспаление дёсен ijentulehuš
деспотический hirmu|valtani, despottini
десятибалльный kymmen|pistehini; ~ ветер kymmenpistehini tuuli
десятиборец kymmen|ottelija
десятиборье kymmen|ottelu
десятикратн||ый kymmenen|kertani; в ~ом размере kymmenkertasešti
десятилетие 1. (*промежуток времени в 10 лет*) kymmenen vuotta, vuosi|kymmen; прошло целое ~ mäni kokonaini vuosikymmen **2.** (*годовщина*) kymmen|vuotis|juhla
десятичн||ый kymmen=, kymmenyš; ~ая система мер и весов mittojen ta painojen kymmenjärješтelmä; ~ая запятая kymmenyšpilkku; ~ые дроби kymmenyšmurtoluvut
десятка kymppi
десят||ок kymmenen; два ~ка kakšikymmentä (parikymmentä); более ~ка toista kymmentä

десят||ый kymmeneš; ~ого июля kymmenentenä päivänä heinäkuuta; ~ номер kymmeneš numero; после ~ого числа kymmenennen päivän jälkeh

десять kymmenen; ~ человек kymmenen henkie; лет ~ vuotta kymmenen

детал||ь 1. (*мелкая подробность, частность*) yksityis|kohta, pikku|šeikka; вдаваться в ~и šyventyö yksityiskohtih **2.** (*техн.*) työ|kappaleh, oša; тракторные ~и traktorin ošat

детдом lapšien|koti; моя двоюродная сестра работает в ~е miun šeukkuni ruatau lapšienkoissa

детдомовск||ий lapšien|kojin; ~ие дети lapšienkojin lapšet

детектор 1. (*техн.*) detektori; ламповый ~ lamppudetektori **2.** (*счётчик радиации*) šäteily|mittari ◇ детектор лжи valehtelun mittari

детёныш poikani, pentu, penikkä; ~ человека äpäreh

дети lapšet

детище (*созданное своим трудом и заботами*) lapši, luomuš; эта книга – его любимое ~ še kirja on hänen rakaš luomuš

детсад lapšien|tarha; в ~е было больше ста детей lapšientarhašša oli yli šata lašta

детск||ий 1. (*присущий детям*) lapši=, lapšen, lapšuš=; ~ возраст lapši-ikä; ~ие годы lapšušvuuvvet **2.** (*не свойственный взрослому*) lapšen, lapšellini; ~ почерк lapšen käsiala; это ~ое рассуждение še on lapšellista pakinua; ~ горшок potti; ~ое население lapšiluatu ◇ детская забава lapšenleikki

детств||о lapšuš, kašvinta|aika; в ~е lapšuošša; друг ~а lapšuon kaveri

деть, девать panna; куда ты дел книгу? kunne šie panit kirjan?

деться, деваться katuo, joutuo; куда он делся? kunne hiän kato? никуда не денешься šiitä et piääše nikunne

дефис tavu|viiva

дешеве||ть halveta; хлеб не ~ет leipä ei halpene

дешёвый halpa, halpa|hintani; ~ хлеб halpa leipä

деяни||е ruato; великие ~я šuuret ruavot

деятель, ~ница asie|mieš; политический ~ poliitikko; государственный ~ valtijomieš; революционный ~ vallankumoušmieš; общественный ~ yhteiskunnallini vaikuttaja; выдающийся ~ merkkihenkilö

деятельно aktiivisešti; он ~ включился в работу hiän aktiivisešti ryhty työh

дёготь terva, tötki; смазать колёса дёгтем voijella pyörät tervalla; гнать ~ polttua tervua; мазать дёгтем tervata

дёрн 1. (*верхний слой почвы*) nurmi, turveh; обкладывать ~ом клумбы reunuštua kukkapenkkie turpehella; место, где много ~а turpehikko; зарастать ~ом turvehtuo

дёрнуть, дёрга||ть 1. (*тянуть резкими движениями*) kiskuo, kisaltua, vejältyä, ruaštua, temmata; ребёнок ~ет маму за подол lapši kiskou muamuo helmašta; ~ за руку ruaššaltua kiäštä **2.** (*поднимать*) noššella; ~ бровью noššella kulmikarvoja; ~ плечами noššella olkapäitä **3.** (*беспокоить*) häiritä, vaivata; ~ товарища häiritä kaverie

дёрнуться, дёргаться kiklua, riuhtuo

дёшево halvalla; продать ~ myyvvä halvalla; заплатить ~ makšua vähän ◇ дёшево отделаться piäššä vähällä; дёшево и сердито šuaha hyvyä halvalla

джинсы farkut

дзот ampuma|kohta

диабет: сахарный ~ šokeri|tauti

диагонал||ь diagonali; по ~и vinošti; перейти улицу по ~и kulkie poikki katuo vinošti

диаграмма diagramma; ~ роста экспорта viennän kašvun diagramma

диакритический: ~ знак diakriittini merkki

диалект murreh; ~ы карельского языка karjalan kielen murtehet

диалектизм murtehellisuš, murreh|šana; в его речи было много ~ов hänen pakinašša oli äijä murrehšanoja

диалектн||ый murtehellini; ~ая форма слова šanan murtehellini muoto

диалектолог murtehen|tutkija

диалектологический murreh=; ~ атлас murrehkartašto

диаметр läpi|mitta; иметь в ~е двадцать сантиметров olla läpimitaltah kakšikymmentä šenttie

диван divana, šohva; лежать на ~е muata šohvalla

дивизион 1. (*в артиллерии*) patteristo **2.** (*военные корабли*) divisijona; ~ миноносцев hävittäjädivisijona

дивизия divisijona; пехотная ~ jalkaväkidivisijona

дивно imehellisešti, kummallisešti

дивный imehellini, kummallini; ~ голос imehellini iäni

диво imeh, ihme, čuuto, kumma; что за ~? mikä imeh?

диет||а dietti; быть на ~е olla dietilla

диетическ||ий dietti=, diettini; ~ая пища diettiruoka

дикар||ь, ~ка 1. (*безобразник*) villikkö, villi-ihmini **2.** (*нелюдим*) yksityini lomailija

дик||ий 1. (*неприрученный*) meччä=; ~ие животные meччäeläimet **2.** *(дикорастущий)* luonnon=; ~ лес luonnonmeччä **3.** (*неистовый*) villi; ~ие страсти villit intohimot **4.** (*безрассудный*) hurja, kummallini; ~ая мысль hurja ajatuš; ~ случай kummallini tapahuš; ~ олень petra, meччäporo ◇ дикий отдых yksityini lomailu

дико 1. (*неистово*) villinä; жить ~ elyä villinä **2.** (*безрассудно*) hurjašti, kummallisešti; ~ ненавидеть inhottua hurjašti **3.** (*со страхом*) varaten; ~ озираться по сторонам varaten kaччuo ympärillä **4.** (*безмерно*) lujašti, hurjašti; ~ удивляться lujašti imehtie

дикобраз (*зоол.*) piikki|šika

диковин||а, ~ка kumma; что за ~ onpa kummua!

диковинн||ый kummallini; ~ случай kummallini tapahuš; ~ое растение kummallini kašvi

диктант šanelu; писать ~ kirjuttua šaneluo

диктатор diktattori; у ~а неограниченная власть diktattorilla on rajatoin valta

диктатура diktatuuri; ~ пролетариата proletariatin diktatuuri

диктовать 1. (*медленно раздельно произносить*) šanella; ~ медленно šanella šana šanoin **2.** (*предлагать для беспрекословного выполнения*) šanella; ~ свою волю šanella omua tahtuo **3.** (*заставлять*) käškie

диктовк||а šanelu; писать под ~у kirjuttua šanelun mukah

диктор ratijo|vetäjä, televisijo|vetäjä; ~ читал новости ratijovetäjä luki uutisie

дикция iäntämini; хорошая ~ hyvä iäntämini

династи||я 1. (*ряд монархов одного рода*) valta|šuku; падение ~и Романовых Romanovien valtašuvun loppu **2.** (*специалисты из одного рода*) =šuku; ~ врачей liäkärišuku

диплом 1. (*свидетельство*) diplomi **2.** (*награда*) kunnivo|kirja, diplomi

дипломат diplomatti; ~ы были на приёме у президента страны diplomatit oltih muan presidentin vaštahotolla

дипломатическ||ий diplomatti=, diplomattini; ~ая почта diplomattipošti

дипломатичный diplomattini; ~ ответ diplomattini vaštahuš

дипломатия diplomatija; народная ~ rahvahan diplomatija

дипломированный diplomi=, diplomin šuanut

дипломни||к, ~ца diplomi|ruavon|kirjuttaja

директор johtaja; ~ школы koulun johtaja

дирижёр (*оркестра*) orkesterin|johtaja, (*хора*) kuoron|johtaja

дирижёрск||ий orkesterin|johtajan, kuoron|johtajan; ~ая палочка orkesterinjohtajan tahtipuikko

дирижировать johtua; ~ оркестром johtua orkesterie
диск 1. (*предмет в виде круга*) kiekko; метание ~а kiekon heitto **2.** (*грампластинка*) iäni|levy
дискуссия väittely, kiistely; позитивная ~ positiivini väittely
дискутировать väitellä, kiissellä; ~ по вопросам финно-угроведения väitellä fenno-ugristiikan kyšymykšistä
диспансер šairala; онкологический ~ šyöpäšairala
диспетчер valvoja; ~ базы данных tietokannan valvoja
диспетчерский valvonta=; ~ пункт valvontakeškuš
диссертант, ~ка väitöš|kirjan|kirjuttaja; ~ представил результаты своего исследования väitöškirjankirjuttaja esitti oman tutkimukšen tulokšie
диссертационный väitöš|kirja=; ~ совет väitöškirjaneuvošto
диссертация väitöš|kirja; докторская ~ tohtorin väitöškirja
диссидент 1. (*церк.*) dissidentti, eri|uškovaini **2.** (*инакомыслящий*) toisin|ajattelija, dissidentti
дистанционн||ый pitkä=; ~ое управление pitkäohjauš
дистанци||я matka; отойти на ~ю десять метров šiirtyö kymmenen metrin piäh; сойти с ~и keškeyttyä matka
дисциплин||а 1. (*установленный порядок*) kuri; трудовая ~ työkuri **2.** (*предмет*) oppi|aineh; по всем ~ам он был лучшим учеником в классе kaikissa oppiainehissa hiän oli luokan paraš opaštuja
дисциплинированый kurin|alani; ~ ученик kurinalani opaštuja
дитя lapši, šikivö, äpäreh; милое ~ lapšikulta
дифтонг (*лингв.*) diftongi; в карельском языке много ~ов karjalan kieleššä on äijä diftongija
дичать arkautuo, arkeutuo
дичь riista, meччä|lintu; охотиться на ~ mečäštyä riistua (meččälintuja)
длин||а pivuš, pituš; мера ~ы pivušmitta; ~ нитки rihman pivuš; в ~у pitinpäin
длинно pitälti; ~ говорить paissa pitälti
длинноват||ый pitäччäini; лодка была ~ая и тяжёлая veneh oli pitäччäini ta jykie
длинношёрстн||ый villakaš; ~ые овцы villakkahat lampahat
длинн||ый 1. (*удлинённый*) pitkä; ~ путь pitkä matka; становиться ~ым pitetä **2.** (*продолжительный*) pitkä; ~ перерыв pitkä väliaika ◊ длинный язык lipie kieli
длительно aina, pitkä|aikasešti
длительный pitkä, pitkä|aikani; ~ отпуск pitkä loma
дли||ться keštyä, jatkuo; поездка ~лась две недели matka kešt kakši netälie; ~ дольше обычного viikoštuo
для 1. (*указывает назначение или цель чего-н.*) varoin, tähen, varten, vaššen, vuokši; купить зимнюю одежду ~ детей oštua talvivuattiet lapšilla varoin; ~ чего ты обувь снял? mitä varoin olet jalačit jakšan? **2.** (*при наличии кого-н., чего-н., в условиях чего-н.*): ~ меня время дорого miula aika on kallis; ~ своего возраста он хорошо выглядит ijäkšeh hiän on hyvännäköni; он ещё слишком молод ~ учителя hiän on vielä liijan nuori opaštajakši; ~ всех kaikilla
дневать: ◊ дневать и ночевать olla yötä ta päivyä
дневник päivä|kirja; заполнить ~ täyttyä päiväkirja; записать в ~ kirjuttua päiväkirjah
днём päivällä; ~ мы немного поспали päivällä myö vähäsen makasima ◊ днём с огнём не найти ei löyvy hoš kuin eччis
дно 1. (*почва под водой водоёма*) pohja; ~ озера järven pohja; река с песчаным дном čuurupohjani joki; у самого дна pohjimmaini; по дну pohjačči **2.** (*низ сосуда, судна, ящика*) pohja; ~ чашки kupin pohja; до дна loppuh šuaten; вверх дном kumuol'l'ah; ~ посуды pohjukka
до šuaten, šuati, myöten; до десяти часов kymmeneh šuaten; проводить до дома kaimata kotih šuaten; до конца дороги tien piäh; до тех пор šini

добавить, добавлять lisätä; ~ дров в печку lisätä halkuo kiukuah
добавка lisäyš, liite
добавочн||ый lisä=; ~ые расходы lisäkulut; ~ая прибыль lisävoitto
добежа||ть juošša perillä, piäššä perillä; я еле ~л mie vaivoin piäsin perillä
добраться, добираться piäššä; ~ до дома piäššä kotih
добить, добивать 1. (*одержать победу*) lyyvvä lopullisešti; ~ врага lyyvvä vihollini lopullisešti **2.** (*разбить полностью*) rikkuo lopullisešti; ~ посуду rikkuo kaikki astiet **3.** (*прикончить*) tappua; надо ~ волка pitäy tappua hukka
добиться, добиваться piäššä, šuaha, šuahuštua, n'ukettua; ~ решения вопроса šuaha asiet ratkaissukši
добр||о 1. (*всё хорошее*) hyvä; ~ и зло hyvä ta paha; это не к ~у še on pahakši; делать ~ hyvittyä **2.** (*богатство, имущество*) hyvyš, omaisuš; такого ~а нам не надо šemmoista hyvyttä meilä ei pijä ◊ добро пожаловать! terveh tulla!
добродушный hyvä|virkani, hyvä|tapani; ~ ответ hyvätapani vaštahuš
доброжелате||ль, ~льница kaveri; у него много ~лей hänellä on äijä kaverija
доброжелательн||ый (*о человеке*) hyvä|luatuni, hyvä|tapani; ~ые люди hyväluatuset ihmiset
доброкачественн||ый 1. (*хорошего качества*) hyvä|luatuni; ~ продукт hyväluatuni ruoka **2.** (*медиц.*): ~ая опухоль hyvän|luatuni kašvain
добром hyvällä, kunnolla; это ~ не кончится tämä ei lopu hyvällä
добросердечн||ый hyvä|šanani; ~ая тёща hyväšanani anoppiakka
добры||й hyvä, hyvä|mielini, hellä|vaччani; ~е люди hyvät ihmiset ◊ добрый человек lehtirepo
добыть, добывать šuaha, pyytyä, hommata, šuahuštua; ~ мясо и рыбу šuahuštua lihua ta kalua
добыч||а 1. (*от* добывать) šuanta, pyyvväntä; ~ каменного угля kivihiilen šuanta **2.** (*то, что добыто*) šualis, pyyvyš, šuatava; волк пошёл на ~у hukka läksi šualistamah
доварить, доваривать kypšentyä; мясо надо ~ liha pitäy kypšentyä
довариться, доварива||ться olla kypšymäššä, kypšyö; рыба ~ется kala on kypšymäššä
довез||ти kulettua perillä, viijä perillä, kyyvitä perillä; меня ~ли до дома milma vietih kotih šuati
доверенность luotto|paperi; написать ~ kirjuttua luottopaperi
доверие luotto, uško; заслуживать ~ šuaha luottuo
доверить, доверять uškuo, luottua; ~ тайну uškuo šalaisuš
доверху laitoja myöten, reunoja myöten; наполнить корзину ~ täyttyä vakka laitoja myöten
доверчивый herkkä|uškoni; он ~ человек hiän on herkkäuškoni ihmini
довершить, довершать luatie loppuh šuaten, lopetella; ~ начатую работу luatie alotettu työ loppuh šuati
довесок lisä|pala
довести, доводить šuattua, viijä; ~ до дома šuattua kotih šuati
довод tovissuš; неопровержимый ~ kiistämätöin tovissuš
довоенн||ый šovan|iellini; в ~ые годы šovaniellisinä vuosina
довольно 1. (*от* довольный) mieli|hyvin, mielellä; он ~ улыбнулся hiän mielihyvin muhahti **2.** (*порядочно, достаточно*) melko, kyllikšeh; мы ~ хорошо поймали рыбы myö melko hyvin šaima kalua
довольн||ый hyvä|mielini, tyytyväini, ruati; быть ~ым tyytyö
довольстви||е muona, tarvikkehet; поставить на ~ kirjata muonalla; снять с ~я poistua muonalta
довольствоваться tyytyö; ~ малым tyytyö vähäh

догада||ться, догадываться hokšata, arvata, arvual'l'a, huomata, oiveltua, älytä, ymmärtyä, tokatie; все ~лись kaikki hokšattih
догадк||а hokšahuš; строить ~и arvual'l'a, hokšata
догнать, догонять šuaha kiini, tavottua, ajua takua, tavata, yllättyä
договор šopimuš; заключить ~ šolmie šopimuš; нарушить ~ rikkuo šopimuš; ратифицировать ~ ratifioija šopimuš
договорённость šopimuš
договорить šanuo loppuh šuati, paissa loppuh šuati; ~ предложение šanuo virkeh loppuh šuati
договориться šopie, riätiytyö; ~ между собой šopie keškenäh
догола alačči, pal'l'ahakši; раздеться ~ heittyä kaikki vuattiet piältä
догореть, догора||ть olla šammumašša, palua loppuh šuati, olla kekälehilläh, rauneutuo; свеча ~ет tuohuš on šammumašša
додума||ться hokšata; он не ~лся до этого hiän ei hokšannun šitä
доение lypšy, lypšämini, lypšäntä
дождаться, дожидаться vuottua, vuotella, valkuttua; ~ поезда vuottua junua; ~ с нетерпением pälvehtie
дождевик šaje|takki; идёт дождь, надень ~ vihmuu, pane šajetakki piällä
дождевой: ~ червь kašše|mato, liera, šättä
дожди||ть vihmuo; на улице ~т pihalla vihmuu
дождлив||ый vihma=, vihmani, märkä; ~ое лето vihmakešä; ~ая погода vihmašiä, vihmani šykšy
дожд||ь vihma, šaje; проливной ~ raju, vale; идти ~ю vihmuo
дожить elyä; ~ до старости elyä vanhakši
дозволить, дозволять šallie
дозор vartijo
дозорн||ый vartijo=; ~ое судно vartijolaiva
доигра||ть pelata loppuh šuati, šoittua loppuh šuati; дети ~ли и пошли домой lapšet pelattih loppuh šuati ta lähettih kotih
доильный lypšy=; ~ аппарат lypšykoneh
доильщи||к, ~ца lypšäjä
доисторическ||ий istorijan|takani; ~ие времена istorijantakani aika
доить lypšyä; ~ корову lypšyä lehmyä
доиться lypšyä; корова доится плохо lehmä lypšäy pahoin; корова перестала ~ lehmä mäni umpeh
дойка lypšy, lypšäntä, lypšämini
дойн||ый lypšy=, lypšäjä; ~ая корова lypšylehmä
дойти, доходить 1. (*достигнуть чего-л.*) piäššä, tulla, männä perillä; ~ пешком до дома piäššä kotih aštumalla **2.** (*распространяться*) tulla, levitä; слухи дошли до нас huhut levittih meilä **3.** (*расти*) nousša; цена дошла до миллиона hinta nousi miljonah **4.** (*дозреть, допечься*) kypšyö, valmistuo; пирог дошёл piirakka kypšy
док telakka; плавучий ~ vesitelakka; сухой ~ kuiva telakka
доказательный tovissuš|voimani; ~ пример tovissušvoimani esimerkki
доказательство tovissuš; ~ вины viäryön tovissuš
доказа||ть, доказывать tovistua; он ~л, что не нарушал закона hiän tovisti, jotta ei rikkon lakie
докер šatama|ruataja; забастовка ~ов šatamaruatajien lakko
доклад esityš, šeloššuš; делать ~ šeloštua
докладывать esittyä, ošuttua, šeloštua
доклассов||ый: ~ое общество luokatoin yhteis|kunta
докрасна ruškiekši, tuli|ruškiekši; накалить ~ kuumentua tuliruškiekši
доктор 1. (*врач*) liäkäri; к больному пришёл ~ läsijän luo tuli liäkäri **2.** (*учёная степень*) tohtori; ~ филологических наук filologijan tohtori
докторск||ий 1. (*принадлежащий врачу*) liäkärin **2.** (*научная работа*) tohtorin; ~ая диссертация tohtorin väitöškirja
документ asie|paperi, dokumentti; проверка ~ов dokumenttien tarkaššuš; исторические ~ы istorijalliset asiepaperit
документальный asie|paperien|mukani; ~ фильм asiepaperienmukani filmi
документировать tovistua asie|paperiloilla
докучать kylläššyttyä; ~ людям kylläššyttyä ihmisie
долбить (*ударять, делая углубление*) hakata, kaivertua, onkurtua; ~ скалу louhie kallivuo; ~ лёд jyštyä jiätä
долбление hakkauš, koverruš, kaiverruš
долг 1. (*взятое взаймы*) laihina, velka; дать в ~ antua laihinah; давать в ~ velottua; брать в ~ laihinoija **2.** (*обязанность*) velvollisuš; священный ~ pyhä velvollisuš ◇ в долгах как в шелках velašša kuin huutehešša
долг||ий pitkä; ~ая жизнь pitkä elämä
долго viikon, pitälti, kotvan; я ~ тебя ждал mie viikon šilma vuotin; быть ~ viipyö
долговечн||ый pitkä|ikäni; ~ая дружба pitkäikäni kaveruš
долгов||ой velka=; ~ое рабство velkaorjuš
долговременн||ый pitkä|aikani, pitällini; ~ое сотрудничество pitkäaikani yhteistyö
долгожител||ь pitkä|ikäni ihmini; на Кавказе много ~ей Kaukasilla on äijä pitkäikäsie ihmisie
долгоносик (*зоол.*) käršä|pörö; ~ амбарный jyväkäršäpörö; ~ седой сосновый petäjäkäršäpörö; ~-скосарь pienikäršäpörö
долгосрочный pitkä|aikani; ~ договор pitkäaikani šopimuš
долгот||а pituš, pivuš; ~ дня päivän pituš; пять градусов восточной ~ы viisi aštetta itäistä pitutta
доледниковый jiä|kauven|takani; ~ период jiäkauventakani aika
должен 1. (*быть в долгу*) olla velkua; я вам ~ сто рублей mie olen teilä velkua šata rupl'ua **2.** (*обязан сделать*) pitäy; я ~ пойти домой miula pitäy lähtie kotih
должник velallini, velkahini, velka|mieš
должностн||ой virka=; ~ое лицо virkamieš
должность virka, ruato|paikka; штатная ~ vakituini virka; вступить в ~ aštuo virkah
должн||ый asien|mukani; ~ым образом asienmukasešti
долина joven|varši
доллар dollari; курс ~a dollarin arvo
долот||о taltta; долбить дерево ~ом kaivertua puuta taltalla
долька lohko; ~ лимона sitruunanlohko
доля 1. (*часть*) pala, oša; его ~ была небольшой hänen oša ei ollun šuuri **2.** (*судьба*) oša, risti, tilanneh; счастливая ~ onnellini oša
дом 1. (*жилое помещение*) pirtti, talo, koti, tupa; у них двухэтажный бревенчатый ~ heilä on kakšikertani puupirtti; пойти ~ой lähtie kotih; сестра ~a čikko on koissa; ~, где прошло детство tuattol'a; ~ мужа miehol'a; плохонький ~ pökšä; ~a kotosalla; путь ~ой kotimatka
домашн||ий koti=; ~ хлеб kotileipä; ~ее животное šiivatta; ~яя работа kotiruato; ~ее хозяйство talouš; ~ие kotiväki
домик mökki, kämppä, hökkeli
домоткан||ый koti|kutoni; ~ое полотно kotikutoni šarka
домохозяин koti-isäntä
домохозяйка koti|emäntä
домочадцы koti|väki
донести, доносить 1. (*доставить куда-н.*) kantua perillä, kulettua; мне не ~ en jakša kantua **2.** (*извещать, довести до сведения*) antua ilmih; ~ на товарища antua ilmih kaveri
донес||тись, доноситься kantautuo, kuuluo; издалека ~лась песня etähyätä kantautu laulu
донор veren|antaja; ~ сдаёт кровь verenantaja luovuttau vertä
донорск||ий veren|antajan; ~ая кровь verenantajan veri

донос ilmih|anto; ~ оказался лживым ilmihanto oli viärä
доносчик ilmih|antaja
допечатать 1. (*печатать до конца*) painua valmehekši **2.** (*напечатать дополнительно*) painua lisyä
допечь (*испечь до готовности*) paistua kypšäkši; ~ рыбник paistua kalakukko kypšäkši
доподлинно varmah, tarkkah; мне это ~ известно tiijan tämän tarkkah
допоздна myöhäh; засидеться в гостях ~ olla kyläššä myöhäh
дополнение 1. (*прибавление*) lisä; ~ к докладу šeloššušlisä **2.** (*грамм.*) objekti; прямое ~ šuora objekti
дополнить, дополнять lisätä; ~ сказанное одним замечанием lisätä šanottuh yksi huomautuš
допрос kyšely; ~ продолжался полтора часа kyšely jatku puolitoista tuntie
допустимый luvallini, šallittu
допустить, допускать 1. (*разрешить войти*) antua piäšy|lupa, piäštyä, laškie **2.** (*разрешить что-л.*) antua lupa, šallie **3.** (*позволить*) pityä mahollisena, leppie; не допусти, Господи! elä, Jumala, lepi!
дорог||а 1. (*путь*) tie, muan|tie, mieron|tie; стоять на ~е šeisuo tiellä **2.** (*расстояние*) matka; дальняя ~ pitkä matka; отправиться в ~у lähtie matkah; собираться в ~у matkautuo
дорого kallehešti; чрезмерно ~ hinnoissah
дороговизна kallehuš
дорог||ой 1. (*по цене*) kallis, hintasa, hinnakaš; ~ие книги kallehet kirjat; становиться ~им kallistuo **2.** (*любимый, милый*) armaš, ihala; ~ая мама armaš muamo
дорожа||ть kallistuo; еда ~ет ruoka kallistuu
дорожить pityä arvošša, arvoštua; ~ каждой минутой arvoštua jokahista minuuttie
дорожка (*ковёр*) matto; красивая ~ kaunis matto
дорожно-транспортн||ый: ~ое происшествие tie|onnettomuš
дорожн||ый tie=, tien, matka=; ~ые работы tieruavot; ~ мастер tiemuasteri; ~ая сеть tieverkko; ~ костюм matkapuku
досада harmi, kiuša, mieli|harmi, paha|mieli, šiännyš
досадить, досаждать kiušata; ~ соседям kiušata sussietoja
досадн||ый paha, paha|mielini; ~ая ошибка paha virhe
доск||а 1. (*строит.*) lauta; строгать ~и höylätä lautoja; ~ для пола lahko; ~ для обивки vuorilauta **2.** (*классная*) taulu; напиши на ~е kirjuta taululla
дословно šanašta šanah; расскажи ~ šanele šanašta šanah
дословный šanan|mukani, šanašta šanah; ~ перевод kiännöš šanašta šanah
досмотр tarkissuš; таможенный ~ tullitarkissuš
досмотреть tarkistua; ~ багаж tarkistua matkalaukut
доставить, доставлять tuuvva perillä, šuattua; ~ пакет tuuvva perillä paketti
доставка tuonta, tuomini; ~ на дом tuomini kotih
достат||ок varaisuš; жить в ~ке elyä varaisuošša
достаточно 1. (*в знач. безл. сказ.*) välttäy, riittäy; ~ врать! riittäy valehella! **2.** (*столько, сколько нужно*) kyllikšeh, riittäväšti; у них было ~ денег heilä oli riittäväšti rahua
достаточн||ый riittävä; ~ое количество riittävä miärä
достать, доставать 1. (*взять, приобрести*) šuaha; ~ билет в театр šuaha lippu teatterih **2.** (*взять, дотянуться*) ottua; ~ книгу с полки ottua kirja polčalta **3.** (*дотронуться*) koškie; ~ рукой до потолка koškie kiällä lakeh
доста||ться, доставаться 1. (*получить при разделе*) jiähä; после смерти отца ему ~лась хорошая библиотека tuaton kuoltuo hänellä jäi hyvä kirjašto **2.** (*о наказании*) šuaha; ему ~нется за шалости pahoista ruatoloista hiän šuau viččua
достиг||нуть, достичь, достигать 1. (*дойти до места или предела*) nouššа, piäššä; вода ~ла моста vesi nousi šiltah šuati; сюда не ~нет жара tänne ei piäše kuumuš **2.** (*дойти до размера, до какого-л. уровня*) kašvua, piäššä; цветы ~ли метровой длины kukat kašvettih metrin pitusiksi; ~ совершеннолетия piäššä täyši-ikäsekši
достижени||е aikah|šuanta, aikah|šuamini; технические ~я teknilliset aikahšuamiset
достоверный totehini, toven|peräni, varma
достоинств||о 1. (*положительное качество*) hyvä puoli **2.** (*совокупность высоких человеческих качеств*) ihmis|arvo **3.** (*стоимость*) raha-arvo
достойный vaštuava; ~ ответ vaštuava vaštahuš
достопримечательност||ь nähtävyš; ~и Москвы Moskovan nähtävykšet
доступ piäšy; ~ в архивы piäšy arhiivoih
досуг jouto, jouto|aika; на ~е joutoaikana
досуха kuivakši; вытереть руки ~ pyyhkie kiät kuivakši
досыта yllin|kyllin, kylläsekši, kylläkši, kypi|kyllältä; наесться ~ šyyvvä kylläsekši
дотла tuhkakši; дом сгорел ~ talo palo tuhkakši
дотронуться, дотрагива||ться košettua, koškie; не ~йся до меня elä košeta milma
дотянуться, дотягиваться yletä; ~ до лампочки yletä šähkölamppuh šuaten
дохл||ый česninyt; ~ая собака česninyt koira
доход tulo, tuotto; годовой ~ vuositulo
доходн||ый tulo=, tulokaš, tuottosa, hyvä|tuloni, tulokšellini; ~ая часть бюджета bydžetin tulo; ~ое дело tuottosa ruato
доходчиво ymmärtäväisešti, helpošti; ~ объяснить ymmärtäväisešti šelittyä
доходчив||ый maltettava, ymmärrettävä; ~ая пьеса maltettava näytelmä
доцент dosentti
доцентск||ий dosentin; ~ая должность dosentin virka
доч||ь tyttö, tytär; ~ери выросли и вышли замуж tyttäret kašvettih ta mäntih miehellä
дощатый lautani; ~ пол lautani late
дояр, ~ка lypšäjä
драгоценност||ь kallehuš; ~и хранились в шкафу kallehukšet šäilyttih škuapissa
драгоценн||ый 1. (*очень ценный*) kallis|arvoni; ~ камень kallisarvoni kivi **2.** (*очень важный*) kallis; ~ое время kallis aika **3.** (*милый*) kultani, muruni; мой ~ kultaseni
дразнить härnätä, kiušata, haukkuo, irvissellä; не дразни собаку! elä härnyä koirua!
дразн||иться irvisteliytyö; мальчики иногда ~ятся pojat toičči irvisteliyvytäh
драить hičuttua, hyryyttyä; ~ пол hičuttua latetta
драк||а tora, tappelu, kahakka, kähäkkä, meiskeh; ~у сразу прекратили tora heti lopetettih
драматический 1. (*присущий театру*) drama=; ~ театр dramateatteri **2.** (*напряжённый, безысходный*) dramattini; ~ исход dramattini loppu
драматург drama|kirjuttaja
дранка päreh; ~ для крыши kattopäreh
дратва virpi
драть 1. (*рвать*) repie; ~ бумагу repie paperie **2.** (*сдирать*) kiskuo; ~ кору с дерева kiskuo kuorta puušta **3.** (*убивать*) šortua; волк дерёт овец hukka šortau lampahie **4.** (*снимать, сдирать*) nylkie; ~ шкуру nylkie nahkua
драться torata, kulakoija, taissella, tapella, kahuta, meiskata; во дворе мальчики дерутся pihalla pojat toratah
драчлив||ый torasa; ~ая собака torasa koira
драчун toračču, tora|kapičča, tora|pukki; в деревне был один такой ~ kyläššä oli yksi šemmoni toračču

дребезжа||ть järätä, pärissä, rämissä; заставить ~ rämähyttyä; стёкла ~т lasit rämissäh
дребезжащий räpäkkö
древесин||а puu, puu|tavara; ~ на дрова halkomeккä; заготовка ~ы puun hakkuanta
древесн||ый puu=, puun; ~ая кора puunkuori; ~ая стружка laššut; ~ая гусеница puutoukka
древко tanko; ~ флага lipputanko
древнекарельский muinais|karjalan; ~ язык muinaiskarjalan kieli
древн||ий muinais=, muinani, vanha, iki|vanha; ~ие названия местности vanhat paikannimet
древо: родословное ~ šuku|puu; родословное ~ финно-угорских языков šuomelais-ugrilaisien kielien šukupuu
дрем||ать n'ukkuo; дед сидит в кресле и ~лет ukko istuu nojastuulašša ta n'ukkuu
дрем||аться n'ukuttua; мне ~лется milma n'ukuttau
дремучий: ~ лес korpi; превращаться в ~ лес korvettuo
дресва čuuru
дресвяный čuuru=; ~ камень čuurukivi
дрессировка opaššuš; ~ собаки koiran opaššuš
дробить hienontua, murentua, murottua, rouhie; ~ камни hienontua kivijä
дроби||ться mureta, rošeutuo; кирпич ~тся tiili murenou
дробовик (*ружьё*) haulikko; стрелять из ~а ampuo haulikolla
дробь[1] (*для стрельбы из ружья*) haulit; крупная ~ järiet haulit; свинцовая ~ lyijyhaulit
дробь[2] (*частые прерывистые звуки*): барабанная ~ rummutuš
дробь[3] (*матем.*) murto|luku; десятичная ~ kymmenyšluku
дрова halot, poltto|puut; наколоть дров halata halkuo; ~ для одной печи kiukuallini halkuo; охапка дров halkoyškä; поленница дров halkopino
дрогну||ть tärähtyä, vavahtua, värähtyä; толпа ~ла väkijoukko vavahti; заставить ~ tärähyttyä
дрожать vavahella, värähellä, tärissä, vapissa, värissä; заставить ~ tärisyttyä; ~ на ветру lepettyä
дрожжев||ой hiiva=; ~ое тесто hiivataikina
дрожж||и käyttö, hiiva; хлеб на ~ах hiivaleipä
дрожь vavahuš, värähyš; меня бросает в ~ milma värähyttäy
дрозд (*зоол.*) raššaš, raštahaini; ~-рябинник räkäккуraššaš; ~ певчий laulураššaš; ~ чёрный muštaraššaš; ~ белозобый valkiekupuraššaš; ~-белобровик ruškiekylkiraššaš; ~-деряба kuloraššaš
друг[1] **1.** (*связанный с кем-н. дружбой*) kaveri, toveri; школьный ~ koulukaveri **2.** (*защитник кого-н., чего-н.*) yštävä; ~ детей lapšien yštävä **3.** (*при обращении*) kaveri, toveri, yštävä; помоги, ~ auta, kaveri
друг[2]: ~ возле ~а vierekkäh; ~ ~у навстречу vaššakkah; ~ за ~ом jälekkäh; ~ на ~а piällekkäh; ~ против ~а nenäkkäh
другой toini, muu; в ~ раз toiккina
дружба kaveruš, yštävyš; давнишняя ~ pitkäaikani kaveruš
дружить olla yštävänä, olla kaverina
дружно **1.** (*в согласии*) šovušša; они живут ~ hyö eletäh šovušša **2.** (*вместе*) yheššä, koko joukolla, yheštäh, ruttoh; ~ начать работать ruveta yheššä ruatamah; лёд прошёл ~ jiät lähettih ruttoh **3.** (*одновременно, совместно*) yheššä, yhteh aikah; ~ взяться за работу alkua työ yheššä
дружн||ый šopusa, šopuliekaš; ~ая семья šopusa pereh
дряхлеть ryčistyö; старик стал ~ ukko rupei ryčistymäh
дряхл||ый häpräkkä; ~ая одежда häpräkkä vuate
дуб tammi; там рос красивый ~ šielä kašvo kaunis tammi
дубин||а aštala, kurikka; возьму ~у в руки otan aštalan käteh
дубить: ~ кожу parkita
дублён||ый parkki=, parkittu; ~ая кожа parkkinahka

дублёр **1.** (*о человеке определённой профессии*) tupla|mieš; ~ космонавта avarušlentäjän tuplamieš **2.** (*актёр*) tupla|näyttelijä
дубликат duplikatti
дубль kakšois|otoš; сделать ~ luatie kakšoisotoš
дубняк tammikko
дубовый tammen, tammi=; ~ лист tammen lehti ◊ дубовая голова pölkkyriä
дуг||а (*в лодке*) kuari, (*в упряжке*) vemmel; в лодке доски прибивают гвоздями к ~ам venehen lauvat lyyvväh nuakloilla kuariloih; вода капает с ~и vesi tippuu vempeleštä
дудеть liuruttua, torveta, torvie; пастух дудит paimen torviu
дудк||а pilli; играть на ~е šoittua pillillä
дудник (*бот.*) hukan|putki, pöpön|hyyhky
дужка panka; у котелка ~ оторвалась kattilan panka on irti
дума **1.** (*размышление*) ajatuš, smietintä, mieli, tuuma **2.** (*учреждение*) duuma; Государственная Дума Российской Федерации Venäjän duuma
думать aihurtua, smiettie, ajatella, tuumaija; ~ о сыне smiettie pojašta
дуновение tuulen|henkähyš, tuulen|henki, lehahuš
дунуть (*от* дуть) puhaltua; ~ на больное место puhaltua kipieh paikkah
дуплист||ый jykerä; ~ое дерево jykerä puu
дупло **1.** (*на дереве*) onši, kolo, loukko; на дереве ~ puušša on onši **2.** (*отверстие*) loukko; ~ в зубе hampahašša on loukko
дурак tyhmä, pöllö, tolvana, hölmö, höperö
дурач||иться huimual'l'a, hulluštua; не ~ься! elä huimual'e!
дури||ть huimelšie, hurekšie, turie; не ~те! elkyä hurekšikkua!
дурнеть rumeta, tuhmeta
дурно **1.** (*нареч.*) pahašti, pahoin, rumašti, pahalla tapasin, tuhmašti; поступать ~ ruatua pahašti, pahoin **2.** (*в знач. сказ. безл.*): мне ~ miula on paha olo
дурной epäkelpo, paha, ruma; ~ вкус paha maku
дуть **1.** (*ртом*) puhuo; дуй на угли, чтобы костёр разжёгся puhu hiileh, jotta tuli virieis **2.** (*о ветре*) puhaltua, tuulla
дуться (*о человеке*) šiäntyö, n'uipottua; перестань ~ на меня lopeta šiäntymäštä miun piällä
дух[1] **1.** (*душа*) henki; в здоровом теле здоровый ~ terveheššä ihmiseššä on terveh šielu **2.** (*настроение*) mieli **3.** (*запах*): плохой ~ pahalla haisuu ◊ поднимать дух noštua mieltä; дух захватывает henkie šalpuau; перевести дух henkähtyä; в духе времени ajan henkeššä; не в духе pahalla tuulella; Духов день Tuuhan päivä
дух[2] (*мифическое существо*) ilma, henki, para, haltie, isäntä, tuuhhu; лесной ~ meккäilma; святой ~ ryhä henki; нечистый ~ paha henki; ~ леса meккäläini
духи́ haju|vesi; купить в подарок ~ oštua lahjakši hajuvettä
духовенство papisto
духовк||а paissin|kiukua; надо нагреть ~у pitäy kuumentua paissinkiukua
духовн||ый henkini, henkellini; ~ые силы henkiset voimat
духовой ilma=; ~ инструмент ilmašoitin; ~ оркестр ilmašoitinorkesteri
душ||а **1.** (*внутренний мир человека*) henki, šielu, mieli; по ~е mielen mukah **2.** (*свойство характера человека*): добрая ~ hyvä|tapani ihmini **3.** (*о человеке, в устойчивых выражениях*): в доме ни ~и koissa ei ole niketä ◊ для души omašta mieleštä; за душой нет ничего ei ole nimitä; за милую душу hyvällä mielellä
душевно lämpimäšti, liikuttavašti; петь ~ laulua liikuttavašti
душегуб henken|šyöjä
душист||ый hajukaš; ~ые цветы hajukkahat kukat
души||ть **1.** (*давить*) kuristua, tupehuttua; ~ верёвкой kuristua nuoralla **2.** (*жать*) painua; ворот ~т kakluš painau

душно: мне ~ miula on jykie henkittyä; в комнате ~ huonehešša on paha ilma
душный paha|ilmani; ~ вечер pahailmani ilta
душ||ок haju, haisu; мясо с ~ком pahahajuni liha; рыба с ~ком kevätkala; быть с ~ком (*о рыбе*) kešäytyö
дыбиться nouša pistyh; у кошки шерсть стала ~ kiššalla karvat ruvettih noušomah pistyh
дыбом pistyh, harhallah, čirkahašti; у него волосы стали ~ hänellä hivukšet nouštih pistyh
дым šavu; облако ~а šavupilvi; табачный ~ tupakanšavu
дымить šavuta, šavuttua, šavuštua; печь дымит kiukua šavuou; ~ папиросой pöhkyttyä
дымка haivero, mair'ova; ~ тумана tumannon haivero
дымник reppänä
дымн||ый šavuni; ~ая головешка šavuni kekäleh
дымов||ой šavu=; ~ая труба šavupiippu
дымоход hella|röyri, trupa
дыня meloni
дыра loukko, reikä; в шерстяном носке ~ villašukašša on loukko
дырка (*в ткани*) reруämä; с ~ми loukkosillah
дырявый loukkoni, loukokaš, reikähini; ~ карман loukkoni tašku

дыхание henki, henkityš; в доме так холодно, что ~ видно pirtissä on niin vilu, jotta henki näkyy; ~ затруднено henkie šalpuau; слабое ~ henkihelmi, henkikero
дыхательн||ый henkityš=, henki=; ~ое горло henkitorvi, henkikero; ~ая гимнастика henkityšvoimistelu
дыхнуть henkähtyä, henkätä; ~ на стекло henkähtyä lasih
дышать henkittyä; ~ тяжело huahittua
дышаться: здесь легко дышится tiälä on hyvä henkittyä
дышло väli|aisa, aisan|piä
дьявол perkeleh, juaveli, piru, lempo, hiisi, karu, paholaini
дьявольский pirullini; ~ замысел pirullini šuunnitelma; ~ мороз luja pakkani
дьяк tijakka
дюжина tusina; ~ платков tusina paikkoja ◇ чёртова дюжина pirun tusina
дягиль (*бот.*) putki
дяд||я tiätä; брата отца или матери называют ~ей tuaton ili muamon veikkuo kučutah tiätäkši
дятел (*зоол.*) kärki, tikka; ~ зелёный vihrietikka; ~ седой harmuatikka; ~ чёрный palokärki; ~ большой пёстрый käpytikka; ~ трёхпалый pohjoistikka; ~ белоспинный valkiešelkätikka; ~ малый пёстрый pikkutikka

Е

евангелие jevanheli; ~ от Матвея Matvein jevanheli
евангелист jevanhelisti
евангелическ||ий jevanhelini; ~ая церковь jevanhelini kirikkö
евангельский jevanhelini; ~ текст jevanhelini teksti
еврей, ~ка jevrei
еврейский jevreijen; ~ язык jevreijen kieli
евро euro; курс ~ euron kurssi
евровидение eurovision laulu|kilpailu
Европа Europpa
европеец europpalaini
европейск||ий europpalaini, Europan; Европейское экономическое сообщество (ЕЭС) Europan talousyhteisö; ~ая часть России Venäjän europpapuolini oša; Европейский союз (ЕС) Europan unioni; Европейский совет Europan neuvošto
егерск||ий mečäštäjä=, mečäštäjän=, =mečäššyš; ~ая охота ajomečäššyš
егерь 1. (*охотник*) ammatti|mečäštäjä **2.** (*солдат*) jekeri
Египет Jegipti
египтян||ин, ~ка jegiptiläini
ед||а 1. (*приём пищи*) šyöntä; до ~ы ennein šyöntyä; после ~ы šyönnän jälkeh **2.** (*пища*) šyömini, ruoka, muona, harčču; столы ломились от всякой ~ы stolat rotkuttih kaikenmoisešta šyömiseštä; кусочек ~ы šuupala
едва 1. (*только что, чуть только*) tuškin; ему ~ пять лет исполнилось hiän tuškin täytti viisi vuotta **2.** (*совсем немного, слегка*) pikkusen, otvo; тропинка ~ виднелась polku pikkusen tuntu; свеча ~ теплилась kynttilä otvo jotta palo **3.** (*с трудом*) töin|tuškin, pahah luatuh; я ~ добрался до лодки töintuškin piäsin veneheh; он ~ двигал рукой hiän pahah luatuh liikutti kättäh
единиц||а 1. (*цифра*) ykköni **2.** (*оценка успеваемости*) ykköni; получить ~у šuaha ykköni **3.** (*величина, принятая за единицу*) yksikkö; ~ измерения длины mittayksikkö; ~ измерения веса painoyksikkö **4**. (*мн. некоторые, очень немногие*) vain muutomat, harvat; только ~ы могут исполнять ёйги vain harvat šuatetah joikuo
единичный ainut; ~ пример ainut esimerkki
единобожие yksi|jumalaisuš
единоборство kakšin|taistelu
единоборствовать taissella mieš mieštä vaštah
единовластие yksin|valta, ainut|valta
единовременн||ый yksi|kertani, ainut|kertani; ~ое пособие yksikertani avuššuš
единогласие yksi|mielisyš
единогласно yksi|mielisešti; проголосовать ~ iäneštyä yksimielisešti
единогласн||ый yksi|mielini; ~ое решение yksimielini piätöš
единодушие yksi|mielisyš; проявить ~ näyttyä yksimielisyttä
единожды kerran, yhen kerran; ~ в жизни kerran elämässä
единолични||к, ~ца yksin|omistaja
единолично yksin
единоличн||ый 1. (*принадлежащий одному лицу*) yksin=, yhen; ~ая власть yksinvalta, yhen valta **2.** (*принадлежащий единоличнику*) yksityini, yksityis=; ~ое хозяйство yksityini talouš, yksityistalouš
единомышленник yhtä|mieltä|olija, šaman|mielini
единообразие yhtenäisyš
единообразн||ый yhtenäini; ~ая форма учёта yhtenäini kirjanpito
единственно ainuoštah, vain še; ~ это хотел я сказать ainuoštah šen tahoin šanuo
единственн||ый 1. (*только один*) ainut, ainukkaini, ainikki; ~ая дочь ainut tytär **2.** (*замечательный*) ainut|luatuni, verratoin, erikoini ◇ единственное число (*лингв.*) yksikkö
единство 1. (*цельность*) yhtevyš; ~ народа rahvahan yhtevyš **2.** (*полное сходство*) yhtenäisyš; ~ мнений mielipiteijen yhtenäisyš **3.** (*неразрывность связи*) kokonaisuš; ~ теории и практики teorijan ta käytännön kokonaisuš
един||ый 1. (*нераздельный*) yksi, yhtenäini; ~ое государство yksi valtakunta **2.** (*общий, одинаковый*) yhenmoini, šamanmoini; ~ое мнение yhenmoini mieli
едк||ий 1. (*разъедающий химически*) polttaja; ~ое вещество polttaja aineh **2.** (*раздражающий органы чувств*) kičmerä; ~ запах kičmerä haju
едок šyöjä; полный дом ~ов täyši pirtti šyöjie
ежа сборная (*бот.*) koiran|heinä
ежевечерн||ий joka|iltani; ~яя передача jokailtani lähetyš
ежевика vuapukka
ежегодник vuosi|kirja, vuosi|lehti
ежегодно joka vuosi, vuosittain
ежегодн||ый joka|vuotini; ~ые выезды на берег Чёрного моря jokavuotiset matat Muššanmeren rannalla
ежеголовник (*бот.*) palpakko
ежедневно joka päivä; видеться ~ näkeytyö joka päivä
ежедневн||ый joka|päiväni; ~ая передача jokapäiväni lähetyš
ежеквартальный kvartalini; ~ итог kvartalini yhtehveto
ежемесячник kuu|kauš|kirja, kuu|kauš|lehti
ежемесячно joka kuu|kauši, kuu|kaušittain
ежемесячн||ый kuu|kauši=, joka|kuu|kautini; ~ая зарплата kuukaušipalkka
еженедельник netäli|kirja, netäli|lehti
ежесекундно joka sekunti, lakkuamatta, loppumatta
ежовый šiilin= ◇ держать в ежовых рукавицах pityä lujašša kurissa
ежонок šiilin|poikani
езд||а 1. (*перемещение*) ajo, ajamini, ajanta; ~ на мотоцикле mouttoripyöräajo; хорошая погода для ~ы hyvä ajokeli **2.** (*расстояние, измеряемое временем*) ajo|matka; в двух часах ~ы kahen tunnin ajomatan piässä
ездить 1. (*перемещаться, кататься*) ajua, ajella; ~ на машине ajua autolla **2.** (*бывать где-л.*) kävellä, ajella; ~ в другие страны ajella toisih maih **3.** (*управлять транспортным средством*) ajua; ~ на машине ajua autuo
ездов||ой ajo=, veto=; ~ая лошадь ajoheponi; ~ые собаки vetokoirat
ездок 1. (*тот, кто едет*) ajaja **2.** (*путник*) reissu|mieš

еле, еле-еле *см.* едва ◇ еле-еле душа в теле olla pikkusen henkissä

елец (*зоол.*) korpijaini, korpi|šiika

елов||ый kuušini, kuušen; ~ая чурка kuušini pölkky; ~ая шишка kuušen käpy; ~ лес kuušikko, näreikkö; ~ая кора в плитах košuš; крыша из ~ой коры košuškatto; ~ прут närevičča ◇ голова еловая havupiä

ель (*бот.*) kuuši; молодая ~ näre; ~ обыкновенная kuuši; ~ сибирская siperinkuuši

енот (*зоол.*) pešu|kontie, šupi; ~овидная собака šupikoira

епархия eparhija

епископ piispa

ересь (*церк.*) viärä|uškosuš; впасть в ~ lanketa viäräuškosuoh

еретик viärä|uškoni, jeretnikkä

ерошить pörhistyä, törhistyä; ~ волосы pörhistyä tukkie

ерунд||а 1. (*чепуха, нелепость*) hölyn|pöly; говорить ~у paissa hölynpölyö **2.** (*о несущественном, маловажном*) tyhjä; всё это ~ kaikki še on tyhjyä

ершист||ый 1. (*торчащий кверху*) törröttäjä; ~ые волосы törröttäjät tukat **2.** (*неуступчивый*) vašta|hakani; у него такой ~ характер hiän on niin vaštahakani

есаул jesauli, kasakka|kapteni

если 1. (*в том случае, когда*) kun, još; ~ будет нужно kun tullou tarvis; ~ будет время, позвони kun tullou aikua, šoita; ~ бы ты знал vain kun šie tietäsit **2.** (*с оттенком условности*) kun, još; ~ память мне не изменяет kun muistini ei pettäne **3.** (*в выражении решительного утверждения*) kun; ~ кто и поедет, то только не он kun ken ni lähtönöy, ni ei vain hiän ◇ если уж на то пошло kun niikseh lähtönöy ni

естественно luonnollisešti

естественнонаучный luonnon|tiijollini

естественн||ый 1. (*принадлежащий природе*) luonnon=, luonnollini; ~ые водоёмы luonnonvesistöt; ~ые границы luonnolliset rajat **2.** (*обусловленный законами природы*) luonnon=, luonnollini; ~ые кудри luonnonkiharat; ~ цвет кожи luonnollini ihonväri **3.** (*закономерный, нормальный*) luonnollini; ~ вывод luonnollini piätöš; ~ым образом luonnollisešti **4.** (*простой, обычный*) luonnollini, tavallini; ~ая поза luonnollini ašento; ~ое поведение tavallini käytöš

естествовед luonnon|tietäjä

естествознание luonnon|tieto

естествоиспытатель luonnon|tutkija

есть¹ 1. (*поглощать пищу*) šyyvvä; хочется ~ on nälkä; ~ вдоволь šyyvvä kyllitellen; ~ быстро haknie; ~ жадно ahmie, pupšie; ~ плохо, без аппетита näivyö; ~ потихоньку mut'mettua; ~ чавкая mäčkyttyä **2.** (*портить, уничтожать*) šyyvvä **3.** (*раздражать*) kirvellä; едкий дым ест глаза karkie šavu kirpelöy šilmie ◇ есть чужой хлеб olla vierahissa leivissä; есть глазами šyyvvä šilmillä

есть² 1. *см.* быть **2.** (*являться, представлять собой*) on; закон ~ закон для всех laki on laki kaikilla **3.** (*существует*) on; ~ такие страны, где круглый год лето on šemmosie maita, missä ympäri vuuvven on kešä; у меня ~ новости miula on uutisie **3.** (*находится, присутствует*) on; здесь ~ кто? onko tiälä ketä? **4.** (*имеется в наличии*) on; у меня ~ внуки miula on punukkua

есть³ (*воен.*) käšyštä!

ефрейтор jefreittori

ехать 1. (*перемещаться*) ajua, kulkie, matata; ~ на телеге ajua kärryllä; ~ на поезде kulkie junalla; ~ галопом laukata; ~ на лыжах hiihtyä **2.** (*направляться куда-л.*) lähtie, männä, tulla; машина едет туда auto männöy tuonne; машина едет сюда auto tulou tänne; пора ~ aika on lähtie

ехидна¹ (*зверь*) n'okka|šiili

ехидна² (*змея*) myrkky|tarha|kiärmis

ехидно myrkyllisešti, ilkiešti, piikitellen, pistelijäšti

ехидный piikikäš, myrkyllini, ilkie, pirullini; ~ взгляд piikikäš kačahuš

ехидств||о myrkyllisyš, pirullisuš; в ней так много ~a häneššä on niin äijä pirullisutta

ещё 1. (*дополнительно*) vielä; сказать ~ šanuo vielä; добавить ~ lisätä vielä; обещать ~ luvata vielä **2.** (*до сих пор*) vielä; письмо ~ не пришло kirjani vielä ei ole tullun **3.** (*указывает на наличие возможности*) vielä; у него есть ~ возможность hänellä on vielä mahollisuš; больной ~ поправится läsijä vielä parenou **4.** (*более, в большей степени*) vielä; река стала ~ мельче joki mäni vielä matalammakši; ты ~ легко отделался šie vielä vähällä piäsit

Ё

ёж 1. (*зоол.*) šiili; ~ обыкновенный šiili **2.** (*оборонительное заграждение*) piikki|lanka|ešte ◇ морской ёж merišiili

ёжик 1. *см.* ёж **2.** (*стрижка, причёска*) pisty|tukka, šiili|-tukka

ёжиться käpristeliytyö; ~ от холода käpristeliytyö vilušta

ёж-рыба (*зоол.*) šiili|kala

ёйга joiku

ёлка 1. *см.* ель **2.** (*ель, срубленная к празднику Нового года*) Uuvven vuuvven kuuši **3.** (*новогодний или рождественский праздник*) Uuvven vuuvven pruasniekka ◇ ёлки зелёные, ёлки-палки oho helvetti

ёлочк||а 1. (*уменьш.-ласк.*) pikku kuuši **2.** (*об узоре*) harakan|varpahat; паркет выложен ~ой parketti on ašetettu kalanruotakuvasekši; подниматься ~ой на лыжах в гору noušša šukšiloilla termäh huarakäynnillä

ёмкий šuuri, vetosa

ёмкост||ь 1. (*вместимость*) tilavuš, vetosuš; ушат ~ью в два ведра kahen šankon vetoni korvo **2.** (*сосуд для хранения*) šäilytyš|aštie

ёрш 1. (*зоол.*) kiiski **2.** (*щётка*) pullo|harja **3.** (*гвоздь с зазубринами*) väkä|nuakla **4.** (*причёска*) pisty|tukka

Ж

жаба (*зоол.*) rupi|skokuna, konna; ~ зелёная vihrierupiskokuna; ~ камышовая kaislarupiskokuna

жабий rupi|skokunan, konnan

жабо́ 1. (*в мужской сорочке*) kakla|röyhtelö **2.** (*в женской одежде*) rinta|röyhtelö

жабовидная ящерица *см.* фринозома

жабрей (*бот.*) piitijäini, pilli|heinä

жаброногие (*зоол.*) lehti|jalkaset

жабр||ы šaklat; рыба дышит ~ами kala henkittäy šakloilla ◇ взять за жабры ottua lujilla

жаворонок (*зоол.*) kiuru, peiponi; ~ полевой peltokiuru; ~ рогатый tunturikiuru; ~ хохлатый höyhtökiuru; ~ лесной kankaškiuru

жадно ahnehešti; есть ~ ahnehešti šyyvvä, ahmie, tresnie

жадн||ый 1. (*неудержимый в своих желаниях*) ahneh, ahmatti; быть ~ым ahnehtie; ~ к деньгам ahneh rahalla; ~ до еды ahmatti **2.** (*скупой*) skuuppa; она не ~ая hiän ei ole skuuppa

жажд||а 1. (*потребность пить*) jano, janotuš, hipaššuš; страдать от ~ы käršie januo; в пути замучила ~ matalla alko hipaššuttua; испытать ~у janoštuo; утолить ~у šammuttua jano **2.** (*сильное желание чего-л.*) kaipauš, himo; ~ счастья onnen kaipauš

жажд||ать 1. (*испытывать жажду*) hipaštuo, janoštuo, janottua; земля ~ет дождя mua on vihmua vailla **2.** (*страстно желать*) kaivata, tavotella; люди ~ут мира rahvaš kaipuau rauhua; каждый ~ет удачи jokahini tavottelou mäneššyštä

жалейка ruoko|pilli, žaleikka

жале||ть 1. (*испытывать жалость*) armahtua, saleija, šiälie, šualivoija; ~ больного saleija läsijyä; ~ сироту armahtua orpuo **2.** (*сокрушаться, скорбеть*) olla pahoillah, šualivoitella; ~ю, что не послушалась тогда olen pahoillani, jotta en totellun šilloin **3.** (*беречь, оберегать*) varuo; мы ехали медленно, ~ли лошадей ajoma hil'l'akkaiseh, varoma heposie ◇ мы работали, не жалея сил ruatoma voimie šiäštämättä

жали||ть 1. (*впиваться жалом*) pistyä, ampuo, n'okata; пчела ~ла mehiläini pisti; оса ~ла ampujaini ampu; змея ~ла kiärmis n'okkasi **2.** (*ранить словами*) šatattua, koškie

жалк||ий 1. (*вызывающий жалость*) saleitava, šurkie, kurja; быть в ~ом состоянии olla kurjašša kunnošša; ~ое существование šurkie olemuš **2.** (*невзрачный, убогий*) kurja, paha|raiska, raukka, rukka; ~ие деревенские домики kurjat kylän talot **3.** (*ничтожно малый*) mitätöin, raukkamaini; ~ие доходы mitättömät tulot; ~ая роль raukkamaini rooli

жалко šiäli, suali, šuali, ikävä; мне очень ~ miula on oikein suali; ~, что не могу помочь ikävä, jotta en voi auttua

жало 1. (*хоботок насекомых*) pissin; ~ осы ampujaisen pissin **2.** (*язык змеи*) kiärmehen kieli

жалоб||а 1. (*выражение неудовольствия, боли*) valituš, valittelu, valitanta; я не услышал ни единой ~ы en kuullun ainuttakana valitušta **2.** (*официальное заявление*) valituš|kirjani; книга жалоб и предложений valituš- ta ehotuškirja

жалобно šurkiešti; котята ~ мяукали kiššanpennut šurkiešti n'aukuttih

жалобный šurkie; ~ стон больного läsijän šurkie voivotuš

жалобщик valittaja, sualiutuja

жалованье tili, palkka; повысить ~ noštua palkkua

жал||оваться 1. (*высказывать жалобы*) valittua; ~ на здоровье valittua pahua tervehyttä; ~ на плохое зрение valittua pahua näkyö; на что Вы ~уетесь? mi Teitä vaivuau? **2.** (*подавать жалобу*) sualiutuo; ~ на плохое освещение улиц sualiutuo katujen pahah valotukšeh

жалостливо šurkiešti

жалостливый šurkie; ~ голос šurkie iäni

жалость saleinta, armahuš, armo; здесь ~ плохой помощник täššä saleinta on paha apulaini; испытывать ~ saleija, armahtua

жаль on suali, on šuali; ~ покидать родные места on suali jättyä kotipaikkoja; очень ~ расставаться oikein suali on erota; ~, что она не смогла приехать on suali, kun hiän ei voinun tulla

жалюзи levy|verhot

жандарм šantarmi

жандармерия šantarmi|laitoš

жанр 1. (*род искусства или литературы*) taito|laji, taito|luatu; музыкальные ~ы musiikkitaitolajit; ~ романа в литературе kirjallisuon romaniluavut **2.** (*живопись на бытовые сюжеты*) luatu|kuva|piirroš

жанрист luatu|kuva|mualari

жанров||ый 1. (*присущий жанру*) laji=, lajin **2.** (*бытовой, о сюжете*) luatu=; ~ая картина luatukuva

жар 1. (*горячий воздух*) šuaru, kuumuš, puahe, löyly; первыми парились мужчины, они любят ~ enšimmäisinä kylvettih miehet, hyö tykätäh löylyö; устье печки закрывали заслонкой, чтобы удержать ~ kiukuanšuu pantih saslanalla kiini, jotta kuumuš pisyis; ~ в печи puahe; ~ в бане löyly **2.** (*раскалённые угли*) palajat hiilet **3.** (*медиц.*) kuume; у ребёнка ~ lapši on kuumiešša **4.** (*душевный подъём*) innoššuš; говорить с ~ом paissa innokkahašti ◇ задать жару (устроить взбучку) antua šuaruo, antua kyytie; чужими руками жар загребать vierahalla kyyjillä mäkie laškie

жара kuumuš, šuaru; на улице такая ~ pihalla on šemmoni kuumuš ◇ блины с пылу с жару kuumat letut

жаргон erikois|kieli, =kieli, slangi; уличный ~ katukieli; воровской ~ rosvojen kieli; профессиональный ~ ammattikieli

жаргонн||ый slangi=; ~ые слова slangišanat

жареный šuarittu, paissettu, kärissetty, puahettu

жари||ть 1. (*зажарить, изжарить*) šuarie, käristyä; ~ рыбу käristyä kalua **2.** (*прокаливать*) puahtua; ~ кофе puahtua kahvie **3.** (*обжигать лучами, палить*) puahtua; уже второй день так ~т jo toista päivyä näin puahtau

жариться 1. (*подвергаться жаренью*) šuariutuo, käristyö **2.** (*прокаливаться*) puahtuo

жарк||ий kuuma, äkie; ~ день äkie päivä; париться в ~ой бане kylpie šuurešša löylyššä; ~ие страны kuumat muat ◇ жаркий поцелуй kuuma šuutelu

жарко 1. (*нареч.*) kuumašti, äkiešti; ~ греет солнце äkiešti paistau päiväni **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on kuuma, on äkie; на улице ~ pihalla on kuuma; тебе ~? onko šiula äkie?
жарко́е paisti; ~ из курицы kanapaisti
жаровня hinkalo
жаровой: ~ самовар hiili|samovuara
жаровыносливость kuuman|keštävyš
жаровыносливый kuuman|keštäjä
жаропонижающ||ий kuumetta|laškija, kuume=; ~ее средство kuumettalaškija aineh
жаропрочность kuuman|keštävyš
жаропрочный kuuman|keštäjä
жар-птица tuli|lintu
жасмин (*бот.*) jasmini
жатв||а 1. (*уборка урожая*) vil'l'an|korjuu, leikkuu; время ~ы vil'l'ankorjuuaika **2.** (*урожай*) vil'l'a
жатвенн||ый vil'l'an|leikkuu=; ~ые машины vil'l'anleikkuukonehet
жатка vil'l'an|leikkuu|koneh
жать[1] 1. (*сжимать*) puristua; ~ руку puristua kättä **2.** (*теснить*) ahistua; ~ врага к берегу ahistua vihollista rantah **3.** (*нажимать*) painua; ~ на кнопку дверного звонка painua ovikellon nappulah **4.** (*быть тесным*) puristua; ботинки жмут stupnit purissetah **5.** (*выжимать, давя*) puristua; ~ сок puristua mehuo **6.** (*спорт.*) noštua; ~ штангу noštua tankuo
жать[2] leikata; ~ зерно leikata vil'l'ua; ~ машинами leikata konehilla; ~ серпом leikata čirpillä
жаться 1. (*съёживаться*) käpristeliytyö, käpertyö; ~ на морозе käpristeliytyö pakkasešša **2.** (*льнуть, прижиматься*) painautuo; собака жмётся к ногам хозяина koira painautuu isännän jalkoih
жбан nassakka; ~ со смолой tervanassakka
жвачка 1. (*у животных*) märehtimini **2.** (*пережёвываемая пища*) märehyš **3.** (*жевательная резинка*) puru|kumi
жвачные märehtijät
жгут 1. (*скрученный кусок ткани, пучок соломы*) punouš; соломенный ~ olkipunouš **2.** (*медиц.*) punouš|šije, purissuš|šije; наложить ~ panna purissuššije
жгучесть polttavuš
жгуч||ий 1. (*обжигающий*) polttaja, tulini; ~ая крапива polttaja čiilahaini; ~ мороз tulipalopakkani; ~ая боль polteh **2.** (*пылкий, волнующий*) polttaja ◇ жгучий интерес polttaja mielenkiinto; жгучая брюнетка pikimuštatukkani naini
ждать 1. (*кого, что, чего*) vuottua, valkuttua; ~ своей очереди vuottua omua vuoruo; ~ рассвета valkuttua päivännoušuo **2.** (*надеяться на что-л.*) vuottua; не надо ~, что всё само образуется ei pie vuottua, jotta kaikki ičeštäh järješтyy
же 1. (*для подчёркивания значения предыдущего слова*) =hän, =han, taki; ты ~ обещал šiehän lupasit; я ~ сказал miehän šanoin; ну и пуглив ~ ты olet taki arka **2.** (*для подчёркивания полного совпадения, постоянства, неизменности*) šama; одни и те ~ yhet ta šamat; говорить одно и то ~ paissa yhtä ta šamua; так ~ šamalla keinoin
жевание purekšentelu, purekšinta
жевательн||ый puru=; ~ табак purutupakki; ~ая поверхность зуба hampahan purupinta
жевать purekšie, purekšennella, purra, jyršie, märehtie; лошадь жуёт сено heponi purou heinyä
жезл keppi, šauva; полицейский ~ poliisin keppi
желани||е 1. (*внутреннее стремление к осуществлению чего-л.*) tahto, halu, himo; ~ знать больше tahto enämmän tietyä **2.** (*просьба, повеление*) toivomuš, käšky; исполнить последнее ~ täyttyä viimeni toivomuš; исполнение ~й toivomukšien toteutumini **3.** (*любовное влечение*) himo
желанн||ый 1. (*такой, которого желают*) mielehini, lempi=; ~ гость mielehini vieraš **2.** (*милый, дорогой*) armaš; нет ничего ~ее родины ei ole mitänä kotimuata armahampua
желательно on toivottava; ~ завершить работу к вечеру on toivottava lopetattua työ illakši
желательный toivottava; ~ результат toivottava tuloš
желатин želatiini
жела||ть 1. (*стремиться к чему-л.*) tahtuo, toivuo, himottua; ~ невозможного tahtuo mahotointa **2.** (*высказывать пожелания*) toivuo, toivottua; ~ удачи toivottua mäneššyštä; мы ~ем тебе добра myö toivotamma šiula hyvyä **3.** (*испытывать страсть*) himottua ◇ оставляет желать лучшего šiinä on toivomisen varua
желвак pahka; ~ на спине лошади pahka heposen šeläššä
желе hyytelö
желез||а rauhani; слюнная ~ šylkirauhani; потовые ~ы hikirauhaset; половые ~ы šukupuolirauhaset
железист||ый rauta=; ~ая руда rautamalmi
железнодорожни||к, ~ца rauta|tieläini
железнодорожн||ый rauta|tie=; ~ мост rautatiešilta; ~ая станция rautatieašema
железн||ый 1. (*богатый железом*) rauta=, rautani; ~ рудник rautakaivoš; ~ая руда rautamalmi; ~ лом rautaromu **2.** (*непреклонный*) ankara; ~ая дисциплина ankara kuri **3.** (*металлический*) rautani, rauta=; ~ая борона rautani aštivo; ~ые грабли rautaharava ◇ железная дорога rautatie; железные нервы lujat hermot
желез||о rauta; болезнь от ~а rauvan viha; обивать ~ом rauvottua
железобетон rauta|betoni
желобок kuurna
желте||ть 1. (*становиться жёлтым*) kellaistuo, männä keltasekši; листья на деревьях начали ~ lehet puissa alettih kellaistuo **2.** (*выделяться жёлтым цветом*) kellertyö; в траве ~ли одуванчики heiniköššä kellerryttih voikukat
желтоватый kellertävä
желтодушка (*зоол.*) mänty|niätä
желток keltavaini, keltajaini
желтокожий kelta|ihoni
желтолицый kelta|näköni, kelta|kašvoni
желторотый 1. (*с жёлтым клювом*) kelta|n'okkani, kelta|n'okka; ~ цыплёнок keltan'okkani kananpoikani **2.** (*юнец*) poika|loppi, maito|parta, nuatti|šuu
желтуха (*медиц.*) kelta|tauti
желтушник (*бот.*) ukon|heinä; ~ серый aroukonheinä; ~ левкойный peltoukonheinä
желтушный kelta|tautihini
желуд||ок šiän|ala; боли в ~ке šiänalakivut; пустой ~ tyhjä šiänala ◇ расстройство желудка vaččatauti, ripuli
желудочно-кишечн||ый šuoli- ta vačča=; ~ые заболевания šuoli- ta vaččatauvit
желудочн||ый šiän|ala=; ~ые лекарства šiänalaliäkkiet
желчекаменн||ый: ~ая болезнь šappi|kivi|tauti
желчный šappi=; ~ пузырь šappipušši; ~ камень šappikivi
желчь šappi ◇ желчь разливается от злости šappi kiehuu vihašta
жеманно keikisselen; вести себя ~ keikisteliytyö
жеманность keikistelevyš
жемчуг šimčukka; бусы из ~а šimčukkahelmet
жемчужина 1. (*отдельное зерно жемчуга*) šimčukka, helmi **2.** (*о выделяющемся своими сокровищами*) šimčukka, helmi; Кижи – ~ русского деревянного зодчества Kiži on venäläisen puurakennuštaijon helmi
жена akka, naini
женатый naisikaš, akottunut

женить naittua, akottua
женитьба akottumini, perehtymini
жениться naija, akottuo, perehtyö
жених šulhani, šulhais|mieš; свита ~а šulhaiskanša; ~ и невеста parikunta ◊ он жених хоть куда hiän on tuotaki parempi šulhani
женоненавистник nais|vihuaja
женоподобный akkamaini
женск||ий 1. (*принадлежащий женщине*) naisen, naisien; ~ие хитрости naisien viisahuot; ~ие обязанности naisien hommat; ~ая длинная рубашка räčči̇nä; ~ая половина в доме čuppupuoli **2.** (*относящийся к особям женского пола*) emäkkö=, emä=, emäkkö|puolini; ~ая половая клетка emäkkösolu; ~ие цветки у растений kašvien emäkukat; ~ие болезни naisien tauvit
женсовет naisien neuvošto
женственность naisellisuš
женственный naisellini
женщина naini, akka, nais|imehnini
женьшень (*бот.*) ženšeni
жерд||ь riuku; забор из ~ей riukuaita; ноги как ~и jalat kuin riuvut; ~ для изгороди aijaš; вертикальная ~ в стоге šalko; ~ в риге для сушки соломы rikkapuu
жеребец orih, uveh
жеребёнок varša; ~-сосун maitovarša
жеребиться varšuo
жеребьёвка arpa|valinta
жерех (*зоол.*) žereh|kala
жерёбая: ~ кобыла tiineh tamma, varšoja tamma
жерлиц||а (*рыболовная снасть*) kuokkani; на ~у весной ловили рыбу kuokkasilla kevyällä kalua pyyvvettih
жерло šuu; ~ пушки tykinšuu; ~ печи kiukuanšuu
жерлянка (*зоол.*) täplä|skokuna
жернов jauhin|kivi; мельничные ~а myllykivet; ручной ~ käsikivi
жертв||а 1. (*дар*) uhri; раньше барана приносили в ~у ennein pokko tapettih uhriksi **2.** (*пострадавший*) uhri
жертвователь 1. (*дарящий*) lahjottaja **2.** (*подвергающий опасности*) uhrin|antaja, uhruaja
жертвоприношение uhruamini, uhruanta
жест 1. (*движение рукой*) viittauš, viitto; язык ~ов viittomakieli **2.** (*поступок*) teko, ruato
жестикулировать viittuo
жестикуляция viitto
жесток||ий 1. (*безжалостный*) julma, ankara, armotoin; ~ человек julma ihmini; ~ие слова ankarat šanat **2.** (*очень сильный*) ankara, mahotoin; ~ ветер ankara tuuli
жестокость julmuš, ankaruš; удивляет его ~ ihmetyttäy hänen julmuš
жесть pläkki
жестян||ой pläkki=, pläkkini; ~ая банка pläkkipurkki
жестянщик pläkki|šeppä
жетон 1. (*номерок в гардеробе*) nuaklakko|numero **2.** (*на право проезда в метро*) rahakeh
жечь 1. (*уничтожать огнём*) polttua; ~ мусор polttua ruhkie; ~ старые письма polttua vanhoja kirjasie **2.** (*заставлять гореть*) polttua; ~ лампу круглые сутки polttua lamppuo ympäri vuorokauven; ~ свечу polttua kynttilyä **3.** (*подвергать обжигу*) polttua; ~ кирпич polttua tiilie **4.** (*обжигать*) polttua; крапива жжёт čiilahaini polttau **5.** (*палить*): ~ подсеку viertyä ◊ страдания жгут сердце tuška polttau šyväintä
жёваный 1. (*измельчённый, размятый зубами*) purekšittu, jyršitty; ~ хлеб purekšittu leipä **2.** (*сильно измятый*) murjottu; ~ пиджак murjottu takki
жёлоб olaš, ura
жёлт||ый 1. (*цвет*) keltani; янтарь ~ого цвета keltani meripihka **2.** (*низкопробный*) keltani; ~ая пресса keltani ruhkalehistö ◊ жёлтый дом hullujenhuoneh

жёрдочк||а orši, orši|puu; птица сидела на ~е в клетке lintu istu oršipuulla häkissä
жёстк||ий 1. (*твёрдый, плотный*) kova; ~ая подушка kova pieluš; он может спать только на ~ом hiän voit muata vain kovalla **2.** (*суровый, резкий*) ankara; ~ взгляд ankara kačahuš **3.** (*строгий*) ankara, tiukka; ~ая дисциплина ankara kuri; ~ие сроки tiukat miäräajat ◊ жёсткая вода kova vesi
жёстко 1. (*нареч.*) kiven|kovah, ankarašti; запретить ~ kieltyä kivenkovah; требовать ~ vuatie ankarašti **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on kova; здесь ~ спать täššä on kova muata
жёсткость kovuš; ~ характера luonnon kovuš
жжение poltto, polteh
жжён||ый poltettu, puahettu, palanut; ~ сахар poltettu šokeri; ~ на сковороде кофе riehtilällä puahettu kahvi; запах ~ой тряпки palanuon ripakon haju
жив||ец maimani; щука хорошо ловится на ~ца hauki hyvin puuttuu maimaseh
живительн||ый virkistäjä, eleyttäjä; ~ запах цветов kukkien virkistäjä haju; ~ая сила воды vejen eleyttäjä voima
живица pihka; высохшая ~ ruka
живо 1. (*ярко, правдоподобно*) eläväšti; ~ помнить случившееся eläväšti muistua tapahtuma **2.** (*быстро, проворно*) äkkie, äkkieh, poikkoseh, teräväh; она ~ собралась hiän äkkie šuoriutu
жив||ой 1. (*такой, который живёт*) elävä, elošša olija; есть кто ~? onko ketä elävyä? мои родители ещё ~ы vanhempani ollah vielä elošša; остаться в ~ых jiähä eloh **2.** (*образуемый людьми, животными и растениями*) elävä, ihmis=, kašvi=; ~ая очередь jonottajat ihmiset; ~ая изгородь kašviaita; ~ заслон elävä šuojajoukko; ~ язык elävä kieli **3.** (*жизнерадостный*) eläväini, eläväčči̇ni; ~ ребёнок eläväini lapši **4.** (*оживлённый, красочный*) vilkaš, virkku; ~ разговор vilkaš pakina **5.** (*настоящий, подлинный*) šuuri, voimakaš, elävä; ~ое любопытство šuuri utelijaisuš; ~ое желание šuuri tahto ◊ живой вес elävä paino; живая вода elämän vesi; живая рана vereš huava; быть в живых olla elošša
живописец taito|mualari
живописн||ый 1. (*от* живопись) mualauš=; ~ая мастерская mualaušverštа; ~ портрет mualattu muotokuva; ~ая техника mualauštekniikka **2.** (*привлекающий внимание красотой, необычностью*) mualaukšellisen kaunis, luonnon|kaunis; ~ая местность luonnonkaunis maiselma **3.** (*о языке, речи*) värikäš, mehövä; язык его рассказов ~ hänen kertomukšissa on mehövä kieli
живопись 1. (*изобразительное искусство*) mualauš|taito; ~ акварелью vesivärimualauš **2.** (*произведения этого вида искусства*) mualaukšet
живородящ||ий 1. (*дающий потомство в виде детёныша*) iče|šuaja; ~ая рыба ičešuaja kala **2.** (*о растении*) iče|ijettäjä; ~ее растение ičeijettäjä kašvi
живот 1. (*часть тела*) vačča, pöčči̇ö, mara, maha; большой ~ šuuri vačča; лежать на ~е venyö vačallah; низ ~а vačanpohja; человек с большим ~ом šuurimarani ihmini **2.** (*желудок, кишечник*) vačča; ~ болит vačči̇ua kivistäy
животновод karjakko
животноводство karjan|hoito; молочное ~ lypšykarjan kašvatuš
животноводческ||ий karja=; ~ие помещения karjašuojat; ~ая ферма navetta
животн||ое elukka, eläin; домашнее ~ kotielukka, šiivatta; беспозвоночные ~ые šelkärankattomat; хищное ~ peto; приручать диких ~ых kešuttua villielukkoja; ~, оставленное для выращивания elätti

животрепещущий ajan|kohtani; ~ вопрос ajankohtani kyšymyš

живуч||ий 1. (*жизнеспособный*) šitkie|šieluni, šitkie|henkini **2.** (*долговечный*) pitkä|ikäni; старинные обычаи ~и vanhat tavat ollah pitkäikäset ◊ живучая как кошка šitkiešieluni, kuin kišša

живучка (*бот.*) akan|kuali

живчик 1. (*очень подвижный человек*) poikkoi **2.** (*заметное биение артерии*) hipie|hiiri **3.** (*мужская половая клетка*) šiemen|šolu ◊ он такой живчик hiän on joka paikan höylä

живьём elävänä; кошка заглатывает рыбу ~ kišša nielöy kalan elävänä

жидк||ий 1. (*обладающий текучестью*) notkie; ~ое топливо notkie polttoaineh **2.** (*негустой, водянистый, некрепкий*) notkie, vetelä, lievä; ~ая каша на молоке maitolinta; ~ое тесто rosmiessa; ~ кофе lievä kahvi; ~ая грязь rapa; сделать ~им lieventyä; стать ~им lievetä **3.** (*нечастый, редкий*) harva; ~ая борода harva parta

жидкость notkie; в банке какая-то светлая ~ purkissa mitä ollou notkieta ta kirkašta

жижа röppö; снежная ~ lumiröppö

жизнедеятельный 1. (*живой, деятельный, энергичный*) tarmokaš, rivakka **2.** (*биол.*) elin|kykyni

жизнелюб elämän|tahtoni ihmini

жизненный elin=, elämän=; ~ путь elämäntie, elämäntaival

жизнеобеспечение elämän turvuamini, elämän turvuanta

жизнеописание elämä|kerta, elämä|kertomuš

жизнеощущение elämän|tunto

жизнепонимание elämän|käsityš

жизнерадостность elämän|ilo

жизнерадостный eläväini, elämän|iloni

жизнеспособность elin|kykyisyš, elin|kelpoisuš, elin|voimasuš

жизнеспособн||ый elin|kykyni, elin|kelponi, elin|voimani; посевы не замёрзли, они ещё ~ы kylvöt ei kylmetty, ne ollah vielä elinkykyset; ~ое предприятие elinvoimani tuotantolaitoš

жизнестойкий elin|voimani

жизнестойкость elin|voimasuš

жизнеутверждающий elämän|myötäni; ~ мотив elämänmyötäni šävel

жизнеутверждение elämän|myötäisyš

жизн||ь 1. (*форма существования материи*) elämä; ~ вселенной muajilman elämä **2.** (*физиол.*) elämä; ~ человека ihmisen elämä; спасти ~ pelaštua henki; признаки ~и elämän merkit; опасность для ~и henkenhätä; возвращать к ~и virottua **3.** (*полнота проявления физических и духовных сил*) elämä; любовь вдохнула в неё новую ~ rakkahuš puhalti häneh uuvven elämän **4.** (*период существования от рождения до смерти*) elämä, ikä, elin|aika; за свою долгую ~ pitkyä ikyä elyäššä; всю ~ прожить на одном месте koko elämä elyä yhellä paikalla **5.** (*образ существования*) elämä, elin|tapa; ~ в деревне однообразна kylän elämä on yksitoikkoista; семейная ~ perehelämä **6.** (*реальная деятельность*) elämä, ikä, ilmani ikä; в ~и она не такая, как на сцене elämäššä hiän ei ole šemmoni, kuin lavalla; ни в ~и он не согласится ei ni ilmasešša ijäššäh hiän šuoššu **7.** (*оживление*) elämä; потом-то и ~ начнется, когда все вместе соберутся šiitä še vašta elämä alkau, kun kaikin yhteh keräyvytäh ◊ как жизнь? miteinpä hurisou? жизни не рад viisi veisuau koko elämälläh; не от хорошей жизни он согласился hänen oli pakko šuoštuo

жил||а 1. (*анат.*) šuoni, veri|šuoni; на ноге вздулась ~ jalašša pullistu šuoni; сводит ~ы šuonistau **2.** (*горная порода*) šuoni; золотая ~ kultašuoni **3.** (*подземное русло*) vesi|šuoni **4.** (*техн.*) šäijis; медная ~ кабеля kaapelin kuparišäijis

жилет liivi; этот костюм состоит из ~а и юбки täh pukuh kuulutah liivi ta hameh; спасательный ~ pelaššušliivi; короткая стёганая ~ка röijy

жилец 1. (*постоянный житель*) eläjä; жильцы этого дома tämän talon eläjät **2.** (*человек, снимающий жильё*) korttieri|mieš, vatierniekka

жилист||ый 1. (*с выступающими жилами*) šuonikaš, jäntövä; ~ая шея jäntövä kakla; ~ые ноги šuonikkahat jalat **2.** (*с большим количеством сухожилий*) šitkie; ~ое мясо šitkie liha

жилище talo, koti, kortteri, elin|paikka, maja|paikka; ~ сплавщиков на плоту harččevoi

жилищно-бытов||ой: ~ые условия elin|olot

жилищно-эксплуатационн||ый: ~ое управление (ЖЭУ) elin|olo-ošašto

жилищный elin=; ~ комитет elinkomitietta

жил||ой elin=; ~ дом elintalo; ~ые помещения elintilat

жилплощадь pinta-ala; ~ квартиры korttierin pinta-ala

жилуправление elin|hallinto

жилфонд elin|vara

жиль||ё 1. (*селение*) elin|paikka, elo|šija; вдали от человеческого ~я loittona ihmisen elošijašta **2.** (*жилище*) talo, korttieri, pirtti, huoneh **3.** (*житьё, обитание*) elämä

жимолость обыкновенная (*бот.*) hukan|marja|puu, kuušami

жир rašva; животный ~ elukan rašva; рыбий ~ kalan rašva; олений ~ kuu; запачкать ~ом rašvauttua; мазать ~ом rašvata

жираф (*зоол.*) kirahvi, žirahvi

жиреть lihuo, rašvottuo

жирно rašvasešti

жирность rašva|miärä; ~ молока maijon rašvamiärä

жирн||ый 1. (*содержащий много жира*) rašvani; ~ое мясо rašvani liha; ~ые руки rašvaset kiät; ~ое пятно rašvatäplä **2.** (*толстый, тучный*) lihava; ~ гусь lihava hanhi **3.** (*о линии, черте*) pakšu; провести ~ую линию vetyä pakšu viiva

жировик rašva|pahka

житейск||ий elämän=, joka|päiväni; ~ая мудрость elämänviisahuš; ~ие хлопоты jokapäiväset touhut

житель, ~ница eläjä; ~ этой деревни tämän kylän eläjä; жители деревни kylöveh; коренной ~ kantaeläjä

жительств||о elämini; место постоянного ~а vakituini elinpaikka

житие (*описание жизни святых*) pyhien elämä|kerta

житница 1. (*амбар*) vil'l'a-aitta **2.** (*хлебородная область*) vil'l'a-aloveh

жито (*зерно*) vil'l'a, (*рожь*) ruis, (*ячмень*) osra

жить 1. (*существовать*) elyä; ~ сто лет elyä šata vuotta; рыба не может ~ без воды kala ei voi elyä vejettä **2.** (*быть увлечённым чем-то*) elyä; ~ вчерашним днём elyä eklistä päivyä; ~ воспоминаниями о прошлом elyä entistä muissellen **3.** (*вести тот или иной образ жизни*) elyä; ~ отшельником elyä erakkona; ~ по-барски herraissella; ~ трудно elyä ketuuttua **4.** (*проживать где-л.*) elyä; ~ в двухкомнатной квартире elyä kakšihuonehisešša korttierissa **5.** (*находиться в любовной связи*) pityä hyvyä välie **6.** (*иметься*) elyä; в нас жила надежда meissä eli toiveh

жить||ё 1. (*жизненный уклад*) elämä; привольное ~ huoletoin elämä; городское ~ kaupunkin elämä **2.** (*пребывание где-л.*) elin|paikka; удобное место для ~я mukava elinpaikka

жмурить čupissella, ummistua; ~ глаза на солнце čupissella šilmie päivänpaissošša

жмуриться čupisteliutuo, ummistua šilmie

жмурки čokkoset; играть в ~ kisata čokkosih

жмыхи ahkut; льняные ~ pellavašiemenahkut

жмыхов||ый ahku=; ~ые корма ahkurehut

жнейка leikkuu|koneh
жнец leikkuu|mieš
жнивьё (*стерня, сжатое поле*) šänki, šänki|pelto
жокей ammatti|kilpa|račaštaja, žokkei
жокейский žokkein; ~ костюм žokkein puku
жонглёр žonglöri
жонглёрск||ий žonglörin; ~ое искусство žonglörin taito
жонглировать temppuol'l'a
жрать (*есть с жадностью, о животных*) tresnie, ahmie, popšie
жребий 1. (*условный значок*) arpa; тянуть ~ vetyä arpua, vetyä pitkyä tikkuo **2.** (*судьба*) oša, kohtalo ◇ жребий брошен arpa on luotu
жрец 1. (*языческий священнослужитель*) uhri|pappi **2.** (*тот, кто посвятил себя служению чему-л.*) taito|mieš
жужелица (*зоол.*) mua|kiitäjäini; ~ садовая puistomuakiitäjäini; ~ чёрная muštamuakiitäjäini; ~ лесная meččämuakiitäjäini
жужжание pörinä, hyrinä, čirineh; ~ пуль pulikkojen vinkunta; ~ мух kärpäsien pörinä
жужж||ать pörätä, pörissä, hyrätä, hyrissä; муха ~ит kärpäni pöräjäy; прялка ~ит rukki hyräjäy
жук (*зоол.*) pörö, kova|kuorijaini; ~ колорадский potakkakuorijaini; ~ майский навозник šittapörö; ~-носорог šarvikuorijaini
жулик petkuri, petvuaja, valehtelija, pettäjä, smuttija, kormano|rosvo
жуликоватый petkurimaini, rosvomaini
жульничать petvata, petkuttua, pettyä, smuttie; ~ в игре petvata pelissä
журавль 1. (*зоол.*) kurki; ~ серый harmuakurki; ~ белый valkiekurki; ~ чёрный muštakurki; ~ уссурийский japaninkurki **2.** (*колодезный шест*) kaivon vipu
журнал 1. (*периодическое издание*) aika|kauš|kirja, aika|-kauš|lehti, kuva|lehti **2.** (*вахтенный*) päivä|kirja **3.** (*классный*) luokan päivä|kirja
журналист lehti|mieš
журнальн||ый (*от* журнал 1) aika|kauš|lehti= (*от* журнал 2, 3) päivä|kirja; ~ая статья aikakaušlehtijuttu; ~ые записи päiväkirjamerkinnät
журчание lirinä, lorina; послышалось ~ ручья alko kuuluo puron lirinä
журчать lirissä, lirata, nirata, porata, čurčettua, čolata, čorata
жуткий 1. (*чрезвычайный по степени проявления*) kamala, kauhie; ~ мороз kamala pakkani **2.** (*вызывающий ужас*) kauhissuttava, kamala; ~ вой волков kauhissuttava hukkien ulvonta
жутко 1. (*ужасно*) hirviešti, hirvien; ~ скользкая дорога hirvien lipie tie **2.** (*страшно*) hirvie; нам было ~ в лодке на таком ветру meitä hirvitti veneheššä tällä tuulella
жухл||ый kellaistunut; ~ая трава kellaistunut heinä
жухнуть kellaistuo; уже начала трава ~ jo alko heinä kellaistuo
жюри arvoštelijat, arvoštelija|kunta

З

за 1. (*по ту сторону, вне, позади*) tuakši, takana; уехать за границу lähtie rajan tuakši; спрятаться за дверь peittäytyö oven tuakši; поставить за шкаф panna škuapin tuakši; за амбаром aitan takana **2.** (*около, возле*) tuakši; сесть за стол переговоров istuutuo neuvottelustolan tuakši **3.** (*переход через какой-л. предел*) yli; ему за пятьдесят hiän on jo yli viijenkymmenen vanha; мороз за тридцать градусов yli kolmenkymmenen aštien pakkani **4.** (*при указании величины расстояния*) piäššä; река была за три километра от деревни joki oli kolmen kilometrin piäššä kyläštä **5.** (*при указании на время, отделяющее одно событие от другого*) ennen, ennein; за час до отхода поезда tunti ennein junan lähtyö **6.** (*за кого, за что*) puolešta; бороться за мир taissella rauhan puolešta **7.** (*при указании лиц, предметов, явлений, состояний, которые последовательно сменяются другими*) jälkeh, peräh, peräštä; за весной приходит лето kevyän jälkeh tulou kešä; год за годом vuosi vuuvven peräh ◊ за деньги и поп спляшет rahašta pappiki pläššiy; за глаза šilmien takana

заале||ть alkua rušottua, ruveta rušottamah; ~ли гроздья рябины alettih rušottua pihjalanmarjan rypälehet

зааплодировать alkua räpyttyä, ruveta räpyttämäh

забав||а huvi, ilo, leikki; детские ~ы lapšien huvit; ради ~ы huvin vuokši, huviksi

забавлять huvitella

забавляться huvitteliutuo

забавно huvittavašti, mukavašti; он так ~ об этом рассказывает hiän niin huvittavašti šiitä kertou

забавн||ый huvittava, mukava; ~ случай mukava tapahuš; ~ая игрушка huvittava kukkani

забайкальский Baikalin takani

забаловать, забаловывать (*испортить баловством*) pilata liijalla lellitännällä; ~ подарками pilata liijoilla lahjoilla

забарабанить alkua koputtua, ruveta koputtamah, alkua rumputtua, ruveta rumputtamah; ~ пальцами по столу alkua koputtua šormilla stolah

забастова||ть 1. (*начать забастовку*) alottua lakko, ruveta lakkoilomah; на заводе ~ли рабочие tehtahalla ruatajat ruvettih lakkoilomah **2.** (*перестать что-л. делать*) kieltäytyö; дочка может ~ и не вымыть посуду tyttö voit kieltäytyö ta ei peše ašteita

забастовка lakko; политическая ~ poliittini lakko

забастовочный lakko=; ~ комитет lakkokomitietta

забастовщик lakkolaini, lakko|mieš

забвени||е unohuš, unhola; предать ~ю jättyä unholah, unohtua

забег juokšu; ~ на длинную дистанцию pitän matan juokšu

забежать, забег||áть 1. (*бегом войти*) juošša; ~ во двор juošša pihah **2.** (*зайти мимоходом*) käväissä, pistäytyö, pisteliytyö, pyörähtyä; ~ по пути в магазин pyörähtyä matalla kauppah; я ~у к тебе, возвращаясь с работы mie pisteliyvyn šiun luo töistä tullešša **3.** (*бегом скрыться за чем-л.*) juošša; ~ за дерево juošša puun tuakši

забеременеть 1. (*о женщине*) tulla pakšukši, vaččautuo **2.** (*о животном*) tiinehtyö

забеспокоиться huoleštuo, hätäytyö

забинтовать, забинтовывать kiärie; ~ палец kiärie šormi

заби||ть[1], забивать 1. (*вбить ударами*) lyyvvä, takuo; ~ гвоздь в стену lyyvvä nuakla šeinäh; ~ мяч в ворота lyyvvä pallo veräjih **2.** (*закрыть наглухо*) lyyvvä kiini; ~ окно досками lyyvvä lauvat ikkunoih **3.** (*засорить, закупорить, заполнить*) typpie, täyttyä; трубу ~ло илом muta typpi putken; ~ сарай дровами mättyä halkuo täyši liiteri **4.** (*побоями довести до смерти*) piekšyä kuoliekši **5.** (*заглушить, не дать расти*) tupehuttua; сорняки ~ли рассаду rikkaruho tupehutti taimenet **6.** (*убить на охоте, бойне*) tappua, ampuo; ~ лося tappua hirvi

заби||ть[2] 1. (*начать бить*) alkua lyyvvä, ruveta lyömäh; ~ в барабан alkua lyyvvä rumppuo; ~ в колокол alkua šoittua kelluo; ~ тревогу alkua hälyyttyä **2.** (*потечь*) alkua tulla; из скважины ~ла нефть porauškaivošta alko tulla öljyö

заби||ться, забиваться 1. (*забраться в небольшое, тесное место*) tunkeutuo, šotkeutuo; ~ под кровать tunkeutuo šänkyn alla **2.** (*попасть куда-л.*) tuppautuo; снег ~лся в уши lunta tuppautu korvih **3.** (*засориться, закупориться*) typpeytyö; труба ~лась грязью putki typpeyty lijalla

заблаговременно aikanah, etu|käteh; ~ купить билеты etukäteh oštua liput

заблаговременный ennein|aikani, ennakko=

заблагорассудиться: делать то, что ~ ruatua šitä, mitä piäh pällähtäy

заблесте||ть alkua kiiltyä, ruveta kiiltämäh; её глаза ~ли hänen šilmät alettih kiiltyä

заблудиться ekšyö; ~ в незнакомом месте ekšyö tuntomattomašša paikašša

заблужда||ться erehtyö, olla erehykšissä, hairahtuo; я ~лся относительно своих сил mie erehyin omista voimista

заблуждение erehyš, hairahuš; ввести в ~ šuattua erehykših

забой[1] (*горн.*) louhimo

забой[2] (*скота*) tappo; ~ оленей porojen tappo

заболеваемост||ь tautisuš; снижение ~и tautisuon vähenömini

заболевание 1. (*возникновение болезни*) kipeyvyntä, läsiyvyntä **2.** (*болезнь, недуг*) tauti, šairahuš; профессиональное ~ ammattitauti

заболе||ть[1] 1. (*стать больным*) kipeytyö, läsiytyö; ~ и попасть в больницу kipeytyö ta joutuo šairalah; ~ла нога kipeyty jalka **2.** (*увлечься чем-л.*) innoštuo; ~ вязанием на спицах innoštuo tikuttamiseh

заболе||ть[2] (*испытать боль*) alkua kivistyä, ruveta kivistämäh; к вечеру ~ла голова iltapäivällä alko kivistyä piätä

заболонник (*зоол.*) kuarna|kuorijaini; ~ берёзовый koivunpintakuorijaini; ~ дубовый tamminpintakuorijaini

заболонь pinta|puu, nila

заболотить šuottua, rämeyttyä; ~ почву šuottua muata

заболоти||ться šuottuo, rämeyttyö; земля ~лась и поросла ольхой mua šuottu ta šiinä rupei kašvamah leppyä

заболоченный šuottunut, rämeyttynyt

забор[1] (*ограда*) aita; за ~ом aijan takuana; окружить ~ом aijottua

забор[2] (*от* забирать) otto, ottamini; ~ воды из реки vejen otto jovešta

забота 1. (*внимание*) huoli, huolen|pito; ~ о здоровье huoli tervehyöštä; ~ о подрастающем поколении huolenpito kašvajašta polvikunnašta **2.** (*хлопоты*) šeikka, touhu, homma ◊ не твоя забота! ei ole šiun huoli! ну досталось же нам забот oli šeikkua, jottei kirveš leikkua

заботи||ть huolettua; что тебя ~т? mi šilma huolettau?

заботиться 1. (*проявлять заботу*) huolehtie, pityä huolta; ~ о родителях pityä huolta vanhemmista **2.** (*испытывать тревогу*) olla huolešša, huoleštuo; ~ о здоровье huoleštuo tervehyöštä

заботливо huolellisešti; относится ~ käyttäytyö huolellisešti

заботливость huolellisuš

заботлив||ый huolehtivaini, huolehtija; ~ сын huolehtivaini poika; ~ая рука huolehtija käsi

забрать, забирать ottua; ~ одежду ottua vuattiet; ~ больного из больницы ottua läsijä šairalašta; ~ письмо из почтового ящика ottua kirjani poštikorista

забра||ться, забираться 1. (*залезть, вскарабкаться куда-л.*) kiivetä, tunkeutuo; ~ на вершину ели kiivetä kuušen latvah; ~ под одеяло tunkeutuo täkin alla **2.** (*уйти, уехать далеко*) männä; ~ далеко на север männä loitoš pohjoseh **3.** (*тайком пробраться*) viäntäytyö; воры ~лись в дом rosvot viäntäyvyttih taloh

забрезжи||ть alkua valota, ruveta valkuomah; уже ~ло jo alko valota

забренча||ть alkua rämätä, ruveta rämäjämäh, rämeytyö; что-то ~ло в сенях mi lienöy rämeytyn šinčissä

забрести 1. (*попасть ненароком*) ekšyö šattumalla; ~ в чужой двор ekšyö šattumalla vierahah pihah **2.** (*бредя, уйти далеко*) männä loitoš; ~ в лес männä loitoš meččäh

забродить[1] (*начать двигаться*) alkua liikkuo, alkua kävellä

забродить[2] **1.** (*о процессе брожения*) alkua käyvvä, ruveta käymäh, alkua kävellä, ruveta kävelömäh **2.** (*о тесте*) liikahtua

забросать 1. (*бросая, заполнить*) täyttyä; ~ канаву песком täyttyä oja čuurulla **2.** (*кого, чем*): ~ цветами hukuttua kukkih; ~ вопросами antua monta kyšymyštä; ~ снежками lyyvvä lumikurkkoloilla; ~ камнями kivittyä

забросить 1. (*закинуть*) luuvva; ~ мяч в сетку luuvva pallo verkkoh; ~ невод laškie nuotta **2.** (*свободным движением переместить*) noštua; ~ ногу на ногу noštua jalka jalan piällä **3.** (*перестать заниматься*) jättyä oman onnen nojah; ~ учёбу jättyä opaššunta oman onnen nojah

заброшенность hoijottomuš, hoitomattomuš

заброшенн||ый 1. (*запущенный*) hoitamatoin; ~ больной hoitamatoin läsijä **2.** (*пустой*) tyhjä, hylätty; ~ дом tyhjä talo; ~ое поле heittijö; ~ое село hylätty kylä

забрызгать[1] (*покрыть брызгами*) präiskyttyä, roiskuttua; ~ грязью обувь präiskyttyä likua jalaččiloilla

забрызгать[2] (*начать брызгать*) alkua präiskyttyä, ruveta präiskyttämäh, alkua roiskuttua, ruveta roiskuttamah

забрызга||ться: пальто ~лось грязью paltolla präisky likua

забурли||ть alkua kiehuo, ruveta kiehumah; вода в чайнике ~ла vesi pannušša alko kiehuo

забурча||ть 1. (*заворчать*) alkua törätä, ruveta töräjämäh, alkua mörätä, ruveta möräjämäh **2.** (*о животе*) alkua kurata, ruveta kurajamah; ~ло в животе vačča rupesi kurajamah

забушевать alkua pauhata, ruveta pauhuamah

забуянить alkua räyhätä, ruveta räyhyämäh, räyheytyö

забывчивость unohuš

забывчивый muissitoin, paha|muistini; ~ человек hajamielini ihmini, (*ирон.*) havuhattu

забыт||ый 1. (*оставленный по рассеянности*) unohettu; ~ые ключи unohetut avuamet **2.** (*не сохранившийся в памяти*) unohtunut; ~ые народные традиции unohtunuot kanšantavat

забыть, забывать 1. (*перестать помнить*) unohtua, unohuttua; ~ почтовый индекс unohtua poštinumero; ~ название книги unohtua kirjan nimi **2.** (*случайно оставить*) unohuttua, jättyä; ~ дома очки unohuttua kotih šilmälasit ◊ забыть дорогу heittyä käynti minnenih; и думать забудь об этом heitä tämä mieleštäš; этого я тебе не забуду täštä šie vielä šuat; себя не забыть kaččuo omua etuo; что я там забыл? mitä mie olen šieltä vailla?

забытьё 1. (*дремотное состояние*) hurmehuš **2.** (*состояние глубокой задумчивости*) ajatukših uppuomini **3.** (*беспамятство*) houreissa olo **4.** (*лёгкое беспамятство, обморок*) tainehuš

забыться, забываться 1. (*впасть в дремотное состояние*) hurmehtuo, unohtautuo **2.** (*отвлечься от действительности*) upota ajatukših **3.** (*не сдержать себя*) kiihtyö **4.** (*не сохраниться в памяти*) unohtuo **5.** (*терять сознание*) mänettyä malttie, tainehtuo

завал: снежный ~ lumi|umpi; ~ы из деревьев ryteikkö, rämeikkö ◊ завал на работе äijän työtä

завалинка šeinä|penker

завали||ть, заваливать 1. (*заполнить*) täyttyä; ~ яму песком täyttyä hauta čuurulla **2.** (*засыпать сверху*) kattua, peittyä; ~ снегом kattua lumella **3.** (*снабдить с избытком*): магазины ~ли новогодним товаром kaupat ollah täpitäyvet Uuvven vuuvven tavarua ◊ завалить работой hukuttua työh; завалить дело šuattua asie myttyh

завали||ться, заваливаться 1. (*упасть за что-н.*) kirvota, tipahtua; карандаш ~лся за книги kynä kirposi kirjojen tuakši **2.** (*обрушиться, повалиться*) kellahtua; машина ~лась набок auto kellahti kylelläh

заваля||ться joutuo veteliytymäh, jiähä käyttämättä; письмо ~лось kirjani joutu veteliytymäh

заварить, заваривать 1. (*залить кипятком для получения настоя*) panna hautumah, savarie; ~ сушёной малины panna hautumah kuivua malinua; ~ чай savarie čäijyö **2.** (*припаять*) juottua ◊ сам заварил эту кашу, сам и расхлёбывай iče alotit tämän asien, iče i šelvittele

завари||ться, завариваться 1. (*настояться*) hautuo, savariutuo; чай хорошо ~лся čäijy hyvin hauto **2.** (*стать готовым*) šakuo; клей ~лся liima šako

заварк||а 1. (*чайная*) savarkka; дайте чаю на одну ~у antakkua čäijyö yhekši savarkakši; налей мне больше ~и kua miula enämmän savarkkua **2.** (*техн.*) juotanta, juottamini

заварной hauveh=; ~ корм hauvehrehu; ~ чайник savarniekka, čäinikkä

заведение laitoš; учебное ~ opaššušlaitoš; исправительное ~ ojennušlaitoš; лечебное ~ liäkintälaitoš

заведовать johtua, hoitua; ~ детским садом johtua lapšientarhua; ~ хозяйством hoitua taloutta

заведомо etu|käteh; предупредить ~ varottua etukäteh

заведомый tiettäväini; ~ обман tiettäväini valehuš

заведующ||ий, ~ая johtaja

завезти 1. (*привезти попутно*) tuuvva tullešša, viijä männeššä, kulettua; ~ из-за границы tuuvva rajan takuata; ~ детей в школу viijä männeššä lapšet kouluh **2.** (*увезти далеко или не туда*) viijä; ~ в незнакомое место viijä tuntomattomah paikkah

завербовать värvätä; ~ рабочую силу на стройку värvätä työvoimua rakennukšella

завербоваться värväytyö; ~ на работу на год värväytyö työh vuuvvekši

заверение vakuutuš, vakuuttamini, tovissuš; дать ~ vakuuttua
заверител||ь tovistaja, varmentaja; подпись ~я tovistajan allakirjutuš
заверить 1. (*убедить в достоверности чего-л.*) vakuuttua; ~ в правдивости слов vakuuttua šanojen totuš **2.** (*удостоверить правильность подписью, печатью*) tovistua; ~ копию документа tovistua asiepaperin kopijo
завернуть, заворачивать 1. (*обернуть со всех сторон*) kiärie, kapaloija; ~ покупки kiärie oššokšet; ~ ребёнка kapaloija lapši **2.** (*загнув, приподнять*) kiäntyä ylähäkši, kiärie ylähäkši; ~ рукава kiäntyä hiemat ylähäkši **3.** (*свернуть в сторону при движении*) kiäntyö; ~ направо kiäntyö oikieh **4.** (*плотно завернуть*) kiertyä, kiinittyä; ~ шуруп kiinittyä kruuvi; ~ лампочку в патрон kiertyä lamppu patruunah
заверну||ться, заворачиваться 1. (*обернуть себя*) kiäriytyö; ~ в одеяло kiäriytyö täkkih **2.** (*плотно завинтиться*) kiertäytyö, kiinittäytyö **3.** (*загнувшись, приподняться*) kiäntyö; воротник ~лся kaklušta kiänty
заверте||ть alkua pyörittyä, ruveta pyörittämäh, alkua heiluttua, ruveta heiluttamah; собака ~ла хвостом koira alko heiluttua häntyäh
завертеться joutuo pyörimäh, alkua pyörie
завершающий viimeni, loppu=; ~ этап viimeni vaihe
завершение lopettamini, loppuh šuattamini; в ~ чего-л. piättehekši
завершить, завершать lopettua, šuaha loppuh, piättyä
завершиться, завершаться loppuo, piättyö
завеса verho; ~ тумана tumantoverho ◇ дымовая завеса šavuverho; огневая завеса tuliverho; приподнять завесу tuuvva ilmi
завесить, завешивать 1. (*повесить занавески*) panna verhot; ~ окна panna verhot ikkunoih **2.** (*закрыть*) vetyä kiini; ~ окна к ночи vetyä yökši ikkunaverhot kiini
завести, заводить 1. (*ведя, доставить*) tuuvva, viijä, kulettua **2.** (*увести далеко или не туда, куда надо*) šuattua; ~ в тупик šuattua umpikujah **3.** (*приобрести*) ottua, hankkie; ~ ребёнку хомячка ottua lapšella hamsteri **4.** (*установить, ввести в обиход*) ottua käyttöh, šuaha aikah; ~ новый порядок ottua käyttöh uuši järješšyš; у нас так заведено meilä on tapana ruatua näin **5.** (*начать что-л.*) alottua, ruveta; ~ разговор alottua pakina; ~ дружбу ruveta pitämäh hyvyä välie **6.** (*затянуть пружину*) vetyä, panna käymäh; ~ часы vetyä kello; ~ машину panna auto käymäh
заве||стись, заводиться 1. (*появиться, возникнуть*) ilmeštyö; в доме ~лись мыши talošša ilmešty hiirie; теперь у него ~лись деньги nyt hänellä ilmešty rahua **2.** (*прийти в действие*) ruveta käymäh
завет ohjeh; давать ~ jiäkšie ◇ Ветхий завет Vanha Šana; Новый завет Uuši Šana
заветн||ый kallis, paraš; ~ое колечко kallis šormuš; ~ые мечты parahat toivehet
заветренн||ый 1. (*находящийся в затишье*) košše=, šuoja-|puolini; ~ берег košševranta **2.** (*утративший свежесть*) pilautunut; ~ое мясо pilautunut liha
завещание 1. (*документ*) luovutanta|paperi; написать ~ kirjuttua luovutantapaperi **2.** (*предсмертная воля*) viimeni tahto
завещатель, ~ница luovutanta|paperin|antaja
завещать jättyä luovutanta|paperi; ~ сыну половину имущества jättyä pojalla luovutantapaperin mukah puolet omaisuošta
завзят||ый innokaš, oikie; ~ охотник innokaš mečäštäjä; ~ая сплетница oikie juoruakka
завивк||а 1. kihartamini; ~ волос tukkien kihartamini **2.** (*завитые волосы, причёска*) kiharat, kiharruš; сделать ~у ottua kiharat
завидно: ей ~ hänellä on kajeh
завидн||ый kajehittava; ~ аппетит kajehittava ruokahalu; ~ое здоровье kajehittava tervehyš
завидовать kajehtie, katehuija; нечего ~ ei mitä kajehtie
завизжа||ть alkua vinkuo, ruveta vinkumah, vinkeytyö; поросёнок ~л poršaš vinkeyty
завизировать varmentua; заявление необходимо ещё ~ anomuš on vielä varmennettava
завирушка (*зоол.*) livertäjä|varpuni; ~ лесная meččälivertäjä
зависеть 1. (*быть связанным чужой волей*) olla kiini keštänih (mistänih); материально ни от кого не ~ ei olla kiini rahan puolešta nikeštä **2.** (*быть следствием чего-л.*) rippuo, olla kenennih vallan alla; поездка может ~ от погоды matka voit rippuo šiäštä
зависимость kiini|olo, rippuvaisuš; крепостная ~ muaorjuš; попасть в ~ от кого-л. joutuo kenennih vallan alla; наркотическая ~ huumerippuvaisuš; курение вызывает ~ tupakointa šuau aikah rippuvaisuon
зависим||ый kiini|olija, vallan alla olija, rippuvaini; ~ые страны vallan alla olijat valtijot; материально ~ talouvellisešti rippuvaini
завистливо kajehtien; смотреть ~ kačču kajehtien
завистливый katehellini, kajehtija; ~ человек katehellini ihmini
завистни||к, ~ца kajehtija
завист||ь kajeh, kajehuš, katehuš; смотреть с ~ью kačču kajehšilmin
завитой 1. (*подвергшийся завивке*) kiharrettu **2.** (*имеющий вид спирали*) punottu
завиток 1. (*завитая прядь*) kihara **2.** (*виток спирали*) renkaš, punoš
завить, завивать (*о волосах*) kihartua; ~ волосы kihartua tukka
завиться, завиваться 1. (*стать вьющимся*) kihartuo; у ребёнка стали ~ волосы lapšella ruvettih hivukšet kihartumah **2.** (*закрутиться в виде клубка*) kiäriytyö; капуста начинает завиваться kuali alkau kiäriytyö
завихрение (*в жидкости, газе*) pyörreh, maininka; ~ воды vejen pyörreh
завихри||ться alkua pyörie, ruveta pyörimäh, noušša pyörien; на дороге ~лась пыль tiellä pöly nousi pyörien
завладеть, завладевать 1. (*присвоить, захватить*) omistua, vallata; ~ чужим имуществом omistua vieraš omaisuš **2.** (*подчинить своему воздействию*) vallata; странное чувство завладело им outo tunneh valtasi hänet
завлечь, завлекать 1. (*заманить хитростью или затащить силой*) muanittua, muanitella; ~ высокой зарплатой muanittua šuurella palkalla **2.** (*сильно заинтересовать*) muanittua, houkutella; ~ всякими обещаниями muanittua kaikenmoisilla lupaukšilla
завод[1] 1. (*промышленное или промысловое предприятие*) tehaš, laitoš; железоделательный ~ rautatehaš; кирпичный ~ tiilitehaš; лесопильный ~ šahalaitoš **2.** (*делянка, лесоразработки, лесосплав*) savota **3.** (*предприятие по разведению животных*) laitoš; рыбоводный ~ kalankašvatušlaitoš; конный ~ hevoiskašvatušlaitoš
завод[2] 1. (*приведение в действие часов, механизма*) veto, käyntih|pano **2.** (*срок действия заведённого механизма*) veto, veto|aika; в часах кончился ~ kellošša loppu veto **3.** (*приспособление в механизме для приведения его в действие*) veto|laiteh
заводн||ой 1. (*приводимый в действие заводом*) veto=; ~ые игрушки vetokukkaset **2.** (*служащий для завода*) veto|laiteh **3.** (*весёлый*) kujehellini
заводск||ой tehaš=, tehtahan; ~ая лаборатория tehtahan laboratorija; ~ брак tehtahan vika

заводь kośše, kośše|ranta
завоевание valtuanta, valtuamini
завоевать 1. (*покорить вооружённой силой*) vallata; ~ чужие земли vallata vierahat muat **2.** (*добиться чего-л. путём борьбы, усилий*) piäššä, voittua; ~ известность piäššä tunnetukši; ~ победу voittua
заволо||чь, заволакивать 1. (*закрыть, застлать*) peittyä; тучи ~кли всё небо pilvet peitettih koko taivaš; слёзы ~кли глаза šilmät oli täyvet kyynälie **2.** (*волоком втащить*) vetyä; ~ лодку на берег vetyä veneh rantah
заворкова||ть alkua kukertua, ruveta kukertamah; голуби ~ли kyyhkyset alettih kukertua
заворожить, завораживать 1. (*заколдовать*) noituo, taikuo, lumouttua **2.** (*очаровать, пленить*) ihmetyttyä
заворот mutka ◊ заворот кишок šuolišolmu
заворотить, заворачивать kiäntyä; ~ рукава kiäntyä hiemat ylähäkši
завсегдатай vakituini vieraš
завтра 1. (*на следующий день*) huomena; увидимся ~ näkeyvymmä huomena **2.** (*скоро*) huomenis|päivä; ~ будет лучше, чем вчера huomenispäivä tulou parempi, kuin eklini
завтрак murkina, huomeneš|ruoka
завтракать šyyvvä murkinua, šyyvvä huomeneš|ruokua, murkinoija
завтрашн||ий huomenini; ~ разговор меня очень беспокоит huomenini pakina milma oikein huolettau; пора подумать о ~ем дне on aika ajatella huomenisešta päiväštä; ~ день huomispäivä
завуалировать peittyä, šalata
завуч opaššuš|laitokšen vara|johtaja
завхоз talouven hoitaja
завывание ulvonta; ~ бури myrškyn ulvonta; ~ волков hukkien ulvonta
завыть, завывать alkua ulvuo, ruveta ulvomah, alkua ulissa, ruveta ulisomah
завышать, завысить äijälti šuurentua, äijälti noštua; ~ нормы äijälti šuurentua normit; ~ цены äijälti noštua hinnat
завышение 1. (*от* завышать) šuurennuš, šuurentamini **2.** (*от* поднимать) nošto, noštamini
завышенный 1. (*от* завышать) šuurennettu **2.** (*от* поднимать) noššettu
завязать, завязывать 1. (*сделать узел*) šituo; ~ шнурки ботинок šituo stupnien nahmot; ~ узел šituo šolmu; ~ бельё в узел šituo vuatenyytty šolmulla **2.** (*начать*) šolmita, alottua; ~ хорошие отношения šolmita hyvät välit; ~ разговор alottua pakina
завяза||ться, завязываться 1. (*закрепиться посредством узла, банта*) šitoutuo, šolmiutuo, männä šolmuh; шарф плохо ~лся kaklapaikka pahoin šolmiutu; лента ~лась узлом lentta mäni šolmuh **2.** (*начаться*) alkua; ~лся бой alko taistelu **3.** (*начать развиваться, расти*) tulla, olla tulošša; капуста хорошо ~лась on tulošša hyvä kualivuosi
завязк||а 1. (*завязывание*) šivonta, šitomini, šolmienta, šolmiemini **2.** (*шнурок*) nauha, nahmo, pakla; ~и потерялись nahmot kavottih; ~и развязались paklat piäštih šolmušta **3.** (*эпизод, начинающий развитие сюжета*) juonen alku ◊ дел под завязку työtä on liijakši
завяз||нуть, завязать tarttuo, upota; машина ~ла в снегу auto tarttu lumeh; колёса ~ли в глине pyörät tartuttih šaveh; ноги ~ли в болоте jalat upottih šuoh ◊ завязнуть в долгах olla velašša korvie myöten, olla velašša kuin huutehešša; завязнуть в домашних делах hukkuo kotitöih
завязь (*бот.*) emä
загадать, загадывать arvauttua
загадк||а arvautuš; отгадать ~у arvata arvautuš

загадочно arvautukšellisešti
загадочность arvautukšellisuš
загадочный arvautukšellini; ~ случай arvautukšellini tapahuš
загар päivityš
загасить šammuttua; ~ костёр šamuttua nuotivo
загвоздка vaikevuš, šeikka; ~ в том, что нет времени vaikevuš on šiinä, jotta ei ole aikua
заглавие nimi; ~ книги kirjan nimi
заглавн||ый: ~ая буква šuuri kirjain
загладить 1. (*сделать гладким*) šilittyä; ~ манжеты на рубашке šilittyä paijan hiemanšuut **2.** (*исправить, искупить или смягчить*) lauhuttua; ~ свою вину lauhuttua omua šyytä
заглох||нуть 1. *см.* глохнуть **2.** (*прекратиться*) šammuo; на зиму жизнь деревни ~ла talvekši kylän elämä šammu
заглушк||а typpö, tulkka, tappi, šuojuš; поставить ~у на трубу typpie putki; ~ на розетке šähköottimen tulkka; ~ в днище лодки tappi
загляденье: это просто ~ tämähän on kerraššah ihaššuttava ◊ на загляденье šilmän ilokši
заглядеться, заглядываться kačella ihaillen; ~ на природу kačella ihaillen luontuo
заглянуть 1. (*посмотреть внутрь*) kačahtua, kurkistua; ~ в колодец kačahtua kaivoh; ~ в чужую тетрадь kurkistua vierahah vihkoh **2.** (*бегло прочесть*) vilkaissa; ~ в словарь vilkaissa šanakirjah
загнанн||ый 1. (*измученный, изнурённый*) ajettu; он как ~ая лошадь hiän on kuin hankeh ajettu heponi **2.** (*запуганный*) peräh ajettu; труслив как ~ заяц arka kuin peräh ajettu jänis
загнать, загонять 1. (*заставить зайти*) ajua; ~ овец в хлев ajua lampahat liäväh; ~ мяч в ворота potata pallo veräjih **2.** (*отправить, заставить уехать далеко*) ajua loitoš **3.** (*замучить ездой, ходьбой, гоньбой*) ajua, ajattua ◊ загнать в могилу šuattua tuoh ilmah
загнетк||а hiiloš; сгрести угли в ~у vetyä hiilet hiilokšeh
загноить, загнаивать 1. (*довести до гниения, испортить*) hapattua; ~ картофель hapattua potakat **2.** (*дать загноиться*) piäštyä ajottamah, piäštyä märkimäh
загнои||ться, загнаиваться ruveta ajottamah, piäššä märkimäh; рана ~лась huavua rupesi ajottamah
загнуть, загибать (*сгибая, завернуть*) viäntyä, viännellä, kiäntyä, kiännellä, koukertua; ~ проволоку viäntyä rautalanka; ~ голенище сапога kiäntyä kenkänvarši; считать и ~ пальцы laškie ta kiäntyä šormija
загну||ться, загибаться (*подвернуться краем, концом*) viäntyö, kiäntyö, koukertuo; край простыни ~лся lakanan laita kiänty
заговариваться 1. *см.* заговориться **2.** (*говорить невпопад*) höpertyä, plašie
заговор 1. (*тайное соглашение*) šala|liitto; вступить в ~ yhtyö šalaliittoh **2.** (*заклинание*) luku, tieto|šanat; ~ от порчи luku šilmyännäštä
заговори||ть[1], **заговаривать** (*заклинать*) parentua tieto|šanoilla, noituo; говорят, что его ~ли šanotah, jotta hänet on noijuttu
заговори||ть[2] (*начать говорить*) alkua paissa, ruveta pakajamah; ребёнок ~л рано lapši alko paissa aikaseh ◊ в нём заговорила совесть hänellä tuli häpie
заговориться, заговариваться (*увлечься разговором*) piäššä pakina|tuurilla
заговорщик šala|liittolaini
загон 1. (*гоньба*) ajo, ajamini; охота ~ом ajomečäššyš **2.** (*огороженное место для скота под открытым небом*) aituš, aitauš, kešanto, aita; ~ для овец lammašaituš; ~ для оленей poroaita
загонщик ajaja, ajo|mieš

загорание päivän|kylpy|otto
загоревать alkua murehtie, ruveta murehtimah
загоревш||ий päivän|polttama; ~ее лицо päivänpolttama näkö
загореть olla päivän|polttamana, päiväštyö
загоре||ться, загораться 1. (*начать гореть*) šyttyö, alkua palua; ~ пламенем šyttyö ilmituleh **2.** (*сильно захотеть*) šyttyö, alkua palua, (*увлечься*) innoštuo, yltyö; ~ желанием работать alkua palua työhalušta; ~ вязанием innoštuo tikuttamah; ~ пением yltyö laulamah **3.** (*начаться с большой силой*) šyttyö, puheta; ~лся спор puhkesi riita; ~ ненавистью šyttyö vihah ◊ душа загорелась mieli kuohahti; кровь загорелась veri kuohahti
загородить, загораживать 1. (*обнести оградой*) aijata, aijottua; ~ приусадебный участок aijottua tonttimua; ~ собой свет tulla valon eteh; ~ ребёнка от яркого света šuojata lašta kirkkahašta valošta **2.** (*закрыть доступ*) panna eteh, ašettua eteh; ~ дверь скамейкой ašettua skammi oven eteh
загородн||ый kaupunkin takana olija; ~ая вилла kaupunkin takana olija huvila
заготовитель hankkija
заготовительн||ый hankinta=; ~ая цена hankintahinta
заготовить, заготовля||ть varuštua, ruatua; ~ дрова на зиму varuštua talvenhalot; ~ корове сено на зиму ruatua lehmänheinä talvekši; две недели ~ли силос kakši netälie varuššettih rehuo
заготовщи||к, ~ца hankkija; ~ ягод marjan hankkija
заготпункт hankinta-ašema
заградить, заграждать šalvata; ~ дорогу šalvata tie
заграждение šalpuu
заграница ulko|muat; ~ манит туристов ulkomuat muanitetah turistija
заграничный ulko|muan=, rajan|takani; ~ гость rajantakani vieraš; ~ паспорт ulkomuanpašši
загребать (*делать сильные гребки*) lujašti šouvaltua ◊ загребать деньги лопатой ahmie šuurie rahoja
загреметь (*начать греметь*) alkua jyrätä, ruveta jyräjämäh, alkua kolata, ruveta kolajamah, alkua romata, ruveta romajamah
загривок 1. (*нижняя часть гривы, часть шеи*) šäkä **2.** (*задняя часть шеи, переходящая в спину*) niska, taka|raivo
загробный tuon|ilmani; ~ мир tuonilmani muajilma
загромождение täyvekši ahtamini
загромоздить, загромождать ahtua täyvekši; ~ машину ящиками ahtua auto täyvekši koriloilla; ~ рассказ лишними описаниями ahtua kertomukšeh liikoja kuvaukšie
загрохотать alkua jymissä, ruveta jymisömäh
загрубел||ый karčakka; ~ые руки karčakat kiät
загруженность kuormituš; ~ железных дорог rautateijen kuormituš; ~ школьников koululaisien kuormituš
загрузить, загружать 1. (*наполнить грузом*) kuormittua, laštata; ~ судно каменным углём laštata laiva kivihiilellä **2.** (*занять работой*) kuormittua; ~ завод kuormittua tehaš **3.** (*заполнить*) täyttyä; ~ печку дровами täyttyä kiukua halolla
загрузка kuormituš, kuormitanta, täyttämini, täytäntä; ~ вагонов vaunujen kuormituš; ~ печи kiukuan täyttämini
загрустить alkua ikävöijä, ruveta ikävöimäh, alkua murehtie, ruveta murehtimah
загрыз||ть, загрызать (*растерзать зубами*) purra kuollehekši, revitellä; собака ~ла ягнёнка koira revitteli vuonnan
загрязнение likauttamini, hieromini
загрязнить, загрязнять likauttua, hieruo; ~ водоёмы likauttua vesistöt
загрязниться, загрязняться likautuo, hieroutuo
загс rekisteri|toimisto

загубить 1. (*погубить*) šortua, šurmata, uhhotie **2.** (*истратить без видимой пользы*) tuhlata; ~ все сбережения tuhlata kaikki varat ◊ загубить чужую жизнь pilata vieraš elämä
загустеть šakuo, šakeutuo
зад 1. (*задняя часть чего-н.*) taka, taka|puoli, taka|oša; ~ машины auton takaoša **2.** (*часть тела человека*) takamuš, taka|puoli, perše
задаваться olla olevinah, šuurenteliutuo
задание ruato, tehtävä; домашнее ~ kotiruato, kotitehtävä; важное государственное ~ tärkie valtijon tehtävä; отправить на ~ työntyä täyttämäh tehtävyä
заданн||ый annettu, miärätty; работать по ~ой теме ruatua annetun teeman mukah; двигаться в ~ом направлении matata miärättyh šuuntah
задат||ок 1. (*часть общей суммы, выплачиваемая вперёд*) etu|makšu **2.** (*зачатки способностей*) taipumukšet, lahjat; у ребёнка хорошие ~ки lapšella ollah hyvät taipumukšet
задать, задавать 1. (*поручить*) antua ruavokši, antua tehtäväkši **2.** (*назначить*) antua, miärätä; ~ размеры miarätä koko; ~ скорость miärätä vauhti ◊ задать трёпку löylyttyä
задача 1. (*задание*) tehtävä; ~ режиссёра ohjuajan tehtävä; на данный момент эта ~ невыполнима täh aikah tämä tehtävä on täyttämätöin **2.** (*упражнение, требующее вычисления, умозаключения*) tehtävä; математическая ~ laškutehtävä; шахматная ~ šakkitehtävä
задачник harjotuš|kirja; ~ по математике matematiikan harjotuškirja
задвижк||а 1. (*засов*) šalpa; дверная ~ ovenšalpa; закрыть на ~у šalvata **2.** (*приспособление для закрывания отверстия*) pelti, juška; печная ~ kiukuanpelti, kiukuanjuška
задвижн||ой työntö=; ~ая дверь työntöovi
задвинуть 1. (*двигая, переместить в глубину*) työntyä, šiirtyä; ~ кровать в угол šiirtyä šänky nurkkah **2.** (*двигая, закрыть*) panna kiini; ~ ящик стола panna kiini stolan louta **3.** (*заслонить*) panna kiini, vetyä kiini; ~ стол ширмой panna stola verhon tuakši; ~ шторы vetyä verhot kiini
задворк||и taka|piha; на ~ах takapihalla
задейств||овать[1] (*начать действовать*) alkua toimie, ruveta toimimah; закон ~ует с января laki alkau toimie pakkaiskuušta
задействовать[2] (*ввести в действие*) ottua käyttöh, panna käyttöh; ~ новую технику ottua käyttöh uuvvet konehet
задержание kiini|otto, piettämini; ~ грабителей rosvojen kiiniotto
задержа||ть, задерживать 1. (*воспрепятствовать движению*) piettyä; ~ плот с рыбаками piettyä lautta kalamiehien kera **2.** (*отсрочить*) šiirtyä, hijaštua; дожди ~ли сев vihmat hijaššettih kylvyö **3.** (*замедлить или прекратить на время*) piettyä, viivyttyä; ~ дыхание piettyä henkityštä **4.** (*арестовать*) vankita
задержаться, задерживаться viipyö, viivyštyö; ~ на работе viipyö työššä
задержк||а viipymini, viivytyš; без ~и viipymättä
заде||ть, задевать 1. (*коснуться*) košettua, liikuttua; ~ нечаянно košettua hairivošša; птица ~ла ветку крылом lintu liikutti okšua šiivelläh **2.** (*затронуть в разговоре*) mainita; ~нем эту проблему в разговоре mainičemma tätä proplemua pakinašša **3.** (*взволновать*) koškie; эти военные песни ~ли слушателей nämä šotalaulut košettih kuuntelijie
задираться[1] *см.* задраться
задираться[2] (*вздорить*) ajautuo riitah, jassakoija
задиристый ajautuja torah, ajautuo riitah, jassakoiččija
задн||ий taka=; ~ие лапы takakäpälät; ~ карман takakormano; давать ~ ход peräytyö; ~ ряд takimmaini rivi; ~яя часть perä, peräpuoli

задник 1. (*задняя часть обуви*) satnikka **2.** (*декорация на заднем плане*) taka|kulissi
задница taka|puoli, perše
задолго äijyä ennein; ~ до отъезда äijyä ennein lähtyö
задолжавший velkahini
задолженность laihina; иметь ~ olla laihinašša
задом taka|perin, taka|puolin; ~ наперёд takaperin; у него шапка на голове ~ наперед hänellä lakki on piäššä takaperin
задор into; с ~ом innokkahašti
задорный innokaš; он по характеру ~ hiän on luonnoltah innokaš
задохнуться, задыхаться 1. (*терять возможность свободно дышать*) henkäštyö; ~ при быстрой ходьбе henkäštyö poikkoh aštuos's'a **2.** (*умирать от удушья*) tupehtuo, läkähtyö, juuttuo; ~ в дыму tupehtuo šavuh
задра||ть, задирать 1. (*поднимать*): ~ голову kikissellä piätä, kikistyä piätä **2.** (*убить*) kuatua, šortua; медведь ~л телёнка kontie šorti vasikan
задра||ться, задираться 1. (*завернуться кверху*) käpertyö ylähäkši, käpristyö; береста ~лась tuohi käperty **2.** (*завернувшись, подняться*) kiäntyö; подол ~лся helma kiänty ylähäkši
задребезжать alkua rämissä, ruveta rämisömäh
задремать, задрёмывать hurmehtuo, uinahtua; ~ после обеда hurmehtuo päivällisen jälkie
задрожать alkua vapissa, ruveta vapisomah, alkua tärissä, ruveta tärisömäh, alkua tutissa, ruveta tutisomah; ~ от холода alkua tutissa vilušta
задувать[1] *см.* задуть[1]
задува||ть[2] 1. (*дуть порывами*) tuulla, puhaltua **2.** (*дуя, проникать*) ajautuo, tunkeutuo; ветер ~л в дверную щель tuuli tunkeutu oven ravošta **3.** (*заносить дуновением*) kantua, puhuo; ветер ~ет снег на тропинку tuuli kantau lunta polulla
задума||ть, задумывать 1. (*мысленно решить что-л.*) ajatella, meinata; он ~л поменять место работы hiän ajatteli työpaikan vajehtamista **2.** (*мысленно выбрать что-л.*) valita mieleššä; ~ число valita mieleššä numero
задуматься, задумываться 1. (*начать думать*) alkua ajatella, ruveta ajattelomah; ~ о завтрашнем дне ruveta ajattelomah huomenisešta päiväštä **2.** (*заколебаться*) alkua epyällä, ruveta epyälömäh
задумка ajatuš, meininki
задумчиво ajatellen, miettiväisešti; смотреть ~ kaččuo ajatellen
задумчивост||ь ajatukšissah olo; стоять в глубокой ~и šeisuo šyvissä ajatukšissa
задумчивый ajatukšellini; ~ взгляд ajatukšellini kačahuš
задуть[1], задувать (*дунув, погасить*) šammuttua; ~ свечи šammuttua kynttilät
задуть[2], задувать (*ввести в действие*) šytyttyä; ~ доменную печь šytyttyä domnakiukua
задушевно šyväimellisešti, šytämmellisešti; петь ~ laulua šyväimellisešti
задушевность šyväimellisyš, šytämmellisyš
задушевн||ый šyväimellini, šytämmellini; ~ые разговоры lämpimät pakinat; ~ друг henkiyštävä; сказать ~ые слова šanuo šyväimelliset šanat
задушить kuristua
задымить[1] (*закоптить дымом*) šavuštua, noveta; ~ всю избушку šavuštua koko kämppä
задыми||ть[2] (*начать дымить*) ruveta šavuomah, alkua šavuta; плита ~ла hella alko šavuta
задыми||ться[1] (*закоптиться дымом*) šavuštuo, nokeutuo; стены бани ~лись kylyn šeinät šavuššuttih
задымиться[2] (*начать дымить*) alkua šavuta, ruveta šavuomah
задымлённый 1. (*закопчённый, заполненный дымом*) šavuššettu, nokini, novettu **2.** (*дымный*) šavuni **3.** (*закоптелый*) nokini
задышать alkua henkittyä, ruveta henkittämäh
заезд 1. (*спорт.*) ajo, ajo|vuoro; финальный ~ loppuajo **2.** (*приезд коллективный*) tulo; новый ~ в санаторий uuvven ryhmän tulo parentolah
заездить, заезживать (*изнурить ездой*) ajua loppuh; ~ лошадь ajua heponi loppuh
зае||сть, заедать 1. (*съесть что-л. для заглушения вкуса ранее съеденного или выпитого*) šyyvvä piällä; ~ лекарство чем-н. šyyvvä mitänih liäkkien piällä **2.** (*загрызть до смерти*) revitellä, purra; собака ~ла зайца koira revitteli jäniksen; комары совсем ~ли šiäkšet purtih pahanpilalla **3.** (*защемить, перестать действовать*) tarttuo; ключ ~ло в замке avuan tarttu lukkuh
заехать, заезжать 1. (*побывать мимоходом*) pisteliytyö, čokkautuo; ~ на часок к знакомым pisteliytyö tunniksi tuttavien luokši **2.** (*свернуть*) ajua; ~ на обочину дороги ajua tiepuoleh **3.** (*въехать со стороны*) ajua; ~ слева ajua vašemalta **4.** (*ударить*) antua, tintata, tärähyttyä, kolahuttua; ~ по физиономии antua leukoih
заём laihina; государственный ~ valtijon laihina
зажатие puristamini, kiinittämini, ličkuamini
зажа||ть, зажимать (*сдавить, стиснуть*) puristua, kiinittyä, ličkata; ~ кулак puristua nyrkki; ~ гайку kiinittyä mutteri; ~ подол дверью ličkata helma oven välih; льды ~ли судно jiät ličkattih laiva
зажечь, зажигать 1. (*заставить гореть*) šytyttyä, virittyä; ~ свет šytyttyä valot; ~ огонь в печи virittyä kiukuah tuli **2.** (*вызвать подъём чувств*) šuaha innoštumah, šytyttyä; ~ слушателей šuaha innoštumah kuuntelijat; ~ надежду šytyttyä toiveh
зажечься, зажигаться šyttyö, viritä; звёзды зажглись tähet šytyttih ◊ в глазах зажглась радость šilmissä šytty ilo
заживание parenomini
заживо elävänä; ~ погребённый elävänä hauvattu
зажигалка šytytin; газовая ~ kaašušytytin
зажигани||е 1. (*от* зажечь 1) šytytyš, virityš **2.** (*техн.*) šytytyš|laiteh; ключ ~я virta-avuan
зажим 1. (*от* зажать) ahissuš, purissuš, kiinityš **2.** (*приспособление для зажимания*) purissin; ~ для бумаги paperipurissin ◊ зажим критики kritiikin ahissuš
зажимка (*для волос*) nipši, (*прищепка*) pyykki|poika
зажимный purissuš=, kiinityš=; ~ болт purissušpultti
зажиточно varakkahašti, pohatašti
зажиточн||ый varakaš, pohatta; ~ая жизнь pohatta elämä
зажи||ть[1], заживать (*зарубцеваться*) pareta; ожог долго не ~вал poltanta pitälti ei parennun
зажить[2] (*начать жить*) alkua elyä, ruveta elämäh; ~ семейной жизнью alkua elyä perehelämyä; ~ по-новому ruveta elämäh uuteh tapah
зажмурить, зажмуривать čupistua, čupissella; ~ глаза на солнце čupistua šilmie päivänpaissošša
зажужжать pöreytyö, alkua pörätä, pörissä
зажурчать alkua lirissä, alkua lorissa
зазвене||ть alkua helissä, ruveta helisömäh, alkua helätä, ruveta heläjämäh; ~ло в ушах korvissa alko helissä
зазвонить alkua šoittua, ruveta šoittamah; ~ в колокол alkua šoittua kelluo
заздравный onnittelu=; ~ тост onnitteluryyppyšanat
зазелене||ть 1. (*стать зелёным*) alkua vihantuo, ruveta vihantumah, vihahtua; уже и луга ~ли jo nurmetki vihahettih **2.** (*выделяться зелёным цветом*) vihertyä; за озером ~л лес järven takana viherty meččä
заземление muattamini

заземлить muattua
зазимовать jiähä talvekši, jiähä talvehtimah
зазноби||ть (*начать знобить*) alkua viluttua, ruveta viluttamah; поднялась температура и ~ло nousi kuume ta alko viluttua
зазор väli; оставить небольшой ~ jättyä pieni väli
зазорно häpiellisešti, moitittavašti; вести себя ~ käyttäytyö häpiellisešti
зазрени||е: без ~я совести häpiemättä
зазубрин||а: нож с ~ами lohki|teräni veičči
зазубрить (*делать зубья*) piittyä; ~ лезвие ножа piittyä veičen teryä
заиграть[1] 1. (*используя, привести в негодность*) šoittua pilalla **2.** (*сделать надоевшим*) tymmätä; ~ пьесу tymmätä näytöškappalehella
заиграть[2] (*начать играть*) alkua šoittua, ruveta šoittamah
заика änkyttäjä
заикание änkytyš, änkyttämini
заикаться änkyttyä
заиметь šuahuštua, tulla omistajakši; ~ свой дом šuahuštua oma talo
заимствовани||е lainauš, laihina; русские ~я venäläiset laihinašanat
заимствовать lainata, laihinoija; ~ слова из других языков laihinoija šanoja toisista kielistä
заиндеве||ть kuurottuo, huuvvehtuo; деревья ~ли на морозе puut huuvvehuttih pakkasešša
заинтересованность kiinnoššuš; обоюдная ~ molomminpuolini kiinnoššuš
заинтересова||ть, заинтересовывать šuaha kiinnoštumah, šuaha mieltä kiinittämäh; это предложение ~ло нас tämä ehotuš kiinitti meijän mieltä
заинтересоваться, заинтересовываться kiinnoštuo, kiinittyä mieltä
заискивать lipruta; ~ перед начальством lipruta herrojen ieššä
зайти, заходить 1. (*идя по пути, побывать где-л.*) käyvvä, pistäytyö; ~ по делам pistäytyö aseilla; ~ за покупками käyvvä oššokšilla; ~ за ребёнком в школу käyvvä lapši koulušta **2.** (*проникнуть куда-л.*) männä; ~ во двор männä pihah **3.** (*уйти далеко*) männä, joutuo; куда мы зашли? minne myö joutuma? **4.** (*двигаясь, оказаться позади чего-л.*) männä tuakši; ~ за перегородку männä välišeinän tuakši; солнце уже зашло päivä jo laškeutu **5.** (*перейти какую-л. грань*) männä loitoš; их отношения зашли слишком далеко heijän välit mäntih liijan loitoš
зайчик 1. (*маленький заяц*) jänöni **2.** (*светлое пятно от солнечного луча*) päivän|kuvahaini
закабаление orjauttamini, orjakši|šuattamini
закабалить, закабалять orjauttua, šuattua orjakši
заказ 1. (*поручение изготовить*) tilauš; выполнить ~ы täyttyä tilaukšet **2.** (*вещь, которая сделана по поручению*) tilauš; ваш ~ готов teijän tilauš on valmis
заказать, заказывать (*поручить изготовить*) tilata; ~ лекарство в аптеке tilata liäke aptekista
заказник šuojelu|aloveh; отвести лес под ~ miärätä meššä šuojelualovehekši
заказн||ой[1] 1. (*тот, который выполнен по заказу*) tilattu **2.** (*отправленный с дополнительной оплатой*) merkitty; ~ое письмо merkitty kirjani
заказной[2] (*находящийся под охраной*) šuojelu=; ~ лес šuojelumeššä
заказчик tiluaja; шить из материала ~а ommella tiluajan kankahašta
закалённый 1. (*о материале*) karaistu, kovennettu **2.** (*о человеке*) riški ◇ закалённый жизнью elämän koulun käynyt
закалить, закалять 1. (*придать твёрдость*) koventua, karaissa **2.** (*сделать организм крепким, выносливым*) riškistyä; ~ себя смолоду riškistyä ičče nuorešta alkuan
закамене||ть kivettyö; земля ~ла от мороза mua kivetty pakkasešta
закапать[1] 1. (*запачкать каплями*) lijata tipoilla, tölätä tipoilla **2.** (*вводить по каплям*) tiputtua; ~ лекарство в глаз tiputtua liäkettä šilmäh
закапа||ть[2] (*начать капать*): дождь ~л alko čiperrellä; слёзы ~ли kyynälet alettih tippuo
закапаться, закапываться likautuo (hierotuo, töläytyö) tipoilla
закапризничать alkua juonie, ruveta juonimah
закат 1. (*заход за линию горизонта*) päivän|lašku; до ~а солнца ennein päivänlaškuo **2.** (*окраска неба при заходе солнца*) ilta|ruško **3.** (*конец, исход*) ilta, loppu; жизнь близится к ~у ikä on illašša
закатать, закатывать 1. (*обернуть*) kiärie; ~ в одеяло kiärie täkkih **2.** (*подвернуть, засучить*) kiärie, kiäntyä ylähäkši; ~ брюки kiäntyä pukšunšuut ylähäkši **3.** (*заровнять катком*) tašottua; ~ дорогу tašottua tie **4.** (*плотно закрыть крышкой*) kiinittyä kannella
закатить, закатывать (*катя, поместить куда-л.*) vierettyä; ~ мяч под крыльцо vierettyä pallo kuistin alla ◇ закатить глаза möllistyä šilmät
закати||ться 1. (*катясь, попасть куда-л.*) vierrä; бусинка куда-то ~лась helmi minne lienöy vierryn **2.** (*скрыться за горизонтом, о солнце*) laškeutuo; солнце ~лось päiväni laškeutu
закашля||ть ruveta rykimäh, alkua rykie; ребёнок проснулся и ~л lapši havaččeutu ta alko rykie
закашляться rykiytyö; ~ на морозе rykiytyö pakkasešša
закваска hapatuš, muijotuš
закинуть, закидывать 1. (*бросить, забросить*) laškie, luuvva; ~ сети laškie verkot; ~ удочку luuvva onki **2.** (*бросив, зацепить*) luuvva; ~ шапку на гвоздь luuvva lakki nuaklah **3.** (*подняв, придать другое положение*) keikahuttua, noštua; ~ ногу на ногу noštua jalka polven piällä; ~ голову назад keikahuttua piä tuakšipäin
заклад: биться об ~ lyyvvä veikat
закладка 1. (*установка основания*) alkuh|pano, pano; ~ сада puiston alkuhpano; ~ силоса rehun pano **2.** (*вкладываемая в книгу полоска бумаги, ткани*) kirjan|merkki
заклеить liimata; ~ окна на зиму liimata ikkunaravot talvekši; ~ конверт liimata kirjaiskuori kiini
заклеиться, заклеиваться liimautuo
заклинание 1. (*колдовство*) loihe, lumuonta, tietohuš **2.** (*магические слова*) loičču|šana, tietohuš|šana
заклинатель, ~ница loihuoja, lumuoja, tietohuiččija; ~ змей kiärmehenlumuoja
заклинать 1. (*колдовать*) loihuta, lumota, tietohuija **2.** (*настойчиво просить, умолять*) rukuol'l'a, vannottua
заклини||ть, заклинивать 1. (*закрепить, вбив клин*) šuuvvita, kiilata; ~ топорище kiilata kirvešvarši **2.** (*лишить возможности двигаться*) tarttuo; дверь ~ло ovi tarttu; шпонку ~ло kiila tarttu
заклиниться, заклиниваться tarttuo, kiinittyö
заключени||е 1. (*лишение свободы*): тюремное ~ vankilah panenta, vankinta; предварительное ~ tutkintavankinta; пожизненное ~ elinikäni vankinta; приговорить к пяти годам ~я tuomita viijekši vuuvvekši vankilah **2.** (*нахождение под арестом*) vankituš, vankilašša olo; быть в ~и olla vankilašša **3.** (*вывод, суждение*) piätöš; ~ врача liäkärin piätöš; прийти к ~ю tulla piätökšeh **4.** (*последняя часть, конец*) loppu|šanat **5.** (*заключение соглашения, договора*) šolmienta; ~ мира rauhan šolmienta; ~ договора šopimukšen šolmienta ◇ в заключение lopukši, piättehekši

заключённый vanki
заключительн||ый loppu=; ~ые слова loppušanat
заключить, заключать 1. (*поместить*) panna, šolmita; ~ в скобки panna šulkuloih; ~ в тюрьму panna tyrmäh, vankita **2.** (*принять соглашение*) luatie, šolmita; ~ договор luatie šopimuš; ~ мир šolmita rauha **3.** (*решить*) piättyä, luatie piätöš; из всего этого можно ~, что... täštä kaikešta voit piättyä, jotta...
заклятие 1. (*колдовство*) loihe, lumuonta, tietohuš **2.** (*клятва, оберег, зарок*) vala, lupauš
заклятый 1. (*такой, на которого наложено заклятие*) lumottu, tietohuitu; ~ клад lumottu uarreh **2.** (*непримиримый*): ~ враг veri|vihollini
закол (*приспособление для ловли рыбы*) katiska
закон laki, šiäntö; статья ~а lakipykälä; ~ вступил в силу laki tuli voimah; ~ всемирного тяготения yleini vetovoimalaki ◊ закон божий uškonto
законно lajillisešti, lakien mukah, lajin mukah
законность lajillisuš
законн||ый lajillini, laki=, šiännöllini; на ~ом основании lajillisella pohjalla; ~ая сила lakivoima
законовед juristi, laki|mieš
законодатель lakien|luatija
законодательн||ый lakien|luajinta=; ~ое собрание lakienluajintakokouš
закономерно lakien mukah
закономерность lakien|mukaisuš, lajin|mukaisuš
закономерн||ый lajin|mukani; ~ое явление природы lajinmukani luonnon ilmijö
законопатить, законопачивать tilkitä; ~ щели мхом tilkitä ravot šammalella
законопослушный lakien|täyttäjä, lakien|kuuntelija
законопроект laki|projekti, laki|ehotuš
закончить, заканчивать lopettua, piättyä; ~ рабочий день lopettua työpäivä; ~ школу piättyä koulu
закончиться, заканчиваться loppuo, piättyö
закопать, закапывать hauvata
закоптить 1. (*покрыть сажей*) šavuštua, nokeuttua; совсем ~ кастрюлю kokonah nokeuttua kattila **2.** (*приготовить пищу копчением*) šavuštua; ~ мясо šavuštua liha
закопти||ться nokeutuo, šavuštuo; потолок ~лся laki nokeutu; рыба хорошо ~лась kala hyvin šavuštu
закормить, закармливать lujašti šyöttyä, lihottua; ~ поросёнка lujašti šyöttyä poršašta
закоул||ок 1. (*глухой переулок*) šivu|katu **2.** (*потаённое место*) nurkka, peitto; обыскать все ~ки koluta kaikki nurkat
закоченел||ый kohmettunut; ~ые пальцы рук kohmettunuot šormet
закочене||ть kohmettuo; на ветру ~ли пальцы tuulešša kohmetuttih šormet
закра||ться, закрадываться (*о чувствах, мыслях*) hiipie; страх ~лся в душу kauhu hiipi šieluh
закрепить, закреплять 1. (*придать устойчивое положение*) kiinittyä, lyyvvä kiini; ~ болт kiinittyä pultti; ~ доски гвоздями lyyvvä lauvat nuakloilla kiini **2.** (*сделать постоянным*) šuaha vakituisekši; ~ за собой репутацию хорошего учителя šuaha vakituisekši hyvän opaštajan maineh **3.** (*обеспечить право на пользование*) antua vaštuulla; ~ машину за водителем antua auto šohverin vaštuulla **4.** (*остановить понос*) kovettua, parentua; ~ желудок сухой черникой parentua vačča kuivalla mussikalla
закрепиться, закрепляться 1. (*принять устойчивое положение*) kiinittyö **2.** (*стать постоянным*) tulla vakituisekši
закричать (*начать кричать*) alkua karjuo, ruveta karjumah, karjeutuo

закрой viilentä, viilömini
закройщи||к, ~ца viilijä
закром puurnu; полные ~а täyvet puurnut
закругление pyörissyš, pyöristämini
закруглённ||ый pyörissetty; ~ая ручка ножа pyörissetty veičen piä
закруглить, закруглять pyöristyä
закруглиться, закругляться (*стать округлым*) pyöristyö
закружить[1] (*довести до головокружения*) pyörittyä pyörrykših; ~ в танце pyörittyä pyörrykših tanššissa
закружи||ть[2] (*начать кружить*) pyörittyä, pyöritellä; ветер ~л сухую листву tuuli pyöritteli kuivie lehtijä
закружи||ться[1] (*утомиться*) pyörie pyörrykših; от забот ~лась голова huolet vietih piä pyörrykših
закружиться[2] (*начать кружиться*) alkua pyörie, ruveta pyörimäh, pyörähellä; ~ в хороводе alkua pyörie piirissä
закрутить, закручивать 1. (*крутя, свернуть*) punuo; ~ верёвку punuo nuora **2.** (*намотать*) punuo ympäri; ~ вожжи на руку punuo ohjakšet ympäri kiäštä **3.** (*завинтить*) kiinittyä; ~ кран kiinittyä krana
закрутиться, закручиваться käpristyö, käpertyö
закрученн||ый kierä; ~ая нить kierä lanka
закрыт||ый 1. (*крытый*) umpinaini, umpi=, katettu; ~ая машина umpinaini auto; ~ая беседка katettu huvimaja **2.** (*такой, куда нет доступа*) kiini|pantu; ~ая граница kiini|pantu raja **3.** (*имеющий особый режим работы*) umpi=; ~ое учреждение umpilaitoš **4.** (*скрытый, не обнаруживающийся явно*) umpi=; ~ перелом umpikatkiema **5.** (*об одежде, обуви*) umpinaini, umpi=; ~ое платье umpirintani mekko; ~ые туфли umpinaiset tuflit
закры||ть, закрывать 1. (*заслонить*) peittyä, šuojata; ~ лицо от солнца peittyä näkö päivänpaissošta **2.** (*накрыть*) kattua; ~ спящего ребёнка одеялом kattua makuaja lapši täkillä **3.** (*сомкнуть что-л. открытое*) panna kiini, panna umpeh, ummistua; ~ глаза panna šilmät kiini; ~ книгу panna kirja umpeh **4.** (*опустить крышку*) panna umpeh; ~ чемодан panna kapšakki umpeh **5.** (*сделать недоступным*) šalvata, panna kiini; ~ границы panna kiini rajat **6.** (*прекратить деятельность*) panna kiini, lopettua toiminta; ~ли газету lehti pantih kiini
закры||ться, закрываться 1. (*заслониться*) peittyö **2.** (*накрыться*) kattautuo; ~ шерстяным платком kattautuo villapaikalla **3.** (*сомкнуться*) männä kiini; глаза ~лись šilmät mäntih kiini **4.** (*захлопнуться*) männä kiini, männä umpeh; дверь ~лась ovi mäni kiini **5.** (*запереться*) šalpautuo; ~ в комнате šalpautuo huoneheh **6.** (*зарастать*) pareta, ummistuo; рана ещё не ~лась huava ei vielä ummistun
закулисный verhojen|takani; ~ разговор verhojentakani pakina
закупить, закупать oštua; ~ коровам фураж oštua lehmillä kontuo
закупка ošto; ~ продуктов в дорогу evähien ošto
закупорить, закупоривать typpie, korkita; ~ бутылку typpie pullo
закупориться, закупориваться typpeytyö, männä typpöh
закупорка typpö; ~ вен verišuonien typpö
закупочн||ый ošto=; ~ая цена oštohinta
закупщик tukku|oštaja
закусить 1. (*немного поесть*) haukata; ~ перед едой haukata ennein šyöntyä **2.** (*заесть выпитое или съеденное*) šyyvvä piällä; ~ лекарство конфетой šyyvvä karamelli liäkkien piällä
закуска 1. (*от* закусить) haukkuamini, haukkuanta **2.** (*кушанья, употребляемые перед едой*) alku|ruoka; холодная ~ kylmä alkuruoka
зал šali; актовый ~ juhlašali; спортивный ~ urheilušali; ~ заседаний issuntošali

залади||ть 1. (*твердить одно и то же*) jankuttua; ~л одно и то же jankuttau yhtä ta šamua **2.** (*начать упорно что-то делать*) yltyö, harjautuo; ~ кататься на лыжах yltyö hiihtämäh; он ~л ходить к нам каждый вечер hiän harjautu käymäh meilä joka ilta

залади||ться, залаживаться onnistuo, mäneštyö; учёба не ~лась opašsuš ei onnistun; жизнь не ~лась elämä ei mäneštyn

залаять ruveta haukkumah, alkua haukkuo

заледеневший jiätynyt

заледенеть, заледеневать jiätyö

заледенить jiävyttyä

залежавшийся vanha; ~ хлеб vanha leipä; ~ товар vanhat tavarat

залежаться, залёживаться 1. (*пролежать дольше обычного*) venyö pitälti, lojottua pitälti **2.** (*не пользоваться спросом*) jiähä oštamatta **3.** (*испортиться*) pilautuo

зáлежн||ый kešantunut, nurmettunut; ~ая земля kešantunut mua

залеж||ь 1. (*месторождение полезных ископаемых*) löyvöš; ~ руды malmilöyvöš **2.** (*скопление чего-л.*) kaša; ~и металлолома romurautakašat **3.** (*не обрабатываемая пашня*) kešantunut mua, kešanto

залезть, залезать 1. (*влезть*) karhata; ~ на скалу karhata kallivolla **2.** (*проникнуть куда-л.*) šotkeutuo, tunkeutuo; ~ за шкаф šotkeutuo škuapin tuakši **3.** (*войти тайком*) murtautuo; ~ в дом murtautuo taloh ◇ залезть в долги velkautuo

залепить, залеплять 1. (*заделать, замазать*) voitua, typpie; ~ щели глиной šaveta ravot, typpie ravot šavella **2.** (*облепить поверхность*) liimata; ~ всю стену объявлениями liimata täyši šeinä ilmotukšie

залете||ть, залетать 1. (*проникнуть куда-л.*) lentyä šiämeh; воробей ~л в форточку varpuni lenti tuuletinikkunnašta šiämeh **2.** (*улететь далеко, взлететь высоко*) lentyä; ~ высоко lentyä korkiella

залечь, залегать 1. (*лечь надолго*) ruveta venymäh, ašettautuo makuulla; медведь залёг в зимнюю спячку kontie ašettautu pešähääš talvimakuulla **2.** (*скрытно расположиться*) peittäytyö; ~ в лесу peittäytyö meššäh **3.** (*расположиться в земной коре*) venyö, olla; руда залегла здесь неглубоко täššä malmikerroš on lähellä muan pintua

залив lakši; маленький ~ lahukka; берег ~а lahenranta; имеющий много ~ов lahekaš

заливисто heliešti; она так ~ смеётся hiän niin heliešti nakrau

заливное (*кулин.*) hyytelö; ~ из курицы kanahyytelö

заливн||ой veješšä olija, vetini; ~ луг luha, luhta; трава с ~ого луга luhtaheinä

зализанный 1. (*от* зализать) nuoltu, nuolomalla parennettu **2.** (*о волосах*) šiliekši šuvittu

зализать, зализывать 1. (*лизанием очистить, оживить*) nuolla, nuolomalla parentua; ~ рану nuolla huavua **2.** (*очень гладко причесать*) šiliekši šukie; ~ волосы šiliekši šukie tukat

зали||ть, заливать 1. (*разливаясь, затопить*) hukuttua, nouššа; паводковые воды ~ли берега tulvavesi hukutti rannat **2.** (*облить, запачкать*) valua, kuatua; ~ скатерть чаем kuatua čäijyö skuatterilla **3.** (*покрыть чем-л. твёрдым*) kattua, piälyštyä; ~ двор асфальтом piälyštyä pihamua asfaltilla **4.** (*налить, влить*) täyttyä; ~ молоко в ёмкости täyttyä maitoaštiet **5.** (*погасить*) šammuttua; ~ костёр водой šammuttua nuotivo vejellä ◇ залить горе hukuttua šuru viinah

зали||ться, заливаться 1. (*заполниться водой*) jiähä vejen alla **2.** (*наполняться светом, огнями*) täytyö; комната ~лась светом huoneh täyty valolla **3.** (*проникнуть, попасть куда-л.*) valuo; вода стала ~ваться в сапоги vesi alko valuo kenkih ◇ хоть залейся vaikka kuin äijän

залихватск||ий hurja; ~ая песня hurja laulu

залог[1] 1. (*заклад*) pantti; отдать в ~ antua panttih; ссуда под ~ panttilaihina **2.** (*доказательство чего-л.*) vakuu; физкультура – ~ здоровья voimistelu on tervehyön vakuu

залог[2] (*лингв.*) verbin piä|luokka; действительный ~ aktiivi; страдательный ~ passiivi

залогов||ый pantti=; ~ая квитанция panttikuitti

залогодатель panttih|panija, panttih|antaja

залогодержатель pantin|pitäjä

залож||ить, закладывать 1. (*положить за что-л.*) panna tuakši; ~ руки за спину panna kiät šelän tuakši **2.** (*заполнить поверхность чего-л.*) täyttyä; ~ пол вещами täyttyä late kamppeilla **3.** (*вложить закладку*) panna välih, merkitä **4.** (*положить основание чему-л.*) panna alku, issuttua, peruštua; ~ в ребёнка доброе начало panna lapšeh hyvän alku; ~ сад issuttua puisto; ~ новый город peruštua uuši kaupunki **5.** (*забаррикадировать*) šalvata, pönkittyä; ~ дверь pönkittyä ovi **6.** (*отдать под залог*) panna panttih **7.** (*о болезненном ощущении в ушах, носу*) olla typöššä, olla lummehukšissa; у ребёнка ~ен нос и уши lapšen nenä on typöššä ta korvat ollah lummehukšissa **8.** (*впрясть лошадей в экипаж*) val'l'aštua

залоснить kuluttua kiiltäjäkši; ~ брюки kuluttua pukšut kiiltäjäkši

залосниться ruveta kiiltämäh, alkua kiiltyä, kuluo kiiltäjäkši

залп laukauš; ружейный ~ pyššyn laukauš

залпом 1. (*одновременно из нескольких орудий*) yhteis|laukaukšella; выстрелить ~ ampuo yhteislaukaukšella **2.** (*без передышки*) yhteh henkeh; выпить ~ juuvva yhteh henkeh; прочитать книгу ~ lukie kirja yhteh henkeh; высказать всё ~ šanuo yhteh henkeh kaikki

залязгать romeutuo

замазать 1. (*загрязнить*) lijata **2.** (*замаскировать*) peittyä; ~ надпись на стене краской peittyä šeinäkirjutuš mualilla **3.** (*залепить, заделать чем-л.*) kitata; ~ окна на зиму kitata ikkunat talvekši

замазка 1. (*лепка*) kittuanta **2.** (*вязкое вещество для заделывания щелей, трещин*) kitti

заманить, заманивать muanitella, muanittua, houkutella, houkuttua; ~ противника в ловушку muanitella vihollista anšah

заманчиво lupuavašti

заманчив||ый lupuava; ~ое предложение lupuava ehotuš

замашк||а tapa; барские ~и herramaiset tavat

замедление vauhin hillentämini, vauhin pienentämini

замедлить, замедлять hillentyä vauhtie, pienentyä vauhtie

замен||а 1. (*смена*) vajehtamini; ~ деталей ošien vajehtamini **2.** (*тот, кто заменяет*) šijani; найти себе ~у löytyä ičellä šijani **3.** (*обмен*) vajehuš

заменитель korvikeh; ~ сахара šokerikorvikeh

замен||ить 1. (*сменить*) vajehtua; ~ дверь vajehtua ovi **2.** (*занять чьё-л. место*) olla šijasena; сестра ~ила нам и отца, и мать čikko oli meilä muamona tai tuattona **3.** (*прийти на смену*) tulla tilalla; старых ~ят молодые nuoret tullah vanhojen tilalla

замéр mittauš; ~ воды vejen mittauš

замер||еть 1. (*застыть*) jähmettyö; ~ от ужаса jähmettyö kauhušta **2.** (*прекратиться*) piettyö; в городе ~ло всё движение kaupunkissa pietty kaikki liikenneh

замерзание jiätymini; ~ воды vejen jiätymini; ~ почвы routautumini ◇ точка замерзания jiätymispisteh

замёрз||нуть, замерзать 1. (*превратиться в лёд*) jiätyö; озеро уже ~ло järvi on jo jiätyn **2.** (*окоченеть от холода*) kohmistuo, kohmettuo; пальцы совсем ~ли šormet kokonah

kohmissuttih **3.** (*прийти в негодность*) kylmyä; цветы на окне ~ли kukat ikkunalla kylmettih; картофель в яме замёрз potakat kuopašša kylmettih

замертво tajuttomana; упасть ~ lanketa tajuttomana

замести, заметать 1. (*подметая, собрать в одно место*) pyyhkie; ~ опилки в одну кучу pyyhkie šahajauhot yhteh tukkuh **2.** (*занести, засыпать*) ummata; ~ дороги ummata tiet **3.** (*скрыть, уничтожить*) peittyä; ~ следы peittyä jälet

заместител||ь 1. (*тот, кто замещает кого-л.*) šijani, šijahini, tilahini; найти себе ~я löytyä ičellä šijani **2.** (*помощник вышестоящего должностного лица*) vara=; ~ министра varaministeri

заместить, замещать olla šijasena; ~ во время отпуска olla šijasena loman aikana

заметать, замётывать (*зашить слегка*) haršie; ~ подол платья haršie mekon helma

замети||ть 1. (*обратить внимание*) huomata; ~ изменения huomata muutokšet **2.** (*приметить*) panna muistih, panna mieleh; ~ дом panna talo muistih **3.** (*вставить в разговор замечание*) huomauttua; ты хорошо это ~л šie hyvin šen huomautit **4.** (*сделать метку*) panna merkki, merkitä

заметк||а 1. (*знак, отметка*) merkki, pykälä; по пути оставлять ~и на деревьях matalla jättyä merkkijä puih **2.** (*краткая запись*) lyhyt kirjutuš, lyhyt juttu **3.** (*небольшая статья*) muistih|pano; путевые ~и matkamuistihpanot, matkakirjutukšet ◊ взять на заметку panna muistih

заметно tuntuvašti, näkyvih, näkyvillä; за это время дед ~ поправился tällä aikua ukko tuntuvašti pareni

заметн||ый 1. (*различимый взглядом*) näkyväini; ~ая разница в цене näkyväini ero hinnašša **2.** (*примечательный*) muistih jiäjä; ~ое лицо muistih jiäjä näkö **3.** (*видный, известный*) tunnettu; ~ое имя tunnettu nimi

замечание huomautuš; сделать ~ luatie huomautuš

замечательно mainijošti, oikein hyvin

замечательный mainijo, merkittävä; в нашей деревне был ~ кузнец miän kyläššä oli mainijo šeppä; сегодня ~ день tänäpiänä on merkittävä päivä

замечать hokšata, huomata, nähä

замешательство 1. (*растерянность*) hämmäššyš; прийти в ~ hämmäštyö **2.** (*нарушение хода действия*) hämminki; внести ~ šuaha aikah hämminki

замещение šijasena olenta

заминк||а viivyššyš; вышла ~ šattu viivyššyš; отвечать без ~и vaššata šujuvašti

замкнут||ый 1. (*обособленный*) umpi=, eronnut; ~ круг верующих uškovaisien eronnut joukko **2.** (*скрытный*) umpi|mielini; ~ человек umpimielini ihmini **3.** (*не имеющий выхода*) umpi=; ~ое лесное озеро umpilampi

замкнуть, замыкать 1. (*закрыть на замок*) panna lukkuh **2.** (*сомкнуть*) yhistyä; ~ провода yhistyä lankat

замкнуться, замыкаться 1. (*закрыться*) männä lukkuh **2.** (*ограничить свою связь с внешним миром*) umpi|mielistyö

зáмок linna; средневековый ~ keškiaikani linna

зам||óк lukku; висячий ~ rippuja lukku; внутренний ~ šiämilukku; посадить под ~ panna lukun tuakši; сидеть под ~ком istuo lukun takana; закрываться на ~ lukkuutuo; запереть на ~ lukita ◊ держать за семью замками pityä šeiččemen lukun takana

замолчать[1] (*перестать говорить*) panna šuu kiini; велели ~ käšettih panna šuu kiini

замолчать[2] (*скрыть что-л.*) peittyä; пытаться ~ yrittyä peittyä

замораживание jiävytyš, kylmätyš

замораживать, заморозить 1. (*морозить*) jiävyttyä, kylmättyä; ~ рыбу kylmättyä kalat **2.** (*отморозить*) kylmättyä; ~ ухо kylmättyä korva **3.** (*обезболить*) antua kylmätyš **4.** (*дать озябнуть*) antua kylmyä **5.** (*приостановить ход чего-л.*) jiävyttyä; ~ стройку jiävyttyä rakennuš ◊ заморозить денежные средства jiävyttyä rahavarat; заморозить цены jiävyttyä hinnat

заморозк||и halla; ночные ~ yöhalla; ~ погубили цветы halla pani kukat; осень обильная ~ами hallakaš šykšy; прихватить ~ом hallata

заморосить alkua čipertyä, ruveta čipertelömäh

заморский ulko|mualaini; ~ гость ulkomualaini vieraš

замочить, замачивать livottua; ~ бельё livottua vuattiet

замочиться kaštuo; ~ под дождём kaštuo vihmašša

замочн||ый lukun=; ~ая скважина avuamenreikä

замуж miehellä; выйти ~ männä miehellä

замужество miehellä|olo

замужняя miehellä|olija

замша šampša

замшев||ый šampšani, šampša=; ~ые сапоги šampšakenkät

замшелый šammaltunut; ~ камень šammaltunut kivi

замыкать 1. *см.* замкнуть **2.** (*идти, ехать последним*) kulkie viimesenä

замысел 1. (*намерение*) meininki, tuuma **2.** (*основная мысль*) ideja; ~ картины mualaukšen ideja

замыслить, замышлять tuumie, meinata; ~ подыскать новое место работы meinata ečče uutta työpaikkua

замысловато mutkikkahašti; говорить ~ paissa mutkikkahašti

замысловатый mutkikaš, moni|mutkani; ~ вопрос monimutkani kyšymyš

замять 1. (*нажимая, смять*) murjuo **2.** (*умышленно не дать ходу*) keškeyttyä, kiäntyä; ~ дело keškeyttyä asie; ~ разговор kiäntyä pakina

зáнавес verho; поднять ~ noštua verho ◊ под занавес näytelmän lopušša; железный занавес rautaverho

занавесить (*закрыть занавеской*) panna verhot umpeh; ~ все окна panna kaikkien ikkunojen verhot umpeh

занавеска verho; оконная ~ ikkunaverho

занес||ти, заносить 1. (*принести по пути*) tuuvva, viijä; я занёс по пути mie vein männeššäni **2.** (*заставить оказаться где-л.*) šuattua; ~ далеко šuattua loitoš **3.** (*внести куда-л.*) tuuvva, kantua; ~ вещи в машину kantua tavarat autoh **4.** (*поднять или отвести в сторону*) noštua; ~ руку noštua käsi **5.** (*замести*) tuiskuttua; ~ло все дороги tuiskutti kaikki tiet **6.** (*вписать куда-л.*) kirjuttua, panna kirjoih; ~ в списки panna kirjoih

занестись (*начать нести яйца, о птице*) alkua munie, ruveta munimah

занижение alennuš

заниженный alennettu, vähennetty

занизить, занижать alentua, vähentyä; ~ вес alentua painuo; ~ требования vähentyä vuatimukšie

занима||ться 1. (*делать что-л.*) hommata, ruatua; чем ты в настоящее время ~ешься? mitä šie nykyjäh ruat? **2.** (*учиться*) opaštuo **3.** (*учить кого-л-*) opaštua

заново uuvveštah; ~ прочитать письмо uuvveštah lukie kirjani

заноза puikko; ~ попала в палец puikko pisti šormeh

заносить[1] *см.* занести

заносить[2] (*истрепать*) pityä pahan|pilalla; ~ рубашку pityä paita pahanpilalla

заноситься (*занашиваться*) kokonah kuluo

заносчиво koppavašti

заносчивость koppavuš

заносчивый koppava

заночевать olla yötä, yöpyö; из-за ветра пришлось ~ на острове tuulen takie piti olla yötä šuarella

заны||ть (*о боли*) alkua kivistyä, ruveta kivistämäh; поясница ~ла šivuja rupei kivistämäh
занятие 1. (*работа*) ruato, homma, työ **2.** (*урок*) tunti, luvento
занятость 1. (*отсутствие свободного времени*) ajan vähyš **2.** (*наличие работы*) työššä olo
занять, занима||ть 1. (*взять взаймы*) ottua laihinah **2.** (*заполнить пространство*) täyttyä; ~ полку книгами täyttyä pol'cča kirjoilla **3.** (*овладеть территорией*) ottua tilua; стол ~ет много места stola ottau äijän tilua **4.** (*занимать место в соревнованиях*) šuaha paikka; занять первое место šuaha enšimmäini paikka **5.** (*сохранить свободное место*) pityä tilua
заняться 1. (*начать работать*) alkua ruatua **2.** (*заинтересоваться*) ruveta; ~ шитьём ruveta ompelomah; ~ репетиторством ruveta yksityisopaštajakši ◊ дух занялся henki šalpautu
заодно 1. (*сообща*) olla yhtä mieltä, yheššä; она с ними ~ hiän on heijän kera yhtä mieltä **2.** (*одновременно*) šamalla, šamua tietä, šamalla aikua; ~ загляните в магазин šamua tietä pistäytykkyä kauppah; смотреть телевизор и ~ гладить kaččuo televisorie ta šamalla aikua šilittyä
заострённость näpevyš
заострённый terä=, terävä, näpie; ~ карандаш terävä kynä
заострить, заострять 1. (*сделать острым*) terottua, terävöittyä **2.** (*подчеркнуть*): ~ внимание слушателей kiinittyä kuuntelijien huomijuo
заостриться, заостряться tulla teräväkši, terävöityö
заочни||к, ~ца ulko-opaštuja
заочно 1. (*в отсутствие заинтересованного лица*) yksi|puolisešti, näkeytymättä; решить ~ piättyä yksipuolisešti; мы были знакомы ~ myö olima tuttavat näkeytymättä **2.** (*самостоятельно изучая предметы*): учиться ~ opaštuo ulkuota
заочн||ый ulko=; ~ое отделение университета yliopiston ulko-oppilaitoš
запад länši; на ~е länneššä; к ~у länteh päin
западн||ый 1. länši=; ~ берег länširanta; ~ ветер luotehini, luuveh **2.** (*свойственный Западу*) länši=; ~ые державы länšivallat
западн||я anša, ličku, pyyvvyš; попасть в ~ю joutuo anšah; заманить в ~ю muanittua anšah; ~ для медведя ličku
запаздывание myöhäštymini
запайка juotto, juottamini
запаковать pakata; ~ книги в коробку pakata kirjat loutah
запал 1. (*средство для воспламенения*) šytytin **2.** (*азарт*) into; говорить с ~ом paissa innokkahašti
запальчиво kipakašti
запальчивый kipakka; ~ характер kipakka luonto
запарка (*приготовление запариванием*) hauvonta, hautomini
запас 1. (*то, что приготовлено впрок*) vara; ~ дров на зиму talven halkovarat **2.** (*излишек ткани за швом*) vara; тут есть небольшой ~ täššä on vähäsen varua **3.** (*военн.*) reservi; уволить в ~ šiirtyä reservih ◊ про запас kaiken varalta; в запасе tallešša; у нас в запасе целый день meilä on vielä aikua kokonaini päivä
запасливость varakkuš, šiäštäväisyš
запасливый varakaš, šiäštäväini
запасник varašto|huoneh; ~ музея musejon varaštohuoneh
запасной 1. (*резервный*) vara=; ~ игрок varamieš; ~ аэродром varalentokenttä **2.** (*военн.*) reservi=; ~ состав reservijoukot
запасти, запасать varuštua; ~ скоту на зиму сено varuštua elukoilla talvenheinä
запастись, запасаться varuštautuo, hankkie; ~ дарами леса на зиму hankkie mečän antimie talvekši ◊ запастись терпением keštyä, olla käršiväisenä
запа||сть, западать 1. (*вдаться внутрь*) painuo, upota; кнопка дверного звонка ~ла ovikellon n'apukka painu šiämeh **2.** (*стать впалым*) upota; глаза ~ли šilmät upottih **3.** (*запечатлеться*) painuo; ~ в память painuo muistih
запатентовать, запатентовывать patentoija
за́пах haju; приятный ~ hyvä haju; неприятный ~ paha haju; ~ хлеба leivän haju
запа́х pola; куртка с широким ~ом leviepolani takki
запа́хнуть ruveta haisumah, alkua haisuo; ~ внезапно löyhähtyä
запахну́ть panna pola polan piällä
запахнуться, запахиваться 1. (*закутаться*) kiäriytyö; ~ в халат kiäriytyö halattih **2.** (*захлопываться*) männä kiini, manna umpeh
запачкать 1. (*замарать*) lijata, töhrätä, tölätä; ~ обувь lijata jalačit; ~ скатерть tölätä skuatteri **2.** (*опорочить*) pilata; ~ доброе имя pilata hyvä nimi
запачкаться likautuo; упасть и ~ lanketa ta likautuo
запаять, запаивать juottua, tinata; ~ дно ковша juottua kauhan pohja
запевала etu|laulaja
запеканка paisti; творожная ~ rahkapaisti
запеленать: ~ ребёнка kapaloija lapši
запереть, запирать 1. (*замкнуть*) panna lukkuh, šalvata; ~ дверь на два замка panna ovi kahteh lukkuh **2.** (*поместив что-л. куда-л., закрыть*) panna, šalvata; ~ кошку в подвале šalvata kišša karšinah
запереться, запираться šalpautuo; ~ в доме šalpautuo taloh
запеть 1. (*начать петь*) ruveta laulamah, alkua laulua **2.** (*частым использованием опошлить*) pilata liijalla laulamisella
запечатать, запечатывать liimata kiini; ~ письмо liimata kirjani kiini
запечататься liimautuo kiini
запечь, запекать paistua; ~ рыбу на углях paistua kala hiilien piällä
запе||чься, запекаться 1. (*покрыться корочкой при запекании*) paistuo; мясо хорошо ~клось liha hyvin paistu **2.** (*свернуться, загустеть*) hyytyö; кровь ~клась veri hyyty **3.** (*пересохнув, потрескаться*) kuivua; губы ~клись huulet kuivettih
записать, записывать 1. (*занести на бумагу*) kirjuttua; ~ в записную книжку kirjuttua muistikirjah **2.** (*занести на пластинку, плёнку, кассету*) nauhottua, levyttyä **3.** (*внести в список*) panna kirjoilla **4.** (*оставить по завещанию*) panna kenennih nimih; ~ имущество на дочь panna omaisuš tytön nimih
записаться, записываться kirjuttautuo, ilmottautuo; ~ в библиотеку kirjuttautuo kirjaštoh
записк||а 1. (*короткое письменное сообщение*) lappu; оставить ~у jättyä lappu **2.** (*сообщение в официальной форме*) =kirjani; служебная ~ virkakirjani **3.** (*чьи-л. наблюдения*) muistih|panot, muisselmat; путевые ~и matkamuisselmat
запис||ь 1. kirjutuš, nauhotuš **2.** (*то, что занесено на бумагу, плёнку*) tallennuš, kirjutuš, nauhotuš; ~ загадок arvautukšien tallennuš; ~ сказок на плёнку starinojen nauhotuš **3.** (*наблюдения, воспоминания*) muistih|panot; тетрадь с ~ями muistivihko
запить, запивать juuvva piällä; ~ кашу молоком juuvva maituo hutun piällä
заплаканн||ый itkenyt; ~ые глаза itkenyöt šilmät
заплака||ть ruveta itkömäh, alkua itkie; ребёнок проснулся и ~л lapši havaččeutu ta rupesi itkömäh
заплат||а paikka; пришить ~у ommella paikka; ~ на ~е paikka paikan piällä

заплатанный paikattu; ~ рукав paikattu hiema
заплатить makšua; ~ за газ makšua kaašušta
заплесневелый homeh=, homehtunut; ~ хлеб homehleipä
заплесневе||ть homehtuo; хлеб ~л leipä homehtu
заплести, заплетать palmikoija; ~ волосы в две косы palmikoija tukat kahteh kaššah
заплестись, заплета||ться: язык ~ется kieli šekou; ноги ~ются jalat ševotah
заплечн||ый šelkä=; ~ мешок šelkäreppu; ~ая сумка sumčča
заплечье hartiet
запломбировать, запломбировывать paikata; ~ зуб paikata hammaš
заплыв uinta|erä; тренировочный ~ harjottelu-uintaerä
заплыть, заплывать uija, männä; ~ за острова männä šuarien tuakši
запну||ться, запинаться 1. (*задеть ногой*) kompaštuo, kompuroija; ~ о камень kompaštuo kiveh **2.** (*оборвать речь*) kompaštuo; он ~лся и на этом закончил речь hiän kompaštu ta šiih lopetti pakinah
заповедник luonnon|šuojelu|aloveh
заповедн||ый šuojelu=; ~ая территория šuojelualoveh
заповедь Jumalan käšky
заподозрить, заподозривать alkua epyällä, ruveta epyälömäh
запоздал||ый myöhäštynyt, viivyštynyt; ~ая помощь myöhäštynyt apu; ~ путник viivyštynyt kulkija
заполнение täyttämini, täytäntä; ~ анкеты kyšelylistan täyttämini
заполни||ть, заполнять täyttyä; вода ~ла котёл vesi täytti puan
заполни||ться, заполняться täytyö; зал ~лся быстро šali täyty ruttoh
заполярн||ый n'apa|piirin takani, n'apa|šeutu|aloveh; жители ~ых территорий n'apašeutualovehien eläjät
запомнить, запоминать panna muistih, muistua
запомниться, запоминаться muistuo, jiähä muistih; ~ на всю жизнь jiähä ijäkši muistih
запонка (*для манжеты*) hieman|šuu|nappi, (*для воротника*) kaklušta|nappi
запор[1] (*засов*) šalpa; закрыть дверь на ~ panna ovi šalpah
запор[2] (*задержка стула*) ummetuš
запотелый hieštynyt
запоте||ть, запотевать 1. (*стать влажным от паров*) hieštyö; очки ~ли šilmälasit hieššyttih; окна в машине ~ли ikkunat autošša hieššyttih **2.** (*покрыться потом*) hieštyö, hikoutuo; лошадь ~ла heponi hiešty; лоб ~л oščah nousi hiki
заправить 1. (*засунуть, забрать*) panna šiämeh, šotkie; ~ рубашку в брюки panna paita pukšujen šiämeh; ~ брюки в голенища сапог šotkie pukšun šiäryššät kenkien varših **2.** (*сдобрить*) höyštyä, mavuštua; ~ похлёбку сметаной mavuštua rokka kermalla **3.** (*наполнить чем-л.*) täyttyä; ~ машину бензином täyttyä auto pensiinillä ◊ заправить кровать korjata šija; ~катридж täyttyä (printteri)kassetti
заправка otto; ~ топливом polttoainehen otto
заправочн||ый: ~ая станция poltto|aineh|ašema
заправщи||к, ~ца poltto|aineh|šäilijön täyttäjä
запрет kielto, kielto|šana; наложить ~ kieltyä; быть под ~ом olla kiellettynä
запретить, запрещать kieltyä; ~ курение kieltyä tupakointa; купание запрещено! uinta on kielletty!
запретн||ый kielletty; ~ая зона kielletty aloveh
запрещение kielto, kieltämini
запрос 1. (*требование с целью получить сведения*) kyšely, tietojen šuanta **2.** (*требование*) vuatimuš; высокие ~ы šuuret vuatimukšet
запруда 1. (*запруженный водоём*) šalpuu; ~ рек jokien šalpuu **2.** (*плотина*) pato
запрячь, запрягать val'l'aštua; ~ лошадь val'l'aštua heponi
запустить[1], запускать 1. (*дать взлететь*) työntyä lentoh; ~ спутник työntyä lentoh sputnikki **2.** (*привести в действие*) panna käyntih; ~ двигатель panna koneh käyntih **3.** (*пустить куда-л.*) laškie; ~ рыбок в аквариум laškie kalat akvariumih
запустить[2], запускать 1. (*оставить без ухода*) jättyä hoitamatta; ~ дом jättyä koti hoitamatta **2.** (*перестать своевременно делать*) olla välittämättä; ~ учёбу olla välittämättä opaššukšešta **3.** (*дать развиться чему-л. плохому*) antua kehittyö; ~ болезнь antua tauvin kehittyö
запутанно šekavašti; объяснять ~ šelittyä šekavašti
запутанн||ый šekava, moni|mutkani; ~ые отношения šekavat välit; ~ вопрос šekava kyšymyš
запутать, запутывать ševottua, panna šekasin; ~ нитки ševottua rihmat
запута||ться, запутываться 1. (*спутаться*) šekuo, männä šekasin; сети ~лись verkot mäntih šekasin; волосы ~лись tukat ševottih **2.** (*усложниться*) šekuo, mutkistuo; отношения ~лись välit mutkissuttih **3.** (*оказаться опутанным чем-л.*) šekuo; ноги ~лись в верёвке jalat ševottih nuorah
запущенн||ый 1. (*неухоженный*) hoijotoin, hoitamatoin; ~ое хозяйство hoijotoin talouš **2.** (*не вылеченный вовремя*) pitän|aikuni; ~ая болезнь pitänaikuni tauti
запчасти vara|ošat
запыли||ться pölyštyö, tulla pölysekši; обувь ~лась jalačit pölyššyttih
запястье kaloveh, ranneh
запят||ая (*знак препинания*) pilkku; расставить ~ые panna pilkut paikoillah; отделить ~ой erottua pilkulla
заработать, зарабатывать tienata; ~ честным трудом tienata rehellisellä työllä
заработн||ый: ~ая плата palkka, tili
заработок tienešti, tili, makšu, palkka; стабильный ~ vakituini palkka; месячный ~ kuukaušipalkka; жить на свой ~ elättyä iččie
заражённый tarttuja|tauvin šuanut
зараз||а (*болезнетворное начало*) tartunta; распространять ~у levittyä tartuntua
заразительно ilosešti, tarttuvašti; ~ смеяться ilosešti nakrua
заразительный iloni, tarttuva; ~ смех iloni nakru; дурной пример заразителен paha esimerkki on tarttuva
заразить, заражать 1. (*инфицировать*) tartuttua, levittyä; ~ ветрянкой tartuttua tuulirupi **2.** (*наполнить окружающую среду чем-то вредным*) myrkyttyä; ~ озеро отходами производства myrkyttyä järvi tuotannon jätteillä **3.** (*передать кому-л. своё чувство, склонность к чему-л.*): ~ своим примером innoššuttua omalla esimerkillä
заразиться, заражаться šuaha tarttuja|tauti
заразн||ый 1. (*инфекционный*) tarttuja; ~ая болезнь tarttuja tauti; ~ая болезнь глаз riena **2.** (*больной*) tarttujua tautie läsijä
заранее etu|käteh, ieltä|päin; приготовить ~ varuštua etukäteh; договориться ~ šopie ieltäpäin
зарасти, зарастать 1. (*покрыться растительностью*) kašvua umpeh; тропинка заросла polku on kašvan umpeh; ~ мхом šammaltuo; ~ лесом mečittyö; ~ мелким лесом ahottuo; ~ травой heinittyö; ~ ряской limautuo; ~ дёрном turvehtuo **2.** (*покрыться волосами, шерстью*): ~ бородой parroittuo ◊ зарасти грязью hukkuo likah
зарево ruško; ~ пожара tulipaloruško
зарезать (*убить*) tappua; ~ овцу tappua lammaš ◊ зарезать без ножа puukotta nylkie; хоть зарежьте vaikka tappakkua
заречн||ый joven|takani; ~ые покосы joventakaset niityt
заречься, зарекаться jiäkšiytyö; ~ от курения jiäkšiytyö tupakoinnašta

зарница isku|välähyš
зародыш 1. (*человека, животного*) šikivö **2.** (*зачаток растения*) alku, itu; ~ листа lehenalku
зарок lupauš; он дал ~ не курить hiän lupasi erota tupakista
заросл||ь: ~и тростника korttehikko, ruuvvikko; ~и кустов varvikko, vičikkö; ~и леса mečikkö, ryšeikkö; ~и черёмухи tuomikko; ~и камыша kaislikko; ~и кувшинки lumpehikko
зарплат||а tili, palkka; получить ~у šuaha palkka
зарубежн||ый ulko|maini, ulko|mualaini; ~ые страны ulkomuat
зарубить, зарубать 1. (*убить*) tappua **2.** (*сделать зарубку*) veštyä pykälä ◊ зарубить на носу panna muistih
зарубк||а pykälä, pilkka; сделать ~у на дереве luatie pykälä puuh
зарубцева||ться pareta, ummistuo; нарыв быстро ~лся ajoš rutto pareni
заручиться, заручаться varmistua; ~ поддержкой семьи varmistua perehen kannatuš
зарыбить, зарыблять kalauttua, kalottua; ~ лесное озеро kalauttua meččälampi
зарыбиться kalautuo, kalottuo
зарыть, зарывать 1. (*закопать*) kaivua, hauvata; ~ клад в землю hauvata uarreh muah **2.** (*сравнять с поверхностью*) typpie, täyttyä; ~ канаву typpie oja
зарыться kaivautuo, hautautuo; ~ в землю kaivautuo muah
зарычать alkua ärissä, ruveta ärisömäh, äreytyö
заря 1. (*яркое освещение горизонта*) ruško, koiteh; вечерняя ~ iltaruško; утренняя ~ huomenešruško **2.** (*начало, зарождение*) alku, koiteh; ~ новой жизни uuvven elämän alku
заряд 1. (*некоторое количество взрывчатого вещества*) panoš; пороховой ~ porohkapanoš **2.** (*снаряд*) ammuš, panoš
зарядить, заряжать (*подготовить к действию*) latata, virittyä; ~ ружьё latata pyššy; ~ фотоаппарат virittyä valokuvakoneh
зарядка 1. (*от* зарядить) latauš, virityš **2.** (*спорт.*) voimistelu; утренняя ~ huomenešvoimistelu
зарядн||ый 1. (*для хранения заряда*) ammuš=; ~ ящик ammuškori **2.** (*служащий для зарядки*) latauš=; ~ое устройство lataušlaiteh
зарянка (*зоол.*) rušappa|rinta|raššaš
засада 1. (*скрытое место*) peitto|paikka **2.** (*отряд войск в засаде*) hyökkäyš|joukko
засадить, засаживать (*посадить что-л.*) issuttua täyvekši; ~ весь двор цветами issuttua täyši piha kukkie
засахари||ться, засахариваться šokeriutuo; мёд ~лся mesi šokeriutu
засверка||ть alkua tuikkie, ruveta tuikkimah; звёзды ~ли tähet alettih tuikkie
засветло valkiella ajalla, valkien aikana; добраться домой ~ piäššä kotih valkiella ajalla
засвидетельствование tovistamini, vahvistamini
засвидетельствовать tovistua, vahvistua; ~ подпись tovistua allakirjutuš
засев kylvö, kylvämini
заседани||е issunto, kokouš; пленарное ~ täyši-issunto; быть на ~и olla kokoukšešša issunto
заседать 1. (*участвовать в заседании*) ošallistuo issuntoh **2.** (*проводить заседание*) pityä issuntuo
засекретить, засекречивать piilottua
засекреченный šalattu, piilotettu; ~ материал piilotettu ainehisto
заселение elämäh järještämini, elottamini
заселить, заселять elottua
заселиться, заселяться eleytyö; ~ на новом месте eleytyö uuvvella paikalla
засеять, засевать kylvyä; ~ семенами šiementyä
заслон 1. (*преграда, прикрытие*) šuoja, ešte; ~ от ветра tuulenšuoja **2.** (*отряд войск*) šuoja|joukko
заслони||ть, заслонять šuojata, eštyä, peittyä; деревья ~ли дом puut peitettih talo
заслониться, заслоняться šuojautuo, peittäytyö; ~ от ветра šuojautuo tuulešta
заслонк||а (*печная*) saslana; закрыть печь ~ой panna saslana kiukuanšuuh
заслуг||а anšijo; ставить себе в ~у panna ičellä anšijokši
заслуженно anšijollisešti
заслуженный anšijoitunut; ~ деятель науки Республики Карелия Karjalan tašavallan anšijoitunut tutkija
заслуживать, заслужить ašnita; ~ доброе имя ašnita hyvä nimi
заслушать, заслушивать kuulla; ~ свидетельские показания kuulla tovistajien kertomukšet
заслушаться, заслушиваться jiähä kuuntelomah
засмеяться ruveta nakramah, alkua nakrua, nakreutuo
засмолить tervata; ~ лодку tervata veneh
засмотреться, засматриваться kaččoutuo; ~ на ребёнка kaččoutuo lapšeh
засну||ть, засыпáть uinota; ребёнок устал и быстро ~л lapši vaipu ta ruttoh uinosi
засов šalpa; закрыть ворота на ~ panna veräjät šalpah
засол 1. (*от* засолить) šuolauš **2.** (*качество соления*): огурцы слабого ~а vähä|šuolaset okurčat; рыба пряного ~а mavušettu kala
засолить, засаливать šuolata, panna šuolah; ~ рыбы на всю зиму šuolata kalua koko talvekši
засолиться, засаливаться (*просолиться*) šuolautuo
засорённ||ый ruhkasa, likani; ~ая вода ruhkasa vesi
засори||ть, засорять 1. (*замусорить*) ruhkauttua, lijata; ~ двор ruhkauttua piha **2.** (*наполнить собой*) vallata; мокрица ~ла поле vesiheinä valtasi pellon **3.** (*повредить чем-л. попавшим внутрь*) typpeyttyä, šuattua ruhkua, ruhkauttua; ~ канализацию typpeyttyä viemäri; ~ глаз šuattua ruhka šilmäh
засор||иться, засоряться (*загрязниться, испортиться, повредиться*) ruhkautuo, likautuo, typpeytyö; раковина ~илась pešuallaš typpeyty; глаз ~ился šilmäh mäni ruhka
засох||нуть, засыхать 1. (*высохнуть*) kuivua; ручеёк засох puroni kuivi **2.** (*завянуть*) kuoleutuo; цветы ~ли без полива kukat kuoleuvuttih kaštelomatta
засохш||ий kuiva, kuihtunut, kälväkkä; ~ая прошлогодняя трава kulo; ~ая сосна nika
заспорить alkua kiistyä, ruveta kiistämäh
застава 1. (*место въезда в город*) vartijo; пограничная ~ rajavartijo **2.** (*пограничный отряд*) raja|vartijo|joukko
заставить[1], заставлять 1. (*занять всю площадь*) täyttyä; ~ стол посудой täyttyä stola ašteilla **2.** (*загородить*) panna eteh; ~ дверь стульями panna stuulat oven eteh
заставить[2], заставлять (*принудить*) pakottua; ~ слушать pakottua kuuntelomah; ~ работать pakottua ruatamah, ruattua
заставка 1. (*орнамент или рисунок в книге*) alku|korisseh, tunnuš|kuva **2.** (*музыкальное заполнение паузы*) musiikki|väli
заста||ть, застáвать tavottua; я не ~л его дома mie en tavottan häntä koissa
застегнуть, застёгивать panna kiini, panna nappih, napittua; ~ рубашку на все пуговицы panna kaikki paijan napit kiini; ~ рукава panna hiemanšuut nappih; ~ кнопку panna

näppäri kiini; ~ молнию panna vetoket't'u kiini; ~ ворот рубашки на булавку panna paijan kaklušta hakanieklalla kiini

застегну||ться, застёгиваться panna kiini, panna nappih, männä kiini; ~ на все пуговицы panna kaikki napit kiini; молния не ~лась vetoket't'u ei männyn kiini

застеклить, застеклять lasittua; ~ окна lasittua ikkunat, panna lasit ikkunoih

застенок tyrmä, vankila

застенчиво ujošti, kainošti

застенчивый ujo, kaino, čuippo

застёжка 1. (*пуговица*) nappi, luštu **2.** (*кнопка*) näppäri **3.** (*молния*) laisan|nappi, veto|ket't'u **4.** (*крючок*) hakani **5.** (*липучка*) liima|nauha

засти||чь, застигать tavottua; дождь ~г нас на озере vihma tavotti meijät järvellä

застой 1. (*отсутствие движения*) šeisattumini; ~ воды в трубах vejen šeisattumini putkiloissa **2.** (*о состоянии общественной жизни*) lama-aika

застолье 1. (*праздничный стол*) pruasniekka|stola **2.** (*гости на празднике*) vierahat

застраховать vakuuttua; ~ машину vakuuttua auto

застраховаться hommata vakuutuš; ~ от пожара hommata palovakuutuš

застроить rakentua; ~ весь берег банями rakentua täyši ranta kylyö

застроиться, застраиваться tulla rakennetukši täyteh

застройк||а rakennuš, rakentamini; правила ~и rakennušširnnöt

застря||ть, застревать tarttuo; машина ~ла в грязи auto tarttu likah; кость ~ла в горле luu tarttu keroseh

заступ rauta|lapie

заступиться, заступаться puoluštua; ~ за слабого puoluštua heikkuo

заступни||к, ~ца puoluštaja

заступничество puoluššuš, puoluštamini, puoluššanta

застывший 1. (*ставший густым, твёрдым*) hyytynyt; ~ холодец hyytynyt stuuteni **2.** (*оцепенелый*) jähmettynyt, liikkumatoin; ~ от ужаса взгляд kauhušta jähmettynyt kačahuš

застыдиться alkua hävetä, ruveta häpiemäh, huijota

застынуть, застыть 1. (*стать густым, твёрдым*) hyytyö **2.** (*оцепенеть*) jähmettyö

засуетиться ruveta touhuomah, alkua touhuta

засунуть, засовывать (*внутрь, под что-л.*) pistyä, korjata; ~ руки в карманы pistyä kiät kormanoih; ~ письмо под книги korjata kirjani kirjojen alla

засуха kuivuš, pitkä|aikani pouta

засухоустойчивость pouvan|keštävyš

засухоустойчивый poutua|keštäjä

засушлив||ый kuiva, pouta=; ~ое лето kuiva kešä; ~ климат kuiva ilmašto

засы́па||ть, засыпать 1. (*заполнить доверху*) täyttyä; ~ канаву мусором täyttyä oja ruhkalla **2.** (*покрыть слоем чего-л. сыпучего*) peittyä; ~ камни песком peittyä kivet čuurulla; землю ~ло снегом lumi peitti muan; ~ землёй mullata

засыпка 1. (*заполнение доверху*) täyttämini, täyttö **2.** (*покрытие слоем чего-л. сыпучего*) kattamini, katanta, peittämini

затаить, затаивать (*сохранить чувства, мысли*) pityä mieleššä; ~ злобу kantua vihua

затащи||ть, затаскивать 1. (*втащить*) völjätä; ~ сумки в вагон völjätä laukut vaunuh **2.** (*увести далеко*) viijä, kulettua, šuattua; котёнок ~л игрушку под кровать kiššanpentu vei kukkasen šänkyn alla

затвердевание kovennuš, kovettumini

затвердел||ый kovettunut; ~ая земля kovettunut mua

затверде||ть, затвердевать kovettuo, koveta; наст ~л hanki koveni

затвор (*запирающее устройство машин, механизмов*) lukku; ~ ружья pyššyn lukku

затворить, затворять (*закрыть*) panna kiini, panna umpeh; ~ калитку panna veräjä kiini

затвориться, затворяться 1. (*об окне, о двери*) männä kiini, männä umpeh **2.** (*оставшись в помещении, закрыть за собой дверь*) šalpautuo; ~ в своей комнате šalpautuo omašša huonehešša

затворни||к, ~ца erakko; всю жизнь прожить ~ком koko ikä elyä erakkona

затейлив||ый 1. (*причудливый, замысловатый*) mutkikaš, moni|mutkani, koukeroini; ~ая брошь koukeroini rintarošši **2.** (*изобретательный*) konštikaš; ~ рассказчик konštikaš kertoja

затейник 1. (*выдумщик*) kekšijä, hokšija **2.** (*организатор массовых развлечений*) huvi|järješтäjä

затем 1. (*после этого, потом*) šiitä, šen jälkeh; ~ мы приняли это решение šiitä myö luatima tämän piätökšen **2.** (*далее*) šiitä, ielläh; ~ мы отправились к знакомым šiitä läksimä tuttavien luokši **3.** (*с той целью, для этого*) šen vuokši, šen tähen, šentäh; ~ я и пришёл сюда šen vuokši mie tulinki tänne

затемни||ть, затемнять 1. (*сделать тёмным*) pimentyä, pimeyttyä, tummentua; высокое здание ~ло двор korkie rakennuš pimeytti pihan **2.** (*замаскировать*) pimentyä; ~ окна шторами pimentyä ikkunat verholoilla **3.** (*запутать*) hämärryttyä; ~ расследование дела hämärryttyä asien tutkintua **4.** (*помрачить*) pimentyä; ~ сознание pimentyä äly

затенить, затеня||ть pimentyä; высокие деревья ~ют комнату korkiet puut pimennetäh huonehta

затереть, затирать hankata, pyyhkie pois; ~ старую надпись pyyhkie pois vanha kirjutuš

затерявш||ийся kavotettu; ~аяся вещь kavokki

затеря||ться (*стать невидимым, незаметным*) katuo; тропинка ~лась среди травы polku kato heinikössä; ~ в толпе katuo rahvašjoukošša

затесать 1. (*заострить*) veštyä, terottua; ~ жердь с одного конца veštyä riuku yheštä piäštä **2.** (*сделать затёс, зарубку*) luatie veššoš, merkitä veššokšella

зате||чь, затекать 1. (*проникнуть*) valuo; вода ~кла в подвал vesi valu karšinah **2.** (*онеметь*) muurehtuo; нога ~кла jalka muurehtu **3.** (*распухнуть, отечь*) puhaltuo, turpuo; рана ~кла huava puhaltu

зате||я 1. (*замысел*) ajatuš, homma; полезная ~ hyövyllini homma **2.** (*забава*) kujeh; ~ям нет конца kujehilla ei ole loppuo

затёс veššoš; они шли и делали на деревьях ~ы hyö matattih ta luajittih puih veššokšie

затихать hilletä; голоса стали ~ iänet alettih hilletä

затишье 1. (*безветрие*) tyynyš, tyyni **2.** (*тишина*) hil'l'aisuš **3.** (*приостановка*) hil'l'aisuš

заткнуть, затыкать 1. (*закрыть*) typpie, tilkitä, korkita; ~ дымник в бане typpie kylyn reppänä; ~ щели мхом tilkitä ravot šammalella; ~ бутылку пробкой panna pulloh korkki **2.** (*засунуть за что-л.*) pistyä; ~ топор за пояс pistyä kirveš vyön alla

заткнуться, затыкаться (*закупориться*) typpeytyö

затмение (*небесного светила*) pimennyš; ~ Луны kuunpimennyš

затми||ть, затмевать 1. (*заслонив, сделать невидимым*) pimentyä; тучи ~ли всё небо pilvet pimennettih koko taivaš **2.** (*отодвинуть на задний план*) jättyä varjoh; она ~ла всех своей красотой hiän omalla kaunehuollah jätti kaikki varjoh

зато 1. (*но, в то же время, однако*) ka, onnakko; квартира

хоть и дорогая, ~ хорошая korttieri vaikka on kallis, ka on hyvä **2.** (*поэтому, вследствие этого*) šentäh, šen vuokši; ты не был готов вовремя, ~ и не успел со всеми šie et ollun aikanah valmis, šentäh et ni kerinnyn kaikkien kera

затоваренность liika tavara|miärä; ~ магазина kaupan liika tavaramiärä

затоварить, затоваривать täyttyä tavaralla

затолкать, заталкивать (*толкая, заставить передвинуться*) pukata, tunkie; ~ машину в гараж pukata auto tallih

затон 1. (*речной залив, заводь*) joven|poukamo **2.** (*место стоянки и ремонта речных судов*) talvehtimis|paikka

затонуть upota, männä pohjah

затопить[1], затапливать (*зажечь топливо*) panna lämpiemäh; ~ баню panna kyly lämpiemäh

затопи||ть[2], затапливать 1. (*залить водой*) jättyä vejen alla, noušša; половодье ~ло остров tulvan aikana šuari jäi vejen alla; вода ~ла погреб vesi nousi karšinah **2.** (*пустить ко дну*) upottua, hukuttua

затоплени||е 1. (*погружение в воду*) upottamini, upotuš **2.** (*половодье*) vejen valtah joutumini; зона ~я tulva-aloveh

затоптать, затаптывать 1. (*замять при хождении*) tallata, hävittyä talluamalla; ~ снег tallata lumi; ~ посевы talluamalla hävittyä kylvöt **2.** (*топча, вдавить*) tallata; ~ окурок в землю tallata tupakinšätkä muah

затормози||ть, затормаживать jarruttua; поезд ~л juna jarrutti; ~ движение olla liikentehen jarruna

заточить (*сделать острым*) terottua, tahkota, hivuo; ~ нож terottua veičči; ~ топоры tahkota kirvehet; ~ косу hivuo viikateh

заточка terotuš, tahkuonta, tahkuomini; ~ сверла poran terotuš; ~ топора kirvehen tahkuomini

заточный terotuš=; ~ станок terotuškoneh

затрата männö, kulutuš, hukkauš; ~ времени ajanhukkauš

затратить, затрачивать käyttyä, kuluttua; ~ много сил panna äijän voimie

затреща||ть alkua rišata, ruveta rišajamah, alkua rišahella, ruveta rišahtelomah, rišeytyö; лёд ~л под ногами jiä alko rišata jalkojen alla

затрону||ть, затрагивать 1. (*коснуться*) košettua, koškie; пуля ~ла кость pulikka košetti luuta; у него ~то лёгкое hänellä on vikua keuhkošša **2.** (*взволновать, встревожить*) koškie; этот разговор больно ~л меня tämä pakina kipiešti koški miuh ◊ затронуть за живое ottua ärällä

затруднени||е 1. (*трудноустранимая помеха*) vaikevuš, ahinko, vaššuš; встретиться с ~ями joutuo vaikevukših **2.** (*сложные обстоятельства*) vaikie tilanneh, pula; быть в ~и olla vaikiešša tilantehešša

затруднённ||ый vaikie; ~ое дыхание vaikie henkityš

затруднительность vaikevuš

затруднительный vaikie

затруднить, затрудня||ть 1. (*обременить чем-л.*) tuuvva vaikevukšie **2.** (*сделать трудным*) vaikeuttua, luatie vaikiemmakši; дым ~ет дыхание šavu vaikeuttau henkityštä; ~ доступ vaikeuttua piäšy

затрудни||ться, затрудняться 1. (*испытать затруднение*) olla vaikiena; он ~лся с ответом hänen oli vaikie vaššata **2.** (*усложниться*) männä vaikiemmakši; в темноте движение ~лось pimieššä kulku mäni vaikiemmakši

затухание 1. (*об огне*) šammumini, šammunta **2.** (*прекращение*) loppumini

затхлость tummehtuneisuš

затхл||ый tummehtunut; ~ая вода tummehtunut vesi; становиться ~ым tummehtuo, lemmehtyö

затыл||ок taka|raivo, niska; удариться ~ком kolahuttua takaraivo ◊ становиться в затылок šeisattuo peräkkäh

затычка type, typpö; деревянная ~ puini typpö; ~ в лодке, ~ в бочке tappi ◊ в каждой бочке затычка joka paikan höylä

затяжка 1. (*от* затягивать) tiukentamini; ~ болта pultin tiukentamini **2.** (*вдох табачного дыма*) šavu|henki **3.** (*в обувном производстве*) venytyš

затяжн||ой 1. (*продолжительный*) pitällini, pitkä|aikani, pitkä; ~ая болезнь pitällini tauti; ~ дождь pitkäaikani vihma; ~ая весна pitkä kevät **2.** (*узел*) juokšu|šolmu

затяну||ть, затягивать 1. (*туго стянуть*) kiinittyä; ~ узел kiinittyä šolmu **2.** (*втянуть во что или чем*) imie; пылесос ~л пуговицу pölynimuri imi napin **3.** (*вовлечь во что-л.*) vetyä, houkutella; ~ в компанию vetyä joukkoh **4.** (*покрыть слоем чего-л.*) kattua; мороз ~л лужи льдом pakkani katto liäšöt jiällä; небо ~ло тучами taivaš mäni pilveh **5.** (*заживить рану*) pareta, männä umpeh; рану ~ло быстро huava pareni rutto **6.** (*задержать осуществление чего-л.*) viivytyä, venytellä, pitvitellä; рассмотрение этого дела преднамеренно ~ли tämän asien käsittelömistä tahallah viivytettih

затяну||ться, затягиваться 1. (*затянуть себя*) kiinittyö, tiukentua; ~ поясом tiukentua vyötä **2.** (*завязаться*) vetäytyö, männä; петля ~лась petla vetäyty umpeh **3.** (*покрыться лёгким слоем*) vetäytyö, männä; небо ~лось тучами taivaš mäni pilveh; речка ~лась ряской joki limautu; ~ облаками lientyö **4.** (*зажить, о ране*) männä umpeh, ummistuo, pareta **5.** (*втянуть в себя дым при курении*) vejältyä iččeh tupakkišavu **6.** (*замедлиться, продлиться*) jatkuo, viivyštyö

зауженный kaijennettu, čohera

зауживаться kaijeta

заузить, зауживать kaijentua; ~ рукава kaijentua hiemat; ~, стягивая čupistua

заумно äkki|viisahašti

заумн||ый äkki|viisaš, viisaštelija; ~ые речи äkkiviisahat pakinat

заунывно ikäväšti

заунывн||ый ikävä; ~ая песня ikävä laulu

заупрямиться peniytyö, juoniutuo; эта лошадь может в дороге ~ tämä heponi voit peniytyö matalla; он может ~ без видимой причины hiän voit juoniutuo näkyväisettä šyyttä

заурчать 1. (*о собаке*) ureutuo, ruveta urajamah, alkua urata **2.** (*о желудке*) kureutuo, ruveta kurajamah, alkua kurata

заурядный keškin|kertani, tavallini; ~ человек tavallini ihmini

заусеница 1. (*на пальце*) kynši|nahka **2.** (*техн.*) piikki

заучивание opaštumini; ~ наизусть ulkuota opaštumini

заучить, заучивать opaštuo, oppie; ~ стихотворение opaštuo runo

захват 1. (*присвоение*) vallotuš, valtuamini, anaššuš; ~ власти vallan anaššuš **2.** (*охватываемое пространство*) ala; ширина ~а плуга vältin kiäntölevevyš **3.** (*приспособление для захватывания*): клещевой ~ tukkišakšet; ~ для трелёвки juontopihti **4.** (*спорт.*) otto, lukku; ~ кисти käsilukku

захвати||ть, захватывать 1. (*взять*) anaštua, šiepata, ottua; ~ горсть ягод šiepata kopra marjua **2.** (*взять с собой*) ottua matkah; ~ нужные вещи ottua matkah tarpehet tavarat **3.** (*охватить*) vallata; огонь ~л весь дом tuli valtasi koko talon **4.** (*взять силой, овладеть*) vallottua; ~ чужую территорию vallottua vieraš aloveh

захватническ||ий vallotuš=, anaššuš=; ~ая политика vallotušpolitiikka

захватчи||к, ~ца vallottaja, anaštaja

захватывающ||ий miellyttävä, jännittävä; ~ рассказ miellyttävä kertomuš; ~ее событие jännittävä tapahuš

захлебну||ться, захлёбываться 1. (*задохнуться или поперхнуться*) läkähtyö, juuttuo; ~ дымом juuttuo šavuh **2.** (*почувствовать затруднение, перебои в дыхании*) läpehtyö; ~ от слёз läpehtyö kyynälih **3.** (*заглохнуть*) šammuo

4. (*потерпеть неудачу, получить отпор*) männä myttyh; атака ~лась hyökkäyš mäni myttyh

захлопать alkua räpyttyä, ruveta räpyttämäh; ~ в ладоши alkua räpyttyä käsillä; ~ глазами ruveta räpyttämäh šilmillä; ~ дверьми alkua ločkuttua ovija

захлопну||ть, захлопывать 1. (*резко закрыть*) paukahuttua, paukata kiini; ~ дверь paukahuttua ovi kiini **2.** (*быстро закрыв, поймать*) napata kiini; капкан ~л лисью лапу anša nappasi kiini revon käpälän

заход 1. (*закат небесного светила*) lašku; ~ солнца päivän lašku **2.** (*вход, проникновение*) käynti; ~ в порт šatamah käynti

заходить[1] *см.* зайти

заходить[2] (*начать ходить*) alkua kävellä, ruveta kävelömäh

захолустн||ый šyrjä=, korpi=; ~ая деревня korpikylä

захолустье perukka, šyrjä|šeutu

захоронени||е 1. (*погребение*) hautauš, hauvuanta, hautuamini; место ~я hautaušpaikka **2.** (*могила*) hauta; раскопки ~й hautakaivokšet

захоронить hauvata

захоте||ть ruveta himottamah; ~ выйти на улицу ruveta himottamah pihalla; он ~л пить häntä rupesi janottamah; он ~л ещё поговорить hänellä mieli luati vielä paissa

захудалый paha|raiska; ~ дом paharaiska talo

зацвести[1] (*о стоячей воде*) alkua märkie, ruveta märkimäh

зацвести[2] (*начать цвести*) alkua kukkie, ruveta kukkimah

зацепить, зацеплять 1. (*захватить, поддеть крючком*) ottua kiini; ~ бревно багром ottua kekšillä hirši kiini **2.** (*укрепить, цепляя за что-л.*) kiinittyä; ~ лодку к кораблю kiinittyä veneh laivah **3.** (*задеть*) košettua, šipaissa; ~ нечаянно hairivošša košettua; ~ рукой книгу šipaissa kiällä kirja

зацепиться, зацепляться tarttuo, jiähä kiini; ~ рукавом за гвоздь tarttuo hiemašta nuaklah

зацепка 1. *см.* зацепление **2.** (*техн.*) haka, koukku

зацепление tarttumini; зубчатое ~ hammaštumini

зациклиться, зацикливаться jiähä kiini, olla kiini, tarttuo; ~ на своём проекте jiähä omah projektih kiini, tarttuo omah projektih

зачарованный ihaštunut; ~ взгляд ihaštunut kačahuš

зачатие šikiemini

зачат||ок 1. (*первоначальная форма, зародыш*) alku|muoto **2.** (*росток*) itoni **3.** (*рудимент*) rudimentti **4.** (*первые признаки существования*) alku; ~ки новых отношений uušien välien alku

зачать, зачинать (*забеременеть*) jykeytyö, vaččautuo, tulla pakšukši

зачем mintäh, mitä varten, mitä varoin; он ~-то позвонил hiän mintäh lienöy on šoittan; ~ ты взял эту книгу? mitä varten otit tämän kirjan?

зачеркнуть, зачёркивать vetyä viiva piällä; ~ лишние слова liikojen šanojen piällä vetyä viiva

зачерне||ть 1. (*затемнеть*) alkua muššottua, rupesi muššottamah; на снегу ~ли проталины lumella alettih muššottua pälvet **2.** (*стать чёрным*) muštuo; стены ~ли от дыма šeinät muššuttih šavušta

зачернить, зачернять muššentua

зачерпнуть, зачерпывать ammultua; ~ воды из колодца ammultua vettä kaivošta

зачерствелый kašattunut; ~ хлеб kašattunut leipä

зачерстветь kašattuo

зачесать, зачёсывать (*зачёсывая, уложить волосы*) šukie, kammata; ~ волосы назад šukie tukat tuakšipäin

зачесаться (*начать чесаться*) kupeutuo, alkua kuvata, ruveta kupajamah

зачесть, зачитывать 1. (*учесть каким-л. образом*) panna lukuh, ottua lukuh, laškie; ~ дни в счёт отпуска laškie päivät loman čottah **2.** (*поставить в зачёт*) hyväkšyö; преподаватель зачёл работу opaštaja hyväkšy työn

зачёт 1. (*от* зачесть 1) lukuh ottamini, lukuh panomini **2.** (*оценка*) hyväkšymini **3.** (*проверка знаний*) tarkissuš, väli|tentti

зачинщи||к, ~ца alottaja, alkuh|panija; ~ ссоры riijan alottaja

зачисление ottamini, hyväkšymini

зачислить, зачислять 1. (*включить в число*) ottua, hyväkšyö; ~ в штат ottua virkah **2.** (*финанс.*): ~ на счёт panna tilillä

зашипеть alkua čihaissa, ruveta čihaisomah, alkua šihata, ruveta šihajamah

зашить, зашивать 1. (*починить*) ommella kiini; ~ прореху ommella reikä kiini **2.** (*упаковать, скрепив швом*) ommella; ~ посылку в ткань ommella paketti kankahah **3.** (*обить*) vuorata; ~ перегородку фанерой vuorata välišeinä vanerilla

зашуме||ть alkua hälissä, ruveta hälisömäh, alkua kohissa, ruveta kohisomah, alkua humissa, ruveta humisomah; дети ~ли lapšet alettih hälissä; море ~ло meri alko kohissa; лес ~л meššä alko humissa

защемить[1]**, защемлять** (*стиснуть*) puristua; ~ проволоку клещами puristua rautalanka hohtimilla

защеми||ть[2] (*начать щемить*) alkua ahistua, ruveta ahistamah; ~ло в груди alko rintua ahistua

защипать (*соединить края теста*) ummistua; ~ пирог ummistua piirua

защипнуть, защипывать krupittua; ~ калитки krupittua kalitan laijat

защит||а 1. (*заступничество*) puoluššuš, puoluššanta, šuojelu; ~ отечества oman muan puoluššanta; взять под ~у puoluštua; ~ от коррозии šuojelu ruoštumisešta; ~ прав oikeukšien šuojelu; способы ~ы šuojelukeinot **2.** (*то, что защищает*) šuoja, turva; капюшон куртки – хорошая ~ от ветра takin huppu on hyvä šuoja tuulelta **3.** (*спорт.*) puoluššuš; игроки ~ы puoluššušpeluajat **4.** (*диссертации, диплома*) väittely

защитительн||ый puoluššuš=; ~ая речь puoluššušpakina

защитить, защищать 1. (*оборонять*) puoluštua, šuojella **2.** (*в суде*) puoluštua, oikaissa **3.** (*диссертацию, диплом*) väitellä

защититься, защищаться 1. (*обороняться*) puoluštautuo **2.** (*отстаивать свои убеждения*) puoluštautuo **3.** (*предохранять себя от воздействия чего-л.*) šuojella iččie, šuojautuo

защитник 1. (*тот, кто защищает*) puoluštaja, šuojelija **2.** (*адвокат*) puoluštaja, advokatti **3.** (*спорт.*) puoluššuš-|peluaja

защитн||ый 1. (*от* защита) šuoja=; ~ые очки šuojalasit **2.** (*серовато-зелёная с коричневым оттенком ткань*) kenttä|harmua

защищённость: социальная ~ человека ihmisen sosiali|turva

заявитель ilmottaja, ilmotukšen luatija

заявить, заявлять ilmottua; ~ о согласии ilmottua šuoštumisešta; ~ в полицию ilmottua poliisih; ~ на чемпионат мира двух спортсменов ilmottua muajilmanmeštaruuškisoih kakši urheilijua

заявка 1. (*заявление о своих правах*) anomuš **2.** (*требование на получение*) tilauš; ~ на билеты lipputilauš

заявление 1. (*официальное обращение*) ilmotuš, tiijon|anto; сделать ~ antua ilmotuš **2.** (*прошение*) anomuš; написать ~ на отпуск kirjuttua loma-anomuš

заядлый uuraš, innokaš; ~ рыбак uuraš kalaštaja; ~ игрок innokaš peluaja

заяц (*зоол.*) jänis; ~-беляк meššäjänis; ~-русак peltojänis; золотистый ~ kultajänis

заячий jäniksen; ~ мех jäniksen nahka ◇ заячий гостинец jäniksen kostinčča; заячья губа ristihuuli, halkihuuli
заячий клевер *см.* вязель
звание arvo|nimi; ~ профессора professorin arvonimi; высшее воинское ~ korkein šotilašarvo
званый kučuttu; ~ гость kučuttu vieraš; ~ обед juhlapäivällini
зва||ть 1. (*голосом, жестом*) kučču; ~ на помощь kučču apuh **2.** (*называть по имени, кличке, прозвищу*) kučču, nimittyä, pakauttua; все ~ли его просто дедом kaikin kučuttih häntä vain ukokši **3.** (*манить*) viehättyä
звезда 1. (*небесное светило*) tähti; Полярная ~ Pohjoistähti **2.** (*о знаменитом человеке*) =tähti; ~ экрана filmitähti **3.** (*геометрическая фигура*) tähti; пятиконечная ~ viisikantani tähti; Кремлёвские звёзды Kremlin tähet ◇ он звёзд с неба не хватает hiän ei tähtijä taivahalta tavottele; родиться под счастливой звездой šyntyö onnen tähen alla
звездовик (*бот.*) mua|tähti
звездообразный tähenmoini, tähen|muotoni; ~ цветок tähenmoini kukka
звездопад tähti|šaje, tähtien|lento
звездчатка (*бот.*) tähtimö; ~ средняя vesiheinä; ~ злачная heinätähtimö
звен||еть 1. (*издавать звук высокого тембра*) helissä, kilissä; бубенцы ~ят kulkuset helissäh **2.** (*звучать со звоном*) helätä; в кармане мелочь ~ит kormanošša heläjäy hieno raha
звено 1. (*отдельная часть цепи*) renkaš **2.** (*самое мелкое подразделение организационной структуры*) ryhmä, työ|ryhmä; полеводческое ~ peltotyöryhmä
звенящий helisijä, kilisijä
звереть männä raivokši
зверёк elukka
зверёнок pentu, penikkä
зверобой обыкновенный (*бот.*) kuisma
зверовод eläin|hoittaja
звероводство eläin|hoito|talouš
звероводческий eläin|hoito|talouš=
зверолов mečäštäjä
звероловный: ~ промысел mečäššyš
зверь elukka, peto; ~ морской merielukka; ~ лесной eläin, mečänelävä
звёздн||ый tähti=, tähtini; ~ дождь tähtišaje; ~ое небо tähtini taivaš; ~ая система tähtikunta
звёздочка 1. (*маленькая звезда*) tähtini **2.** (*белое пятно на лбу домашнего животного*) pilkku **3.** (*зубчатое колесо*) tähti|pyörä **4.** (*условный типографский знак*) tähti-|merkki
звон helinä, šoitto; ~ колоколов kellojen šoitto
звонарь kellon|šoittaja
звони||ть šoittua; ~ в церковный колокол šoittua kirikön kelluo; ~ в дверь šoittua ovikelluo; телефон ~т telefoni šoittau; будильник ~т kello herättäy
звонкий 1. (*звучный*) helie; ~ голос helie iäni **2.** (*грамм.*): ~ согласный šoinnillini konsonantti
звонко heliešti, heläkäšti; ~ смеяться heliešti nakrua
звонкоголосый helie|iänini
звонница kello|torni
звонок 1. (*металлический колокольчик*) čilli, kello; ~ электрический šähkökello; ~ дверной ovikello **2.** (*звуковой сигнал*) šoitto; ~ на урок šoitto tunnilla **3.** (*телефонный разговор*) telefoni|šoitto, šoitto; ~ с работы šoitto työpaikalta
звук 1. (*звучание голоса*) iäni; посторонний ~ šivuiäni **2.** (*звук речи*) iänneh; гласный ~ vokali; согласный ~ konsonantti **3.** (*эхо*) kaiku, kajahuš ◇ не слышно ни звука ei kuulu ni hiiren hiiskahušta
звуков||ой iäni=; ~ сигнал iänimerkki; ~ое кино iänikino
звукозаписывающ||ий iänissyš=; ~ая аппаратура iänissyšlaittehet
звукозапись iänissyš, nauhotuš
звукоизоляционн||ый iäni|erissyš=; ~ые материалы iänierissyšainehet
звуконепроницаемый iäntä|pitäjä
звукооператор iäni|tarkaštaja
звукопоглощающий iäntä|imijä
звукоподражание matkimini
звукопроницаемый iäntä|levittäjä
звукорежиссёр iäni|šuunnittelija
звучание iäni, kaiku, kajahtelu; ~ гитары kitaran iäni; ~ песни laulun kaiku
звуч||ать 1. (*издавать, производить звук*) kuuluo, kaikuo, kajahella **2.** (*проявляться в голосе*) tuntuo; в голосе ~ала радость iäneššä tuntu ilo **3.** (*восприниматься*) kuuloštua, näyttyä; это ~ит правдиво tämä kuuloštau tovelta
звучно heliešti, heläkäšti
звучн||ый helie, heläkkä; ~ые бубенцы heläkät kulkuset
звяканье helinä
звякать heläyttyä, helätä
звякнуть helähtyä, kalahtua
зги: ни ~ не видно pilkko|pimie, umpi|pimie
здани||е talo, rakennuš; ~ школы koulun rakennuš; за этим ~ем tämän talon takana
здесь 1. (*в этом месте*) tiälä, täššä, tänne, tiältä; ~ тихо tiälä on rauhallista; ~ моё рабочее место täššä on miun ruatopaikka; оставь ~ jätä tänne; возьмёшь ~ otat tiältä **2.** (*в этом случае*) täššä tapahukšešša; ~ я не могу помочь täššä tapahukšešša mie en voi auttua ◇ одна нога здесь, другая там jalka šielä, toini tiälä
здешн||ий täkäläini, paikallini; ~ие обычаи paikalliset tavat
здороваться tervehtie, (*за руку*) kätellä
здоров||ый 1. (*не больной*) terveh; ~ ребёнок terveh lapši; похожий на ~ого tervehennäköni **2.** (*разумный, правильный, хороший*) terveh; ~ образ жизни tervehet elämäntavat **3.** (*полезный*) tervehellini; ~ая пища tervehellini ruoka **4.** (*полный сил*) täyši|väkini
здоровье tervehyš; хорошее ~ hyvä tervehyš; заботиться о ~ huolehtie tervehyöštä; жаловаться на ~ valittua tervehyttä ◇ на здоровье tervehyökši
здравниц||а parentola, lepo|koti; отдыхать в ~е levähellä lepokojissa; детская ~ lapšien parentola
здраво järköväšti; рассуждать ~ jutella järköväšti
здравомыслящий täyši|järkini
здравоохранени||е tervehyš|hoito; отдел ~я tervehyšhoitoošašto
здравпункт liäkintä|ašema
здравствуй terveh, čolon terveh
зебра[1] (*зоол.*) sepra
зебра[2] (*разметка на проезжей части улицы*) poikki|tien viivotuš
зевать haikotteliutuo, haikotella
зева||ться haikotuttua; ему так ~ется häntä niin haikotuttau
зевота, зевок haikotuš; напала ~ rupesi haikotuttamah
зелене||ть 1. (*становиться зелёным*) vihertyö, vihantuo; поля и леса ~ли pellot ta mečät alettih vihertyö; бронза со временем ~ет bronssi ajan mukah vihertyy **2.** (*всходить*) oraštuo, vihantuo
зеленушка[1] (*бот.*) vihrie|šieni
зеленушка[2] (*птица*) vihrie|peiponi
зеленушка[3] (*рыба рулёна*) vihrie|ahven
зелен||ь 1. (*зелёный цвет*) vihrevyš **2.** (*овощи и травы, употребляемые в пищу*) kašvikset **3.** (*зелёная краска*) vihrie; медь покрылась ~ью kuparin pinta on vihertyn

зелёнка 1. (*обеззараживающее средство*) viher|vesi **2.** (*корм*) rehu|kašvit
зелён||ый 1. (*цвет*) vihrie, vihanta; ~ые листья vihriet lehet; ~ое платье vihrie mekko; ~ая трава ruoho **2.** (*поросший растительностью*) vihrie; ~ая зона vihrie aloveh **3.** (*состоящий из свежей зелени*) vihanneš=; ~ корм vihannešrehu; ~ые щи šuolaheinäkeitto **4.** (*недозрелый*) ruaka; лесные ягоды ещё ~ые meččämarjat ollah vielä ruat **5.** (*очень юный*) maito|šuu; ~ возраст maitošuuikä
земельный mua=; ~ участок mua-ala
землевладелец muan|omistaja
землевладение muan|omissuš
земледелец muan|viljelijä, mua|mieš
земледельческ||ий muan|viljelyš=; ~ие орудия muanviljelyšvehkehet
землепользование muan|käyttö
землепользователь muan|käyttäjä
землеройка водяная (*зоол.*) čupi|hiiri, vesi|mykrä
землетрясение muan|tärissyš
землеустройство muan|käyttö|järješšyš
землистый 1. (*содержащий много земляных частиц*) multani, multamaini; ~ торф multamaini turveh **2.** (*о цвете лица, кожи*) mullan|harmua
земл||я 1. (*астр.*) Mua **2.** (*место жизни*) koti|mua **3.** (*суша*) mua, manner **4.** (*верхний слой, грунт, почва*) mua, multa, mua|perä; пахотная ~ kyntömua; под ~ёй muan alla; не оставляй рюкзак на ~е, подними на пень elä jätä reppuo muaperäh, nošša kannon piäh **5.** (*территория*) mua; целинная ~ uuvvismua; колхозные ~и kolhosin muat; ближе к ~е muahempana; по ~е maisin ◊ достать из-под земли ečči vaikka muan ravošta; провалиться сквозь землю männä muašta läpi; быть между небом и землёй olla muan ta taivahan välillä
земляк muan|mieš; мы с ним ~и myö olemma hänen kera muanmiehet
земляника (*бот.*) meččä|manšikka
землянка mua|maja
землян||ой mua=, multa=; ~ые работы muatyöt; ~ вал multapenker
землячество oša|kunta; Калевальское ~ Kalevalan ošakunta
земноводные skokuna|elukat
земн||ой 1. mua=, muan, muan=; ~ шар muapallo; ~ая поверхность muanpinta **2.** (*обыденный*) tavallini; ~ые заботы tavalliset huolet
зеркало 1. peili; круглое ~ pyörie peili; вогнутое ~ kovera peili; выпуклое ~ kupera peili; кривое ~ viäristäjä peili; ~ озера järven peilipinta **2.** (*перен.*) peili, peili|pinta; глаза – ~ души šilmät ollah šielun peili
зеркальн||ый 1. peili=; ~ шкаф peiliškuappi; ~ое отражение peilikuva **2.** (*обладающий гладкой поверхностью*) peili=; ~ая гладь озера peilityyni järven pinta
зерн||о 1. (*плод и семя злаков, растений*) jyvä; ~ пшеницы vehnäjyvä; обильный ~ом jyväkäš **2.** (*отдельная частица вещества*) jyväni, muruni; жемчужное ~ šimčukkamuruni **3.** (*исходное начало*) jyväni
зернобобов||ый herneh|kukkani; ~ые культуры hernehkukkaset kašvit
зернов||ой vil'l'a=; ~ые культуры vil'l'akašvit
зернокомбайн leikkuu|puimuri
зерноочистительный vil'l'an|puhaššuš=; ~ агрегат vil'l'anpuhaššuškoneh
зернохранилище vil'l'a|varašto
зёрнышко jyväni, šiemen; величиной с маковое ~ unikinšiemenen kokoni
зигзаг siksakki
зим||а talvi; каждую ~у joka talvi; на ~у talvekši; ~ой talvella; остаться на ~у jiähä talvekši; ~у и лето kešät talvet
зимн||ий talvi=, talvini; ~ сезон talvikauši; ~ вечер talvi-ilta; ~ее время talviaika
зимник talvi|tie
зимовать talvehtie, viettyä talvie; утки остались ~ на речке šoršat jiätih talvehtimah jovella; ~ на даче viettyä talvie kešämökillä ◊ показать где раки зимуют näyttyä mistä kana kušou
зимовка 1. (*действие*) talvehtimini, talven|vietto **2.** (*место или помещение*) talvehtimis|paikka, talvi|maja
зимородок (*зоол.*) kalaštaja|lintu; ~ голубой šinikalaštajalintu
злаки vil'l'a
златка (*зоол.*) kullačču
злить šiännyttyä, äršyttyä, härnätä; ~ лишними разговорами šiännyttyä liijoilla pakinoilla; ~ собаку härnätä koirua
злиться 1. (*испытывать злость, сердиться*) šiäntyö, vihotteliutuo; ~ на себя šiäntyö ičen piällä; перестать ~ lauhtuo **2.** (*о буре, ветре*) vihotteliutuo, ärtyö; пурга злится purku ärtyy
зло 1. (*всё плохое*) paha, pahuš; отплатить злом за добро makšua pahalla hyväštä **2.** (*беда, неприятность*) paha; выбрать из двух зол меньшее valita kahešta pahašta parempi **3.** (*недовольство, досада, злоба*) viha; меня ~ берёт milma šiännyttäy, miula šappi kiehuu; со зла vihašša, vihoissa ◊ носить зло в себе kantua vihua ičeššä
злобно vihasešti, äkäsešti; смотреть ~ mul'l'ahuttua
злобный vihani, äkäni, paha|šiämini; ~ характер vihani luonto
злободневность ajan|kohtasuš; ~ вопроса kyšymykšen ajankohtasuš
злободневн||ый ajan|kohtani; ~ая тема ajankohtani aihe
злобств||овать vihotella, olla vihašša, olla äkäsenä; не ~уй на него elä ole vihašša hänen piällä
зловоние lemu, paha haju; распространять ~ levittyä pahua hajuo
зловонный pahalla|haisuja, lemuoja; ~ воздух pahallahaisuja ilma
зловредный paha|verini, pahan|kurini, ilkie; ~ человек ilkie ihmini
злодей ilkimyš, pahan|ruataja
злой 1. (*наполненный чувством вражды*) vihani; ~ по характеру vihani luonnoltah; ~ взгляд vihani kačahuš **2.** (*свирепый, лютый, хищный*) äkäni, vihani; злая собака äkäni koira **3.** (*проникнутый насмешкой*) ilkie; злая насмешка ilkie pilkka ◊ злые языки pahat kielet
злокачественн||ый pahan|luatuni; ~ая опухоль pahanluatuni kašvain
злопамят||ный pitkä|vihani; он не ~ен hiän ei ole pitkävihani
злополучн||ый ošatoin, kova|onnini; ~ая судьба kova kohtalo
злословие panettelu, juorunta
злословить panetella, juoruta; язвительно ~ ilkiešti juoruta
злостный vihani, vihan|valtani; ~ должник pahoinmakšaja
злост||ь viha; сказать со ~ью šanuo vihasešti
злоумышленник pahan|ruataja
злоумышленный paha, tuhollini, tuho=; ~ поджог tuhopoltto
злоупотребить, злоупотреблять käyttyä viärin, tuhlata; ~ доверием käyttyä viärin luottamušta; ~ чьим-л. временем tuhlata kenennih aikua
злоупотребление 1. (*употребление недобросовестное*) viärin|käyttö **2.** (*употребление неумеренное, во вред*) yli|miäräni käyttö; ~ алкоголем juopottelu
змееголов (*зоол.*) kiärmis|piä|kala
зме||я kiärmis; летом в лесу есть ~и kešällä mečäššä on kiärmehie
знак merkki; восклицательный ~ huutomerkki; вопроси-

тельный ~ kyšymyšmerkki; математические ~и matemattiset merkit; ~ умножения kertomerkki; опознавательный ~ tunnušmerkki; дорожный ~ liikennehmerkki; ~ межевания rajamerkki; условный ~ šovittu merkki; дать ~ antua merkki; добрый ~ hyvä merkki ◊ знаки отличия kunnivomerkit; знаки различия arvomerkit; в знак памяти muissokši

знаков||ый merkki=; ~ая система merkkijärješšyš

знакомить 1. (*представлять*) tuttavuššuttua; ~ с семьёй tuttavuššuttua perehen kera **2.** (*давать сведения*) antua tietoja, tuttavuššuttua; ~ с историей antua tietoja alovehen istorijašta

знакомиться tuttavuštuo, tutuštuo

знакомство tuttavuštumini, tuttavuš

знаком||ый 1. (*известный, встречающийся раньше*) tuttava; ~ почерк tuttava käsiala; это все ~ые места tuttavat kaikki nämä paikat **2.** (*имеющий познания*) tuttava, perillä olija; рыбак знаком с каждой тоней на озере kalaštajalla on tuttava joka hauta järvellä; она ~а с ситуацией hiän on perillä tilantehešta **3.** (*лично известный*) tuttava, tuttu; он мой старый ~ hiän on miun vanha tuttava

знамение 1. (*символ*) merkki **2.** (*предзнаменование*) einušsuš|merkki ◊ знамение времени ajan merkki

знаменитый kuulusa, tunnettu

знаменосец lipun|kantaja

знамя lippu; красное ~ ruškie lippu; водрузить ~ pissyttyä lippu

знани||е 1. (*обладание сведениями*) tieto, tietämini, tuntomini; ~ дела asien tuntomini; ~ языков kielitaito **2.** (*совокупность познаний*) tiijot; объём ~й tietomiärä; поверхностные ~я pintapuoliset tiijot

знатный 1. (*принадлежащий к знати*) yleimistöh kuuluja **2.** (*знаменитый*) kuulusa, tunnettu; ~ человек kuulusa ihmini

знаток asien|tuntija, tietäjä; ~ своего дела oman asien tuntija; ~ старины muinaisuon tietäjä; она – ~ этих мест hiän hyvin tuntou nämä paikat

зна||ть[1] 1. (*иметь сведения в какой-л. области*) tietyä; насколько я ~ю mikäli mie tiijän; я ~ю всё о его здоровье mie tiijän kaikki hänen tervehyöštä; откуда я ~ю? mistä mie tiijän? **2.** (*быть знакомым с кем-л.*) tietyä, tuntie; они ~ют друг друга с детства hyö tiijetäh toisieh lapšuošta; ~ в лицо tuntie ulkonävöltä **3.** (*испытывать, переживать*) käršie, nähä; ~ голод и лишения käršie nälkyä ta puutetta; ~ и счастливые дни nähä onnellisieki päivie; радость не ~ла границ ilolla ei ollun piätä eikä miäryä **4.** (*обладать знаниями*) tietyä; хорошо ~ учебный материал hyvin tietyä oppimateriali; ~ наизусть tietyä ulkuota; ~ как себя вести tietyä käytöštavat ◊ знать меру во всём tietyä miärä kaikešša; знать себе цену tietyä oma arvo; знать толк olla perillä; знать цену деньгам tietyä rahan arvo

знать[2] (*высший слой привилегированного общества*) yleimistö

знахарств||о tietohuš, tietohuinta; заниматься ~ом tietohuija, konštuija

знахар||ь, ~ка, tietäjä, tietohuiččija, konštuiččija

значащ||ий merkiččijä, tärkie; это ничего не ~ие обещания ne ollah merkitykšettömät lupaukšet; ~ие сведения tärkiet tiijot

значени||е 1. (*смысл*) merkityš; ~ слова šanan merkityš **2.** (*значимость*) merkityš; это событие носит политическое ~ tällä tapahtumalla on poliittini merkityš; не придавать ~я olla huolimatta; это не имеет никакого ~я šillä ei ole mitänä merkityštä

значимость merkillisyš; социальная ~ sosialini merkillisyš

значимый merkitykšellini

значительно näkyväšti, melkosešti, tuntuvašti; ~ дороже tuntuvašti kallehempi; ~ облегчить работу näkyväšti helpottua työtä

значительн||ый 1. (*большой*) šuuri, melkoni; ~ая сумма šuuri summa; ~ое расстояние melkoni matka **2.** (*важный по значению*) tärkie; в письме не было ничего ~ого kirjaseššа ei ollun nimitä tärkietä

значи||ть 1. (*означать*) merkitä, tarkottua; что бы это могло ~? mitä tämä vois merkitä? что ~т его согласие? mitä tarkottau hänen šuoštumuš? **2.** (*играть роль*) merkitä, olla tärkie; это для меня много ~т še on miula tärkie ◊ это ничего не значит šillä ei ole mitänä merkityštä

значи||ться 1. (*числиться*) olla kirjoilla, olla luvettelošša, olla merkittynä; это местожительство не ~тся на карте tätä elinpaikkua ei ole merkitty kartalla **2.** (*быть написанным*) olla kirjutettuna, olla merkittynä; в ведомости ~тся эта сумма laškulistah on kirjutettu tämä summa

знач||ок merkki; нагрудный ~ rintamerkki; университетский ~ yliopistonmerkki; собирать ~ки kerätä merkkijä

знающий nerokaš, pätövä; ~ специалист pätövä asientuntija

знобить viluttua, puissattua, värisyttyä; больного начало ~ läsijyä alko viluttua

зной puahe, suaru, helleh; полуденный ~ puolenpäivän helleh

знойный äkie, puahe=, puahtaja, suaru=; ~ день äkie päivä

зоб 1. (*часть пищевода птиц*) kupu, kupuni; у глухаря большой ~ mečolla on šuuri kupu **2.** (*горло*) keroni **3.** (*увеличенная щитовидная железа*) kakla|kupu

зов kučču; по первому ~у enšikučulla; прийти без ~а tulla kučutta ◊ зов сердца šyväimen kučču

Зодиак eläin|rata ◊ знаки Зодиака eläinratamerkit

зодчество rakennuš|taito; деревянное ~ puurakennuštaito; современное ~ nykyaikani rakennuštaito

зол||а tuhka; древесная ~ puuntuhka; удобрять землю ~ой lannottua muata tuhkalla; варить щёлок из ~ы keittyä tuhkaporuo

золистый tuhkasa, tuhka|pitoni

золовка nato, käly

золотарник (*бот.*) kelta|piisku

золотист||ый 1. (*цветом похожий на золото*) kullan|värini, kultani; ~ колос kullanvärini tähkä **2.** (*в составе наименований флоры и фауны*) kulta=; ~ая смородина kultaviinimarja

золоти||ть 1. (*покрыть позолотой*) kullata; ~ церковный купол kullata kirikön kupolie **2.** (*освещая, придавать золотистый оттенок*) kullata; солнце ~т скалы päiväni kultuau kallivoja

золот||о 1. (*химический элемент*) kulta; цениться на вес ~а olla kullan hinnašša; не всё то ~, что блестит ei kaikki kultua, mi kiiltäy **2.** (*изделия из этого металла*) kulta; ходить в ~е kävellä kullašša **3.** (*позолоченные шёлковые нити*) kulta|lanka; шитый ~ом kultalankalla merkattu **4.** (*монеты из этого металла*) kulta|rahat **5.** (*медаль из этого металла*) kulta|metali **6.** (*то, что высоко ценится*) kullan arvoni; работник на вес ~а kullan arvoni ruataja ◊ чёрное золото (*нефть, уголь*) ruakaöljy, hiili; зелёное золото (*лес*) vihrie kulta, meččä; белое золото (*хлопок*) pumpuli

золотодобывающ||ий: ~ая промышленность kulta|tevollisuš

золотоискатель kullan|eččijä, kullan|kaivaja

золот||ой 1. (*от* золото) kulta=, kultani; ~ые прииски kultakaivokšet; ~ая цепочка kultani čieppi; ~ запас kultavara **2.** (*в обращении*) kultaseni **3.** (*очень хороший*) kullan|karvani, kultani **4.** (*в составе ботанических, зоологических и минералогических названий*) kulta=; ~ая рыбка kultakala; ~ая розга kultapiisku **5.** (*о цвете*) kullan|värini ◊ золотая свадьба kultahiät; обещать золотые горы luvata muat ta taivahat; золотой век kulta-aika; золотая середина

kultani keškitie; золотое сечение kultani jako; золотая пора kultani aika; золотые слова kultaset šanat; золотые руки taitavat kiät

золотонос||ый kulta=; ~ая жила kultašuoni

золотопромышленник 1. (*владелец приисков*) kulta|kaivokšen omistaja **2.** (*работник*) kulta|kaivokšen ruataja

золотопромышленность kulta|tevollisuš

золотопромышленный kulta|tevollisuš=; ~ район kultatevollisušaloveh

золотосодержащий kulta|pitoni, kulta=; ~ песок kultahiekka

золототысячник (*бот.*) ranta|šappi

золотошвейка kullalla merkkuaja

золотуха (*медиц.*) eltta

золочение kultauš, kultuamini

золочёный kullattu

зольник tuhka|pešä

зомби zombi

зомбировать šuaha zombiksi

зона 1. (*пояс или полоса земного шара*) vyöhykeh; климатическая ~ ilmaštovyöhykeh; пограничная ~ rajavyöhykeh **2.** (*территория*) aloveh; ~ свободной торговли vapuakauppa-aloveh **3.** (*место заключения*) vanki|leiri

зонт 1. (*зонтик*) šaje|varjo, sontikka **2.** (*навес*) šuoja, katoš

зоо́лог eläin|tutkija

зоологический eläin|tiijollini ◇ зоологический сад eläintarha

зоология eläin|tieto

зоопарк eläin|tarha

зоотехник karja|talouš|teknikko

зоотехнический karja|talouš|teknillini

зоркий 1. (*обладающий острым зрением*) tarkka|näköni, terävä|šilmäni **2.** (*внимательный*) tarkka; ~ критик tarkka kriitikko

зоркость tarkka|näkösyš, terävä|šilmäsyš

зрачковый šilmä|terän

зрачок šilmä|terä

зрелище 1. (*предмет наблюдений*) näkömini; удивительное ~ ihmellini näkömini **2.** (*театральное представление*) näytäntö, näytelmä; массовое ~ joukkonäytäntö

зрелость 1. (*готовность, спелость*) valmehuš, kypšyš **2.** (*возмужалость*) täyši-ikäisyš

зрел||ый 1. (*спелый*) kypšä, kypšynyt; ~ые ягоды kypšät marjat **2.** (*возмужалый*) ruavaš, täyši-ikäni **3.** (*обдуманный*) kypšä ◇ зрелое решение kypšä piätöš

зрение näkö; слабое ~ heikko näkö ◇ поле зрения näköpiiri; точка зрения näkökulma

зре||ть 1. (*спеть*) kypšyö; хлеба ~ют vil'l'at kypšytäh **2.** (*перен.*) kypšyö; планы ~ют šuunnitelmat kypšytäh

зримо näkyväšti, šilmin|nähtäväšti

зрим||ый näkyväini, näkyvä; ~ые результаты näkyväiset tulokšet

зритель||ь, ~ьница kaččoja; места для ~ей kaččojien paikat

зрительн||ый 1. (*относящийся к зрению*) näkö=; ~ нерв näköhermo; ~ая память näkömuisti **2.** (*предназначенный для зрителей*): ~ зал kačonta|šali

зрительск||ий kaččojan, kaččojien; приз ~их симпатий kaččojien mieltymyšpalkinto

зря tyhjäh, šuotta, hukkah; ~ тратить время tyhjäh tuhlata aikua

зрячий näkijä

зуб hammaš; коренные ~ы takahampahat; выпавший молочный ~ hiirenhammaš; промежуток между ~ами hammašväli ◇ иметь зуб hivuo hammašta; положить зубы на полку panna hampahat nuaklah

зубастый 1. (*имеющий зубы*) terävä|hampahaini, hampahikaš **2.** (*острый на язык*) terävä|kielini, irvi|leuka

зубатка обыкновенная (*зоол.*) hammaš|kala, meri|kišša; ~ пятнистая meripantteri

зуб||ец hammaš, pii, čorppa; ~ пилы šahan hammaš; ~ граблей haravan pii; с ~цами hampahikaš; делать ~цы у граблей piittyä; делать ~цы в вилах hammaštua

зубило taltta

зубн||ой hammaš=; ~ая боль hammaškipu; ~ нерв hammašhermo; ~ая щётка hammašharja; ~ врач hammašliäkäri; ~ая паста hammaštahna

зубоврачебный hammaš|liäkintä=, hammaš|liäkärin; ~ кабинет hammašliäkintähuoneh

зубопротезный hammaš|proteesi=

зубочистка hammaš|tikku

зубр (*зоол.*) meššä|härkä

зубрить, зазубрить (*насекать зубья, заострять насечкой*) hammaštua, terottua; ~ серп hammaštua čirppi; ~ пилу terottua šaha

зубровка (*бот.*) härän|heinä

зубчатка (*бот.*) tähkä|šänki

зубчат||ый 1. (*имеющий зубцы, зубья*) hammaš=; ~ое колесо hammašpyörä; ~ая передача hammašvaihe **2.** (*имеющий неровные очертания*) hammaš=; ~ край скатерти skuatterin hammašreuna

зуд kut'ku, kupina, šyyhy

зуёк (*зоол.*) tylli; ~ малый pikkutylli; **~-**галстучник juovakaklatylli

зуммер zummeri

зыбиться lainehtie, karehtie

зыбк||ий hetkuja, hetteisä, kuohu=; ~ мост hetkuja šilta; ~ое болото hetteisä šuo

зыбь kareh

зычный kaikuja; ~ голос гусей hanhien kaikuja iäni

зяблик (*зоол.*) peiponi

зябь šyyš|kyntö

зять vävy

зюзник (*бот.*) ranta|rikka

И

и 1. (*союз*) ta, i; мы поедем в деревню и будем там всё лето myö lähemmä kyläh ta olemma šielä koko kešä; старые и малые vanhat i nuoret **2.** (*усилит. частица*) =ki, =kana, =känä; он и в темноте видит hien pimieššäki näköy; и я тоже не мог пойти туда miekänä en voinun lähtie šinne ◇ и так далее ta niin ielläh

ив||а (*бот.*) paju, raita; ~ плакучая itkijäpaju; ~ прутьевидная vakkapaju; ~ белая (*ветла*) hopiepaju; ~ ломкая pillipaju; ~ козья raita; корьё ~ы pajun kuori, parkki; свирель из ~ы pajupilli

иван-да-марья (*бот.)* yö-päivä|kukka, (*трава*) voi|heinä

Иван-Купала, Иванов день Iivanan|päivä; после Иванова дня начинают заготавливать банные веники Iivananpäiväštä ruvetah vaššašta šuamah

иван-ча||й (*бот.*) horšma, horma; ~ растёт в сыром месте horšma kašvau märäššä paikašša; заросли ~я hormikko

ивняк pajukko, pajikko, raijikko, raiteikko; в ~е поёт птица pajukošša visertelöy lintuni

ивов||ый paju=, pajun, raitani; ~ прут pajun vičča; ~ая корзина pajuni vakka; ~ая серёжка ukonlammaš; ~ое корьё parkki

иволга (*зоол.*) kelta|čirkku

игл||а 1. niekla; швейная ~ ompeluniekla; остриё ~ы nieklannenä; вязать ~ой niekluo; вязальная ~ tikku; большая штопальная ~ äimä **2.** (*хвойная*) nieklani; еловая ~ (колючка) kuušen nieklani

иглистый okahini

иглиц||а käpy, pomin|puikko; ~ей вяжут сети verkot kuvotah kävyllä

игнорирование penkomini

игнорир||овать penkuo; он полностью ~ует меня hiän kokonah penkou milma

иголка: ◇ сидеть как на иголках istuo kuin tulihiililöillä; куда иголка, туда и нитка kunne niekla, šinne i rihma

игольн||ый: ~ое ушко nieklan šilmä

игра 1. (*от* играть) kisa, leikki, peli, eloissuš; кошке ~, мышке слёзы kiššalla kisa, hiirellä šurma; ~ в шахматы šakkipeli; ~ в городки kyykkä; настольная ~ peluamini **2**. (*забава*) leikki; ~ света и тени valon ta varjon leikki **3**. (*на инструменте*) šoitto; ~ на скрипке viulun šoitto **4.** (*исполнение роли*) esityš; актёрская ~ näyttelijän esityš **5.** (*в политике*) peli; политическая ~ poliittini peli

игральн||ый peli=, leikki=, kisa=; ~ые карты pelikortit

игра||ть 1. (*игрушками*) kukaissella, eloistua, eloissella, leikkie, kisata; ребёнок ~ет игрушками lapši eloistau elosilla; рыба ~ет на мелководье kala kisuau matalikolla; ~ в прятки olla peittosilla **2.** (*во что-л.*) pelata; дети ~ют в футбол lapšet pelatah jalkapalloh; ~ в карты pelata korttih **3.** (*музык.*) šoittua; ~ на кантеле šoittua kantelella; ~ на рожке turuttua **4.** (*исполнять роль*) esittyä; ~ роль Ивана Грозного esittyä Iivana Julman roolie **5.** (*предметами*) heilutella, lekutella, viuhkutella; ~ флажками viuhkutella lippuloilla; ~ веером heilutella viuhkutinta ◇ играть свадьбу pityä häitä; играть глазами vilkutella šilmie; кровь играет veri kiehuu

игриво 1. (*весело*) leikillisešti; улыбаться ~ muhie leikillisešti **2.** (*кокетливо*) kakši|mielisešti; говорить ~ paissa kakšimielisešti

игривый 1. (*любящий играть, резвиться*) helleri, leikillini, leikkisä, kisallini; ~ котёнок leikkisä kikki **2.** (*двусмысленный*) kakši|mielini; ~ анекдот kakšimielini anekdotti

игрист||ый kuohuva; ~ое вино kuohuva viina

игрища kisat

игров||ой leikki=, kisa=, peli=; ~ домик kisapirtti; ~ момент leikkihetki; детская ~ая площадка lapšien leikkikenttä; ~ стол pelistola

игрок 1. (*участник игры*) kisuaja, peluaja, leikkijä; ~-футболист potkupallonpeluaja **2.** (*на музыкальном инструменте*) šoittaja; ~ на пианино pianonšoittaja

игрушк||а eloni, kukkani, kuklani, leikki|kalu; детские ~и были на полу lapšien kuklaset oltih lattiella

идеал 1. (*высшая цель*) piä|tavoiteh, ihanneh; ~ гуманизма humanismin piätavoiteh **2.** (*образец*) malli|kuva; ~ красоты kaunehuon mallikuva

идеалист 1. (*филос.*) idealisti **2.** (*мечтатель*) huaveilija, ihaštelija

идеально parahiten, parahittain; эта куртка подходит тебе ~ tämä takki šopiu šiula parahiten

идеальн||ый 1. (*филос.*) idealini **2.** (*возвышенный*) ihantehellini; ~ые отношения ihantehelliset välit

идейн||ый ideologini; ~ая борьба ideologini taistelu

идея 1. (*филос.*) mieli|kuva, ideja **2.** (*замысел, намерение*) ideja; хорошая ~ hyvä ideja **3.** (*основная мысль содержания произведения*) piä|ajatuš; ~ книги kirjan piäajatuš

идти 1. (*передвигаться*) kulkie, aštuo, matata; идите по краю дороги! kulkekkua tien laitua pitin! куда вы идёте? kunne työ matkuatta? ~ быстро kulkie ruttoh; иди ко мне! tule miun luo! иди-иди mäne vain; лошадь идёт в гору heponi noušou vuarah; весной лёд идёт по реке kevyällä jiä matkuau jokie pitin; ~ на вёслах šoutua venehellä; ~ быстро laputtua; ~ вяло luahottua; ~ легко n'aputtua; ~ осторожно hiivuo; ~ с трудом länkšyttyä; ~ шлёпая ногами löpšyttyä **2.** (*приближаться*) tulla, läheštyö; автобус идёт к остановке autobušši tulou pyšäkin luo; весна идёт kevät läheštyy **3.** (*отправляться, направляться*) lähtie; ~ в гости lähtie kyläh; ~ на прогулку lähtie kävelömäh **4.** (*быть отправленным, направленным*) kulkie; письмо туда идёт два дня kirjani kulkou šinne kakši päivyä **5.** (*исходить, распространяться*) nouša, tulla; из трубы идёт дым truvašta noušou šavu; из раны идёт кровь huavašta tulou vertä **6.** (*протекать, о времени*) käyvvä, männä; время идёт быстро aika mänöy ruttoh; мальчику идёт третий год pojalla kulkou kolmaš vuosi **7.** (*о дожде)* vihmuo; вчера шёл дождь eklein vihmu; идёт дождь vihmuu; идёт снег panou lunta; идёт град panou rakehie **8.** (*действовать*) käyvvä; часы идут правильно; kellot käyvväh oikein **9.** (*о спектаклях, фильмах*) olla; сегодня в кинотеатре идёт новый фильм tänäpiänä elokuvateatterissa on uuši filmi **10.** (*происходить*) olla; там идёт собрание šielä on kokouš

11. (*быть к лицу*) šopie; ему идёт белый свитер hänellä šopiu valkie tikkuri **12.** (*требоваться, употребляться*) männä; на платье идёт три метра ткани mekkoh mänöy kolme metrie kankašta; много времени идёт на подготовку к экзамену äijä aikua mänöy tenttien valmisteluh **13.** (*в играх*) alottua, olla; идти с козыря alottua valtista **14.** (*снижаться*) vähetä, laškie; жара идёт на убыль kuumuš vähenöy ◊ идти на пользу olla hyövykši; идти под венец männä venčällä; идти на попятную ruveta peräytymäh; не идёт в счёт ei tule lašku; дело идёт к концу ruato loppuu; из головы не идёт ei lähe mieleštä; на ум не идёт ei tule mieleh; идти замуж männä miehellä

иждивен||ец elätettävä, hoijettava, šyötettävä; у него много ~цев hänellä on monta hoijettavua

иждивени||е: иметь на ~и elättyä

из, изо 1. (*направление движения: откуда*) выйти ~ дома lähtie koista; достать деньги ~ кошелька ottua rahat kukkarošta; дует ~ окна ikkunašta tuulou; поезд пришёл ~ Москвы juna tuli Moskovašta **2.** (*происхождение*): он родом ~ Карелии hiän on Karjalašta kotosin; писатель ~ деревенской семьи kirjuttajan juuret ollah kotikyläššä **3.** (*материал, из которого что-то сделано*): дом построен ~ дерева talo on rakennettu puušta; горшок сделан ~ глины pata on luajittu šavešta; варить ~ ягод keittyä marjoista **4.:** ~ него вышел поэт häneštä tuli runoilija **5.** (*причина*): ~ ненависти vihašta ◊ из песни слова не выкинешь laulušta et šanoja viskua; из рук в руки kiäštä käteh

изб||а talo, pirtti, tupa; построить новую ~у rakentua uuši talo; жить в ~е elyä talošša ◊ курная изба šavupirtti

избавитель piäštäjä, pelaštaja

избавить, избавлять piäštyä, pelaštua; ~ от смерти piäštyä šurmašta; ~ от страданий piäštyä muokašta ◊ избави Бог! Jumala varjelkah!

избавиться, избавляться piäššä, pelaštuo; ~ от болезни piäššä läsinnäštä

избавлени||е (*собственными силами*) piäšentä; (*с помощью кого-л.*) piäššäntä; ~ от лишних хлопот piäšentä liijoista huoliloista; ждать ~я из плена vuottua piäššäntyä vankilašta

избалованн||ый lellitetty; ~ые дети lellitetyt lapšet

избаловать lellittyä; ~ внука lellittyä punukkua

изба-читальня luku|tupa; раньше в Карелии были избы-читальни ennein Karjalašša oli lukutupie

избе́гать juošša ympäri; ~ всю деревню juošša ympäri kylyä

избега́ть välttyä; ~ знакомых välttyä tuttavie; ~ долгов välttyä velkoja

избежание: во ~ ошибок virheijen välttämisekši

избиение lyöntä, lyömini; массовое ~ rahvahan lyöntä

избират||ь, ~ьница valiččija; список ~ей valiččijien luvettelo

избирательно valiten; читать ~ lukie valiten

избирательный valinta=; ~ участок iänissyšpaikka, valintapaikka

изби||ть, избивать lyyvvä vereh, mökilöijä, mukiloija, perkua; его сильно ~ли в драке häntä lyötih vereh torašša

избрание valiččomini, valičenta; ~ депутатов deputattijen valičenta

избранник valittu; народный ~ rahvahanvalittu

избранн||ый 1. (*от* избрать) valittu; ~ в прошлом году männä vuotena valittu **2.** (*лучший*) valittu; ~ые произведения поэта runoilijan valitut tevokšet; ~ая публика valittu rahvaš

избра||ть, избирать valita; ~ себе хорошую профессию valita ičellä hyvä ammatti; его ~ли руководителем завода häntä valittih tehtahan johtajakši

избушка pirtti, mökki; лесная ~ meččäpirtti; ~ рыбака kalaštajapirtti

избыт||ок 1. (*излишек*) yli|miärä, liika; ~ влаги koštien ylimiärä **2.** (*обилие*) kylläisyš; в ~ке, с ~ком yllin kyllin

избыточный yli|miäräni, liika; ~ вес ylimiäräni paino

изваля||ть vieritellä; ~ в грязи vieritellä lijašša

изваля||ться piehtaroija; собака ~лась в пыли koira piehtaroičči pölyššä

изверга||ть heittyä; вулкан ~л потоки лавы tulivuara heitti luavavirtoja

извержение tuli|luavan heitto

извести||е šana, šanoma, tieto; это ~ удивило меня tämä tieto oli vuottamatoin; от брата нет никаких ~й velleltä ei ole nimimmosie tietoja

известись tuškeutuo; я извёлся с тем капризным ребёнком mie tuškeuvuin šen pahavirkasen lapšen kera

известно on tiettyö, tietosalla, tiettäväšti; всем ~, что kaikki tiijetäh, jotta...; мне об этом ничего не ~ šiitä miula ei ole nimitä tietuo

известн||ый kuulusa, tunnettu, tiijetty, tuttu, tiettäväini; ~ писатель tunnettu kirjuttaja; в ~ых случаях tiettäväisissä tapahukšissa

известняк kalkki|kivi

известняков||ый kalkki|kivi=; ~ая гора kalkkikivivuara

известь kalkki; гашёная ~ šammutettu kalkki

извечн||ый ikähini; ~ая проблема ikähini proplema

извещение 1. (*объявление*) ilmotuš **2.** (*сообщение*) ilmotuš; получить ~ šuaha ilmotuš

извива||ться kičerrellä, kičertyä, kiävertyä, luikerehtua, mutkitella, kiemurrella; на дороге ~лся дождевой червь tiellä kiemurteli kaššemato; тропинка ~ется вдоль реки polku mutkittelou pitin jokie

извилина kikka, mutka, polvi, polveš; ~ ручья ojan mutka; ~ дороги tien mutka

извилист||ый mutkallini, mutkittelija, mutkani, mutkikaš, moni|kovera, polvikaš, kiemurtelija; делать ~ым mutkistua, mutkittua; идти ~ым путём mutkie; ~ая дорога mutkallini tie

извинение prošken'n'a, prostimini

извинить prostie; извини меня! prosti milmani!

извиниться kysyö prošken'n'ua; тебе надо ~ перед всеми šiula pitäy kaikkien ieššä kyšyö prošken'n'ua

извлечь, извлекать vejältyä; ~ из кармана деньги vejältyä taškušta rahat

извне ulkuo|päin, ulko|puolelta; помощь пришла ~ apu tuli ulkopuolelta

изводить muokata, uhhotie

извоз rahin|veto, veto, potvota; отправиться в ~ lähtie rahinvetoh; заниматься ~ом olla rahinvevošša

изворачива||ться luikertua, mutkie; лучше сознайся, не ~йся šano totuš, elä luikerra

изворотливость vikkelyš

изворотливый vikkelä

извратить, извращать 1. (*исказить*) viäristyä; ~ факты viäristyä faktit **2.** (*испортить*) pilata; ~ человека pilata ihmini

извратиться, извращаться 1. (*исказиться*) viäristyö **2.** (*испортиться*) pilautuo

извращение viäristely, viärissäntä; ~ действительности tovellisuon viäristely

изгиб mutka, polvi, kovera, kuari, polveš; ~ реки joven mutka; ~ на дереве lymmyš

изгнани||е 1. (*от* изгнать) karkotuš, porotuš; подвергнуться ~ю joutuo karkotukšeh **2.** (*ссылка*) karkotuš; находиться в ~и olla karkotukšešša

изгнанни||к, ~ца karkotettu; стать ~ком tulla karkotetukši

изгнать, изгонять karkottua, porottua; ~ из страны karkottua muašta

изголовь||е pielušta, pielukšet, piä|puoli; положить в ~ подушку panna pielukših pieluš; в ~и piänpohjissa
изгород||ь aita, aitauš; косая ~ kurenšiipiaita; ~ сгнила, надо сделать новую aita laho, pitäy luatie uuši; место возле ~и aitaranta
изготовитель valmistaja, luatija
изготовить valmistua, luatie; ~ новые копылья для саней pitäy luatie uuvvet rekikaplahat
изготовиться, изготовляться luatiutuo, valmistuo; ~ к старту valmistuo lähtöh
изготовление valmissuš, valmissanta; ~ обеда murkinan valmissuš
издаваться: книга будет ~ в Москве kirja tulou painetukši Moskovašša
издавна ammusista ajoista; ~ в этих местах живут карелы ammusista ajoista tiälä eletäh karjalaiset
издалека, издали etähyätä, loittuota; церковь видна ~ kirikkö näkyy etähyätä
издание 1. (*от* издать[1]) painoš; ~ книг kirjojen julkaisu **2.** (*произведение печати*) painoš; дополненное и исправленное ~ kohennettu ta lisätty painoš **3.** (*совокупность экземпляров*) painoš; последнее ~ книги kirjan viimeni painoš
изданн||ый painettu; ~ая в прошлом году книга männä vuotena painettu kirja
издатель julkaisija, kuštantaja
издательск||ий kuštannuš=; ~ие права kuštannušoikevuš
издательств||о kirja|paino, kuštantamo; книга находится в ~е kirja on kirjapainošša
издать[1], **издавать** (*публиковать*) julkaissa, painua; ~ закон painua laki; ~ новую книгу painua uuši kirja
издать[2], **изда||вать 1.** (*испустить приятный запах*) tuokšuo, (*испустить неприятный запах*) haisuo; цветы ~ют приятный запах kukat tuokšutah hyvin; рыба ~ёт неприятный запах kala haisuu pahalla **2.** (*о звуках*) iäntyä; ~ странный звук iäntyä kummallisella iänellä; ~ металлический звук (*о ножницах*) ničkuttua, nikšuttua; ~ воющие звуки vonkuo
издевательск||ий ilkevyš=, irvotuš=; ~ие слова ilkevyššanat
издевательство 1. (*оскорбительный поступок*) ilkevyš, irvotuš; форменное ~ täyši ilkevyš **2.** (*насмешки*) nakranta, koiruš; он не выдержал таких издевательств hiän ei keštän šemmosie koirukšie
издева||ться 1. (*поступать оскорбительно*) muokata, kiušata, riäkätä; ~ над кошкой muokata kiššua **2.** (*насмехаться оскорбительно*) koiruija; ~ над кем-л. koiruija kenennih piällä; ~ясь ilkevyisissäh
издели||е luajoš, valmis kappaleh; ~я из золота kultaset korut; выпечные ~я paissokšet
издержать tuhlata; ~ все деньги tuhlata kaikki rahat
издержа||ться mänettyä rahat; я совсем ~лся mie mänetin kaikki rahat
издержки mänot; путевые ~ matkamänöt
издёвка ivailu, riäkkähyš
издревле iki|vanhoista ajoista, muinasista ajoista
изжога rintojen korvennuš, šiämen|poltanta; его мучает ~ häntä vaivuau šiämenpoltanta
из-за 1. (*откуда*) takua, takuata; ~ шкафа škuapin takua; ~ угла nurkan takua; ~ границы rajan takua, ulkomailta **2.** (*по причине*) tähen, takie; ~ него hänen tähen (takie); я не смог прийти на лекцию ~ болезни en voinun tulla luvennolla läsinnän tähen
излечение 1. (*лечение*) parentamini; ~ удалось parentamini onnistu **2.** (*выздоровление*) parentumini; полное ~ täyši parentumini
излечить, излечивать parentua; ~ больного parentua läsijä
излечиться, излечиваться parentuo, pareta; ~ от болезней parentuo tautiloista
излиш||ек liika; ~ воды liika vesi; ~ тепла liika lämmintä; быть в ~ке liijetä
излишн||ий liikanaini; ~яя смелость liikanaini rohkevuš
изложение 1. (*представление*) esityš; ясное ~ предмета opaššušainehen šelkie esityš **2.** (*пересказ*) kertomuš, kirjutuš; устное ~ šuullini kertomuš; письменное ~ ainehkirjutuš; контрольное ~ kontrollikirjutuš
изложить, излагать (*устно*) šanella, kertuo, (*письменно*) kirjuttua; изложи письменно свою просьбу kirjuta oma pyyntö
излом 1. (*место перелома*) katkienta|paikka, katkennuini; место ~а katkennuisen paikka **2.** (*крутой поворот*) mutka, polvi; ~ реки joven mutka
изломанн||ый 1. (*разбитый*) murennettu, katettu, rikottu; ~ые игрушки murennetut kukkaset **2.** (*изуродованный*) rikottu; ~ая душа rikottu šyväin
изломать 1. (*сломать совсем или в нескольких местах*) katkuo, murentua, rikkuo; ~ на куски murentua palasiksi **2.** (*нарушить целостность*) rikkuo; ~ хорошую игрушку rikkuo hyvä kuklani
излома||ться rikkoutuo, murentuo, kateta; игрушечная машинка ~лась leikkiauto rikkoutu
излуча||ть 1. (*испускать лучистую энергию*) antua lämpyö, huohtua; солнце ~ет тепло päiväni antau lämpyö **2.** (*о глазах, взгляде*) hohtua; её глаза ~ли радость hänen šilmäh hohti iluo
излучаться loistuo, loiskuo ◇ из глаз излучалось тепло šilmistä loisti lämpyö
излучение 1. (*от* излучать) loisku, paisto, šäteily; слабое ~ звёзд tähtien heikko paisto; радиоактивное ~ radioaktiivini šäteily; ядерное ~ ytinšäteily **2.** (*выражение чувств*) loisto ◇ излучение глаз šilmien loisto
излучин||а mutka; в ~е реки joven mutkašša
измельча||ть 1. (*измельчаться*) hienota, hienontuo, pienetä, pienentyö **2.** (*стать неглубоким*) mataloituo, mataltuo; озеро ~ло järvi mataloitu
измельчение hienontamini, järittämini, pienentämini, mataloitumini
измельчить, измельчать hienontua, järittyä, pilkkuo; ~ сахар на кусочки hienontua šokeri palasiksi; ~ хвою järittyä havuo
измельчиться, измельчаться hienontuo, pienetä
измен||а petoš; страшная ~ paha petoš; совершить ~у pettyä; ~ в любви usmena
изменени||е 1. (*от* изменить) muutoš, muuttamini; ~ скорости vauhin muutoš; подлежащий ~ю muutettava **2.** (от *измениться*) muutoš, muuttumini; ~я к лучшему muutokšie parempah päin; ждать ~я погоды vuottua šiän muuttumista
изменить[1], изменять (*сделать иным*) muuttua; ~ расписание muuttua päiväjärješšyš; ~ направление kiäntyö ◇ изменить в корне свою жизнь muuttua täyšin oma elämä
измени||ть[2], изменять 1. (*предать*) pettyä, rikkuo; ~ своей родине pettyä omua muata **2.** (*нарушить верность*) pettyä; ~ мужу pettyä mieštä; ~ своему слову rikkuo oma šana; ~ воинскому долгу rikkuo palvelušvelka; память ~ла muisti petti; счастье ~ло oša petti; зрение ~ло šilmät petti
измениться, изменяться 1. (*стать иным*) muuttuo, vaihtuo; ~ к лучшему muuttuo paremmakši **2.** (*грамм.*) taipuo; ~ по падежам taipuo šijoissa
изменни||к, ~ца petturi, pettäjä; ~ родины oman muan petturi
изменнический petturin, pettäjän; ~ поступок petturin ruato
изменчивость muuttuvuš, muuttumini
изменчив||ый muuttuja, vaihtelija; ~ая погода muuttuja šiä; ~ характер muuttuja tapa

изменяем||ый 1. (*способный измениться*) muuttuja, taipuja; ~ые части речи taipujat šanaluokat **2.** (*то, что следует изменить*) muutettava, taivutettava; ~ глагол был двухсложным taivutettava verbi oli kakšitavuni
измерени||е 1. (*от* измерять) mittauš, mittuamini, mittuanta **2.** (*матем.*) mitta; в кубе три ~я kuuvvikošša on kolme mittua ◇ четвёртое измерение nelläš mitta
измеримость mitattavuš
измерим||ый mitattava; ~ая длина mitattava pivuš
измеритель 1. (*прибор*) mittari; ~ давления (крови) verenpainon mittari **2.** (*тот, кто измеряет*) mittuaja
измерить, измерять mitata; ~ глубину колодца mitata kaivon šyvyš
измеряться mittautuo
измождённый lujašti vaipunut; ~ старик lujašti vaipunut ukko
измороз||ь huurre, hile, hyy; покрыться ~ью huurtuo; покрытый ~ью huurtunut, huurtehini; ~ на окнах kuuro
изморось hienoni vihma, čiite; ветер разгонит ~ tuuli hajottau hienosen vihman
измученный kituliekaš, vaivautunut; иметь ~ вид olla vaivautunuon näköni
измучить vaivata, muokata; ~ до смерти vaivata šurmah šuaten
измучиться vaivautuo, muokkautuo, tuškeutuo; ~ от долгого ожидания vaivautuo pitäštä vuottamisešta
измят||ый murčistunut; ~ая одежда murčistunut vuate; ~о murčinmärčin
измять 1. (*сделать мятым*) murčie; ~ брюки и рубашку murčie pukšut ta paita **2.** (*придавить*) polkie; ~ траву polkie nurmikko **3.** (*покрыть вмятинами*) murtuo; ~ капот автомобиля murtuo auton šuojuškanši
измя||ться murčistuo, kolhistuo; шляпа ~лась hattu murčistu
изнанк||а muurnoni puoli, šisä|puoli, (*подкладка*) alušta с ~и muurninpäin; когда заблудишься в лесу, то надо одежду вывернуть на ~у kun ekšyt mečäššä ni piti kiäntyä vuattiet muurninpäin piällä
изнаночн||ый muurnoni, muurnin|päini puoli; ~ая сторона ткани kankahan muurninpäini puoli
изнемогать häplistyö; ~ от усталости häplistyö vaivunnašta
изнеможение jumi
износ kuluneisuš; ~ двигателя составил 50% moutorin kuluneisuš oli 50%
изно||сить, изнашивать kuluttua; обувь полностью ~шена jalačit ollah kokonah kulutettu
износи||ться, изнашиваться kuluo, (*ветшать*) hätristyö; обувь ~лась полностью jalačit kuluttih loppuh šuaten
изношенн||ый häträkkä, kälpivö, nyštyrä; ~ая куртка häträkkä takki
изнурить, изнуря||ть laihottua, laihuttua, vaivata; ~ себя непосильной работой vaivata iččie jykiellä työllä; тоска ~ет paha mieli laihottau
изнуриться, изнуряться vaivautuo, riutuo; ~ от непосильной работы vaivautuo ylijykieštä työštä
изнутри šiämeštä; дверь заперта ~ ovi on šiämeštä kiini
изныть, изнывать: ~ от жажды vaivautuo janošta; ~ от жары vaivautuo äkieštä
изо: бежать ~ всех сил juošša täyttä väkie
изобили||е: в ~и yllin|kyllin; ~ товаров в магазине kaupašša on tavarua yllinkyllin
изобличение ilmennyš
изобличить, изобличать ilmentyä; ~ в воровстве ilmentyä varaššannašša; ~ во лжи ilmentyä valehtelušša
изображение 1. (от *изображать*) kuva, kuvailu; ~ действительности elämän kuvailu **2.** (*то, что изображено*) kuva, jälet; на стекле осталось ~ руки lasilla jäi kiän jälet
изобразительн||ый kuvailu=; ~ое искусство kuvailutaito
изобразить, изображать 1. (*запечатлеть*) kuvata, kuvual'l'a, esittyä; ~ раннюю весну kuvata aikani kevät; ~ на сцене Обломова esittyä näyttämöllä Oblomovie **2.** (*выдавать себя за кого-л.*) pityä; ~ из себя знатока pityä iččie tietäjänä
изобрази||ться, изображаться kuvaštuo; на его лице ~лось удивление hänen nuamalla kuvaštu imeh
изобрести, изобретать kekšie; ~ новый станок kekšie uuši koneh
изобретатель, ~ница kekšijä
изобретательск||ий kekšijän=; ~ое право kekšijänoikevuš
изобретательство kekšintä, kekšimini
изобретение 1. (от *изобретать*) kekšintä, kekšimini; ~ радио ratijon kekšintä **2.** (*то, что изобретено*) kekšintö; новое ~ uuši kekšintö
изогнут||ый viärä, vino, kiperä, kippura, kiverä, kovera, koukku=, koukera; ~ое дерево viärä puu; ~ая спина koukkušelkä
изогнуть, изгибать viäntyä, kiäntyä, koukistua; ~ гвоздь viäntyä nuakla; ~ спину koukistua šelkä
изогну||ться, изгибаться viäntyö, kiäntyö, koukistuo; гвоздь ~лся nuakla viänty; перила ~лись porrašpuut viännyttih
изолировать erottua, eristyä; ~ больного ребёнка от здоровых erottua terveh lapši läsijistä; ~ электрические провода eristyä šähkölankat
изолироваться erottautuo; ~ от окружающих erottautuo muista ihmisistä
изолятор 1. (*вещество, материал*) erissyš|aineh **2.** (*помещение*) isol'attori
изоляци||я 1. (*от* изолировать) erotanta, eristämini **2.** (*вещество, которое изолирует*) erissyš; резиновая ~ kumierissyš; голый провод без ~и pal'l'aš rautalanka ilman erissyštä
изостудия kuva|taito|koulu
из-под 1. (*направление движения: откуда*) alta; показаться ~ земли näyttäytyö muan alta; ~ доски lauvan alta **2.** (*при обозначении населённого пункта*) läheltä; ~ Таллина Tallinnan läheltä **3.** (*при указании на назначение предмета*): коробка ~ чая čäijypaketti; бутылка ~ молока maitopullo ◇ из-под носа nenän alta; из-под его влияния hänen vaikutukšešta
израсходовать kuluttua, mänettyä, tuhlata; ~ время kuluttua aika; ~ все деньги mänettyä kaikki rahat
израсходоваться tuhoutuo
изредка harvah, harvaseh, harvakšeh; ~ он заходит к нам hiän käypi meilä harvakšeh
изрядный hyvä, väkijäini
изумительно erin|omasešti, ihanašti
изумительный ihana; у неё ~ голос hänellä on ihana iäni
изумить, изумлять hämmäššyttyä, ihaššuttua, kummaššuttua; ~ публику своим голосом hämmäššyttyä kuuntelijie omalla lauluiänellä
изумиться, изумляться ihailla, hämmäštyö, ihaštuo; ~ чьим-н. талантом ihaštuo kenennih lahjoilla; ~ закатом ihailla päivänlaškuo
изумлени||е ihaššuš, hämmäššyš; к нашему ~ю, он владел многими языками meijän ihaššukšekši hiän pakasi monella kielellä
изучать, изучить 1. (*усваивать*) opaštuo; ~ языки opaštuo kielie **2.** (*исследовать*) tutkie; ~ чередования гласных tutkie vokalien vaihteluo **3.** (*рассматривать*) kačella; ~ окрестности kačella ympäristyö
изучени||е 1. (*учёба*) opaššunta, opaštumini, tutkimini; ~ карельского языка karjalan kielen opaššunta **2.** (*исследование*) tutkimini; ~ истории своей страны oman muan istorijan tutkimini; подлежащее ~ю tutkittava

изучить, изучать 1. (*усваивать*) opaštuo; ~ языки opaštuo kielie **2.** (*исследовать*) tutkie; ~ чередования гласных tutkie vokalien vaihteluo **3.** (*рассматривать*) kačella; ~ окрестности kačella ympäristyö
изъявительн||ый: ~ое наклонение indikatiivi
изъявить, изъявлять ilmottua; ~ желание ilmottua halu
изъян vika; физический ~ fyysini vika; без ~ов vijoitta
изъятие pois|ottamini, taka|varikointa; ~ из употребления poisottamini käytöstä; ~ оружия ammuntavehkehien takavarikointa
изъять, изымать ottua pois, taka|varikoija; ~ из продажи ottua pois myönnäštä
изыскание 1. (*поиск*) ečintä, eččimini, hankkimini; ~ новых возможностей uušien mahollisukšien eččimini **2.** (*предварительное исследование*) ečintä|työt
изысканно hienošti, kaunehešti; одеваться ~ šuoriutuo kaunehešti
изысканность hienouš, kaunehuš; ~ выражения šanonnan kaunehuš
изысканный hieno, kaunis; ~ наряд kaunis vuatetuš
изыскатель eččijä; ~ золота kullaneččijä
изыскательск||ий ečintä=; ~ие работы ečintätyöt
изыскать, изыскивать ečče, tutkie; ~ возможности ečče mahollisukšie; ~ дополнительные средства для строительства дома ečče lisärahoitušta uuvven talon rakentamisekši
изюм mesi|marja; хлеб с ~ом mesimarjaleipä
изящество kaunehuš, hienouš
изящн||ый kaunis, hieno; ~ая фигура kaunis vartalo; ~ почерк hieno käsiala
икание nikotuš, nikko
ика||ть nikkuo, nikottua; ребёнок ~ет lašta nikottau
ика||ться nikottua; мне ~ется milma nikottau
икон||а jumalan|kuva, oprasa, ikoni; повесить ~у в красный угол riputtua oprasa šuureh čuppuh
икот||а nikotuš, nikko; от ~ы надо попить воды nikotukšešta pitäy juuvva vettä
икр||á[1] mähnä; густая ~ maukku; ~ сига šiijan mähnä; метать ~у kutuo
и́кр||а[2] pohkie; толстые ~ы pakšut pohkiet
икристый mähnikäš; ~ окунь mähnikäš ahven
икряной mähnikäš; ~ мешочек у рыб maukku
ил muta; завязнуть в ~е joutuo mutah; покрываться ~ом mutautuo
или ili, tai, einin, tahi, vai, vain; метр ~ сто сантиметров metri ili šata šenttie; ты ~ я придём завтра ~ послезавтра šie tahi mie tulemma huomena tahi ylihuomena; пойдёшь ~ нет? lähetkö vain et?
илист||ый muta=, mutani; ~ое дно mutapohja
иллатив (*грамм.*) illatiivi; напиши слово в ~е kirjuta šana illatiivissa
иллюзи||я 1. (*искажённое восприятие действительности*) valeh|kuva, viärä|kuva, il'l'usija; питать ~и olla valehkuvan vallašša **2.** (*мечта*) tyhjän|toiveh, tyhjä toivomuš, olomatoin ajatuš; строить ~и toivuo tyhjyä
иллюминатор laivan ikkuna
иллюминация juhla|valot, pruasniekka|valot
иллюстративный esi|merkillini, esi|merkki=; ~ материал esimerkkiainehisto
иллюстратор kuvittaja; ~ книги kirjan kuvittaja
иллюстраци||я 1. (*рисунок*) kuvituš; ~и к «Калевале» Kalevalan kuvituš **2.** (*пример*) esi|merkki
иллюстрирование 1. (*от* иллюстрировать) kuvituš **2.** (*пример*) esi|merkki
иллюстрированный kuva=, kuvitettu; ~ журнал kuva-aikakauškirja
иллюстрировать 1. (*снабжать рисунками*) kuvittua; ~ детские книги kuvittua lapšien kirjoja **2.** (*пояснять*) šelittyä esi|merkkilöin; ~ подробно изучаемый вопрос šelittyä šeikkaperäsešti esimerkkilöin tutkimuskyšymyš
Ильин день Il'l'an|päivä
именинник nimi|päiväniekka
именины nimi|päivä; справлять ~ pityä nimipäivyä; позвать гостей на ~ kučču vierahie juhlimah nimipäivyä
именительный: ~ падеж nominatiivi
именитый arvosa, arvokaš; ~ писатель arvosa kirjuttaja
именно 1. (*как-раз*) juštih, juuri, vain, ihan, aivin, varšin; ~ эту книгу я хотел купить juuri tämän kirjan mie halusin oštua; всё было ~ так kaikki oli juštih niin; выбрали ~ его valittih vain hänet; ~ столько ihan šen verta **2.** (*подтверждение*) juuri näin; ~ так я и думал juuri näin mie smietin **3.** (*лишь*) juuri; подходит ~ эта доска juuri tämä lauta šopiu
именн||ой nimi=, nimillini; ~ое приглашение nimikučču; ~ая карточка nimikortti; ~ список nimillini luvettelo
именовать nimittyä; ~ себя писателем nimittyä iččie kirjuttajakši
именоваться olla nimeltäh; ~ писателем olla nimeltäh kirjuttajana
име||ть olla; он ~ет большую родню hänellä on äijä heimolaisie (šukulaisie); это ~ет большое значение šillä on šuuri merkityš; это не ~ет никакого значения šillä ei ole nimitä virkua
име||ться olla; у него ~ется трое детей hänellä on kolme lašta; ~ется ли у вас электрорубанок? onko teilä šähköhöylä?
имитация 1. (*подражание*) matkinta, imitatijo; ~ птичьего свиста linnun viserrykšen matkinta **2.** (*подделка*) jälennyš; ~ янтаря meripihkan jälennyš
имитировать (*подражать*) matkie; ~ голос лося matkie hirven iäntä
иммиграция ulko|mailta|muutto
иммигрировать muuttua ulko|mailta
иммунитет immunitetti; ~ к болезни immunitetti läsintäh
императив imperatiivi; ~ или повелительное наклонение imperatiivi ili käškytapa
император keisari; Наполеон был ~ом Napoleon oli keisarina
империя muajilman|valta, imperija; Британская ~ Britanijan imperija
имперфект imperfekti; ~ выражает прошедшее время глагола imperfekti ilmottau verbin männyttä aikua
импорт 1. (*ввоз в страну товаров*) muah|tuonta **2.** (*товар*) tuonta|tavara; в магазине много ~а kaupašša on äijä tuontatavarua
импортировать tuuvva tavarua; ~ из Финляндии в Россию tuuvva tavarua Suomešta Venäjällä
импортн||ый (muah)tuonta=; ~ая пошлина tullimakšu, tuontatulli
импульсивн||ый 1. (*непроизвольный*) impulsivini; ~ые движения impulsiviset liikkehet **2.** (*порывистый*) kipakka, impulsivini; ~ характер kipakka luonto
имуществ||о omaisuš, elo, eloš; государственное ~ valtijon omaisuš; раздел ~а elokšen jako; обзаводиться ~ом eloutuo
имя 1. (*у человека*) nimi; как твоё имя? mi on šiun nimi? **2.** (*название*) nimi; это растение известно под несколькими именами tämä kašvi tiijetäh monella nimellä; имеющий имя nimellini **3.** (*грамм.*) nomini; ~ существительное substantiivi
инакомыслящий toisin|ajattelija
инаугурация virkah|aštujaiset, virkah|tulijaiset
иначе 1. (*другим способом*) toisella tavalla; сделать ~ luatie toisella tavalla **2.** (*в противном случае*) muiten, muillah; беги, ~ опоздаешь juokše, muiten myöhäissyt

инвалид jumalan|vaivani, invalidi; ~ войны šotainvalidi; стать ~ом tulla invalidiksi
инвентарь 1. (*совокупность предметов*) vehkehet; спортивный ~ urheiluvehkehet **2.** (*опись*) inventari; составить ~ luatie inventari
индеветь lumeštuo, ušvautuo
индекс 1. (*указатель, список*) luvettelo, indeksi; ~ выходящих книг kirjaluvettelo **2.** (*экон.*) indeksi; ~ цен hintaindeksi **3.** (*матем.*) indeksi; цифровой ~ numeroindeksi **4.:** почтовый ~ pošti|numero
индивидуально yksin, yksinäh, individualisešti
индивидуальн||ый 1. (*личный*) individualini; ~ые черты individualiset piirtehet **2.** (*собственный)* yksityis=, yksityini, oma; ~ое хозяйство yksityistalouš; ~ дом oma talo **3.** (*особенный для каждого случая*) individualini; ~ое обучение individualini opaššanta
инди||ец, ~анка intijalaini
индийский intijalaini, Intijan
Индия Intija
ине||й huurreh, hyy, härmä, kuuro, ušva; земля в ~е mua on ušvašša; с ~ем ušvani, ušvakaš; покрываться ~ем kuuruo, kuršuo
инессив (*грамм.*) inessiivi
инженер inšeneri
инициалы nimi|kirjaimet; напиши свои ~ kirjuta omat nimikirjaimet
инициатив||а 1. (*побуждение к действию*) pyrityš; по ~е жителей деревни построили новый древянный мост kyläläisien pyritykšeštä rakennettih uuši puušilta **2.** (*способность к действию*) alotuš|kyky, aloteh; проявить ~у näyttyä alotuškykyö
инициативный 1. (*предприимчивый*) alkuh|panija; ~ человек alkuhpanija ihmini **2.** (*активный*) alotuš-kykyni, alkuh|pano|kykyni; ~ работник всегда в цене alkuhpanokykyni ruataja on aina hyväššä hinnašša
инкассатор inkassattori, kassan|keryäjä
инкогнито 1. (*вымышленное имя*) peitto|nimi; раскрылось его ~ šuatih tietyä hänen peittonimi **2.** (*нареч.*) peitto|nimellä; путешествовать ~ matkuššella peittonimellä
иногда ajoin, toičči, toisinah, eryähičči, joškuš, kuta|konša, moniehičči, muutomačči; ~ мы топим баню два раза в неделю toičči myö lämmitämmä kylyö kakši kertua netälissä
иноземец muukalaini
иной 1. (*другой*) toini, muu; иная форма toini muoto; никто ~ niken muu **2.** (*некий*) eräš, eri, monieš, muutoma; иному везёт больше erähällä luistau paremmin
инородный muunmoini
иносказание priičča
иностранец ulko|mualani, ulkolaini
иностранный ulko|maini, ulko|muan=, vieraš; ~ корабль ulkomaini laiva; ~ язык vieraš kieli
иноязычн||ый muun|kielini; ~ое население muunkielini rahvaš
инспектор tarkaštaja
инстинкт instinkti; ~ самосохранения ičenšäilytyšinstinkti
институт instituutti; учиться в ~е opaštuo instituutissa
инструктаж 1. (*обучение правилам*) ohjuanta, ohjuamini; ~ – непростое дело ohjuanta ei ole helppo homma **2.** (*указание*) ohje; получить ~ šuaha ohjiet
инструктив (*грамм.*) instruktiivi
инструктировать antua ohjeita; ~ дежурного antua ohjeita päivyštäjällä
инструктор ohjeita-antaja
инструкци||я ohjiet; по ~и ohjeijen mukah
инструмент 1. (*орудие труда*) instrumentti, ruato|kalu, työ|vehkeh; убрать ~ы в сарай viijä ruatokalut latoh **2.** (*музыкальный*) šoitin; народные ~ы rahvahan šoittimet
интеллект intellekti
интеллектуальный intellektualini
интеллигент, ~ка intelligentti
интенсивно kovašti, lujašti, voimakkahašti; работать ~ ruatua lujašti
интенсивный luja, kova, voimakaš, intensiivini; ~ метод обучения intensiivini opaššantakeino
интервал 1. (*расстояние*) väli|matka, intervali; ~ в десять метров kymmenen metrin välimatka **2.** (*промежуток времени*) väli, intervali; автобусы ходят с ~ом в двадцать минут autobuššit kuletah kahenkymmenen minuutin piäštä **3.** (*музык.*) intervali; мелодические ~ы šävelen intervalit
интервью pakauttelu
интерес 1. (*внимание, любопытство*) mielen|kiinto; утратить всякий ~ hävittyä kokonah mielenkiinto **2.** (*выгода*) hyöty; что тебе за ~ знать это mitä hyötyö on šiula tietyä še; это в твоих ~ах še on šiula hyövykši
интересно mielen|kiintosešti; ~ рассказывать šanella mielenkiintosešti
интересн||ый mielen|kiintoni, mukava, hauška, komie, ihmellini, luopusa; ~ая работа mielenkiintoni ruato; ~ая женщина mukava naini
интерес||овать kiinittyä mieltä; меня ~ует древняя история карелов miun mieltä kiinittäy karjalaisien muinaisistorija
интересова||ться 1. (*проявлять интерес*) olla kiinnoštunuona, välittyä; дочь всегда ~лась фольклорными танцами tytär aina oli kiinnoštunuona rahvahan tanššiloista; я не интересуюсь теми делами mie en välitä niistä aseista **2.** (*спрашивать*) kyšellä, tiijuššella; он ~лся вопросами экологии hiän tiijušteli ekologijan tilašta
интернационализм internationalismi
интернациональн||ый internationalini; ~ое воспитание internationalini kašvatuš
интернет internetti
интерьер interjeri; ~ жилого помещения eläntäpirtin interjeri; ~ы станций метро metroasemien interjerit
интонаци||я 1. (*тон речи*) pakina|tapa; подражать ~и matkie pakinatapua **2.** (*лингв.*) intonatijo; вопросительная ~ kyšymyšintonatijo ◊ чистая интонация puhaš intonatijo
интриг||а 1. (*козни*) juoni; запутанная ~ šekalaini juoni; плести ~и juonitella **2.** (*любовная*) lempi|juoni
интриговать 1. (*вести интриги*) juonie, juonitella; ~ против своего друга juonie oman kaverin piällä **2.** (*заинтересовать*) kiinnoššuttua; ~ их своими рассказами kiinnoššuttua heitä omilla kertomukšilla
интуитивно intuitiivisešti
интуитивный intuitiivini; ~ поступок intuitiivini ruato
интуиция intuitijo; ~ меня не подвела intuitijo ei milma pettän
инфекционн||ый tarttuja=; ~ые заболевания tarttujatauvit; ~ая больница kulkutautišairala
инфекция tartuntahini; вирусная ~ viirustartuntahini
инфинитив infinitiivi; в карельском языке три формы ~а karjalan kieleššä on kolme infinitiivimuotuo
информатика tieto|koneh|oppi
информационный tieto=; ~ центр tietokeškuš
информаци||я tieto; получить ~ю šuaha tietuo
информировать antua tietuo, šeloštua
Иордань Jortana
ипотек||а pantti|laihina; взять ~у ottua panttilaihina
ипотечный pantti|laihina=; ~ банк panttilaihinapankki
ирга (*бот.*) tuomi|pihlaja
ирис (*бот.*) miekka|heinä
иронизир||овать ivual'l'a, irvistyä, irvissellä; не ~уй! elä ivuale!
ироническ||ий, ироничный ivallini, irvistäjä; ~ая улыбка irvistäjä muhahuš

иронично ivallisešti, irvissellen
ирония iva, irvotuš; ~ судьбы kohtalon iva
иск oikevuš|eššo; гражданский ~ kanšallini oikevušeššo; встречный ~ vaštani oikevušeššo; ~ о наследстве perinnön oikevušeššo
исказить, искажать viäristyä, viärissellä; ~ сведения viäristyä tietoja
искажение viäristely; ~ истины toven viäristely
искажённ||ый viärissetty; ~ое представление viärissetty kuva
искалеченн||ый jumalan|vaivani, vammani; ~ые ноги vammaset jalat
искалечиться, искалечиваться vammautuo; ~ на войне vammautuo šovašša
искатель, ~ница eššijä; ~ приключений šeikkailija
искать eššie; (*выискивать*) ečikšennellä, (*шарить*) häpelöijä; ~ книгу eššie kirjua; ~ тропинку в лесу eššie polkuo mečäššä
исклевать n'okkie loppuh šuati
исключени||е 1. (*удаление*) erotuš, erotanta, erottamini; ~ из школы erotuš koulušta **2.** (*единичный случай*) poikkehuš; этот случай был ~ем tämä tapahuš oli poikkehukšena
исключительно 1. (*особенно, необыкновенно*) aivan, oikein; ~ хорошая книга oikein hyvä kirja; ~ редкая рукопись aivan erikoini käsikirjutuš **2.** (*лишь*) vain; премию получили ~ лучшие palkintorahat šuatih vain parahat
исключительн||ый 1. (*отличный*) erillini, erikoini; у него ~ые математические способности hänellä on erikoiset matematiikan kyvyt **2.** (*особый*) erimoini, poikkehukšellini; ~ случай poikkehukšellini tapahuš
исключ||ить, исключать 1. (*удалить*) erottua, ottua pois; ~ из партии erottua puoluvehešta; ~ из списка ottua pois luvettelošta **2.** (*не допустить*): это ~ено tämä ei voi olla totta; не ~ено, что и я поеду с ними ei ole mahotointa, jotta mieki lähen heijän kera
исковерканн||ый 1. (*изломанный*) rikkoutunut, pilautunut; ~ая пушка rikkoutunut tykki; ~ая жизнь pilautunut elämä **2.** (*искажённый*) viärissetty; ~ые слова viärissetyt šanat
исковерка||ть 1. (*изломать*) rikkuo, pilata; он сам ~л свою жизнь hiän iče rikko oman elämän **2.** (*исказить*) viäristyä; ~ всё сказанное viäristyä kaikki, mitä on šanottu
иском||ой oikevuš|eššo=; ~ое заявление oikevušeššoparperi
исконно: ~ карел aito|karjalaini, kanta|karjalaini
исконн||ый iki|vanha, kanta=; ~ые права ikivanhat oikevukšet; ~ житель kantaeläjä
искоренение hävittämini, kitkömini, kiskomini, poistamini
искоренить, искоренять hävittyä, kitkie, kiskuo (juurineh), poistua
искоса šyrjä|šilmällä; смотреть ~ kaššuo šyrjäšilmällä
искр||а kyven, šäkeh; из ~ы возгорится пламя kypeneštä šyttyy tuli
искренне avo|mielišti; говорить ~ paissa avomielišti
искренн||ий avo|mielini, täyši|šiämellini; ~яя благодарность täyšišiämellini kiitoš
искривить viäristyä, viärentyä, vinčistyä, mutkistua; ~ губы vinčistyä huulet
искриви||ться, искривляться viäristyö, vinčistyö, linčistyö гвоздь ~лся nuakla viäristy; забор ~лся aita vinčisty
искривление viärissäntä, viärissyš, vinčissyš, viäristely
искривлённ||ый koveraini, lynkä, viärä, viännetty, linčallah olija; ~ое дерево konkelo
искристый kimaltelija, kyventäjä; ~ снег kimaltelija lumi
искри||ться kimallella, välkkyö, kyventyä; снег на солнце ~тся lumi päivän valošša kimaltelou
искупить 1. (*заслужить прощение*) šuaha prošken'n'ua; ~ грехи šuaha prošken'n'ua riähistä **2.** (*возместить*) korvata; ~ убытки korvata vahinkot
искупление 1. (*прощение*) prošken'n'a **2.** (*возмещение*) korvauš
искуса||ть puretella; собака ~ла человека koira puretteli ihmistä
искуситель kiušuaja
искусный kätövä, mahtava, näpperä, taitaja; он ~ сделать эту работу šiih ruatoh hiän on kätövä
искусственн||ый keino|tekoni, kekšitty; ~ые цветы keinotekoset kukat
искусств||о 1. (*произведение*) taito, taiteh; произведение ~а taitoruato **2.** (*отрасль деятельности*) =taito; ~ кино kinotaito
искушá||ть muanittua, muanitella; не ~й меня elä muanittele milmani ◇ не искушай судьбу! elä muanittele ošua!
искушени||е 1. (*испытание*) muanituš **2.** (*соблазн*) kiušauš; вводить в ~ šuattua kiušaukšeh; противиться ~ю vaššuštua kiušaušta
испан||ец, ~ка ispanijalaini
испанский ispanijalaini, Ispanijan; ~ язык ispanijan kieli
Испания Ispanija
испарение höyrytyš; ~ воды vejen höyrytyš
испарин||а hiki; лоб покрылся ~ой hiki nousi očalla
испари||ться, испаряться höyrytä, höyrähtyä, haihtuo; вода ~лась vesi haihtu
испачкать lijata; ~ руки lijata kiät
испачка||ться likautuo; одежда ~лась vuattiet likauvuttih
испечь paistua, (*на углях*) rehentyä; ~ калитки paistua kalittoja; надо ~ шаньги на углях pitäy rehentyä šankit hiilokšella
испе||чься paistuo, rehentyö; пироги ~клись piiruat paissuttih; рыбный пирог испёкся на углях kalakukko rehenty hiilokšella
исповедаться tunnuštua riähät
исповед||ь riähkien tunnuššuš; быть на ~и olla riähkien tunnuššukšešša
исподлобья kulmien takua; он смотрел на меня ~ hiän kaššo miuh kulmien takua
испокон: ~ веку ammusista ajoista; ~ здесь ловили лосося ammusista aijoista tiälä pyyvvettih lohta
исполнение 1. (*от* исполнить 1) täyttämini; ~ своих планов omien šuunnitelmien täyttämini **2.** (*от* исполнить 2) laulanta, laulamini, esittämini; ~ песни laulun esittämini **3.** (*выполнение*) ruato; отличное ~ работы ylen hyvin šuoritettu ruato
исполнитель, ~ница 1. (*работник*) ruataja, luatija; ~ работы ruavon luatija **2.** (*артист*) esittäjä; ~ роли roolin esittäjä
исполнительный 1. (*старательный*) tarkka; ~ работник tarkka ruataja **2.** (*гос. орган*) toimeh|panija=; ~ комитет toimehpanijakomitietta
исполн||ить, исполнять 1. (*выполнить*) täyttyä, ruatua, luatie, toimittua, toteuttua; ~ поручение täyttyä käšky; ~ обязанности секретаря ruatua sihterina **2.** (*воспроизвести*) esittyä; ~ песню esittyä laulu **3.** (*создать*) luatie; схема ~ена мастером kuavan on luatin muasteri
исполни||ться, исполняться 1. (*осуществиться*) toteutuo; желание ~лось toivo toteutu **2.** (*о возрасте*) täyttyö; внуку ~лось восемь лет punukka täytti kahekšan vuotta
использование käyttö; нерациональное ~ земли muan viärä (tolkutoin) käyttö
использовать käyttyä; ~ все силы käyttyä kaikki voimat
использова||ться käyttyä; ~лись все возможные средства käytettih kaikki maholliset keinot

испорти||ть pilata, rikkuo, tuhota; ливень ~л дорогу rankka vihma pilasi tien
испорти||ться pilautuo, rikkoutuo, tuhoutuo; погода совсем ~лась šiä kokonah pilautu
исправить, исправлять korjata, paikata, kohentua, parentua; печь дымит, её надо ~ kiukuašta tulou šiämeh šavuo, še pitäy korjata
исправиться, исправляться korjautuo, kohentuo, parentuo, pareta
исправление korjuamini, paikkuamini, kohentamini, parentamini
исправно ahkerašti, hyvin, kunnolla; работник ~ выполняет работу ruataja kunnolla ruatau
исправный hyvä|kuntoni, käyttö|kelponi; во дворе стоял ~ автомобиль pihalla oli hyväkuntoni auto
испражнение šitta, uloissuš
испражняться šittuo, uloistua
испробовать maistua, maissella, kuot'ella
испуг pöläššyš, šäikähyš; ~ был неподдельный pöläššyš oli tovellini
испуганный pöläštynyt, šäikähtynyt; ~ ребёнок сидел на полу и плакал pöläštynyt lapši istu lattiella ta itki
испуга||ть pölättyä; он ~л нас hiän pölätti meitä
испуга||ться pöläštyö, šäikähtyö, varahtuo; чего ты ~лся? mitä šie olet pöläštyn?
испытани||е 1. (*проверка в действии*) kuot't'eluš, testauš; ~ материалов ainehien testauš **2.** (*экзамен*) tutkinto; ~ было сложным tutkinto oli jykie **3.** (*тяжёлое переживание*) käršimyš; война была тяжёлым ~ем для народа šovan aikana rahvaš kärši äijän
испытатель kuot't'elija, testuaja; лётчик-~ lentokonehien kuot't'elija
испытательный kuot't'elu=, testauš=; ~ срок kuot't'eluaika
испыта||ть, испытывать 1. (*проверить в действии*) opitella, testata, kuot'ella; ~ свои силы kuot'ella omie voimie **2.** (*пережить*) keštyä, nähä, käršie; наша семья много ~ла meijän pereh äijä kärši
исследование 1. (*изучение*) tutkimini, tutkinta; ~ морских глубин merišyvykšien tutkinta **2.** (*научный труд*) tutkimuš; ~ исторической грамматики kieli-istorijan tutkimuš
исследователь, ~ница tutkija
исследовательский tutkimuš=; ~ проект tutkimušprojekti
исследовать tutkie; ~ законы развития общества tutkie yhteiskunnan kehitykšen lajit
исстари ammusista ajoista; так ведётся ~ näin on ollun ammusista ajoista
иссякнуть, иссякать 1. (*исчезнуть, высохнуть*) kuivuo; источник воды иссяк kaivo on kuivun **2.** (*закончиться*) loppuo ◊ у меня терпение иссякло en voi enempyä keštyä
истёкш||ий männyt; в ~ем году männä vuotena; за ~ период männyönä aikana
истин||а totuš, tosi; ~ превыше всего totuš on kaikešta tärkein; в этом есть доля ~ы šiinä on vähäsen totta
истинно 1. (*действительно*) aito, totisešti, tosi=; ~ талантливый человек tosi lahjakaš ihmini; ~ чужой aito vieraš **2.** (*правдиво*) tovellah, tovellisešti, oikein; ~ говорю tovellah šanon
истинность tovellisuš, totuš
истинн||ый šuora, tosi, totini, tovellini; ~ая правда totini tosi; ~ исследователь tovellini tutkija
истле||ть, истлевать 1. (*сгнить*) lahota, hapata; опавшая листва ~ла lankennuot lehet hapattih; материя ~ла kankaš lahosi **2.** (*сгореть*) palua tuhkakši; угли ~ли hiilet palettih tuhkakši
исток alku; ~ реки joven alku
истолкование šelvittämini; ~ законов lakien šelvittämini
истолковать, истолковывать šelvittyä, šelvitellä; неправильно ~ чьи-л. слова viärin šelvittyä kenennih šanat
истома läylen; сладкая ~ makie läylen
истончать hienontua, hoikentua
истончаться hoiketa
истопить lämmittyä; ~ баню lämmittyä kyly
истопник lämmittäjä
истоптать (*затоптать*) poletella; ~ траву poletella heinät
историческ||ий istorijallini; ~ документ istorijallini asiekirja; ~ая дата istorijallini aika
истори||я 1. (*наука*) istorija; древняя ~ muinaisistorija; ~ средних веков keškiajan istorija; учитель ~и istorijan opaštaja **2.** (*наука, изучающая развитие*) istorija; изучать ~ю современной литературы tutkie nykysen ajan kirjallisuon istorijua **3.** (*изложение фактов*) istorija; ~ нашего села meijän kylän istorija **4.** (*отдалённое время*) istorija; это уже далёкая ~ še on jo ammuni istorija **5.** (*повествование*) juttu; это длинная ~ še on pitkä juttu **6.** (*случай*) tapahtuma; это была смешная ~ še oli nakrettava tapahtuma; это совсем другая ~ še on jo toini istorija; об этом ~ умалчивает šiitä istorija ei šano nimitä; вот так ~! kačo kuin šattuu! ◊ вечная история ikuni juttu
источник 1. (*подземные воды*) hete, kaivo, lähte, muan|šilmä; ~ иссяк kaivo on kuivun **2.** (*начало чего-л.*) alku; ~ повышения доходов tulojen kašvamisen alku **3.** (*использованная литература*) käytetty kirjallisuš; использованные в исследовании ~и tutkimukšešša käytetty kirjallisuš
истощать, истощить köyhyttyä, laihuttua
истощаться, истощиться laihtuo
истрати||ть pityä, tuhlata; сын ~л все деньги poika tuhlasi kaikki rahat
истребить, истреблять hävittyä, (*о сорняках*) kitkie; ~ сорняки kitkie vesiheinät
истребление hävitäntä, hävittämini; ~ мух kärpäsien hävitäntä
истязать kivuttua
исход 1. (*способ*) piäšy; правильный ~ дела asien oikie piäšy **2.** (*окончание*) loppu; ~ дела homman loppu; на ~е lopuillah ◊ дать исход злобе piäštyä viha
исхуда||ть laihtuo; после болезни он сильно ~л läsinnän jälkeh hiän oikein laihtu
исцеление parentamini, parennuš; ~ больного läsijän parennuš
исцелить parentua; ~ душу parentua šielu
исцелиться, исцеляться parentuo; ~ своими силами parentuo omin voimin
исчезновение kavonta, katomini; ~ лесов meččien kavonta
исчез||нуть, исчезать katuo, hävitä, huveta, kavota, puutuo, propatie; дети ~ли с поля зрения lapšet kavottih näkymäštä; ~ли многие карельские деревни hävittih monet karjalaiset kylät
исчисление lašku; ~ налогов verojen lašku
исчислить, исчислять laškie; ~ доходы laškie tulot
итак no niin; ~, эта проблема решена no niin, tämä proplema on šelvitetty
Италия Italija
итальян||ец, ~ка italijalaini
итальянский italijalaini, Italijan
итог 1. (*вывод, заключение, результат*) yhteh|veto; подвести ~ luatie yhtehveto **2.** (*общая сумма*) loppu|tuloš; ~ был внушительным lopputuloš oli šuuri
итого kaikkietah; ~ в классе двадцать человек kaikkietah luokašša on kakšikymmentä henkie
итогов||ый 1. (*конечный*) loppu=, lopullini; ~ая сумма lo-

pullini summa **2.** (*завершающий*) piätöš=; ~ая лекция piätösluvento

ишь kačo šie; ~, как она вырядилась! kačo šie, kuin hiän on rakentun!

ищейка vainu|koira

июл||ь heinä|kuu; в ~е многие ягоды вызревают heinäkuušša monet marjat kypšytäh

июльский heinä|kuun, heinä|kuini

июн||ь kešä|kuu; в ~е у школьников начинаются каникулы kešäkuušša koululaisilla alkau loma

июньский kešä|kuun, kešä|kuini

Й

йог joogi
йога jooga
йод jodi
йодистый jodini
йодный jodi=
йот j-iänne
йота: ◇ ни на йоту ei ni yhtä

К

к, ко 1. (*о направлении в какую-н. сторону*) luo, luokše, luokši, puoleh, kohti, päin, viereh; подойти к окну männä ikkunan luo; шагнуть к стене aštuo šeinän viereh; поехать к брату lähtie vellen luo; ехать к озеру ajua järveh päin **2.** (*к чему, к кому*) vaššen, puoleh; прислониться к стене nojautuo šeinyä vaššen; обратиться к хозяйке kiäntyö emännän puoleh **3.** (*по отношению к кому-л., чему-л.*) kohtah; по отношению к себе iččie kohtah **4.** (*о времени, к какому сроку*): работу надо закончить к лету ruato pitäy olla valmis kešäkši **5.** (*о мотиве*): привести команду к победе šuattua joukko voittoh; присоединиться к товарищам liittyö kaverien joukkoh **6.** (*о назначении*): подготовиться ко дню рождения valmistatutuo šyntymäpäiväkši **7.** (*о присоединении к кому-л., чему-л.*): приходите сегодня к нам tulkua tänäpiänä meilä; присоединяйтесь к нашей группе tulkua meijän joukkoh

-ка (*ведь, же, однако, -то, -ка, бы*) =pa, =pä =paš, =päš, =han, =hän; скажи-ка мне šanopaš miula; возьми-ка otapaš

кабак kapakka

кабал||а velka|tila; попасть в ~у joutuo velkatilah

кабальн||ый velka=; ~ая книга velkakirja

кабан¹ (*самец свиньи*) šika|isäkkö; большой ~ весит больше ста килограмм šuuri šikaisäkkö painau yli šata kiluo

кабан² (*вепрь*) meččä|šika; охотиться на ~ов mečäššellä meččäšikoja

кабач||ок kurpičča; у нас на даче растут ~ки meilä mökillä kašvau kurpiččua

кабачков||ый kurpičča=, kurpičan; ~ая икра kurpiččahuttu

кабель kaapeli; подземный ~ muakaapeli

кабельн||ый kaapeli=; ~ая связь kaapelijohto

кабина koppi; телефонная ~ puhelinkoppi; ~ шофёра autonajajan koppi

кабинет 1. (*рабочий*) ruato|huoneh; в ~е находится библиотека ruatohuonehešša on kirjašto **2.** (*учебный*) luokka, šali; ~ математики matematiikan luokka **3.** (*отдельная комната*) kabinetti; ~ в ресторане ravintolan kabinetti

кабинетный ruato|huonehen

каблук kanta; обувь на высоком ~е korkiekantaset kenkät

каботажн||ый kabotaši=; ~ое судно kabotašilaiva

кавалер¹ (*ухажёр*) kavaleri; у той девушки красивый ~ tuola tytöllä on kaunis kavaleri

кавалер² (*награждённый орденом*) kunnivo|merkillä palkittu; ~ ордена Отечественной войны Isänmuallisen šovan kunnivomerkillä palkittu

кавалерийск||ий račču|väki=, račču|väjen; ~ая атака račču-väjen hyökkäyš

кавалерист račču|mieš

кавалерия račču|väki; лёгкая ~ kepie račču väki

Кавказ Kaukasi

кавказец kaukasilaini

кавказский kaukasilaini, Kaukasin

кавычки laihina|merkit; заключить в ~ panna laihinamerkkilöih

кадило kuatelniččа; в руке у священника было ~ papin kiäššä oli kuatelniččа

кади||ть kuatie; зимой священник у проруби ~т воду talvella pappi jortanalla kuatiu vejet

кадк||а puini, korvo; ягоды хранят в ~е marjat šäilytetäh puisešša

кадр kuva; удачный ~ onnistunut kuva

кадриль katrilli; танцевать ~ tanššie katrillie

кадровик 1. (*работник*) vakituini ruataja **2.** (*работник отдела кадров*) henkilöštö|ošašton ruataja, kaateri|ošašton ruataja

кадровый kaateri=; ~ состав kaaterijoukko

кадр||ы ruatajat; отдел ~ов henkilöštöošašto, kaateriošašto

кадушка korvoni, pieni puini

кадык kero|luu

каждый jokahini, joka; ~ месяц joka kuukauši; ~ второй joka toini; ~ должен знать об этом jokahisen pitäy tietyä šiitä

казак kasakka

казарм||а kasarmi; солдаты живут в ~е šotamiehet eletäh kasarmissa

казарменн||ый kasarmi=, kasarmin; ~ое здание kasarmirakennuš

казаться 1. (*производить впечатление*) näyttyä, tuntuo, vaikuttua; он кажется моложе hiän näyttäy nuoremmalta; ~ странным vaikuttua kummalliselta **2.** (*при выражении мнения*) tuntuo, näyttyä; мне кажется, что miušta tuntuu, jotta **3.** (*вводное слово*) onnakko; я, кажется, пойду домой mie onnakko lähen kotih

казённ||ый (*принадлежащий госучреждению*) valtijon; ~ая квартира valtijon korttieri

казн||а kasna, raha|varo; в ~е было много денег kasnašša oli äijä rahua

казначей kasnan|hoitaja

казначейский rahašton; ~ билет paperiraha

казначейство kasnan|hoito|toimisto, rahašto

казни||ть tappua; раньше бандитов ~ли ennein rosvoja tapettih

казнь tappo, tappamini; смертная ~ kuolemantappo

казус šekava juttu

казусн||ый šekava, šotkuni; ~ое дело šekava juttu

кайм||а reuna; платок с голубой ~ой paikka taivahanšinisen reunan kera

кайман (*зоол.*) kaiman|krokotiili; ~ чёрный šuokrokotiili

кайра (*зоол.*) kaira; ~ толстоклювая paksun'okkakaira; ~ тонкоклювая hoikkan'okkakaira

как 1. (*вопр. нареч., каким образом*) kuinka, kuin, mitein; ~ это случилось? kuinka še tapahtu? ~ вы себя чувствуете? kuin työ voitta? **2.** (*относит. нареч., каким образом*) kuin; ~ ни старайся, ничего из этого не получится hoš kuin ponnistele, mitänä hyvyä ei šiitä tule **3.** (*частица: для выражения чувств*) a kun; ~ холодно! a kun on vilu! ой, ~ смешно! a kun nakrattau! **4.** (*частица: для выражения внезапности*) kun; медведь ~ зарычит! kontie kun ärähtäy! **5.** (*союз сравнительный*) kuin, niin kuin; трусливый ~ заяц hätäpukšu

kuin jänis; как не бывало niin kuin ei olis ollun **6.** (*союз временной*) kun; ~ доедешь до места, так сразу позвони kun tulet perillä, ni heti šoita **7.** (*союз присоединительный*) kuin; ~ говорится, волков бояться – в лес не ходить kuin šanotah: hukkie varajat, ni meččäh elä mäne; ~ Маня говорит: всегда хорошо возвращаться домой tuokši Man'ukši: aina on hyvä tulla jälelläh kotih; ~ будто puitto; ~ попало šikinšokin; ~ раз juštih; ~ следует kunnollah

какао 1. (*бобы*) kakao **2**. (*дерево*) kakao|puu

как-либо, как-нибудь kuinnih; надо ~ помочь им pitäy kuinnih auttua heilä

как||ой mimmoni, mikä, mityš, mi, ku; ~ая сегодня погода? mimmoni on tänäpiänä šiä? ~ая польза от этого? mitä hyötyö on šiitä? до ~ого места? mihi šuati? в ~ое время? konša? ~ого качества? minluatuni? по ~ой цене? minhintani?

какой-нибудь minih, mimmoninih; дай мне какую-н. книгу anna miula minih kirja; найдутся ли какие-н. лыжи? löytyykö mimmosetnih šukšet? до деревни остался ~ километр kyläh jäi minih kilometri

какой-то ken lienöy, mi lienöy; ~ мужчина спрашивает ken lienöy mieš kyšyy; ему нужна была какая-то книга hiän tarviččі mitä lienöy kirjua

как-то 1. (*однажды*) kerran; ~ я видел его в магазине kerran mie nävin häntä kaupašša **2.** (*почему-то*) mitein lienöy; здесь ~ неуютно tiälä on mitein lienöy epämukava olla

кал uloissuš, paška, šitta

каламбур šana|leikki

калач kolačču; мама испекла ~и muamo on paistan kolaččuja

калган (*бот.*) kalkana, miehen|juuri

калейдоскоп kaleidoskoppi

калек||а vaivani, jumalan|vaivani; грех смеяться над ~ой on riähkä nakrua vaivaista

календарь kalenteri; повесь новый ~ на стену! ripušša uuši kalenteri šeinäh!

календула (*бот.*) kalendula

калеч||ить šatattua, rampauttua; не ~ь свои ноги elä šatata jalkojaš

калечиться šattautuo, rampautuo

калибр kaliiperi; крупного ~а šuurikaliiperini

калин||а (*бот.*) kalina; у ~ы красные горькие ягоды kalinalla on ruškiet karkiet marjat

калиновый kalinan, kalina=

калитка¹ (*ворота*) veräjä; почему у вас открыта ~ mintäh teilä on veräjä auki?

калитка² (*пирог*) kalitta, šanki; картофельная ~ potakkakalitta, potakkašanki

калить kuumentua, puahtua; ~ железо kuumentua rautua; ~ кофейные зёрна puahtua kahvie

каллиграфический kalligrafini; ~ почерк kalligrafini käsiala

калорийн||ый kalorini; ~ая пища kalorini ruoka

калоша kalošši

калужница (*бот.*) ruošme|heinä, joki|kakkaraini, mua|kakkaraini

калькировать 1. (*спец.*) kopijoija; ~ чертёж kopijoija piirroš **2.** (*лингв.*) laihinoija šanoja ta šana|liittoja

кальсоны aluš|pukšut; тёплые ~ шьют из фланелевой ткани lämpimie alušpukšuja ommellah lanelikankahašta

камбала (*зоол.*) kampala; ~ беломорская речная jokikampala; ~ морская merikampala; ~ полярная pohjoiskampala

камелия (*бот.*) kamelija

камене||ть kivetä, koveta kivekši; песок ~л čuuru koveni kivekši

каменист||ый kivi=, kivini; ~ая земля kivini mua; ~ая гряда kiviruopaš; ~ое место kivikkö, lomeikko, rapeikko; ~ островок luoto

каменк||а¹ (*в бане*) kiukua; плесни воды на ~у heitä vettä kiukualla

каменка² (*зоол.*) kivi|lintu

каменный kivi=, kivini; ~ дом kivitalo ◇ каменное сердце kivini šyväin

кам||ень kivi, louhi; драгоценный ~ kallisarvoni kivi; большой ~ louhi; груда ~ней louhikko

камера 1. (*тюремная*) vankila|koppi **2.** (*хранения*) tavaran|šäilytyš|komero **3.** (*фотоаппарат*) valo|kuva|koneh **4.** (*внутренняя резиновая оболочка*) šiämi|kumi; футбольная ~ jalkapallon šiämikumi

камин piisi, kiukuan avo|tuli; вечером при свете ~а можно читать газету illalla piisin valošša voi lukie lehtie

кампания 1. (*военная*) šota, šota|toimet **2.** (*морская*) meri|toimet **3.** (*посевная и др.*) =hommat; посевная ~ kylvöhommat

камыш (*бот.*) kaisla, korteh; ~ озёрный järvikaisla; ~ лесной meččäkaisla; заросли ~а kortehikko

камышовка (*зоол.*) kaisla|lintu; ~ садовая puistokaislalintu; ~-барсучок laulajakaislalintu

канав||а oja; рыть ~ы ojittua

Канада Kanada

канадский kanadalaini, Kanadan; ~ доллар kanadan dollari

канад||ец, ~ка kanadalaini

канал 1. kanava; между озёрами прорыли ~ järvien välillä kaivettih kanava **2.** (*военн.*) putki; ~ артиллерийского орудия tykinputki **3.** (*анат.*) putki; мочеиспускательный ~ kusiputki **4.** (*техн.*) kanava; коротковолновый ~ lyhytualtokanava **5.** (*перен.*) kanava; дипломатические ~ы diplomattiset kanavat

канализационн||ый viemäri=; ~ая труба viemäriputki

канализация viemäri

канарейка (*зоол.*) kanarijan|lintu

канат pakšu nuora; железный ~ rautani pakšu nuora; ходить по ~у kävellä nuoralla

кандалы rauta|kahlehet; заковать в ~ panna rautakahlehih

кандидат 1. (*выдвиженец*) ehokaš; ~ в депутаты deputattiehokaš **2.** (*учёная степень*) kandidatti; ~ филологических наук filologijan kandidatti

кандидатский kandidatin; ~ экзамен kandidatin tutkinto

кандидатура kandidatuuri

каникулы loma; летние ~ kešäloma; зимние ~ talviloma

кант kantti; с ~ом kantikaš

кантеле kannel, kanteleh; играть на ~ šoittua kantelella

канцелярск||ий kanšlija=; ~ие товары kanšlijatavarat

канюк (*зоол.*) hiili|haukka

канюч||ить mankuo, marmattua, änkyttyä; не ~ь elä manku

кап pahka

капельк||а tippa, pisareh, tilkkani; до последней ~и viimeseh tippah šuati

капитализм kapitalismi

капиталистическ||ий kapitalistini; ~ая страна kapitalistini mua

капитальный 1. (*основательный, прочный*) peruš=, peruštehellini, luja; ~ ремонт peruškorjauš **2.** (*важный, значительный*) šuuri, merkitykšellini; ~ вопрос šuuri kyšymyš

капитулировать (*сдаться*) antautuo; ~ безоговорочно antautuo vaššuštamatta

капитуляци||я antautumini, antauvunta; принудить врага к ~и pakottua vihollista antautumah

капкан rita, rauvat; поставить ~ы virittyä rauvat; лиса попала в ~ repo joutu rautoih

капл||я 1. (*о воде*) tippa, pisara, tilkka; в доме нет ни ~и воды koissa ei ole tippuakana vettä **2.** (*медиц.*) tippa; глазные ~и šilmätipat

капнуть, капать pisartua, tipahuttua, tiputtua, vajattua; ~ каплю воды tipahuttua vettä; ~ лекарство в глаз tiputtua liäkettä šilmäh
каприз juoni, oikku, pakanuš; детские ~ы lapšien juonet
капризнича||ть vänčissellä, hinkotteliutuo, juonie, kičata; не ~й elä vänčistele
капризный paha|virkani, pakana, vänčistelijä; ~ больной pakana läsijä
капуст||а (*бот.*) kuali; ~ белокачанная valkiekeräkuali; ~ цветная kukkakuali; ~ кольраби nakriskuali; кочан ~ы kualikerä
капустник (*зоол.*) kuali|mato
капустница (*зоол.*) kuali|liipukkaini
капюшон huppu; пальто с ~ом takki hupun kera
кара (*наказание*) ranka
карабкаться kapuaštua, noušša; ~ на дерево noušša puuh
каравай leipä|möykky; ~ ещё тёплый leipämöykky on vielä lämmin
карамель karamelli; куплю детям ~ oššan lapšilla karamellija
карандаш kynä; цветные ~и värikynät
карать rankaissa, rankaistua; ~ преступников rankaistua rosvoja
караул 1. (*стража*) varteiččija|joukko, vahti|joukko; сменить ~ vaihtua varteiččija|joukko **2.** (*несение охраны*) varteičenta, vahtuamini; быть в ~е olla vahtuamašša
караули||ть 1. (*сторожить*) vahtie, varteija; ~ сад vahtie puutarhua **2.** (*подстерегать*) vahata, kytätä; кошка ~т мышь kišša vahtuau hiirtä
караульн||ый 1. (*охранный, охранник*) varteiččija=; ~ое помещение varteiččijapirtti **2.** (*сторож*) vahtuaja, kyttyäjä
карбас karpassu
кареглазый mušta|šilmäni; ~ мальчик muštašilmäni poika
карел, ~ка karjalaini; ~ы karjalaiset; ~, не знающий русского языка ummikko; ~-ливвик livviläini; ~-людик lyydiläini
Карелия Karjala; республика ~ Karjalan tašavalta
карелоязычн||ый karjalan|kielini; ~ая книга karjalankielini kirja
карельск||ий karjalaini, Karjalan; ~ язык karjalan kieli; ~ая деревня karjalaini kylä; говорить по-~и paissa karjalakši; ~ая берёза višakoivu
карет||а korja; раньше девушек катали в ~ах ennein tyttöjä ajellutettih korjissa
карикатура irvi|kuva; в газете была ~ на бюрократа leheššä oli b'urokrattie kuvuaja irvikuva
карка||ть kruakkuo, praukkuo; ворона ~ет varis kruakkuu
карман tašku, kormano; положить в ~ panna taškuh; взять из ~а ottua taškušta
карманн||ый tašku=, kormano=; ~ые часы taškukello
карт||а 1. (*геогр.*) kartta; политическая ~ мира muajilman poliittini kartta; контурная ~ pohjakartta **2.** (*игральная*) kortti; играть в ~ы pelata korttih
коза kosa
козерог (*знак Зодиака*) Kauris
козёл pukki; бодливый ~ puškija pukki ◇ пустить козла в огород panna pukki kualimuan vartijakši; от него пользы как от козла молока häneštä ei ole nimitä tolkkuo
ко́зл||ы halko|pukki, halko|jakku; пилить на ~ах šahata halkopukilla
козырёк lakin lippa
койк||а šänky; лежать на ~е venyö šänkyllä
кокетнича||ть heimual'l'a, kisautella, leivoutuo; не ~й elä heimuale
коклюш kokl'ušši; заболеть ~ем läsiytyö kokl'ušših
кокорыш (*бот.*): ~ обыкновенный hukan|putki
коктейль kokteili; ~ молочный maitokokteili
кол kanki, šeiväš; заготавливать ~ья varuštua šeipähie ◇ ни кола ни двора ni kotie, ni kontuo
колбаса makkara; копчёная ~ šavuššettu makkara; варёная ~ keitetty makkara
колготки šukka|pukšut
колдовать tietohuija, jerestyijä, noitua, taikuo; уметь ~ mahtua tietohuija
колдовств||о tietohuš, jeresti, taika; сила для ~а taikavoima
колдун tietäjä, tietoniekka, jeretnikkä, noita; обратиться к ~у lähtie tietäjän luo
колдунья šyöjätär, šyöjättäri
колеб||ать heilahutella, liehuttua; ветер ~лет листья деревьев tuuli heilahuttelou puijen lehtijä
колеб||аться 1. (*колыхаться, раскачиваться*) heiluo; флаги ~ались на ветру liput heiluttih tuulella **2.** (*быть неустойчивым*) vaihella; температура ~лется lämpötila vaihtelou **3.** (*сомневаться*) epäillä, aprikoija; он ещё ~лется, как быть hiän vielä aprikoiččou, mitä ruatua
коленн||ый polvi=; ~ая чашечка polvikesrä, polviluu
колен||о 1. (*часть ноги*) polven|piä, polvi; ~и болят polvija kivistäy; на ~ях polvusillah, polvisillah **2.** (*род*) šuku|polvi; знать родню до четвёртого ~а tietyä šukulaisie nellänteh šukupolveh **3.** (*изгиб, поворот*) mutka, mukka
колесить ajella; ~ по всему миру ajella muajilmašša
колесо rataš, kiekko, pyörä; ~ автомобиля auton pyörät
коле||я raita, pyörän|jälki, rattahan|jälki; ~и не было видно raitua ei näkyn
колибри (*зоол.*) kolibri
колики ailahat; смеяться до колик nakrua vačan ailahih šuate
количество luku|miärä, miärä; большое ~ оленей šuuri miärä poroja
коллега ruato|kaveri, kollega; ~ по университету yliopistokaveri
коллегиально kollegijalisešti; решить ~ piättyä kollegijalisešti
коллегиальный kollegijalini, yhtehini
коллегия 1. (*группа должностных лиц*) kollegija, =kunta; ~ министерства ministerijön kollegija; редакционная ~ toimituškunta **2.** (*объединение лиц некоторых профессий*) =kunta; судейская ~ tuomarikunta
колледж kolledži
коллектив joukko, kollektiivi; рабочий ~ ruatojoukko; авторский ~ kirjuttajajoukko
коллективизация yhistämini; ~ сельского хозяйства muatalovuon yhistämini
коллективизировать yhistyä; ~ сельское хозяйство yhistyä muatalouš
коллективизм kollektivismi
коллективно yheššä; решать вопросы ~ piättyä kyšymykšistä yheššä
коллективн||ый yhtehini, kollektiivini; ~ое решение yhtehini piätöš
коллекционер keryäjä; ~ почтовых марок poštimerkkien keryäjä
коллекционировать kerätä; ~ куклы kerätä kuklasie
коллекция keryäntähini; ~ бабочек liipukkaiskeryäntähini
колли (*зоол.*) kolli
колод||а hako; змея лежала под ~ой
колодезн||ый kaivo=; ~ая вода kaivovesi
колод||ец kaivo; принести воды из ~ца tuuvva vettä kaivošta; сруб ~ца kaivošalvo
колодк||а kuva; сшить обувь по ~е ommella jalačit kuvua myöten
колокол kello; церковные ~а kirikönkellot; звон ~ов kellojen šoitanta; било ~а kellonkieli
колокольн||я kello|jalat, kello|kanta, kelloni; поднимись на ~ю и позвони в колокол nouše kellojalkoih ta šoita kelloh

колокольчик[1] (*маленький колокол*) čilli, kulkuni, tiukuni; ехать с ~ами ajua čillilöissä; ~ в упряжке aisačilli, aisakello; с ~ом kellokaš
колокольчик[2] (*бот.*) kello|kukka; ~ жестковолосый hirvenkello; ~ скученный petrankello; ~ круглолистый kiššankello; ~ раскидистый harakankello; ~ персиколистый kurenkello
колониализм kolonialismi
колониальн||ый kolonialini; ~ая политика kolonialini politiikka
колонизатор kolonisattori
колонизация kolonisointa
колония 1. (*захваченная страна*) šiirto|mua **2.** (*поселение*) šiirtolais|kylä
колонк||а 1. (*ряд цифр, слов, расположенных по вертикали*) palsta; писать в две ~и kirjuttua kahteh palstah **2.** (*водонагревательная*) vejen|lämmitin **3.** (*водопроводная*) vesi|kolonkka **4.** (*заправочная*) pensiini|kolonkka
колонн||а pačaš, kolonna; дом с ~ами pačaštalo
колорит 1. (*соотношение красок*) värityš, koloriitti; яркий ~ kirkaš värityš **2.** (*оттенок цвета*) väri|vivahuš **3.** (*совокупность особенностей*) =väri, koloriitti; национальный ~ kanšallini koloriitti
колоритн||ый 1. (*выразительный*) värikäš; ~ пейзаж värikäš ympäristö **2.** (*своеобразный*) oma|luatuni; ~ая внешность omaluatuni ulkonäkö
колос tähkä; ~ья ржи rukehen tähkät
колосист||ый tähkäkäš; ~ая пшеница tähkäkäš vehnä
колоси||ться olla tähkällä; овёс ~тся kakra on tähkällä
колóсс 1. (*громадная статуя*) jättiläis|pačaš **2.** (*выдающийся человек*) šuuri ihmini
колоссальн||ый mahottoman šuuri; ~ые запасы руды mahottoman šuuret malmivarat; ~ труд mahottoman šuuri ruato
колотить (*стучать*) kolata, lyyvvä, pualikoija; ~ с грохотом loškata; ~ в дверь kolata oveh; ~ бельё pualikoija; ~ молотом vasaroija; ~ дубинкой kurikoija
колотушка pualikka, kurikka
колоть (*раскалывать*) halata, pilkkuo, lohata; ~ дрова halata halkuo; ~ камни на мелкие кусочки pilkkuo kivijä pieniksi palasiksi
колоться[1] (*причинять боль*) pissellä; хвоя колется havu pistelöy
колоться[2] (*раскалываться*) haleta, loheta; это дерево хорошо колется tämä puu hyvin halkieu
колпица (*зоол.*) levie|nenä|haikara
колхоз kolhosi
колхозни||к, ~ца kolhosniekka
колхозн||ый kolhosin; ~ые поля kolhosin pellot
колыбел||ь kätyt; в ~и спит ребёнок kätkyöššä makuau lapši
колыбельн||ый tuuvituš=; ~ая песня tuuvitušlaulu
колы||хать heiluttua, häilyttyä; ветер ~шет флаги tuuli heiluttau lippuja; вода ~шет лодку vesi häilyttäy venehtä
колы||хаться heiluo, häilyö; флаги ~шатся на ветру liput heilutah tuulešša
кольну||ть, колоть 1. (*о боли*) ailaštua **2.** (*уколоть*) pistyä, pissältyä; я ~л иголкой палец olen pistän nieklalla šormeh; ~ло в бок kylkeh pissälti **3.** (*убивать*) iskie; ~ свинью iskie šikua
кольцевание renkaššuš, renkaštamini; ~ птиц lintujen renkaštamini
кольцевать renkaštua; ~ птиц renkaštua lintuja
кольцеобразный renkahan|muotoni; ~ рисунок renkahan-muotoni kuva
кольц||о 1. (*перстень*) renkaš, (*украшение*) šormuš; у девушки на пальце красивое ~ tytöllä šormešša on kaunis šormuš **2.** (*спорт.*): ~а voimistelu|renkahat **3.** (*клубы*): ~а дыма šavu|renkahat
колючий 1. (*с колючками*) ovakahaš; ~ как репей ovakahaš kuin ohtahaini **2.** (*колющий*) pistäjä, ovaš, piikki; ~ свитер pistäjä villapaita **3.** (*о ветре*) kylmän|vihakka
колючк||а ohtahaini, okaš, piikki; с ~ами okahini
колюшка (*зоол.*) rauta|kala; ~ девятииглая yhekšänpiikkini rautakala
ком kuakku, pallo; снежный ~ lumipallo
команд||а 1. (*приказ*) käšky, komento; подать ~у antua käšky **2.** (*группа людей*) joukko
командир piällikkö, komentaja; ~ батальона pataljonan komentaja; ~ корабля laivan piällikkö
командированный komennettu
командировать komentua, työntyä; ~ на конференцию komentua konferenšših
командировка 1. (*от* командировать) komennuš|matka; ~ была длительной komennušmatka oli pitkä **2.** (*документ*) komennuš|paperit
командировочн||ый komennuš|matka=; ~ые расходы komennušmatkakulut
командирский piällikön, komentajan; ~ голос komentajan iäni
командно-административн||ый: ~ая система komennollis|hallinnollini sistemi
командн||ый 1. (*приказной*) komento=; ~ тон komentoiäni **2.** (*командирский*) komentajan, piällikön; ~ая должность komentajan virka **3.** (*спорт.*) joukko=; ~ое первенство joukkokilpailu
командование 1. (*от* командовать) komentamini, komennuš **2.** *(группа командиров*) komentajat
командовать 1. (*скомандовать*) antua komento, komentua **2.** (*быть командиром*) olla komentajana **3.** (*приказывать*) komentua, komennella
командующий komentaja, piällikkö
комар čakka, polttajaini, tihijäini, šiäkši; ~ малярийный malarijašiäkši
комариный šiäkšen; ~ укус šiäkšen pisto
комбайн 1. (*машина для уборки урожая*) puima|koneh, kombaini **2.** (*приспособление для сбора ягод*) marja|harava
комбинат kombinatti
комбинация 1. (*сочетание, соединение*) yhisselmä; ~ цифр numerojen yhisselmä **2.** (*сложный замысел*) moni|mutkaisuš **3.** (*нижняя юбка*) aluš|hameh **4.** (*шахм.*) kombinatijo
комбинированный yhisselty, yhteh|šoviteltu
комбинировать yhissellä, šovitella yhteh; ~ шёлк с шерстью yhissellä šulkkukankaš villakankahan kera
комеди||я komedija; смотреть ~ю kaččuo komedijua
комель tyvi; от комля до вершины tyveštä latvah šuaten; часть дерева, прилегающая к комлю tyvikkö
комендант komendantti; ~ крепости linnan komendantti
комета häntä|tähti, kometa
коми komi, komilaini; ~ язык komin kieli
комиссар komissari
комиссариат komissariatti
комиссионный 1. (*магазин*) kierto|kauppa **2.** (*комиссионный сбор*) palvelu|makšu
комисси||я[1] (*оценка*) arvoštelu; сдать товар на ~ю antua tavarat arvošteluh
комиссия[2] (*группа лиц с определёнными полномочиями*) =kunta, komiisi; избирательная ~ vaalikunta
комитатив (*лингв.*) komitatiivi
комитет komitietta; профсоюзный ~ ammattiliittokomitietta
комкать murččie; ~ бумагу murččie paperie
комкаться krupistuo
комковат||ый kurkokaš; ~ая каша kurkokaš linta
комментарий šelityš; подробный ~ tarkka šelityš

комментировать šelittyä, kommentoija; ~ случай šelittyä tapahuš
коммерсант kommersantti, kauppa|mieš
коммерци||я kauppa; заниматься ~ей harjottua kauppua
коммерческий kauppa=; ~ кредит kauppaluotto
коммуналк||а yhtehini korttieri; жить в ~е elyä yhtehisešša korttierissa
коммунально-бытов||ой: ~ое предприятие kunnoštamis|laitoš, talojen hoito|laitoš
коммунальн||ый kunnallis=; ~ые услуги kunnallispalvelut
коммуникабельный pakina|kykyni; ~ человек pakinakykyni ihmini
коммюнике virallini tiijotuš; правительственное ~ hallitukšen virallini tiijotuš
комнат||а pirtti, huoneh, (*горница*) kamari; в квартире три ~ы korttierissa on kolme pirttie
комнатн||ый pirtin, huonehen; ~ая температура pirtin lämpö
комод piironki
комок kurkko, kyörä; каша с комками kurkokaš huttu
комол||ый mul'l'u; ~ая корова mul'l'u lehmä
компакт-диск cd-levy
компактно 1. (*сжато, уплотнённо*) šumpah; сложить дрова в поленницу ~ lat't'ata halot pinoh šumpah **2.** (*с большой плотностью населения*) tihieh
компактн||ый 1. (*плотный*) šumpa; ~ая корзина šumpa vakka **2.** (*мелкий, убористый*) pieni|kokoni
компани||я joukko, artteli, šakki, šeura; весёлая ~ iloni joukko; ~ями joukottain
компаньон kaveri, tovarissa; ~ по рыбалке sluatniekka
компас kompassu, kompassi; пользоваться ~ом käyttyä kompassuo
компенсация korvauš; денежная ~ rahakorvauš
компенсировать korvata; ~ расходы korvata kulut
компетентно pätöväšti; ~ заявить šanuo pätöväšti
компетентность pätövyš; ~ юриста не вызывала сомнений lakimiehen pätövyš oli aivan šelvä
компетентн||ый pätövä; ~ое разбирательство pätövä šelvityš
компетенци||я tieto|ala; это не входит в мою ~ю še ei ole miun tietoala
комплекс kokonaisuš, keškuš, kompleksi; архитектурный ~ arhitektuurini kokonaisuš; туристический ~ turistikeškuš
комплексн||ый kokonais=, kompleksi=; ~ая программа kokonaisohjelma; ~ое плавание šekauinta
комплект 1. (*полный набор*) komplekti; ~ ключей avuankomplekti **2.** (*предельное число*) täyši|miärä, šuurin miärä; ~ школы – 300 человек koulun täyšimiärä on 300 henkie
комплектование täyttämini, täyventämini; ~ класса luokan täyttämini; ~ библиотеки kirjašton täyventämini
комплектовать täyttyä; ~ библиотеку новыми книгами täyttyä kirjašto uušilla kirjoilla
комплимент hyvät šanat, komplimentti; сказать ~ šanuo hyvät šanat
композитор šaveltäjä; ~а этой песни мало кто знал tämän laulun šäveltäjyä harva tiesi
композици||я 1. (*строение чего-н.*) rakenneh; скульптурная ~ veissošrakenneh; ~ романа romanin rakenneh **2.** (*теория сочинения музыки*) šävellyš|oppi; экзамен по ~и šävellyšopin tutkinto
компонент komponentti
компоновать kovota, panna kokoh
компот kompotti; ~ из куманики hepokkakompotti
компресс kiäreh, haute, kompressi; наложить согревающий ~ panna lämmittäjä kiäreh
компрометир||овать pilata mainehta; не ~уй меня! elä pilua mainehtani!

компромисс kompromissi; пойти на ~ lähtie kompromissih
компромиссн||ый kompromissi=; ~ое решение kompromissipiätöš
компьютер tieto|koneh; работать на ~е ruatua tietokonehella
компьютеризация tieto|konehistamini
компьютерный tieto|koneh=; ~ класс tietokonehluokka
комсомол||ец, ~ка nuoriso|liittolaini
комфорт mukavuš; любить покой и ~ tykätä rauhua ta mukavutta
комфортн||ый mukava; ~ая жизнь mukava elämä
конвейер 1. (*машина*) kuletin; ленточный ~ hiihnakuletin **2.** (*ряд людей, предметов*) rivi
конвенция valtijo|šopimuš; железнодорожная ~ rautatiešopimuš
конверсия konversija; ~ займа velan konversija; ~ промышленности tevollisuon konversija
конверт 1. (*для письма*) kirjais|kuori; запечатай письмо в ~ pane kirjani kirjaiskuoreh **2.** (*для ребёнка*) makuu|pušši
конвертировать konvertoija
конвертируемый vaihto|kykyni
конвоир vartija; ~ остался на улице vartija jäi pihalla
конвоировать varteija; ~ до определённого места varteija tiettyh paikkah
конвой 1. (*охрана*) vartija|joukko **2.** (*сопровождение судов*) laiva|vartija
конгломерат (*соединение чего-л. разнородного*) konglomeratti
конгресс kongressi; Всемирный ~ финно-угроведов Kanšojenvälini šuomelais-ugrilaini kongressi
кондитер makeijen|valmistaja; работать ~ом ruatua makeijenvalmistajana
кондитерск||ий makie; ~ие изделия makiet paissokšet
кондиционер ilman|vaihto|koneh
кондоминиум 1. (*совместное управление*) kondominatti **2.** (*совместное владение домом*) kondominatti
кондуктор konduktori
конец 1. (*предел, граница*) loppu|piä, n'okka, piä; ~ мыса niemen n'okka; ~ озера järven piä **2.** (*окончание*) loppu; в конце недели netälin lopušša; ~ лета loppukešä; ~ жизни loppuikä; концами piäkkäh; ~ к концу piäkšekkäh **3.** (*смерть*) šurma, kuoloma; безвременный ~ ennenaikani kuoloma **4.** (*путь, расстояние*) puoli; дорога в один ~ заняла три часа matka yhteh puoleh kešti kolme tuntie ◇ в конце концов loppujen lopukši; конец – делу венец lopušša kiitoš šeisou
конечно kyllä, tietenki, tietyšti; ~, он прав tietyšti, hiän on oikiešša
конечн||ый 1. (*последний*) jälkimmäini, viimeni, loppu=; ~ая остановка viimeni pyšäkki; ~ая гласная loppukonsonantti **2.** (*основной*) lopullini; ~ые результаты lopulliset tulokšet
конёк[1] (*зоол.*) kirvoni; ~ краснозобый lapinkirvoni; ~ лесной meččäkirvoni; ~ луговой niittykirvoni; ~ горный luotokirvoni
конёк[2] (*зоол.*): морской ~ meri|heponi
конёк[3] (*крыши*) harja|hirši, kurki|hirši; когда ~ установлен на место, то устраивают в честь этого события праздник kun kurkihirši on šuatu paikallah, ni pijetäh kurkihirrennoštajaiset
конкретизация konkretisointa, täšmennyš; ~ событий tapahtumien täšmennyš
конкретизировать konkretisoija, täšmentyä; надо ~ ответ pitäy täšmentyä vaštahuš
конкретно konkrettisešti, täšmällisešti; что ~ об этом случае тебе известно? mitä täšmällisešti tiijät täštä tapahtumašta?
конкретн||ый konkrettini, täšmällini; ~ые сведения täšmälliset tiijot

конкурент kilpailija, konkurentti; ~ оказался сильнее kilpailija oli lujempi
конкурентоспособн||ый kilpailu|kykyni; фирма не ~а firma ei ole kilpailukykyni
конкуренция kilpailu; в этой отрасли большая ~ tällä ruato-alalla on luja kilpailu
конкурировать kilpailla; не могу с ним ~ en voi hänen kera kilpailla
конкурс kilpailu; языковой ~ kielikilpailu
конный: ~ спорт račaššuš
конопатить typpie, tilkitä; ~ стены typpie šeinie
конопат||ый ruven|rikkoma, ruven|rikottu; ~ая женщина ruvenrikkoma naini
конопл||я liina; из ~и ткут половики liinašta kuvotah mattoja
коноплянка (*зоол.*) havu|peiponi
коноплян||ый liinani, šiemen=; ~ое масло šiemenvoi
консенсус šopu; достичь ~а piäššä šopuh
консервативность konservatiivisuš
консервативный konservatiivini; он не ~ человек hiän ei ole konservatiivini ihmini
консерватизм konservatiivisuš
консерватор konservattori
консерватори||я konservatorija; сын закончил ~ю poika šuoritti konservatorijan tutkinnot
консервация 1. (*консервирование*) konservointa; ~ ягод marjojen konservointa **2.** (*приостановление*) konservointa; ~ завода tehtahan konservointa
консервировать konservoija; ~ грибы konservoija šientä
консервы purkit; рыбные ~ kalapurkit
конск||ий: ~ая сбруя val'l'ahat; ~ волос jouhi; сито из ~их волос jouhišiekla
консолидация yhistämini; ~ всех сил kaikkien voimien yhistämini
консолидировать yhistyä, liittyä yhteh
консорциум yhtymä; ~ банков pankkiyhtymä
конспект konspekti, lyhennetty kirjutuš; ~ урока tunnin konspekti
конспективно lyhyöšti; ~ изложить события lyhyöšti šanella tapahtumista
конспектирование lyhyöšti kirjuttamini
конспектировать lyhyöšti kirjuttua; ~ книгу lyhyöšti kirjuttua kirjan piäkohat
конспиративность peitočči|ruato
конспиративн||ый peitollini, peitto=; ~ая сходка peittonäkeytymini
конспиратор peitočči|ruataja
конспирация peitočči|ruanta, konspiratijo
констатировать tovistua; ~ этот факт tovistua tämä tosijuttu
конституционн||ый peruš|oikeukšellini; ~ая монархия perušoikeukšellini monarhija
конституция 1. (*основной закон*) peruš|laki; ~ Республики Карелия Karjalan tašavallan perušlaki **2.** (*строение, структура*) rakenneh; ~ человека ihmisen rakenneh
конструировать šuunnitella; ~ самолёт šuunnitella lentokonehta
конструктивн||ый konstruktiivini; ~ое предложение konstruktiivini ehotuš
конструктор 1. (*творец*) šuunnittelija, konstruktori; модельер-~ muotišuunnittelija **2.** (*детская игра*) rakennuš|peli
конструкци||я 1. (*строение, устройство*) rakenneh; сложная ~ monimutkani rakenneh **2.** (*сооружение сложного устройства, его части*) rakentehet; железобетонные ~и rautabetonirakentehet
консул konsuli; генеральный ~ piäkonsuli
консультативный neuvon|anto=, konsultatiivini; ~ совет neuvonantoneuvošto
консультация 1. (*совет специалиста*) neuvottelu **2.** (*учреждение, оказывающее помощь*) neuvola; детская ~ lapšienneuvola **3.** (*помощь преподавателя*) lisä|šelvityš
консультировать neuvuo, antua neuvuo; ~ по карельскому языку antua neuvuo karjalan kieleštä
консультироваться šuaha neuvuo
контакт 1. (*непосредственное общение*) kontakti; ~ с больным kontakti läsijän kera **2.** (*техн.*) yhissyš, kontakti
контактировать pityä yhteyttä, olla yhteyveššä
контактн||ый 1. (*от* контакт 1) kontakti=, košetuš=; ~ клей kontaktiliima; ~ые линзы peittolinssit; ~ое электричество košetuššähkö **2.** (*общительный*) kontakti=
контекст konteksti
контингент kontingentti; ~ студентов opaštujat
контора konttori; сплавная ~ uittokonttori
конторск||ий konttorin, konttori=; ~ работник konttorin ruataja; ~ая работа konttoriruato
контрабанд||а peitto|tavara; ~ный товар peitoččikuletettava tavara
контрабас kontrabasso; играть на ~е šoittua kontrabassolla
контракт šopimuš, kontrakti; заключить ~ šolmie kontrakti; расторгнуть ~ katata kontrakti
контрамарка lipukeh
контраст vašta|kohta; ~ дня и ночи yön ta päivän vaštakohta
контрастировать olla vašta|kohtana
контрастн||ый vašta|kohtani, kontrasti=; ~ые цвета kontrastivärit
контролёр tarkaštaja; по вагонам идёт ~ vaunuja myöten kulkou tarkaštaja
контролировать tarkaštua; его не надо ~ hantä ei pijä tarkaštua
контроль 1. (*проверка*) tarkaššuš; общественный ~ yhteiskunnallini tarkaššuš **2.** (*учреждение*) tarkaššuš|laitoš
контрольно-измерительный: ~ прибор tarkaššuš|mittari
контрольно-пропускной: ~ пункт tarkaššuš|paikka, (*погран.*) rajan|ylityš|paikka
контрольн||ый: ~ая работа kontrolli|ruato
контрразведка vašta|tiijuštelu
контрразведчик vašta|tiijuštelija
контур ympäryš|viiva; ~ы дома talon ympäryšviivat
конур||а koppi; собака спит в ~е koira makuau kopissa
конфедерация 1. (*союз, объединение организаций*) työ|järješttö; Всемирная ~ труда Kanšojenvälini työjärješttö **2.** (*союз государств*) liitto
конференц-зал konferenšši|šali; пленарное заседание будет в ~е plenarikokouš on konferenššišalissa
конференция konferenšši; научная ~ tietokonferenšši; читательская ~ lukijakonferenšši
конфет||а karamelli, makijaini; шоколадные ~ы šokolatikaramellit
конфетн||ый karamelli=; ~ая фабрика karamellitehaš
конфиденциально luotollisešti, šuušta šuuh; ему об этом было сказано ~ hänellä oli šanottu šiitä luotollisešti
конфискация taka|varikointa; ~ имущества omaisuon takavarikointa
конфисковать taka|varikoija
конфликт risti|riita; вступить в ~ joutuo ristiriitah
конфликтн||ый riita=; ~ая ситуация riitatilanneh
конфликтовать riijellä; ~ с соседом riijellä sussietan kera
конфронтаци||я vaštah|ašettelu, konfrontatijo; политика ~и konfrontatijopolitiikka
конфуз hämmäššyš; испытать ~ häpeytyö
конфузиться hämmäštyö, häpeytyö

концентрация 1. (*от* концентрироваться) yhteh|keryämini; ~ войск šotavoimien yhtehkeryämini **2.** (*хим.*) väkövyš
концентрированный 1. (*сосредоточенный*) kiinitetty **2.** (*насыщенный*) väkövä; ~ раствор väkövä liuvoš
концентрировать kerätä yhteh; ~ войска в условленном месте kerätä šotavoimat yhteh šovitušša paikašša
концентрироваться 1. (*собираться*) keräytyö yhteh **2.** (*хим.*) väkövyštyö
концепция konseptijo, (*основная мысль*) piä|ajatuš
концерт konsertti; дать ~ antua konsertti; ~ для скрипки с оркестром konsertti viululla ta orkesterilla ◇ кошачий концерт kiššan konsertti
концлагерь vanki|leiri
кончик n'okka, kokka, piä; ~ носа nenänn'okka; ~ пальца näppi
кончина kuolenta, kuoloma; безвременная ~ enneinaikani kuolenta
кончить, кончать lopettua
кончи||ться, кончаться loppuo; деньги ~лись rahat loputtih; на этом всё ~лось kaikki loppu šiih
конъюнктура 1. (*ситуация в общественной жизни*) šuhtiet; международная ~ kanšojenväliset šuhtiet **2.** (*движение цен, курс ценных бумаг*) konjunktuuri
конъюнктурн||ый konjunktuurini; ~ые колебания цен hintojen konjunktuuriset muutokšet
кон||ь 1. (*лошадь*) hepo, heponi **2.** (*спорт.*) voimistelu|heponi; прыгать через ~я hypätä voimisteluheposen yli ◇ быть на коне olla huipulla; конь ещё не валялся ruatuo ei ole vielä alotettu; дарёному коню в зубы не смотрят lahjaheposen šuuh ei kačota
коньк||и luistimet; кататься на ~ах luissella
конькобежец luistelija
коньковый: ~ ход (*на лыжах*) luistelu|hiihto; ~ брус harjahirši
конюх heposien kaččoja
конюшн||я hevois|talli; хозяин пошёл в ~ю напоить лошадей isäntä mäni hevoistallih juottamah heposie ◇ Авгиевы конюшни Augeijan hevoistallit
кооператив koperatiivi, ošuuš|kunta; жилищный ~ korttieri-koperatiivi
кооперативн||ый koperatiivini; ~ая торговля koperatiivini kauppa
кооператор koperattori
координаты olo|paikka|tiijot; я сообщил свои ~ mie ilmotin omat olopaikkatiijot
координационный: ~ совет olo|paikka|tieto|neuvošto
координировать šovitella; ~ действия šovitella ruatoja
копать kaivua; ~ колодец kaivua kaivuo
копаться (*рыться*) eččie, koposšie, penkuo; ~ в чужих вещах koposšie vierahissa tavaroissa
копе||йка kopeikka; в рубле сто ~ек rupl'ašša on šata kopeikkua
копилка šiäštökkö; ~ уже полная šiäštökkö on jo täyši
копирование 1. (*снятие копии*) kopijointa **2.** (*подражание*) matkinta
копировать kopiiruija, kopijoija, kopioija; ~ статью kopiiruija kirjutuš
копить šiäštyä, kovota, tallehtie; ~ деньги на старость šiäštyä rahua vanhoiksi päiviksi
копиться šiäštyö; деньги копятся raha šiäštyy
копи||я kopijo; сын – ~ отца poika on tuaton näköni; снять ~ю с паспорта ottua kopijo paššista
копн||а ruko; собрать сено в ~ы haravoija heinät rukoloih; ~ сена heinäruko
копнить panna rukoh; пойдём ~ сено läkkä panomah heinät rukoloih
копот||ь noki; печь в ~и kiukua on novešša

копоши||ться (*шевелиться*) kupelehtua, kuhjuttua, liikkeytyö; в корнях что-то ~лось juurissa mi lienöy liikkeyty
копти||ть 1. (*испускать копоть*) šavuštua; керосиновая лампа ~т öljylamppu šavuštau **2.** (*провялить в дыму*) palvata, šavuštua; ~ рыбу šavuštua kalua
коптиться 1. (*покрываться копотью*) šavuštuo **2.** (*провялиться в дыму*) šavuštuo; поставить окуней ~ panna ahvenet šavuštumah
копчение šavuššuš; ~ плотвы šärkien šavuššuš
копчён||ый šavuššettu; ~ая оленина šavuššettu poronliha
копчик häntä|luu
копыл kaplaš; сани с высокими ~ьями korkiekaplahini reki
копыто kapie
копьё keihäš; метать ~ heittyä keihäštä
кор||а 1. (*дерева*) kettu, kuarna, kuori; ивовая ~ pajun kuori; очистить дерево от ~ы pinnata; снимать ~у kuorittua **2.** (*твёрдый слой*) kuori; ледяная ~ jiäkuori; ~ головного мозга aivokuori
кораблекрушение meri|onnettomuš; ~ казалось неизбежным näytti šiltä, jotta tapahtuu merionnettomuš
корабль laiva; ~ тянет за собой кошель laiva vetäy laverie
кордон 1. (*пограничный пост*) raja|vartijo **2.** (*место пребывания охраны*) vartijo|paikka **3.** (*граница*) raja
коренастый topakka, vahva, väkövä; ~ мужчина vahva mieš
коренн||ой 1. (*исконный*) kanta=, alku|peräni; ~ житель kantaeläjä; ~ые промыслы alkuperäset elinkeinot **2.** (*существенный*) piä=; ~ вопрос piäkyšymyš; ~ зуб takahammaš, poškihammaš
кор||ень 1. (*подземная часть растения*) juuri; ~ дерева puun juuri; под ~ juuričči; обнажённые ~ни juurikka; имеющий много ~ней juurikaš; пускать ~ни juurtuo; с ~нями juurineh; сделанный из ~ней juurini **2.** (*начало, источник*) alku **3.** (*лингв.*) kanta; ~ слова šanan kanta **4**. (*матем.*) juuri, kanta; квадратный ~ nelijöjuuri ◇ в корне неправильный вывод kokonah viärä piätöš; гнить на корню hapata pissyššä
корёжи||ть käpristyä; буря ~т деревья myršky käpristäy puita
корёжит||ься käpristyö, kytristyö; береста ~ся tuohi kytristyy
корзин||а vakka; плести ~ы luatie vakkoja; двуручная ~ kakšikorvani vakka; ~ из дранки lissevakka; полная ~ vakallini; с ~у vakkahini
кориандр (*бот.*) korianteri
коридор šinčči; в ~е была бочка с брусникой šinčissä oli puolukkapuini
корить šoimata; ~ куском хлеба šoimata leipäpalalla
коричнев||ый makšan|karvani, ruškie; ~ цвет makšankarvani väri; ~ые чулки ruškiet šukat; делать ~ым ruškettua
корка 1. (*наружный слой*) kuori; ~ рыбника kalakukon kuori; ~ пирога piiruan kuori **2.** (*переплёт*) kanši ◇ прочитать от корки до корки lukie kannešta kanteh
корм šyömini, kontu, rehu, ruoka; задать скоту ~ antua šiivatalla šyömistä
корм||а perä, perä|kokka; сидеть на ~е istuo venehen peräššä
кормил||ец šyöttäjä, elättäjä, elon|šuaja; назначить пенсию после смерти ~ьца antua eläkehtä elonšuajan kuoltuo
кормилица imettäjä; ~ кормила грудью ребёнка imettäjä imetti laštah
корми||ть 1. (*давать корм*) šyöttyä; ~ скот šyöttyä šiivattua; ~ кур n'okittua **2.** (*грудью*) imettyä; ~ ребёнка imettyä lašta **3.** (*содержать*) elättyä, ruokkie; он ~т большую семью hiän elättäy šuurta perehtä
кормит||ься olla šyömässä, elätteliytyö; корова ~ся на лугу lehmä on šyömässä heinyä laitumella; ~ своим трудом elätteliytyö omalla ruavolla

кормление šyötäntä, šyöttämini, ruokinta, ruokittamini, (*грудью*) imetäntä, imettämini
кормов||ой¹ (*задний*) perä=; ~ флаг perälippu; ~ое весло huopari, peräairo, mela; управлять ~ым веслом huovata, meluo; ~ая дуга лодки peräkuari
кормов||ой² (см. *корм*) rehu=; ~ая свёкла rehujuurikaš
кормушка (*для скота*) šoimi, (*корыто*) kartta, (*для птиц*) lautani, (*для лошадей*) sopličča
кормчий perän|pitäjä, perä|mieš
корневище juurikko, kokora
корнев||ой juuri=, juuren; ~ая система juuret; ~ые отростки juuren vešat
корнеплод juuri|kašvi; репа относится к ~ам nakris on juurikašvi
короб vakka, roveh, koropa; берестяной ~ tuohivakka; ~ для муки jauhoroveh
коробейник reppu|ryššä, sumčan|kantaja, laukun|kantaja
короби||ться kipertyö, vinčistyö; доска ~тся lauta vinčistyy
коробка louta, kori, luatikko, vakka; ~ спичек tikkulouta; полная ~ loutahini
корова lehmä; комолая ~ mul'l'u lehmä; рогатая ~ šarvikaš lehmä
коровник lehmän|liävä; ~ не строят на перекрёстке тропинок lehmänliävyä ei rakenneta polkujen risteykšeh
коровяк (*бот.*) tuli|kukka
короед (*зоол.*) kuarnan|šyöjä; ~-типограф havupuunšyöjä
королёк: (*зоол.*) желтоголовый ~ kelta|piä|tijani
король kuninkaš; бубновый ~ ruutukuninkaš
коромысл||о korento; носить воду на ~е kantua vettä korennolla
корона venččä; венчальная ~ kruunu
корост||а rupi, ruven kuori; покрываться ~ой rupeutuo
коростель (*зоол.*) ruis|riäkkä
коротать viettyä, kuluttua; ~ время kuluttua aikua
коротк||ий lyhyt; в ~ом платье lyhyöššä mekošša; ~ое пальто puolipaltto
коротко lyhyöh, lyhyösti, lyhyökkäli; ~ говоря lyhyösti šanoen
коротконогий matala|jalkani
короткошёрстн||ый lyhyt|karvani; ~ая кошка lyhytkarvani kišša
корпорация korporatijo, joukko|kunta
корпус 1. (*туловище*) vartalo, runko; ~ лошади heposen vartalo **2.** (*здание*) rakennuš; главный ~ piärakennuš **3.** (*военн.*) kunta; армейский ~ armeijakunta **4.** (*оболочка*) piälyš; ~ часов kellojen piälyš
корректирование korjuamini, kohentamini; ~ рукописи книги kirjan käsikirjutukšen kohentamini
корректировать korjata, kohentua; ~ статью kohentua kirjutušta
корректно korrektisešti; делать ~ замечания šanuo huomautukšie korrektisešti
корректный 1. (*тактичный, вежливый*) pehmie|šanani, korrekti=; ~ человек pehmiešanani ihmini **2.** (*правдивый, точный*) oikie, hyvä; ~ перевод hyvä kiännöš
корректор korjauš|lukija
корректур||а 1. (*исправление ошибок*) korjauš|luku **2.** (*оттиск*) korrektuuri; читать ~у lukie korrektuurie
коррекция (*исправление*) parentamini, kohentamini; ~ зрения nävön parentamini
корреспондент 1. (*тот, кто находится в переписке*) kirjasih vaštuaja, kirjuttaja **2.** (*сотрудник газеты*) lehti|mieš; специальный ~ erikoislehtimieš
корреспонденция 1. (*почтово-телеграфные отправления*) pošti **2.** (*сообщение корреспондента*) pošti; правительственная ~ virkapošti; ~ из Карелии pošti Karjalašta
коррумпированный korruptoitu
коррупция korruptijo
корсаж (*жёсткий пояс юбки*) (hamehen) vyötärö
корточк||и: сидеть на ~ах istuo kyykkysilläh; садиться на ~ kyykistyö
корчевать perata, perkata, raivata; ~ лес perata meччyä
корчиться: ~ в судорогах kipertyö šuonen|vetoh
коршун (*зоол.*) haukka; ~ кружит в воздухе haukka liitelöy ilmašša
корыто kartta, allaš; налить воду в ~ kuatua vettä karttah
кор||ь ruškičča, tuhka|rupi; дети болели ~ью lapšet läsittih ruškičču
корюшк||а (*зоол.*) kuoreh; вялить ~у kuivattua kuorehta
коряво pahoin; писать ~ kirjuttua pahoin
коряв||ый 1. (*искривлённый*) viärä, kovera; ~ое дерево viärä puu **2.** (*загрубевший*) karhie; ~ые пальцы karhiet šormet
коряга hako, vesi|hako; в реке много коряг joveššа on äijä hakoja
кос||а¹ (*заплетённые волосы*) kašša, letti, palmikko; у девочки длинная ~ tytöllä on pitkä kašša; заплетать ~у palmikoija; девушка с ~ой kaššapiä; лента для ~ы kaššalentta
кос||а² (*сенокосная*) viikateh; косить ~ой niittyä viikattehella
коса³ (*отмель*) lieto, matalikko, (*узкий мыс*) niemi
косар||ь¹ niittäjä, heinä|mieš; ~и niittoveh, heinöveh
косар||ь² (*топорик*) kaššari, kaššari|kirveš; рубить ~ём kaššaroija, kaššartua
косач (*зоол.*) tetri
косвенно epäšuorah; сказать ~ šanuo epäšuorah
косвенн||ый epäšuora=; ~ые причины epäšuorat šyyt
косить¹ niittyä; люди пошли ~ траву rahvaš läksi niittämäh heinyä; ~ тростник korata
косить² (*делать кривым*) viäristyä; ~ рот viäristyä šuuta
коситься 1. (*смотреть сбоку*) kačču šyrjäštä **2.** (*смотреть недружелюбно*) kačču epäyštävällisešti
косматый pörhö|karvani, pörhökäš; ~ медведь pörhökarvani kontie
косметик||а kosmetiikka; пользоваться ~ой käyttyä kosmetiikkua
космический avaruš=; ~ корабль avarušlaiva
космодром avaruš|keškuš
космонавт avaruš|lentäjä
космонавтик||а kosmonautiikka; День ~и kosmonautiikkapäivä
космополит kosmopoliitti, muajilman|kanšalaini
космополитический kosmopoliittini
космос avaruš, kosmossi; полёт в ~ avarušlento
косноязычный pakina|vikani, paha|kielini
косо vinoh, viäräh, viärin; дверь поставлена ~ ovi on pantu vinoh; смотреть ~ kačču viärällä šilmällä
кособок||ий kallistunut; ~ая изгородь kallistunut aita
косоглазый viärä|šilmä, viärä|šilmäni; ~ человек viäräšilmäni ihmini
косогор rinneh; подняться на ~ nouška rintehellä
кос||ой 1. (*наклонный*) viärä; ~ая изгородь kurenšiipiaita, varakkeh **2.** (*кривой, перекошенный*) vino; ~ая дверь vinoh männyt ovi **3.** (*косоглазый*) viärä|šilmä
косолапый kömpelö; ~ человек kömpelö ihmini
кост||ёр¹ (*огонь*) ropivo, tuli, nuotivo; греться у ~ра lämmitellä ropivon viereššä; ~ в расщелине бревна rakotuli; место для ~ра tulišija
костёр² (*бот.*) rikka|vil'l'a
костистый luini, (*о рыбе*) ruotasa, ruotani
костляв||ый 1. (*исхудалый*) laiha; ~ человек laiha ihmini, laihisko **2.** (*с большим количеством костей*) ruotani, ruotasa, luini; ~ая рыба ruotani kala

косточка 1. luu|palani, luuhut, (*у рыб*) ruotani; куриная ~ kanan luupalani **2.** (*плода*) kivi; ~ сливы luumun kivi
костыли kainalo|šauvat; идти, опираясь на ~ aštuo kainalošauvoissa
кост||ь luu, (*у рыб*) ruota; перелом ~и luun katko; подавиться рыбной ~ью juuttuo ruotah ◊ кожа да кости luut ta nahka; промокнуть до костей kaštuo läpimäräkši
костюм puku; рабочий ~ ruatopuku; спортивный ~ urheilupuku; праздничный ~ juhlapuku
костяника (*бот.*) luu|marja, kivi|marja
костяной luini, luuhini, ruotani; ~ гребень luušuka
косуля (*зоол.*) meĉĉä|pukki
косынк||а kakla|paikka; повязать ~у на шею šituo kaklapaikka kaklah
косьб||а niitäntä, niittämini, niitto; день ~ы niittopäivä
косяк¹ (*в двери, в окне*) pieli; дверной ~ ovipieli; оконный ~ ikkunapieli
косяк² (*стая*) parvi; ~ рыб kalaparvi; ~ птиц lintuparvi, lintukarja; ~ами parvittain
кот kišša; ~ мяукает kišša n'aukuu ◊ спящему коту мышь в рот не забежит makuajan kiššan šuuh hiiri ei juokše; как кот наплакал oikein vähän
котел||ок patani, panka|kattila; испорченный ~ pataran; дужка ~ка kattilankorva
котёл kattila, pata; паровой ~ höyrykattila
котёнок kiššan|pentu, kikki; ~ бегает за клубком kikki juokšentelou lankakerän peräššä
котик (*зоол.*) meri|kontie
котироваться 1. (*о товаре, валюте*) olla arvošša **2.** (*иметь оценку в глазах общества*) olla hyväššä nimeššä
котлета liha|pulla, kotlietta, kotlietti; мясная ~ lihakotlietta; рыбная ~ kalakotlietta
котовник (*зоол.*) kiššan|minttu
котомк||а reppu, šalkku; берестяная ~ kesseli; нести ~у за плечами kantua reppuo šelän takana
котор||ый 1. (*какой по порядку*): ~ час? äijäkö on aikua? **2.** (*который из нескольких*) ku, mi; kumpani; ~ из вас? kumpani teistä? **3.** (*относ. мест.*) ku, kumpani; деревня, в ~ой я живу kylä, kumpasešša mie elän **4.** (*какой по счёту*) moneš
коттедж oma|koti|talo, kotedži
коты (*род обуви*) kotat, kotit
кофе kahvi; чашка ~ kahvikuppi; пить ~ juuvva kahvie; пригласить на ~ kuĉĉuo kahvilla
кофеварк||а kahvin|keitin; готовить кофе в ~е keittyä kahvie kahvinkeittimeššä
кофейн||ый kahvi=; ~ая чашка kahvikuppi
кофемолка kahvi|mylly
кофта tikku|paita, tikkuri, röijy
кочан kerä; большой ~ капусты šuuri kualikerä
кочегар lämmittäjä; работать ~ом ruatua lämmittäjänä
кочене||ть kohmeta, köhmettyö; руки ~ют от мороза kiät kohmetah pakkasešša
кочерг||а koukku; выгреби угли из печи ~ой vejä koukulla hiilet kiukuašta
кочерыжка kualin|kanta
кочк||а mätäš, turveh; морошку собирают на ~ах hillot kerätäh mättähiltä; ~ на болоте rahkamätäš; покрываться ~ми mättäytyö
кочковат||ый mättähäkäš; ~ое место mättähikkö
кошач||ий kiššan; ~ьи повадки kiššan tavat; ~ьи лапки (*бот.*) kiššankäpälä
кошелёк kukkaro; положи деньги в ~ pane rahat kukkaroh
кошель¹ (*берестяная сумка*) kesseli; ~ для рыбы kalakesseli; берестяной ~ tuohikesseli
кошель² (*леса*) laveri, lautta; ~ сплавляют по озеру laveri uitetah järvie myöten
кошк||а kišša; у ~и мягкие лапы kiššalla on pehmiet käpälät
кошмар painajaini; по ночам мучают ~ы öisin painajaiset muokatah
кошмарный paha; ~ сон paha uni, painajaini
кощунственно herjäten, pilkaten
кощунственн||ый herjyävä, pilkallini; ~ое отношение к учёбе pilkallini šuhtautumini opaššukšeh
кощунство herjäyš, pilkka
коэффициент: ~ полезного действия hyöty|ruato|miärä
краб (*зоол.*) meri|krapu; ловить ~ов ryytyä merikrapuja
краевед koti|šeutu|tutkija; ~ искал архивные документы по истории своего села kotišeutututkija ečči arhiivan paperija kotikylän istorijašta
краеведение koti|šeutu|oppi
краеведческий koti|šeutu=; ~ музей kotišeutumusejo
краеугольный: peruš=; ~ вопрос peruškyšymyš
краж||а varaššanta, varaššuš; совершить ~у varaštua
кра||й 1. (*предельная линия*) laita, reuna, raja, šärvi; не садись на ~ скамейки elä istuuvu skammin laijalla; находящийся за ~ем rajantakani, rajahini, laijallini; сделать ~я laijottua; с ~ями šärvikääš **2.** (*кромка*) kaima **3**. (*местность*) mua, koti, perukka, ranta, šeutu; родной ~ kotimua ◊ на краю света muajilman laijalla; на краю гибели šurman partahalla
крайисполком alovehen toimeh|panija|komitietta
крайне oikein, erittäin; ~ важное дело oikein tärkie asie
крайн||ий 1. (*находящийся на краю*) perimmäini, laijimmaini, laijallini; ~ покос perimmäini niitty; по ~ей мере kumminki **2.** (*отдалённый*) perä=; жить на ~ем севере elyä peräpohjoseššа
кран¹ (*трубопровода*): krana; вода не капает из ~а vesi ei tipu kranašta
кран² (*для подъёма грузов*): подъёмный ~ nošturi
крапив||а (*бот.*) čiilahaini, polttajaini; рвать ~у kiskuo čiilahaista; заросли ~ы čiilahikko
крапивник (*бот.*) peikaloini
красавец kaunis mieš, kaunis poika
красавица kaunis naini, kaunis tyttö
красиво kauneheš ti; ~ связанные рукавицы kauneheš ti tikutetut kintahat
красив||ый ihana, kaunis, šoma; ~ лицом kauniskašvoni; делать ~ым šomentua; становиться ~ым šometa
красить 1. (*покрывать краской*) mualata, värjätä; ~ стены светлой краской mualata šeinät vualiella mualilla **2.** (*ткань*) painua; ~ льняные нитки painua liinalankua **3.** (*украшать*) kaunistua ◊ труд красит человека ruato kaunistau ihmistä
краситься 1. (*подкрашивать лицо*) kaunistua nuamua, mualautuo; ~ излишне kainistua nuamua liikua **2.** (*пропитываться краской*) mualautuo; пол плохо красится late pahoin mualautuu
краска muali; акварельная ~ vesimuali; масляная ~ voimuali ◊ вогнать в краску häpeyttyä
красне||ть 1. (*становиться красным*) rušeta, ruškeutuo; помидоры уже ~ют tomatit jo ruškeuvutah **2.** (*стыдиться*) häpeytyö; мне не пришлось ~ за него miula ei pitän hänen tähen häpeytyö
красноречив||ый 1. (*речистый*) kauno|pakinaini; ~ое выступление kaunopakinaini esityš **2.** (*выразительный*) merkillini; ~ взгляд merkillini kačahuš
красноречие kauno|pakina|kyky
краснота rušotuš; ~ в горле rušotuš kerosešša
краснотал (*бот.*) huureh|paju
краснощёк||ий ruškie|poškini, ruškie|nualani; ~ая девушка ruškiepoškini tyttö

красн||ый ruškie, punani; ~ платок ruškie paikka; красить в ~ цвет ruškentua, ruškeuttua; ~ым красно ruškenah ◇ долг платежом красен velka on makšulla kaunis; красная цена korkein hinta; красный угол jumalan čuppu, šuuri čuppu
красова||ться šomenteliutuo; в волосах ~лся большой красивый бант hivukšissa šomenteliutu šuuri kaunis rušetti
красовласка (*бот.*) vesi|tähti
красоднев (*бот.*) päivän|lilja
красота kaunehuš, šomuš; ~ родного языка muamonkielen kaunehuš
красть varaštua, pihistyä, viijä; не кради! elä varašša!
красться hiivuo; кошка крадётся неслышно kišša hiivou hil'l'aseh
кратер kratteri; ~ вулкана tulivuaran kratteri
кратк||ий lyhyt; ~ие гласные lyhyöt vokalit
кратко lyhyöšti; ответить ~ vaššata lyhyöšti
кратковременный lyhyt|aikani; ~ дождь lyhytaikani vihma
краткосрочн||ый lyhyt|aikani; ~ые курсы lyhytaikaset kurššit
крах šorto, romahuš; полный ~ банка pankin täyši romahuš
крахмал potakka|jauho; без ~а не сварить кисель ilman potakkajauhuo ei voi keittyä kiisselie
крахмалить huuhtuo potakka|jauhošša; ~ бельё huuhtuo vuatteita potakkajauhošša
крачка (*зоол.*) tiira; ~ полярная lapintiira; ~ речная jokitiira; ~ чёрная muštatiira
крачун (*зоол.*) kiärmis|kotka
креветка (*зоол.*) katka|rapu
кредит 1. (*о деньгах или товарах*) laihina, rahotuš, kreditti; купить в ~ oštua laihinah **2.** (*коммерческое доверие*) luotto
кредитн||ый luotto=; ~ая карточка luottokortti
кредитование luoton|anto, luotto|myöntä, rahottamini
кредитовать antua laihinakši, rahottua; ~ строительство дома rahottua talon rakentamista
кредитор kreditin|antaja, rahottaja
кредитоспособный makšu|kykyni
кредо elämän|näkömyš; изложить своё ~ šanuo oma elämän näkömyš
крем (*мазь*) voije; ~ для рук käsivoije
крематорий krematori
крем||ень pii|kivi, tuluš; высекать огонь ~нем šuaha tuli piikivellä
кремировать polttua, tuhkata
крен kallissuš; ~ влево kallissuš vašemmalla
крендель krinkeli
креми||ть kallistua; ветер ~т катер tuuli kallistau laivua
креми||ться kallistuo, kallisteliutuo; парусник ~лся на сильном ветру purjehveneh kallistu lujašša tuulešša
крепить lujittua, lujentua, kiinittyä; ~ доски kiinittyä lautoja; ~ мир lujittua rauhua
крепкий 1. (*прочный*) luja, kova, (*без гнили*) lahomatoin, vahva; лёд на озере очень ~ jiä järvellä on oikein luja; довольно ~ lujattava **2.** (*сильный*) väkövä, vankka; ~ мужчина väkövä mieš **3.** (*сильный, большой*) luja, kova, vihani; ~ мороз luja pakkani **4.** (*насыщенный*) kirmie, väkövä; ~ чай väkövä čäijy **5.** (*здоровый*) voipa, riški, ruumihikaš ◇ крепкий сон šitkie uni
крепко lujah, lujašti, kovašti, tiukašti, šumpah; ~ завязать верёвку lujašti šituo nuora; ~ спать muata šitkiešti
крепн||уть lujeta; дружба ~ет yštävyš lujenou
крепостн||ой: ~ крестьянин mua|orja; ~ое право muaorjuš
крепость[1] 1. (*прочность*) lujuš; ~ характера tavan lujuš **2.** (*насыщенность чем-л.*) väkövyš; ~ вина viinan väkövyš
крепост||ь[2] (*укреплённый пункт*) linna; стены ~и ещё прочны linnan šeinät ollah vielä lujat
крепча||ть lujeta, koveta, yltyö; мороз ~ет pakkani lujenou
кресл||о noja|stuula; сидеть в ~е istuo nojastuulašša
крест, крестик risti; носить ~ на шее pityä ristie kaklašša; крест-накрест rississä; основание ~а rissinkanta
крестец risti|luu
крестины ristijäiset; ~ были в церкви ristijäiset pijettih kirikköššä; день крестин rissintäpäivä
крести||ть 1. (*совершать обряд крещения*) kaštua, ristie; ребёнка ~ли в ушате lašta kaššettih korvošša **2.** (*осенять крестом*) ristie, rissittyä; священник ~л телят pappi risti vašoja
креститься ristie šilmät, ristiytyö; перед входом в церковь крестятся и кланяются до земли ennen kirikköh mänyö šilmät rissitäh ta muah šuati kumarretah
крестник risti|poika
крестница risti|tytär
крестн||ый: ~ое знамение rissin|merkki
крестовидный rissin|näköni
крестовик (*зоол.*) risti|hämehikki
крестовка (*зоол.*) čukeltaja|skokuna
крестовник (*бот.*) villakko; ~ обыкновенный peltovillakko; ~ Якова juakonvillakko
крестьянин muan|ruataja, muan|viljelijä, talon|poika; ~ пашет поле muanruataja kyntäy peltuo
крестьянский muan|ruatajan, muan|viljelijän; ~ труд muanruatajan työ
кречет (*зоол.*) lapin|haukka
крещение 1. (*церковный обряд*) rissintä; ~ ребёнка в церкви lapšen rissintä kirikköššä **2.** (*праздник*) Vieristä; в день Крещения Vieristänä
крещенск||ий vierissän; ~ие морозы vierissän pakkaset
крещёный risti|kanša; ты ~? oletko rissitty?
крёстная risti|muamo
крёстный risti|tuatto
кривизна lymmyš; ~ доски lauvan lymmyš
кривить viäristyä, käkristyä; ~ губы viäristyä huulie
крив||иться viäristyö, vinčistyö, köykistyö; каблуки ~ятся kannat viärissytäh
кривля||ться virnissellä, ärvisteliytyö; не ~йся! elä virnistele!
криво šipah, viärin, vinoh; сложить ~ поленницу дров lat't'ata halot pinoh vinoh
крив||ой 1. (*изогнутый*) viärä, kovera, vino; ~ое дерево viärä puu **2.** (*спец.*) viiva; ~ая роста дерева puun kašvuviiva
кривоногий viärä|šorkka
кризис 1. (*тяжёлое переходное состояние*) kriisissi; ~ культуры kulttuurin kriisissi **2.** (*острый недостаток*) pula; продовольственный ~ ruokapula
кризисн||ый kriisissi=, hätä=; ~ая ситуация kriisissitila
крик huuto, huhu, kil'l'unta; ~ о помощи hätähuuto; ~ лебедя joiku ◇ крик души šielun iäni
крикливый 1. (*много кричащий*) iänekäš; ~ ребёнок iänekäš lapši **2.** (*неприятно резкий*) kirkuja; ~ голос kirkuja iäni **3.** (*перен.*) šilmäh|pistäjä; ~ наряд šilmähpistäjä puku
криминал kriminali, rikoš, rikoš|juttu
криминалист kriminalisti, rikoš|tutkija
криминалистика kriminalistiikka
криминальн||ый kriminali=, kriminalini; ~ое дело kriminalini juttu
криминология rikoš|oppi
критери||й kriteri; служить ~ем olla kriterina
критик kritikko, arvoštelija; литературный ~ kirjallisuškritikko
критика kritiikki, arvoštelu; театральная ~ teatterikritiikki
критикова||ть kritikuija, arvoššella; мы ~ли это кино myö kritikuiččima tätä elokuvua
критическ||ий 1. (*содержащий критику*) arvošteleva, kriit-

tini; ~ая статья kriittini kirjutuš **2.** (*находящийся в состоянии кризиса, переломный*) murroš=, kriisi=; ~ возраст murrošikä; ~ возраст с 70 лет kurikkakymmen

кров 1. (*укрытие*) katoš, šuoja, šuojuš; ~ от дождя katoš vihmašta **2.** (*дом*) koti; свой ~ дороже всего oma koti on kallehin

кроваво-красный veren|karvani; ~ закат verenkarvani päivänlašku

кровав||ый verini; ~ые следы veriset jälet

кроват||ь šänky; лежать в ~и venyö šänkyššä

кровеносный veri=; ~ сосуд verišuoni

кровля katoš; металлическая ~ rautakatoš ◊ жить под одной кровлей elyä šaman katokšen alla

кровн||ый veri=; ~ое родство verišukulaisuš

кровообращени||е veren|kiertämini; органы ~я verenkiertämiselimet

кровопийца veren|juoja

кровопускание veren|lašku

кровопускатель, ~ница kuppari; ~ пускает кровь человека kuppari laškou ihmisellä vertä

кровотечение veren|vuoto, veren|valunta; остановить ~ tukkie verenvuoto

кровь veri; из раны капает ~ huavašta tippuu vertä ◊ кровь кипит veri kiehuu; кровь с молоком verövä; кровью наливаться veristyö

кровян||ой veren=; ~ое давление verenpaino

кроить viiltyä, viillä, leikata; ~ платье viiltyä mekkuo

кройк||а viilläntä, viiltämini; кружок ~и и шитья viilläntä- ta ompelukerho

крокодил (*зоол.*) krokotiili

кролик (*зоол.*) kaniini; ~ серебристый hopiekaniini; выращивать ~ов kašvattua kaniinija

кроме 1. (*за исключением*) paičči; ~ него paičči häntä **2.** (*сверх чего-л.*) lisäkši; ~ благодарности я получил премию kiitokšen lisäkši mie šain rahapalkinnon

кромешн||ый: ~ая тьма pilkko|pimie; я шёл в ~ой тьме olen kulken pilkkopimieššä

кромка ranta, šärvi, reuna; ~ льда jiäreuna; ~ ткани ranta

кромсать pilkkuo; ~ на куски pilkkuo palasiksi

крон||а latva; в ~е дерева puun latvašša

кроншнеп (*зоол.*) šuo|vikli, šuo|kurvičča; ~ средний pienišuovikli; ~ большой šuurišuovikli

кропотливый 1. (*усердный*) čopakka; ~ работник čopakka ruataja **2.** (*требующий усердия*) čopakka; ~ труд čopakka ruato

кросс juokšu; лыжный ~ hiihtojuokšu

кроссворд šana|rissikkö, krosvordi; разгадать ~ arvata šanarissikkö

кроссовки urheilu|toššut; я купил новые ~ oššin uuvvet urheilutoššut

крот (*зоол.*) mykrä, mua|mykrä

кротк||ий nöyrä, kuuntelija; ~ая душа nöyrä šielu

крохаль (*зоол.*) koškelo; ~ большой šuurikoškelo; ~ средний tukkakoškelo

крохотный pikkaraini, pikkuni; ~ ребёнок napero

крошев||о murakka, murotuš; молоко с хлебным ~ом murumaito

крошечный *см.* крохотный

крошить 1. (*размельчать*) pienentyä, pilkottua; ~ картофель в суп pilkottua potakkua keittoh **2.** (*сорить*) murottua, murotella; не кроши хлеб на стол elä murota leipyä stolalla

кроши||ться mureta; лёд ~тся jiä murenou

крошка 1. (*кусочек*) kirppuni, muru, muruni; ~ хлеба leipämuruni **2.** (*малютка*) pikkaraini, pikku|lapši; ~ спит в колыбели pikkaraini makuau kätkyöššä

круг 1. (*окружность, кольцо*) pyörä, čeri, kehikkö, kiekko, kierroš; начертить ~ piirtyä pyörä **2.** (*в танце*) čeri, kruuka; встать в ~ tulla čerih **3.** (*круглый предмет*) pyörä, renkaš **4.** (*область, сфера*) ala; ~ деятельности ruatoala **5.** (*группа людей*) kunta; ~ читателей lukijakunta **6.** (*круги*) piiri; правительственные ~и hallintopiirit ◊ большой круг кровообращения šuuri verenkiertämini; малый круг кровообращения pieni verenkiertämini; круги под глазами muštaset šilmien alla

кругленький pyörykkäini; ~ камешек pyörykkäini kivyt ◊ кругленькая сумма pyörie summa

круглолицый pyörie|nuamani; ~ якут pyörie|nuamani jakutti

кругл||ый pyörie; ~ стол pyörie stola; ~ая сирота orpo; ~ое число tašaluku; делать ~ым pyöristyä

круговорот kierto|kulku, pyörreh; ~ воды в природе vejen kiertokulku luonnošša ◊ круговорот жизни elämän pyörreh

кругозор 1. (*пространство*) näkö|ala **2.** (*объём знаний*) tieto|ala; у этого человека широкий ~ tällä ihmisellä on šuuri tietoala

кругом (*вокруг*) ympäri, ympärillä, ympäričči; повернуться ~ kiäntyö ympäri; обойти ~ kiertyä

кругосветн||ый muajilman ympäri; ~ое путешествие matka muajilman ympäri

кружевной pitsini; ~ воротник pitsini kakluš

кружев||о pitsi, prošva; воротник из ~а pitsikakluš

кружи||ть 1. (*заставлять кружиться*) pyörittyä, pyöritellä; ветер ~т листву tuuli pyörittelöy lehtijä **2.** (*вращаться*) pyörie; ~ в вальсе pyörie valššissa **3.** (*блуждать*): ~ в лесу kierrellä mečäššä **4.** (*обходить*) kierrellä, kiertyä, pyörryttyä

кружи||ться 1. (*вращаться*) pyörie; ~ в кадрили pyörie katrillissa **2.** (*описывать круги в воздухе*) liityä, liijellä, liitäytyö; ястреб ~тся в воздухе haukka liitelöy ilmašša **3.** (*о голове*) huimata

кружк||а kuppi, tuoppi; пить молоко из ~и juuvva maituo kupista

кружок 1. (*маленький круг*) pyöröni, pyöry; начертить ~ piirtyä pyöröni **2.** (*группа для совместной деятельности*) kerho; фото~ valokuvauškerho

круиз laiva|matka, meri|matka; отправиться в ~ lähtie laivamatkah

круп||а šuurima, šuurma, ryyni; ячневая ~ osrašuurima; пирог с ~ой šuurimapiirua

крупно järieh, jyrieh; ~ нарезать leikata šuurina paloina

крупноблочн||ый elementti=, plokki=; ~ое строительство elementtirakennuš; ~ дом plokkitalo

крупногабаритный šuuri|kokoni; ~ товар šuurikokoni tavara

крупнозернистый šuuri|rakehini, šuuri|jyväni; ~ снег šuurirakehini lumi

крупн||ый 1. (*состоящий из больших частиц*) jyrie, järie; ~ая соль järie šuola **2.** (*большой*) šuuri; ~ые яблоки šuuret omenat; ~ человек mötkäleh; ~ рогатый скот lehmän puoli; ~ гнус tihu; ~ая рыба veiččikala; что-л. ~ое ločku **3.** (*известный*) kuulusa, tunnettu; ~ писатель kuulusa kirjuttaja

крутизна jyrkyš; ~ берегов rantojen jyrkyš

крут||иться 1. (*вращаться*) pyörie, vieretteliytyö, viänteliytyö **2.** (*о нитках*) kertyö; нитки ~ятся lankat kerrytäh **3.** (*хлопотать*) touhuta, pyörie; ~ по хозяйству touhuta kotiruatoloissa ◊ крутиться под ногами vöhelehtie

крутнуть, крутить 1. (*вращать*) kierryttyä, kiertyä, pyörittyä, pyörähyttyä; не крути головой elä pyöri piätäš **2.** (*свивать*) kerrata, punuo; ~ нитку kerrata lankua **3.** (*закручивать*) viäntyä

круто 1. (*отвесно*) jyrkäšti, jyrkkäh; дорога ~ поднималась в гору tie jyrkäšti nousi mäkeh **2.** (*быстро*) ruttoh; смерть ~ наступила šurma tuli ruttoh; ~ повернуться pyörähtyö

3. (*густо*) šakiešti, šakieh; ~ замесить тесто ševottua tahaš šakiešti

крут||ой 1. (*непологий*) jyrkkä; ~ая лестница jyrkät portahat; ~ая маленькая горка jyrähmö; ~ пригорок termä; становиться ~ым jyrketä; с ~ыми берегами jyrkkärantani **2.** (*суровый*) jyrkkä|luontoni, jyrkkä|šanani; человек с ~ым нравом jyrkkäšanani ihmini **3.** (*густой, плотный*) šakie, kova; ~ое тесто šakie tahaš; ~ое яйцо kovakši keitetty jiäliščä; ~ кипяток kiehuja vesi

круча jyrkänneh, jyrkyš

крушение 1. (*авария*) onnettomuš **2.** (*полная утрата чего-л.*) häviemini ◊ крушение надежд toivojen häviemini

крушина (*бот.*) pakačin|puu

крушинница (*зоол.*) kelta|liipukkaini

крыжовник (*бот.*) karvijais|marja

крылат||ый šiivikäs, lentäjä; ~ые муравьи lentäjät muurahaiset

крыл||о šiipi; ~ья птицы linnun šiivet

крыльц||о portahat; стоять на ~е šeisuo portahilla; спуститься с ~а laškeutuo portahilta

крыса (*зоол.*) rotta; ~ серая harmuarotta; ~ чёрная muštarotta

крыть 1. (*покрывать*) kattua; ~ крышу железом kattua kattuo rauvalla **2.** (*карт.*) kattua

крыша katto, katoš; драночная ~ pärekatto; ~ течёт katto vajattau

крышк||а kanši, kate; ~ ведра šankon kanši; с ~ой kannekaš; ~ кошеля lipšu

крюк (*для подвешивания котла*) koukku, huahla|koukku, keitto|koukku; котёл висит на ~е kattila rippuu huahlakoukušša

крюч||ок (*вязальный*) niekla, (*дверной*) čäppi, ovi|haka, (*рыболовный*) onki, koukku, (*застёжка*) hakani; вязать ~ком kokittua; ~ком lynkälläh, lynkäššä

кряж[1] (*горная гряда*) šelkä, čärkkä; в Вокнаволоке между озером и ламбой тянется ~ Vuokkiniemeššä järven ta lammin välillä on čärkkä

кряж[2] (*дерево для дранки*) päre|puu; из ~а дерут дранку pärepuušta kisotah pärettä

кряжист||ый järie; ~ое бревно järie puu

кряка||ть kriäkkie, riäčkyö; утки ~ют šoršat kriäkitäh

кряква (*зоол.*) šini|šorša

кряхтение ohkanta, ähkeh, ähky

кряхт||еть ohkata, ähkyä; бабушка ~ит на печи ämmö ohkuau kiukualla

ксерокопия kserokopijo

ксерокс kopijo|koneh, kseroksi

кстати 1. (*своевременно*) ajallah; он пришёл ~ hiän tuli ajallah **2.** (*между прочим*) jo; я, ~, чуть не забыл jo, olin vähällä unohtua

кто 1. (*вопр. мест.*) ken (ket); ~ пришёл? ken tuli? ~ угодно hoš ken; с кем он ушёл? kenen kera hiän mäni? о ком ты говоришь? keneštä šie pakajat? **2.** (*относит. мест.*) ken; каждый, ~ знает это стихотворение jokahini, ken tietäy tämän runon; ~ бы ни был olkah hoš ken; ~ куда ken kunne; мало ли ~ vaikka ken

кто-либо, кто-нибудь kennih; ~ другой kennih toini; спросить у кого-н. kyšyö keltänih

кто-то ken lienöy, kennih; ~ идёт сюда ken lienöy tulou tänne

куб 1. (*шестигранник*) kuutijo **2.** (*матем.*) kuutijo; ~ числа luvun kuutijo **3.** (*кубический метр*) kuutijo; ~ дров kuutijo halkuo

кубок 1. (*сосуд*) mal'l'a; ~ с вином viinamal'l'a **2.** (*спорт.*) urheilu|mal'l'a

кубометр kuutijo|metri; пять ~ов дров viisi kuutijuo halkuo

кувалда pal'l'a; ~ больше молотка pal'l'a on šuurempi vasarua

кувшин kukšina, kannu; ~ с молоком maitokukšina

кувшинка (*бот.*) lummeh, kakkaraini, lumpukkaini, pul'pukka; ~ чисто-белая kalevaini; ~ жёлтая vesipul'pukka; заросли ~и kakkarikko

кувыркание, кувырок kikiriukku, kuper|keikkua; сделать ~ kiäntyä kikiriukkuo, luatie kuper|keikkua

кувыркнуться, кувырка||ться kumpšahtua, kömpšähtyö, luatie kuper|keikkua; дети ~ются на лужайке lapšet luajitah kuperkeikkua nurmella

кувырком kuper|keikalla; всё пошло ~ kaikki mäni päin mäntyö

куда 1. (*вопр. мест.*) kunne, minne; ~ ты идёшь? kunne šie matkuat? **2.** (*относит. мест.*) kunne; не знаю, ~ он уехал en tiijä, kunne hiän mäni

куда-либо, куда-нибудь kunnenih, minnenih; положи ~ pane kunnenih

куда-то kunne lienöy; он ~ пошёл hiän kunne lienöy läksi

кудах||тать kotkottua, kutkettua, kakattua; курица ~чет kana kotkottau

кудель ruohin, työ

кудри kuitrit, kiharat, kiharruš; завить ~ kähertyä tukkua

кудряви||ться kähertyö; волосы ~лись tukka käherty

кудряв||ый kuitri=, kihara=; ~ые волосы kuitritukat, kuitrihivukšet, kiharatukka

кузнец šeppä, pajaniekka; ~ щипцы делает для того, чтобы руки не обжечь šitä varten šeppä pihtimet takou, jotta kiät ei palettais

кузнечик (*зоол.*) rašva|katti, čirkkani, marja|katti; ~ саранчовый heinäčirkka; ~ стрекочет rašvakatti sirisöy

кузнечн||ый paja=; ~ые меха paleh; ~ горн ahjo

кузниц||а paja; кузнец в ~е работает šeppä pajašša takou

кузовок koropa; ягоды собирают в ~ marjua kerätäh koropah

кукарекнуть, кукарека||ть kiekuo, kiekahtuo; петух ~ет kukko kiekuu

кукиш luu|kukko; показать ~ näyttyä luukukko

кукл||а kukla, kuklani, kukkani; дети играют в ~ы lapšet eloissellah kuklasilla

куковать kukkuo; кукушка кукует käki kukkuu

куколь kukkeli; ~ – это такая шапка с острым высоким верхом kukkeli oli šemmoni korkie terävä lakki

кукушка (*зоол.*) käki; ~ глухая kuurniskäki; ~ обыкновенная käki; ~ кладёт яйца в чужие гнёзда käki muniu vierahih peših

кукушкин лён (*бот.*) kontien|šammal, šuven|šammal

кукша (*зоол.*) kuukkeli, kuukšo

кулак nyrkki, kulakka; стукнуть ~ом по столу lyyvvä nyrkillä stolua vaššen; бить ~ами kulakoija

кулёк kul'a, pušši, tötterö; ~ конфет karamellikul'a; ~ из бересты tuohitötterö; целый ~ puššillini

кулик (*зоол.*) vikli, ranta|čipi, šuo|kurvičča, ~-сорока meriharakka

кулинар keittäjä|muasteri

кулинария 1. (*искусство приготовления пищи*) keitto|taito **2.** (*магазин*) kulinarija

кулон kuloni; золотой ~ kultakuloni

куль kul'a, šäkki

кульминационный huippu=, koho=; ~ момент huippukohta

кульминация huippu|kohta, koho|kohta

культур||а 1. (*цивилизация*) kulttuuri; материальная ~ ainehellini kulttuuri **2.** (*растение*): зерновые ~ы vil'l'at

культурно kulttuuri|tašolla, kulttuurisešti, kunnolla; ~ отдохнуть levätä kunnolla

культурно-массов||ый: ~ая работа kulttuuri|toiminta

культурно-просветительск||ий: ~ие учреждения kulttuuri|laitokšet

культурный 1. (*находящийся на высоком культурном*

уровне) kulttuuri=; ~ центр kulttuurikeškuš **2.** (*образованный*) šivistynyt, kehittynyt; ~ человек šivistynyt ihmini

кум, ~а kuoma; приходи, ~, на чай tule, kuoma, čäijyö juomah

куманика (*бот.*) hepokka, hepokkaini

куница (*зоол.*) niätä

купани||е veješšä|kylventä, (*плавание*) kylpy, uinta, uimini; время ~я uinta-aika

купать kylvettyä, uittua; ~ ребёнка kylvettyä lašta; ~ лошадей uittua heposie

купа||ться kylpie, uija, uijella; я летом часто ~юсь в озере kešällä mie rikeneh kylven järvie; куры ~ются в пыли kanat piehtaroijah pölyššä

купе hytti; четырёхместное ~ nelläpaikkani hytti

купейный: ~ вагон hytti|vaunu

купец kupča, kauppieš

купеческий kupčan, kauppiehen; ~ дом kupčan talo

купить oštua; ~ хлеба в магазине oštua kaupašša leipyä

купля ošto; ~-продажа ošto ta myöntä

купол kupoli; ~ церкви kirikön kupoli

купырь (*бот.*) koiran|putki

купюра 1. (*сокращение текста*) lyhennyš **2.** (*денежный знак*) paperi|raha

куратор kurattori; ~ группы ryhmän kurattori

курган kumpu; древние ~ы muinaiskummut

курение tupakan|poltto, poltanta, polttamini; ~ вредит здоровью tupakanpoltto piluau tervehyttä

курильщик tupakoiščija, polttaja, piippu|šuu

курин||ый kanan; ~ое крыло kanan šiipi; ~ое яйцо kananmuna, jiäliščä

курин||ые kana|lajit; к ~ым относятся: курица, петух, куропатка белая, куропатка серая, куропатка пустынная, куропатка тундряная kanalajit ollah kana, kukko, meščokana, peltopyy, hietikköpyy, tunturipyy

курить polttua tupakkie, tupakoija; дома не разрешают ~ koissa ei anneta polttua tupakkie

курица kana; ~ с цыплятами kana poikien kera

курная: ~ изба šavu|pirtti, šiämeh|lämpiejä pirtti

курносый šatula|nenä, kippura|nenä, pisty|nenä

курок liipačin; взвести ~ virittyä liipačin

куропатка (*зоол.*): ~ белая meščo|kana; ~ серая peltopyy

курорт kurortti; летом мой отец был на ~е kešällä tuattoni oli kurortilla

курс 1. (*направление движения*) šuunta; правильный ~ oikie šuunta; взять ~ на север ottua šuunta pohjaseh **2.** (*установка*) šuuntauš; ~ на развитие сельского хозяйства šuuntauš muatalouven kehittämiseh **3.** (*учебный курс*) kurššі; теоретический ~ морфологии карельского языка karjalan kielen morfologijan teorettini kurššі **4.** (*ступень обучения*) vuosi|kurššі; студент пятого ~а viijennen vuosikurššin opaštuja **5.** (*курс лечения*) hoito|kurššі **6.** (*валютный*) valuutta|kurššі

курсант šota|koulun|opaštuja, kursantti; ~ов отпустили в отпуск šotakoulunopaštujie piäššettih lomalla

курсив kursiivi; объяснения набраны ~ом šelitykšet on kursivoitu

курсовка parentola|lippu

курсы kurššit; каждый год проводятся ~ карельского языка joka vuosi pijetäh karjalan kielen kurššit

куртка takki; кожаная ~ nahkatakki

курчавый kihara|tukkani; ~ мальчик kiharatukkani poika

курьер kurjeri, käškyläini, juokšu|poika; дипломатический ~ diplomattini kurjeri

курятин||а kanan|liha; я люблю ~у mie tykkyän kananlihua

курятник kanan|koppi; курицы были в ~е kanat oltih kanankopissa

куса||ть purra, puretella, purekšie; ~ губы purra huulie; комары ~ют čakat purrah

куса||ться purra; эта собака не ~ется tämä koira ei pure

кусач||ий purija, puričča; ~ая собака purija koira

кусковой pala=; ~ сахар palašokeri

кусок kappaleh, pala; ~ мяса lihapala; ~ хлеба viipaleh, viiplo, leipäpala; ~ ткани tilkku; ~ пищи puru; откушенный ~ хлеба hammašpala; ~ бумаги liuška; целый ~ tukkunaini; кусками palasittain, tukuttain ◇ кусок в горло не идёт leipäpala ei mäne šuuh

кусочек palani, šuu|pala, viiploni; по кусочку palasin

куст pehko, tuhjo, penšaš; ивовый ~ pajutuhjo; в ~ах penšahašša

кустарник vičikkö, varvikko; пробираться сквозь ~ kulkie vičikön läpi; зарастать ~ом penšuo, vešuo

кустарн||ый käsi|työ=, koti|tekoni; ~ые изделия käsityövehkehet

куститься penšaštuo, penšuo; рожь начинает ~ ruis alkau penšaštuo

кутать šuorittua lämpimäšti; ~ ребёнка šuorittua lämpimäšti lašta

кута||ться kiäriytyö, šuoriutuo lämpimäšti; он всегда ~ется hiän aina šuoriutuu lämpimäšti

кухарка keittäjä ◇ кухарка сыта запахами кухни keittäjä on kynšistäh kylläni

кухн||я 1. (*помещение)* keitin|pirtti, keittijö; готовить на ~е keittyä ruokua keitinpirtissä **2.** (*кушанья*) ruuvvat; карельская ~ karjalaiset ruuvvat

кухонн||ый keitin|pirtin(=), keittijön=; ~ая утварь keitinpirtinvehkehet

куч||а kaša, läjä, tukku; собрать в ~у kerätä tukkuh; ~ навоза tunkivo; собрать ~у tukuta; ~ей tukkunah; подлежащее сложению в ~у tukuttava; целая ~ tukullini

кучк||а tukkuni; ~ой tukkusellah; в ~у tukkuseh

кучн||о tukkuh, tukkusellah; ~ее tukummakši, tukummallah

кушак vyö, kuššakka; завязать ~ vyöttyä vyö

кушань||е ruoka, ruoka|laji; всевозможные ~я kaikenlaiset ruuvvat

куша||ть šyyvvä; ~йте на здоровье! šyökyä tervehekši!

кювет oja; автомобиль оказался в ~е auto joutu ojah

Л

лабаз lava; охотничий ~ mečäššyš lava
лабазник (*бот.*) ankervo
лабиализация (*лингв.*) labialistumini, labialisatijo
лабиальный labialini, labiali=; ~ звук labialini iänneh; ~ согласный labialikonsonantti
лабиринт labirintti, šokelo|rakennuš
лаборант laborantti
лаборатория 1. (*учреждение, ведущее экспериментальную научно-исследовательскую работу*) laboratorija; заводская ~ tehtahan laboratorija **2.** (*область творческой деятельности*) laboratorija, työ|paja; ~ художника taiteilijan työpaja
лабрадор (*зоол.*) labradori; чёрный ~ mušta labradori
лав||а 1. (*раскалённая минеральная масса, извергаемая вулканом*) laava; поток ~ы laavavirta **2.** (*движущаяся масса людей, животных*) joukko, lauma; ~ лыжников hiihtäjäjoukko; ~ оленей porolauma
лаванд||а (*бот.*) lavanda; запах ~ы lavandan haju
лавина 1. (*движущаяся масса*) viery; снежная ~ lumiviery **2.** (*великое множество*) huttunah, muštanah
лавирование kiemurtelu
лавировать kiemurrella
лавк||а¹ (*скамья*) laučča; бросить под ~у luuvva laučan alla; ~ у передней стены oščalaučča; ~ на улице skammi
лавк||а² (*магазин*) kauppa; заглянуть в ~у pistäytyö kauppah
лавр (*бот.*) laakeri|puu
лавра luoštari; Александро-Невская ~ Aleksanteri Nevskin luoštari
лавровишня (*бот.*) laakeri|kiršikka
лавров||ый laakeri=; ~ые леса laakerimecät; ~ венок laakerišeppeleh
лавсан lavsani
лавсанов||ый lavsani=; ~ая нить lavsanilanka
лаг 1. (*навигационный прибор для измерения скорости*) loki **2.** (*борт судна*) kylki, laita; повернуться ~ом к пристани kiäntyö kylin laiturih
лагерный leiri=; ~ режим leirijärješšyš
лагерь leiri; летний ~ kešäleiri; спортивный ~ urheiluleiri; военный ~ šotilašleiri; ~ для военнопленных šotavankileiri
лагунн||ый laguna=; ~ые острова lagunašuaret
лад 1. (*согласие, мир, дружба*) šopu; жить в ~у elyä šovušša **2.** (*способ, образец, манера*) tapa, luatu; строить на свой ~ rakentua omah luatuh; у них всё на свой ~ heilä kaikki on omalla tavallah; на старинный ~ vanhah tapah **3.** (*музык.*) šävel|laji; церковный ~ kirkkošävellaji ◇ теперь дела пошли на лад nyt kaikki on hyvin; на все лады kaikella keinoin
ладан luatana ◇ боится как чёрт ладана varajau kuin piru luatanua
ладанка šuojuš|laiteh
лад||ить (*жить в ладу*) elyä šovušša, šopie; ~ с соседями elyä šovušša nuapurien kera; они не ~ят между собой hyö ei šovita välissäh
лади||ться onnistuo; не ~тся семейная жизнь ei onnissu perehelämä
ладно 1. (*успешно*) hyvin, ševäšti, nätisti; всё у них ~ kaikki heilä on hyvin **2.** (*хватит, достаточно, пора прекратить*) olkah, hyvä on; ~, оставим этот разговор olkah, jätämmä tämän pakinan **3.** (*выражает согласие*) hyvä on; ~, договоримся позже hyvä on, šovimma myöhemmin
ладонь kämmen ◇ быть видным как на ладони olla näkyvissä kuin kämmenellä
ладоши kämmenet; хлопать в ~ räpyttyä käsillä
ладья¹ (*судно*) veneh
ладья² (*шахм.*) šakki|torni
ладьян (*бот.*) huara|juuri
лаз kolo
лазарет šotilaš|šairala
лазейк||а 1. (*узкий проход*) rako, kolo; ~ в заборе aijanrako **2.** (*уловка, хитрый приём*) ulošpiäšy; суметь найти ~у šuattua löytyä ulošpiäšy
лазер laseri; лечить ~ом parentua laserilla
лазерный laseri=; ~ принтер laserikirjutin
лазеротерапия laseri|liäkintä
лазить 1. (*взбираться*) karhata, kapuaštua, kiipeillä; ~ по деревьям karhata puih **2.** (*под чем-л.*) kömpie; ~ под столом kömpie stolan alla
лазоревка (*зоол.*) šini|tijani; ~ белая valkošinitijani; ~ обыкновенная šinitijani
лазурит lasuri|kivi, lasuritti
лазурн||ый taivahan|šinini; ~ое море taivahanšinini meri
лай haukunta, haukku; слышался ~ собак kuulu koirien haukunta
лайка¹ (*зоол.*) orava|koira, pisty|korva|koira
лайка² (*сорт мягкой кожи*) šilie|nahka
лайков||ый šilie|nahkani; ~ые перчатки šilienahkaset šormikkahat
лайнер 1. (*корабль*) laiva; океанский ~ valtamerilaiva **2.** (*самолёт*) lento|koneh
лак lakka; ~ для ногтей kynšilakka; покрыть ~ом lakata, kattua lakalla
лака||ть lakkie, lipuo; кошка ~ет молоко из блюдца kišša lakkiu maituo ploškašta
лакировальн||ый lakkauš=; ~ая машина lakkauškoneh
лакирование lakkuamini, lakkuanta, lakalla kattamini
лакированн||ый lakalla katettu, lakattu; ~ стол lakalla katettu stola; ~ые сапоги kiiltonahkakenkät
лакировать lakata, kattua lakalla
лакировщик lakkuaja
лакмус lakmussa
лаков||ый lakka, lakan=; ~ое производство lakanvalmissuš; ~ые краски lakkamualit
лакомиться herkutteliutuo, herkutella
лакомка herkku|šuu, herkun|šyöjä
лакомство herkku, herkku|ruoka
лаком||ый herkku=; ~ое блюдо herkkuruoka
лаконизм lakonismi, lyhyt|šanaisuš
лаконично lakonisešti, lyhyt|šanasešti; отвечать на вопросы ~ vaššata kyšymykših lakonisešti

лаконичн||ый lakonini, lyhyt|šanani; ~ая речь lakonini pakina
лакрица (*бот.*) lakrica, lakrica|kašvi
лакричник *см.* солодка
лактационный laktatijo=, maijon|heru=; ~ период laktatijoaika
лактоза laktosa, maito|šokeri
лактометр laktometri
лама (*зоол.*) laama
ламб||а (*лесное озеро*) lampi; зимой мы ходили рыбачить на ~у talvella myö kävimä lampikalaššukšella; скопление ламб lammikko
ламбрекен 1. (*деревянная резьба*) koristelu|leikkauš **2.** (*часть оконной или дверной драпировки*) lambrekiini
ламинация laminointa
ламинировать laminoija; ~ старые книги laminoija vanhoja kirjoja
лампа 1. (*осветительный прибор*) lamppu; электрическая ~ šähkölamppu; керосиновая ~ öljylamppu; настольная ~ stolalamppu **2.** (*прибор специального назначения*) =lamppu; паяльная ~ juottolamppu; сигнальная ~ merkkilamppu; ~ дневного света päivävalolamppu
лампада oprasa|lamppu
лампасы pukšujen kylki|juovat
лампов||ый lamppu=; ~ завод lampputehaš; ~ое стекло lamppulasi; ~ телевизор lampputelevisori
лампочка šähkö|lamppu; ~ перегорела šähkölamppu on palan ◇ ему всё до лампочки hiän ei ole kolmenah mistänä
ландшафт 1. (*вид земной поверхности*) maiselma, maisema; горный ~ vuaramaiselma **2.** (*пейзаж*) näkö|ala, maiselma|kuva
ландшафтовед maiselma|tutkija
ландшафтоведение maiselma|tieto
ландыш (*бот.*) kielo; запах ~а kielon haju
ланолиновый lanilini=; ~ крем lanilinivoije
лань (*зоол.*) kuuši|poro
лап||а 1. (*стопа ноги у животных и птиц*) käpälä; кошачья ~ kiššan käpälä; медвежья ~ kontien käpälä; перепончатая ~ räpiläjalka **2.** (*ветвь хвойного дерева*) havu; еловая ~ kuušenhavu **3.** (*способ соединения брёвен*) kynši|liitoš; соединить в ~у liittyä kynteh **4.** (*инструмент*) käpälä; сапожная ~ rautakäpälä ◇ попасть в чьи-л. лапы joutuo kenennih kynših
лапина (*бот.*) šiipi|pähkinä
лапк||а 1. (*уменьш. от* лапа) käpäläini **2.** (*шкурка, мех с лапы животного*) koipi|nahka **3.** (*в составе ботанических названий*): кошачьи ~и kiššan|käpälä ◇ гусиные лапки nakrukrupit; поднять лапки кверху noštua kiät ylöš
лапланд||ец, ~ка lappalaini
Лапландия Lappi
лапландский lappalaini, Lapin
лапник havut
лапоть löttö, viršu; плести лапти kutuo löttöjä
лапта 1. (*игра*) pitkä|pallo **2.** (*палка при игре в лапту*) keppi
лапчатка (*бот.*) mataro, hanhikki; ~ гусиная mataro, hanhikki; ~ прямостоячая rätvänä
лапша nauha|makaronit; суп-~ makaronikeitto ◇ вешать лапшу на уши vetyä huuliparrašta
ларец (*шкатулка*) lippahaini, kropeikka; ~ для документов dokumenttilippahaini
ларёк larkka, lar'kka; овощной ~ vihannešlarkka
ларингит kerois|tulehuš
ларинголог kerois|liäkäri
ларингоскоп kerois|peili
ларь puurnu; ~ с рожью ruispuurnu; полный ~ puurnullini

ласка[1] (*проявление любви, нежности*) hyvyälentä; материнская ~ muamon hyvyälentä
ласка[2] (*зоол.*) lumikko
ласка||ть 1. (*проявлять нежность, любовь*) hyvyällä; ~ ребёнка hyvyällä lašta **2.** (*доставлять приятные ощущения*) tuuvva hyvie tuntehie; эта мелодия ~ет слух tämä šävel tuou hyvie tuntehie
ласково pehmiešti, helläšti; говорить ~ paissa pehmiešti; взглянуть ~ kačahtua helläšti
ласковый pehmie|luontoni, hellä|luontoni, šula|šanani; ~ отец pehmieluontoni tuatto
лассо nuoruva, šuopunki
ластик pyyhintä|kumi, kumi
ластовица levennyš|tilkku, kainalo|tilkku
ластоногие (*зоол.*) evä|jalkaset
ласточка (*зоол.*) piäčkyni; ~ береговая äpräšpiäčkyni; ~ деревенская huarapiäčkyni; ~ городская räyššäšpiäčkyni
ласточкин piäčkysen; под стрехой ~о гнездо räyštähän alla on piäčkysen pešä; ~о щебетанье piäckysen vičerryš
латви||ец, ~йка latvijalaini
латвийск||ий latvijalaini, Latvijan; ~ое искусство latvijalaini taito
латекс kumi|maito
латиница latinalaini kirjaimikko
латинск||ий latinalaini, latinan; ~ язык latinan kieli; ~ое название latinalaini nimityš
латук (*бот.*) salatti; ~ посевной ruokasalatti; ~ дикий rikkasalatti
латунн||ый šinkki|vaškini, valkie|vaškini; ~ая ложка šinkki-vaškini lusikka
латунь šinkki|vaški, valkie|vaški
латыш, ~ка latvijalaini
латышский latvijalaini, Latvijan; ~ язык latvijan kieli
лауреат palkinnon šuaja; ~ Государственной премии России Venäjän Valtijonpalkinnon šuaja
лацкан rinta|kiänneh, rinta|kiännöš; ~ пиджака pukutakin rinta-kiänneh
лачуга talon|hökkeli
лаяние haukunta, haukkumini
лаять haukkuo, louškuttua, räyrättyä; собака лает koira haukkuu; заставлять ~ haukuttua
лгать valehella; хватит ~ riittäy valehella
лгун valehtelija
лебеда (*бот.*) šavi|heinä
лебедин||ый joučen=, jouččenen; ~ая стая joučenkarja; ~ крик jouččenen joiku ◇ лебединая песня paraš ruato
лебедь (*зоол.*) joučen; ~-кликун laulujoučen; ~-шипун šihasijajoučen; ~ тундряной pikkujoučen
лебёдка[1] 1. (*самка лебедя*) joučen **2.** (*о женщине*) kulta|lintuseni
лебёдка[2] (*машина для подъёма и перемещения груза*) kela; ручная ~ käsikela
лебяж||ий jouččenen; ~ье перо jouččenen šulka
лев 1. (*зоол.*) leijona; морской ~ merileijona **2.** (*знак Зодиака*) Leijona
левкой (*бот.*) levkoija
левобережн||ый vašemen|puolisen rannan, vašen|rantani; ~ые луга vašemenpuolisen rannan nurmet
левобережье vašen ranta
левосторонн||ий vašen|puolini; ~ее движение vašenpuolini liikenneh
левша vašemičča, vašen|käsini; она у нас ~ hiän meilä on vašemičča
лев||ый 1. vašen; ~ глаз vašen šilmä; ~ край vašen laita; ~ее vašempah **2.** (*радикальный*) vašemmistolaini; ~ая фракция

парламента parlamentin vašemmistoetuštajat ◇ левая сторона материи kankahan muurnoni puoli
легавый (*зоол.*) lintu|koira, kana|koira
легализация legalisointa, lajin|mukaistamini
легализировать legalisoija
легализироваться tulla legalisekši
легально legalisešti, lajin|mukasešti
легальн||ый legalini, lajin|mukani; ~ая деятельность legalini ruato
легенда legenda
легендарный 1. (*героический*) legendarini **2.** (*неправдоподобный*) starinamaini
легион legijoni
легионер legijonalaini
легитимный legitimini, lajin|mukani
легко hyvin, helpošti, kepiešti; ~ справился с заданием hyvin pärjäsi tehtävän kera; лошадь ~ поднялась в гору heponi helpošti nousi termäh; она так ~ передвигается hiän niin kepiešti liikkuu ◇ легко сказать ei še kun šanuo vain
легкоатлет yleis|urheilija
легкоатлетическ||ий yleis|urheilu=; ~ие соревнования yleisurheilukilpailut
легковери||е herkkä|uškoisuš; воспользоваться ~ем käyttyä hyväkšeh herkkäuškoisutta
легковерность herkkä|uškoisuš
легковерный herkkä|uškoni; ~ человек herkkäuškoni ihmini
легкодоступн||ый helppo|piäšyni; ~ые места helppopiäšyset paikat
легкомысленно kepie|mielisešti; поступить ~ ruatua kepiemielisešti
легкомысленный kepie|mielini, herkkä|mielini; ~ человек kepiemielini ihmini
легкомыслие kepie|mielisyš; детское ~ lapšellini kepiemielisyš
легкоплавк||ий helpošti šulaja; ~ие металлы helpošti šulajat metallit
легкоуправляем||ый helppo|käyttöni; ~ая машина helppokäyttöni auto
легкоусвояемый helposti šulaja
легчать (*становиться легче*) helpottua; температура спала и стало ~ kuume laški ta alko helpottua
ледене||ть 1. (*покрыться льдом*) jiätyö; озёра ~ют järvet jiävytäh **2.** (*коченеть*) kohmota; руки ~ют kiät kohmotah **3.** (*ужасаться*) jähmettyö kauhušta
леденец imu|karamelli
леди ledi
ле́дник (*хранилище*) jiä|kellari; хранить продукты в ~е šäilyttyä ruokatavaroja jiäkellarissa
ледни́к (*плотная масса льда*) jiätikkö; материковый ~ mannerjiätikkö
ледниковый jiä=; ~ бур jiäkairi ◇ ледниковый период jiäkauši
ледов||ый jiä=; ~ая дорога jiätie; ~ покров jiäpeiteh
ледокол jiän|murtaja
ледоход jiän|lähtö
ледян||ой jiä=, jäini; ~ые торосы jiäruoppahat
лежанка puatie, kiukuan|šelkä
леж||ать 1. (*находиться в горизонтальном положении*) venyö; ~ на лавке venyö laučalla; ~ на боку venyö kylelläh; ~ развалившись на спине trellottua; ~ без движения rujuo; ~ растянувшись rojottua **2.** (*покрывать собой*) peittyä, olla; снег уже ~ит на земле lumi jo peitti muan; не спеши, ещё роса ~ит на земле elä kiirehä, vielä on kašše **3.** (*находиться*) olla; книги ~ат в шкафу kirjat ollah škuapissa; карандаш ~ит на месте kynä on paikoillah **4.** (*простираться*) olla; остров на море ~ит šuari on merellä **5.** (*составлять обязанность*) olla; эта забота ~ит на его плечах tämä huoli on hänen harteilla ◇ не лежит душа к этому занятию tämä homma ei miellytä; лежать в развалинах olla raunivona
лежач||ий pitkänäh olija, venyjä; быть в ~ем положении olla pitkänäh; ~ больной venyjä läsijä ◇ под лежачий камень вода не течёт ei makuajan kiššan šuuh hiiri juokše
лежбище makuu|paikka, pahna; ~ лося hirven pahna
лезвие terä; ~ ножа veičen terä
лез||ть 1. (*взбираться вверх*) kiivetä, karhata, noušša, kapuaštua; ~ на гору kiivetä termäh; ~ на дерево karhata puuh; ~ через окно в дом kapuaštua ikkunašta pirttih **2.** (*пробираться ползком, проникать, втискиваться*) kömpie, tunkeutuo; котята ~ут под диван kiššanpennut kömpitäh tivanan alla **3.** (*выбиваться наружу*) noušša, pakkautuo; после дождей стала ~ мокрица vihmojen jälkie alko noušša šaviheinä **4.** (*углубляться во что-л.*) männä, upota; гвоздь не ~ет в каменную стенку nuakla ei mäne kivišeinäh **5.** (*быть впору*) šopie; эти ботинки ему ещё ~ут nämä stupnit hänellä vielä šovitah **6.** (*настойчиво вязываться, соваться*) šotkeutuo, pakkautuo; ~ в чужой разговор šotkeutuo vierahah pakinah **7.** (*выпадать*) lähtie; после болезни стали ~ волосы läsinnän jälkie ruvettih lähtömäh tukat ◇ лезть в бутылку n'okkautuo; лезть на стены hyppie šeinillä; лезть в голову ajautuo mieleh; не лезет в рот ei mäne kerosešta alaš; лезть из кожи вон hypätä läpi nahkašta; не лезет за словом в карман ei tule umpišuuh pakautetukši; ни в какие ворота не лезет tämä on jo liikua
лейка kaštelu|kannu
лейкемия veri|šyöpä
лейкопластырь plasteri; наклеить ~ на рану liimata huava plasterilla
лейтенант leitenantti; звание ~a leitenantin arvo
лейтмотив piä|ajatuš; ~ книги kirjan piäajatuš
лекало 1. (*чертёжный инструмент*) viärä|viivotin **2.** (*шаблон*) kuava, israsti; ~ для вязания сетей kaloveh
лекарственн||ый liäke=; ~ые травы liäkeheinät
лекарство liäke, (*снадобье*) rohto; ~ от кашля ryvityšliäke
лексема leksema
лексика šanašto; профессиональная ~ ammattišanašto
лексикограф šana|kirjan|luatija
лексикографическ||ий šana|kirja=; ~ая работа šanakirjatyö
лексикография šana|kirja|työ
лексиколог šanašton|tutkija
лексикология šanašto-oppi
лексическ||ий šanašto=; ~ое исследование šanaštotutkimini
лектор lehtori
лекторский lehtori=, luvento=; ~ состав luventojoukko
лекционный luvento=; ~ зал luventošali
лекци||я luvento; курс ~й luventokuršši; читать ~ю pityä luventuo
лелеять lillitellä, hellitellä; ~ дочь lillitellä tytärtä
лемех vuarnaš, vältin terä
лемминг (*зоол.*) lemmingi, šopuli
лемур (*зоол.*) lemuri|apina
ленивец 1. (*лентяй*) laiskuri **2.** (*зоол.*) laiskalaini; трёхпалый ~ kolmivarvašlaiskalaini; двухпалый ~ kakšivarvaslaiskalaini
лениво laisašti; ~ передвигаться laisašti liikkuo
ленив||ый 1. (*не желающий работать*) laiska; ~ работник laiska ruataja; ~ая тихоходная лошадь juumakka heponi **2.** (*вялый*) veltto
лени||ться laiskotella, olla laiskana, vötkissellä; делай своё дело, не ~сь! rua työtäš, elä laiskottele!
леност||ь laisuš; из-за ~и остался безработным laisuon takie jäi työttömäkši
лент||а 1. (*отделка, украшение*) lentta, nauha; шёлковая ~

šulkkunauha; орденская ~ kunnivomerkkinauha; ~ в косе lettinauha **2.** (*то, что простирается узкой полосой*) nauha; синей ~ой течёт река šinisenä nauhana virtuau joki **3.** (*техн.*) nauha; магнитофонная ~ iäninauha; кинематографическая ~ filminauha; изоляционная ~ erissyšnauha **4.** (*в механизмах*) hiihna, ket'ťu; конвеерная ~ kuletušhiihna; гусеничная ~ telaket'ťu ◊ пулемётная лента konehkivyärin patruunavyö

лентец широкий (*зоол.*) höi|mato

лентовидн||ый nauhamaini; ~ые листья растений kašvien nauhamaiset lehet

ленточник (*зоол.*) kirjava|liipukkaini; ~ тополевый poppeli|liipukkaini

лентяй laiskuri, laiskimuš

лень laisuš; ~ одолела laisuš valtasi; ~ даже шевельнуться en kehtua lekahtuaki ◊ все кому не лень kaikin ken vain kehtuau; как тебе не лень kyllä šie kehtuat

леопард (*зоол.*) leopardi

лепест||ок lehvä; распустились ~ки роз avauvuttih ruušun lehvät

лепет lepetyš; детский ~ lapšien lepetyš

лепе||тать lepettyä, lelettyä; за стеной ~чет ребёнок šeinän takana lepettäy lapši

лепёш||ка rieška, rieškani; напечь ~ек в дорогу paistua rieškua evähiksi; ~, испечённая на углях rehennyšrieška; на молоке замешанная овсяная ~ maitorieška ◊ разбиться в лепёшку hinnalla millä vain

лепить 1. (*создавать изображение*) muovata; ~ бюст muovata rintaveššošta **2.** (*делать*) luatie; ~ снеговика luatie lumiukkuo; хозяйка лепит пельмени emäntä luatiu pelmenijä

лепка 1. (*создание изображения*) muovuanta; ~ бюста rintaveššokšen muovuanta **2.** (*то, что вылеплено*) muovuantahiset; ~ украшает потолок muovuantahiset korissetah lakie; глиняная ~ šavimuovuantahiset **3.** (*форма, контуры*) muoto; красивая ~ головы kaunis piänmuoto

лепт||а panoš; внести заметную ~у lisätä huomattava panoš

лес 1. (*земля, заросшая деревьями*) meччä; хвойный ~ havumeччä; лиственный ~ lehtimeччä; дремучий ~ šynkkä meччä; низенький густой ~ härkinmeччä; покос в ~у meччänurmi; поляна в ~у aukie; зарасти ~ом mečittyö; засадить ~ом mečittyä **2.** (*множество возвышающихся предметов*) =meччä; ~ рук käsienmeччä **3.** (*строительный материал*) puu|tavara; сплавлять ~ uittua puutavarua

леса[1] (*рыболовная*) onken šiima

леса[2] (*строительные*) rakennuš|lessat

лесенк||а rappuni; подниматься по ~е nousša rappusih; волосы подстрижены ~ой tukat on leikattu pykälittäin

лесина 1. (*большое дерево*) šuuri puu **2.** (*часть ствола*) rakennuš|hirši

лесник mečän|vahti; работать ~ом ruatua mečänvahtina

лесничество 1. (*территория*) mečän|hoito|aloveh **2.** (*управление*) hoito|alovehen konttori

леснич||ий mečän|hoitaja; работать ~им ruatua mečänhoitajana

лесн||ой 1. (*относящийся к лесу*) meччä=; mečän; ~ая избушка meччäkämppä; ~ край meччäšeutu; ~ые ягоды mečänmarjat; ~ые жители mečäneläjät **2.** (*относящийся к лесоводству*) meччä=; ~ая промышленность meччätevollisuš; ~ техникум meччäopisto; ~ое хозяйство mečänhoitotila

лесоведение meччä|tieto

лесовик 1. (*человек*) meччä|mieš **2.** (*леший*) meччähini

лесовод mečän|kašvattaja

лесоводство 1. mečän|hoito **2.** (*наука*) mečän|hoito|tieto

лесовоз tukki|auto

лесовозн||ый meччä|tavaran|kuletuš=; ~ые дороги meччäautotiet; ~ые сани pankkoreki

лесовозобновление mečän uuvvissuš

лесозавод šaha|laitoš

лесозаготовитель mečän|hakkuaja

лесозаготовка mečän|hakkuu

лесозащита mečän|šuojelu

лесозащитн||ый mečän|šuojelu=; ~ые мероприятия mečänšuojelutoimet

лесокомбинат meччä|kombinatti

лесоматериал puu|tavara; строительный ~ rakennušpuutavara

лесопарк puisto|meччä

лесопарков||ый puisto|meччä=; ~ая зона puistomeччäaloveh

лесоперевалочный puu|tavaran|lajittelu=; ~ комбинат puutavaranlajittelukombinatti

лесопилка šaha|laitoš, šaha

лесопитомник puu|taimi|tarha

лесоповал mečän|hakkuu

лесополоса meччä|rivikkö; защитная ~ šuojelumeччärivikkö

лесопосадк||а mečän|issutuš; заниматься ~ами issuttua meччyä

лесопосадочн||ый mečän|issutuš=; ~ые машины mečänissutuškonehet

лесопромышленник mečän|käyttö|laitokšen omistaja

лесопромышленный: ~ район mečän|käyttö|laitokšen aloveh

лесопункт meччä|työ|miehien kylä, meччä|punkti

лесоразведение mečän|kašvatuš

лесоруб mečän|hakkuaja

лесосека 1. (*делянка*) hakkuu|palšta **2.** (*размер ежегодной вырубки*) hakkuu|miärä

лесосечн||ый hakkuu=; ~ые отходы hakkuujättiet

лесосплав tukkien uitto

лесотехникум meччä|tehnikumi, meччä|koulu, meччä|opisto

лесотехническ||ий puu|talouš=, meччä|teknillini=; ~ая академия meччäteknillini akatemija

лесоторговец puu|tavara|kauppieš

лесотундра meччä|tunturi

лесоукладчик puu|tavaran laštuaja, puu|tavaran pinottaja

лесоустройство meччä|talouven järještely

лесохимический puu|himijallini; ~ завод puuhimijallini tehaš

лесохозяйственный meччä|talouš=

лесоэксплуатация mečän|käyttö

лесоэкспорт mečän|vientä, puu|tavaran vientä

леспромхоз lespromhosi

лестниц||а portahat, rappuset, vajaset; приставная ~ tikapuut; винтовая ~ kiertoportahat; чёрная ~ takaportahat; подниматься по ~е nousša portahie myöten

лестничн||ый porraš=; ~ые перила portahien käsipuut

лестно myötä|mielisešti; ~ отзываться myötämielisešti mainita

лестн||ый myötä|mielini; ~ое предложение myötämielini tarjouš

лесть myötä|mielisyš

лесхоз meччä|talouš

Ле́та: ◊ кануть в Лету katuo ijäkšeh

лета́ 1. (*годы*) vuuvvet; ~ идут vuuvvet vierräh **2.** (*возраст*) ikä; человек средних лет keški-ikäni ihmini; быть одних лет olla šamoja ikijä; ему лет пятьдесят hiän on viisissäkymmenissä ◊ на старости лет vanhoilla päivin

летальн||ый tappaja; ~ая доза tappaja annoš; ~ исход kuoloma

летать lentyä, lennellä; ~ на самолёте lentyä lentokonehella; птенцы ещё не умеют ~ poikaset vielä ei šuateta lentyä

лет||еть 1. (*передвигаться по воздуху*) lentyä; утки ~ят к озеру šoršat lennetäh järvie kohti **2.** (*мчаться*) lentyä; ~ сломя голову lentyä piä kolmantena jalkana **3.** (*падать*) lentyä;

посуда ~ела на пол aštiet lennettih lattiella **4.** (*о времени*) lentyä; время ~ит незаметно aika lentäy huomuamatta

летка-енка letka|jenkka

летний kešä=; ~ отпуск kešäloma; ~ сезон kešäaika; ~ заморозок kešähalla

лет||о kešä; каждое ~ joka kešä; целое ~ koko kešän; ~ом kešällä

летоисчисление ajan|lašku; новое ~ uuši ajanlašku

летописец aika|kirjan kirjuttaja

летопись aika|kirja ◊ живая летопись elävä aikakirja

летучая мышь (*зоол.*) yö|lepakko, yökkö

летучесть haihtuvuš

летяга (*зоол.*) liito-orava

лечебница šairala; глазная ~ šilmäšairala; ветеринарная ~ eläinšairala

лечени||е liäkintä, liäkityš; ~ю поможет хороший уход и специальная гимнастика liäkinnäššä auttau hyvä hoito ta erikoisvoimistelu

лечить liäkitä, parentua; ~ зубы parentua hampahie; ~ ушибленную ногу parentua šatatettuo jalkua; ~ заговорами tietohuija; ~ лекарством liäkitä liäkkiellä

лечиться liäkiččeytyö, parenteliutuo, olla hoijošša; ~ в санатории liäkiččeytyö parentolašša; ~ у домашнего доктора olla kotiliäkärin hoijošša; ~ грязями šuaha mutakylpyö

лечо lečo

лечь, ложиться 1. (*принять горизонтальное положение*) ašettautuo pitäkšeh, venyytyö, venyttäytyö; ~ на диван venyytyö tivanalla; ~ спать ruveta muate; ~ в больницу joutuo šairalah; ~ на операцию joutuo leikkuulla **2.** (*покрыть собой что-то*) laškeutuo, peittyä; на озеро лёг туман järven piällä laškeutu tumanto; снег лёг на землю lumi peitti muan **3.** (*взять курс*) ottua kuršši, šuuntautuo **4.** (*составить обязанность*) lanketa; теперь ответственность за детей ляжет на тебя nyt vaštuu lapsišta lankieu šiun niskoih

лещ (*зоол.*) lahna

лещина (*бот.*) pähkinä|penšaš

лёгки||е keuhkot, kouhkot; воспаление ~х kouhkokuume

лёгк||ий 1. (*по весу*) kepie; ~ая сумка kepie laukku; ~ая обувь lipposet **2.** (*ловкий, изящный*) kepie; ~ие шаги kepiet aškelet **3.** (*простой для понимания*) helppo; ~ язык helppo kieli **4.** (*незначительный по степени проявления*) heikko, vieno; ~ мороз heikko pakkani; ~ ветерок vieno tuuli **5.** (*беззаботный*) huoletoin; ~ая жизнь huoletoin elämä **6.** (*покладистый, уживчивый*) šopusa; ~ характер šopusa luonto **7.** (*без тяжёлого вооружения*) kepie; ~ая артиллерия kepie tykistö ◊ лёгкая атлетика yleisurheilu; у него лёгкая рука hiän on hyväverini; лёгок на помине šielä paha missä mainitah; лёгкий на ногу kepiejalkani

лёд jiä; покрыться льдом jiätyö; подёрнуться льдом männä riittoh, riittyö; вечный ~ ikuni jiä; холодный, как ~ jiäkylmä; весенний непрочный ~ kauhna; путь по льду jiäkeli

лёжа venyölläh, pitkänäh; читать ~ lukie venyölläh; ~ на боку, опираясь на локоть и бедро olla ronkamukšillah

лён (*бот.*) pellava, pelvaš, liina; ~-долгунец pitkäkuitupellava; сеять ~ kylvyä pellavua; у ребёнка волосы как ~ liinatukkalapši ◊ кукушкин лён kontienšammal

лётн||ый lento=; ~ая погода lentošiä; ~ое поле lentokenttä; ~ая дорожка kiitorata

лётчик lentäjä; военный ~ šotilašlentäjä

лжеискусство valeh|taito

лженаука valeh|tieto

лженаучный valehellini

лжеприсяга valeh|vala

лжесвидетель valeh|tovistaja

лжец valehtelija

лживо valehellen, epärehellisešti

лживость valehellisuš, epärehellisyš

ли, ль 1. (*частица*) =ko, =kö; скажешь ~ šanotko; придёшь ~ tuletko; обещаешь ~ lupuatko; поможешь ~ autatko; пойдёшь ~ lähetkö; сваришь ~ keitätkö **2.** (*союз*) vain; рано ль, поздно ль приду, не знаю aikaseh vain myöhäseh tulen, en tiijä

либерал liberali

либеральничать olla liberalina

либеральный liberalini

либо[1] (*союз*) taikka, tahikka, tai; ~ так ~ по-другому näin taikka toisin; ~ идёшь ~ нет lähet, tahikka olet lähtömättä

либо[2] (*частица*) =nih; с кем-~ kenennih kera; какой-~ mimmoninih; когда-~ konšanih; как-~ miteinnih

либретто libretto

лив, ~ка liiviläini

ливвик (*карел*) livviläini, (*шутл.*) snečku

ливвиковск||ий livviläini, livvin; ~ое наречие livvin murreh

ливень šaje, luja vihma; попасть под ~ joutuo šatieh

ливер šiämykšet; пирог с ~ом makšapiirua

ливский liiviläini; ~ язык liivin kieli

лига 1. (*общественно-полит. союз*) liitto, liiga; ~ арабских стран arabijalaisien valtakuntien liitto **2.** (*союз отдельных лиц*) liitto; ~ писателей kirjuttajaliitto **3.** (*спорт.*) šarja, liiga; высшая ~ meštaruššarja; первая ~ enšimmäini liiga **4.** (*музык.*) liiga, yhissyš|merkki

лидер 1. (*глава*) johtaja; ~ молодёжной организации nuorisojärješтön johtaja **2.** (*идущий впереди*) ieššä|kulkija

лидерство johto

лидировать olla ieššä, johtua; ~ в лыжных гонках olla ieššä hiihtokilpailuissa

лизать nuolla, nuolekšie; ~ руку nuolla kättä; кошка лижет лапу kišša nuolou käpälyäh

лизнуть nuolaissa, lipaissa; ~ языком nuolaissa kielellä

лик kašvot, näkö; тёмные ~и святых на иконах pyhien tummat kašvot oprasoissa ◊ бледный лик луны kuun kalpiet kašvot

ликвидатор likvidattori

ликвидационный likvitointa=

ликвидация 1. (*прекращение деятельности в результате упразднения*) likvitointa; ~ бесперспективных деревень perspektiivittömien kylien likvitointa **2.** (*уничтожение*) hävittämini, hävitäntä; ~ ценных бумаг tärkeijen paperien hävittämini; ~ пожара tulipalon šammutanta

ликвидировать 1. (*прекратить деятельность*) likvitoija, lopettua **2.** (*уничтожить*) hävittyä

ликвидный hyvin kaupakši|mänijä, rahakši muutettava; ~ товар hyvin kaupakšimänijä tavara

ликёр likööri; морошковый ~ hillolikööri

ликование ilo; всеобщее ~ yleini ilo

ликова||ть pityä iluo; сын вернулся из армии и все ~ли poika tuli kotih armeijašta ta kaikki pijettih iluo

лилипут lilliputti

лилия (*бот.*) lilja; ~ белая valkielilja; ~ водяная lummeh; ~ красная ruškielilja; ~ тигровая tiikerililja;

лилов||ый ruškien|šinini; ~ые цветы ruškienšiniset kukat

лиманн||ый limani=; ~ые грязи limanimuta

лимит limiitti, raja|miärä; ~ на ввоз товаров tavarantuontalimiitti

лимитирование limitointa, miärittely

лимитн||ый limiitti=, miärä=; ~ые цены limiittihinnat

лимон *(бот.)* **1.** (*дерево*) limoni|puu **2.** (*плод*) limoni; чай с ~ом limoničäijy

лимонад limonadi

лимонница *см.* крушинница

лимонный limoni=; ~ напиток limonijuoma; ~ сок limonimehu

лимфа limfa
лингафонн||ый: ~ кабинет kieli|studijo; заниматься в ~ом кабинете opaštuo kielistudijošša
лингвист lingvisti, kielen|tutkija, kieli|mieš
лингвистика lingvistiikka, kieli|tieto, kielen|tutkimuš
лингвистический lingvistini, kieli|tiijollini
линейк||а 1. (*прямая черта*) viiva; тетрадь в прямую ~у šuoraviivani vihko **2.** (*прямая планка*) viivotin; деревянная ~ puuviivotin; логарифмическая ~ laškuviivotin; масштабная ~ mittaviivotin **3.** (*прямая дорожка*) leiri|tie **4.** (*строй в одну шеренгу*) rivistö; построиться в ~у šeisattuo rivijärješтöh
линейн||ый 1. (*имеющий вид линии*) viiva=; ~ орнамент viivaornamentti **2.** (*обслуживающий линии путей сообщения и связи*) linja=; ~ые рабочие связи linjamiehet **3.** (*регулярный*) liikenneh=; ~ пилот liikennehlentäjä
линз||а linssi; собирающая ~ keryäja linssi; рассеивающая ~ hajottaja linssi; контактные ~ы peittolinssit; ~ микроскопа mikroskopin linssi
лини||я 1. (*черта*) viiva; провести ~ю vetyä viiva, piirtyä viiva **2.** (*предел, граница*) viiva; raja; ~ горизонта taivahanranta-viiva; ~ затопления tulvaraja **3.** (*длинный ряд чего-л.*) rivi; ~ домов šuora talorivi **4.** (*маршрут*) linja, rata; ~ полёта lentorata **5.** (*связи, электропередачи*) linja; электро~ šähkölinja **6.** (*ряд предков, потомков*) huara; родство по женской ~и naispuolini šukuhuara **7.** (*направление, образ действий, мыслей*) linja, šuunta, tapa; гнуть свою ~ю viäntyä omah puoleh **8.** (*железнодорожная*) rauta|tie|linja
линовальн||ый viivauš=; ~ая машина viivauškoneh
линован||ый viiva=; ~ая бумага viivapaperi
линовать viivottua
линолеум linoleumi
линь (*зоол.*) pohja|karppi
линька: ~ животных karvan|lähtö; ~ птиц šulkašato; ~ пресмыкающихся nahkanluonta; ~ раков kuorenluonta
линюч||ий värjyäjä, vierijä; ~ая ткань värjyäjä kankaš
линял||ый vierryt; ~ая куртка vierryt takki
липа (*бот.*) lehmuš, niini|puu
липарис (*зоол.*) pallo|kala
липка: ◊ ободрать как липку puhaštua putipuhtahakši
липк||ий tarttuja, liima=; ~ие руки tarttujat kämmenet; ~ие почки деревьев puijen tarttujat urvat; ~ая бумага liimapaperi
липн||уть tarttuo, liimautuo; рубашка ~ет к телу paita tarttuu ihoh; бумага ~ет к пальцам paperi liimautuu šormih
липов||ый lehmuš=, lehmukšen; ~ая аллея lehmuškuja; ~ая кора lehmukšen kuori ◊ липовый мёд lehmušmesi
лирик lyyrikko
лирика lyriikka, lyyrini runouš; русская классическая ~ venäläini klassini lyriikka; любовная ~ rakkahušlyriikka
лирико-драматический lyyris|dramattini
лирическ||ий lyyrini; ~ие стихи Пушкина Puškinin lyyriset runot
лис||ий revon; ~ья нора revončuumu; ~ьи повадки revon tavat; ~ выводок repoveh
лисица (*зоол.*) repo
лисичка (*бот.*) kantarelli
лисохвост (*бот.*) revon|häntä
лист 1. (*растения*) lehti; берёзовый ~ koivun lehti; капустный ~ kualin lehti; ~ из веника kerpun lehti **2.** (*страница*) lehti, šivu; перевернуть тетрадный ~ kiäntyä vihkon šivu **3.** (*пласт какого-л. материала*) levy; ~ фанеры vanerilevy
листать (*перелистывать*) kiännellä lehtijä
листв||а lehet; деревья оделись ~ой puut ollah leheššä; покрыться ~ой lehittyö
лиственница (*бот.*) lehti|kuuši; ~ сибирская siperinlehti-kuuši
лиственничн||ый lehti|kuušen, lehti|kuuši=; ~ые леса lehtikuušimečät; ~ая смола lehtikuušen pihka
лиственн||ый lehti=; ~ые деревья lehtipuut; ~ые леса lehtimečät; ~ые овощи lehtivihannekšet
листоблошка (*зоол.*) lehti|kirppu; ~ яблонная omenapuukirppu; ~ морковная porkkanakirppu
листовёртка (*зоол.*) kiäriytyjäini
листовк||а lento|lehtini; распространять ~и levittyä lentolehtijä
листоед (*зоол.*) lehen|šyöjä; ~ осиновый huavanšyöjä; ~ ольховый lepänšyöjä; ~ четырёхточечный koivunšyöjä; ~ ивовый pajunšyöjä; ~ черёмуховый tuomenšyöjä; ~-пьявица vil'l'anšyöjä
листопад lehen|lähtö; осенний ~ šykyšyini lehenlähtö
лисятник repo|tarha
Литва Liettua
литейный valu=; ~ завод valumetallitehaš
литератор 1. (*писатель*) kirjuttaja **2.** (*преподаватель литературы*) kirjallisuon opaštaja
литература kirjallisuš; древнерусская ~ muinaisvenäläini kirjallisuš; детская ~ lapšien kirjallisuš; техническая ~ teknillini kirjallisuš; карелоязычная ~ karjalankielini kirjallisuš; современная зарубежная ~ nykyaikani ulkomualaini kirjallisuš; художественная ~ kaunokirjallisuš
литературно kirja|kielisešti, kirja|kielen mukah
литературн||ый 1. *(связанный с изучением литературы)* kirjallini, kirjallisuš=; ~ое произведение kirjallini tevoš; ~ое направление kirjallisuššuunta; ~ кружок kirjallisuškerho ~ая критика kirjallisušarvoštelu; ~ мир kirjallisušmuajilma **2.** (*связанный с созданием произведений*) kirjutuš=; ~ талант kirjutuškyky **3.** (*соответствующий нормам, закреплённым в письменности*) kirja|kielini; ~ая форма слова šanan kirjakielini muoto; финский ~ язык šuomen kirjakieli
литературовед kirjallisuon tutkija
литературоведение kirjallisuš|tieto
литературоведческий kirjallisuš|tiijollini
литерный 1. (*билет*) liitteri|lippu **2.** (*имеющий особое назначение*) liitteri=; ~ вагон liitterivaunu
литов||ец, ~ка liettualaini
литовка (*коса*) litofka|viikateh
литовский liettualaini, Liettuan; ~ язык liettuan kieli
литограф litografisti
литография 1. (*способ печати*) litografija **2.** (*оттиск*) litografija
лит||ой valu=; ~ые изделия valutuottehet
литосфера litosfera, kivi|kehä
литр litra; купить ~ молока oštua litra maituo
литров||ый litran, litrahini; ~ая банка litran purkki
литургия liturgija
лить 1. (*заставлять вытекать*) kuatua, valua; ~ через край kuatua laijašta piäličči; ◊ лить слёзы valua kyynälie; ~ с шумом löryyttyä **2.** (*сильно, непрерывно течь*) vuotua, valuo; пот льётся hiki valuu; кровь льётся veri vuotau **3.** (*изготовлять из расплавленного металла*) valua
литьё 1. (*процесс*) valanta, valamini **2.** (*изделия*) =valu; чугунное ~ rautavalu; каменное ~ kivivalu
литься valuo, vuotua, juošša; ~ через край valuo laijašta piäličči; заставлять ~ valuttua
лиф[1] (*у платья*) mekon ylä|oša
лиф[2] (*жилет, корсаж*) liivi
лифт hišši; грузовой ~ kuormahišši; пассажирский ~ henkilöhišši
лифтёр, ~ша hiššin|kulettaja

лифтов||ой hišši=; ~ая кабина hiššikori
лифчик nänni|liivi
лихач hurja|päini
лихнис (*бот.*) käjen|kukka
лихо: ◊ не поминайте лихом elkyä pahalla mainikkua
лихоради||ть puissattua, viluttua, värissyttyä; больного ~т läsijyä puissattau
лихорадка 1. (*болезненное состояние*) kuume|tauti, puissatuš **2.** (*возбуждение, азарт*) =kuume; дорожная ~ matka-kuume; золотая ~ kultakuume
лихорадочн||ый 1. (*такой, какой бывает при лихорадке*) kuume=; ~ бред kuumehourauš **2.** (*нервный*) kiivaš; ~ые движения kiivahat liikkehet
лицевать kiäntyä; ~ пальто kiäntyä palttuo
лицев||ой 1. (*имеющий отношение к лицу*) nuama=, näkö=, iho=; ~ нерв nuamahermo **2.** (*передняя часть чего-л.*) očča=, očči=; ~ая сторона дома talon oččašeinä **3.** (*наружный*) oikie; ~ая сторона ткани kankahan oikie puoli
лицеист lysejolaini
лицей lysejo
лицемер luatiutuja, heitteliytyjä
лицемерие luatiuvunta, heitteliyvyntä; в его словах чувствовалось ~ hänen šanoissah tuntu luatiuvunnan merkkijä
лицемерить luatiutuo, heitteliytyö
лицензионный lisenssi=; ~ сбор lisenssimakšu
лицензирование lisenssijoimini, lisenssijointa
лицензировать lisenssijoija
лицензия lisenssi, lupa; ~ на ввоз товара tuontalupa; ~ на вывоз товара vientälupa; ~ на отстрел медведя kontientappolupa
лиц||о 1. (*передняя часть головы человека*) näkö, nuama, iho; девушка с красивым ~ом kaunisnuamani tyttö **2.** (*персональность*) personallisuš; потерять своё ~ kavottua oma personallisuš **3.** (*индивид*) persona; историческое ~ istorijallini persona **4.** (*грамм.*) persona ◊ лицом к лицу očakkah, vaššakkah
личинка toukka
лично iče, kiäštä käteh; он пришёл ~ hiän tuli iče; отдать ~ antua kiäštä käteh
личност||ь 1. (*индивидуальность*) personallisuš; гармоническая ~ šopušuhtehellini personallisuš; раздвоение ~и personallisuon jakautumini **2.** (*индивид*) persona, henkilö; подозрительная ~ eryältävä henkilö; неприкосновенность ~и henkilön koškomattomuš
личн||ый 1. (*принадлежащий данному человеку*) oma, yksityis=; ~ая библиотека oma kirjašto; ~ секретарь yksityissihteri; это моё ~ое дело še on miun oma asieni **2.** (*принадлежащий лицу как члену общества*) oma, henkilö|kohtani; ~ые права ihmisen omat oikeuvet; ~ая заинтересованность henkilökohtani kiinnoššuš ◊ личное местоимение personapronomini
лишай (*медиц.*) rohtuma, pisama, muahini, täin|tarha
лишайник 1. (*бот.*) jäkälä **2.** (*бородатый лишай на дереве*) n'uava
лишайниковый jäkälä=; ~ гриб jäkäläšieni
лишени||е 1. (*от* лишить) jättämini, pois ottamini, mänettämini; ~ доверия luottamukšen mänettämini **2.** (*нехватка, нужда*) puute, puuteh; испытать ~я käršie puutetta (puutehta)
лишить, лишать 1. (*кого, чего*) jättyä, ottua pois; ~ водительских прав ottua pois ajolupa; ~ родительских прав ottua pois vanhemmanoikeuvet; ~ наследства jättyä perinnöttä; ~ всего jättyä tyhjin käsin **2.** (*не имеющий чего-л.*): ребёнок лишён музыкального слуха lapšella ei ole šävelkorvua; остров, лишённый растительности mitänä kašvamatoin šuari ◊ он не лишён чувства юмора hänellä on huumorin tajuo; лишить жизни tappua

лишиться, лишаться mänettyä, kavottua; ~ зрения mänettyä näkö; ~ семьи kavottua pereh ◊ лишиться рассудка mänettyä järki, männä šekasin
лишн||ий 1. (*превышающий нужное количество*) liika; ~ билет liika lippu **2.** (*ненужный*) liika, joutava; освободить комнату от ~его хлама vapauttua huoneh liijašta romušta **3.** (*дополнительный*) lisä=; заказать ~ ключ к замку tilata lisäavuan lukkuh
лишь 1. (*частица; только, исключительно, единственно*) vain; ~ ветер шумит в вершинах деревьев vain tuuli košajau puijen latvoissa; ~ одного не хватает yhtä vain on vailla **2.** (*союз*) vain, vašta, juuri; ~ после его прихода vašta hänen tulon jälkie
лоб očča; высокий ~ korkie očča; низкий ~ matala očča ◊ спросить в лоб kyšyö šuorah; сказать в лоб šanuo šuorah; выпустить пулю в лоб piäštyä kuula kalloh
лобан (*зоол.*) juova|kefali
лобзик kuvijo|šaha; выпиливать ~ом šahata kuvijošahalla
лов (*процесс*) pyynti; ~ рыбы kalanpyynti, kalaššuš; весенний ~ рыбы kevätpyynti
ловелас akačču
ловец pyytäjä, kalaštaja, kala|mieš; ~ рыбы kalanpyytäjä; ~ птиц lintujen pyytäjä
ловить 1. (*стараться поймать*) yrittyä šuaha kiini; ~ мячик yrittyä šuaha kiini pallo **2.** (*рыбу, животных*) pyytyä; ~ рыбу неводом pyytyä kalua nuotalla; ~ лис капканами pyytyä repoja rauvoilla **3.** (*задержать*) ottua kiini, pyytyä; ~ грабителей ottua kiini rosvoja ◊ он мышей не ловит hiän ei hoija hommijah; ловить момент eččie paššuavua aikua
лови||ться puuttuo; сегодня рыба хорошо ~лась tänäpiänä kalua hyvin puuttu
ловк||ий 1. (*о проворном человеке, животном*) šukkela, poikkoi, ketterä, näpperä, reipaš; ~ работник šukkela ruataja; ~ие пальцы poikkoit šormet **2.** (*хитрый*) ovela; ~ая проделка ovela kepponi
ловля pyytämini, pyyvväntä, pyytö, pyynti, kiini otto; рыбная ~ kalanpyynti, kalaššuš; ~ рыбы сетями verkkokalaššuš; ~ рыбы неводами nuottuimini; ~ рыбы удочкой onkituš; ~ трески или лосося visku
ловушк||а 1. (*приспособление для ловли, силок*) pyyvvyš; расставить ~и panna pyyvvykšet **2.** (*опасное место*) anša; туристы оказались в ледяной ~е turistit jouvuttih jiäanšah
ловчить oveloija, olla ovelana; в этом деле с нами не надо ~ täššä asiešša meijän kera ei tarviče oveloija
логарифм logarifmi
логарифмическ||ий logarifmi=, logarifmini; ~ая таблица logarifmitaulukko; ~ие вычисления logarifmilašut ◊ логарифмическая линейка laškuviivotin
логик loogikko
логика 1. (*наука*) logiikka **2.** (*ход рассуждений*) logiikka, piättely
логично loogisešti; рассуждать ~ jutella loogisešti
логичность loogisuš
логичный loogini; ~ ответ loogini vaštauš
логовище pešä, pahna; волчье ~ hukanpešä
логопед logopedi, pakinan|opaštaja
логопедия logopedija
лоджи||я 1. (*здание с открытой колоннадой вместо наружной стены*) lodžija **2.** (*балкон*) parvekeh, lodžija; застеклить ~ю lasittua lodžija
лодка veneh; вёсельная ~ šoutuveneh; моторная ~ mouttoriveneh; подводная ~ čukellušveneh; морская ~ meriveneh; ~-долблёнка kuutti; большая ~ karpassu; ~ для ловли рыбы неводом nuottaveneh; ~ для переправы через водоём ehätäntäveneh; ~ сплавщиков для перевозки пожиток

harčču̇veneh; ~ с парусами purjehveneh; старая ~ lötti; полная ~ venehellini

лодочник veneh|mieš; ~ом обычно был отец venehmiehenä moničči oli tuatto

лодочн||ый veneh=, šoutu=; ~ая станция venehašema; ~ые соревнования šoutukilpailut; ~ мастер venehmuasteri

лодыжк||а nilkka, kesrä|luu; ребёнок споткнулся и ушиб ~у lapši kompaštu ta šatatti nilkan

ложа (*театр.*) autijo

ложбин||а notko; дорога проходила через ~у tie kulki poikki notkošta

ложе 1. (*постель*) šija **2.** (*русло реки*) uoma **3.** (*ружейное*) perä, tukki

ложечка: ◊ под ложечкой болит šyväin|alua kivistäy

ложечник 1. (*мастер*) puu|lusikka|muasteri, puu|lusikan|luatija **2.** (*играющий на ложках*) puu|lusikoilla šoittaja

ложк||а 1. lusikka; чайная ~ čäijylusikka; столовая ~ ruokalusikka; серебряная ~ hopielusikka; деревянная ~ puulusikka; самодельная овальная деревянная ~ kuiri; дать больному ~у лекарства antua läsijällä lusikallini liäkettä; ребёнок научился есть ~ой lapši opaštu šyömäh lusikalla; полная ~ lusikallini

ложно 1. (*обманно*) valehellisešti **2.** (*неправильно, ошибочно*) viärin

ложн||ый 1. (*содержащий ложь*) valehellini, perätöin; дать ~ые показания antua valehelliset tovissukšet; распускать ~ые слухи levittyä perättömie huhuja; ~ая тревога valehhälytyš **2.** (*ошибочный*) viärä; ~ые выводы viärät piätökšet; ~ое понятие viärä käsityš **3.** (*вызванный ошибочным представлением*) viärä; ~ стыд viärä häpie **4.** (*ошибочно принимаемый за что-л.*) valeh=; ~ые грибы valehšienet

ложь valeh; обличить во лжи šuaha kiini valehukšešša

лоза 1. (*бот.*) paju **2.** (*длинный гибкий стебель*) varpa, okša **3.** (*розга*) vičča

лозняк pajikko, raijikko

лозунг 1. (*призыв*) isku|virkeh; политические ~и poliittiset iskuvirkkehet **2.** (*плакат с призывом*) plakatti

локализация paikallistamini, rajottamini

локализовать paikallistua, rajottua; ~ пожар rajottua tulipalo; ~ эпидемию paikallistua epidemija

локальный paikallini, paikallis=; ~ конфликт paikallini konflikti

локатор radari

локаут toiminnan loppu

локаутировать ilmottua toiminnan loppumisesta, lopettua toiminta

локомотив veturi; магистральный ~ linjaveturi

локон kihara

локоть 1. (*анат.*) kyynaš|piä, kynkkä; взять за ~ ottua kyynäšpiäštä **2.** (*мера длины*) kyynärä

локтев||ой kyynäš=, kynkkä=; ~ая кость kyynäšluu

лом[1] (*орудие*) kanki; вбить ~ в землю lyyvvä kanki muah

лом[2] (*металлические ломаные предметы*) rauta|romu; собирать ~ kerätä rautaromuo

ломан||ый 1. (*сломанный*) rikottu, rikkinäini; ~ замок rikkinäini lukku; ~ая посуда rikotut aštiet **2.** (*о речи, языке*): говорить на ~ом русском языке pahoin paissa venäjäkši **3.** (*изогнутый под углом*) katattu; ~ая лучина katattu päre; ~ая ветка дерева katattu puun okša

ломать 1. (*приводить в негодность, разрушать*) rikkuo, katata, murtua, purkua; ~ игрушки rikkuo kukkasie; ~ ветви деревьев katata puijen okšie; ~ льды murtua jäitä; ~ старое строение purkua vanhua rakennušta **2.** (*добывать, разбивая что-л.*) louhie; ~ камни louhie kivijä **3.** (*уничтожать*) hävittyä; ~ старые традиции hävittyä vanhoja perintehie ◊ ломать голову vaivata piätä

лома||ться 1. (*распадаться на части*) männä rikki, rikkautuo, mureta, kateta; часы стали часто ~ kellot alettih rikeneh rikkautuo; сухая лучина легко ~ется kuiva päre helpošti katkieu **2.** (*уничтожаться*) hävitä; ~ются старые привычки vanhat tavat hävitäh **3.** (*о голосе*) muuttuo; пришла пора ~ голосу tuli iänen muutokšen aika **4.** (*кривляться*) vinčisteliytyö, ilventeliytyö; что ты ~ешься? mitä šie vinčisteliyvyt?

ломбард lombardi

ломберный: ~ стол kortti|peli|stola

ломи||ть kivistyä, viäntyä, viännellä; спину ~т šelkyä kivistäy; перед сменой погоды суставы ~т šiän muutokšen iellä nivelie viäntelöy

лом||иться 1. (*гнуться под тяжестью*) šujuo, šujahella; ветки черники ~ятся от ягод mussikan varret šujahellah marjoista **2.** (*быть переполненным*) olla täpi|täytenä, rotkuo; столы ~ились от еды stolat rotkuttih ruuvvašta

ломкий hutra, rapakka; ~ лёд hutra jiä; ~ кирпич rapakka tiili

ломов||ой veto=, kuorma=; ~ая лошадь vetoheponi

ломонос (*бот.*) kärhö

ломота kivissyš; появилась ~ в пояснице rupesi šivuja kivistämäh

ломоть viiplo, viipaleh; ~ хлеба leipäviiplo

ломтик viipaloini, viiploni

лоно: ◊ отправиться на лоно природы lähtie luonnon helmah

лопарский lappalais=, lapin

лопар||ь, ~ка lappalaini

лопастный šiipi=; ~ насос šiipipumppu

лопасть šiipi, lapa; ~ ветряной мельницы tuulimyllyn šiipi; ~ весла airon lapa

лопат||а lapie; металлическая ~ rautulapie; ~ для посадки хлебов в печь leipälapie; объёмом с ~у lapiellini ◊ грести деньги лопатой kylpie rahašša

лопатень (*зоол.*) nenä|vikli

лопатка 1. (*маленькая лопата*) lapieni **2.** (*анат.*) lapa, lapa|luu

лопну||ть, лопаться haleta, puheta, kateta, räjähtyä; стеклянная банка ~ла lasipurkki halkesi; пакет с молоком ~л maitopaketti puhkesi; гитарная струна ~ла kitaran kieli katkesi; воздушный шар ~л ilmapallo puhkesi ◊ лопнуть от смеха haleta nakrušta; лопнуть со злости haleta vihašta; лопнуть от зависти haleta katehuošta; хоть лопни vaikka tuoh paikkaseh kuole

лопоухий hörppä|korvani; ~ щенок hörppäkorvani koiranpentu

лопух (*бот.*) tarttujaini

лорд lord

лорнет monokkeli, lornetti

лосиха emä|hirvi, lehmä|hirvi

лоск kiilto; сапоги с ~ом kiiltäjät kenkät; навести ~ kiillottua, panna kiiltämäh

лоскут 1. (*обрезок ткани*) tilkku, ripakko|pala; ~ ткани vuatetilkku **2.** (*остаток производства*) jäte|tilkku **3.** (*о чём-л. небольшом по площади*) kappaleh, plätti; ~ земли muaplätti

лоскутн||ый tilkku=; ~ое одеяло tilkkutäkki

лососёв||ый lohi=, lohen(=); ~ая икра lohenmähnä

лосось (*зоол.*) lohi

лось (*зоол.*) hirvi; ~-самец hirvaš

лосьон =vesi; ~ после бритья partavesi; ~ для ухода за волосами tukkavesi; ~ для лица kašvovesi

лосятина hirven|liha

лот[1] (*навигационный прибор*) luoti

лот[2] (*мера веса*) luoti

лот[3] (*товар на аукционе или бирже*) tavara|erä

лотерейный arpa=; ~ билет arpalippu

лотерея arpa, arpajaiset

лото lotto|peli
лотос (*бот.*) lotossa
лоточник piha|myöjä, piha|kauppieš
лоханк||а pluohkana; поить корову из ~и juottua lehmyä pluohkanašta
лохмат||ый (*косматый*) pörhä|piä, pörrä|karvani, tuuhie; ~ дед pörhäpiä ukko; ~ая собака pörräkarvani koira; ~ая борода pörräparta; ~ые ёлки tuuhiet kuušet
лохмоть||я ryyšyt, riekalehet, ketinehet; ходить в ~ях riekalehtua; выстирать ~ peššä ketinehet
лошадин||ый heposen, hevois=; ~ая упряжь heposen val'ahat; ~ое ржанье heposen hirnakointa; ~ табун hevoislauma ◇ лошадиная сила hevoisvoima; двигатель в сто лошадиных сил šuan hevoisvoiman koneh
лошадь (*зоол.*) heponi; рабочая ~ työheponi; верховая ~ račču heponi; тихоходная ~ jumikki; ~, ослабевшая после зимы kevätheponi; ~ со свисающей по обе стороны гривой lellaharja; подковать ~ kenkittyä heponi
лощение kiillotuš; ~ бумаги paperin kiillotuš
лощён||ый kiillottettu, kiilto=; ~ая бумага kiiltopaperi
лощин||а notko; спуститься в ~у laškeutuo notkoh
лощить kiillottua
лояльно lojalisešti
лояльный lojalini; ~ поступок lojalini ruato
луб 1. (*волокнистая ткань растений*) nila **2.** (*внутренняя часть или кусок коры лиственных деревьев*) niini; короб из ~а niinikori **3.** (*волокнистая ткань льна, конопли, идущая на выделку пряжи*) kuitu
лубоед сосновый (*зоол.*) petäjän|šyöjä; ~ большой šuuripetäjänšyöjä; ~ малый pienipetäjänšyöjä
луб||ок 1. (*кусок луба*) niini, niinit; липовый ~ lehmukšen niinit **2.** (*твёрдая накладка на месте костного перелома*) lašta; у больного ноги в ~ках läsijällä jalat ollah laššoissa **3.** (*липовая доска, на которой гравируется картинка для печатания*) kuva|lauta; русский ~ venäläini niinipuupiirroš **4.** (*род графического искусства*) niini|puu|piirroš
луг niitty, heinä|mua, nurmi; отправиться на ~ lähtie niityllä; заливной ~ orko; прибрежный ~ luha
луговик дернистый (*бот.*) kakra|heinä
лугов||ой niitty=; запах ~ых трав niittyheinien haju; ~ая трава muaheinä
луда (*отмель*) korko, luoto
лудильщик tinuaja
лудить tinata, poluutie; ~ медную посуду tinata vaškiašteita
луж||а 1. (*после дождя*) lätäkkö, liäšö; воробьи купаются в ~е varpuset kylvetäh lätäköššä; после дождя остались ~и на дорогe vihman jälkie jäi lätäkköjä tiellä **2.** (*с грязью*) rapakko; свинья лежит в ~е šika venyy rapakošša
лужайк||а aho, nurmi, nurmikko, aukie; на ~е играли дети nurmikolla leikittih lapšet
лужение tinuamini, tinuanta
лужёный tinattu; ~ ковш tinattu kauha
луз||а puššі; шар не попал в ~у pallo ei šattun pušših
лузга šiemen|kuoret
лук[1] (*бот.*) luukko; ~ репчатый luukko; ~-батун pilliluukko; ~-порей purjoluukko
лук[2] (*оружие*) jouši; стрелять из ~а ampuo joušešta
лукав||ить leivoutuo, kierrellä, viisaššella, pyörie; не ~ь, говори прямо elä kiertele, šano šuorah
лукаво 1. (*хитро, коварно*) kavalašti **2.** (*игриво*) leikki|mielisešti
лукавый 1. (*хитрый*) kavala, kaha|kielini, ovela **2.** (*игривый*) leikki|mielini
луковиц||а 1. (*подземная часть стебля некоторых растений*) luukko; ~ тюльпана t'ul'panin luukko **2.** (*головка лука репчатого*) luukko **3.** (*расширенная часть некоторых органов*) luukko; ~ы волос karvaluukot **4.** (*старинные карманные часы*) luukko|kello; серебряная ~ hopieni luukkokello **5.** (*церковный купол шаровидной формы*) luukko|kupoli
луковник (*бот.*) šuo|laukku
лукошко kosja, vakka, vakkani; собрать целое ~ черники poimie vakallini mussikkua
лун||а kuu, kuutoma; полная ~ täyšikuu; убывающая ~ kulukuu; растущая ~ kašvaja kuu; серпик ~ы kulun kuun kanta; при свете ~ы kuun valošša; фазы ~ы kuun vaihtiet; исследование Луны Kuun tutkimini
луна-парк huvi|puisto; водить детей в ~ käyttyä lapšie huvipuistošša
луна-рыба (*зоол.*) möhkä|kala
лунатизм unissa|kävely
лунатик unissa|kävelijä
лунк||а jiä|loukko; ловить рыбу из ~и pyytyä kalua jiäloukošta
лунн||ый kuun(=), kuutoma=, kuutoman; ~ое затмение kuunpimennyš; при ~ом свете kuutoman valošša; ~ые сутки kuutomavuorokauši ◇ лунный камень kuukivi
луносеменник (*бот.*) kierto|korši
луноход kuu|kulkija
лунь (*бот.*) šuo|haukka; ~ полевой šinišuohaukka; ~ камышовый ruškošuohaukka; ~ луговой niittyšuohaukka
луп||а šuurennuš|lasi; пользоваться ~ой при работе käyttyä šuurennušlasie ruatuas's'a
луч 1. (*узкая полоска света*) šäje; солнечный ~ päiväsen šäje, aurinkon šäje; световой ~ valošäje **2.** (*направленный поток каких-л. частиц*) šätiet; рентгеновские ~и rentgenišätiet
лучев||ой 1. (*связанный с излучением радиоактивных веществ*) šäje=; ~ая терапия šäjehoito; применять ~ую терапию antua šäjehoituo **2.** (*расходящийся из одной точки в виде лучей*) šätienmoini; ~ые аллеи парка šätienmoiset puistokäytävät ◇ лучевая болезнь šäjetauti
лучезапястный: ~ сустав ranneh|nivel
лучезарн||ый 1. (*озаряющий своим светом*) hohtaja; ~ое солнце hohtaja päiväni **2.** (*преисполненный счастья*) onnellini; ~ые надежды onnelliset toivehet
лучение tuulaššuš
лучеобразн||ый šätienmoini; ~ые морщины около глаз šilmäkulmien šätienmoiset krupit
лучин||а päre; щипать ~у kiskuo pärettä; при свете ~ы pärevalošša; ~ для растопки virityš; корзина из ~ы pärevakka, lissevakka
лучистый kirkaš, tuikkija; ~ взгляд kirkaš kačahuš; ~ свет фонаря lyhtyn tuikkija valo
лучить tuulaštua
луч||иться šäteillä, tuikkie; глаза ~атся šilmät šäteilläh; звёзды ~атся tähet tuikitah
лучков||ый: ~ая пила poka|šaha
лучник jouši|mieš; соревнования ~ов joušimiehien kilpailut
лучше 1. (*сравнит. ст. от* хороший) parempi; сегодняшний день ~ вчерашнего tämä päivä on parempi eklistä **2.** (*сравнит. ст. от* хорошо) paremmin, paremmašti; эта группа ~ знает финский язык, чем английский tämä ryhmä paremmin tietäy šuomen kielen mitä enklannin ◇ тем лучше šitä parempi; как можно лучше mitä paremmin; лучше и не надо paremmalla ei ole välie; лучше не спрашивай ei nimitä hyvyä
лучш||ий 1. (*сравнит. ст. от* хороший) parempi; ~его помощника, чем он, нам не найти parempua apulaista, mitä hiän on, myö emmä löyvä; измениться к ~ему muuttuo parempah päin **2.** (*превосх. ст. от* хороший) paraš; ~

певец paraš laulaja; ~ая порода охотничьих собак paraš mečäššyškoirarotu; всё ~ее детям lapšilla parašta ◊ в лучшем случае parahašša tapahukšešša; всего наилучшего!

лыж||и šukšet; охотничьи ~ mečäššyššukšet; беговые ~ kilpailušukšet; ~ для катания hiihtošukšet; ходить на ~ах hiihtyä ◊ направить лыжи šuunnata kulkuo

лыжник hiihtäjä; ~и прошли половину дистанции hiihtäjät hiihettih puolimatkua

лыжн||ый šukši=, hiihto=; ~ая фабрика šukšitehaš; ~ые палки šukšišauvat; ~ые ботинки hiihtokenkät; ~ костюм hiihtopuku; ~ спорт hiihtourheilu

лыжн||я sel'l'a; охотник шёл, оставляя за собой широкую ~ю meččämieš hiihti jättäen levien sel'l'an

лыко niini; драть ~ kiskuo niintä ◊ лыка не вяжет ei kieli šuušša kiänny

лыковый niini=, niinini

лысеть tulla pal'l'aš|piäkši, tulla kal'l'u|piäkši

лысина pal'l'aš piä, kal'l'u

лысуха (*зоол.*) noki|kana

лыс||ый 1. (*имеющий лысину*) pal'l'aš|piä, kal'l'u|piä; ~ мужчина pal'l'ašpiä mieš **2.** (*голый*) pal'l'aš; на месте бывших лесов стоят ~ые холмы entisien meččien tilalla šeisotah pal'l'ahat vuarat **3.** (*утративший рельефную насечку*) pal'l'aš; ~ые шины автомобиля auton pal'l'ahat renkahat

львин||ый leijonan; ~ след leijonan jälki; ~ая грива leijonan harja ◊ львиная доля šuurin oša

львица emä|leijona

льгот||а huojennuš, alennuš, etu; ~ы для многодетных семей huojennukšet monilapšisilla perehillä

льготник huojennukšen šuaja, alennukšen šuaja

льготн||ый huojennuš=, alennuš=, halvempi; билет по ~ой цене lippu huojennušhinnalla; ~ тариф halvempi hinta

льдин||а jiä|lautta, jiä|plaunikko; большие ~ы плыли вниз по реке šuuret jiälautat uitih jokie alaš; ~ка jiäpala

льновод pellavan|kašvattaja

льноводство pellavan|kašvatuš

льноводческ||ий pellavan|kašvatuš=; ~ое хозяйство pellavankašvatuštila

льновый pellavan=

льнозавод pellava|tehaš

льнокомбайн pellavan|korjuu|koneh

льнокомбинат pellava|kombinatti

льномолотилка pellava|puimuri

льномялка loukutuš|koneh

льноочистительный pellavan|puhissuš=

льноперерабатывающ||ий pellava=; ~ая промышленность pellavatevollisuš

льнопрядильн||ый pellavan|kesryy=; ~ая машина pellavankesryykoneh

льноуборочн||ый pellavan|korjuu=; ~ые работы pellavankorjuutyöt

льнянка (*бот.*) kannuš|ruoho

льнян||ой pellavaini, liinani, liina=; ~ое полотенце liinani käsipaikka; ~ая рубашка liinani paita; ~ое масло liinavoi

льстец lipertäjä, lipruoja; не верь ~ам elä ušo lipertäjie; он известный ~ hiän on tunnettu lipruoja

льстить lipertyä, lipruta

любвеобильный äkki|rakaš

любезно hyvin|mielin, mielelläh; гостей ~ пригласили в дом vierahie hyvinmielin pyritettih pirttih

любезный hyvä|šanani; ~ хозяин hyväšanani isäntä

любим||ец, ~ица lemmikki, lelliki; общий ~ kaikkien lemmikki

любим||ый 1. (*близкий сердцу*) rakaš, armaš, armahaini, heila, mieli|tietty **2.** (*предпочитаемый остальным*) mieli=; ~ое блюдо mieliruoka

любисток (*бот.*): ~ лекарственный lipstikka

любитель 1. (*имеющий склонность, пристрастие*) innokaš; ~ охоты innokaš meččämieš; ~ лошадей innokaš hevoismieš **2.** (*не профессионал*) harraštaja; фотограф-~ valokuvaušharraštaja

любительск||ий harraššuš=; ~ая фотография harraššušvalokuva

люб||ить 1. (*чувствовать привязанность*) tykätä, šuvaija, šuvata; ~ родителей tykätä vanhempie; ~ родину tykätä šynynmuata; ~ школьных друзей tykätä koulukaverija **2.** (*чувствовать сердечную склонность*) rakaštua, šuvaija, šuvata; всю жизнь ~ ту единственную koko ikä rakaštua šitä yhtä ainutta; я ~лю тебя mie šuvaičen šilma **3.** (*чувствовать склонность к чему-л.*) tykätä; девочки ~ят играть в куклы tytöt tykätäh kisata kuklasillah; я ~лю ходить за грибами и ягодами mie tykkyän käyvvä marjah ta šieneh **4.** (*нуждаться в чём-то необходимом*) tykätä; эти растения ~ят хороший уход nämä kašvit tykätäh hyvyä hoituo

любка (*бот.*) yö|orvokki

любоваться ihailla; ~ закатом ihailla päivänlaškuo; ~ красотой дикой природы ihailla koškomattoman luonnon kaunehutta

любовник pyhä|velli, šuvattava

любовно huolellisešti; ~ ухаживать за домом huolellisešti hoitua taluo

любовн||ый rakkahuš=; ~ое послание rakkahuškirjani

любовь 1. (*чувство привязанности*) tykkyämini **2.** (*чувство сердечной склонности*) rakkahuš; первая ~ enšimmäini rakkahuš **3.** (*тяготение к чему-л.*) veto; ~ к музыке veto musiikkih

любознательность tieto|himo, tiijon|himo; ~ помогла получить новые интересные сведения tietohimo autto šuaha uušie mukavie tietoja

любознательн||ый tieto|himoni, tiijon|himoni; гость оказался слишком ~ым vieraš oli liijan tiijonhimoni

любой jokahini, vaikka ken, ken vain; это знает ~ tämän tietäy jokahini; рассказать про этот случай может ~ kertuo täštä jutušta voit vaikka ken; на эти вечеринки может прийти ~ niih iltamih voit tulla ken vain; в любое время vaikka mih aikah

любопытно 1. (*нареч.*) mukavašti; он ~ разглядывал фотографии hiän mukavašti kaččeli valokuvie **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on mukava; мне было ~ познакомиться miula oli mukava tuttavuštuo

любопытный 1. (*проявляющий любопытство*) utelijaš; ~ ученик utelijaš opaštuja **2.** (*интересный*) mukava, mieltä|kiinnittäjä; ~ случай mukava tapahuš

любопытство utelijaisuš

люд||и rahvaš, kanša; знакомые ~ tuttava rahvaš; здравствуйте, ~ добрые! terveh, hyvät rahvaš! полный дом ~ей täyši pirtti rahvašta; надо спросить у ~ей pitäy kyšyö rahvahalta

людик (*карел*) lyydiläini

людиковск||ий lyydiläini, lyydin; ~ое наречие lyydin murreh

люк loukko; ~ на палубе корабля laivankanšiloukko

люльк||а kätyt; качать ~у heiluttua kätyttä; ~, висящая на верёвках hiihnakätyt

люпин (*бот.*) l'upiini

люрик (*зоол.*) jiä|kyyhkyni

люстра laki|valo|korisseh

лютеранин l'uterani

лютеранск||ий l'uterani=; ~ая церковь l'uteranikirkko

лютик (*бот.*) leinikki, kelta|heinä; ~ едкий niittyleinikki; ~ ползучий kiertoleinikki; ~ жгучий rantaleinikki

лютка (*зоол.*) keiju|korentoini

люто julmašti, ankarašti

лютый julma, ankara; ~ враг julma vihollini; ~ мороз ankara pakkani; ~ ветер vihakka tuuli
люцерна (*бот.*) lyserni
лягать potkie
лягаться potkiutuo
лягнуть potata; не подходите близко к лошади, она может ~ elkyä mänkyä heposen lähellä, še voit potata

лягушин||ый skokunan; ~ое кваканье skokunan kurnutuš
лягушка (*зоол.*) skokuna; ~ травяная heinäskokuna; ~ остромордая valkiemaraskokuna
лязг helisy, kilinä; ~ цепей čieppien helisy
лязгать helissä, kilissä
лямк||а 1. (*ремень для тяги или носки тяжестей*) hiihna, veto|hiihna; тянуть ~у vetyä hiihnua **2.** (*пройма*) proimu **3.** (*ремень заплечного мешка*) viilehyš

М

мавзолей mausolei; ~ Ленина Leninin mausolei
магазин kauppa; книжный ~ kirjakauppa; продовольственный ~ ruokakauppa
магистр magisteri
магистраль 1. (*основная линия пути сообщения, дорога*) piä|tie; водная ~ vesitie, väylä **2.** (*техн.*) piä|linja, piä|putki; газовая ~ kaašujohto; электрическая ~ šähkölinja
магнит magniitti; пользоваться ~ом käyttyä magniittie
магнитофон nauhuri, magnitofoni; слушать ~ kuunnella magnitofonie
магнитофонн||ый magnitofoni=, nauhuri=; ~ая запись magnitofoninauhoituš; ~ая лента magnitofoninauha
магнолия (*бот.*) magnolija
магония (*бот.*) makonija
мажор mažori, duuri; гамма соль ~ šol'mažori-gamma
мазать voitua, voijella, rašvata; ~ хлеб маслом voitua leipyä voilla; ~ руки кремом voijella käsie voitiella
маз||ь voije; помазать рану ~ью voitua huava voitiella; лыжная ~ šukšivoije ◊ дело на мази asie luištau, kuin rašvattu
май oraš|kuu; Первое мая oraškuun enšimmäini päivä; первого мая enšimmäisenä päivänä oraškuuta
майка hiematoin aluš|paita, maikka
майка обыкновенная (*зоол.*) kaivuri|pörö
майник двулистый (*бот.*) oravan|marja
майонез maijonesi; салат с ~ом salatti maijonesin kera
майор majori
майоран (*бот.*) meirami
майский oraš|kuun, oraš|kuini; ~ вечер oraškuun ilta
майский жук (*зоол.*) šitta|pörö
мак 1. (*бот.*) unikki; букет ~ов unikkikimppu **2.** (*семена*) unikin šiemenet; собрать семена ~а kerätä unikin šiemenet
макака (*зоол.*) makaka
макаронн||ый makaroni=; ~ суп makaronišuppi; ~ая фабрика makaronitehaš
макароны makaronit; сварить ~ на ужин keittyä makaronija illallisekši
макать kaštua; ~ хлеб в сметану kaštua leipyä kermah
македон||ец, ~ка makedonijalaini
Македония Makedonija
македонский makedonijalaini, Makedonijan; ~ язык makedonijan kieli; Александр Македонский Aleksanteri Šuuri
макет malli; ~ дома talon malli
макетн||ый malli=; ~ая мастерская malliveršta
маклер kauppa|väli|mieš
макроклимат makro|ilmašto
максимализм maksimalismi
максимально maksimalisešti, eniten
максимальн||ый täyvellini, šuurin, maksimi=; ~ая скорость maksiminopevuš; ~ое количество maksimimiärä; ~ый термометр maksimilämpömittari
максимум 1. (*наибольшее количество*) šuurin miärä; ~ дождей бывает осенью šuurin miärä vihmua on šykyšyllä **2.** (*максимально*) šuurin miärin; для работы необходимо ~ пару дней työtä varten tarviччou šuurin miärin pari päivyä **3.** (*не более*) eniten, ei enämpyä; в долг могу дать ~ двести рублей velkah voin antua eniten kakšišatua rupl'ua
макулатур||а jäte|paperi; отдать старые газеты в ~у antua vanhat šanomalehet jätepaperiksi
макушк||а 1. (*верхняя оконечность*) latva; ~и деревьев puijen latvat **2.** (*верхняя часть головы*) piä|lakka; шапка на ~е hattu on piälakalla ◊ у него ушки на макушке hänellä korvat on hörpälläh
малая гагарка (*зоол.*) jiä|kyyhkyni
маленьк||ий pieni, pikkaraini, pikkuni, pikku(=); ~ие дети pienet lapšet; ~ая девочка pikkutyttö, pikkaraini tyttö
малёк maima, titi|kala
малин||а vuapukkaini, vavarno; собрать лукошко ~ы kerätä vakkani vavarnuo
малиновка (*зоол.*) rušappa|rinta|räyššäš
малинов||ый 1. (*от* малина) vavarno=, vuapukka=; ~ сок vuapukkamehu; ~ое варенье vavarnovaren'n'a **2.** (*цвет*) vuapukan|värini
мало vähä, vähän; на собрание пришло ~ народу kerähmöh tuli vähän rahvašta; он собрал ~ ягод hiän keräi vähän marjua
малоактуальный epäajan|kohtani
маловажн||ый vähä|arvoni, vähä|pätöni, epätärkie; ~ая причина vähäarvoni šyy
маловероятн||ый epätovellini; ~ые слухи epätovelliset juorut
маловразумительн||ый epäšelvä, šekava; ~ая речь epäšelvä pakina
малогабаритн||ый pieni, pieni|miäräni, pieni|kokoni, ahaš; ~ая квартира pieni korttieri
малограмотн||ый opaštumatoin, vähän opaštunut; ~ые люди vähäopaštunuot ihmiset
малодоказательный vähä|tovissettu; ~ факт vähätovissettu asie
малодостоверн||ый epävarma, epäluotettava; ~ое известие epävarma tieto
малодоступн||ый 1. (*такой, к которому трудно добраться*) vaikie|piäšyni, paha|piäšyni; ~ое место vaikiepiäšyni kohta **2.** (*требующий особых прав, возможностей*) mahotoin; ~ые цены mahottomat hinnat; ~ текст pahoinymmärrettävä teksti **3.** (*высокомерный*) koppava, ylpie|henkini
малодоходн||ый pieni|tuloni, vähä|tuloni; ~ое хозяйство pienituloni talouš
малодушный ruohtimatoin, varaччu|luontoni; ~ человек varaččuluontoni ihmini
малозаселённый vähä|väkini; ~ край vähäväkini šeutu
малозначащий merkitykšetöin, mitätöin
малоизвестный vähän tunnettu; ~ писатель vähän tunnettu kirjuttaja
малоизученный vähän tutkittu; ~ вопрос vähän tutkittu kyšymyš
малоимущий vähä|varani
малоинтересный vähän kiinnoššukšen arvoni; ~ фильм vähän kiinnoššukšen arvoni filmi
малоисследованный vähän|tutkittu

малокалиберн||ый pieni|kaliiperini; ~ое ружьё pienikaliiperini pyssy
малоквалифицированный ammatti|taijotoin; ~ специалист ammattitaijotoin spesialisti
малокомплектн||ый: ~ая школа pieni koulu
малокрови||е veren|vähyš; страдать ~ем läsie verenvähyttä
малокровный vähä|verini; ~ человек vähäverini ihmini
малолетн||ий ala|ikäni; ~ие дети alaikäset lapšet
маломерный pieni, pieni|kokoni
малометражный pieni pinta-alaltah
маломощный vähä|voimani; ~ мотор vähävoimani mouttori
малонадёжный epäluotettava; ~ человек epäluotettava ihmini
малообеспеченн||ый vähä|varani; ~ая семья vähävarani pereh
малообразованный opaštumatoin, šivistymätöin
малоперспективный perspektiivitöin
малоплодородн||ый laiha, karu; ~ая почва laiha mua
малоподвижн||ый jäykkä, kankie; ~ые суставы jäykät nivelet; ~ человек kankie ihmini
малоподготовленн||ый 1. (*недоученный*) heikošti valmistunut; ~ ученик heikošti valmistunut opaštuja **2.** (*недостаточно подготовленный*) heikošti valmissettu; ~ая лекция heikošti valmissettu luvento
малопонятный epäšelvä
малоприбыльный vähän|tuottaja, vähä|tulokšellini, kannattamatoin
малопригодный kelvotoin, kelpuamatoin
малоприметн||ый 1. (*незаметный*) šilmäh|pistämätöin; ~ые следы šilmähpistämättömät jälet **2.** (*заурядный*) hil'l'ani; он ~ человек hiän on hil'l'ani ihmini
малопродуктивный tuottamatoin
малоразвит||ый kehittymätöin; ~ое государство kehittymätöin valtakunta
малорослый pieni|kašvoni, lyhyt; ~ мужчина pienikašvoni mieš
малосовместимый yhteh|šopimatoin
малосодержательн||ый tyhjän|päiväni, merkitykšetöin; ~ая беседа tyhjänpäiväni pakina
малоспособный kyvytöin, vähä|kykyni, heikko; ~ студент kyvytöin yliopaštuja
малость vähän, pikkusen; осталось доработать самую ~ tehtävyä on jiänyn oikein vähän; я ~ не в форме olen pikkusen epäkunnošša
малотиражный pieni|painokšini
малоупотребительн||ый harvah|käyttöni, vähä|käyttöni; ~ые слова harvahkäyttöset šanat
малоурожайный: ~ год (*о злаковых*) vähä|vil'l'ani vuosi, (*о ягодах*) vähä|marjani vuosi, (*о грибах*) paha šieni|vuosi
малоутешительный viihytyštä tuomatoin
малоформатн||ый pieni|kokoni; ~ая книга pienikokoni kirja
малоценн||ый 1. (*недорогой*) halpa, pieni|hintani; ~ые товары halvat tavarat **2.** (*не очень важный*) arvotoin; ~ое изобретение arvotoin kekšintö
малочисленный vähä|lukuni, pieni|lukuni; ~ народ vähälukuni rahvaš
малоэмоциональный taša|luontoni
малоэтажный matala, matala|kerrokšini
малоэффективный tehotoin, vähä|tehollini
мал||ый, маленький pieni, pikkaraini, pikku(=); ~ые дети pienet lapšet; он мал ростом hiän on pienikašvoni; сапоги мне ~ы kenkät ollah miula pienet; пальто ~о paltto on pieni; старый и ~ vanhat ta nuoret ◊ Малая Медведица (*астр.*) Pieni Otava; без малого vähyä vailla; мал мала меньше toini toista pienempi; от мала до велика pieneštä šuureh; мал золотник, да дорог pieni, ka kallisarvoni

малыш lapšukkaini, pikku|lapši, pieni prihačču
мальва (*бот.*) mal'va
мальчик poika; два ~а kakši poikua ◊ мальчик с пальчик peikalopoika
маляр mualuaja, mualari; работать ~ом ruatua mualarina
малярийный комар (*зоол.*) mal'arija|šiäkši
мама muamo, mamma
мамонт (*зоол.*) mamontti
мамура (*бот.*) hepokka
манго (*бот.*) **1.** (*дерево*) mango|puu **2.** (*плод*) mango
мангуст (*зоол.*) mangusti
мандарин (*бот.*) **1.** (*дерево*) mandariini|puu **2.** (*плод*) mandariini
мандаринка (*зоол.*) mandariini|šorša
мандат valta|kirja, mandatti; депутатский ~ valitun valtakirja
манеж 1. (*место для верховой езды*) račaššuš|kenttä; скачки в ~е hevonajokilvat račaššuškentällä **2.** (*в цирке*) arena; работать клоуном в ~е ruatua klounina arenalla
манекен malli|kuklani, manekena
манер||а tapa; ~ громко говорить tapa paissa kovalla iänellä; дурные ~ы pahat tavat; ~ разговора pakinatapa
манжет||а hieman|šuu; крахмальные ~ы kovat hiemanšuut
манжетка (*бот.*) poimu|lehti
маникюр kynšien|hoito, manik'uuri
маникюрн||ый kynšien|hoito=; ~ые ножницы kynšienhoitošakšet
ман||ить 1. (*звать рукой или взглядом*) kučču; ~ пальцем kučču šormella **2.** (*привлекать, прельщать*) muanitella; его ~ят далёкие страны häntä muanitellah loittoset muat
манифест manifesti
манифестация =kulku; ~ протеста vaššuššuškulku
манник (*бот.*) manna|kašvi
манн||ый manna=; ~ая крупа manna; ~ая каша mannahuttu
манометр manometri
манси||ец, ~йка mansi
мансийск||ий mansin, mansilaini; ~ язык mansin kieli; ~ая деревня mansilaini kylä
мантия 1. (*специальная верхняя одежда*) mantija, piälyšvuate; ~ судьи suutijan mantija **2.:** ~ Земли Muan keškikerroš
манул (*зоол.*) aro|kišša
маньяк manjakka, väki|vallan|pitäjä
марафон marafoni; кинематографический ~ kinomarafoni; участвовать в лыжном ~е hiihtyä marafonie
марафонский marafoni=; ~ бег marafonijuokšu
маргарин margariini; смазать сковороду ~ом voitua riehtilä margariinilla
марево (*дымка*) päivän|šavu, mair'ova; когда на озере ~, то это к ясной погоде konša järvellä on mair'ova, ni še on pouvakši
мари||ец, ~йка marilaini
марийск||ий marilaini, marin; ~ язык marin kieli; ~ое село marilaini kylä
маринад marinati
маринованн||ый marinoitu; ~ые огурцы marinoitut okurčat
мариновать marinoija
марионет||ка marionetti; театр ~ок marionettiteatteri
марихуана marihuana
марк||а 1. (*знак оплаты почтовых и других сборов*) merkki; почтовая ~ poštimerkki **2.** (*знак, клеймо*) merkki, tähti; заводская ~ tehtahan merkki **3.** (*сорт, тип, качество*) luatu, laji; товар лучшей ~и luatutavara **4.** (*валюта*) markka; финская ~ Šuomen markka
маркетинг marketingi
маркировать merkitä, panna merkki

марксизм marksismi
марксист marksisti
марлев||ый marl'a=; ~ая повязка marl'ašije
марля marl'a
мармелад marmelati
мародёр šota|rosvo
Марс (*астр.*) Marsi
март kevät|kuu; в ~е kevätkuušša; в следующем ~е enši kevätkuušša
мартен marteni|kiukua
мартовск||ий kevät|kuun, kevät|kuini; ~ое солнце kevätkuun päiväni
мартышка (*зоол.*) marakatti
марш maršš](#); военный ~ šotamaršš](#); шагом ~! yheššä marš!
маршировать marššie
маршрут matka, reissu; короткий ~ lyhyt matka; ~ автобуса autobuššin reissu
марьянник (*бот.*) maitikka; ~ дубравный (*иван-да-марья*) lehtomaitikka, voiheinä; ~ луговой niittymaitikka; ~ полевой peltomaitikka
маск||а 1. (*на лицо*) nuamari, nuamijo; ~ медведя kontien nuamari; она была в ~е hänen šilmillä oli nuamijo **2.** (*гипсовый слепок*) kipsi|maski **3.** (*предохранительная*) šuoja|maski; противогазовая ~ kaašumaski; кислородная ~ happimaski; фехтовальная ~ miekkailumaski **4.** (*косметическая*) voijenuamari ◊ надеть маску добродетеля luatiutuo hyväntahtosekši
маскировать 1. (*одевать в маскарадный костюм*) maskiruija **2.** (*делать незаметным, невидимым*) peittyä, maskiruija; ~ дома peittyä talot
Масленица Pyhä|lašku ◊ не всё коту масленица ei aina kišša lla kakkarua, on i kolahušta
маслен||ый rašvani; ~ые блины rašvaset letut
маслёнка voi|aštie
масл||ёнок (*бот.*) voi|šieni; нажарить ~ят paistua voišienie
маслина (*бот.*) **1.** (*дерево*) oliivi|puu **2.** (*плод*) oliivi
масл||о voi; растительное ~ pyhävoi, šiemenvoi; топлёное ~ šulattu voi; сливочное ~ voi; хлеб с ~ом voileipä ◊ кашу маслом не испортишь hyvä nikonša ei ole liijakši
маслобойка kirnu, pyöhin
маслян||ый voijakaš, öljy=; ~ые пироги voijakkahat piiruat; ~ раствор öljyšekotuš ◊ масляная краска öljymuali
масс||а 1. (*спец.*) massa; единица ~ы massan miärä **2.** (*густая смесь*) massa; древесная ~ puumassa; холодные ~ы воздуха vilut ilmamassat; холодная ~ воды kylmä vesimassa **3.** (*большое количество*) šuuri miärä, joukko; ~ народа šuuri miärä rahvašta
массаж hieronta; ручной ~ käsihieronta
массажёр hieronta|koneh; электрический ~ šähköhierontakoneh
массажировать hieruo; ~ спину hieruo šelkyä
массажист, ~ка hieroja
массив 1. (*горный*) vuoristo **2.** (*однородное пространство*) massiivi; лесной ~ meččämassiivi; жилой ~ eläntäpaikka
массивн||ый massiivini, jykie, šuuri; ~ая дверь massiivini ovi; ~ая брошь šuuri rošši; ~ дом šuuri talo; ~ая лодка jykie veneh
массировать[1] (*делать массаж*) hieruo; ~ больную руку hieruo kipietä kättä
массировать[2] (*сосредоточивать, группировать*) kerätä joukkoloih
масс-медиа joukko|tiijotuš|välinehet
массов||ый 1. (*с участием большого количества людей*) joukko=; ~ые сцены из спектакля näytöškappalehen joukkokohat **2.** (*для массового потребления*) yleini; товары ~ого потребления yleiset käyttötavarat **3.** (*производимый в больших количествах*) joukko=; ~ое производство joukkotuotanto **4.** (*принадлежащий широким массам*) tavallini; ~ читатель tavallini lukija
мастер meštari, muasteri, neroniekka; большой ~ šuuri muasteri; ~ спуска по порогам на реке košenlaškija ◊ мастер на все руки nerokaš
мастери||ть luatie, muasterie, nakertua, näpertyä; он вечно что-то ~т, не сидит без дела hiän aina mitä lienöy luatiu, ei ole työttä
мастеров||ой oivallini, taijokaš; ~ые мужчины taijokkahat miehet
мастерская työ|paja, korjuamo, veršta; ~ художника taiteilijan työpaja; столярная ~ puušepän paja; ~ по ремонту обуви kenkäkorjuamo
мастерств||о 1. (*ремесло*) ammatti; ~ столяра puušepän ammatti **2.** (*умение, искусство*) nero, meštaruš; у ребёнка ещё не хватает ~а lapšella ei vielä riitä neruo; рассказ написан с большим ~ом kertomuš on kirjutettu nerokkahašti
маститый kunnivon|arvoni, arvošša|pijättävä; ~ писатель kunnivonarvoni kirjuttaja
маст||ь 1. (*животных*) karva; лошадь вороной ~и muštakarvani heponi **2.** (*карт.*) muasti ◊ всех мастей kaikenkarvaset
масштаб 1. (*отношение к действительной длине*) vertauš|miärä; ~ 100 км в 1 см yhen šentin vertaušmiärä on šata kilometrie **2.** (*величина, мера*) miärä; в крупных ~ах šuurin miärin
мат[1] (*спорт.*) matto; прыгать на ~е hyppie matolla
мат[2] (*шахм.*) matti; сделать ~ в три хода luatie kolmen šiirron matti
мат[3] (*грубая ругань*) matti; ругаться ~ом panna mattie, viäntyä mattie, emättyä, matittua
математика matematiikka; высшая ~ korkein matematiikka
математическ||ий matemattini; решать ~ие задачи laškie matemattisie laškuja
материал 1. (*вещество, сырьё*) aineh; строительный ~ rakennušainehet; семенной ~ šiemenainehet **2.** (*сведения, источники*) ainehisto, materiali, tieto; ~ы археологической экспедиции arheologisen matan tiijot **3.** (*ткань*) kankaš; ~ на пальто palttokankaš
материализация ainehellistamini, toteuttamini, materialisointa
материализм materialismi
материализовать ainehellistua, toteuttua, materialisoija
материалист materialisti
материально ainehellisešti; помочь ~ auttua ainehellisešti
материальн||ый ainehellini; ~ая помощь ainehellini apu; ~ мир ainehellini muajilma; ~ рост уровня жизни elämän tašon ainehellini noušu
материк manner; жить на ~е elyä manterella
материнск||ий muamon, mamman; ~ая любовь muamon armaššuš
материя 1. (*филос.*) aineh **2.** (*вещество, из которого состоят физические тела природы*) aineh **3.** (*ткань*) kankaš; шёлковая ~ šulkkukankaš
матёрый täyši|väkini; ~ волк täyšiväkini hukka
матов||ый matta, (*о лице*) himmie|näköni; ~ое стекло mattalasi
матрас matrassi; соломенный ~ olkimatrassi
матриархальн||ый nais|valtani; ~ые отношения naisvaltaset välit
матриархат nais|valta
матрос meri|mieš; служить ~ом olla armeijašša merimiehenä
матч peli; во время ~а pelin aikana
мать emä, muamo, (*фолькл.*) kantajaini; крёстная ~ ristimuamo; ~-земля emämua
мафия mafija

махание viuhkeh; ~ хвостом hännän viuhkeh
махаон (*зоол.*) ritari|liipukkaini
махать heiluttua, huiskata, lipertyä; собака машет хвостом koira lipertäy hännällä; ~ руками huiskata käsillä
махинация valehuš|kauppa, temppu
махн||уть heilahuttua, viipata, viuhkata; ~ рукой heilahuttua kiällä; ~и рукой viippua kiällä; девушка ~ула платочком tyttö viuhkasi paikkasella
махорк||а mahorkka; от нечего делать курили у плиты ~у joutavana poltettih mahorkkua hellan ieššä
махров||ый töppy=; ~ое полотенце töppykäsipaikka
мачеха emintimä, muamintima
мачт||а mašto, purjeh|puu; мужчины подняли ~у mašto nošettih miešvoimin
машин||а auto, koneh; ехать на ~е ajua autolla; швейная ~ ompelukoneh; стиральная ~ pešukoneh
машинист junan|ajaja; парень выучился на ~а поезда poika opaštu junanajajakši
машинистка koneh|kirjuttaja
маяк majakka; на берегу озера стоял высокий ~ järven rannalla oli korkie majakka
маятник heiluri; часы с ~ом heilurikello
мгл||а hämäryš, hämärä; скрыться во ~е hävitä hämäräššä
мгновение hetki, šilmän|räpähyš ◊ в мгновение ока šilmänräpähykšeššä
мгновенно heti paikalla, yheššä hetkeššä, äkkie
мебель huoneh|tarpehet, huoneh|kalut, kalušto; мягкая ~ pehmiet huonehkalut
мебельный huoneh|kalu=; ~ комбинат huonehkalukombinatti
мегаватт megavatti
медалист metalisti
медаль metali; закончить школу с золотой ~ю lopettua koulu kultametalin kera
медальон 1. (*ювелирное изделие*) medaljoni **2.** (*военн.*) tunnuštelu|kotelo
медведица (*зоол.*) yö|liipukkaini
медведь (*зоол.*) karhu, kontie, (*иносказательно*) mečänisäntä, mesi|kämmen; ~ бурый kontie; ~ белый jiäkontie; ~ чёрный (*гималайский, уссурийский*) muštakontie; ~ серый (*гризли*) harmuakontie
медвеж||ий kontien=; ~ья шкура kontiental'l'a; ~ья берлога kontienpešä ◊ медвежий угол šynkkä korpi; медвежья услуга kontienpalveluš
медвеж||онок kontien|pentu, kontien|poika; ~ата kontienpojat
медицина 1. (*наука*) liäke|tieto; практическая ~ käytöllini liäketieto **2.** (*сфера деятельности*) liäkäri|ala
медицинск||ий liäke|tiijollini; ~ институт liäketiijollini instituutti; ~ая помощь liäkärin apu; ~ое обслуживание tervehyšpalvelu; ~ осмотр liäkärin tarkaššuš; ~ая сестра šairahienhoitaja
медленно hil'l'ah, hil'l'akkaiseh, hil'l'aseh; он ~ идёт hiän hil'l'ah matkuau; шли мы ~, но пришли вовремя aštuma hil'l'aseh, ka tulima ajoillah
медленн||ый hil'l'ani; ~ое течение реки joven hil'l'ani juokšu
медлительност||ь hil'l'assuš; страдать из-за ~и käršie hil'l'assuošta
медлител||ьный hil'l'ani, verkkani; он во всём ~ен hiän on verkkani joka paikašša; он ~, чтобы сделать ту работу hiän on hil'l'ani luatimah šitä työtä
медник (*кузнец*) vaški|šeppä
медн||ый vaški=, vaškini; ~ котелок vaškini kattila; ~ая икона vaškioprasa; ~ая копейка vaškikopeikka; ~ая монета vaškiraha; ~ая проволока vaškilanka; ~ое колечко vaškišormuš
медовый mesi=; ~ квас mesivuašša

медосмотр liäkärin tarkaššuš; пройти ~ käyvvä liäkärin tarkaššukšešša
медперсонал liäkiččijä|kunta
медсестра šairahien|hoitaja
медуница (*бот.*) mesi|heinä
медь kupari, vaški
медянка (*зоол.*) vaškičča, vaški|kiärmis
меж||а 1. (*граница, линия раздела*) raja; ~ между областями alovehien välini raja **2.** (*край пашни*) piennar; скосить ~у niittyä piennar
междометие interjektijo
между 1. (*посреди*) välissä, kešeššä, välih, keškeh; поставить ~ шкафом и стеной panna škuapin ta ikkunan välih; сидеть ~ отцом и матерью istuo tuaton ta muamon välissä **2.** (*среди*) kešeššä, kešen; ~ нами meijän kešen; ~ газетами было письмо šanomalehtien kešeššä oli kirjani **3.** (*в среде, группе людей*) kešen, keškenäh; они ~ собой живут дружно hyö keškenäh eletäh šovušša **4.** (*о времени*) välillä; ~ двумя и тремя часами kahen ta kolmen tunnin välillä ◊ быть между двух огней olla kahen tulen välissä; между делом ruavon välissä
междуведомственный laitokšien|välini
междувластие halliččijatoin aika
междугородный kaupunkien|välini; ~ автобус kaupunkienvälini autobušši
международно-правовой rahvahien oikeuš|välini
международн||ый rahvahien|välini, kanšojen|välini, kanšain|välini; ~ое положение rahvahienvälini tila
междуусобица kahinointa, välien|šelvittely
межевание rajottamini, muan|jako
межзвёздный tähtien|välini
межконтинентальный manterien|välini
межнациональн||ый kanšallisukšien välini; ~ая политика kanšallisukšien välini politiikka
межпланетн||ый planettojen välini; ~ые перелёты planettojen väliset lennot
межрайонн||ый piirien välini; ~ые соревнования piirien väliset kilpailut
межрегиональн||ый alovehien välini; ~ое совещание alovehien välini kokouš
межреспубликанский taša|valtojen välini; ~ конкурс tašavaltojen välini kilpailu
мел liitu
меланхолик melanholikka
меланхолическ||ий melanholini; ~ое настроение melanholini mieliala
мелиоративн||ый muan|parennuš=; ~ые работы muanparennušruavot
мелиорация muan|parennuš
мелк||ий 1. (*состоящий из малых частиц*) hieno; ~ая мука hienot jauhot; ~ сахарный песок hieno šokeripesku; ~ дождь tihku šaje **2.** (*некрупный*) pieni; ~ая рыба pienet kalat **3.** (*неглубокий*) matala; ~ая река matala joki; в ~ом озере matalašša järveššä
мелко 1. (*как порошок*) hienokši; молоть ~ jauhuo hienokši **2.** (*некрупно*) pienekši; ~ колоть сахар pilkkuo šokeri pienekši; ~ наколоть дрова pilkkuo halot pieniksi **3.** (*неглубоко*) matalašša, matalah; ~ пахать kyntyä matalah
мелодичный melodini; ~ голос melodini iäni
мелодия šävel, melodija; знакомая ~ tuttava melodija
мелодрама melodrama
меломан musiikin|tykkyäjä, musiikki|hullu
мелоч||ь 1. (*маленькие предметы*) pieni, pienet marjat **2.** (*деньги*) hieno raha, pikku|raha; у меня нет ~и miula ei ole hienuo rahua **3.** (*пустяк*) pikku|asie, pikku|juttu, pikku|šeikka; это ~ še on pikkujuttu

мел||ь matalikko, korko, luoto, luotoni; сети ставят на ~и verkkoja pannah korkoloilla; лодка застряла на ~и veneh tarttu matalikkoh
мелькание viuhkeh, viuhku
мелька||ть vilahella; перед глазами ~ли деревья šilmien ieššä vilaheltih puut
мелькну||ть vilahtua; мышь ~ла в нору hiiri vilahti pešäh
мельник mylläri; работать ~ом ruatua myllärinä
мельниц||а mylly; водяная ~ vesimylly; ветряная ~ tuulimylly; кофейная ~ kahvimylly; молоть зерно на ~е jauhuo vil'ua myllyllä
мемориал muisto|merkki
мемориальн||ый muisto=; ~ая доска muistolauta
мемуары muistelmat, muistelut; военные ~ šotamuistelut
менеджер toimiston|hoitaja
менее: становиться ~ трудным kevetä; ~ ценный alempiarvoni; ◊ менее всего (kaikkein) vähiten; тем не менее šiitä huolimatta, kuitenki, kuiteski, kumminki
менструация kuu|kautiset, räččinälliset
меню ruoka|lista
менять muuttua, vaihtua, muutella, vaihella; ~ мнение muuttua mieltä; ~ деньги vaihtua rahua
меня||ться 1. (*обмениваться*) vaihtua, vaihella; ~ квартирами vaihella korttierija **2.** (*изменяться*) muuttuo, vaihtuo; погода ~ется šiä muuttuu
мер||а 1. (*единица измерения*) mitta; ~ длины pivušmitta; ~ веса painomitta **2.** (*то, что измеряет; мерило*) mitta=, miärä= **3.** (*величина, размер, степень проявления чего-л.*): в полной ~е täyšin; по ~е сил voimien mukah ◊ ни в коей мере ei missänä nimeššä; занять меру tietyä raja; сверх меры ylimiäräsešti
мерёж||а kevätyš|ryšä, koški|ryšä, pyrri, merta; ловить рыбу ~ей pyytyä kalua merralla
мерзавец hylky, roisto, hunšvotti
мерзк||ий ylen paha, ilkie; ~ человек ilkie ihmini; ~ая погода koiranilma
мерзлота routa, kirši, marraš; ~ вспучивает землю kirši noštau muata; на поле ещё ~ pellolla on vielä routa; вечная ~ ikuni routa
меридиан meridiani
мерило mitta, miärä|mitta; ~ стоимости hinnan miärämitta
мерин ruuna; запрячь ~а val'aštua ruuna
мерить mitata; ~ ширину дороги mitata tien levevyš
мерк||а mitta; снять ~у ottua mitta; сшить по ~ам ommella mittojen mukah
меркантилизм 1. (*филос.*) merkantilismi **2.** (*мелочная расчётливость*) nuukuš, tarkkuš
Меркурий (*астр.*) Merkuri
мерн||ый mitta=, miärä=; ~ая палка mittakeppi; ~ая посуда miäräaštie
мероприятие toimen|pito; провести важное ~ toteuttua tärkie toimenpito; провести праздничное ~ pityä juhlapito
мертвец kuollut, pokoiniekka
мерца||ть kiiluo, kilkettyä, piikuo, pilkottua, vilahella; звёзды ~ют tähet vilahellah; вдалеке ~ли огни etähänä vilahteli valoja
месить šotkie; ~ тесто šotkie taikinua; ~ глину šotkie šavie
местами paikotellen; ~ ещё лежит снег paikotellen vielä on lunta
местечко paikkani; на болоте нашли сухое ~, там отдохнули šuolla löytimä kuivan paikkasen, šielä lepäsimä
мести 1. (*смахивать пыль*) luutie, pyyhkie; ~ пол pyyhkie latetta **2.** (*сильным дуновением ветра нести с места на место*) kannella; ветер мёл сухие листья tuuli kanteli kuivie lehtijä **3.** (*о снеге, метели*) pyryttyä, tuhuta, tuiskuttua; два дня на улице метёт kakši päivyä pihalla tuhuou; метёт снег tuiskuttau lunta
местност||ь 1. (*пространство*) kohta, paikka, šija; каменная ~ kivikohta; учения на ~и šijaharjotukšet **2.** (*край, район*) aloveh, piiri, šeutu; в той ~и šillä alovehella
местн||ый paikallini, šikäläini, (*житель деревни*) kyläläini; на собрание пришло много ~ых жителей kerähmöh tuli äijän paikallisie; ~ые народные традиции paikallisen rahvahan perinnöt; в деревне осталось два-три ~ых жителя kyläššä on vain kakši-kolme henkie paikallista; он ~ hiän on šikäläini; вы ~ые жители? olettako työ paikalliset eläjät?
мест||о 1. (*пространство*) paikka, šija, tila; на этом ~е tällä paikalla; перейти на другое ~ šiirtyö toiseh paikkah; на столе нет больше ~а stolalla ei ole enämpi tilua; спальное ~ makuupaikka; поставить на ~ panna šijoillah **2.** (*местность*) paikka, šeutu, aloveh; родные ~а kotišeuvut; ~ рождения šyntymäpaikka; ~, где много мелких камней kivirapeikko **3.** (*участок тела; часть чего-л.*) kohta; больное ~ kipie kohta **4.** (*должность*) paikka; работать на новом ~е ruatua uuvvešša paikašša; в другом ~е muuvvalla; на твоём ~е šiun tilalla; ~ заключения vankila
местожительств||о eloš|paikka, eloš|šija, eläntä|paikka, eläntä|tila; он поменял ~а hiän vaihto eloššijan; мы приехали на новое ~ myö tulima uuvvella eloššijalla
местоимение pronomini; взаимо-возвратное ~ resiprokkipronomini; возвратное ~ refleksiivipronomini; вопросительное ~ kyšymyšpronomini; личное ~ personapronomini; неопределённое ~ indefiniittipronomini; определённое ~ definiittipronomini; относительное ~ relatiivipronomini
местонахождение olo|paikka; его ~ никому неизвестно hänen olopaikkua niken ei tiijä
месторождение 1. (*место рождения*) šyntymä|paikka **2.** (*о полезных ископаемых*) esiintymä; ~ угля kivihiiliesiintymä; ~ золота kultaesiintymä
мест||ь tašuanta, košto; жажда ~и tašuannanhimo; кровная ~ veritašuanta; из ~и tašuannanhimošta
месяц 1. (*часть года*) kuu|kauši, kuu; день ~а kuukauven päivä; в году двенадцать ~ев vuuvvešša on kakšitoista kuukautta; в прошлом ~е viime kuušša; ~ посева kylvökuu **2.** (*луна*) kuu; при свете ~а kuun valošša
месячник kuu|kauši; ~ дружбы yštävyškuukauši
месячн||ый kuu|kauši=, kuukauven; ~ отпуск kuukauven loma; ~ оклад kuukaušipalkka
металл metalli, rauta; изготовить из ~а luatie rauvašta; чёрные ~ы muššat metallit; цветные ~ы värimetallit
металлическ||ий metalli=, rauta=, rautani; ~ая проволока rautalanka; ограду ~ую построю aijan rautasen rakennan
металлургия 1. (*отрасль тяжёлой промышленности*) metalli|tevollišuš; чёрная ~ rautatevollisuš; цветная ~ värimetallurgija **2.** (*наука*) metallurgija
метани||е 1. (*спорт.*) heitto; ~ копья keihäkšen heitto **2.** (*нерест*): ~ икры kutu; время ~я икры kutuaika
метать[1] 1. (*кидать, бросать*) lykätä, heittyä, visata; ~ копьё heittyä keihäštä **2.** (*нереститься*) kutuo, karatella; ~ икру kutuo mähnyä **3.** (*ставить*) luuvva; ~ стог сена luuvva keko heinyä
метать[2] (*шить*) haršie, luotella; ~ крупными стежками luotella harvoilla ompelukšilla
метаться 1. (*из стороны в сторону*) čuihkua, tuisahella **2.** (*суетиться*) kuihkua, riuhtuo
метель tuhu, tuisku, purku, pyry; к вечеру поднялась ~ iltapuoleh nousi pyry; низовая ~ lumituisku; метёт ~ tuiskuou
метеоинформация šiä|tiijotuš
метеор meteori, lento|tähti; мелькнул как ~ vilahti kuin meteori
метеорит meteoriitti, tuli|tähti, kirpuoja|tähti

метеорный meteoriitti=; ~ дождь meteoriitti|šaje
метеоролог meteorologi, ilma|tieteilijä, ilma|tieto|mieš
метеорологическ||ий meteorologini, ilma|tiijollini; ~ знак meteorologini merkki; ~ие наблюдения meteorologiset valvonnat
метеорология meteorologija, ilma|tieto
метеосводка šiä|tiijotuš
метеослужба šiä|palvelu
метеоспутник šiä|sputnikki
метеостанция meteo|ašema
метеоусловия šiä, meteo-olot; сложные ~ paha šiä
метеоцентр šiä|keškuš, meteo|keškuš
метёлк||а **1.** (*для подметания*) vašta; пол подметали ~ой latetta pyyhittih vaššalla **2.** (*бот.*) ripšu
метис **1.** (*животное или растение, получившиеся в результате метизации*) šeka|muoto, šeka|laji, gibridi **2.** (*потомок от браков различных рас*) metissi
мет||ить[1] **1.** (*помечать*) merkitä; оленей ~ят, чтобы знать своих poroja merkitäh, jotta tietyä omat **2.** (*нумеровать*) numeroija; ~ страницы рукописи numeroija käsikirjutukšen šivuja
мети||ть[2] (*целиться*) tarkottua, tähtyä; он ~л в то дерево, да не попал hiän tarkotti ampuo tuoh puuh, ka ei šattun; ~ в цель tähtyä pualih
метк||а luku|merkki, merkki, viehka, tähti; поставлю ~у, чтобы найти дорогу panen viehkan, jotta löytäsin tien; какая была ~ у твоего оленя? mi oli merkki šiun porollaš?
меткий **1.** (*о глазе*) terävä, tarkka; ~ глаз terävä šilmä **2.** (*точно направленный в цель*) tarkka; ~ стрелок tarkka ampuja
метл||а vašta; мокрой ~ой полы подметали märällä vaššalla latetta pyyhittih
метод keino, metodi, tapa, tutkimuš|tapa; сравнительный ~ vertailumetodi; ~ обучения opassantametodi; старым ~ом vanhah tapah
методика **1.** (*совокупность методов практического выполнения чего-л.*) metodiikka; ~ преподавания opaššantametodiikka **2.** (*раздел педагогики*) metodiikka
методист (*специалист по методике*) metodikko
методически **1.** (*в соответствии с методикой*) metodisešti, metodiikan mukah **2.** (*последовательно*) järješšykšellisešti, täšmällisešti
методическ||ий **1.** (*от* методика) metodini, metodiikan; ~ совет metodini neuvošto; ~ие принципы metodiset prinsipit; ~ие правила metodiikan šiännöt **2.** (*последовательный*) järješšykšellini, täšmällini; ~ие репетиции järješšykšelliset harjotukšet
методологическ||ий metodologini; ~ие вопросы metodologiset kyšymykšet
метр[1] **1.** (*мера длины*) metri; кубический ~ kuutijometri; пять рублей за ~ viisi rupl'ua metristä **2.** (*линейка длиной в метр*) metri|viivotin
метр[2] (*стихотворный размер*) runo|mitta; ямбический ~ jambini runomitta
метраж **1.** (*длина*) metri|luku, pituvuš; ~ киноленты kinonauhan pituvuš; ~ ткани kankahan metriluku **2.** (*площадь*) šuuruš, koko; ~ комнаты huonehen šuuruš
метрика[1] (*лит.*) runo|mitta|oppi
метрика[2] (*свидетельство о рождении*) šyntymä|tovissuš
метрическ||ий: ~ая система мер metrini mitta|miärä
метро metro; Московское ~ Moskovan metro; ехать на ~ ajua metrolla; станция ~ metron ašema; остановка ~ metron pyšäkki
метров||ый metrin, metrini; ~ые дрова metrin halot; ~ой длины metrin pitkä; ~ой ширины metrin levie
метрополитен metro; поезда ~а metron junat

метрополия emä|mua
мех **1.** (*шкура*) nahka, turkki|nahka; лисий ~ revonnahka **2.** (*меха*) turkikset; в дорогих ~ах kallehissa turkiksissa
мех||а (*мехи*) puhuttimet; кузнечные ~и pajan puhuttimet; ~ гармони haitarin puhuttimet
механизатор koneh|mieš; ~ сельского хозяйства muatalouven konehmieš
механизм **1.** (*совокупность подвижно соединённых частей*) mehanismi, koneh, laiteh; часовой ~ kellon mehanismi; подъёмный ~ noštokoneh **2.** (*совокупность процессов и состояний, из которых складывается явление*) mehanismi, prosessi; ~ старения vanhenomisprosessi; ~ мышления ajatušprosessi
механик koneh|mieš, koneh|meštari, mehanikko
механик||а **1.** (*физ. и техн.*) mehaniikka; прикладная ~ šovellettu mehaniikka; теоретическая ~ teorettini mehaniikka; специалист по точной ~е hienomehanikko **2.** (*перен.*) konšti; это простейшая ~ še on yksinkertani konšti ◊ небесная механика taivahanmehaniikka
механическ||ий **1.** (*от* механика) mehanillini; ~ое движение mehanillini liikeh **2.** (*действующий посредством механизмов*) koneh|käyttöni, koneh=; ~ая пила konehšaha
мехов||ой karvani, karva=; ~ воротник karvakakluš; ~ая шапка karvalakki; ~ое пальто turkkipaltto
меч miekka; поднять ~ noštua mekka ◊ предать огню и мечу hävittyä tulella ta miekalla; меч правосудия lajin miekka
меченосец (*ист.*) miekka|mieš, (*слуга рыцаря*) ašien|kantaja, aše|mieš
мечен||ый merkitty; ~ая рыба merkitty kala; ~ая ложка merkitty lusikka
меч-рыба (*зоол.*) miekka|kala
мечт||а **1.** (*мысленный образ*) huaveh; сокровенная ~ šalahuaveh; ~ о большом счастье šuuren ošan huaveh **2.** (*желание*) toiveh, himo; несбыточные ~ы tyhjät toivehet
мечтатель huaveilija
мечтать huaveilla, unekšie; ~ о будущем huaveilla tulevaisutta
меша||ть[1] (*препятствовать*) haittua, (*беспокоить*) häiritä; это мне ~ет še haittau milma; уходи, не ~й mäne pois, elä häiriče
мешать[2] **1.** (*помешивать*) hämmentyä, kärhentyä, velluo; ~ чай ложечкой hämmentyä čäijyö lusikalla; ~ угли в печке kohentua kekälehtie kiukuašša **2.** (*смешивать*) petvata, šekauttua, šekoittua, šotkie; ~ глину с песком šekauttua šavie hiekan kera
мешковин||а värčči|kankaš; штаны из ~ы värččipukšut
меш||ок šäkki, värčči, (*сума*) šalkku; купить два ~ка муки oštua kakši šäkkie jauhuo; у пастуха за спиной был ~ paimenella šelän takuana oli šalkku; ~ для картофеля potakkavärčči; полный ~ šäkillini, värčillini; я продал ~ картошки mie möin šäkillisen potakkua
мешочек puššї; полный ~ puššillini
мёд mesi; оно сладкое как ~ še on makie kuin mesi; положи мёда в чай pane mettä čäijyh
мёрзл||ый **1.** (*промёрзший*) kylmä, routani; ~ая земля kylmä mua **2.** (*испорченный холодом*) kylmetty; ~ картофель kylmetyt potakat
мёрзн||уть **1.** (*зябнуть*) kylmyä; на морозе ~ут руки pakkasella kylmetäh kiät **2.** (*простужаться*) viluštuo **3.** (*превращаться в лёд*) jiätyö; вода ~ет vesi jiätyy
мёртв||ый kuollut; ~ человек kuollut ihmini; ~ые деревья kuolluot puut; ~ая природа elotoin luonto
миг hetki, šilmän|lipahuš, šilmän|räpähyš; в один ~ šilmänlipahukšešša; в этот самый ~ tällä šamalla hetkellä
мигание lipahuš, räpähyš, (*мерцание*) pilketyš; ~ глаз šilmien räpähyš; ~ сигнальных огней merkkitulien pilketyš

мигнуть, мига||ть 1. (*моргать*) lipahuttua, lipettyä, räpyttyä; ~ глазами lipettyä šilmillä **2.** (*подавать знак*) iskie šilmyä **3.** (*мерцать*) kilkettyä, vilkkua, vilkuttua; ночью звёзды ~ют yöllä tähet vilkutah; огонь в печи ~ет tuli kiukuašša kilkettäy; вдали ~ет свет etähyänä vilkkuu valo
мигом šilmän|räpähykšeššä, äkkie; заскочить ~ домой pistäytyö kotih šilmänräpähykšeššä
мигрант vajeltaja, migrantti
миграция muutto|liikeh, migratijo; международная ~ kanšojenvälini muuttoliikeh; ~ птиц lintujen paikanmuutto
мизгирь (*зоол.*) tarantella
мизерный mitättömän pieni, tomullini
мизинец čakari; ~ на ноге čakarivarvaš
микроб mikrobi
микроклимат mikro|ilmašto
микрокосмос mikro|kosmossi
микромир mikro|muajilma
микрон mikroni
микроорганизм mikro-organismi
микрорайон kaupunkin oša; новый городской ~ uuši kaupunkin oša
микроскоп mikroskoppi; электронный ~ elektronimikroskoppi
миксер šekoitin, šekoituš|koneh
милицейск||ий miliisi=, miliisin; ~ая форма miliisin puku; ~ свисток miliisin vihellyšpilli
милиционер miliisi
милиция miliisi|laitoš
миллиард miljardi
миллиграмм milligramma
миллиметр millimetri
миллион miljoni
миллионер miljoni|mieš
мило armahašti, rakkahašti; ~ улыбнуться muhie armahašti
мил||овать armahtua; Господь ~ует Jumala armahtau
миловидн||ый nätti, šievä, šoma; ~ая девушка nätti tyttö
милосердие armahtavaišuš
милосердный armahtavaini, armollini, hyvän|tahtoni; ~ человек armahtavaini ihmini
милостыня miilostina, annoš|pala
милост||ь 1. (*великодушие*) armo, armon|anto; сдаться на ~ победителя antautuo voittajan armolla; из ~и armošta; быть в ~и olla armošša **2.** (*доброе дело, благодеяние*) armo|lahja, armo|pala; ждать ~ей vuottua armolahjoja; оказать ~ näyttyä armuo ◊ милостью божьей jumalan armošta
мил||ый 1. (*приятный, славный*) mielittävä, šulo; ~ человек mielittävä ihmini; ~ая улыбка šulo muhahuš **2.** (*дорогой, любимый*) armaš, kallis, kultani; ~ая мама armaš muamo; ~ друг kallis yštävä **3.** (*возлюбленный*) mieli|tietty; ~ друг henkipatanikukki ◊ за милую душу mielihyvin
мимо 1. (*минуя*) kyličči, ohičči, ohi; мы не зашли в дом, прошли ~ emmä männyn taloh, aštuma kyličči; дождь прошёл ~ vihma mäni ohi; пройти ~ männä ohičči; выстрелить ~ ampuo ohi **2.** (*около*) kyličči, šivučči; проехали ~ меня ajettih miušta kyličči; река протекает ~ деревни joki matkuau šivučči kylyä
мимолётн||ый 1. (*способный быстро перемещаться*) kyličči|vilahtaja **2.** (*появляющийся на короткое время*) lyhyt|aikani; ~ое увлечение lyhytaikani innoššuš
мимоходом 1. (*проходя, проезжая мимо*) matatešša, kyličči kulkiešša **2.** (*попутно, одновременно с чем-л.*) yhtä|aikua, šamalla **3.** (*вскользь, бегло*) vilahukšella
мина 1. (*снаряд*) miina **2.** (*выражение лица*) ilve
миндаль (*бот.*) **1.** (*дерево*) mindali|puu **2.** (*плод*) mindali
минерал minerali
минеральн||ый minerali=; ~ая вода mineralivesi
миниатюра 1. (*небольшой рисунок, картина*) miniat'uura, pieni kuva **2.** (*лит.*) pieni novelli
миниатюрн||ый 1. (*маленький*) pikkaraini; ~ая картина pikkaraini kuva **2.** (*изящный*) miniat'uuri|kokoni; ~ая девушка miniat'uurikokoni tyttö
минимально vähintäh; нужно ~ десять лет pitäy vähintäh kymmenen vuotta
минимальн||ый pienin, minimi=, minimalini; ~ое время minimalini aika; ~ возраст minimi-ikä; ~ая цена minimihinta
минимум 1. (*наименьшая величина*) pienin miärä, vähin miärä; ~ запасов pienin miärä varoja **2.** (*совокупность средств, знаний*) minimumi; кандидатский ~ kandidattiminimumi
министерство ministerijö; ~ образования opaššušministerijö; ~ иностранных дел ulkoministerijö; ~ внутренних дел šisäministerijö; ~ финансов finanssiministerijö; ~ торговли kauppaministerijö
министр ministeri; ~ иностранных дел ulkoministeri; ~ обороны puoluššušministeri; Совет Министров ministerineuvošto; заместитель ~a varaministeri; премьер-~ piäministeri
минова||ть männä kyličči; гроза ~ла ukkoni mäni kyličči
минога (*зоол.*) nahkijaini; ~ речная nahkijaini; ~ морская merinahkijaini; ~ ручьёвая puronahkijaini
миноносец torpedo|laiva
минор (*музык.*) minori, molli
минтай (*зоол.*) mintai
минувш||ий männyt; ~им летом männyönä kešänä; на ~ей неделе männyöllä netälillä
минус 1. (*отрицательная величина*) miinus; температура на улице ~ двадцать градусов pihalla on kakšikymmentä aštetta pakkaista **2.** (*матем.*) vähennyš|merkki, miinus; десять ~ три kymmenen miinus kolme **3.** (*недостаток*) vika; в проекте были ~ы projektissa oli vikua
минут||а minuutti; часы отстают на пять минут kello on viisi minuuttie jäleššä; подожди десять минут vuota kymmenen minuuttie; десять минут первого kymmenen minuuttie yli kakšitoista; в одну ~у hetkeššä; подожди ~у! vuota hetki!
мир[1] 1. (*вселенная*) muajilma; происхождение ~a muajilman šynty; звёздные ~ы tähtimuajilmat; во всём ~e koko muajilmašša **2.** (*люди, общество*) miero; дети выросли и ушли в большой ~ lapšet kašvettih ta lähettih šuureh mieroh **3.** (*сфера, область*) muajilma; растительный и животный ~ kašvi- ta eläinmuajilma
мир[2] (*согласие*) rauha, šopu; заключить ~ šolmie rauha; жить в ~e elyä šovušša
мираж kuutessiuvunta, kuvitteliuvunta, näyttäyvyntä
мирить šovittua; пойдём ~ соседей läkkä šovitamma nuapurit
мирно rauhašša
мирн||ый rauhallini; ~ая жизнь rauhallini elämä
мировоззрение muajilman|näkömyš
миров||ой[1] 1. (*всемирный*) muajilman(=); ~ая война muajilmanšota
миров||ой[2] 1. (*разрешение спора без суда*) šovinto=; ~ая сделка šovintokauppa **2.** (*юрид.*) šopuh|šuattaja; ~ судья šopuhšuattaja tuomari; пойти на ~ую šuoštuo šopuh
мировосприятие muajilman|käsityš, muajilman|kuva
миролюбив||ый šopusa, rauhan|tahtoni; ~ая политика rauhantahtoni politiikka
миролюбие šopu, rauhan|tahto
миропонимание muajilman|käsityš
миротворец rauhan|šolmija
миск||а kuara, mal'l'a, staučča; деревянная ~ для мяса lihakuara; положи каши в ~у и ешь pane huttuo mal'l'ah ta šyö; ягоды в ~e marjat ollah staučašša; ~ треснула, не наливай суп staučča on halkinaini, elä pane šuppie

миссионер missioneri
миссия 1. (*ответственная роль*) tehtävä; ответственная ~ vaštuunalani tehtävä **2.** (*постоянное дипломатическое представительство*) etuššuš|kunta
митинг mitinki, mielen|ošoituš
митрополит mitropolitta
миф starina; древнегреческие ~ы muinaiskreikkalaiset starinat
мифология 1. (*наука о мифах*) mifologija **2.** (*совокупность мифов*) mifologija
мифологическ||ий mifologini; ~ дух леса valtivo; ~ое существо, содействущее росту и хранению репы или картофеля äkräš
мишень puali; стрелять в ~ ampuo pualih
младенец kapalo|lapši, pikku|lapši, platenčča; грудной ~ rinta-lapši
младенчество lapšuš
младописьменный: ~ язык nuori kirja|kieli
младший (*более молодой*) nuorempi, (*самый младший*) nuorin; ~ брат nuorempi veikko; ~ из детей nuorin lapšista; ~ ребёнок kuopuš
млекопитающие imettäjät; хищные ~ petoimettäjät; травоядные ~ kašvinšyöjät imettäjät
Млечный: ~ путь Linnun|rata
мне miula
мнени||е arvelu, mieli|pito; по моему ~ю miun mieleštä; по его ~ю, это верно hänen arveluo myöten, še on oikein
мним||ый kekšitty, valeh=; ~ая болезнь kekšitty tauti; ~ое счастье valehoša; ~ая смерть valehkuoloma
мнительность luulovaisuš
мнительный luulovaini
многи||е monet, äijät; ~ из нас monet meistä; ~ми способами monella tavalla
много monituini, šakenah, äijä; ~-~ лет monta monituista vuotta; ~ народу во дворе rahvašta pihalla on šakenah; пусть говорят хоть как ~, но это пустые разговоры paiskah hoš kuin äijä, ka ne ollah tyhjät pakinat; довольно ~ äijättävä; очень ~ huttunah; ~ раз moničči
многоаспектный moni|puolini
многовеков||ой ilman|ikuni, iki|vanha; ~ая история человечества ihmiskunnan ikivanha istorija
многовластие moni|valtaisuš
многодетн||ый lapšikaš; расти в ~ой семье kašvua lapšikkahašša pereheššä
многоголовый moni|päini
многоголосый moni-iänini; ~ хор moni-iänini kuoro
многогранный 1. (*имеющий много граней*) moni|šärvini; ~ камень monišärvini kivi **2.** (*разносторонний*) moni|puolini; ~ талант monipuolini kyky
многозначн||ый 1. (*матем.*) moni|numeroini **2.** (*лингв.*) moni|merkitykšellini; ~ые слова monimerkitykšelliset šanat
многоканальный moni|kanavaini
многокрасочн||ый 1. (*полигр.*) moni|värini; ~ая печать monivärini paino **2.** (*многоцветный*) värikäš
многократн||ый 1. (*много раз повторяющийся*) moni|kertani; ~ые напоминания monikertaset muissutukšet; в ~ом размере monikertasešti; увеличить в ~ом размере monikertaistua **2.** (*лингв.*) moni|kertani, frekventatiivini; ~ глагол frekventatiivini verbi
многолети||е pitkä ikä; пожелать ~я toivottua pitkyä ikyä
многолетн||ий moni|vuotini; ~ труд monivuotini työ; ~ие травы monivuotiset heinät
многоликий moni|muotoni
многолюдный moni|lukuni; ~ город monilukuni kaupunki
многомандатный: ~ избирательный округ monen etuštajan vuali|piiri
многоместный moni|paikkani; ~ самолёт monipaikkani lentokoneh
многомиллионный moni|miljonaini; ~ народ monimiljonaini kanša; ~ город monimiljonaini kaupunki
многонациональн||ый moni|kanšallini; ~ое государство monikanšallini valtijo
многоножка обыкновенная (*зоол.*) kallivo|imarreh
многообещающ||ий äijän|lupuava; ~ая работа äijänlupuava ruato; ~ талант äijänlupuava kyky
многообразие moni|muotoisuš, moninaisuš
многообразный monenmoini, moni|muotoni; ~ мир monenmoini muajilma
многоопытный moni|taitoni; ~ человек monitaitoni ihmini
многоотраслев||ой moni|toimi=; ~ое хозяйство monitoimitalouš
многопланов||ый moni|šuuntani, moni|puolini; ~ое произведение monipuolini tevoš
многоразов||ый moni|kertani; ~ая виза monikertani viisumi; ~ое питание monikertani šyömini
многословный moni|šanani
многослойн||ый moni|kertani; ~ая фанера monikertani vaneri; ~ая изоляция monikertani erissyš
многосторонне moni|puolisešti
многосторонн||ий 1. (*матем.*) moni|puolini **2.** (*связанный с интересами нескольких сторон*) moni|välini; ~ее сотрудничество monivälini yhteisruato **3.** (*разносторонний*) moni|puolini; ~ человек monipuolini ihmini
многострадальный äijän käršijä
многострунный: ~ инструмент moni|kielini šoitin
многотиражн||ый šuuri|painokšellini; ~ая газета šuuripainokšellini lehti
многоточие pisteh|ryhmä
многотысячн||ый tuhat|lukuni; ~ая толпа tuhatlukuni joukko
многоуважаемый šuurešti kunnivoitettu; ~ человек šuurešti kunnivoitettu ihmini
многоугольный moni|kulmani, moni|nurkkani
многофункциональн||ый moni|käyttöni; ~ое оборудование monikäyttöset laittehet
многоцветн||ый 1. (*пёстрый*) moni|värini, kirjava; ~ые иллюстрации moniväriset kuvat; ~ая ткань kirjava kankaš **2.** (*бот.*) moni|kukkani
многочислен||ый 1. (*состоящий из большого числа*) šuuri, šuuri|lukuni; ~ая родня šuuri heimokunta **2.** (*имеющийся в большом количестве*) äijä, monet-monituiset; ~ые примеры monet-monituiset esimerkit
многоэтажный moni|kertani; ~ дом monikertani talo
многоязычие (*лингв.*) moni|kielišyš
многоязычный moni|kielini
множествен||ый moni|kertani, moni|lukuni; ~ые приказы monikertaset käšyt; ~ые следы monilukuset jälet ◊ множественное число monikko
множеств||о 1. (*огромное количество*) šuuri miärä; ~ народа šuuri miärä rahvašta **2.** (*матем.*) joukko; понятие ~а joukkokäsiteh; теория множеств joukko-oppi; эквивалентное ~ šamanarvoni joukko
множить 1. (*матем.*) kertua; ~ пять на два kertua viisi kahella **2.** (*увеличивать в числе*) lisätä; ~ ряды сторонников мира lisätä rauhanpuoluštajien rivijä
мобилизационн||ый liikkehellä|pano=; ~ые хлопоты liikkehelläpanohommat
мобилизация 1. (*призыв в армию*) armeijah|otto **2.** (*призыв кого-л. для выполнения каких-л. задач*) mobilisointa, värvyäntä; ~ населения для борьбы с лесными пожарами rahvahan mobilisointa meччäpalojen šammutukšeh

мобилизовать 1. (*в армию*) ottua armeijah **2.** (*на выполнение каких-л. задач*) mobilisoija, värvätä
мобильный šiirrettävä, liikkuva, mobiili=; ~ телефон mopikka
могар (*бот.*) unkarin|prossa
могил||а hauta, kalma, kalma|hauta; копать ~у kaivua hautua
могильный hauta=; ~ крест hautaristi
могильщик 1. (*тот, кто копает могилы*) hauvan|kaivaja, kalman|kaivaja **2.** (*зоол.*) muah|peittäjäini
могучи||й 1. (*очень сильный*) voimakaš, väkövä **2.** (*очень большой*) valtavan šuuri; ~ие деревья valtavan šuuret puut **3.** (*необычайный, исключительный*) erikoisen šuuri; ~ талант erikoisen šuuri nero
могущество 1. (*сила*) voima; ~ государства valtijon voima **2.** (*покоряющая сила*) vaikutuš; ~ красоты kaunehuon vaikutuš
мод||а muoti; быть в ~е olla muotissa; войти в ~у tulla muotih; не в ~е ei ole muotissa; выйти из ~ы jiähä pois muotista; одеваться по ~е šuoriutuo muotin mukah; журнал мод muotilehti
модель malli; ~ костюма puvun malli; новая ~ автомобиля uuši automalli
модерн nyky|aikani, moderni; архитектура ~а uuvvenaikani rakennuštaito; стиль ~ moderni tyyli; мебель в стиле ~ modernityyliset huonehtarpehet
модернизация modernisointa
модернизировать uuvventua, modernisoija
модернизм modernismi
модификация 1. (*видоизменение без затрагивания сущности*) muotoilu, muovailu **2.** (*разновидность*) variantti
модифицировать muuttua muotuo
модно muotikkahašti, muotin mukah; одеваться ~ šuoriutuo muotin mukah
модн||ый 1. (*новомодный*) muotikaš, muotini; ~ое пальто muotikaš paltto; ~ая женщина muotikaš naini **2.** (*пользующийся успехом*) muoti=; ~ писатель muotikirjuttaja; ~ журнал muotilehti
может быть toinah, voit olla; ~, правда voit olla totta; он, ~, уже пришёл hiän, voit olla, jo tuli; ~, придёшь? toinah tulet?
можжевелов||ый katajaini, kataja=, (*из ягод*) katajan|marja=; ~ куст katajapensaš; ~ обруч katajaini vanneh; ~ое масло katajanmarjavoi; ~ая водка katajanmarjaviina; ~ая поросль katajikko
можжевельник (*бот.*) kataja; ягоды ~а горькие katajan marjat ollah karkiet
можно 1. (*возможно*) šuau, voit; это ~ сделать tämän šuau luatie; ~ надеяться voit toivuo **2.** (*разрешается, позволительно*) šuau; ~ ли войти? šuauko tulla? свет ~ выключить? šuauko šammuttua valot? ~ открыть окно? šuauko avata ikkuna?
мозаика mosaiikki; ~ воспоминаний muistojen mosaiikki
мозг 1. (*центральная нервная система*) aivot, yjin; большой ~ šuuret aivot; спинной ~ šelkäyjin; воспаление головного ~а aivotulehuš **2.** (*кушанье из мозга животных*) aivot; жареные ~и paissetut aivot
мозжечок pikku|aivot
мозолист||ый käšnikäš; ~ые руки käšnikkähät kiät
мозолить: ◇ мозолить глаза olla šilmien ieššä, olla šilmätikkuna
мозол||ь kašvajaini, käšnä, patti; на руке бездельника ~ не вырастет laisan käteh ei kašvajaini kašva; руки в ~ях kiät ollah käšnissä; у лошади на копыте выросла ~ heposella jalašša kašvo patti
мой, моя, моё, мои 1. (*принадлежащий мне*) miun; ~ отец miun tuatto; моя дочь miun tytär; мои книги miun kirjat **2.** (*обозначение самого себя*): он читает больше моего hiän lukou enämpi milma; он знает лучше моего hiän tietäy paremmin kuin mie **3.** (*домашние*): мои omat
мойка 1. (*мытьё, стирка*) pešu **2.** (*оборудование для мытья, стирки*) pešu|koneh; ~ для шерсти villanpešukoneh
мокн||уть 1. (*становиться мокрым*) kaštuo; ~ под дождём kaštuo vihmašša **2.** (*отмокать*) likuo, livota; бельё ~ет в мыльной воде vuattiet livotah muilaveješšä; грибы ~ут в воде šienet livotah veješšä
мокриц||а vesi|heinä, vesi|rikka; полоть ~у kytkie vesiheinyä
мокро́та jälä, lökä; при кашле выделяется ~ rykieššä lähtöy jälä
мокр||ый märkä, vesini, vetövä, (*о снеге, о состоянии дороги*) takkela; ~ая одежда märät vuattiet; ~ая погода märkä šiä; ~ые покосы vetövät nurmet
молва huhu, höly; о девушке шла плохая ~ tytöštä oli pahua huhuo; дурная ~ paha huhu
молдаван||ин, ~ка moldavijalaini
Молдавия Moldavija
молдавск||ий moldavijalaini, Moldavijan; ~ язык moldavijan kieli; ~ая литература moldavijalaini kirjallisuš
молитв||а malittu, rukoilu; читать ~у lukie malittuo
молить molie, rukoilla
молиться moliutuo, rukoilla; зовите людей ~ и слушать слово Божье kuččukkua ihmisie moliutumah ta kuuntelomah Jumalan šanua; ~ Богу rukoilla Jumalua
молниеносно šalaman vauhilla, šalamana
молниеносн||ый šalaman|vauhtini; ~ая победа šalamanvauhtini voitto
молния 1. (*разряд электричества в воздухе*) tulen|isku, ukkosen|isku, ukon|taltta; ~ сверкает tulta iskö**y** **2.** (*застёжка*) veto|ket't'u, laisan|nappi
молоденьк||ий nuorukkaini; ~ая девушка nuorukkaini tyttö
молоде||ть nuoreta, nuoristuo, nuortuo; в хорошей одежде человек ~ет hyvissä vuatteissa ihmini nuortuu; человек стареет, а привычки ~ют mieš vanhenou, ka tavat nuoretah
молодец 1. (*выражение похвалы*) moločča; она у нас ~! hiän on meilä moločča! **2.** (*молодой человек крепкого сложения*) urho, nuori|mieš; чернобровый ~ muštakulmani nuorimieš
молодёжн||ый nuoriso=, nuorison; ~ая газета nuorisolehti; ~ вечер nuorison illačču
молодёжь nuoriso; демократическая ~ мира muajilman demokrattini nuoriso
молоди||ть nuorentua, nuoristua; белый костюм её ~т valkie puku häntä nuorentau
молоди||ться luatiutuo nuorekši, nuorentua iččieh; она не хочет стареть, ~тся hiän ei haluo vanheta, nuorentau iččieh
молодняк 1. (*о животных*) nuori karja, (*одного помёта*) pahnoveh **2.** (*о лесе*) nuori meččä
молодожёны nuoret, nuori pari
молодой nuori, nuori-ikäni; ~ человек nuori mieš; довольно ~ nuorenpuolini
молодост||ь nuoruš, nuoruš|aika; времена ~и nuoruon ajat; вторая ~ toini nuoruš
молозиво juušto|maito, pihka|maito
молок||и kalan|maijot, maikko; ~ налима matikan maijot; щука с ~ами maitohauki
молок||о 1. (*пищевой продукт*) maito; снятое ~ kuorienalani maito; цельное ~ kuorienkerallini maito, täyšimaito; капля ~а maitotilkka; ~, скопившееся во время поста pyhämaito; жидкая каша на ~е maitolinta; замешанная на ~е лепёшка maitorieška; сухое ~ maitojauho **2.** (*сок некоторых растений*) maito; белое ~ одуванчика voikukan valkie maito
молокоотсос maito|pumppu
молот pal'l'a; ~ больше молотка pal'l'a on šuurempi vasarua; ковать ~ом pal'l'ata
молотилка puima|koneh

молотильщик riihi|mieš
молоти||ть puija; жито ~ли в риге vil'l'at puitih riiheššä
молот||ок pal'l'ani, vasara; он ~ка в руках не держал hiän pal'l'aista kiäššä ei ole pitän; забей гвоздь ~ком lyö nuakla vasaralla; бить ~ком vasaroija
моло||ть (*перемалывать*) jauhota, jauhottua, šuurtua, myllätä; ~ кофе jauhottua kahvie; крупу ~ли на ручных жерновах šuurimua šuurrettih käsikivellä
молотьба 1. (*от* молоть) puinta **2.** (*время молотьбы*) puinta-aika
молочник 1. (*посуда*) maito|aštie **2.** (*продавец*) maijon|myöjä
молочн||ый maitohini, maitosa, maito=; я не ем ~ого, мне не подходит mie en šyö maitohista, miula ei paššua; ~ суп maitokeitto ◇ молочный зуб maitohammaš; молочный брат rintaveikko; молочная сестра rintačikko; молочного цвета maijonvärini
молча vaiti, iänettä; плакать ~ itkie iänettä; работать ~ ruatua vaiti
молчаливый hil'l'ani, vaikkani, vähä|pakinaini; ~ человек vähäpakinaini ihmini
молчание vaiti|olo, iänettä|olo; хранить ~ olla vaiti; ~ – знак согласия vaitiolo on hyväkšymisen merkki
молч||ать olla vaiti, vaikaštuo; ~и! ole vaiti! vaikaššu! šuu kiini! он ~ит уже второй месяц hiän on vaiti jo toista kuukautta; ~ком iänettä
моль (*зоол.*) koi; ~ мебельная kotikoi; ~ платяная vuatekoi
момент 1. (*миг, мгновение*) hetki, momentti; удобный ~ šopiva hetki; в нужный ~ tarvittavalla hetkellä **2.** (*обстоятельство*) momentti, šeikka; важный ~ в выполнении задания tärkie momentti tehtävän luatimisešša; положительные ~ы myönteiset šeikat **3.** (*физ.*) momentti; ~ силы voiman momentti; ~ сопротивления vaššuššušmomentti ◇ в данный момент tällä hetkellä; текущий момент nykyhetki
моментально hetkeššä, äkkie, šilmän|räpähykšeššä
монарх monarhi
монархист monarhisti
монархия monarhija
монастырь manasteri; уйти в ~ männä manasterih
монах manahha; постричься в ~и ruveta manahhakši
монгол, ~ка mongoli, mongolilaini
Монголия Mongolija
монгольск||ий mongolilaini, mongolin, Mongolijan; ~ие языки mongolilaiset kielet; ~ язык mongolin kieli
монета kopeikka, raha; золотая ~ kultaraha; разменная ~ vaihtoraha ◇ платить той же монетой makšua šamalla mitalla; принимать за чистую монету uškuo täyveštä
монитор monitori
монограмма monogramma
монография monografija
монолог monologi, yksin|pakina
монополизация monopolisointa; ~ финансового капитала rahavarojen monopolisointa
монополизировать monopolisoija; ~ внешнюю торговлю monopolisoija ulkomuankauppa
монополист monopolisti
монополия 1. (*исключительное право*) yhen|valta, monopolija; государственная хлебная ~ valtijon vil'l'amonopolija; ~ внешней торговли ulkomuankaupan yhenvalta **2.** (*крупное объединение*) monopolija
монопольно monopolisešti; владеть ~ omistua monopolisešti
монопольн||ый monopoli=; ~ое право monopolioikeuš
монпансье hetelmä|karamelli; дети любят ~ lapšet šuvaijah hetelmäkaramellie
монтаж 1. (*сборка и установка*) ašennuš; ~ оборудования laittehien ašennuš **2.** (*искусство*) šovituš, (*кино*) leikkauš; ~ фильма kinon leikkauš **3.** (*тематический подбор текстов, музыки*) šovitelma; литературный ~ kirjallisuššovitelma
монтёр 1. (*монтажник*) ašentaja **2.** (*электромонтёр*) šähkö|mieš
монумент muisto|pačaš; ~ Победы Voiton muistopačaš
мораль 1. (*совокупность принципов и норм поведения*) morali; ~ общества yhteiskunnan morali **2.** (*нравственный вывод*) oppi; ~ басни opaštavaisen starinan oppi
моральн||ый moralini; ~ое право moralini oikeuš; ~ые качества moraliset puolet; ~ое состояние moralini kunto
мораторий 1. (*экон.*) makšun|lykkäyš; наложить ~ jatkua makšuaikua **2.** (*полит.*) jiävyttämini; объявить ~ на ядерное оружие jiävyttyä atomiašeijen käyttö
моргать 1. lipettyä, räpyttyä, rävähyttyä; ~ глазами lipettyä šilmie **2.** (*кому*) iskie šilmyä **3.** (*мерцать*) pilkettyä, vilkkua, vilkuttua
моргну||ть 1. lipahuttua, rävähtyä **2.** (*кому*) iskie šilmyä **3.** (*об огне*) vilkahtua; вдали ~л огонёк loittona vilkahti tuli
морда käršä, turpa
мордвин, ~ка mordvalaini
мордовский mordvan, mordvalaini; ~ язык mordvan kieli
мор||е meri; за ~ем meren takana; ~ем meričči
мореплавание meren|kulku; отправиться в ~ lähtie merenkulkuh
мореходн||ый meren|kulku=; ~ое училище merenkulkuopisto
морж (*зоол.*) muršu
морить 1. (*изводить*) muokata **2.** (*уничтожать*) hävittyä, kuolettua; ~ (*вымораживать*) тараканов kylmettyä russakoita
морковь (*бот.*) porkkana
мороженое jiätelö; дети любят ~ lapšet šuvaijah jiätelyö
мороз pakkani; десять градусов ~a kymmenen aštetta pakkaista; весь месяц стояли сильные ~ы koko kuun oltih kovat pakkaset; ночной ~ halla
морозить kylmettyä, pakkaistua
морозн||ый pakkani, pakkais=; ~ая погода pakkani šiä; ~ая зима pakkani talvi
мороси||ть čihertyä, čihmertyä, čipertyä, čipettyä; весь день ~т дождь koko päivän vihmua čipertäy
морошка (*бот.*) hillo
морс moršši, marja|vesi; клюквенный ~ karpalomoršši; брусничный ~ puolukkamoršši
морск||ой meri=, meren=; ~ берег meriranta; ~ флот merilaivašto; ~ая рыба merikala ◇ морская болезнь meritauti
морфологический morfologini, muoto-opillini; ~ строй карельского языка karjalan kielen morfologini rakenneh
морфология morfologija, muoto-oppi; ~ животных eläimien morfologija; ~ языка kielen muoto-oppi
морщин||а ruppi, kruppi; глубокие ~ы šyvät rupit
морщинистый rupikaš, rupisko, ruppi=; ~ лоб ruppiočča
морщить kiprissellä, mučertua, rupittua; ~ нос kiprissellä nenyä; ~ брови rupittua kulmakarvoja; ~ губы rupittua huulie
моряк meri|mieš
мост šilta; на ~у šillalla
мостк||и kapula|šillat, porraš|šillat, telat, tela|šillat; через болото трудно перейти без ~ов teloitta šuon poikki on vaikie piäššä
мотать (*накручивать*) huahluo, kerie, vyyhtie; ~ нитки в клубки kerie lankoja kerih ◇ мотать себе на ус panna muistoh
мотив[1] (*повод, основание*) šyy, perušta; объяснить ~ы своего поступка šelittyä oman tevon šyyt
мотив[2] 1. (*составная часть темы*) aihe, motiivi; основной ~ произведения tevokšen piäaihe **2.** (*музык.*) šävel, nuotti
мотивировать peruššella, motivoija

моток vyyhti; купить два мотка шерстяных ниток oštua kakši vyyhtie villalankua
мотор mouttori; привести ~ в движение panna mouttori käymäh
моторн||ый mouttori=; ~ая лодка mouttoriveneh
мотоцикл mouttori|pyörä; путешествовать на ~е matkuššella mouttoripyörällä
мотыга kuokka
мотыжить kuokkie; ~ поле kuokkie peltuo
мотылёк (*зоол.*) liipukkaini; ночной ~ yöliipukkaini
мотыль (*зоол.*) šiäkši|toukka
мох 1. (*бот.*) šammal, (*ягель*) jäkälä, (*растущий на топком болоте*) lemi, (*сфагнум*) šuo|šammal; зелёные мхи vihantašammalet; сфагновые (*белые*) мхи sfagnumšammalet **2.** (*анат.*): печёночные мхи makša|šammalet
мохнат||ый karvani, karvakaš; ~ая гусеница karvamatoni
моховик (*бот.*) kelta|šieni; ~ жёлто-бурый keltašieni; ~ зелёный šammalšieni
моча kusi
мочалка pešu|vihko
мочить 1. (*делать мокрым*) kaššella, kaštua; ~ волосы kaštua tukkie **2.** (*вымачивать*) livottua, panna likoh; ~ семена livottua šiemenie
мочка korva|lehvä
мочь 1. (*быть в состоянии*) jakšua, šuattua, taitua, voija; я могу помочь mie voin auttua; он может прийти к нам hiän voi tulla meilä **2.** (*иметь разрешение*) šuaha, voija; можно ли уйти? šuauko lähtie?
мошенник mošenniekka
мошка polttajaini, mäkärä
мошкар||а mäkärä, räkkä; перед дождём летает много ~ы vihman iellä lentelöy äijä mäkäryä
мощность voima, pakšuvuš; ~ голоса iänen voima; ~ льда jiän pakšuvuš; ~ двигателя konehen väkövyš; ~ завода tehtahan tehokkuš
мощный voimakaš, väkövä, šuuri; ~ удар voimakaš isku; ~ человек voimakaš ihmini; ~ порыв ветра šuuri tuulen puuška
мощь voima, väki; во всю ~ täyttä voimua
мрак pimeyš
мрамор marmora
мрачный julma, jurrisko
мститель koštaja, korvuaja
мстительный koštaja, korvuaja
мстить koštua, korvata
мудрость viisahuš; народная ~ rahvahan viisahuš
мудр||ый viekaš, viisaš; ~ые речи viekkahat pakinat
муж mieš, ukko, ukko|puoli; ~ сестры lanko
мужать mieštyö
мужественно rohkiešti, miehekkähäšti; ~ переносить страдания miehekkähäšti keštyä vaivoja
мужественность miehekkyš; ~ солдата šotilahan miehekkyš
мужественн||ый urhakka, rohkie, miehekäš; ~ые люди urhakat ihmiset; ~ человек urhakka ihmini; ~ое решение rohkie piätöš; ~ поступок miehekäš ruato
мужество urhakkuš, miehekkyš, rohkevuš
мужск||ой miehen=, miehini; ~ая работа miehen ruato
мужчина mieš, mušikka
музей musejo; исторический ~ istorijallini musejo; краеведческий ~ kotišeutumusejo; дом-~ kotimusejo; ~ искусств taitomusejo
музыка musiikki; классическая ~ klassini musiikki; народная ~ rahvahallini musiikki; современная ~ nykyaikani musiikki
музыкально musikalisešti; ~ одарённый ребёнок musikalisešti lahjakaš lapši
музыкальн||ый 1. musiikki=; ~ая школа musiikkikoulu; ~ инструмент šoitin **2.** (*благозвучный*) musikalini, šoinnullini; ~ые стихи musikaliset runot
музыкант šoittaja, musikantti
му́ка kitu, muokka, vaiva; избавиться от мук piäššä vaivoista
мук||á jauho, jauhot; ржаная ~ ruisjauho; похлёбка из ~и jauhorokka
мультфильм piirroš|filmi
муниципалитет: городской ~ kaupunkin|hallituš; сельский ~ kylänhallituš; здание ~а kaupunkintalo
муравей muurahaini
муравейник muurahais|keko; около старой ели я увидел большой ~ vanhan kuušen juurilla nävin šuuren muurahaiskevon
мурлыка||ть kurkettua; кошка ~ет kišša kurkettau
мускул lihaš; шейные ~ы kaklalihakšet
мускулатура lihakšet
мусор roška, ruhka; подмести ~ pyhkie ruhkat
мусорить čihertyä, murrota, ruhkouttua; не мусори! elä murtuo!
мусорный ruhka=; ~ угол ruhkačuppu
мутить mutauttua; не мути воду! elä mutauta vettä!
мутн||ый mutani, muvakaš, šamakko; ~ая вода muvakaš vesi
мутовк||а härkin; мешать ~ой härkitä
муха (*зоол.*) kärpäni; ~ комнатная pirttikärpäni; ~ синяя мясная lihakärpäni; ~ серая падальная ruatokärpäni; ~ навозная tunkivokärpäni, šittakärpäni
мухобойка läppä
мухомор (*бот.*) kärväis|šieni; ~ красный ruškiekärväisšieni; ~ серо-розовый rušappakärväisšieni; ~ пантерный pantterikärväisšieni
мучени||е kiuša, muokka, piina; испытывать ~я käršie piinua
мучительн||ый muokallini, tuškallini; ~ая боль muokallini kipu; ~ые раздумья tuškalliset ajattelut
мучить kiušata, muokata, vaivata; нельзя ~ животных ei šua muokata eläimie
мучи||ться 1. (*испытывать страдания*) kituo, muokkautuo, tuškautuo, vaivautuo; больной он, ~тся уже много лет kipie hiän on, muokkautuu jo monta vuotta **2.** (*беспокоиться*) vaivautuo; ~ мыслью vaivautuo ajatukšella
мучн||ой jauho=; ~ мешок jauhošäkki; ~ая каша jauhohuttu
мушк||а jyvä; взять на ~у ottua jyvällä
мчаться nel'l'istyä, piirrättyä, pinttyä; ~ задрав голову aštuo piirrättyä piä ylähänä; ~ во весь опор pinttyä täyttä voimua
мшист||ый jäkälikäš, šammalini; ~ое болото šammalini šuo
мщение košto, koštamini, korvuanta
мы myö; ~ пришли рано myö tulima aivoin; нас зовут домой meitä kučutah kotih; у нас много работы meilä on äijä työtä; пойдёмте с нами läkkä meijän kera; он взял у нас книгу hiän otti meiltä kirjan ◊ между нами meijän kešen
мылить muilata; ~ руки muilata käsie
мылиться muilautuo, vuahtie
мыл||о muila; кусок ~а muilapala; хозяйственное ~ pešumuila; туалетное ~ hajumuila, ihomuila
мыльниц||а muila-aštie; взять мыло из ~ы ottua muila muila-aštiešta
мыльн||ый muila=, muilani; ~ая пена muilavuahti; ~ая вода muilavesi
мыльнянка (*бот.*) muila|juuri; ~ лекарственная liäkemuilajuuri
мыс niemi; дом стоит на ~у talo šeisou niemellä; кончик ~а niemennenä
мысленно ajatukšissa, mieleššä
мыслител||ь ajattelija; великие ~и šuuret ajattelijat
мыслительн||ый ajattelu=; ~ые способности ajattelukyvyt
мысли||ть 1. (*рассуждать*) ajatella, smiettie; ~ логически

ajatella loogisešti **2.** (*о ком, о чём*) ajatella, kuvitella; ~ о любви ajatella rakkahuošta; ~ о будущем kuvitella tulevaisutta **3.** (*предполагать*) ajatella; он ~т поменять квартиру hiän ajattelou muuttua kortterin

мысл||ь 1. (*результат мышления*) ajatuš; интересная ~ mukava ajatuš; мрачные ~и šynkät ajatukšet **2.** (*познание в какой-л. области*) tieto; техническая ~ teknillini tieto **3.** (*убеждения, взгляды*) mieli, mieli|pito ◊ образ мыслей ajatuštapa; иметь в мыслях ajatella; не допускать даже мысли ei ni ajatella

мыть peššä, pešettyä; ~ пол peššä latetta; ~ руки peššä käsie ◊ мыть золото huuhtuo kultua; рука руку моет käsi kättä pešöy

мытьё pešu, pešömini; ~ посуды ašteijen pešömini ◊ не мытьём, так катаньем tavalla tai toisella

мыться pešeytyö; ~ в бане pešeytyö kylyššä; ~ холодной водой pešeytyö vilulla vejellä

мычание mölinä; ~ коровы lehmän mölinä

мыч||ать ammuo, myrätä, rönkyö; коровы ~ат lehmät ammutah; бык ~ит härkä myräjäy

мышеловка hiiri|lauta

мышин||ый hiiren=, hiiren, (*цвета мыши*) hiiren|karvani; ~ая норка hiirenpešä; ~ хвост hiiren häntä

мышиный горошек (*бот.*) hiiren|herneh

мышк||а: нести под ~ой kantua kainalošša; взять под ~у ottua kainaloh

мышление ajattelu|tapa, ajattelu

мышовка лесная (*зоол.*) koivu|hiiri

мышонок hiiren|poika

мышц||а lihaš; ~ы lihakšet

мышь (*зоол.*) hiiri; ~ домовая kotihiiri; ~ лесная meččähiiri; ~ полевая peltohiiri, летучая ~ nahkačiukko, yökkö, lepakko

мэр kaupunkin johtaja

мягк||ий pehmie, (*о климате*) lauha, (*податливый*) ritvakka; ~ хлеб pehmie leipä; ~ая подушка pehmie pieluš; ~ая зима lauha talvi; ~ ветер lauha tuuli ◊ мягкий знак pehmennyšmerkki; мягкий человек lupšakka

мягко 1. (*в знач. сказ. безл.*) on pehmie; на диване ~ спать šohvalla on pehmie muata **2.** (*нареч.*) lieväšti, helläšti ~ сделать замечание lieväšti huomata ◊ мягко выражаясь lieväšti šanoen

мягкосердечный hellä|luontoni, pehmie|šiämini; ~ человек pehmiešiämini ihmini

мягкотелка (*зоол.*) pehmie|kuori|pörö

мягкотелый heikko|luontoni; ~ руководитель heikkoluontoni johtaja

мякин||а ruumenet; овсяную ~у выпаривают для скотины kakran ruumenet hauvotah šiivatalla

мялк||а lipšu, loukku; раньше молотили ~ами ennein loukutettih loukkuloilla

мясной liha=; ~ бульон lihaliemi

мяс||о liha; кусок ~а lihapala

мясокомбинат liha|kombinatti; работать на ~е ruatua lihakombinatilla

мясо-молочн||ый liha- ta maito=; ~ые продукты liha- ta maitotuottehet

мясоперерабатывающий liha|tuoteh=

мясопродукты liha|tuottehet

мясопромышленный liha|tuotanto=; ~ комплекс lihatuotantoyhteyš

мясорубка liha|melličča, liha|mylly; электрическая ~ šähkölihamelličča

мята (*бот.*) kala|heinä, minttu; ~ перечная pippuriminttu; ~ полевая rantaminttu; ~ кошачья muahumala

мятеж vaštah|noušu, kapina

мятежник vaštah|nousija, kapinoiččija; обуздать ~ов alistua vaštahnousijie

мятежн||ый kapinallini, kapina=; ~ые войска kapinalliset joukot; ~ дух kapinallini henki

мятлик (*бот.*) nurmikki; ~ луговой niittynurmikki; ~ болотный rantanurmikki; ~ однолетний kylänurmikki

мят||ый 1. (*измятый*) murjottu; ~ая одежда murjotut vuattiet **2.** (*примятый*) polettu; ~ая трава polettu heinikkö **3.** (*раздавленный*) šurvottu; ~ые ягоды šurvotut marjat

мять 1. (*сминать*) murjuo; ~ одежду murjuo vuatteita; ~ бумагу murjuo paperie **2.** (*глину, тесто*) šotkie, (*ягоды*) šurvuo, (*лён*) loukuttua **3.** (*приминать*) poletella; ~ траву poletella heinikkyö

мяться 1. (*сминаться*) murčistuo; эта ткань мнётся tämä kankaš murčistuu **2.** (*о глине, тесте*) šotkeutuo, (*о ягодах*) ličottuo

мяуканье mankumini, n'aukumini

мяука||ть mankuo, n'aukuo; кошка ~ет kišša n'aukuu

мяч pallo; волейбольный ~ lentopallo; футбольный ~ jalkapallo; резиновый ~ kumipallo; ~ для игры в лапту osriika

Н

на **1.** (*указывает на место, где что-л. находится, происходит*): сидеть на печи istuo kiukualla; лежать на земле venyö mualla; на двери замок ovi on lukušša; на шее платок kaklašša on paikka; стоять на балконе šeisuo parvekkehella; жить на севере elyä pohjosešša; получить травму на работе šattautuo ruavošša; увидеться на конференции näkeytyö konferenššissa **2.** (*указывает на предмет, место, явление, лицо, на которое направлено действие*): положить на стол panna stolalla; залезть на дерево nouššа puuh; залезть на крышу nouššа katolla; сесть на лавку istuutuo laučalla; упасть на землю kirvota muah; упасть на пол lanketa lattiella; надеть что-л. на ноги panna mitänih jalkah; надеть что-л. на себя panna mitänih piällä; двигаться на свет liikkuo valuo kohti; сослаться на усталость valittua vaivuntua; учиться на ошибках muistua entisie erehykšie **3.** (*указывает на место, сферу проявления какого-л. свойства, состояния, чувства*): всегда с улыбкой на лице aina muhien; тяжесть на душе mieltä painau; взять грех на душу ottua riähkä iččeheš; лёгкий на ногу kepiejalkani; тугой на ухо vähäkuuloni; злой на язык ilkiekielini; меняться на глазах muuttuo šilmänräpähykšellä **4.** (*указывает на состояние, положение, в котором кто-л., что-л. находится или в которое кто-л., что-л. переходит*): состоять на иждивении у кого-л. olla kenennih hoijettavana; выйти на пенсию šiirtyö eläkkehellä; перевести с русского языка на карельский kiäntyä venäjäštä karjalakši; приехать в ночь с пятого на шестое tulla kuuvvetta päivyä vaššen yöllä **5.** (*указывает на состояние, в котором находится кто-л., что-л., когда на него направлено действие*): убить птицу на лету ampuo lintu lennošta; прыгнуть в поезд на ходу hypätä kulkijah junah **6.** (*указывает на свойство, качество, признак, для установления которого производится действие*): разведка на торф turpehen ečintä; проверка крови на холеру veren tarkissuš halieran tartuntah; экзамен на зрелость lopputentti **7.** (*указывает на целевое назначение предмета, действия*): отрез на платье mekkokankaš; билет на поезд junalippu; отдать ребёнка на воспитание antua lapši hoijettavakši; наряд на работу ruatomiäräyš **8.** (*указывает на средство, способ, характер*): разбить чашку на мелкие осколки šärkie kuppi pieniksi palasiksi; застегнуть пиджак на все пуговицы napittua takki kaikkih nappiloih; сыграть мелодию на слух šoittua šävelmä korvakuulolta; идти на цыпочках aštuo varpahaisillah **9.** (*указывает на форму существования*): хлеб на десять коров liävä kymmenellä lehmällä; ужин на пять персон illallini viijellä henkellä; шапка на меху karvalakki; тесто на дрожжах hiivataikina; жить на лекарствах elyä liäkkeillä **10.** (*указывает на количество, меру*): бег на сто метров šuan metrin juokšu; стадо увеличилось на десять голов karja lisäyty kymmenellä elukalla; день увеличился на два часа päivä piteni kahella tunnilla **11.** (*указывает на кого-л., наделенного какими-л. правами, обязанностями, ответственностью*): все заботы по дому легли на мать kaikki kotiruavot jiätih muamon huolekši; организация мероприятий на тебе pitojen järješтämini on šiun vaštuulla **12.** (*указывает на время, период осуществления какого-л. действия, события*): назначить экзамен на десятое января miärätä tentti pakkaiskuun kymmenennekši päiväkši; совещание пройдет на следующей неделе neuvottelu tulou tulijalla netälillä

набавить, набавлять noštua; ~ цену на товар noštua tavaran hintua; ~ плату за съёмную квартиру noštua fatieran vuokrua

набавка **1.** (*от* набавить) nošto **2.** (*то, что набавлено*) hinnan|korko

набалдашник purčča; ~ посоха šauvan purčča

набат hälytyš, hätä|kellon šoitto ◇ бить в набат šoittua hätäkelloja

набатный hälytyš=, hätä=; ~ призыв hälytyškučču; ~ колокол hätäkello

набег hyökkäyš; разбойничий ~ rosvojen ryöstöhyökkäyš

набега́||ть (*нападать*) hyökätä; шведы часто ~ли на карелов ruočilaiset hyökättih karjalaisie moničči

набедова||ть (*напроказничать*) villitä; дети ~ли – стекло разбили lapšet villittih ta rikottih ikkuna

набедренн||ый lanneh=; ~ая повязка lannehšije; танцевать в ~ой повязке tanššie lannehšitieššä

набежа||ть, набега́ть **1.** (*наткнуться с разбега, разгона на кого-л., что-л.*): ~ на полицейского juošša päin poliisimieheh **2.** (*быстро надвинувшись, покрыть, закрыть собой*): туча ~ла на солнце pilvi peitti päivän; после ветра ~ли волны tuulen jälkeh lainehet viertih **3.** (*внезапно начаться, появиться, налететь; о ветре, непогоде*): ~л вихрь nousi tuulenpuuška

набекрень kallellah; надеть шапку ~ panna lakki piäh kallellah

набело puhtahakši; переписать ~ kirjuttua puhtahakši

набережная ranta|katu, ranta|piha; ~ Онежского озера Iänisjärven rantakatu

набивка **1.** (*от* набить) täyttämini, täyttö; ~ папирос papirossien täyttämini **2.** (*насаждение ударом*): ~ обручей vannehtimini **3.** (*отпечатка узора на ткани, крашение*) painamini, paino|värjäyš; ~ тканей kankahien painovärjäyš **4.** (*конопатка*) tilkki **5.** (*наполнитель*) täyteh; волосяная ~ jouhitäyteh

набивн||ой **1.** (*наполненный чем-л.*) täytetty; ~ая игрушка täytetty kukkani **2.** (*ткань с узором*) painettu, paino=; ~ая ткань painokankaš; ~ ситец painosiičča

набивочн||ый täyteh=; ~ая машина täytehkoneh

набить, набивать **1.** (*наполнить*) ahata, ahtua, täyttyä; ~ трубку täyttyä piippu; ригу нужно было ~ снопами riiheh piti ahtua lyyhtehet **2.** (*насадить ударом*) lyyvvä; ~ обручи на ушат panna korvo vantehih, vannehtie korvo **3.** (*отпечатать узор на ткани, покрасить*) painua kuvallisekši; ~ ситец painua siičča kuvallisekši **4.** (*вбить, забить*) lyyvvä, iskie; ~ гвоздей в стену lyyvvä nuakloja šeinäh ◇ набить карман rikaštuo, tulla pohatakši; набить оскомину kylläšsyttyä,

ikävyššyttyä; набить руку на чём-л. opaštuo taitavakši; набить цену korottua hinta; набить себе цену kehuo iččie

наби||ться, набиваться ahtautuo, pakkautuo; гостей ~лась полная изба pirtti täyši vierašta ahtautu; людей ~лась полная комната ihmisie pakkautu koko huoneh

наблюдатель 1. (*тот, кто наблюдает*) šilmällä|pitäjä, tarkkualija **2.** (*профессия*) kommentattori; политический ~ poliittini kommentattori

наблюдательность huomijo|kyky

наблюдательный 1. (*внимательный*) huomijo|kykyni, tarkka|šilmäni; ~ ребёнок tarkkašilmäni lapši; ~ взгляд terävä šilmä **2.** (*служащий для наблюдения*) tähyššyš=, tarkkualu=; ~ пункт tähyššyšpaikka

наблюдательский tarkkualijan, (*военн.*) tähyššyš=; ~ пункт tähyššyšpisteh

наблюдать 1. (*присматривать, следить*) tarkkual'l'a, (*военн.*) tähyštyä; ~ за детьми tarkkual'l'a lapšie; ~ солнечное затмение tarkkual'l'a päivänpimennyštä **2.** (*видеть, замечать*) nähä **3.** (*контролировать*) pityä šilmällä, valvuo; ~ за порядком valvuo järješšyštä

наблюда||ться olla näkyvissä; ~ется рост рождаемости on näkyvissä šyntyön noušu

наблюдение šilmällä|pito, valvonta, (*военн.*) tähyštämini, tähyššyš

набожность jumalaisuš

набожн||ый jumalahini, jumalakaš; ~ человек jumalahini ihmini; ~ое смирение jumalaisuš; быть в ~ом настроении olla jumalahisena

набой||ка 1. (*узорчатая ткань*) paino|kankaš, (*узор*) kuvijointa **2.** (*в обуви*) kanta|lappu; железные ~ки rautaset kantalaput

набойн||ый: ~ая машина paino|koneh

набок kallellah, laijallah; крыша дома сдвинулась ~ talon katto on šiirtyn kallellah; обувь стоптана ~ jalačit ollah linčallah

наболевший (*давно назревший*): ~ вопрос kipie kyšymyš

наболе||ть tuntuo kipieltä; рука ~ла käsi tuntuu kipieltä; на душе ~ло šyväintä kivistäy

набор 1. (*от* набрать) otto, ottamini, otanta; ~ в школу kouluhotto; ~ в армию šotaväjenotto **2.** (*совокупность предметов*) šarja; ~ посуды aštiešarja; шоколадный ~ šokolatilouta **3.** (*в типографском деле*) latelma; собрать ~ kovota latelma

наборн||ый (*в типографском деле*) latomo=; ~ цех latomo; ~ая машина latomokoneh

набортн||ый 1. (*находящийся на борту судна, самолёта*) kanši=; ~ые сооружения kanširakentehet **2.** (*пришитые, прикреплённые к борту пальто, пиджака и т.д.*) rinta=; ~ые пуговицы rintanapit

наборщик (*в типографском деле*) latoja

набрать, набирать 1. (*брать, наливать, собирать*) ottua, kerätä, poimie; ~ грибов kerätä šientä; ~ ягод poimie marjua; ~ заказов ottua tilaukšie; ~ в канистру воды ottua vettä tonkkah; ~ воды в сапоги vesi mäni šuappahih **2.** (*постепенно увеличивая, достичь определённую степень чего-л.*) lisätä, virkistyä, šuaha; ~ скорость lisätä vauhtie; ~ пять очков šuaha viisi pistehtä **3.** (*нанять, принять, навербовать*) värvätä, ottua; ~ работников värvätä ruatajie; ~ студентов на факультет ottua opaštujie tietokuntah **4.** (*в типографском деле*) latuo; ~ статью latuo kirjutuš **5.** (*составить из кусочков какого-л. материала, из цифр, знаков*) ašettua, ommella, poimie; ~ лоскутное одеяло ommella tilkkutäkki; ~ плитку ašettua tiililevyt; ~ узор (*в ткачестве*) poimie kuva **6.** (*составить из цифр, знаков сигнал*) ašettua, latuo; ~ номер телефона valita telefoninumero

набра||ться, набираться 1. (*собраться, скопиться*) pakkautuo, valuo, karttuo, keräytyö; ~лось дыма karttu šavuo; в магазин ~лось народа ihmisie pakkautu täyši kauppa; в яму ~лось воды kuoppah valu vettä **2.** (*достичь какого-л. количества, оказаться в каком-л. числе*) keräytyö, löytyö; желающих ~лось много tahtojie löyty äijän ◇ набраться грубости tulla karhakakši; набраться сил voimistuo; набраться смелости сказать roheta šanuo; набраться ума-разума viisaštuo

набре||сти, набредать 1. (*случайно встретить кого-л., найти что-л.*): ~ на знакомого šattuo näkömäh tuttavua; ~ на след šattuo piäšömäh jälkilöillä **2.** (*бредя, собраться в одном месте*) keräytyö; ~ло много людей keräyty äijän ihmisie

наброса||ть, набрасывать 1. (*накидать*) visata, luuvva; мальчики ~ли камней в озеро pojat visattih kivijä järveh **2.** (*сделать зарисовку, набросок*) luatie luonnoš, (*написать*) kirjuttua; ~ конспект лекции lyhyöšti kirjuttua luvento; ~ план дома luatie talon luonnonpiiruššuš

набросить, набрасывать (*быстро надеть*) huivata; ~ платок на плечи huivata paikka harteilla

наброси||ться, набрасываться (*накинуться*) hyökätä, tulla piällä; чайка ~лась на рыбу lokka hyökkäsi kalah; рассерженная кошка ~тся šiäntynyt kišša tulou piällä

набросок luonnoš; ~ речи pakinan luonnoš; карандашный ~ kynäluonnoš

набрюшник vačan|lämmitin, vačča|vyö

набрюшный vačča=, vačan=; ~ бандаж vaččavyö

набух||нуть, набухать 1. (*увеличиться в процессе роста*) turpuo; почки на деревьях ~ли puijen urvat turvuttih **2.** (*раздаться, напитавшись влагой, отсыреть*) turpuo, paisuo; дверь бани ~ла, не закрывается kylyn ovi on turpun, ei mäne kiini **3.** (*отекать*) puhaltuo; веки ~ли от слёз šilmäluomet puhalluttih itušta

навага (*зоол.*) navaga, n'avuaka

наваждение kumma, kummituš; что за ~! onpa kumma!

навали||ть, наваливать 1. (*положить что-л. поверх*) noštua, panna; ~ мешки на телеги noštua värččijä kärryillä **2.** (*возложить что-л. обременительное на другого*) panna toisen piäh **3.** (*положить небрежно в большом количестве*) luuvva tukkuh, mättyä; не ~вай дрова в сарай! elä mätä halkoja liiterih!

навалиться, навалива||ться (*налечь*) pukata, nojata, nojautuo; не ~йся на дверь! elä nojua ovie vaššen! ~ на вёсла šoutua liputtua

навалоотбойка (*в горном деле*) louhinta ta kuormauš

навалоотбойщик louhija

навалочн||ый kuormauš=; ~ая машина kuormauškoneh; ~ пункт kuormaušpaikka; ~ые грузы irtotavarat

навар 1. (*жир на поверхности жидкой пищи*) rašva; уха с ~ом rašvani kalakeitto **2.** (*отвар*) liemi; мясной ~ lihašta keitetty liemi

наваристый rašvani, šakie; ~ суп šakie keitto

навек, навеки *см.* навсегда

наверное višših; ~, дедушка расскажет что-н. интересное ukko višših kertou mitänih mukavua

наверстать[1], навёрстывать (*возместить упущенное*) korvata; ~ часы korvata tuntija; ~ план korvata šuunnittelu

наверстать[2] (*полигр.*) taittua, katkaissa

наверх 1. (*на верхнюю часть чего-л., к верху чего-л., на верхний этаж, на поверхность чего-л.*) ylähäkši, ylöš; подняться ~ noušša ylähäkši; подняться ~ к соседу noušša yläkertah sussietan luokše; (*морск.*) все ~! kaikki kannella! **2.** (*в вышестоящую организацию, инстанцию*) ylöš|päin; сообщить ~ ilmottua ylöšpäin **3.** (*ввысь, вверх*) ylöš; взглянуть ~ kačahtua ylöš

наверху 1. (*в верхней части чего-л., на верхнем этаже*) ylähänä, ylähäššä, ylä|kerrašša; в горах ~ было холодно vuoroissa ylähänä oli vilu; он живёт ~ hiän eläy yläkerrašša **2.** (*в вышестоящей организации, инстанции*) ylähänä; проект сейчас обсуждают ~ projektie nyt käsitelläh ylähänä **3.** (*вверху*) ylähällä, ylähänä; ~ в небе мерцали звёзды ylähänä taivahalla tähet tuikittih

навес 1. (*кровля на опорах*) katoš, šuojuš; оставить машину под ~ом jättyä auto katokšen alla **2.** (*выступающая, нависающая часть чего-л.*) katoš; ветви образуют зелёный ~ latvat kašvetah vihrienä katokšena **3.** (*спорт.*) ylä|lyöntä

навесист||ый törröttäjä; ~ая скала törröttäjä kallivo; ~ берег jyrkkä ranta

навесить, навешивать 1. (*повесить, прикрепив*) ripuštua, riputtua; ~ замок panna ovi lukkuh **2.** (*надеть на петли*) ašettua, panna; ~ дверь на петли ašettua ovi šakaroih **3.** (*спорт.*): ~ мяч lyyvvä pallo ylähyätä

навесн||ой: ~ые замки rippujat lukut; ~ плуг mouttorivältti

наве||сти, наводить 1. (*указывая путь, привести к чему-л.*) johtua, ohjata, juohattua, šuattua; ~ на ламбу šuattua lammilla; ~ кого-л. на следы вора šuattua ketänih varaštajan jälkilöillä **2.** (*направить на мысль, догадку*) šuaha, panna; это ~ло меня на мысль о том, что... še šai miut ajattelomah, jotta...; это ~ло меня на подозрение še pani miut epyälömäh **3.** (*вызвать эмоции, чувства*) aiheuttua, šynnyttyä; его приход навёл страх hänen tulo pölätti; песня ~ла печаль laulu ikävyššytti **4.** (*направить на кого-л., что-л.*) šuunnata, (*придать нужную фокусировку, настройку*) tarkentua; ~ телескоп на луну šuunnata teleskoppi kuuta kohti **5.** (*установить мост, переправу*) luatie, rakentua; ~ мост rakentua šilta; ~ переправу luatie ehätyš **6.** (*покрыть, окрасить чем-л.*) peittyä, piälyštyä; ~ лак piälyštyä lakalla **7.** (*узнать о ком-л., чём-л.*): ~ справки tiijuššella ◊ навести порчу rikkuo, šuuvella; навести блеск šuaha kiiltämämh

навестить, навещать käyvvä kaččomah, tiijuštua; ~ больного käyvvä kaččomah läsijyä; ~ друзей käyvvä yštävien luo

наветренн||ый: ~ая сторона tuuli|puoli; ~ый берег vaštaranta

навея||ть 1. (*дуя, принести с собой*) puhaltua; ветер ~л прохладу tuuli puhalti viluo **2.** (*вызвать какое-л. настроение, мысли*) šynnyttyä, tuuvva; фотографии ~ли грусть valokuvat tuotih ikävyä; музыка ~ла сон musiikki uinotti **3.** (*вея, очистить*) viskata, tuultua; ~ много пшеницы viskata äijän vehnyä

навзничь šelälläh, rehallah; упасть ~ lanketa šelälläh; лежать ~ venyö rehallah

навзрыд: ◊ плакать ~ itkie vollottua, itkie ulahuttua

навигация 1. (*судоходство, мореплавание*) laiva|liikeh, meri|kulku **2.** (*удобное для навигации время*) avo|vesi|kauši **3.** (*наука*) meri|kulku|taito

навлечь, навлекать šuattua alasekši; ~ на себя подозрение šuattua iččieh epyälyn alasekši

наводк||а 1. (*военн.*) šuuntauš; бить прямой ~ой ampuo šuorašuuntaukšella **2.** (*строительство, установка*): ~ моста šillan rakentamini

наводнени||е tulva; убытки от ~я tulvavahinko

наводни||ть, наводнять (*заполнить большим количеством*) tuuvva äijän, täyttyä; рынки ~ли китайскими товарами markkinat täytettih kiinalaisella tavaralla; нищие ~ли церковь kerjäläiset täytettih kirikkö

наводниться, наводняться täytyö, tulla täyteh

наводчик 1. (*военн.*) šuuntaja **2.** (*строитель, установщик*): ~ мостов šiltojen rakentaja **3.** (*пособник воровской шайки*) rosvo|koplan tunnuštelija

наводящий: ~ вопрос apu|kyšymyš

навоз lanta, tuah; отец раскидывает ~ на огороде tuatto viskuau tuahta kašvimualla; куча ~а tuahtunkivo

навóзить lannottua; ~ поля lannottua peltoja

навозник обыкновенный (*зоол.*) tunkivo|pörö

навозн||ый lanta=, tuah=; ~ая куча tuahkaša

наволочка pieluš|piälini

навсегда ijäkši; запомнить ~ muistua ijäkši; расстаться ~ erota ikusekši ijäkši

навстречу vaštah

навык tottumuš, taito; ~ вождения ajotottumuš; языковые ~и kielitaijot

навыкате: ◊ глаза ~ šilmät mul'l'allah

навязать, навязывать 1. *см.* вязать **2.** (*завязать*) šituo, kiinittyä; ~ леску на удочку šituo šiima onkeh **3.** (*заставить взять*) pakottua ottamah; ~ ненужную вещь pakottua ottamah terpehetoin esineh

нагар karšta, kiičči

нагле||ть tulla hävittömäkši; этот кот всё ~ет год от года tämä kišša tulou yhä ilkiemmäkši vuosi vuuvvelta

нагло hävittömäšti; ~ врать valehella hävittömäšti

наглост||ь hävittömyš; в своём доме ~и не потерплю! en tirppua hävittömyttä taloššani!

наглый hävitöin; ну ты и ~! oho šilma hävitöintä!

нагнать, нагонять (*догонять*) tavottua, (*словить*) yllättyä

нагноение (*в глазах*) rietta; допустить ~ mätäyttyä

нагнуться, нагибаться kykristyö

наговаривать manata, suutie

наг||ой 1. (*раздетый*) alačoin; дети пошли купаться в озере ~ими lapšet mäntih kylpömäh järvie alaččomina **2.** (*без листьев, без растительности*) pal'l'aš; земля ещё ~ая, не засеяна mua on vielä pal'l'aš, ei ole kylvetty; ~ие деревья pal'l'ahat puut

нагота alačuš

наготове varoillah, varukšissa

наград||а palkinto; высокая правительственная ~ hallitukšen arvokaš kunnivomerkki; завоевать ~у šuaha palkinto; раздавать ~ы jakua palkintoja ◊ в награду palkinnokši

награди||ть, награждать 1. (*дать в награду*) palkita; президент ~л солдат в Кремле presidentti palkičči šotilahie Kremlissä; ~ медалью palkita metalilla **2.** (*выразить одобрение*) palkita; ~ артиста аплодисментами palkita artistua räpytykšillä **3.** (*наделить талантом, способностями*) lahjottua; природа ~ла её красивым голосом luonto on lahjottan hänellä kaunehen iänen

наградн||ой palkinto=; ~ список palkintolista; ~ые суммы palkintorahat

награждени||е palkičenta, palkiččomini, palkinta; во время ~я palkiččomisen aikana; Иванов отвечал за ~ писателей Ivanov vaštasi kirjuttajien palkinnašta

нагреть, нагревать (*накаливать*) kuumata, (*согревать*) lämmittyä

нагреться, нагреваться (*накаливаться*) kuumeutuo, (*теплеть*) lämmetä

нагромождение umpi; ~ камней kivikkö, kiviraunivo

нагрудный rinta=; ~ знак rintamerkki; ~ карман rintakormano

нагрянуть kapšahtua, kaušahtua

над, надо piällä; над лесом орёл летит mečän piällä kotka lentäy; надо мной miun piällä

надбавка lisäyš; ~ к пенсии lisäyš eläkkehellä

надбровн||ый: ~ые дуги kulma|luu

надвое kahekši, kahtie

надгробный hauta=; ~ камень hautakivi; ~ памятник hautapačaš

надежд||а toiveh, toivo, uško; потерять ~у kavottua toivo; есть ~ на выздоровление on toivo parenomiseh; нет ни малей-

шей ~ы ei ole pientäkänä toivuo; на него плохая ~ häneh ei ole luottamista

наде||ть, надевать (*на голову*) panna piäh, (*на тело*) panna piällä, (*на ноги*) panna jalkah; брат ~л тёплые валенки veikko pani jalkah lämpimät kuatančat

наде||яться 1. (*иметь надежду, рассчитывать на что-л.*) toivuo, uškuo; ~юсь, что вы придёте вечером toivon, jotta tuletta illalla **2.** (*полагаться на кого-л., что-л.*) luottautuo; ~ на свои силы luottautuo omih voimih; и не ~йся на него! elä ni luottauvu häneh!

надёжность 1. (*прочность*) lujo **2.** (*черта характера*) luotettavuš

надёжный luotettava, varma

надзиратель varteiččija; тюремный ~ vankilavarteiččija

надзирательск||ий varteiččijan; ~ая должность varteiččijan ammatti

надзирать varteija, pityä šilmällä; ~ за порядком varteija kuntuo; ~ за детьми pityä šilmällä lapšie

надзор 1. (*наблюдение*) varteinta, peräh|kačonta, šilmällä|pito; быть под ~ом olla šilmän šuojašša **2.** (*группа лиц, орган*) tarkissuš, tarkaššuš; технический ~ teknillini tarkissuš; государственный ~ valtijon tarkissuš

надкусить, надкусывать näykätä

надлежащий asien|mukani; ~ уход asienmukani hoito

надлом katelmuš, katkiema

надломить kateta; ~ доску kateta lauta

надменно yli|mielisešti, koppavašti; смотреть ~ kačču yli mielisešti

надменность yli|mielisyš, koppavuš; ~ характера luonnon koppavuš

надменн||ый koppava, yli|mielini, ylpie; у него ~ вид hiän on ylpien näköni; ~ая улыбка ylimielini muhahuš

надо *см.* нужно

надоедливый tympie

надоесть, надоедать kylläššyttyä, terštauttua, (*наскучить*) ihnaššuttua, ikävyššyttyä

надолго kotvakši

надомник koissa|ruataja

надорвать 1. (*оторвать сверху или с краю*) repie **2.** (*повредить*) liikahuttua; ~ живот liikahuttua vačča ◊ надорвать живот со смеху nakrua vačča kipiekši

надставить, надставлять jatkua, liittyä; ~ рукава jatkua hiemat

надставка liite, liiteh, liitto

надстройка 1. (*строит.*) korotuš, lisä|kerroš **2.** (*филос.*) ylä|rakenneh

надуманн||ый kekšitty; ~ая проблема kekšitty vaikevuš

надуть, надувать puhaltua, pullistua; ~ щёки pullistua poškija; ~ воздушные шары puhaltua ilmapalloja

наездник[1] račaštaja

наездник[2] (*зоол.*): ~-рисса rissaračaštaja

наесться, наедаться kylläštyö

наём 1. (*жилья, помещений*) vuokra, vuokruamini; взять в ~ комнату ottua vuokralla huoneh **2.** (*рабочих*) palkkuanta

наёмник 1. (*работник*) palkattu ruataja **2.** (*военнослужащий*) palkattu šotija

наёмный: ~ работник palkkalaini, renki

нажать, нажимать painoštua, painua

наждак mirkeli

нажив||а hyöty; гнаться за ~ой tavotella hyötyö

наживаться hyötyö; ~ за счёт продажи лекарств hyötyö liäkkeijen myönnäštä

наживи||ть, наживлять maimottua; ряпушкой ~ли самоловки mujehilla maimotettih onkija

наживк||а maima, šyötti, (*дождевой червяк*) šättä; в качестве ~и мы использовали сельдь maimakši panima hallieta; пошёл бы на рыбалку, да нет ~и läksisin onkella, vain ei ole šättyä

наживной maima=, šättä=; ~ червяк mato

назад jälelläh, jälkeh|päin, taka|perin, tuakše|päin; прийти ~ tulla jälelläh; смотреть ~ kačču jälkehpäin; три года ~ kolme vuotta takaperin; подавать ~ myöššyttyä; подаваться ~ tuantuo

название nimi, nimityš; имеющий ~ nimellini; ~ места (*топоним*) paikannimi

назвать, называ||ть nimittyä, šanuo; как ~ют эти цветы? kuin näitä kukkie šanotah?

наземн||ый muan|piällini; ~ые растения muanpiälliset kašvikset

назидание oppi, neuvo, opaššanta; в ~ потомкам opiksi jälkiläisillä

назидательн||ый opillini, opaštava; ~ случай opillini tapahuš; говорить ~ым тоном paissa opaštavašti

назначени||е 1. (*распоряжение*) miäryämini, miäryäntä, (*документ*) nimityšpaperi; ~ на должность virkah miäryämini **2.** (*предписание для лечения*) miäräyš; по ~ю врача liäkärin miäräykšeštä **3.** (*основная функция чего-л.*) tarkotuš; использовать по ~ю käyttyä tarkotukšen mukah **4.** (*место, куда отправляют*) miärä=; страна ~я miärämua; пункт ~я miäräpaikka

назнач||ить, назначать 1. (*заранее наметить*) miärätä; ~ день экзаменов miärätä tenttipäivä; ~ цену miärätä hinta **2.** (*направить на должность*) miärätä, nimittyä; ~ членом комитета nimittyä komitietan jäšenekši; ~ заведующим miärätä piällikökši **3.** (*предопределить*): так ~ено судьбой kohtaluo ei valita

назойливый (*злой*) kopini, (*прилипчивый*) tarttuja

наиболее eniten; ~ востребованный товар eniten kyšytty tavara

наивн||ый lapšellini; ~ вопрос lapšellini kyšymyš; не притворяйся ~ым! elä luatiuvu lapšellisekši!

наизнанку muurnin, toisin|päin; носки ~ šukat on toisinpäin; когда заблудишься в лесу, то надо одежду вывернуть ~ kun ekšyt mečäššä, ni pitäy kiäntyä vuattiet muurnin

наилучш||ий parahaini, parahin, paraš; ~им образом parahiten

найти, находить löytyä; ~ кошелёк löytyä kukkaro; ~ место для ночлега löytyä yöpaikka

найтись, находиться löytyö; лыжи нашлись в сарае šukšet löyvyttih lavošta

наказани||е kurituš, rankaissuš, (*шутл.*) šelkä|šauna, kyyti; телесное ~ ruumillini kurituš; отбывать ~ käršie rankaissušta; подвергнуть ~ю rankaissa

наказа||ть, наказывать (*карать*) kurittua, rankaistua, rankaissa, (*избить*) kankita, (*отомстить*) koštua; его ~ли, избили häntä kankittih torašša

накалить, накаливать kuumentua

накалиться, накаливаться kuumentuo

накинуть, накидывать *см.* набросить

накипь vuahti

накладка liitoš

наклонить, наклонять kallata, kallistua, (*голову*) kykistyä, (*сгибать*) köyristyä

наклониться, наклоняться alentautuo, kallistuo, kykistyö, köyristyö; надо ~ при входе в избушку, дверь низкая pitäy alentautuo kämppäh männeššä, ovi on matala

наклонный kallellini, kaltto, vierövä

наковальн||я alasin, alusin; молоток на ~е vasara on alasimella

наколоть, накалывать (*проколоть*) pistyä, pissellä

наконечник piäte; ~ граблей haravan piäte; металлический ~ копья kehärauta

накопить, накапливать kerätä, šiäštyä; ~ денег šiäštyä rahua
накопи||ться, накапливаться karttuo, keräytyö; ~лось много работы keräyty äijän ruatuo; ~лось много пыли keräyty äijän pölyö; у нас ~лся большой опыт работы meilä on monipuolini ruatokokemuš
накрапывать pisartua, rapettua
накренить *см.* наклонить
накручивать pyörittyä, (*о нити, мотать*) vyyhtie
накрыть, накрывать katella, kattua
накрыться, накрываться kattautuo
наладить, налаживать ašetella, järješтyä, korjata
наладиться, налаживаться ašetteliutuo, järješтäytyö
наладка ašettelu, järješтely, korjuamini
налево vašemeh, vašemella
налегке (*в лёгкой одежде*) hienosillah, (*без ноши*) tyhjäsilläh; я не взял ничего в дорогу, ~ пошёл en ottan nimitä matkah, tyhjäsilläh läksin
налед||ь hyyveh; окно в ~и ikkuna on hyyteheššä
налёт 1. (*атака, нападение*) hyökkäyš **2.** (*медиц.*): ~ на языке у больного talmo
наливаться: ~ кровью vertyö, veristyö
наливн||ой mehövä; ~ое яблоко mehövä omena
налим (*зоол.*) matikka; зимой мы ловили ~ов на крючок talvella myö pyytimä matikkua koukulla
налить, наливать valua, kuatua, (*быстро*) liraattua, valettua
наличи||е: быть в ~и olla pramilla, olla šuatavissa
наличник 1. (*оконный, дверной*) hako; оконные и дверные ~и закажем плотнику ikkunan ta oven havot tiluamma puušepällä; окно с ~ом hakoikkuna **2.** (*для ключа на двери, ящике*) avuamen reikä|rauta
наличный: ◇ наличный расчёт käsi|makšu
налобник 1. (*повязка*) očallini; украшенный бисером ~ piissurilla korissettu očallini **2.** (*часть конской сбруи*) očča|remmi
налобн||ый očča=; ~ая повязка oččanauha; ~ая повязка с украшением potvolosnikka
налог vero, (*по́дать*) veto; подоходный ~ tulovero; ~ со строений rakennušvero; обложить ~ом verottua; платить ~и makšua veroja
налогов||ый vero=; ~ая система verojärješтelmä; ~ые суммы veromiärät; ~ые платежи veromakšut; ~ая декларация veroilmotuš
налогообложени||е verotuš; доход, подлежащий ~ю verotettava tulo; освободить от ~я vapauttua veroloista, myöntyä verovapautuš
налогоплательщик veron|makšaja
налогоспособный veron|makšu|kykyni
намазать, намазывать (*мазью, маслом*) voitua, voijella, (*жиром*) rašvata; руку нужно ~ мазью käsi pitäy voitua voitiella; намажь хлеб маслом! voitele leipä voilla!
намекнуть, намекать vihjata
намерева||ться aihurtua, konehtie, meinata, (*обещать*) kiätä; что ~ешься делать? mitä meinuat ruatua? ~ сходить mänetellä; так поздно ~ешься идти в гости? meinuatko männä kostih niin myöhäh?
намерение aihurruš, meinauš
намеренно piätä|kautti, tahallah
намести, наметать (*набросать в большом количестве*) lykkie, lykätä, (*о снеге*) kinoštua
наметать, намётывать (*при шитье*) koruo, haršie
намётка 1. (*при шитье*) koronta, haršinta **2.** (*набросок*) luonnoš
намотать, наматывать kehie, (*на ворот*) kelata, (*нить*) kerie, kiämittyä
нанести, наносить: ~ снег (*наметать*) kinoštua; ~ резьбу (*делать зарубки*) pyvältyä
нанизать, нанизывать pujottua, pujotella; ~ бусы на нитку pujotella helmie lankah ◇ нанизывать слова šovitella šanoja yhteh
наниматель 1. (*жилья*) korttuaja, vuokruaja **2.** (*работников*) palkkuaja
нанимать 1. (*жильё*) kortata, vuokrata **2.** (*работников*) palkata
наносн||ый: ~ая почва liete
наняться, наниматься palkkautuo; ~ на работу palkkautuo ruatoh
наоборот päin|vaštoin, (*нехотя*) vašta|hakasin
наотмашь šeläš|kättä
напасть, нападать (*бросаться с целью нанесения ущерба*) hyökätä, rynnätä
наперебой kiistah, kilpua
наперегонки kilpua, kiistah; дети бегут ~ lapšet juoššah kiistah; плыть ~ uija kilpua
наперекор vaštoin
наперстянка (*бот.*) naperska|kukka; ~ пурпурная ruškienaperskakukka
напе||ть, напевать 1. (*спеть много*) laulua; бабушка ~ла колыбельных ämmö laulo tuuvitušlauluja **2.** (*петь «ла-ла»*) lallattua, (*петь припев*) rallatella, rallattua; парень ~л модную песню poika lallatti muotikašta lauluo **3.** (*записать на диск, пластинку*) laulua; ~ романс на пластинку laulua romanssi levyllä
напёрсток šormi|nahka
напильник viila
напирать rientäytyö
напиток juomini
напиться, напиваться 1. (*утолить жажду*) juuvva iččeh kylläsekši **2.** (*опьянеть*) juuvva iččeh humalah, humaltuo
наплыв 1. (*на берегу водоёма*) liettymini **2.** (*нарост на дереве*) pahka, viša **3.** (*скопление в большом количестве*) tulva; ~ туристов matkuštajien tulva
наподобие rouno
наполнение täyttö, täyttämini; ~ канистры водой vesitonkan täyttämini
наполненн||ый 1. (*от* наполнять) täytetty, täyšinäini; ~ пухом höyhenillä täytetty **2.** (*богатый, насыщенный*) moni|puolini; ~ая жизнь monipuolini elämä
наполнитель 1. (*вещество, добавляемое в продукты*) täyteh **2.** (*машина, наполняющая тару*) täyteh|koneh
наполнить, наполнять täyttyä
наполниться, наполняться täyventyö
наполовину puolekši, puolittain, puolta; ~ короче puolta lyhyömpi
напомнить, напоминать muissutella, muissuttua
напор paineh
направить, направлять 1. (*послать*) työntyä, ohjata; ~ на учёбу työntyä opaštumah **2.** (*дать направление движения*) työntyä, toimittua; ~ рабочих на полевые работы toimittua ruatajat peltotöih **3.** (*выдать направление, документ*) miärätä
направлени||е 1. (*командирование, наставление*) työntämini, lähettämini **2.** (*сторона, в которую направлено движение*) šuunta; в другом ~и toiseh šuuntah **3.** (*путёвка, предписание*) miäräyš; ~ в больницу miäräyš šairalah; приехать на работу по ~ю tulla työh miäräykšen mukah
направляющ||ий: ~ее отверстие мерёжи šuu|nielu; ~ее отверстие в капкане (*для птиц*) vihe
направо oikiella; ~ от дороги tien oikiella puolella; повернуть ~ kiäntyä oikiella; (*военн., спорт.*) ~! kiännöš oikiella! ◇ на-

право и налево joka puolella; раздавать направо и налево jakua kaikilla
напрасно hukkah, turhah, tyhjyä; целый день прошёл ~ koko päivä mäni tyhjäh
напрасный turha, turhan|päiväni, tyhjä
например esi|merkiksi; был, ~, такой случай oli esimerkiksi tämmöni tapahuš
напротив 1. (*на противоположной стороне*) vašta|piätä **2.** (*наоборот*) päin|vaštoin
напряжени||е 1. (*повышение степени проявления*) ponnistamini, ponnissuš; эта работа требует ~я tämä työ vuatiu ponnissušta **2.** (*неспокойное состояние*) kirissyš; ~ международных отношений rahvahienvälisien šuhtehien kiristymini **3.** (*электр.*) šähkö|virta
напряжённ||ый 1. (*находящийся в состоянии напряжения*) jännittynyt; ~ые мышцы jännittynyöt lihakšet **2.** (*требующий больших усилий*) tiukka, ankara; ~ая борьба ankara taistelu
напрячь, напрягать ponnistua, tarkentua; ~ внимание tarkentua huomijo; ~ все силы ponnistua kaikki voimat
наравне tašakkah, (*одновременно*) šamah aikah, šaman|aikasešti
нарвал (*зоол.*) šarvi|valaš
нарвать, нарыва||ть (*медиц.*) ajottua, ruveta märkimäh, (*сильно нарывать*) juhkuttua; палец на ноге ~ет varvašta rupei märkimäh
нарéзать, нарезáть 1. (*на части*) leikata palasiksi **2.** (*делать нарезы при точении*) kiertyä; ~ бороздки для обруча uurtua **3.** (*выделить участок земли*) antua mua-ala
нарезка 1. (*от* нарезать) leikkuamini, leikkauš; ~ бороздок для обруча uurtamini **2.** (*следы на лезвии, образующиеся при точении*) kierreh **3.** (*нарезанная ломтями закуска*) viipalehet, viiplot
нарекани||е moitinta, moittimini; он не выносит ~й hiän ei keššä moitintua
наркобизнез narko|kauppa
наркоман narkomani
наркомания narkomanija
наркомафия narko|mafija
наркотики narkotikat, huumehet
наркотическ||ий narkottini, huumahuš=; ~ие вещества narkottiset ainehet
народ 1. (*население какой-л. страны, национальность*) kanša, rahvaš; карельский и русский ~ы karjalaini ta venäläini rahvaš **2.** (*основная трудовая масса*) rahvaš, rahvaš|kunta; писатель из ~а rahvahankirjuttaja **3.** (*люди*) väki, väki|joukko, rahvaš, ihmiset; в поле было много ~а pellolla oli äijän rahvašta; на сельский сход пришло много ~а kyläkokohukšeh tuli šuuri väkijoukko
народно-демократический rahvahallis|demokrattini
народност||ь kanša, rahvaš; ~ севера pohjosen rahvaš
народнохозяйственный kanšan|talouvellini; ~ план kanšantalouvellini šuunnitelma
народн||ый kanšallini, rahvahan=; ~ танец kanšallini tanšši; ~ая поэзия rahvahanrunouš
народонаселени||е rahvaš, muan|eläjät; рост ~я rahvahan kašvu; проблемы ~я rahvahan kašvun proplemat
нарост kuhmu, pahka, viša, (*мозоль*) pakula, (*у животных*) rauha; с ~ами (*о дереве*) kuhmukaš, pahkani
нарочно narošna, tahallah
нарочный lähetti; ~ со стороны жениха, посланный выяснить планы родственников невесты tiijuštaja
нарсуд rahvahan|suutu, kanšan|oikeuš
наружность ulko|näkö, näkö; приятная ~ miellyttävä ulkonäkö
наружн||ый (*внешний*) ulko=, ulko|puolini, (*находящийся на поверхности*) pinta=; ~ая дверь ulko-ovi; ~ая стена ulkošeinä; ~ая уличная дверь pihaovi
наружу (*на улицу*) uloš, pihalla
нарукавник kalvoini
наручники käsi|rauvat
наручн||ый käsi=; ~ые часы käsikello
нарушитель rikkoja, häiriččijä; ~ спокойствия rauhan häiriččijä; ~ договора šopimukšen rikkoja
нарушить, нарушать 1. (*прервать*) rikkuo, häiritä; ~ покой rikkuo rauha; ~ сон häiritä unta; ~ ход мыслей ševottua ajatukšen juokšu **2.** (*не соблюсти*) rikkuo; ~ порядок rikkuo järješšyš; ~ закон rikkuo laki **3.** (*повредить*) rikkuo; ~ упаковку rikkuo pakkauš; ~ причёску pilata kampauš
нарушиться, нарушаться rikkoutuo, häiriytyö
нарцисс (*бот.*) narsissi
нарыв ajantahini, märkä|ajoš, ajoš, paise; на шее появился ~ kaklah tuli ajoš; покрываться ~ами paiseutuo
нарыва||ть (*гноиться*) ajua, (*сильно нарывать*) juhkuttua; в гнойнике сильно ~ет paisešša juhkuttau
нарывник (*зоол.*) lehti|puun|šyöjä
нарыть, нарывать kaivua; ~ канав kaivua ojie
наряд¹ (*одежда*) kruutta, (*костюм*) puku; у девушки много ~ов tytöllä on äijä kruuttua; ходить в ~ах vorssuija
наряд² 1. (*направление*) miäräyš, tehtävä; ~ на работу työmiäräyš; ~ на рейс ajomiäräyš **2.** (*военн.*) vuoro|tehtävä, komennuš|tehtävä; быть в ~е olla vuorošša; дать ~ вне очереди antua tehtävä vuorotta **3.** (*документ*) lupa|paperi; получить товар по ~у šuaha tavarat luvan mukah **4.** (*воинское или полицейское подразделение*) komennuš|kunta
нарядить, наряжать (*украшать*) kaunissuttua, koristua, (*одевать*) šuorittua; ~ не по погоде šuorittua šiäšta välittämättä
наряди||ться, наряжаться kaunistuo, koristautuo, rakentuo, (*ходить в нарядах*) vorssuija, (*шутл.*) manklautuo; ты куда так ~лся, на танцы идёшь? minne olet niin rakentun, tanššiloihko lähet?
нарядный vorssa
наряду rinnakkah, rinnalla
насадить, насаживать (*надеть на что-л., положить куда-л.*) panna; ~ наживку на крючок maimottua; ~ нижнюю верёвку сети или невода paismata, pantata; ~ на прясло для сушки (*сено, снопы*) huas's'uija; ~ снопы в ригу для просушки ahata, ahtua
насадка (*от* насадить) panomini, pistämini; ~ топора на топорище kirvehen varttamini; ~ снопов в ригу ahoš, ahtamini
насажать, насаживать 1. (*посадить много людей*) issuttua **2.** (*произвести посадку растений*) issuttua; ~ деревьев issuttua puita
насеком||ое (*зоол.*) itikkä, latikka, (*паразит*) kupijaini; мой друг исследует ~ых yštäväni tutkiu itiköitä
насекомоядн||ый 1. (*бот.*) itikän|šyöjä=; ~ые растения itikänšyöjäkašvit **2.** (*зоол.*): ~ые itikän|šyöjät
населени||е eläjät, väješтö; плотность ~я eläjien tiheyš
насел||ить, населять eleyttyä, elottua, elyä; ~ опустевший край eleyttyä tyhjennyt šeutu; деревня ~ена коренными жителями kyläššä eletäh kantaeläjät
насест orši; петух уже на ~е kukko jo on orrella
насили||е 1. (*применение грубой физической силы или морального давления*) väki|valta; быть жертвой ~я olla väkivallan alla **2.** (*о принудительном воздействии*) pakottamini, pakotanta, väki|valta; испытать на себе ~ käršie väkivaltua
насильник pakottaja, raiskuaja, väki|valtua|pitäjä; ~ попал в тюрьму pakottaja joutu vankilah

насильно väkisin ◊ насильно мил не будешь väkisin et tule mieleššäpijettäväkši
насквозь läpi=, läpičči; ~ оледеневший läpijiätynyt; ~ промокший läpimärkä
наскочи||ть, наскакивать karahtua, karškahtua; лодка ~ла на камень veneh karškahti kiveh
наскучить ihnaššuttua, ikävyššyttyä
наследие perintö; культурное ~ древнего мира muinaismuajilman kulttuuriperintö
наследник jälkiläini, perijä, perillini, ~ мужского пола mieškanta; старик живёт один, нет ~ов ukko eläy yksin, ei ole jälkiläisie
наследование perinnön omistamini
наследовать omistua perintö
наследственность perinnöllisyš, genetiikka
наследственный: ~ недостаток (*порок*) šuku|vika
наследств||о perintö; лишить ~a olla šiirtämättä perintyö
насмехаться ilkamoija, pilkata, ärvisteliytyö, ärvöttyä
насмешк||а pilkka; подвергаться ~ам joutuo pilkan alasekši
насмешник pilkkuaja, vinčiskö, ärviskö
насморк rekä|tauti, toppa; хронический ~ loppumatoin toppa; подхватить ~ šuaha toppa; у него ~ hiän on topašša; появиться ~у nyhistyö
насос pumppu; воздушный ~ ilmapumppu; пожарный ~ tulipaloruisku; топливный ~ polttoainehpumppu; качать воду ~ом pumpata vettä pumpulla
наст hanki; ~, выдерживающий лошадь hevoishanki; ~ держит hanki kantau; ехать по ~у ajua hankie myöten
наставление neuvo, juohatuš
наставлять juohattua, neuvuo, opaštua
настежь avoin, kahallah, šelälläh; окна были открыты ~ ikkunat oltih kahallah; ветер распахнул дверь ~ tuuli reimahutti oven šelälläh; ~ открыть riehahuttua
настенный šeinä=; ~ шкаф šeinäškuappi
настил late, (*мостки*) porraš|šilta, (*настил через болото*) šilta, tela
настойчиво: ~ заставлять делать что-л. krinkettua
настолько šiksi
настороже (*начеку*) varoillah, varuillah; быть ~ hörpisteliytyö
настороженно luimašša
настороженн||ый luimisko, valpaš; быть ~ым luimistua
насторожиться, настораживаться hörkistyö, luimistautuo, luimisteliutuo
настоять[1], настаивать vuatie tiukašti, šuaha šanallah; ~ на выполнении обязательств vuatie tiukašti tehtävien täyttämistä
настоять[2], настаивать (*делать настой*) hauvottua, valmistua; ~ ромашки hauvottua päivänkakkarua; ~ водку на клюкве valmistua karpaloviina
настоящий oikie, tavallini, (*нынешний*) tämän|ilmani; ~ друг oikie yštävä
настроени||е mieli, mieli|ala; быть в хорошем ~и olla hyvällä tuulella, olla hyvällä tuurilla
наступающий tulija; ~ год tulija vuosi
наступить[1], наступа||ть (*ступать*) polkie, tallata; не ~й мне на ноги! elä tallua miula jalkojen piällä!
наступи||ть[2], наступать (*настать*) tulla, alkua; ~ла весна tuli kevät
насупи||ться jorvistuo, (*нахмуриться*) kulmistuo; он ~лся, ни слова не говорит hiän on jorvistun, ei ni šanua šano
насупленный muurisko
насухо kuivakši; вымой руки и вытри их ~ peše kiät ta pyyhi ne kuivakši
насущность tärkeyš; ~ поставленных вопросов käsiteltävien aseijen tärkeyš
насущный tärkie, elin|tärkie; ~ вопрос tärkie kyšymyš
насыпь penker; железнодорожная ~ rautatiepenker
насытить, насыщать kylläššyttyä; ~ голодного kylläššyttyä nälkähistä
насытиться, насыщаться kylläštyö, kylläytyö
насыщенность: ~ раствора liuvokšen väki
насыщенный (*крепкий*) väkövä
нательн||ый aluš=; ~ая рубаха alušpaita; ~ое бельё alušvuattiet
натереть, натира||ть 1. (*тереть*) hieruo, kavistua, (*точить, шлифовать*) hivuo **2.** (*повредить трением*) lyöttyä; в этих сапогах ноги ~ет näissä šuappahissa jalkoja lyöttäy
натиск ahissuš, painoššuš; под ~ом толпы rahvašjoukon ahissukšešša
натощак tyhjäh vaččah; принять лекарство ~ ottua liäke tyhjäh vaččah; кусок ~ nälkäpalani
натравить, натравливать ussuttua, ärryttyä; ~ злую собаку ussuttua vihaista koirua
натур||а 1. (*характер, нрав, темперамент*) luonto; добрый по ~e hyväluontoni; привычка – вторая ~ tapa on toini luonto **2.** (*реальность, действительность*) tovellisuš; он никогда не видел моря в ~e hiän nikonša ei ole nähnyn mertä **3.** (*платёжное средство*) =tuoteh; платить ~ой makšua luonnontuottehilla **4.** (*модель*) malli; рисовать с ~ы piiruštua mallista; быть ~ой olla mallina
натурализация (*предоставление прав гражданства*) kanšalaistamini, kanšalaisekši ottamini; ~ беженцев pakolaisien kanšalaistamini
натурализовать kanšalaistua, ottua kanšalaisekši
натурализоваться kanšalaistuo, tulla kanšalaisekši
натуралист 1. (*изучающий природу*) luonnon|tutkija; юный ~ nuori luonnontutkija **2.** (*последователь натурализма*) naturalisti
натуралистический naturalistini, realistini
натурально (*от* натуральный) luonnollisešti; ~ обрадоваться ihaštuo luonnollisešti
натуральн||ый 1. (*естественный*) luonnollini, luonnon=, oikie; ~ шёлк luonnollini šulkku; ~ое хозяйство luonnontalouš; ~ кофе oikie kahvi **2.** (*соответствующий действительности*) tovellini; изображение в ~ую величину kuva on tovellisen kokoni
натянут||ый 1. (*от* натянуть) tiukka **2.** (*искусственный*) väkinäini; ~ая улыбка väkinäini muhahuš
натянуть, натягивать jännittyä, tiukentua; ~ верёвку tiukentua nuora; ~ лук jännittyä jouši
натянуться, натягиваться tiukentuo, tiuketa
наугад arvuamalla, mieli|huavua, šumman|mutikašša
наук||а 1. (*система знаний*) tieto **2.** (*навыки, знания, получаемые в результате обучения*) tieto, oppi; этот случай будет ему ~ой tämä tapahuš antau hänellä oppie
научи||ть opaštua; старший брат ~л меня нырять vanhempi veikko opašti milma čukeltamah
научи||ться opaštuo, ottautuo; мальчик ~лся жечь подсеку poika opaštu polttamah kaškie; он сызмала ~лся читать hiän pieneštä ottautu kirjah
научно tiijon kannalta
научно-исследовательский tutkimuš=; ~ институт tutkimušinstituutti
научно-методический tieto-metodini
научно-популярн||ый: ~ая литература popularini tieto|kirjallisuš
научно-технический tieto-teknillini
научно-фантастический tieto-fantastini
научный tieto=; ~ центр tietokeškuš
нахлебник elätettävä, elätti

находиться 1. *см.* найтись **2.** (*жить, пребывать*) olla; ~ на месте olla paikalla, olla paikan piällä; ~ в командировке olla komennušmatalla
находк||а löytö, (*клад*) uarreh; вознаграждение за ~у löytäjäini
находчивость kekšintä|kyky
находчивый keinokaš, kekšiväini, kekšintä|kykyni
находящ||ийся olija; ~иеся в здании rakennukšešša olijat; ~ не в духе (*о человеке*) luimisko
наценка hinnan|korko
национализация kanšallistamini; ~ земли muan kanšallistamini
национализировать kanšallistua
национализм nacionalismi
националист nacionalisti
национальность kanšallisuš
национальн||ый kanšallisuš=, kanšallini, kanšan=; ~ое движение kanšallisušliikeh; ~ое равноправие kanšallini tašaarvo; карельский ~ костюм karjalaini kanšanpuku
нацист nacisti
нация kanša|kunta; Организация Объединённых Наций Yhistynyöt kanšakunnat
начало alku; ~ дня alkupäivä; ~ месяца alkukuu; ~ порога (*на реке*) košenniska; ~ разговора alkupakina; ~ чулка не умею вязать šukan alotušta en šuata tikuttua
начальник piällikkö, (*господин*) herra, (*чиновник*) virka|mieš; ~ сплава prikaššikka; быть ~ом olla piällikkönä
начальн||ый alku=; ~ая школа alkukoulu; ~ое обучение alkukoulutuš
начальственный herramaini; ~ тон herramaini iänišävy
начальство herralisto, hyvälistö
начальствовать olla piällikkönä, (*жить по-барски*) herraštua
начат||ый alotettu; ~ая работа alotettu työ
нача||ть, начинать alkua, alottua, ruveta, (*пытаться*) huavata; ~ прясть alkua kesrätä; ~ работу alottua ruato; ~ли тянуть невод ruvettih vetämäh nuottua
начаться, начина||ться alkua, alottuo; отпуск ~ется с начала июня loma alkau kešäkuun alušta
начеку: быть ~ olla varoillah (varuillah), hörpisteliytyö
начерно muššalti, etu|käteh
начинание alotuš
начинка šiämi, täyteh; в пироге ягодная ~ piirakašša on marjašiämi
начисление 1. (*от* начислить) lašku; ~ на счёт tilinlašku **2.** (*сумма*) summa
начислить, начислять laškie; ~ зарплату laškie palkka
начитанный lukenut; ~ ученик lukenut opaštuja
наш meijän, miän; говорящий на ~ем языке meijänkielini; один из ~их meikäläini, miänvelli
нашептать, нашёптывать čuhuttua
нашествие hyökkäyš, pakkautumini
не (*отриц. частица*) ei, (*и не*) -ka/-kä; дед не постриг овец ukko ei kerinnyn lampahie; не так ли? eikö niin? друг не пришёл и не позвонил yštävä ei tullun eikä šoittan
неаккуратно šeläš|kättä, riivin|riävin
неаккуратный rönö
небесн||ый 1. (*находящийся на небе*) taivahan=; ~ые тела taivahankappalehet; ~ свод taivahankanši **2.** (*относящийся к сфере высшего, божественного*) taivahallini, jumalallini; ~ свет taivahallini valo **3.** (*чудесный*) taivahallini, ihana, ihmehellini **4.** (*о цвете*) taivahan|šinini; глаза ~ого цвета taivahanšiniset šilmät
неблагодарность kiittämättömyš
неблагодарн||ый kiittämätöin; ~ые зрители kiittämättömät kaččojat
неблагонадёжность epäluotettavuš
неблагонадёжный epäluotettava; ~ сотрудник epäluotettava ruataja
неблагополучно onnettomašti, ošattomašti
неблагоустроенн||ый kunnoštamatoin; ~ая квартира kunnoštamatoin korttieri
неб||о taivaš; под открытым ~ом taivahan alla
небольш||ой (*некрупный*) helpponi, (*маленький*) pieni, vähä; ~ котелок patani; ~ кусок palukka; ~ размером, ростом pienenkokoni; место с ~ими возвышенностями keykkämua
небрежно riivin|riävin, šeläš|kättä; ~ одеваться reuhottua
небрежность tutteruš
небылица valeh|šuarna
неваляшк||а kiekku|kukkani; купить ~у в подарок oštua kiekkukukkani lahjakši
невежливый jyrkkä|pakinaini, jyrkkä|šanani
невезение onnettomuš, ošattomuš
невезучий epäpätöni
неверно vašta|hakua, viärin
неверн||ый 1. (*о выводе, ответе*) erehykšellini, viärä **2.** (*о друзьях, супругах*) pettäjä, uškotoin **3.** (*неуверенный*) epävarma; ~ данному слову šananšyöjä; ~ые шаги epävarmat aškelet
неверующий pakana, ateisti
невест||а antilaš, (*молодая жена*) moršien; ~ была в белом платье moršien oli valkiešša mekošša; ~ина баня перед свадьбой antilaškyly, neičyškyly
невестк||а (*по отношению к жене брата*) käly, (*сноха*) min'n'a, (*жена сына или брата*) neveskä, (*жена брата*) vellen|naini; ~и между собой kälykšet, min'n'akšet, neveskäkšet
невзрачный mitätöin, (*некрасивого цвета*) paha|karvani, (*жалкий*) pahani, (*некрасивый*) pahan|näköni; ~ мужчина mieškänttyrä
невинно vijattomašti, (*без вины*) šyyttä
невинность 1. (*невиновность*) vijattomuš **2.** (*девственность*) koškemattomuš
невинн||ый 1. (*невиновный*) vijatoin; ~ые мысли vijattomat ajatukšet; ~ые игры vijattomat leikit; ~ ребёнок vijatoin lapši **2.** (*девственный*) koškematoin
невиновность šyyttömyš; доказать ~ tovistua šyyttömyš
невиновн||ый šyytöin; признать ~ым tunnuštua šyyttömäkši
невкусн||ый mavutoin, pahan|makuni, (*бессолый*) tuima; ~ая еда mavutoin ruoka
невод (*для ловли рыбы на глубине*) hauta|nuotta, (*для ловли рыбы в озере*) järvi|nuotta, (*для загонного лова*) kuulle, kuulle|nuotta, (*с ячейкой среднего размера*) peikaluš, (*для ловли рыбы осенью*) šyyš|nuotta; чинить ~ paikata nuottua; ловящий рыбу ~ом nuottamieš; рыбаки, ловящие рыбу ~ом nuottoveh; ловить рыбу ~ом nuottuija; полный ~ apajallini; находящееся внутри ~а apajaš
невозможный mahotoin
невольник orja
невольный ihnakka
невралгия hermo|kipu
невредимый terveh
невыгодно tuottomattomašti, hyövyttä
невыгодный tuottomatoin, hyövytöin
невыделанн||ый parkiččomatoin; ~ая шкура крупного зверя (*медведя, оленя*) tal'l'a
невысок||ий 1. (*низкий*) matala; ~ и крепкий (*о человеке*) jäperä; ~ое ветвистое дерево käriläš; ~ое кривое дерево käräkeh **2.** (*о росте*) lyhyt|kašvuni **3.** (*о качестве*) paha; товары ~ого качества pahaluatuset tavarat

негибк||ий jäyčäkkä, jäykkä; сделать ~им kankistua; сделаться ~им kankistuo
неглубок||ий matala; ~ая канава purtakko
негнущийся jämie, jäykkä
негодн||ый (*неподходящий*) kelpuamatoin, epäkelpo, kelvotoin, (*испорченный*) pilattu, (*с дефектом*) vijallini, (*плохой*) kehno, pahan|päiväni; ~ (*неприглядный*) головной убор lökki; ~ая (*изношенная*) обувь rajakka; ~ предмет luoškivo, luošku, roittivo; ~ предмет из дерева löšä; ~ товар pruakku; нечто большое, ставшее ~ым (*предмет или животное*) lotku; ~ человек или животное värkki; что-л. ~ое rani, rappivo
негодование hermoštumini, šiännyš
негодяй hunšvotti, roisto, ryökäleh, riivattu
негр niekeri
недавний tuanollini, tuanoni
недавно tuanoin, vašta
недалеко likellä, lähellä; в деревнях лес ~ kylissä meччä on likellä
недееспособность kyvyttömyš, kelvottomuš
недееспособный kyvytöin, kelvotoin
недействительн||ый 1. (*не имеющий законной силы*) kelvotoin, voimatoin; ~ документ mitätöin asiepaperi **2.** (*нереальный*) olomatoin; факты оказались ~ыми tovissukšet oltih olomattomat
недельн||ый netälini; мы съели ~ую норму еды за четыре дня šöimä netälisen ruokamiärän nelläššä päiväššä
недел||я netäli; на этой ~е tällä netälillä; на будущей ~е tulijalla netälillä; на прошлой ~е männyöllä netälillä; через две ~и kahen netälin piäštä; каждую ~ю joka netäli; ~ дружбы yštävyšnetäli; ~ями netälinčotalla; пятидневная рабочая ~ viisipäiväni ruatonetäli
недисциплинированность kurittomuš
недисциплинированный kuritoin, paha|kurini; ~ ученик pahakurini opaštuja
недоброжелательно pahan|tahtosešti
недоброжелательность pahan|tahtoisuš
недоброжелательный pahan|tahtoni
недоброкачественно pahah luatuh
недоброкачественный paha|luatuni
недобросовестно 1. (*кое-как, нерадиво*) pahah luatuh, huolimattomašti; работать ~ ruatua huolimattomašti **2.** (*нечестно*) epärehellisešti
недобросовестный 1. (*нерадивый*) huolimatoin **2.** (*нечестный*) epärehellini
недобр||ый ilkie, mušta|šiämini, pirullini; ~ые времена настали pirulliset ajat tultih
недовес vajua|paino
недовешивать vajauttua painuo
недогадливость huomuamattomuš, hokšuamattomuš, älyttömyš
недогадливый huomuamatoin, hokšuamatoin, älytöin
недогоревш||ий loppuh|palamatoin; ~ая подсека rasi
недогруз vajua|paino
недозволенный kielletty, luvatoin
недозрелый (*недоспелый*) kypšymätöin, puoli|kypšä, ruaka
недолго kotvani, vähäselti
недолговечный lyhyt|aikani
недолить, недоливать vajauttua; ~ стакан vajauttua stokana
недомерок vajua|miärä
недомогание paha|vointi
недооценивать pienekšie; ~ свои силы pienekšie omie voimie
недопечёный kypšymätöin, näčäkkä
недоразвитость kehittymättömyš
недоразвитый kehittymätöin
недоразумение 1. (*ошибочное, неполное понимание*) erehyš, viärä käsityš **2.** (*отсутствие взаимопонимания*) eri|mielisyš
недорог||ой halpa, halpa|hintani; ~ая ткань halpa kankaš
недоспелый *см.* недозрелый
недоста||вать puuttuo, vajeta; ~ёт одного винта yksi ruuvi puuttuu; чего тебе ~ёт? millä šie olet vajua?
недостаток 1. (*бедность, нужда, скудность*) kapelu, puuteh; ~ в деньгах rahan puuteh **2.** (*изъян, поломка*) vika; ~ характера luonnon vika
недостаточно vähän; ~ обработанная кожа šuoravaini
недостаточн||ый vajua; ~ое финансирование
недостач||а vajauš; в магазине заметили ~у kaupašša huomattih vajaušta
недостроенный loppuh rakentamatoin
недоступн||ый šuamatoin; ~ая покупка šuamatoin oššoš
недосягаемый tavottamatoin
недотканн||ый loppuh|kutomatoin; ~ые концы основания ткани tutkaimet
недоуздок piähyštä, päičet, riimu
недоумевать (*сомневаться*) epäillä, epyällä, (*удивляться*) kummekšie, kummitella
недра 1. (*земли*) muan šiämi **2.** (*духовная область*) šiämi
недуг poikellini, poikentoimini
неженат||ый naimatoin, poika|mieš, purlakka; ~ая жизнь naimattoman elämä
нежизнеспособность elin|kelvottomuš, elin|kyvyttömyš
нежизнеспособный elin|kelvotoin, elin|kyvytöin; ~ организм elinkyvytöin organismi
нежилой elämätöin, tyhjä
нежить hyvyällä, lellitellä, lellittyä
нежи||ться hellistyö, makual'l'a; ~ на солнце hellistyö päivänpaissošša; всё ещё ~шься? vieläkö šie makual'et?
нежно helläšti, rakkahašti, vienošti
нежный hellä, hento, vieno
незабудка (*бот.*) lemmikki; ~ полевая peltolemmikki
незаживающ||ий: ~ая рана parenomatoin huava
незаконность lajittomuš; ~ требований vuatimukšien lajittomuš
незаконн||ый lajitoin; ~ые действия lajittomat toimet; ~ая связь pyhävellyš
незамерзающ||ий: ~ая полынья uveh|avanto
незамужн||яя miehetöin, villa|piä; ~ее положение miehettömyš; ~ жизнь miehettömän elämä
незанятость joutavuš, toimettomuš
незанят||ый 1. (*о месте, помещении*) vapua; ~ое место vapua paikka; ~ гостиничный номер vapua hotellinumero **2.** (*о человеке*) joutilaš, joutava, toimetoin; ~ человек joutilaš ihmini **3.** (*о времени*) vapua, jouto=; ~ое время vapua aika; ~ день joutopäivä
незащищённость turvattomuš
незащищённый turvatoin
нездоровый kipie, paha|voipani, (*увечный*) vaivallini
незлобивый, незлопамятный lyhyt|vihani
незнакомый tuntomatoin, vieraš
незначительный vähä|arvoni
незрел||ый (*неспелый*) ruaka, (*побитый градом, о хлебах*) ručakka; ~ая морошка tuppihillo
незрячий umpi|šokie
неизвестно on tuntomatointa; никому ~, где он kenkänä ei tiijä, missä hiän on
неизвестный tuntomatoin
неимущий varatoin
неисполнимость mahottomuš, täyttämättömyš

неисполним||ый mahotoin, täyttämätöin; ~ая мечта täyttämätöin unelma
неисполнительный huolimatoin
неисправный vijallini; ~ механизм vijallini konehisto
нейтрализация neitralisatijo
нейтрализовать neitralisoija
нейтралитет neitralisuš, neitralitetti
нейтральность neitralisuš
нейтральный neitralini
неквалифицированн||ый 1. (*не имеющий квалификации*) ammatti|taijotoin **2.** (*не требующий квалификации*) šeka=; ~ая работа šekatyö
некий (*некто*) eryäš, muuvan
некогда (*в прошлом*) muinen
некорректно epäkorrektisešti
некорректный epäkorrektini
некотор||ый eryäš, monieš, muutoma; в ~ых случаях muutomačči
некрасиво rumašti, tuhmin
некрасив||ый (*о человеке*) pahan|näköni, ruma, tuhma; делать ~ым tuhmentua; становиться ~ым rumeta, rumentuo
некредитоспособный makšu|kyvytöin
некрепкий heikko, herkkä, (*водянистый, жидкий*) lievä
некрепко heikošti, herkäšti
некрученый (*о нити*) lievä
нектар 1. (*миф.*) jumalien juoma **2.** (*напиток*) mehu, nektari
нектарин (*бот.*) nektarini; ~ вывели путём скрещивания персика и яблока nektarini šuatih persikan ta omenan risteytymisellä
некто *см.* некий
нелегально peitočči, piiločči, lajin|vaštasešti
нелегальный peitollini, lajin|vaštani
нелепость tyhmyš
неловкий harva|kopra, kömpelö
нелюдим, ~ка ihmis|arka
нелюдимо 1. (*нареч.*) yksin; жить ~ elyä yksin **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on elämätöintä; здесь ~ tiälä on elämätöintä
нелюдимость ihmis|arkuš
нелюдимый 1. (*избегающий людей*): ~ человек čurvisko ihmini **2.** (*безлюдный*) autie, autivo
неметь (*от холода*) kyynälistyä, muurehtuo, (*умолкать*) mykistyö, (*деревенеть*) poteutuo, uhmuo
нем||ец, ~ка šakšalaini
немецк||ий šakšalaini, Šakšan; ~ народ Šakšan kanša; ~ язык šakšan kieli, šakša; ~ая музыка šakšalaini musiikki; ~ая овчарка šakšanpaimenkoira
немилый vašta|mielini
немного (*недолго*) kotvani, pikkuni, vähäni, (*мало*) vähän, väčykkäini, vähäččäini, (*маловато*) vähäselti, vähättävä
немногословный harva|pakinaini, harva|šanani, vähäšanani
нем||ой 1. (*лишённый дара речи*) mykkä, (*безъязыкий*) kieletöin, (*глухонемой*) kuuro|mykkä **2.** (*беззвучный*) mykkä, šanatoin; ~ вопрос šanatoin kyšymyš ◊ нем как рыба mykkä kuin kala; немая сцена šanatoin näytelmäkappaleh; немая роль mykkä rooli; немое кино mykkä elokuva; немая азбука šormikirjaimisto
немолодой ijäkäš, ikä|mieš
немощный (*слабый*) heikko, viätöin, vähä|kuntoni, (*болезненный*) huono|henkini, (*о человеке, животном*) utra, (*больной*) vähä|voipani
немощь viättömyš
ненавидеть vihata
ненавистьviha

ненадёжно pahoin, täpriseltä; прикрепить ~ kiinittyä täpriseltä
ненадёжный 1. (*непрочный*) täperä **2.** (*тот, на кого нельзя положиться*) epäluotettava
ненастный (*о погоде*) nöyrä, (*летом*) pilvini, vihmani, vihmasa, (*зимой*) lumini
ненастье (*плохая погода*) paha šiä
ненасытный (*жадный*) ahneh, käpäš; этот баран ~ tämä pokko on ahneh šyömäh
ненормированный normittamatoin; ~ труд normittamatoin ruato
ненужн||ый (*лишний*) joutava, liika, tarpehetoin, (*никудышный*) pätö, reššu, (*непригодный*) viratoin; быть ~ым joutua
необдуманно ajattelomatta, miettimättä; сделать ~ luatie ajattelomatta; сказать ~ hövähyttyä
необработанн||ый ruatamatoin, (*о почве*) muokkuamatoin; ~ая земля tanner; ~ое место в пожоге tiero; ~ое место в поле kiero
необратимый myöštymätöin
необходимо (*обязательно*) on pakko, on välttämätöintä; ~ сходить к врачу on pakko käyvvä liäkärissä
необходимость pakko, välttämättömyš
необходим||ый (*обязательный*) pakollini, välttämätöin, (*нужный*) tarpehellini, tarvittava, (*важный*) tärkie; ~ые условия välttämättömät olot; ~ые документы tarvittavat asiepaperit
необщительный n'uiva, harva|pakinaini
необъективный epäoikeuvellini, epätovellini
необыкновенный (*особенный*) eri, erin|omani, (*редкий*) harvinaini; ~ случай erikumma
необычн||ый (*странный*) čumannoini, epätavallini, (*чужой*) hura, (*забавный*) kummallini, (*образный*) kuvallini, (*внезапный*) äkkinäini; стать ~ым kummeta
неоднократно monta kertua, moničči; он ~ приезжал к нам hiän moničči kävi meilä
неоднократный moni|kertani, toistuva
неожиданно kiukkuah, vuottamatta, äkkieh; ~ являться košahtua, karahtua, kaušahtua
неожиданный kiukka, vuottamatoin, äkkinäini
неонацизм neo|nacismi
неоплодотворённ||ый hetelmöitämätöin; ~ое куриное яйцо rautamuna
неопознанный tuntomatoin; ~ летающий объект tuntomatoin lentoesineh
неопрятн||ый (*грязный, неприбранный*) paha|šiivoni, rönö, šiivotoin, (*неряшливый, о человеке*) retukka, röntti, röšši, töhläkkä; быть ~ым reššuo
неотёсанн||ый (*не подвергшийся обтёсыванию*) veštämätöin, vuolomatoin, hakkuamatoin; ~ая доска veštämätöin lauta; ~ое топорище vuolomatoin kirvešvarši; ~ камень hakkuamatoin kivi
неофашизм neo|fašismi
неофициально epävirallisešti
неофициальный epävirallini
неохотно eten|kehaten, laisašti
непарный paritoin
неписаный kirjuttamatoin; ~ закон kirjuttamatoin laki
неплательщик makšamatta|jättäjä
неплатёжеспособный makšu|kyvytöin
неплодородный laiha
неповоротливый jämäkkä, (*неуклюжий*) kömpelö
неподвижн||ый jämäkkä, liikkumatoin, vierömätöin; быть ~ым šeisuo
неполн||ый vajua; считать ~ым vajuakšie
непомерный ylen|miärini

непорядочность kunnottomuš, kelvottomuš
непорядочный kunnotoin, kelvotoin
непослушн||ый (*о ребёнке*) kriesa, paha|kurini, (*норовистый*) peničča, tottelomatoin, valtasa, (*озорной*) villi, (*своенравный*) välillini; становиться ~ым (*о лошади*) peniytyö; ~ ребёнок kalevaini
непосредственно 1. (*без посредников*) šuorah, välittömäšti **2.** (*непринуждённо*) luonnollisešti
непосредственный 1. (*осуществляемый без посредников*) välitöin, šuora **2.** (*естественный*) luonnollini; ~ человек luonnollini ihmini
непостоянный (*о настроении, характере*) lykky|mielini
непохож||ий erilaini, eri|näköni; они ~ие hyö ollah erinäköset
неправильно (*неверно*) viärin; ты понял ~ olet ymmärtän viärin; ~ посаженный (*топорище на топор или коса на ручку*) ölläkkä
неправильный (*неверный*) viärä, (*кривой*) karšaš
неправомерность lajittomuš
неправомерный epäoikeuvellini, lajitoin
неправомочность oikeuttomuš
неправомочный oikeuš|kelvotoin, oikeutoin
непревзойдённый vertuamatoin, verratoin
непреднамеренно tahtomatta, šattumalla, vahinkošša
непреднамеренный tahtomatoin, šattumaini, vahinkollini
непредсказуемо arvuamatta, vuottamatta
непредсказуемый arvuamatoin, vuottamatoin
непременно välittömäšti, välttämättömäšti
непривычн||ый 1. (*незнакомый, странный*) outo, epätavallini; ~ая еда kiukkašyömini **2.** (*о человеке, животном*) tottumatoin; ~ к городской жизни linnaelämäh tottumatoin
непривязанный irallini, irallah olija
неприглашённ||ый kuččumatoin; быть ~ым на танец olla nekošša
неприглядн||ый ilkie|näköni, (*некрасивый*) ruma, tuhma; делать ~ым tuhmentua; ~ человек ilveh
непригодный (*неподходящий*) kelpuamatoin, šopimatoin, (*ненужный*) pätö, viratoin, (*с дефектом*) vijallini
неприкреплённый irtonaini, kiintämätöin
неприличный šiivotoin
неприсоединившийся liittymätöin, yhtymätöin
непристойный (*циничный в словах*) ilkie|kielini
неприступность 1. (*трудность для подступа*) vaikie|piäšy **2.** (*о человеке*) luokšeh|piäštämättömyš
неприступный 1. (*трудный для подступа*) vaikie|piäšyni **2.** (*о человеке*) luokšeh|piäštämätöin
неприятел||ь vihollini; разбить ~я tuhota vihollista
неприятный epämiellyttävä, (*раздражающий*) hermošuttava, (*о внешности*) pahan|ilveni
непроглядный pilkko|pimie
непродуктивно tuottomattomašti, hyövyttömäšti, hyövyttä
непродуктивн||ый tuottomatoin, hyövytöin; ~ые методы hyövyttömät keinot
непроточн||ый umpi=; ~ая ламба umpilampi
непроходим||ый läpi|piäšömätöin; ~ая дорога umpitie; ~ лес läpipiäšömätöin meččä
непрочно heikošti, välläšti
непрочн||ый hapraš, hutra; делаться ~ым hapraštuo
Нептун (*астр.*) Neptunus
неработающий ruatamatoin
нерабочий (*про механизм, устройство*) ruatamatoin, vijallini, rikki
неравенство eri|arvoisuš
неравномерно epätašasešti
неравномерность epätašoisuš
неравномерный epätašani
неравноправный eri|arvoni
неразговорчивый harva|pakinaini, harva|šanani
нерасколот||ый halatoin; ~ое полено jyrkynäini
нерасторопность hil'l'auš, kömpelyš
нерасторопный hil'l'ani, (*неуклюжий*) kömpelö; ~ человек hil'l'ani ihmini
нерв (*анат.*) hermo; зрительный ~ näköhermo; двигательные ~ы liikehermot; задеть ~ häiritä hermuo ◊ действовать на нервы hermoššuttua
нервировать hermoššuttua
нервничать hermoštuo, (*сердиться*) tuškeutuo, šuuttuo
нервный hermo|vikani; ~ тик elohiiri
нерентабельный kannattamatoin
нерест kutu; ~ ряпушки mujehen kutu
нерестилище kutu|paikka
нерест||иться kutuo; рыбы ~ятся весной kalankutuo on kevyällä
нерестов||ый kutu=; ~ период kutuaika; ~ая отмель kutumatalikko
нерешительный epävarma; ~ ответ epävarma vaštahuš
нериус (*зоол.*) nierieš
нерка (*зоол.*) intiani|lohi
неровный hauvakaš, lomakka, (*выпуклый*) kumura, (*с наклоном*) kallellini, (*шершавый*) karmakka
нерпа (*зоол.*) n'orppa
неряшливый *см.* неопрятный
несанкционированный luvatoin; ~ митинг luvatoin mitinki
несбалансированный taša|painotoin
несвоевременный ajamatoin
несгоревш||ий palamatoin; ~ее место на подсеке kierto
несерьёзный: ~ человек (*шутл.*) tuuli|hattu
нескладный hönttö, köhmäkkä, kömpelö
несколько muutoma, monieš; ~ дней muutoma päivä
нескошенный niittämätöin, kulokaš, (*прошлогодний*) kuloni; не скошенный в прошлом году покос kulonurmi
неслыханный ennein|kuulomatoin
несмотря vaikka; ~ на это huolimatta šiitä; ~ на то, что лето было дождливым... huolimatta šiitä, jotta kešä oli vihmani...
несмышлёный hulluni, älytöin
несносный keštämätöin; ~ человек haltie
несовершеннолетний ala|ikäni
несовместимость yhteh|šopimattomuš
несовместимый yhteh|šopimatoin
несовременный vanhan|aikani
несогласие 1. (*отсутствие единства во мнениях*) erimielisyš **2.** (*разлад*) epäšopu **3.** (*отказ*) kieltäytymini; ~ на отъезд kieltäytymini lähöštä
несогласный eri|mielini
несогласованно eri|mielisešti, risti|riitasešti
несогласованность eri|mielisyš
несогласованный eri|mielini, risti|riitani
несознательный 1. (*не обладающий развитым сознанием*) ymmärryštä vailla olija **2.** (*безответственный*) vaštuutoin
несолёный tuima
несомненно epäilömättä, epyälömättä
несостоятельность 1. (*отсутствие возможности платить*) makšu|varattomuš, köyhyš **2.** (*беспомощность*) kyvyttömyš, avuttomuš
несостоятельный 1. (*не имеющий возможности платить*) makšu|kyvytöin **2.** (*неубедительный*) paikan|pitämätöin, epäušottava **3.** (*неспособный*) kyvytöin; ~ руководитель kyvytöin johtaja
неспел||ый kypšymäyöin, ruaka; бруснику ~ую собирали puolat ruakana kerättih

неспешный *см.* неторопливый
несправедливо viärin, epäoikeuvellisešti
несправедливость viäryš, epäoikeuvellisuš; исправить ~ korjata viäryš
несправедлив||ый 1. (*противоречащий справедливости*) viärä, epäoikeuvellini; ~ человек epäoikeuvellini ihmini; ~ приговор viärä tuomijo **2.** (*ошибочный*) viärä, erehykšellini; ~ая догадка erehykšellini arvelu
нестабильно epävarmah, epätašasešti; развиваться ~ kehittyö epätašasešti
нестабильность epävarmuš, epätašaisuš
нестабильный epävarma, epätašani
нестарый nuoren|puolini
нестельн||ый: ~ая корова umpi|maho lehmä
нести, носить 1. (*взяв в руки, перемещать*) kantua **2.** (*сносить*) kannattua ◇ нести вздор plašie
нестись 1. (*мчаться*) kiijättyä, piirrättyä **2.** (*откладывать яйца, о птицах*) munie; куры несутся kanat munitah
несуществующий olomatoin
несходн||ый erilaini, eri|näköni; ~ые понятия erilaiset käsittehet
несчастливо onnettomašti, ošattomašti
несчастливый, несчастный kova|ošani, katala, raiska, ošatoin; ~ ребёнок lapšikulu; ~ случай vahinko
несчастье onnettomuš, ošattomuš
несъедобный šyötäväkši kelpuamatoin; ~ гриб pakana šieni
нетель lähtömä
неторопливый hil'l'ani, kiirehtämätöin
нетронутый jäyhä, koškomatoin
нетрудоспособность työ|kyvyttömyš
нетрудоспособн||ый työ|kyvytöin; признать ~ым myöntyä työkyvyttömmäkši
нетто netto; вес ~ nettopaino
нетугой hellä, vällä; ~ узел vällä šolmu
неуверенный epävarma
неугомонный: ~ человек (*шутл.*) hätä|puikko
неудовольствие mieli|paha
неуживчивый paha|šopuni
неуклюжий kömpelö
неумелый epäpätöni, taitomatoin, kiätöin
неумытый pešeytymätöin, (*с грязным лицом*) retu|šilmä
неурожай kato, paha šato; ~ яблок paha omenašato; ~ картофеля paha potakkavuosi; ~ на зерновые vil'l'atoin vuosi
неурожайный kato=, paha|šatoni; ~ из-за заморозков год hallavuosi; ~ год katovuosi
неустойка purkajaini, šopimuš|šakko
неустойчив||ый 1. (*шаткий*) čiihiskö, häiläkkä **2.** (*изменчивый*) muuttuva, vaihtelova; ~ая погода vaihtelova ilma
нефтегазодобывающ||ий: ~ая промышленность öljy- ta kaašu|tevollisuš
нефтедобывающ||ий: ~ая промышленность öljy|tevollisuš
нефтедобыча öljyn|šuamini
нефтеперегонный: ~ завод öljyn|puhaššuš|tehaš
нефтепровод öljy|johto, öljy|putki
нефтепродукты öljy|tuottehet
нефтепромышленник öljy|tuottaja
нефтепромышленный: ~ район öljy|aloveh
нефтескважина öljy|kaivo
нефтехранилище öljy|varašto
нефть öljy
нехороший paha, (*скверный*) inhakka; ~ человек paha ihmini
нехорошо pahašti, pahoin, rumašti
нехотя kehtuamatta, laisašti, vašta|hakasin
нецензурн||ый 1. (*противоречащий правилам цензуры*) sensuurin|vaštani **2.** (*неприличный*) ruma; ~ая брань ruma kirouš
нечаянно 1. (*без намерения*) hairivošša, tahtomatta, šattumalta, vahinkošša; я разбил чашку ~ rikoin kupin hairivošša **2.** (*неожиданно*) vuottamatta, šattumalta; это случилось ~ še tapahtu šattumalta
нечаянность 1. (*без намерения*) tahtomattomuš **2.** (*нежданный случай*) šattuma, vuottamattomuš
нечистоплотность šiivottomuš, epäpuhtauš
нечистоплотн||ый šiivotoin, likani, pahan|šiivoni; ~ая хозяйка pahanšiivoni emäntä; ~ поступок paha teko
нечто eryääš
неясыть (*зоол.*) lehto|pöllö; ~ длиннохвостая häntäpöllö; ~ бородатая lapinpöllö; ~ обыкновенная lehtopöllö
нёбо kita|laki
ни 1. (*усилительная частица*) ni, =kana (=känä); ни один ei niyksi, ei yksikänä; ни одна книга не потеряна ei yksikänä kirja ole kavotettu **2.** (*отрицательная частица*) ni, =na (=nä); ни в коем случае ei lupi luonnen; ни за что ei millehkänä, ei šuinkana; ни о чём nimistä, mistänä **3.** (*союз: ни... ни...*) ei, eikä; ни тот, ни другой ei tämä eikä tuo; ни за, ни против ei puolešta eikä vaštah; ни рыба ни мясо ei kala eikä lintu; ни с того ни с сего yhtäkkie
нив||а 1. (*поле*) vil'l'a|vainivo, vainivo, vil'l'a|pelto **2.** (*поприще*): трудиться на ~е просвещения ahkeroija šivissykšen alalla
нивяник (*зоол.*) niitty|päivän|kakkara
нигде nimissä, missänä
нигелла (*бот.*) *см.* чернушка
нигилизм nigilismi
нидерланд||ец, ~ка alanko|mualaini, hollantilaini
нидерландск||ий alanko|mualaini, alanko|maini, Alankomaijen, hollantilaini, Hollannin; ~ая школа (*живописи*) alankomaini taitokoulukunta; ~ язык hollannin kieli
Нидерланды Alanko|muat, Hollanti
ниже alemmakši, alempi; орёл опустился ~ kotka laškeutu alemmakši; становиться ~ mataloituo
нижеподписавшийся alla|kirjuttaja
нижн||ий 1. (*находящийся внизу, в нижней части*) ala=, alahaini, alimmaini, alimpaini, aluš=; ~яя ступенька alahaini rappuni; ~ие ветки alahaiset okšat; на ~ем этаже alakerrašša; (*муз.*) ~ регистр alarekisteri; самый ~ камень (*жернов в мельнице*) aluškivi; ~ навой ткацкого стана šyrjä **2.** (*об одежде*) aluš=; ~яя рубашка alušpaita; ~яя юбка alušhameh; ~ее бельё alušvuattiet **3.** (*о реке, береге*) ala=, ala|puolini; по ~ей части горы проходила дорога из деревни в лес termän alapuoličči mäni tie kyläštä meččäh; ~ее озеро alajärvi
низ ala, (*нижняя половина*) ala|puoli, alušta; ~ живота vačanalušta
низина alanko, alanneh, (*низкое ровное место между холмами*) lamu, (*низина между холмами, овраг, расщелина*) loma, (*лощина*) lošeikko, (*заросшая ельником сырая низина*) orko
низинн||ый matala; ~ое место на берегу реки niva
низк||ий 1. (*малый по высоте, уровню*) matala, (*низменный*) alava, (*низкий и широкий*) luahkie; ~ забор matala aita; человек ~ого роста lyhytkašvoni ihmini; ~ие облака alahakkali matkuajat pilvet; комната с ~им потолком matala huoneh **2.** (*небольшой, меньше нормы*) matala, alahaini, alentunut, pieni; ~ая вода matala vesi; ~ое давление matala paino; ~ое кровяное давление alentunut verenpaino; ~ая температура alahaini lämpö **3.** (*плохое качество материала, продукта, уровня культуры*) alahaini, paha, matala; ~ая культура alahaini kulttuuri; ~ое качество paha luatu; ~ сорт бумаги paha paperiluatu; ~ уровень развития ma-

tala kehityštašo **4.** (*музык.*) matala; ~ голос matala iäni **5.** (*подлый*) kavala, paha; ~ человек kavala ihmini; ~ поступок paha teko

низко alahana, matalalla, (*более низко*) alemmakkah; гусиная стая летит ~ hanhiparvi lentäy alahana; окна расположены ~ ikkunat ollah alahana; солнце уже ~ päiväni on jo alahana; вода стоит ~ vesi on matalalla; ~ склоняться (*свисать*) rypšistyä

низкооплачиваемый pieni|palkkani

низкопробный paha|luatuni, paha|lajini

низкоросл||ый lyhyt|kašvoni, (*о дереве, лесе*) räčäkkä; что-л. ~ое pal'pero

низменность mataluš

низменн||ый 1. (*низинный*) alava; ~ое место hautapaikka **2.** (*бесчестный*): ~ поступок ilkie teko

низовой ala=, alahakkani; ~ ветер alatuuli

низом alahačči, alahakkali

низш||ий alin; ~ие животные alimmat eläimet

никак (*никоим образом*) ei nimitein, ei miteinkänä, (*равнодушно*) ei nimikseh, ei nikuin, ei kuinkana

никакой nimittynäini

никогда ei ikinäh, ei konšana, ei nikonša, ei polvenah

никто niken, kenkänä

ниоткуда nimistä, mistänä

нисколько (*вовсе не*) ei ollenkah, ei ollenkana, ei yhtänä

нит||ка 1. (*скрученная пряжа*) lanka, rihma; вдеть ~ку в иголку pujottua rihma nieklan šilmäh; катушка ~ок rihmatuurikka; клубок ~ок lankakerä; моток ~ок lankavyyhti; шить чёрными ~ками ommella muššalla rihmalla, ommella muššalla lankalla **2.** (*ожерелье*) kakla|koru; коралловая ~ korallikaklakoru; жемчужная ~ helmikaklakoru **3.** (*техн.*) johto, tuotanto|linja, =linja; ~ трубопровода putkijohto; ~ конвеера kuletinlinja ◊ мы промокли до нитки kaštuma likomäräkši; это шито белыми нитками še on niin läpinäkyjyä

нить lanka, rihma; ~, из которой вяжут невод nuottalanka; ~, на которой висит крестик ristirihma; ~ основы (*в ткачестве*) loimilanka, loimi; ~, расположенная поперёк главной нити (*в ткачестве*) tiuhta; ~, скрученная в пасму puasmalanka

нитяный lankahini, rihmahini

ниц očin; пасть ~ kirvota očin

ничей nikenen, kenenkänä

ничто nimi, mikänä

ничтожный (*ничтожно малый*) mitätöin, (*невзрачный*) pahani, (*ничего не стоящий*) tyhjän|arvoni, tyhjän|päiväni

ниш||а šeinä|šyvennyš; спрячь ключ в ~у! peitä avuan šeinäšyvennykšeh!

нищать köyhtyö

нищенствовать kerjätä, pakota

нищет||а kurjuš, köyhyš; доводить до ~ы köyhyttyä

нищий kalikka, kerjäläini, pakkuoja, ruti|köyhä

но a, ka, vain; у меня была лошадь, но потом её у меня увели oli miula heponi, ka šiitä vietih še miulta pois

новатор uuvvistaja

новаторск||ий uuvvissuš=; ~ие методы uuvvissuškeinot

новация uuvvistamini, uuvvissuš

Новая Зеландия Uuši Selanti

новобранец alokaš

новобрачный vašta|nainut

нововведение uuvvistamini, uuvvissuš

новогодн||ий uuvven|vuuvven=; ~яя елка uuvvenvuuvvenkuuši; ~ие поздравления uuvvenvuuvventoivotukšet; ~яя ночь uuvvenvuuvvenyö

новогреческий uuši|kreikkalaini; ~ язык uušikreikan kieli

новозаветный Uuvven šanan, uuši|šanallini

новозеланд||ец, ~ка uuši|selantilaini

новозеландский uuši|selantilaini, Uuvven-Selannin

новолуние uuši|kuu

новомодный uuvven|muotikaš

новорождённ||ый, ~ая vašta|šuatu, vašta|šyntynyt; ~ого ребёнка взвесили и принесли матери для кормления vaštašyntynyt lapši vieššattih ta tuotih muamolla imetettäväkši

новостройк||а 1. (*застраиваемая территория*) rakennuš|työ|mua; работать на ~е ruatua rakennuštyömualla **2.** (*новое здание*) vašta|valmistunut rakennuš; школа-~ uuši koulurakennuš

новост||ь uutini, viesti, kuulumini; приятная ~ hyvä viesti; сообщить много ~ей kertuo äijän uutisie ◊ вот (вот ещё, что за) новости! vielä mitä! это что за новости! mitä tuo tuommoni on!

новотельная: ~ корова enši kerran poikinut lehmä

новотёл poikimini

новшество uuvvissuš

нов||ый 1. (*недавно изготовленный, приобретенный*) uuši, (*совершенно новый*) uutukkaini; ~ые задачи uuvvet tehtävät; совершенно ~ая модель платья uutukkaini mekon malli **2.** (*ранее неизвестный*) uuši, outo; это для меня ~ое дело tämä on miula uutta; он здесь человек ~ hiän on tiälä uuši **3.** (*только что прибывший, появившийся*) uuši; ~ лесник uuši mečänvahti; ~ая редакция статьи kirjutukšen uuši šanamuoto **4.** (*ист.*) uuši, uuvven ajan; ~ая история uuvven ajan istorija **5.** (*новость*) uutini; в газетах много ~ого lehissä on äijän uutisie; что ~ого слышно mitä kuuluu? ◊ Новый год Uuši vuosi; Новый завет Uuši šana; новый стиль gregorianini ajanlašku; смотреть новыми глазами kačella toisin šilmin

ног||а jalka, (*нога от колена до ступни*) šiäri, kinttu, (*у животного*) koipi, šorkka, (*с пренебрежением о человеческой ноге*) šorkka; длинные ~и pität jalat; деревянная ~ puujalka; ~ болит jalkua kivistäy; собака в ~у вцепилась koira kinttuh tarttu; сидеть ~ на ~у istuo jalka toisen piällä; наступить на ~у tallata jalan piällä; на ~ах jalkatannikošša; подошва ~и jalanpohja; подъём ~и päkie ◊ на ногах не держится (*о пьяном*) šorkillah ei pisy

ноготок *см.* календула

ног||оть kynši; царапаться ~тями kynšie; кусать ~ти purekšie kynšie; пилка для ~тей kynšiviilani ◊ с ноготь šormen kokoni; с младых ногтей pieneštä šuaten; прижать к ногтю panna pihtih

нож 1. (*орудие, столовый прибор*) veičči, (*финка*) puukko; окорочный ~ kapli; ~ для щипания дранки päreveičči **2.** (*остриё, лезвие*) terä, veičči; плужный ~ vältin terä; ~и мясорубки lihamyllyn veičči

ножк||а 1. (*от* нога) jalkani **2.** (*у сооружения*) jalka, (*у лавки, скамейки, стула, шкафа*) čorppa, jalka, šorkka; дедушка выстрогал топором ~и стула ukko vešti kirvehellä stuulan čorpat **3.** (*бот.*) jalka, kanta, varši; ~ гриба šienen jalka **4.** (*в измерительных инструментах*) huara, šiäri; ~ циркуля harpin huara

ножницы šakšet; портновские ~ ompelijanšakšet; садовые ~ puutarhašakšet; ~ для стрижки овец keriščimet

ножничн||ый šakšien; ~ые лезвия šakšien terät

ножн||ы huotra, tuppi; вложить нож в ~ panna puukko huotrah; вынимать из ножен vetyä tupešta

ножовка nošohka, puukko|šaha

ноздр||я huokain, šierain; у дракона огонь пышет из ~ей drakonilla tuli lentäy šieraimista; втягивать воздух ~ями vetyä ilmua huokaimilla ◊ ноздря в ноздрю rinnakkah, vierekkäh

ноль *см.* нуль

номенклатура nimi|luvettelo, nimistö; медицинская ~ liäketiijon nimistö

номенклатурн||ый: ~ые работники herralisto

номер 1. (*число*) numero **2.** (*комната в гостинице*) huoneh; снять ~ vuokrata huoneh
нора (*пещера*) čuumu, pešä|kolo, kolo, (*берлога*) kontien|pešä; под горой лисья ~ termän alla on revon čuumu
Норвегия Norja
норвеж||ец, ~ка norjalaini
норвежский norjalaini, Norjan; ~ язык norjan kieli; ~ танец norjalaini tanšši
норичник (*бот.*) kašvajais|heinä
норка (*зоол.*) norkka, vesikkö; ~ американская amerikannorkka; ~ европейская europannorkka
норма normi, miärä
нормализация normalisointa; ~ международных отношений kanšojenvälisen tilantehen normalisointa
нормализовать, нормализовывать normalisoija
нормальный šiännöllini, šiännön|mukani, tavallini
норматив normi; выполнять ~ы šuorittua normija
норматив||ый normatiivini; ~ая грамматика normatiivini kielioppi
нормирование normituš; ~ труда työn normituš
нормированный normitettu; ~ рабочий день normitettu työpäivä
нормировать normittua
нос 1. (*орган обоняния человека*) nenä, n'okka; длинный ~ pitkä nenä; курносый ~ kippura nenä; ~ с горбинкой nykerö; орлиный ~ kotkannenä; приплюснутый ~ läččä nenä; через ~ neničči; кончик ~а nenänlatva **2.** (*у судна*) keula, kokka, nenä; ~ лодки venehen kokka; лодка с низким ~ом alanenäni veneh **3.** (*геогр.*) niemi, niemen|nenä, niemen|n'okka ◇ взять из-под носа viijä nenän ieštä; задрать нос noštua nenä; он идёт задрав нос hiän männä liiruau; взять сто рублей с носа ottua šata rupl'ua ihmiseltä; нос к носу встретиться törmätä nenäkkäh; носу не кажет ei nenyä näytä; говорить себе под нос paissa murmettua; совать свой нос pistyä nenyä; уткнуть нос в книгу lukie nenä kirjašša kiini; говорить в нос paissa nenäh
носатый (*с носом*) nenäkäš
носач (*зоол.*) nenä|apina
носик 1. (*от* нос) nenäni, n'okkani; с ~ом n'okakaš **2.** (*выступающая в форме трубки часть сосуда*): ~ подойника, чайника lyyry; ~ умывальника löllöni
носилк||и (*санитарные*) nosilkat, (*паланкин*) kanto|stuula, (*шесты для сена*) šapilahat; нести сено на ~ах kantua heinyä šapilahilla
носить[1], нести (*о ветре, воде*) kannattua, kannella, kantua, (*относить*) viijä
носи||ть[2] (*надевать*) käyttyä, pityä, pityä piällä, (*о головном уборе*) pityä piäššä; бабушка ~т ситцевый платок ämmö pitäy piäššä siiččapaikkua; соседка в мороз ~т норковую шубу sussieta pakkasella käyttäy norkkaturkkie
носиться (*разъезжать*) ajelehtie, (*бегать без дела*) huilata, häyryö, (*стремительно двигаться*) liehkaissa, (*носиться вихрем*) pemuta, pemuttua, (*суетиться*) šuihkua, tuisahella, viuhkua
носовой 1. (*передняя часть*) n'okka=; ~ парус hokka **2.** (*от* нос 1): ~ платок nenä|liina, nenä|paikkani, nästyyki
носок[1] (*кончик*) nenäni; ~ чулка šukanterä
носок[2] (*короткий чулок*) šukka
носорог (*зоол.*) šarvi|kuono
носоч||ек (*кончик пальца*): на ~ках varpahaisillah
ностальгия 1. (*тоска по родине, родному краю*) koti-ikävä **2.** (*тоска о прошлом, пережитом, утраченном*) nostalgija, ikävä
нота[1] 1. (*музык.*) nuotti **2.** (*интонация, оттенок*) nuotti, šävel; ~ грусти в голосе ikävä šävel iäneššä
нот||а[2] (*дипломатическое сообщение*) nuotti; обмен ~ами nuottien vaihto
нотариальн||ый notari=; ~ая копия notaritovissuš
нотариус notari
ночевать yöpyö
ночесветка (*зоол.*) loisto|elijö
ночлег 1. (*место ночёвки*) yö|šija, yö|tila; искать ~а eččie yöšijua **2.** (*ночёвка*) yövyntä; остановиться на ~ jiähä yökši
ночная фиалка (*бот.*) yö|orvokki
ночник yö|lamppu; выключи ~! šammuta yölamppu!
ночница[1] (*зоол., летучая мышь*) yö|lepakko; ~ водяная vesilepakko; ~ усатая viikšilepakko
ночница[2] (*зоол., бабочка*) *см.* совка
ночн||ой yöllini, öini, yö=; ~ая работа yöruato; ~ая роса yökašše; ~ая рубашка yöpaita; ~ мороз halla; ~ покой yörauha; ~ сторож yövahti; ~ые посиделки с прялкой yökesrä
ноч||ь yö; к ~и yöpuoleh; по ~ам öisiltä, öisin; ~ами öičči, öissä; всю ~ koko yön; я всю ~ не спал en muannun koko yöššä; ~ью yöllä, yöčči, öisin; осенней ~ью šyyšyönä; прошлой ~ью männyönä yönä; этой ~ью tänä yönä; среди ~и kešellä yötä; в ~ с шестого на седьмое января pakkaiskuun šeiččemättä päivyä vašše; ~ью кукарекающий петух yökukko; спокойной ~и! hyvyä yötä! в ~, на ~ yöjalašša, yökynših; умываться на ~ pešeytyö ennen muata mänyö; полярная ~ n'arayö
ноша kannatuš, takka; полная ~ takallini
ноябр||ь pimie|kuu; в ~е этого года tämän vuuvven pimiekuušša; четвертого ~я nelläntenä päivänä pimiekuuta
ноябрьский pimie|kuun, pimie|kuini; ~ дождь pimiekuun vihma
нрав luonto, šisu, (*норов*) virka; по ~у mielellini
нрави||ться miellyttyä, pityä, pätyö, tykätä; мне ~тся путешествовать mie tykkyän matkuštamista
нравоучени||е morali, morali|oppi; обойдёмся без ~й pärjyämmä moraliopitta
нравственность moralisuš
ну ka, no; ~, что скажешь? no mitä šanot? ◇ ну и ну! kačo šie!
нужд||а hätä; в ~е hätäsilläh; припасы при ~е hätävara
нужда||ться hätäytyö, tarvita; он не ~ется ни в чём hiän ei hätäyvy mistänä
нуждающийся hätähini
нужно, надо pitäy; тебе ~ идти šiun pitäy lähtie
нужн||ый tarvittava, tarvis=; ~ая вещь tarviskalu; ~ая сумма tarvittava summa
нул||ь, ноль nolla; десять градусов выше ~я kymmenen aštetta lämmintä; десять градусов ниже ~я kymmenen aštetta pakkaista; равно нулю on nollan arvoista ◇ начинать с нуля alottua tyhjäštä; свести к нулю luatie mitättömäkši
нумеровать numeroija
нут (*бот.*) kahvi|herneh
нутро šiämi, šiämyštä
ныне, нынче nykyjäh, nykysin
нынешний (*современный*) nyky, nykyni, tämän|aikani, (*настоящий*) tämän|ilmani
нырну||ть, нырять 1. (*погрузиться в воду*) čukeltua; парень ~л в воду с камня poika čukelti veteh kiveltä **2.** (*плыть по волнам*): лодка ныряет по волнам veneh keikkuu uallokošša
нырок (*зоол.*) čukeltaja|šorša, n'uorkuva; ~ красноголовый ruškiepiäčukeltajašotka; ~ белоглазый valkiešilmäšotka; ~ хохлатый tupšupiäšotka; ~ морской lapašotka
ныть 1. (*жаловаться*) valittua, (*охать, причитать*) voivottua; не ной! elä voivota! **2.** (*болеть*) juumottua, kivistyä, näivertyä; зуб ноет hammašta juumottau; в животе ноет vaččua kivistyä näivertäy ◇ сердце ноет ikävä murtelou mieltä
нытьё valittamini, voivottamini; не хочу слушать твоё ~ en kehtua kuunnella šiun voivottamista

нюанс vivahuš; цветовой ~ värien vivahuš
нюнька (*бот.*) palpakko
нюханье haistelomini, nuuhtelomini, (*табака*) nuuškuamini
нюхательный nuušku=; ~ табак nuušku(tupakki); чтобы сделать ~ табак, его перетирают с мятой nuuškukši tupakkie jauhotah kalaheinän kera

нюха||ть haistua, haissella, nuuhtua, nuuhella, (*табак, наркотик*) nuuškata; ~ цветы nuuhella kukkie; собака ~ет землю koira vainuou muata
нянчить hoitua, kaččuo, nänčči̮e
няня (*воспитатель*) lapšien|hoitaja, lapšien|kaččoja

О

о, об, обо 1. (*при обозначении столкновения, соприкосновения*) kohti, vaššen; опереться о стол nojata stolua kohti; не опирайся о стену elä nojua šeinyä vaššen; споткнуться о камень kompaštuo kiveh **2.** (*относительно: о чём*): мечтать о поездке huaveilla matašta; думать о тебе ajatella šiušta; читать о герое lukie šankarista; разговаривать о себе paissa ičeštä; заботиться о детях pityä huolta lapšista; беспокоиться о больном olla huolissah läsijäštä; свидетельство о рождении šyntymätovissuš

оазис keijaš; культурный ~ kulttuurikeijaš

оба, обе molen, molommat; оба глаза molommat šilmät; обеими руками molommin käsin; видеть одинаково обоими глазами nähä yhtä hyvin molommin šilmin; оба пришли одновременно molen tultih yhtäaikua; обе девочки molommat tytöt

обанкроти||ться joutuo varattomakši; предприятие ~лось yrityš joutu varattomakši

обаяние lumouš, viehätyš; ~ молодости nuoruon lumouš; находиться под ~м кого-л. olla lumoissa

обаятельный viehättävä; ~ человек viehättävä ihmini

обвал 1. (*падение*) šortumini, ryšähtymini; ~ стены šeinän šortumini **2.** (*лавина*) vierömä; снежный ~ lumivierömä; горный ~ vuaranvierömä

обвалить, обваливать šortua, kuatua; ~ поленницу дров kuatua halkopino

обвали||ться, обваливаться romahtua, šortuo; дом ~лся talo romahti; крыша ~лась под напором снега katto romahti lumen painošta

обвалять, обваливать punuo, pyörittyä; ~ котлету в сухарях punuo kotletti suuhkariloissa

обварить, обваривать 1. (*обдать кипятком*) valella palavalla vejellä **2.** (*обжечь*) polttua; ~ руку кипятком polttua käsi palavašša veješšä

обвариться, обвариваться polttua ičči̇e

обвезти kulettua, viijä, tuuvva; ~ кругом города kulettua kaupunkin ympäri

обвес (*ошибка в весе*) viärä punnituš, punnituš|virhe

обвесить, обвешивать punnita viärin

обвести, обводить 1. (*вокруг чего-л.*) kulettua, käyttyä **2.** (*очертить, окаймить*) piirtyä, vetyä; ~ кружком город на карте piirtyä karttah viiva kaupunkin ympäri; ~ блюдце золотым ободком piirtyä kultani viiva ploškan reunah **3.** (*оградить*) aijottua; ~ сад забором aijottua puisto; ~ рвом ojittua **4.** (*прочертить по контурам*) vetyä viivat; ~ чертёж тушью vetyä piirrokšen viivat tuššilla

обветренн||ый 1. (*разрушенный ветром*) rapautunut **2.** (*огрубевший*) ahavoitunut; ~ое лицо ahavoitunuot kašvot

обветрившийся ahavaš

обветрить, обветривать 1. (*разрушить ветром*) rapauttua **2.** (*сделать грубым*) ahavoija, ahavoittua

обветри||ться, обветриваться 1. (*разрушиться от ветра*) rapautuo **2.** (*огрубеть*) ahavoituo; лицо ~лось kašvot ollah ahavoitunuot

обвешать, обвешивать ripuštua, riputtua; ~ стену картинами ripuštua šeinä taululoilla; ~ ёлку игрушками riputtua koristeluja kuušeh

обвинение 1. (*признание кого-л. виновным*) šyyttämini, šyytöš; ~ в воровстве varaššukšešta šyyttämini **2.** (*обвинительный приговор*) šyytöš; вынести ~ ilmottua šyytöš

обвинитель šyyttäjä; государственный ~ virallini šyyttäjä

обвинить, обвинять 1. (*считать виновным*) viärittyä; ~ в воровстве viärittyä varaššukšešša **2.** (*привлекать к судебному разбирательству*) šyyttyä; ~ за убийство šyyttyä tapannašta

обвиняемый šyytettävä

обвисл||ый rippu=; ~ые усы rippuviikšet

обвиснуть rippuo, roikkuo

обви||ть, обвивать 1. (*обмотать, охватить*) kiertyä; ~ косы вокруг головы kiertyä kaššat piän ympäri; ~ шею руками kiertyä kiät kaklah; колонны ~ты плющом kiertäjäkašvi kiertäy pačašta myöten **2.** (*окутать, покрыть*) kiärie

обви||ться, обвиваться kiertyö; руки ~лись вокруг шеи kiät kierryttih kaklah; змея ~лась вокруг дерева kiärmis kierty puun ympäri

обвод 1. (*от* обвести) kulettamini, piirtämini, (*ограждение*) ympäröimini **2.** (*линия, кайма*) ympäryš|viiva, renkaš; тёмные ~ы около глаз tummat renkahat šilmien alla

обводка (*ободок*) renkaš

обводнить, обводнять vesittyä, varuštua vejellä; ~ местность vesittyä paikkakunta

обводный kierto=, ympäryš=; ~ канал ympäryškanava

обвойник (*бот.*) kiärmehen|pisto|vaššuš

обволо||чь, обволакивать peittyä, kattua, vetyä; небо ~кло тучами taivaš vetäyty pilveh

обволо||чься, обволакиваться peittyö; река ~клась туманом joki peitty tumantoh

обворова||ть, обворовывать varaštua, viijä kaikki, ryöštyä; его ~ли hänet ryöššettih

обворожить, обвораживать mairotella

обвязать, обвязывать 1. (*обмотав, затянуть*) šituo, kiärie; ~ голову платком šituo paikka piäh; ~ пакет верёвкой šituo paketti nuoralla **2.** (*украсить вязкой*) neuluo reunat, virkata reunat; ~ ворот цветной шерстью neuluo kakluššan reuna värivillalla

обвязаться, обвязываться šitoutuo, kiäriytyö, vyötäytyö; ~ платком kiäriytyö paikkah; ~ верёвкой vyötäytyö nuoralla

обвязка 1. (*обёртывание*) šivonta, kiärintä; ~ яблонь соломой omenapuijen kiärintä olella **2.** (*вязание*) reunah virkkuamini **3.** (*кайма, край*) reunuššuš

обглодать, обгладывать jyršie

обговорить, обговаривать käsitellä, šopie

обгон ohituš; ~ запрещён ohituš on kielletty

обгорел||ый 1. (*обгоревший снаружи*) hiiltynyt, korventunut; ~ые стены домов talojen hiiltynyöt šeinät **2.** (*обожжённый солнцем*) puahtunut

обгоре||ть, обгорать 1. (*сгореть снаружи*) hiiltyö, korven-

tuo; дерево ~ло puu hiilty **2.** (*получать ожоги*) palua, šuaha palo|huavoja; ~ на солнце palua päivänpaissošša

обгрызть, обгрызать purra piältä|päin

обда||ть, обдавать 1. (*облить*) huuhtua, valella, kaššella; ~ фрукты горячей водой huuhtua hetelmät kuumalla vejellä; волна ~ла ero ualto kašteli hänet **2.** (*обвеять чем-л.*) löyhähtyä miula vaštah, (*паром*) höyryttyä, (*холодом*) huohtua; меня ~ло жаром kuuma ilma löyhähti vaštah **3.** (*охватить каким-л. чувством*) vallata

обделить, обделять vuartua, jättyä ilmain; ~ подарками jättyä ilmain lahjoja

обдирка 1. (*металла*) puhissuš, hivonta, (*дерева*) kuorinta; ~ древесной коры puun kuorinta **2.** (*зерна*) kuorinta

обдирн||ый 1. (*очищенный*) puhissettu, hivottu, kuoritettu **2.** (*подвергшийся обдирке*) lešty=; ~ая мука leštyjauho

обдуманный ajateltu, tuumittu; ~ поступок tuumittu ruato

обдумать, обдумывать aivottua, tuumie, miettie; ~ ответ miettie vaštauš; ~ план miettie šuunnitelma

обдумывание mietintä

обдуть, обдувать (*очистить*) puhaltua puhtahakši, (*обдувая, удалить*) puhaltua

обед 1. (*второй завтрак*) murkina, (*полдник*) puavušna, päivällini; за ~ом murkinan aikana; дать ~ в честь кого-л. järještyä päivällini kenennih kunnivokši; приготовить что-л. на ~ valmistua mitänih murkinakši **2.** (*полдень*) puoli|päivä; в ~ puolenpäivän aikah; до ~a huomenešpäivällä, ennein puoltapäivyä; время ~a murkina-aika

обедать murkinoija, puavušnoija, päivällistyä; пойти ~ männä murkinalla; ~ в столовой šyyvvä murkinua ruokalašša

обеденный päivällis=, ruoka=; ~ стол ruokastola; ~ перерыв päivällisaika

обеднение köyhtymini

обедне||ть köyhtyö; семья ~ла pereh köyhty

обедня murkinallini, (*литургия*) päivä|jumalan|palveluš

обежать, обе́гать, обега́ть 1. (*бегом обойти вокруг*) juošša ympäri; ~ вокруг дома juošša talon ympäri **2.** (*бегая, побывать повсюду*) juošša, kiertyä; ~ все магазины juošša kaikki kaupat

обезболивание kivuttomakši luatimini, tuškien lieventämini; ~ родов šynnytyštuškien lieventämini

обезболить, обезболивать luatie kivuttomakši, lieventyä tuškija

обезвредить, обезвреживать luatie vuarattomakši; ~ мину luatie miina vuarattomakši

обездвижение 1. (*сделать неподвижным*) liikunta|kyvyttömäkši luatimini, liikkumattomakši luatimini **2.** (*неподвижность*) liikunta|kyvyttömyš

обездоленн||ый ošatoin; ~ое существование ošatoin elämä

обездолить, обездоливать jättyä ošattomakši

обезжиривание rašvan poisto

обезжирить, обезжиривать poistua rašva; ~ шерсть poistua rašva villašta

обеззараживание desinfiointi; ~ семян šiemenien desinfiointi

обеззараживающ||ий puhistava; ~ее средство puhistava aineh

обеззаразить, обеззараживать desinfioija

обезличение ominaisukšien hävittämini; ~ нации kanšan ominaisukšien hävittämini

обезличить, обезличивать hävittyä ominaisukšet

обезлюде||ть tyhjetä; деревни ~ли kylät tyhjettih

обезопасить šuojata, turvata; ~ границы от вторжения врага šuojata rajat vihollisen hyökkäykšeštä

обезопаситься šuojata iččie

обезоруживание aseijen riistämini

обезоружить, обезоруживать riistyä asiet; ~ кого-л. riistyä keneltänih asiet

обезуметь villiytyö

обезьян||а (*зоол.*) apina; человекообразные ~ы ihmisenmuotoset apinat

обезьянник apina|häkki

обелиск obeliski

оберег (*о предмете*) šuojelu|esineh, amuletti, (*о заклинании, молитве*) varauš|šanat, varauš|keino

оберегатель šuojelija, varteilija

оберечь, оберегать varjella, šuojella, akkiloija, huolehtie; ~ от боли šuojual'l'a kivušta; ~ детей huolehtie lapšista; ~ лес от пожара varjella meччä tulipalošta

оберечься, оберегаться varotella, varuo, varautuo, varoitteliutuo; ~ от простуды varotella topašta

обернуть, оборачивать, обёртывать 1. (*завернуть, запаковать*) kiärie; ~ ноги портянками kiärie hattarat jalkoih; ~ дерево соломой kiärie olkie puun ympärillä; ~ книгу бумагой kiärie kirja paperih **2.** (*повернуть*) kiäntyä, šuunnata; ~ кого-л. лицом к окну kiäntyä ketänih ikkunah päin; ~ дело в свою пользу kiäntyä asie omakši hyövykši **3.** (*превратить*) muuttua; ~ кого-л. в медведя muuttua ketänih kontiekši

оберну||ться, оборачиваться, обёртываться 1. (*закутаться*) kiäriytyö; он ~лся в одеяло hiän kiäriyty täkkih **2.** (*повернуться*) kiäntyö; он ~лся спиной hiän kiänty šelin; дело ~лось хорошо asie kiänty hyväkši **3.** (*превратиться*) muuttuo; ~ лисой muuttuo revokši

обескровить, обескровливать juokšuttua veri, luatie verettömäkši

обескрылить leikata šiivet

обеспечение 1. (*от* обеспечить) varuštamini; ~ сеном на зиму heinän varuštamini talvekši **2.** (*гарантия*) turvauš, huolto; ~ мира rauhan turvauš; социальное ~ sosialihuolto, yhteiskunnallini huolto

обеспечить, обеспечивать 1. (*снабдить*) turvata, huolehtie, varuštua; ~ семью huolehtie perehen toimehtulo; ~ завод сырьём turvata tehaš ruaka-ainehella; ~ себя дровами на зиму varuštua ičellä talvenhalot **2.** (*гарантировать*) turvata; ~ мир turvata rauha

обеспокоенность huoleštuneisuš

обеспокоенный hätähini

обеспокои||ть, обеспокаивать huolehuttua, huolettua; это меня ~ло še milma huolehutti

обессиленный voimatoin

обессилеть, обессиливать tulla voimattomakši

обессилить, обессиливать viijä voimat, luatie voimattomakši

обессмертить luatie kuolomattomakši, ikuistua; ~ своё имя ikuistua oma nimi

обесцветить, обесцвечивать luatie värittömäkši; ~ материю luatie kankaš värittömäkši

обесцветиться tulla värittömäkši, muuttuo värittömäkši

обесценение, обесценивание arvon|mänetyš

обесценить, обесценивать mänettyä arvo

обесцени||ться, обесцениваться mänettyä hinta, romahtua; деньги ~лись rahat mänetettih hinta

обет lupauš, (*в честь Бога*) jiäkšintähini; монашеский ~ manahhalupauš; дать ~ jiäkšie, antua lupauš

обещание lupauš; клятвенное ~ valallini lupauš; выполнить ~ täyttyä lupauš; сдержать ~ pityä lupauš; нарушить ~ rikkuo lupauš

обещанный luvallini, luvattu

обеща||ть luvata; он ~л сегодня быть здесь hiän lupasi olla tänäpiänä tiälä; я ~л дать ему эту книгу lupasin antua hänellä tämän kirjan; ~ю вам, что... lupuan teilä, jotta...

обёртка 1. (*от* обернуть) kiärintä **2.** (*то, чем обёрнуто*) kiäre; ~ книги kirjan kanšipaperi **3.** (*защита*) šuojuš
обёрточн||ый kiäre=; ~ая бумага kiärepaperi
обжалован||ие muutokšen|haku, valituš; право ~ия valitušoikeuš; приговор окончательный и ~ию не подлежит tuomijo on lopullini ta šitä ei voi valittua
обжаловать valittua; ~ приговор valittua tuomijo
обжечь, обжигать (*обуглить*) polttua, hiillyttyä, korventua, (*о морозе*) purra; ~ руку кипятком polttua käsi palavalla vejellä; ~ руку крапивой polttua käsi čiilahaisella; мороз обжигает щёки pakkani purou poškija; ~ конец бревна hiillyttyä tukin piä
обжечься, обжигаться korventuo, palua, polttua iččie; ~ горячим чаем polttua iččie palavalla čäijyllä; ~ на солнце polttua ihon päiväseššä
обжиг poltto
обзор 1. (*обозрение*) kačahuš; ~ достопримечательностей выставки kačahuš näyttelyn nähtävykših; международный ~ ulkomuankačahuš **2.** (*военн.*) näkymä
обзорный kačahukšellini; статья носила ~ характер kirjutukšella oli kačahukšellini luonto
обивка 1. (*от* обивать) piälyššyš **2.** (*материал*) piälyš, piälyštä; шёлковая ~ мебели huonehtarpehien šulkkupiälyštä
обивочн||ый piälyššyš=; ~ые ткани piälyššyškankahat
обид||а apie, mieli|paha; горькая ~ karkie loukkauš; причинить ~у tuottua mielipahua
обидеть, обижать apeija, kiušata, loukata
обиде||ться, обижаться apeutuo, n'okkautuo; я на него ~лся mie apeuvuin hänen piällä
обидн||ый apie, apiehini; ~ые слова apiet šanat
обидчивый niipukaš
обидчик apeuvuttaja
обиженный apeutunut, pahaštunut; он обижен на нас hiän on apeutunut meih; у него ~ вид hiän on pahaštunuon näköni
обилие kyllyš; ~ всего kaiken kyllyš
обильно runšašti, yli|miärin, yllin|kyllin
обильн||ый 1. (*имеющийся в большом количестве*) hyvä, väkövä; ~ урожай ягод hyvä marjavuosi; ~ зерном jyväkäš **2.** (*отличающийся богатством*) pohatta; ~ое угощение pohatta kostituš
обитаемый elätty; ~ остров elätty šuari
обиталище elin|paikka, elin|šija
обитател||ь eläjä; ~и города kaupunkin eläjät
обита||ть elyä; бобёр ~ет в реке majava eläy jovešša
обитель 1. (*монастырь*) manasteri **2.** (*жилище*) maja
обить, обивать 1. (*прибивая, покрыть*) piälyštyä, verhota; ~ бархатом piälyštyä šametilla **2.** (*сбить*) lyyvvä (alaš); ~ яблоки с яблони lyyvvä omenat omenapuušta
обиться, обиваться kuluo
обиход 1. (*привычный уклад жизни*) elämän|tavat **2.** (*употребление*) käyttö; вышедшие из ~а käytöštä otetut
облав||а 1. (*охота*) ajo|mečäššyš **2.** (*оцепление*) kierrätyš; устроить ~у järješтyä kierrätyš; устроить ~у на медведя kierrättyä kontie
облагораживание 1. (*улучшение породы*) jaloššuš; ~ древесины puun jaloššuš **2.** (*возвышение в духовном и нравственном отношении*) ylentämini
облагородить, облагоражива||ть 1. (*сделать благороднее*) kohentua, ylentyä; это ~ет чувства tämä ylentäy tuntehie **2.** (*улучшить породу, качество*) jalaštua, parentua; ~ породу овец parentua lampahien rotu
обладание omissuš, omistamini; ~ сокровищами uartehien omissuš
обладатель omistaja, omuaja
облада||ть 1. (*иметь*) pityä omana, omistua, olla; наша республика ~ет большим запасом леса meijän tašavallašša on šuuret meččävarat; он ~ет хорошим здоровьем hanellä on hyvä tervehyš **2.** (*владычествовать*) hallita; Наполеон стремился ~ всем миром Napoleon tahto hallita koko muajilman
облак||о pilvi; небо в ~ах taivaš on pilvissä; покрыться ~ами pilveštyö
областн||ой 1. (*от* область) alovehellini, aloveh=; ~ центр alovehkeškuš **2.** (*диалектный*) murreh=, murtehellini; ~ое слово murrehšana
область 1. (*часть территории*) aloveh; ~ вечных снегов ikilumen aloveh **2.** (*отрасль знаний*) ala; отдельная ~ знания tiijon eriala
облачиться, облачаться šuoriutuo
облачко pilveni
облачность pilvisyš, ummetuš
облачн||ый pilvini, unnakka, pilvi=; становиться ~ым muatuo
облаять, облаивать haukkuo
облегчение 1. (*от* облегчать) kevennyš, helpotuš, hoivahuš, lievennyš, (*упрощение*) yksin|kertaistamini; ~ веса painon kevennyš; ~ труда ruavon helpotuš; ~ боли kivun lievennyš **2.** (*чувство успокоения*) helpotuš; почувствовать ~ tuntie helpotušta
облегчить, облегчать 1. (*уменьшить вес*) vajentua, huojentua, keventyä; ~ ношу keventyä kantamista **2.** (*упростить*) yksin|kertaistua; ~ способ работы yksinkertaistua ruavon keino **3.** (*успокоить, сделать менее трудным*) helpottua, keventyä, lieventyä, hoivahtua; ~ боль lieventyä kipuo; ~ душу keventyä mieltä; ~ труд helpottua ruatuo
облегчи||ться, облегчаться 1. (*уменьшиться в весе*) kevetä, keventyö; воз ~лся kuorma kepeni **2.** (*стать менее трудным, испытать успокоение*) helpottuo, hoivahtuo, kevetä, keventyö; работа ~лась ruato helpottu; душа ~лась mieli kepeni
обледенел||ый jiähini, jiätynyt, kahmie; ~ые скалы jiätynyöt kallivot
обледенение jiätymini; ~ самолёта lentokonehen jiätymini
обледене||ть, обледеневать hyytyä, jiätyö; палуба ~ла laivankanši jiäty
обледенить, обледенять jiävyttyä
облениться laiseta, laisistuo
облепи||ть, облеплять 1. (*прилипнуть со всех сторон*) tarttuo; сапоги ~ла грязь kenkih on tarttun likua **2.** (*обклеить*) liimata; ~ стену объявлениями liimata šeinät ilmotukšilla
облепиха (*бот.*) tartukki
облесить mečittyä
облете||ть, облетать 1. (*летая, побывать где-л.*) lentyä ympäri, kiertyä; космический корабль дважды ~л Землю avarušlaiva kakši kertua lenti Muan ympäri **2.** (*минуя*) lentyä siiričči **3.** (*о слухах, известиях*) levitä; радостное известие ~ло город hyvä viesti levisi kaupunkie myöten
обливание (*от* обливать) valautumini, valauvunta; холодное ~ kylmä valautumini
облигационный obligatijo=; ~ заём obligatijolaina
облигация obligatijo; ~ государственного займа valtijon lainan obligatijo
облизать, облизнуть, облизывать nuolaissa, nuolekšie, nuolla; ~ тарелку nuolla luota puhtahakši
облизаться, облизнуться, облизываться (*о животных*) nuolla iččie, (*о человеке*) nuolaissa huulieh
облик 1. (*внешний вид*) ulko|näkö, muoto, nuama **2.** (*совокупность внешних качеств, моральный облик*) luonto
облип||нуть, облипать: лыжи ~ли снегом šukšet ollah lumešša; колёса ~ли грязью rattahat ollah lijašša

облить, обливать valua, valella, kaššella, kuatua; ~ водой голову valua piän piällä vettä; ~ книгу вареньем kuatua varen'n'ua kirjalla
облиться, обливаться 1. valautuo, valauteliutuo; ~ холодной водой valautuo vilulla vejellä **2.** (*промокнуть*) kaštuo; ~ по́том kaštuo hieštä
облицевать piälyštyä; ~ печь изразцом piälyštyä kiukua korissušlauvoilla
облицовка 1. (*от* облицевать) piälyštämini, piälyššyš; ~ стен šeinien piallyštämini **2.** (*материал*) piälyššyš; мраморная ~ marmoripiälyššyš
облицовочн||ый piälyššyš=; ~ые плитки piälyššyšlevyt; ~ материал piälyššaineh
облицовщик piälyštäjä
обличить, обличать (*вскрыть зло, неправду*) šuaha kiini; ~ во лжи šuaha kiini valehukšešša
обложение: ~ налогом verottamini, verotuš
обложи||ть, облагать 1. (*окружить*) ašettua ympäri, ympäröijä **2.** (*окутать*) kattua, peittyä; тучи ~ли солнце pilvet peitettih päiväni **3.** (*покрыть поверхность, отделать*) peittyä, piälyštyä; ~ стены картинами panna šeinillä kuvua **4.** (*осадить*) piirittyä **5.** (*охот.*) kiertyä; ~ медведя в берлоге kiertyä kontie pešäh **6.** (*налогом*) verottua, (*штрафом*) šakottua
обложка kanši
обломать, обламывать katata; ~ сучья дерева katata okšat puušta
облома||ться, обламываться katkeutuo, kateta, lohkautuo; ветки ~лись okšat katettih
облом||ок kappaleh; ~ки стула stuulan kappalehet
облучение šäteilytyš, valotuš
облучить, облучать šäteilyttyä
облучок šepä
обмазать, обмазывать rapata, voitua
обман 1. (*ложь*) valeh, valehuš; ввести в ~ valehtua; он не дался в ~ hiän ei antan valehella iččie **2.** (*иллюзия*) hairahuš; ~ зрения näköhairahuš
обману||ть, обманывать muanittua, pettyä, valehella, valehtua; вас ~ли teitä valeheltih
обмануться, обманываться muanittautuo, valehtuo; ~ в своих ожиданиях valehtuo vuottamisissah
обманщик muanittaja, pettäjä, valehtelija
обмахивать löyhkyä
обмен vaihe, vaihto, vajeh, vajehuš
обменный vaihto=; ~ пункт валюты rahanvaihtopaikka; ~ фонд vaihtofondi
обменять, обменивать 1. (*менять*) vaihtua; ~ книгу vaihtua kirja toiseh **2.** (*перепутать*) ottua erehykšellä; ~ сапоги ottua erehykšellä viärät šuappahat
обменяться, обмениваться vajehteliutuo, vaihtua, vajehtua keškenäh; ~ книгами vajehtua kirjoja keškenäh
обметать, обмётывать luottua, ommella; ~ петли ommella napinreijät
обмораживание kylmäytymini
обморожение kylmätyš, kylmätäntä
обморози||ть, обмораживать kylmättyä; он ~л себе уши hiän kylmätti korvah
обморозиться, обмораживаться kylmettyö, kylmäytyö, paleltuo
обморок pyörtymyš; упасть в ~ pyörtyö
обморочн||ый pyörtymyš=; ~ое состояние pyörtymyštila
обмотать, обматывать kiärie; ~ голову платком kiärie paikka piäh
обмотаться, обматываться 1. kiäriytyö; ~ полотенцем kiäriytyö käsipaikkah **2.** (*обвиться*) kiertyö
обмотки (*для ног*) šiäri|šije
обмундирование 1. (*от* обмундировать) vuatetuš, vuatettamini **2.** (*одежда*) vuatetuš, puku
обмундировать, обмундировывать vuatettua
обмывание pešömini, pešu; ~ покойника pokoiniekan pešömini
обнажённ||ый alačoin, pal'l'aš; ~ые купальщики alaččomat kylpijät; ~ые руки pal'l'ahat kiät; с ~ой головой pal'l'ahin päin
обнажить, обнажать 1. (*оставить нагим*) pal'l'aštua; ~ спину pal'l'aštua šelkä **2.** (*раскрыть, обнаружить*) tuuvva ilmi, šuattua päivän|valoh
обнажи||ться, обнажаться 1. pal'l'aštuo, jakšautuo alačči; спина ~лась šelkä pal'l'aštu **2.** (*открыться, обнаружиться*) tulla ilmi
обнародование ilmottamini
обнародовать ilmottua
обнаружение löytämini, huomuamini
обнаружи||ть, обнаруживать 1. (*отыскать, заметить*) löytyä, huomata, nähä; охотник ~л на тропе следы медведя mečäštäjä huomasi polulla kontien jälet **2.** (*выявить*) löytyä; ревизор ~л недостачу tarkaštaja löysi vajaukšen
обнаружи||ться, обнаруживаться 1. (*проявиться*) tulla näkyvih; у него ~лось много способностей kaikki hänen nerot tultih näkyvih **2.** (*отыскаться*) löytyö; пропавшая книга ~лась katonut kirja löyty
обнести, обносить 1. (*пронести вокруг чего-л.*) kantua, kulettua; ~ икону вокруг церкви kantua ikoni kirikön ympäri **2.** (*огородить*) aijottua; ~ сад забором aijottua puutarha **3.** (*угостить всех*) tarita (kaikilla); ~ гостей фруктами tarita vierahilla hetelmie **4.** (*не угостить*) jättyä ilmain, jättyä tariččomatta; ~ мороженым jättyä ilmain jiätelyö
обнищание köyhtymini
обновить, обновлять (*заменить новым*) uuvventua, uuvvistua, (*починить*) panna uuteh kuntoh; ~ свои знания uuvvistua tietojah
обнови||ться, обновляться uuvvistuo, nuortuo; состав группы ~лся ryhmän kollektiivi on uuvvistun
обновление uuvvistamini, uuvvissuš; ~ судна laivan uuvvistamini
обнявшись kaklakkah, yššäkkäh
обня||ть, обнимать 1. (*заключить в объятия*) kapuol'l'a, šepyällä, ševätä; ~ свою мать ševätä muamuoh **2.** (*окутать*) peittyä; пламя ~ло весь дом tuli peitti koko talon **3.** (*охватить, включить в свой состав*) šisältyä
обняться, обниматься šepyällä, šepäytyö
обобщение yhteh|veto
обобществить 1. (*соединить разрозненные объекты производства*) yhistyä **2.** (*национализировать*) yhteis|kunnallistua
обобществление yhteis|kunnallistamini
обобщить, обобщать vetyä yhteh; ~ опыт работы vetyä yhteh työkokemukšet
обогатить, обогащать 1. (*сделать более ценным*) rikaššuttua, rikaštua; ~ библиотеку новыми книгами rikaššuttua kirjaštuo uušilla kirjoilla **2.** (*повысить полезные качества*) rikaštua; ~ руду rikaštua malmi
обогатиться, обогащаться pohattuo, hyötyö
обогащение rikaššuš
обогнать, обгонять ohittua; ~ автомобиль ohittua auto
обогрев lämmityš, kuumennuš
обогревание lämmittämini, lämmitäntä
обогреть, обогревать lämmittyä; ~ руки lämmittyä kiät
обогре||ться, обогреваться lämmetä; комната ~лась pirtti lämpeni

обод kehä, ympäristä; ~ колеса pyörän kehä
ободок 1. (*наружная часть колеса*) vanneh **2.** (*каёмка*) reuna
ободрать, обдирать 1. (*содрать*) kuorittua, kiskuo; ~ кору с дерева kiskuo kuori puušta **2.** (*изорвать, поранить*) revittyä, repie; ~ платье revittyä mekko **3.** (*снять кожу с тушки*) nylkie; ~ овцу nylkie lammaš
ободра||ться, обдираться kuoriutuo, irtautuo; с дерева ~лась кора kuori on irtautun puušta
ободриться, ободряться potristuo
обожа||ть 1. (*преклоняться*) jumaloija, ihailla **2.** (*очень любить*) oikein tykätä; он ~ет фрукты hiän oikein tykkyäy hetelmie
обоз kuormašto, kolloh; ~ оленей raito
обозвать, обзывать haukkuo, laĉĉata, nimitellä
обозначени||е 1. (*от* обозначить) merkintä, merkiĉĉömini, merkičentä; ~ тропинок пунктиром polkujen merkiĉĉömini pistehviivalla **2.** (*знак*) merkki, merkintä; условные ~я на карте karttamerkit; буквенные ~я kirjainmerkit
обозначить, обозначa||ть 1. (*указать знаком*) merkitä, tarkottua **2.** (*сделать видимым, подчеркнуть*) paremmin näyttyä; короткий рукав лучше ~ет красивые руки lyhyt hiema paremmin näyttäy kaunehet kiät
обозреватель toimittaja, tiijon|antaja; спортивный ~ urheilutoimittaja
обозрение 1. (*осматривание*) kaĉĉelu, kaĉĉelenta **2.** (*статья, передача*) kačahuš; спортивное ~ urheilukačahuš
обои šeinä|paperit, tapetit; клеить ~ liimata šeinäpaperija
обойма 1. (*для патронов*) patruuna|lipaš, lipaš **2.** (*обруч*) renkaš, kehä
обойти, обходить 1. (*пройти вокруг чего-л.*) kiertyä, kierellä; ~ дом kiertyä talo **2.** (*обогнуть, миновать*) kiertyä; ~ лужу kiertyä lätäkkö **3.** (*побывать всюду*) kiertyä, käyvvä, kävellä; ~ всю деревню kiertyä koko kylä **4.** (*распространиться*) kiertyä, levitä; новость быстро обошла весь город uutini ruttoh kierti koko kaupunkin **5.** (*пройти мимо*) kiertyä; ~ противника kiertyä vihollini **6.** (*избежать, пропустить, уклониться*) välttyä, kiertyä; ~ закон kiertyä laki **7.** (*оставить без повышения по службе*) šivuuttua
обойтись, обходиться 1. (*поступить*) kohella; с ним обошлись хорошо häntä koheltih hyvin **2.** (*уладиться*) käyvvä; всё обошлось благополучно kaikki kävi hyvin
оболочка kehä, kuori, kalvo; ~ Земли Muan kehä, muajilman kehä; ~ семени šiemenkuori; слизистая ~ limakalvo; радужная ~ värikalvo
обоняние vaino, haistelu|kyky; у собаки хорошее ~ koiralla on hyvä vaino
обонятельный haju=; ~ нерв hajuhermo
оборванн||ый repaleh; ~ая шуба turkkirepaleh
оборвать, обрывать 1. (*сорвать, вырвать*) kiskuo, repie, nyhtie; ~ яблоки с яблони repie omenat omenapuušta **2.** (*разорвать*) kateta, revittyä; ~ вешалку у пальто revittyä takin ripuššin **3.** (*прекратить*) kateta; ~ свою речь kateta pakinah
оборва||ться, обрываться 1. (*порваться*) kateta, repiytyö; конец верёвки ~лся nuoran piä katkesi **2.** (*упасть*) putuo **3.** (*внезапно прекратиться*) kateta; песня ~лась laulu katkesi
оборка morhha; подол с ~ми morhhahelma; рукава с ~ми morhhahiemat
оборон||а puoluššuš; крепить ~у lujittua puoluššušta; прорвать вражескую ~у kateta vihollisien puoluššuš
оборонительн||ый puoluššuš=; ~ые сооружения puoluššuš-laittehet
оборонить, оборонять puolistua, puoluštua; ~ границы от врагов puolistua rajoja vihollisista
обороноспособность puolissuš|kyky
обороноспособный puolissuš|kykyni
обороняться puolistautuo, puoluštautuo
оборот 1. (*полный круг вращения*) pyörähyš, kierroš; три ~а в секунду kolme pyörähyštä sekunnissa **2.** (*торгово-промышленные и финансовые операции*) kauppa, kierroš; пустить деньги в ~ panna rahat käyttöh **3.** (*употребление, использование*) käyttö; взять слово в ~ ottua šana käyttöh **4.** (*обратная сторона чего-л.*) toini puoli, šelkä|puoli; надпись на ~е kirjutuš on toisella puolella **5.** (*словесное выражение*) šanan|väli; неправильные ~ы речи viärät šananvälit
оборотень ihmis|hukka
оборудование 1. (*от* оборудовать) laittamini; ~ лаборатории laboratorijan laittamini **2.** (*приборы, устройства*) laittehet, vehkehet; электрическое ~ šähkölaittehet
оборудовать varuštua, laittua, ašettua; ~ лабораторию ašettua vehkehet laboratorijah
обосновани||е 1. (*подтверждение*) peruštelu; эти мысли не нуждаются в ~и näillä ajatukšilla ei pie perušteluo **2.** (*довод*) tovissuš, peruššeh; взять только самые важные ~я ottua vain tärkeimmät peruštehet
обоснованно peruštehellisešti
обоснованн||ый peruššeltu; ~ые выводы peruššellut yhtehvevot
обосновать, обосновывать tovistua, peruštua; ~ своё мнение peruštua oma mieli
обособ||ить, обособлять erottua; на острове он был ~лен от внешнего мира šuarella hiän oli erotettu ulkomuajilmašta
обособиться, обособляться erota, erottuo; ~ от товарищей erottuo kaveriloista
обострение pahenomini; ~ болезни kivun pahenomini
обочина laita, reuna, tien|varši, tie|vieri; ~ дороги tien laita; ~ леса mečän laita
обоюдн||ый molommin|puolini; по ~ому соглашению molomminpuolisen šopimukšen mukah
обработать, обрабатывать muokata, muokkual'l'a, puhistua; ~ кожу muokata nahkua; ~ пашню muokata pelto; ~ рану puhistua leikkauš
обработка muokkauš
обрадова||ть ihaššuttua; твой приезд ~л меня šiun tulo ihaššutti milma
обрадова||ться ihaštuo; я ~лся твоему приходу mie ihaššuin šiun tulošta
образ[1] 1. (*облик*) muoto **2.** (*представление*) mieli|kuva **3.** (*характер, тип*) kuva, henkilö|kuva **4.** (*лит.*) kieli|kuva **5.** (*порядок, способ*) tapa, muoto; ~ жизни elämäntapa
образ[2] (*икона*) oprasa, jumalan|kuva
образ||ец 1. (*предмет, изделие*) malli, kuava; сделать по ~цу luatie mallin mukah **2.** (*пример*) esi|merkki; служить ~цом olla esimerkkinä
образн||ый kuvallini; ~ая речь kuvallini pakina
образование[1] 1. (*от* образовать) muovoššuš, muovoštamini **2.** (*то, что образовалось*) muovoštuma
образование[2] (*просвещение*) koulutuš, šivissyš, opaššuš
образованный kirja|mieš, opaštunut, šivistynyt; ~ человек šivistynyt ihmini
образовательный opaššuš=; ~ процесс opaššušprosessi
образовать, образовывать[1] 1. (*составить*) muovoštua, luatie; ~ новое слово luatie uuši šana **2.** (*основать*) peruštua; ~ спортивный кружок peruštua urheilukerho
образовать, образовывать[2] (*дать образование*) šivistyä, opaštua
образова||ться, образовываться 1. (*появиться, возникнуть*) ilmeštyö, tulla; на глазу ~лся ячмень šilmäh tuli koirannänni **2.** (*организоваться*): в школе образуется кружок по вязанию koulušša peruššetah tikutuškerho

образцов||ый 1. (*являющийся образцом*) malli=; ~ые листы mallilistat **2.** (*очень хороший*) esi|merkillini; ~ порядок esimerkillini järješšyš
обрасти, обрастать kašvautuo; ~ травой kašvautuo heinällä; ~ мхом šammaltuo; ~ бородой partautuo
обратить, обращать 1. (*направить*) šuunnata; ~ взгляд šuunnata kačahuš **2.** (*устремить*) kiinittyä; ~ на себя внимание kiinittyä huomijo omah puoleh **3.** (*склонить к чему-л.*) kiäntyä, taivuttua; ~ в какую-л. веру kiäntyä mihnih uškoh **4.** (*превратить*) muuttua; ~ пустыню в цветущий край muuttua erämua kukkijakši šeuvukši **5.** (*употребить на что-л.*) käyttyä; ~ деньги на дело käyttyä rahat asieh
обрати||ться, обращаться 1. (*повернуться*) kiäntyö, šuuntautuo; ~ лицом к свету kiäntyö valoh päin **2.** (*превратиться*) muuttuo; вода ~лась в пар vesi muuttu höyrykši **3.** (*перейти*) kiäntyö; ~ в православие kiäntyö oikiehuškoh **4.** (*адресовать свои слова кому-л.*) kiäntyö puoleh; ~ к врачу kiäntyö liäkärin puoleh
обратно 1. (*назад*) jälelläh; пойти ~ lähtie jälelläh **2.** (*наоборот*) päin|vaštoin
обратн||ый 1. (*обращённый назад*) tulo=; ~ путь tulomatka **2.** (*оборотный*) kiäntö=, šelkä=, taka=; на ~ой стороне листа paperilistan toisella puolella **3.** (*противоположный*) päin|vaštani; ~ смысл päinvaštani ajatuš
обраща||ться 1. *см.* обратиться **2.** (*вращаться*) kiertyä, pyörie; Земля ~ется вокруг Солнца Mua kiertäy Päiväistä **3.** (*находиться в обороте*) kiertyä, olla käytöššä **4.** (*обходиться*) kohella, käsitellä **5.** (*пользоваться*) käyttyä, käsitellä; он не умеет ~ с инструментом hiän ei šuata käyttyä työvehkehie
обращени||е 1. (*превращение*) muuttumini; ~ куколки в бабочку kotelon muuttumini liipukkaisekši **2.** (*к кому-л.*) kiäntymini; ~ к врачу kiäntymini liäkärin puoleh; ~ президента к народу presidentin šanat rahvahalla **3.** (*употребление*) käyttö, liikeh; изъять из ~я ottua käytöštä **4.** (*обхождение*) kohtelu; вежливое ~ yštävällini kohtelu **5.** (*пользование*) käyttö, käsittely; неосторожное ~ с огнём varomatoin tulen käsittely **6.** (*призыв*) vetomuš **7.** (*грамм.*) pakauttelu|šana
обрез 1. (*у книги*) šyrjä, reuna; книга с золотым ~ом kultareunani kirja **2.** (*винтовка*) pyššy
обрезание[1] 1. (*укорочение*) lyhentämini; ~ ногтей kynšien lyhentämini **2.** (*отрезание*) leikkuamini, leikkuanta, (*веток*) karšimini, karšinta; ~ веток okšien karšimini; ~ ленточки lentan leikkuanta
обрезание[2] (*религ.*) ympäri|leikkuanta
обре́зать, обрезать 1. (*укоротить*) lyhentyä; ~ подол платья lyhentyä mekon helma **2.** (*отрезать*) karšie, leikata; ~ ногти leikata kynnet; ~ сучья karšie okšat; ~ верхушку дерева latvuo **3.** (*поранить*) leikata; ~ палец leikata šormi **4.** (*религ.*) ympäri|leikata
обрезка leikkauš, (*веток*) karšimini, karšinta
обрезок tynky, tynkä
обременить, обременять (*утяжелять*) jykeyttyä
обрести, обретать löytyä, šuaha; ~ много друзей löytyä äijä yštävie; ~ покой šuaha šyväinrauha
обрисовать, обрисовывать 1. (*очертить*) piirtyä **2.** (*описать*) kuvata; невозможно ~ красоту карельской природы on vaikie kuvata Karjalan luonnon kaunehutta
обрить ajua pal'l'ahakši; ~ голову ajua pal'l'ahakši piä; ~ бороду ajua parta
обрубить, обруба||ть 1. (*укоротить*) lyhentyä; отец ~ет жерди tuatto lyhentäy šeipähie **2.** (*удалить, отрубая*) karšie; сын ~ет сучья топором poika karšiu okšie kirvehellä
обрубок tynky, tynkä; ~ комля tyvipölkky; ~ хвоста hännäntynkä
обрусе||ть venäläistyö; некоторые карелы ~ли erähät karjalaiset venäläissyttih
обруч vanneh; набить ~и на бочку lyyvvä vantehet počkah; ~ рыболовной снасти šuuvanneh; натягивать ~и vannehtie
обручальн||ый kihla=; ~ое кольцо kihlašormuš
обручение kihlauš; ~ состоялось в церкви kihlauš piettih kirikössä
обручи||ть, обручать kihluo; их ~ли в церкви heitä kihlattih kirikössä
обручи||ться, обручаться kihluo; они недавно ~лись hyö tuanoin mäntih kihloih
обрушить, обрушивать 1. (*развалить*) romahuttua, kojahtua; ~ стену kojahtua šeinä **2.** (*с силой направить*) puškie, šyytyä; ~ гнев на кого-л. puškie viha kenehnih
обруши||ться, обрушиваться 1. (*обвалиться*) murtuo, romahtua, šortuo; стена ~лась šeinä šortu **2.** (*о несчастье, хлопотах*) tulla ošakši; на неё ~лись заботы о больном hänen ošah tuli huolenpito läsijäštä **3.** (*напасть*) karata; ~ на врага karata vihollišeh
обрыв[1] 1. (*от* оборвать, оборваться) katkaisu, katkiemini, repiemini; ~ провода johon katkaisu; ~ листьев riipu **2.** (*место, где оборвано*) katelmuš, katkiema; найти ~ в проводе löytyä katkiema johošša
обрыв[2] (*круча*) pahta, ranne, tärkkä, äpräš
обрывист||ый katkielova, tärki; ~ая речь katkielova pakina
обрывок liuštakko, palani, pätkä
обрызгать, обрызгивать kaššella; ~ бельё водой kaššella vuattiet vejellä
обряд rituali, pivot, tapa; церковный ~ kirikön rituali; свадебный ~ hiäpivot; ~ крещения rissintätapa
обрядность 1. (*ритуалы*) ritualit; ~ православной церкви oikieuškosen kirikön ritualit **2.** (*обычай*) tapa, tavat
обрядов||ый rituali=; ~ые песни ritualilaulut
обсерватория observatorija
обследование tarkaššuš; медицинское ~ liäkärin tarkaššuš; ~ школ koulujen tarkaššuš
обследова||ть tarkaštua, tutkie; врач ~л больного liäkäri tutki läsijyä
обслуга 1. (*от* обслуживать) palvelu, huolto **2.** (*сотрудники*) palvelu|kunta, huolto|kunta
обслуживани||е 1. (*отрасли хозяйства*) palvelu; сфера бытового ~я palveluala **2.** (*техническое*) huolto, hoito; ~ механизмов konehien huolto
обслужить, обслуживать 1. (*удовлетворять чьи-л. потребности*) palvella; ~ покупателя palvella oštajua **2.** (*работать с машинами и механизмами*) huoltua, hoitua, pityä huolta; ~ станки pityä huolta ruatokonehista
обставить, обставлять 1. (*окружить*) ympäröijä, panna ympäri; ~ стол стульями panna stuulat stolan ympäri **2.** (*меблировать*) kaluštua; ~ квартиру kaluštua korttieri
обстановка 1. (*мебель*) huoneh|kalut; стильная ~ tyylikkähät huonehkalut **2.** (*театр.*) lavaššuš **3.** (*условия, положение*) tilanneh, olot; международная ~ kanšainvälini tilanneh
обстоятельно tarkkah
обстоятельный tarkka
обстоятельств||о 1. (*событие, факт, сторона дела*) tilanneh **2.** (*совокупность условий*) tilanneh; по семейным ~ам perehtilantehen mukah **3.** (*грамм.*) adverbiali
обсто||ять olla; всё ~ит хорошо kaikki on hyvin
обстрел tulituš, ammunta
обстрелять, обстреливать 1. (*военн.*) tulittua, ampuo **2.** (*испытать в стрельбе*) šuorittua kuot't'elu|ammunta
обсудить, обсуждать kačču, kačella; ~ проект постановления kačella piätökšen projektie
обсуждени||е kačonta, käsittely; предмет ~я käsiteltävä asie

обсчитать pettyä
обтекаем||ый (*встречающий наименьшее сопротивление воздуха*) virta|viivani; ~ая форма virtaviivani muoto
обтереть, обтирать hieruo, pyyhkie; ~ пыль pyyhkie pölyt; ~ руки спиртом hieruo kiät spirtillä
обтереться, обтираться pyyhkiytyö; ~ полотенцем pyyhkiytyö käsipaikalla
обтесать, обтёсывать: ~ брёвна lauvistua; ~ пазы puašuta
обтирани||е 1. (*от* обтирать) pyyhkimini, pyyhintä, (*от* обтираться) pyyhkiytymini, pyyhkiyvyntä **2.** (*лечебная процедура*) pyyhkehet; холодные ~я kylmät pyyhkehet
обувной jalačči=, kenkä=; ~ магазин jalaččikauppa
обувщик jalačči|muasteri
обувь jalačit, kenkät; ~ с войлоком huopakenkät; ~ из шкуры оленя karvakenkät; ~ без голенища lipposet; ~ с голенищем varšikenkät; кожаная ~ nahkajalačit
обугливание hiillytyš
обугливать hiileytyä, hiillyttyä; ~ столбы hiillyttyä pylvähät
обугли||ться, обугливаться hiileytyö, hiiltyö; дрова ~лись puut hiileyvyttih
обуз||а takka; быть ~ой olla takkana
обузда||ние 1. (*от* обуздать) šuičettamini **2.** (*подчинение*) aisoih panenta, ohjakših ottamini
обуздать 1. (*надеть узду*) šuičettua **2.** (*подчинить своей воле*) panna aisoih, ottua ohjakših
обусловить, обуславливать 1. (*ограничивать каким-л. условием*) panna ehokši, šopie; ~ сроки договора šopie šopimukšen täyttämisajašta **2.** (*послужить причиной*) olla šyynä
обуть, обувать panna jalačit jalkah; ~ ребёнка panna lapšella jalačit jalkah
обуться, обуваться panna jalačit jalkah
обух hamara; ~ топора kirvehen hamara
обучение (*от* обучать) koulutuš, opaššuš, (*от* обучаться) opaššunta; ~ взрослых aikuhisopaššuš; начальное ~ alkeisopaššuš
обучить, обучать kouluttua, opaššella, opaštua; ~ иностранным языкам opaštua käyttämäh vierahie kielie; ~ варить opaštua keittämäh
обучиться, обучаться opaštuo, kouluttautuo; ~ шить opaštuo ompelomah
обхват šylillini, šyli, šyli|mitta, (*окружность*) ympäryš|mitta; дуб в три ~a kolmen šylillisen pakšu tammi; дерево имеет два метра в ~е puun ympäryšmitta on kakši metrie
обход 1. (*от* обходить) kierroš, kierto; утренний ~ huomeneškierroš **2.** (*окружный путь*) kierto|tie **3.** (*военн.*) kierto|liike
обшивка 1. (*от* обшить) reunuššuš, (*досками*) vuorauš; ~ дома talon vuorauš **2.** (*отделка*) reunuššuš; кружевная ~ pitsireunuššuš **3.** (*строит.*) vuorauš|lauvat; наружная ~ ulkolauvotuš **4.** (*спец.*): ~ судна laivan laijotuš
обширн||ый avara, levie, šuuri; ~ое болото avara šuo; ~ые знания leviet tiijot
обшить, обшивать 1. (*по краям*) reunuštua, (*вокруг*) ommella ympärillä; ~ подол юбки тесёмкой reunuštua hamehen helma nauhalla **2.** (*строит.*) vuorata; ~ тёсом vuorata lauvoilla
обшлаг hieman|šuu; пришить пуговицы на ~е ommella hiemanšuuh napit
общаться pityä yhteyttä; ~ хорошо olla hyvissä välilöissä; ~ плохо olla pahoissa välilöissä
общегосударственн||ый valta|kunnallini; ~ое значение valtakunnallini merkityš
общедоступн||ый 1. (*для всеобщего пользования*) yleiskäytännöllini, kaikilla paššuaja; ~ые цены kaikilla paššuajat hinnat **2.** (*понятный всем*) kaikkien ymmärrettävä; музыка не всегда бывает ~a musiikki ei aina ole kaikkien ymmärrettävä
общеевропейский yleis|europpalaini
общежитие 1. (*помещение для совместного проживания*) ašuntola **2.** (*общественный быт*) yhteis|elämä
общеизвестно: это ~ kaikin tiijetäh
общеизвестный kaikkien tiijettävä; ~ факт kaikkien tiijettävä fakti
общенародн||ый koko rahvahan, kaiken rahvahan, kaikkien; ~ая память kaiken rahvahan muisto
общенациональный koko|kanšallini, koko kanšan; ~ праздник koko kanšan pruasniekka
общение yhtevyš; активное ~ aktiivini yhtevyš
общеобразовательн||ый: ~ая школа keški|koulu
общеполитический yleis|poliittini; ~ вопрос yleispoliittini kyšymyš
общепонятный yleis|tajuni
общепризнанный yleisešti tunnettu; ~ писатель yleisešti tunnettu kirjuttaja
общереспубликанск||ий tašavallan; ~ое совещание учителей tašavallan opaštajien kerähmö
общественно: ~-полезный труд yhteis|kunnalla hyövyllini työ
общественно-политическ||ий yhteis|kunnallis|poliittini; ~ие процессы yhteiskunnallispoliittiset prosessit
общественность rahvaš, yhteis|kunta; научная ~ tietokunta
общественн||ый 1. (*связанный с деятельностью людей в обществе*) yhteis|kunnallini; Общественная палата России Venäjän kanšalaiskamari; ~ая организация kanšalaisjärješтö; ~ое самоуправление kyläkunta; ~ статус yhteiskunnallini statussi **2.** (*совместный, коллективный*) yhtehini, kollektiivini; ~ое мнение kollektiivini mieli; ~ое имущество yhtehini omaisuš
общество 1. (*совокупность людей, объединённых историческими условиями*) yhteis|kunta; капиталистическое ~ kapitalistini yhteiskunta **2.** (*круг людей с общими интересами*) joukko, šeura; ~ «Калевала» Kalevalašeura **3.** (*объединение людей с общими задачами*) yhissyš; вступить в ~ liittyö yhissykšeh
обществоведение yhteis|kunta|oppi
общеупотребительн||ый kaikkien käytettävä; ~ая лексика kaikkien käytettävä šanašto
общечеловеческий yleis|rahvahallini
общ||ий 1. (*всеобщий*) yleis=; ~ее правило yleisšiäntö **2.** (*совместный*) yhtehini, yhteis=; ~ими силами yhteisvoimin **3.** (*целый, весь*) yleis=, kokonais=; ~ итог kokonaistuloš **4.** (*обобщающий*) yleini, yhtehini; ~ие вопросы yleiset kyšymykšet; у них много ~его heissä on äijän yhtehistä
община 1. (*организация людей на определённой территории*) yhteisö, miero; первобытная ~ alkukantani yhteisö **2.** (*общество, организация*) šeura, yhissyš; религиозная ~ uškonnollini šeura
общительный šeurallini, šeura=; ~ человек šeuraihmini
общность 1. (*единство, неразрывная связь*) yhtehyš; национальная ~ kanšallini yhtehyš **2.** (*сходство, близость, совпадение*) yhtenäisyš
объединение 1. (*от* объединить) yhissyš, liittämini **2.** (*союз*) liitto, šeura
объединить, объединять yhistyä, liittyä yhteh
объединиться, объединяться yhistyö, liittyö
объезд 1. (*от* объехать) kierto|ajelu, (*проезд стороной*) ohituš **2.** (*окружный путь*) kierto|tie; поехать в ~ lähtie kiertotietä
объездить, объезжать 1. (*лошадь*) ajelluttua; ~ лошадь ajelluttua heponi **2.** (*побывать всюду*) ajella; ~ весь мир ajella koko muajilmua

объект 1. (*филос.*) objekti **2.** (*предмет, на который направлено внимание*) objekti **3.** (*предприятие, стройка, участок*) ruato|paikka
объектив objektiivi
объективно 1. (*нейтрально*) objektiivisešti **2.** (*непредвзято*) tovellah; он рассуждает ~ hiän pakajau tovellah
объективность objektiivisuš
объективн||ый 1. (*существующий вне сознания и независимо от него*) objektiivini; ~ая действительность objektiivini tovellisuš **2.** (*беспристрастный*) tovellini; ~ые выводы tovelliset yhtehvevot
объеха||ть, объезжать 1. (*стороной*) kiertyä, ohittua; ~ яму kiertyä kuoppa **2.** (*побывать*) kiertyä, kierrellä; он ~л всю страну hiän on kiertän koko muan
объём 1. (*величина*) tilavuš; ~ шара pallon tilavuš **2.** (*размер*) koko, miärä; книга небольшого ~а pienikokoni kirja
объёмист||ый tilava, (*о размере, величине*) šuuri|kokoni; ~ая книга šuurikokoni kirja
объявить, объявлять 1. (*сообщить*) ilmottua; ~ о начале собрания ilmottua kokoukšen alušta **2.** (*огласить, заявить*) kuuluttua, ilmottua; ~ приговор kuuluttua suutun piätöš
объяви||ться, объявляться ilmeštyö; в окрестностях города ~лась шайка грабителей kaupunkin lähellä ilmešty rosvojen joukko
объявлени||е 1. (*от* объявить) ilmotuš; ~ войны šovan ilmotuš **2.** (*извещение*) ilmotuš; доска для ~й ilmotušlauta
объяснени||е 1. (*от* объяснить) šelityš, šelittely; ~ вопроса kyšymykšen šelittely **2.** (*письменное или устное*) šelityš; потребовать ~я vuatie šelityštä **3.** (*причина, источник*) šelityš; найти ~ löytyä šelityš
объяснить, объяснять šelittyä, šelvittyä, tolkuttua; ~ задачу šelittyä tehtävä
объятие šepäily
обыграть, обыгрывать (*одержать верх*) voittua pelissä; ~ в шахматы voittua šakkipelissä
обыденность arki|päivänsyš
обыденн||ый arki|päiväni; ~ая жизнь arkipäiväni elämä
обыкновенно tavallisešti, tavan mukah
обыкновенн||ый 1. (*ничем не примечательный*) tavallini; это дело ~ое še on tavallini asie **2.** (*повседневный*) joka|päiväni, arki|päiväni; ~ые условия jokapäiväset olot
обыск ečintä; произвести ~ pityä ečintä
обыска||ть eččie; я всё ~л, но книгу не нашёл mie kaikki ečin, ka kirjua en löytän
обычай tapa, (*привычка*) virka; старинный ~ vanha tapa
обычно tavallisešti, ušeimičči
обычный joka|päiväni, arki=; ~ костюм jokapäiväni puku
обязанность tehtävä, velvollisuš; взять на себя ~ ottua tehtäväkši
обязан||ный velallini; мы ~ы помогать друг другу olemma velalliset auttua toini toista
обязательно varmašti, ehottomašti; она ~ придёт hiän varmašti tulou
обязательность pakollisuš
обязательн||ый 1. (*безусловный для выполнения*) pakollini, pakko=, välttämätöin; ~ая работа pakkotyö; ~ предмет pakollini opaššušaineh **2.** (*добросовестный*) tunnollini; ~ человек tunnollini ihmini
обязательство 1. (*договор или обещание*) lupauš; взять ~ antua lupauš **2.** (*правовое отношение двух сторон*) šopimuš
обяза||ть, обязывать käškie, miärätä, pakottua, velvottua; ~ли заплатить долги käšettih makšua velat; ~ явиться pakottua tulomah
овал šoikijo
овальный čuikula, loivani, šoikie; ~ стол šoikie štola

овдоветь jiähä lešekši, leškeytyö
Овен (*знак Зодиака*) Oinaš
овеч||ий lammaš=, lampahan; ~ье стадо lammaškarja; связать рукавицы из ~ьей шерсти tikuttua kintahat lampahan villašta
овёс (*бот.*) kakra; сеять ~ kylvyä kakrua
овин riihi; в старину в ~е молотили зерновые ennein riiheššä puitih vil'l'oja
овладение 1. (*захват*) valtauš; ~ крепостью linnan valtauš **2.** (*усвоение*) omakšumini; ~ знаниями tietojen omakšumini
овладе||ть, овладевать 1. (*захватить*) vallata, vallottua; ~ крепостью vallata linna **2.** (*подчинить себе*) hallita **3.** (*охватить*) vallata; им ~ла радость hänet valtasi ilo **4.** (*усвоить*) omakšuo, vallata; ~ знаниями omakšuo tietoja ◇ овладеть собой hallita iččie
овод (*зоол.*) puarma; кожный ~ ihopuarma
овоскоп munan|tarkaššuš|laiteh
овощерезка kašvis|leikkuri
овощехранилище kašvis|varašto
овощ||и kašvikset; суп из ~ей kašviskeitto
овощной kašvis=; ~ магазин kašviskauppa
овраг loma, notko, rotko
овсюг (*бот.*) hukan|kakra
овсяница луговая (*бот.*) kakra|heinä
овсянка (*зоол.*) čirkku; ~ обыкновенная keltavarpuni; ~ садовая peltovarpuni; ~ белошапочная mäntyvarpuni; ~-дубровник kultavarpuni; ~-камышёвка pajuvarpuni; ~-крошка pikkuvarpuni
овсян||ый kakra=, kakrani; ~ое поле kakrapelto; ~ая каша kakrahuttu; ~ые хлопья kakrahelpehet
овуляция ovul'atijo, muna|šolun irtautumini
овца (*зоол.*) lammaš; ~ белая karo; стадо овец lammaškarja
овцебык (*зоол.*) myški|härkä
овчарка (*зоол.*) paimen|koira; немецкая ~ šakšanpaimenkoira
овчарня lammaš|liävä
овчин||а lammaš|nahka; шуба сшита из ~ы turkki on ommeltu lammašnahkašta
огарок tuohukšen|kanta
огарь (*зоол.*) ruškie|šorša
оглавлени||е šiämistö, šisältö; в ~и книги kirjan šisälöššä
огласи||ть, оглашать 1. (*объявить*) ilmottua; ~ итоги выборов ilmottua vualien tulokšet **2.** (*наполнить звуками*) täyttyä; пение птиц ~ло лес lintujen laulut täytettih mečän
огласи||ться, оглашаться täyttyö; лес ~лся криками птиц meččä täytty lintujen iänillä
огласка ilmottamini
оглобля aisa
оглохнуть kuurnehtuo; ~ на одно ухо kuurnehtuo yhellä korvalla
оглуши||ть, оглушать kuurnissuttua, lumehuttua; взрыв ~л меня räjähyš kuurnissutti milma
оглядеть, оглядывать kačču0, kačella; ~ с ног до головы kačella piäštä kantapäih šuaten
оглядеться (*осмотреться*) kačču0 ympärillä, kačella ympärillä; ~ в зеркале tarkaštua iččie peilistä
оглянуться, оглядыва||ться 1. (*осмотреться*) kačahtua, kačella **2.** (*посмотреть*) kačču0 tuakše päin; говори, а на меня не ~йся pakaja, ka miuh elä kačo
огнедышащ||ий tulta šylkijä; ~ дракон tulta šylkijä drakoni; ~ая гора tulivuara
огнемёт tuli|heitin
огненн||ый 1. (*горящий*) tuli=, tulen=; ~ые языки tulenkielet; ~ столб tulipačaš **2.** (*цвета огня*) tuli|ruškie **3.** (*пламенный*) tulini, (*горячий*) tuli|kuuma; ~ взгляд tulini kačahuš

огнеопасн||ый tulen|vuarallini; ~ые вещества tulenvuaralliset ainehet
огнестрельн||ый ampuma=; ~ое оружие ampuma-aše
огнетушитель tulen|šammutin
огнеупорн||ый tulen|keštäjä; ~ые кирпичи tulenkeštäjät tiilit
огнёвка (*зоол.*) tuho|liipukkaini
огнив||о tuli|rauta, tuluš; ~ и кресало tulukšet; высечь огонь с помощью ~а šuaha tuli tulirauvan avulla
огнище tuli|paikka
оговори||ть, оговаривать 1. (*заранее обусловить*) šopie; ~ условия работы šopie ruatoehot **2.** (*сделать оговорку*) mainita; автор ~л это в предисловии kirjuttaja mainičči šen alkušanoissa
оговориться, оговариваться 1. (*сделать оговорку*) mainita; следует ~, что... pitäy mainita, jotta... **2.** (*ошибиться*) šanuo viärin, hairahtua
оговор||ка 1. (*обмолвка*) hairahuš; маленькая ~ выдала его pieni hairahuš petti hänen **2.** (*замечание, поправка*) huomautuš; без ~ок ilmain huomautukšie
оголённ||ый pal'l'aš; ~ая грудь pal'l'aš rinta; ~ые деревья pal'l'ahat puut
оголи||ть, оголять 1. (*обнажить*) pal'l'aštua; ~ руку до локтя pal'l'aštua käsi kyynäšpiäh šuaten; ветер ~л деревья tuuli pal'l'ašti puut **2.** (*лишить защиты*) jättyä šuojattomakši; ~ фронт jättyä rintama šuojattomakši
оголи||ться, оголяться 1. (*обнажиться*) pal'l'aštuo; спина ~лась šelkä pal'l'aštu; деревья ~лись puut pal'l'aššuttih **2.** (*стать беззащитным*) jiähä šuojattomakši
огонь tuli, (*свет*) valo; сильный ~ voimakaš tuli; сигнальный ~ signalivalo
огород piha|pelto, pelto
огородить, огораживать aijata, aituo; ~ сад забором aijata puutarha
огорчение mieli|paha; причинить ~ tuuvva mielipaha
огорчить, огорчать apeuttua, harmittua, pahottua mieli; ~ ребёнка pahottua lapšen mieli
огорчи||ться, огорчаться apeutuo, pahottuo; я ~лся из-за его слов mie apeuvuin hänen šanoista
ограбить ryöštyä; ~ дом ryöštyä talo puhtahakši
ограбление ryöštämini, ryöštö
ограда aita, aijatuš, aitauš; каменная ~ kiviaita; ~ из жердей riukuaita
оградить, ограждать 1. (*обнести оградой*) aijattua **2.** (*защитить*) šuojata, šuojella; ~ себя от лишних волнений šuojella iččie liijoista mielenliikutukšista
оградиться, ограждаться šuojautuo
ограждение aijoš
ограниченность 1. (*о недостаточном количестве*) vähyš, niukkuš **2.** (*о недостаточных знаниях*) vähä|tietoisuš
ограниченн||ый 1. (*небольшой, незначительный*) niukka, miäritetty; ~ые денежные средства niukat rahavarat **2.** (*с недостаточными знаниями*) vähä|tietoni; ~ человек vähätietoni ihmini
ограничитель rajotin; ~ скорости vauhin rajotin
ограничительный rajottava; ~ знак rajottava merkki
ограничить, ограничивать rajottua; ~ себя в расходах rajottua omie mänöjä
ограничи||ться, ограничиваться 1. (*удовлетвориться*) tyytyö **2.** (*свестись к чему-л.*) rajottuo; редактирование ~лось небольшими поправками toimituštyö rajottu pienih korjaukših
огранка hivuomini
огромный oikein šuuri; ~ дом oikein šuuri talo
огрызнуться, огрызаться ärähtyä
огурец (*бот.*) okurčča
огуречник (*бот.*) puraš|ruoho
одарённость nero, kyky; музыкальная ~ musiikkikyky
одарённ||ый nerokaš, kyvykäš; ~ые дети nerokkahat lapšet
одарить, одаривать lahjottua, (*новорождённого*) hammaštua
одевание (*от* одеть) šuorittamini, (*от* одеваться) šuoriutumini
одежда vuate
одеколон haisu|vesi
одержать, одерживать: ~ победу voittua
одержимость innoššuš
одержимый 1. (*находящийся во власти чего-л.*) vallašša-|olija, riivattu; ~ злостью vihanvallašša olija **2.** (*страстно увлечённый*) innoštunut; ~ работой työh innoštunut
оде||ть, одевать 1. (*покрыть одеждой*) šuorittua; ~ ребёнка šuorittua lapši **2.** (*обеспечить одеждой*) šuorittua; всю семью она должна ~, обуть и накормить hänen pitäy šuorittua, kenkittyä ta šyöttyä koko pereh **3.** (*покрыть, укутать*) kattua, peittyä; зима ~ла поля снегом talvi peitti pellot lumella
оде||ться, одеваться 1. (*покрыться одеждой*) šuoriutuo; ~ в новую одежду šuoriutuo uuših vuatteih **2.** (*покрыться*) kattautuo, peittäytyö; деревья ~лись листвой puut kattauvuttih lehtilöillä
одеяло täkki, viltti; ~ из лоскутков palatäkki
один, одна, одно 1. (*число, количество*) yksi; одна книга yksi kirja; ~ раз yhen kerran, (*однажды*) kerran, kerta **2.** (*без других*) yksin; я остался ~ дома jäin yksin kotih **3.** (*только, исключительно*) vain; от него одни проблемы häneštä on vain proplemoja **4.** (*тот же самый, одинаковый*) šama; одного размера šamanmittani **5.** (*единый*) yksi; слиться в одно целое šulautuo yhekši kokonaisuokši **6.** (*какой-то, некий*) eräš; ему сказал об этом ~ человек hänellä šano šiitä eräš ihmini **7.** (*один из многих*) yksi monista **8.** (*какой-л. в ряду сходных предметов*) toini; книги одна другой интереснее toini toistah mukavammat kirjat; по одному yksitellein; это одно и то же še on yhtä ta šamua; у нас одни возможности, у них другие meilä ollah yhet mahollisuot, heilä toiset
одинаково yhenmoisešti, yhen|verroin, yhtä
одинаков||ый šamanmoini, šamanlaini; они ~ого роста hyö ollah šamankokošet
одинарн||ый yhen|kertani; ~ая верёвка yhenkertani nuora
одиннадцатый yheš|toista
одиннадцать yksi|toista
одинок||ий 1. (*без других себе подобных*) yksinäini; ~ дом yksinäini talo **2.** (*не имеющий семьи*) yksinäini, perehetöin
одиноко yрö|yksinäh, yksinäisešti; жить ~ elyä yksinäisešti
одиночеств||о yksinäisyš; жить в ~е elyä yksinäisyöššä
одиночка 1. (*один, без других*) yksinäini **2.** (*лодка с одним гребцом*) yksikkö
одиночный 1. (*совершаемый одним лицом или однажды*) yksinäini, yksinäis=, yksin=; ~ полёт yksinlento **2.** (*отдельный*) yksityini, yksityis=; ~ случай yksityistapahuš **3.** (*одинарный*) yksin|kertani
одичать villiytyö, vierautuo
однажды eryähiččі, kerran
однако 1. (*но*) ka, onnakko; он обещал, ~ не пришёл hiän lupasi, ka ei tullun **2.** (*тем не менее*) kuitenki, kuiteski; позже, ~, он пришёл myöhemmin kuitenki hiän tuli **3.** (*выражение удивления, возмущения*) kylläpä; ~ у вас здесь дымно! kylläpä teilä on šavuo!
одноактн||ый yksi|näytökšini; ~ая пьеса yksinäytökšini näytelmä
однобортный yksi|nappi|rivini; ~ пиджак yksinappirivini takki
одновременно yhtä|aikua; прийти ~ tulla yhtäaikua
одновременн||ый yhen|aikani, šaman|aikani; ~ые события yhenaikaset tapahtumat

одноголосие (*музык.*) yksi-iänisyš
одноголосный (*музык.*) yksi-iänini
однозначн||ый 1. (*с одинаковым значением*) šaman|merkitykšini; ~ые слова šamanmerkitykšiset šanat **2.** (*с одним значением*) yksi|merkitykšini; ~ое слово yksimerkitykšini šana **3.** (*матем.*) yksi|lukuni, yksi|numeroini; ~ое число yksinumeroini luku
одноимённ||ый šaman|nimini, yksi|nimellini; ~ые фильмы šamannimiset filmit
однокалиберн||ый šaman|kaliberini; ~ые винтовки šamankaliberiset kivyärit
одноклассник luokka|toveri
одноклеточн||ый yksi|šoluni; ~ые организмы yksišoluset elijöt
однокомнатн||ый yhen huonehen; ~ая квартира yhen huonehen korttieri
однократный yksi|kertani
однокурсник kurššІ|toveri
однолетн||ий yksi|vuotini; ~ие растения yksivuotiset kašvit
одномастн||ый šaman|karvani; ~ые лошади šamankarvaset heposet
одноместный yhen henken; ~ номер yhen henken numero
однообразие yksi|luatuisuš
однообразно yksi|luatusešti
однообразный yksi|luatuni
одноосновный yksi|vartaloini; ~ глагол yksivartaloini verbi
однопалатный: ~ парламент yksi|kamarini parlamentti
однопалубный yksi|kantini
однопартийный yksi|puoluvehellini
одноразов||ый kerta=; ~ая посуда kerta-aštiet
односерийный yksi|ošani; ~ фильм yksiošani kino
односложн||ый yksi|tavuni; ~ые слова yksitavuset šanat
односпальн||ый yhen|muattava; ~ая кровать yhenmuattava šänky
односторонн||ий 1. (*имеющий лицевую сторону*) yksipuolini; ~яя ткань yksipuolini kankaš **2.** (*о движении*) yksi|puolini; ~ее движение yksipuolini liikenneh **3.** (*ограниченный*) yksi|puolini; ~ее воспитание yksipuolini kašvatuš
однотипн||ый yhen|luatuni; ~ые дома yhenluatuset talot
однотомн||ый yksi|ošani; ~ое издание yksiošani julkaisu
однофамилец šaman|šukunimen henkilö; он мой ~ hänellä on šama šukunimi kuin miula
одноцветка (*бот.*) tähti|talvikki
одноцветн||ый yksi|värini; ~ые обои yksiväriset tapetit
одноэтажн||ый yksi|kertani, yksi|kerrokšellini; жить в ~ом доме elyä yksikerrokšellisešša talošša
одобрение hyväkšymini; единодушное ~ yksimielini hyväkšymini
одобрить, одобрять hyväkšyö; не могу ~ en voi hyväkšyö
одоле||ть, одолевать 1. (*побороть*) voittua; силой нас не ~ешь! meitä et voita voimalla! **2.** (*подчинить себе*) voittua, ottua valta; сон ~вает uni ottau vallan
одолжение palveluš; поблагодарить за ~ kiittyä palvelukšešta
одолжить, одалживать antua laihinah, laihinoija; ~ сто рублей antua laihinah šata rupl'ua
одомашнивание kešytyš; ~ диких животных villieläimien kešytyš
одуванчик (*бот.*) maito|kukka, voi|kukka
одума||ться, одумываться muuttua mieli; он ~лся, да было поздно hiän muutti mielen, ka oli myöhäistä
одухотворить, одухотворять 1. (*природу, животных*) šielullistua; ~ животных šielullistua eläimie **2.** (*воодушевить*) henkivöittyä
одушевлённый elollini
одышка henken|ahissuš

ожерелье helmet
ожесточённ||ый 1. (*озлобленный*) kovettunut; ~ая душа kovettunut šyväin **2.** (*напряжённый*) ankara, kova; ~ые споры kovat kiissat
ожесточи||ть, ожесточать koventua; трудная жизнь ~ла его душу vaikie elämä koventi hänen šyväimen
ожесточи||ться, ожесточаться koveta; его сердце ~лось hänen šyväin koveni
оживи||ть, оживлять 1. (*возвратить к жизни*) eläyttyä **2.** (*сделать более живым, интенсивным*) eläyttyä, virkistyä; ~ работу eläyttyä toiminta **3.** (*сделать более выразительным*) antua eluo; улыбка ~ла его лицо muhahuš anto eluo hänen šilmillä
оживи||ться, оживляться 1. (*стать оживлённым*) eläytyö; с приходом гостей дети ~лись vierahien tultuo lapšet eläyvyttih **2.** (*стать более активным*) virkistyö; торговля ~лась kauppa rupei virkistymäh
оживление 1. (*возвращение к жизни*) eläyttämini, virkistämini; ~ организма henkeh eläyttämini **2.** (*живость, движение*) liikeh; на улицах большое ~ katuloilla on šuuri liikeh
оживлённо virkkahašti; ~ разговаривать paissa virkkahašti
оживлённ||ый (*весёлый*) elävä, vikkelä, (*активный*) kova|liikkehellini; ~ая кучка детей vikkelä lapšijoukko; ~ая улица kovaliikkehellini katu
ожидани||е vuottamini, vuotanta; зал ~я vuotantašali
ожида||ть vuottua, (*надеяться*) toivuo, smiettie; ~ автобуса vuottua autobuššie; я не ~л увидеть его mie en toivon nähä häntä
ожика (*бот.*) piippo; волосистая ~ kevätpiippo; многоцветковая ~ nurmipiippo; лесная ~ meччäpiippo
ожиреть lihota
ожи||ть, оживать eläytyö; после дождя растения ~ли vihman jälkeh kašvikšet eläyvyttih; корова сильно болела, а потом ~ла lehmä pahoin läsi ta šiitä eläyty
ожог palantahini
озабоченно huolellisešti, huolekkahašti
озабоченн||ый huoleštunut; ~ое лицо huoleštunut näkö
озаглавить, озаглавливать oччikoija, nimittyä, panna nimi; ~ статью oччikoija kirjutuš
озарение kirkaššuš
озарить, озарять kirkaštua
озариться, озаряться kirkaštuo
озверелый villiytynyt
озвучивание iänityš; ~ фильмов elokuvien iänityš
оздоровительный tervehellini, kunto=; ~ спорт kuntourheilu
оздорови||ть tervehyttyä, parentua; спорт ~л детей urheilu tervehytti lapšet
оздоровление tervehyttämini, parentamini; ~ международной обстановки kanšainvälisen tilantehen parentamini
озеленение puijen ta penšahien issuttamini; ~ города puijen ta penšahien issuttamini kaupunkissa
озеленить, озеленять issuttua puita ta penšahie; ~ город issuttua kaupunkih puita ta penšahie
озер||о järvi, (*небольшое*) lampi; лесное ~ meччälampi; ~ в болоте ryötikkö; рыбачить на ~е kalaštua järvellä
озёрн||ый järvi=, järven, (*богатый озерами*) järvikäš; ~ая рыба järvikala; ~ край järvikäš aloveh
озим||ый šyyš=; ~ посев šyyškylvö; ~ая рожь šyyšruis; ~ые šyyšvil'l'at; сев ~ых šyyšvil'l'ojen kylvö
озлобить, озлоблять vihaššuttua; ~ собаку vihaššuttua koira
озлобиться, озлобляться vihaštuo; ~ в драке vihaštuo torašša
озлоблени||е viha|mielisyš, (*злоба*) viha; в ~и vihan vallašša
озлобленный viha|mielini; ~ человек vihamielini ihmini
ознакомить, ознакомлять tutuššuttua; ~ с задачей tutuššuttua tehtäväh

ознакоми||ться, ознакомляться tutuštuo, tuttavuštuo; я ~лся с книгой olen tutuštun kirjah
ознакомление (*от* ознакомить) tutuštamini, (*от* ознакомиться) tutuštumini
ознаменовать merkitä
означать tarkottua
озноб puistaja|tauti, vilun|puissanta, viluššuš, värisyš; у него ~ häntä viluššuttau
озон ozoni
озорной vallatoin, pahan|kurini; ~ мальчик vallatoin poika
озяб||нуть kylmyä; у меня ~ли руки miula kylmettih kiät
оказание: ~ помощи avun|anto, avun antamini
оказать, оказывать: ~ помощь antua apuo, auttua; ~ тёплый приём ottua šyväimellisešti vaštah; ~ сопротивление vaššuštua
оказа||ться, оказываться 1. (*попасть, очутиться*) joutuo; ~ без работы joutuo ruavottomakši **2.** (*быть налицо*) olla; в гостинице ~лись свободные места hotellissa oli joutavua šijua
окаменелый kivettynyt, jähmettynyt
окаменение kivettymini, jähmettymini
окамене||ть, окаменевать 1. (*становиться твёрдым, как камень*) kivettyö, jähmettyö; глина ~ла šavi kivetty **2.** (*ожесточиться*) koveta; сердце ~ло šyväin koveni
оканчива||ться 1. *см.* окончиться **2.** (*иметь своим окончанием*) loppuo; слово ~ется на гласный šana loppuu vokalih
окатить, окачивать valua; ~ холодной водой valua vilulla vejellä
окатиться, окачиваться valautuo; ~ холодной водой valautuo vilulla vejellä
океан valta|meri; Атлантический ~ Atlantin valtameri
океанограф okeanografi
океанолог meren|tutkija
оккультизм okkultismi, šala|tieto
оккупант miehittäjä
оккупация miehityš
оклад[1] 1. (*размер заработной платы*) ruato|palkka **2.** (*размер налога, денежного сбора*) vero, makšu
оклад[2] (*металлическое украшение иконы*) ikonin piälyššyš
оклеить, оклеивать liimata ympäri; ~ коробку бумагой liimata paperi korin ympäri
оклейка liimauš
оклик huuto
окликнуть, окликать huutua
окн||о 1. (*в жилом помещении*) ikkuna; комната в два ~а kakši-ikkunaini huoneh **2.** (*просвет в чём-н.*) aukko, ikkuna **3.** (*в болоте, трясине*) šuon|šilmä
околица 1. (*изгородь*) kylän aita **2.** (*ворота*) veräjä **3.** (*окраина селения*) kylän laita **4.** (*окольная дорога*) kierto|tie
около 1. (*рядом, возле*) vierellä, viereššä, korvašša, rinnalla; ребёнок играл, а мать сидела ~ lapši leikki ta muamo istu vierellä **2.** (*при обозначении лица, предмета, возле которого совершается что-л.*) luona, luokši, läššä; сидеть ~ больного istuo läsijän luona **3.** (*приблизительно*) läheš, noin; учиться ~ двух лет opaštuo läheš kakši vuotta
околоземн||ый Muata ympäröivä; ~ое космическое пространство Muata ympäröivä avaruš
окольцевать renkaštua; ~ птицу renkaštua lintu
оконечность nenä; ~ мыса niemen nenä
оконн||ый ikkuna=, ikkunan=; ~ое стекло ikkunalasi
окончание 1. (*завершение*) lopettamini; ~ школы opaššukšen lopettamini **2.** (*конец*) loppu; ~ романа romanin loppu **3.** (*грамм.*) piäteh
окончательн||ый lopullini; ~ое решение lopullini piätöš
окончить, оканчивать lopettua; ~ школу lopettua koulu
окончи||ться, оканчиваться loppuo; спектакль ~лся näytelmä loppu
окоп ampuma|hauta
окопник (*бот.*) raunivo|heinä; ~ лекарственный liäkeraunivoheinä; ~ жёсткий tarharaunivoheinä
окоченелый kohmakka, kohmie
окоченеть kohmuo
окраин||а 1. (*край*) laita, reuna; на ~е города kaupunkin laijašša **2.** (*отдалённая область*) šyrjä|šeutu, raja|šeutu; жить на ~е elyä rajašeuvulla
окрас väri
окрасить, окрашивать mualata, värjätä
окраситься, окрашиваться mualautuo, värjäytyö
окраска 1. (*покрывание краской*) mualauš, (*пропитывание краской*) värjäyš; ~ волос tukkien värjyämini **2.** (*цвет*) väri **3.** (*оттенок*) värityš; ~ стихов runojen värityš
окрепнуть 1. (*сделаться крепким, сильным*) lujeta, koveta; голос окреп iäni koveni; ветер окреп tuuli lujeni **2.** (*стать более здоровым*) koheta, pareta; больной немного окреп voimatoin vähäsen pareni
окрестить rissittyä; ~ ребёнка в церкви rissittyä lapši kirikössä
окрестност||ь ympäristö; ~и города kaupunkin ympäristö
окровавленный verini
окрошка (*кулин.*) vuašša|keitto
округ piiri|kunta; национальный ~ kanšallini piirikunta
округ||а ympäristö, lähi|šeutu; на собрание пришли люди со всей ~и kerähmöh keräyvyttih koko ympäristön rahvaš
округлить, округлять 1. (*сделать круглым*) pyöristyä; ~ глаза pyöristyä šilmät **2.** (*матем.*) pyöristyä; ~ до десяти pyöristyä kymmeneh šuaten
округли||ться, округляться pyöristyö; глаза ~лись от страха kauhušta šilmät pyörissyttih
округл||ый pyörykkäini; лепёшка ~ая rieškani on pyörykkäini
окружающий ympäri|olija; ~ лес ympäriolija meччä; ~ мир ympäristö
окружени||е 1. (*окружающая обстановка*) ympäristö, (*круг лиц, к которому кто-л. относится*) lähi|piiri; домашнее ~ kotiympäristö **2.** (*вражеское кольцо*) kierrätyš; оказаться в ~и joutuo kierrätykšeh
окружи||ть, окружать 1. (*занять место вокруг*) ympäröijä; лес ~л деревню meччä ympäröiччi kylän **2.** (*огородить*) aijottua; ~ дом забором aijottua talo; ~ рвом ojittua **3.** (*собрать около себя*) kerätä ympäri; ~ себя помощниками kerätä ympäri iччie apulaisie **4.** (*взять в кольцо*) kiertyä; ~ врага kiertyä viholliset
окружн||ой 1. (*принадлежащий к округу*) piiri|kunta=; ~ суд piirikuntaoikeuš **2.** (*расположенный по окружности*) ympäryš=, renkaš=, kierto=; ~ая канава ympäryšoja
окружность 1. (*матем.*) ympäryš **2.** (*линия измерения*) ympäryš|mitta; ~ озера järven ympäryšmitta **3.** (*окружающая местность*) ympäristö, ympäryštä
октава oktavi
октябрь šaje|kuu
октябрьский šaje|kuun, šajekuini
окулист šilmä|liäkäri
окунуть, окунать kaššaltua, kaštua; ~ в воду kaštua veteh
окунуться, окунаться 1. kaštautuo, kylpie; ~ с головой в воду kaštautuo kokonah veteh **2.** (*увлечься*) painautuo; ~ с головой в работу painautuo korvieh myöten työh
окунь (*зоол.*) ahven; ~ морской meriahven
окупаемость lunaššuš
окупить, окупать: ~ затраты kattua kulut
окупиться, окупаться kattua kulut

окуривание šavuštamini
окуривать šavuštua
окурок tupakin|pätkä, tupakin|šätkä
окута||ть, окутывать kattua, kiärie; ~ плечи платком kattua hartiet paikalla
окучивание mullottamini; ~ картофеля potakan mullottamini
окучить, окучивать mullata, mullaštua; ~ картофель mullata potakka
оладья lettu, kakkara
олеандр (*бот.*) oleanderi
оледенел||ый 1. (*покрытый льдом*) jiätynyt; ~ая дорога jiätynyt tie **2.** (*окоченевший*) kohmeutunut; ~ые руки kohmeutunuot kiät
оледене||ть, оледеневать 1. (*превращаться в лёд*) jiätyö; на морозе мокрое бельё ~вает pakkasella märät vuattiet jiävytäh **2.** (*окоченеть*) kohmeutuo; руки ~ли в холодной воде kiät kohmeuvuttih vilušša veješšä
оленевод poron|hoitaja, rainikka
оленеводство poron|hoito
оленёнок poron|vasikka, (*дикий*) petran|vaša
олен||ий poron, poron=, poro=; ~ьи рога poron šarvet; ~ья шкура poronnahka; ~ обоз pororaito
олений мох (*бот.*) jäkälä
оленина petran|liha, poron|liha
олень (*зоол.*) poro; ~ одомашненный poro; ~ дикий petra, meččäporo
олива (*бот.*) **1.** (*дерево*) voi|oliivi|puu, voi|puu **2.** (*плод*) oliivi, voi|puu|marja
олигарх oligarhi
олимпиад||а 1. (*в Древней Греции*) olimpiadi **2.** (*спорт.*) olimpija|kisat; участники ~ы olimpijalaiset; участвовать в ~е ošallistuo olimpijakisoih **3.** (*конкурс*) kilpailu; ~ по карельскому языку karjalan kielen kilpailu
олимпиадный: ~ая работа olimpiadi|ruato
олимпийск||ий 1. (*об играх в Древней Греции*) olimpolaini **2.** (*невозмутимый*) olimpolaini **3.** (*имеющий отношение к олимпиаде*) olimpija=; ~ чемпион olimpijavoittaja; ~ие игры olimpijakisat
олифа muali|voi
олицетворение 1. (*выражение в образе живого существа*) henkilöimini; ~ сил природы luonnonvoimien henkilöimini **2.** (*воплощение*) henkilöintä
олицетворить, олицетворять henkilöijä, personoija; ~ идею personoija ajatuš
олово tina; плавить ~ valua tinua
оловянн||ый tina=, tinani; ~ая посуда tina-aštiet
олонецкий aunukšelaini; ~ карел livviläini
олуша (*зоол.*) meri|šorša; ~ северная (атлантическая) pohjois-merišorša
ольха (*бот.*) leppä; ~ чёрная (клейкая) tervaleppä; ~ серая harmualeppä
ольшаник lepikkö; в ~е lepiköššä
оляпка (*зоол.*) vesi|varpuni
омар (*зоол.*) omari
омежник (*бот.*) paha|putki
омела белая (*бот.*) misteli
омлет muna|maito; приготовить ~ valmistua munamaito
омолаживание nuorentamini
омоним omonimi
омут puvaš, pyörreh; на дне ~а pyörtehen pohjašša
омыть, омыва||ть 1. (*обмыть*) peššä **2.** (*геогр.*) huuhella; Африку ~ют два океана Afrikan rantoja huuhtelou kakši valtamertä
омыться, омываться 1. (*обмыть себя*) pešeytyö **2.** (*стать чистым*) puhistuo, pešeytyö

он, она hiän, (*о животном, вещи, явлении*) še; он учится в школе hiän opaštuu koulušša; его нет дома häntä ei ole koissa; скажите ему šanokkua hänellä; обратитесь к нему kiäntykkyä hänen puoleh; я говорил с ним mie pakasin hänen kera; я говорил о ней mie pakasin häneštä; я купил книгу, она очень интересная mie oššin kirjan, še on hyvin mukava
ондатра (*зоол.*) ontratta, vesi|rotta
онемелость muurehuš
онемел||ый muurehtunut; ~ые руки muurehtunuot kiät
онеме||ть 1. (*стать немым*) tulla mykäkši, (*от удивления, ужаса*) mykistyö; ~ от ужаса mykistyö kauhušta **2.** (*утратить чувствительность*) muurehtuo; палец ~л šormi on muurehukšešša
они hyö, (*о животных, вещах, явлениях*) ne; ~ читают книгу hyö luvetah kirjua; их нет дома heitä ei ole koissa; я им скажу mie šanon heilä; от них пришёл ответ heiltä tuli vaštauš; ими ещё ничего не сделано hyö vielä mitänä ei ole luajittu; о них много пишут heistä äijä kirjutetah; возьми книги, ~ на столе ota kirjat, ne ollah stolalla; научись читать их опаššu lukomah niitä
оникс oniksi
онколог onkologi
онкологический onkologini
онкология onkologija
оно še; я купался в озере, ~ очень глубокое mie kylvin järvie, še on oikein šyvä
онтологический ontologini
онтология ontologija
опал opali; кольцо с ~ом opališormuš
опали||ть, опаливать korventua, kärventyä, (*о действии солнца*) polttua, päivittyä; огонь ~л листья на деревьях tuli poltti lehet puissa; ~ тушу поросёнка korventua počinruho; ~ солнцем тело päivittyä runko
опар||а taikina, (*закваска*) hapatuš, muijotuš; ~ подошла taikina on nouššun; у нас нет ~ы для теста meilä ei ole taikinan hapatušta
опасаться varata; ~ одной ходить в лес varata yksinäh käyvvä meččäh
опасение epyälyš
опасливый varaččи, arka; ~ взгляд varaččи kačahuš
опасно vuarallisešti, henken|vuarallisešti; он ~ заболел hiän kipeyty henkenvuarallisešti; это ~ для здоровья še on vuarallista tervehyöllä
опасность 1. (*риск*) vuarallisuš **2.** (*возможность бедствия*) hätä; большая ~ šuuri hätä
опасный varattava, vuarallini; ~ путь vuarallini matka
опасть, опадать 1. (*осыпаться*) kirvota; осенью листья с деревьев опадают šykyšyllä lehet puista kirvotah **2.** (*уменьшиться в объёме*) alentua, laiveta; к вечеру ветер опадёт iltapäivällä tuuli laivenou
опек||а huolen|pito, huolto; находиться под ~ой olla huolenpivošša; родительская ~ vanhempien huolto
опекать pityä huolta, huolehtie; ~ детей huolehtie lapšista
опекун huolen|pitäjä; помощь ~а huolenpitäjän apu
опекунск||ий: ~ая семья huoltaja|pereh
опера ooppera
оперативно jouštavašti
оперативность jouštavuš
оперативн||ый 1. (*медиц.*) leikkauš, leikkaukšellini; ~ым путём leikkaukšen avulla **2.** (*от* операция 2.) operatiivini, šotatoimi=; ~ая сводка operatiivini tiijonanto **3.** (*практически осуществляющий что-л.*) operatiivini; ~ отдел operatiivini ošašto **4.** (*действенный*) jouštava; ~ое руководство jouštava johtamini
оператор 1. (*врач-хирург*) operattori **2.** (*рабочий*) koneh-

muasteri, (*на транспорте*) liikkehen tarkaštaja **3.** (*в кино*) kuvuaja

операционн||ый 1. (*медиц.*) leikkauš=; ~ое отделение leikkaušošašto; ~ая leikkaušhuoneh, leikkauššali **2.** (*финанс.*) liikeh=, toimi=, toiminta=; ~ год toimintavuosi **3.** (*военн.*) operatijo=, šota|toimi=

операция 1. (*медиц.*) leikkuu, leikkauš **2.** (*военн.*) operatijo, šota|toimi **3.** (*финанс.*) liikeh|toimi, toimi, operatijo **4.** (*отдельный акт в работе*) jakšo, vaihe

опергруппа poliisi|joukko

опереди||ть, опережать 1. (*обогнать*) ohittua; машина ~ла автобус auto ohitti autobuššin **2.** (*сделать раньше*) luatie ennein; они ~ли нас hyö luajittih ennein meitä **3.** (*превзойти*) piäššä eteh; ~ в развитии piäššä eteh kehitykšeššä

оперение höyhen|puku, höyhenyš

оперетта operetta

опереться, опираться nojautuo, nojata; ~ на трость nojata kävelykeppih

оперировать 1. (*подвергнуть операции*) leikata, luatie leikkauš; больного нужно ~ šairaš on leikattava **2.** (*действовать*) toimie **3.** (*опираться*) käyttyä hyväkši; ~ данными käyttyä hyväkši tietoja

оперный ooppera=; ~ театр oopperateatteri

опечаленный tušallini; у него ~ вид hiän on tušallisen näköni

опечат||ка paino|virhe; в тексте много ~ок tekstissä on äijä painovirheitä

опёнок (*бот.*): ~ настоящий (осенний) kanto|šieni, šyyš|kanto|šieni; ~ ложный myrkkykantošieni; ~ летний koivukantošieni

опилки šaha|jauho

описание 1. (*изображение*) kuvuamini, kuvauš; ~ путешествия matkakuvauš **2.** (*составление перечня вещей*) luvettelo

описа||ть, описывать 1. (*изображать*) kuvual'a, kuvata; в стихотворении ~на деревня runošša on kuvattu kylä **2.** (*составить перечень*) luatie luvettelo; дом был описан и продан за долги talo joutu velkaluvetteloh ta oli myöty veloista **3.** (*матем., техн.*) piirtyä; ~ круг вокруг треугольника piirtyä ympyrä kolmikon ympäri

описка kirjutuš|virhe

опись luvettelo; ~ озёр Карелии Karjalan järvien luvettelo

опиум opiumi

оплакать, оплакивать itkie; ~ чью-л. смерть itkie kenennih kuolomua

оплакивание itkömini, itentä

оплата 1. (*от* оплатить) makšanta, makšu; ~ труда makšu työštä **2.** (*плата*) palkka; почасовая ~ tuntipalkka

оплатить, оплачивать makšua; ~ работу makšua työštä

оплачиваемый palkallini

оповестить, оповещать ilmottua, viessittyä; ~ всех о собрании ilmottua kaikkie kokoukšešta

опоздани||е myöhäštymini, myöhäššyš; без ~я myöhäštymättä; он пришёл с ~ем на полчаса hiän myöhästy puoli tuntie

опоздать, опаздывать myöhäistyö, myöhäštyö, viikoštuo; ~ на поезд myöhäštyö junah

опознание tunnuštamini, tunnuššuš; произвести ~ tunnuštua

опознать, опознавать tunnuštua, tuntie; ~ вражеский самолёт tunnuštua vihollisen lentokoneh

опозори||ть huijata; он меня ~л hiän huikasi milma

опозориться huijata iččie

оползень muan|vierömä

ополчение nošto|väki; народное ~ kanšan noštoväki

опомни||ться 1. (*прийти в себя*) toipuo **2.** (*одуматься*) muuttua mieli; ~сь! muuta mieli!

опор||а 1. (*то, на что опираются*) tuki; быть ~ой olla tukena **2.** (*часть сооружения, служащая основанием*) pačaš; крыша стоит на ~ах katoš šeisou paččahilla

опорожнить, опорожнять tyhjentyä; ~ бутылку tyhjentyä pullo

опорожни||ться, опорожняться tyhjentyö; бочка ~лась puini tyhjenty

опоссум (*зоол.*) pussi|rotta, opossumi

опоясать, опоясывать vyöttyä

оппозиционер oppositijon etuštaja, vaššuštaja

оппозиционность oppositijo|mielisyš

оппозиционн||ый oppositijo=; ~ая группа oppositijoryhmä

оппозиция 1. (*противопоставление взглядов*) vaššuššuš; у новой системы воспитания имеется ~ uuvvella kašvatušsistemillä on vaššuššuš **2.** (*партия или группа лиц*) oppositijo; парламентская ~ parlamentin oppositijo

оппонент opponentti, vašta|väittäjä

оправ||а pankaset; очки в пластиковой ~е muovipankaset šilmälasit

оправдание 1. (*от* оправдать) puoluštamini; ~ этого поступка – дело трудное tämän tevon puoluštamini on vaikie homma **2.** (*приговор суда*) šyyttömäkši tunnuštamini; суд ему вынес ~ suutu tunnušti hänet šyyttömäkši

оправда||ть, оправдывать 1. (*признать правым*) puoluštua; я не могу ~ тебя за ложь en voi puoluštua šilma valehukšešta **2.** (*признать невиновным*) tunnuštua šyyttömäkši; суд ~л его suutu tunnušti hänet šyyttömäkši **3.** (*показать себя достойным чего-л.*) toteuttua; ~ надежды toteuttua toivehet **4.** (*возместить*) korvata; ~ поездку korvata matka

оправда||ться, оправдываться 1. (*доказать свою правоту*) tovistua šyyttömyš, puoluštautuo **2.** (*подтвердиться на деле*) pityä peryä; предсказания ~лись einuššukšet piettih peryä **3.** (*окупиться*) tulla korvatukši; расходы ~лись mänöt tultih korvatukši

оправить, оправлять (*привести в порядок*) kohentua, korjata; ~ платье kohentua mekko

оправиться (*прийти в себя*) tointuo, toipuo, šelvitä; ~ после тяжёлой болезни šelvitä vaikien läsinnän jälkie

определение 1. (*установление*) miärittely, (*выяснение*) miärityš, (*назначение*) miäräyš; точное ~ обязанностей velvollisukšien tarkka miäräyš **2.** (*формулировка*) miäritelmä; неточное ~ epätarkka miäritelmä **3.** (*юрид.*) piätöš; ~ суда oikeuven piätöš **4.** (*грамм.*) attribuutti

определённ||ый 1. (*твёрдо установленный*) miärätty; ~ое время miärätty aika **2.** (*ясный, отчётливый*) šelkie; дать ~ ответ antua šelkie vaštauš **3.** (*точный*) varma; она не сказала ничего ~ого hiän ei šanon mitänä varmua **4.** (*тот или иной, некоторый*) eräš; в ~ых случаях erähissä tapahukšissa

определить, определять 1. (*установить с точностью, выяснить*) šuaha tietyä; ~ дорогу по солнцу löytyä tie päiväsen mukah; ~ возраст šuaha tietyä ikä **2.** (*разобраться, решить для себя*) piättyä, miärätä; ~ день отъезда miärätä lähtöpäivä **3.** (*установить, назначить*) miäritellä, miärätä; ~ цену товара miärätä tavaran hinta

опровергнуть, опровергать kumuo, vaššuštua; ~ сплетни vaššuštua kielenkantelut

опровержение kumouš, vaššuššuš; ~ ложных сведений viärien tietojen kumouš; обнародовать резкое ~ tuuvva ilmi jyrkät vaššuššukšet

опрокинуть, опрокидывать kuatua, kumata; ~ ведро с водой kuatua vesišanko; ~ вёдра вверх дном kumata šankot piällekkäh

опрокину||ться, опрокидываться kuatuo, männä kumollah; он поскользнулся и ~лся на спину hiän luiskahti ta kuatu šelälläh

опрометчиво ajattelomatta, kiirehissäh; поступить ~ luatie ajattelomatta
опрометчив||ый 1. (*непродуманный*) ajattelomatoin **2.** (*действующий поспешно, неосмотрительно*) enneinaikani; ~ое решение enneinaikani piätöš
опрос kyšely, kyšyntä; данные ~а kyšelyn tiijot
опросить, опрашивать kyšellä; ~ учеников kyšellä opaštujie
опросный kyšely=; ~ лист kyšelylista
опротестовать 1. (*официально оспорить законность*) vuatie muutošta; ~ решение суда vuatie oikeuven piätökšen muutošta **2.** (*официально опротестовать факт неуплаты по векселю в срок*) protestoija vekseli
опротиветь tyletä
опрошенный kyšytty
опрыскать, опрыскивать priiskutella, tuiskuttua
опрыскивание priiskuttelu
опрятно puhtahašti; он всегда ~ одет hiän on aina puhtahašti šuoriutun
опрятный puhaš; иметь ~ вид olla puhtahan näkösenä
оптик||а optiikka, valo-oppi; магазин ~и optiikkakauppa
оптимальный optimalini, paraš
оптимизм optimismi; без ~а optimismitta
оптимист optimisti
оптимистическ||ий optimistini; ~ое настроение optimistini mieliala
оптическ||ий 1. (*зрительный*) näkö=, valo=; ~ обман näkövalehuš **2.** (*от* оптика) optini; ~ое стекло optini lasi
оптово-розничн||ый: ~ая торговля tukku- ta vähäsittäin myöntä
оптовый tukku=; ~ товар tukkutavara; ~ покупатель tukkuoštaja
оптом tukuttain, tukullah; продажа ~ myöntä tukullah
опубликование julkistamini, painamini
опубликова||ть, опубликовывать julkaissa, painua; у него ~но уже две книги hänellä on painettu jo kakši kirjua
опус (*музык.*) opus
опустелый elämätöin, tyhjä; ~ дом elämätöin talo; ~ сад tyhjä tarha
опусте||ть tyhjetä; комнаты ~ли huonehet tyhjettih
опустить, опускать 1. (*спустить*) laškie, šolahuttua; ~ флаг laškie lippu **2.** (*отпустить*) laškie; ~ ребёнка на пол laškie lapši lattiella **3.** (*погрузить, поместить*) laškie, panna; ~ руку в карман panna käsi kormanoh **4.** (*пропустить*) jättyä pois, jättyä mainiччomatta; ~ подробности в рассказе jättyä pois kertomukšen yksityiskohat
опуститься, опускаться laškeutuo, painuo, rietautuo; ~ на колени laškeutuo polvillah; ~ на дно моря painuo meren pohjah
опустошение (*от* опустошить) havittämini, (*от* опустошиться) hävityš, tyhjennyš; ~ деревень kylien hävityš
опустошённост||ь tyhjyš, onttouš; чувство ~и tyhjyön tunneh
опустош||ить, опустошать 1. (*разорить, уничтожить*) hävittyä; саранча ~ила все посевы heinäčirkat hävitettih kaikki kylvöt **2.** (*освободить от содержимого*) tyhjentyä; ~ кошелёк tyhjentyä kukkaro **3.** (*лишить нравственных сил*) tyhjentyä; праздная жизнь ~ает душу jouto-elämä tyhjentäy šyväintä
опустошиться, опустошаться tyhjentyö, hävitä
опух||нуть, опухать puhaltuo, turpuo; щека ~ла poški puhaltu
опухоль kašvantahini, pahka, puhalluš, kašvain; ~ в животе vačanpuhalluš; маленькая ~ pahkani; доброкачественная ~ hyvänluatuni kašvain
опухш||ий puhlakka; ~ая железа puhlakka rauhani
опушка (*леса*) mečän|reuna
опылени||е pölytyš; посредством ~я pölytykšen avulla

опылить, опылять pölyttyä; ~ растения pölyttyä kašvit
опыляемый pölytettävä
опыт 1. (*совокупность знаний, навыков*) kokemuš; жизненный ~ elämän kokemuš **2.** (*эксперимент*) koit't'elu, kuot't'elu; учебный ~ kuot't'elutyö, kuot't'eluruato
опытн||ый 1. (*обладающий опытом*) kokenut, tarkka; ~ столяр kokenut puušeppä; ~ глаз tarkka šilmä **2.** (*экспериментальный*) kuot't'elu=, eksperimentalini; ~ая лаборатория eksperimentalini laboratorija
опьянение humalluš
опьянеть humaltuo; ~ от счастья humaltuo onnešta
опять tuaš, uuvveštah; он ~ опоздал hiän tuaš myöhäšty
орав||а artelli, joukko, šakki; ходить ~ой kävellä joukolla
оранжевый oranšši, ruškien|keltani; ~ платок oranšši paikka
оранжере||я kašvi|huoneh; выращивать в ~е kašvattua kašvihuonehešša
оратор pakinan|pitäjä, pakinoiччija
орать (*громко кричать*) kil'l'uo, karjuo; ~ во всё горло karjuo täyttä keroista
орбита kierto|rata; ~ Земли Muan kiertorata
о́рган 1. (*часть организма*) elin, jäšen; ~ слуха kuuloelin; ~ дыхания henkityšelin **2.** (*орудие, средство*) keino **3.** (*учреждение, организация*) elin; ~ы государственной власти valtijovallan elimet; ~ы управления ohjaušelimet **4.** (*периодическое издание, принадлежащее какой-л. партии*) iänen|kannattaja
орга́н (*музык.*) urut; играть на ~е šoittua urkuloilla
организатор järješteäjä; ~ соревнований kilpailujen järješteäjä
организационно-технический järješšyš-teknini
организационный järješšyš=; ~ комитет järješšyškomitietta
организация 1. (*создание, основание*) järješšyš, peruštamini; ~ нового научно-исследовательского центра uuvven tietokeškukšen peruštamini **2.** (*упорядочение*) järještely; правильная ~ труда työn oikie järještely **3.** (*общественное объединение*) järješteö, laitoš; научная ~ tietolaitoš
организм 1. (*живое существо или растение*) organismi, elijö; ~ человека ihmisen organismi **2.** (*совокупность физических и душевных свойств человека*) organismi, elimistö; помочь ~у справиться с болезнью auttua organismie voittua tauti
организованно järješteöššä, järješteön mukah
организованный 1. (*подчинённый плану*) järješšykšellini **2.** (*дисциплинированный*): ~ человек järješteön ihmini
организовать 1. (*создать, основать*) peruštua; ~ спортивное общество peruštua urheilušeura **2.** (*подготовить*) järješteä; ~ выставку järješteä näyttely **3.** (*объединить, сплотить*) järješteä; ~ людей на тушение пожара järješteä ihmisie tulipalon šammuttamiseh **4.** (*упорядочить*) panna järješteöh
органист urkuri
органическ||ий¹ (*относящийся к организму*) organini, elollini; ~ая жизнь organini elämä; ~ая природа elollini luonto
органическ||ий² (*относящийся к органу*) elimellini, organini, (*внутренний*) šiämi=; ~ое заболевание elimellini tauti
органн||ый urku=, urkujen; ~ая музыка urkumusiikki
оргкомитет järješšyš|komitietta
орден 1. (*знак отличия*) kunnivo|merkki; ~ Победы Voiton kunnivomerkki **2.** (*рыцарская община*) ritari|kunta, (*монашеская община*) manahha|kunta, (*сообщество, братство*) velli|kunta
орденоносец kunnivo|merkillä palkittu
ордер orderi, miäräyš, lupa; ~ на квартиру orderi korttierin šuantua varoin
ординарный tavallini; ~ человек tavallini ihmini
ординатор apulais|liäkäri, ošašto|liäkäri

ординаторская liäkärien huoneh
ординатура 1. (*медиц. аспирантура*) liäkärien erikoistumini, ordinatuuri **2.** (*должность врача*) apulais|liäkärin virka
ореол 1. (*световая кайма*) šäje|kehä; ~ солнца päivävšen kehä **2.** (*на фото*) valo|piha
орех (*бот.*) pähkinä|penšaš, pähkinä|puu; ~ лесной pähkinäpenšaš; ~ водяной vesipähkinä; ~ земляной muapähkinä; ~ маньчжурский mančurijanpähkinä; ~ грецкий kreikanpähkinä
орёл (*зоол.*) kokko, kotka; ~-беркут muakokko; подорлик kil'l'ujakokko; ~ степной arokokko
оригинал originali, alku|teksti; ~ рукописи käsikirjutukšen alkuteksti
оригинально oma|luatusešti; ~ одеваться šuoriutuo omaluatusešti
оригинальность 1. (*подлинность*) alku|peräisyš, originalisuš **2.** (*самобытность*) oma|luatuisuš, oma|peräisyš; ~ мысли ajatukšen omaluatuisuš **3.** (*своеобразность*) oma|luatuisuš; ~ костюма puvun omaluatuisuš
оригинальн||ый 1. (*подлинный*) alku|peräni, originalini; ~ экземпляр alkuperäni kappaleh **2.** (*самобытный*) omaluatuni, oma|peräni; ~ая литература omaperäni kirjallisuš **3.** (*непохожий на других*) oma|luatuni; ~ костюм omaluatuni puku
ориентация 1. (*определение положения на местности*) šuuntautumini, ošuamini **2.** (*умение разобраться в обстановке*) perillä|piäšy
ориентир viehka, pilkku
ориентирование šuunnistamini, šuunnissuš
ориентироваться šuunnistautuo; ~ по компасу šuunnistautuo kompassin mukah
ориентировка šuunnissuš
оркестр orkesteri; духовой ~ torviorkesteri; место для ~а orkesterišyvennyš
орлан-белохвост (*зоол.*) meri|kotka
орнамент 1. (*украшение картины, скульптуры*) ornamentti; растительный ~ kašviornamentti **2.** (*украшение мелодии*) ornamentit
орнаментальн||ый koriste=, koristehellini; ~ая работа koristetyö
орнитолог lintu|tietäjä
орнитология lintu|tieto
оробеть pöläštyö
оросительный kaštelu=, valelu=; ~ канал kaštelukanava
ороси||ть, орошать 1. (*полить*) kaštua, kaššella, valella; дождь ~л землю vihma kašteli muan **2.** (*обводнить*) kaššella, vesittyä; ~ степи kaššella aromuat
ороситься, орошаться kaštuo
орошение kaštelu, vesityš; ~ полей peltojen kaštelu
ортопед ortopedi
ортопедическ||ий ortopedini; ~ая обувь ortopediset jalačit
ортопедия ortopedija
орудие 1. (*приспособление, инструмент*) työ|välineh, tarvikeh **2.** (*средство*) käyttö|keino; быть ~м в чьих-л. руках olla käyttökeinona kenennih käsissä **3.** (*военн.*) aše, aštala, tykki
оружейный aše=; ~ завод ašetehaš
оружие aše, aštala; огнестрельное ~ ampuma-aše
орфографическ||ий oikein|kirjutuš=; ~ая ошибка oikeinkirjutušvirhe
орфография oikein|kirjutuš
орфоэпический iäntämis|opillini
орфоэпия iäntämis|oppi
орхидея (*бот.*) orhideja
оса (*зоол.*) ampujaini
осада piirityš; ~ города kaupunkin piirityš
осадк||а 1. (*опускание*) laškeutumini **2.** (*спец.*) šyväyš; судно с глубокой ~ой šyväkulkuni laiva
осадк||и vihma, lumi; количество ~ов vihmamiärä
осадок 1. (*отстой, муть*) ahku, apara, (*гуща*) šakka; вода дала ~ veteh jäi šakkua **2.** (*обида*) apevuš
осанка ryhti; гордая ~ ylpie ryhti
осведомить, осведомлять ilmottua; надо ~ всех о случившемся pitäy ilmottua kaikkie tapahtumašta
осведомиться, осведомляться tiijuššella, tiijuštua; ~ о здоровье родителей tiijuššella vanhempien tervehyöštä
осведомлённость tiijoš
осведомлённый tietosa, tietoni
освежи||ть, освежать 1. (*сделать свежим*) raitistua, vereštyä; дождь ~л воздух vihma raitisti ilman **2.** (*восстановить силы*) virkistyä; поездка ~ла его matka virkisti häntä **3.** (*в памяти*) vereštyä; ~ знания vereštyä tietoja
освежиться, освежаться 1. (*стать свежим*) raitistuo **2.** (*восстановить свои силы*) virkistyö **3.** (*восстановиться в памяти*) vereštyö
осветительн||ый valo=; ~ые столбы valopylvähät
осве||тить, освещать 1. (*дать свет*) pilkahtua, valottua; фонари ~щают улицу lamput valotetah pihua **2.** (*оживить, сделать радостным*) eläyttyä; улыбка ~тила лицо muhahuš eläytti nävön **3.** (*изложить события*) valottua; ~ вопрос valottua kyšymyš
освети||ться, освещаться 1. (*стать светлым*) tulla valkiekši; сцена ярко ~лась näyttämö tuli hyvin valkiekši **2.** (*оживиться*) eläytyö; лицо ~лось улыбкой muhahuš eläytti nävön
освещение 1. (*подача света*) valotuš **2.** (*свет*) valo; естественное ~ päivänvalo **3.** (*изложение событий*) šelityš
освободитель vapauttaja
освободительн||ый vapauš=; ~ое движение vapaušliikeh
освободить, освобождать 1. (*сделать свободным*) vapauttua, (*высвободить*) irrottua; ~ ногу из капкана irrottua jalka rauvoista **2.** (*сделать пустым*) kerittyä, tyhjentyä; ~ ведро из-под ягод tyhjentyä šanko marjoista **3.** (*сместить*) heittyä; ~ от должности heittyä virašta
освободи||ться, освобождаться 1. (*стать свободным*) vapautuo, (*высвободиться, избавиться*) irtautuo, erota; ~ из тюрьмы vapautuo tyrmäštä **2.** (*стать пустым*) tyhjetä; ведро из-под ягод ~лось marjašanko tyhjeni
освобождение 1. (*от* освободить) vallalla piäštämini, (*от* освободиться) vallalla piäšy **2.** (*смещение с должности*) heittämini, piäštämini; ~ от должности heitäntä virašta
освоение käytäntöh|otto, käyttöh|otto
освоить 1. (*научиться пользоваться, овладеть*) ottua käyttöh; ~ новые земли ottua käyttöh uušie maita; ~ болота ottua käyttöh šuot **2.** (*приобрести знания*) opaštuo; ~ шведский язык opaštuo pakajamah ruočin kieltä
освои||ться, осваиваться (*привыкать*) perehtyö, tottuo, totukšenteliutuo, (*знакомиться*) tutuštuo; щенок ~лся в новом доме koiranpentu tottu uuteh taloh
освятить, освящать pyhittyä
освящение pyhittämini; ~ церкви kirikön pyhittämini; ~ воды vejen rissintä
осенить, осенять (*о мысли, догадке*) juohtuo mieleh, pälkähtyä piäh
осенн||ий šykšyllini, šykšyni, šyyš=; ~ дождь šyyšvihma; ~яя заря šyyšruško
осен||ь šykšy, šykyšy; начало ~и šyyšpuoli; ~ью собирают грибы и ягоды šykyšyllä kerätäh šientä ta marjua
осе||сть, оседать 1. (*опуститься в землю*) hytkähtyä, kyčistyö, laškeutuo; дом ~л talo laškeutu **2.** (*поселиться*) ašettuo elämäh; ~ на севере ašettuo elämäh pohjosešša

осетров||ый šammen=, šampi=; ~ая икра šammenmähnä; ~ые šammenšukušet kalat
осёл (*зоол.*) aasi
осётр (*зоол.*) šampi; ~ балтийский itämerenšampi, (стерлядь) sterletti, (севрюга) tähtišampi
осина (*бот.*) huapa
осинник huavikko
осинов||ый huapa=, huavan; ~ лес huapameччä; ~ые листья huavan lehet ◇ дрожать как осиновый лист tutaissa kuin huavan lehti
осин||ый ampujaisen=; ~ое гнездо ampujaisenpešä
осиротел||ый orpo, orpo=, orvokši jiänyt; ~ые дети orpolapšet
осиротеть jiähä orvokši
осиротить šuattua orvokši, luatie orvokši
оскалившись irvallah
оскали||ть irvistyä; ~ зубы irvistyä hampahat; ~в зубы hampahat irvallah
осквернить, осквернять pakanoija, pakanoittua
осколок palani, širpaleh, šäpäleh; ~ стекла lasipalani
оскорбить, оскорблять kualaija, pahottua mieli
оскорбиться, оскорбляться pahottuo, n'okkautuo
оскорблённый pahotettu
ослабе||ть, ослабевать 1. (*становиться слабее*) heikota, lieventyä, laiveta, (*уменьшиться*) rauveta, vähetä; ~ после болезни heikota tauvin jälkeh **2.** (*стать менее натянутым*) välletä, lievetä; верёвка ~ла nuora välleni
ослабить, ослаблять 1. (*сделать слабым*) heikottua, lieventyä, rauveta, (*уменьшить силу*) lauhuttua, vähentyä; ~ давление vähentyä painuo **2.** (*распустить*) liessyttyä, vällentyä **3.** (*сделать менее стянутым*) vällentyä; ~ пояс vällentyä vyö
ослабление (*от* ослабить) läylentämini, heikottamini, (*уменьшение силы чего-л.*) vähentämini, (*распускание*) vällentämini, (*смягчение*) lieventämini
ослепительн||ый kirkaš, kiiltäjä; ~ снег kiiltäjä lumi; ~ые лучи солнца kirkkahat päiväsen šätiet
ослепить, ослепля||ть šoventua; яркое солнце ~ет глаза kirkaš päiväni šoventau šilmie
ослепнуть šoveta; он ослеп на один глаз hänen toini šilmä šokeni
осложнени||е 1. (*трудные обстоятельства*) vaikeuš; ~я в переговорах neuvottelujen vaikeukšet **2.** (*заболевание*) jälki|tauti; ~ после гриппа krippin jälkitauti
осложни||ть, осложнять vaikeuttua; война ~ла жизнь šota vaikeutti elämän
осложни||ться, осложняться 1. (*стать сложным*) vaikeutuo; во время войны жизнь людей ~лась šovan aikah ihmisien elämä vaikeutu **2.** (*о болезни*): грипп ~лся воспалением лёгких krippin jälkeh jäi keuhkokuume
осмеивание pilkkuamini, pilkkuanta
осмеле||ть roheta; дети ~ли и расшалились lapšet rohettih ta ruvettih hyppimäh
осмели||ться, осмеливаться roheta, ruohtie, uškaltua; он не ~лся поднять глаза hiän ei ruohtin šilmie noštua
осмеять, осмеивать nakrua
осмотр tarkaššuš, kaččelu; медицинский ~ liäkärintarkaššuš; ~ картин kuvien kaččelu
осмотреть, осматривать kačču, tarkaštua, tarkistua; ~ багаж tarkaštua matkatavarat; ~ с ног до головы kačella piäštä kantapäih šuaten
осмотреться, осматриваться 1. (*вокруг*) kačču ympäri **2.** (*освоиться*) tottuo
осмотрительный varovaini; ~ человек varovaini ihmini
осмысление ymmärtämini, tajuomini, malttamini
осмысленно ymmärtäväisešti
осмыслить, осмысливать ymmärtyä, tajuta, malttua; по-новому ~ нашу историю uuvvellah malttua meijän istorijua
основ||а 1. (*остов*) runko; ~ кантеле kantelen emäpuu **2.** (*источник, базис*) perušta, pohja; лежать в ~е olla pohjana, (*главные положения*) peruštehet; ~ы математики matematiikan peruštehet **3.** (*в ткани*) loimi **4.** (*грамм.*) vartalo; ~ слова šanan vartalo
основани||е 1. (*создание*) peruštamini; год ~я peruštamisvuoši **2.** (*опорная часть чего-л.*) pohja, (*здания, сооружения*) jalušta; ~ креста rissinkanta; ~ лодки alusinpuu; ~ стога šalkošija; ~ топора kirvehenkaša **3.** (*базис, материал для создания чего-л.*) pohja **4.** (*причина*) perušteh; все ~я täyši šyy **5.** (*принципы*) peruštehet; ~я геометрии geometrijan peruštehet **6.** (*матем.*) kanta; ~ треугольника kolmijon kanta
основатель peruštaja
основательно peruštehellisešti; ~ изучить вопрос tutkie kyšymyš peruštehellisešti
основательн||ый 1. (*веский*) perin|pohjani; ~ довод perinpohjani tovissuš **2.** (*дельный, серьёзный*) toimikaš; ~ работник toimikaš ruataja **3.** (*крепкий, прочный*) luja, keštäjä, (*большой*) šuuri; ~ фундамент дома talon luja alušta; ~ое сооружение šuuri laitoš
основать, основывать peruštua; ~ школу peruštua koulu
основа||ться, основываться 1.: на берегу озера ~лся город järven rannalla peruššettih kaupunki **2.** (*обосноваться*) ašettuo elämäh; ~ на новом месте ašettuo elämäh uuvvella paikalla
основн||ой peruš=, piä=, tärkein; ~ая причина peruššyy; нельзя упускать из виду ~ого ei šua jättyä huomuamatta tärkeintä
основополагающ||ий peruštava; ~ие труды peruštavat tevokšet
особа 1. (*личность*) henkilö, persona; важная ~ tärkie henkilö **2.** (*дама*) nais|ihmini, nais|henkilö; молодая ~ nuori naishenkilö
особенно 1. (*необычно, своеобразно*) erikoisen, hyvin; ~ красивый hyvin kaunis **2.** (*прежде всего*) erikoisešti, erityisešti, varšinki; ~ лес красив зимой erikoisešti meччä on kaunis talvella
особенност||ь erikoisuš; ~и характера luonnon erikoisuot
особенн||ый erikoini, eri|luatuni, (*необыкновенный*) eri, (*своеобразный*) erinäini, (*исключительный*) erin|omani; ничего ~ого ei nimitä erikoista; ~ая группа eri joukko
особняк yksityis|talo
особо 1. (*отдельно*) erikseh, erilläh, eris; он живёт ~ от семьи hiän eläy erikseh pereheštäh **2.** (*особенно*) erikoisen, erittäin; ~ важный erittäin tärkie
особ||ый (*иной*) eri, (*исключительный*) erikoini, erimoini, erin|omani, (*своеобразный*) eri|luatuni, (*специальный*) erityini; у них ~ые отношения heilä ollah erinomaset välit
особь yksilö
осознание käsittämini, tajuomini
осознанно tietoisešti
осознать, осознавать tajuta, malttua, tuntie; ~ свою вину tuntie oma viäryš
осока (*бот.*) šara, šara|heinä
осот (*бот.*) ohtajaini, ohta|heinä
осп||а rokko, rupi; ~ чёрная ospiччa; ветряная ~ ruškiччa; привить ~у panna rupi; прививка от ~ы ruvenpano
оспорить, оспаривать 1. (*добиваться*) kilpailla; ~ первую премию kilpailla enšimmäiseštä palkinnošta **2.** (*объявить спорным*) kiistyä; ~ чьи-л. права kiistyä kenennih oikeuš
оставить, оставлять jättyä, jätättyä, heittyä, (*покинуть*) hy-

lätä, (*отказаться*) kieltäytyö; ~ в покое jättyä rauhah; ~ детей дома jättyä lapšet kotih; ~ должность kieltäytyö virašta

остальн||ой muu, loppu=; ~ое время я читал loppuajan luvin; ~ые muut, toiset, loppuset; нужно спросить у ~ых pitäy kyšyö toisilta

останки jiännökšet

остановить, останавливать 1. (*прекратить движение, ход*) šeisattua, šeisatella, piettyä, šalvata; ~ поезд piettyä juna; ~ кровь šalvata veri **2.** (*сдержать*) hillentyä; ~ шалуна hillentyä vallatoin lapši **3.** (*сосредоточить, направить*) kiinittyä; ~ внимание kiinittyä huomijota

остановиться, останавлива||ться 1. (*перестать действовать*) piettyö, šeisattuo, šeisautuo; ~ около магазина šeisattuo kaupan luona **2.** (*поселиться*) ašettuo elämäh; ~ у знакомых ašettuo elämäh tuttavien luo **3.** (*о транспорте*) ašettuo, piettäytyö, šeisattuo; автобус часто ~лся autobušši rikeneh ašettu

остановк||а 1. (*от* остановить) šeisatuš; ~ поезда junan šeisatuš **2.** (*остановочный пункт*) pyšäkeh, pyšäkki, (*промежуток между остановочными пунктами*) pyšäkin|väli; автобусная ~ autobuššipyšäkeh; проехать одну ~у ajua yksi pyšäkinväli

остат||ок 1. (*оставшаяся часть чего-н.*) jiännöš, (*кусок*) kielakeh; ~ молока maijon jiännöš; ~ки (*отходы*) jättiet, loppuset; ~ки от пищи *для скота* apposet **2.** (*оставшаяся часть, конец*) loppu|oša, loppu|puoli; ~ жизни loppuikä **3.** (*матем.*) jiännöš

остаться, оста||ваться 1. (*продолжить пребывание*) jiähä; ~ дома на весь день jiähä kotih koko päiväkši; ~ обедать jiähä päivällisellä **2.** (*сохраняться, не исчезать*) pisyö; печь долго ~ётся tёplой kiukua pitälti pisyy lämpimänä ◊ остаться в долгу jiähä velkah; остаться с носом jiähä nenän kera

остеопороз luu|kato, osteo|porosi

остеосклероз luun kovettumini, osteo|sklerosi

остеохондроз osteo|hondrosi

остеречь varottua; ~ от дурных поступков varottua pahoista ruavoista

остеречься, остерегаться varata, (*от боли*) kivehtie; ~ пить сырую воду varata juuvva keittämätöintä vettä

остов runko; ~ судна laivan runko

остолбенеть jorvistuo, pačaštuo

осторожно 1. (*осмотрительно*) hil'l'akkaiseh, varovaisešti, varovašti; ~ идти по тонкому льду aštuo varovašti hoikkua jiätä myöten **2.** (*бережно*) tarkkaseh; ~ перевязать рану tarkkaseh šituo huava

осторожн||ый varovaini; ~ые шаги varovaiset aškelet

остриё 1. (*острый конец*) piikki, kärki; ~ карандаша kynänpiikki; ~ иглы nieklannenä **2.** (*лезвие*) terä; ~ ножа veičenterä; ~ топора kirvehenterä

острить (*заострять*) terottua; ~ нож terottua veistä

остричь, остригать 1. (*укорачивать, подрезая*) lyhentyä, leikata; ~ ногти lyhentyä kynnet; ~ волосы leikata tukka **2.** (*срезать шерсть*) keritä; ~ овец keritä lampahat

остричься, остригаться leikata tukat

остро teräväšti; ~ заболеть raipata

остров šuari; жить на ~е elyä šuarella; богатый ~ами край šuarekaš šeutu; ~ок в лесу, на болоте šuareš

островитян||ин, ~ка šuarelaini

острог 1. (*крепостная стена*) pualu|aita **2.** (*город*) linna

острог||а asrain; бить рыбу ~ой pyyvvyštyä kalua asraimella

остроглазый terävä|šilmäni

остроконечн||ый terävä|päini; ~ая башня teräväpäini torni

остронос||ый (*о человеке*) terävä|nenäni, (*о птицах*) terävä|n'okkani, (*о предметах*) kaita|nenäni; ~ые сапоги kaitanenäset kenkät

остросюжетный: ~ спектакль vahva juoni|näytelmä

острот||а 1. (*от* острый) terävyš; ~ ножа veičen terävyš **2.** (*тонкость, изощрённость*) šana|šutkauš **3.** (*о вкусе, запахе*) pistävyš; здесь мало ~ы šiinä on vähän pistävyttä **4.** (*напряжённость*) kireyš; ~ положения tilantehen kireyš

остроугольный terävä|kulmani; ~ треугольник teräväkulmani kolmijo

остроумие 1. (*яркость, выразительность речи*) koukku|pakina **2.** (*острота ума*) terävä|mielisyš

остроумный terävä|mielini; ~ человек terävämielini ihmini

остр||ый 1. (*отточенный*) terävä, näpie, (*суживающийся к концу*) terävä; ~ топор terävä kirveš; ~ угол terävä kulma **2**. (*пряный, резкий*) kirmie, pistävä; ~ вкус pistävä maku **3.** (*резкий, сильный о боли*) terävä; ~ая боль raippauš **4.** (*медиц.*) äkillini; ~ое воспаление äkkitulehuš ◊ острый язык terävä kieli

остудить, остужать jähyttyä, viluštua; ~ молоко jähyttyä maito

оступиться, оступаться kammaštuo

осты||ть, остывать 1. (*стать холодным*) jähtyö, viluštuo; чай ~л čäijy on jähtyn **2.** (*успокоиться*) lauhtuo; гнев его ~л hänen viha lauhtu

ост||ь 1. (*щетинка у злаков*) okahaini, ovaš, vihneh; длинные ~и ячменя osran pität okahaiset **2.** (*у меха*) kiilto|karva

осудить, осуждать 1. (*выразить неодобрение*) moittie, pahekšie; ~ за плохую работу moittie pahašta työštä **2.** (*вынести обвинительный приговор*) tuomita, suutie; ~ за воровство tuomita varaššannašta

осуждённый tuomittu, vanki

осушить, осушать 1. (*сделать сухим*) kuivattua, kuivata; ~ болото kuivattua šuo **2.** (*выпить до дна*) tyhjentyä; ~ стакан tyhjentyä lasi

осуществить, осуществлять toteuttua; ~ проект строительства toteuttua rakennukšen projekti

осуществи||ться, осуществляться toteutuo; надежды ~лись toivot toteuvuttih

осуществление (*от* осуществить) toteuttamini, (*от* осуществиться) toteuvunta; ~ всех желаний kaikkien toivomukšien toteuvunta

ось akšeli; ~ Земли Muan akšeli

осьминог (*зоол.*) kahekši|jalka

осыпаться, осыпáться (*о листьях*) rovahtua

осязани||е tunto; органы ~я tuntoaistimet

осязательн||ый 1. (*принимаемый осязанием*) tunto=; ~ые нервы tuntohermot **2.** (*видимый, заметный*) tuntuva; ~ые результаты tuntuvat tulokšet

от, ото 1. (*при обозначении места, откуда идёт движение*) päin, luota; он идёт от озера hiän tulou järveštä päin **2.** (*при обозначении предмета, который заслоняют*) ieštä, luota; отойти подальше от окна männä loitommakši ikkunan luota; отойди от окна! mäne pois ikkunan ieštä! **3.** (*при обозначении лица, которое оставляют*) luota; он ушёл от меня hiän mäni miun luota **4.** (*при обозначении предмета, по отношению к которому определяется чьё-л. нахождение*): в трёх шагах от меня kolmen aškelen piäššä miušta **5.** (*при обозначении момента, которым начинается какое-л. состояние*) šuate; слепой от рождения šokie šyntymiseštä šuate **6.** (*мощность: какой силы*): морозы от десяти до пятнадцати градусов pakkaset kymmeneštä viitehtoista aštieh **7.** (*при противопоставлении, сопоставлении*): этот сорт сильно отличается от других tämä laji eruou kovašti toisista **8.** (*при обозначении источника*): узнать новость от друга tiijuštua uutini yštävältä; защищать родину от врагов puoluštua muata vihollisista **9.** (*при обозначении состояния, против которого применяется что-л.*): это лекарство хорошо от кашля tämä liäke on hyvä

ryvitykšeh; средство от кашля ryvityšliäkeh **10.** (*часть от предмета*): ножка от стола stolan jalka; крышка от чайника čäinikän kanši **11.** (*при указании на время*): указ от первого сентября ašetuš šyyškuun enšimmäiseltä päivältä ◊ писать от руки kirjuttua käsin; от природы luonnoštah; от слова к слову šanašta šanah

отара karja; ~ овец lammaškarja

отбавить, отбавлять vähentyä, (*отлить, отсыпать*) kuatua vähemmäkši; ~ муки из мешка vähentyä jauhoja šäkistä

отбелить, отбеливать pielittyä, (*ткань на снегу*) hankeuttua, (*на насте*) pielie, (*белить*) valottua

отбелиться pieliytyö

отби||ть, отбивать 1. (*отломить*) lohata, rikkuo; ~ ручку у чашки lohata kupin korva **2.** (*отразить*) lyyvvä jälelläh; ~ мяч lyyvvä pallo jälelläh **3.** (*отнять с боем*) anaštua, (*освободить*) piäštyä; ~ пленных vapauttua vankit **4.** (*выстукать*) lyyvvä; ~ такт рукой lyyvvä taktie kiällä **5.** (*пробить, о часах*) lyyvvä; часы ~ли десять kello löi kymmenen kertua **6.** (*повредить*) lyyvvä kipiekši; ~ ладони lyyvvä kämmenet kipiekši **7.** (*выпрямить лезвие*) kallita; ~ косу kallita viikateh **8.** (*размягчить*) pehmentyä; ~ мясо pehmentyä liha

отби||ться, отбиваться 1. (*отломиться*) loheta; у блюдца ~лся край ploškalta lohkesi laita **2.** (*отстать*) ekšyö, eroutuo; лошадь ~лась от табуна heponi ekšy laumašta **3.** (*отразить нападение*) vaššuštua; ~ от врага vaššuštua vihollisien hyökkäyš

отблеск välke

отбор valinta; качественный ~ luavullini valinta; естественный ~ luonnollini valinta

отборн||ый valittu, paraš; ~ые семена parahat šiemenet

отбросы jättiet; пищевые ~ ruuvvanjättiet

отваг||а rohkevuš; наградить за ~у palkita rohkevuošta

отважиться, отваживаться rohkata, rohkautuo

отважный (*смелый*) rohkie, urhakka, (*удалой*) ylpie; ~ человек urhakka mieš

отвар liemi, (*из растений*) keite; мясной ~ lihaliemi; ~ы разных трав eriluatuset heinäkeittiet

отведать, отведывать maistua, maissella

отвезти, отвозить 1. (*доставить*) kulettua, viijä; ~ ребёнка домой на машине viijä lapši kotih autolla **2.** (*увезти*) kulettua pois, viijä pois; ~ камни от дороги viijä kivet pois tieltä

отвергнуть, отвергать hylätä; ~ проект hylätä projekti

отверде||ть, отвердевать koveta; земля ~ла mua koveni

отвернуть, отвёртывать 1. (*отвинтить*) kiertyä irti; ~ гайку kiertyä mutteri irti **2.** (*открыть*) avata; ~ кран avata krana **3.** (*отворачивать*) kiäntyä; ~ подол платья kiäntyä mekon helma

отверну||ться, отвёртываться 1. (*отвинтиться*) kiertyö irti; гайка ~лась mutteri kierty irti **2.** (*открыться*) kiertyö auki; кран ~лся krana kierty auki **3.** (*отогнуться*) kiäntyö; край одеяла ~лся täkin reuna kiänty **4.** (*отворачиваться*) kiäntyö šelin; ~ от окна kiäntyö ikkunašta šelin

отверстие kolo, (*трещина*) pärkkö, (*дыра*) loukko, (*ушко*) šilmä; ~ в полу loukko lattiešša

отвес luoti|lauta

отвесн||ый pisty|šuora; ~ая скала pistyšuora kallivo

отвести, отводить 1. (*доставить*) viijä, šuattua, kulettua; ~ детей в детский сад viijä lapšet päiväkotih **2.** (*увести*) viijä pois, kulettua pois, šuattua pois; ~ в сторону viijä šyrjäh **3.** (*отодвинуть*) työntyä, viijä; ~ руку назад viijä käsi tuakšepäin **4.** (*отклонить, отвергнуть*) evätä; ~ обвинение evätä šyytöš **5.** (*предоставить*) miärätä, antua; ~ землю antua mua-ala; ~ комнату для занятий antua huoneh opaštamista varoin

ответ 1. (*от* ответить) vaštauš; получить ~ на письмо šuaha vaštauš kirjaseh; оставить без ~а jättyä vaštaukšetta **2.** (*ответственность*) vaštuu; держать ~ vaššata

ответить, отвечать 1. (*дать ответ*) antua vaštauš, vaššata, (*огрызнуться*) riuvahuttua, (*возражать*) vaštual'l'a; ~ на вопрос vaššata kyšymykšeh **2.** (*быть ответственным за что-л.*) olla vaštuušša, vaššata **3.** (*соответствовать*) vaššata

ответственность vaštuu; взять ~ за случившееся ottua vaštuu tapahtunuošta

ответственный 1. (*облечённый правами и обязанностями*) vaštuullini; ~ работник vaštuullisešša työššä olija ruataja **2.** (*добросовестно относящийся к своим обязанностям*) tunnollini **3.** (*существенно важный, серьёзный*) vaštuullini, tärkie

ответчик vaštuaja

отвёртк||а menšše li; работать ~ой ruatua menšše lillä

отвинтить, отвинчивать kiertyä irti, punuo; ~ гайку kiertyä mutteri irti

отвлечённ||ый abstraktini; ~ое понятие abstraktini käsiteh

отвлечь, отвлекать 1. (*заставить изменить направление*) pakottua kiäntymäh pois **2.** (*прервать*) keškeyttyä, (*направить внимание на другое*) kiäntyä huomijo; ~ от работы keškeyttyä työštä **3.** (*филос.*) erottua

отвод 1. (*увод*) pois viemini, pois kulettamini; ~ войск от границы joukkojen pois kulettamini rajalta **2.** (*изменение направления*) työntämini šyrjäh **3.** (*предоставление*) miäryämini, antamini **4.** (*ответвление*) huara

отворить, отворять avata; ~ дверь avata ovi

отвори||ться, отворяться avautuo; дверь ~лась ovi avautu

отвратительн||ый ilkie; ~ая погода ilkie šiä

отвыкнуть, отвыкать vierautuo; ~ от курения vierautuo tupakinpoltošta

отвязать, отвязывать piäštyä irti, kerittyä; ~ собаку piäštyä koira irti; ~ верёвку kerittyä nuora

отвяза||ться, отвязываться irtautuo, piäššä irti, keriytyö; собака ~лась koira piäsi irti; верёвка ~лась nuora keriyty

отгадать, отгадывать arvata, arvella; ~ загадку arvata arvotuš

отгадка 1. (*от* отгадать) arvauš **2.** (*ответ на загадку*) arvo, vaštauš

отговорить, отговаривать evätä, kieltyä; ~ ехать evätä matašta

отголос||ок 1. (*отзвук*) kajahuš, kaiku; ~ки крика huuhon kajahukšet **2.** (*отклик*) vašta|iäni, vašta|kaiku **3.** (*отражение*) jälki|kaiku, kaiku; ~ки событий tapahtumien jälkikaijut

отгул työštä vapua päivä

отдаление etähyš

отдалённ||ый etähini, loittoni; ~ шум водопада loittoni košen kohina; ~ые районы etähiset piirit

отдали||ть, отдалять 1. (*отодвинуть*) loitontua, šiirtyä loitommakši, ulottua; отдали лампу! šiirrä lamppu loitommakši! **2.** (*отсрочить*) eistyä, šiirtyä; ~ отъезд eistyä lähtöpäivä **3.** (*вызвать отчуждение*) vierauttua; разлука ~ла их друг от друга ero vierautti heitä toini toisešta

отдалиться, отдаляться 1. kaipaštuo; ~ от берега kaipaštuo rannašta **2.** (*стать менее близким*) loitota, ulota; ~ от друзей loitota yštävistä

отдать, отдавать 1. (*возвратить*) antua jälelläh, (*уплатить*) makšua, šuorittua; ~ долг makšuavelka; ~ взалог pantata **2.** (*вручить, сдать, посвятить, пожертвовать*) antua, (*предоставить*) luovuttua, (*поместить, отправить*) panna; ~ ребёнка в школу antua lapši kouluh **3.** (*сдать неприятелю*) luovuttua; ~ город luovuttua kaupunki **4.** (*выдать замуж*) antua miehellä; ~ дочь замуж antua tytär miehellä **5.** (*при выстреле*) potkaissa, (*от боли*) iskie; отдало в спину kipu iski šelkäh **6.** (*спец.*) laškie; ~ якорь laškie ankkuri

отдаться, отдаваться 1. (*посвятить себя, вверяться*) antautuo **2.** (*о звуке*) kajahtua **3.** (*вызвать отзвук*) herättyä vašta|kaikuo

отдача 1. (*возвращение*) jälelläh antamini, (*уплата*) makšu **2.** (*приношение*) anto, (*предоставление*) luovutuš **3.** (*спорт.*) vašta|lyöntä **4.** (*при стрельбе*) potkaisu

отдел 1. (*одна из частей*) oša; ~ нервной системы hermošton oša **2.** (*подразделение учреждения или предприятия*) ošašto; финансовый ~ rahotušošašto **3.** (*рубрика*) ošašto; библиографический ~ в журнале aikakaušlehen bibliografini ošašto

отделать, отделывать 1. (*придать законченный вид*) viimeistyä, šuorittua viimeistyöt; ~ дом šuorittua talon viimeistyöt **2.** (*украсить*) koristua; ~ мехом koristua nahkalla

отделение 1. (*от* отделить) erottamini, erotuš; ~ церкви от государства kirikön erottamini valtijošta **2.** (*обособленная часть учреждения*) laitoš, ošašto; финно-угорское ~ филологического факультета filologisen tietokunnan šuomelais-ugrilaini laitoš **3.** (*часть вечера, концерта*) oša **4.** (*воинское подразделение*) ryhmä; пулемётное ~ konehkivääriryhmä

отделить, отделя||ть erottua, (*отнять, разъединить*) irrottua, (*обособить*) eristyä; поле ~ет лес от озера pelto erottau mečän järveštä; ~ мясо от кости irrottua liha luušta; ~ церковь от государства eristyä kirikkö valtijošta

отдели||ться, отделяться erota, irtautuo; ~ от толпы erota ihmisjoukošta; кора ~лась от ствола дерева kuori irtautu puun runkošta

отделка rakkineh

отдельно erikseh; жить ~ от родных elyä erikseh heimolaisista

отдельн||ый 1. (*обособленный*) eri, erillini; ~ая комната eri huoneh **2.** (*единичный*) eräš; ~ые деревья надо срубить eräh puut pitäy kuatua

отдохнуть, отдыхать henkähtyä, levähtyä, levätä, (*лежать*) viruo; ~ после работы levähtyä työn jälkeh; ~ летом на берегу моря levätä kešällä meren rannalla

отдых lepo, (*свободное время*) lepo|aika; день ~a lepopäivä; дом ~a lepokoti

отдышаться henkäštyö; дайте хоть ~! antakkua hoti henkäštyö!

отели||ться poikie, poikiutuo; корова ~лась lehmä poiki

отель hotelli; ~ высокого класса korkietašoni hotelli

отец tuatto, (*творец*) luatijaini; ~ русской литературы venäläisen kirjallisuon tuatto

отеческ||ий tuatollini; ~ая забота tuatollini huolenpito

отечественн||ый koti|muan=, isän|muallini; ~ые товары kotimuantavarat ◊ Великая Отечественная война Šuuri Isänmuallini šota

отечеств||о tuaton|mua, isän|mua; любовь к ~у rakkahuš tuatonmuah

отечь, отек||ать 1. (*опухнуть*) puhaltuo; нога ~ла jalka puhaltu **2.** (*о свече*) valuo

отёк puhalluš; ~ ноги jalan puhalluš

отёл lehmän|kannanta, poikimini

отжать, отжимать puristua, pušertua; ~ сок из лимона puristua mehu limonista; ~ бельё pušertua vuattiet

отжаться, отжиматься puristuo, pušertuo

отзвук 1. (*эхо*) kaiku, kajahuš, (*звук чего-л.*) jyrinä; ~и взрывов räjähykšien jyrinä **2.** (*отклик*) vašta|kaiku **3.** (*резонанс*) jälki|kaiku

отзыв 1. (*ответ на зов*) vaštuu **2.** (*эхо*) kaiku **3.** (*высказанное мнение*) arvoštelu; судя по ~ам, книга удалась arvoštelujen mukah kirja on onnistun **4.** (*прекращение полномочий*) vallašta pois|kuččumini

отзывчив||ый huolekaš; ~ая медсестра huolekaš šairahienhoitaja

отит korva|tulehuš

отказ 1. (*отрицательный ответ*) kielto, (*отсутствие согласия*) kieltäytymini; ~ от поездки kieltäytymini matašta; получить ~ šuaha kielto, (*при сватовстве*) šuaha aparat **2.** (*музык.*) tašotuš|merkki

отказа||ть, отказывать 1. (*ответить отказом*) kieltyä, kiistyä, (*при сватовстве*) antua aparat; ему нельзя ~ в таланте hänen kykyjä ei voi kieltyä **2.** (*перестать действовать*) heittyä ruanta, kieltäytyö tottelomašta; мотор ~л mouttori heitti ruannan ◊ не откажи в любезности ole niin hyvä

отказаться, отказываться kieltäytyö; ~ от своих слов kieltäytyö omista šanoista

откашляться, откашливаться kuakistua

откинуться, откидываться retkahtua, tikahtua

откладывание 1. (*в сторону*) šivuh panomini **2.** (*накопление*) šiäštöh panomini **3.** (*отсрочка*) šiirtämini, stolalla|pano; ~ рассмотрения дела asien stolallapano

отклеить, отклеивать irrottua; ~ марку с конверта irrottua poštimerkki kirjaiskuorešta

отклик 1. (*ответ*) vaštuu **2.** (*эхо*) kaiku **3.** (*письменное выражение мнения*) arvoštelu; статья в газете вызвала многочисленные ~и lehtikirjutuš šai äijän arvošteluja

откликнуться, откликаться vaššata; ~ на зов vaššata kučču h

отклонение 1. (*от* отклонить) šiirtymini, hylkyämini; ~ предложения ehotukšen hylkyämini **2.** (*от* отклониться) šiirtymini, (*уклонение*) väistämini, (*от первоначального направления*) poikkiemini; ~ от темы poikkiemini teemašta **3.** (*разница по сравнению с чем-л.*) poikkiemini; ~ от нормы šiännöštä poikkiemini

отклонить, отклонять 1. (*отодвинуть в сторону*) šiirtyä, šiirtyä šivulla, (*отойти от первоначального направления*) poikkeuttua; ~ стрелку вправо šiirtyä ošotin oikiella **2.** (*заставить отказаться от чего-л.*) šuaha luopumah; ~ от принятого решения šuaha luopumah piätökšeštäh **3.** (*отвергнуть*) hylätä; ~ предложение hylätä ehotuš

отклони||ться, отклоняться 1. (*переместиться*) šiirtyö; стрелка ~лась ošotin šiirty **2.** (*уклониться*) väistyö; ~ от удара väistyö iskulta **3.** (*отвлечься*) poiketa; корабль ~лся от курса laiva poikkesi šuunnašta

отключить, отключать kytkie irti, katata; ~ телефон kytkie telefoni irti verkošta; ~ ток katata virta

отколоть, откалывать[1] (*отбить*) lohata; ~ кусочек сахара lohata šokeripala

отколоть, откалывать[2] (*что-л. приколотое, заколотое*) irrottua; ~ бант irrottua rušetti

отколоться, откалыва||ться loheta, haleta; весенний лёд легко ~ется kevätjiä kepiešti halkieu

откорм lihotuš|ruokinta; ~ скота karjan lihotušruokinta

откормить, откармливать lihottua, šyöttyä lihakši; ~ гуся lihottua hanhi; ~ свинью šyöttyä šika lihakši

откормленный lihava

откос 1. (*покатый спуск*) rinneh, vieru; ~ холма mäjenrinneh **2.** (*наклон дорожной насыпи*) luiska, rata|valli; свалиться под ~ tipahtua alaš ratavallilta

открепиться, открепляться irtautuo

откровение 1. (*неожиданное раскрытие истины*) ilmeššyš; это ~ для всех še on ilmeššyš kaikilla **2.** (*способность острого восприятия*) oivalluš

откровенничать paissa avo|mielisešti

откровенно avo|mielisešti, šuorah; ~ говоря šuorah šanuo

откровенность 1. (*искренность*) avo|mielisyš **2.** (*признания*) tunnuššukšet

откровенн||ый 1. (*искренний*) avo|mielini, šuora; ~ое признание avomielini tunnuššuš **2.** (*очевидный, явный*) ilmeni, näkyvä

открыти||е 1. (*от* открыть) avuamini, avauš; время ~я магазина kaupan avuamisaika **2.** (*раскрытие*) pal'l'aštamini; ~ заговора šalaliiton pal'l'aštamini **3.** (*начало деятельности, существования чего-л.*) avuamini, avajaiset; ~ выставки näyttelyn avajaiset **4.** (*нахождение*) löytämini, kekšimini; ~ новой планеты uuvven planetan löytämini **5.** (*изобретение*) löytö, kekšintö; научное ~ tietolöytö

открытка pošti|kortti

открыто 1. (*неприкрыто*) avoin, avoimešti; действовать ~ toimie avoimešti **2.** (*откровенно*) avo|mielisešti, šuorah

открыт||ый 1. (*неприкрытый*) avonaini, auki; сидеть у ~ого окна istuo avonaisen ikkunan luona; дверь ~а ovi on auki; ~ автомобиль avoauto **2.** (*голый, непокрытый*) pal'l'aš, (*о местности*) aukie; ~ая шея pal'l'aš kakla; ~ое место aukie kohta **3.** (*публичный*) avonaini; ~ое заседание avonaini issunto; ~ урок näytetunti **4.** (*откровенный*) avo|mielini; ~ человек avomielini ihmini

откры||ть, открывать 1. (*отворить, распахнуть*) avata, riehahuttua; ~ дверь riehahuttua ovi; окно ~то ikkuna on auki **2.** (*обнажить, раскрыть*) pal'l'aštua; ~ шею pal'l'aštua kakla **3.** (*ввести в действие*) avata; ~ новую школу avata uuši koulu **4.** (*начать что-л.*) avata, alottua; ~ театр avata teatteri; ~ театральный сезон alottua teatterisesonki **5.** (*найти, обнаружить*) löytyä, kekšie; ~ новый закон kekšie uuši laki; ~ новую планету löytyä uuši planetta **6.** (*раскрыть*) ilmentyä, (*сделать известным*) šanuo; ~ заговор ilmentyä peittoliitto; ~ намерения šanuo ajatukšet

откры||ться, открываться 1. (*отвориться, распахнуться*) avautuo; окно ~лось ikkuna avautu **2.** (*обнажиться*) pal'l'aštuo; тайна ~лась šala pal'l'aštu **3.** (*начаться*) alkuo; заседание ~лось речью председателя issunto alko piämiehen pakinalla **4.** (*признаться кому-л.*) avautuo, avata šyväin

откуда mistä; ~ он приехал? mistä hiän tuli? отправляйся туда, ~ пришёл mäne šinne, mistä tulit

откуда-либо, ~-нибудь mistänih

откуда-то mistä lienöy, muuvvalta

откусить, откусывать 1. (*кусать*) haukata, haukkie; ~ кусок хлеба haukata leipäpala **2.** (*клещами*) katkaissa; ~ проволоку клещами katkaissa rautalanka hohtimilla

отлежать, отлёживать muurehuttua

отлёт muutto; ~ птиц на юг lintujen muutto eteläh

отлив 1. (*выливание*) pois kuatamini **2.** (*выкачивание*) pois pumppuamini; ~ воды из судна vejen pumppuamini laivašta **3.** (*изготовление литьём*) valamini **4.** (*понижение уровня моря*) lašku|vesi; начался ~ alko laškuvejen aika **5.** (*спад, упадок*) lašku|kauši; приливы и отливы революционного движения vallankumoušliikkehen noušu- ta laškukauvet **6.** (*оттенок*) läikeh; шёлк с ~ом läikehšulkku

отли||ть, отливать 1. (*вылить часть*) kuatua; ~ молока в чашку kuatua maituo kuppih **2.** (*выкачать*) pumpata; ~ воду из трюма pumpata vesi ruumašta **3.** (*отхлынуть*) puata; кровь ~ла от лица veri pakeni nuamalta **4.** (*изготовить литьём*) valua **5.** (*об оттенке*) läikkyö; ~вать зелёным läikkyö vihriellä

отличи||е 1. (*признак, создающий разницу*) ero, erotuš; существенные ~я šuuret erot; в ~ от других erotukšekši toisista **2.** (*знак отличия*) kunnivo|merkki; представить к ~ю palkita kunnivomerkillä

отличительный erottava; ~ признак erottava tunnušmerkki

отличить, отличать 1. (*различить*) erottua; ~ правду от лжи erottua totuš valehuošta **2.** (*отметить наградой*) palkita

отличиться, отлича||ться 1. (*различаться*) erota; ~ друг от друга erota toisistah; добро от зла ~ется hyvyš pahašta eruou **2.** (*обладать каким-л. особенным качеством*) olla; он ~ется красотой hiän on kaunis

отличник 1. (*в школе*) paraš opaštuja **2.** (*на предприятии*) muasteri

отлично 1. (*очень хорошо*) oikein hyvin, kiitettäväšti; я это ~ знаю tiijän šen oikein hyvin; ~ ответить на экзамене kiitettäväšti vaššata tutkinnolla **2.** (*высшая оценка*) kiitettävä arvo|laušeh; учиться на ~ opaštuo kiitettäväšti

отличн||ый 1. (*различный*) erilaini; совершенно ~ые характеры aivan erilaiset luonnot **2.** (*превосходный*) oikein hyvä, kiitettävä; ~ работник kiitettävä ruataja; ~ая память oikein hyvä muisto

отлог||ий loiva, viettävä; ~ие берега viettävät rannat

отложить, откладывать 1. (*в сторону*) panna šivuh; ~ книгу в сторону panna kirja šivuh **2.** (*приберечь*) panna šiäštöh; ~ деньги panna rahat šiäštöh **3.** (*отсрочить*) šiirtyä; ~ собрание šiirtyä kokouš

отломить, отламывать katata, lohata, lohkata; ~ ветку katata okša; ~ кусочек хлеба katata palani leipyä

отломи||ться, отламываться kateta, lohahtua; ветка ~лась okša katkesi; у стула ~лась ножка stuulalta katkesi jalka

отмахнуться, отмахиваться hiäteliytyö, hiätyä

отмел||ь matalikko; песчаная ~ hiekkamatalikko; на ~и рыбачат matalikolla onkitetah kalua

отмена lakkauttamini; ~ спектакля näytelmän lakkauttamini

отменить, отменять lakkauttua; ~ собрание lakkauttua kokouš

отмерить, отмерять, отмеривать mitata; ~ два метра ткани mitata kakši metrie kankašta

отметина jälki, pykälä, (*у оленя, овцы*) luiska, (*пятно*) plikki

отметить, отмечать 1. (*сделать метку*) merkitä, panna merkki, (*подчеркнуть, упомянуть*) panna merkillä, mainita; ~ дорогу зарубками pualittua; ~ деревья merkitä puut; нельзя не ~ ei šua olla mainiччomatta **2.** (*отпраздновать*) pityä; ~ день рождения pityä šyntymäpäivä

отметк||а 1. (*от* отметить) merkintä **2.** (*знак*) merkki, pykälä; ~и на полях reunamerkit **3.** (*оценка*) arvo|šana; получить хорошую ~у šuaha hyvä arvošana

отморозить, отмораживать kylmättyä; ~ пальцы kylmättyä šormet

отмыть, отмывать valkual'l'a, peššä

отмычка tiirikka

отнес||ти, относить 1. (*доставить*) viijä, kulettua; ~ книгу в библиотеку viijä kirja kirjaštoh **2.** (*перенести, переместить*) kantua pois, viijä pois, šiirtyä; ~ дрова в комнату kantua halot pirttih; лодку ~ло течением на середину реки virta vei venehen joven kešellä; ~ забор на два метра вперёд šiirtyä aita kahella metrillä etehpäin **3.** (*причислить, приурочить*) pityä, lukie; ~ писателя к романтикам lukie kirjuttaja romantikkoih **4.** (*отсрочить*) šiirtyä, lykätä

отнестись, относи||ться 1. (*входить в состав, иметь отношение*) kuuluo; это к делу не ~тся še ei kuulu asieh **2.** (*быть предназначенным для кого-л.*) olla tarkotettu; вопрос ~лся к нему kyšymyš oli tarkotettu hänellä **3.** (*проявлять какое-л. отношение*) ottua vaštah; внимательно ~ к чьим-л. проблемам huolekkahašti ottua vaštah kenennih proplemat

относительно 1. (*более или менее*) šuhtehellisešti; ~ спокойный šuhtehellisešti rauhallini **2.** šuhteh; положение небесного тела ~ Земли taivahankappalehen ašema Muan šuhteh

относительн||ый 1. (*некоторый*) melko hyvä; ~ые успехи melko hyvät mäneššykšet **2.** (*грамм.*) relatiivi=; ~ые местоимения relatiivipronominit

отношени||е 1. (*характер поведения, обращения*) väli, košetuš; внимательное ~ к матери huomuavaini košetuš muamoh **2.** (*взаимоотношения*) ~я šuhtehet, välit; дружеские ~я yštävälliset šuhtehet **3.** (*официальная бумага*) kirjani

отнять, отнимать 1. (*отобрать, завладеть*) ottua pois, viijä; ~ книгу ottua kirja pois; ~ ребёнка у матери viijä lapsi muamolta **2.** (*убрать*) ottua pois; ~ платок от лица ottua pois paikka šilmiltä **3.** (*лишить чего-л.*) viijä; ~ надежду viijä toivo **4.** (*заставить потратить время, энергию*) viijä, ottua

отня||ться, отниматься (*лишиться способности двигаться*) riuvata, (*парализовать*) halvautuo; ноги ~лись jalat riukasi

отобрать, отбирать 1. *см.* отнять 1 **2.** (*выбрать, выделить*) valita, erottua; ~ самые спелые яблоки valita kypšimmät omenat

отоварить, отоваривать tavaroittua

отовсюду kaikkiekkali, kaikkielta; ~ поступают сведения kaikkielta tulou tietoja

отогнать, отгонять 1. (*гнать*) ajua pois; ~ собаку ajua koira pois **2.** (*добыть перегонкой*) tislata **3.** (*отпугивать*) hiäjellä, ravata; ~ кур возгласом «кыш-кыш» kiškettyä

отодвинуть, отодвигать šiirtyä, työntyä; ~ дерево от берега työntyä puu rannašta

отодвинуться, отодвигаться šiirtyö, šiirteliytyö

отозвание pois kuččumini; ~ своих представителей etuštajien pois kuččumini

отозвать, отзывать 1. (*вызвать*) kuččuo; ~ в сторону kuččuo šyrjäh **2.** (*вызвать обратно*) kuččuo pois; ~ депутата kuččuo deputatti pois

отозва||ться, отзываться 1. (*откликнуться, поддержать*) vaššata; он не ~лся hiän ei vaššannun **2.** (*дать отзыв*) antua laušunto; о нём плохо ~лись häneštä annettih paha laušunto **3.** (*отразиться*) vaikuttua; курение на нём плохо ~лось tupakinpoltto vaikutti häneh pahoin

ото||йти, отходить 1. (*удалиться*) šiirtyö, (*пройти какое-л. расстояние*) kulkie; ~ к окну šiirtyö ikkunan luo **2.** (*отбыть*) lähtie; поезд ~шёл в час дня juna läksi kello yksi päivällä **3.** (*отступить*) vetäytyö jälelläh; ~ на ранее подготовленные позиции vetäytyö etukäteh valmissettuih ašemih **4.** (*отклониться*) poiketa; ~ от темы poiketa teemašta **5.** (*отделиться, перестать заниматься чем-л.*) loitota; ~ от старых друзей loitota entisistä yštävistä **6.** (*отстать от чего-л.*) lontaštautuo; доска ~шла от пола lauta on lontaštautun lattielta **7.** (*исчезнуть, сойти*) lähtie pois; пятно ~шло täplä on lähten pois **8.** (*прийти в нормальное состояние*) (*о растениях*) virota, (*о частях тела*) lämmetä, parentuo; закоченевшие ноги ~шли kohmeutunuot jalat lämmettih **9.** (*прийти в себя*) tointuo, (*перестать сердиться*) šulua **10.** (*достаться кому-л.*) joutuo **11.** (*миновать, кончиться*) männä ohi; ягоды ~шли marja-aika mäni ohi

отоларинголог korva- ta kurkku|liäkäri

отомстить koštua

отопить, отапливать lämmittyä; ~ помещение lämmittyä rakennuš

отопление lämmityš; центральное ~ keškušlämmityš

оторванность eristyneisyš; ~ от коллектива eristyneisyš kollektiivista

оторв||ать, отрывать 1. (*рвать*) repie, revittyä, kiskuo; ~ пуговицу kiskuo nappi; ~и мне лист бумаги revitä miula paperilista **2.** (*отнять, отвести*) irrottua; ~ глаза от книги irrottua kačahuš kirjašta **3.** (*разлучить*) erottua; ~ от семьи erottua pereheštä **4.** (*отвлечь*) häiritä; ~ от работы häiritä ruatua

оторва||ться, отрываться 1. (*оборваться*) irtautuo, (*потерять связь*) eristäytyö, eristyö; лист ~лся от ветки lehti irtautu okšašta **2.** (*перестать заниматься*) jättyä; он не мог ~ от книги hiän ei voinun jättyä kirjua

отпереть, отпирать avata; ~ замок avata lukku

отпер||еться, отпираться avautuo; дверь ~лась ovi avautu

отпечат||ок jälki, leima; ~ки пальцев šormenjälet; ~ времени ajanjälki; накладывать свой ~ painua oma leima

отпить, отпивать гуурätä; ~ из стакана гуурätä lasista

отплыти||е laivan|lähtö, lähtö; корабль готов к ~ю laiva on lähtövalmis

отплы||ть, отплывать 1. (*уплыть*) uija pois, (*на лодке*) šoutua pois, (*под парусами*) purjehtie; ~ от берега uija rannašta **2.** (*отправиться под парусами*) lähtie purjehušmatalla; пароход ~л днём laiva läksi päivällä

отпор vaššuš, vaštineh; дать ~ antua vaštineh

отправитель lähettäjä, työntäjä; ~ грузов tavaran lähettäjä

отправить, отправлять 1. (*послать*) lähettyä, toimittua, työntyä; ~ письма почтой lähettyä kirjaset poštin kautti **2.** (*проводить*) kaimata; ~ друзей домой kaimata yštävie kotih

отправиться, отправляться laittautuo, lähtie; ~ на пробежку lähtie juokšulla

отправка lähetyš; ~ посылок poštikorien lähetyš

отправлени||е[1] 1. (*от* отправить, отправиться) lähtö; ~ поезда junan lähtö; до ~я поезда осталось пять минут junah lähtöh jäi viisi minuuttie **2.** (*то, что отправлено*) lähetyš, työnnöš; мне пришло два почтовых ~я miula tuli kakši poštilähetyštä

отправлени||е[2] (*мн.*) elin|toiminnat; ~я организма organismin elintoiminnat

отпроситься, отпрашиваться kyšyytyö, pyrkiytyö

отпрыск 1. (*молодой побег*) juuri|veša, veša **2.** (*потомок*) jälkiläini, veša

отпугнуть, отпугивать hätyyttyä

отпуск 1. (*отдых*) loma; декретный ~ šynnytyšloma; ~ по уходу за ребёнком lapšenhoijatušloma; быть в ~е olla lomalla **2.** (*выдача*) anto, antamini, (*продажа*) myöntä; ~ товаров tavarojen myöntä **3.** (*ассигнование*) myöntamini; ~ средств varojen myöntämini **4.** (*техн.*) piäštö

отпусти||ть, отпускать 1. (*пустить*) laškie, piäštyä, työntyä; ~ детей гулять piäštyä lapšet pihalla; ~те меня на рыбалку työntäkkyä miut onkella **2.** (*ослабить*) vällentyä; ~ ремень vällentyä vyö **3.** (*отрастить*) kašvattua; ~ бороду kašvattua parta **4.** (*выдать*) antua, (*продать*) myyvvä; ~ товар antua tavara; ~ товаров на тысячу рублей myyvvä tavarua tuhanteh rupl'ah **5.** (*ассигновать*) myöntyä; ~ средства myöntyä varat **6.** (*о термической обработке металла*) terottua

отработка ruanta

отрава myrkky; ~ для крыс rottamyrkky

отравитель myrkyttäjä

отравить, отравлять 1. (*ядом, химикатами*) myrkyttyä; ~ воду myrkyttyä vesi **2.** (*испортить*) pilata; ~ хорошее настроение pilata hyvä mieliala

отравиться, отравляться myrkyttyä iččie, (*заболеть*) šuaha myrkytyš; ~ грибами šuaha šienimyrkytyš

отравление myrkytyš

отражатель kuvaštin

отражение 1. (*воспроизведение*) kuvaštamini, kuvaššuš; ~ действительности tosielämän kuvaššuš **2.** (*изображение*) kuva, kuvahaini; ~ деревьев в воде puijen kuvahaini veješšä; увидеть своё ~ в зеркале nahä oma kuva peilissä

отразить, отражать 1. (*воспроизвести в образах*) kuvaštua; ~ действительность kuvaštua tosielämä **2.** (*отбить ответным ударом*) vaššuštua; ~ удар мяча vaššuštua pallon isku

отрази||ться, отражаться kuvaštuo, (*отзываться эхом*) kaikuo, kajahtua; луна ~лась в воде kuutamo kuvaštu veješšä

отрасль ala; ~ науки tietoala; ~ промышленности tevollisušala

отрасти, отрастать kašvua; волосы отросли tukat kašvettih

отрастить, отращивать kašvattua; ~ бороду kašvattua parta

отрез 1. (*от* отрезать) leikkauš; линия ~а leikkaušviiva **2.** (*кусок материи*) kankaš; ~ на платье mekkokankaš

отре́за||ть, отреза́ть 1. (*отделить, подрезав*) leikata, (*отпилить*) šahata pois; ~ ткань на платье leikata kankaš mekokši **2.** (*выделить*) erottua, leikata; ~ земельный участок erottua muapalšta **3.** (*лишить связи*) eristyä; город был ~н kaupunki oli erissetty **4.** (*преградить*) katkaissa; ~ путь katkaissa tiet

отрезок 1. (*отрезанный кусок*) kappaleh, pala; ~ ткани kankaškappaleh **2.** (*часть чего-л.*) oša, kappaleh; ~ дороги tien oša

отре||чься, отрекаться kieltäytyö, luopuo; он ~кся от своих слов hiän kieltäyty omista šanoista

отрицание 1. (*от* отрицать) eikytyš, kieltämini, kiistämini **2.** (*филос.*) kieltämini **3.** (*грамм.*) kielto, kielto|šana

отрицательно negatiivisešti, kielteisešti

отрицательн||ый kielto=, negatiivini; ~ые поступки negatiiviset tevot; ~ глагол kieltoverbi

отрицать kieltyä, eikkie, kiistyä; ~ факты kieltyä tosiasiet

отросток 1. (*молодой побег*) veša; отсадить ~ issuttua veša **2.** (*анат.*) lisäkeh; ~ слепой кишки umpišuolen lisäkeh

отрочество poika|ikä, äpäryš

отруб||и akana; с ~ями akananšekani

отрывисто lyhyölti

отрывной irto=; ~ календарь irtokalenteri

отрывок katkelma, pätkä; ~ из романа katkelma romanista

отряд 1. (*группа людей*) joukko; партизанский ~ partisanijoukko **2.** (*зоол.*) lahko

отряхн||уть, отряхивать puistua; иди ~и шубу mäne puissa turkki

отряхн||уться, отряхиваться puistautuo; иди ~ись, ты весь в пыли mäne puistauvu, kaikki pölyššä olet

отсадить, отсаживать issuttua toiseh paikkah, (*поместить отдельно*) šiirtyä toiseh paikkah; ~ кусты малины issuttua malinapenšahat toiseh paikkah; ~ шалуна за отдельную парту issuttua vallatoin opaštuja toiseh pulpettih

отсвет kajoš; ~ луны kuun kajoš

отсвечивать loikottua

отсек ošašto

отсекать, отсечь lipata

отскочить, отскакивать čuihahella, čuihahtua, kilpeštyö, kalpistuo, ripšahtua, šorahtua

отсрочить, отсрочивать šiirtyä; ~ отъезд šiirtyä lähtömisaika

отставание 1. (*от* отстать) jälkeh jiämini, (*в развитии*) taka|pajulla jiämini **2.** (*часов*) jättämini **3.** (*отделение*) irtautumini

отставк||а virka|ero; выйти в ~у šuaha virkaero

отсталость taka|pajusuš

отстал||ый 1. (*отставший*) jälkeh jiänyt **2.** (*по своему развитию*) taka|pajuni; экономически ~ая страна talouvellisešti takapajuni mua

отста||ть, отставать 1. (*остаться позади*) jiähä jälkeh; ученик ~л opaštuja jäi jälkeh **2.** (*о часах*) jättyä, olla jäleššä; часы ~ли на полчаса kello on puoli tuntie jäleššä **3.** (*отделиться*) irtautuo; обои ~ли tapetit irtauvuttih **4.** (*перестать надоедать*) jättyä rauhah; ~нь от меня! jätä miut rauhah!

отстоять, отстаивать puoluštua; ~ мир puoluštua rauha

отстояться, отстаиваться (*настояться*) šeisattuo

отстранить, отстранять 1. (*отодвинуть*) šiirtyä puoleh; ~ от себя тарелку šiirtyä ičeštä puoleh luota **2.** (*уволить, освободить*) heittyä; ~ от должности heittyä virašta

отступить, отступать 1. (*шагнув назад, отойти*) peräytyö; ~ на шаг peräytyö aškelella tuakšepäin **2.** (*сделать отступ*) jättyä väli

отсутстви||е 1. (*неимение*) puuteh; ~ критики arvoštelun puuteh **2.** (*ненахождение где-л.*) poissa|olo; находиться в ~и olla poissa

отсутствова||ть olla poissa; он сегодня ~л hiän oli tänäpiänä poissa

отсутствующий olomatoin

отсчёт lašenta, laškomini

отсчитать, отсчитывать laškie; ~ сто рублей laškie šata rupl'ua

отсюда 1. (*от этого места*) tiältä, täštä; ~ недалеко до города täštä ei ole pitälti kaupunkih **2.** (*по этой причине*) täštä, šiitä; ~ можно заключить, что... täštä voipi luatie še piätöš, jotta...

оттаять, оттаивать liutuo, šulua

оттен||ок vivahuš; различные ~ки синего šinisen värin eri vivahukšet; ~ки значения слова šanan merkitykšen vivahukšet

оттепель šula|šiä

оттиск 1. (*отпечаток*) jälki, merkki, kuva **2.** (*в виде брошюры*) eri|painoš; ~ статьи artikkelin eripainoš

оттого šentäh; он не знал о собрании, ~ и не пришёл hiän ei tietän kokoukšešta, šentäh ei ni tullun

оттолкнуть, отталкивать 1. (*отстранить*) lykätä; ~ лодку веслом šauvuo **2.** (*внушить неприязнь*) loitontua

оттолкнуться, отталкиваться (*отпихиваться*) lykkäytyö, (*с силой*) ponnistua, (*ногами*) potkautuo; ~ веслом от берега lykkäytyö airolla rannašta

отторгнуть, отторгать hylkie

оттуда šieltä, tuolta, tuošta, tuošta|päin, šikäli; ~ дует šieltä tuulou

отучить, отучать vierauttua

отучиться, отучаться, отучиваться vierautuo

отход 1. (*отправление*) lähtö; ~ поезда junan lähtö **2.** (*отступление*) vetäytymini; ~ войск joukkojen vetäytymini **3.** (*уклонение*) poikkiemini; ~ от решения piätökšeštä poikkiemini **4.** (*отдаление, разрыв*) loittonomini; ~ от действительности tovellisuošta loittonomini

отходчивый lyhyt|vihani

отход||ы jättiet, (*при деревообработке*) rišu; пряжа из ~ов льна ruhkalanka

отцве||сти, отцветать kukkie loppuh; черёмуха уже ~ла tuomi on jo kukkin loppuh

отцепить, отцеплять irrottua; ~ паровоз irrottua veturi

отцепи||ться, отцепляться irtautuo; вагон ~лся vaunu irtautu

отцовский tuaton, tuaton=; ~ дом tuaton talo, tuattol'a

отчаяни||е epätoivo, toivottomuš; быть в полном ~и olla täyveššä epätoivošša

отчаянно epätoivosešti, hurjašti; ~ защищаться puoluštautuo epätoivosešti; ~ танцевать tanššie hurjašti

отчаянность 1. (*безнадёжность, отчаяние*) toivottomuš, epätoivo **2.** (*безрассудная храбрость*) hurjaisuš

отчаянн||ый 1. (*безнадёжный, безысходный*) epätoivoni, toivotoin; ~ое положение toivotoin tilanneh **2.** (*безрассудно смелый*) hurja; ~ картёжник hurja kortinpeluaja **3.** (*крайний по силе*) epätoivoni; ~ое сопротивление epätoivoni vaššuššuš

отчая||ться, отчаиваться 1. (*впасть в отчаяние*) joutuo epätoivoh; я ~лся вас увидеть en toivon teitä nähä **2.** (*решиться*) roheta, uškaltuo

отчего mintäh; ~ он не пришёл? mintäh hiän ei tullun?

отчего-то mintäh lienöy; ~ он не пришёл mintäh lienöy hiän ei tullun

отчество tuaton|nimi

отчёт 1. (*сообщение о результатах деятельности*) čotta, yhteh|veto **2.** (*сообщение о положении дел*) tiijotuš

3. (*объяснение или изложение происшедшего*) tapahtuman šelvityš

отчётливо šelväšti; ~ писать kirjuttua šelväšti

отчётлив||ый šelkie, šelvä, (*точный*) tarkka; ~ое представление šelvä käsityš

отчим tuatintima, tuatto|puoli

отчисли||ть, отчислять 1. vähentyä, puolentua; ~ десять рублей из заработной платы vähentyä kymmenen rupl'ua palkašta **2.** (*исключить*) työntyä pois; его ~ли из университета hänet työnnettih yliopistošta pois

отшельник erakko; жить ~ом elyä erakkona

отщепить, отщеплять nilata

отъезд lähtö; в день ~а lähtöpäivänä; быть в ~е olla matalla

отъехать, отъезжать ajua pois; ~ в сторону ajua šyrjäh

отыскать, отыскивать 1. (*найти*) löytyä; я отыскал потерянную книгу mie löysin kavotetun kirjan **2.** (*искать*) ečče; я отыскиваю потерянную книгу mie ečin kavotettuo kirjua

отыска||ться, отыскиваться löytyö; тетрадь ~лась vihko löyty

отяжеле||ть jyvetä; ноги ~ли jalat jyvettih; голова ~ла piä jykeni

офис toimisto

офисный toimisto=

офицер upšeeri

официально viralliseš ti; ~ заявить ilmottua viralliseš ti

официальн||ый virallini; ~ое лицо virallini henkilö

официант tarjoilija; работать ~ом ruatua tarjoilijana

оформитель koristaja, (*театр.*) lavaštaja; ~ витрин näyteikkunan koristaja

оформить, оформлять 1. (*придать законченный внешний вид*) koristua; ~ книгу koristua kirja **2.** (*придать законченную силу*) panna kuntoh; ~ документы panna paperit kuntoh **3.** (*принять, зачислить*) vahvistua, ottua; ~ на работу ottua työh

оформиться, оформляться 1. (*принять законченную форму*) muotoutuo **2.** (*поступить куда-л.*) kiinittyö

оформление 1. (*от* оформить) korissuš, (*театр.*) lavaššuš, (*документов*) kuntohpano, järještämini, (*на работу*) vahvistamini **2.** (*от* оформиться) viralliseh muotoh luatimini, (*на работу*) kiinittymini **3.** (*внешний вид*) ulko|näky, (*театр.*) lavaššuš

офтальмолог šilmä|liäkäri

оханье ohkanta

охапк||а yškä, yškällini; ~ дров halkoyškä; две ~и дров kakši yškällistä halkuo

охать voivotella, (*стонать, вздыхать*) ohkua, voivottua, (*кряхтеть, жаловаться*) prähkyä, (*жалеть, сетовать*) päivitellä

охват 1. (*окружение чем-л.*) ympäröinti **2.** (*включение*) šuamini mukah

охвати||ть, охватывать 1. (*обнять*) ševätä **2.** (*объять*) vallata, (*распространиться*) levitä, (*о тьме, тумане*) kiehtuo; пламя ~ло здание rakennuš oli tulen vallašša **3.** (*включить*) šuaha mukah

охладеть, охладевать (*потерять интерес*) viluštuo; ~ к чтению viluštuo lukomiseh

охладить, охлаждать jähyttyä, viluštua; ~ кипяток jähyttyä palava vesi

охладиться, охлаждаться jähtyö

охлаждение jähytyš, (*простуда*) kylmännyš

охота[1] (*за добычей*) mečäššyš, ajo; ~ на зайцев jäniksien mečäššyš; ~ на лося hirvenajo

охота[2] 1. (*желание*) halu, himo; ~ к чтению lukuhalu **2.** (*хотеться*) tahtuo; мне ~ почитать mie tahon lukie

охотиться mečäštyä; ~ на уток mečäštyä šoršie

охотник[1] (*тот, кто занимается охотой*) meččä|mieš, mečäštäjä

охотник[2] 1. (*вызвавшийся сделать что-л.*) himokaš **2.** (*любитель*) harraštaja, yštävä **3.** (*желающий получить что-л.*) halukaš; на книгу нашлось много ~ов kirjalla löyty äijän halukkahie

охотнич||ий meččä=; ~ья собака meččäkoira

охотничье-промыслов||ый pyynti=; ~ые животные pyyntieläimet

охотно mielellä; я ~ приду mie mielelläni tulen

охотхозяйство mečäššyš|aloveh

охра vohra

охрана 1. (*защита*) šuojelu, varjelu; ~ природы luonnonšuojelu **2.** (*стража*) vartijo, vartijošto; личная ~ henkivartijo

охранение 1. (*охрана*) vartijointi; походное ~ marššin vartijointi **2.** (*воинская часть*) vartijo-ošašto

охранник vahti, vartijo|mieš

охранять vahtie, varteija; ~ магазин varteija kauppua

охрипнуть 1. (*становиться хриплым*) kahistuo, šortuo; его голос охрип hänen iäni šortu **2.** (*получить хрипоту*) šuaha iänen kähiekši; ~ от простуды šuaha iänen kähiekši viluštumisešta

охрипший kähie, šortunut; ~ голос kähie iäni

оцарапать kynšie

оценить, оценивать 1. (*назначить цену*) arvoštua, hinnottua; ~ товар hinnottua tavara **2.** (*дать оценку*) arvoššella, arvoštua, (*высказать мнение, суждение*) arvoštua, antua arvuo; ~ дипломную работу arvoššella diplomityö; ~ труд arvoštua ruato

оценк||а 1. (*от* оценить) hinnotuš; ~ имущества omaisuon hinnotuš **2.** (*мнение*) arvoššuš; высокая ~ korkie arvoššuš **3.** (*отметка*) arvo|šana; получить хорошую ~у šuaha hyvä arvošana

оценочн||ый arvo=; ~ая комиссия arvokomiisi

оценщик arvoštelija

очаг 1. (*печь*) liesi, piisi, (*горящие угли*) ahjo, tuli|šija; домашний ~ kotiliesi **2.** (*центр*) ahjo, (*источник*) pešä; культурный ~ kulttuuriahjo; ~ заразы tartunnan pešä

очаровани||е lumouš; поддаться ~ю музыки antautuo musiikin lumoukših

очаровательный šoma, kaunis, oikein hyvä; ~ ребёнок šoma lapši; ~ голос oikein hyvä iäni

очаровать, очаровывать lumota; ~ красотой lumota kaunehuolla

очевид||ец šilmin|näkijä; быть ~цем событий olla tapahtumien šilminnäkijänä

очевидно nähtäväšti, varmašti

очень oikein, (*сильно*) hyvin, (*слишком*) kovin, (*весьма*) ylen; ~ много hyvin äijän; ~ интересная книга oikein mukava kirja

очередн||ой 1. (*ставший первым по очереди*) lähi=; ~ые задачи lähitehtävät **2.** (*происходящий в определённой последовательности*) tulija, šeuruava; ~ номер газеты lehen tulija numero **3.** (*повторяющийся время от времени*) tavan|mukani; ~ое годовое собрание tavanmukani vuosikokouš **4.** (*бот.*) vuorottaini; ~ые листья vuorottaiset lehet

очеред||ь 1. (*очерёдность*) vuoro; в первую ~ enši vuorošša **2.** (*группа людей*) jono, vuoro; стоять в ~и šeisuo jonošša **3.** (*военн.*) šarja, šarja|tuli; пулемётная ~ konekivyärin šarjatuli

очерк 1. (*контур*) viiva **2.** (*изложение какого-л. вопроса*) esityš; ~ о развитии литературы esityš kirjallisuon vaiheista **3.** (*название научного труда*) tutkimukšet **4.** (*литературное произведение*) kuvauš; газетный ~ lehtikuvauš

очеркист kuvaukšien kirjuttaja
очертани||е näkyjä raja|viiva; ~я берегов rantojen näkyjät rajaviivat; ~ губ šuumalo
очертить, очерчивать 1. (*обвести чертой*) piirtyä ympäri **2.** (*описать*) kuvailla, kuvata; ~ ход событий kuvailla tapahtumien mänö ◊ очертя голову piä kolmantena jalkana
очёчник šilmä|lasi|kori
очистить, очищать 1. (*делать чистым*) puhaštua, puhistua, šiivota; ~ двор puhistua pihamua; ~ дно реки puhaštua joven pohja **2.** (*снимать оболочку*) kuorie, kuorittua, pinnata, (*чешую*) šuomuttua, (*выпотрошить*) puhata; ~ дерево от коры kuorie puu; ~ картофель kuorittua potakat; ~ рыбу от чешуи šuomuttua kalat; ~ рыбу puhkata kalat; ~ рыбу от костей ruuvvata **3.** (*освободить*) vapauttua; ~ комнату vapauttua huoneh
очисти||ться, очищаться puhistuo, puhaštuo; воздух ~лся ilma puhistu; небо ~лось от облаков taivaš puhaštu pilvistä
очистка puhissuš, šiivouš, (*от кожуры*) kuorimini, (*от чешуи*) šuomuttamini, (*освобождение*) vapauttamini
очистки kuoret, kettu; картофельные ~ potakan kuoret
очки rillit, šilmä|lasit; надеть ~ panna šilmälasit
очко 1. (*на игральной карте, домино*) šilmä **2.** (*единица счёта*) pisteh **3.** (*отверстие*) reikä

очков||ый 1. (*от* очки) šilmä|lasien **2.** (*зоол.*): ~ая змея šilmä|lasi|kiärmis
очну||ться 1. (*проснуться*) havaččeutuo; я ~лся среди ночи mie havaččeuvuin keškiyöllä **2.** (*прийти в себя*) šelvetä, toipuo; ~ после наркоза toipuo narkosin jälkeh
очн||ый: ~ая ставка risti|kuuluštelu
очутиться joutuo; ~ в незнакомом месте joutuo tuntomattomah paikkah
ошейник kakla|hiihna; ~ для скота в хлеву kytyt
ошибиться, ошибаться erehtyö; ~ в работе erehtyö ruavošša
ошибк||а, erehyš, hairahuš, hairivo, virhe; исправить ~и korjata virhiet
ошибочно erehykšeššä, virhiellisešti, hairivošša
ощипать, ощипывать kynie, kynittyä, riipie
ощупать, ощупывать tunnuššella, kopeloija, kuot'ella; ~ карманы tunnuššella kormanoja
ощупь: идти ~ю aštuo opitellen
ощутим||ый tuntuva, šuuri; ~ ущерб tuntuva vahinko; добиться ~ых результатов piaššä šuurih tulokših
ощутить, ощущать tuntie; ~ вкус tuntie maku
ощуща||ться tuntuo; ~ется приближение весны tuntuu kevyän lähenömini
ощущение tunto, tunneh; ~ свободы vallan tunto

П

па tanšši|ašel; ~ были лёгкими tanššiaškelet oltih helpot
пава (*зоол.*) riikin|kana
павиан (*зоол.*) paviani
павильон paviljoni; выставочный ~ näyttelypaviljoni
павильонн||ый paviljoni=; ~ая торговля paviljonikauppa, kioskikauppa
павлин (*зоол.*) riikin|kukko; ~ – красивая птица riikinkukko on kaunis lintu
павлиний riikin|kukon; ~ хвост riikinkukon pyrštö
паводков||ый tulva; ~ые воды tulvavejet
паводок tulva; весенний ~ kevättulva
павш||ий kuatunut; памятник ~им muistomerkki kuatunuilla
паголенок šukan|varši; мама вязала ~ muamo tikutti šukanvartta
пагубно tuhosašti; ~ отразиться на чём-л. vaikuttua mihnih tuhosašti
пагубность tuhosuš
пагубн||ый tuhosa; ~ое влияние tuhosa vaikutuš
падаль huaška, ruato, ruavisko; медведь любит ~ kontie tykkyäy ruatuo
пада||ть 1. (*валиться*) lanketa, kirvota, kuatuo, šortuo; (*брякнуться*) prinkahtua; (*падать с треском*) rušahtua; (*падать с шумом*) muklahtua, (*падать тяжело*) hutkahella, jutkahtua; (*падать на зад*) pyllistyö; (*упасть мягко*) čokšahtua, mukšahtua; (*упасть неожиданнно*) kupšahtua; (*упасть от бессилия*) retkahtua; (*об осадках*) šatua; дерево ~ет puu kuatuu; ребёнок ~ет со скамейки lapši šortuu skammilta; ягоды ~ют с куста marjat lanketah penšahašta; забор ~ет aita on kuatumašša; снег ~ет lunta šatau **2.** (*опускаться*) laškeutuo; волосы мягко ~ют на плечи hivukšet pehmiešti laškeuvutah harteilla **3.** (*низко опускаться*) painuo; голова ~ет на грудь piä painuu rinnalla **4.** (*приходи́ться*) lanketa; на долю старшей сестры ~ет много забот vanhimman čikon harteilla lankieu äijä huolie **5.** (*лингв.*) olla, lanketa; ударение ~ет на первый слог šananpaino lankieu enšimmäisellä tavulla **6.** (*снижаться*) laškie; температура ~ет lämpötila laškou **7.** halveta; товар ~ет в цене tavara halpenou ◊ падать со смеху nakrua katkiematta; падать в обморок juopuo
падеж šija; в карельском языке 14 ~ей karjalan kieleššä on 14 šijua
падение 1. (*от* падать) lankienta, kirpuonta, kuavunta, šorrunta; ~ с лошади lankienta heposen šeläštä **2.** (*снижение*) lašku; ~ воды в реке vejen lašku jovešša **3.** (*поражение в бою*) antauvunta, antautumini; ~ крепости linnan antauvunta **4.** (*моральное разложение*) rappivo; моральное ~ moralini rappivo
падёж joukko|česnintä; ~ скота šiivatan joukkočesnintä
падкий ahneh, himokaš, peršo; ~ на деньги raha-ahneh
падчерица tytärtimä; она не моя дочь, она – ~ hiän ei ole miun tytär, hiän on tytärtimä
падш||ий 1. (*погибший*) kuatunut, tapettu; ~им в войне установили памятник šovašša kuatunuilla luajittih muistomerkki **2.** (*опустившийся в нравственном отношении*) riähkih lankennut; ~ человек riähkih lankennut ihmini
паёк muona; сухой ~ kuiva muona
паз 1. (*щель*) rako, juomo, kuurna; конопатить ~ы tilkitä rakoja **2.** (*борозда, техн.*) ura
пазух||а 1. (*место между грудью и прилегающей одеждой*) povi, šisälö; подержи руки за ~ой, чтобы согрелись pijä kiät povešša, jotta tultais lämpimiksi **2.** (*анат.*) ontelo; лобные ~и oččaontelot ◊ жить как у Христа за пазухой elyä kuin Jumalan takana
пай oša|makšu; вступительный ~ liittymismakšu
пайка (*от* паять) juottamini; ~ проводов rautalankojen juottamini
пайщик ošakaš; ~ кооператива kooperatiivin ošakaš
пакгауз varašto|huoneh; железнодорожный ~ rautatien varaštohuoneh
пакет paketti, pušši; ~ документов dokumenttipaketti
пакл||я kuapiet, rohtimet, tilkki; стену проконопатили ~ей šeinä tilkittih tilkillä
пакт šopimuš; ~ о ненападении hyökkyämättömyššopimuš
палас matto; мы купили новый ~ myö oštima uuvven maton
палат||а 1. (*комната*) huoneh; царские ~ы čuarin huonehet; ~ в лечебном учреждении läsijähuoneh **2.** (*в названии государственного учреждения*) kamari; торговая ~ kauppakamari
палатализация pehmennyš, palatalisatijo, palatalistumini; ~ согласных konsonanttien pehmennyš
палатализованный palatalistunut; ~ согласный palatalistunut konsonantti
палатализова||ться palatalistuo; этот согласный не ~лся tämä konsonantti ei ole palatalistun
палатальн||ый pehmie, palatalini; ~ые звуки pehmiet iäntehet
палатк||а teltta; разбить ~у pisyttyä teltta; туристическая ~ turistiteltta
палатный 1. (*от* палата) läsijä|huonehen; ~ врач läsijähuonehen liäkäri **2.** (*в названии учреждения*) kamarini; двухпалатный парламент kakšikamarini parlamentti
палаточн||ый 1. (*от* палатка) teltta=, teltan; ~ая ткань telttakankaš **2.** (*в названии учреждения*) teltta=; ~ая торговля telttakauppa
палач tappaja, kuristaja; жестокий ~ julma tappaja
палевый hiiren|karvani; ~ шарф hiirenkarvani kaklapaikka
палеоазиатск||ий paleo|aasijalaini; ~ие языки paleoaasijalaiset kielet
палеозойск||ий: ~ая эра paleosoini kauši
палеонтолог paleontologi
палеонтологический paleontologini
палеонтология paleontologija
Палестина Palestiina
палестин||ец, ~ка palestiinalaini
палестинский palestiinalaini, Palestiinan
палец 1. (*на руке*) šormi, (*на ноге человека*) varvaš; большой ~ на руке peikalo; большой ~ на ноге tuattovarvaš; указательный ~ etušormi; средний ~ keškišormi; безымянный ~

nimetöin šormi; указывать пальцем näyttyä šormella; кончик пальца на руке näppi **2.** (*техн.*) tappi; поршневой ~ männäntappi ◊ знать что-л. как свои пять пальцев tietyä mitänih kuin omie viisi šormie; смотреть на что-л. сквозь пальцы kaččuo mitänih šormien läpi; ему палец в рот не клади pijä näpit häneštä erilläh; он пальцем никого не тронет hiän šormellakana ei koše niketä; по пальцам можно пересчитать voi lukie yhen kiän šormilla; обвести кого-л. вокруг пальца kiertyä ketänih čakarin ympäri; попасть пальцем в небо männä meččäh; высосать из пальца temmata tuulešta

палён||ый korventunut; пахнет ~ым haisuu korventunuolla

палитр||а 1. (*для рисования*) muali|lauta; мешать краски на ~е šekottua värijä mualilauvalla **2.** (*многообразие*) moni|värisyš; ~ народных танцев rahvahantanššien moni-värisyš

пали||ть (*печь, о солнце*) puahtua; солнце ~т päivä puahtau

пали||я (*зоол.*) nierieš; в сеть попалось две крупных ~и verkkoh puuttu kakši šuurta nierieštä

палк||а keppi, šauva; берёзовая ~ koivukeppi; лыжные ~и šukšišauvat ◊ из-под палки vänkällä, väkisin; любить как собака палку šuvaija kuin koira keppie

паломни||к, ~ца kalikka, kalikkaini; ~ки шли на Соловки kalikkaiset kulettih Solovetskin šuarilla

палочк||а 1. (*маленькая палка*) keppi, pualikka, šauvani; ходить с ~ой kulkie kepin kera **2.** (*медиц.*) bakteeri ◊ палочка-выручалочка pelaštaja

палочн||ый keppi=, kepin=, kepin; ~ые удары kepiniskut ◊ палочная дисциплина kepinkuri

палтус (*зоол.*) paltassu

палуба (laivan) kanši; верхняя ~ yläkanši; нижняя ~ alakanši; средняя ~ välikanši

палубн||ый kanši=, kannen, kannellini; ~ настил kanšilauvotuš; ~ое судно kannellini laiva

пальма (*бот.*) pal'ma

пальмов||ый pal'ma=, pal'man; ~ая ветвь pal'man okša ◊ пальмовая ветвь (*символ мира*) rauhan pal'ma

пальто paltto; длинное ~ pitkä paltto

пальтов||ый paltto=; ~ая ткань palttokankaš

пальцевидный šormimaini; ~ отросток šormimaini lisä

пальцевой šormi=; ~ сустав šorminivel

пальчик šormut; детский ~ lapšen šormut

палящий puahtaja; ~ зной puahtaja helleh

памфлет pamfletti

памфлетист pamfletisti

памфлетный pamfletti=, pamflettimaini; ~ тон статьи kirjutukšen pamflettimaini šävy

памятка 1. (*записная книжка*) muisti|kirja; ~ домохозяйки kotiemännän muistikirja **2.** (*перечень необходимых дел*) muisti|lista

памятник pačaš, muisto|merkki, muisto|pačaš; ~ Лермонтову Lermontovin pačaš; ~ погибшим воинам šovašša kuatunuijen muistomerkki; археологические ~и arheologiset muistomerkit

памятн||ый 1. (*незабываемый*) unohtumatoin, iki|muistoni; ~ое событие unohtumatoin tapahuš **2.** (*служащий для напоминания*) muisti=; ~ая книжка muistikirja

память 1. (*способность помнить*) muisto, muisti, haju; у него хорошая ~ hänellä on hyvä muisto **2.** (*воспоминания*) muisto; дать на ~ antua muissokši ◊ лежать без памяти venyö tajuttomana

панама 1. (*шляпа*) panama|hattu **2.** (*ткань*) panama|kankaš

Панама Panama

панам||ец, ~ка panamalaini

панамский panamalaini, Panaman

панариций (*медиц.*) šormi|ajoš

панацея yleis|liäke; ~ от всех зол yleisliäke kaikešta pahašta

панда (*зоол.*) kišša|kontie

панегирик ylissyš|lyriikka, ylissyš|pakina

панегирист ylissyš|runojen kirjuttaja

панегирический ylistäjä, ylissyš=

панель 1. (*тротуар*) jalka|tie **2.** (*на стенах*) paneli **3.** (*в строительстве*) elementti

панельный: ~ дом elementti|talo

паник||а pako|kauhu; впадать в ~у joutuo pakokauhuh; без ~и! ei nimitä hätyä!

паникадило (*церк.*) kirikön katto|lamppu

паникёр hätä|pukšu; нам такой ~ не годится в зятья ei tuommoni hätäpukšu kelpua meilä vävykši

паникёрск||ий hätä=; ~ие настроения hätämielialat

паник||овать hätyällä; не ~уй, никто тебе плохого не сделает elä hätyäle, ei šiula niken pahua luaji

панировать kierrellä korppu|jauholoissa; ~ рыбу kierrellä kalua korppujauholoissa

панировочн||ый: ~ые сухари korppu|jauho

панихида (*церк.*) muisto|malitta

панический hätä=; ~ ужас hätäkauhu

панк punkkari

панкреатит pankreatiitti

панорама (*широкий вид местности*) näkö|ala, panorama; с горы открывается красивая ~ vuaralta avautuu kaunis näköala

панорамный panorama=, panoraman; ~ фильм panorama-filmi

пансион 1. (*учебное заведение*) šiämi|oppi|laitoš; ~ благородных девиц herralistyttöjen šiämioppilaitos **2.** (*вид гостиницы*) pansionatti **3.** (*полное содержание*) täyši|hoito; быть на полном ~е olla täyšihoijošša

пансионат (*отель для отдыха*) loma|hotelli; ~ был на берегу моря lomahotelli oli meren rannalla

панталоны aluš|pukšut, aluš|houšut

пантеизм kaikki|jumalaisuš

пантеистический kaikki|jumalaini

пантера (*зоол.*) pantera; чёрная ~ mušta pantera

пантомима pantomiimi

пáнт||ы šarvet; из ~ов готовят лекарства šarvista valmissetah liäkkeitä

панцирн||ый 1. (*от* панцирь) panssari=, panssarin; ~ые рыбы panssarikalat **2.** (*с металлической сеткой*) verkkopohjani; кровать с ~ой сеткой verkkopohjani šänky

панцирь šuojuš, panssari

папа[1] (*отец*) tuatto; ~ сделал берестяные ножны tuatto kuto tuohisen huotran

папа[2] (*церк.*) katolisen kirikön piä|pappi

папаха karva|lakki; генеральская ~ keneralin karvalakki

паперт||ь kirikön|portahat; сидеть на ~и istuo kirikönportahilla

папироса papirossi

папиросница papirossi|kotelo

папиросный papirossi=, papirossin; ~ дым papirossišavu

папка (*для бумаг*) kanšijo

папоротник (*бот.*) kuolijan|kopra, puhalluš|heinä

папуас papuassi

пар[1] 1. (*при кипении жидкости*) höyry; разводить ~ы piäštyä höyryö **2.** (*в бане*) löyly; подбрось ~у! lyö hyvät löylyt!

пар[2] (*поле под паром*) kešanto; поле оставлено под ~ pelto on jätetty kešannokši

пар||а 1. (*два однородных предмета*) pari; ~ носков šukkapari; ~ веников, связанных вместе vaštakammičča; без ~ы paritoin; две ~ы щипцов kahet pihit **2.** (*о мужском костюме*) pari; ~ брюк yhet pukšut **3.** (*супружеская пара*)

paris|kunta **4**. (*парами*) parittain; гулять ~ами kulkie parittain ◇ пара пустяков leikkiasie; сказать пару слов šanuo pari šanua; два сапога пара pata patua nakrau, mušta kylki kummallaki

парабола parabola

параболическ||ий parabolini; ~ое зеркало parabolini peili

параграф paragraffi, pätkä, kappaleh; в следующем ~е enši kappalehešša

парад paraati; военный ~ šotilašparaati

парадигма paradigma, taivutuš|muuvvot; ~ глагола verbin taivutušmuuvvot

парадно juhlallisešti; быть ~ одетым olla juhlapuvušša

парадность juhlallisuš

парадн||ый 1. (*от* парад) paraati=; ~ое шествие paraatikulku **2.** (*праздничный*) juhla=, juhlallini; ~ костюм juhlapuku **3.** (*о входе, двери*) piä=; ~ая дверь piäovi

парадокс paradoksi

парадоксально paradoksalisešti

парадоксальный paradoksalini; ~ случай paradoksalini tapahuš

паразит 1. (*бот.*) parasiitti; насекомое-~ kašti; в лесу столько всяких ~ов, невозможно глаза открыть mečäššä on niin äijä kaikenmoisie kaštija, jotta šilmie ei voi avata **2**. (*о человеке*) kašti, parasiitti; бессовестный ~ hävitöin kašti

паразитировать elyä toisen šiivellä

парализова||ть halvahuttua, hallata, halvata; его ~ло hiän halvautu

парализова||ться halvautuo; у него ноги ~лись hänellä jalat halvauvuttih

паралитик halvautunut ihmini; ~а увезли в больницу halvautunutta ihmistä vietih šairalah

паралич halvahuš; его разбил ~ hiän šai halvahukšen

параличн||ый halvahuš=; ~ое состояние halvahuštila

параллелепипед parallelepipedi

параллелограмм parallelogrammi

параллел||ь 1. (*параллельная прямая*) yhen|šuuntani šuora; провести ~ vetyä yhenšuuntani šuora linja **2.** (*геогр.*) leveyš|piiri; ~и и меридианы на глобусе pallokartan leveyšpiirit ta pitušpiirit **3.** (*одинаковые явления*) rinnakkais|ilmijöt, parallellit; исторические ~и istorijalliset rinnakkaisilmijöt

параллельно rinnakkaisešti, šaman|aikasešti; работать ~ rinnakkaisešti

параллельн||ый šaman|šuuntani, rinnakkaini; ~ые классы школы koulun rinnakkaisluokat; ~ые брусья nojapuut

параметр parametri

парапсихолог para|psihologi

парапсихологическ||ий para|psihologini; ~ие исследования parapsihologiset tutkimukšet

парапсихология para|psihologija

парафин parafiini; ~ жёлтого цвета keltavärini parafiini

парафинировать parafinoija; ~ бумагу parafinoija paperie

парафинов||ый parafiini=; ~ые свечи parafiinituohukšet

парашют lašku|varjo; прыгать с ~ом hypätä laškuvarjolla

парашютизм lašku|varjo|urheilu

парашютист, ~ка lašku|varjo|hyppyäjä; ~ приземлился удачно laškuvarjohyppyäjä onnellisešti laškeutu muah

парашютн||ый lašku|varjo=, laškuvarjon; ~ое кольцо laškuvarjon renkaš

па́рение (*в бане*) kylpy, kylventä, kylvetyš, kylpömini

паре́ние (*от* пари́ть) liito, liitäntä, kiehintä; ~ птиц lintujen liitäntä

парен||ый (*от* па́рить 1.) hauvotettu; ~ая репа hauvotettu nakris ◇ проще пареной репы ei ole nimitä helpompua

пар||ень poika, kaveri, priha, prihačču; ~ни и девушки стали танцевать pojat tai tytöt ruvettih tanššimah

пари veto, kihla; держать ~ lyyvvä veto

парикмахер tukan|leikkuaja, kampuaja; ~ укоротил мне волосы tukanleikkuaja lyhenti miula tukat; ~ зачесал волосы вверх kampuaja šuki hivukšet ylöš

парикмахерская parturi-kampuamo; в нашем селе открылась новая ~ meijän kyläššä avattih uuši parturi-kampuamo

парильщик kylpijä, löylyttäjä

парировать vaššuštua; ~ доводы оппонентов vaššuštua opponenttien ajatukšie

паритет taša-arvoisuš, paritetti; сохранять ~ šäilyttyä taša-arvoisuš

паритетн||ый taša-arvoni; на ~ых началах taša-arvosella pohjalla

па́р||ить 1. (*пищу*) hautuo; ~ репу hautuo nakrista **2.** (*хлестать веником*) löylyttyä, kylvettyä; в бане сначала ~ят детей kylyššä enšin kylvetetäh lapšie

пари́||ть liityä, liijellä, kiehitä; орёл ~т kotka liitelöy

пар||иться 1. (*о пище*) hautuo, hautautuo, hautoutuo; молоко ~ится в печи maito hautuu kiukuašša **2.** (*в бане*) kylpie; я всегда ~юсь в горячей бане mie aina kylven äkieššä kylyššä

парк 1. (*большой сад*) puisto; природный ~ luonnonpuisto; ~ культуры и отдыха kulttuuri- ta lepopuisto **2.** (*место стоянки и ремонта транспортных средств*) auto|talli; такси идут в ~ taksit männäh autotallih

паркет parketti; ~ из берёзы koivuparketti

паркетина parketti|lauta

паркетн||ый parketti=; у нас ~ые полы meilä on parkettilattiet

паркетчик parketin|luatija; учиться на ~а opaštuo parketinluatijakši

паркование, парковка paikotuš

парковать paikottua; ~ машину paikottua auto

парков||ый puisto=, puiston; ~ая скамейка puiston penkki

парламент parlamentti; созвать ~ kučču parlamentti ruatoh; распустить ~ hajottua parlamentti

парламентаризм parlamentarismi

парламентарий parlamentarikko

парламентарн||ый parlamentarini; ~ая республика parlamentarini tašavalta

парламентёр rauhan|hieroja

парламентск||ий parlamentti=, parlamentin; ~ие прения parlamenttikeškuštelu

парник lämpö|lava; в ~е растут огурцы lämpölavašša kašvetah kurkut

парников||ый lava=; ~ая земля lavamulta

парн||ой 1. (*о молоке*) vašta|lypšetty; попить ~ого молока juuvva vaštalypšettyö maituo **2.** (*о мясе, рыбе*) vereš; купить ~ого мяса oštua vereštä lihua

парнокопытные šorkka|eläimet, pari|varpahiset

парн||ый (*от* пара 1.) parillini; ~ые плавники parilliset evät; ~ое катание на коньках pariluistelu

пароварк||а höyry|keitin; в ~е еда готовится быстро höyrykeittimeššä ruoka valmistuu ruttoh

пароводян||ой vesi- ta höyry=; ~ое отопление (palava)vesi- ta höyrylämmityš

паровоз höyry|veturi; гудок ~а höyryveturin vihellyš

паровой höyry=; ~ котёл höyrykattila

парогенератор höyry|generattori

пародийный parodini; ~ стиль parodini tyyli

пародист parodisti; известный ~ tunnettu parodisti

пародия parodija; ~ на стихи runoparodija

пароконн||ый kahen|hevon|vejettävä; ~ая соха kahenhevonvejettävä atra

пароль peitto|šana; знать ~ tietyä peittošana

паром ehätyš|lautta, lautta; ~ на канатах vetolautta

паромн||ый lautta=; ~ая переправа lauttakuletuš
паромщик lautturi; его отец работал ~ом hänen tuattoh ruato lautturina
паробразный höyrymäini
паропровод höyry|johto
паросилов||ой höyry|voima=; ~ая станция höyrykeškuš
паротурбинный höyry|turbiini=
пароход höyry|laiva, tamppi; пассажирский ~ matkuajahöyrylaiva
пароходн||ый laiva=; ~ое сообщение laivaliikenneh
пароходство laiva|liikenneh; речное ~ jokiliikenneh
парт||а pulpetti; сидеть за ~ой istuo pulpetissa
партбилет puoluvehen jäšen|kirja
партбюро puoluveh|ošašton hallituš
партвзносы puoluvehen jäšen|makšut
партер parteri; купить билеты в ~ oštua liput parterih
партизан partisani; памятник ~ам muistomerkki partisaniloilla
партизанить taissella partisanina; ~ во время войны taissella partisanina šovan aikana
партизанск||ий partisani=; ~ая война partisanišota
партитив (*грамм.*) partitiivi
партитура (*музык.*) partituuri
парти||я 1. (*полит.*) puoluveh; член ~и puoluvehen jäšen **2.** (*группа*) joukko; ~ новобранцев alokašjoukko **3.** (*количество чего-л.*) tukku; ~ товаров tavaratukku **4.** (*музык.*) oša; скрипичная ~ viuluoša **5.** (*в игре*) =peli; выиграть шахматную ~ю voittua šakkipeli
партнёр partn'ori; ~ по танцам tanššipartn'ori
парторганизация puoluveh|järješttö
партработник puoluveh|ruataja
партсобрание puoluveh|kokohuš
парус purjeh; лодка с ~ами purjehveneh; плавать под ~ами purjehtie ◇ на всех парусах täyšin voimin
парусина purjeh|kankaš
парусинный purjeh|kankahini; ~ навес purjehkankahini katoš
парусник purjeh|veneh, purjeh|laiva
парусность purjeh|pinta; предельная ~ судна laivan šuurin purjehpinta
паруси||ый purjeh=, purjehen; ~ые нитки purjehrihmat
парусохвост||ый: ~ая ящерица purjeh|liušku
парфюмерия haju|vejet
парфюмерн||ый haju|vesi=; ~ая фабрика hajuvesitehaš
парча brokadi
парчов||ый brokadi=; ~ая ткань brokadikankaš
парш||а rupi; покрыться ~ой männä rupeh
паршив||ый rupini; ~ая кошка rupini kišša
пас šiirto; точный ~ tarkka šiirto ◇ в таких делах я пас tämmösih juttuloih en puutu
пасека mehiläis|tarha
пасечник mehiläis|hoitaja
пасечный mehiläis|tarhan, mehiläis|tarha=
пасквиль häväissyš|kirjutuš
пасмурно (*в знач. сказ. безл.*) on šynkkä; на улице ~ pihalla on šynkkä; становится ~ taivaš mänöy pilveh
пасмурн||ый pilvini, šynkkä, unnakka, huamakka, hyyräkkä; становиться ~ым muatuo
пасовать 1. (*спорт.*) šiirtyä **2.** (*спасовать*) antua periksi; ~ перед трудностями pöläštyö vaikeukšie
паспорт 1. (*документ, удостоверяющий личность*) pašši; заграничный ~ ulkomuanpašši; предъявить ~ näyttyä pašši **2.** (*регистрационный документ механизма*) pašši; ~ оборудования laittehien pašši
паспортист, ~ка pašši|virkailija
паспортн||ый pašši=; ~ые данные paššitiijot

пассаж (*крытая галерея с торговыми помещениями*) kauppa|kuja; туристы ходили в ~ turistit käytih kauppakujah
пассажир, ~ка matkuaja; ~ы вошли в вагон matkuajat nouštih vaunuh
пассажирск||ий matkuaja=; ~ вагон matkuajavaunu; ~ое движение matkuajaliikenneh
пассив (*грамм.*) passiivi
пассивно passiivisešti; наблюдать ~ šeurata passiivisešti
пассивный passiivini; ~ человек passiivini ihmini
паста pasta, tahna; зубная ~ hammaštahna
пастбищ||е paimennuš|mua, (*для оленей*) čiekerö; летние ~а kešäpaimennušmuat
пастбищный paimennuš|muan=; ~ корм paimennušmuankontu
паства kirikköh|kävijät
пастельн||ый pastelli=; ~ые тона pastellivärit
пас||ти paimentua; пастух ~ёт коров paimentaja paimentau lehmie
пастор pastori
пастораль (*лит.*) paimen|runo, (*театр.*) paimen|näytelmä
пасторск||ий pastorin; ~ая должность pastorin virka
пастух paimen; ~ гонит стадо домой paimen ajau karjua kotih
пастуший paimen=, paimenen; ~ рожок paimentorvi; дудеть в ~ рожок torveta
пастушка paimen|tyttö
пастушок paimen|poika
пастырский pastorin
пасть[1] (*рот*) kita; ~ медведя kontien kita
пасть[2] (*капкан*) loukku; медведь попал в ~ kontie joutu loukkuh
пастьба paimennuš; ~ по очереди vuoropaimennuš
Пасх||а Äijä|päivä; в ~у ели только с восходом солнца Äijäpäivänä šyötih kun päivä nousi
пасынковать poistua šivu|veršoja; ~ помидоры poistua šivuveršoja tomattiloista
пасынок 1. (*неродной сын*) poika|puoli, pojintima **2.** (*сельхоз.*) šivu|veršo
пат[1] (*шахм.*) patti
пат[2] (*род пастилы*) marmeladi|karamelli
патент patentti; ~ на изобретение kekšijäpatentti; ~ на продажу myöntäoikevuš
патентн||ый patentti=; ~ое право patenttioikevuš
патентование patentointa
патентовать patentoija; ~ новое лекарство patentoija uuši liäke
патефон patefoni; у нас есть ~ и старые пластинки meilä on patefoni ta vanhoja levyjä
патефонн||ый patefoni=; ~ая игла patefoniniekla
патиссон (*бот.*) patissoni, patissoni|kurpičča, kiekko|kurpičča
патока siirappi
патологическ||ий patologini; ~ая анатомия patalogini anatomija
патология patologija
патриарх 1. (*старший в роду*) šuvun vanhin **2.** (*высшее духовное лицо*) patriarhi
патриархальн||ый patriarhalini; ~ая семья patriarhalini pereh
патриархат patriarhatti
патриот patriotti; ~ своей страны oman muan patriotti
патриотизм patriotismi; воспитывать ~ kašvattua patriotismie
патриотическ||ий patriottini; ~ое воспитание patriottini kašvatuš
патрон (*военн.*) patrona; боевой ~ kova patrona; учебный ~ harjotušpatrona
патронтаж pulikka|kukkaro
патрулирование vartijointa, vartijoimini; ~ морского берега merirannan vartijointa

патрулировать vartijoija; ~ на мосту vartijoija šillalla
патруль vartijo; ночной ~ yövartijo
патрульный vartijo=; ~ самолёт vartijolentokoneh
патьвашка (*свадебный чин*) pat'vaška; ~ положил в шапку серебряные и медные монеты pat'vaška pani lakkih hopiesie ta vaškisie rahoja
пауза pakinan väli, paussi
паук (*зоол.*) hämehikki; ~ плетёт сеть hämehikki kutou verkkuo
паутина hämehikin|verkko ◊ паутина лжи valehverkko
паутинка hämehikin lanka
паутинн||ый hämehikin=; ~ая сеть hämehikinverkko
пафос into; говорить с ~ом paissa innolla
пах (*анат.*) niärävö
пахан||ый kyntö=, kynnetty; ~ая земля kyntömua
пахарь kyntäjä, kyntö|mieš; ~ отправился на поле пахать kyntäjä läksi pellolla kyntämäh
пахать kyntyä; ~ землю kyntyä muata
пахну́ть, па́хн||уть haisuo, hajahtua, tulla; ~ет рыбой haisuu kalalla; ~ неприятно kuaršuo; ~ приятно tuokšuo; ~ медью vaškeutuo
пахнущ||ий haisuja, hajukaš; приятно ~ая трава haisuheinä
пахота kyntö, kyntömini, kynnäntä
пахотн||ый kyntö=; ~ое время kyntöaika; ~ая земля kyntömua
пахта pyöhin|maito, petto|maito
пахталк||а (*маслобойка*) pyöhin; ~ой взбивают масло voita pyöhitäh pyöhtimellä
пахтанье pyöhtimini
пахта||ть pyöhitä; он ~ет масло hiän pyöhiччöy voita
пахуч||ий haju=, hyvä|hajuni, haisuja; ~ее мыло hyvähajuni muila; ~ая солёная рыба haisuja šuolakala, kevätkala
пациент läsijä; ~ выздоровел läsijä tervehty
пацифист pasifisti
пацифистский pasifistini
пачечный paketti=; ~ чай pakettičäijy
пачка tukku, paketti; ~ писем tukku kirjasie
пачкать lijata, hieruo, likauttua, tuhertua, töhertyä; ~ руки lijata käsie; ~ жиром rašvauttua; ~ смолой tervauttua, pihkauttua; ~ глиной šaveuttua; ~ сажей karšteuttua
пачка||ться likautuo, hieroutuo; у ребёнка куртка ~ется lapšella takki likautuu
пашня kynnös
паштет paštetti; печёночный ~ makšapaštetti
паштетный paštetti=, paštetin
паюсн||ый: ~ая икра purissettu mähnä
паяльник juotto|vasara
паяльн||ый juotto=; ~ая лампа juottolamppu
паяльщик juottaja
паяни||е juottamini, tinuamini; место ~я juotošpaikka
паясничать ilveillä, ilvehtie, ilveliytyö
паять juottua, tinata
пев||ец, ~ица laulaja; оперный ~ oopperalaulaja
певучий laulaja; ~ народ laulaja rahvaš
певческ||ий 1. (*хор певчих*) kirikkö|kuoron; ~ие репетиции kirikkökuoron lauluharjotukšet **2.** (*песенный*) laulu=, laulajan; ~ая манера laulutapa
певч||ий laulu=; ~ие птицы laululinnut
пегий kirjava; ~ телёнок kirjava vaša
пегматит pegmatiitti
пегматитов||ый pegmatiitti=; ~ая жила pegmatiittijuoni
педагог opaštaja, kašvattaja; у меня были хорошие ~и miula oli hyvät opaštajat
педагогика kašvatuš|oppi
педагогический kašvatuš|opillini, pedagogini; ~ институт pedagogini korkiekoulu
педагогично pedagogisešti oikein; поступить не ~ ruatua pedagogisešti viärin
педагогичный pedagogisešti oikie; ~ поступок pedagogisešti oikie ruato
педаль polin; ~ велосипеда polkupyörän polin
педальный polin=; ~ механизм polinlaiteh
педант yli|tarkka ihmini, pedantti; он был ~ом hiän oli yli-tarkka ihmini
педантизм, педантичность yli|tarkkuš, pedanttisuš
педантический, педантичн||ый yli|tarkka, pedanttini; ~ое отношение к делу ylitarkka šuhtautumini asieh
педантично yli|tarkkah, pedanttisešti
педиатр lapšien|liäkäri, pediatri
педиатрический lapšien|liäkärin, pediatrini
педиатрия pediatrija, lapšijen|tauti|oppi
педикюр jalkojen|hoito
педпрактика opaššuš|harjottelu; ~ была в школе opaššuš-harjottelu oli koulušša
педсовет opaštaja|neuvošto
педучилище opaštaja|opisto
пейзаж maisema; зимний ~ talvimaisema
пейзажист maisema|mualari
пек (*техн.*) piki; каменноугольный ~ kivihiilipiki
пекарн||ый leipomo=, leipomon; ~ая печь leipomon kiukua
пекарня leipomo
пекарск||ий leipurin; ~ое ремесло leipurin ammatti
пекарь leipuri
пекло 1. (*сильный огонь*) tuli, kuumuš **2.** (*ад*) helvetti **3.** (*жара*) polttaja helleh
пелена verho; ~ тумана tumannon verho
пеленание kapalointa, kapaloimini
пелена||ть kapaloija; мама ~ет ребёнка muamo kapaloiччou laštah
пелерина 1. (*накидка*) peleriini **2.** (*воротник*) peleriini|-kakluš
пелёнка kapalo, ripakko, kapalo|ripakko ◊ выйти из пелёнок kašvua šuurekši
пеликан (*зоол.*) pelikani
пельмени pelmenit
пельменн||ый pelmeni=; ~ое тесто pelmenitaikina
пемза hohka|kivi
пемзовый hohka|kivi=; ~ порошок hohkakivijauho
пен||а kino, kopšu, vuahti; морская ~ meren vuahti; покрываться ~ой vuahteutuo
пенал kynä|louta; школьный ~ koulukynälouta
пенальти rankaissuš|potku; ~ пробил лучший футболист rankaissušpotkun löi paraš jalkapalloilija
пени||е laulanta, laulamini; ~ птиц lintujen laulanta; подлежащий ~ю laulettava
пенист||ый vuahti=, kuohu=, kuohuni, kuohuja; ~ая глина kuohuja šavi
пени||ться kuohuo, kuohuta, vuahtie; пиво ~тся olut kuohuu
пенициллин penisilliini
пенк||а kettu; на поверхности пропаренного молока осталась ~ hauvotetun maijon piällä jäi kettu; с толстой ~ой kettuliekaš
пенн||ый kuohuja; ~ая вода kuohuja vesi
пенобетон kepie|betoni
пенопласт vuahti|muovi
пеночка (*зоол.*) paju|lintu
пенсионер, ~ка eläkeläini; у ~ов много свободного времени eläkeläisillä on äijä joutavua aikua
пенсионный eläkeläis=, eläkeläisen; ~ возраст eläkeläisikä
пенси||я eläkeh; ~ по старости vanhušeläkeh; быть на ~и olla eläkkehellä

пенсне nenä|lasit
пень kanto; от деревьев остались одни пни puista jiätih vain kannot ◊ сидеть как пень istuo töllöttyä
пенька hamppu
пеньковый hamppu=, hamppuni; ~ канат hamppuni pakšu nuora
пеня viiväššyš|korko, myöhäššyš|korko
пеня||ть šyyttyä, moittie, murata; ~й на себя voit moittie iččieš
пепел tuhka ◊ обратить в пепел polttua tuhkakši
пепелище palo; старое ~ vanha palo
пепельниц||а tuhka|kuppi; купи новую ~у ošša uuši tuhkakuppi
первейш||ий enšimmäini, tärkein; ~ая задача tärkein ruato
первен||ец enšimmäini lapši; ~цем был мальчик enšimmäisenä lapšena oli poika
первенство enšimmäini šija; соревнования на ~ по футболу jalkapallon mestaruškilpailut
первенствовать olla enšimmäisenä, olla parahana
первичность primarisuš, alku|peräsyš
первичный primarini, alku|peräni
первоапрельск||ий: ~ая шутка aprelli|pila
первобытнообщинный: ~ строй alku|kantani yhteis|kunta|järješтelmä
первобытность alku|kantaisuš
первобытн||ый alku|kantani, alku=; ~ человек alkuihmini; ~ая культура alkukantani kulttuuri
первогодок yksi|vuotini, enši|vuotini
первозданн||ый alku|peräni, muuttumatoin, koškomatoin; в ~ой красоте alkuperäsešša kaunehuošša
первозимье alku|talvi
первоисточник alku|lähte; работать по ~ам käyttyä työššä alkulähteitä
первоклассни||к, ~ца enši|luokkalaini
первоклассно enši|luokkasešti
первоклассный enši|uokkani; ~ товар enšiluokkani tavara
первокурсник enšimmäisen kurššin opaštuja
Первомай Vappu
первомайск||ий vappu=; ~ая демонстрация vappumaršši
первоначально alušta alkaen, alku|peräsešti
первоначальный alku|peräni, enši|kertani; ~ проект alkuperäni projekti
первооткрыватель löytäjä; ~ островов šuarien löytäjä
первоочерёдн||ый kiirehellini; ~ые работы kiirehelliset ruavot
первопечатник enšimmäini kirjan|painaja
первопечатн||ый: ~ые книги enšimmäiset painetut kirjat
первопричина alku|šyy
первопроходец tien|raivuaja
первостепенн||ый enši|arvoni; ~ое дело enšiarvoni asie
первоэлемент peruš|elementti; язык – ~ литературы kieli on kirjallisuon perušelementti
перв||ый 1. (*по счёту*) enši=, enšimmäini; ~ день недели netälin enšimmäini päivä; ~ая помощь enšiapu; в ~ую очередь enšimmäkši **2.** (*самый лучший*) paraš, piä=; ~ ученик в классе luokan paraš opaštuja; ~ сорт paraš luatu ◊ с первыми петухами enšimmäisen kukonlaulun aikana
пергамент 1. (*писчий материал*) pergamentti **2.** (*рукопись на пергаменте*) pergamentti|käsi|kirjutuš **3.** (*бумага, не пропускающая влаги*) voi|paperi
переаттестация ammatti|pätevyš|tarkaššuš
перебазировать šiirtyä; ~ на новое место šiirtyä uuvvella paikalla
перебазирова||ться šiirtyö; лагерь ~лся на берег озера за три дня leiri šiirty järven rannalla kolmešša päiväššä
перебазировка uuvveštah šiirtämini
перебежать, перебега||ть šiirtyö; juošša yli; ~ через дорогу juošša tien yli; его глаза быстро ~ли с меня на сестру hänen šilmät ruttoh šiirryttih miušta čikkoh
перебежка juokšu
перебежчик karkuri
перебелить valottua uuvveštah; надо ~ печь kiukua pitäy valottua uuvveštah
перебинтовать šituo uuvveštah; рану надо было ~ huava piti šituo uuvveštah
переби||ть, перебивать 1. (*убить*) tappua, hävittyä **2.** (*разбить*) rikkuo; вся посуда была ~та kaikki aštiet oli rikottu **3.** (*перервать*) kateta; провод был ~т в двух местах johto oli katettu kahešta kohašta **4.** (*прервать*) keškeyttyä; не ~вай меня! elä keškeytä milma!
перебо||й 1. (*неисправность*) vika; ~и в моторе mouttorivika **2.** (*прекращение, обрыв*) keškeytyš, katko; ~и в снабжении продовольствием keškeytykšet ruuvvan tuomisešša
переболе||ть läsie, viruo; ребёнок ~л всеми болезнями lapši on läsin kaikki tauvit
переборка väli|šeinä; водонепроницаемая ~ корабля laivan vejenpitäjä välišeinä
переборoть voittua; ~ свой страх voittua oma pelko
перебраниться, перебраниваться käyvvä šana|šotua, penkuo, riitautuo, kiissellä
перебранка šana|šota, kiista, riitely
перебрать, перебирать 1. (*разбирая, пересмотреть*) käyvvä läpi, penkuo; ~ все книги käyvvä läpi kaikki kirjat **2.** (*отремонтировать*) panna kuntoh, korjata; ~ механизм часов panna kello kuntoh **3.** (*взять лишнее*) ottua liikua; ~ товаров сверх нормы ottua tavaroja yli tarvittavan miärän
переброди||ть 1. (*стать крепким*) käyvvä riittäväšti; вино ~ло viina on käynyn riittäväšti **2.** (*прокиснуть*) hapata liikua; тесто ~ло taikina on hapannun liikua
перебросить, перебрасывать 1. (*бросить*) heittyä, viskual'l'a, visata; ~ все дрова в сарай viskual'l'a kaikki halot latoh; ~ через забор heittyä aijan yli **2.** (*установить переправу*) laittua, rakentua; ~ мост через реку rakentua šilta joven yli **3.** (*перевести*) šiirtyä; ~ войска на другой фронт šiirtyä šotajoukot toisella rintamalla
переброситься, перебрасываться heittyä, vaihtua; ~ мячом heittyä palluo ◊ переброситься парой слов vaihtua keškenäh muutoma šana
переброска šiirto, kuletuš; ~ войск šotajoukkojen šiirto; ~ товаров по воздуху tavarankuletuš lentokonehella
перебыва||ть käyvvä; у меня ~л весь класс miun luona kävi koko luokka
перевал 1. (*переход*) ylityš; ~ через гору vuaran ylityš **2.** (*место перехода*) ylityš|paikka
переваливаться (*о походке*) köykkie; ~ с ноги на ногу löntyštyä
перевалка šiirto, šiirto|kuletuš; ~ грузов tavarojen šiirto
переваривание 1. (*кулин.*) uuvveštah|keittämini, liika keittämini **2.** (*анатом.*) ruuvvan šulatuš
перевари||ться, перевариваться 1. (*кулин.*) kiehuo liikua; мясо ~лось liha on kiehun liikua **2.** (*анатом.*) šulautuo; еда ~лась ruoka šulautu
перевезти, перевозить 1. (*возить*) kulettua, kyyvitä, juontua; ~ товар по железной дороге kulettua tavara rautatietä myöten **2.** (*переправить*) ehättyä; ~ на лодке через реку ehättyä joven toisella rannalla
переверну||ть, переворачивать 1. (*повернуть*) kiäntyä; ~ со спины на живот kiäntyä šelältä vačalla; ~ пальто на левую сторону kiäntyä takki muurnin **2.** (*опрокинуть*) kiäntyä kumuol'l'ah; ~ чашку kiäntyä kuppi kumuol'l'ah **3.** (*изменить*) muuttua; война ~ла всю жизнь šota muutti koko elämän

пер

переверну||ться, переворачиваться 1. (*повернуться*) kiäntyö; ~ на другой бок kiäntyö toisella kylellä **2.** (*опрокинуться*) männä kumoh; санки ~лись čuna mäni kumoh ◇ если бы он это услышал, он в гробу перевернулся бы još hiän šen kuulis', ni kiäntyis' hauvaššah

перевесить[1], перевешивать (*повесить на другое место*) riputtua toiseh paikkah, ripuštua toiseh paikkah; ~ фотографии riputtua valokuvat toiseh paikkah

перевесить[2], перевешивать (*взвесить заново*) punnita uuvveštah, viessata uuvveštah; ~ груз punnita rahti uuvveštah

перевести, переводить 1. (*провести*) viijä; ~ через болото viijä šuon yli **2.** (*передвинуть*) šiirtyä, muuttua; ~ больного в палату šiirtyä läsijä huoneheh **3.** (*заговорить о другом*) kiäntyä; ~ речь на другое kiäntyä pakina toiseh juttuh **4.** (*отправить*) työntyä; ~ деньги на счёт мамы työntyä rahua muamon tilillä **5.** (*сделать перевод на другой язык*) kiäntyä; ~ текст с русского языка на карельский kiäntyä teksti venäjäštä karjalakši **6.** (*перенести*) šiirtyä; ~ рисунок на ткань šiirtyä kuva kankahalla ◇ перевести дух ruššahtyö, vetyä šyvä henkähyš

перев||естись (*о должности*) šiirtyö; он ~ёлся в другой университет hiän šiirty opaštumah toiseh yliopistoh

перевод 1. (*на другой язык*) kiännöš; устный ~ šuullini kiännöš; письменный ~ kirjallini kiännöš **2.** (*перемещение*) šiirto, šiirtämini; ~ часов kellon šiirtämini; ~ на другую должность šiirtämini toiseh virkah **3.** (*деньги*) raha; сын отправил матери ~ poika työnti muamollah rahua

переводн||ой 1. (*переведённый*) kiännöš=; ~ая литература kiännöškirjallisuš **2.** (*перемещённый*) šiirto=; ~ вексель šiirtovekseli **3.** (*зачётный*): ~ балл hyväkšytty keški|arvo

переводческ||ий kiännöš=, kiäntäjän; ~ая деятельность kiäntäjän ruato

переводчи||к, ~ца kiäntäjä; работать ~ком ruatua kiäntäjänä; общаться через ~ка paissa kiäntäjän avulla

перевоз 1. (*переправа*) kuletuš, (*на другой берег озера, реки*) ehätyš **2.** (*место переправы*) ehätyš|paikka

перевозк||а kuletuš, veto; железнодорожные ~и rautatiekuletukšet; груз для ~и rahti

перевозчи||к, ~ца auton|kulettaja, ehättäjä, rahti|mieš

переворот mullissuš, kumouš; душевный ~ šiämimullissuš; военный ~ šotilašvallankumouš

перевороши||ть pöyhyttyä, pöyhöttyä, pepeltyä; лошадь вырвалась на волю и ~ла всё сено heponi piäsi irallah ta pepelti kaikki heinät

перевоспитать, перевоспитывать kašvattua uuvveštah

перевязать, перевязывать šituo; ~ рану šituo huava

перевязк||а 1. (*от* перевязывать) šitomini, šivonta; ~ пакетов pakettien šivonta **2.** (*повязка*) šije; снять ~у ottua šije pois

перевязочн||ый šivonta=, šivoš=; ~ые материалы šijetarpehet

переглядываться kačella toini toisella šilmih

переглянуться kačahtua toini toisella šilmih

перегнать, перегонять 1. (*обогнать*) ajua ohičči; ~ машину ajua auton ohičči **2.** (*переместить куда-л. на другое место*) ajua; ~ стадо коров на другое пастбище ajua lehmäkarja toisella laitumella

перегной humuš, palanut tuah; превращаться в ~ muatuo

переговоры 1. (*между официальными лицами*) šopimušpakinat **2.** (*по телефону*) telefoni|pakina

перегородить, перегораживать 1. (*разделить*) jakua; ~ комнату jakua huoneh välišeinällä **2.** (*закрыть*) šulkie; ~ дорогу šulkie tie

перегородка väli|šeinä; водонепроницаемая ~ корабля laivan vejenpitäjä välišeinä

перегрузить, перегружать 1. (*загружать излишне*) kuormata liikua **2.** (*переместить груз*) šiirtyä; ~ товар с парохода в вагон šiirtyä tavara laivašta vaunuh

перегрыз||ть, перегрызать purra poikki; собака ~ла верёвку koira puri poikki nuoran

перед 1. (*где*) ieššä, (*куда*) eteh, iellä, vaššen; ~ домом растут цветы pirtin ieššä kašvau kukkie; ~ Новым годом Uutta vuotta vaššen **2.** (*когда*) ennen, ennein; ~ отъездом ennen lähtyö

передать, передавать 1. (*отдать кому-н.*) antua, viijä; ~ книгу другу viijä kirja kaverilla **2.** (*распространить*) antua; ~ по радио концерт antua rativokonsertti **3.** (*спорт.*) šiirtyä; ~ мяч šiirtyä pallo **4.** (*сообщить*) šanuo, työntyä; ~ родственникам привет työntyä šukulaisilla tervehyisie

передач||а 1. (*от* передать) antamini; ~ эстафеты viestin antamini etehpäin **2.** (*программа*) ohjelma, lähetyš; программа передач по радио rativo-ohjelma **3.** (*вещи, продукты*) paketti, tuomiset; принести больному ~у tuuvva läsijällä tuomiset **4.** (*техн.*) vaihe; зубчатая ~ hammašvaihe

передвинуть, передвигать šiirtyä, (*переместить*) liikahuttua

передвину||ться, передвигаться šiirteliytyö, šiirtyö; стрелка часов ~лась kellon viisari šiirty

передислокация (*военн.*) uuvveštah|šijainta; ~ войск šotajoukkojen uuvveštahšijainta

переднеязычн||ый prelingvalini; ~ые гласные prelingvaliset vokalit

передн||ий etu=, etu|maini, enšimmäini, etehini, nenimmäini; ~ие зубы etuhampahat

передник esi|liina, esi|paikka, peretnikkä

передняя etehini, etu|huoneh

передовой etu=, etu|maini; ~ отряд etujoukko

передохну́ть levähtyä; дать оленям ~ antua poroloilla levähtyä

передразнить, передразнивать matkie toini toista, jänkyttyä

передума||ть, передумывать (*изменить мнение*) muuttua mieltä; он ~л ехать на поезде hiän muutti mieltä lähtie junalla

передышк||а levähyš|aika, henkähyš|aika; делать ~у henkähyttyä

переедание yli|šyömini, yli|šyöntä; ~ вредит здоровью ylišyöntä pahentau tervehyttä

переезд 1. (*место переезда*) yli|kulku **2.** (*перемещение*) šiirtymini uuteh paikkah

переесть, переедать šyyvvä liikua, prankita; не надо переедать ei pijä šyyvvä liikua

перееха||ть šiirtyö elämäh toiseh paikkah (taloh); мы ~ли сюда уже давно myö olemma šiirtyn elämäh tänne jo ammuin

переждать, пережидать kotvittua; погода плохая, надо ~ до утра šiä on paha, pitäy kotvittua huomenekšeh šuati

переживание henken|hapatuš, vačan|hapatuš

пережива||ть (*волноваться, беспокоиться*) pahekšie, hermoštuo; не ~й elä hermoššu

пережит||ок jiännöš; ~ки прошлого entisaikojen jiännökšet

пережи||ть, переживать 1. (*жить дольше*) elyä minnih jälkeh; это произведение ~вёт века tämä tevoš tulou elämäh vuosišatoja **2.** (*вытерпеть*) keštyä; ~ морозную зиму keštyä pakkani talvi **3.** (*испытать в жизни*) elyä; ~ вновь все события elyä uuvveštah kaikki tapahtumat

перезарядить, перезаряжать panna uuši panoš; перезаряди ружьё! pane uuši panoš!

перезвон šoitto; ~ колоколов kellojen šoitto

перезрел||ый yli|kypšä; ~ые ягоды падали на землю ylikypšät marjat kirvottih muah

перезре||ть, перезревать (*стать слишком зрелым*) ylikypšyö; помидоры ~ли tomatit ylikypšyttih

пер

переизбрать, переизбирать valita uuvveštah
переиздание uuvven painokšen ottamini
переиздать, переиздавать painua uuvveštah; ~ книгу painua kirja uuvveštah
переименование nimen muuttamini
переименовать muuttua nimi; ~ город muuttua linnan nimi
пере||йти, переходить 1. (*переместиться с одного места на другое*) männä, kualua, šiirtyö; ~ через дорогу männä tien yli; ~ вброд kualua; ~ в другую комнату šiirtyö toiseh huoneheh **2.** (*переменить занятие*) šiirtyö, vaihtua; ~ на другую работу šiirtyö toiseh ruatoh **3.** (*достаться кому-л.*) männä; ~ в чужие руки männä vierahih käsih **4.** (*превратиться*) muuttuo, tulla; дружба ~шла в любовь yštävyöštä tuli rakkahuš
перекат 1. (*от* перекатывать) vieretyš **2.** (*раскаты грома*) jyrinä; ~ы грома ukkosen jyrinä
перекатить, перекатывать vierettyä; ~ бревно vierettyä hirši
перекати||ться, перекатываться vierie; бочка ~лась вниз puini vieri alaš
переквалифицировать opaštua uuteh ammattih
переквалифицироваться šuaha uuši ammatti
перекидной rippuja; ~ мост rippuja šilta
перекинуть, перекидывать 1. (*бросить*) heittyä, visata; ~ мяч через сетку heittyä pallo verkon yli **2.** (*сделать переправу*): ~ мост через реку rakentua šilta joven yli
перекладина 1. (*поперечник*) poikki|puu **2.** (*турник*) poikki|rauta|kanki
перекладн||ой kyyti=; ~ая kyytival'l'akko; ~ая тройка kyytikolmeval'l'akko
переклеить, переклеивать liimata uuvveštah; ~ в комнате обои liimata uuvveštah huoneheša šeinäpaperit
перекличк||а 1. (*ауканье*) huhuilu; в лесу слышна ~ mečäššä kuuluu huhuilu **2.** (*проверка*) nimen|huuto; опоздать на ~у myöhäistyö nimenhuutoh
переключатель kytin; электрический ~ šähkönkytin
переключить, переключать 1. (*техн.*) kytkie, vaihtua; ~ свет kytkie valovirta toisualla; ~ скорость vaihtua vauhtie **2.** (*перевести*) kiäntyä; ~ внимание kiäntyä huomijo
перекопа||ть, перекапывать kiäntyä; он один ~л весь огород hiän yksinäh kiänti koko pellon
перекормить, перекармливать ruokkie liikua, šyöttyä liikua
перекрестить, перекрещивать 1. (*сделать знак креста*) ristie; ~ путников ristie matkalaisie **2.** (*совершить обряд крещения*) kaštua, ristie, rissittyä; ~ в другую веру kaštua toiseh vieroh
перекрести||ться, перекрещиваться ristie šilmät, ristityö; придя в избу, ~сь tultuo pirttih rissi šilmät
перекрёстн||ый risti=; ~ огонь ristituli; ~ое опыление ristipölytyš; ~ые волны ristiuallot
перекрёсток ristevyš, tien|ristevyš ◇ кричать на всех перекрёстках huutua joka talon pihalla
перекрыть, перекрывать 1. (*покрыть заново*) kattua uuvveštah; ~ баню kattua kyly uuvveštah **2.** (*остановить*) šalvata; ~ кровотечение šalvata verenvuoto
перекур tupakki|aika
перекурить, перекуривать 1. (*выкурить слишком много*) polttua liikua, tupakoija liikua **2.** (*сделать перерыв*) panna tupakakši
перекусить, перекусывать 1. (*кусая, разделить*) purra; ~ нитку purra rihma poikki **2.** (*поесть*) haukata, šyyvvä vähäsen; ~ перед дорогой haukata ruokua ennen matkua
перелезать, перелезть kavuta yli; ~ через забор kavuta aijan yli
перелес||ок mečikkö; сенной сарай был недалеко от ~ка heinälato oli mečikön laijašša

перелететь, перелета||ть lentyä; птицы ~ют с севера на юг linnut lennetäh pohjosešta šuveh
перелётн||ый: ~ые птицы muutto|linnut, kešä|linnut
переливание 1. (*от* переливать) šiirto; ~ крови verenšiirto **2.** (*блеск*) välkky, läikky; ~ красок värien välkky
перелить, переливать kuatua, valua; ~ молоко из бутылки в кастрюлю kuatua maito pullošta kattilah ◇ переливать из пустого в порожнее paissa turhua
перелиться, перелива||ться 1. (*литься через край*) valuo, vuotua; ~ через край valuo laijan yli; ~ через край при кипении kuohuo **2.** (*блестеть, сверкать*) välkkyö, läikkyö; озеро ~ется как жемчуг järvi välkkyy kuin helmet
переложить, перекладывать 1. šiirtyä, panna; ~ ключ в правую руку panna avuan oikieh käteh **2.** (*переложить, поместив в промежутках что-л.*) panna pehmietä välih; ~ посуду соломой panna aštiet olkeh **3.** (*переделать*) luatie uuvveštah, kutuo uuvveštah; ~ стену luatie šeinä uuvveštah; ~ печь kutuo kiukua uuvveštah **4.** (*изложить в другой форме*) šovittua; ~ фортепьянную пьесу для четырёх рук šovittua pianošävellyš nelläkätisešti šoitettavakši
перелом 1. (*от* переломать) katkuanta, katkuamini, katkientahini, katkienta|kohta, katkienta|paikka, murennuš, rikonta; ~ кости luunmurennuš **2.** (*перемена в жизни*) šyvä muutoš; ~ в жизни elämän šyvä muutoš
переломить, переламывать 1. (*сломать пополам*) katata **2.** (*круто изменить характер, поведение, жизнь*) muuttuo toisekši ihmisekši
переломленный poikkinaini
переломный kiänneh=; ~ момент kiännehkohta
перемежать: ~ работу с отдыхом ruatua leväten; ~ разговор паузами paissa pitäen väliaikua
перемежа||ться: снег ~лся с градом konša šato lunta, konša rakehie
перемена 1. (*смена, изменение*) muutoš, vaihto; ~ места работы työpaikan vaihto **2.** (*перерыв*) väli|aika; большая ~ pitkä väliaika, ruokatunti
переменить, переменять 1. (*сменить*) vaihtua; ~ одежду vaihtua vuattiet **2.** (*изменить*) muuttua; ~ жизнь muuttua elämä
переменный vaihtelija, muuttuja; ~ ветер vaihtelija tuuli
переменчив||ый vaihtelija; ~ая погода vaihtelija šiä
переместить, перемещать šiirtyä, eistyä; ~ шкаф šiirtyä škuappi
переместиться, перемещаться šiirtyö, eistyö; ~ назад šiirtyö jälelläh päin
перемешать, перемешивать hämmentyä, pepeltyä, ševottua; ~ кашу hämmentyä huttuo
перемёт pitkä|šiima, pohja|nuora, uuta|šelkä; ловить рыбу на ~ pyytyä kalua pitälläšiimalla
перемирие väli|rauha; заключить ~ šolmie välirauha
перенаселённость liika rahvahanluku
перенаселённый liika|rahvahan; ~ край liikarahvahan šeutu
перенести[1], переносить (*от* нести) **1.** (*что-л. в другое место*) kantua, kannella, viijä, tuuvva, kannella (toiseh paikkah); ~ ягоды в другой амбар kantua marjat toiseh aittah **2.** (*изменить местонахождение*) šiirtyä; ~ деревню дальше от берега озера šiirtyä kylä etähämmäkši järven rannašta **3.** (*испытать*) keštyä, nähä; в жизни он много перенёс goryа elämäššä hiän näki äijä tuškua
перенести[2], переноси||ть (*терпеть*) naviitie, tirppua; я с большим трудом ~л eго mie šuurella vaivalla naviitin häntä
перенос kannanta, kantamini, šiirto; ~ слова с одной строки на другую šanan šiirto riviltä rivillä
переносица nenän|juuri, nenä|luu

переночевать olla yötä, yöttyä, yötyö; ~ у знакомых olla yötä tuttavien luona
переобуть, переобувать vaihtua jalačit; шёл такой сильный дождь, что надо было дома ~ ботинки pihalla niin lujašti vihmu, jotta koissa piti vaihtua stupnit
переоде||ться, переодеваться vaihtua vuattiet; дети пришли с улицы и ~лись lapšet tultih pihalta ta vaihettih vuattiet
перепел (*зоол.*) viirijäini
перепеленать kapaloija uuvveštah; ~ ребёнка kapaloija lašta uuvveštah
переписать, переписывать 1. (*написать заново*) kirjuttua uuvveštah **2.** (*сделать копию*) kopijoija **3.** (*сменить владельца*) kirjuttua kellänih; ~ имущество на сына kirjuttua omaisuš pojalla
перепись lašenta; ~ населения väjenlašenta
переплёт 1. (*от* переплести) šivonta; отдать книгу в ~ antua kirja šivottavakši **2.** (*обложка*) šivoš, kannet; кожаный ~ nahkakannet **3.** (*сложное запутанное положение*) pula; попасть в ~ joutuo pulah
переподготовка lisä|opaššuš; ~ учителей opaštajien lisäopaššuš
переползти, переползать ryömie yli, kontata yli; ~ через порог ryömie kynnykšen yli
переполненный täpösen täyši, čumu, čumu|piä, täyši|myölläh, täyvellini; дом переполнен народом pirtti on täpösen täytenä rahvašta
переполох šäikähyš
переполошить šäikähyttyä; ~ спящих šäikähyttyä makuajie
перепонка kalvo; барабанная ~ korvan tärykalvo
перепоясать, перепоясывать vyötyä, šituo vyöllä; ~ шубу vyötyä turkki
переправ||а 1. (*на лодке, вызванной с противоположного берега*) ehätyš; вызывать голосом ~у huhuttua ehätyštä **2.** (*место*) ehätyš|paikka
переправи||ть, переправлять ehättyä; оленеводов ~ли на другой берег озера poromiehet ehätettih poikki järveltä
переправиться, переправляться ehättäytyö; мне надо ~ через залив miula pitäy ehättäytyö lahešta poikki
перепрыгнуть, перепрыгивать hypätä yli; ~ через канаву hypätä ojan yli
перепутать, перепутывать ševottua; ~ имена ševottua nimet
перепута||ться, перепутываться ševota; нитки ~лись lankat ševottih
перепутье tien|ristevyš; на ~ tienristevykšeššä
перерасход ylittämini; ~ электроэнергии šähkön ylittämini
перерасходовать ylittyä; ~ кредит ylittyä krediitti
перерасчёт uuši tili|lašku; сделать ~ luatie uuši tililašku
перерыв 1. (*от* перервать) katkientahini; ~ провода rautalankan katkientahini **2.** (*перемена*) väli|aika, ettoneh, ruoka|tunti; ~ для еды ruokatunti; работать с короткими ~ами ruatua lyhyin väliajoin
пересадить, пересаживать 1. (*посадить в другое место*) issuttua; ~ цветок в более тёплое место issuttua kukka lämpimämpäh paikkah **2.** (*переставить*) panna; ~ топор на новое топорище panna kirveš uuteh varteh
переселенец šiirtolaini
переселить, переселять šiirtyä; ~ людей из маленькой деревни в районный центр šiirtyä rahvašta pieneštä kyläštä piirikeškukšeh
пересечённ||ый erä|tašani; ~ая местность erätašani šeutu
пересказ kerronta; ~ содержания šisällön kerronta
пересказать, пересказывать kertuo; всего не ~ kaikkie ei voi kertuo
пересох||нуть, пересыхать 1. (*засохнуть*) kuivua; земля ~ла mua on kuivan **2.** (*высохнуть слишком*) kuivua liikua; простыни ~ли lakanat on kuivattu liikua; во рту ~ло šuuta kuivau
перессори||ться riitautuo; братья ~лись vellet riitauvuttih
переставить, переставлять panna toisella paikalla, šiirtyä toisella paikalla
перестать, переставать lopettua, heittyä; ~ курить lopettua tupakin poltanta
перестройка muuttumini, muutoš, (*о здании*) uuvveštah rakentamini
перестук jyškeh, kopina; ~ слышится kopina kuuluu; ~ дождя ropakka
переубедить, переубеждать šuaha muuttua kantua; его не ~ häntä ei šua muuttua mieltä
переувлажнить, переувлажнять kaštua liikua; ~ почву kaštua liikua muata
переулок kuja
переутоми||ться, переутомляться vaipuo liikua; он много работал и к концу недели ~лся hiän äijä ruato ta netälinlopukši vaipu liikua
перехвалить, перехваливать kehuo liikua; не перехвали меня! elä kehu milma liikua!
перехвати||ть, перехватывать 1. (*задержать*) šuaha kiini; ~ волка šuaha kiini hukka **2.** (*захватить, опережая другого*) šuaha kiini, tavottua; ~ чужое письмо tavottua vieraš kirjani **3.** (*стянуть поперёк*) šituo; ~ ногу верёвкой выше раны šituo jalka nuoralla huavan yläpuolella **4.** (*о дыхании*) šalvata; дыхание ~ло henkie šalpasi ◇ перехватить через край paissa liikua
переход 1. (*от* переходить) matka; ~ был длинным matka oli pitkä **2.** (*проход через что-л.*) yli|kulku; ~ через улицу tien ylikulku
переходный (*лингв.*) transitiivi=, transitiivini; ~ глагол transitiiviverbi
перец pippuri, perčču
перечень luvettelo; ~ газет lehtien luvettelo
перечислить, перечислять 1. (*упомянуть*) luvetella; ~ школьных друзей luvetella koulukaverit **2.** (*перевести*) šiirtyä; ~ в запас šiirtyä reservih **3.** (*финанс.*) šiirtyä; ~ деньги на счёт šiirtyä rahat tilillä
перечитать, перечитывать lukie uuvveštah
перечить šanuo vaštah, panna vaštah; ~ старшему брату šanuo vaštah vanhemmalla vellellä
перешагнуть, перешагивать harpail'l'a, harpata; ~ через ручей harpata ojašta yličči
перешеек kannaš; Карельский ~ Karjalan kannaš
перёд etu|puoli; ~ платья mekon etupuoli
перила käsi|puut; держаться за ~ pijellä käsipuista
периметр kehä, perimetri
перина perinä
период ajan|jakšo, aika, periodi; за короткий ~ lyhyöššä ajašša
периодика aika|kauš|lehet
периодическ||ий jakšottaini, ajottaini; ~ое явление jakšottaini ilmijö
перископ periskoppi; ~ подводной лодки čukellušvenehen periskoppi
периферийный periferini
перифраз kierto|ilmauš
перламутров||ый helmikäš; ~ые пуговицы helmikkähät napit
перлов||ый helmi|šuurima=; ~ая каша helmišuurimahuttu
пер||о 1. (*птицы*) šulka, šulkani, uuju; очистить от ~ьев kynie, höyhentyä **2.** (*в ручке для письма чернилами*) kynä; владеть ~ом šuattua käyttyä kynyä
перпендикулярн||ый pisty|šuora=; ~ая линия pistyšuoraviiva

перрон ašema|šilta
перс, ~иянка persijalaini
персидский persijalaini, Persijan; ~ ковёр persijalaini matto
персик (*бот.*) **1.** (*дерево*) persikka|puu **2.** (*плод*) persikka
Персия Persija
персона 1. (*личность*) henkilö, persona; важная ~ šuuri herra **2.** (*человек*) henki; ужин на пять персон illallini viijellä henkellä
персонаж ihmis|tyyppi; ~и пьесы näytelmän henkilöt
персонал ihmis|kunta; медицинский ~ liäkärihenkilökunta
персонально yksityisešti, henkilö|kohtasešti
персональн||ый yksityini, henkilö|kohtani; ~ое приглашение yksityini kučču
перспектив||а perspektiivi; открываются новые ~ы avauvutah uuvvet perspektiivit
перспективн||ый perspektiivini; ~ая работа perspektiivini työ
перстень šormuš; ~ с рубином rubiinišormuš
перфект (*грамм.*) perfekti
перхоть keyhnä
перчатки šormikkahat; кожаные ~ nahkašormikkahat; вязаные ~ tikutetut šormikkahat
перчить pippuroija; ~ мясо pippuroija lihua
перши||ть kučutella, karhistua; в горле ~т keroista kučuttelou
песенн||ый laulu=; ~ая культура laulukulttuuri
песец (*зоол.*) nuali
пескарь (*зоол.*) titi|kala, törö
песня laulu, joiku, virši
пес||ок čuuru, hiekka, liete; заноситься ~ком liettyö; кошель с ~ком čuurukesseli
песочниц||а¹ (*ящик с песком*) čuuru|kašši; дети играют в ~е lapšet leikitäh čuurukaššissa
песочница² (*посудина для сахарного песка*) šokeri|aštie
песочн||ый čuuru=, čuurun; ~ая пыль čuurupöly
пессимизм pessimismi
пессимист pessimisti
пест, пестик petel; ягоды мнут ~ом marjoja šurvotah petkellä
пестовать hoitua, lellittyä; ~ ребёнка lellittyä lašta
песчан||ый čuuru=, čuurukaš, hiekka=, liete=; ~ое дно čuurupohja; ~ берег čuururanta, hietikkö; ~ая земля čuurumua; ~ая отмель čärkkä
петлист||ый mutkikaš, kiemurtelija; ~ая тропинка mutkikaš polku
петл||я 1. (*сложенный и завязанный кольцом конец верёвки, нитки, прута*) šilmukka, šilmuš, šivoš, petla; завязать ~ю šituo šilmukka, petlata; ~ для весла hankavičča **2.** (*круговое движение*) kierroš, mutka **3.** (*в вязании*) šilmä **4.** (*силок*) anša, rihma, kurissin, šilmuš **5.** (*дверная*) šarana, šakara
петля||ть mutkie, mutkitella, koveroittua; заяц ~ет jänis mutkittelou
Петров день (*религ.*) Petrun|päivä
петрушка¹ (*бот.*) petruška
петрушка² (*кукла*) ilveilijä|kukkani
петух kukko; ~ кукарекает kukko kiekuu; кукарекающий ~ kiekuja kukko, yökukko
петушиный kukon; ~ гребень kukon heltta, kukon harja
петуши||ться kärčistyö; не ~сь elä kärčissy
петь 1. laulua; девочка поёт tyttö laulau; ~ ёйги joikuo; ~ громко jorhata, lollottua; ~ заливаться kikertyä; ~ руны runota; ~ унылую песню veisata **2.** (*о птицах*) laulua, čirčiettyä; птицы поют linnut čirčietetäh
пехота jalka|šotilahat
печали||ть harmittua; меня ~т его судьба milma harmittau hänen kohtalo
печалиться murehtie, šurehtie, šurekšie, apeutuo
печаль šuru, mureh, murehuš, harmi, kaiho, vačan|hapatuš
печально šurullisešti, tuškallisešti; ~ улыбаться šurullisešti muhie
печальный šurullini, murehellini, ala|mielini, paha|mielini, šurkie, šuruni, šuru|mielini
печатание 1. (*от* печатать 1.) painamini, painanta; ~ книг kirjojen painanta **2.** (*публикование*) painos **3.** (*фотоснимков*) luajinta; ~ фотографий valokuvien luajinta
печатать 1. (*набирать текст*) painua; ~ на компьютере painua tietokonehella **2.** (*публиковать*) painua; ~ статью в газете painua kirjutuš leheššä **3.** (*фотоснимки*) luatie; ~ фотографии luatie valokuvie
печатный paino=; ~ станок painokoneh
печат||ь 1. (*пластинка или кружок; оттиск*) leima; поставить ~ leimata **2.** (*полигр.*) paino; готовить к ~и valmistua painoh **3.** (*совокупность произведений*): периодическая ~ aika|kauš|lehet ◇ печать времени aikakauven leima
печение (*от* печь¹) paissoš, paissanta, leivonta
печень makša
печён||ый (*от* печь¹) paissettu; ~ картофель paissettu potakka; ~ая репа nakrishauta, nakrispaissikaš
печник kiukuan|kutoja
печь¹ 1. (*выпекать*) paistua; ~ рыбник paistua kalakukkuo; ~ на углях rehentyä; ~ хлеб leipuo **2.** (*обдавать жаром*) polttua; солнце печёт päiväni polttau
печ||ь² (*печка*) kiukua; ~ полная дров kiukuallini halkuo; боковой выступ ~и kiukuankorva; под ~и kiukuanpohja; помело для ~и kiukuanhavu; устье ~и kiukuanšuu; чело ~и kiukuanočča
печься paistuo
пешеход, пеший kulkija, jalka|mieš, jaloin|kulkija; дорога для ~ов jalkatie
пешеходный kulkijan, kulkija=; ~ мост kulkijašilta
пешк||а šotilaš; пойти с ~и šiirtyä šotilašta
пешком aššulla, aštuen, aštumalla; пойти ~ lähtie aštumalla
пешн||я puraš, jiä|keihä; лёд рубят ~ей jiätä jyššetäh purahalla
пещера luola, čuumu
пёс koira
пёстр||ый kirjava, moni|värini; ~ая ткань kirjava kankaš
пианино piano; играть на ~ šoittua pianolla
пианист pianon|šoittaja, pianisti
пивной olut=, oluon; ~ бар olutbaari
пив||о olut; тёмное ~ tumma olut; я не пью ~а en juo olutta
пигмент pigmentti
пиджак takki; двубортный ~ kakširivini takki
пиджачн||ый takin, takki=; ~ая ткань takkikankaš
пижама yö|takki
пижма (*бот.*) petrin|heinä, petrin|nyplä
пик huippu; ~ горы vuaran huippu
пик||а keihäš, keihä; раньше на медведя ходили с ~ой muinen kontieta noššettih keihäš kiäššä
пикап paketti|auto
пикет vartijo, (*о месте*) vartijo|paikka; забастовочный ~ lakkovartijo
пики́ровани||е (*от* пики́ровать) šyökšy; скорость ~я šyökšyvauhti
пикирова́ние (*от* пикирова́ть) koulinta; ~ сеянцев taimien koulinta
пики́ровать šyökšyö
пикирова́ть koulita
пикировщик šyökšy|pommittaja
пикник piknikki, huvi|matka; вчера мы были на ~е eklein myö olima piknikillä
пикнуть 1. (*издать короткий звук*) hiiskahtua **2.** (*попытаться возразить*) koittua vaššata

пиков||ый[1] (*карт.*) pata; ~ая дама pata-akka
пиков||ый[2] (*затруднительный*) paha; ~ая ситуация paha tilanneh
пикульник (*бот.*) piitijäini
пикша (*зоол.*) pikša
пила šaha; ручная ~ käsišaha; круглая ~ širkkelišaha; ~-дровянка halkošaha; ~-ножовка puukkošaha
пиликать primpettyä
пилить šahata; ~ дрова šahata halkuo
пиломатериалы šaha|tavara; ~ продают за границу šahatavarua myyvväh ulkomailla
пилоправ šahan|näventäjä
пилот lentäjä; хочу стать ~ом tahon tulla lentäjäkši
пилотка šotilaš|kešä|lakki
пилюля tapletti, pilleri
пим||ы poron koipi|jalačit; в ~ах легко ходить poron koipijalaččiloissa on kepie kävellä
пинаться potkiutuo
пингвин pingviini; ~ы не умеют летать pingviinit ei šuateta lentyä
пинок potku; получить ~ šuaha potku
пинцет pinsetti
пион (*бот.*) pioni; на грядке растут большие ~ы penkerellä kašvetah šuuret pionit
пионер[1] (*первооткрыватель*) enšimmäini; они были ~ами на этом острове hyö oltih enšimmäisinä tällä šuarella
пионер[2] (*член детской коммунистической организации*) pioneri
пионерский pioneri=; ~ галстук pioneriliina
пипетка tiputin
пир piirut, pito; я был на том ~у mie olin niissä piiruloissa; прощальный ~ läksijäiset
пирамида piramiidi
пират meri|rosvo
пиратск||ий meri|rosvo=; ~ое судно merirosvolaiva
пировать pityä piiruja, piiruija
пирог piirua, piirakka, kukko; вчера мы сделали много ~ов eklein myö luatima äijä piiraita; рыбный ~ kalakukko; ~, испечённый по случаю окончания жатвы čirppipiirua
пирс laituri
пируэт pyörahyš; сделай несколько ~ов luaji muutoma pyörähyš
писарь piissari; все долги ~ записывал в долговую книгу kaikki velat piissari kirjutti velkakirjah
писатель kirjuttaja; Яакко Ругоев – карельский ~ Juakko Rugojev on karjalaini kirjuttaja
писательск||ий kirjuttajan(=); ~ая профессия kirjuttajan ammatti
писать 1. (*ручкой, карандашом*) kirjuttua; ребёнок уже пишет lapši jo kirjuttau; ~ стихи kirjuttua runoja **2.** (*рисовать*) mualata; ~ картину mualata tauluo
писк piipityš, vinku; ~ птенца linnunpoikasen piipityš
пистолет pistoli
пистолетный pistoli=; ~ выстрел pistoliammunta
писцовый piissarin ◇ писцовые книги muakirjat, verokirjat
письменно kirjallisešti; изложить ~ šelittyä kirjallisešti
письменность kirja|kieli; карелы имеют свою ~ karjalaisilla on oma kirjakieli
письменн||ый 1. (*относящийся к писанию, письму*) kirja=, kirjutuš=, kirjallini; ~ оборот kirjallini ilmauš; ~ стол kirjutušstola **2.** (*знак для писания*) kirjutuš=; ~ые буквы kirjutuškirjaimet
письмо kirjani; напиши мне ~ kirjuta miula kirjani
питание 1. (*от* питать) ruokkimini, ruokailu, šyöntä; трёхразовое ~ kolmekertani ruokkimini **2.** (*пища*) ruoka; диетическое ~ diettiruoka **3.** (*электр.*) šähkö|virta; ~ компьютера tietokonehen šähkövirta
питательн||ый ruoka=; ~ая среда ruokapohja
питать ruokkie, šyöttyä; ~ больного šyöttyä läsijyä
питаться elätteliytyö, šyyvvä; хорошо ~ šyyvvä hyvin; ~ в столовой šyyvvä ruokalašša
питом||ец kašvatti, elätin; ~цы детдома lapšijenkojin kašvatit
питомник tarha; купить яблони в ~е oštua omenapuita taimitarhašša; обезьяний ~ apinatarha
пить juuvva; ~ молоко juuvva maituo; он сильно пьёт hiän juou äijälti; хочется ~ janottau; ~ быстро laikata; ~ жадно lakkie
питьев||ой: ~ая сода ruoka|soda
питьё juonta, juomini, juotava
пихаться liččautuo, tunkeutuo, tunkeliutuo
пихнуть, пиха||ть tyrkätä, lykätä; не ~й! elä tyrkkyä!
пихта (*бот.*) pihta
пицца picca
пиццерия piccerija
пища ruoka, eineh; горячая ~ lämmin ruoka; молочная ~ maitoruoka; ~ для души henkenruoka
пищ||ать piipittyä, vičissä; птичка ~ит lintuni piipittäy
пищеварени||е ruuvvan|šulatuš; органы ~я ruuvvanšulatušelimet
пищеварительный ruuvvan|šulatuš=; ~ процесс ruuvvanšulatušprosessi
пищевод ruoka|torvi
пищев||ой ruuvvan, ruoka=; ~ые отходы ruuvvanjättiet
пиявка veren|imijä
плав: держаться на ~у pisyö vejen pinnalla
плавание uinta; ~ полезно для здоровья uinta on tervehellistä
плавательн||ый uinta=; ~ые движения uintaliikkehet; ~ пузырь у рыб kumina, kupino, moukku
плавильн||ый šulatuš=; ~ая печь šulatuškiukua
плавить 1. (*расплавлять*) šulattua; ~ металл šulattua metallie; ~ масло meruo, meruta **2.** (*добывать плавлением*) šuaha šulattamalla; из руды ~ чугун šuaha šulattamalla malmista rautua
плави||ться šulata, (*о масле, жире*) meruutuo; было так жарко, что даже асфальт ~лся oli niin äkie, jotta asfalttiki šulai
плавка šulatuš, šulattamini; получена первая ~ on šuatu enšimmäini šulatuš
плавленый šulatettu; ~ сыр šulatettu juušto
плавник evä; грудной ~ rintaevä; хвостовой ~ pyrštöevä; спинной ~ šelkäevä
плавно hil'l'akkaisešti; двигаться ~ liikkuo hil'l'akkaisešti
плакальщица iänellä|itkijä, itkijä, itettäjä; я видел многих плакальщиц, но в нашей деревне была особенная olen nähnyn monta iänelläitkijyä, vain meijän kyläššä oli erikoini
пла||кать itkie; громко ~ lollottua; заставить ~ itettyä; собираться ~ höplistyö; почему ребёнок ~чет? mintäh lapši itköy? не плачь без причины, не жалуйся без боли elä ite ilman šyyttä, elä vaivatta valita (*фолькл.*); гагары ~чут к дождю kuikat itetäh vihmoiksi ◇ плакала наша поездка matašta ei tullun nimitä, počči evähät šöi; окна плачут ikkunat itetäh; хоть плачь ihan itettäy
плакса itkuri, höplä|huuli, kyynäl|šilmä
плаксивый höpliskö, itukaš, kyynäl|šilmä; у соседей очень ~ ребёнок sussietoilla on itukaš lapši
плакуч||ий itkijä; ~ая ива itkijä paju, ~ая берёза itkijä koivu
пламене||ть loimuta, romottua; костры ~ют nuotivot loimutah
пламенно tulisešti
пламенный tulini, kuuma, palava ◇ пламенный взгляд kuuma kačahuš; пламенная любовь palava rakkahuš
плам||я ilmi|tuli, liekki; ~ костра tulen liekki, nuotivon liekki; язык ~ени liešma

план 1. (*чертёж*) pohja|piirros; ~ здания rakennukšen pohjapiirros **2.** (*замысел*) šuunnitelma; ~ поездки matkašuunnitelma **3.** (*намеченная система деятельности*) jäšennyš; ~ урока opaššuštunnin jäšennyš **4.** (*положение предмета*) ala; передний ~ etuala **5.** (*точка зрения*) kanta; обсудить вопрос в теоретическом ~е tarkaštua kyšymyš teorettiselta kannalta
планет||а panetta; жизнь на нашей ~е elämä meijän planetalla
планировать šuunnitella
планка rima; ~ в ткацком станке lašta; ~, с помощью которой вяжут сети kaloveh
планктон planktoni
планово šuunnitelman mukah
планшет (*сумка*) kartta|laukku, (*для письма*) kirjutuš|levy, (*компьютер*) taulu|tieto|koneh
пластилин plasteliini
пластина levy; железная ~ rautalevy; цинковая ~ šinkkilevy
пластин||ка iäni|levy; у нас дома много старых ~ок meilä koissa on äijä vanhoja iänilevyjä
пластическ||ий plastini; ~ая операция plastini leikkahuš
пластмасса muovi
пластмассов||ый muovi=, muovini; ~ая посуда muoviaštiet
пластырь luastari; приложить ~ panna luastari
плат||а 1. (*платёж*) makšu, makšamini; ~ долгов velkojen makšu **2.** (*денежное вознаграждение*) palkka; поденная ~ päiväpalkka; взыскать ~у makšottua
платёжеспособный makšu|voimani, makšu|kykyni; ~ покупатель makšuvoimani oštaja
платёжн||ый makšu=; ~ое распоряжение makšumiäräyš
платина platina
платить makšua; ~ за покупки makšua oššokšista; заставить ~ makšattua
платный 1. (*оплачиваемый*) makšullini; ~ вход makšullini piäšy **2.** (*нанятый за плату*) palkattu, palkallini; ~ работник palkattu ruataja
платок paikka; ~, надеваемый на голову piäpaikka; шерстяной ~ villapaikka; шейный ~ kaklapaikka; шёлковый ~ šulkkupaikka; большой ~ для невесты huilu, huilupaikka; ~, повязанный в форме шапки lakkipaikka; надень ~ на голову pane paikka piähäš
платформа laituri
платье mekko, kolttu; мама шьёт дочери новое ~ muamo ompelou tyttärelläh uutta mekkuo
платян||ой vuate=; ~ шкаф vuateškuappi; ~ая щётка vuateharja
плаун (*трава для процеживания молока*) šiivilä|jouhi, šuven|vyö
плафон lamppu|šuoja
плаха 1. (*полено*) pölkky **2.** (*помост для казни*) tuomijopölkky, tuomijo|lava
плац kenttä; учебный ~ harjotuškenttä
плацкартный makuu|paikka=; ~ билет makuupaikkalippu
плач itku, itentä; ~-причитание itkuvirši ◊ плачем делу не поможешь et itennällä auta asieta
плачевн||ый šurkie; ~ое состояние šurkie tila
плачея itkijä, itettäjä; (*миф.*) ночная ~ yönitettäjä
плачущий itkijä; ~ голос itkijä iäni
плашмя mahallah; упасть ~ kuatuo mahallah
плащ šaje|takki
плащаница Jumalan hautauš|kuva
плащев||ой šaje|takki=; ~ая ткань šajetakkikankaš
плева kalvo; лёгочная ~ kouhkokalvo
плевать šylkie; не плюй на пол elä šyle lattiella
плеваться lönätä; сильно ~ šylkie rehvata
плевок šylki
плевра kouhko|šäkki
плевральный kouhko|šäkki=; ~ кашель kouhkošäkkiryvintä
плеврит kouhko|šäkki|tulehus, pleuriitti
племенн||ой 1. heimo=, heimon; ~ая вражда heimoviha **2.** (*сельхоз.*) šiitoš=; ~ бык šiitošhäkki, šiitošhärkä
плем||я heimo, rotu; кочевые ~ена paimentolaisheimot
племянник (*сын брата*) vellen|poika, veikon|poika, (*сын сестры*) čikon|poika
племянница (*дочь брата*) vellen|tytär, veikon|tytär, (*дочь сестры*) čikon|tytär
плен šota|vankehuš; взять в ~ ottua vankiksi; попасть в ~ joutuo vankiksi
пленарн||ый plenari=; ~ое заседание plenarikokohuš
пленение vankiččomini, vankinta
пленительный ihaššuttava; ~ голос ihaššuttava iäni
пленить[1] (*взять в плен*) vankita, ottua vankiksi
пленить[2], **пленять** (*очаровать*) ihaššuttua; ~ красотой ihaššuttua kaunehuolla
пленник šota|vanki
плесенный homehen; ~ запах homehen haju
плесен||ь homeh, käčča; хлеб покрылся ~ью leipä homehtu
плеск loiskeh, läiskeh, liplatuš; ~ волн lainehien loiskeh; ~ вёсел airojen liplatuš
плескаться loiskie, läikkyö, tarpuo; вода плещется в вёдрах vesi läikkyy šankkoloissa; ~ в воде tarpuo
плесневе||ть homehtuo, tummehtuo; старый хлеб ~ет vanha leipä homehtuu
плеснуть, плеска||ть loiskie, liplattua, läiskyttyä, läikätä; вода ~ла на палубу vesi loiski laivan kannella; ~ через край puršuo
плести punuo, kutuo, palmikoija; дед плетёт корзину ukko kutou vakkua; волосы плетут в две косы tukka palmikoijah kahteh kaššah
плетение kuvonta, punonta, punoš, palmikointa
плетень aita; косой ~ kurenšiipiaita
плечев||ой olka=, olka|piän, hartien=; ~ая кость olkaluu
плечик||о 1. (*маленькое плечо*) olkani **2.** (*в одежде*) olkani; ~ рубашки paijan olkani **3.** (*вешалка для платья*): ~и vuate|puu
плечистый hartiekaš, levie|hartieni; ~ юноша hartiekaš nuorukaini
плеч||о olka, olka|piä, hartie; правое ~ oikie olkapiä; левое ~ vašen olkapiä; широкие ~и leviet hartiet; раздаться в ~ах harteutuo; на ~ах kukuilla ◊ что рукой сдвинешь, то и на плече унесёшь min käsi kiäntäy, šen olka kantau
плешиветь tulla kal'l'u|päisekši
плешивый kal'l'u|päini, kal'l'u|piä
плешь kal'l'u
плеяда joukko; ~ русских поэтов joukko venäläisie runoilijie
плёнк||а 1. (*оболочка*) kalvo, kettu; на глазу появилась ~ kalvo kašvo šilmäh; на поверхности топлёного молока ~ hauvotetun maijon piällä on kettu **2.** (*на поверхности чего-л.*) riite; озеро затянуто тонкой ~ой льда järvi on riittieššä; фото~ filmirulla
плёс šuvanto
плётк||а ruoška, piiska, ruašakka, raippa; мужик бьёт ~ой лошадь mušikka lyöy ruošalla hevoista
плинтус kulma|rima
плиссированн||ый plisserattu; ~ое платье plisserattu mekko; ~ая юбка
plisserattu hameh
плиссировать plisserata
плиссировк||а plisserauš; отдать в ~у antua plisserattavakši
плит||а 1. (*лист, пластина*) levy **2.** (*большой гладкий камень*) puatero **3.** (*печка*) hella; сними с ~ы кастрюлю ota hellalta kattila
пловец uimari

плод 1. (*фрукт*) hetelmä; съедобные ~ы šyötävät hetelmät **2.** (*эмбрион*) šikijö; у коровы ~ развивался нормально lehmällä šikie kehitty normalisešti

плоди||ться (*давать потомство*) šikeytyö, (*об овце*) vuonnie, (*о корове*) poikie; в святки пол в доме подметали в обратном направлении, чтобы овцы ~лись vierissänkešellä pirtti pyyhittih vaštahhakua, jotta lampahat šikeytyis

плодоноси||ть hetelmöijä; яблоня ~т omenapuu hetelmöiččöy

плодоношение hetelmöintä

плодоовощной hetelmä- ta vihanneš=; ~ магазин hetelmäta vihanneškauppa

плодородие, плодородность vil'l'avuš; ~ почвы muan vil'l'avuš

плодородн||ый vil'l'ava; ~ая почва vil'l'ava mua

плодотворно tulokšellisešti; мы потрудились ~ olemma ruatan tulokšellisešti

плодотворность tulokšellisuš

плодотворн||ый tulokšekaš; ~ое сотрудничество tulokšekaš yhteisruato

плодохранилище hetelmä- ta vihanneš|varašto

плодоягодн||ый hetelmä- ta marja=; ~ые вина hetelmä- ta marjaviinat

плойк||а kuitri|pihit; я купила новую ~у olen oštan uuvvet kuitripihit

пломба 1. (*свинцовая печать на товаре*) lyijy|leima **2.** (*зубная*) hammaš|paikka

пломбировать 1. (*запечатать*) plombiruija **2.** (*лечить зуб*) paikata hammašta

пломбировка 1. (*от* пломбировать 1.) plombituš **2.** (*лечение зубов*) hampahan paikkahuš

плоск||ий taša=, tašani, lačakko; ~ая поверхность tašani pinta; ~ая крыша tašakatto

плоскодон||ка (*лодка*) taša|pohjani veneh; у нас не было ~ок meilä ei ollun tašapohjasie venehie

плоскостопие lačča|päkie

плоскост||ь 1. (*от* плоский) pinta, tašo; горизонтальная ~ vuakašuora tašo **2.** (*угол зрения*) näkö|kulma; рассмотреть вопрос в различных ~ях tarkaššella kyšymyštä eri näkökulmista

плот lautta; перевезти на ~у kulettua lautalla; гнать ~ы uittua lauttoja; сплавлять древесину ~ами lautata; ~-переправа kuplušilta

плотв||а šärki; в этом озере мало ~ы täššä järveššä on vähä šärkie

плотина pato; бетонная ~ betonipato

плотне||ть tulla šakiekši; туман ~ет tumanto tulou šakiekši

плотник kirveš|mieš

плотницкий kirveš|miehen; ~ топор kirvešmiehen kirveš

плотно šumpah, kiintieh, tiukašti; ~ сжатые губы tiukašti yhteh purissetut huulet; ~ прилегающий kiintie

плотн||ый[1] (*без промежутков*) šumpa, tiukka; на реке делали ~ую запруду, чтобы налимы не смогли сквозь неё пройти jovella luajittih šumpa pato, jotta ei matikat šen läpi mäntäis

плотный[2] (*о человеке*) ruumihikaš

плотоядн||ый 1. (*хищный, о животных*) lihan|šyöjä; ~ые животные lihanšyöjät eläimet **2.** (*чувственный*) himokaš

плохо pahoin, pahašti, pahalla tapasin, tuhmašti, vaivasešti, vaštah|hakua; чувствую себя ~ voin pahoin

плох||ой paha, kehno, häträkkä, pahan|päiväni, huono; у бабушки ~ое здоровье ämmöllä on paha tervehyš; ~ая одежда rykäleh; ~ая погода pokota; ~ здоровьем paha; ~ человек riivattu; быть в ~ом настроении n'olvottua; в ~ом состоянии vähäpätöni

плохоньк||ий haitukka, ei hiävini, hupa, pahaččaini, pahani; ~ дом pökšä; становиться ~им hataroituo

плошка mal'l'a, ploška

площадк||а 1. (*ровный участок для мероприятий*) kenttä; на ~е дети играли в волейбол kentällä lapšet pelattih lentopalloh; ~ для игр и танцев kisakankaš; для игры в кюккя нужна ~ kyykkie varoin pitäy olla kenttä **2.** (*для работы*) ruato|mua; строительная ~ rakennušmua **3.** (*сцена*) lava; танцевальная ~ lava

площадь 1. (*открытое место*) tori, aukivo; Красная ~ в Москве Moskovan Ruškie aukivo; базарная ~ kauppatori **2.** (*пространство помещения*) pinta-ala; ~ квартиры korttierin pinta-ala **3.** (*участок*) ala; посевная ~ kylvöala

плуг vältti; поле вспахали ~ом pelto kynnettih vältillä

плужный vältin=; ~ нож vältinterä

плут petkuri, veitikkä, mošennikka

плутоватый veitikkämäini; ~ взгляд veitikkämäini kačahuš

плутовать pettyä

плутовств||о petoš; в ~е живёшь, в тюрьму угодишь petokšešša kävelet, tyrmäh jouvut

плы||ть, плавать 1. (*передвигаться по воде*) uija, uikšennella; я не умею плавать, хотя вырос на берегу озера en šuata uija, vaikka olen kašvan järven rannalla **2.** (*о водоплавающих птицах*) šoutua; утки ~вут по озеру järvellä šoršat šouvetah **3.** (*на лодке*) šoutua; мы ~вём на вёслах myö šouvamma airoloilla **4.** (*на корабле*) kulkie; в море корабли ~вут merellä laivat kuletah **5.** (*передвигаться по воздуху*) lentyä: самолёт ~вёт над головой lentokoneh lentäy piän yllä ◇ плыть по течению kulkie virran mukana; плыть против течения kulkie vaštavirtah

плюс 1. (*матем.*) pl'us; семь ~ три будет десять šeiččemen pl'us kolme tulou kymmenen **2.** (*достоинство*) pl'ussa; в этом есть свои ~ы šiinä on omat pl'ussat

плюсна päkie

плюсов||ой pl'us=; ~ая часть pl'uspuolini; ~ая температура pl'uspuolini lämpötila

плюхнуться, плюхаться mäčkähtyä, kökšöhtyä, čokšahtua; ~ на спину pyllähtyö

плющ (*бот.*) kierreh|kašvi

плющение ličissyš

плющить ličistyä, lačottua, läčistyä; ~ банку ličistyä purkkie

плющиться läčistyö

пляж čuuru|ranta; дети на ~е lapšet ollah čuururannalla

пляжный ranta=, uima=; ~ песок rantačuuru; ~ костюм uimapuku

пляс, пляска pläššintä

плясать pläššie; я не умею ~ mie en šuata pläššie

плясовой pläššintä; ~ мотив pläššintäšävelmä

пневматический pneumattini; ~ молот pneumattini vasara

пнистый kannokaš; ~ участок kannokaš mua

пнуть, пина||ть potkie; маленький мальчик ~ет мяч pieni poika potkiu palluo

по myöten, myötä, mukah, pitin, kautti, nähe; идти по дороге kulkie tietä myöten; ходить по комнате kävellä pitin pirttie; гладить по шерсти šilittyä myötä karvah; поезда ходят по графику junat kuletah aikataulun mukah; отправить по почте työntyä poštin kautti; по-моему miun nähe, miun mieleštä

побег[1] (*отросток*) veša; берёзовый ~ koivun veša; пускать ~и vešuo; зарасти ~ами vešautuo

побег[2] (*бегство*) pako; ~ из тюрьмы не удался pako vankilašta ei onnistun

побе́гать juokšennella, juošša; мальчики пошли ~ на улицу, дома им не сидится pojat mäntih juokšentelomah pihalla, ei pisytä koissa

побегушки: ◇ быть на побегушках olla juokšu|poikana, olla juokšu|tyttönä

побед||а voitto; вернуться с ~ой tulla kotih voittajana

победить, побеждать voittua; ~ в бою voittua taistelušša; ~ болезнь voittua tauti

победн||ый voitto=, voiton, voitollini; ~ая песня voittolaulu ◊ до победного конца voitolliseh loppuh šuati

побежа||ть 1. (*начать бег*) alkua juošša, lähtie juokšomah; дети ~ли к озеру lapšet alettih juošša järvellä **2.** (*потечь*) alkua juošša; из раны ~ла кровь huavašta alko juošša vertä

побеле||ть valeta, tulla valkiekši; его лицо ~ло hänen nuama valkeni

побелить valottua; ~ печь valottua kiukua

побережн||ый ranta=; ~ые сёла rantakylät

побережье rannikko

поберечь 1. (*беречь*) šiäštyä; ~ силы šiäštyä voimie **2.** (*позаботиться*) pityä huolta; ~ себя pityä huolta ičeštä

побере||чься 1. (*позаботиться*) pityä huolta ičeštä; он не поберёгся и простудился hiän ei pitän huolta ičeštäh ta viluštu **2.** (*быть внимательным*) olla varovaisena; ~гись, на улице темно ole varovaisena, pihalla on pimie

побеседовать paissa minih aika, pes'otuija

побить lyyvvä paha|päiväsešti, antua šelkäh

поблажк||а myönnytyš; сделать ~у antua myönnytyš

побледнеть valota, kalpistuo, kalveta

поблек||нуть valpaštuo; краски ~ли värit valpaššuttih

поблёскива||ть piikuo, vilkahella, vilkuttua, väikkyö, välähellä; у кошки глаза ~ют в темноте kiššalla šilmät piikuu pimieššä; внутри костёр горит, огонь ~ет (лампа) tuli šiämeššä palau, valkieta vilkuttau (lamppu)

поближе lähemmäkši, tännemmäkši; придвинься ~ šiirry lähemmäkši

поблизости läššä, lähekkäh, lähekkäiseh, lähekkäli; здесь ~ нет лампы tiälä läššä ei ole lampie; собаки идут ~ от хозяина koirat isännän lähekkäli matatah; парни и девушки сидят ~ pojat ta tytöt lähekkäh issutah

побо||и lyöntä, lyömini; следы ~ев lyönnän jälet

побоище tappelu; кровавое ~ verini tappelu

побольше enämpäini, äijempäini, äijemmäšti; в другой корзине рыбы чуть ~ toiseššа vakašša kalua on äijempäini

побороть *см.* победить

побочный (*второстепенный*) šivullini; ~ вопрос šivullini kyšymyš

побрить ajua; ~ бороду ajua parta

побудить, **побуждать** nunuttua, yllyttyä; не надо ~ к драке ei pijä yllyttyä toruamah; ~ к кашлю ryvittyä

побудка (*военн.*) herätyš; ~ в пять часов herätyš on viijen aikana

побывальщина starina

побывк||а koti|loma; солдат приехал на ~у šotamieš on tullun kotilomalla

побыстрее teräväiseh, terävämpäh, ruttoseh, rutompah; утром мы оделись ~ и пошли на рыбалку huomenekšella myö šuorisima teräväiseh ta läksimä kalalla

побыть, побывать käyvvä; ~ дома käyvvä koissa

повадк||а tapa, tottumuš; твои ~и известны šiun tapaš tiijetäh

повадно: чтобы в другой раз было не ~ jotta toičči ei himottais

повали||ть[1] (*свалить*) lankettua, kuatua; ветер ~л забор tuuli kuato aijan

повали||ть[2] (*о дыме*) tupruta, tuprahtua; дым ~л из трубы šavu alko tupruta truvašta

повалиться rökšähtyä, rötkättyä

повальн||ый yleini; ~ое увлечение yleini innoššuš

повар keittäjä, kokki

поваренн||ый keitto=; ~ая книга keittokirja; ~ая соль ruokašuola

поварёнок kokki|poika

поварёшка kapusta, kauhani

поведать šanella, ilmottua

поведение käyttäytymini, käytöš; примерное ~ paraš käyttäytymini

повеле||ть, **повелевать** komentua, käškie, miärätä; сын стал ~вать отцом poika alko komentua tuattuoh

повелитель, ~ница käškijä

повелительно käšköväšti; сказать ~ šanuo käšköväšti

повелительн||ый käškijä; ~ тон разговора pakinan käškijä iäni; (*грамм.*) ~ое наклонение imperatiivi

повенчать venčäijä; ~ в церкви venčäijä kirikössä

повереный ušottu ◊ поверенный в делах asienhoitaja

поверить uškuo; не могу в это ~ en voi šiih uškuo

поверка 1. (*проверка*) tarkissuš; ~ часов kellon tarkissuš **2.** (*перекличка*) nimen|huuto; вечерняя ~ iltanimenhuuto

повернуть, **поворачивать** kiäntyä, kiertyä, pyörähyttyä; ~ голову kiäntyä piätä; ~ ключ в замке kiertyä avuan lukušša

повернуться, **поворачиваться** kiäntyö, pyörähtyö; ~ с бока на бок kiäntyö kyleltä kylellä

поверх yli, yličči, ylä|puoličči

поверхностно pinnallisešti, pinta|puolisešti; заниматься чем-нибудь ~ luatie mitänih pintapuolisešti

поверхностн||ый 1. (*находящийся на поверхности*) pinta=, pinnallini; ~ слой почвы muan pintakerta **2.** (*незначимый*) pinta|puolini, pinnallini; ~ые знания pintapuoliset tiijot

поверхност||ь pinta; ~ воды vejen pinta; держаться на ~и pisyö pinnalla; ~ как сторона света puoli; ~ как простор (*озера, леса*) šelkä; ~ земли muaperä

поверху yllä, ylä|puolella, ylähäkkäli, piällä; ~ забора идёт проволока aijan yllä kulkou rautalanka; наложить ~ новую повязку šituo piällä uuši šije

поверь||е uškomuš; по народному ~ю rahvahan uškomukšen mukah

повеселе||ть iloštuo; дети ~ли, когда мама пришла домой lapšet iloššuttih, konša muamo tuli kotih

повеситься kuristautuo, rippuutuo, riputtautuo

повествовани||е kerronta, starina; утром загадки загадывали, вечером рассказывали ~я huomenekšella arvauteltih, illalla starinua šaneltih

повествовать kertuo, starinoija; старик умел хорошо ~ vanha ukko šuatto hyvin starinoija

повестка 1. (*извещение*) kučču; ~ в суд kučču oikeuteh **2.** (*перечень вопросов*): ~ дня собрания kokohukšen kyšymykšet

повесть kertomuš, starina; написать ~ kirjuttua kertomuš

повешение kuristamini, hirttämini

повея||ть alkua puhaltua; ~л ветер tuuli alko puhaltua

повида||ть 1. (*испытать*) šuaha nähä; он много ~л на своём веку hiän äijä šai nähä elämän aikana **2.** (*увидеть*) nähä, (*проведать*) tiijuštua; он хотел ~ нас hiän halusi nähä meitä

по-видимому tiettäväšti, näköväšti; ~, он не придёт tiettäväšti hiän ei tule

повизгивание vinkeh

повинность rasituš; трудовая ~ työrasituš

повинный šyyllini; он в этом не повинен hiän ei ole šiih šyyllini

повиноваться totella, antautuo, kuunnella; ~ старшим totella vanhempie

повиновени||е tottelenta, kuuntelenta; выйти из ~я lopettua tottelenta

повисл||ый rippuja, ripšakka; ~ые уши собаки koiran rippujat korvat

повиснуть, повисать rippuutuo, ripšahtua

повитуха puapo; в бане ~ парит ребёнка kylyššä puapo kylvettäy lašta

повлечь vetyä; ~ за собой vetyä peräššä

повод[1] (*поводок*) nuora, hiihna, ohjakšet; опустить ~ья löyšätä ohjakšet

повод[2] (*причина*) aihe, šyy; ~ для ссоры riijan aihe; без всякого ~а ilman mitänä šyytä

поводи||ть kuletella, talutella; ~ лошадь talutella hevoista; она ~ла машину год и перестала hiän ajo autuo vuuvven ta lopetti
поводыр||ь taluttaja; слепой с ~ём šokie taluttajan kera
повозка kärryt, rattahat; конная ~ hevoiskärryt; парная ~ kahen heposen rattahat; ~ для сена в форме клетки häkki
повойник čärčä; ~ делали из бересты, которую обтягивали материей čärčä luajittih tuohešta, min piällä vejettih vuate
поволока: ◊ глаза с поволокой raukiet šilmät
поворот kiännöš, pyörähyš, viäntö, kierto, kiännälmyš, mutka; ~ кругом kiännöš ympäri; сделать ~ направо luatie kiännöš oikiella; дорога делает ~ tie luatiu mutkan
поворотливый kepie|jalkani
повреди||ть, **повреждать** vahinkoittua, šatattua, vammata; курение ~т здоровью tupakointa vahinkoittau tervehyttä; я ~л ногу mie šatatin jalkani
повреди||ться, **повреждаться** vammautuo, vikautuo; у нас лошадь ~лась meilä heponi vammautu
повреждённый vammautunut, pilattu, (*от заморозков, о растениях*) hallalla|pilattu
повременить viivytellä; ~ с женитьбой viivytellä akottuo
повременно: ~ оплачиваемая работа aika|palkka|ruato
повременн||ый aika=; ~ая работа aikaruato; ~ые рабочие aikapalkkalaiset
повременщик aika|palkkalaini
повседневно joka päivä
повседневность joka|päiväsyš; ~ надоедает jokapäiväsyš kyllääšyttäy
повседневн||ый joka|päiväni, joka|päivällini; ~ые заботы jokapäiväset huolet
повсеместно kaikkiella, joka paikašša; иметься ~ olla kaikkiella; распространиться ~ levitä kaikkiella
повсеместн||ый kaikkiella olija; ~ое явление kaikkiella olija ilmijö
повстанец kapinallini, kapinoiččija
повстанческий kapina=; ~ отряд kapinajoukko
повсюду kaikkiella; ~ были слышны весёлые голоса kaikkiella kuulu ilosie iänie
по-всякому monella tavalla, monin tavoin; это ~ можно объяснить tämä voi monella tavalla šelittyä
повтор toisto; лексические ~ы šanatoissot; в тексте много ~ов tekstissä on monta toistuo
повторение toistamini, toisto, kerranta; ~ пройденного материала männyön materialin toistamini
повторить, **повторять** toistua, šanuo uuvveštah, kerroštua; ~ вопрос toistua kyšymyš; ~ прыжок hypätä toini kerta
повторно toiseh kertah, uuvveštah; сделать что-л. ~ luatie mitänih toiseh kertah
повторный tois|kertani; ~ курс toiskertani kurššі
повторяемость toistumini; ~ событий tapahtumien toistumini
повысить, **повышать 1.** (*поднимать*) noštua, korottua; ~ зарплату noštua palkka **2.** (*в должности*) ylentyä; ~ по службе ylentyä virašša **3.** (*увеличить*) lisätä; ~ активность масс lisätä joukkojen aktivisutta
повыси||ться, **повышаться** ylenteliytyö, yletä, kohota; уровень воды в озере ~лся järven vejenpinta kohosi
повышение korotuš, korottamini, nošto, noštamini, noušu, lisäyš, lisyämini, parennuš, parentamini; ~ зарплаты palkan lisäyš
повышенн||ый korkie, liika; ~ое кровяное давление korkie verenpaino; зона ~ого шума melualoveh
повязк||а 1. (*кусок ткани*) nauha; нарукавная ~ hiemanauha **2.** (*на больное место*) šije, kiäre; наложить ~у panna šije
поганк||а šitta|šieni; ~и – несъедобные грибы šittašienie ei šyyvvä
погасить, **погашать** šammuttua; ~ свет šammuttua valo
погас||нуть, погасать šammuo; все огни ~ли kaikki valot šammuttih
погибель šurma, kuoloma
погиб||нуть, **погибать** kuolla, šortuo, kuatuo, tappeutuo, kuolehtuo; на войне много людей ~ло šovašša äijä rahvašta kuatu
погладить, **поглаживать** šilittyä, šilitellä; ~ по голове šilittyä piätä
поглядеть, **поглядывать 1.** kaččuo, kačahella; ~ на вошедшего kaččuo tulijua **2.** (*за кем-л.*) kaččuo; ~ за детьми kaččuo lapšie
поговорить paissa, jutella; надо ~ с тобой pitäy jutella šiun kera
поговорка šanan|parši, šanan|polvi, šanan|väli, mutka|šana, poverkka
погода šiä, ilma; сегодня хорошая ~ tänäpiänä on hyvä šiä; ветреная ~ tuulini ilma
погодн||ый¹ (*ежегодный*) joka|vuotini; ~ые записи jokavuotiset merkinnät
погодн||ый² (*относящийся к погоде*) šiä=, šiän, ilma=, ilman; ~ые условия šiäolot
погод||ок: они – ~ки heilä on vuuvven ikä|ero
погож||ий poutani, pouta=, kajo; ~ие дни poutapäivät; становиться ~им pouvistuo
поголовно kaikki, kaikki šupi
погоны olkaimet; лейтенантские ~ leitenantin olkaimet
погон||я 1. (*преследование*) taka-ajo; пуститься в ~ю lähtie ajamah takua **2.** (*преследователи*) taka-ajajat; выслать ~ю työntyä taka-ajajat **3.** (*стремление*) himo; ~ за славой kunnivon himo
погонять hoputtua; ~ лошадь hoputtua hevoista
погорел||ец tuli|palon uhri; у него сгорел дом, он стал ~ьцем hänellä palo talo ta hiän joutu tulipalon uhriksi
погорелый palanut; ~ лес palanut meččä
погорячи||ться kiivaštuo, kiihtyö; мужчина ~лся, сказал лишнее mieš kiivaštu, šano liikua
погост kalmis|mua, pokosta; пойдём на ~, сегодня день смерти отца läkkä kalmismualla, tänäpiänä on tuaton kuolentapäivä
погранзастава raja|vartijo|ašema
пограничник raja|vartija
пограничн||ый raja=, raja|vartijan; ~ столб rajapylväš; ~ая форма rajavartijan puku
погреб karšina, kuoppa, kellari; хранить продукты в ~е šäilyttyä ruokua karšinašša
погребальный hautajais=; ~ обряд hautajaiset
погремушка helyni
погрешность vika, erehyš; ~ в моторе трактора vika traktorin mouttorissa
погром 1. (*беспорядок*) tuho, hävityš; везде ~ joka puolella on tuho **2.** (*гонение, травля*) vaino; еврейский ~ juutalaisien vaino
погрузить, **погружать** upottua, putkata
погрузиться, **погружаться** painuo, putkahtua, upota
погрузка kuormauš; ~ угля hiilen kuormauš
погрязнуть, **погрязать** upota; ~ в болоте upota šuoh ◊ погрязнуть в пороках upota riähkih
под¹ (*в русской печи*) arina; ~ печи kiukuanarina, kiukuanpohja
под², **подо 1.** (*вниз, внизу*) alla; находиться ~ стеклом olla lasin alla; топор остался ~ льдом kirveš jäi jiän alla; спрятать ~ подушку peittyä pielukšen alla **2.** (*состояние, в котором кто-л. находится*) alla, alačči, aličči; быть ~ властью брата olla vellen vallan alla; попасть ~ дождь joutuo vihmah; стоять ~ солнцем olla päivänpaissošša; что ~ этим подразумевается? mitä še tarkottau? собака пробежала ~ воротами koira juokši veräjän aličči **3.** (*рядом с*

чем-л.) alla, läššä; жить ~ Москвой elyä Moskovan läššä; ему ~ сорок лет hänellä on vuotta nelläkymmentä **4.** (*в сопровождении чего-л. звучащего*) mukah; петь ~ гитару laulua kitaran šoiton mukah **5.** (*для чего-н.*) varoin, varten; принести бутылку ~ молоко tuuvva pullo maituo varten **6.** (*с помощью чего-л.*) avulla; ~ копирку kopijopaperin avulla

подавиться juuttuo; ~ рыбной косточкой juuttuo kalan ruotasella

подавленн||ый paha, nolo; быть в ~ом настроении olla pahašša mieleššä

подальше (*о местонахождении, где?*) etähämpänä, loitompana, tuonnempana, (*куда?*) etähämmäkši, etähämmäš, loitommakši, loitommaš, tuonnemmakši; держись от меня ~ pisy miušta loitompana; уйти ~ männä etähämmäš; находящийся ~ loitompaini

подарить lahjottua; ~ что-н. на память lahjottua mitänih muissokši

подарок lahja, tuomini, (*гостинец*) kostinčča; памятный ~ muistolahja; подарки новорождённому varpahaiset; ~ из леса или с озера jäniksen kostinčat

податливый ritvakka

по́дать (*налог*) vero

пода́ть, **подавать 1.** (*дать, поднеся*) antua; ~ милостыню antua miilostinua; ~ заявление в суд jättyä anomuš oikevuteh **2.** (*сервировать*) antua, kattua; ~ ужин kattua illallisstola **3.** (*привести*) tuuvva, šuattua; ~ лодку к пристани tuuvva veneh laiturilla **4.** (*начинать*) alottua; ~ мяч alottua lentopallopeli ◊ подать пример antua esimerkki; подать руку помощи antua apuo, auttua; подать назад myöššyttyä

податься, **подаваться**: ~ назад tuantuo

подача (*от* пода́ть) antamini, alku, jättämini, tuomini; ~ вагонов под погрузку vaunujen tuomini kuormattavakši; ~ заявления anomukšen jättämini

подаяние miilostina, kyšyntä|palani; просить ~ kyšyö miilostinua

подбор valituš; ~ книг kirjojen valituš

подбородок leuka; двойной ~ kakšoisleuka; второй ~ heltto, helttoni

подбросить, **подбрасывать 1.** (*бросить вверх*) heittyä, luuvva ilmah; ~ мяч luuvva pallo ilmah **2.** (*добавить*) panna, lisätä; ~ дров в печь lisätä halkuo kiukuah

подвал karšina; в ~е хранится картофель karšinašša on potakkua

подведомственн||ый alani; ~ое министерству учреждение ministerijön alani laitoš

подвез||ти, подвозить 1. (*везти*) kulettua, viijä, tuuvva, heittyä; лошадь ~ла его к дому heponi toi hänet talon eteh **2.** (*привезти*) tuuvva; ~ дров tuuvva halkuo

подвенечн||ый antilahan; ~ое платье antilahan mekko

подвергнуться, подвергаться joutuo

подверну||ть, **подвёртывать 1.** (*завернуть*) kiärie, kiäntyä; ~ портянки kiärie hattarat; ~ рукава kiäntyä hiemat **2.** (*повредить*) nyrvähtyä; я ~л себе ногу mie nyrvähin jalkani **3.** (*убавить*) vähentyä, panna pienemmäkši; ~ огонь в лампе panna lampun liekki pienemmäkši **4.** (*завинтить потуже*) kiertyä lujempah; ~ гайку потуже kiertyä mutteri lujempah

подверну||ться, **подвёртываться 1.** (*завернуться*) kiäriytyö, kiäntyö; край простыни ~лся lakanan reuna kiänty **2.** (*повредиться*) nyrvähtyö; нога ~лась jalka nyrvähty

подвесить, **подвешивать** ripuštua, riputtua; ~ лампу к потолку ripuštua lamppu kattoh

подветрен||ый tuulen|alani; ~ая сторона дома talon tuulenalani šeinä

подвиг uroš|ruato

подвид ala|laji

подвижн||о́й liikkuja; ~ые части машины konehen liikkujat ošat

подвижный helppo|liikkehini, šukkela; он самый ~ ребёнок в семье hiän on perehen šukkelin lapši ◊ подвижное ударение в слове liikkuja šananpaino

подвинуть, **подвига́ть** šiirtyä, eistyä; ~ ближе šiirtyä lähemmäkši

подвинуться, подвига́ться šiirtyö, eistyö; ~ к окну šiirtyö ikkunan luo

подвить, **подвивать** kihartua, kiharruttua

подвластный vallan|alani

подвод||а rattahat, kyyti; везти вещи на ~е kulettua tavarat rattahilla

подводник čukelluš|veneheššä palvelija meri|mieš, (*водолаз*) čukeltaja

подводн||ый vejen|alani; ~ камень vejenalani kivi; ~ое течение pohjavirta; ~ая лодка čukellušveneh; ~ая скала luoto

подвоз kuletuš, kyyvityš, tuomini; ~ дров halkojen kuletuš

подвох koiruš

подвыва||ть ulvuo; собака ~ет гармошке koira ulvou harpulla

подгада||ть joutuo oikieh aikah; он ~л только к блинам hiän joutu juuri lättylöillä

подглазн||ый šilmän|alani; ~ые мешки šilmänalaset puhallukšet

подглядеть, **подглядыва||ть** kurkistua, kurkissella; не ~й! elä kurkissa!

подговорить, **подговаривать** viekottua

подго||нять jouvuttua; дождь собирается, ~ни лошадь vihma tulou, jouvuta hevoista

подготовить, **подготавливать** varuštua, valmistua; ~ место работы varuštua ruatopaikka

подготовиться, **подготавливаться** varuštautuo, valmistautuo; ~ к походу varuštautuo matkah

подготовка valmissuš, varuššuš, valmissanta, varuššanta, valmennuš

подгузник lapšen|vaippa

подданный kanšalaini; ~ России Venäjän kanšalaini

поддаться, **поддаваться** antautuo, anteliutuo

подделка viärennyš; ~ документов dokumenttien viärennyš

поддержать, **поддерживать 1.** (*кого-что*) avuttua; ~ морально avuttua moralisešti **2.** (*выступить в защиту*) puoltua; ~ безвинного человека puoltua rehellistä ihmistä **3.** (*заботиться*) hoitua; ~ слабого hoitua heikkuo

поддержка apu, tuki, turva, vara

подева||ться joutuo; куда он ~лся? kunne hiän joutu?

поделка luajoš

подержанн||ый käytetty, kulu; был знаком, как ~ая варежка oli niin tuttu, kuin kulu kinnaš

подённо päivittäin; работать ~ ruatua päivittäin

подёнщик päivä|palkkalaini

поджари||ться, **поджариваться** puahtuo, käristäytyö; щука уже ~лась hauki on jo käristäytyn

поджарый laiha, hoikka; ~ живот laiha vačča

поджать, **поджимать 1.** (*сжав, подобрать*) vetyä alla; ~ ноги vetyä jalat alla **2.** (*сжать*): ~ губы puristua huulet yhteh

поджелудочн||ый: ~ая железа haima

поджечь, **поджигать** šytyttyä, virittyä; ~ дрова virittyä halot

поджигатель šytyttäjä, virittäjä

поджида||ть vuottua, vuotella; меня ~ла приятная новость milma vuotti ilouutini

поджилки polvi|jäntehet ◊ поджилки трясутся polvet vapissah

поджог tuli|palon šytyttämini, tuli|palon virittämini

подзаголовок ala|oččikko

подземелье muan|alani luola, čuumu

под

подземн||ый muan|alani; ~ые воды muanalaset vejet; ~ мир (*царство мёртвых*) manala, tuonela
подзорн||ый: ~ая труба pitkä|näkö|putki
подкаменник (*зоол.*) kivi|kala
подкидн||ой: ~ая доска hyppy|lauta ◇ подкидной дурак turakkapeli
подкидыш löytö|lapši
подкладка vuori|kankaš, aluš, alušta; шёлковая ~ šulkkuvuorikankaš
подкова heposen|kenkä
подковать, подковыва||ть kenkittyä, rauvottua; лошадь ~ют в кузнице heponi kenkitetäh pajašša
подковка (*от* подковать) kenkityš, rauvotuš
подковообразный heposen kenkän muotoni
подкожный nahan|alani; ~ жир nahanalani rašva
подколодный havon|alani ◇ змея подколодная kavala ihmini
подкомиссия työ|ryhmä
подкомитет ala|komitietta
подконтрольн||ый alani; ~ые министерству органы ministerijön alaset elimet
подкоп 1. (*действие*) kaivanta, kaivamini **2.** (*подземный ход*) muan|alani peitto|kulku; подвести ~ под что-л. luatie muanalani peittokulku minnih alla
подкорка (*анат.*) aivo|kuoren|alani kerroš
подкорков||ый 1. kuoren|alani; ~ слой древесины kuorenalani puukerros **2.** (*анат.*): ~ые центры aivojen hermo|šolmut
подкра||сться, подкрадываться hiivuo, varaštautuo, viirie; кошка ~лась к мыши kišša hiivo hiirtä; он туда уже вечером ~лся hiän šinne jo illalla varaštautu
подкуп lahjonta
подле viereššä, vierellä, viereh, viereštä, varrella; быть ~ olla viereššä; сесть ~ istuo viereh; друг ~ друга vierekkäh; ~ дороги tien varrella
подлежаще||е (*грамм.*) subjekti; падежом ~го выступает номинатив nominatiivie käytetäh subjektin šijana
подлесок ala|meччä
подлец konna, roisto; тот ~ деньги украл и убежал tuo konna rahat varašti ta pakoh juoksi
подлёдн||ый jiän|alani; ~ая вода jiänalani vesi; ~ лов talvikalaššuš
подливк||а kašše; положи на тарелку картофель с ~ой pane luotah potakkua kaštien kera; мне нравится эта ~ mie tykkyän tätä kaššetta
подлинник originali, alku|teksti; ~ картины kuvan originali; ~ договора šopimukšen alkuteksti
подлинно puhtahašti, tovella; ~ народный puhtahašti rahvahallini
подлинный alku|peräni; ~ документ alkuperäni dokumentti
подло konnamaisešti, petollisešti
подлог viärennyš, petoš; ~ документов dokumenttien viärennyš
подлодка čukelluš|veneh
подлокотник käsi|noja
подлость petollisuš, konnamaisuš; сделать ~ ruatua petollisutta
подлый pahan|ruataja, petollini; ~ трус petollini hätäpukšu
подманить, подманивать muanittua, kuччuo, houkutella luokše
подмаренник (*бот.*) mataro, terva|heinä
подмастерье apulaini; ~ сапожника šuutarin apulaini
подмен vaihto, vaihtamini; ~ игральных карт korttien vaihto
подмени||ть, подменивать vaihtua; мне ~ли шапку miula vaihettih lakki
подмести, подметать pyyhkie; ~ пол pyyhkie late
подмёрзлый (vähän) jiätynyt; ~ снег jiätynyt lumi
подмёрзнуть, подмерза||ть kylmentyä, riittyä; берега озёр уже ~ют järvien rantoja jo riittäy

подмётка jalačin kanta; у меня ~ сломалась miula jalačin kanta hajosi ◇ он тебе в подмётки не годится hiän šiula ei nikuin kelpua
подмигивание šilmän|isku; значительное ~ merkillini šilmänisku
подмигну||ть, подмигивать iskie šilmyä; он ~л мне hiän iski miula šilmyä
подмога apu; ~ пришла вовремя apu tuli aikanah
подмостки lava
подмышечн||ый kainalo=; ~ая впадина kainalokuoppa
подмышка kainalo; нести книгу подмышкой kantua kirja kainalošša
поднебесн||ый taivahan; ~ые птицы taivahan linnut
подневный joka|päiväni; ~ график jokapäiväni aikataulu
подневольный 1. (*зависимый*) käšyn|alani **2.** (*принудительный*) pakko=; ~ труд pakkoruato
поднести, подносить 1. tuuvva lähemmäkši; ~ ребёнка к окну tuuvva lapši lähemmäkši ikkunua **2.** (*подарить*) ojentua; ~ цветы ojentua kukkie
подножк||а 1. (*автомобиля*) jalan|paikka; встать на ~у nouša jalanpaikalla; ~ в ткацком стане šukši **2.** (*удар ногой*) jalka|koukku; сделать кому-л. ~у luatie kellänih jalkakoukku
подножный jalan|alani; ~ корм jalanalani rehu
подножье aluš, alušta, jalušta, juuri; ~ каменное aluškivi
поднос tarjotin|lauta
поднятие noššanta, noštamini; ~ флага lipunnoššanta; ~ настроения mielialan noštamini
поднять, поднимать 1. (*приподнять*) noštua; ~ носовой платок с пола noštua nenäpaikka lattielta; ~ упавший забор noštua šortunut aita; ~ уровень воды noštua vejenpinta **2.** (*будить*) noštua, noššattua; надо ~ детей, им пора идти в школу pitäy noštua lapšie makuamašta, heilä on aika lähtie kouluh **3.** (*повысить*) noštua; ~ цену noštua hinta, kallistua **4.** (*призвать*) noštua; ~ народ noštua rahvaš **5.** (*послать*) noštua; ~ в бой noštua taisteluh **6.** (*усилить*) noštua; ~ давление пара noštua höyrypaino **7.** (*зашуметь*) hälyttyä; ~ шум hälyttyä **8.** (*втащить*) kelata, vivuta; ~ воротом kelata; ~ рычагом vivuta ◇ поднять глаза noštua šilmät; поднять перчатку šuoštuo torah; поднять на воздух noštua ilmah; поднять на смех nakrattua
подня||ться, подниматься 1. (*взобраться*) nouša, nošša; ~ в гору nouša mäkeh; ~ в воздух nouša ilmah **2.** (*встать*) nouša, nošša; ~ на защиту родины nouša puoluštamah omua muata **3.** (*повыситься*) nouša, nošša, ylentyö, yletä; температура воздуха ~лась ilmalämpö nousi **4.** (*вознестись*) ylenteliytyö **5.** (*расти*) korota; ~ клубами pemuta, pemuuttua; ~ столбом pelmahuttua, pelmahtua, pölähtyä; (*взмётываться, о ветре*) tuuleutuo **6.** (*увеличиться в объёме, о тесте*) nouša, käyvvä, kouhistuo; тесто ~лось tahaš nousu
подобно niin kuin; ~ ему niin kuin hiän
подобн||ый 1. (*похожий*) tapani; ~ ему hänen tapani **2.** (*такой же*) šamanmoini, šamallaini; там было ~ое происшествие šielä oli šamanmoini tapahuš **3.** (*матем.*): ~ые треугольники šamanmoiset kolme|kulmat
подобрать, подбирать 1. (*поднять*) noštua; ~ с полу бумажки noštua lattielta paperipalat **2.** (*убрать*) peittyä; ~ волосы под платок peittyä tukka piäpaikan alla **3.** (*подтянуть*) kerie; ~ паруса kerie purjehet **4.** (*выбрать*) valita; ~ лучший товар valita paraš tavara
подобра||ться, подбираться keräytyö; у меня ~лась хорошая библиотека miula keräyty hyvä kirjašto
подогреть, подогревать lämmittyä; скоро отец придёт с работы, надо ~ еду heti tuatto tulou ruavošta, pitäy lämmittyä ruokua
пододеяльник piällyš|lakana

подождать vuottua, vuotella; ~ поезда vuottua junan tuluo; ~ до утра vuottua huomenekšeh šuati
подозвать, подзывать kuččuo; ~ овец estittyä
подозрева||ть 1. (*предполагать*) epäillä, epyällä; ~ кого-л. в обмане epäillä ketänih valehukšešša **2.** (*догадываться*) hokšata; он ничего не ~л hiän ei hokšannun nimitä
подозрени||е epäily; быть под ~ем olla epäiltävänä
подозрительно epäillen; вести себя ~ ruatua epäillen
подозрительный epäiltävä; ~ человек epäiltävä ihmini
подойник lypšin|renki, kappa, kiulu
подо||йти, подходить 1. (*приблизиться*) läheštyö, tulla; он ~шёл к окну hiän tuli ikkunan luo; лес ~шёл к самой железной дороге meššä rupei kašvamah ihan rautatien viereššä **2.** (*подступить*) läheštyö; ~ к решению вопроса läheštyö kyšymykšen ratkaisuh **3.** (*наступать*) tulla; ~шла зима tuli talvi **4.** (*годиться*) šopie, paššata; такие условия нам не подходят tämmöset ehotukšet ei šovita meilä
подоконник ikkuna|lauta, ikkuna|korvani, ikkuna|vieri; на ~е стоят цветы ikkunalauvalla on kukkie
подол helma; ~ юбки hamehen helma; полный ~ helmallini
подолгу pitälti, pitkäh; он любил ~ смотреть на море hiän šuvaičči pitälti kačču merellä
подопечн||ый hoijettava, kačottava; ~ое лицо hoijettava ihmini
подоплёка peitto|šyy
подопытн||ый kojeh=; ~ое животное kojeheläin
подорвать, подрывать 1. (*взорвать, взрывать*) räjähyttyä; ~ мост räjähyttyä šilta **2.** (*ослаблять*) heikentyä, rikkuo; ~ здоровье heikentyä tervehyš
подорва||ться, подрываться 1. (*погибнуть*) kuolla; ~ на мине kuolla miinan räjähykšešša **2.** (*ослабеть*) heiketä; его здоровье ~лось hänen tervehyš heikkeni
подорожа||ть kallistuo; жизнь ~ла elämä on kallistun
подорожник (*бот.*) tie|lehti, rauta|heinä, rauvan|heinä
подосиновик (*бот.*) oravaini, ruškie|piä
подошв||а 1. (*обуви*) jalačin|pohja, kenkän|pohja; обувь на тонкой ~е hoikkapohjaset jalačit; пришить ~у pohjata **2.** (*ступня*) jalan|terä **3.** (*основание*) alušta; ~ горы vuaran alušta **4.** (*нижняя часть*) pohja; ~ утюга šilityšrauvan pohja
подпасок paimen|poika
подпереть, подпирать panna tuki; ~ забор panna tuki aijalla
подписать, подписывать alla|kirjuttua; ~ договор allakirjuttua šopimuš
подписаться, подписываться 1. (*поставить подпись*) alla|kirjuttua; ~ под заявлением allakirjuttua anomuš **2.** (*стать подписчиком*) tilata; ~ на газету tilata lehti
подписк||а 1. (*от* подписаться 2.) tilauš; оформить ~у на газеты tilata lehtijä; годовая ~ vuositilauš **2.** (*от* подписаться 1.) alla|kirjutuš; ~ о невыезде paikanmuutonkiellon allakirjutuš
подписчи||к, ~ца tiluaja; постоянный ~ журнала aikakaušlehen vakituini tiluaja
подпис||ь alla|kirjutuš; бумага для ~и allakirjutettava paperi; поставить свою ~ allakirjuttua; ~ на обратной стороне фотографии valokuvan toisella puolella olija allakirjutuš
подполье 1. (*подвал*) karšina; спуститься в ~ laškeutuo karšinah **2.** (*тайная деятельность*) peitto|ruato; революционное ~ vallankumoukšellini peittoruato
подпор||а tuki, tuki|puu, noja, pönkä, vara|šeiväš; ~ в стоге korvakko; ставить ~у pönkittyä
подпояса||ться, подпоясываться šituo vyö, vyöttyä, vyöttäytyö; ~лся ли ты кушаком? onko šiula vyö vyötetty?
подпруга maha|remeni, maran|alušta|vyö, šatula|vyö
подпрыгнуть, подпрыгивать hypähtyä; ~ от радости hypähtyä ilošta
подражать matkie; ~ лаю собаки matkie koiran haukuntua; ~ отцу olla tuaton tapani
подразумева||ть tarkottua; кого вы ~ете? ketä työ tarkotatta?
подразумева||ться: что под этим ~ется? mitä še tarkottau?
подра||ться torata, toreutuo; дети ~лись lapšet torattih
подробно tarkkah; ~ рассказать šanella tarkkah
подробный tarkka; ~ отчёт tarkka šelityš
подрубить[1], подрубать (*рубить*) leikata puuta vähäsen; ~ дерево топором leikata vähäsen puuta kirvehellä
подрубить[2], подрубать (*подшивать*) piärmie; ~ полотенце piärmie käsipaikka
подруга tyttö|yštävä, potruška; ~ невесты (*во время свадьбы*) kakrapokko
подружи||ться tulla kaveriksi; наши дети ~лись meijän lapšet tultih kaveriloiksi
подрумяни||ть, подрумянивать (*сделать слегка румяным*) luatie ruškiekši, rušottua; мороз ~л детям щёки pakkani rušotti lapšilla nualat
подрумяни||ться, подрумяниваться 1. rušottuo **2.** (*испечься до коричневой корки*) tulla ruškiekši; хлеб в печи ~лся kiukuašša leipä tuli ruškiekši
подручн||ый 1. (*находящийся под руками*) kiän|alla|olija; ~ инструмент kiänallaolijat työvehkehet **2.** (*помогающий*) apulaini; ~ые рабочие apulaiset
подрывник räjähyttäjä
подрывн||ой räjähyš=; ~ые работы räjähyšruavot
подряд[1] (*работа*) urakka; коллективный ~ joukkourakka
подряд[2] (*без перерыва*) peräkkäh, rajakkah, järeštäh, järkieh; он сделал пять выстрелов ~ hiän ampu viisi kertua peräkkäh
подсветить, подсвечивать antua tulta
подсвечник tuohukšen|jalka
подсека kaški, palo, vierroš; ~, засеянная овсом kakrahuuhta
подсели||ть, подселять lisätä elämäh; в комнату ~ли ещё одного человека huoneheh lisättih elämäh vielä yksi henki
подсказа||ть, подсказывать 1. (*шепнуть незаметно*) šanuo peitočči, čuhata; ученик ~л ответ товарищу oraštuja čuhkai kaverilla vaštahukšen **2.** (*учить*) neuvuo; случай ~л ему правильное решение tapahuš neuvo hänellä oikien ratkaisun
подсказк||а peitočči šanottu šana, čuhkauš; надеяться на ~у toivottua peitočči šanottuo šanua
подскочи||ть, подскакивать hypähtyä, prinkahtua; он ~л от радости hiän hypähti ilošta
подсластить, подслащивать luatie vähäsen makiekši; надо немного кашу ~ pitäy huttu luatie vähäsen makiekši
подслеповат||ый puoli|šokie; ~ старик puolišokie ukko; ~ые глаза puolišokiet šilmät
подслушать, подслушива||ть kuunnella peitočči; он ~л чужой разговор hiän peitočči kuunteli vierahien ihmisien pakinua
подсмотреть, подсматрива||ть viirissellä, viirittyä; он из укрытия ~ет hiän peitošta viirittäy
подснежник (*бот.*) lumi|kello
подснежный lumen|alani; ~ лёд lumenalani jiä
подсобн||ый apu=; ~ая работа aputyö, apuruato
подсолнечник (*бот.*) päivä|kukkani
подсолнечн||ый päivä|kukkasen; ~ые семечки päiväkukkasen šiemenet
подсох||нуть, подсыхать kuivahtua; дороги уже ~ли tiet jo kuivahettih
подспорь||е apu, tuki; быть большим ~ем olla šuurena apuna
подставка alušta, jakku; ~ для поленницы halkopinon alušta
подстилка aluš, pahna, pehku; ~ для коров pehku lehmien alla
подстрекать houkutella, houkuttua, potakoija, yllyttyä
подстричь, подстригать, постричь, постригать 1. (*подровнять*) leikata; ~ ногти leikata kynnet **2.** (*укоротить*) lyhentyä; ~ ребёнка lyhentyä tukka (hivukšet) lapšella

подстричься, подстригаться leikata tukka
подступи||ть, подступать 1. (*подойти близко*) lähetä; ~ к городу lähetä linnua **2.** (*зарастать*) kašvua; лес ~л к реке meššä kašvo joven rantah šuate
подсудим||ый, ~ая oikeuven|alani; допросить ~ого tutkie oikeuvuonalaista
подсушить, подсушивать kuivual'l'a; ~ влажное бельё kuivual'l'a märäššäiset vuattiet
подсчитать, подсчитывать luvekšie; ~ расходы luvekšie mänöt
подтая||ть, подтаивать šulata vähäsen, šulua vähäsen, pälvetä; снег ~л lumi šulai vähäsen; весной земля в лесу подтаивает kevyällä mečäššä mua pälvenöy
подтверди||ть, подтверждать tovistua; он ~л получение письма hiän tovisti, jotta šai kirjasen; ~ своё мнение tovistua oma mieli
подтверди||ться, подтверждаться käyvvä tovekši; события ~лись tapahukšet käytih tovekši
подтверждение tovistamini; в ~ своих слов omien šanojen tovistamisekši
подтекст peitto|ajatuš
подтяжки henkšelit
подушк||а pieluš; пуховая ~ höyhenpieluš; положить голову на ~у panna piätä pielukšella
подхалим liperö, šulkku|kieli
подход 1. (*приход*) tulo; ждать ~а свежих сил vuottua uušien voimien tuluo **2.** (*путь, проход*) piäšy; удобный ~ к реке hyvä piäšy jovella **3.** (*решение проблемы*) ratkaisu; правильный ~ к делу asien oikie ratkaisu
подходящ||ий pätövä, šopiva; ~ая цена keškihinta, šopiva hinta
подчас (*порой*) toiššči, välillä; погода меняется, ~ идёт сильный дождь šiä muuttuu, toiššči lujašti vihmuu
подчеркн||уть, подчёркивать 1. alla|viivata; ~ите глаголы allaviivakkua verbit **2.** (*перен.*) alla|viivata, koroštua; ~ важность собрания koroštua kerähmön tärkevyttä
подчёркивание alla|viivauš
подчинить, подчинять alistua; ~ своему влиянию alistua oman vaikutukšen alasekši
подчиниться, подчиняться alistuo, kuulla, pokoriutuo; ~ приказу alistuo käškyh
подшитый ommeltu; ~ край ткани piärme
подшить, подшивать *см.* подрубить²
подшутить, подшучива||ть ošual'l'a; в доме было много мужчин и они ~ли друг над другом miehie istu pirtissä šuuri joukko ta hyö ošual'tih toini toista
подъезд 1. (*дорога*) tie; ~ к дому был широкий tie kotih oli levie **2.** (*вход в здание*) portahikko; мы жили во втором ~е myö elimä toisešša portahikošša
подъём 1. (*восхождение, поднятие*) noušu, noššanta, noštamini; ~ флага lipun noššanta **2.** (*энтузиазм*) into; трудовой ~ työinto **3.** (*побудка*) herätyš; сигнал ~а herätyššignali ◊ лёгкий на подъём kepiejalkani
подъёмник nošturi
поединок kakšin|taistelu; вызвать на ~ kučču kakšintaisteluh
поезд juna; скорый ~ pikajuna; сойти с ~а laškeutuo junašta; сесть в ~ nouššа junah; успеть к ~у keritä junah ◊ свадебный поезд hiäjöveh
поездка matka, retki; ~ на поезде junamatka; ~ на лошади hevoiskyyti
поеха||ть ajua, lähtie ajamah; машина ~ла в Москву auto läksi ajamah Moskovah; они ~ли на юг на поезде hyö lähettih šuveh junalla
пожалуй onnakko; этого, ~, не хватит tätä, onnakko, ei riitä
пожалуйста ole hyvä, olkua hyvät; дорогие гости, ~, садитесь за стол hyvät vierahat, olkua hyvät, istukkua stolah

пожар tuli|palo; потушить ~ šammuttua tulipalo
пожарить käristyä; ~ мясо käristyä lihua
пожарище palo|paikka, tuli|palon jälet
пожарн||ый 1. (*сущ.*) tuli|palo|mieš **2.** (*прил.*) tuli|palo=; ~ая команда tulipalojoukko ◊ в пожарном порядке kovalla kiirehellä; на всякий пожарный случай kaiken varalta
пожать, пожимать (*немного сжать*) puristua; ~ друг другу руки puristua toini toisella kättä
пожелани||е toivomuš; ~ успехов mäneššykšien toivomuš; учесть ~я читателей ottua huomijoh lukijien toivomukšet
пожела||ть 1. (*захотеть*) tahtuo, haluta; он не ~л идти обедать hiän ei tahton lähtie murkinalla **2.** (*высказать пожелание*) toivottua; ~ счастливого пути toivottua onnellista matkua
пожелтел||ый kellertynyt; ~ая трава kellertynyt heinä
пожелте||ть muuttuo keltasekši; листья ~ли lehet muututtih keltasiksi
пожертвование lahja; дать ~ для бездомных antua lahjua kojittomilla
пожертвовать 1. (*дарить*) lahjottua; ~ деньги на строительство церкви lahjottua rahua kirikön rakentamiseh **2.** (*жертвовать*) tappua uhriksi **3.** (*подвергать опасности*) kuolla; ~ жизнью tappeutuo
поживать elmetellä, elvotella, ellytellä; жить-~ elyä elmetellä
пожизненно ikusekši; его посадили в тюрьму ~ häntä issutettih tyrmäh ikusekši
пожизненн||ый ikuni, ikuhini; ~ое заключение ikuni tyrmäššä olo
пожилой ruavaš, ijäkäš, ikä|ihmini; ~ человек ruavaš ihmini
пожитк||и elokšet, kamppiet; со всеми ~ами kaikkien elokšien kera
пожога palo, poltettu kaški|mua, vierroš
пожухл||ый kuivunut; ~ая трава kuivunut heinä
поз||а tila; писателя изобразили в ~е мыслителя kirjuttaja oli kuvattu ajattelijan tilašša
позавчера toissa|piänä
позавчерашний toissa|päiväni
позади 1. (*сзади*) takana, jälellä, jäleššä, peräššä; он сидел ~ hiän istu takana; он ехал ~ меня hiän ajo miun jäleššä **2.** (*в прошлом*) takana, tuakše; самое плохое уже ~ kaikki pahat jutut jiätih tuakše
позапрошлогодн||ий toissa|vuotini; ~ие события toissavuotiset tapahtumat
позапрошл||ый: в ~ое лето toissa|kešänä; ~ой весной toissakevyänä; в ~ом году toissavuotena
позволени||е lupa; просить ~я kyšyö lupua ◊ с вашего позволения teijän luvalla
позволительн||ый luvallini, kieltämätöin; ~ая игра luvallini leikki
позвол||ить, позволять antua lupa; ~ьте мне сказать antakkua miula lupa šanuo; болезнь не ~ила ему приехать tauti kielti häntä tulomašta
позвонить, позванива||ть 1. šoittua, šoitella; ~ по мобильному телефону šoittua mopikalla; ~й мне šoittele miula **2.** helähellä; колокольчики ~ют čillit helähelläh
позвон||ок šelkä|ranka|luuhut, nikama; шейные ~ки kaklanikamat
позвоночник (*у человека*) šelkä|luu, (*у рыб*) šelkä|ruota
позднее myöhemmin; об этом мы узнали ~ šiitä myö šaima tietyä myöhemmin
поздн||ий myöhä=, myöhäni; засидеться в гостях до ~ей ночи olla kyläššä myöhäseh; ~ картофель myöhäni potakka; более ~ myöhempäini
поздно myöhäh, myöhäseh; ~ ночью myöhäh yöllä; он ~ начал учиться hiän alko opaštuo myöhäh

поздравительн||ый onnittelu=, tervehyttely=; ~ая телеграмма onnittelušähkösanoma
поздравить, поздравлять onnitella, tervehyttyä; ~ с днём рождения onnitella syntymäpäivän johošta, tervehyttyä syntymäpäivällä
поздравление onnittelu; ~ с Новым годом Uuvven Vuuvven onnittelu
позева||ть haikotella vähäsen; ребёнок ~л и пошёл спать lapši haikotteli vähäsen ta läksi makuamah
позёмка tuuli, viti; снежная ~ lumituuli
позже jäleštäh, jäleštä|päin, myöhemmin; ~ он нам всё рассказал jäleštäpäin hiän kerto meilä kaikki; он пришёл домой ~ меня hiän tuli kotih myöhemmin milma
позировать olla mallina; ~ художнику olla taitomiehen mallina
позитивн||ый positiivini; ~ая программа positiivini ohjelma
позици||я 1. (*местонахождение*) tila; исходная ~ alkutila **2.** (*точка зрения*) mieli; остаться на прежних ~ях olla entistä mieltä
познавательный tiijollini; ~ процесс tiijollini prosessi
познани||е tieto; ~ законов природы luonnonlakien tieto; у него большие ~я в медицине hänellä on hyvie tietoja liäketiijošša
познать, познавать šuaha tietoja
позолота kultauš
позолотить kullata ◊ позолотить ручку antua rahua
позор huikie, häpie
позорить huijata, hävätä; ~ доброе имя huijata kunnon nimie
позориться joutuo huikiekši
позорно huikiešti; вести себя ~ käyttäytyö huikiešti
позорный huikie, häpiellini; ~ поступок huikie ruato ◊ пригвоздить к позорному столбу nuaklata häpielliseh paččahah
поиграть 1. (*порезвиться*) eloistua, leikkie; ~ с ребёнком leikkie lapšen kera **2.** (*музыцировать*) šoittua; ~ на скрипке šoittua viuluo
поимённо nimellä; перечислить ~ luvetella nimellä
по-иному toisin, toisella tavalla, toiseh luatuh; сделать ~ luatie toisin
поиск ečintä, eččo, eččimini; ~ новой работы uuvven ruavon ečintä
поистине tosi, tovella; это ~ прекрасное произведение še on tosi hyvä tevoš
поить juottua; ~ гостей чаем juottua ativoita čäijyllä
пойло juomini; ~ для телят juomini vasikoilla
поймать (*словить*) šuaha, (*задержать*) ottua kiini, tavottua; ~ щуку šuaha hauki; ~ вора šuaha kiini varaštaja
пойти 1. (*начать движение*) lähtie; ~ пешком lähtie aštumalla; она пошла в пляс hiän läksi pläššimäh **2.** (*начаться*) lähtie; ему пошёл второй год hänellä läksi toini vuosi **3.** (*подниматься*) nousša; из трубы пошёл дым truvašta nousi šavuo **4.** (*направляться*) männä; дорога пошла лесом tie mäni meččäh **5.** (*идти, о часах*) käyvvä; часы пошли kello rupei käymäh **6.** (*начинаться*) ruveta; пошёл сильный дождь rupei lujašti vihmumah; разговор пошёл о погоде pakina kiänty šiäštä; скоро в театре пойдёт новый спектакль kohta teatterissa ruvetah näyttämäh uutta näytelmyä **7.** (*быть в самый раз*) paššata; это платье пошло бы тебе tämä mekko oikein paššuais šiula **8.** (*идти в рост*) kašvua; картофель пошёл в ботву potakka kašvo varšiloih **9.** (*становиться похожим*) kašvua; он пошёл в отца hiän kašvo tuattoh
пока 1. (*временно*) minih aika; побудь ~ здесь ole minih aika tiälä **2.** (*союз*) kuni; ~ он ходил в магазин, я успел написать письмо kuni hiän kävi kauppah, mie kerkisin kirjuttua kirjasen; побудь здесь, ~ я не приду ole tiälä, kuni mie tulen **3.** (*до свидания*): ну, ~ ! no, mäne tervehenä! no, jiä tervehenä!
показ näyttö, näyttämini, näyttely; ~ нового фильма uuvven elokuvan näyttö
показани||е 1. (*свидетельство на допросе*) kertomuš, tovennuš; ~я свидетелей šilminnäkijien kertomukšet **2.** (*величина на измерительном приборе*) luku; ~я термометра lämpömittarin luvut
показа||ть, показывать 1. (*предъявить*) näyttyä; ~ паспорт näyttyä pašši **2.** (*указать*) ošuttua, juohattua, juohatella, näytellä, viitata; ~ рукой в ту сторону viitata kiällä šiih šuuntah **3.** (*пояснить*) neuvuo, šelittyä; ему ~ли, как пройти к директору hänellä neuvottih, kuin piäššä johtajan huoneheh **4.** (*проявить*) näyttyä; ~ свою силу näyttyä omua voimua; термометр ~л восемь градусов тепла lämpömittari näytti kahekšan aštetta lämpyö **5.** (*доказать*) tovistua; свидетель ~л, что знает обвиняемого šilminnäkijä tovisti, jotta tuntou lajinrikkojua **6.** (*показать что-л., выставив*) myllistyä ◊ показать свой норов vikuroija; показать пример näyttyä esimerkkie
показа||ться, показываться 1. (*появиться*) ilmottautuo, näyttäytyö, jiäviytyö; вдали ~лось село etähänä alko näkyö kylä **2.** (*прийти*) näyttäytyö; он боялся ~ мне на глаза hiän varasi näyttäytyö miun ieššä **3.** (*казаться*) näyttyä, tuntuo; ~лось, что кто-то постучал tuntu šiltä, jotta ken lienöy koputti; мне ~лось, что... miušta näytti (tuntu), jotta...
покат||ый lamakka, loiva, luiva; ~ая крыша lamakka katto
покачать, покачивать kiikuttua, heiluttua; ~ колыбель kiikuttua kätyttä
покачну||ться, покачиваться heilahtua, horjahtua, kikahtua; я поднялся со скамейки и она ~лась nousin skammilta, ni še kikahti
покаяться tunnuštua riähät, pokuajie, pokuajiutuo
поквартальный vuosi|nellänneš=; ~ план vuosinellänneššuunnitelma
покинуть, покидать hylätä, jättyä, ulota; ~ свой дом jättyä oma koti; ~ детей на произвол судьбы hylätä lapšet oman ošan nojah
покладистый šopusa; ~ человек šopusa ihmini
поклаж||а takka, matka|tavara; надо нести тяжёлую ~у pitäy kantua jykie takka
поклон 1. (*наклонение головы или туловища*) kumarruš; глубокий ~ šyvä kumarruš **2.** (*привет*) tervehyš; передайте ему ~ šanokkua hänellä tervehyisie ◊ идти на поклон к кому-либо lähtie kyšymäh kenennih luo
поклониться, поклоняться 1. (*благоговейно чтить*) palvuo; ~ идолам palvuo idolija **2.** (*восторгаться*) ihailla; ~ красоте ihailla kaunehutta
поклонник 1. (*почитатель, любитель*) ihailija, palvoja; ~ природы Севера Pohjolan luonnon ihailija **2.** (*влюблённый*) ihailija; у неё было много ~ов hänellä oli äijä ihailijoita
покои||ться 1. (*об умершем*) olla muašša; ~ в могиле olla hauvattuna **2.** (*стоять, держаться*) olla; сооружение ~тся на прочном фундаменте laiteh on lujalla kivijalalla
покой 1. (*тишина*) hil'l'asuš; над озером царил ~ järven yllä oli täyši hil'l'asuš **2.** (*спокойствие*) rauha; больному нужен ~ läsijällä pitäy olla rauha ◊ вечный покой ikuni rauha
покойни||к, ~ца kuollut, pokoiniekka, kalmalaini, kuolija, vainaja; одежда ~ка kuolijan vuattiet
поколени||е kanta, šuku|polvi, polvi|kunta; на семейной фотографии четыре ~я perehvalokuvašša on nellä šukupolvie
покорение vallotuš, vallotanta, vallottamini
покоритель, ~ница vallottaja
покорить, покорять vallottua ◊ покорить гору vallottua mäki
покориться, покоряться alistuo, lammaštuo, pokoriutuo
покорно kuunnellen, totellen, aleten
покорный kuuntelija, tottelija, nöyrä
покос 1. (*косьба*) heinän|niitäntä, heinän|niitto, heinän|niittämini **2.** (*время косьбы*) heinän|niitännän aika **3.** (*место*

косьбы) heinä|mua, heinä|nurmi, meccä|nurmi, niitoš, niitto, niitty
покраснеть rušota, ruškeutuo
покрикивать kil'l'ahella, kriečkuo
покров (*покрытие, покрывало*) peite; снежный ~ lumipeite ◊ под покровом ночи yöllä
Покров (*религ.*) Pokrova
покровитель, ~ница šuojelija
покровительственн||ый šuojelijan; ~ая улыбка šuojelijan muhahuš
покрывало kate; у вас на кровати красивое ~ teilä on šänkyllä kaunis kate
покрыть, покрывать 1. (*наложить на поверхность слой чего-л.*): ~ инеем kuuruo; ~ позолотой kullata; ~ сажей noveta; ~ снегом lumeštua **2.** (*накрыть*) kattua; ~ стол скатертью kattua stola skuatterilla **3.** (*обтянуть*) piälyštyä; ~ стул кожей piälyštyä stuula nahalla **4.** (*возместить*) korvata; ~ расходы korvata kulut **5.** (*двигаться*) kulkie; ~ расстояние в десять километров kulkie kymmenen kilometrin matan **6.** (*карт.*) kattua; ~ вальта королём kattua mieš kuninkahalla ◊ покрыть позором šuattua Huikol'ah
покрыться, покрываться (*укрыться*) kattautuo; ~ шубой kattautuo turkilla; ~ волдырями rokahtuo, rökähtyö; ~ зеленью vihertyö; ~ инеем kuuruo; ~ илом mutautuo; ~ кочками mättäytyö; ~ листвой lehittyö; ~ льдом jiätyö; ~ мхом šammaltuo; ~ пеной vuahteutuo; ~ рябью karehtie; ~ слякотью länčistyö; ~ снегом lumeštuo; ~ тиной liivautuo; ~ тучами pilveytyö; ~ фурункулами paiseutuo; ~ хламом ruhkautuo; ~ шерстью karvautuo
покрышка 1. (*крышка*) kanši **2.** (*для шин*) rataš|kumi
покупател||ь, ~ьница oštaja; в магазине много ~ей kaupašša on äijä oštajie
покупательн||ый ošto=; ~ая способность oštokyky
покупать oštua; ~ еду oštua ruokua
покупка 1. (*купля*) oššanta, oštamini, ošto **2.** (*купленная вещь*) oššoš; дешёвая ~ halpa oššoš
покуса||ть, покусывать purra, purekšie, näykkie; его ~ла собака häntä puri koira
покуша́ться yrittyä tappua; ~ на жизнь кого-л. yrittyä tappua ketänih
пол[1] (*настил, по которому ходят*) late, šilta; деревянные ~ы puulattiet; книга упала на ~ kirja lankei lattiella
пол[2] (*биол.*) šuku|puoli ◊ прекрасный пол naispuoli; слабый пол naispuoli; сильный пол miešpuoli
пол[3]= (*половина*) puoli; ~деревни puoli kylyä; ~жизни puoli elämyä; уже ~ второго jo on puoli kakši
пола lieve; ~ пиджака takin lieve ◊ торговать из-под полы myyvvä peitočči
полага||ть ajatella, smiettie, lukie, mielitellä; он ~ет закончить работу вечером hiän ajattelou lopettua ruavon illalla
полага||ться: за проезд ~ется платить matašta pitäy makšua
полдень keški|päivä, puoli|päivä
полдник puavušna; во время ~а ели рыбу и пили чай puavušnan aikana šyötih kalua ta juotih čäijyö
полдничать puavušnoija, murkinoija; вся семья села за стол ~ koko pereh istuutu stolah puavušnoimah
пол||е 1. (*огород, участок земли*) pelto; ржаное ~ ruispelto; ~ под паром kešanto **2.** (*площадка*) kenttä; ледяное ~ jiäkenttä; футбольное ~ jalkapallokenttä **3.** (*спец.*) kenttä; силовое ~ voimakenttä **4.** (*сфера деятельности*) ala; ~ деятельности ruatoala **5.** (*в книге, тетради*) šivu|reuna; заметки на ~ях huomautukšie šivureunoilla **6.** (*широкий край шляпы*): шляпа с ~ями lierihattu **7.** (*место деятельности*) kenttä; геологи выезжают в ~ geologit käyvväh tutkimuškentällä

полегание lakoh|mänö, lako; ~ зерновых vil'l'an lakohmänö
полезн||ый hyövyllini, terveh, tervehellini; ~ совет hyövyllini neuvo; ~ая пища terveh ruoka ◊ полезные ископаемые hyövylliset kaivantahiset
полемизировать kiissellä; ~ с оппонентом kiissellä opponentin kera
полемик||а kiistely; вступать в ~у ruveta kiistelömäh
полемист, ~ка kiistelijä
поленика (*бот.*) hepokka
поленниц||а halko|pino, pino; складывать дрова в ~у pinota halkuo
полено halko, pölkky; берёзовое ~ koivuhalko; ~, из которого дерут дранку pärehalko; ~, из которого щиплют лучину pärepölkky
полет||еть, полетать 1. (*быть в полёте*) lentyä, lennellä; журавли скоро ~ят в тёплые страны kuret jo heti lennetäh lämpimih maih **2.** (*на воздушном транспорте*) lentyä; ~ в Хельсинки на самолёте lentyä lentokonehella Helsinkih
по-летнему: одеться ~ šuoriutuo kešä|vuatteih
поле||чь, полегать (*о хлебах, о льне*) lakoutuo, lakuol'l'a, männä lakoh; рожь ~гла ruis lakoutu
полёвка (*зоол.*) pelto|hiiri
полёт lento; ~ птицы linnun lento ◊ птица высокого полёта korkiearvoni ihmini
ползком ryömien, kiemurrellen, ryömilläh; продвигаться вперёд ~ eistyö ryömien
ползт||и, ползать 1. (*передвигаться*) ryömie; черепаха ~ёт kilpikonna ryömiy; ~ на четвереньках kontata; змея ~ёт среди камней kiärmis kiemurtelou kivien välissä **2.** (*о слухах*) levitä; слухи ~ут по земле huhut levitäh muata myöte **3.** (*о времени*) kuluo; время ~ёт медленно aika kuluu hil'l'ah **4.** (*осыпаться*) vierrä; речной берег ~ёт в воду jovenranta vieröy veteh ◊ ползать в ногах kiemurrella jaloissa
поливка kaštelu
полиглот moni|kielini ihmini
полигон 1. (*место испытаний*) kuot't'elu|kohta **2.** (*стрельбище*) ammunta|kenttä
полиграф valehen|ilmentäjä
полиграфическ||ий kirja|paino=; ~ое производство kirjapainotuotanto
поликлиника poliklinikka
полип poliippi; ~ы в носу надо удалить poliipit nenäštä pitäy poistua
полис: страховой ~ turva|kortti
политика politiikka; внешняя ~ ulkopolitiikka; внутренняя ~ šisäpolitiikka
политическ||ий poliittini; ~ая активность poliittini aktiivisuš
полить, поливать kaššella, ruiskuta, ruiskuttua; ~ цветы kaššella kukkie
полицейский (*сущ.*) poliisi, poliisi|mieš
полиция poliisi
полк||а 1. (*на стене, в шкафу*) pol'čča; в шкафу три ~и škuapissa on kolme pol'ččua; ~ для посуды aštiepol'čča **2.** (*в железнодорожном вагоне*) pol'čča; нижняя ~ в поезде junan alapol'čča
полнеть lihuo, lihota, pakšuta, puhlistuo, pöhöttyä; в последнее время сестра стала ~ viime aikoina čikkoni alko lihuo
полновесн||ый täyši|painoni; ~ые зёрна täyšipainoset jyvät
полновластн||ый täyši|valtani; ~ая хозяйка täyšivaltani emäntä
полноводн||ый täyši|vesini; ~ая река täyšivesini joki
полнокровный täyši|verini, verövä
полнолуние täyši|kuu; иногда в ~ плохо спится toiščči täyšikuun aikana pahoin makauttau

пол

полномочи||е täyši|valtasuš; превышение ~й täyšivaltasuon ylittämini

полномочный täyši|valtani; ~ представитель täyšivaltani esimieš

полноправие täyši|arvoisuš; ~ женщин naisien täyšiarvoisuš

полноправный täyši|arvoni; ~ гражданин täyšiarvoni kanšalaini

полностью täyšin, täyšineh, kokonah; выполнить ~ всю работу täyšin luatie työ ◊ целиком и полностью täyšin i kokonah

полнот||а 1. (*вполне достаточное наличие чего-л.*) täyvellisyš; ~ власти vallan täyvellisyš **2.** (*тучность*) lihavuš, pakšuhuš; предрасположенность к ~е iellisyš lihavuteh

полноценн||ый täyši|arvoni; ~ая валюта täyšiarvoni val'uutta

полночь puoli|yö, keški|yö, yötikköini; в ~ pyoliyönä ◊ полночь за полночь puoliyön jälkeh

полн||ый 1. (*наполненный*) täyši, koko, kokonaini; ~ая тарелка каши täyši luota huttuo **2.** (*законченный*) täyši; ~ая победа täyši voitto **3.** (*переполненный*) täyvellini, täyšinäini; дышать ~ой грудью henkittyä täyvellisellä rinnalla **4.** (*целый*) kokonaini, täyši; ~ рабочий день kokonaini ruatopäivä; ~ая печь kiukuallini; ~ воз rejellini; ~ день pätövä päivä; ~ доверху piripintani; ~ мешок šäkillini; ~ сил täyšiväkini; ~ подол helmallini; в ~ом составе täyšilukuni **5.** (*упитанный*) lihava, lihavaini; ~ человек lihava ihmini; ~ маленький человек löperö

полным-полно täpö|täyši, yllin kyllin, šakenah; в этом доме всего ~ täššä talošša on kaikkie yllin kyllin

половик huršti, matto; мама помыла пол и расстелила ~ muamo lattien pesi ta hurššin levitti

половин||а 1. (*одна из двух частей*) puoli, puolet; ~ дома puoli taluo; ~ работы сделана puolet ruavošta on ruattu; ~ пути puolimatka; ~ груди в одежде rintavieri; ~ дня прошла напрасно puoli päivyä on männyn turhah **2.** (*середина времени, промежутка*) puoli; в ~е двенадцатого kello puoli kakšitoista **3.** (*часть помещения*) puoli; я живу на другой ~е mie elän toisešša puolešša

половинчат||ый puolinaini; ~ое решение puolinaini ratkaisu

половица late|lauta, lahko; ~ скрипит latelauta narisou

половник kapusta, kauha

половодье tulva, tulva|vesi, vesi|aika

полов||ой¹ (*от* пол¹) late=; ~ая тряпка latevihko

полов||ой² (*от* пол²) šuku|puoli=; ~ое воспитание šukupuolikašvatuš

полог uujin; ~ перед дверью oviuujin

пологий lamakka, loiva, luiva; ~ берег loiva ranta

положени||е 1. (*местонахождение*) paikka, tila; географическое ~ острова šuaren geografini paikka **2.** (*поза*) tila; в лежачем ~и makuutilašša **3.** (*состояние, обстоятельство*) tila; социальное ~ sosialitila; быть на ~и холостяка olla poikamiehen tilašša; международное ~ kanšainvälini tila; быть на казарменном ~и olla kasarmitilašša **4.** (*документ*) dokumentti; ~ о подоходном налоге dokumentti tuloveroloista **5.** (*свод правил*) kohta=; основные ~я книги kirjan piäkohat ◊ хозяин положения tilan isäntä; быть в интересном положении olla pakšuna

положенн||ый miärätty; явиться в ~ час tulla miärättyh aikah; ~ая плата miärätty makšu

положительно 1. (*одобрительно*) hyvin, positiivisešti; ответить ~ vaššata hyvin **2.** (*совершенно*) epäilömättä; он, ~, ничего не знал hiän epäilömättä ei tietän nimitä

положительн||ый 1. (*позитивный, хороший*) positiivini; ~ ответ positiivini vaštahuš; ~ое решение positiivini ratkaisu; ~ человек hyvä ihmini; он не мог сказать ничего ~ого hiän ei voinun šanuo nimitä hyvyä **2.** (*матем., физ.*) positiivini, pl'ussa=; ~ая величина positiivini luku

положить panna, pissällyttyä, pistyä, čokata

полоз jalaš; ~ья саней тешут из берёзы rejen jalakšet veššetäh koivupuušta

полок luavičča, kyly|lauvat, lautiet; ~ бани kylyn luavičča

полос||а 1. (*длинная узкая лента, кусок ткани*) pala; ~ ткани kankahan pala **2.** (*полоска*) juova; платок с красными ~ами paikka ruškeijen juovien kera **3.** (*о свете*): ~ света valon läikky **4.** (*участок*): лесная ~ hakattu meččä; ~ земли šarka; ~ от раны nuarma **5.** (*о времени*): счастливая ~ в его жизни hänen elämän onnelliset hetket

полосат||ый juovikaš; ~ая сорочка juovikaš paita

полоскание huuhtelu; ~ белья vuatteijen huuhtelu

поло||скать 1. (*промывать*) huuhtuo, huuhella; ~ бельё huuhtuo vuatteita; ~ горло huuhella keroista **2.** (*трепать*) piekšyä; ветер ~щет подол tuuli piekšäy helmua

поло||скаться 1. (*мыться*) huuhella iččie; ~ в воде huuhella iččie veješšä **2.** (*развеваться*) piekšäytyö; паруса ~щутся на ветру purjehet piekšäyvytäh tuulešša

полость kottelo, onkura

полотенечн||ый käsi|paikka=; ~ узор käsipaikkakirjat; ~ая ткань käsipaikkakankaš

полотенц||е 1. (*кусок ткани для вытирания*) käsi|paikka; у нас есть красивое вышитое ~ meilä on kaunis kirjattu käsipaikka **2.** (*оконный узор*): оконные ~а ikkunan|piälät

полотнище 1. (*ткань*) kankaš; ~ флага lippukankaš; ~ в ширину šolki **2.** (*у пилы*) šahan|hampahat

полотн||о 1. (*ткань*) kankaš; льняное ~ liinakankaš **2.** (*картина*) taulu; ~а Сурикова Surikovin taulut **3.** (*дороги*) tie ◊ бледный как полотно kalpie kuin valkie kankaš

полотнян||ый liina=; ~ая рубашка liinapaita

полоть nyhtie, kitkie; ~ сорняки kitkie vesiheinyä

полпути puoli|matkua; мы прошли уже ~ myö kulkima jo puolimatkua; вернуться с ~ myöštyö puolelta matalta

полсвета puoli muajilmua; объездить ~ ajella puoli muajilmua

полтора puoli|toista

полубессознательн||ый puoli|tajunnašša; больной в ~ом состоянии puolitajunnašša olija läsijä

полугодие vuosi|puolisko

полугодичн||ый puoli|vuotini; ~ые курсы puolivuotiset kurššit

полугодов||ой puoli|vuotini; ~ая подписка на газету puolivuotini lehtitilauš

полуголодн||ый puoli|nälkäni; ~ое существование puolinälkäni elämä

полуголый puoli|pal'l'aš, puoli|alačoin

полуграмотный puoli|kirjaniekka

полуденный puolen|päivän; ~ час puolenpäivän tunti; ~ зной puolenpäivän helleh

полудетск||ий lapšellini; ~ая фигура девушки tytön lapšellini vartalo

полудик||ий puoli|villi; ~ие животные puolivillit eläimet

полудремот||а n'ukutuš; впадать в ~у joutuo n'ukutukšeh

полуживой puoli|kuollut; он лежал на дороге ~ hiän oli tiellä puolikuolluona; ~ от страха puolikuollut pelošta

полужирный puoli|lihava; ~ шрифт puolilihava kirjutuš

полузабыт||ый puolekši|unohettu; ~ая песня puolekšiunohettu laulu

полузабыть||ё olo puoli|kuolluona; лежать в ~и venyö puolikuolluona

полумесяц puoli|kuu, puoli|rieška; в форме ~а puolikuun muotoni; Общество Красного Креста и Красного полумесяца Ruškien rissin ta Ruškien puolikuun šeura

полумесячный puoli|kuun; ~ отдых puolikuun loma

полумрак puoli|hämärä; сидеть в ~е istuo puolihämäräššä

полуостров niemi|mua; Кольский ~ Kuolan niemimua

полуоткрыть avata puolekši; ~ окно avata ikkuna puolekši

полуоткры||ться avautuo puolekši; дверь ~лась ovi avautu puolekši
полупальто lyhyt takki
полупуст||ой puoli|tyhjä; ~ая банка с морошкой была в холодильнике puolityhjä hillopurkki oli jiäškuapissa
полусапожки lyhyöt šuappahat
полусвет puoli|pimie; вечерний ~ iltapuolipimie
полусгнивш||ий puoli|hapannut; ~ее яблоко puolihapannut omena
полусладкий puoli|makie
полуслепой puoli|šokie
полусогнут||ый puoli|kykristynyt; в ~ом состоянии puolikykristynyönä ◊ ходить на полусогнутых перед кем-либо alentuo, nöyrytä
полусознательн||ый puoli|tajutoin; быть в ~ом состоянии olla puolitajuttomana
полусон puoli|uni; в полусне puoliunešša
полусонн||ый puoli|unini; ~ ребёнок puoliunini lapši; в ~ом состоянии unillah
полуфабрикат puoli|valmisseh; ~ы покупают в магазине puolivalmistehie oššetah kaupašša
полуфинал puoli|finali; выйти в ~ piäššä puolifinalih
получить, получать šuaha; ~ письмо šuaha kirjani; ~ зарплату šuaha palkka
получит||ься, получаться onnistuo, rotiutuo, tulla, vuitie; ~ся ли из этого что-нибудь? rotiutuuko tuošta mitänih?
полушарие mua|pallon puolisko; северное ~ pohjani muapallon puolisko
полушерстяной puoli|villani; ~ ковёр puolivillani matto
полушубок lyhyt turkki
полцены: купить за ~ oštua puolella hinnalla
пол||ый ontto, onši, tyhjä, kottelo; ~ые pora ontot šarvet; ~ ствол ontto puu
полынь (*бот.*) koi|heinä
полынь||я avanto, šulain, šulanneh; утка плавает в ~е šorša šoutelou šulantehešša
полыхание loimu
полыхнуть, полыха||ть roihuta, loimuta, hulmuta, hulmahtua, liekitä; дом ~ет talo palua loimuou
польз||а hyöty, tolkku; отдых прошёл с ~ой lepo oli hyövykši
пользование (*трата*) pito; ~ деньгами rahan pito
пользоваться käyttyä; ~ лифтом käyttyä hiššie ◊ пользоваться удобным случаем käyttyä hyväkši šopivua aikua
полька (*танец*) polkka
польский puolalaini, Puolan; ~ язык puolan kieli
Польша Puola
полюбить mieltyö, rakaštuo; ~ девушку mieltyö tyttöh; ~ север mieltyö pohjaseh
полюбовно šovulla; разойтись ~ erota šovulla
полюбовн||ый: ~ое дело mieli|kauppa
полюс 1. (*геогр.*) muan n'apa **2.** (*физ.*) pol'ussa; положительный ~ pl'ussapol'ussa, отрицательный miinuspol'ussa
поляк, полька puolalaini
поляна nurmikko, heinikkö, keto
полярн||ый pohjoni; ~ круг pohjoisn'apa; ~ая звезда pohjontähti
помада huuli|muali
помазать voitua, voijella; ~ маслом калитки voijella kalitat voilla
помазок voijin; ~ для смоления parčča
поманить muanittua, muanitella; ~ собаку куском хлеба muanittua koirua leipäpalalla
помело (*для печи*) kiukuan|havu
поместить, помещать 1. (*найти место*) panna, šijottua; ~ детей спать на одной кровати panna lapšie makuamah yhteh šänkyh **2.** (*поселить*) panna elämäh; ~ жить в комнате panna elämäh huoneheh **3.** (*отдать*) antua; ~ ребёнка в детский дом antua lapši lapšienkotih **4.** (*опубликовать*) painua; ~ новый рассказ painua uuši kertomuš
помести||ться, помещаться mahtuo; книги ~лись на полке kirjat mahuttih pol'čalla
помесь šeka|muoto, šeka|rotu
помет||а merkki; сделать ~у panna merkki
пометить, помечать merkitä; ~ завтрашним днём merkitä huomispäivällä
помех||а haitta, härčča, vaššuš, vašta|kamppi, vaštineh, häirivö; быть ~ой olla häirivönä, häkyttyä; большая ~ kiuša
помешанный (*сумасшедший*) hullu, mielen|vikani, raivo|hullu
помешательство mieli|mänö, mielen|vika
помеша||ть[1] (*прервать*) keškeyttyä, olla tiellä; дождь ~л работе vihma keškeytti työn; ты ~л мне šie olit miula tiellä
помеша||ть[2] (*размешать*) ševottua, hämmentyä; ~й похлёбку hämmennä rokkua
помещение 1. (*комната*) huoneh, huonehut, pirtti **2.** (*кров*) šuoja
помёт 1. (*навоз*) tuah, lanta, šitta; осенью на поля вывозят ~ šykšyllä pellolla viijäh tatehet; запачкаться в ~е šittautuo **2.** (*выводок*) poikoveh, pešoveh; ~ утят šoršan poikoveh
помидор tomatti
помимо 1. (*кроме*) paičči; ~ нас, там были другие люди paičči meitä, šielä oli muuta rahvašta **2.** (*минуя*) ilman; это всё произошло ~ меня tämä kaikki tapahtu ilman milma
поминальн||ый muissin=; ~ая неделя muissinnetäli; ~ая суббота muissinšuovatta; ~ обед muissinmurkina
помин||ки muistajaiset, pominkat; мы справили ~ отца myö pitimä tuaton muistajaiset; участники ~ок hautajaisrahvaš
поминутно 1. (*по минутам*) minuutittain; рабочий день распределён ~ ruatopäivä on juattu minuutittain **2.** (*часто*) aina, koko ajan; мать ~ говорит о своей дочери muamo aina pakajau tyttäreštäh
помн||ить muistua; я не ~ю его mie en muissa häntä; он ~ит о своём обещании hiän muistau lupaukšeštah
по-моему 1. (*как я*) kuin mie; делай ~ luaji kuin mie **2.** (*мне кажется*) miun mieleštä; ~, так не следует делать miun mieleštä näin ei pitäis' ruatua
помо||и pakana vesi, likani vesi; ведро с ~ями šanko pakanua vettä
помол 1. (*действие*) jauhonta, jauhomini **2.** (*смолотые зёрна*) jauhotuš
помолвка kihlonta
помор, ~ка pomori
помост lava; ~ для игрищ, танцев kisalava
помо||чь, помогать auttua; ~ в работе auttua ruavošša; лекарство ~гло liäke autto
помощни||к, ~ца apulaini, auttaja; у меня хороший ~ miula on hyvä apulaini
помощ||ь apu, avuššuš; прийти на ~ tulla avukši; ~ врача не понадобилась ei pitän liäkärin apuo; с ~ью avulla; нуждающийся в ~и avunalani; просьба о ~и avunpyytö
помп||а (*насос*) pumppu; качать воду ~ой pumpata vettä
помыслить, помышлять 1. (*предположить*) ajatella, smiettie; мы не могли даже ~ об этом myö emmä voinun ni ajatella šiitä **2.** (*представить*) kuvitella; я не мог ~ о таком подарке en voinun kuvitella šemmoista lahjua
помянуть, поминать muissella, muissutella; ~ дедушку добрым словом muissella ukkuo hyvällä šanalla
помят||ый 1. (*потерявший свежесть*) murčistunut; ~ое платье murčistunut mekko **2.** (*раздавленный*) mäčennyt; ~ые ягоды mäčennyöt marjat
по-настоящему toven, toveštah; он всё делает ~ хорошо hiän toveštah kaikki luatiu hyvin

поначалу alušša, enšimen, enšittäin; ~ было трудно alušša oli jykie
по-нашему 1. (*как мы*) kuin myö; они работают ~ hyö ruatah kuin myö **2.** (*по-нашему мнению*) meijän mieleštä; ~ мнению, всё сделано правильно meijän mieleštä kaikki on luajittu oikein
поневоле tahtomatta; ~ надо уйти tahtomatta pitäy lähtie
понедельник enši|arki, enšimmäini arki; в ~ гости уезжают enšiarkena ativot lähetäh
понемногу vähin, vähitellen, vähittäin
понижение alennuš; ~ цен hintojen alennuš
пониженн||ый 1. (*более низкий*) alennettu; ~ая крыша бани alennettu kylyn katto **2.** (*ниже обычного*) laškenut; ~ая температура laškenut lämpötila **3.** (*перен.*) paha; ~ое настроение paha mieli
понизить, понижать 1. (*сделать более низким*) alentua; ~ ступеньки alentua rappuset **2.** (*уменьшить уровень*) alentua; ~ цены alentua hinnat **3.** (*ухудшить*) pahentua; ~ качество продукции pahentua tuottehien luatu **4.** (*перевести на более низкую должность*) alentua; ~ в должности alentua virašša **5.** (*сделать более низким по тону*) alentua; ~ строй гитары alentua kitaran šäveltašo
понизи||ться, понижаться aleta, alentuo; в колодце вода ~лась kaivošša vesi aleni
понизу alačči; дым стелется ~ šavu leviey alačči
понимани||е 1. (*способность понять*) ymmärryš, ymmärtämini, maltti, malttamini **2.** (*точка зрения*) mieli; в моём ~и это не так miun mieleštä še ei ole näin
понос paška, ruikku; у ребёнка ~, съел что-то плохое lapši pašantau, mitä lienöy pahua šöi
поноси́ть (*ругать, оскорблять*) kirota, moittie, haukkuo, leuvata, lonšata
поно́си||ть pašantua; телёнок ~т vaša pašantau
поношенн||ый käytetty, pijetty; ~ая одежда käytetty vuate
понурить: ~ голову olla piä painukšissa
понури||ться hyymöttyä, hyyröttyä; сидеть ~вшись istuo hyymöttyä
понюхать haissella; дать ~ haissattua
поняти||е 1. (*мысль о предмете*) malttamini, ymmärryš; ~ времени ajan malttamini **2.** (*представление о чём-л.*) tieto; не имею об этом никакого ~я miula ei ole šiitä nimimmoista tietuo
понятливый mielövä
понятно 1. (*чётко*) šelväšti; он всегда говорит ~ hiän aina pakajau šelväšti **2.** (*ясно*) šelvä; всем было ~ kaikilla oli šelvä
понятный tiettäväini, ymmärtävä; ~ чертёж šelvä piirroš
понят||ой vieraš|mieš; он стал нашим ~ым hiän tuli meilä vierahakšimiehekši
понять, понимать malttua, ymmärtyä, hokšata, oiveltua; ~ финский язык malttua šuomen kieltä
поодиночке yksitellen, yksittäin; выпускать ~ piäštyä yksitellen
поочерёдно vuorotellen, vuorokkah; читать ~ lukie vuorotellen
поощрение 1. (*действие*) kiitäntä, kiittämini; ~ словами šanoilla kiitäntä **2.** (*награда*) lahja
поощрить, поощрять (*словами*) kiittyä, (*наградой*) lahjottua; ~ хороших работников kiittyä parahie ruatajie
поп pappi; дом ~а pappila
попадание (*в цель*) ošuamini; прямое ~ täyši ošuamini
попадья papin akka
попарно kakšittain, kakšitellen, kakšin, parittain
попа||сть, попадать 1. (*поразить цель*) ošata; камень ~л в окно kivi ošai ikkunah **2.** (*оказаться где-л.*): соринка ~ла в глаз ruhka šattu šilmäh **3.** (*оказаться*) aikautuo, šattuo, puuttuo; ~ в плохую ситуацию puuttuo pahah tilah; где ~ло missä šattu; как ~ло kuinka šattu **4.** (*добраться*) piäššä; я ~л в деревню поздно вечером piäsin kyläh myöhäisillalla ◇ попасть пальцем в небо ošata šormella taivahah
попа||сться, попадаться 1. (*оказаться*) puuttuo; заяц ~лся в силок jänis puuttu rihmah **2.** (*оказаться уличённым*): он ~лся на воровстве häntä otettih kiini varaššannašta
попеременно vuorotellen, vaihetellen; мы работали ~ myö ruatoma vuorotellen
поперечник poikki|puolini, poikki|puu
поперечн||ый poikkinaini, poikkini, poikki|puolini; ~ая балка poikkinaini pualu; ~ брус лесовозных саней pankko; ~ брус в лодке pentturi
поперёк poikki, poikittain; дерево лежало ~ дороги puu oli poikki tieštä
поперхну||ться läkäštyö, männä viäräh keroseh; ~ куском рыбы kalapalani mäni viäräh keroseh; я ~лся хлебной крошкой läkäššyin leipämuruh
попечени||е huolen|pito, huoli; ребёнок остался на ~и бабушки lapši jäi ämmön huolenpitoh
попечитель, ~ница huolen|pitäjä
попить, попивать juuvva, ryypätä; ~ воды juuvva vettä
поплав||ок pulloni, kupla, kuplu, kupluš; ~ из бересты käpry, tuohikäpry; ~ из доски čuari; предмет, заменяющий ~ kuplatuš; ~ для сети kuvaš; снастить ~ками pullottua; закреплять на сети ~ки käpryttyä
поплыть 1. (*начать плавать*) lähtie uimah **2.** (*на лодке*) lähtie šoutamah
поповник (*бот.*) päivän|kakkara
пополам puolekkah, puolittain, halki, kahtie; разрезать хлеб ~ leikata leipä puolekkah
пополнить, пополнять lisätä, täyventyä; ~ кастрюлю водой lisätä vettä kattilah; ~ свои знания täyventyä omie tietoja
пополни||ться, пополняться täytyö, täytteliytyö; вёдра уже ~лись водой šankot jo täyvyttih vejellä счёт в банке
попона poppana
поправить, поправлять kohentua, korjata, parentua; ~ волосы kohentua tukka
поправи||ться, поправляться (*выздороветь*) pareta, tervehtyö, spruaviutuo; здоровье ~лось tervehyš pareni
по-прежнему entiselläh, ennistäh, ašemellah; у нас всё ~ meilä on kaikki entiselläh
попрекнуть, попрека||ть šyyttyä, moittie, šoimata; они постоянно ~ют нас безденежьем hyö aina šyytetäh meitä rahan puuttiešta
поприще ala, ruato|ala; работать на педагогическом ~ ruatua opaššanta-alalla
попугай popukaija
популярно (*понятно*) šelväšti, tajuttavašti
популярн||ый 1. (*понятный*) kaikkien tajuttava; ~ая лекция kaikkien tajuttava luvento **2.** (*известный*) tunnettu; ~ писатель tunnettu kirjuttaja
попутн||ый myötä=, myötäni; ~ ветер myötätuuli; ~ое течение myötävesi; становиться ~ым (*о ветре*) myyvittyä
попутчик kyyti|mieš
попытка yrityš; ~ к бегству pakoyrityš
пора 1. (*время, период*) aika; грибная ~ šieniaika **2.** (*в знач. сказ.*) on aika; уже ~ пойти на работу on aika lähtie ruatoh ◇ с давних пор ammusista ajoista
порадовать ihaššuttua; ~ детей ihaššuttua lapšie
порадоваться ihaštuo; ~ своими трудовыми достижениями ihaštuo omista työntulokšista
поразительно ylen, oikein, kumman; заяц убежал ~ быстро jänis juoksi pakoh oikein ruttoh
поразительный kummallini; ~ случай kummallini tapahuš
порази||ть, поражать 1. (*нанести удар, разгромить*) iskie, ampuo, ošata; ~ выстрелом ampuo **2.** (*победить*) voittua; ~ врагов voittua viholisie **3.** (*сильно удивить*) kummaššuttua; его слова ~ли всех hänen šanat kummaššuttih kaikkie

поразиться, поражаться imehtie, ihmetellä, kummaššella, häpšistyö, ällistyö, ällöttyä; ~ достижениями в работе imehtie työntulokšie
пораньше ajempah, ajempaseh, aivompah, aivompaiseh; завтра надо проснуться ~ huomena pitäy nouššа aivompah
порванный rikkinäini, revitetty
порвать 1. (*разорвать*) revittyä; ~ все документы revittyä kaikki dokumentit **2.** (*прервать отношения*) lopettua; ~ все отношения lopettua kaikki šuhtehet
порва||ться 1. (*разорваться*) revitä; платок ~лся paikka repei **2.** (*кончиться*) kateta; ~лась старая дружба katkei vanha kaveruš
порез leikkavuš, leikkuantahini, halkiema, halkientahini
порезаться leikkautuo
порей (*бот.*) luukko
порицани||е moite; достойный ~я moitittava
порица||ть pahekšie, moittie, ossutie; сам он хорош, всегда других ~ет iče hiän on aina hyvä, kaikičči muita pahekšiu
порка (*распарывание*) riičintä, riičimini; ~ шерстяного носка villašukan riičintä
поровну puolekkah, tašah, tašasin, yhen|verroin; поделить рыбу ~ jakua kalat puolekkah
порог 1. (*дверей*) kynnyš; ~ дома talon kynnyš **2.** (*водопад*) koški; шум речного ~а joven košen pauhu; небольшой ~ на реке kari; спуск по ~у košenlašku
пород||а 1. (*о животных*) rotu; овца хорошей ~ы hyvärotuni lammaš **2.** (*о растениях*) laji; ценные древесные ~ы arvokkahat puulajit **3.** (*о людях*) šuku; этот человек крепкой ~ы tämä ihmini on lujua šukuo
породист||ый hyvä|rotuni; ~ая собака hyvärotuni koira
порожист||ый koškikaš; ~ая река koškikaš joki
порожн||ий tyhjä; ~яя бочка tyhjä puini ◊ переливать из пустого в порожнее ruatua tyhjyä työtä
порознь erikseh; жить ~ elyä erikseh
порой toičči; ~ бывает грустно toičči on ikävä
порок 1. (*недостаток*) riähkä, vika; пьянство – большой ~ juopottelu on šuuri riähkä **2.** (*физический недостаток*) vika; ~ речи pakinavika
поросёнок počin|poikani, poršaš, šijan|poikani
пороситься poršie
поросль 1. (*молодые побеги*) vešat **2.** (*молодой лес*) nuori meччä
пороть (*распороть*) riičče; ~ шерстяной свитер riičče villapaita
пор||оться (*рваться по шву*) riiččautuo; рукав ~ется hiema riiččautuu
порох porohka, ruuti; бездымный ~ šavutoin ruuti ◊ он ещё пороха не нюхал hiän ei ole vielä ruuvinšavuo haissellun; не хватает пороху ei riitä ruutie; держать порох сухим pityä ruuti kuivana
пороховница porohka|šarvi, ruuti|šarvi ◊ есть ещё порох в пороховницах on vielä voimua
порочить šuattua pahah maineheh; ~ кого-н. šuattua ketänih pahah maineheh
порочн||ый paha|mainehini; ~ые методы pahamainehiset mänetelmät
порош||ок 1. (*измельчённое вещество*) jauho; стиральный ~ pešujauho **2.** (*лекарство*) pulveri; доктор прописал ~ки liäkäri miäräsi pulverija
порт šatama; морской ~ merišatama; речной ~ jokišatama
портить rikkuo, pilata, pahentua; ~ игрушку rikkuo kukkaista; ~ праздник pilata pruasniekkua
порти||ться rikkoutuo, pilautuo, paheta, (*тухнуть*) häveltyö; ~ скисая hapata, vihistyö; мебель ~тся от сырости huonehkalut pahetah veještä; его характер ~тся день ото дня hänen luonto pahenou päivä päivältä; мясо ~тся liha happanou
портн||ой ompelija, riätäri; в деревне были ~ые, шили костюмы для мужчин kyläššä oli ompelijie, ommeltih pukuja miehillä
портрет kuva; словесный ~ šanakuva
портфель laukku; кожаный ~ nahkalaukku
портянка hattara
поручени||е käšky; по ~ю начальника piämiehen käšyštä
порха||ть lennellä, kiehitä; бабочка ~ет над водой liipukkaini lentelöy vejen piällä
порция vero|pala, annoš; одна ~ хлеба leipäveropala; ~ спиртного napšu
порч||а 1. (*приведение в негодность*) rikonta, rikkomini, pila; ~ посуды ašteijen rikonta **2.** (*болезнь от колдовства*) rikoš, šilmäyš; навести ~у rikkuo; ~ огнём tulenviha **3.** (*ухудшение*) pahennuš
порыв 1. (*резкое усиление ветра*) tuulen|nenä, tuulen|hönkä; ~ ветра сорвал у меня с головы шляпу tuulennenä vei piäštäni hatun **2.** (*внезапное проявление чувств*) into, innoššuš; в ~е радости ihaššukšen innošša
порывистый 1. (*о ветре*) kiihtyjä, yltyjä, viuhakka; ~ ветер kiihtyjä tuuli **2.** (*склонный к порывам*) kiihtyjä; ~ характер kiihtyjä luonto
порядков||ый järješšyš=; ~ое числительное järješšyšluku
поряд||ок 1. (*налаженность*) kunto; привести дом в ~ panna koti kuntoh **2.** (*дисциплина*) kuri **3.** (*чистота*) šiivo **4.** (*обычай*) tapa; в каждом доме свои ~ки joka talošša on omat tavat **5.** (*определённая последовательность*) järješšyš; в хронологическом ~ке aikajärješšykšeššä; быть в ~ке olla vireilläh; приводить в ~ järještyä; приходить в ~ järještyö
порядочно 1. (*хорошо*) kunnollisešti; поступать ~ ruatua kunnollisešti, olla šiivolla **2.** (*довольно много, сильно*) melkosešti, väki; ~ устать melkosešti vaipuo
порядочн||ый 1. (*хороший*) kunnon, kunnollini, reilu; во всех отношениях ~ человек kaikin puolin kunnon ihmini; в доме не нашлось ~ого топора talošša ei löytyn kunnon kirveštä **2.** (*довольно большой*) aika, melkoni, väki; довольно ~ая сумма денег aika šuuri tukku rahua; ~ промежуток времени viikko
посадить 1. (*растения*) issuttua, panna muah; ~ картофель issuttua potakkua **2.** (*усадить*) issuttua; ~ гостей за стол issuttua vierahat stolah **3.** (*заставить что-л. сделать*) panna; ~ за работу panna ruatoh **4.** (*поместить*): ~ собаку на цепь panna koira čieppih (nuorah)
посадк||а 1. (*растений*) muah issutanta, muah issuttamini, muah panenta; ~ цветов kukkien muah issutanta; подлежащий ~е issutettava **2.** (*на транспорт*) noušu; ~ на самолёт noušu lentokoneheh **3.** (*приземление*) lašku; ~ самолёта произойдёт через час lentokonehen lašku on tunnin piäštä
посадочн||ый 1. (*от* посадить) issutuš=; ~ые работы issutušruavot **2.** (*имеющий отношение к спуску и приземлению летательного аппарата*): ~ая площадка для вертолёта helikopterikenttä
по-своему 1. (*по своей привычке*) omalla tavalla, omah luatuh; он ~ любит меня hiän omalla tavalla šuvaičču milma **2.** (*по своему желанию*) omah mieleh; сделать ~ luatie omah mieleh
посев 1. (*от* сеять) kylvö, kylvämini; время ~а kylvöaika **2.** (*то, что посеяно*) kylvöš; ~ы требуют ухода kylvökšie pitäy hoitua
посевн||ой (*от* посев) kylvö=; ~ая площадь kylvöpeltoala; ~ая идёт полным ходом kylvöruavot männäh täyttä vauhtie; ~ая трава kylvöheinä
поседе||ть tulla harmuakši; волосы ~ли tukka tuli harmuakši
поселени||е kylä; карельские ~я были маленькие karjalaiset kylät oltih pienet
поселиться, поселяться eleytyö

посередине, посреди kešellä; стол стоит ~ комнаты stola on kešellä pirttie; пройти ~ поля aštuo kešičči peltuo
посетитель, ~ница kävijä
посетить, посещать käyvvä, kävellä; ~ музей käyvvä musejoh
посиделки illan|istujaiset, illan|issunta, pes's'outa; раньше девушки ходили на ~ ennein tytöt käytih illanistujaisih
посидеть, посиживать istuo, (*спокойно*) istuo kököttyä; ~ немного на берегу реки istuo vähäsen joven rannalla
поскользнуться, поскальзываться liveštyö, liukahtua, liuškahtua, luiskaissa, luiskahtua; опасно ~ liveštyö pahašti
поскольку kun, koška; иди домой, ~ уже поздно mäne kotih, koška on jo myöhäistä
послание viesti, lähetyš
послать, посылать työntyä, toimittua, lähettyä, lähetellä; ~ в магазин työntyä kauppah; ~ дочери письмо työntyä tyttärellä kirjani; то, что надо ~ työnnettävä
после 1. (*позже*) myöhemmin; это случилось ~ še tapahtu myöhemmin **2.** (*спустя некоторое время*) jälkeh; ~ этого я его не видел šen jälkeh en ole nähnyn häntä **3.** (*потом*) jäleštä|päin **4.** (*сзади*) jäleššä, jäleštä, peräštä, takuata|päin
послевоенн||ый šovan|jälkini, rauhan|aikani; ~ые годы были тяжёлыми šovanjälkiset vuuvvet oltih jykiet
последн||ий 1. (*прошедший*) viimeni, viime; бабушка постарела за ~ие годы ämmö vanheni viime vuosina **2.** (*новый*) tuoreh; по ~им данным tuorehien tietojen mukah **3.** (*окончательный*) jälki=, loppu=; ~ее слово jälkišana; ~ год loppuvuosi
последствие jälki|vaikutuš; ~ болезни läsinnän jälkivaikutuš
послезавтра yli|huomena, huomenen jälkeh; он приедет ~ hiän tulou ylihuomena
послелог postpositijo; ~и следуют за существительными, местоимениями и числительными postpositijot kuletah substantiivien, pronominien ta numeralien jäleššä
послесловие jälki|šanat
пословиц||а šanan|lašku, mutka|šana, šanan|polvi, šanan|väli; в ~ах заключена народная мудрость šananlaškuloissa heijaštuu rahvahan viisahuš
послушный kuuntelija, hyvä|virkani, kuulijaini, lykittävä, nöyrä; ~ ребёнок kuuntelija lapši
посмеиваться nakrahella; ~ про себя nakrahella ičekšeh
посмертно kuoloman jälkeh; наградить ~ palkita kuoloman jälkeh
посмешищ||е nakrettava; быть ~ем olla nakrettavana
посмотреть, посматривать kačahtua, kačahella
пособие 1. (*материальная помощь*) apu; ~ по безработице työttömyšapu; ~ для обучения oraššušapu **2.** (*учебные книги, наглядность*) koulu|kirja
посол[1] (*дипломат*) lähettiläš
посол[2] (*засолка*) šuoluanta, šuoluamini
посольство šuur|lähetyštö
посох šauva
поспе||ть, поспевать (*созреть*) kypšyö, joutuo; ягоды уже ~ли marjat jo kypšyttih
поспешно kiirehešti, ruttoh, ruttosešti; они ~ ушли hyö mäntih kiirehešti
посреди keški, kešellä; ~ ночи yöšiämellä
посредник 1. (*в переговорах*) väli|mieš **2.** (*в споре*) šovittelija
посредственно välttäväšti; учиться ~ opaštuo välttäväšti
посредственн||ый välttävä; ~ые способности välttävät kyvyt
посредством avulla; ~ переговоров neuvottelujen avulla
поссорить riitavuttua; ~ их между собой riitavuttua heitä keškenäh
поссори||ться riitautuo; друзья ~лись kaverit riitauvuttih
пост[1] (*военн.*) vartijo|paikka; полицейский ~ poliisivartijopaikka **2.** (*группа лиц для охраны чего-л.*) vartijo; смена ~а vartijien vaihto **3.** (*должность*) virka; занимать высокий ~ olla korkiešša virašša
пост[2] (*церк.*) pyhä, pyhityš; соблюдать ~ pyhittyä; время ~а pyhityšaika; период между ~ами pyhäkeški
постамент kivi|jalka, alušta; гранитный ~ graniittialušta
постановить, постановлять piättyä; ~ большинством голосов piättyä enämmistön iänillä
постановка 1. (*от ставить*) pano, panenta; ~ техники на ремонт tekniikan pano remonttih **2.** (*спектакль*) näytelmä
постановление piätöš; ~ правительства hallitukšen piätöš
постель šija; широкая ~ levie šija
постельн||ый: ~ое бельё makavukšet, makuu|vuattiet
постепенно vähitellen, vähin; ~ всё изменилось vähitellen kaikki muuttu
постижим||ый maltettava, ymmärettävä; легко ~ая истина helpošti maltettava totuš
пости||ться pyhittyä; в Великий пост все ~лись Šuureššа pyhäššä kaikki pyhitettih
постн||ый pyhä=, pyhähini; ~ое масло pyhävoi
постой yö|paikka; определить на ~ panna yöpaikalla
постороннн||ий kylkinäini; мне ~ие люди помогали miula kylkinäiset ihmiset autettih
постоянно aina, monešti, lopettamatta; у соседей ~ играет громкая музыка sussietoilla aina šoittau luja musiikki
постоянн||ый ainani, lopettamatoin; ~ая забота о детях ainani huoli lapšista
построить 1. (*соорудить*) rakentua; ~ дом rakentua talo **2.** (*вычертить*) piirtyä; ~ геометрическую фигуру piirtyä geometrini kuva **3.** (*составить*) luatie; ~ предложение luatie virkeh **4.** (*поставить в ряд*): ~ в ряд panna rivih
построчный šanašta šanah; ~ перевод kiännöš šanašta šanah
постскриптум jälki|kirjutuš, postskriptum
поступи||ть, поступать 1. (*совершить поступок*) ruatua; ~ по чести ruatua kunnon mukah **2.** (*зачислиться*) piäššä; ~ на работу piäššä ruatoh **3.** (*прибыть*) tulla; в театр ~ла группа молодых артистов teatterih tuli joukko nuorie artistoja
поступление 1. (*от поступить*) piäšömini; ~ в университет yliopistoh piäšömini **2.** (*сумма чего-л.*) tulo; ~ денег в банк rahojen tulo pankkih
поступ||ок ruato, teko, temppu; хорошие ~ки hyvät ruavot
постучать, постукивать kolkata, koputtua, kolistua; ~ в дверь koputtua oveh
постыдн||ый huikie, häpie, häpiellini; ~ая ложь huikie valehuš
посуд||а aštiet; помыть ~у peššä aštiet; ~ для воды vesiaštie; полка для ~ы aštiepol'čča
посчастливи||ться luonnistuo; им ~лось: они остались живы heilä luonnistu: hyö jiätih eloh
посылка 1. (*отправка*) työnnäntä, työntämini; ~ подарка по почте lahjan työnnäntä poštin kautti **2.** (*запакованная вещь*) pošti|paketti, lähetyš, työnnöš, banderolli
пот hiki; ~ течёт hiki valuu ◊ работать в поте лица ruatua hiki piäššä
потака||ть potakoija; отец вегда ~ет своей дочери tuatto kaikičči potakoičču tytärtäh
потер||я kavotuš, tappivo; ~ денег rahojen kavotuš; убрать урожай зерна без ~ь korjata vil'l'at tappivotta
потерять kavottua; ~ ключи kavottua avuamet; ~ сознание illistyö, tupertuo
потеря||ться katuo, hävetä; книга ~лась kirja kato
поте||ть hieštyö, hikeytyö, äkeytyö; я ~л, работая hieššyin ruatuas's'a
потеха lyšti; пошла ~ šiitä še vašta lyšti alko
потёмк||и hämärä; ехать на машине в ~ах ajua autolla hämäräššä

потёртост||ь hierontahini; ~и ног jalkojen hierontahiset
потихоньку hil'l'akkah, hil'l'akkaisešti; мы живём ~ myö elämmä hil'l'akkaisešti
потн||ый hikini; не выходи ~ым на улицу elä lähe hikisenä pihalla
поток virta; ~ людей ihmisvirta
потолок laki; в доме ~ мыли каждую весну pirtissä laki peštih joka kevät
потом šiitä, jälešti, jaleštä, jälkie; поработаем, ~ отдохнём ruamma, a šiitä levähämmä
потомство jälki|polvi, (*у животных*) poikoveh, pešöveh; многочисленное ~ lukusa jälkipolvi
потому šentäh, šiksi kun; ~, что šentäh, jotta
потребление käyttö; ~ электроэнергии šähkön käyttö
потребност||ь tarveh; культурные ~и kulttuuritarpehet
потрескива||ть räiskyä, raškuttua; в печи ~ют дрова kiukuašša halot räiskytäh
потроха šiämykšet, (*рыбные*) totkut; куриные ~ kanan šiämykšet ◊ со всеми потрохами kaikkineh šiämykšineh
потрошить (*рыбу*) puhata; женщины идут на берег ~ крупную рыбу naiset männäh rantah veiččikaloja puhkuamah
потусторонн||ий šen|ilmani, tuon|ilmani; кто мастер рассказывать сказки, (тот) получит место в ~ем мире ken on muasteri starinua šanomah, šuau tuonilmasen šijan
потянуться, потягива||ться (*со сна*) kašotteliutuo; ребёнок зевает и ~ется lapši haikottelou ta kašotteliutuu
похвал||а kiitto, kiitoš|šanat, kehunta; ~у любят все kiittuo šuvatah kaikin; заслужить ~у šuaha kiitoššanat
похвально kiitettäväšti, kehuttavašti; эта работа сделана ~ tämä ruato on luajittu kiitettäväšti
похвальн||ый kiitokšellini; ~ая песня kiitokšellini laulu
похитить, похищать varaštua; ~ деньги varaštua rahat
похлёбк||а rokka, šärvin; есть ~у šyyvvä šärvintä
похмелье pohmelo, kohmelo
поход matka, retki; отправиться в ~ lähtie matkah
походка kävely|tapa, aššunta|tapa; лёгкая ~ kepie kävelytapa
похож||ий šaman|näköni, šaman|tapani; близнецы абсолютно ~и друг на друга kakšoset ollah ihan šamannäköset; ~ на правду tosinaini, tosiperäni
похорон||ы hautajaiset, muah|panijaiset; быть на ~ах olla hautajaisissa
похуде||ть laihtuo, kuihtuo; во время болезни он совсем ~л läsinnän aikana hiän kokonah laihtu
поцелуй šuun|anto, šuun|antamini, šuutelu; воздушный ~ lentošuutelu
почва mua, mua|perä, multa; глинистая ~ šavimua
почвовед muan|tietäjä
почему mintäh; ~ ты не пришёл вовремя? mintäh et tullun ajallah?
почерк kirjutuš|tapa, käsi|ala; писать красивым ~ом kirjuttua kaunehella käsialalla
почёт kunnivo; быть в ~е olla kunnivošša ◊ доска почёта kunnivotaulu
почётный kunnivoitettu, kunnivo=; ~ гражданин Карелии Karjalan kunnivoihmini
почин (*начинание*) alkuh|pano, alotuš; выступить с ~ом kehottua alkuhpanuo
починить kohentua, paikata, korjata; ~ крышу kohentua katto
починк||а paikkauš, korjauš; отдать в ~у paikkauttua
почитать[1] (*читать*) lukie; ~ книгу перед сном lukie kirjua ennein makuamah mänömistä
почитать[2] (*уважать*) kunnivoittua, arvottua; ~ старших kunnivoittua vanhempie
почка[1] (*биол.*) lehen|kanta, lehen|šilmä, urpa
почка[2] (*анат.*) munuaini; блуждающая ~ liikkuja munuaini
почт||а pošti; отнести письмо на ~у viijä kirjani poštih
почтальон poštin|kantaja; работать ~ом ruatua poštinkantajana
почтени||е kunnivoituš; с глубоким ~ем šyvällä kunnivoitukšella
почтенный kunnuvoitettu; ~ старец kunnivoitettu vanhuš
почти läššä, melko, melkein; ягод было ~ целая корзина marjua oli melko koko vakka
почтов||ый pošti=; ~ая марка poštimerkki; ~ое отделение poštiošašto; ~ адрес poštiatressi, poštiošoiteh; ~ ящик poštikori
почуди||ться čuutiutuo, kummitteliutuo; ему что-то ~лось hänellä mitä lienöy čuutiutu
пошевелить liikutella; ~ окоченевшими пальцами liikutella viluštunuilla šormilla
пошевелиться liikkuo; я не мог ~ mie en voinun liikkuo
пошептаться čuhuttua; ~ между собой čuhuttua keškenäh
пошив ompelenta, ompelomini, ompelu; ~ нового пальто uuven palton ompelenta
пошлина makšu; таможенная tullimakšu
поштучно yksin kappalehin, yksitellen; продавать ~ myyvvä yksin kappalehin
пошути||ть šuuttie, šuutkie; они неудачно ~ли hyö pahoin šuutittih
пощад||а armo; не жди ~ы elä vuota armuo
пощекотать kut'kuttua, kučkuttua; ~ пятки kučkuttua kantapäitä
пощёчин||а korva|rieška; получить ~у šuaha korvarieška; дать ~у antua korvatupšut
поэзия 1. (*стихотворчество*) runoilu; античная ~ antiikkirunoilu **2.** (*поэтичность*) runohuš; ~ родной природы kotiluonnon runohuš
поэт, ~эсса runoilija, runon|kirjuttaja
поэтический 1. (*стихотворный*) runo=; ~ сборник runokirja **2.** (*поэтичный*) runollini; ~ пейзаж runollini maiselma
поэтому šentäh, šiksi; поезд задержался, ~ я никуда не успел juna myöhäšty, šentäh en kerinnyn nikunne
появи||ться, появляться ilmeštyö; откуда они ~лись? mistä hyö ilmeššyttih?
пояс 1. (*кушак*) vyö, mara|remeni, kuššakka; ~ износился vyö kulu **2.** (*талия*) vyötäryš; голый по ~ alačči vyötärykšeh šuati
пояснить, пояснять šelventyä, šelvittyä; ~ свои слова šelvittyä omat šanat
поясница šivut, lanneh; ~ заболела šivut kipeyvyttih
прабабушка ämmön|muamo, pravo|ämmö
правд||а 1. (*истина*) tosi; он говорил ~у hiän pakasi totta **2.** (*истинно*) tosin; ~, я не здоров tosin, mie en ole terveh; похожий на ~у tosinaini, tosiperäni; ~ что tosin, toven
правдиво toteh, totisešti
правдивый tosini, tosinaini, tovellini, toven|peräni; ~ человек tovenperäni ihmini
правдоподобный toven|näköni, tovenmoini, toven|mukani, ušottava; ~ случай tovennäköni tapahuš
правил||о 1. (*закон*) sakona, šiäntö; грамматические ~а kieliopilliset šiännöt **2.** (*обычай*) tapa; ~а хорошего тона hyvät tavat
правильно oikein, totisešti; всё было сделано ~ kaikki oli luajittu oikein
правильн||ый 1. (*верный*) oikie; ~ое использование прибора laittehen oikie käyttö; ~ ответ oikie vaštahuš **2.** (*равномерный*) tašani; ~ое биение сердца šytämen tašani lyöntä
правитель halličija
правительственн||ый halličuš=; ~ая награда halličušpalkinto
правительство halličuš
править[1] 1. (*управлять*) hallita; ~ государством hallita muata

2. (*водить, вести*) ohjata; ~ машиной ohjata autuo; ~ кормовым веслом huovata, viiltyä

править[2] 1. (*исправлять*) korjata, kohentua; ~ статью kohentua kirjutušta **2.** (*точить*) hivuo; ~ косу hivuo viikatehta

правка 1. (*исправление*) korjuanta, korjuamini, kohennanta, kohentamini; ~ текста tekstin kohennanta **2.** (*выпрямление*) hivonta; ~ бритвы partaveičen hivonta

правление (*от* править) **1.** (*действие*) halličenta, halliččomini **2.** (*учреждение, администрация*) hallinto

право[1] (*законодательство*) oikevuš, oikeuš; трудовое ~ ruato-oikevuš

право[2] (*в самом деле*) toven, toveššah, toveštah, tovekši; ~, мне так стыдно toven, miula on niin huikie

правов||ой oikevuš=; ~ое государство oikevušvaltijo

правозащитник ihmis|oikevuš|puoluštaja

правомерн||ый lajillini; ~ое желание lajillini tahto

правомочн||ый täyši|valtani; ~ое решение täyšivaltani piätöš

правонарушение oikevukšen|rikkomini

правонарушитель lajin|rikkoja

правоохранительн||ый oikevukšien|valvoja; ~ые органы oikevukšienvalvojat laitokšet

правописание oikein|kirjutanta, oikein|kirjutuš

православный mierolaini, pravoslavnoi

правосторонн||ий oikie|puolini; ~ее движение oikiepuolini liikenneh

правосуди||е oikevuš; отдаться в руки ~я antautuo oikevuolla

правша oikie|käteni ihmini

прав||ый[1] (*лицевой, расположенный с правой стороны*) oikie, oikie|puolini; идти по ~ой стороне дороги aštuo tien oikiella puolella

прав||ый[2] 1. (*невинный*) vijatoin, oikie; признать его ~ым šanuo häntä vijattomakši **2.** (*справедливый*) oikie; за ~ое дело oikien asien puolešta

прадед ukon|tuatto, pravo|ukko

праздник juhla, pruasniekka; ~ Пасхи Äijäpäivän pruasniekka; ~ Победы Voitonpäivä ◇ будет и на нашей улице праздник tullah meiläki kiššanpäivät

праздничный juhla=, juhlallini, pruasniekka=; ~ наряд juhlavuattiet

праздновать juhlie, pruasnuija; ~ день рождения juhlie šyntymäpäivyä

праздн||ый 1. (*не занятый делом*) joutava; никто не видел его ~ым niken ei nähnyn häntä joutavana **2.** (*бесцельный, пустой*) tyhjä; ~ разговор tyhjä pakina

практик||а 1. (*опыт*) praktiikka, käytäntö; подтвердить на ~е tovistua praktiikalla; у него большая ~ вождения автомобиля hänellä on šuuri kokemuš ajua autuo **2.** (*часть учебного процесса*) harjottelu; быть на ~е в школе olla opaššušharjottelušša **3.** (*деятельность врача или юриста)* praktiikka; адвокатская ~ advokattipraktiikka

практичн||ый (*удобный*) pätövä; ~ая обувь pätövät jalačit

прачечн||ая vuate|pešula; отнести простыни в ~ую viijä lakanat vuatepešulah

прачка vuattien|pesijä

праязык kanta|kieli

превзойти, превосходить ylittyä; ~ все ожидания ylittyä kaikki toivomukšet

превозмочь, превозмогать voittua; ~ лень voittua laisuš

превосходно ylen hyvin, mainivošti; ~ играть на пианино ylen hyvin šoittua pianolla

превосходный[1] kullan|karvani, mainivo; ~ человек kullankarvani ihmini

превосходн||ый[2] (*грамм.*): ~ая степень superlatiivi

превратить, превращать muuttua; ~ зло в добро muuttua paha hyväkši

преврати||ться, превращаться muuttuo, muutteliutuo; он ~лся в лучшего игрока команды hiän muuttu joukon parahammakši peluajakši

превратн||ый 1. (*изменчивый*) vaihtelija, muuttuja; ~ое счастье vaihtelija oša **2.** (*ложный*) viärä; ~ое представление viärä kuva

превысить, превышать ylittyä; ~ полномочия ylittyä valtua

превышение ylitäntä, ylittämini; ~ допустимой скорости движения hyväkšytyn vauhin ylitäntä

преграда ešteh, vaššuš; на пути было множество преград matalla oli äijä eštehie

преградить, преграждать šalvata; ~ дорогу šalvata tie

предатель, ~ница ilmi|antaja, pettäjä

предать, предавать antua ilmi, pettyä; он может ~ кого угодно hiän voi antua ilmi hoš ketä; ~ гласности šuattua ilmi

предаться, предаваться antautuo, jättäytyö; ~ веселью antautuo ilolla

предварительно etu|käteh; ~ посоветоваться etukäteh neuvotella

предварительн||ый ennen|aikani; ~ые итоги ennenaikaset tulokšet

предвестие einuššuš|merkki; ~ весны kevyän einuššušmerkki

предвеща||ть einuštua; облака ~ют дождь pilvet einuššetah vihmua

предвидеть einuštua

предвидеться ennättäytyö

предвыборн||ый valičuš=; ~ая кампания valičuškampanja

предел 1. (*край*) laita; ~ соснового бора männikön laita **2.** (*граница*) raja; за ~ом страны muan rajan takana **3.** (*конец*) loppu; силы на ~е voimat ollah lopušša

предисловие alku|šana; снабдить ~м varuštua alkušanalla

предлог[1] kekšitty šyy; ~ для ссор riitojen kekšitty šyy

предлог[2] (*грамм.)* prepositijo

предложение[1] (*от* предложить) **1.** (*действие*) kehotanta, kehottamini, kehotuš; ~ помощи avun kehotuš **2.** (*сватовство*) kosinta

предложение[2] (*грамм.*) virkeh; вопросительное ~ kyšymyšvirkeh

предложить, предлагать tarita, ehottua; ~ путнику ночлег tarita matkalaisella yöšija; ~ помощь tarita apuo

предмет 1. (*вещь*) vehkeh, esineh, roška; ~ы домашнего обихода kotivehkehet; негодный, старый ~ luošku, luoškivo **2.** (*дисциплина преподавания*) opaššuš|aineh ◇ предмет любви mieleššäpijettävä

предназначить, предназначать tarkottua, leppie

преднамеренно tahallisešti, uhalla; он сделал это ~ hiän luati šen tahallisešti

преднамеренн||ый tahallini; ~ое действие tahallini ruato

пред||ок: ~ки esi|vanhemmat

предостаточно kyllitellen, yllin|kyllin; заготовили на зиму дров ~ šaima talvekši halkuo kyllitellen

предостережение varotanta, varottamini, varotuš; получить ~ šuaha varotuš

предостеречь, предостерегать varottua; ~ от плохого varottua pahašta

предосудительно moitittavašti

предотвратить, предотвращать vaššata; ~ преступление vaššata pahanruato

предотвращение vaštuanta, vaštuamini; ~ войны šovan vaštuanta

предохранитель varotuš|laiteh; электрический ~ šähkövarotušlaiteh

предохранительный varotuš=; ~ клапан varotušventtiili

предохраниться, предохраняться varottautuo; ~ от гриппа varottautuo kripistä

пре

предписание käsky, miäräyš; получить ~ šuaha käsky

предписа||ть, предписывать käskie, miärätä; руководитель ~л закончить работу к вечеру piämieš miäräi lopettua ruavot illakši; врач ~л новое лекарство liäkäri miäräi uuvven liäkkien

предплечье kyynääš|varši

предположение huaveluš, arvelu, luulo; ~ о прошедших событиях huaveluš männyistä tapahtumista

предположительно huavellen, arvautellen, luullen; ~ вся поездка продлится три дня arvuallen koko matka keštäy kolme päivyä

предположить, предполагать arvautella, huavella, havekšie, luulla; кто бы мог такое ~? ken olis arvautellun šemmoista?

предпочесть, предпочитать pityä parempana; я предпочёл остаться дома pijin parempana jiähä kotih

предпочтение parempana pijäntä; отдать ~ молодому руководителю pityä nuorta piämieštä parempana

предпочтительно on parašta; более ~ оставаться на своих местах parašta on jiähä paikoillah

предпраздничн||ый pruasniekan|iellini; ~ые хлопоты pruasniekanielliset huolet

предприниматель yrittäjä

предпринять, предпринимать ruveta, luatie, yrittyä; ~ путешествие lähtie matkah

предприятие 1. (*дело, затея*) homma; безнадёжное ~ tyhjä homma **2.** (*фирма, учреждение*) laitoš; государственное ~ valtijonlaitoš

предрассветный päivän|noušun|aikani; ~ сон päivännoušunaikani uni

предрассуд||ок viärä einuššuš; человек без ~ков ihmini ilmain viärie einuššukšie

предрекать einuštua; ~ победу einuštua voittuo

председатель piä|mieš, johtaja; ~ колхоза kolhosin piämieš

предсказание einuššuš; ~ тёплого лета не сбылось einuššuš lämpimäštä kešäštä ei toteutun

предсказать, предсказывать einuštua, toivottua; ~ будущее einuštua tulija aika

представитель esi|mieš; полномочный ~ страны muan täyšivaltani esimieš

представить, представля||ть 1. (*предъявить*) antua, ošoittua; ~ рукопись к печати antua käsikirjutuš painettavakši **2.** (*послать*) työntyä; ~ делегатов на конгресс työntyä delegatit kongressih **3.** (*предъявить*) esittyä; ~ к ордену esittyä palkittavakši kunnivomerkillä **4.** (*знакомить*) esitellä; ~ нового работника esitellä uutta ruatajua **5.** (*показывать*) ošoittua; ~ в фильме молодое поколение ošoittua filmissä uutta šukupolvie **6.** (*вообразить*) kuvitella; трудно ~ мою жизнь без тебя on vaikie kuvitella elämyäni ilman šilma; работа не ~ет трудностей ruato ei tuo vaikevukšie

представи||ться, представляться 1. (*знакомиться*) esitellä; разрешите ~ voinko esitellä iččie **2.** (*появиться*) tulla; ~лся удобный случай tuli šopiva aika **3.** (*показаться*) näyttyä; она ~лась мне моложе своих лет hiän näytti miula nuoremmalta kuin oli

представление 1. (*ознакомление*) esittely; ~ суду доказательств tovissukšien esittely oikeuvešša **2.** (*ходатайство*) kirjutuš; ~ прокурора prokurorin kirjutuš **3.** (*спектакль*) näytelmä; дневное ~ päivänäytelmä **4.** (*образ*) mieli|kuva **5.** (*понимание*) kuva; смутное ~ šekava kuva, hämärä kuva

предстоящ||ий tulija; ~ая осень tulija šykšy

предубеждени||е ennakko|mieli; смотреть на человека с ~ем kaččuo ihmiseh ennakkomielellä

предугада||ть, предугадывать ennakoija, ennättyä, arvata ennakkuol'ta; они это ~ли hyö arvattih še ennakkuol'ta

предупредительный 1. (*предохранительный*) varotuš=, ilmotuš=; ~ сигнал ilmotušmerkki **2.** (*вежливый*) hyvin kašvatettu; ~ мужчина hyvin kašvatettu mieš, hyväkäytökšini mieš

предупредить, предупреждать 1. (*сделать предупреждение*) varottua; ~ о завтрашнем событии varottua huomistapahtumašta **2.** (*предотвратить*) vaššata; ~ болезнь vaššata läsintä **3.** (*опередить*) ennättyä; ~ события ennättyä tapahtumat

предупреждение 1. (*сигнал*) varotanta, varottamini, varotuš **2.** (*предотвращение*) vaštuanta, vaštuamini **3.** (*опережение*) ennätyš, ennättämini

предусмотреть, предусматривать nähä ennakkuol'ta, ennättyä; ~ все сложности nähä ennakkuol'ta kaikki vaikevukšet

предчувствие ennakkuol'ta tuntomini

предчувствовать tuntie ennakkuol'ta; ~ беду tuntie hätä ennakkuol'ta

предшественник entini; ~ директора школы entini koulunjohtaja

предшествующ||ий iellini; ~ее лето было тёплым iellini kešä oli lämmin

предъявитель esittäjä; ~ письма kirjasen esittäjä

предъявить, предъявлять esittyä; ~ паспорт esittyä pašši

предыдущ||ий entini, iellini; в ~ем номере журнала kuvalehen ielliseššä numerošša

преемник jatkaja, perijä, perillini

преемственность perimini, jatkamini; ~ традиций tapojen perimini

прежде 1. (*раньше*) ennen, ennein, muinen; в доме было всё как ~ talošša kaikki oli niin kuin ennen **2.** (*сначала*) enšin, enšimen; ~ поедим, затем пойдём работать ensin šyömmä, a šiitä lähemmä ruatamah **3.** (*раньше чего-л.*) ennen, ennein; ~ срока ennein aikua; ~ всего enšimmäkši

преждевременно ennen aikua, kešen|aikua; не надо приходить ~ ennen aikua ei pijä tulla

преждевременн||ый ennen|aikani, kešen|aikani; ~ая смерть ennenaikani šurma

прежн||ий entini, muinoni; ~ие времена entiset ajat; жизнь протекала в ~ем порядке elämä kulki entiseh tapah

презентабельн||ый hyvän|näköni, komie; ~ая женщина hyvännäköni naini

презентация esittely, presentatijo; ~ новой книги uuvven kirjan esittely

президент 1. (*главный, шеф*) piä|mieš, johtaja **2.** (*глава государства*) presidentti

презирать pahekšie; ~ ложь pahekšie valehta

презрение pahekšinta, pahekšimini

презрительно pahekšien; ~ взглянуть kačahtua pahekšien

преимущественно enimmältä, enimäkšeh, parahaštah; в деревню я езжу ~ раз в месяц kyläh mie käyn enimmältä kerran kuukauvešša

преимущественн||ый enši|šijani; ~ое значение enšišijani merkityš

преимуществ||о 1. (*превосходство*) etu|šija; иметь ~ olla etušijalla **2.** (*привилегия*) etu|oikevuš; он пользуется ~ом hänellä on etuoikevuš

преисподняя helvetti, hiikkuri, hiisi, hiivatti, uatu

прейскурант hinta|lista

преклонение 1. (*поклон*) kumarranta, kumartamini **2.** (*глубокое уважение*) arvošša|pijäntä, ihailenta, ihailomini; ~ перед красотой kaunehuon ihailenta

преклониться, преклоняться kumarrella, ihailla, kumartuo; ~ таланту ihailla kyvykkyttä

преклонный: ~ возраст korkie ikä

прекословить vaššuštua, šanuo vaštah; сын стал ~ отцу poika rupei vaššuštamah tuatollah
прекрасно ylen hyvin, mainivošti
прекрасн||ый 1. (*очень красивый*) kaunis, mainivo, ihana, šievä; навстречу шла ~ая женщина vaštah aštu kaunis naini **2.** (*превосходный*) ylen hyvä, erin|omani, kullan|karvani; ~ая погода erinomani šiä
прекратить, прекращать lopettua, lakata; надо ~ эту работу pitäy lopettua tämä ruato
прекрати||ться, прекращаться heretä, höröštyö, loppuo; кино ~лось elokuva on loppun
прелестный hyvä, kaunis, ihana, šulo, šievä
прелесть kaunehuš, erin|omaisuš, šievyš
прел||ый hapannut; пахло ~ым сеном haisu hapannuolla heinällä
прельсти||ть, прельщать 1. (*очаровать*) ihaššuttua, miellyttyä; девушка ~ла парня tyttö ihaššutti poikua **2.** (*соблазнить, привлечь*) muanitella, muanittua, houkutella, viehättyä; это ~ло меня še muanitti milma; ~ обещаниями houkutella lupaukšilla
прелюдия alku|šoitto
премировать palkita; ~ лучших работников palkita parahie ruatajie
премия palkinto
премьера enši-ilta
премьер-министр piä|ministeri
пренебрежение halvekšinta, halvekšimini
пренебрежительно halvekšivašti, halvekšien
пренебр||ечь, пренебрегать 1. (*гнушаться*) halvekšie, pahekšie, hylekšie, penkuo; ~ работой уборщицы halvekšie šiivuojan ruatuo **2.** (*оставить без внимания*) jättyä huoletta; он ~ёг своим здоровьем hiän ei pitän huolta tervehyöštäh
преобразование 1. (*реорганизация*) muuttamini, muutto, uuvvistamini, uušinta, uuvvissuš; ~ института в университет instituutin muuttamini yliopistoh **2.** (*возрождение*): ~ хозяйства заняло несколько лет talouven uuvvissuš vei muutoman vuuvven
преобразовать, преобразовывать muuttua, uuvvistua; ~ полностью учебную программу muuttua kokonah opaššušohjelma
препарат valmisseh; медицинские ~ы liäkintävalmistehet
препира||ться jukkie, panna vaštah; не ~йтесь! elkyä pankua vaštah!
преподавание opaššanta, opaštamini; ~ английского языка enklannin kielen opaššanta
преподаватель opaštaja
преподавать opaštua; ~ иностранные языки opaštua vierahie kielie
препровождение mänekki, vietto; время~ ajanvietto
препятств||овать haittua; погода не ~ует šiä ei haita
прервать, прерывать katata; ~ разговор katata pakina
прерва||ться, прерываться kateta; работа ~лась из-за болезни ruato katkei läsinnän takie
пререкание kiissäntä, kiistämini; ~ вам не поможет ei teilä kiissäntä auta
пререкаться kiistyä; не надо ~ ei pijä kiistyä
прерогатива etu|oikevuš
прерывисто katkonaisešti; говорить ~ paissa katkonaisešti
прерывист||ый katkonaini; ~ая речь katkonaini pakina
пресечь, пресекать lopettua; ~ зло lopettua viha
преследовать 1. (*гнаться вслед*) ajua jälkeh; ~ воров ajua jälkeh varaštajie **2.** (*притеснять*) ahissella; ~ инакомыслящих ahissella toisinajattelijie
пресмыка||ться 1. (*извиваться*) kiemurrella; змея ~ется kiärmis kiemurtelou **2.** (*раболепствовать*) pyörie ympärillä; ~ перед кем-л. pyörie ympärillä kenennih ieššä
пресноводн||ый 1. (*с пресной водой*) šuolatoin|vetini; ~ые озёра šuolatoinvetiset järvet **2.** (*живущий в пресной воде*): ~ые рыбы šuolattomašša veješšä eläjät kalat
пресн||ый 1. (*о воде*) šuolatoin; ~ая вода šuolatoin vesi **2.** (*малосольный, о пище*) vähä|šuolani, tuima; ~ая пища tuima ruoka **3.** (*свежий*) rieška, riešallini; лепёшка из ~ого теста rieška; ~ое тесто rieškataikina; ~ое молоко rieškamaito **4.** (*невкусный*) mavutoin
пресс painin, paino; под ~ом painon alla (painiešša)
пресс||а 1. (*периодическая печать*) lehistö **2.** (*журналисты*) lehti|miehet; места для ~ы lehtimiehien paikat
пресс-конференция lehistö|konferenšši
пресс-служба lehistö|palvelu
престарелый oikein vanha, vanhuš, katova|ikäni
престиж arvo, vaikutuš|valta
престижн||ый prestiiši=; ~ая работа prestiiširuato
престол valta|issuin; взойти на ~ nouša valtaistuimella; отречься от ~а luopuo valtaistuimešta
преступление rosvohuš, pahan|ruato, pahan|ruanta, rikoš
преступник rosvo, pahan|ruataja, lajin|rikkoja
пресытить, пресыща||ть kylläššyttyä; каждодневный гость ~ет jokapäiväni vieraš kylläššyttäy
пресыти||ться, пресыщаться kylläštyö; я ~лся такой жизнью kylläššyin tämmöseh elämäh
пресыщение kylläššyš
претворить, претворять totevuttua; ~ свои намерения totevuttua omat toivomukšet
претендент eččijä, pyrkijä, pretendentti
претендовать tavotella; ~ на должность tavotella virkua
претензия tavottelu; ~ на известность tavottelu kuulusuteh
преткновени||е kompaššuš=; камень ~я kompaššuškivi
пре||ть (*плесневеть*) tummehtuo; овёс ~ет osra tummehtuu
преувеличение liijottelenta, liijottelomini; ~ трудностей vaikevukšien liijottelenta
преувеличенн||ый liijoteltu, šuurennettu; ~ое количество šuurennettu miärä
преувеличить, преувеличивать liijotella, liijottua; ~ результаты труда liijotella ruavon tulokšet
преуменьшить, преуменьшать pienentyä, vähekšie; ~ доходы pienentyä tulot
преуспе||ть, преуспевать onnistuo, mäneštyö; он ~л в своих делах hiän onnistu aseissah
префикс (*грамм.*) prefiksi
прибавить, прибавлять 1. (*добавить*) lisätä; ~ дров в печь lisätä halkuo kiukuah; я хотел ~ пару слов к сказанному tahoin lisätä pari šanua šanottuh **2.** (*преувеличить*) lisäillä; он мастер ~ hiän on muasteri lisäillä ◇ прибавить в весе lihota
прибави||ться, прибавляться 1. (*добавиться*) lisäytyö; к этому ~лась ещё и болезнь šiih lisäyty vielä läsimini **2.** (*становиться большим*) kašvua, pitetä; день ~лся päivä piteni
прибавк||а lisä, lisäyš; получить ~у šuaha lisyä
прибавочн||ый lisä=; ~ая стоимость lisäarvo
прибаутка šanan|väli, poverkka
прибежать juošša, tulla; ~ домой juošša kotih
прибежище turva|paikka, šuoja|paikka; найти ~ löytyä turvapaikka
приби||ть, прибивать 1. (*забить*) lyyvvä; ~ гвоздь lyyvvä nuakla **2.** (*придавить*) painua; дождь ~л траву к земле vihma paino heinikön muah šuati **3.** (*принести*) tuuvva; к берегу ~ло лодку tuuli toi venehen rantah
приблизительно läššä, noin, ošapuillah, šuunnillah; ~ пять тонн läššä viittä tonnie; ~ сто лет läššä šata vuotta
приблизить, приближать 1. (*придвинуть*) šiirtyä, eistyä; ~ скамейку к стене šiirtyä skammi šeinän luo **2.** (*ускорить*) lähentyä; ~ время встречи lähentyä vaššukšen aika **3.** (*сде-*

лать более близким) läheššyttyä; ~ к себе läheššyttyä iččieh luokši

приблизиться, приближа||ться 1. (*подступить, подъехать*) lähetä, šiirtyö lähemmäkši; ~ к двери šiirtyö lähemmäkši ovie **2.** (*подойти*) lähetä; время отъезда ~ется lähtöaika lähenöy

прибой ualto|pauhu, vuajaš

прибор 1. (*устройство*) laiteh; измерительный ~ mittalaiteh **2.** (*предмет*) vehkeh; столовые ~ы ruokavehkehet

прибрежный ranta=, rannan|lähini, rannan|puolini; ~ лес rantameччä

прибрежье ranta-aloveh

прибыль 1. (*доход*) tulo, voitto; получить ~ šuaha voitto **2.** (*польза*) hyöty **3.** (*прибавление*) lisäytymini; ~ населения города linnan rahvahan lisäytymini

прибыльн||ый (*дающий прибыль*) tulokaš, tulosa, voittoja tuoja; ~ совхоз voittoja tuoja sovhosi; ~ая работа tulokaš ruato

прибыти||е tulo; время ~я tuloaika; ~ сюда tännetulo; по ~ю tultuo

прибы||ть, прибывать 1. (*прийти, приезжать*) tulla; поезд ~л по расписанию juna tuli aikalistan mukah; ~вая туллешša **2.** (*прибавиться*) lisäytyö, nouššа; за ночь вода ~ла на полметра yön aikana vesi nousi puoli metrie ◊ в нашем полку прибыло meitä nyt on enemmän

привал 1. (*остановка в пути*) lepo|kotva; сделать ~ pityä lepokotva **2.** (*место остановки*) lepo|paikka

приватизация yksityistämini

приватизировать yksityistyä

привезти, привозить tuuvva

привередливый čirčču, niprie; тот человек не ~, ест, что дают ei ole čirčču še ihmini, šyöy mitä annetah; ты ~ к еде niprie olet šyömäh

привереднича||ть himotella, himotteliutuo; он всегда ~ет, то одно, то другое просит hiän aina himottelou, yhtä ta toista kyšyy; ~ет, солёной рыбы хочет himotteliutuu, šuolaista kalua himottau

приверженец kannattaja; ~ всего прогрессивного kaiken progressiivisen kannattaja

привернуть, привёртывать kiertyä kiini; ~ гайку kiertyä kiini mutteri

привес paino|lisä

приве||сти, приводить 1. (*доставить*) tuuvva, šuattua; ~ детей в школу tuuvva lapšet kouluh **2.** (*послужить путём*) tuuvva; тропинка ~ла к дому polku toi kotih **3.** (*стать причиной*) tuuvva, šuattua; обстоятельства ~ли меня снова в эти места asiet tuotih miut tuaš näih paikkoih **4.** (*привести в состояние*) šuattua; ~ в восторг šuattua iloh **5.** (*предоставить*) tuuvva; ~ пример tuuvva esimerkki, ~ факты tuuvva faktit ◊ не приведи, Господь jumala auttakkah; это не приведёт к добру šiitä ei tule nimitä hyvyä; привести в порядок panna kuntoh

привет tervehyš, tervehyiset; передать ~ šanuo tervehyisie ◊ он с приветом hänellä ei ole hajuo piäššä, hiän ei ole järelläh

приветлив||ый lupšu, yštävällini; ~ая хозяйка yštävällini emäntä; ~ человек liuru

приветстви||е tervehyš; слова ~я tervehyššanat

приветствова||ть tervehtie, tervehyttyä; ученики ~ли учителя opaštujat tervehittih opaštajua; ~, обняв ševätä

прививка 1. (*растения*) okšaššuš; ~ плодовых деревьев hetelmäpuijen okšaššuš **2.** (*медиц.*) rokotuš; ~ от кори rokotuš ruškičašta; ~ от оспы ruvenpano

привидени||е kummituš, huamu, muanihuš; дом с ~ями kummituštalo

привиде||ться kummitteliutuo, kuutessiutuo; мне что-то ~лось miula mitä lienöy rupei kummitteliutumah

привить, прививать 1. (*бот.*) okšaštua; ~ к яблоне черенок okšaštua omenapuu **2.** (*медиц.*) rokottua **3.** (*сделать привычным*) kehittyä; ~ любовь к чтению kehittyä lukutarvehta

приви||ться, прививаться okšaštuo; черенок хорошо ~лся okšani hyvin okšaštu

привкус lisä|maku

привлекательн||ый hyvän|tapani, lemmikäš, luopusa, miellyttävä, ševä; ~ая девушка hyväntapani tyttö; становиться ~ой lempeytyö

привлечь, привлекать 1. (*прижать к себе*) painua, vetyä; ~ к себе vetyä rintua vaššen **2.** (*побудить*) houkutella, muanitella; ~ к преступлению houkutella pahanruatoh **3.** (*использовать*) käyttyä; ~ цитаты käyttyä lainauššanoja **4.** (*судить*) šuattua oikevuteh; ~ к суду šuattua oikevuteh

привоз tuonta, tuomini; большой ~ šuuri tuonta

привозимое tuotava

приворожить, привораживать 1. (*околдовать*) lumota, jerestyijä, tietohuija; она умеет ~ hiän šuattau lumota **2.** (*очаровать*) lumota; ~ парня lumota poika

привыкнуть, привыкать 1. (*получить привычку*) tottuo, harjautuo, kuvautuo, n'apautuo; ~ делать всё в своё время tottuo luatimah kaikki ajallah **2.** (*освоиться*) kotiutuo, oleutuo; ~ к своей деревне kotiutuo omah kyläh

привычк||а tapa, mahti, tottumuš, virka; вредные ~и pahat tavat

привычно vanhah tapah; жизнь протекает ~ elämä kulkou vanhah tapah

привычн||ый tavallini, tottunut; руки, ~ые к труду ruatoh tottunuot kiät

привязанность šitoumuš; ~ к своей семье šitoumuš omah pereheh

привязанный (*от* привязать) šivottu; ~ к забору конь aitah šivottu heponi

привязать, привязывать 1. (*прикрепить, завязывая*) kahlehtua, kiinittyä, šituo, šolmie; ~ конец верёвки к столбу šituo nuoranpiä paččahah; ~ узлом šolmie **2.** (*влюбить*): ~ парня к девушке šuaha poika mieltymäh tyttöh

привязаться, привязываться 1. (*привязать себя*) šituo iččie, šitoutuo; надо на всякий случай ~ верёвкой pitäy kaiken varalta šituo iččie nuoralla **2.** (*почувствовать привязанность*) kiintyö; ~ к ребёнку kiintyö lapšeh

привяз||ь kaklačin, šivoš; ~ для лошади riimu; быть на ~и olla kiini

пригладить, приглаживать šilittyä; ~ волосы šilittyä tukkua (hivukšie)

пригласительный kučču=; ~ билет kuččulippu

пригласить, приглашать 1. (*позвать*) kučču; ~ в гости kučču kyläh; (*на длительное время*) kučču ativoih; ~ на танец kisauttua (tanššittua) **2.** (*уговаривать*) pyrittyä

приглашени||е kučču, kučunta, kuččumini; явиться по ~ю tulla kučun mukah

приглушить, приглушать 1. (*несколько заглушить*) vähentyä iäntä, hillentyä; ~ радио vähentyä rativon iäntä **2.** (*ослабить ощущение*) lieventyä, vähentyä; ~ тоску lieventyä tuškua

приглядеться, приглядываться kačču tarkkah, kačella hyväsešti

пригляну||ться miellyttyä; ему ~лась та девушка häntä miellytti še tyttö

пригнать 1. (*доставить*) ajua; ~ коров домой ajua lehmät kotih **2.** (*приладить по размеру*) luatie šopivakši; ~ костюм luatie puku šopivakši

пригнуть, пригибать painua alaš, lymmyttyä; ~ ветвь черёмухи painua alaš tuomen okša

пригну||ться, пригибаться painuo alaš, lymistyö, lymmistyö; ветви ели ~лись вниз kuušen okšat painuttih alaš

при

приговор tuomijo; ~ народа rahvahan tuomijo
приговорить, приговаривать tuomita, suutie; ~ к тюремному заключению tuomita tyrmäh
пригодиться kelvata; эти вещи могут ещё ~ nämä vehkehet voijah vielä kelvata
пригодн||ый kelponi; эта корзина была бы ещё ~ой tämä vakka olis vielä kelponi
пригореть, пригорать korveta, (*ко дну посуды*) palua pohjah
пригор||ок kumpu, šärkkä; я шёл вдоль ~ка matkain pitin kumpuo
пригоршн||я kopra, koprallini, kamahlo, kamahlollini; взять ~ю снега ottua kopra lunta; набрать ~ю ягод kerätä koprallini marjua; полными ~ями täyšin koprin; ~ льна, волокна pivo
приготовить, приготовлять valmistua, varuštua; ~ обед valmistua murkina; ~ постель valmistua šija
приготовиться, приготовляться valmistautuo, varuštautuo, varušteliutuo, keräytyö; ~ к празднику valmistautuo juhlah
приготовление: ~ пищи keittämini
приграничн||ый raja=, rajallini; ~ая торговля rajakauppa
пригрезиться kuutessiutuo; ~ во сне näyttäytyö unissa
пригре||ть, пригревать lämmittyä; солнце ~ло землю päiväni lämmitti muan
пригрозить varottua; ~ кулаком varottua nyrkillä
пригубить kaštua huulet
придави||ть, придавливать (*задавить*) tappua, painua, ličata; упавшее дерево ~ло человека kuatunut puu tappo ihmisen
приданое prituanie; в ~ девушке дали корову prituaniekši tyttö šai lehmän
придаток lisä
придвинуть, придвигать šiirtyä; ~ стул к столу šiirtyä stuula stolan viereh
придвину||ться, придвигаться šiirtyö; свадебные гости ~лись к столу hiäjöveh šiirryttih stolah
придержать, придерживать pityä; ~ рукой шляпу pityä hattuo kiällä
придерживаться 1. (*держаться*) pijellä, pitäytyö; ~ за перила pijellä nojapuista **2.** (*находиться*) pisytellä; ~ правой стороны дороги pisytellä tien oikiella puolella **3.** (*уважать*) kunnivoittua; ~ старых традиций kunnivoittua vanhoja tapoja
придирчиво liijan tarkkah; говорить ~ paissa liijan tarkkah
придирчивый liijan tarkka; ~ тон liijan tarkka iäni
придорожный tien|viereni, tien|vierellini
придорожье tien|vieri, tie|vieri, tie|puoli
придраться, придираться tarttuo tahallah, tartteliutuo; он хотел ~ hiän halusi tarttuo tahallah
придумать, придумывать 1. (*выдумать*) kekšie; нам необходимо что-нибудь ~ meilä pitäy kekšie mitänih **2.** (*изобрести*) kekšie; ~ новую модель kekšie uuši malli
приезд tulo; ~ дочерей домой tyttärien tulo kotih; по ~е tultuo; праздник в честь ~а tulijaiset
приемлемый šopiva; ~ вариант šopiva variantti
приеха||ть, приезжать tulla; ~в tultuo
приём 1. (*встреча*) vaštah|otto; ~ гостей vierahien vaštahotto **2.** (*набор*) hyväkšyntä; ~ в университет hyväkšyntä yliopistoh **3.** (*способ*) keino; ~ы борьбы taistelukeinot **4.** (*приём лекарства*) otanta, ottamini; ~ лекарства liäkkien otanta; ~ пищи šyöntä, šyömini
приёмная vaštah|otto|huoneh
приёмн||ый 1. (*для приёма*) vaštah|otto=; ~ день vaštahottopäivä **2.** (*усыновлённый*) otto=, kašvatuš=; ~ ребёнок ottolapši; ~ые родители kašvatušvanhemmat; ~ сын ottopoika; ~ая дочь ottotytär
прижать, прижимать painua; ~ к груди painua rintua vaššen; ~ к стенке ahistua šeinyä vaššen ◊ прижать в угол šuattua piäšömättömäh tilah
прижаться, прижиматься nojautuo, painautuo; ~ к стене nojautuo šeinyä vaššen
приживить, приживлять juurtua
прижи||ться, приживаться 1. (*о человеке*) eläytyö, kotiutuo, juurtuo; ~ на новом месте kotiutuo uuvvella paikalla **2.** (*о растениях*) juurtuo; берёзка ~лась koivuni juurtu
приз palkinto; получить первый ~ voittua enšimmäini palkinto
призвание into; его ~ – театр teatteri on hänen into
призва||ть, призывать kučču; ~ на помощь kučču avukši; учитель ~н учить и воспитывать opaštajan ruatona on opaštua ta kašvattua
приземистый matala|kašvoni
приземли||ться, приземляться laškeutuo; самолёт уже ~лся lentokoneh jo laškeutu
призёр piä|palkinnon|voittaja
признак merkki, tunnuš|merkki; первые ~и весны kevyän enšimmäiset merkit
признание 1. (*одобрение*) hyväkšyntä, hyväkšymini; ~ нового руководителя uuvven johtajan hyväkšyntä **2.** (*покаяние*) tunnuššanta, tunnuštamini, tunnuššuš; ~ своей вины oman viäryön tunnuššanta **3.** (*общественное уважение*) hyväkšyntä; заслужить общественное ~ šuaha rahvahan hyväkšyntä
признанный tunnettu; ~ во всём мире учёный koko muajilmašša tunnettu tietomieš
признательность kiitoš|šanat, passipo|šanat; выразить учителю ~ šanuo opaštajalla kiitoššanat
признательный kiitollini
признать, признавать 1. (*считать законным*) tunnuštua; ~ нейтралитет государства tunnuštua valtijon neitralitetti **2.** (*одобрить*) hyväkšyö; ~ его исследование hyväkšyö hänen tutkimuš
призна||ться, признаваться 1. (*сознаваться*) tunnuštua; он ~лся в воровстве hiän tunnušti varaššannan **2.** (*откровенно говоря*) tunnuštua; ~юсь, я сам виноват tunnuššan, olen šiinä jutušša šyypokkona
призрак mieli|kuva, huamu; ~ любимой всегда стоит перед глазами armahan mielikuva on aina šilmieni ieššä
призыв 1. (*мобилизация*) kučunta, kuččumini; ~ в армию armeijah kučunta **2.** (*зов*) kučunta; собака услышала ~ хозяина koira kuuli isännän kučunnan
прииск kaivoš; золотые ~и kultakaivokšet
при||йти, приходить 1. (*явиться*) tulla; ~ домой tulla kotih; поезд ~шёл с опозданием juna myöhäšty; ~ иногда tulekšie; придя tultuo; ~ ненадолго tuletella **2.** (*наступить*) tulla; ~шла весна tuli kevät **3.** (*оказаться в каком-либо состоянии*): ~ в восторг ihaštuo; ~ к соглашению tulla šopimukšeh ◊ прийти на память tulla mieleh; прийти в голову pälkähtyä piäh; прийти в чувство tulla tolkkuh; прийти в себя elävyštyö, šelvitä
при||йтись, приходи́ться 1. (*совпадать*) tulla; праздник ~шёлся на воскресенье pruasniekka tuli pyhänäpiänä **2.** (*подходить по размеру*) paššata; ~ по ноге paššata jalkah **3.** (*достаться*) šuaha; на каждого ~шлось по одному экземпляру книги jokahini šai yhen kirjan **4.** (*стать нужным, безл.*) pityä, tulla; мне ~дётся уйти ни с чем miula pitäy lähtie tyhjin käsin **5.** (*выпасть на долю*) joutuo, täytyö, (*безл.*) toperie; мне ~шлось ночевать в лесу у костра jouvuin olla yötä mečäššä tulen viereššä
приказ käšky, miäräyš; исполнить ~ täyttyä käšky
приказать, приказывать hallita, käškie; ~ явиться завтра на работу на час раньше käškie tulla huomena ruatoh tunti ennein šen alkamista
прикатить vierettyä; ~ бревно во двор vierettyä honka pihalla
приклад ponši; ~ ружья pyššyn ponši

прикладн||ой käytännöllini; ~ые знания käytännölliset tiijot
приклеить, приклеивать liimata, tartuttua; ~ марку к конверту liimata poštimerkki kirjaiskuoreh
приклеиться, приклеива||ться liimautuo; обои плохо ~ются šeinäpaperit liimauvutah pahoin
приключени||е šeikka, šeikkailu; до дому мы добрались без ~й piäsimä kotih ilman šeikkailuja
приключи||ться, приключаться šattuo, tapahtuo; с охотниками ~лась беда mečäštäjillä šattu hätä
приковать, приковывать takuo; ~ цепь к стене takuo čieppi šeinäh ◊ страх приковал к месту pelko ei antan liikkuo nikunne
приколоть, прикалывать kiinittyä; ~ цветок к шляпе kiinittyä kukka hattuh
прикопать, прикапывать 1. (*закопать ненадолго*) issuttua kotvasekši; ~ в землю issuttua kotvasekši muah **2.** (*укрыть*) kattua; ~ кусты на зиму kattua tuhjot (penšahat) talvekši
прикосну||ться, прикасаться košettua; больной не ~лся к еде läsijä ei košettan ruokah
прикреп||ить, прикреплять 1. (*закрепить*) kiinittyä; ~ объявление к стене kiinittyä ilmotuš šeinäh **2.** (*присоединить*) miärätä; мы ~лены к той группе meitä on miärätty šiih joukkoh
прикрикнуть, прикрикивать karjahtua; ~ на детей karjahtua lapšien piällä
прикрытие šuoja
прикрыть, прикрывать 1. (*укрыть*) kattua; ~ стог сена брезентом kattua šuapra presentilla **2.** (*спрятать*) peittyä; ~ свои недостатки peittyä omat vijat **3.** (*закрыть*) ummistua vähäsen; ~ окно ummistua ikkuna vähäsen
прикурить, прикуривать šytyttyä papirossa
прикус purenta; правильный ~ oikie purenta
прикусить, прикусывать purra; ~ губу purra huuli
прилагательн||ый: имя ~ое adjektiivi
прилежание ahkeruš
прилежно ahkerašti; наши дети учатся ~ meijän lapšet opaššutah ahkerašti
прилежн||ый ahkera; у ~ого всегда есть работа ahkeralla on aina työtä
прилете||ть, прилетать tulla, lentyä, laškeutuo; самолёт ~л вовремя lentokoneh laškeutu ajallah
приле||чь 1. (*лечь ненадолго*) venyytyö kotvasekši; ~ после обеда venyytyö kotvasekši murkinan jälkeh **2.** (*лечь*) painuo muata vaššen; солдаты ~гли к земле šotamiehet painuttih muata vaššen **3.** (*прилегать*) lakoutuo; после дождей рожь ~гла vihmojen jälkeh ruis lakoutu
прилив noušu|vesi, ulli; ~ и отлив noušuvesi ta laškuvesi
прилип||нуть, прилипать tarttuo; потная рубашка ~ла к телу hikini paita tarttu nahkah
прилично hyvin; вести себя ~ käyttäytyö hyvin
приличн||ый hyvä; ~ое поведение hyvä käyttäytymini
приложить, прилагать, прикладывать 1. (*положить*) panna, tällätä, šovittua; ~ телефонную трубку к уху panna kuulokeh korvajuureh **2.** (*добавить*) lisätä, liittyä; ~ к заявлению другие документы liittyä anomukšeh muut paperit **3.** (*отдать*) panna; ~ все силы для осуществления этой идеи panna kaikki voimat tämän idejan toteuttamisekši
прильну||ть (*прижаться*) nojautuo, painuo; ребёнок ~л к матери lapši painu muamuoh vaššen; ~ к тёплой печке nojautuo lämmintä kiukuata vaššen
примак kota|vävy
приманить, приманива||ть muanittua, muanitella, lyylittyä; хозяйки ~ют коров домой куском хлеба emännät lehmie leipäpalalla muanitetah kotih
приманка muanituš, (*для птиц и животных*) kuva, šyötti, (*для рыб*) maima

применение käytäntä, käyttämini; ~ нового метода uuvven metodin käytäntä
применить, применять käyttyä; ~ все силы käyttyä kaikki voimat
пример esi|kuva, esi|merkki, kuava; служить ~ом olla esikuvana
примерить, примерять šovitella, panetella, mitata; ~ платье šovitella mekkuo
примерно 1. (*отлично*) kunnollah, onni|puolin; вести себя ~ käyttäytyö kunnollah **2.** (*приблизительно*) läššä; болезнь прервала работу ~ на два месяца läsintä katkai ruavon läššä kahekši kuukauvekši
примес||ь lisä|aineh; чистая глина без ~и puhaš šavi ilman lisäainehie; без ~и šelkie
примет||а 1. (*отличительное свойство*) huaveluš, merkki, tunnuš|merkki, primietta; видны ~ы осени näkyy šykšyn huavelukšie **2.** (*предвестник*) einuššuš; верить в ~ы uškuo einuššukših
примета||ть haršie; рубашечку я ~ла, сейчас надо сшить paitasen olen haršin, nyt pitäy ommella
примети||ть, примечать huomata, primiettie; я не ~л самого главного en huomannun tärkeintä juttuo
приметн||ый näkyjä; ~ые следы näkyjät jälet; ~ студент näkyjä opaštuja
примечание huomautuš, (*сноска*) viiteh
примечательн||ый merkittävä, mainittava; ~ое событие merkittävä tapahtuma
примёрзнуть, примерзать jiätyö
примирение šopu; наступило ~ tuli šopu
примирить, примирять lepyttyä, šuaha šopu; ~ соседей lepyttyä sussietoja
примири||ться, примиряться piäššä šopuh; братья ~лись vellet piäštih šopuh
примитивный 1. (*упрощённый*) primitiivini, kehittymätöin **2.** (*обычный*) tavallini; ~ механизм tavallini laiteh **3.** (*первобытный*) primitivini; ~ человек primitiivini ihmini
примкнуть, примыкать liittyö; ~ к меньшинству liittyö vähemmistöh
приморск||ий meri=; ~ие поселения merikylät
приморье meren|rannikko
примча||ться tulla juokšu|jalkua; дети ~лись домой lapšet tultih juokšujalkua kotih
примя||ть, приминать tallata, liičču, polkie; дети ~ли траву lapšet tallattih heinikkyö
принадлеж||ать kuuluo; этот дом ~ит мне tämä talo kuuluu miula
принадлежности tarvikkehet; рыболовные ~ kalaššuštarvikkehet
принес||ти, приносить 1. (*доставить*) tuuvva; ~ воды tuuvva vettä **2.** (*родить*) šynnyttyä; кошка ~ла трёх котят kiššа šynnytti kolme poikaista **3.** (*дать, доставить*) tuuvva; работа приносит радость ruato tuou iluo
принижение alentamini
принизи||ть, принижать 1. (*умалять*) alentua; ~ его заслуги alentua hänen tulokšie **2.** (*не ценить*) alentua, vähekšie; ~ли значение учителя alennettih opaštajan merkityš
приношение annoš, anti, antoma, lahjannoš, tuonta, tuomini
принтер kopijo|koneh, printteri, kirjutin
принудительно pakollisešti; они ~ пошли на работу hyö pakollisešti mäntih ruatoh
принудительность pakollisuš
принудительн||ый pakollini, pakko=; ~ое лечение pakollini liäkintä
принуди||ть, принуждать pakottua; они ~ли меня отправиться в путь hyö pakotettih milma lähtömäh matkah
принуждени||е pakko, pakotuš, pakottamini, pakotanta; без ~я pakotta

принуждённо väkisin, vänkältä; на работу его отправили ~ hänet väkisin työnnettih ruatoh

принцип peruššeh, prinsippi; строгие ~ы воспитания kašvatukšen kovat peruštehet

приня||ть, принимать 1. (*взять, брать*) ottua; ~ ребёнка на руки ottua lapši yškäh; ~ заказ ottua vaštah tilavuš **2.** (*зачислить в состав*) hyväkšyö; ~ в студенты hyväkšyö opaštujakši **3.** (*совершить что-л.*) ottua vaštah; ~ экзамен ottua vaštah tutkinto; ~ роды puapuija; ~ участие ošallistuo **4.** (*приобрести вид, качество*) tulla; город ~л праздничный вид linna tuli kaunehen näkösekši **5.** (*признать*) ottua; ~ весь позор на себя ottua kaikki huikevuš ičellä **6.** (*проглотить*) niellä; ~ таблетку niellä tabletti

приня||ться, приниматься 1. (*начинать*) ruveta, alkua, tarttuo, ryhtyö; ~ за работу ruveta ruatoh; ~ за воспитание сына ruveta kašvattamah poikua **2.** (*укорениться*) juurtuo; яблонька ~лась omenapuuhut juurtu

приобр||ести, приобретать 1. (*достать*) šuaha; ~ новый словарь šuaha uuši šanakirja **2.** (*найти*) löytyä; я ~ёл новых друзей mie löysin uušie kaverija **3.** (*получить*) šuaha; ~ знания šuaha tietuo

приобщить, приобщать 1. (*устроить*) panna; ~ к труду panna ruatoh **2.** (*добавить*) lisätä, panna; ~ к делу panna asiella

приозёрный järvi|ranta=; ~ край järviranta-aloveh

приоритет 1. (*первенство*) etu|paikka **2.** (*преимущественное право*) etu|oikevuš

приостановить, приостанавливать pijättyä, keškeyttyä, keškeytellä; ~ работу после обеда pijättyä ruato päivällisen jälkeh

приостанови||ться, приостанавливаться pijättyö, keškeytyö; работа ~лась ruato pijätty

приоткр||ыть, приоткрывать lonkata, lonkottua, ravottua; ~ой немного дверь, чтобы гарь ушла из дома lonkua ovi vähäni, jotta kačku mänis pois pirtistä

приоткры||ться, приоткрываться lonkautuo, ravottuo, avautuo, avautuliutuo; занавеска немного ~лась verho lonkautu vähäni

приоткрытый ravollah olija, lonkallah olija

припадок lankienta|tauti

припарка haute

припасать varuštua, šiäštyä; ~ дров на зиму varuštua halkuo talvekši

припасы (*в дорогу*) evähät; когда идёшь в лес на день, бери ~ на неделю kun lähet meččäh päiväkši, ota eväštä netäliksi; ~ при нужде hätävara

припаять juottua; ~ крючок к блесне juottua koukku uistimeh

припаяться juottuo

припев laulun toisto|šanat; напевать ~ rallatella

припевка rallit

припереть, припирать 1. (*прижать*) ahistua; ~ противника к реке ahistua vihollista jokirantah **2.** (*подпереть*) pönkätä; ~ уличную дверь pönkätä ulko-ovi

приписать, приписывать 1. (*дописать*) kirjuttua lisyä; ~ целую страницу kirjuttua lisyä kokonaini šivu **2.** (*зарегистрировать*) kirjuttua, rekistriiruija; ~ судно к Мурманскому порту rekistriiruija laiva Murmanskin šatamah **3.** (*положить*) panna; ~ вину тому человеку panna viäryš šen ihmisen niskah

приплата lisä|makšu, lisä|makšanta, lisä|makšamini

приплатить, приплачивать makšua lisyä

приплести, приплетать punuo; ~ ленту в косу punuo nauha kaššah

приплод šarja; большой ежегодный ~ у свиней šikojen jokavuotini šuuri šarja

приплыть, приплывать tulla, šoutua; ~ на лодке šoutua venehellä

приплюснут||ый läččä, läpiskö; с ~ым носом läččänenä

приподнять, приподнимать noššaltua; ~ занавеску и посмотреть на улицу noššaltua verho ta kačču pihalla

приподн||яться, приподниматься nouša vähäsen; ~имись, я подвину скамейку nouše vähäsen, mie šiirrän skammie

припомн||ить 1. (*вспомнить*) muissuttua; не могу ~, о чём мы тогда говорили en voi muissuttua, mistä myö šilloin pakasima **2.** (*напоминать*) muissuttua; я ему это когда-нибудь ~ю mie šen hänellä konšanih muissutan

припомни||ться, припоминаться muistuo, muisteliutuo; ~лись чьи-то стихи muissuttih kenen lienöy runot

приправа mavušteh, höistö

приправить, приправлять mavuštua, höištyä; ~ уху лавровым листом mavuštua uuhka laurupuun lehellä

припугнуть, припугива||ть pölättyä, pölätellä; собака ~ла кур koira pölätteli kanoja

припудрить, припудривать puutrie; ~ нос puutrie nenä

приработок lisä|palkka; маленький ~ pieni lisäpalkka

приравнять, приравнивать rinnaštua; ~ к нулю pityä nollan arvosena

приречный joven|varši=

природ||а 1. (*всё существующее во вселенной*) luonto; загадки ~ы luonnon arvautukšet **2.** (*загородные местности*) muan|emä; на лоне ~ы muanemäššä ◊ спокойный по природе vakavaluontoni

природн||ый 1. (*от* природа) luonnon, luonnollini; ~ые богатства luonnon rikkahukšet **2.** (*врождённый*) luonnon; ~ые способности luonnonlahjat

природопользование luonnon|rikkahukšien käyttö

прирождённ||ый luonnollini; ~ая застенчивость luonnollini hil'l'asuš

прирост kašvo; ~ населения rahvašluvun kašvo

прирученн||ый kešu=, kešy=; ~ые олени kešuporot

приручить, приручать kešuttua, kešyttyä; ~ оленей kešuttua poroja

приручиться, приручаться kotiutuo

присбор||ить krupittua; подол был ~ен helma oli krupitettu

присвист vihellyš

присвоение 1. (*захват*) omakšumini, omuamini **2.** (*усвоение*) omakšumini

присвоить, присваивать 1. (*завладеть*) omakšuo, omata, omistua; ~ деньги omistua rahat **2.** (*дать*) antua; ~ учёную степень доктора наук antua tietotohtorin arvo

присесть[1], присаживаться (*сесть на короткое время*) issahtua, issutteliutuo; ~ на минутку отдохнуть issahtua hetkekši levähtämäh; ~ на корточки kykistyö

присесть[2], приседать (*согнув колени*) kyyristyö, kykristyö; дверь низкая, входя надо немного ~ ovi on matala, šiämeh aštuos'sa pitäy pikkuni kykristyö

прискакать 1. (*прийти прыгая*) tulla hyppien; ~ на одной ноге tulla hyppien yhellä jalalla **2.** (*верхом на лошади*) tulla račaštaen; ~ на коне tulla račaštaen heposella

прискорби||е: с ~ем pahoin mielin, šurullisešti

прислони||ться, прислоняться nojata, nojautuo; ~ к стенке nojautuo šeinyä vaššen; ~вшись nojallah

прислуга kasakka, käškyläini, palvelija

прислуживание kasakuš

прислужива||ть kasakoija, (*о женщине*) piikuija; зимой он ~л talvella hiän kasakoiččі

прислушаться, прислушиваться (*слушать внимательно*) kuunnella; ~ к советам матери kuunnella muamon neuvoja

присмотр šilmällä|pijäntä; за детьми всегда требуется ~ lapšie täytyy aina pityä šilmällä

присмотреть, присматривать pityä šilmällä; ~ за ребёнком pityä šilmällä lašta

присмотр||еться, присматриваться 1. (*посмотреть внимательно*) kaччuo tarkkah; ~ись к портрету kačo tarkkah kuvua **2.** (*привыкнуть*) tottuo; ~ к темноте tottuo pimieh
присни||ться näyttyä unissa; мне ~лась моя собака miula näytti unissa oma koira
присоединение liitäntä, liittämini
присоединить, присоединять 1. (*соединить*) yhistyä, liittyä; ~ провод yhistyä rautalanka **2.** (*объединить*) liittyä; ~ посёлок к городу liittyä kylä linnah
присоединиться, присоединяться yhistyö, liittyö, liittäytyö, šitoutuo; ~ к группе преподавателей liittyö opaštaja-joukkoh
присосаться, присасываться imeytyö
приспособиться, приспособляться kuvautuo; ~ к зимним морозам kuvautuo talvipakkasih
приспустить, приспускать alentua, laškie; ~ флаги alentua liput
пристави||ть, приставлять liittyä; он такой, что у чёрта голову отрежет и другому ~т še on šemmoni, jotta pirulta piän leikkuau ta toisella liittäy
приставка (*грамм.*) prepositijo
пристально tarkkah, tarkkaseh; смотреть ~ kaччuo tarkkah, tuijottua
пристальный tarkka, tarkkani
пристань laituri
приста||ть, приставать 1. (*прилипнуть*) tarttuo; к одежде ~ла грязь lika tarttu vuattieh **2.** (*причалить*) rantautuo; лодка ~ла к берегу veneh rantautu ◊ тебе не пристало врать šiula ei pijä valehella
пристегнуть, пристёгивать kiinittyä; ~ цепочку к часам kiinittyä ket't'u kelloh
пристегнуться, пристёгиваться kiinittyä turva|vyö; в машине необходимо ~ autošša pitäy kiinittyä turvavyö
пристенок šeinyš
пристрастие himo; ~ к алкоголю himo viinah
пристраститься: ~ к кофе ruveta juomah äijä kahvie
пристройка lisä|rakennuš
приступить, приступать alottua, paneutuo, ryhtyö; ~ к учёбе alottua opaššuš
пристыдить huijata; его ничем не ~ häntä ei nimillä voi huijata
пристыковать liittyä yhteh; ~ космический корабль к орбитальной станции liittyä raketti orbiittiašemah
пристыковаться liittyö yhteh
пристыковка yhteh|liityntä, yhteh|liittymini
присудить, присуждать miärätä; ~ два года лишения свободы miärätä tyrmäh kahekši vuuvvekši
присутстви||е läššä|olo, mukana|olo; в ~и всех kaikkien läšsäollešša
присутствовать olla läššä, olla mukana
присутствующий läššä|olija, mukana|olija
присяг||а vala; принять ~у antua vala
притаиться peittäytyö; ~ в лесу peittäytyö mečäššä
притвориться, притворяться heittäytyö, heittelehtie, heittyö, luatiutuo, lyöttäytyö; ~ больным heittäytyö läsijäkši
притеснить, притеснять polkie, ahissella
притихнуть, притихать vakautuo, hilletä; ветер притих tuuli vakautu
приток: ~ реки joki|šuara
притом šen lisäkši, šitä paičči; у него был красивый голос, ~ он знал много песен hänellä oli kaunis iäni, šen lisäkši hiän tiesi äijä lauluja
притон rosvo|pešä
притоптать, притаптывать tapšuttua, tallata; ~ землю tallata mua kovakši

притормозить, притормаживать pijätellä, jarruttua vähäsen; ~ машину при спуске с горы pijätellä autuo alamäješšä
приторный (*чрезмерно сладкий)* imelä
притрону||ться, притрагиваться košettua, košetella; не притрагивайся грязными руками elä košettele likasilla käsillä; я нечаянно ~лся к горячей плите mie šattumalta košetin palavua hellua
притч||а vertavuš; евангельские ~и jevanhelien vertavukšet ◊ притча во языцах yleini pakina-aihe
притяжательный (*грамм.*) possessiivi=; ~ суффикс possessiivisuffiksi
притянуть, притягивать vetyä; ~ плот к берегу vetyä lautta rantah
приукрасить, приукрашать 1. (*украсить*) kaunistua; ~ школьный зал для выпускного бала kaunistua koulunšali piäšyillaччuo varten **2.** (*представить лучше, чем было*) kaunistua; ~ события kaunistua tapahtumie
приумножить, приумножать lisätä; ~ запасы lisätä varoja
приурочить, приурочивать šijottua; ~ отпуск к началу лета šijottua loma alkukešäh
приусадебный koti=; ~ участок kotimuapala
приучить, приучать opaštua, totuttua; ~ вставать рано opaštua noušomah makuamašta aivoin
приучиться, приучаться tottuo, opaštuo
прихварать, прихварыва||ть läsikšennellä; бабушка часто ~ет ämmö ušeičči läsikšentelöy
прихвати||ть, прихватывать 1. (*поймать*) šuaha kiini; ~ вора за руку šuaha varaštaja kiini kiäštä **2.** (*привязать слегка*) šituo; ~ верёвкой šituo nuoralla **3.** (*взять с собой*) ottua; отец ~л сына на рыбалку tuatto otti poikah kalalla
прихлыну||ть kahahtua; вода ~ла на берег vesi kahahti rannalla
приход[1] tulo; ~ поезда junan tulo; по ~у tultuo; с ~ом tulešša
приход[2]: сельский ~ kirikön|kylä|väki
прихожая etu|huoneh
прихорашиваться kaunisteliutuo, šomenteliutuo, rakentuo; ~ перед зеркалом rakentuo peilin ieššä
прихоть oikku
прихрамыва||ть rammata; ходить ~я kävellä rammaten
прицел tähtäin; взять на ~ ottua tähtäimeh
прицелиться, прицеливаться tähyššellä; долго ~ и выстрелить viikon tähyššellä ta ampuo
приценяться, приценяваться kyšellä hintoja; долго ~ и купить kyšellä viikon hintoja ta oštua
прицеп perä|vaunu, taka|reki
прицепи||ть, прицеплять kiinittyä; к поезду ~ли два вагона junah kiinitettih kakši vaunuo
причал laituri; ~ на переправе ehätyšvalkamo
причалить, причалива||ть rantautuo; лодка ~ет к берегу veneh rantautuu
причастие[1] (*грамм.*) partisiippi
причасти||е[2] (*церк.*) pyhä; он был на ~и hiän kävi pyhällä
причесать, причёсывать šukie; ~ волосы гребнем šukie tukka šuvalla
приче||саться, причёсываться šukeutuo; ~шись и одень-ся šukeuvu ta šuoriuvu
причёска (*девичья*) kampauš, (*замужней женщины*) venччä-|piä, (*короткая женская*) pilkka|tukka, (*коса*) palmikko, kašša
причин||а šyy, vika; смеяться без ~ы nakrua ilman šyytä
причини||ть, причинять tuuvva; твои слова ~ли мне боль šiun šanat tuotih miula kipuo; ~ горе koreuttua; ~ боль koškie, leikata
причитальщица itkijä, iänellä|itkijä, itettäjä; ~ плакала на могиле itkijä itki hauvan piällä; на свадьбе ~ ходит с невестой häissä itettäjä kulkou antilahan kera
причитание itku|virši

причита||ться kuuluo; ему ~ется десять тысяч рублей hänellä kuuluu kymmenentuhatta rupl'ua
причитывать itkie, itkie itettäjä; мама умела ~ muamo šuatto itkie iänellä
причмокива||ть mačkuttua; он ~ет при еде hiän šyyvveššä mačkuttau
причуда imeh, kumma
причудлив||ый kummallini, kumman|näköni; ~ые обороты речи kummallini pakinanluatu
пришвартовать kiinittyä; ~ корабль к причалу kiinittyä laiva laiturih
пришвартоваться kiinittyö; в этом месте нам не ~ täššä kohašša emmä voi kiinittyö
пришелец tulokaš, tulija, (*чужак*) muukalaini
пришить, пришивать kyhätä, puuttua, tartuttua; ~ воротник kakluštua; ~ подошву pohjata
прищемить, прищемлять ličata, ličistyä; ~ палец в двери ličata šormi ovešša
прищемиться, прищемляться ličkautuo, ličistyö
прищурить, прищуривать: ~ глаза kilčittyä šilmie
приют 1. (*укрытие*) šuoja|paikka **2.** (*учреждение для детей*) orpojen talo
приютить ottua hoitoh; ~ сироту ottua orpo hoitoh
приятель kaveri, toveri; ~ написал мне письмо kaveri kirjutti miula kirjasen
приятно miellyttäväšti; ~ пахнуть tuokšuo
приятн||ый mielusa, mielehini, mielellini, mielini, miellyttävä, hauška, makusa; ~ая девушка mielusa tyttö; ~ вечер mielusa ilta; ~ запах miellyttävä haju
про: рассказать ~ свою жизнь kertuo omašta elämäštä
проб||а 1. (*проверка*) koittelu; ~ голоса iänen koittelu **2.** (*материал для анализа*) koiteh; взять ~у почвы ottua muan koiteh **3.** (*клеймо*) merkki; ~ золота kullan miärän merkki
пробег 1. (*бег*) juokšu **2.** (*расстояние*) matka; десятикилометровый ~ kymmenen kilometrin matka
пробе́гать juokšennella; ~ целый день juokšennella koko päivä
пробе||жать, пробега́ть 1. (*бежать*) juošša; ~ сто метров juošša šata metrie **2.** (*идти*) männä; поезд ~гает это расстояние за два часа juna männöy tämän matan kahešša tunnissa **3.** (*о времени*) männä, kuluo; время ~жало незаметно aika mäni näkömättä
пробежка juokšu; ~ по лесу juokšu meččyä myöten
пробить, пробивать: ~ лёд jyštyä jiätä
проби||ться, пробиваться 1. piäššä läpi; мы едва ~лись сквозь толпу myö vaivoin piäsimä väkijoukon läpi **2.** (*о растительности*) nouša muan pinnalla; трава ~лась ruoho nousi muan pinnalla ◊ пробиться в люди šuaha ičellä hyvä paikka yhteiskunnašša
пробк||а 1. korkki, (*затычка в лодке*) tuke, tyrpö; закрыть бутылку ~ой panna korkki pulloh **2.** (*скопление транспорта*) jono; на дороге образовалась ~ из машин tiellä tuli jono autoja
проблема proplema, vaikevuš; в жизни много проблем elämäššä on äijä proplemoja
проблеск pilkahuš не видно ~а солнца ei nävy päiväsen pilkahušta
пробовать 1. (*проверить*) koittua, kuot'ella; ~ свои силы koittua omie voimie **2.** (*определить вкус*) maistua **3.** (*пытаться*) yrittyä, reissata, opitella; ~ бежать yrittyä juošša
пробор jakauš
пробормота||ть murmettua; я не понял, что он ~л en malttan, mitä hiän murmetti
пробраться, пробираться porkata
пробуди||ться, пробуждаться havaččeutuo, virota; дети уже ~лись lapšet jo havaččeuvuttih
провали||ться, проваливаться 1. (*обвалиться*) hušahtua, šortuo; крыша сарая ~лась lavon katto šortu **2.** (*упасть*) lanketa, upota; ~ в канаву lanketa ojah ◊ провалиться на экзамене olla piäšömättä tutkinnošta läpi
проварить, проваривать kypšentyä; хорошо ~ рыбу kypšentyä hyvin kalua
провари||ться, провариваться kypšyö; мясо ~лось liha on kypšyn
проведать käyvvä kaččomašša, tiijuštua; ~ бабушку с дедушкой käyvvä kaččomašša ämmyö ta ukkuo
проведение vietto
проверить, проверять tarkaštua, kaččuo; ~ домашнее задание tarkaštua kotiruatuo
проверка tarkaššuš; ~ знаний школьников koululaisien tietojen tarkaššuš
провести, проводить 1. (*сопровождать*) viijä; ~ ребёнка через дорогу viijä lapši tien yli **2.** (*сделать движение чем-н. прижатым к поверхности*) vejältyä; ~ рукой по лбу vejältyä kiällä oččua **3.** (*обозначить*) vetyä; ~ межу vetyä meša; ~ линию piirtyä **4.** (*проложить*) vetyä; ~ телефон vetyä telefoni **5.** (*составить*) kirjata; ~ счёт по кассовой книге kirjata luku kassakirjah **6.** (*сделать*) luatie; ~ опыт luatie koittelu **7.** (*находиться*) viettyä; ~ время на берегу моря viettyä aikua meren rannalla **8.** (*предложить*) esittyä; ~ интересную мысль esittyä kiintosa ajatuš ◊ меня не проведёшь milma et muanita; провести за нос vetyä nenäštä
проветривание tuuletuš; в зале было хорошее ~ šalissa oli hyvä tuuletuš
проветрить, проветривать tuulettua; проветри комнату! tuuleta huoneh!
проветри||ться, проветриваться tuuleutuo; комната ~лась huoneh on tuuleutun
провеять, провеивать tuultua; ~ ягоды tuultua marjat
провизи||я ruoka, eväš, eläkeh; снабдить ~ей antua ruokua
провини||ться ruatua pahua; в чём я ~лся? mitä pahua olen ruatan?
провод rauta|lanka
проводить[1], провожать 1. (*сопровождать*) šuattua, kaimata; ~ детей в школу šuattua lapšet kouluh **2.** (*послать*) työntyä; ~ дочь на учёбу в другой город työntyä tytär opaštumah toiseh linnah; ~ сына в армию työntyä poika armeijah
проводить[2], провести (*справлять*) pityä; ~ время kuluttua aikua, viettyä aikua
проводник opaš; ~ поезда vaunupalvelija
проводы läksijäiset, lähtöhiset
провоз 1. (*пассажира*) kyyti **2.** (*багажа*) kuletuš, vientä
провозгласить, провозглашать ilmottua; ~ независимость ilmottua iččenäisyš
проволока rauta|lanka
проворно nopiešti, poikkoseh, šukkelah; дети ~ бегут на берег lapšet šukkelah juošša rannalla
проворный kepšakka, kerkie, nopie, poikkoi, šukkela, vikkelä, virkku
проворча||ть n'urahtua, murmettua; что ты там ~л mitä šie šielä olet n'urahtan
провоцировать yllyttyä, houkuttua, houkutella, potakoija; ~ драку yllyttyä torua
провяли||ться ahavoituo; оленина хорошо ~лась poronliha hyvin ahavoitu
проглотить, проглатывать lainota, nielaissa; ~ таблетку lainota pilleri ◊ проглотить обиду lainota apieta; проглатывать концы слов šyyvvä šanojen loppuja; проглатывать книги lukie kirjoja ahmien
проглядеть 1. (*не увидеть*) jättyä näkömättä; ~ опечатку jättyä painovirhe näkömättä **2.** (*просмотреть*) kačella; ~ новый журнал kačella teräväiseh uutta aikakaušlehtie

про

прогнать, прогоня||ть karkottua, karkotella, ajua pois, (*отпугнуть*) hätyyttyä; тогда людей ~ли из своих деревень šilloin ihmisie karkotettih omista kylistä
прогневаться vihaštuo; ~ на него vihaštuo hänen piällä
прогноз einuššuš; ~ погоды šiän einuššuš
прогнозировать einuštua; ~ хорошую погоду einuštua hyvyä šiätä
прогнуть, прогибать viäntyä
прогну||ться, прогибаться hentuo, hytkähtyä, notkahella, notkahtua, viäntyö; ~вшись notkallah
проголода||ться nälkäytyö, näläštyö; я ~лся olen näläštyn
проголосовать iäneštyä; ~ на выборах iäneštyä vualiloissa
прогон kujo; коровы идут по ~у lehmät kuletah kujuo myöten
прогорклый kačkera; в бане ещё ~ дым kylyššä on vielä kačkerua šavuo
программа ohjelma; ~ праздничного концерта juhlakonsertin ohjelma
программировать ohjelmoija
программист programmisti
прогрев lämmitäntä, lämmittämini; ~ автомобиля auton lämmitäntä
прогреме||ть 1. (*производить громкие звуки*) kolahtua, paukahtua, pamahuttua **2.** (*греметь, о громе*) jyrätä; гром ~л за озером ukkoni jyräsi järven takana
прогрессивный progressiivini
прогул rokuli
прогулять, прогуливать 1. (*ходить*) kävellä; ~ в лесу целый день kävellä mečäššä koko päivä **2.** (*отсутствовать*) jiähä ilman, olla tulomatta; ~ обед jiähä ilman murkinua; ~ работу olla tulomatta työh
продавец kauppa|mieš, myöjä, kauppieš
продаж||а myöntä, myönti, myömini; ~ дома talon myöntä; ~ со скидкой alennušmyöntä; подлежащее ~е myötävä
продажн||ый myöntä=; ~ая цена дома talon myöntähinta
продать, продавать 1. (*отдать за плату*) myyvvä, kaupata, torkuija; ~ дорого myyvvä kallehešti; пытаться ~ kaupotella **2.** (*предать*) pettyä; такой человек может ~ когда угодно šemmoni ihmini voi pettyä hoš konša
продвинуться, продвигаться eistyö, matata
проделка kujeh, temppu
продеть, продевать pujottua; ~ нитку в иголку pujottua rihma nieklah
продлить, продлевать jatkua, pijentyä
продли||ться, продлеваться jatkuo; фильм ~тся три часа filmi jatkuu kolme tuntie
продовольствие eineh, elin|tarvike, eläkeh, muona
продолговат||ый šoikie, šuikie, čuikula; калитки делают ~ыми kalittoja luajitah šoikiekši
продолжение jatko
продолжительность 1. (*длина*) pituvuš, jatkuvuš; ~ пути matan pituvuš **2.** (*длительность*) aika, pituvuš; ~ учёбы opaššunnan pituvuš
продолжительн||ый pitkä, pitällini, viikollini; ~ая болезнь pitkä läsintä; ~ое время viikko
продолжить, продолжать jatkua; ~ любимую работу jatkua mieliruatuo
продолжиться, продолжа||ться 1. (*длиться*) jatkuo, keštyä; дождь всё ~ется aina vain vihmuu **2.** (*уходить*) jatkuo; лес ~ется на десятки километров meččä jatkuu kymmenie kilometrie
продукт eineh, tuoteh; ~ы промышленного производства tevollisuštuottehet
продуктивн||ый 1. (*производительный*) produktiivini; ~ое сельское хозяйство produktiivini muatalouš; ~ое животноводство produktiivini karjatalouš **2.** (*грамм.*) produktiivini; ~ суффикс produktiivini suffiksi
продуктов||ый ruoka=; ~ магазин ruokakauppa; ~ая карточка ruokakortti
проезд 1. (*место, где можно проехать*) läpi|ajo, läpi|kulku; ~ запрещён läpiajo on kielletty **2.** (*улица, переулок*) ajo|tie; узкий ~ kaita ajotie
проездной matka=; ~ билет matkalippu
проезж||ий ajo=; ~ая дорога ajotie
проект 1. (*план*) projekti; ~ известного архитектора kuulusan arhitektorin projekti **2.** (*предварительный текст*) projekti; ~ постановления piätökšen projekti
проектировать luatie projekti; ~ завод luatie tehtahan projekti
прожиточный elännän=; ~ минимум elännänminimumi
прожить, проживать 1. (*находиться*) elyä **2.** (*тратить*) tuhlata
прозаическ||ий 1. (*нестихотворная литература*) prousa=; ~ое произведение prousakirja **2.** (*будничный*) arki=; ~ая жизнь arkielämä
прозвать, прозывать nimittyä, (*обзывать*) haukkuo
прозвенеть helähyttyä, (*колокольчиком*) kalkahuttua
прозвище lisä|ninmi, haukunta|nimi, nimityš|nimi, pilkka|nimi
прозвучать kuuluo, (*раздаться*) kajahuttua,
прозрачн||ый läpi|näkyjä; ~ое стекло läpinäkyjä lasi
проигра||ть, проигрывать 1. (*потерпеть поражение*) hävittyä; немцы ~ли войну šakšalaiset hävitettih šovan **2.** (*исполнить на музыкальном инструменте*) šoittua; ~ одну и ту же мелодию šoittua yhtä ta šamua melodijua **3.** (*играть*) pelata; ~ в прятки целый вечер pelata koko ilta peittosillah
проигрыш 1. (*поражение*) hävitäntä; ~ в шахматы hävitäntä šakkipelissä **2.** (*потеря*) hävitäntä; ~ в несколько тысяч рублей muutoman tuhannen rupl'an hävitäntä
произведение tuoteh, tevoš; литературное ~ kirjallini tevoš; художественное ~ taitotevoš
произвести, производить tuottua, toimittua
производственн||ый tuotanto=, tuotannollini; ~ая деятельность tuotannolliset hommat
производств||о 1. (*выпуск*) valmissuš, valmissanta; ~ тракторов traktorien valmissuš **2.** (*продукция*) tuoteh; прирост ~а tuottehen noušu
произнести, произносить iäntyä, laušuo, šanuo, lukie
произношение iäntämini; ~ мягких согласных pehmeijen konsonanttien iäntämini
произо||йти, происходить 1. šattuo, tapahtuo; в деревне ~шла драка kyläššä šattu tora **2.** (*начаться*) alkua; пожар ~шёл от искры tulipalo alko kypeneštä **3.** (*развиться*) kehittyö; по Дарвину человек ~шёл от обезьяны Darvinin mukah ihmini kehitty apinašta
происхождени||е 1. (*принадлежность к нации, роду, сословию*) šynty|perä; по ~ю rotusin, šyntysin, šyntyperältäh; по ~ю он карел rotusin hiän on karjalaini **2.** (*возникновение*) alku|perä; ~ жизни на земле muapallon elämän alkuperä
происшествие juttu, tapahtuma, tapahuš
про||йти, проходить 1. (*идти*) männä, kulkie, (*быстро*) čuilahtua, (*плугом*) ajella; люди ~шли по мосту ihmiset mäntih šiltua myöten **2.** (*проехать*) männä, ajua; машина ~шла мимо нашей деревни auto ajo meijän kylän kautti **3.** (*распространяться*) levitä; об этом человеке ~шли разные слухи šiitä ihmiseštä levisi erilaisie huhuja **4.** (*идти дождю*) vihmuo; ночью ~шёл сильный дождь yöllä lujašti vihmu **5.** (*пробраться*) piäššä; лось ~шёл сквозь кустарник hirvi piäsi penšahan läpi **6.** (*тянуться*) kulkie; граница ~шла по реке raja kulki jokie myöten **7.** (*терпеть*) keštyä; ему всякое пришлось ~ hänellä piti kaikkie keštyä **8.** (*миновать*) männä, kuluo; ~шло уже много лет mäni jo monta vuotta **9.** (*кончиться*)

loppuo; дождь ~шёл vihma loppu ◊ пройти огонь и воду koittua elämässä kaikkie; номер не прошёл ei onnistun

проказник veitikka

проказничать huimaštua, huimekšie, huimennella, huimual'l'a, kujehtie, pelautuo

прокат vuokruanta; ~ велосипедов polkupyörien vuokruanta

прокати||ться, прокатываться 1. (*катиться*) vierrä; волна ~лась по палубе корабля ualto vieri laivan kantta pitin **2.** (*распространяться* levitä; известие ~лось по селу kylässä levisi uutini **3.** (*проехать*) ajua; ~ на велосипеде ajua pyörällä

прокипятить kiehuttua; ~ бельё kiehuttua vuattiet

прокоснуть, прокисать hapata, vihistyö; суп прокис keitto on vihistyn

проклинать, прокля||сть kirota; отец ~л собственного сына tuatto kiroi poikuah

проклюну||ться 1. (*вылупиться*) kuoriutuo; все птенцы ~лись kaikki linnunpoikaset kuoriuvuttih **2.** (*раскрыться*) avautuo, puheta; почки ~лись lehenkannat avauvuttih

прокляти||е kirovuš; предать ~ю panna kirovukšeh

проколоть[1], прокалывать 1. (*проткнуть*) puhata; ~ уши для сережёк puhata korvalehtie koruja varten **2.** (*ранить*) pistyä; ~ штыком грудь pistyä pistimellä rinta

проколо||ть[2] (*колоть, раскалывать*) halkuo, pilkkuo; он весь день ~л дрова hiän koko päivän pilkko halkoja

прокос prokossa; широкий ~ levie prokossa

прокрасться, прокрадываться hiivuo; ~ тайком hiivuo peitoćći ◊ в душу прокралась печаль vaćća jättäyty šurun valtah

прокуратура prokuratura, šyyttö|laitoš

прокурор prokurori, šyyttäjä

прокус puroma; ~ осы ampujaisen puroma

прокути||ть tuhlata, tuhota; он ~л все деньги hiän tuhlai kaikki rahat

пролепета||ть lallattua; он ~л что-то невнятное hiän mitä lienöy lallatti

пролете||ть, пролетать 1. (*лететь*) lentyä; перелётные птицы ~ли тысячи километров muuttolinnut lennettih tuhansie kilometrijä **2.** (*промелькнуть*) vilahtua; молодость ~ла незаметно nuorušaika vilahti huomuamatta

пролив šalmi; я гребу на лодке через ~ šouvan šalmešta poikki

пролить, проливать kuatua; ~ молоко на пол kuatua maito lattiella ◊ пролить бальзам на душу rauhottua

проли||ться, проливаться 1. (*литься*) kuatuo; вино ~лось на скатерть viina kuatu skuatterilla; туча ~лась ливнем muššašta pilveštä tuli vettä kuin korvošta **2.** (*течь*) valuo; сколько слёз ~лось напрасно kuin äijä kyynälie valu tyhjyä

проложить, прокладывать 1. (*положить*) panna, ašettua, rakentua; ~ мостки через болото panna telat šuošta poikki **2.** (*протоптать*) tallata; ~ тропу к дому tallata polku kotih šuaten **3.** (*определить*): ~ курс корабля merkitä laivan šuunta **4.** (*переложить*): panna; ~ стеклянную посуду бумагой panna lasiašteijen välih paperie

промаслиться, промасливаться voitautuo

промахну||ться, промахиваться ampuo ohi; он три раза ~лся hiän kolme kertua ampu ohi

промежут||ок 1. (*расстояние*) keškuš, väli; между поленницами не было никакого ~ка halkopinojen välillä ei ollun nimitä välie **2.** (*время*) väli|aika; в ~ке между танцами мы смогли поговорить tanššien väliaikana myö olima voinun paissa

промежуточн||ый väli=; ~ое расстояние välimatka

промелькну||ть vilahtua; лето ~ло незаметно kešä vilahti huomuamatta; в его словах ~ла ирония hänen šanoissa oli ironijua

промоина šulain; на озере много промоин järvellä on monta šulainta

промок||нуть, промокать kaštuo, märetä; мы в дождь насквозь ~ли vihmalla kaštuma kokonah

промолвить virkaltua

промочи||ть kaštua; дождь ~л землю vihma kašto muan

промча||ться viuhahtua; он ~лся перед глазами hiän šilmien ieššä viuhahti

промыс||ел elin|keino; охотничий ~ mečäššyš; рыболовный ~ kalaššuš; соляные ~лы šuolakaivokšet

промыслов||ый: ~ая охота ammatti|mečäššyš

промычать (*о корове*) ammuo

промышленность tevollisuš; лёгкая ~ kepie tevollisuš

промышленн||ый tevollisuš=; ~ое предприятие tevollisuslaitoš

пронестись, проноситься šujahuttua, viuhahtua; ~ на лыжах hiihahtua

пронзительный (*о голосе*) kimakka, (*о взгляде*) terävä

проник||нуть, проникать 1. (*пробраться*) piässä; в дом было трудно ~ taloh oli jykie piässä **2.** (*понять*) malttua, ymmärtyä; ~ в суть дела malttua juttuo **3.** (*попасть*) joutuo; сведения ~ли в печать tiijot jouvuttih šanomalehtih ◊ он весь проникнут новыми идеями hiän on kokonah kiini uušissa ajatukšissa

проницательн||ый terävä-älyni; трудно найти более ~ого человека on jykie löytyä terävä-älysempyä ihmistä

пронумеровать numeroija; ~ страницы рукописи numeroija käsikirjutukšen šivuja

пропаганд||а propaganda; вести ~у levittyä propagandua

пропагандировать propagoija

пропагандист propagandisti

пропажа kavonta, katuomini; ~ не нашлась kavonta ei löytyn

пр́опасть šyvä kuoppa; машина упала в ~ auto lankei šyväh kuoppah ◊ между сёстрами легла пропасть čikot loitottih toini toisešta

пропа́||сть, пропадать 1. hävitä, kavota, häipyö, kaipaštuo, männä; у него ~ли деньги hänellä hävittih rahat **2.** (*погибнуть*) hävitä; рассада ~ла taimenet hävittih

прописа||ть, прописывать 1. (*зарегистрировать*) panna talon|kirjoilla; где он ~н? missä hiän on talonkorjoilla? **2.** (*назначить*) miärätä; ~ прогревание спины miärätä šelän lämmittämini **3.** (*писать*) kirjuttua; он весь вечер ~л стихи hiän koko illan kirjutti runoja

прописк||а 1. elin|paikan merkintä; он живёт без ~и hiän eläy ilman elinpaikan merkintyä **2.** (*пометка в паспорте*) elin|paikka|leima; есть ли у тебя в паспорте ~? onko šiula paššissa elinpaikkaleima?

пропис||ь kirjutuš|tapa; писать по ~ям kirjuttua kirjutuštavan mukah

пропитаться, пропитываться (*водой, о древесине*) hakautuo, (*снегом*) uhkuutuo

пропорциональн||ый 1. (*обладающий правильными пропорциями*) taša|puolini; ~ое телосложение tašapuolini vartalo **2.** (*соразмерный*) palkan|mukani; ~ налог palkanmukani vero

пропуск 1. (*от* пропускать) piäštämini, piäššäntä; ~ судов через канал laivojen piäštämini kanavan kautti **2.** (*разрешение*) piäšy|lupa; предъявить ~ näyttyä piäšylupa **3.** (*пробел*) väli; оставить два ~а между параграфами jättyä kakši välie paragraffien šiämeššä

пропустить, пропуска||ть 1. (*впустить*) piäštyä, laškie; ~ на собрание piäštyä kokohukšeh **2.** (*проникать*) laškie, vuotua; сапоги ~ют воду šuappahat lašetah vettä **3.** (*опустить*) jättyä; ~ букву jättyä kirjain **4.** (*не явиться*) olla tulomatta; ~ урок olla tulomatta tunnilla **5.** (*измельчить*) laškie; ~ мясо через мясорубку laškie liha lihamelličän läpi

прорас||ти, прорастать iteytyö; зёрна ~ли jyvät iteyvyttih

прорастить, проращивать ijättyä; ~ семена картофеля ijättyä potakan šiemenet

прорва||ться, **прорываться**[1] murtautuo, murtuo; чужие люди ~лись внутрь дома vierahat ihmiset murtauvuttih pirtin šiämeh; плотина ~лась pata murtu
проредить, прореживать harventua; ~ репу harventua nakris
прорезаться, прорезываться leikkautuo, puheta
проректор vara|rektori
прорицатель, ~ница einuštaja
пророни||ть virkkua; он не ~л ни слова hiän ei virkkan ni šanua
пророчить einuštua; ~ морозы einuštua pakkasie
прорубить, прорубать (*лёд*) jyštyä; ~ прорубь jyštyä avanto
прорубь avanto; большая ~ jortana
просвет 1. (*светлая полоса, луч*) valkie pilkahuš, juno; ~ между тучами pilvien välissä on valkie pilkahuš **2.** (*луч света*) valkien|pilkahuš **3.** (*ширина*) väli; ~ между домами talojen väli **4.**: ~ окна ikkuna|loukko ◇ в его жизни был небольшой просвет hänen elämässä oli valkienpilkahuš
просветитель tiijon|antaja
просветить, просвечивать kuultua
просветить, просвещать 1. (*просмотреть насквозь*) kaččuo läpi; ~ лёгкие kaččuo läpi kouhkot **2.** (*учить*) opaštua
просветиться, просвещаться 1. (*посетить рентген*) käyvvä rentgenissä **2**. (*стать образованным*) tulla šivistynyökši
просветление kirkaššuš; ~ неба taivahan kirkaššuš
просветле||ть kirkaštuo; небо ~ло taivaš kirkaštu
просеять, **просеивать** šelittyä; ~ ситом siitata, siitoija; ~ решетом šiekluo
просёлочн||ый kylä=; ~ая дорога kylätie
просить 1. (*обращаться с просьбой*) kyšyö; ~ о помощи kyšyö apuo **2.** (*звать*) kuččuo; ~ гостей к столу kuččuo ativoita stolah
проси||ться pyrkie; кот ~тся на улицу kišša pyrkiy uloš
просия||ть läimähtyä; огонь ~л за рекой tuli läimähti joven takana
просквози||ть: меня ~ло šain viluo läpi|vevošša
проскользну||ть, проскальзывать (*прошмыгнуть*) puiklahtua, šujahtua, livahtua; он ~л в дом hiän livahti kotih
прослави||ть, прославлять 1. (*сделать известным*) luatie kuulusakši; писателя ~ли его книги kirjuttajua luajittih kuulusakši hänen kirjat **2.** (*воспевать*) ylistyä; художник ~л природу родного края taitomieš ylisti kotišeuvun luontuo
прослезиться ruveta itkömäh, kyyneltyö, vettyö; ~ при расставании ruveta itkömäh eroteššа
прослушать, прослушивать (*выслушать*) kuunnella; ~ сердце kuunnella šyväintä
прослушивание kuuntelu
просмотр 1. (*ознакомление*) kaččelu, tarkaššuš; ~ рукописи käsikirjutukšen kaččelu **2.** (*упущение*) huolimattomuš; ~ в воспитании ребёнка huolimattomuš lapšen kašvatukšešša
проснуться, просыпаться havaččeutuo; ~ слишком рано havaččeutuo liijan aivoin
просо prossa
просолить šuolata; ~ рыбу šuolata kalua
просоли||ться, просаливаться šuolautuo; щуки уже ~лись hauvit jo šuolauvuttih
просолка šuolauš, šuoluamini; ~ грибов šienien šuolauš
просох||нуть, просыхать kuivuo; бельё не ~ло vuattiet ei kuivuttu
просочиться, просачива||ться mehuo; вода в колодец ~ется из земли kaivoh mehuu vettä muašta; вода ~ется в ботинок vettä mehuu kenkäh
проспа||ть, просыпать 1. (*спать*) muata; мы ~ли до десяти часов myö makaima kymmeneh šuati **2.** (*проснуться поздно*) muata liikua; я ~л на работу mie makain liikua ta myöhäššyin ruatoh

простенок väli|šeinä, šeinä|vieri
простира||ться levetä, matata; слухи ~ются huhut levetäh
прости||ть, прощать prostie; ~те меня prostikkua milma; ~ ему долг prostie hänellä velka
проститься, проща||ться prostiutuo; они долго ~лись hyö viikon prostiuvuttih
просто 1. (*скромно*) yksin|kertasešti; мы живём ~ myö elämmä yksinkertasešti **2.** (*только*) vain; я ~ хотел ему помочь mie vain halusin hänellä auttua; ~ так näin täštäh
простодушный avo|mielini
прост||ой[1] **1.** (*лёгкий*) helppo, tavallini; ~ая работа helppo ruato **2.** (*будничный*) joka|päiväni, arki=; ~ая деревенская жизнь jokapäiväni kyläelämä **3.** (*легкодоступный пониманию*) vilpitöin, mutkitoin; ~ые нравы mutkittomat tavat
простой[2] (*вынужденное бездействие*) šeisatuš; ~ в работе ruavon šeisatuš
простокваша muikie maito, piimä, viili, prostokišša
простор avara, lakevuš, (*гладь*) šelkä; ~ полей peltojen lakevuš
просторечие arki|kieli
просторечн||ый arki|kielini; ~ые слова arkikieliset šanat
просторно välläsešti; ~ жить elyä välläsešti
пространство ala, šelkoni, tila, paikka; открытое ~ avonaini paikka; ~ между окном и дверью ikkunan ta oven välini paikka
прострел (*острая боль*) raippauš, pissoš, ošavuš
прострелить, прострелива||ть (*о болезни*) raipata; поясница ~ет šivut raippuau
простуда kylmyš, viluššuš
простудиться, простужаться viluštuo, jähyštyö, kylmyä; ~ в дороге viluštuo matan aikana
проступок pahan|ruato; наказать за ~ rankaissa pahanruavošta
простыня lakana, (*домотканная*) huršti, (*в гробу*) aluš|vuate
просьба kyšyntä, pyyntö; у меня к тебе ~ miula on šiula kyšyntä; ~ о помощи avunpyyntö
проталина pälvi, riivanneh, šulanneh
протереть, протирать jältätä; ~ фрукты jältätä hetelmie
протереться, протираться hankautuo, hiertyö; шуба протёрлась turkki on hiertyn
протест vaššuššuš; заявить ~ ilmottua vaššuššuš
протест||овать vaššuštua; он ~ует, никуда не идёт hiän vaššuštau, ei lähe nikunne
протечь, протека||ть vajattua, vuotua, (*о времени*) kuluo; крыша ~ет katto vajattau
против 1. (*прямо перед чем-н.*) vašta|piätä; ~ дома kojin vaštapiätä **2.** (*около*) kohašša; ~ фамилии поставили галочку šukunimen kohašša pantih merkki **3.** (*навстречу*) vaštah; ~ солнца päiväistä vaštah **4.** (*вопреки*) vaštah; ~ него ничего сказать нельзя hänellä vaštah ei voi šanuo nimitä **5.** (*навстречу движению*) vašta=; ~ течения vaštavirtah ◇ гладить против шерсти olla vaštakarvah
противень pelti, lista
противиться vaššuštua; нет больше сил ~ ei ole enämpi voimie vaššuštua
противник vihollini, vaššuštaja
противно ilkiešti, vašta|mielisešti; они вели себя ~ hyö käyttäyvyttih ilkiešti
противн||ый paha, ilkie, riivattu; ~ вкус лекарства liäkkien paha maku; ~ человек riivattu ihmini; в ~ом случае muiten
противовес vašta|paino; служить ~ом olla vaštapainona
противогаз kaašu|nuamari
противоестественный luonnon|vaštani; ~ процесс luonnonvaštani prosessi
противозаконно lajin|vaštasešti; действовать ~ ruatua lajinvaštasešti
противоположность vašta|kohta; он – полная ~ своему другу hiän on täyši vaštakohta omalla kaverilla

противоположный vašta=, päin|vaštani, vaššakkaini, vašta|päini; ~ берег реки joven vaštaranta
противопоставить, противопоставлять 1. (*сравнивать*) verrata; ~ выводы разных исследователей verrata eri tutkijien tulokšie **2.** (*противодействовать*) panna vaštah; ~ духовное материальному panna henkellini vaštah ainehellisella
противоречив||ый vašta|kohtani, risti|riitani; ~ые сведения vaštakohtaset tiijot
противоречие vašta|kohta, risti|riita; ~ труда и капитала ruavon ta kapitalin vaštakohta
противореч||ить 1. (*возражать*) olla vaštah **2.** (*не соответствовать*) vaššuštua; показания ~ат друг другу tovennukšet vaššuššetah toini toista
противостоять 1. (*сопротивляться*) olla vaštah, inttyä **2.** (*выдержать*) keštyä; ~ сильным морозам keštyä lujat pakkaset
протиснуть, протискивать tunkie; ~ ногу в валенок tunkie jalka kuatančah
протиснуться, протискиваться pujottautuo, tunkeutuo; ~ в дом tunkeutuo taloh
проткнуть, протыкать pissältyä, puhata; ~ ягоды puhata marjoja
протоиерей proto|pappi
протокол protokoli
протоптать, протаптывать tallata; ~ тропинку до бани tallata polku kylyh šuati
проторенн||ый tallattu; по ~ому пути tallattuo tietä myöten
проточн||ый virtuaja, juokšija, virta=; ~ая вода virtuaja vesi
протрубить lirahuttua, puhaltua; ~ в рог puhaltua torveh ◊ протрубить уши paissa täyvet korvat
протяжени||е (*о расстоянии*) matka, (*о времени*) aika; на ~и десяти километров не было ни одной деревни kymmenen kilometrin matalla ei ollun niyhtä kylyä; на ~и дня päivän aikana
протянуть, протягивать: ~ руку antua kättä
проучить, проучать 1. (*наказать*) murata, löylyttyä; ~ за плохие проступки murata pahoista ruatoloista **2.** (*учить некоторое время*) opaštua; ~ всю жизнь детей opaštua koko ikä lapšie
профан tolkutoin; абсолютный ~ ihan tolkutoin
профессионал ammatti|mieš
профессионально ammatillisešti, kunnolla
профессиональн||ый ammatti=, ammatillini; ~ое обучение ammattiopaššuš (ammattikoulutuš); ~о-техническое училище ammattikoulu
профессия ammatti, ala, homma
профессор professori
профилактика 1. (*предупреждение*) šuojelu; ~ заболевания tautien šuojelu **2.** (*техн.*) kunnošša|pito
профилактическ||ий šuojelu=; ~ая прививка šuojelurokotuš
профиль šivu|kuva; заснять в ~ ottua šivukuva
профсоюз ammatti|liitto
прохладно 1. (*нареч.*) vilušti; он говорил со мной ~ hiän pakasi vilušti miun kera **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on viluttava; на улице ~ pihalla on viluttava
прохладн||ый (*умеренно холодный*) viluččaini, vilukkaini, viluni; ~ая погода viluččaini šiä ◊ прохладные отношения vilukkaiset välit
проход läpi|mänö, läpi|kulku; ~ судов по каналу laivojen läpikulku kanavua pitin
проходчик kaivoš|mieš
прохож||ий siiričči|aštuja; ~ие куда-то торопятся siiriččiaštujat kunne lienöy kiirehitäh
прохуди||ться kuluo, lahota, hapraštuo, (*об обуви*) lötvistyö; пальто ~лось paltto kulu; крыша дома совсем ~лась talon katto kokonah lahoi

процедур||а 1. (*порядок выполнения*) tapa; ~ голосования vualitapa **2.** (*лечебное мероприятие*) hoito; пойти на ~у lähtie šuamah hoituo
процедурный hoito=; ~ кабинет hoitohuoneh
процент prosentti
процесс prosessi; воспалительный ~ tulehušprosessi
процессия: свадебная ~ hiäjöveh, svuajoveh
проч||ий muu; ~ие расходы muut kulut
прочно lujah, lujašti, kovašti; завяжи ~ верёвку šivo nuora lujah
прочность lujo
прочн||ый 1. (*долговечный*) luja, vahva, lujattava; ~ фундамент дома luja talon alušta **2.** (*нерушимый*) luja; ~ мир luja rauha; становиться ~ым lujeta
прочь pois; он повернулся и пошёл ~ hiän kiänty ta läksi pois; иди ~! mäne pois!
прошипе||ть šihahtua; змея ~ла kiärmis šihahti
прошлогодн||ий männä|vuotini, viime|vuotini; ~ случай männävuotini tapahuš; ~яя нескошенная трава kulo
прошл||ый männyt, viime; ~ые радости männyöt ilot; ~ые годы männyöt vuuvvet; в ~ом году männä vuotena
проштамповать leimata
прошуметь čuhahtua
прошуршать košahtua, šihahtua
прощай hyväšti
прощальный jiä|hyväis=; ~ концерт jiähyväiskonsertti
прощени||е prošken'n'a; просить ~я kyšyö prošken'n'ua
проявить, проявлять 1. (*показать*) näyttyä; ~ себя с лучшей стороны näyttyä iččie hyvältä puolelta; ~ строгость kovistua **2.** (*обработать*) kehittyä; ~ фотоплёнку kehittyä valokuvarullua
прояснить, прояснять šelvittyä
проясни||ться, проясняться šelitä, aukeutuo, kirkaštuo, šelvetä, kajoštuo, šieštyö; контуры ~лись rajaviivat šelittih; небо ~лось taivaš šelkeni; дело ~лось asie šelkeni
пружини||ть lenšuo; болото под ногами ~т šuo jalkojen alla lenšuu
прут vičča, varpa, šäippäreh, šäipärä, pisama; ~ для перевязи vičaš
прыганье hypintä, hypityš, hyppely
прыгнуть, прыгать hyppie, hypätä, hypella; ~ на одной ноге hypellä yhellä jalalla; ~ в воду hypätä veteh; заставлять ~ hyppäyttyä
прыжок hyppy, hyppähyš; ~ вверх hyppy ylöš
прыщ kurviččа, märkä|piä, näppy
прядени||е kesryäntä, kesryämini; во время ~я разговаривали kesryännän aikana paistih
прядильн||ый kesrä=; ~ая машина kesräkoneh
прядь (*шерсти*) tupšu, (*волокна*) šäikeh, (*волос*) tukka
пряжа kesryš, kesryämini
пряжка lappa
прялк||а rukki, kuošali; на ночь у ~и снимали верёвки rukin nyörit otettih pois rukin piältä yökši; прясть на ~е kesrätä kuošalilla
прямо 1. (*напрямик*) šuorah; идти ~ aštuo šuorah **2.** (*ровно*) šuorana; сидеть ~ istuo šuorana **3.** (*откровенно*) šuorah, rehellisešti, kiertelömättä; я тебе скажу ~ mie šiula šuorah šanon; сказать ~ lörähyttyä **4.** (*непосредственно*) ihan; ~ перед окнами ihan ikkunoijen ieššä
прямодушный šuoravaini
прям||ой 1. (*без изгибов*) šuora; ~ая дорога šuora tie; делать ~ым šuorentua **2.** (*без промежутков*) šuora; ~ое сообщение šuora yhtehyš **3.** (*правдивый*) šuora|šanani; ~ человек šuorašanani ihmini **4.** (*истинный*) šuora; ~ое значение слова šanan šuora merkityš

пряник priänikkä
прясть kesrätä; ~ шерсть kesrätä villua
прятать 1. (*скрывать*) peittyä, piilottua, šalata; ~ деньги в сундук peittyä rahat runtukkah **2.** (*убирать подальше*) peittyä, kätkie; ~ зимнюю одежду в кладовку peittyä talvivuattiet aittah
прятаться peittäytyö, peittyö, kätkeytyö, piiluo; ~ в сенном сарае peittäytyö heinälatoh
прятки: играть в ~ leikkie peittosih
пряха kesryäjä
псалтырь saltteri
псевдоним peitto|nimi; писать под ~ом kirjuttua peittonimellä
психика mielen|luatu; здоровая ~ terveh mielenluatu
пташк||а čirkku; гнездо ~и čirkun pešä
птенец linnun|poikani
птица lintu; певчая ~ laulaja lintu; перелётная ~ muuttolintu
публик||а rahvaš, rahvaš|joukko, rahvaš|kunta; театр полон ~и teatteri on täyši rahvašta
публично kaikkien kuullen; ~ просить прощения kyšyö prošken'n'ua kaikkien kuullen
публичн||ый avonaini, rahvahallini; ~ая лекция avonaini luvento
пугало 1. (*огородное чучело*) pölätyš; ~ на поле pellolla on pölätyš **2.** (*о человеке*) čuuto, kuvatuš
пуга||ть varattua, hätäyttyä, pölättyä, pölätellä; крутизна горы его не ~ла vuaran jyrkkyš ei häntä varattan; дети ~ют друг друга lapšet pölätelläh toini toista
пугаться varata, hirvetä, hämmäštyö, kipšahtua, pöläštyö, äijäštyö; ~ всего varata kaikkie
пугливо varaten; он ~ озирался вокруг hiän varaten kaččo ympärilläh
пугливый hätä|pukšu, varačču
пуговиц||а nappi, nyplä; застегнуть кофту на ~ы panna pušero nappih; расстегнуть ~ы piäštyä nappiloista
пуд puuta; в лари ещё два ~а ячменя puurnušša on vielä kakši puutua osrua
пузатый pöhö|maha, rapa|maha
пузырь 1. (*мыльный*) muila|rakko **2.** (*мочевой*) kusi|rakko, kusi|kukkaro
пульс 1. (*сердечный*) pulssi, valtimo **2.** (*темп*) ritmi; ~ страны muan ritmi
пульт 1. (*музык.*) nuotti|jalka **2.** (*управления*) ohjavuš|pultti
пуля pulikka, pul'ppu
пункт 1. (*место*) paikka; ~ пересечения границы rajanylityšpaikka **2.** (*точка*) punkti; переговорный ~ telefonipunkti **3.** (*раздел*) pykälä, kohta; первый ~ договора šopimukšen enšimmäini pykälä **4.** (*отдельный момент*) aika; переломный ~ в истории istorijallini muutošaika
пунктир katko|viiva, pisteh|viiva
пунктуально tarkkah, tarkkaseh, täšmälläh
пунктуальность tarkkavaisuš
пунктуальный tarkka; ~ человек tarkka ihmini
пунктуация väli|merkki|järješteImä
пуночка (*зоол.*) punani
пунцовый tuli|ruškie
пуп n'apa; я поднял тяжёлое и сорвал ~ jykietä noššin ta n'apa liikahti
пуповина n'apa|nuorani
пург||а purku, pyry, tuisku, tuhu, viehkuri; попасть в ~у joutuo purkuh
пуржи||ть tuiskuo, tuiskuta; дует ветер и ~т tuulou ta lumi tuiskuu
пуск käyttöh|otto, käyttöh|panenta, käyttöh|pano; ~ турбины turbiinin käyttöhotto
пускай, пусть anna; ~ идёт anna hänellä männä

пусте||ть tyhjentyö, tyhjetä, tyhjeytyö; деревни ~ют kylät tyhjennytäh
пустить, пускать 1. (*отпустить*) laškie; ~ кошку на улицу laškie kišša pihalla **2.** (*послать*) piäštyä, työntyä; ~ лошадь вскачь piäštyä heponi juokšomah **3.** (*впустить*) laškie, piäštyä; ~ пассажиров в вагон laškie matkalaiset vaunuh **4.** (*запустить*) ottua käyttöh; ~ в эксплуатацию новые автобусы ottua käyttöh uuvvet autobuššit **5.** (*укорениться*) juurtuo **6.** (*бросить*) visata, heittyä; ~ камень в окно visata kivi ikkunah **7.** (*утопить*): ~ ко дну upottua
пуститься, пускаться 1. (*приступить*) lähtie; ~ в погоню lähtie ajamah peräh **2.** (*начать делать*) ruveta, hyrähtyä, ryhtyö; ~ в пляс ruveta pläššimäh
пусто: в комнате ~ pirtissä ei ole niketä
пуст||ой 1. (*порожний, незанятый*) tyhjä; ~ая комната tyhjä pirtti; ~ внутри ontto; с ~ыми руками tyhjäsilläh **2.** (*несерьёзный*): ~ человек tyhjän|päiväni ihmini, häkläčču, tuuli|mylly, šuun|piekšäjä, höplö; болтать ~ое höplätä
пустословить hailata, häklättyä, läplättyä, pläčkyttyä, šäplättyä, vuašuta
пустота kottelo, onkura, tyhjikkö, tyhjyš
пустошь autivo, autie
пустыня čuuru|mua, erä|mua
пустышк||а tutti; дай ребёнку ~у anna lapšella tutti
пустяк tyhjä; перестань говорить ~и elä pakaja tyhjyä
пустяковый joutavan|päivällini, tyhjällini
пустячный jonnin|joutava
путаница hämminki; ~ в делах asiet on hämminkissä
путать 1. (*перепутать*) ševottua; ~ листы письма ševottua kirjasen šivuja; ~ имена ševottua nimijä **2.** (*надевать путы*) panna kammiččah
пута||ться 1. (*спутаться*) šekautuo, šotkeutuo; нитки легко ~ются lankat helpošti šekauvutah **2.** (*ошибаться*) šekautuo, šotkeutuo, erehtyö; ~ в мыслях šekautuo ajatukšissa **3.** (*мешать*) olla tiellä; не ~йся под ногами lähe (mäne) pois tieltäni
путеводитель matka|opaš
путешественник matkalaini, matkuaja
путешествие matka
путешествовать matkuššella, matkuštua; ~ вокруг света matkuššella ympäri muajilmua
путина kalaššuš|aika, kalaššuš|kauši, kutu
путник matkalaini, matka|mieš, reissu|mieš
путн||ый puutillini, puutin; в этом году мы заготовили ~ое сено šaima tänä vuotena puutilliset heinät
путы jalka|kammičča
пут||ь 1. (*дорога*) matka, taipaleh, taival, hotu; выбрать новый ~ valita uuši matka; ~ домой kotimatka; отправиться в ~ matkautuo; ~ по льду jiäkeli **2.** (*расстояние*) matka; ~ от Петрозаводска до Москвы matka Petroskoista Moskovah; отправиться в далёкий ~ lähtie pitkäh matkah; конец ~и loppumatka
пух höyhen; чистый ~ я положила в подушку puhašta höyhentä panin pielukšeh
пухл||ый turpie, pöhlikkö; он много ест, ~ым стал hiän äijän šyöy, pöhlikökši on männyn
пухнуть puhalluttua, pöhöttyä
пухов||ой höyhen=; ~ая перина höyhenperinä
пучина pohjatoin šyvyš; морская ~ meren pohjatoin šyvyš
пучиться pullistuo
пучок kupo, (*волос*) myššy, tupšu, töppö
пушистый pehmie, köyhäkkä, pöyhie, pörhiskö; ~ мех pehmie karva
пушить kouhottua, pörhistyä, pöyhistyä; ~ подушки kouhottua pielukšie
пушица (*бот.*) šuo|villa, tuli|heinä, villa|heinä

пушка tykki
пушнина turkki|nahat, turkikset
пушок nukka
пчела mehiläini
пчеловод mehiläis|hoitaja
пшеница vehnä
пшеничн||ый nišu=, vehnä=, vehnäni; ~ая мука nišujauho; ~ хлеб vehnäleipä
пшен||о prossa; сварить кашу из ~а keittyä huttu prossašta
пъедестал korokeh; низвергнуть кого-нибудь с ~а heittyä ketänih pois korokkehelta
пыл (*страстный порыв*) into, kiihko; ~ молодости nuoruon into ◊ в пылу гнева vihan vallašša; пироги с пылу kiukuašta vašta vejetyt piirakat
пыла||ть 1. (*гореть*) palua, liehuo, loimuta; печь ~ет жаром kiukua loimuou kuumutta; ~ ярко liehuo **2.** (*алеть*) palua, loimuta; край неба ~ет taivahanranta palau; щёки ~ют от жара nualat paletah äkieštä ◊ пылать гневом palua vihašta
пылесос pölyn|imuri
пыли||ть pölyštyä, pölyttyä, pölytä, tomuttua; машина едет, ~т auto ajua pölyttäy
пыл||иться 1. (*покрываться пылью*) pölytä; книги ~ятся на полке kirjat pölytäh pol'čalla **2.** (*поднимать пыль*) pölytä; дорога ~ится tie pölyöy
пыл||ь pöly, tomu; бегать в ~и juokšennella pölyššä
пыльн||ый pölyni, pölykäš, pöläkkä; он пришёл в ~ых ботинках hiän tuli pölysissä kenkissä
пыльца pölyni; ~ растений kašvien pölyni
пырей (*бот.*) oraš|heinä
пытать kituuttua, kivuttua; ~ человека kituuttua ihmistä
пытаться reissata, kuot'ella, yrittyä; ~ сделать всё как можно лучше yrittyä luatie parahiten
пытк||а kivutuš; орудия ~и kivutušvehkehet
пыхт||еть 1. (*дышать тяжело*) tuhissa, puhkua, puhkual'l'a, puhkuttua, huahittua, он ~ит от злости hiän puhkau vihašta **2.** (*дымить, пылить*) tupruttua; дед всё время ~ит трубкой ukko aina tupruttau piippuo
пышный kouhakka, puhkie, köyhäkkä; ~ снег kouhakka lumi
пьеса 1. (*театр.*) näytelmä; ~ имела успех näytelmällä oli mäneššyštä **2.** (*музык.*) šoitto|kappaleh, šävelmä

пьяне||ть humaltuo; он пил и ~л, на ногах не стоит hiän joi ta humaltu, ei pisy jaloillah
пьянить humalluttua; спиртное пьянит viina humalluttau
пьяница juoppo, juomari
пьянство viinan|juonta, juopottelu; ~ губит человека viinanjuonta tuhuou ihmistä
пьянств||овать juopotella, humaloija; он на работу не идёт, лишь ~ует hiän ruatoh ei mäne, vain humaloiščou
пьян||ый 1. humala=, humalaini, humalahini; ~ человек humalamieš; быть ~ым olla humalašša; он пьян вдрызг hiän on niin humalašša, jotta ei tunne tuppieh **2.** (*перен.*): ~ от счастья oikein ošakaš ◊ с пьяных глаз humalapäissäh
пюре potakka|huttu
пядь vuakša ◊ не отдать ни пяди ei anneta ni vuakšua
пяльц||ы piälät; сидеть за ~ами istuo kirjaompelun iäreššä
пясть kopra; я дал детям ~ ягод annoin lapšilla kopran marjua
пятёрка viitoni
пятидесятый viiješ|kymmeneš
пятиконечн||ый viisi|kulmani; ~ ая звезда viisikulmani tähti
пятикратно viisičči
пятикратн||ый viisi|kertani; в ~ом размере viisikertasešti
пятиться myöštyö; почему ты стал ~? mintäh rupeit myöštymäh?
пятиугольник viisi|kulma
пятиэтажный viisi|kertani; ~ дом viisikertani talo
пятка kanta|piä, kanta; ~ топора kaša
пятнадцать viisi|toista
пятнашк||а: играть в ~и kisata hippah
пятнист||ый kirjava; ~ая корова kirjava lehmä
пятниц||а piätinčča; раньше в ~у нельзя было стирать бельё ennein piätinččänä ei šuanun peššä vuatteita
пятно pilkku, täplä; что за ~ на полу? mi täplä on lattiella? с ~м на лбу pilkkuočča
пятновыводитель täplä|aineh; ~ можно купить в магазине täpläaineh voi oštua kaupašša
пятый viiješ
пять viisi; ~ раз viisi kertua; ~ тысяч viisituhatta
пятьдесят viisi|kymmentä
пятьсот viisi|šatua

Р

раб 1. (*человек, являющийся собственностью владельца*) orja; редко ~а благодарят harvoin orjua kiitetäh **2.** (*перен.*) orja; ~ плохих привычек pahojen tapojen orja

рабовладелец orjan|omistaja; ~ покупал рабов orjanomistaja ošti orjie

раболепие nöyristely; ему не присуще ~ hiän ei nöyristele

работ||а 1. (*труд*) homma, ruato, työ; общественная ~ yhteiskunnallini työ; сельскохозяйственные полевые ~ы peltoruavot; ремонтные ~ы korjaustyöt; принудительные ~ы pakkoruavot **2.** (*занятие как источник заработка*) ruato, työ; он за ~ой hiän ruatau; быть на ~е olla ruavošša; ходить на ~у käyvvä ruatoh; постоянная ~ vakituini työ; выйти на ~у tulla ruatoh; снять с ~ы panna pois työstä; поступить на ~у piäššä työh **3.** (*задание*) tehtävä; домашняя ~ kotitehtävä **4.** (*нахождение в действии*) ruato, työ; бесперебойная ~ машины hyvä konehen ruato; ~ сердца šyväimen ruato **5.** (*продукт труда*) tuloš; печатные ~ы painokšet; выставка работ художника piiruštajan näyttely; ручная ~ käsityö; чья это ~? kenen tämä työ on? это моя ~ še on miun työ

работа||ть 1. (*трудиться, находиться в действии*) ruatua, työjellä; машина ~ет koneh ruatau; магазин ~ет без перерыва kauppa on auki koko päivän; сердце ~ет хорошо šyväin ruatau hyvin; не мешайте ~ elkyä häirikkyä työššä **2.** (*заниматься чем-н., осуществлять какую-н. деятельность*): ~ по специальности ruatua oman ammatin alalla; ~ над древними рукописями tutkie vanhanaikasie käsikirjutukšie; ~ со словарём ruatua šanakirjan kera **3.** (*иметь постоянное занятие, должность, служить*) ruatua; ~ в театре ruatua teatterissa; ~ учителем ruatua opaštajana **4.** (*приводить в действие, управлять*): ~ на машине ruatua autolla; ~ вёслами šoutua ◇ работать над собой parentua iččieh; работать в поте лица ruatua hiki piäššä

работник 1. (*человек, который работает*) ruataja, luatija, työ|mieš; группа ~ов ruatoveh; отличный ~ hyvä ruataja; наняться в ~и palkkautuo työh; дед уже не ~ ukošta ei ole enämpi ruatajakši **2.** (*человек, работающий в какой-н. сфере*) ruataja; научный ~ tutkija; ~ народного образования koulujärješтelmän ruataja; ~ учреждения laitokšen ruataja

работодател||ь työn|antaja; ~ем был леспромхоз työnantajana oli lespromhosi

работоспособность ruato|kyky, työ|kunto; у него была хорошая ~ hänellä oli hyvä ruatokyky

рабоч||ий 1. (*работник*) luatija, työläini, ruataja **2.** (*имеющий отношение к рабочему*): ~ее движение työläisien liikeh; ~ая молодёжь ruataja nuoriso; ~ая смекалка ruatajan äly; ~ посёлок tehtahan ruatajien kylä; ~ая встреча työkokouš; ~ поезд työjuna **3.** (*непосредственно выполняющий работу*): ~ие части машины ruatajan konehen ošat; ~ая лошадь ruataja heponi **4.** (*живущий своим трудом*) ruataja; ~ народ ruataja rahvaš; ~ человек ruataja ihmini **5.** (*предназначенный для работы*) työ=, ruato=; ~ее время työaika; ~ее место ruatopaikka; ~ие люди työväki; ~ее соглашение työšopimuš; ~ день ruatopäivä; ~ костюм työpuku; ~ инструмент työvehkeh ◇ рабочая сила työvoimat

рабств||о orjuš; освободиться от ~а vapautuo orjuošta

равенство 1. (*полное сходство*) šaman|vertaisuš, (*по возрасту*) šaman|ikäisyš **2.** (*равное положение людей в обществе*) taša-arvo, tašavuš; ~ людей перед законом rahvahanlajillini taša-arvo; социальное ~ sosialini taša-arvo **3.** (*матем.*) šaman|vertaisuš ◇ знак равенства yhtäläisyšmerkki

равнение ojennuš; ~ направо! ojennuš oikiella!

равнина tašanko; обширная ~ šuuri tašanko

равнинн||ый tašani; ~ое поле tašani pelto

равно 1. (*одинаково*) šamašša miärin **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on, on yhtä kuin; три плюс два ~ пять kolme pl'us kakši on viisi **3.** (*также*): учебники, ~ как и другие пособия, получены своевременно kirjat, šamoin kuin toiset opaššušmaterialitki, on šuatu aikanah

равнобедренный: ~ треугольник taša|kylkini kolmi|kulma

равновелик||ий 1. (*матем.*) yhtä šuuri, yhen|šuuruni; ~ие треугольники yhenšuuruset kolmikulmat **2.** (*перен.*) yhenmoini; ~ие явления yhenmoiset tapahukšet

равновеси||е 1. (*физ.*) taša|paino; устойчивое ~ vakava tašapaino **2.** (*устойчивое соотношение между чем-н.*) taša|paino; военное ~ šotavoimien tašapaino **3.** (*состояние спокойствия*) taša|paino; вывести из ~я šuaha tašapainošta pois; сохранить душевное ~ šäilyttyä henkellini tašapaino

равнодействующ||ий resultantti=; ~ая сила resultanttivoima

равноденствие päivän|pyörähyš, päivän|tašavuš; весеннее ~ kevätpäiväntašavuš; осеннее ~ šyyšpäiväntašavuš

равнодушие välin|pitämättömyš; ~ чиновников virkamiehien välinpitämättömyš

равнодушно välin|pitämättömäšti; смотреть на цветы ~ kačču kukkih välinpitämättömäšti

равнодушн||ый kylmä|verini, välin|pitämätöin; ~ые люди välinpitämättömät ihmiset; ~ наблюдатель välinpitämätöin tarkaštaja; ко всему ~ kaikkeh on välinpitämätöin; ~ к балету välinpitämätöin balettih

равнозначн||ый šaman|arvoni, šaman|merkityksellini, šamanmoini, taša|vertani; ~ые выражения šamanmoiset virkkehet

равномерно tašasešti; волны ~ поднимали и опускали корабль lainehet tašasešti noššettih ta lašettih laivua

равномерн||ый taša=, tašani, yksi|miäräni; ~ая скорость tašavauhti

равноправие taša-arvo; ~ всех народов kaikkien rahvahien taša-arvo

равноправн||ый taša|vertani; ~ые республики tašavertaset tašavallat

равносильн||ый taša|väkini; ~ые боксёры tašaväkiset nyrkkeilijät

равносторонний taša|puolini; ~ многоугольник tašapuolini monikulma

равноугольный taša|kulmani; ~ многоугольник tašakulmani monikulma

равноценный 1. (*одинаковый по цене*) šaman|hintani; ~ то-

вар šamanhintani tavara **2.** (*одинаковый по значению*) šaman|arvoni; ~ работник šamanarvoni ruataja

равн||ый šamanmoini, yhenmoini, šaman|vertani; ~ые силы yhenmoiset voimat; разделить на ~ые доли jakua yhenmoisiksi kappalehiksi; одна величина ~а другой yksi oša on šamanvertani kuin toini; все ~ы перед законом kaikki ollah šamanvertaset lajin ieššä; он говорил, как с ~ым hiän pakasi kuin šamanvertasen kera

равнять 1. (*делать равным, одинаковым*) luatie šamanmoisekši, panna šaman|arvosekši; нельзя всех ~ при обучении ei šua kaikkie panna samanarvosiksi opaššukšešša **2.** (*сопоставляя, давать равную оценку*) verrata; ~ с собой verrata iččeheš **3.** (*сглаживать*) tašata, tašottua

равня||ться 1. (*брать пример*) ottua esi|merkkie, tašautuo, tašottautuo **2.** (*становиться по прямой линии в строю*) ojentautuo **3.** (*следовать примеру*) ojentautuo; ~ на мировой опыт ojentautuo muajilman kokemukših **4.** (*сопоставлять себя с кем-н.*) ojentautuo; этот ученик не может ~ в знаниях с другими tämä opaštuja ei voi ojentautuo toisih tietoloissa **5.** (*быть равным*) olla; трижды три ~ется девяти kolme kertua kolme on yhekšän; небрежность иногда ~ется преступлению huolimattomuš eryähičči on rikollisuš; ~ с ним olla hänen vertasena

рад 1. (*о чувстве радости*) olla ilosena, olla mielissäh; я ~ гостю olen ilosena vierahašta; я ~ поговорить olen ilosena pakinašta; мать ~а, что сын вернулся домой muamo ihaštu, kun poika tuli kotih; я ~ тому, что ты пришёл olen mielissäni šiitä, jotta tulit **2.** (*о желании сделать*): он ~ стараться hiän mielelläh ahertau; я ~ бы отдохнуть, да некогда olisin mielelläni levähtän, ka ei ole aikua **3.** (*с отр., о чувстве сожаления, недовольства*): зазвал я гостей, а теперь и сам не ~ kučuin vierašta, ka en ole hyvilläni šiitä; я уж и не ~, что согласился mie en ole jo i hyvilläni, jotta šuoššuin ◇ чем богаты, тем и рады šyökyä mitä on stolalla; я рад-радёшенек vain kun olen hyvilläni

радар radari

ради 1. (*кого-чего*) tähen, varoin, vuokši; я пришёл пораньше ~ тебя tulin aivompah šiun tähen **2.** (*причина*) vuokši, takie; ~ общего дела yhtehisen asien takie; ~ друга yštävän takie **3.** (*в целях*) takie, vuokši; ~ отдыха levon takie; ~ чего отказываться от поездки? min vuokši ei pijä lähtie matkah? я приехал ~ того, чтобы увидеть друга tulin šen takie, jotta nähä yštävyä

радиационн||ый šäteily=; ~ая защита šäteilyšuoja

радиация šäteily; солнечная ~ päiväsen šäteily

радикал 1. (*сторонник крайних взглядов*) radikali ihmini **2.** (*матем.*) juuri|merkki

радикальн||ый 1. (*решительный, более действенный*) perin|pohjani, radikalini; ~ые изменения perinpohjaset muutokšet **2.** (*придерживающийся крайних, решительных взглядов*) jyrkkä|mielini, radikalini; ~ человек jyrkkämielini ihmini

радикулит ratikulitti

радио ratijo, rativo; включить ~ panna ratijo piällä; выключить ~ šammuttua ratijo

радиоактивн||ый radio|aktiivini; ~ые вещества radioaktiiviset ainehet

радиоаппаратура ratijo|laittehet; ~ была неисправна ratijolaittehet ei oltu kunnošša

радиовещание ratijo|toiminta

радиокомментатор ratijo|šeloštaja

радиосвязь ratijo|yhtevyš; ~ с островом была хорошей ratijoyhtevyš šuaren kera oli hyvä

радиослушатель ratijo|kuuntelija

радиостанция ratijo|ašema; приёмная ~ vaštahottaja ratijoašema

радиоузел ratijo|keškuš

радиоцентр ratijo|keškuš

радист, ~ка radisti

радиус 1. (*матем.*) šäje **2.** (*сфера действия*) vaikutuš|aloveh, vaikutuš|piiri

радовать antua hyvyä mieltä, ihaššuttua; маму радует, что дочь учится хорошо muamolla on hyvä mieli, kun tytär opaštuu hyvin

радова||ться iloil'l'a, iloštuo, ilota; дети ~лись приезду бабушки lapšet iloil'tih, kun ämmö tuli

радостно ilosešti, hyvällä mielellä, hyvällä mielin; дети ~ побежали к реке lapšet hyvällä mielin juoštih jovella

радостный iloni, ilosa; из дома слышался ~ смех pirtistä kuulu iloni nakru

радость ilo, hyvä mieli; в его глазах светилась ~ hänen šilmissäh oli ilo

радуга ukon|kuari; на небе появилась ~ taivahalla ilmešty ukonkuari

радужный ukon|kuaren värini, värikäš ◇ радужная оболочка šilmän värikalvo; видеть всё в радужном свете nähä kaikki ruušun loiskušša

Радуница muissin|šuovatta, Ruatuničča

радуши||е šyväimellisyš, vierahan|varaisuš; встретить родственников с ~ем ottua vaštah šukulaisie šyväimellisyöllä

раз[1] 1. (*обозначение однократного действия*) kerta; несколько ~ monta kertua; ещё ~ vielä kerran **2.** (*случай*) kerta; в первый ~ enši kertua; в другой ~ toisen kerran; на сей ~ tällä kertua; в тот ~ šillä kertua; один ~ kerran; ~ за разом joka kerta **3.** (*один, о количестве при подсчёте*): ~ , два, три yksi, kakši, kolme ◇ раз, два и готово yksi, kakši ta i valmis; ты явился в самый раз tulit juštih šiih aikah; раз от разу kerrašta kertah; раз на раз не приходится kerta kerralla ei šatu; раз и навсегда še on piätetty

раз[2] (*однажды*) kerran; ~ я встретил его на улице и не узнал nävin häntä kerran pihalla, ka en ni tunten; ~ как-то мы повстречались yhen kerran näkeytymä kuin lienöy

раз[3] (*если*) još, kun; ~ ты обещал – сделай još lupasit, ni rua; ~ я сказал, приду još šanoin, ni tulen; ~ нужно, так значит сделаю kun pitäy, ni luajin

разбавитель livotin|aineh, notkennuš|aineh

разбавить, разбавлять 1. (*добавить жидкость, вещество*): ~ водой lisätä vettä **2.** (*делать жиже*) notkeuttua, notentua; ~ краску notkeuttua muali **3.** (*сделать бледнее, меньшей концентрации*) lieventyä; надо ~ чай pitäy lieventyä čäijy

разбег vauhin|otto, vauhti; взять ~ ottua vauhti; прыгнуть с ~а hypätä vauhilta; ~ самолёта lentokonehen matka muata myöte

разбежа||ться, разбегаться 1. (*в разные стороны*) juošša eri puolih; дети ~лись lapšet juoštih eri puolih **2.** (*набрать скорость*) piäššä vauhtih; лошади ~лись по гладкой дороге heposet piäštih vauhtih šiliellä tiellä; я ~лся и прыгнул juoksin vauhilla ta hyppäsin ◇ глаза разбежались šilmät mäntih kiirallah

разбирательство šelvittely; судебное ~ suutun šelvittely

разбит||ый 1. (*от* разбить 1.) rikkinäini, levällini; чашка ~а kuppi on rikki **2.** (*разрушенный*) paha; ~ые дороги pahat tiet **3.** (*побеждённый*) voitettu; ~ враг voitettu vihollini **4.** (*обессиленный*) voimatoin; утром я проснулся ~ым huomenekšella havaččeuvuin voimattomana

разбить, разбивать 1. (*нарушить целостность, раскрошить*) rikkuo, murottua; ~ на кусочки rikkuo palasiksi **2.** (*повредить ударом, разрушить, нарушить*) šatattua, puhata; ~ в кровь šatattua vereh; ~ колено šatattua polvi; ~ голову puhata piä **3.** (*разделить, расчленить*) jakua, juata; ~ пополам jakua kahtie; ~ поле на участки jakua pelto kappalehiksi;

~ учащихся на группы jakua opaštujat ryhmih **4.** (*планируя, устроить, расположить*) luatie, laittua; ~ сад issuttua puutarha; ~ клумбы luatie kukkapenkeret; ~ лагерь laittua leirin paikka **5.** (*победить, нанеся поражение*): ~ врагов voittua viholliset ◊ разбить счастье rikkuo onni

разби||ться, разбиваться 1. (*расколоться, раздробиться на куски от удара*) rikkoutuo; чашка ~лась kuppi rikkoutu; лодка ~лась о камни veneh rikkoutu kivilöih **2.** (*разделиться на группы*) jakautuo; ученики ~лись на две группы opaštujat jakauvuttih kahteh ryhmäh **3.** (*сильно ушибиться, пораниться*) šattautuo **4.** (*убиться*) tappeutuo

разбогате||ть eleytyö, pohattuo, rikaštuo; семья ~ла pereh on pohattun

разбой ryöštö; долгое время ~ на дорогах не прекращался viikon tieryöššöt ei loputtu

разбойник rosvo, ryöštäjä, varaštaja; ~а поймали rosvo šuatih kiini

разбойничать rosvoil'l'a, ryöštyä, varaštua

разбомби||ть pommittua; ~ли мост pommitettih šilta

разбор 1. (*от* разобрать 4.) hajottamini, purkuamini; ~ дома talon purkuamini **2.** (*расследование*) tutkinta; ~ уголовного дела kriminaliasien tutkinta ◊ прийти к шапочному разбору tulla liijan myöhäh

разборчиво kaunehešti, šelväšti; писать ~ kirjuttua šelväšti

разборчивый 1. (*требовательный*) vuatija; ~ покупатель vuatija oštaja **2.** (*легко понимаемый*) šelvä; ~ почерк šelvä käsiala **3.** (*привередливый в еде*) čirčču

разбре||стись, разбредаться männä eri puolih; в лесу все ~лись mečäššä kaikki mäntih eri puolih

разброс hajotuš, levityš; ~ семян šiemenien levityš

разбросать, разбрасывать levittyä, levitellä, työntyä eri šuuntih; ~ игрушки на улице työntyä eri šuuntih kukkaset pihalla; ~ навоз на поле levitellä tatehet pellolla; надо ~ сено pitäy levitellä heinät

разбрызга||ть, разбрызгивать läiskyttyä, ruiskuttua, räiskyttyä; перед мытьём ~й на пол воды ennen pešuo räiskytä lattiella vettä

разбудить noššattua, noštua makuamašta; иди, разбуди детей mäne, nošša lapšet makuamašta

разбух||нуть, разбухать paisuo, turpuo, turvota; лодка ~ла veneh turposi; бочка уже ~ла puini on jo turvonnun; почки на берёзе ~ли koivun šilmut turvuttih

разбушева||ться alkua myrškytä, hureutuo tuuleh, noštua melškeh, pauhata; море ~лось meri alko myrškytä; вьюга ~лась alko tuiskuttua; порог ~лся koški pauhuau

развал hajuomini; ~ семейной жизни perehelämän hajuomini; ~ государства valtijon hajuomini; быть в ~е olla levälläh, olla hajanaini

развалин||а (*остатки разрушенного строения*) raunivo; ~ы города kaupunkin raunivot

развалить, разваливать 1. (*разрушить*) hajottua, kuatua, purkua; ~ поленницу purkua halkopino **2.** (*привести в упадок*) šuattua ala|kuntoh

развали||ться, разваливаться 1. (*рассыпаться, распасться*) riämistyö, ryšähtyö; стена ~лась šeinä ryšähti **2.** (*прийти в упадок*) männä hukkah; дело ~лось koko asie mäni hukkah

разве 1. (*при вопросе, выражая сомнение, недоверие*): ~ он уже приехал? onko hiän jo tullun? он уезжает ~? hiän kuitenki lähtöy? ~ можно? voipiko? **2.** (*выражает колебание и неуверенную готовность решиться*): ~ съездить? pitänöykö käyvvä? никогда этого не ел, попробовать ~ что? en ole konšana šyönyn tätä, pitänöykö maistua? **3.** (*выражение неуверенного предположения*): денег нет, премию ~ дадут rahua ei ole, annettanehko palkinto; ~ гостей не будет? eikö vierašta tule? дедушка ~ зайдёт ukko moušot tulou käymäh **4.** (*выражает допущение, возможность*) jošpa; сегодня не поеду, ~ завтра tänäpiänä en lähe, jošpa huomena; сад всё тот же, ~ разросся tarha on šama, jošpa ollou kašvan **5.** (*если не*) još, jošpa, još vain; обязательно приду, ~ заболею varmašti tulen, još vain en kipeyvy

развева||ться (*колыхаться, виться*) liehuo, leijata, liekkuo; ~ются знамёна liput liehutah; волосы ~ются на ветру tukat tuulella liekutah

разведать, разведывать 1. (*расспрашивая, выяснить*) kyšyö, tiijuštua; ~ дорогу kyšyö tietä **2.** (*произвести разведку*) tiijuššella, šuaha tietyä; ~ переправу через реку šuaha tietyä joven ylimänö **3.** (*геол.*) tutkie, eččie; ~ залежи железной руды eččie rautamalmie

разведение 1. (*доставка по разным местам*) kuletanta, šuatanta **2.** (*разбавление жидкости*) lievennyš, šekotuš; ~ лекарства liäkkien šekotuš **3.** (*выведение, выращивание*) kašvatuš, viljely; ~ домашнего скота šiivatan kašvatuš; ~ пчёл mehiläishoito

разведённый (*состоящий в разводе*) eronnut

разведк||а 1. (*обследование со специальной целью*) ečintä, tutkimuš; ~ на нефть öljyn ečintä **2.** (*действия для получения сведений*) tiijuštelu; выслать группу в ~у työntyä tiijušteluryhmä **3.** (*войсковая группа*) tiijuštelu|joukko; командир ~и tiijuštelujoukon piällikkö

разведочн||ый tiijuštelu=, tiijuštelija, tutkimuš=; ~ая организация tiijuštelulaitoš

разведчик 1. (*специалист по разведке недр*) tutkija **2.** (*сотрудник, работник разведки*) tiijuštelija, agentti **3.** (*ведущий разведку самолёт или корабль*) tiijuštelija|lento|koneh, tiijuštelija|laiva

развезти, развозить kulettua, viijä; ~ детей по домам на машине viijä lapšet kotiloih autolla

развернуть, разворачивать 1. (*раскрыть завёрнутое, сложенное*) avata, levittyä; ~ покупки avata oššokšet; ~ ковёр levittyä matto **2.** (*распрямить*) ojentua; ~ плечи ojentua hartiet **3.** (*организовать*) alottua; ~ большую работу alottua šuuri työ **4.** (*изменить направление движения*) kiäntyä; ~ лодку kiäntyä veneh

разверну||ться, разворачиваться 1. (*о чём-н. свёрнутом,*) avautuo, levittäytyö, levitä; знамя ~лось lippu levittäyty; ковёр ~лся matto levisi; рулон ~лся rulla avautu **2.** (*расположиться в определённой позиции, в боевом порядке*) levitä; строй ~лся rivi levisi **3.** (*получить развитие*) alkua; ~лось строительство rakennuštyöt alettih; ~лась уличная торговля alko ruatua pihakauppa **4.** (*быть видимым на большом расстоянии, вширь и вдаль*) avautuo; ~лась живописная картина природы avautu kaunis luonnon kuva **5.** (*изменить направление на противоположное*) kiäntyö; грузовик ~лся kuorma-auto kiänty

развертеть 1. (*заставить вертеться*) panna pyörimäh; ~ колесо panna pyörimäh pyörä **2.** (*ослабить*) kiertyä irti, lieššyttyä, ruuvata auki, vällentyä; ~ гайку vällentyä ruuvi

развес viessuamini, viessuanta; ~ продуктов ruokatavaran viessuanta

развеселить vesselie, iloššuttua; ~ гостей iloššuttua vierahie

развесели||ться ihaštuo, tulla ilosekši; мы ~лись myö tulima ilosekši

развесист||ый pitkä|okšani, turpie; ~ая ель pitkäokšani kuuši

развесить[1], развешивать (*разделить на части по весу*) viessata; ~ муку viessata jauhuo

развеси||ть[2], развешивать 1. (*повесить в разных местах*) levittyä, riputtua; ~ бельё для сушки levittyä vuattiet kuivamah; ~ картины на стену riputtua kuvat šeinällä **2.** (*широко раскинуть*) levittyä; берёза ~ла свои ветви koivu levitti okšat ◊ развесить уши kuunnella korvat levälläh

развесной viessattava; ~ сахар viessattava šokeri
развесочн||ый viessauš=; ~ое место viessaušpaikka
разве||сти, разводить 1. (*доставить многих в разные места*) kulettua, viijä, šuattua, taluttua; ~ детей по домам šuattua lapset kotiloih **2.** (*расставить по местам*) ašettua; ~ часовых по постам ašettua varteiččijat paikoilla **3.** (*разъединить*) avata, erottua, hajottua, levittyä; судьба ~ла друзей elämän kohtalo levitti kaverit pitin muajilmua; ~ ворота avata veräjät **4.** (*расторгнуть брак супругов*) erottua **5.** (*растворить, разбавить*) notkeuttua, ševottua, šulattua, lieventyä; ~ половую краску lieventyä latemuali; ~ чай lieventyä čäijy; надо ~ краску pitäy ševottua muali; ~ соль в чашке šulattua šuola kupissa **6.** (*заняться выращиванием*) kašvattua, (*о растениях*) viljellä; ~ скот kašvattua šiivattua; ~ овец ruveta kašvattamah rotulampahie; ~ сад issuttua puutarha **7.** (*разжечь*) šytyttyä, virittyä; ~ костёр virittyä ropivo; ~ огонь šytyttyä tuli ◇ развести руками levitellä käsieh; развести пилу levittyä šahan hampahie
разве||стись, разводиться 1. (*расплодиться, размножиться*): в лесу ~лись волки mečäššä šikeyvyttih hukat **2.** (*расторгнуть брак*) erota, erottautuo; надо ~ с женой pitäy erottautuo akašta
разветви||ться, разветвляться 1. (*дать ветви*): куст ~лся penšaš tuli okšakkahakši **2.** (*образовать ответвления*) jakautuo; ручей ~лся puro jakautu huaroiksi
разветвлени||е 1. (*место, где что-н. разветвляется*) huara; на ~и дороги tien huaralla **2.** (*ответвление, ветвь*) okša; рога с ~ями okšikkahat šarvet
развешивание[1] (*распределение по весу*) viessuamini
развешивание[2] (*предметов в разных местах*) levittämini, riputtamini
развея||ть, развеивать (*разнести в стороны ветром*) ajua, hajottua; ветер ~л облака tuuli ajo pilvet
развея||ться, развеиваться hajota, männä pois; туман ~лся tumanto hajosi; тоска ~лась ikävyš mäni pois
развилист||ый huarukaš, hörčikäš; ~ая дорога huarukaš tie; ~ая сосна hörčikäš mänty
развилка huara; ~ дороги tien huara; ~ дерева puun huarukka
развинтить lieššyttyä, ruuvata irti
развинтиться, развинчиваться lieštyö, ruuvittautuo irti
развитие kehityš, kehittymini; ~ навыков taitojen kehittämini; неожиданное ~ событий vuottamatoin tapahtumien kehityš
развитой kehittynyt; ~ юноша kehittynyt nuori mieš
развить, развивать 1. (*сделать сильнее, крепче*) kehittyä; ~ мускулатуру kehittyä lihakšie; ~ память kehittyä muistie **2.** (*дать развиться способностям*) kehittyä henkellisešti **3.** (*довести до высокого уровня*) kehittyä; ~ сельское хозяйство kehittyä muataloutta **4.** (*выпрямить*) ojentua; ~ волосы ojentua tukat
разви||ться, развиваться 1. (*сделаться сильнее, крепче*) kehittyö; мускулатура ~лась lihakšet kehityttih; память ~вается muisti kehittyy **2.** (*сделаться духовно зрелым*) kehittyö henkellisešti **3.** (*достичь высокого уровня*) kehittyö; сельское хозяйство ~лось muatalouš kehitty **4.** (*выпрямиться*) ojentautuo; волосы ~лись tukat ojentauvuttih
развлечени||е huvi; рисовать ради ~я piiruštua huviksi
развлечь, развлекать huvittua, huvitella, viihyttyä, viihytellä
развлечься, развлекаться huvitteliutuo, leikkie
развод 1. (*расторжение брака*) eruomini, ero **2.** (*разведение*): оставить на ~ jättyä šikiytymäh
разводной: ~ ключ remontti|avuan; ~ мост avautuja šilta, noštošilta
разводный ero=; ~ процесс eruomini
разводящий (*воен.*) vaihtaja
развоз kuletuš; ~ грузов rahtikuletuš
развозчик kulettaja
разволнова||ться hermoštuo, huolistuo; почему ты так ~лся? mintäh olet näin hermoštun?
разворот 1. (*смена направления*) kiännälmyš, kiäntymini; ~ машины auton kiäntymini **2.** (*страницы раскрытой книги*): репродукция во весь ~ kuva on kahella šivulla
развороти||ть 1. (*ворочая, разъединить*) hajottua, levitellä; ~ кучу камней levitellä kivitukku **2.** (*разрушить*) rikkuo; половодье ~ло мост через реку tulva rikko šillan joven poikki
разврат huoruš; предаться ~у huoruija
развратиться, развращаться huorata, huoruija
развратн||ый huora; ~ая женщина huora naini
развязать, развязывать avata šolmi, kerittyä, riiččie; ~ шнурки ботинок avata kenkien nahmot ◇ развязать войну alottua šota; развязать руки vapauttua
развяза||ться, развязываться avautuo, keriytyö, riiččiytyö; мешок ~лся šäkki avautu; узел ~лся šolmu keriyty ◇ у него язык развязался hiän alko äijän paissa
развязка 1. (*узлов*) avuamini, šelitäntä, kerittämini **2.** (*завершение, конец*) loppu|kappaleh; ~ романа romanin loppukappaleh
развязно hulvakkahašti; какой-то парень ~ подошёл к нам mi lienöy poika hulvakkahašti lähešty meitä
развязный hulvakka, huolimatoin; ~ тон разговора pakinan hulvakka luonto
разгадать, разгадывать arvata, arvottua, antua oikie vaštahuš; ~ загадку antua oikie vaštahuš arvautukšeh
разгадка 1. (*от* разгадать) arvauš, arvuamini **2.** (*решение загадки*) arvo, vaštahuš
разгар parahallah olenta; ~ лета kešä on parahillah
разгерметизирова||ть piäštyä ilmua; подводную лодку подняли со дня моря и ~ли čukellušveneh noššettih meren pohjašta ta piäššettih šiih ilmua
разгерметизирова||ться ruveta vuotamah, alkua vuotua; водолазный костюм ~лся čukellušpuku rupesi vuotamah
разглади||ть, разглаживать ojentua, ojennella, šilittyä, šilitellä, tašottua, tašotella; я достал из кармана конверт и ~л его mie otin kormanošta kirjakuoren ta ojennin šen
разгласить, разглашать ilmottua, ilmotella, kielie, kielitellä, levitä, levitellä; ~ вчерашнюю тайну ilmottua eklini šalaisuš
разглашение ilmottamini, levittämini; ~ ложных слухов perättömien huhujen levittämini
разгляде||ть nähä, erottua toisista; я не ~л его в толпе en erottan häntä toisista joukošša
разглядывать kačella, kačču tarkkaseh, tarkaššella, tarkaštua; стоять у окна и ~ прохожих šeisuo ikkunan viereššä ta tarkaššella kulkijie
разгневанно vihasešti; смотреть ~ kačču vihasešti
разгневаться kauhtuo, vihaštuo
разговарива||ть (*беседовать спокойно*) jutella, paissa, (*вызывать на разговор*) pakauttua, (*с объяснением*) tolkuija; я ~л по телефону mie pakasin telefonissa
разговор pakina, juttu, šanelu; ~ был долгим pakina oli pitkä
разговорник pakina|opaš, pakina|kirja
разговорчивый pakasija, lepakko, lipie|kielini; мальчик был весёлый и ~ poika oli iloni ta pakasija
разгон 1. (*от* разогнать) ajamini, ajelomini, hajottamini; ~ туч pilvien hajottamini **2.** (*процесс увеличения скорости*) vauhin|otto, vauhtih|piäšy; ~ автомобиля auton vauhtihpiäšy
разгоре||ться, разгораться 1. (*начать хорошо гореть*) šyttyö, viritä, viriytyö; костёр хорошо ~лся ropivo hyvin viriyty **2.** (*развиваясь, стать напряжённым*) šyttyö; между ними ~лся жестокий спор heijän keškeh šyty kova riita; ~ ненавистью šyttyö vihah **3.** (*засветиться ярче*) kiiluo, šyttyö; звёзды ~лись tähet šytyttih **4.** (*вспыхнуть*) leimahtua, löheytyö ◇ глаза разгорелись šilmät ruvettih kiilumah
разгородить, разгораживать (*отделить перегородкой*)

jakua väli|šeinällä; ~ комнату на две части jakua huoneh välišeinällä kahekši

разгородиться, разгораживаться (*построить перегородку*) rakentua väli|šeinä, (*построить преграду*) rakentua aita

разгорячи||ться 1. (*перегреться*) kuumentuo, äkeytyö; ~ от продолжительного бега äkeytyö pitäštä juokšušta **2.** (*вспылить, прийти в возбуждение*) kiivaštuo, kilteytyö; мужчина ~лся от долгого спора mieš kiivaštu pitäštä riijašta

разграби||ть ryöštyä; враги ~ли город viholliset ryöššettih kaupunkie

разграничение rajottamini, erottamini; ~ функций tehtävien erottamini

разграничительный raja=; ~ знак rajamerkki

разграничи||ть, разграничивать rajottua, erottua; ~ земли erottua muat; канава ~ла участки oja erotti tonttimuat

разгрести, разгребать šuomie; ~ снег лопатой šuomie lunta lapiella

разгримировать peššä, puhistua; ~ артиста puhistua näyttelijältä nuama mualista

разгром 1. (*поражение*) tuhuomini; ~ армии противника vihollisarmeijan tuhuomini **2.** (*разрушение*) hävittämini, hävityš; полный ~ täyši hävityš

разгромить tuhota, hävittyä; ~ врага tuhota vihollini

разгрузить, разгружать purkua; ~ машину purkua auto

разгрузи||ться, разгружаться purkautuo; вагоны ~лись vaunut purkauvuttih

разгрузка 1. (*освобождение от груза*) purkamini; ~ корабля произошла быстро laivan purkamini tapahtu ruttoh **2.** (*уменьшение нагрузки*) keventämini, vähentämini, pienentämini

разгрузчик purkaja

разгрыз||ть, разгрызать jyršie, purra; собака ~ла кость koira puri luun

раздавить 1. (*размять*) mučertua, murjuo; ~ ягоды mučertua marjat **2.** (*раскрошить*) murentua, rikkuo; ~ стекло rikkuo lasi **3.** (*наехать*) ajua piällä; ~ собаку ajua koiran piällä

раздарить, раздаривать lahjotella; ~ игрушки lahjotella kukkasie

раздаточный juanta=; ~ стол juantastola

раздатчик jakaja

разда||ть, раздавать jakua, juata; в новогодний праздник детям ~ют подарки uuvvenvuuvven juhlissa lapšilla juatah lahjoja

раздаться[1], раздаваться (*прозвучать*) kuuluo, kumissa, kajahuttua, pačkahtua

раздаться[2], раздаваться (*стать широким*) harteutuo, levetä, luajentuo; ~ в плечах harteutuo

раздача juanta

раздвижн||ой: ~ая дверь liikku|ovi, työntö|ovi; ~ стол avautuja stola, levitettävä stola

раздвину||ть, раздвигать 1. (*двигая в разные стороны, разъединить*) avata, lyöhistyä, šiirtyä; ~ занавески на окне avata ikkunaverhot; он стоял, ~в ноги hiän šeiso jalat čiirallah **2.** (*отодвинуть, освободив пространство*): ~ стулья šiirtyä stuulat; ~ книги на полке šiirtyä kirjat pol'čalla **3.** (*заставить расступиться*): ~ толпу männä joukošta läpi **4.** (*расширить пределы*) leventyä, levittyä; ~ земельный участок leventyä tonttimua; ~ стол levittyä stola

раздвину||ться, раздвигаться levittyö, leventyö, lyöhistyö, šiirtyö eri puolih; тучи ~лись, открыв зимние звёздочки pilvet šiirryttih eri puolih avaten talvitähtisie

раздвоенный (*сук или ствол*) kakši|huarani

раздвои||ть, раздваивать jakua (juata) kahekši; колонну ~ли и развели в разные стороны kolonna juattih kahekši ta vietih eri puolih

раздвоиться, раздваиваться männä kahekši, jakautuo kahekši

раздевалк||а jakšauvunta|huoneh; я оставил пальто в ~е jätin palton jakšauvuntahuoneheh

раздел 1. (*отделение*) ero **2.** (*делёж*) juanta, jako; ~ поровну tašajako; подлежащий ~у juattava; ~ имущества elokšen jako

разделать, разделывать 1. (*обработать, приготавливая для использования*): ~ грядки panna kuntoh penkeret; ~ мясную тушу pilkkuo lihat palasiksi; ~ селёдку puhaštua šilli; быстро ~ тесто ruttoseh luatie taikina **2.** (*придать обрабатываемой поверхности вид природного материала*): ~ фундамент дома под мрамор laittua talon kivijalka marmorin näkösekši

разделение jakautumini, jakauvunta, eromini, eronta; ~ области на районы alovehen jakauvunta piirilöih

разделительн||ый jako=; ~ая черта jakoviiva; ~ знак jakomerkki

разделить, разделять 1. (*отделять друг от друга*) erotella, erottua; ~ людей на несколько групп erottua ihmisie muutomah ryhmäh **2.** (*поделить*) jakua; ~ яблоко на пять частей jakua omena viijekši kappalehekši

раздели||ться, разделяться jakautuo; тропа ~лась polku jakautu

раздельно eris, erikseh; эти продукты нужно хранить ~ näitä ruokatavaroja pitäy šäilyttyä erikseh

раздет||ый alačči, pal'laš; быть ~ым olla alačči

раздеть, раздевать jakšua, heittyä (ottua) vuattiet piältä; ребёнок так устал, что его надо было ~ и унести спать lapši niin vaipu, jotta häntä piti jakšua ta viijä makuamah

разде||ться, раздеваться jakšautuo, heittyä (ottua) vuattiet piältä; проходите, ~ньтесь tulkua pirttih, jakšautukkua

раздира||ть 1. (*вызывать внутренние противоречия, разлад*) repie; противоречия ~ют общество ristiriijat revitäh yhteiskuntua **2.** (*вызывать сильную боль, раздражать*) repie; дым ~ет горло šavu repiy keroista; крик ~ет уши karjeh repiy korvie; кашель ~ет лёгкие ryvityš revittäy keuhkoja **3.** (*охватывать с силой, вызывая нравственные мучения*) repie, revitellä; сомнения ~ют меня epäilyt revitelläh miun šieluo

раздоить, раздаивать heruttua, lypšättyä

раздолье 1. (*свобода*) täyši vapahuš **2.** (*простор*) avara näkö|ala

раздор riita; семейный ~ perehriita

раздража||ть 1. (*воздействовать, вызывая какую-н. реакцию*) koškie, vaikuttua; свет ~ет глаза valo vaikuttau šilmih **2.** (*привести в состояние недовольства*) äršyttyä, hermoššuttua; его бесконечная болтовня ~ет нас hänen loppumatoin pakina äršyttäy meitä

раздражаться hermoštuo, kiihtyö, kiičkie; не следует ~ ei pijä hermoštuo

раздражение 1. (*воздействие, вызывающее реакцию*) vaikutuš, šiännyš, viha; слуховое ~ kuulovaikutuš **2.** (*болезненное состояние, проявляющееся в покраснении*) ihon ruškuomini, kynnen|viha

раздражённо hermoššukšissah, vihasešti, vihaššukšissah

раздражитель äršykeh; световой ~ valoäršykeh

раздражительн||ый kičakka, vihallini; он стал нервным и ~ым hiän tuli hermoštunuokši ta kičakakši

раздражи||ть, раздражать hermoššuttua, kišmittyä, kiušatella, vihaššuttua; события ~ли меня tapahukšet hermoššuttih milma

раздразнить, раздразнивать kiušata, äršyttyä; ~ собак äršyttyä koirie

раздроб||ить murentua, pilkkuo; возьму молоток и ~лю этот камень otan vasaran ta murennan tämän kiven

раздробленность hajannuš

раздума||ть muuttua mieli; он хотел поехать со мной, однако ~л hiän halusi lähtie miun kera, onnakko muutti mielen
раздумье ajatuš, miettimini, tuumini; сидеть в ~ istuo ajatukšissa
разду||ть, раздувать 1. (*разнести дуновением*) puhaltua, levittyä; ветер ~л листья по дорore tuuli puhalti lehet pitin tietä **2.** (*разжечь*) virittyä, šytyttyä; старик ~л костёр и уселся около него vanhuš viritti ropivon ta istuutu šen viereh **3.** (*наполнить воздухом*) puhuo, pulčistua, täyttyä ilmalla; ~ ноздри täyttyä šieraimie ilmalla **4.** (*о парусах*) pullistua; ветер ~л паруса tuuli pullisti purjehet
раздуться, раздуваться puhaltuo, pulčistuo, pöllistyö
разжалобить hellittyä, hellie
разжать, разжимать 1. (*открыть*) avata; ~ кулак avata nyrkki **2.** (*ослабить*) antua periksi, hellentyä; ~ болт hellentyä ruuvi
разжаться, разжиматься avautuo, hellentyö
разжевать, разжёвывать näčäyttyä, purra pehmiekši; ~ сухарь purra pehmiekši korppu
разжечь, разжигать hiilluttua, panna palamah, šytyttyä, virittyä; нужно ~ костёр pitäy virittyä ropivo
разжечься, разжигаться viriytyö, šyttyö, viritä; костёр сразу разжёгся ropivo heti viriyty
разжире||ть lihota, lihoutuo; в последние годы он ~л viime vuosina hiän lihosi
разить (*уничтожать*) tuhota; ~ врага tuhota vihollista
разлад eri|mielisyš, epäšopu, hankauš, risti|riita; ~ с женой epäšopu naisen kera
разлете||ться, разлетаться 1. (*улететь в разные стороны*) lentyä eri šuuntih; птицы ~лись linnut lennettih eri šuuntih **2.** (*рассеяться*) hajota; дым ~лся šavu hajosi **3.** (*исчезнуть, уничтожиться*) hajota; надежды ~лись toivehet hajottih
разлив 1. (*наводнение*) tulva, vejen|noušu; во время ~а поляны оказались под водой tulvan aikana nurmet jouvuttih vejen alla **2.** (*от* разлить) kuatamini, valamini
разлиновать viivottua; ~ тетрадь viivottua vihko
разли||ть, разливать 1. (*расплескать*) kuatua; я ~л молоко на стол olen kuatan maituo stolalla **2.** (*перелить из одного сосуда в несколько других*) kuatua, valua; хозяйка ~ла всем суп emäntä kuato kaikilla šuppie
разли||ться, разливаться 1. (*выплеснуться*) läikkyö, paisuo; молоко ~лось maito läikky **2.** (*проливаться*) vuotautuo **3.** (*выходить из берегов*) ylittyä
различие erilaisuš, erikoisuš, ero
различимый erottava
различить, различать erottua; ~ в темноте человека erottua pimieššä ihmistä
различно eri tavalla, eri lailla, erityisešti; трактовать каждую роль ~ esittyä jokahista roolie eri tavalla
различн||ый erilaini, erinäini, kaiken|näköni; ~ые причины заставляют людей уезжать из деревень erilaiset šyyt pakotetah ihmisie lähtömäh kylistä pois
разложени||е 1. (*отделение*) erottamini, erotanta, erotuš; ~ воды на составные части vejen ainehien erottamini **2.** (*разделение*) jako, juanta; при ~и доходов смотрели, кто как работал tulojen javošša kačottih, ken kuin ruato **3.** (*гниение*) hapantumini, hapatuš, rappeutumini **4.** (*упадок*) hävittämini, hävitäntä, hävityš; ~ молодёжи nuorison hävittämini
разложить[1], раскладывать 1. (*разместить*) panna, lat't'ata; ~ книги по полкам panna kirjat pol'čilla; ~ дрова по поленницам lat't'ata halot pinoloih **2.** (*положить, распластав или распрямив*) ojentua, levittyä; ~ на столе levittyä stolalla; ~ ковёр по полу ojentua matto lattiella **3.** (*распределить*) jakua, juata; ~ расходы на всех поровну jakua mänöt kaikilla tašah **4.** (*развести*) virittyä; ~ огонь panna virittyä tuli
разложи||ть[2], разлагать 1. (*на составные части*) erottua; ~ кровь на составные части erottua veren ošat **2.** (*довести до полного упадка*) hävittyä; ~ли прежний общественный строй hävitettih entini yhteiskuntajärješтelmä
разлом 1. (*от* разломать) murtamini, katkuamini, rikkomini **2.** (*место разлома*) murroš; ~ земной коры muankuoren murroš
разломать, разламывать murtua, katata, rikkuo; ~ старый сенной сарай rikkuo vanha heinälato
разлук||а ero; быть в ~е olla erošša
разлучи||ть, разлучать erottua; война ~ла родственников на многие годы šota erotti šukulaisie monekši vuuvvekši
разлучи||ться, разлучаться erottautuo; прошло много лет с тех пор, как они ~лись mäni monta vuotta, kun hyö erottauvuttih
разлюби||ть lopettua rakaštamašta; парень ~л девушку poika lopetti rakaštamašta tyttyö
размагнитить, размагничивать poistua magniittisuš
размазать, размазывать levittyä, levitellä, likauttua, voijella; ~ масло на хлеб levittyä voita leivällä
размазаться, размазываться levittäytyö
размах 1. (*предел колебания, амплитуда*) heilahuš **2.** (*расстояние между крайними точками распростёртого*) väli; ~ крыльев самолёта lentokonehen šiipiväli **3.** (*объём, широта работ*) luajuš, mittavuš; ~ строительства rakennuštöijen mittavuš ◊ с размаху kaikin voimin; с размаху прыгнуть через забор koko vauhilla hypätä aijan piäličči
размахну||ть, размахивать heiluttua, huiskuttua, liehuttua, (*сильно*) leyhyttyä; парень ~л кнутом и лошади побежали poika heilutti ruošalla ta heposet ruvettih juokšomah
размахнуться, размахиваться huiskauttua, heilahuttua, čirhissellä, (*для удара*) heristyä
размежевание rajan|käynti, rajan|vetämini; ~ полей peltojen rajanvetämini
размельчи||ть, размельчать pienentyä, šärkie, hienontua; бабушка сначала ~ла сахар, а затем стала пить чай ämmö enšin hienonti šokerie, a šiitä rupei juomah čäijyö
размен 1. (*денежного знака, куска*) šärentä, hienontamini; ~ денег rahojen hienontamini **2.** (*пленных*) vaihto; ~ пленных vankien vaihto
разменн||ый vaihettava, vaihto=; ~ая монета vaihtoraha
разменять, разменивать šärkie, hienontua, vaihtua, vajehtua; ~ деньги hienontua rahua
размер 1. (*величина чего-л. в каких-л. измерениях*) koko, mitta, šuuruš; ~ом в два метра kahen metrin mittani; ~ комнаты huonehen koko; ~ом с кулак nyrkin šuuruš **2.** (*величина денежной суммы*) miärä; ~ налога veromiärä **3.** (*номер, обозначающий величину изделия*) koko, numero; ~ костюма puvun koko; ~ обуви jalačin numero
размеренный hilškie; ~ звук церковного колокола kirikön kellon hilškie iäni
разместить, размещать 1. (*расставить или разложить по местам*) ašettua, majottua, šijottua; ~ книги в шкафу ašettua kirjat škuappih **2.** (*распределить между многими*) jakua, juata; ~ заказы по предприятиям jakua tilaukšet laitokšie myöten
размести||ться, размещаться šeisuo, šijottuo; раненые ~лись в домах huavottunuot šijotuttih taloloih
размешать, размешивать härkitä, kärhentyä, piekšyä; ~ кашу piekšyä huttuo
размножить, размножать (*воспроизвести в нескольких экземплярах*) monistua; ~ список вопросов monistua kyšymyšlista
размножиться, размножа||ться šikeytyö; птицы ~ются linnut šikeyvytäh

размолвка kičkahanta; ~ между отцом и сыном tuaton ta pojan välini kičkahanta
размолоть, размалывать puija, jauhuo
разморозить, размораживать šulattua; ~ рыбу šulattua kalat
размотать kerittyä, šelvittyä; ~ клубок kerittyä kerä
размота||ться kerittäytyö; вся верёвка ~лась koko nuora kerittäyty
размочить, размачивать livottua, livotella; ~ хлеб в молоке livottua leipä maijošša
размочиться, размачива||ться likuo; бельё ~ется в мыльной воде vuattiet livotah muilaveješšä
размы||ть, размывать uuttua, hajottua; наводнение ~ло поля tulvavesi hajotti pellot
размы||ться, размываться lyöpyö, uuttautuo; берег ~лся ranta uuttautu
размышлени||е 1. (*раздумье*) ajattelu, luulo **2.** (*мысль, дума*) mieli, ajatuš; по его ~ям hänen ajatukšien mukah
размышлять ajatella, miettie, mielitellä, smiettie; ~ о мировых событиях ajatella muajilman tapahtumista
размягчить, размягчать paitota, pehmitellä, pehmittyä; ~ кожу смазыванием pehmittyä nahka voitiella
размягчиться, размягча||ться paitteutuo, pehmentyö, pehmeytyö; в жару асфальт ~ется kuumina päivinä asfaltti pehmentyy
размять, разминать šurvuo; ~ глину šurvuo šavie
разнарядка 1. (*распределение в плановом порядке*) miäräyš; ~ на рабочие места miäräyš työpaikoilla **2.** (*документ, содержащий распоряжение о распределении*) tilauš
разнести, разносить kannella; ~ письма kannella kirjasie
разнес||тись, разноситься (*стать известным всем*) levitä; слухи ~лись быстро huhut levittih ruttoh
разница erityš, ero; ~ мнений mielipiteijen ero; ~ в возрасте ikäero
разновидность 1. (*группа особей растений или животных*) laji; ~ злаков vil'l'an laji **2.** (*видоизменение, частный вид*) variantti
разновременн||ый eri|aikani; ~ые события eriaikaset tapahtumat
разногласие 1. (*отсутствие согласия*) eri|mielisyš **2.** (*противоречие*) risti|riita
разноимённый eri|nimini
разнообразие moni|puolisuš, vajehtelu; ~ ягодных деревьев marjapuijen monipuolisuš
разнообразить moni|puolistua; ~ жизнь monipuolistua elämyä
разнообразно jalošti, moni|puolisešti
разнообразн||ый monenmoini, moni|puolini, moni|luatuni; ~ая пища monenmoini ruoka; одеваться в ~ые костюмы šuoriutuo monenmoisih pukuloih
разноплановый moni|tašoni; ~ спектакль monitašoni näytelmä
разнопрофильн||ый moni|puolini, moni|alani; ~ое производство monialani tuotanto
разносторонне moni|puolisešti; ~ образованный человек monipuolisešti opaštunut ihmini
разносторонн||ий moni|puolini; ~ее развитие monipuolini kehityš
разносчик kantelija
разнохарактерн||ый eri|luontoni; ~ые дети eriluontoset lapšet
разноцветн||ый eri|värini, monen|värini, värikäš; ~ые флаги eriväriset lipiut
разноязык||ий 1. (*состоящий из людей, говорящих на разных языках*) moni|kielini; ~ая группа туристов monikielini turistiryhmä **2.** (*содержащий слова разных языков*) moni|kielini; ~ие надписи monikieliset kirjutukšet
разн||ый eri, erimoini, kaikenmoini; ~ой веры eriuškollini; ~ого возраста eri-ikäni; ~ого достоинства eriarvoni; ~ого рода kaikenmoini
разнять, разнимать erottua; мальчики дрались, и их надо было ~ pojat torattih ta heitä piti erottua
разоблачить pal'l'aštua; ~ обман pal'l'aštua valeh
разобра||ть, разбирать 1. (*взять*) ottua; всех котят уже ~ли kaikki kiššanpennut jo otettih **2.** (*раскупить*) oštua; новые рубашки ~ли за полдня uuvvet paijat oššettih puolešša päiväššä **3.** (*привести в порядок*) šelvittyä; ~ бумаги šelvittyä paperit **4.** (*разнять на части*) purkua, hajottua; ~ сарай purkua saraja; ~ велосипед purkua polkupyörä **5.** (*грамм.*) jakua (juata) oših; ~ предложение jakua virkeh oših **6.** (*понять, различить*) piäššä perillä, ymmärtyä; я не ~л твоего вопроса en ymmärtän šiun kyšymyštä; тут ничего нельзя ~ täššä ei šua piäššä perillä
разобра||ться, разбираться ymmärtyä, toimittua; ~ в музыке ymmärtyä musiikkie; он разберётся в любом деле hiän toimittau joka asien; не ~вшись perillä piäšömättä
разобщённый hajanaini; ~ труд hajanaini ruato
разобщить, разобщать 1. (*отделить*) erottua **2.** (*сделать далёким, чуждым, отдалить*) vierauttua
разовый kerta=; ~ тираж газеты lehen kertapainoš
разогна||ть, разгонять ajua, ajella, hajottua; полиция ~ла толпу людей poliisi hajotti ihmisjoukon
разогна||ться, разгоняться šuaha šuuri vauhti; машина ~лась за десять секунд auto šai šuuren vauhin kymmeneššä sekunnissa
разогнуть, разгибать ojentua ◊ не разгибая спины ojentamatta šelkyä
разогре||ть, разогревать (*сделать тёплым*) lämmittyä, (*сделать горячим*) hiilluttua, hautuo, kuumentua; ~ кашу lämmittyä huttu; солнце ~ло землю päiväni lämmitti muan; ~ самовар kuumentua samovuara
разогреться, разогреваться 1. (*стать тёплым*) lämmitä; ~, работая lämmitä ruatuas's'a **2.** (*стать горячим*) hauvota, kuumeta
разозлить vihaššuttua, šiännyttyä, äršyttyä; он смог меня ~ hiän šuatto šiännyttyä milma
разозли||ться kauhtuo, vihaštuo, šiäntyö, äkäytyö; мы ~лись на него myö šiäntymä hänen piällä
разо||йтись, расходиться 1. (*уйти в разные места*) erota, männä eri šuuntih **2.** (*разминуться, уйти незаметно*) hiiveytyö, erota **3.** (*пропустить при встречном движении*) piäštyä kyličči **4.** (*постепенно исчезнуть*) hajota, šulua; тучи ~шлись pilvet hajottih; соль ~шлась šuola šuli **5.** (*оказаться распроданным, раскупленным*) männä kaupakši; книги сразу ~шлись kirjat mäntih kaupakši heti **6.** (*прекратить связь, порвать отношения*) erota **7.** (*раздвинуться в стороны*) avautuo, hajota; швы ~шлись ompelukšet avauvuttih; коробка ~шлась louta hajosi **8.** (*распространиться*) levitä; слух ~шёлся по всему дому huhu levisi ympäri taluo **9.** (*о поведении, разбушеваться*) hurekšie, hureutuo **10.** (*в гневе*) kauhtuo, kareheliutuo; ~ в гневе kauhtuo
разомкнуться, размыка||ться avautuo; губы не ~ются huulet ei avauvuta
разорванный repalehini, revinnäini; ~ носок revinnäini šukka
разорва||ть, разрывать 1. (*растерзать*) katata, revittyä, revitellä; ~ в клочья revittyä palasiksi; коршун ~л курицу kanahaukka revitti kanan; ~ верёвку katata nuora **2.** (*прекратить действие*) katata, rikkuo; ~ дипломатические отношения katata diplomattiset välit; ~ договор rikkuo šopimuš **3.** (*взорвать*) räjähyttyä; ~ бомбу räjähyttyä pommi

разорва||ться, разрываться 1. (*рваться*) revitä, revittäytyö; шуба ~лась turkki repisi **2.** (*взорваться*) räjähtyä; снаряд ~лся ammuš räjähti **3.** (*прекратиться*) kateta, rikkoutuo; дипломатические отношения ~лись diplomattiset välit katettih

разорение hävittämini, tuhuonta, rikonta

разоритель hävittäjä, tuhuoja, rikkoja

разори||ть, разорять 1. (*ломая, уничтожая, разрушить*) rikkuo, hävittyä; ~ птичье гнездо rikkuo linnun pešä; ~ село до основания hävittyä kylä perinpohjin **2.** (*нанести ущерб материальному благополучию*): война ~ла страну šota tuhosi muan

разори||ться, разоряться köyhtyö; богатые ~лись pohatat köyhyttih

разочаровани||е pettymini, pettymyš; испытать чувство ~я olla pettymykšen vallašša

разочарова||ться, разочаровываться pettyö, mänettyä uško; он ~лся в своей профессии hiän petty ammatissah

разработать 1. (*разрыхлить*) kuokkie, muokata, valmistua; ~ землю под посадку muokata mua issutušta varten **2.** (*тщательно подготовить*) valmistua; ~ новый проект valmistua uuši projekti **3.** (*заставить нормально работать*) kehittyä; ~ ушибленную руку kehittyä šatatettuo kättä

разработк||а 1. (*обработка*) valmistamini **2.** (*соображения, расчёты*) ohjiet; методические ~и metodiset ohjiet **3.** (*способ добычи полезных ископаемых*) louhinta, nošto; ~ угля hiilen louhinta; ~ торфа šuon nošto **4.** (*место добычи*) louhimo, nošto|paikka

разрази||ться, разражаться 1. (*проявиться с силой*) rimahtuo, tyrškähtyä, yletä, yltyö **2.** (*начинаться*) alkua, iskie; ~лась гроза alko ukkosenilma; ~лась война šytty šota **3.** (*дать выход чувствам*): ~ смехом nakreutuo; ~ плачем hureutuo itkuh

разрастись, разрастаться kašvua, levetä, ryöhistyö, röhöttyä; деревня разрослась kylä kašvo

разрез 1. (*прорезанное отверстие*) šepaluš, leikkauš; ~ юбки hamehen šepaluš **2.** (*сечение*) läpi|leikkauš; поперечный ~ poikkileikkauš; продольный ~ pitinleikkauš **3.** (*место добычи угля*) louhinta; угольный ~ hiilen louhinta

разре́зать, разреза́ть leikata; ~ на части leikata paloiksi; ~ на куски lohkuo

разрешение lupa, lupauš; получить ~ на проезд šuaha matkalupa

разреши||ть, разрешать 1. (*позволить*) antua lupa; нам ~ли осмотреть сад meilä annettih lupa kaččuo puutarha **2.** (*найдя решение, устранить*) šelittyä, hävittyä; ~ конфликт šelittyä konflikti; ~ сомнения hävittyä epäilykšet

разрисова||ть, разрисовывать koristua, mualata, värittyä; хозяин ~л цветами печь isäntä koristi kukilla kiukuan

разровнять, разравнивать tašottua; ~ поле tašottua pelto

разрозненно eris, erikseh, hajallah, yksittäin; рыбаки пришли к берегу озера ~ kalaštajat tultih järven rannalla erikseh

разрозненный hajanaini, erikseh olija

разруха rappivo

разруш||ить, разрушать 1. (*уничтожить, ломая*) rikkuo, hävittyä; наводнение ~ило мост tulva rikko šillan; во время бомбёжки завод был ~ен pommitukšen aikana tehaš oli hävitetty **2.** (*ликвидировать, заставив исчезнуть*) hajottua, rikkuo, tuhota; ~ добрососедские отношения rikkuo hyvät nuapurivälit **3.** (*разбирать*) riičče **4.** (*разъедать*) šyyvvä

разрушиться, разрушаться mureta, riiččautuo, röčistyö, tuhoutuo, vinčistyö

разрыв 1. (*место, где что-то разорвано*) katkiema, repiemä, halkienta; ~ сосуда verišuonen katkiema; ~ мышцы lihakšen repiemä **2.** (*взрыв*) räjähyš **3.** (*промежуток времени между чем-л.*) aika|väli, väli ◇ разрыв сердца šyväimen halkienta

разрыхление pehmentämini

разрыхли||ть, разрыхлять pehmitellä, pehmittyä, pehmentyä; дождь ~л землю vihma pehmitti muata

разря́д[1] 1. (*подразделение*) laji, luokka, luatu, ryhmä; ~ растений kašvien lajiluokka; гостиница второго ~а toisen luokan hotelli **2.** (*уровень квалификации*) luokka, tašo; ему присвоили на работе пятый ~ hänellä annettih viiješ työluokka **3.** (*матем.*) luku|luokka; единица второго ~а toisen lukuluokan ykköni; ~ десятков kymmenien lukuluokka

разря́д[2] (*электр.*) tulen|isku

разрядить, разряжать 1. (*вынимать заряд из огнестрельного оружия*): ~ ружьё ottua pois panoš pyššyštä **2.** (*освободить от электрического заряда*) issuttua; ~ батарею issuttua patteri **3.** (*сделать менее напряжённым*) lauhuttua; ~ обстановку в семье lauhuttua perehen olot; ~ международную напряжённость lauhuttua kanšojenvälini jännityš

разряди||ться, разряжаться 1. (*освободиться от оружейного заряда*): ружьё ~лось выстрелом pyššy tyhjeni ampumalla **2.** (*освободиться от электрического заряда*): аккумулятор ~лся akkumulattori istuutu **3.** (*стать менее напряжённым*) rauhottuo; атмосфера в доме ~лась koissa kaikki alko rauhottuo

разрядка 1. (*ослабление напряжённых отношений*) rauha **2.** (*отказ от напряжённости в отношениях между странами*) lauhtumini; ~ международной напряжённости kanšojenvälisen jännitykšen lauhtumini

разубедить, разубеждать šuaha muuttua mieli; трудно ~ упрямца on vaikie muuttua umpiniskasen mieltä

разуби||ться, разубеждаться muuttua oma mieli; я ~лся mie olen muuttan mieleni

разуверени||е (*переубеждение, предупреждение*) vakuuttelu, vakuutuš; несмотря на все мои ~я, он остался при своём мнении kaikista vakuutteluyritykšistä huolimatta en šuanun muuttamah hänen mieltä

разум äly, järki, mieli; он лишился ~а hiän läksi järeltäh ◇ ум за разум заходит piä mänöy šekasin

разумеется tietyšti; ~, он не прав tietyšti, hiän ei ole oikiešša

разумно järköväšti, malttavašti, viisahašti, älykkähäšti; мальчик ~ отвечал на все вопросы poika järköväšti vaštai kaikkih kyšymykših

разумный järkövä, älykäš, tolkullini, tolkukaš

разут||ый pal'l'aš|jalkani; ~ые дети бегали по двору pal'l'aš-jalkaset lapšet juokšenneltih pihalla

разуть, разувать heittyä jalašta kenkät; ~ ребёнка heittyä lapšen jalašta jalačit; ~ правую ногу heittyä kenkä oikiešta jalašta

разу||ться, разуваться heittyä jalašta kenkät; ~йся и положи обувь сушиться heitä jalašta jalačit ta pane ne kuivumah

разутюжить, разутюживать šilittyä, šilitellä; ~ костюм šilittyä puku

разучи||ть, разучивать opetella, oppie; мы ~ли новую песню myö opettelima uuvven laulun

разучи||ться, разучиваться kavottua taito, unohtua taito; я ~лся играть на гармошке mie ei šuata enyä šoittua haitarilla

разъединение 1. (*разлучение*) erottamini **2.** (*отделение*) eristämini **3.** (*отключение по телефону*) katkuamini

разъедин||ить, разъединять 1. (*разделить*) eristyä, erottua; ~ провода eristyä lankat; дорога ~яет поля tie erottau pellot **2.** (*разлучить*) erottua; война ~ила их šota erotti heijät **3.** (*прервать*) katata; ~ телефонный разговор katata telefonipakina

разъединиться, разъединяться erottautuo, katkeutuo, keškeytyö

разъезжа||ть ajella; он часто ~ет по стране hiän rikeneh ajelou pitin muata

разъе||сть, разъедать kuluttua, šyyvvä; ржавчина ~ла железо rauta ruoštu

разъеха||ться, разъезжаться 1. (*уехать в разные стороны*) männä, ajua eri šuuntih; гости ~лись по домам vierahat mäntih kotiloih **2.** (*двигаясь навстречу, не столкнуться*): на узкой дороге не ~ kaitasella tiellä on vaikie ajua kyličči **3.** (*не встретиться, не увидеться*): в поездке мы ~лись matalla emmä näkeytyn

разъярённ||ый äkäni; ~ая собака бросилась на гостя äkäni koira juoksi vierahan piällä

разъяри||ть äršyttyä; эти слова ~ли нас ещё больше nämä šanat äršyttih meitä vielä enemmän

разъяри||ться, разъяряться ärteytyö, äkäytyö, ärtyö; собака ~лась koira ärty

разъяснени||е šelityš, šelvityš; соседи ждут от нас ~я sussietat vuotetah meiltä šelityštä

разъяснительн||ый šelityš=; ~ая работа šelityštyö

разъяснить, разъяснять šelittyä, šelvittyä, šelventyä; ~ подробно šelvittyä juurta jakšuan

разыграть, разыгрывать 1. (*исполнить, играя*) esittyä; ~ сценку esittyä näytelmä **2.** (*изобразить собой*) näyttyä iččieh; ~ простачка näyttyä iččieh töllönä **3.** (*сыграть, привести игру к концу*): ~ комплект медалей jakua palkinnot **4.** (*распределить, присудить*): ~ лотерею pityä arpajaiset

разыска||ть löytyä; он ~л своего друга hiän löysi kaverih

разыскива||ть ečči, hapuroija; полицейский ~л вора poliisimieš ečči varaštajua

рай ruaju, paratiisi ◊ и рад бы в рай, да грехи не пускают piäsisin ruajuh, no riähät ei piäššetä

райисполком piirin toimeh|panija komitietta

район 1. (*территория*) ala, aloveh, šeutu; угольный ~ kivihiilialoveh; административный ~ hallintoaloveh **2.** (*единица административно-территориального деления*) piiri, oša; Калевальский ~ Kalevalan piiri; центральный ~ города kaupunkin keškioša

райская птица (*зоол.*) ruaju|lintu

райсовет piiri|neuvošto

райцентр piiri|keškuš

рак[1] (*зоол.*) krapu; ~ речной jokikrapu; ~-богомол rukuolijakrapu; ~-отшельник erakkokrapu ◊ показать, где раки зимуют näyttyä mitä kuuluu, antua šelkäh, kirota; ползти раком kyörmie nellin kontomaisin

рак[2] (*знак Зодиака*) Rapu

рак[3] (*медиц.*) šyöpä

ракет||а 1. (*снаряд*) raketti; запустить ~у ampuo raketti; сигнальная ~ signaliraketti, merkinantoraketti **2.** (*беспилотный летательный аппарат*) raketti, (*военн.*) ohjuš; космическая ~ avarušraketti

ракетка maila, tennis|maila

ракетн||ый raketti=, ohjuš=; ~ двигатель rakettimouttori; ~ снаряд rakettiammuš; ~ые войска ohjušjoukot

ракетодром avaruš|raketti|ašema

ракетоносец 1. (*судно*) ohjuš|veneh **2.** (*самолёт*) ohjuš|hävittäjä

ракита (*бот.*) raita

раковина 1. (*водопроводная*) allaš **2.** (*для умывания*) pešu|allaš **3.** (*у моллюска*) šimpukan kuori, lepetti

ракоед (*зоол.*) kravun|šyöjä

ракурс näkö|kulma

ракша (*зоол.*) šini|närhi

ралли ralli; автомобильное ~ autoralli

рама ruami, kehikkö; картинная ~ kuvaruami; оконная ~ ikkunaruami

рамк||а pikku ruami; поставить фотографию в ~у panna valokuva ruamih ◊ держать себя в рамках pityä iččie kiini

рампа (*театр.*) ramppi, parraš, lavan etu|reuna

ран||а halkiema, huava, leikkuantahini, revityš; из ~ы течёт кровь huavašta vuotau vertä

ранг virka-arvo, arvo|luokka; капитан первого ~а enšimmäisen arvoluokan kapteni

ранее aivompah, aikasemmin, ennen, iellä; надо было прийти ~ piti tulla aivompah; они продолжили разговор, начатый ~ hyö jatettih pakinua, mi alko ennen

ранец koulu|laukku, šelkä|laukku; мы купили школьнику новый ~ oštima koululaisella uuvven koululaukun

ран||ить huavottua; солдат был ~ен в первом же бою šotamieš oli huavotettu jo enšimmäiseššä taistelušša

ранн||ий 1. (*относящийся к началу*) alku=, aikani; ~им утром появился корабль aikaseh huomenekšella ilmešty laiva **2.** (*происходящий раньше обычного*) aikani; ~яя весна aikani kevät; ~яя осень aikani šykyšy

рано aijemmin, aikaseh, aivoin; я проснулся ~ утром mie havaččeuvuin aikaseh huomenekšella; об этом ~ говорить aikaseh on šiitä paissa

рант kenkän reuna

раньше 1. (*от* рано) aijemmin, aikasemmin, iellä; прийти ~ других tulla aikasemmin toisie; уйти ~ других lähtie aijemmin muita **2.** (*в прежние времена*) aijemmin, ennen, ennein; такое случалось и ~ tämmöistä oli šattun enneinki; ~ он был учителем aijemmin hiän oli opaštajana ◊ раньше всего ennein kaikkie

рапира urhielu|miekka

раритет raritetti

раса ihmis|rotu

расизм rasismi

раскалённ||ый polttava, tuli|kuuma; ~ая печь tulikuuma kiukua

раскалывание halkuamini, lohkuamini, pilkonta; ~ мрамора marmorin halkuamini; ~ сахара šokerin pilkonta; ~ ореха pähkinän lohkuamini

раскапризнича||ться juoniutuo; ребёнок ~лся lapši juoniutu

раскапывание kaivuamini, kaivuanta

раскатать, раскатывать 1. (*развернуть*) levittyä; ~ ковёр levittyä matto **2.** (*сделать тонким, плоским*) ajella; ~ сканцы для пирогов ajella piirakan kuoret

раскатист||ый kömäkkä; женщина смеялась ~ым смехом naini nakro kömäkällä nakrulla

раскаты jyrinä; ~ грома ukkosenjyrinä, ukonpaukku

раскачать, раскачива||ть heilahuttua, heiluttua, heilutella, keikutella, liekuttua, roikuttua, räimyttyä, häilyttyä, häilytellä; ~ качели liekuttua liekku; ~ маятник heiluttua heiluri; не ~йте лодку! elkyä häilyttäkkyä venehtä! ветер ~ет верхушки деревьев tuuli heiluttau puun latvoja; ~ ребёнка на качелях keikutella lašta liekulla; ~ колыбель liikutella kätyttä

раскача||ться, раскачиваться ruveta heilumah, ruveta häilymäh, ruveta liekkumah, ruveta kiklamah; маятник ~лся heiluri rupei heilumah; качели ~лись liekku rupesi liekkumah

раскаяться, раскаиваться jiäkšiytyö, kyšyö prošken'n'ua

раскинуть, раскидывать 1. (*широко расставить*) huarottua, čiirattua; ~ руки huarottua kiät **2.** (*развернуть, расстелить*) levittyä; ~ ковёр levittyä matto; ~ скатерть levittyä skuatteri ◊ раскинуть умом ajatella

раскину||ться, раскидываться levittäytyö; на высоком берегу реки ~лось село joven korkiella rannalla levittäyty kylä

раскланяться, раскланиваться kumartua, kumarrella

расклеить, расклеивать 1. (*разъединить склеенное*) avata; ~ конверт avata kirjaiskuori **2.** (*приклеить в большом количестве*) liimata; ~ рекламки liimata mainokšie

расклеиться, расклеиваться avautuo liimaukšešta

расклинить, расклинивать pöntyttyä

расклиниться, расклиниваться päreytyö

раскованно luonnollisešti, vapuašti; он ~ разговаривал с незнакомыми людьми hiän luonnollisešti pakasi vierahien ihmisien kera

раскол 1. (*разрушение единства в какой-н. среде*) jakautumini, ero; ~ русской церкви venäjän kirikön jakautumini; ~ общества rahvaškunnan jakautumini **2.** (*место раскола*) halkemuš; широкий ~ levie halkemuš

расколот||ый halkienaini; ~ое полено halkienaini halko

расколоть, раскалывать 1. (*раздробить, расщепить*) halata, lohkata, pilkkuo, šärkie; ~ дрова pilkkuo halot; ~ чурку halata pölkky; ~ сахар pilkkuo šokeri **2.** (*разрушить единство, внести разногласие*) erottua, juata, levittyä, šuaha jakautumah; ~ общество на враждующие группы juata rahvaškunta vihajoukkoloih

расколо||ться, раскалываться haleta, loheta; доска ~лась lauta halkesi

раскольник raskol'niekka

расконсервировать (*возобновить деятельность*) avata uuvveštah; ~ завод avata uuvveštah tehaš

раскормить, раскармливать šyöttyä liikua, rašvauttua; ~ лошадь šyöttyä liikua hevoista

раскрасить, раскрашивать värittyä, värjätä, mualata

раскрасне||ться tulla ruškiekši; в доме было так жарко, что все ~лись pirtissä oli niin äkie, jotta kaikkien nuamat tultih ruškiekši

раскритиковать kritikoija; ~ статью kritikoija kirjutuš

раскрои||ть, раскраивать viillä, leikata; я ~ла брюки по выкройке mie viilin pukšut kuavan mukah

раскрутить, раскручивать lieššyttyä; ~ нитку lieššyttyä rihma

раскрутиться, раскручиваться lieštyö

раскрытие 1. (*открытие закрытого*) avuamini, avuanta; ~ парашюта laškuvarjon avuamini **2.** (*снятие тайны с чего-л.*) pal'l'aštamini

раскрыть, раскрывать 1. (*открыть закрытое*) avata; ~ шкаф avata škuappi **2.** (*сделать явным тайное*) pal'l'aštua; ~ тайну pal'l'aštua šalaisuš

раскры||ться, раскрываться avautuo, (*о растениях*) puheta; двери сами ~лись ovet iče avauvuttih; почки ~лись urvat puhettih

раскряжевать pölkyttyä

раскулачивание kulakkien omaisuon taka|varikointa, kulakkien omaisuon pakko-otto

раскулачить, раскулачивать taka|varikoija kulakin omaisuš, ottua pakolla kulakin omaisuš

раскупи||ть, раскупать männä kaupakši, oštua; книгу ~ли за день kirja mäni kaupakši päivässä

раскупорить, раскупоривать avata; ~ бутылку avata pullo

раскурить, раскуривать pistyä palamah, šytyttyä; ~ трубку šytyttyä piippu

раскусить purra paloiksi; ~ крендель purra paloiksi krinkeli

раскутать, раскутывать jakšua, heittyä liijat vuattiet; ~ ребёнка jakšua lapši

расов||ый rotu=; ~ая принадлежность rotuh kuulumini

распад hajuomini; ~ СССР Neuvoštoliiton hajuomini

распаковать, распаковывать purkua, avata; ~ чемодан purkua kapšakki; ~ упаковку avata paketti

распарить, распаривать hautua, hauvella; ~ репу hautua nakrista

распари||ться, распариваться hautuo; горох ~лся herneh hauto

распасться, распадаться hajota, jakautuo

распахать, распахивать kyntyä; поля надо ~ осенью pellot pitäy kyntyä šykyšyllä

распахнуть, распахивать avata, riehahuttua, riuhata; каждое утро надо ~ окно joka huomeneš pitäy avata ikkunat

распахнуться, распахива||ться avautuo šelälläh; дверь сама ~ется ovi iče avautuu šelälläh

распашонка lapšen|paita, tarikka|paitani

распечатать, распечатывать 1. (*открыть*) avata; ~ квартиру avata korttieri **2.** (*размножить*) monistua; ~ материалы симпозиума monistua simposiumin ainehisto

распили||ть, распиливать šahata, pölkyttyä; они ~ли столбы на чурбаки hyö šahattih pylvähät pölkkylöih

распиловка šahuamini, šahuanta; ~ брёвен hiršien šahuanta

расписание 1. (*уроков, лекций*) tunti|järješšyš **2.** (*движения транспорта*) aika|taulu; летнее ~ kešäaikataulu

расписа||ть, расписывать 1. (*записать*) kirjata, kirjuttua; ~ по часам kirjuttua tarkka aikataulu; ~ счета по книгам kirjata laškut **2.** (*нарисовать, украсить*) koristua, mualata; мороз ~л окна pakkani koristi ikkunat; художник ~л стены piiruštaja mualasi šeinät

расписа||ться, расписываться (*подписаться*) alla|kirjuttua; я ~лся mie allakirjutin

расписк||а otto|kuitti, šuanta|lupa; взять под ~у ottua kuitin eholla; дать ~у antua šuantalupa

расплавить, расплавлять meruttua, šulata, šulattua; ~ свинец šulattua lyijyö

распланировать šuunnitella; ~ весь день šuunnitella koko päivä

распласта||ться čiihistyö, liäčistyö, rötköttyä; солдаты ~лись на земле šotilahat liäčissyttih mualla

расплата 1. (*от* расплатиться 1.) makšu; ~ за покупку makšu oššokšešta **2.** (*месть*) tašuanta, košto, (*наказание*) ranka, rankaissuš

расплати||ться, расплачиваться 1. (*уплатить полностью*) makšua; я ~лся за купленный товар mie olen makšan oššetušta tavarašta **2.** (*отомстить*) tašota, (*наказать*) rankaistua

расплеска||ть, расплёскивать läiskyttyä, läiskähyttyä; я ~л по полу воды mie läiskähytin vettä lattiella

расплеска||ться, расплёскиваться pläiskyö, läiskyö; молоко ~лось по полу maito läisky lattiella

расплести, расплетать lieššyttyö, levittyä, riiččie; надо ~ верёвку pitäy riiččie nuora

распле||стись, расплетаться riiččiytyö, riiččautuo; у девочки коса ~лась tytöllä kašša riiččiyty

расплы||ться, расплываться levitä; чернила ~лись по бумаге mušše levisi paperie pitin

расплющить, расплющивать läčöttyä; ~ гвоздь läčöttyä nuakla

расплющи||ться, расплющиваться luačistuo, läčistyö, läčötteliytyö; коробка совсем ~лась louta kokonah luačistu

распознать, распознавать tunnuštua, tuntie; она умела ~ людей hiän šuatto tunnuštua ihmisie

разполз||тись, расползáться (*уползти в разные стороны*) hajota eri puolih; раки ~лись kravut hajottih eri puolih

расположени||е 1. (*хорошее отношение*) hyvittely; добиться ~я hyvitellä, šuaha puoleh **2.** (*порядок размещения*) ašettelu; прекрасные квартиры, только ~ комнат странное oikein hyvät fatierat, onnakko huonehien ašettelu on erikoini

расположить, располагать 1. (*разместить, расставить*) panna, ašettua; ~ слова по алфавиту panna šanat kirjaimikkojärješköh **2.** (*вызвать симпатию*) šuaha puoleh

расположи||ться, располагаться ašettuo, ašettautuo, šeisuo, šijottautuo; рыбаки ~лись на ночлег на берегу kalamiehet ašettauvuttih yökši rannalla

распороть, распарывать riiččie; ~ платье riiččie mekko

распоро||ться, распарываться riiččiytyö, riiččautuo; куртка ~лась по шву takki riiččiyty piärmien kohašta

распорядиться, распоряжаться antua miäräyš, isännöijä, miärätä

распорядок järješšyš; ~ дня päiväjärješšyš
распоряжение miäräyš, käšky; официальное ~ virallini käšky
распоясa||ться, распоясываться (*снять пояс*) heittyä vyö, ottua pois vyö; работники ~лись и приступили к обеду ruatajat otettih pois vyöt ta ruvettih šyömäh
расправи||ть, расправлять leventyä, levittyä, ojentua, šilittyä; я взял из сумки карту и ~л её mie otin laukušta kartan ta šilitin šen; птица ~ла крылья lintu ojenti šiivet
расправи||ться[1], расправляться (*выпрямиться*) ojentuo; парус наполнился ветром и ~лся purjeheh rupei tuulomah ta še ojentu; крылья ~лись šiivet ojennuttih
расправиться[2], расправляться (*учинить расправу*) lopettua, rankaistua, šelvitä
распределение 1. (*делёж*) juanta, javottelu **2.** (*назначение, выдаваемое выпускнику*) miäräyš
распредели||ть, распределять 1. (*разделить*) jakua; ~ работу между членами бригады jakua ruato prikaatin ruatajien välillä **2.** (*назначить, отправить выпускников*) miärätä, työntyä; его ~ли школьным учителем häntä työnnettih koulunopaštajakši
распрода||ть, распродавать myyvvä loppuh šuate; актриса ~ла все свои платья näyttelijä möi kaikki mekot
распространение 1. (*расширение круга действия*) levittämini; ~ влияния vaikutukšen levittämini **2.** (*о болезни*) leviemini, tartunta **3.** (*о запахе*) leviemini
распространитель levittäjä
распространить, распространять 1. (*расширить круг действия*) levittyä; ~ болезнь levittyä tautie **2.** (*сделать широко известным*) levittyä; ~ известие levittyä tieto **3.** (*источая, рассеять вокруг себя*) levittyä; ~ аромат levittyä makie haju
распространиться, распространя||ться levitä; слухи ~ются быстро huhut levitäh ruttoseh; дым ~лся по комнате šavu levisi pirttie myöte
распрячь, распрягать lašettua, laškettua; ~ лошадь laškettua heponi
распустить, распускать 1. (*освободить от занятий, обязанностей*) laškie, piäštyä, vapauttua, työntyä; ~ учащихся на каникулы piäštyä opaštujat lomalla **2.** (*снять полномочия*) vapauttua; ~ парламент vapauttua parlamentti **3.** (*развернуть*) ojentua, avata; ~ паруса ojentua purjehet **4.** (*ослабить*) vällentyä; ~ узел vällentyä šolmu; ~ пояс vällentyä vyö **5.** (*развязать*) keritä, kerittyä; ~ косу keritä kašša **6.** (*распороть*) riičče; ~ носок riičče šukka ◊ распустить нюни höplistyö
распусти||ться, распускаться (*о почках, листьях*) avautuo, puheta; листья ~лись lehet puhettih
распутать, распутывать 1. (*разделить, разъединить*) šelittyä; ~ узел šelittyä šolmu **2.** (*привести в ясность*) šelvittyä; ~ преступление šelvittyä rikoš
распутица paha keli, rospuutta; осенняя ~ šykšyni paha keli
распутница huora, huorimuš
распутничать huorata, huoruija; не надо ~ ei pijä huoruija
распутье tien|risteyš, tien|huara; стоять на ~ двух дорог šeisuo kahen tien risteykšeššä
распух||нуть, распухать pöhlistyö, turvota; щека ~ла nuala pöhlisty
распуши||ться tuajeta, pörhistyö; шарф надо выстирать, чтобы он ~лся kaklapaikka pitäy peššä, jotta še pörhistyis
распущенн||ый (*развратный*) heittäytynyt, huikietoin, rappeutunut; вести ~ую жизнь elyä huikietointa elämyä
рассад||а taimenet; поливать ~у kaššella taimenie
рассвет huomeneš|puoli, päivä|puoli; на ~е valoteššа
рассветать päivetä, valottua, valkuo; уже начало ~ jo rupei valottamah, jo päivä noušou
рассекрети||ть, рассекречивать avata, ilmentyä, pal'l'aštua; ~ документы pal'l'aštua dokumentit; он ~л факты hiän ilmenti tositapahtumie; начали ~ архивы ruvettih avuamah arhiivoja
рассердить šiännyttyä; ~ отца šiännyttyä tuattuo
рассердиться närkäštyö, šiäntyö, tuškeutuo, vihaštuo, äkeytyö; он может ~ из-за пустяка hiän voi šiäntyö tyhjän takie
рассеянно haja|mielisešti; смотреть ~ kačču hajamielisešti
рассеянный 1. (*ослабленный, о свете*) hajanaini; ~ свет hajanaini valo **2.** (*невнимательный*) haja|mielini; ~ человек hajamielini ihmini
рассея||ть, рассеивать 1. (*унести в разные стороны*) ajua, hajottua, levittyä; ветер ~л облака tuuli ajo pilvet; ~ семена на полу levittyä šiemenet lattiella **2.** (*развеять, уничтожить*) ajua; ~ печаль ajua pahamieli
рассея||ться, рассеиваться hajota, häiketä, levitä; тучи ~лись pilvet hajottih
рассказ kerronta, kertomuš
рассказать, рассказывать kertuo, šanella, starinoija, šuarnata
рассказчик kertoja, starinan|šanoja, starinoiččija
расслабленный raukie; он лежал в кровати ~ и худой hiän veny šänkyššä raukie ta laiha
расслоение 1. (*на слои, части*) erottautumini, erottelu, eronta; ~ верёвки nuoran eronta; ~ льна pellahan kutujen erottelu **2.** (*на социальные группы*) jakautumini, jakauvunta, jako; ~ общества yhteiskunnan jakautumini
расслоить 1. (*на слои*) jakua kerrokših; ~ тесто jakua taikina kerrokših **2.** (*на социальные группы*) jakua; ~ население страны на классы jakua muan väki luokkih
расслои||ться, расслаиваться 1. (*на слои, части*) erottautuo; горная порода ~лась vuaramalmi erottautu **2.** (*на социальные группы*) jakautuo; общество ~лось на классы yhteiskunta jakautu luokkih
рассмея||ться ruveta nakramah, alkua nakrua; двое ~лись громче других kakši henkie rupei nakramah lujemmin muita
рассмотреть, рассматривать 1. (*разглядывать*) kačella, kačču, nähä, tarkaštua, tarkaššella; ~ под микроскопом kačella mikroskopissa; ~ в бинокль nähä kiikarih; ~ фотографии kačču valokuvie **2.** (*обсудить*) kačču, käsitellä; ~ заявление kačču anomuš; ~ дело в суде käsitellä asie suutušša
рассол rossola, šuola|vesi; огуречный ~ okurčča rossola
рассох||нуться, рассыхаться kalpistuo, ravistuo; бочка ~лась puini ravistu
расспрос kyšely; узнать истину через ~ šuaha tietyä totuš kyšelyn kautta
расспросить, расспрашивать kyšellä, kyšyö, pakauttua, tiijuštua; чтобы узнать дорогу, надо ~ местных жителей jotta šuaha tietyä oikiešta tieštä, pitäy kyšellä paikallisie eläjie
расставани||е eruomini, eruonta, ero; при ~и eroteššа
расстав||ить, расставлять 1. (*поставить, разместить*) ašettua, panna paikoillah, lat't'ata; ~ цветы на окна panna kukat ikkunoilla; я ~лю все книги в шкаф mie lat't'uan kaikki kirjat škuappih **2.** (*раздвинуть*) avata, ašettua, levittyä; ~ стол avata stola; ~ капканы ašettua rauvat; ~ ноги в стороны levittyä jalat huarallah
расстановк||а 1. (*действие, размещение*) ašettamini, pano paikoillah, šijottamini, šijotanta, šijotuš; ~ книг kirjojen pano paikoillah; ~ сил противника vihollisen voimien šijotuš **2.** (*короткие перерывы*): читать с ~ой lukie kaunehešti
расста||ться, расставаться erota, erottautuo; ~ навсегда erota ijäkšeh; через три года они ~лись kolmen vuuvven piäštä hyö erottih
расстегнуть, расстёгивать avata; ~ пуговицы avata napit
расстегн||уться, расстёгиваться 1. (*раскрыться*) avautuo; воротник ~улся kakluš avautu **2.** (*расстегнуть на себе одежду*) avata napit; ~ись! avua napit!

расстелить, расстилать levitellä, levittyä; ~ скатерть levittyä skuat't'eri

расстелиться, расстила||ться levitä, levittäytyö; туман ~ется по земле tumanto leviey muata myöte

расстёгнут||ый aukinaini, avonaini; с ~ой рубахой avorinnoin

расстояни||е matka, väli, taival, taipaleh; уйти на далёкое ~ männä etähäkši; на большом ~и etähänä; на близком ~и lyhyön matan piässä; ~ между домами talojen väli; дома расположены на одинаковом ~и друг от друга talot ollah yhtä loittuona toisistah; находиться на ~и двух километров от города olla kahen kilometrin piässä kaupunkista; за день мы продвинулись на большое ~ päivän aikana matkasima pitän taipalen

расстрел ammunta; он подлежит ~у hänet on ammuttava

расстроить, расстраивать 1. (*нарушить нормальное состояние*) ševottua; ~ ряды противника ševottua vihollisen rivit **2.** (*огорчить*) pahottua mieli, hermoššuttua, hallata, harmittua **3.** (*о здоровье*) pilata; ~ здоровье pilata tervehyš

расстрои||ться, расстраиваться 1. (*нарушаться*) männä šekasin, šekautuo, ševota; ряды противника ~лись vihollisen rivit ševottih; дела ~лись asiet šekauvuttih; вся жизнь ~лась koko eloš mäni šekasin **2.** (*огорчиться*) tulla pahah mieleh, tulla tuškah, tuškautuo, kor'eutuo; мать ~лась из-за письма сына muamo tuškautu pojan kirjasešta **3.** (*о здоровье*) männä epäkuntoh; здоровье ~лось tervehyš mäni epäkuntoh

расстройств||о 1. (*беспорядок, упадок*) ševotuš, šekavuš; все дела в ~е kaikki asiet ollah šekasin **2.** (*огорчение*) paha mieli **3.** (*заболевание*): у него ~ желудка hänellä on notkie vaćća

рассудительн||ый šelvä|päini; ~ое поведение šelväpäini käyttäytymini

рассудок järki, haju, ymmärryš; потерять ~ lähtie järeltä ◊ быть в полном рассудке olla täyveššä järeššä

рассуждать 1. (*мыслить*) ajatella, huaštua, smiettie **2.** (*излагать свои суждения*) jutella, paissa; ~ по поводу случившегося jutella tapahtumisešta

рассуждени||е 1. (*умозаключение*) ajattelu, ajatuš; логическое ~ logillini ajattelu **2.** (*разговор*) juttelu, pakina; ~я о политике pakinat politiikašta

рассчита||ть, рассчитывать 1. (*произвести подсчёт*) laškie, lukie; ~ расходы laškie kulut **2.** (*предусмотреть, определить*) ajatella, arvata, laškie; ~ обед на шестерых laškie päivällini kuuteh henkeh; ~ продукты на неделю arvata šyömiset netäliksi; книга ~на на детей kirja on kirjutettu lapšie varten; зал ~н на тысячу человек šalih šopiu tuhat henkie **3.** (*уволить, выдав заработанные деньги*) antua loppu|tili

рассчитаться, рассчитываться 1. (*уплатить*) makšua; ~ с долгами makšua velat **2.** (*произвести расчёт по порядковым номерам*) luvettuo, jakautuo

рассчитывать 1. (*см.* рассчитать) **2.** (*надеяться на что-л.*) luottua, toivuo, uškuo; ~ на успех toivuo mäneššyštä; ~ на брата luottua veikkoh; ~ на то, что время всё исправит uškuo, jotta aika kaiken parentau

рассы́па||ть, рассыпа́ть 1. (*просыпать*) kuatua, pirottua, pirotella, ripottua, ripotella; я ~л муку mie pirotin jauhot; не ~й муку! elä pirottele jauhoja! **2.** (*ронять*) kirvottua, šortua; он ~л мелочь hiän kirvotti hienot rahat **3.** (*насыпать*) kuatua; ~ муку по мешкам kuatua jauhot šäkkilöih

рассы́па||ться, рассыпа́ться 1. (*просы́паться*) pirottuo; крупа ~лась šuurmat pirotuttih **2.** (*раскатиться*) kirvota, vierie; мелочь ~лась по полу hienot rahat vierittih latetta myöte **3.** (*развалиться*) hajautuo, hajota, kešuo, levitä, mureta, rehata; лодка ~лась veneh levisi

рассыпчатый kuohkie, kouhakka, murie; ~ картофель murie potakka

растащить, растаскать (*унести, разворовать*) viijä, varaštua

растая||ть šulua; снег ~л lumi šuli

раствор 1. (*жидкость*) liuvoš, ševotuš, šulatuš; солёный ~ šuolavesi; ~ из ивовой коры красного цвета pajuvesi **2.** (*цементирующая смесь*) rastvora

растворимый šula=; ~ кофе šulakahvi

растворить[1], растворять (*приготовить раствор*) ševottua, šulattua; ~ сахар в кипятке šulattua šokeri palavašša veješšä

растворить[2], растворять (*открыть*) avata; ~ окна avata ikkunat

раствори||ться[1], растворяться (*смешаться*) šulua; соль ~лась šuola šuli

раствори||ться[2], растворяться (*открыться*) avautuo; окно ~лось ikkuna avautu

растение kašvi; однолетнее ~ yksivuotini kašvi; многолетнее ~ monivuotini kašvi; лекарственное ~ liäkekašvi

растереть, растирать 1. (*размазать*) hieruo; ~ грязь по лицу hieruo šilmät likah **2.** (*сделать массаж*) hieruo; ~ больное место hieruo kipie kohta

растерза||ть, растерзывать revittyä, revitellä; волк ~л овцу hukka revitti lampahan

растерянност||ь hämmäšš̆yš; стоять в ~и посреди комнаты šeisuo hämmäšš̆ykšeššä kešellä huonehta

растерянн||ый hätäytynyt, hämmäštynyt; он казался совсем ~ым hiän näytti kokonah hätäytynyöltä; у него ~ вид hänellä on hämmäštynyt näkö

растерять hävittyä, kavottua, mänettyä; ~ книги hävittyä kirjat; ~ всех друзей kavottua kaikki kaverit

растеря||ться hämmäštyö; сначала она очень ~лась enšin hiän oikein hämmäšty

расте||чься, растекаться uittautuo, levetä; бледность ~клась по лицу kalpevuš leveni pitin nuamua

раст||и 1. (*увеличиваться, становиться больше*) jatkuo, kašvua, šuureta; город ~ёт kaupunki kašvau; в саду ~ёт много цветов tarhašša kašvau äijä kukkie **2.** (*о человеке*) kašvua, ruavaštuo, (*крепнуть*) luutuo; он рос в деревне hiän kašvo kyläššä; мальчик ~ёт, взрослеет poika ruavaštuu; ~ плохо tyristyö; ~ быстро höipöttyä **3.** (*водиться*) olla; около дома росли старые яблони talon viereššä oli vanhat omenapuut

растительность kašvit, kašvisto, kašvi|muajilma

растительн||ый kašvi=; ~ мир kašvimuajilma; ~ покров kašvipeite; ~ое масло šiemenvoi, pyhävoi

растить 1. (*ухаживая, обеспечивать рост*) kašvattua, hoitua; ~ детей kašvattua lapšie; ~ бороду kašvattua partua **2.** (*развивать*) kehittyä; ~ свой талант kehittyä omua kykyö

растолковать, растолковывать šelittyä, šelitellä, tolkuttua; ~ значение слова šelittyä šanan merkityš

растопить[1], растапливать (*развести огонь*) panna lämpiemäh, virittyä; ~ печь panna kiukua lämpiemäh

растопить[2], растапливать (*расплавить*) šulattua; ~ жир šulattua rašva

растопи||ться[1], растапливаться (*о печи*) ruveta lämpiemäh, viritä; печь ~лась kiukua rupesi lämpiemäh

растопи||ться[2], растапливаться (*о жире, льде и др.*) šulua, šulata; жир ~лся rašva šuli

растопка šytty, virityš

растопта||ть, растаптывать lačottua, tallata; собаки ~ли все цветы koirat tallattih kaikki kukat

расторгнуть, расторгать keškeyttyä; ~ договор keškeyttyä šopimuš; ~ брак erota

расторопн||ый poikkoi, rivakka, šukkela, reipaš; ~ые хозяева poikkoit isäntä ta emäntä

растрат||а tuhlauš, vajauš; возместить ~у makšua vajauš

растратить, растрачивать 1. (*тратить*) pityä, mänettyä, tuhlata; ~ все свои сбережения pityä kaikki omat šäilytetyt rahat **2.** (*потерять*) mänettyä; ~ здоровье mänettyä tervehyš

растреска||ться, растрескиваться haleta, halkiel'l'a; кожа на руках ~лась nahka käsissä halkiel'i; лёд начал ~ jiä rupesi halkiel'omah

растрёпанн||ый 1. (*взлохмаченный*) pörhäkkö, pörhö|piä, tuuhakka; ~ые волосы tukat pörhälläh **2.** (*изорванный*) repaleh; ~ая одежда repalehet vuattiet

растрога||ть hellyttyä, šuaha heltymäh, liikuttua; письмо ~ло меня kirjani šai milma liikutetukši

растрогаться heltyö, helläytyö; ~ до слёз helläytyö kyynelih

растяжение nyrähyš, venyyvyš; ~ мускулов lihakšien venyyvyš

растяжка kiinityš|köyši, lanka, nauha

растянуть, растягивать 1. (*увеличить в размере*) venyttyä, välletä; ~ ворот venyttyä kaklušta **2.** (*разложить во всю длину*) levittyä; ~ ткань для сушки levittyä kankaš kuivamah **3.** (*продлить время*) venyttyä; ~ разговор venyttyä pakinua; ~ собрание venyttyä kokoušta **4.** (*медиц.*) venähyttyä; ~ сухожилия venähyttyä šuonet; ~ руку от плеча до кисти venähyttyä käsivarši

растяну||ться, растягиваться 1. (*вытянуться*) čoikistuo, venyö, riepšottua; чулки ~лись šukat venyttih **2.** (*медиц.*) venyö; сухожилия ~лись šuonet venyttih

расформирование hajotanta, hajottamini; ~ армии произвели за несколько дней armeijan hajotanta tapahtu muutomašša päiväššä

расформировать hajottua; ~ поезд hajottua juna

расхититель varaštaja, ryöštäjä

расхитить, расхищать varaštua, ryöštyä; ~ имущество varaštua omaisuš

расход 1. (*употребление, трата*) kulu, käyttö, mänö; карманные ~ы käyttörahat; сосчитать ~ы на бензин laškie pensiinikulut; большие ~ы šuuret mänöt; дорожные ~ы matkakulut **2.** (*потребление*) mänö, kulutuš; ~ газа kaašun mänö; ~ электроэнергии šähkövoiman kulutuš

расходный mänö=, makšu=; ~ лист mänölista; ~ ордер makšuorderi

расходование mänö, käyttö, kulutuš

расходовать kuluttua, käyttyä, mänettyä, pityä; ~ деньги kuluttua rahua

расцв||ести, расцветать 1. (*распуститься, о цветах*) alkua kukkie, röyhöttyä; цветок ~ёл kukka alko kukkie **2.** (*приобрести цветущий вид*) olla parahillah, olla parahuol'l'ah; в последние годы девушка ~ела viime vuosina tyttö oli parahillah

расцвет 1. (*цветение*) kukkimini, kukinta; ~ сирени sirenin kukinta **2.** (*время наивысшего подъёма*) paraš aika; в ~е сил olla parahašša voimašša; в ~е лет olla parahašša ijäššä

расценить, расценивать 1. (*определить стоимость*) hinnottua, antua hinta, kaččuo; ~ высоко antua šuuri hinta **2.** (*дать оценку*) antua hinta, arvoštua, arvoššella; ~ по поступкам antua hinta töitä myöte

расценк||а 1. (*действие*) hinnottamini, hinnotuš; снизить ~и alentua hinnotukšet **2.** (*цена*) hinta; ~ на товар tavaran hinta

расчесать, расчёсывать 1. (*расчёской*) šukie, kammata; ~ волосы šukie tukat **2.** (*щёткой*) harjata; ~ лошади гриву harjata heposella harja **3.** (*коноплю на первый раз*) ruohintua

расчёск||а šuka, kampa; причесать волосы ~ой šukie tukka šuvalla

расчёт 1. (*вычисление*) čotta, lašku; ~ налогов verojen lašku **2.** (*уплата*) makšu; наличный ~ käsimakšu **3.** (*соображение, направленное на получение выгоды*) ajatuš, tuuma, mieli; был ~ получить выгоду oli mieli šuaha hyöty **4.** (*группа бойцов, обслуживающих орудия*) šotilaš|joukko, miehistö; орудийный ~ tykkimiehistö **5.** (*увольнение*) loppu|palkka; получить ~ šuaha loppupalkka ◇ теперь мы в расчёте nyt meijän välit ollah šelvät

расчётлив||ый 1. (*бережливый*) tarkka, šiäštäväini; мама всегда была ~ой muamo aina oli šiäštäväini **2.** (*действующий с расчётом*) etu|käteh kaččoja, tarkka; ~ые движения tarkat liikkehet

расчистить, расчищать 1. (*выкорчевать*) perkata **2.** (*освободить, счищать*) raivata; ~ лес raivata meččyä; ~ поле от камней raivata pellošta kivet **3.** (*убирать*) šuomie; ~ снег лопатой во дворе šuomie lapiella pihua lumešta

расчистка (*корчёвка*) perkauš, perko

расчлениться jakautuo

расширение levennyš

расширить, расширять čirhissellä, čirhistyä, leventyä, luajeta, vällentyä; ~ дорогу leventyä tietä; ~ платье vällentyä mekko

расшири||ться, расширяться čirhistyö, huaristua, huarottua, leventyö, levetä, levittäytyö, välletä; дорога ~лась tie leveni; голенища сапог ~лись kenkänšiäret vällettih

расшифровать dešifroija; ~ телеграмму dešifroija šähkösanoma

расшифровка dešifrointa

расшифровщик dešifroiččija

расщелин||а halkiema, (*во льду*) rairo, raina; по ~е lomaččі

расщеп lohoš

расщепить, расщеплять halkuo, šilottua; ~ верхушку берёзы надвое halkuo koivun latva kahtie

ратификация ratifikatijo

ратифицировать ratifikoija

рафинад pala|šokeri

рафинированный 1. (*очищенный*) puhaššettu; ~ сахар puhaššettu šokeri **2.** (*изысканный, изощрённый*) hieno; ~ вкус hieno maku

рафинировать puhaštua, rafinoija; ~ медь puhaštua vaški

рацион annoš; суточный ~ vuorokaušiannoš

рациональный rationalini

рашпиль rašpil'a

рвануть nykäissä, riuhata, ruaštua; ~ за рукав ruaštua hiemašta

рвану||ться tempautuo, riuhtautuo; спортсмен ~лся вперёд urheilija riuhtautu etehpäin

рван||ый repaleh, repalehini, revinnyt, ripukaš; ~ые сапоги revinnyöt šuappuat; ~ая рана reryämä; ~ая варежка turvakko; ~ая одежда ryyšy

рвать 1. (*разделять на части*) revittyä, revitellä, riuhata; ~ на клочки revittyä palasiksi **2.** (*дёргать*) kiskuo, repie; ~ зубы kiskuo hampahie **3.** (*срывать*) kerätä, nyhtie, riuhata, tempuo; ~ цветы nyhtie kukkie **4.** (*обрывать*) katata; швейная машина рвёт нитку ompelukoneh katkuau lankua **5.** (*прекращать отношения*) katata, rikkuo; ~ отношения rikkuo välijä

рваться 1. (*разрываться*) kateta, riuhtautuo, revitä, räpeytyö; одежда рвётся vuattiet revitäh; сапоги рвутся šuappuat revitäh; сети рвутся verkot revitäh **2.** (*стремиться*) puaššiutuo, riiniytyö, riuhtuo; ребёнок рвётся к матери lapši puaššiutuu muamon luo **3.** (*взрываться*) räjähellä; бомбы рвутся pommit räjähelläh

рвота okšennuš

рвотный корень (*бот.*) okšennuš|juuri

рдест (*бот.*) uissin|heinä

реабилитация 1. (*восстановление чести*) reabilitointa **2.** (*восстановление здоровья*) kuntoh šuamini

реабилитировать 1. (*восстановить честь*) reabilitoija **2.** (*восстановить здоровье*) šuaha kuntoh

реагировать reagiiruija; ~ на его слова reagiiruija hänen šanoih

реактив reaktiivi

реактор reaktori

реакция reaktijo, vašta|vaikutuš

реализация 1. (*осуществление*) toteuttamini, realisointa; ~ проекта projektin toteuttamini **2.** (*продажа*) myöntä; ~ товара tavaran myöntä

реализм 1. (*правдивое отображение действительности*) realismi; критический ~ kriittini realismi **2.** (*ясное понимание действительности*) realismi

реализовать, реализовывать 1. (*осуществить*) toteuttua, realisoija; ~ проект toteuttua projekti **2.** (*продать*) myyvvä; ~ товар myyvvä tavarat

реалист 1. (*последователь реализма*) realismin kannattaja, realisti **2.** (*реалистичный человек*) realistini ihmini

реальность ilme, tovellisuš; ~ нашей жизни meijän elokšen tovellisuš

реальн||ый tovellini; ~ая политика tovellini politiikka

реанимация elvyttämini, elvytäntä, elvytyš

ребёнок lapši, (*пренебрежительно*) kakara, šikie, äpäreh; несчастный ~ lapšikulu; грудной ~ rintalapši

ребристый šärvikäš

ребро kylki, kylki|luu, reuna, (*кромка*) šärvi; ~ лодки kuari; ~ рыбы kylkiruota; я сломал ~ katkasin kylkiluun ◊ поставить вопрос ребром šanuo šuorah

ребус kuva-arvautuš, kuva-arvotuš

ревакцинация revaktinatijo

реванш revanšši; взять ~ ottua revanšši

ревень (*бот.*) raparperi

рев||еть 1. (*издавать рёв*) karjuo, kil'l'uo, mölätä, ulvuo; медведь ~ёт kontie rönkyy **2.** (*плакать*) itkie, (*громко плакать*) ravissa, ulissa; ты чего ~ёшь? mitäpä itet? ребёнок ~ёт в колыбели lapši ravisou kätkyöššä

ревизионн||ый tarkaššuš=; ~ая комиссия tarkaššuškomiisi

ревизия tarkaššuš; ~ кассовой отчётности kassan tarkaššuš

ревизор tarkaštaja

ревматизм reumatismi; острый ~ aktiivini reumatismi

ревнивый mušta|šukkani; ~ муж muštašukkani mieš

ревновать varata; ~ мужа к другим женщинам varata ukkuo toisih naisih

революционн||ый vallan|kumouš=, vallan|kumoukšellini; ~ое движение vallankumoušliikeh

революция 1. (*коренной переворот*) kapina, vallan|kumouš; Октябрьская революция Likakuun vallankumouš **2.** (*резкий скачкообразный переход*) äkki|muutoš

регент 1. (*временный правитель*) regentti **2.** (*руководитель церковного хора*) kuoron|johtaja

регион aloveh

региональный alovehellini

регистр 1. (*список, указатель*) luvettelo **2.** (*музык.*) iäni|ala, rekisteri; нижний ~ alarekisteri **3.** (*техн.*) rekisteri; ~ компьютера tietokonehen rekisteri

регистратор 1. (*работник*) kirjalla|panija, luvettelija **2.** (*прибор*) mittari

регистратура rekisteri|toimisto

регистрация 1. (*учёт, систематизация*) ilmottautumini, rekisteröintä; ~ участников ošanottajien ilmottautumini **2.** (*процедура бракосочетания*) kirjuttautumini, rekisteri

регистрировать panna kirjalla, rekisteröijä; ~ документы panna kirjalla dokumenttija

регистрироваться kirjuttautuo, ilmottautuo

регламент 1. (*правила*) ruato|järješšyš **2.** (*время*) reglamentti

регулировать 1. (*упорядочивать*) panna kuntoh, pityä kunnošša, tašottua; ~ торговлю panna kuntoh myöntyä **2.** (*управлять*) ohjata; ~ дорожное движение ohjata tieliikennehtä

регулярно šiännöllisešti; ~ читать книги šiännöllisešti lukie kirjoja

редактирование toimittamini, korjuamini; ~ книги kirjan toimittamini

редактировать toimittua, korjata; ~ статью toimittua kirjutušta

редактор toimittaja; главный ~ piätoimittaja

редакция 1. (*учреждение*) toimituš **2.** (*форма выражения мысли*) šana|muoto; новая ~ статьи kirjutukšen uuši šanamuoto **3.** (*исправление*) korjuamini, korjauš; первоначальная ~ текста enšimmäini tekstin korjuamini

реде||ть aukeutuo, harventuo, harveta; леса ~ют mečät harvetah

редис (*бот.*) retiisi

редк||ий 1. (*негустой*) harva, harškie; ~ лес harva mečča; ~ие волосы harvat tukat; ~ая ткань harškie kankaš; ~ая сеть šaima; ~ое решето horie **2.** (*ценный, раритетный*) harvinaini, napriiččahini; ~ая книга harvinaini kirja

редко harvah, harvaseh, harvoin; деревья посажены ~ puut on issutettu harvah; они ~ бывают в театре hyö harvoin käyvväh teatterih

редкостный harvinaini; ~ случай harvinaini tapahuš

редкость 1. (*от* редкий 1.) harvuš; ~ населения ašutukšen harvuš **2.** (*редкая вещь*) raritetti, harvinaisuš; это не ~ še ei ole harvinaisuš

редька (*бот.*) retikka

реестр luvettelo, rejestri

режим 1. (*государственный строй*) valta; царский ~ čuarinvalta; фашистский ~ fašistivalta **2.** (*порядок жизни*) järješšyš, kuri; ~ дня päiväjärješšyš; строгий ~ luja kuri

режиссёр ohjuaja; ~ фильма elokuvan ohjuaja

режиссёрск||ий ohjauš=, ohjuajan; ~ая работа ohjuajan ruato

резак 1. (*нож*) kaššali|veičči **2.** (*у плуга*) terä|veičči

резать 1. (*ножом*) leikata; ~ хлеб leikata leipyä; нож плохо режет veičči pahoin leikkuau; ~ на кусочки leikata palasiksi **2.** (*вырезать, гравировать*) veštyä; ~ по дереву veštyä puuta **3.** (*убивать*) iskie, tappua; завтра будем свинью ~ huomena rupiemma šikua iskömäh **4.** (*причинять боль*) leikata, purra, nävertyä, viäntyä; режет в животе vaččua nävertäy; мороз режет щёки pakkani purou poškie

резв||иться kahata, kisata, peuhata; дети ~ятся lapšet kisatah

резво poikkoseh, ruttoseh, kiirehešti; лошадь бежит ~ heponi juokšou poikkoseh

резв||ый 1. (*бойкий*) kipšakka, n'avakka, poikkoi, vikkelä; ~ ветер n'avakka tuuli **2.** (*подвижный*) kalkaš, vikkelä; ~ые дети vikkelät lapšet **3.** (*быстрый в беге*) kirkie; ~ая лошадь kirkie heponi

резеда (*бот.*) reseda

резерв 1. (*источник средств, сил*) varat, reservit; продовольственные ~ы ruokavarat; производственные ~ы tuotantovarat **2.** (*часть войск в запасе*) reservi; быть в ~е olla reservissa

резиденция residenssi

резина kumi

резинов||ый kumi=; ~ая обувь kumikenkät; ~ые галоши kumikaloššit; ~ая тесьма kuminauha

резк||ий 1. (*проявляющийся с большой силой*) kiukka, luja, šuuri, vihakka; ~ ветер vihakka tuuli **2.** (*внезапный*) jyrkkä, äkki=; ~ие перепады погоды šiän äkkimuutokšet; ~ое потепление äkkilämpiemini **3.** (*слишком сильный, неприятно действующий*) kičmerä, kimakka, räikie; ~ запах kičmerä haju; ~ свет räikie valo; ~ голос kimakka iäni **4.** (*грубый*) jyrkkä=; ~ по характеру jyrkkäluontoni; ~ в выражениях jyrkkäšanani

резко 1. (*внезапно*) vuottamatta, yhtäkkie; погода ~ изменилась šiä muuttu vuottamatta; я ~ собралась уйти yhtäkkie ruapšahin lähtie **2.** (*быстро*) teräväšti, ruttoh, ruttoseh; ~ вскочить ruttoh hypähtyä **3.** (*грубо*) jyrkkäh, jyrkäšti, kiukkuah; ~ ответить vaššata jyrkkäh

резкость terävyš, tiukkuš, mučahuš; ~ красок värien terävyš

резолюци||я 1. (*решение, принятое в результате обсуждения*) piätöš; принять ~ю luatie piätöš **2.** (*письменное заключение, распоряжение*) piätöš; написать ~ю kirjuttua piätöššanat

резонанс 1. (*способность увеличивать силу звука*) kaiku, resonanssi **2.** (*отзвук, отголосок*) vašta|kaiku, resonanssi;

выступление по радио получило большой ~ ratijopakina šai šuuren resonanssin **3.** (*техн.*) resonanssi; ~ токов virtaresonanssi

результат 1. (*конечный итог*) tulo, tuloš; добиться хороших ~ов piäššä hyvih tulokših **2.** (*следствие*) jälki; стресс – это ~ нервного напряжения stressi on hermojen jännitykšen jälki ◊ в результате loppujen lopukši

результативн||ый tuottava; ~ая игра в шахматы tuottava šakkipeli

результ-фактор Rh-tekijä, reesus|tekijä; положительный ~ positiivini Rh-tekijä

резь näverryš, viänne; ~ в животе viänne

резьба 1. (от *резать*) veštämini, veššäntä; ~ по дереву puun veššäntä **2.** (*техн.*) kierreh

резюме tiivistelmä

рейд[1] 1. (*воен.*) retki; ~ партизанских отрядов partisanijoukkojen retki **2.** (*внезапная проверка*) tarkaššuš; ~ по проверке трудовой дисциплины ruatokurin tarkaššuš

рейд[2] (*место стоянки судов*) reiti, šatama|šelkä; бросить якорь на ~е laškie ankkuri reitillä

рейс matka, reissu, (*автобуса*) ajo, (*самолёта*) lento; находиться в ~е olla matašša; автобус совершает два ~а в день autobušši luatiu kakši reissuo päiväššä

рейтинг 1. (*показатель оценки достижений*) reitingi **2.** (*показатель популярности, авторитета*) reitingi, šuosijo; ~ президента падает presidentin reitingi alenou

рек||а joki; исток ~и jovenalku; устье ~и jovenšuu; течение ~и joven virta; большая ~ valtajoki; крутой берег ~и joventermä

реквизит 1. (*театр.*) rekvisiitti **2.** (*документы, имеющие юридическую силу*) rekvisiitit

реклама mainoš, reklami

рекламация reklamatijo

рекламн||ый mainoš=, reklami=; ~ое агенство mainoštoimisto; ~ плакат reklamiplakatti

рекомендательн||ый ehotuš=, kehotuš=, neuvo=, šuosituš=; ~ое письмо šuosituškirjani

рекомендаци||я ehotuš, kehotuš, šuosituš; получить ~ю šuaha šuosituš

рекоменд||овать 1. (*предлагать*) neuvuo, šuosittua; ~ую прочесть эту книгу neuvon lukie tämän kirjan **2.** (*характеризовать*) ehottua, esitellä, näyttyä; это его плохо ~ует tämä häntä pahoin ehottau

реконструировать korjata, uuvvistua, rekonstruoija

реконструкция korjauš, uuvvistamini, rekonstruointa

рекорд ennätyš, šuavutuš, ylin|tašo; ~ выносливости keštännän ylintašo; поставить ~ piäššä ylintašolla; ~ школы koulun šuavutuš; побить ~ lyyvvä ennätyš; мировой ~ muajilman ennätyš

рекордсмен ennätykšen tavottelija

рекреация virkissyš, lepo

ректор rektori

религиозн||ый uskollini, uško=, (*верующий*) jumalah|uškoja; ~ая литература uškollini kirjallisuš; ~ человек jumalahuškoja ristikanša

религия uško, uškonta

реликвия 1. (*церк.*) reliikki **2.** (*вещь, хранимая как память*) muisto|esineh

рельеф 1. (*выпуклое изображение на плоскости*) reljefi, koho|kuva **2.** (*совокупность неровностей земной поверхности*) muan|reljefi

рельефн||ый reljefi=, koho=; ~ые буквы reljefikirjaimet

рельс rel'ssa ◊ поставить на рельсы panna kuntoh

ремарка 1. (*замечание к тексту*) huomautuš **2.** (*пояснение автора*) šelityš

ремез (*зоол.*) pušši|tijani

ремень remmi, remeni, vyö; кожаный ~ nahkavyö; ~ для заплечного мешка viilehyš; лыжный ~ mävyštä

рем||есло ammatti, käsi|työ|ammatti; сапожное ~ šuutarin ammatti; старинные ~ёсла entisajan käsityöammatit

ремешок pieni remmi; ~ часов rannehremmi

ремнец (*зоол.*) nauha|mato

ремонт remontti, (*поправка*) kohennuš, korjauš, (*латание*) paikkauš; отнести в ~ viijä remonttih; капитальный ~ моста šillan perušremontti; здесь проводят ямочный ~ дороги tiälä paikatah tietä

ремонтировать kohentua, korjata, kunnoštua; ~ дом kohentua taluo; ~ сапоги korjata kenkie

ремонтно-механический: ~ завод korjuamo

ремонтно-строительный: ~ трест rakennuš- ta kunnošša-|pito|laitoš

ремонтн||ый remontti=, korjauš=; ~ая бригада remonttijoukko; ~ые работы korjaušruavot

рента hyöty; годовая ~ набегает до пяти тысяч рублей vuosihyöty keräytyy viitehtuhanteh rupl'ah

рентабельн||ый tuottaja, hyövyllini; ~ое хозяйство hyövyllini talouš

рентген rentgeni; направить больного на ~ miärätä läsijä rentgenih

реорганизация muutoš, muuttamini; ~ всей системы koko järješтelmän muuttamini

реп||а (*бот.*) nakris; пирог из ~ы nakriskukko; семечко ~ы nakrisšiemen; похлёбка из ~ы nakrisrokka; поле, засеянное ~ой nakrismua; тушёная ~ hauta

репей (*бот.*) tarttujaini

репетировать harjotella; ~ новую пьесу harjotella uutta näytelmyä

репетитор yksityis|opaštaja; у ~а было три ученика yksityisopaštajalla oli kolme opaštajua

репетиция harjottelu; ~ хора kuoron harjottelu

репешок (*бот.*) veri|juuri

реплика 1. (*ответ, возражение*) replikki, vašta|huomautuš **2.** (*возражение стороны на судебном процессе*) vaštineh, replikki, vašta|väitöš **3.** (*элемент сценического диалога*) replikki

репник (*бот.*) šakšan|retikka

репница (*зоол.*) nakris|liipukkaini

репортаж reportaši, šeloššuš; ~ о футбольном матче potkupallopelin reportaši

репортёр report'ori, uutis|toimittaja

репрессивн||ый rankaisu=, karkotuš=; ~ые действия rankaisuruavot

репрессирова||ть rankaissa, karkottua; ~ли целые народы rankaistih kokonaisie rahvahie

репресси||я rankaisu, karkotuš; ~и в отношении революционеров vallankumoukšellisien karkotukšet

репродуктивный reproduktiivini, šikeytymis=; ~ возраст šikeytymisikä

репродукция 1. (*размножение*) reproduktijo, šikeytymini **2.** (*воспроизведение произведения изобразительного искусства*) reproduktijo

репутаци||я maine, maineh; пользоваться хорошей ~ей olla hyväššä maineheššа; у него плохая ~ hänellä on paha maineh

ресниц||а šilmä|ripši; длинные ~ы pität ripšet

республика taša|valta; ~ Карелия Karjalan tašavalta

реставратор entistäjä, restaurattori

реставрация entistämini, restaurointa

реставрировать entistyä, restauroija

ресторан restorani, ravintola

ресурс 1. (*техническая продолжительность эксплуатации*) käyttö|aika, ruanta-aika **2.** (*запас*) resurssi, vara; природные ~ы luonnonvarat; энергетические ~ы voimavarat; финансовые ~ы rahavarat
реферат referatti; написать ~ kirjuttua referatti
референдум referendumi; всеобщий ~ yleini referendumi
референт referentti
рефери tuomari
рефлекс refleksi
реформа uuvvissuš, reformi; денежная ~ rahareformi; ~ правописания oikeinkirjutukšen uuvvissuš
реформатор reformattori, uuvvistaja
реформаторский reformattorini, reformi=, uuvvissuš=
реформировать reformoija, uuvvistua; ~ жизнь общества uuvvistua rahvaškunnan elošta
рецензент arvoštelija; театральный ~ teatteriarvoštelija
рецензировать arvoššella; ~ дипломную работу arvoššella diplomiruatuo
рецензи||я arvoštelu; написать ~ю kirjuttua arvoštelu
рецепт resepti; ~ для приготовления чего-л. valmissušresepti; выписать ~ kirjuttua resepti
рецидивист residivisti
речн||ой jokini, joki=, joven, joven=; ~ песок hiekka, čuuru; ~ая рыба jokikala; ~ая вода jokivesi; ~ приток jovenšuara
реч||ь pakina; произнести ~ pityä pakina; ~ ребёнка lapšen pakina; приветственная ~ tervehyššanat; разговорная ~ pakinakieli; оборот ~и šananväli ◊ части речи šanaluokat
решени||е 1. (*действие, вывод*) piätöš; ~ этого вопроса откладывается tämän kyšymykšen piätöš eistyy **2.** (*постановление, вывод*) piätöš; судебное ~ suutun piätöš **3.** (*задачи*) lašku; в ~и задачи две ошибки laškušša on kakši virhettä
решет||о šiekla; ~ из дранки listašiekla; ~ для просеивания зерна в риге riihišiekla; просеивать ~ом šiekluo
решётк||а kopra, rissikkä, ritilä; ~ для сушки рыбы, в санях ritilä; ~ для огня в лодке kopra; повесить ~у на окно panna ikkunah rissikkä ◊ попасть за решётку puuttuo tyrmäh
решительно 1. (*твёрдо, смело*) rohkieh, rohkiešti; он ~ шагнул вперёд hiän rohkieh harppasi etehpäin **2.** (*при отрицании, вовсе не*) ihan, ei ni yhtä; ~ ничего ihan nimitä; меня ~ ничто не пугало milma ei varauttan ni yhtä
решительный rohkie, oma|päini; ~ характер rohkie luonto
реши||ть, решать 1. (*прийти к выводу*) piättyä, tulla piätökšeh; ~ учиться piättyä ruveta opaštumah; я ~л остаться mie piätin jiähä **2.** (*принять постановление*) luatie piätöš, piättyä; суд ~л дело в пользу подсудимого oikeuš luati piätökšen šyytettävän puoleh **3.** (*найти требующийся ответ*) laškie; ~ в уме laškie piäššä; ~ ребус laškie kuva-arvotuš
реши||ться 1. (*осмелиться*) piättyä, roheta, ruohtie; ~ на развод piättyä erota; ~ выступить против ruohtie panna vaštah **2.** (*разрешиться*) piättyö, loppuo hyvin; всё ~лось в его пользу kaikki loppu hyvin hänen puoleh
рея||ть lennellä ilmašša, liehuo, liijellä; коршун ~л в воздухе haukka liiteli ilmašša
рёв karjeh, kil'l'unta, mölinä; ~ ребёнка itku; ~ бури tuulen ulvonta; ~ зверя mörineh
ржаве||ть ruoštuo; железо ~ет rauta ruoštuu; вода ~ет vesi rautautuu
ржавить ruoššuttua
ржавчина ruošte, (*на воде*) ruošme; ~ разъедает железо ruošte šyöy rauvan; со дна колодца поднимается ~ kaivon pohjašta nousou ruošme
ржавчинник (*бот.*) ruošme|šieni
ржав||ый (*о металле*) ruoštunut, (*о воде*) ruošme=, ruošmekaš; ~ые гвозди ruoštunuot nuaklat; ~ая вода ruošmevesi
ржание hirnunta; ~ лошади heposen hirnunta
ржанка золотистая (*зоол.*) mušta|rintani
ржан||ой rukehini, ruis=; ~ое поле ruispelto; ~ хлеб ruisleipä; ~ая мука ruisjauho; ~ая лепёшка keitinmöykky
рж||ать hirnuo, hirnakoija; лошадь ~ёт heponi hirnakoiščou
риг||а riihi; возить снопы в ~у vetyä lyyhtehie riiheh
риза riisu
ризница riisu|huoneh
ринуться kahahtua, lähtie poikkoseh, rapua; ~ в бой lähtie ruttoseh taisteluh
рипус (*зоол.*) riipussi, luatokan|mujeh
рис (*бот.*) riissu
риск uhka, riski; действовать без ~а toimie uhatta; пойти на ~ männä vuarallista kohti; курение и пьянство – факторы ~а tupakointa ta juopottelu ollah tervehyön uhat; ~ – дело смелых riski on rohkien työ
рискну||ть, рисковать roheta, ruohtie, uškaltua; он ~л пойти hiän ruohti lähtömäh
рискованно on varattava; ~ говорить о тех делах on varattava paissa niistä aseista
рискованн||ый varattava, vuarallini; ~ маршрут vuarallini matka; ~ая игра varattava leikki
рисовани||е piiruššuš; урок ~я piiruššuštunti
рисовать piiruštua; ребёнок любит ~ lapši šuvaičču piiruštua
рисун||ок 1. (*нарисованное изображение*) piiruššuš, kuva; акварельный ~ akvarellikuva **2.** (*узор*) kuva; пёстрый ~ kirjava kuva; ткань с ~ком kuvikaš kankaš; вязаный или тканый декоративный ~ kesselikirja
ритм ritmi; танцевальный ~ tanšširitmi
ритмика ritmiikka
ритмично ritmin mukah; работать ~ ruatua ritmin mukah
ритмичный ritmillini, ritmin|mukani; ~ танец ritmillini tanššі
риторик||а pakina|taito; изучать ~у opaštuo pakinataituo
ритуал 1. (*порядок*) rituali; ~ погребения hautaušrituali **2.** (*церемония*) mänöt; ~ бракосочетания hiämänöt
риф korko; подводные ~ы vejenalaset korot
рифма loppu|šointu, ritmi, ritmityš; глагольная ~ verbiritmi
рифм||овать šovittua, panna šopuh, ritmitellä; он хорошо ~yет hiän hyvin ritmittelöy
роба ruato|vuate
робеть kainoššella, čuipottua, varata; ~ выходить на улицу ночью varata lähtie pihalla yöllä
робкий arka, arka|luontoni, čuipisko, kaino, ujo, varaču; ~ взгляд arka kačahuš; ~ ребёнок varaču lapši ◊ смелый там найдёт, где робкий потеряет rohkie ruokah šuau, kainu kaiken kavottau; смелому горох хлебать, а робкому и пустых щей не видать rohkie rokan šärpäy, kaino ni kalalientä ei šua
робко arašti; в комнату ~ вошёл мальчик pirttih arašti aštu poika
робость kainuš, arkuš
робот robotti
роботизация robotisointa
роботизировать robotisoija
ров oja, (*военн.*) juokšu|hauta
ровесник šaman|ikäni, yhen|ikäni; они были ~ами и жили в одном доме hyö oltih šamanikäset ta elettih šamašša talošša
ровно 1. (*гладко*) tašasešti; сердце билось ~ šyväin löi tašasešti **2.** (*прямо*) kohti, šuorah; шов прошит ~ ompeluš on ommeltu šuorah **3.** (*точно*) tašah, tašaseh, tašašti, täšmälläh; автобус уходит ~ в четыре часа autobušši lähtöy tašah nellän aikana
ровн||ый 1. (*прямой*) oikie, šuora; ~ое дыхание tašani henkityš; ~ характер tašani luonto; ехать по ~ой дороге ajua šuorua tietä myöte; с ~ой верхушкой lakkapiä, tašapiä; ~ая сосна šilo **2.** (*одинаковый по размеру*) yhen|šuuruni, šaman|vertani; ~ счёт taša **3.** (*гладкий*) šilie, tašani; ~ые покосы šiliet niityt; ехать по ~ой дороге ajua šilietä tietä myöte; становиться ~ым šiletä

ровнять 1. (*выпрямлять*) ojentua, šuorentua; ~ край parraštua **2.** (*сглаживать*) šilittyä, tašottua, tašotella **3.** (*делать одинаковыми по размеру*) luatie šaman|vertasekši

рог 1. (*вырост на черепе*) šarvi; коровьи ~а lehmän šarvet; кличка коровы с ~ами Šarvikki; внутренность ~а šašu **2.** (*музык.*) torvi; охотничий ~ mečäššyštorvi

рогатина hankura

рогатый šarvikaš, šarvi|piä, šarvi|päini

рогож||а rokoša, luikka|kankaš, rokoša|matto; мочалка из ~и rokošavihko

рогоз широколистый (*бот.*) kuren|kiämi

род 1. (*люди, объединённые кровным родством*) heimo, rotu, šuku, šuku|kunta **2.** (*ряд поколений от одного предка*) šuku, šuku|polvi **3.** (*род и вид животных и растений*) rotu, laji, luatu; ~ кошки kiššan rotu; ~ сосны männyn laji **4.** (*разновидность, сорт*) laji, luatu; товары всякого ~а kaikenluatuset tavarat **5.** (*вид деятельности*) ruato|ala, ammatti; поменять ~ деятельности vajehtua ammatti **6.** (*грамм.*) kieli|opillini šuku **7.** (*происхождение*): быть ~ом olla kotosin, olla šuntysin; я ~ом из Карелии olen Karjalašta kotosin

родильный lapšen|šuanta=; ~ дом lapšenšuantakoti

родимец (*медиц.*) rotimča

родин||а 1. (*страна, край, в которой человек родился и гражданином которой является*) koti|mua, koti|puoli, šynnyn|mua, šyntymä|šeutu; тоска по ~е koti-ikävä, kotimuan kaipuu **2.** (*место проживания*): ~, дом отца tuattol'a; ~, дом деда ukkol'a

родинка šyntymä|merkki, šyntymä|tähti, šyntymä|täplä

родител||ь kašvattaja, vanhempi; дом ~ей находится в селе vahnempien koti on kyläššä

родительск||ий vanhempien; ~ комитет vanhempien neuvošto; ~ое собрание vanhempien kokouš

роди||ть, рожать šuaha lapši, šynnyttyä; она уже ~ла hiän jo šai lapšen; ~ детей lapšeštuo

роди||ться, рождаться 1. (*появиться на свет*) šyntyö; я ~лся в деревне mie šynnyin kyläššä **2.** (*возникнуть*) rotiutuo, ilmeštyö; ~лся новый город ilmešty uuši kaupunki **3.** (*о растениях*) kašvua; на этом участке хорошо ~тся картофель tällä paikalla hyvin kašvau potakka

родник lähte, hete; брать воду из ~а ottua vettä hettieštä; богатый ~ами heteliekäš

родников||ый hete=; ~ая вода hetevesi

родниться heimuol'l'a, heimoštua

родничок (*анат.*) henki|hautani, henki|loukko, šulavaini

родн||ой 1. (*состоящий в кровном родстве*) oma; ~ брат oma veikko; ~ая сестра oma čikko; ~ые сёстры čikokšet; ~ые братья vellekšet **2.** (*о городе, стране*) koti=; ~ая сторона kotipuoli, kotišeutu, kotiranta **3.** (*дорогой*) oma, armaš; спи, сынок ~ makua, raukkaseni armaš poikani

родня 1. (*родственники*) heimo|kunta, omahiset, šukulaiset; большая ~ šuuri heimokunta; дальняя ~ loittoset šukulaiset; ~ мужа kuomat **2.** (*родственник, родственница*) heimolaini, omahini, šukulaini; он мне ~ hiän on miun šukulaini

родов||ой šuku=, šynnytyš=; ~ые схватки šynnytyštušat; в ~ых схватках hätähykšissäh; ~ недостаток šukuvika

родословн||ая šuku|juuret; ~ое дерево šukupuu

родственник heimolaini, omahini, šukulaini; ~ по отцовской линии heimolaini tuaton puolešta; нет рядом ~ов ei ole lähellä omahisie

родство heimolaisuš, heimovuš, šukulaisuš

роды šynnytyš, lapšen|šuamini; преждевременные ~ ennenaikani šynnytyš

рожа (*болезнь*) roša

рождаемость šyntyjen|miärä; в последние годы ~ снизилась viime vuosina šyntyjenmiärä aleni

рождени||е 1. (*появление на свет*) šynnyntä, šynty, šyntymini; ~ ребёнка lapšen šynnyntä **2.** (*даты*) šyntymä=; день ~я šyntymäpäivä; время ~я šyntymäaika; место ~я šyntymäpaikka; год ~я šyntymävuosi

рождественский Roštuon; ~ пост Roštuon pyhä

Рождество Roštuo

рожениц||а lapšen|šuaja, šynnyttäjä naini, rošenčča; ухаживать за ~ей puapuija

рожок 1. (*музык.*) šarvi **2.** (*в умывальнике*) löllöni **3.** (*для кормления грудного ребёнка*) maito|šarvi **4.** (*кровососная банка*) kupparin|šarvi

рож||ь (*бот.*) ruis; ~ озимая šyyšruis; ~ яровая kevätruis; мешок ржи ruisvärčči; два мешка ржи kakši šäkkie ruista; ларь с ~ью ruispuurnu

роза (*бот.*) ruušu

розалия (*зоол.*) kulta|leijona-apina

розга piiska, vičča

розетка 1. (*электр.*) šähkö|otin **2.** (*блюдце для варенья*) ploška, ploškani **3.** (*подсвечник*) kynttilä|jalka, tuohukšen|jalka **4.** (*украшение в виде банта*) rušetti

розниц||а vähittäis|kauppa|tavara, продавать в ~у myyvvä vähittäin

розничн||ый: ~ая торговля vähittäis|kauppa

розов||ый 1. (*цвет*) ruušuni **2.** (*вид*): с ~ыми щеками ruškie-|poškini **3.** (*куст*) ruušun; ~ куст ruušun penšaš

розыгрыш 1. (*займа, лотереи*) arvonta; провести ~ лотереи pityä arpajaisien arvonta **2.** (*соревнование*) kilpailut; ~ первенства meštaruškilpailut **3.** (*шутка*) šutka; он не любит ~а hiän ei šuvaiče šutkua

розыск ečintä, eččo; подать в ~ panna eččoh ◊ уголовный розыск rikošpoliisi

рой parvi; осиный ~ ampujaisparvi

рок[1] (*судьба*) kohtalo, oša

рок[2] (*музык.*) rokki; ~-музыка rokmusiikki; ~-группа rokjoukko; ~-певец rokkilaulaja, rokkari

роковой kohtalokaš, ošatoin; ~ случай ošatoin tapahuš

рокот jyminä, jyrineh, pauhu; ~ мотора mouttorin jyrineh; ~ моря meren pauhu

рокотать jymissä, pauhuo, rekettyä

рол||ь 1. (*художественный образ*) rooli; раздать ~и jakua roolit **2.** (*степень участия в деле*) virka, tehtävä; быть в ~и хозяина olla isännän virašša **3.** (*проявление себя в качестве кого-л.*) merkityš; ~ Пушкина в русской литературе Puškinin merkityš venäläiseššä kirjallisuošša

ром rommi

роман 1. (*лит.*) romani **2.** (*любовные отношения*) rakkahuš-|välit

романс romanssi

романтизм romantiikka

романтик romantikko

романтика romantiikka, romanttisuš

романтическ||ий 1. (*художественный метод*) romanttini; ~ая поэзия romanttini runouš **2.** (*исполненный романтики*) romanttini; ~ая профессия romanttini ammatti

ромашка (*бот.*) päivän|kakkara; ~ аптечная liäkepäivänkakkara; ~ пахучая haisujapäivänkakkara

ромб vino|neli|kulma

ронжа (*зоол.*) kuukkeli, kuukšo

роня||ть 1. (*дать упасть, уронить*) kirvottua, šortua; осенью деревья ~ют листья šykyšyllä puut kirvotetah lehtie; ~ на пол šortua lattiella **2.** (*лишаться чего-н.*) šortua; курицы ~ют перья kanat šorretah šulkie

ропот 1. (*недовольство*) porina; среди присутствующих послышался ~ olijien kešellä alko kuuluo porina **2.** (*глухой невнятный шум*) kohina; ~ порога košen kohina

роптать mučaissa
роса kašše; ~ блестела на лугу kašše kimalteli niityllä
росист||ый kaššekaš; ~ые луга kaššekkahat niityt
роскошн||ый komie, puhkie; ~ наряд komiet vuattiet; вести ~ую жизнь elyä leviekkäli; ~ пышный цветок puhkie kukka
роскошь erin|omaini komeuš, ylellisyš; позволить себе ~ šuaha ičellä erinomaista komeutta
росл||ый kašvokaš, šuuri kašvoltah, šuuri|kašvoni; ~ые парни kašvokkahat pojat
росомаха (*зоол.*) ahmo
российский Venäjän; ~ парламент Venäjän parlamentti
Россия Venäjä, Venyäh
россиян||ин, ~ка Venäjän kanšalaini
рост 1. (*процесс увеличения*) kašvu, kašvamini, kašvanta, kašvo; ~ посевной площади kylvöalan kašvo **2.** (*высота*) kašvo, pitus, korkeuš; высокий ~ом šuuri kašvoltah; ~ом с меня miun pituni ◊ пойти в рост ruveta kašvamah
росток itoni, itu, taimen; ~ в самом начале его развития maitonenä
росянка (*бот.*) kihokki, lutikka|heinä; ~ круглолистая šuokihokki
рот šuu; дышать ртом henkittyä šuun kautti; во рту сухо šuuta kuivuau ◊ заткнуть рот panna šuu kiini; доказывать с пеной у рта tovissella šuu vuahešša; слушать, разинув рот kuunnella kero kahallah; набрать воды в рот olla vaiti
ротация 1. (*последовательное перемещение*) vaihto, šiirto; ~ в руководстве предприятия laitokšen johtajien vaihto **2.** (*сельхоз.*) kierto|aika
роща lehikkö, lehti|meччä
роял||ь rojali; играть на ~е šoittua rojalilla
ртуть elo|hopie
рубан||ок höylä; двуручный ~ kakšikäsini höylä; строгать ~ком höylätä
рубах||а paita, (*косоворотка*) viärä|rinta|paita, (*женская ночная*) räччinä; надеть ~у panna paita piällä; в одной ~е paitasillah; в ночной ~е räччinäššä, räччinäisilläh; кушак для ~и paitavyö
рубеж 1. (*линия раздела*) raja; водный ~ vesiraja **2.** (*позиция вдоль линии фронта*) linja; на переднем ~е etulinjalla **3.** (*предел*) tavoteh|tašo; определить для себя новые ~и miärätä ičellä uuvvet tavottehet ◊ за рубежом vierahašša muašša
рубец 1. (*шрам*) arpi, nuarma; ~ виден arpi tuntuu; широкий ~ levie nuarma **2.** (*след от удара*) ranneh **3.** (*отдел желудка жвачных*) pöччö **4.** (*шов*) piärme; толстый ~ pakšu piärme
рубин rubiini
рубить 1. (*валить*) hakata, kuatua, šortua; ~ лес hakata meччyä **2.** (*разделять на части*) järittyä, halota, pilkkuo, palotella; ~ дрова pilkkuo halkuo; ~ мясо palotella lihua; ~ с трудом mäkittyä **3.** (*строить деревянное сооружение*) šalvua; они начали ~ новый дом hyö ruvettih šalvamah uutta taluo **4.** (*поражать холодным оружием*) iskie; ~ саблей iskie miekalla ◊ рубить с плеча šanuo šuorah
рубка 1. (*валка*) kuatamini, kuato **2.** (*раскол*) halonta, palottelomini, pilkonta **3.** (*строительство деревянного сооружения*) šalvamini, šalvanta
рубл||ь rupl'a; сто ~ей šata rupl'ua; ~ями ruplittain; купюра достоинством в десять ~ей kymppi
рубрика rubrikki
рубцевание ummissunta
рубчик (*на ткани*) nuarmut
рубщик kuataja, pilkkoja; ~ леса mečänkuataja; ~ дров halonpilkkoja
руган||ь 1. (*брань*) haukku, kiruomini, kiruonta, kiro; он накинулся на меня с ~ью hiän hyökkäsi miun piällä kiruonnan kera **2.** (*сквернословие*) matin|panomini, matin|panenta, matin|pano
ругательств||о kiruonta, kiro|šana; оскорбительные ~а pahat kirošanat
ругать haukkuo, kirota, murata; ~ детей murata lapšie; ~ плохими словами kirota pahoilla šanoilla
руга||ться 1. (*сквернословить*) kiroutuo, käyttyä kiro|šanoja, matittua, viäntyä mattie **2.** (*ссориться*) riijellä; эти сёстры всегда ~ются nämä čikokšet aina riijelläh
руда malmi
рудбекия (*бот.*) päivän|hattu
рудник kaivoš; медный ~ vaškikaivoš
ружь||ё pyššy; выстрелить из ~я ampuo pyššyštä; ~ с дробью haulikko
руины raunivot; ~ крепости linnan raunivot
рук||а käsi; ~ от плечевого сустава до кисти käsivarši; взять за ~у ottua käsivarrešta; подать ~у antua kättä; взять в ~и ottua käsih; схватить под ~и šiepaltua käsipuolista; махать ~ой liputtua kättä; ~ами käsin; идти под ~и aštuo kynkäkkäh; вымыть ~и peššä kiät; взять ребёнка на ~и ottua lapši yškäh; из рук в ~и kiäštä käteh ◊ лёгкая рука kepie käsi; на все руки мастер nerokaš; нечист на руку pität kynnet; носить на руках kannella käsillä ta kämmenillä; руки коротки kiät on lyhyöt; руки чешутся kiät kuvatah; сидеть сложа руки istuo kiät rississä
рукав 1. (*одежды*) hiema; с ~ами в сборку ruppihiemani; низ ~а hiemanšuu; ~ с пуговицами nappihiema; верхняя часть ~а hiemantyvi **2.** (*ответвление, протока*) huara; ~ реки joven puvaš **3.** (*труба или шланг для отвода жидкости*) putki, letku; пожарный ~ paloputki
рукавиц||а kinnaš; надеть ~ы panna kintahat käteh; ~ из конского волоса jouhikaš
руководитель johtaja, piä|mieš; ~ учреждения laitokšen johtaja; классный ~ luokanjohtaja; ~ крупного предприятия šuuren laitokšen piämieš; ~ кружка kerhon ohjuaja
руководить johtua, juohatella, ohjata; ~ дипломной работой ohjata diplomiruatuo
руководство 1. (*руководители*) johtajat, johto|kunta **2.** (*пособие для изучения*) ohjeh, ohje **3.** (*направление действий, деятельности*) johto, johtamini, ohjuamini
рукоделие käsi|ruato, käsi|työ, ompeluš
рукомойник käsi|aštie; налей воды в ~ kua vettä käsiaštieh
рукопись käsi|kirjutuš; хранить ~ в архиве šäilyttyä käsikirjutušta arhiivašša
рукоплеска||ть räpyttyä, taputtua; зрители долго ~ли артистам kaččojat viikon räpytettih näyttelijillä
рукопожатие kiän|anto; крепкое ~ luja kiänanto
рукоятка skiäkä, varši; ~ плуга pieluš
рулевой perä|mieš
рулет kiäreh, (*кондитерское изделие*) kiäreh|piirua; мясной ~ lihakiäreh
рулить ohjata, viiltyä; ~ в лодке кормовым веслом melata
рулон kiäryš; ~ ткани vuatetorvi
рул||ь ohjeh, ratti; ~ в лодке peräairo; он заснул за ~ём hiän uinosi rattih
румын, ~ка romanijalaini
Румыния Romanija
румынский Romanijan, romanijalaini; ~ язык romanijan kieli
румяна ruškie väri; смыть с лица ~ peššä nuamašta ruškie väri
румяни||ть rušettua; солнце ~ло снег päiväni rušetti lunta
румянка (*бот.*) neiččyön|kieli
румян||ый ruškie|poškini, verövä; ~ая девушка ruškiepoškini tyttö; быть ~ым präčöttyä
рун||а runo, virši; ~ы Калевалы Kalevalan runot
рундук kosino, runtukka
рунопев||ец runon|laulaja; севернокарельские деревни известны своими ~цами vienalaiset kylät ollah runonlaulajien kylie

русак (*зоол.*) pelto|jänis
русалка vetehini, vejen|emäntä; говорили, что ~ может заманить в воду šanottih, jotta vetehini voi muanittua veteh
русификация venäläistämini
русифицировать venäläistyä
русло joven|niska
русский 1. (*национальность*) venäläini **2.** (*принадлежащий русским, созданный русскими*) venäläini, Venäjän; ~ народ Venäjän rahvaš; ~ язык venäjän kieli
русскоязычн||ый venäjän|kielini; ~ое население страны venäjänkielini muan rahvaš
русый vualie|tukkani
рухну||ть romahtua, ryšähtyä; дерево ~ло puu romahti
руча||ться antua takuuta, männä takuuh, vaššata; доктор не ~лся за исход операции liäkäri ei antan takuuta leikkaukšen onnistumisešta
ручей puro, oja; глубокий ~ šyvä oja
ручейник (*зоол.*) vesi|liipukkaini
ручк||а 1. (*часть предмета, за которую его держат*) panka, korva, skiäkä, varši; ~ чашки kupin panka; ~ двуручной корзины korva; лукошко с ~ой pankavakka; ~ дверная skiäkä; ~ ковша varši; ~ чемодана kapšakin panka; ~ точила korento; ~ цепа priušanvarši; ~ молота, молотка vasaranvarši; ~, которой крутят жёрнов kivenpuu; ~ из прута viĉčapanka; ~ весла pyyrin; с ~ой korvikaš, piäkäš **2.** (*деталь для приведения в движение машин*) kahva **3.** (*письменная принадлежность*) kynä
ручн||ой 1. (*принадлежащий руке*) käsi=; ~ые часы käsikellot; ~ая сумочка käsilaukku **2.** (*приводимый в действие руками*) käsi=; ~ая пила käsišaha; ~ жёрнов käsikivi, jauhinkivi **3.** (*сделанный руками*) käsin luajittu; половики ~ работы käsin kuvotut matot; ~ труд käsiruato **4.** (*прирученный*) kešu
ручьев||ой oja=; ~ая вода ojavesi; ~ая форель torppa
руши||ться ryšähtyä; берег реки ~лся jovenranta ryšähti
рыб||а kala; озёрная ~ järvikala; ловить ~у pyytyä kalua ◊ биться как рыба об лёд ruatua šuamatta tulokšie; как рыба в воде kuin kala veješšä; ни рыба ни мясо ei šitä, eikä tätä
рыбак, рыболов kala|mieš, kalaštaja, kalan|pyytäjä
рыбалк||а kalaštamini, kalaššuš; пойти на ~у lähtie kalaštamah, lähtie onkella
рыбачить pyytyä kalua, kalaštua, onkittua
рыб||ий kalan=; ~ жир kalanrašva; ~ья кость kalanruota; ~ья печень kalanmakša
рыбнадзор kalaššukšen valvoja
рыбн||ый kala=; ~ суп kalarokka, kalaliemi; ~ая ловля kalaššuš
рыбовод kalan|kašvattaja
рыбоводство kalan|kasvatuš
рыболовн||ый kalaššuš=; ~ые снасти kalaššušvehkehet; ~ые сети kalaššušverkot
рыболовство kalaššuš, kalan|pyynti; речное ~ jokikalaššuš; морское ~ merikalaššuš
рыборазведение kalan|kašvatuš
Рыбы (*знак Зодиака*) Kalat
рыгать ryöhkyä
рыдание iäneh|itku, ulina, ulineh
рыда||ть itkie iänellä, ulissa, ulahuttua; плачет девушка ~ет itköy neičyt ulahuttau
рыжебород||ый ruškie|partani; в окне показалась ~ая голова ikkunašta näky ruškiepartani piä
рыж||ий (*о волосах, о цвете*) ruškie, ruškie|tukkani; ~еватый rušappa
рыжик (*бот.*) leppä|šieni
рыка||ть räyškähtyä, ärähtyä; лев ~ет leijona ärähtäy

рыло käršä, turpa
рынок 1. (*базар*) pasari, tori **2.** (*экон.*) markkinat; внешний ~ ulkomuanmarkkinat; внутренний ~ kotimuanmarkkinat
рыноч||ый 1. (*от* рынок) markkina=; ~ая экономика markkinatalouš **2.** (*базарный*) pasari=, tori=; ~ая площадь pasariaukivo
рысь[1] (*зоол.*) ilveš
рыс||ь[2] (*бег лошади*) höršky, juokšu; ехать ~ью ajua täyttä juokšuo
рыть kaivua, kuoputtua, ojittua; ~ яму kaivua hautua; ~ канаву ojittua; собака роет землю koira kuoputtau muata
рытьё kaivuamini, kaivanta; ~ колодца kaivon kaivuamini
рыться 1. (*копаться*) kaivella, penkuo, tönkie; дети роются в песке lapšet kaivellah čuurušša; свинья роется в земле šika tönkiy muata **2.** (*перебирать*) ečitellä; не ройтесь в сундуке! elkyä ečitelkyä lippahašša!
рыхлить kouhistua, muokata, pehmentyä; ~ землю pehmentyä muata; ~ тесто kouhistua taikinua
рыхл||ый kouhakka, kuohkie, muhakka, murie, pehmie; ~ая земля kouhakka mua; ~ая глина liehušavi; ~ лёд hyy; ~ снег räpä
рычаг vipu, (*кол*) kanki; с помощью ~а vivun avulla
рычание urisenta, ärisentä, ärineh
рыч||ать mörätä, urata, urissa, ärissä, ärätä; собака ~ит koira urisou
рьяный äkäni
рэкет reketti
рэкетир reketiiri
рюкзак laukku, reppu; в ~е была еда repušša oli ruokua
рюм (*зоол.*) tunturi|kiuru
рюмка pikari
рюхи (*игра в городки*) kyykkä; играть в ~ kisata kyykkih
рябина (*бот.*) pihlaja; ~ обыкновенная kotipihlaja; ~ черноплодная muštamarjapihlaja
рябинник[1] (*бот.*) pihlaja-ankervo
рябинник[2] (*зоол.*) räkäčču|raššaš
рябинник[3] (*роща*) pihlajikko; прибрежный ~ jokirannan pihlajikko
ряби||ть lipettyä, karehtie; вода ~т vesi lipettäy; в глазах ~т šilmissä karehtiu; ветер ~т гладь озера tuuli karehtiu vejen pintua
ряб||ой 1. (*от оспы*) rupiĉča, ruven|rikkoma, ruven|panoma **2.** (*с пятнами*) kirjava; ~ая ткань kirjava kankaš
рябок (*зоол.*) hiekka|kyyhkyni
рябчик (*зоол.*) pyy
ряб||ь kare, lipetyš, väri; на озере ~ järvellä on kare; покрываться ~ью karittua, karehtie
рявкну||ть ränkähtyä, rönkähtyä, örähtyä; медведь ~л kontie rönkähti
ряд 1. (*несколько*) jataša, jono, rivi; в одном ~у yheššä rivissä; ~ами rivittäin **2.** (*значительное число*) joukko, moni; ~ известных писателей joukko kuulusie kirjuttajie; в ~е случаев moneššа tapahukšešša; ~ поколений heimoveh; ~ сетей junta, t'uuna, jata
рядовой 1. (*обычный*) tavallini; ~ случай tavallini tapahuš **2.** (*солдат*) rivi|mieš
рядом lähekkäh, läššä, rinnalla, rinnakkah, reunalla, viereššä; он сидит ~ со мной hiän istuu miun rinnalla; ~ с мостом šillan viereššä; встать ~ с братом šeisattuo veikon rinnalla; ~, по соседству šeinäkkäh; находящийся ~, с краю rajahini
ряженый huuhel'nikka, huhl'akka, kumma
ряса riisu
ряска (*бот.*) lima, liiva, vesi|heinä
ряпушка (*зоол.*) mujeh; ~, которую ловят во время осеннего листопада lehtimujeh

С

с, со 1. (*указывает на место, откуда направлено движение*): убрать чашки со стола korjata kupit stolalta; встать со скамьи nousša skammilta; встать с постели nousša šänkyštä; снять шапку с головы ottua lakki piäštä; спуститься со второго этажа šolahtua toisešta kerrokšešta; вернуться с работы tulla töistä; поезд идёт с севера juna tulou pohjosešta **2.** (*указывает на место, на которое направлено движение*): познакомиться с соседями tuttavuštuo nuapurien kera **3.** (*указывает на срок осуществления действия*): жить на даче с весны до осени elyä kešämökillä kevyäštä šykšyh; остепениться с годами vakautuo ijän mukah; поехать на рыбалку с ночёвкой lähtie kalalla öiselti **4.** (*указывает на предмет или лицо, участвующие во взаимном или совместном действии*): поссориться с приятелем riitautuo kaverin kera; разговаривать по телефону с братом paissa telefonissa veikon kera **5.** (*указывает на наличие чего-л. в чём-л.*): бутылка с молоком pullo maijon kera; девочка с косичками tyttö kaššojen kera; пить чай с молоком juuvva čäijyö maijon kera **6.** (*указывает на способ осуществления действия*): кормить с ложки šyöttyä lusikašta; продавать с рук myyvvä käsistä; влюбиться с первого взгляда mieltyö enši kačahukšešta; мыть руки с мылом peššä käsie muilan kera **7.** (*указывает на причину какого-л. состояния*): разозлиться ни с того ни с сего šiäntyö näin täštäh; сделать что-н. со зла ruatua mitänih vihan vallašša; трудно с непривычки on vaikie tottumatta **8.** (*указывает на меру чего-л.*) verran; набрала ягод с ведро poimin šankon verran marjua; я побуду у вас с недельку olen teilä netälin verran; величиной с горошину hernehen kokoni

саам, **саами** saamelaini

саамский saamelaini; ~ язык saamen kieli

сабельник (*бот.*) kuren|jalka

саблевидный šapeli|muotoni, šapelin muotoni

саб||ля 1. (*оружие*) šapeli **2.** (*единица счёта бойцов в кавалерии*): отряд в сто ~ель šuan miehen raččujoukko

сабо puu|kenkät

саботаж sabotaši

саботировать sabotoija

саван 1. (*погребальное одеяние*) kuolien|vuattiet **2.** (*покров снега, льда, тумана*) peite; снежный ~ lumipeite

саванна savanni

савка (*зоол.*) valkie|piä|šorša

сага saaga

саго palmu|šokeri

сад puu|tarha, puisto; ботанический ~ kašvitiijollini puutarha; зимний ~ talvipuutarha

садизм sadismi

садик 1. (*небольшой сад*) pieni puu|tarha **2.** (*детский сад*) päivä|koti; водить ребёнка в ~ käyttyä lašta päiväkotih

садист, ~ка sadisti

садистск||ий sadisti=; ~ие наклонности sadistitaipumukšet

садовник puu|tarhan|hoitaja

садовод puu|tarhan|kašvattaja

садово-огородный puu- ta kašvi|tarha=; ~ инвентарь puuta kašvitarhavehkehet

садово-парков||ый puu|tarha=; ~ая зона puutarha-aloveh

садов||ый 1. (*служащий для ухода за садом*) puu|tarha=, puu|tarhan; ~ые грабли puutarhaharava **2.** (*выращиваемый в саду*) puu|tarha=; ~ая малина puutarhavavarno ◇ голова садовая hölmö

сад||ок (*искусственный водоём для содержания и разведения рыбы*) kala|viljely|lammikko; отсадить мальков в ~ки erottua kalanpoikaset kalaviljelylammikkoh

саж||а noki; у тебя лицо в ~е šiun näkö on novešša; вымазать ~ей noveta ◇ дела как сажа бела asiet ollah pahimmuol'l'ah

сажать 1. (*производить посадку растений*) issuttua, panna muah, panna kašvamah, kylvyä; ~ картофель panna muah potakkie; ~ репу kylvyä nakrehie **2.** (*дать возможность сесть*) panna istumah, issuttua; ~ гостей за стол issuttua vierahie stolah **3.** (*помогать занять место*) issuttua; ~ в вагон issuttua vaunuh **4.** (*предлагать заняться чем-л.*) issuttua, panna; ~ за прялку issuttua rukin tuakši, issuttua kesryämäh; ~ на вёсла panna šoutamah **5.** (*вести на посадку*) laškie, šuorittua lašku; ~ самолёт на аэродром laškie lentokonehta lentokentällä **6.** (*подвергать заключению*) panna, issuttua, šuattua; ~ под арест panna arestih; ~ птицу в клетку šuattua lintuo häkkih; ~ собаку на цепь panna koirua čieppih **7.** (*ставить в печь для приготовления*) panna; ~ хлебы в печь panna leipie kiukuah

сажен||ец taimen; ~цы ели kuušen taimenet

саженый issutettu; ~ лес issutettu meššä

сажень šyli; длиной в ~ šylehini

сазан (*зоол.*) karppi

сайда (*зоол.*) seiti

сайра (*зоол.*) saira

сакральный sakralini; ~ характер танца sakralini tanššitapa

саксофон saksafoni

сакура (*бот.*) japanin|kiršikka

салазки čuna, kelkka; посадить ребёнка в ~ issuttua lapši čunah

салака (*зоол.*) šilakka

саламандра (*зоол.*) salamanteri

салат 1. (*бот.*) salatti; ~ листовой lehtisalatti; ~ кочанный keräsalatti **2.** (*холодное кушанье*) salatti; ~ мясной lihasalatti; ~ рыбный kalasalatti

салатни||к, ~ца salatti|aštie

салки hippa; бегать в ~ juošša hippasillah

сало 1. (*жировое отложение*) rašva; внутреннее ~ šiämirašva **2.** (*продукт из этого вещества*) rašva, läški, kuu; баранье ~ lampahanrašva; свиное ~ läški; оленье ~ kuu **3.** (*для смазки*) rašva, voije

салон 1. (*магазин*) saloni **2.** (*предприятие бытового обслуживания*) saloni; ~ красоты kaunehušsaloni **3.** (*внутреннее помещение для пассажиров в транспорте*) matkuštaja|tila **4.** (*парадная гостиная в доме*) saloni

салфетка 1. pyyhin; бумажная ~ paperipyyhin **2.** (*небольшая скатерть*) pikku|skuatteri

сальто sal'to, voltti
салют 1. (*праздничный фейерверк*) juhla|tulituš **2.** (*военное приветствие или отдание почестей*) kunnivo|tulituš; артиллерийский ~ tykkikunnivotulituš
салями sal'ami
сам, сама, само, сами 1. (*указывает на лицо или предмет, которые лично производят действие*) iče; он сам так сказал hiän iče näin šano; это надо сделать тебе самой še pitäy ruatua šiun ičen; об этом надо сказать им самим täštä pitäy šanuo heilä ičelläh **2.** (*указывает на лицо или предмет, которые производят действие самостоятельно*) iče; я сама справлюсь mie iče šelvien; он сам знает, что надо сказать hiän iče tietäy, mitä pitäy šanuo ◊ само собой ičeštäh; сами по себе ičekšeh; само собой разумеется tietyšti; на самом деле tovemmaštah; он сам себе голова hänen piätä ei kiännetä
самбист sambo|painija
самбо sambo
самец isäkkö, uroš; ~ олень urošporo, hirvaš
самка emäkkö, emä; ~ оленя emäporo; ~ рыбы kutilaš
саммит sammitti, huippu|kokohuš
самобытность oma|peräisyš
самобытн||ый oma|peräni, oma|luatuni; ~ая культура omaperäni kulttuuri; ~ город omaluatuni kaupunki
самовар samovuara; медный ~ vaškisamovuara
самовлюблённость ičen|ihailu
самовлюблённый iče|rakaš, iččeh rakaštaja, iččeheš mieltynyt
самовозвеличивание ičen ylentämini
самовозгораемость iče|šyttymini
самовозгораемый iče|šyttyjä
самоволие oma|valtaisuš
самовольно oma|valtasešti, luvatta; ~ уйти из дому luvatta lähtie koista
самовольный oma|valtani, oma|päini, iče|päini; ~ ребёнок omapäini lapši
самовоспитание ičen|kašvatuš
самовоспламенение iče|šyttymini, iče|šytyntä
самовосхваление ičen|kehumini, ičen|kehunta
самовыражение ičen|ilmaisu, ičen|näytäntä
самогон pontikka, koti|viina
самогонный: ~ аппарат pontikka|pannu, pontikka|keitin
самодельный koti|tekoni, ičen|luatima; ~ буфет kotitekoni aštieškuappi
самодержавие iče|valta, iče|valtasuš
самодержавный iče|valtani; ~ правитель ičevaltani halličča
самодеятельность 1. (*деятельность непрофессиональных коллективов*) oma toiminta **2.** (*своевольные действия*) oma|valtasuš, iče|valtasuš
самодеятельный oma|toimini, harraštaja=; ~ коллектив omatoimini joukko; ~ оркестр harraštaja|orkesteri
самодисциплина iče|kuri
самодовольный iččeheš|tyytyväini
самодур oma|päini; он такой ~ hiän on šemmoni omapäini
самозащит||а ičen|puoluššuš, ičen|šuojelu, ičen|varjelu; средства ~ы ičenšuojelukeinot
самозванец petkuttaja, vierahan nimen käyttäjä
самокат potku|lauta
самоклеящи||йся iče|liimautuja; ~еся этикетки ičeliimautujat nimilaput
самоконтроль ičen|tarkaššuš
самокритика ičen|arvoštelu
самолёт lento|koneh; пассажирский ~ matkuštajalentokoneh; военный ~ šotilašlentokoneh; реактивный ~ šuihkulentokoneh
самолично iče, omin šilmin; я видел это ~ mie nävin šen iče
самомнение šuuret luulot ičeštä
самонадеянность iče|varmuš
самонадеянный iče|varma; он слишком ~ человек hiän on liijan ičevarma ihmini
самообеспечение ičen|turvauš
самообладание ičen|hallinta; потерять ~ kavottua ičenhallinta
самообман ičen|pettämini
самообогащение pohattumini, rikaštumini
самооборон||а ičen|puoluššuš; знать приёмы ~ы tietyä ičenpuoluššuškeinoja
самообразование ičen|kehittämini, ičen|opaššunta; политическое ~ poliittini ičenopaššunta
самообслуживани||е iče|palvelu=; магазин ~я valintakauppa; столовая ~я ičepalveluruokala
самоокупаемост||ь ičen|korvauš|kyky; завод находится на ~и tehaš on ičenkorvauškykyni
самооправдание ičen|puoluštelu
самоопределение ičen|miäräyš|oikeuš; право наций на ~ kanšojen ičenmiäräyšoikeuš
самоотвод kieltäytymini; просить ~ kyšyö kieltäytymistä
самооценка ičen|arvoštelu; низкая ~ matala ičenarvoštelu
самоощущение tunneh
самопожертвование ičen|uhruanta
самопроизвольно ičeštäh, tahtomatta
самопроизвольн||ый ičeštäh tapahtuja, omistah tapahtuja, tahtomatoin; ~ые движения пальцев ičeštäh tapahtujat šormien liikkehet
самопрялк||а rukki, polettava rukki, polku|rukki; прясть на ~е kesrätä rukilla
самореклама ičen|kehunta, ičen|reklamointa
самородн||ый 1. (*встечающийся в природе в чистом виде*) puhaš; ~ое золото puhaš kulta **2.** (*о дарованиях, душевных качествах*) luonnon=; ~ талант luonnonkyky
самосовершенствовани||е ičenkehittämini; заниматься ~ем kehittyä iččie
самосохранени||е ičen|šäilytyš; инстинкт ~я ičenšäilytyšinstinkti
самостоятельно omistah, yksin, iččenäisešti; справляться ~ pärjätä omistah
самостоятельн||ый oma|valtani; ~ое решение omavaltani piätöš
самоубийство ičen|tappo
самоуважение ičen|šuvačenta, ičen|kunnivoituš
самоуправление iče|hallituš; местное ~ paikallini ičehallituš
самоустраниться, самоустраняться šyrjäytyö
самоутвердиться, самоутверждаться toteuttua iččie
самоутверждение ičen|toteuttamini
самоучитель opaš; ~ игры на гитаре kitaranšoiton opaš; ~ языковой kieliopaš
самоцвет jalo|kivi; уральские ~ы uralin jalokivet
самочувствие vointi, olo; хорошее ~ hyvä vointi; как твоё ~? mitein šie voit?
сам||ый 1. (*именно, как раз*) juštih; этот ~ дом juštih tämä talo; в то же ~ое время juštih šamah aikah **2.** (*для уточнения места и времени*) aivan, ihan; у ~ой кромки воды aivan vesirantasella; с ~ого утра ihan huomenekšešta; под ~ыми окнами ihan ikkunojen alla **3.** (*употребляется для образования превосходной степени*): ~ лучший сорт paraš laji; ~ красивый kaunehin; ~ высокий korkein; ~ вкусный kaikkein makein; ~ длинный pitin; ~ быстрый poikkoin; ~ важный tärkein; ~ дальний perimmäini; ~ верхний ylimmäini; ~ нижний alimmaini
сан 1. (*звание, связанное с высоким положением, должностью*) virka **2.** (*звание духовного лица*) arvo; ~ епископа piispan arvo

санаторий parentola; детский ~ lapšienparentola
санация šuun puhissuš, šuun hoito
сангвиник sangvinikko, vilkaš|luontoni
сан||и 1. (*зимняя повозка на полозьях*) reki; сидеть в ~ях istuo reješšä; лесовозные ~ tukkireki, pankkoreki; летние ~ renttu; саамские ~ ahkivo; ~ с грузом rahtireki; ~ с сиденьем rešlareki **2.** (*спорт. снаряд*) ohjaš|kelkka ◊ сесть не в свои сани joutuo viäräh kelkkah
санитар, ~ка apu|hoitaja; работать ~ом ruatua apuhoitajana
санитарно-пропускной: ~ пункт desinfiointa|punkti
санитарно-просветительн||ый: ~ая работа tervehyš|kašvatuš työ
санитарно-эпидемиологический: ~ пункт epidemija-ašema
санкционированный luvallini
санкционировать hyväkšyö; ~ решение суда hyväkšyö oikeuven piätöš
санкци||я 1. (*разрешение*) lupa; арест с ~и прокурора kiinniotto virallisen šyyttäjän luvašta **2.** (*мера, принимаемая государством к правонарушителю*) rankaisu|miäräyš **3.** (*в международном праве*) pakotuš; экономические ~и talouvelliset pakotukšet
санн||ый 1. reki=, rejen; ~ путь rekikeli; ~ые полозья rejen jalakšet **2.** (*спорт.*) kelkkailu=; ~ спорт ohjaškelkkailu; ~ая трасса kelkkailurata
санскрит sanskritti
санскритолог sanskritin tutkija
сантехник putki|mieš; нужна помощь ~а on putkimiehen tarvis
сантиметр 1. (*единица длины*) šentti **2.** (*лента*) mitta|nauha, (*линейка*) mitta|viivotin
санчасть liäkintä|ošašto
сапёр miinojen raivuaja
сапоги kenkät, šuappuat; зимние ~ talvikenkät; кожаные ~ nahkaset kenkät; резиновые ~ kumišuappuat; женские ~ naisien šuappuat
сапожник šuutari
сапожничать šuutaroija
сапожн||ый kenkä=; ~ крем kenkävoije; ~ая щётка kenkäharja; ~ая мастерская kenkäveršta
сапсан (*зоол.*) muutto|haukka
сапфир safiiri
сарай lato, liiteri; ~ для сена heinälato; дровяной ~ halkoliiteri
саранча (*зоол.*) kulku|čirkka, parvi|čirkka; ~ азиатская или перелётная kulkučirkka; ~ среднерусская venyähenkulkučirkka; ~ пустынная arokulkučirkka
сарафан 1. (*часть национального костюма*) košto; ~ с клиньями verkakošto **2.** (*летнее платье без рукавов*) kešä|mekko
сардина (*зоол.*) sardiini
сарказм 1. (*язвительная насмешка*) sarkasmi, iva **2.** (*язвительное замечание*) sarkasmit, ivalliset huomautukšet
сарыч (*зоол.*) hiiri|haukka
сатана šaatana, paholaini, piru
сателлит 1. (*астр.*) satelliitti, sputnikki **2.** (*полит.*) satelliitti-|valtijo
сатин šatiini
сатинов||ый šatiini=; ~ое платье šatiinileninki
сатира 1. (*способ проявления комического в искусстве*) satiiri **2.** (*злая насмешка*) pilkka, iva, satiiri
сатирик satiirikko
сатирическ||ий satiirini, pilkallini, ivallini; ~ое стихотворение ivallini runo
Сатурн (*астр.*) Saturnus
сафари 1. (*заповедник*) safari|puisto **2.** (*охота*) safari **3.** (*стиль одежды*) safari|puku

сахар 1. (*пищевой продукт*) šokeri; пить чай с ~ом juuvva čäijyö šokerin kera; пить кофе без ~а juuvva kahvie šokeritta **2.** (*спец.*) šokeri; свекловичный ~ juurikaššokeri; тростниковый ~ ruohošokeri; виноградный ~ gyrälehšokeri; ~ в крови verenšokeri
сахарница šokeri|aštie
сахарн||ый šokeri=; ~ песок hienošokeri; ~ая пудра pölyšokeri; ~ завод šokeritehaš ◊ сахарный диабет šokeritauti
сачок huavi
сбавить, сбавлять 1. (*отнять часть*) vähentyä, vajauttua; ~ пять килограммов vähentyä viisi kiluo **2.** (*убавить*) vähentyä, alentua, pienentyä, hillentyä; ~ вес vähentyä painuo; ~ цены alentua hintoja; ~ скорость pienentyä vauhtie; ~ звук hillentyä iäntä
сбалансировать 1. (*установить равновесие*) šäilyttyä taša|paino; ~ и устоять на ногах šäilyttyä tašapaino ta pisyö pissyššä **2.** (*рассчитать*) taša|painottua; ~ питание tašapainottua ruoka; ~ развитие региона tašapainottua alovehen kehityš
сбе́гать (*быстро пойти и вернуться*) pistäytyö, käväissä, pyörähellä; ~ в магазин за покупками pistäytyö kauppah oššokšilla; ~ по делам käväissä aseilla; ~ в аптеку pyörähellä aptekkih
сбега́||ть 1. *см.* сбежать **2.** (*спускаться, о дороге, тропинке*) laškeutuo; тропинка ~ла к берегу polku laškeutu rantah
сбега||ться 1. *см.* сбежаться **2.** (*слиться*) juošša yhteh; тропинки ~лись в одну дорогу polut juoštih yhteh tieh
сбежать, сбега́ть 1. (*бегом спуститься вниз*) juošša alaš; ~ с крыльца juošša alaš vajasilta **2.** (*стечь*) juošša, virrata, valuo **3.** (*убегать, уходить*) puata; ~ с уроков puata tuntiloilta
сбежаться, сбегаться (*собраться в одно место*) juošša, keräytyö yhteh
сбербанк šiäštö|pankki; хранить деньги в ~е šäilyttyä rahoja šiäštöpankissa
сбережения šiäštö|rahat, šiäštö
сберечь, сберегать 1. (*не дать исчезнуть*) šäilyttyä; ~ ценные документы šäilyttyä tärkiet asiepaperit **2.** (*запечатлеть в памяти*) šäilyttyä muississa **3.** (*сохранить от порчи*) šuojella, pityä huolta; ~ рыбу от порчи pityä huolta, jotta kalat ei pilauvuttais **4.** (*сэкономить*) šiäštyä; ~ деньги на покупку машины šiäštyä autorahat
сберкнижка šiäštö|kirja
сбивчиво 1. (*непоследовательно*) šekavašti; рассказывать ~ kertuo šekavašti **2.** (*неровно, с перебоями*) epätašasešti
сбивчив||ый 1. (*непоследовательный, путаный*) šekava **2.** (*неровный*) epätašani; ~ое дыхание epätašani henkityš
сбить, сбивать 1. (*заставить упасть*) šortua, lyyvvä, kuatua; ~ самолёт šortua lentokoneh; ~ шапку с головы šortua lakki piäštä; ~ с ног kuatua jaloilta **2.** (*ударами испортить*) kuluttua, lyyvvä pilalla, tylčyttyä; ~ подковы kuluttua heposenkenkät; ~ лезвие топора lyyvvä pilalla kirvehen terä; ~ нож tylčyttyä veičči **3.** (*сдвинуть с места, нарушить правильность*) liikahuttua; ~ повязку liikahuttua šije paikoiltah **4.** (*нарушить*) ševottua; ~ оратора ševottua pakasijua **5.** (*заставить отклониться в сторону*) ševottua; ~ собаку со следа ševottua koira jälkilöiltä **6.** (*взбивая, сгустить*) piekšyä, pyöhitä, pyöhtie; ~ масло piekšyä voita **7.** (*убавить*) šuaha alenomah, šuaha laškomah, alentua, laškie; ~ температуру šuaha kuume laškomah; ~ цены laškie hinnat; ~ пламя šuaha liekki šammumah **8.** (*ударами соединить, уплотнить*) luatie, rakentua, kiinittyä; ~ ящик luatie luatikko; ~ плот luatie lautta; ~ половые доски kiinittyä latelauvat
сби||ться, сбиваться 1. (*сдвинуться с места*) lähtie pois paikoiltah, luitua, luiskahtua, šiirtyö; платок ~лся с головы

paikka luiti piäštä **2.** (*заблудиться*) ekšyö **3.** (*вспениться и сгуститься от перемешивания*) piekšäytyö, männä vuahella; масло хорошо ~лось voi hyvin piekšäyty **4.** (*ошибиться*) erehtyö, šekuo; ~ в счёте erehtyö luvušša **5.** (*собраться вместе*) ahtautuo, pakkautuo; ~ в кучу ahtautuo tukkuh

сближение lähentymini; ~ соседних стран lähimaijen lähentymini

сблизи||ть, сближать 1. (*переместить ближе*) lähentyä, šiirtyä lähemmäkši; ~ руки lähentyä kiät **2.** (*создать близкие отношения*) šuaha lähisiksi; общая работа ~ла всех yhtehini ruato šai kaikki lähisiksi

сблизи||ться, сближаться 1. (*придвинуться друг к другу*) läheštyö; команды игроков ~лись peluajajoukot läheššyttih **2.** (*вступить в близкие отношения*) tulla lähisiksi toisillah, yštävyštyö

сбоку viereššä, kyleššä; ~ от дома talon viereššä; ~ от дороги tien kyleššä

сбор 1. (*собирание*) keryämini, poiminta, korjuu; ~ лекарственных растений liäkekašvien keryäntä; ~ членских взносов jäšenmakšujen keryäntä; ~ ягод marjan poiminta; ~ зерновых vil'l'an korjuu **2.** (*то, что собрано*) makšu; почтовый ~ poštimakšu; таможенный ~ tullimakšu; страховой ~ vakuutušmakšu **3.** (*смесь лекарственных трав*) ševoš; аппетитный ~ ruokahaluševoš **4.** (*собрание коллектива*) kokouš; ~ ветеранов войны šotaveteranien kokouš **5.** (*военн., спорт.*) harjotuš|leiri; футболисты выехали на ~ы potkupallopeluajat lähettih harjotušleirillä **6.** (*сосредоточение в одном месте*) keräyvyntä, keräytymini, kokoutumini; сигнал к ~у keräyvynnän merkki; место ~а keräyvyntäpaikka ◊ все в сборе kaikin ollah kovošša

сборка[1] (*создание целого из частей*) kokuomini, kokoh|pano, keryämini; ~ двигателя konehen kokuomini

сборк||а[2] (*складка на одежде*) kruppi, vekki, lašku; рукава со ~ами krupitetut hiemat

сборн||ый 1. (*являющийся местом сбора*) kokoutumis=, keräytymis=; ~ пункт keräytymispaikka **2.** (*смешанный*) kovottu, šeka=; ~ая уха šekakaloista keitetty uuhha; ~ая команда страны muajoukkoveh; ~ая города kaupunkin joukkoveh **3.** (*изготовленный из отдельных частей*) kovottu, kerätty; ~ая детская кроватка kovottu lapšen šänky

сборочный (*связанный со сборкой*) kokoh|pano=; ~ цех kokohpano-ošašto

сборщи||к, ~ца 1. (*человек, производящий сбор*) keryäjä, poimija; ~ лекарственных трав liäkekašvien keryäjä; ~ ягод marjan poimija; ~ подписей allakirjutukšien keryäjä **2.** (*рабочий, занимающийся сборкой*) kokuoja, kokoh|panija

сбрить, сбривать ajua; ~ бороду ajua parta

сброси||ть, сбрасывать 1. (*бросить вниз с чего-л.*) luuvva; ~ снег с крыши luuvva lumet katolta; конь ~л седока heponi loi šeläštäh račaštajan **2.** (*быстро снять с себя*) heittyä, vejältyä, nyhältyä; ~ с себя шубу heittyä turkki piältä; ~ сапоги с ног vejältyä kenkät jalašta; ~ шапку с головы nyhältyä lakki piäštä **3.** (*уменьшить, понизить*) laškie, vähentyä, pienentyä, laihtuo; ~ температуру laškie kuume; ~ лишний вес vähentyä painuo, laihtuo; ~ скорость pienentyä vauhtie **4.** (*снять, избавиться от чего-л.*) luuvva; змея ~ла шкуру kiärmis loi nahkah; берёза уже ~ла листья koivu jo loi lehet

сброситься, сбрасываться (*броситься вниз откуда-л.*) hypätä; ~ с моста в реку hypätä šillalta jokeh

сбруя val'l'ahat

сбыт myöntä; ~ наркотиков запрещён huumeijen myöntä on kielletty; рынок ~а markkinat

сбыть, сбывать (*продать*) myyvvä, šuaha kaupakši; ~ залежалый товар myyvvä vanha tavara

сбы||ться, сбываться toteutuo; все наши желания ~лись kaikki miän tahot toteuvuttih

свадебн||ый hiä=; ~ое платье hiämekko; ~ые песни hiälaulut; ~ люд hiäjöveh, hiäväki; ~ стол с подарками lukustola; ~ чин pat'vaška

свадьб||а hiät; пригласить на ~у kučču häih; побывать на ~е olla häissä

свали||ть, сваливать 1. (*повалить*) kuatua; ~ дерево kuatua puu **2.** (*убить*) kuatua, tappua; ~ кабана kuatua villišika **3.** (*сбросить что-л. тяжёлое*) luuvva, purkua; ~ брёвна возле стройки luuvva hirret rakennukšen luo

свали||ться, сваливаться kirvota, tipahtua, kuatuo; полено ~лось с поленницы halko kirposi pinošta; изгородь ~лась aita kuatu

свалк||а 1. (*место, куда свозят мусор*) kuato|paikka; вывезти мусор на ~у viijä ruhkat kuatopaikalla **2.** (*груда чего-л.*) tukku, kaša, läjä; ~ старых вещей läjä vanhua kamppieta

сваля||ться, сваливаться vanuo, takkuutuo; при носке рукавицы совсем ~лись pivošša kintahat kokonah vanuttih; у больного ~лись волосы läsijällä takkuuvuttih tukat

сварить 1. (*варить*) keittyä; ~ обед keittyä päivällini **2.** (*приварить*) juottua; ~ трубы juottua putket

свари||ться valmistuo, kypšyö; каша ~лась быстро huttu kypšy ruttoh

сварка šulatuš; газовая ~ kaašušulatuš

сварлив||ый töräsijä, leuvakaš, riitasa; ты как ~ая баба olet kuin riitasa akka

свастика haka|risti

сват 1. (*сватающий*) puhe|mieš, kos's'oja **2.** (*отец одного супруга по отношению к родителям другого супруга*) svuatto; ~ы между собой svuatokšet

свата||ть kos's'uo; он ~л мою дочь hiän kos's'o miun tytärtä

свататься käyvvä kos's'omah

свать||я svuat't'a; ~и между собой svuat't'akšet

сваха šuajan|naini

сведени||е 1. (*известие, сообщение*) tieto, tiijot; ждать ~й vuottua tietuo; собрать ~я kerätä tiijot; по ~ям газет lehtitietojen mukah **2.** (*познания в какой-то области*) tiijot; у него хорошие ~я по русскому языку hänellä ollah hyvät tiijot venäjän kieleššä **3.** (*осведомлённость в чём-л.*): дойти до ~я tulla tietoh; принять к ~ю ottua huomijoh ◊ к вашему сведению jotta tietäsijä; ко всеобщему сведению kaikkien tiijokši

сведущий perillä olija, tietosa; он уже достаточно сведущ в этих делах hiän on jo riittäväšti perillä näissä aseissa

свежевать nylkie

свежевзбит||ый: ~ое масло pettäjäini

свежевыпавший: ~ снег vašta|šatanut lumi, vereššyš

свежезамороженн||ый verekšenä jiävytetty; ~ая рыба verekšenä jiävytetty kala

свежеиспечённый vašta|leivottu; ~ пирог vaštaleivottu piirua

свеженина vereš liha, šuolatoin liha

свежепросоленный vašta|šuolattu; ~ огурец vaštašuolattu okurčča

свеже||ть 1. (*становиться прохладным*) viiletä, muuttuo viiliemmäkši **2.** (*о силе ветра*) yltyö; ветер ~ет tuuli yltyy **3.** (*приобретать здоровый вид*) virkistyö

свеж||ий 1. (*не подвергнутый солению, консервированию*) vereš; ~ая рыба vereš kala; ~ее молоко rieškamaito **2.** (*чистый*) puhaš; ~ая постель puhaš šija; ~ее бельё puhtahat alušvuattiet; ~ая рубашка puhaš paita **3.** (*прохладный*) raitis, vilponi; ~ воздух raitis ilma **4.** (*недавний*) vereš, uuši; ~ая газета vereš šanomalehti; ~ след vereš jälki **5.** (*полный здоровья*) virkie; она выглядит ~ей hiän näyttäy virkieltä

свезти, свозить 1. (*везя, доставить из разных мест в одно место*) kovota eri paikoista; ~ народ на праздник kovota eri

paikoista rahvaš pruasniekkah **2.** (*везя, спустить вниз*) kulettua, laškie; ~ с горы laškie alaš termyä **3.** (*отвести и привезти обратно*) käyttyä; ~ на море käyttyä merellä

свекольник puna|juuri|keitto

свекольн||ый puna|juuren; ~ая ботва punajuuren nuatit

свекровь muamo|akka

свергнуть, свергать ajua, kumota; ~ царя с престола ajua čuari valtaistuimelta; ~ прежнюю власть kumota entini valta

свержение pois ajo, pois ajamini, kumonta

сверить, сверять tarkistua; ~ часы tarkistua kellot

свериться, сверяться tarkistua; ~ со словарём tarkistua šanakirjašta

сверка tarkissuš, tarkistamini

сверкание välähtely; ~ снега lumen välähtely

сверкающий 1. *см.* сверкать **2.** (*выразительный*) kirkaš, valosa; ~ день kirkaš päivä **3.** (*наполненный радостью*) onnellini; ~ взгляд onnellini kačahuš

сверкну||ть, сверкать 1. (*ярко блестеть, сиять*) iskie, loimuo, loimahtua, välähtyä; огонь ~л tuli loimahti; молния ~ла tulenisku välähti; снег ~л lumi välähti **2.** (*переливаться, отражая свет*) välähellä; алмаз сверкает timantti välähtelöy **3.** (*отличаться чистотой*) loistua; дом сверкает чистотой talo loistau puhtahuošta **4.** (*о глазах, взгляде*) kiiluo; глаза сверкают от радости šilmät kiilutah ilošta **5.** (*внезапно появиться в сознании*) välähtyä, juolahtua; в мыслях ~ла догадка mieleheni juolahti hokšahuš ◊ только пятки сверкают hippulat vinkuu

сверл||ить 1. (*делать сверлом отверстия*) porata, kairata; ~ зуб porata hammašta; ~ отверстие в доске kairata reikyä lautah **2.** (*протачивать отверстия*) kaivertua; гусеницы ~ят древесину toukat kaiverretah reikie puuh **3.** (*о звуке*) ottau korvih, mänöy korvista läpi **4.** (*смотреть, не отрывая взгляда*) tuijottua **5.** (*вызывать ноющую боль*) pistyä, kivistyä; ~ит в ухе korvah pistäy; ~ в зубе hammašta kivistäy

сверло pora, kairi

сверловщик poruaja, kairija

свернуть, свёртывать 1. (*скатать в трубку*) kiärie; ~ ковёр в трубку kiärie matto rullalla **2.** (*уменьшить, сократить*) pienentyä, hillentyä, vähentyä; ~ темпы производства pienentyä tuotantovauhtie; ~ штаты vähentyä ruatajien lukuo **3.** (*повернуть в сторону*) kiäntyä; ~ разговор на другие темы kiäntyä pakina toisih aseih; ~ влево kiäntyä vašemeh

сверну||ться, свёртываться 1. (*скататься в трубку*) kiäriytyö, käpristyö, käpertyö; бумага ~лась в рулон paperi kiäriyty rullalla; береста в горячей воде ~лась tuohi palavašša veješšä käpristy **2.** (*превратиться в сгусток*) makšottuo, hyytyö, juošša; кровь ~лась veri hyyty; молоко ~лось maito juoksi **3.** (*сократиться*) čupistuo; производство ~лось tuotanto čupistu

сверстник ikä|kaveri, šaman|ikäni; мы – ~и myö olemma šamanikäsie

сверх 1. (*поверх чего-л.*) piällä; надеть платок ~ шапки panna paikka lakin piällä **2.** (*сверх определённой нормы*) piällä, yli, lisäkši; ~ плана šuunnitelman lisäkši **3.** (*сверх определённого возраста*) yli-ikäni

сверхбольшой tavallista šuurempi

сверхважный erittäin tärkie

сверхглубок||ий: ~ое бурение erittäin šyvä porauš

сверхдержава super|valta

сверхскоростной erittäin poikkoi|kulkuni, erittäin hyvä|vauhtini

сверху 1. (*по направлению вниз*) ylähyätä; ~ вниз ylähyätä alaš; смотреть ~ kačču ylähyätä **2.** (*на поверхности*) piällä, piällimmäisenä; ~ на книгах лежит тетрадь kirjojen piällä on vihko; в сумке ~ лежат очки laukušša piällimmäisinä ollah šilmälasit **3.** (*поверх чего-л.*) piällä|päin, pinnalla; жир плавает ~ rašva kuplau pialläpäin; накрыться ~ одеялом kattautuo täkillä **4.** (*в верхней части чего-л.*) ylä|puolelta, ylähyätä, ylä|oša; обои ~ светлее, чем внизу tapetit ollah yläpuolelta vualiemmat, mitä alahana **5.** (*с верховьев*) ylä|juokšulta

сверхурочно yli|miäräsešti

сверхурочн||ый yli|miäräni; ~ое задание ylimiäräni tehtävä

сверхчувствительный yli|herkkä

сверхъестественный yli|luonnollini

сверчок 1. (*птица*) čirkka|lintu **2.** (*насекомое*) čirkka

свести, сводить 1. (*помочь сойти вниз*) laškie alaš; ~ бабушку с лестницы laškie ämmö portahie myöten alaš **2.** (*собрать вместе*) kovota yhteh, kerätä yhteh, yhistyä; ~ родственников за праздничным столом kerätä heimolaiset pruasniekkastolah; ~ данные в таблицу taulukoija tiijot **3.** (*отвести*) viijä; ~ детей в музей viijä lapšet musejoh **4.** (*дать иное направление*) kiäntyä, kiännältyä; ~ разговор к шутке kiäntyä pakina leikkih **5.** (*удалить с поверхности*) hävittyä, šuaha pois; ~ веснушки с лица hävittyä kevätit nävöstä **6.** (*сократить*) vähentyä, pienentyä; ~ расходы до минимума kokonah pienentyä kulut **7.** (*сблизить*) yhistyä; ~ руки yhistyä kiät **8.** (*стянуть*) vetyä; ~ судорогой vetyä šuonella

свет[1] 1. (*лучистая энергия*) valo, paisto, valkie; дневной ~ päivänvalo, päivänpaisto, päivänvalkie; электрический ~ šähkövalo; лунный ~ kuutoman valo; ~ и тьма valo ta pimie **2.** (*источник освещения*) valo, tuli; включить ~ panna valot palamah; выключить ~ šammuttua valot; я забыла выключить ~ mie unohin šammuttua valot ◊ свет знаний tiijon valo; свет радости ilon valo; свет очей моих kultaseni, armahaiseni; проснуться чуть свет nouššа aikaseh

свет[2] (*мир, вселенная*) muajilma, mua|pallo; части ~а muanošat; страны ~а ilmanšuunnat; по всему ~у ympäri muajilmua; конец ~а muajilmanloppu ◊ у него нет никого на свете hiän on yröyksin täššä muajilmašša; произвести на свет ребёнка šuaha lapši; оставить, покинуть этот свет kuolla; ни за что на свете ei missänä nimeššä

света||ть valota; уже ~ет jo valkuou

светец päre|pihti, rahko

светил||о 1. (*светящееся небесное тело*): дневное ~ päiväni, aurinko; ночное ~ kuu, kuutoma; ~а ночи tähet; движение небесных светил taivahan valojen kiertokulku **2.** (*знаменитость*) merkki|henkilö, tähti; ~ науки tiijon tähti

светильник lamppu; потолочный ~ lakilamppu; напольный ~ jalkalamppu; уличные ~и pihalamput

свет||ить 1. (*излучать свет*) paistua, välkkyö, valottua; солнце ~ит päiväni paistau; луна ~ит kuu paistau; звёзды ~ят на небе tähet välkytäh taivahalla **2.** (*освещать*) valottua, näyttyä valuo; ~ фонарём näyttyä valuo kormanolampulla

свети||ться 1. (*излучать неяркий свет*) hiämöttyä; далеко впереди ~лись огни loittona ieššäpäin hiämötettih valot **2.** (*белеть*) valottua; в висках уже ~тся седина ohimoilla jo on harmuata tukkua **3.** (*освещаться радостью*) loistua; глаза ~лись от радости šilmät loissettih ilošta

светле||ть kirkaštuo, šelitä, valota; небо ~ет taivaš kirkaštuu; ткань на солнце ~ет kankaš valkuou päivänpaissošša

светло 1. (*нареч.*) kirkkahašti; лампа горит ~ lamppu palau kirkkahašti **2.** (*в знач. сказ. безл.*): в комнате ~ huonehešša on äijän valuo; на улице достаточно ~ pihalla on melko valkie

светловолосый valkie|tukkani

светлоглазый valkie|šilmäni, hera|šilmä

светлоголовый valkie|päini, liina|piä

светло-голубой vualien|šinini

светло-жёлтый vualien|keltani

светло-красный vualien|ruškie

светлолицый vualie|ihoni, vualie|hipieni
светл||ый 1. (*излучающий свет*) kirkaš; ~ая лампа kirkaš lamppu **2.** (*хорошо освещённый*) valkie, valosa, kirkaš; ~ая квартира valosa korttieri; ~ое небо kirkaš taivaš; ~ое время суток valkie vuorokauven aika **3.** (*блестящий*) kiiltäjä; ~ое зеркало kiiltäjä peili **4.** (*не тёмный по цвету*) vualie; ~ платок vualie paikka **5.** (*чистый, прозрачный*) kirkaš, puhaš; ~ ручеёк kirkaš puroni; ~ые окна puhtahat ikkunat
светляк (*зоол.*) kiilto|mato
светов||ой 1. (*от* свет) valo=, valon=; ~ые волны valouallot; ~ сигнал valomerkki; ~ая реклама valomainoš; ~ое излучение valonšäteily **2.** (*освещённый*) valo=, valojen|kerallini; ~ая лыжня valojenkerallini sel'l'a ◊ световой год valovuosi; световой день vuorokauven valosa aika
светозащитн||ый: ~ые очки pimentäjät lasit
светолюбив||ый valuo|vuatija; ~ые растения valuovuatijat kašvit
светонепроницаем||ый valuo|pitäjä; ~ая бумага valuopitäjä paperi
светопроницаем||ый läpi|näkyjä; ~ые шторы läpinäkyjät ikkunaverhot
светостойк||ий valon|keštäjä; ~ая краска valonkeštäjä muali
светофор liikenneh|valo
светск||ий 1. (*благовоспитанный*) hienošto=; ~ая женщина hienoštonaini; ~ие манеры hienot tavat **2.** (*гражданский, не церковный*) muallini; ~ое образование muallini koulutuš
свеч||а 1. (*источник света*) kynttilä, tuohuš; зажечь ~и panna tuohukšet palamah **2.** (*техн.*) kynttilä; ~ зажигания šytytyškynttilä **3.** (*лекарственный препарат*) perä|puikko
свёкла (*бот.*) puna|juuri
свёкор tuatto|ukko
свёрток 1. (*свёрнутый предмет*) rulla, kiärö; берестяной ~ tuohirulla **2.** (*предметы, завёрнутые вместе*) kiärö, nyytty; ~ под мышкой kiärö kainalošša
свидание (šovittu) näkeytymini; ~ с родными näkeytymini omahisien kera; назначить ~ šopie näkeytymiseštä; ~ влюблённых rakaštunuijen näkeytymini
свидетел||ь, ~ьница 1. (*очевидец*) tovistaja, šilmin|näkijä, vieraš|mieš; быть ~лем кражи olla varaššukšen šilminnäkijänä **2.** (*юрид.*) tovistaja; допрос ~ей tovistajien kyšely
свидетельск||ий tovistajan; ~ие показания tovistajien kertomukšet
свидетельство 1. (*показание очевидца*) tovissuš, tovistamini **2.** (*дача свидетельских показаний*) tovistajan kertomuš **3.** (*документ*) tovissuš; ~ о рождении šyntymätovissuš; ~ о смерти kuolomatovissuš; ~ о браке rekisteritovissuš
свидетельствовать tovistua, vannuo
свинарник šikala
свинец tina; тяжёлый как ~ jykie kuin tina
свинина šijan|liha
свинка[1] (*зоол.*) šika; морская ~ maršu
свинка[2] (*медиц.*) šika|tauti
свиновод šikojen|hoitaja, šikojen|kašvattaja
свиноводческий šijan|hoito=, šijan|kašvatuš=; ~ район šijanhoitoaloveh
свин||ой šijan=; ~ое сало šijanrašva, läški
свиноматка emä|šika
свиносовхоз šika|sovhosi
свиноферма šikala
свинья (*зоол.*) šika, poćći; домашняя ~ kotišika; дикая ~ villišika
свирел||ь pilli; пастушья ~ paimenpilli; тростниковая ~ ruohopilli; ивовая ~ pajupilli; играть на ~и šoittua pillillä
свиреп||ый 1. (*кровожадный*) vihani; ~ хищник vihani peto **2.** (*безжалостный*) julma, armotoin; ~ взгляд julma kačahuš **3.** (*сильный в своём проявлении*) ankara, hirvie; ~ые морозы ankarat pakkaset
свист vihellyš; ~ ветра tuulen vihellyš; ~ пуль pulikkojen vihellyš
свистнуть, свист||еть, свистать 1. (*издавать свист*) viheltyä, vihellellä; соловей ~ит šatakieli vihelteläy; ~ мелодию vihellellä šäveltä **2.** (*подзывать свистом*) viheltyä; ~ собаку viheltyä koirua ◊ иди свищи mäne eći tuulta pellošša
свисток 1. (*приспособление для свиста*) pilli; полицейский ~ poliisipilli **2.** (*свист*) vihellyš; послышался ~ kuulu vihellyš; дать ~ viheltyä
свитер tikkuri, villa|paita; связать ~ tikuttua villapaita
свиток kiärö, rulla; бумажный ~ paperirulla
свить, свивать 1. (*изготовить скручивая, сплетая*) punuo, rakentua; ~ верёвку punuo nuora; ~ гнездо rakentua pešä **2.** (*свернуть трубкой, кольцом, клубком*) kerie, kiärie, punuo; ~ бумагу в трубку kiärie paperi rullalla
сви||ться, свиваться 1. (*свернуться*) kiäriytyö; змея ~лась клубком kiärmis kiäriyty kerällä **2.** (*образовать рой*) kiertyö; пчёлы ~лись в рой mehiläiset kierryttih mehiläisparveh
свиязь (*зоол.*) viheltäjä|šorša
свобод||а 1. (*отсутствие стеснений, гнёта, ограничений*) vapauš; политическая ~ poliittini vapauš; ~, равенство, братство vapauš, taša-arvo ta velleyš **2.** (*состояние того, кто не находится в неволе*) vapauš; выпустить птицу из клетки на ~у vapauttua lintu häkistä; дать ~у заключённому vapauttua vanki **3.** (*раздолье, простор*) välläyš; берёза любит ~у koivu tykkyäy vällyttä **4.** (*возможность действовать без ограничений*) vapauš, valta; ~ слова šananvapauš; ~ передвижения liikkumisvapauš; ~ печати painovapauš; ~ собраний kokoutumisvapauš
свободно 1. (*нареч.*) helpošti, hyvin; она может ~ говорить по-карельски hiän voit helpošti paissa karjalakši **2.** (*в знач. сказ. безл.*): здесь ~ tiälä on tilua
свободн||ый 1. (*независимый*) vapua; ~ народ vapua kanša **2.** (*никем не задерживаемый*) vapua, joutava, joutavikkani; ~, как птица vapua, kuin lintu; вечером я ~ illalla olen joutava **3.** (*располагающий собой*) vapua; теперь она ~ая женщина nyt hiän on vapua naini; быть ~ым в своём выборе olla vapuana omašša valinnašša **4.** (*добровольный*) vapua; ~ое посещение лекций vapua käynti luventoloilla **5.** (*естественный, непринуждённый*) vapua; ~ое дыхание vapua henkityš **6.** (*не занятый*) vapua, tyhjä; в зале ещё есть ~ые места šalissa on vielä vapaita paikkoja; ~ от работы день vapua päivä **7.** (*великоватый*) vällä; она носит ~ую одежду hiän pitäy vällyä vuatetta; эти сапоги мне ~ы nämä kenkät ollah miula vällät **8.** (*не стеснённый запретами*) vapua; ~ые цены vapuat hinnat **9.** (*не платный*) makšutoin, liputoin, ilmani; на концерт вход ~ konsertti on ilmani
свободомыслие vapua|mielisyš
свободомыслящий vapua|mielini
свод 1. (*документы, соединённые в одно целое*) kokoelma; ~ законов lakikokoelma **2.** (*небо*): небесный ~ taivahan|kanši
сводить[1] (*отвести и привести обратно*) käyttyä; ~ гостей в театр käyttyä vierahie teatterih
сводить[2] *см.* свести
сводка tiijotuš, kačahuš; ~ погоды šiätiijotuš; ~ новостей uutiskačahuš
сводн||ый 1. (*объединённый*) yhteis=, yhissetty, yhteh|veto=; ~ оркестр yhissetty orkesteri; ~ая таблица yhtehvetotaulukko **2.** (*о брате или сестре по мачехе или отчиму*) =puoli; ~ брат veikkopuoli, vellipuoli; ~ая сестра čikkopuoli
своевольный oma|čottani
своевременно aikanah, ajoissa; ~ прийти на помощь aikanah tulla apuh; ~ закончить полевые работы lopettua peltotyöt ajoissa

своевременн||ый oikie|aikani; ~ое кормление ребёнка oikieaikani lapšen syöttämini
своенравн||ый oma|päini, iče|päini; кошка – ~ое существо kišša on omapäini olento
своеобразн||ый oma|luatuni; ~ характер omaluatuni luonto; ~ая манера поведения omaluatuset käytäntötavat
сво||й, своя, своё, свои 1. (*принадлежащий себе*) oma; видеть ~ими глазами nähä omin šilmin; сделать ~ими руками luatie omin käsin; идти на ~их ногах kulkie omin jaloin; у каждого ~и заботы kaikilla ollah omat huolet; человек не в ~ём уме ihmini ei ole järelläh **2.** (*о собственности*) oma, omituini; купить на ~и деньги oštua omalla rahalla; в школе есть ~ видеоклуб koulušša on oma videokerho **3.** (*относящийся к себе, как члену какой-л. общности*): они люди ~его круга hyö ollah omahiset **4.** (*свойственный только кому-то одному*) oma; думать о чём-то ~ём ajatella omie aseita **5.** (*о домочадцах, близких*) omahiset, lähiset, koti|väki; позвонить ~им šoittua omahisilla; за праздничным столом собрались только ~и juhlastolah keräyty vain kotiväki ◊ рассказать своими словами kertuo omin šanoin; идти своей дорогой kulkie omie teitä; взять своё ottua omah; умереть своей смертью kuolla omalla šurmalla; умереть не своей смертью kuolla väkivaltasešti; настоять на своём šuaha šanallah; он своего не упустит hiän pitäy puoleh
свойственно on tyypillistä, on ominaista; ему это ~ še on hänellä tyypillistä; человеку ~ ошибаться erehtymini on ominaista ihmisellä
свойственн||ый ominaini, tyypillini; он стал работать со ~ым усердием hiän alko ruatua tyypillisen ahkeruon kera
свойств||о ominaisuš; ~а кислот happojen ominaisuot
свояк svajakka, navon mieš; ~и svajakakšet
свояченица||а nato; ~ы min'n'akšet
свыкнуться, свыкаться tottuo; ~ с новым положением tottuo uuteh tilanteheh
свысока yli|mielisešti; смотреть ~ kaččuo ylimielisešti
свыше (*указывает на превышение какой-л. величины*) enämmän, enämmän kuin, yli; в группе ~ двадцати человек ryhmäššä on enämmän kahtakymmentä henkie; коробка весит ~ пяти килограммов louta painau yli viijen kilon
связа||ть, связывать 1. (*соединить концы узлом*) šituo, šolmita, köyttyä yhteh; ~ порванную нить šituo katennut lanka **2.** (*изготовить вязкой*) luatie šitomalla, luatie, šituo, tikuttua, virkata, kutuo; ~ верёвочную лестницу luatie köyšitikapuut; ~ на спицах шарф tikuttua kaklapaikka; ~ крючком воротничок virkata kaklušta; ~ сеть kutuo verkko **3.** (*собрав вместе, обвязать*) šituo; ~ снопы šituo lyhtehet **4.** (*стянуть, спутать*) šituo, panna šiteih; ~ хулигана panna pahanruataja šiteih **5.** (*соединить посредством путей сообщения или средств связи*) yhistyä; железная дорога ~ла отдалённый район с городом rautatie yhisti loittosen piirin ta kaupunkin; телевидение ~ло человека со всем миром TV yhisti ihmisen koko muajilman kera **6.** (*установить общение*) yhistyä, šituo; ~ судьбы людей yhistyä ihmisien kohtalot ◊ он и двух слов не свяжет hiän ei šua šanua šuuštah
связа||ться, связываться 1. (*скрепиться друг с другом*) šitoutuo yhteh, šitoutuo toisihis; альпинисты ~лись друг с другом шнуром vuoristokiipeilijät šitouvuttih toisihis narulla; ~ узлом šolmiutuo **2.** (*установить контакты*): ~ по телефону šoittua; ~ с космонавтами ottua yhteyttä avarušlentäjih
связк||а 1. (*скрепление*) šivonta, šitomini; ~ плота lautan šitomini **2.** (*связанные предметы*) nippu, nauha; найти ~у ключей löytyä avuannippu; ~ баранок krinkelinauha; ~ бельевых прищепок ruykkipoikanauha; ~ берёзовых веток для корма скоту lehtikerppu; ~ двух банных веников kammičča; ~ двух и более рыболовных сетей jata **3.** (*анат.*) nivel|šije **4.** (*грамм.*) apu=; глагол-~ apuverbi
связно šelväšti, šelväh; излагать ~ šeloštua šelväh
связн||ый šelvä, šelkie; ~ая речь šelkie pakina
связ||ь 1. (*отношение взаимной зависимости*) yhteyš; ~ науки с производством tiijon ta tuotannon välini yhteyš; ~ теории с практикой teorijan ta käytännön välini yhteyš; ~ с народом yhteyš rahvahah; поддерживать ~ pityä yhteyttä **2.** (*дружеские, деловые или интимные отношения*) šuhtehet, välit; развивать ~и между странами kehittyä maijen välisie šuhtehie; семейные ~и perehšuhtehet **3.** (*близкое знакомство с влиятельными людьми*) tuttavuš|šuhtehet; получить квартиру благодаря ~ям šuaha korttieri tuttavuššuhtehien avulla **4.** (*сообщение*) yhteyš; почтовая ~ poštiyhteyš; телефонная ~ telefoniyhteyš; воздушная ~ lentoyhteyš; ~ прервалась yhteyš on poikki; выйти на ~ ottua yhteyttä **5.** (*служба связи*) pošti- ta tele|laitoš; работники ~и pošti- ta telelaitokšen ruatajat ◊ в связи с чем-л. minnih takie; в связи с этим tämän takie
святилище pyhä|paikka; ~ науки tiijon pyhäpaikka
святой: ~ая вода risti|vesi
святцы kirkko|kalenteri, pyhien muisto
святын||я (*предмет*) pyhä|esineh, (*место*) pyhä|paikka; хранить как ~ю pityä pyhänä
священник pappi; усадьба ~а pappila
священн||ый pyhä; ~ые книги pyhät kirjat
сгиб šujahtamis|kohta; ~ локтя kyynäšpiän šujahtamiskohta
сгибание taivutuš, taivuttamini, šujahuttamini
сгладить, сглаживать 1. (*сделать гладким*) šilentyä, tašottua **2.** (*смягчить*) lieventyä; ~ плохое впечатление lieventyä paha vaikutelma
сглади||ться, сглаживаться 1. (*стать гладким*) šiletä, tašottuo; морщины ~лись krupit hävittih **2.** (*смягчиться*) tašottuo; противоречия ~лись ristiriijat tašotuttih
сглаз šilmyäntä, šuuteluš; бояться ~а varata šilmyäntyä
сглазить šilmätä, šuuvvella
сгнивш||ий hapannut; ~ гриб hapannut šieni; ~ее лиственное дерево pökkelö
сгнить hapata
сговор 1. (*соглашение, заговор*) šala|šopimuš; по ~у šalašopimukšen mukah **2.** (*помолвка*) kihlat
сговориться, сговариваться 1. (*договориться*) šopie; ~ обо всём заранее šopie kaikešta etukäteh **2.** (*достигнуть взаимопонимания*) piäššä šopuh; с ним не всегда сможешь ~ hänen kera et kaikičči piäše šopuh
сговорчивость šuoštuvaisuš
сговорчивый šuoštuvaini, šopusa; ~ продавец šuoštuvaini kauppieš
сгорбиться männä koukkuh, männä kyttyräh
сгорбленный koukku|šelkä, kyttyrä|šelkä
сгоре||ть, сгорать 1. (*уничтожиться огнём*) palua; село ~ло дотла kylä palo tuhkakši **2.** (*израсходоваться при горении*) palua; свеча ~ла наполовину tuohuš palo puolekši **3.** (*испортиться, прийти в негодность*) palua pilalla; мотор ~л mouttori palo pilalla **4.** (*погибнуть от засухи*) palua kulokši; трава ~ла heinä palo kulokši
сгрести, сгребать 1. (*грести в одну кучу*) haravoija tukkuh **2.** (*убрать, сбросить*) luuvva; ~ снег с крыши luuvva lumet katolta
сгустить, сгущать šavottua; ~ тесто для блинов šavottua letturosmiessa ◊ сгустить краски liijotella
сгусти||ться, сгущаться šakuo; кисель ~лся kiisseli šako
сгусток hyytymä; ~ крови verihyytymä
сгущённ||ый šavotettu; ~ое молоко šavotettu maito
сдави||ть, сдавливать 1. (*стиснуть*) puristua, ručistua,

ličistyä; ~ голову руками puristua piätä käsillä **2.** (*вызвать болезненное стеснение*) ahistua; грудь ~ло rintua ahisti

сда||ть, сдавать 1. (*отдать*) antua; ~ стиральную машину в ремонт antua pešukoneh korjattavakši; ~ товар заказчику antua tavarat tiluajalla **2.** (*возвратить*) viijä; ~ книги в библиотеку viijä kirjat kirjaštoh **3.** (*дать сдачу*) antua jälelläh; ~ десять рублей сдачи antua jälelläh kymmenen rupl'ua **4.** (*отдать внаём*) antua vuokralla; ~ дачу на лето antua kešämökki vuokralla kešäkši **5.** (*пройти испытания*) šuorittua; ~ экзамен šuorittua tentti **6.** (*уступить неприятелю*) jättyä, luovuttua; ~ город jättyä kaupunki **7.** (*карт.*) jakua kortit **8.** (*утратить здоровье, ослабеть*) heikota, lauhtuo; он сильно ~л в последнее время hiän oikein heikkoni viime aikoina; морозы ~ли pakkaset lauhuttih

сдаться, сдаваться 1. (*прекратить сопротивление*) antautuo; ~ в плен antautuo vankiksi; ~ без боя antautuo taistelutta **2.** (*уступить*) antua periksi ◇ сдаться в цене antua periksi ta laškie hintua

сдвин||уть, сдвигать 1. (*переместить*) šiirtyä, liikahuttua; ~ стол к окну šiirtyä stola ikkunaviereh; его не ~ешь с места häntä et šua liikahuttamah paikoiltah **2.** (*двигая, соединить*) šiirtyä, panna yhteh; ~ две кровати вместе šiirtyä kakši šänkyö vierekkäh; ~ брови kulmistuo, krupittua kulmie

сдвину||ться, сдвигаться 1. (*переместиться*) šiirtyö, liikahtua; нет сил ~ с места ei ole voimua liikahtua paikalta; очки ~лись на нос šilmilasit šiirryttih nenällä; дело ~лось asie piäsi liikkeheh **2.** (*соединиться*) yhistyö, tukkuutuo; тучи ~лись pilvet tukkuuvuttih; брови ~лись kulmat yhissyttih

сделать luatie, täyttyä; ~ ошибку luatie virhe, erehtyö; ~ вывод luatie piätöš, piättyä; ~ гимнастику voimissella; ~ домашние задания luatie kotitehtävät; ~ быстро čirahuttua, karahuttua, kapšata, šavahuttua; просить ~ luajittua

сдела||ться 1. (*стать каким-л.*) tulla, männä; ~ сильным tulla voimakkahakši; ~ мокрым на дожде männä märäkši vihmašša **2.** (*совершиться*) tapahtuo; что с тобой ~лось? mitä šiula on tapahtun?

сделк||а (*договор*) kauppa, kaupat, šopimuš; совершить ~у luatie kaupat; неудачная ~ epäonnelliset kaupat; невыгодная ~ hyövytöin kauppa ◇ пойти на сделку со своей совестью lähtie omua iččie vaštah

сдельно urakalla; работать ~ ruatua urakalla

сдельн||ый urakka=; ~ая зарплата urakkapalkka

сдержанно 1. (*не проявляя в полной мере*) varovaisešti, hil'l'ah; шепнуть ~ čuhuttua hil'l'ah **2.** (*не теряя самообладания*) rauhallisešti, vakavašti

сдержанный 1. (*умеющий владеть собой*) rauhallini, vakava; ~ преподаватель vakava opaštaja **2.** (*не проявляемый в полной мере*) hil'l'a, hil'l'ani, varovaini; послышался ~ шёпот alko kuuluo hil'l'ani čuhutuš

сдержать, сдерживать 1. (*остановить*) piettyä; ~ лошадей piettyä heposet **2.** (*не дать проявиться в полную силу*) piettyä, pietellä, eštyä; ~ напор воды piettyä vejen voimua; ~ смех keštyä olla nakramatta **3.** (*исполнить обещанное*) pityä, täyttyä; ~ слово pityä šana; ~ обещание täyttyä lupauš

сдержаться, сдерживаться keštyä olla; ~, чтобы не сказать keštyä olla šanomatta

сдёрнуть, сдёргивать vejältyä, vetäissä, kisaltua, nyhältyä; ~ перчатку с руки vejältyä šormikaš kiäštä; ~ скатерть со стола vetäissä skuatteri stolalta

сдобн||ый: ~ое тесто vehnä|taikina; ~ая выпечка vehnäsriäpinät

сдобрить, сдабривать (*добавить чего-л. для вкуса*) lisätä, mavuštua; ~ щи сметаной lisätä kualikeittoh kermua; ~ мясо луком и перцем mavuštua liha luukolla ta perčulla

сдуть, сдувать (*удалить дуновением*) puhuo, puhaltua; ~ пыль puhaltua pölyt

сеанс 1. (*показ фильма в театре*) näytäntö; утренний ~ huomenešnäytäntö **2.:** ~ лечения liäkintä|kerta

себестоимост||ь tuotanto|hinta; купить по ~и oštua tuotantohinnalla

сев kylvö; ~ яровых kevätkylvö; лукошко для ~а kylvövakka

север pohjoni; жить на ~е elyä pohjosešša; дует с ~а tuulou pohjosešta; народы Севера pohjoset kanšat; Крайний Север perimmäini pohjola

северн||ый pohjois=, pohjois|puolini, pohjolan; Северный полюс Pohjoisn'apa; Северный Ледовитый океан Jiämeri; ~ ветер pohjoistuuli; ~ое сияние revontulet; на ~ой стороне pohjoispuolella

северо-восток 1. (*часть горизонта*) koilini, kešä|päivän|noušu **2.** (*местность*) koilis|oša

северо-восточный: ~ ветер puoli|öini tuuli, koilis|tuuli, koilini

североевропейский pohjois|europpalaini, Pohjois-Europan

северо-запад luuvveh, kešä|päivän|lašku

северо-западный luoteis=, luotehini; ~ ветер luoteistuuli, luotehini tuuli, verkkopohjani

северян||ин, ~ка pohjosen eläjä, pohjois|šeutujen eläjä

севрюга (*зоол.*) tähti|šampi

сегодня tänä|piänä, tänä|päivänä; ~ последний день отпуска tänäpiänä on viimeni lomapäivä; ~ вечером tänäpiänä illalla; ~ ночью tänäyönä

сегодняшн||ий tämän|päiväni, tämän päivän; ~ие новости tämänpäiväset uutiset; с ~его дня täštä päiväštä; отвечать ~им требованиям vaššata nykyajan vuatimukšie ◇ он живёт сегодняшним днём hiän ei huoli huomenišeštа

седеть harmautuo; она рано начала ~ hiän aivoin alko harmautuo

седина harmuat tukat ◇ дожить до седин elyä vanhakši

седлание šatuloimini, šatulointa

седлать šatuloija

седло šatula; ~ мотоцикла mouttoripyörän šatula

седобородый harmua|partani, harmua|parta

седобровый harmua|kulmani, harmua|kulma

седовласый harmua|tukkani

седоголовый harmua|päini, harmua|piä

сед||ой harmua; стать ~ым harmautuo

седок 1. (*верховой*) račaštaja **2.** (*пассажир, едущий в экипаже*) matkuštaja, kyyti|mieš, kyyjittävä

седьм||ой šeiččemeš; ~ раз šeiččemeš kerta; ~ая доля šeiččemenneš

сезон vuuvven|aika, kauši; одеваться по ~у šuoriutuo vuuvvenajan mukah; летний ~ kešäkauši; туристический ~ turistikauši; грибной ~ šieniaika

сезонный kauši=; ~ товар kaušitavara

сейнер kalaššuš|laiva

сейсмическ||ий seismini, muan|tärissyš=; ~ие области muantärissyšalovehet

сейсмограф seismografi, muan|tärissyš|mittari

сейсмолог seismologi

сейсмология seismologija, muan|tärissyš|oppi

сейф seiffi, kašša|škuappi

сейчас 1. (*в данный момент*) nyt; ~ у меня мало времени nyt miula on vähä aikua; ~ он в отпуске nyt hiän on lomalla **2.** (*только что*) vašta, juštih; дочь ~ позвонила tyttö vašta šoitti **3.** (*в самом скором времени*) heti; поднялась туча, ~ будет дождь pilvi nousi, heti tulou vihma; иди, я ~ догоню mäne, mie heti tavotan **4.** (*немедленно, сейчас*) heti paikalla, äkkie, šuorua piätä; ~ же вернись, слышишь! heti paikalla myöššy, kuuletko! ~ же домой! äkkie kotih!

секатор okša|šakšet
секач 1. (*топор, механизм для рубки*) kirveš, leikkuri; ~ для рубки мяса lihakirveš **2.** (*самец кабана*) villi|šika|isäkkö, (*морской котик*) meri|kontie|isäkkö
секрет peitto|asie, peitto|juttu, šala; никакой это не ~ ei tämä ole mikänä peittojuttu; держать в ~е peitellä; рассказать по ~у šanuo peitočči; замок с ~ом konštilukku
секретарь šihteri; личный ~ yksityisšihteri; ~ директора johtajan šihteri; ответственный ~ редакции toimituššihteri
секретнича||ть 1. (*держать в секрете*) peitellä **2.** (*разговаривать по секрету*) čuhutteliutuo, paissa peitočči; девочки всегда ~ют tytöt aina čuhutteliuvutah
секретно peitočči, šalakkali
секретн||ый peitošša piettävä, šala=; ~ое дело peitošša piettävä asie
секс seksi; безопасный ~ turvaseksi
сексапильный seksikäš
сексолог seksologi
сексология seksologija
сексуальн||ый seksualini, šuku|puolini; ~ые отношения šukupuoliset šuhtehet
секунд||а sekunti; за ~у sekunnissa
секундн||ый sekunti=, sekunnin; ~ая стрелка sekuntiviisari; ~ое дело sekunnin asie
секундомер sekunti|kello, sekunti|mittari
секци||я 1. (*часть, отсек*) oša; шкаф с двумя ~ями kakšiošani škuappi; ~и парового котла höyrykattilan ošat **2.** (*отдел торгового предприятия*) ošašto; обувная ~ jalaččiošašto; ~ подарков lahjaošašto **3.** (*подразделение на конференции*) ryhmä, sektijo; участники конференции работали в двух ~ях konferenššin ošanottajat ruattih kahešša ryhmäššä
селезень (*зоол.*) uroš|šorša
селезёнка (*анат.*) perna, pärnä
селезёночник (*бот.*) linnun|šilmä
селекционер (*по породам животных*) karjan rotu|parentaja, (*по сортам растений*) kašvien laji|parentaja
селекция parennuš; ~ пород скота rovunparennuš; ~ растений kašvinparennuš
селить panna elämäh; ~ беженцев по ближайшим деревням panna elämäh pakolaisie lähikylih
селиться eleytyö, ašettautuo elämäh, ruveta elämäh; ~ на берегу реки ašettautuo elämäh jokirantah
сел||о kylä; жить в ~е elyä kyläššä; заброшенное ~ hylätty kylä; родное ~ kotilylä; жители ~а kylän eläjät, kylöveh; ~ с церковью pokosta
сельга (*геогр.*) šelkä
сельдерей (*бот.*) selleri
сельдь (*зоол.*) hallei
сельпо (*магазин*) kylä|kauppa
сельск||ий kylä=, kylän; ~ая дорога kylätie; ~ая библиотека kyläkirjašto; ~ житель kylän eläjä, kyläläini; ~ие пейзажи kylämaiselmat; ~ совет kyläneuvošto; ~ое хозяйство muatalouš
сельскохозяйственн||ый mua|talouš=; ~ая выставка muataloušnäyttely; ~ая страна muataloušvaltijo; ~ые машины muatalouškonehet; ~ая академия muatalouškorkiekoulu
сельчанин (*житель села*) kylän eläjä, kyläläini
семантика merkityš; ~ слов šanojen merkityš
семафор šemafori
семейн||ый 1. (*имеющий семью*) perehellini; ~ человек perehellini ihmini; он ~ или холостой? onko hiän perehellini vain perehetöin? **2.** (*относящийся к семье*) pereh=, perehen, koti=; ~ое воспитание kotikašvatuš; ~ые традиции perehen perintehet
семейств||о 1. (*семья*) pereh; отец ~а perehen isäntä; собраться всем ~ом keräytyö koko perehellä **2.** (*объединение видов, явлений*) heimo; ~ лососёвых lohien heimo
семеро šeiččemen; их было ~ heitä oli šeiččemen; ~ суток šeiččemet vuorokauvet
семестр luku|kauši; первый ~ enšimmäini lukukauši
семечко šiemen; ~ яблока omenan šiemen
семёрк||а 1. (*цифра*) šeiččemen **2.** (*транспорт, нумеруемый цифрой*) šeiččemeš; до нас можно доехать на ~е meilä piäšöy šeiččemennellä buššilla **3.** (*группа из семи человек*) šeiččemen henken ryhmä
семиглав||ый šeičen|päini, šeičen|kupolini; ~ое чудище šeičenpäini hirvityš; ~ая церковь šeičenkupolini kirikkö
семидесятилетие 1. (*срок*) šeiččemen|kymmentä vuotta **2.** (*годовщина*) šeičen|kymmen|vuotis|juhla
семидесятилетний (*о возрасте*) šeičen|kymmen|vuotini
семидесят||ый šeiččemeš|kymmeneš; быть ~ым в очереди olla šeiččemeškymmeneš jonošša; в ~ые годы šeičenkymmenluvulla
семидневка šeiččemen päivyä
семидневный šeiččemen päivän; ~ отпуск šeiččemen päivän loma
семизначный šeičen|numeroini; ~ номер телефона šeičennumeroini telefonin numero
семиклассни||к, ~ца šeiččemeš|luokkalaini
семикратный šeičen|kertani
семимесячный 1. (*срок*) šeiččemen|kuukautini **2.** (*возраст*) šeiččemen kuukauven ikähini; ~ ребёнок šeiččemen kuukauven ikähini lapši
семинар seminari; ~ учителей opaštajien seminari
семисотый šeiččemeš|šuaš
семиструнн||ый: ~ая гитара šeičen|kielini kitara
семицветн||ый šeičen|värini; ~ая радуга šeičenvärini ukonkuari
семичасовой 1. (*продолжающийся семь часов*) šeičen|tuntini, šeiččemen tunnin; ~ рабочий день šeičentuntini työpäivä **2.** (*назначенный на семь часов*) šeiččemen|aikani; ~ поезд šeiččemenaikani juna
семнадцатилетний 1. (*продолжающийся семнадцать лет*) šeičen|toista|vuotini; ~ труд šeičentoistavuotini työ **2.** (*по возрасту*) šeičen|toista|vuotini, šeiččemen|toista vuuvven ikäni; ~ парень šeiččementoista vuuvven ikäni poikamieš
семнадцат||ый šeiččemeš|toista; ~ое августа elokuun šeiččemeštoista päivä; ~ая часть šeiččemeštoista oša
семнадцать šeiččemen|toista
семь šeiččemen; семья из семи человек šeiččemenhenkini pereh; до берега километров ~ rantah on kilometrie šeiččemen; ~ тысяч šeiččementuhatta
семьдесят šeiččemen|kymmentä; деду около семидесяти лет ukko on šeiččemissäkymmenissä; на высоте семидесяти метров šeiččemenkymmenen metrin korkevuolla; в семидесяти километрах šeiččemenkymmenen kilometrin piäššä
семьсот šeiččemen|šatua
семь||я 1. (*родственники, живущие вместе*) pereh; дружная ~ šopusa pereh; без ~и perehettä; отдать ребёнка в ~ю antua lapši pereheh; обзавестись ~ёй perehtyö; ~ями perehittäin **2.** (*группа людей, сплочённых дружбой*) pereh; быть как одна семья olla kuin yhtä perehtä **3.** (*животные и их детёныши, живущие вместе*) pereh, pešoveh, poikoveh; ~ медведей kontien pereh; утиная ~ šoršien poikoveh **4.** (*группа родственных языков*) kieli|kunta, kieli|pereh; финно-угорская ~ языков šuomelais-ugrilaini kielikunta
сем||я 1. (*зачаток растения*) šiemen; ~ ели kuušen šiemen; ~ цветка kukan šiemen **2.** (*зёрна для посева*) šiemenet; всхожесть ~ян šiemenien itävyš **3.** (*сперма*) sperma
сенат senatti

сенатор senattori
сен||и šinčči; в ~ях šinčissä
сен||о heinä; косить ~ niittyä heinyä; охапка ~а heinäyškä; вязанка ~а heinätakka; копна ~а heinäruko; каркас для перевозки ~а heinähäkki; помещение для хранения ~а heinälato; стог ~а heinäsuapra
сеновал heinä|lato
сенокос 1. (*косьба*) heinän|niitto; время ~а heinänniittoaika, heinäaika **2.** (*место косьбы*) niitty
сенокосилка niito|koneh
сенсация 1. (*сильное впечатление*) sensatijo **2.** (*событие, сообщение*) sensatijo, jymy|uutini; газетная ~ šanomalehtisensatijo
сентиментализм sentimentalismi
сентиментальный sentimentalini, herkkä|luontoni; ~ человек sentimentalini ihmini
сентябр||ь šyyš|kuu; в середине ~я šyyškuun puolivälissä
сентябрьск||ий šyyš|kuun, šyyš|kuini; ~ая погода šyyškuun šiä
сепаратизм separatismi, erottautumis|himo
сепаратист separatisti, erottautumisen kannattaja
сепаратный erillis=, erikois=; ~ мир erillisrauha; ~ договор erikoissopimuš
сепсис (*медиц.*) veren|myrkytyš
сера 1. (*хим.*) rikki, tuli|kivi **2.** (*в ушах*) vaikku
серб, ~ка serbi
Сербия Serbija
сербский serbijalaini, Serbijan; ~ язык serbijan kieli; ~ народ Serbijan rahvaš
сервант aštie|škuappi
сервиз serviisi; столовый ~ ruokaserviisi; чайный ~ čäijyserviisi; ~ на двенадцать персон kahentoista henken serviisi; фарфоровый ~ pošliiniserviisi
сервировать kattua; ~ стол на двоих kattua stola kahella henkellä
сервис palvelu
сердечн||ый 1. (*относящийся к сердцу*) šyväin=, šytän=; ~ приступ šyväinkohtauš; ~ые капли šyväintipat **2.** (*добрый, чуткий, отзывчивый*) hyvä|šiämini; ~ друг hyväšiämini kaveri
сердито vihasešti, äkäsešti; ответить ~ vaššata vihasešti
сердит||ый vihani, äkäni; на вид она ~ая hiän näyttäy vihaselta; ~ взгляд vihani kačahuš; ты почему сегодня такой ~? mintäh olet tänäpiänä näin vihani?
серди||ть šiännyttyä; его поведение ~т меня hänen käytäntö šiännyttäy milma
сердиться šiäntyö; не стоит из-за этого ~ ei kannata tämän takie šiäntyö; сильно ~ karehtuo
сердце šyväin, šytän, šiän|ala ◇ в сердцах vihanvallašša; сердце в пятках šyväin on kintahan peikalošša
сердцевина 1. (*внутренняя часть стебля, ствола*) yjin; ~ дерева puun yjin **2.** (*внутренняя часть плода*) šiämi; ~ ореха pähkinän šiämi
серебрист||ый 1. (*блестяще-белый*) hopieni; ~ свет луны kuun hopieni valo **2.** (*серовато-белый*) hopien|harmua; ~ая лошадь hopienharmua heponi; ~ая борода hopienharmua parta **3.** (*мелодично-звонкий*) hopien|helie; ~ая песня жаворонка kiurun hopienhelie laulu
серебри||ть 1. (*покрыть слоем серебра*) hopeuttua; ~ ложки hopeuttua lasikoita **2.** (*придавать серебристый оттенок*) šuaha hopien värisekši; лунный свет ~т берёзы kuun valo luatiu koivut hopien värisiksi
серебри||ться 1. (*блестеть, отливая серебром*) välkkyö hopiesena; снег ~тся в свете луны lumi välkkyy hopiesena kuun valošša **2.** (*выделяться, виднеться блеском*) näkyy hopiesena; в волосах ~тся седина tukissa näkyy hopieta

серебр||о hopie; чистое ~ puhaš hopie; изделия из ~а hopieesinehet
серебрян||ый hopie=, hopieni; ~ рубль hopierupl'a; ~ая медаль hopiemetali
середин||а 1. (*место*) keški|kohta, keški|paikka, keški; в ~е комнаты kešellä huonehta; на ~е озера kešellä järvie; ~ пути puoliväli; в ~у keškeh **2.** (*время*) keški, puoli, puoli|väli; ~ дня puolenpäivän aika, puolipäivä; в ~е лета kešän puolivälissä; ~ зимы keškitalvi **3.** (*промежуточный момент*) kešen; бросить работу на ~е jattyä työ kešen
серенад||а serenadi; петь ~ы laulua serenadija
серёжк||а 1. (*соцветие*) urpa, ripšu; берёзовые ~и koivun ripšut; ~и на иве (*барашки*) ukonlampahat, lampahaiset **2.** (*серьга*) korvi|renkaš, usniekka, pankani
сержант seršantti; ~ полиции poliisiseršantti
сериал moni|ošani filmi
серия 1. (*ряд однородных предметов*) šarja; ~ рассказов для детей kertomuššarja lapšilla **2.** (*ряд изделий, изготовленных по одному стандарту*) šarja; ~ телевизоров televiisorišarja **3.** (*часть фильма*) oša **4.** (*категория бумаг, документов, обозначенных цифрами или буквами*) šarja|numero; ~ и номер паспорта paššin šarja ta numero
серп čirppi ◇ серп и молот čirppi ta vasara; серп луны kuun čirppi
серпантин 1. (*цветная бумажная лента*) serpantiini, paperi|nauha **2.** (*горная дорога*) serpantiini|tie
сертификат 1. (*документ, удостоверяющий какой-л. факт*) sertifikatti; ~ о прививках ruvitušsertifikatti **2.** (*документ, подтверждающий что-л.*) tovissuš; ~ качества luatutovissuš
сер||ый harmua; ~ые глаза harmuat šilmät; ~ое небо harmua taivaš; ~ая шуба harmua turkki; ~ая дождевая туча ulakka; ~ая лошадь hiirakko; светло-~ šavenkarvani
серьг||а korvi|renkaš; поправить ~и kohentua korvirehkahat
серьёзно tosi=, tosieh, totisešti; человек ~ болен ihmini on tosikipie; мы ~ отказываемся от той работы myö tosieh kieltäyvymmä šiitä työštä; говорить ~ paissa totisešti
серьёзн||ый totini, tovellini; ~ мужчина totini mieš; ~ое дело tovellini asie
сессионный issunto=; ~ зал issuntošali
сесси||я 1. (*ряд рабочих заседаний, проводимых периодически*) issunto; выполнение решений ~и issunnon piätökšien täyttämini **2.** (*совокупность экзаменов и зачётов*) tutkinto|kauši, tentti|kauši
сестр||а 1. čikko; старшая ~ vanhin čikko; двоюродная ~ šeukku; двоюродные ~ы между собой šeukukšet; сводная ~ čikkopuoli; умершая ~ čikkorukka; у него брат и две ~ы hänellä on veikko ta kakši čikkuo; они ~ы hyö ollah čikokšet; ~ мужа nato **2.** (*медицинская*) läsijien hoitaja **3.** (*монахиня*) sisär, manasteri|sisär ◇ сестра-хозяйка emännöiččijä
сестрин čikon; ~ы дети čikon lapšet
сесть, садиться 1. (*принять сидячее положение*) istuutuo; ~ за стол istuutuo stolan tuakši; ~ ближе к свету istuutuo lähemmäkši valuo **2.** (*занять место в транспорте*) noušša; ~ в вагон noušša vaunuh **3.** (*приняться за работу сидя*) istuutuo; ~ за вёсла istuutuo airoloilla; ~ за вязанье istuutuo tikuttamah; ~ за прялку istuutuo kesryämäh **4.** (*подвергнуться лишению свободы*) joutuo vankilah; они сели за кражу heitä vankittih varaššukšešta **5.** (*застрять*) ajua, tarttuo; корабль сел на мель laiva ajo korolla **6.** (*опуститься*) laškeutuo, istuutuo; самолёт сел на аэродром lentokoneh laškeutu lentokentällä; стрекоза села на ветку korentoini istuutu okšalla **7.** (*опуститься за горизонт*) laškeutuo; солнце уже село päiväni jo laškeutu **8.** (*уменьшиться в размерах*) kučistuo; платье село после стирки leninki kučistu pešun jälkie **9.** (*ограничить себя в чём-л.*): сесть на диету

olla dietillä ◇ сесть на царство tulla čuariksi; сесть на яйца alkua hautuo

сет (*спорт.*) erä

сетка verkko; ~ рыболовная kalaverkko; ~ от комаров šiäkšiverkko; ~ для волос tukkaverkko

сетование valituš, valitanta, valittamini

сетовать valittua, päivitellä; ~ на здоровье valittua vointie

сетчатка (*анат.*) verkko|kalvo

сет||ь 1. (*снасть*) verkko; ~ для ловли ряпушки mujehverkko, mujehuš; ~ с мелкой ячеёй tuakie verkko; ~ с крупной ячеёй harva verkko; ~ для подлёдного лова jiäverkko; ~ для лова весной на заливных лугах luhtaverkko; вязать ~ kutuo verkkuo; чинить ~ paikata verkkuo; развесить ~и для сушки reivata verkkoja; закинуть ~и в озеро laškie verkot järveh; собрать ~и из воды lappua verkot; рогатка для нанизывания ~и puikkari; ~, поднятая из воды без рыбы vesiperäverkko; шаблон для вязания ~и kaloveh; иглица для вязания ~и käpy **2.** (*совокупность путей, каналов, линий связи*) verkko, verkošto; ~ железных дорог rautatieverkko; ~ дорог tieverkko; ~ телефонная telefoniverkko; мобильная ~ mopikkaverkko **3.** (*совокупность однородных взаимосвязанных учреждений*) verkko; ~ магазинов kauppaverkko; ~ библиотек kirjaštoverkko

сечь 1. (*измельчать*) leikata, pilkkuo, palotella; ~ капусту leikata kualie **2.** (*отрубать*) lyyvvä, iskie; ~ саблей lyyvvä šapelilla **3.** (*наказать поркой*) lyyvvä ruošalla, ruoškie; ~ лошадь ruoškie hevoista **4.** (*о дожде, снеге, ветре*) lyyvvä; дождь сёк лицо vihma löi näköh

сечься 1. (*о волосах*) katkiel'l'a, männä kakši|huarasekši **2.** (*о ткани*) ruopeutuo

сеялка kylvö|koneh

сеянец taimi; ~ яблони omenapuun taimi

сеятель kylväjä, kylvö|mieš

сеять 1. kylvyä; ~ овёс kylvyä kakrua **2.** (*просеивать*) šiekluo, siitata; ~ муку šiekluo jauhoja **3.** (*распространять какие-л. настроения*) levittyä, levitellä; ~ вражду levittyä vihua **4.** (*о дожде*): сеет мелкий дождь vihmuo šihuuttau

сёмга (*зоол.*) lohi

сёмуж||ий lohen=, lohi=; ~ья икра lohenmähnä; ~ нерест lohenkutu

сёрфинг 1. (*вид спорта*) laineh|lautailu **2.** (*доска*) laineh|lauta

сжа||ть[1], сжимать 1. (*уплотнить*) puristua; ~ воздух puristua ilma **2.** (*сократить*) lyhentyä, pienentyä; ~ сроки lyhentyä miäräaikua; ~ текст письма pienentyä kirjasen teksti **3.** (*сдавить*) puristua, ahistua, kopristua; льды ~ли корабль jiät purissettih laiva; ~ руку puristua kättä **4.** (*сомкнуть*) puristua, painua yhteh; ~ губы puristua huulet **5.** (*вызвать болезненное ощущение*) ahistua; спазма ~ла горло keroista ahisti

сжать[2], сжинать (*об урожае зерновых*) leikata, korjata; ~ зерновые leikata vil'l'at

сжечь, сжигать polttua; ~ все дрова polttua kaikki halot; ~ пироги polttua piiruat; ~ старые газеты polttua vanhat šanomalehet

сжиженный (*превращённый в жидкое состояние*) notennettu; ~ газ notennettu kaašu

сзади 1. (*с задней стороны, со спины*) takana, takuata|päin, jälellä; ~ была река takana oli joki; ~ слышались шаги takuatapäin kuuluttih aškelet; пришить пуговицы ~ ommella napit tuakšepäin **2.** (*позади*) takana, peräššä; сидеть в машине ~ istuo autošša takana; идти ~ kulkie peräššä; она села ~ тебя hiän istuutu tuakšeš

сибирск||ий siperin, Siperin; ~ие морозы siperin pakkaset; ~ие реки Siperin jovet

Сибирь Siperi

сибиря||к, ~чка siperilaini, Siperin eläjä

сиг (*зоол.*) šiika; ~ – рыба гладкая šiika on šilie kala

сигарет||а tupakki; с ~ой в зубах tupakki šuušša; курить ~ы polttua tupakkie

сигаретный tupakki=; ~ дым tupakkišavu

сигнал 1. (*условный знак для передачи сообщения*) merkki, signali; световой ~ valomerkki; ~ бедствия hätämerkki **2.** (*проявление существования*) signali; приём ~ов с отдалённых звёзд signalien vaštahotto loittosista tähtilöistä **3.** (*толчок к каким-л. действиям*) varotuš, varotuš|merkki; это серьёзный ~ для нас tämä on vakava varotuš meilä

сигнализация 1. (*передача сообщения условными знаками*) merkin|anto; ~ кострами merkinanto tulen avulla; ~ флажками viestiliputuš **2.** (*система сигналов*) merkin|annot **3.** (*прибор*) varotuš|laiteh **4.** (*система автоматизированной охраны*) hälytyš|laittehet

сигнализировать antua merkkie, antua signalie, antua viestie, varottua

сигнальн||ый signali=, merkin|anto=; ~ флажок merkinantolippu, viestityšlippu; дорожные ~ые знаки liikennehmerkit; ~ фонарь merkinantolyhty; ~ дым для вызова перевозчика ehätyššavu; ~ огонь для вызова перевозчика ehätyštuli

сигнальщик merkin|antaja

сиделк||а hoitaja; нанять ~у ottua hoitaja

сидени||е (*от* сидеть) istumini, issunta; приготовить места для ~я varuštua issuinpaikat; долгое ~ утомляет pitkä istumini vaivuttau

сидень||е issuin; мягкие ~я pehmiet istuimet; ~ в лодке issuintel'l'o

сидеть 1. (*находиться в сидячем положении*) istuo; ~ на стуле istuo stuualla; ~ у костра istuo nuotivon viereššä; сидеть насупившись mököttyä; сидеть неподвижно komottua; сидеть развалившись löhöttyä; ~ сгорбившись kyyköttyä **2.** (*заниматься каким-л. делом сидя*) istuo; ~ с вязаньем istuo tikutuš kiäššä; часами ~ перед зеркалом tuntikaupalla istuo peilin ieššä; ~ у компьютера ruatua tietokonehella; ~ за рулём ajua autuo **3.** (*находиться в заключении*) olla vankilašša **4.** (*ограничивать себя в чём-л.*) olla; ~ на диете olla dietillä ◇ сидеть на корточках kykyttyä

сидеться: ей не сидится дома hiän ei malta olla koissa

сидя istuol'lah; работать ~ ruatua istuol'l'ah

сидяч||ий 1. (*способный сидеть*) istuja; ~ ребёнок istuja lapši **2.** (*предназначенный для сиденья*) istuma=; ~ее место istumapaikka; ~ вагон istumavaunu **3.** (*малоподвижный*) istuma=; ~ая работа istumatyö

сизоворонка (*зоол.*) šini|närhi

сизый harmuan|šinini, šini|harmua, šinertävä, šinertävän harmua; ~ нос šinertävä nenä; ~ голубь šinertävän harmua kyyhkyni

сил||а 1. (*способность к физическим действиям*) voima, väki, tarmo; применить ~у käyttyä voimua; всеми ~ами kaikin voimin; не хватило сил ei riittän voimie; в ногах нет ~ы jaloissa ei ole tarmuo; своими ~ами ičeväkisin **2.** (*энергия, мощность*) voima; подъёмная ~ машины konehen noštovoima; ~ падающей воды šortujan vejen voima; тягловая ~ vetovoima; мотор в двенадцать лошадиных сил kahentoista hevoisvoiman mouttori **3.** (*правомочность*) voima; закон вступает в ~у laki tulou voimah; решение имеет ~у piätöš on voimašša **4.** (*войска*) voimat, joukot; морские ~ы merivomat; воздушные ~ы ilmavoimat; стягивать ~ы kovota joukkoja **5.** (*степень проявления чего-л.*) voima; ~ света valonvoima; ~ звука iänenvoima; ~ тока virranvoima; ~ ветра tuulen voima ◇ в силу чего-л. minnih vuokši; от силы

korkeintah; через силу väkisin; войти в силу voimistuo; быть в силах jaksua

силач, ~ка voima|mieš, atletti

силикатный silikatti=; ~ завод silikattitehaš

силлогизм 1. (*умозаключение*) sillogismi **2.** (*умничание, мудрствование*) viisaštelu

силов||ой 1. (*связанный с проявлением каких-л. сил*) voima=; ~ая станция voimala; ~ кабель voimakaapeli; ~ые упражнения voimaharjotukšet **2.** (*управляющее какими-л. войсками*) turvallisuošta vaštuaja; ~ые министерства turvallisuošta vaštuajat ministerijöt

сил||ок anša, lanka, lautani; ставить ~ки virittyä anšua; ловить ~ками pyytyä anšalla; ~ на зайца jänislanka

силос rehu

силосн||ый: ~ая яма rehu|hauta; ~ая башня rehutorni

силуэт 1. (*плоское изображение*) siluetti **2.** (*очертание чего-л., виднеющегося вдали*) huahmo; в тумане виднелся ~ корабля tumannošša näky laivan huahmo **3.** (*контур*) ympäryš|viiva

сильно lujašti, oikein, kovašti; ~ дуть lujašti tuulla; ~ заболеть lujašti kipeytyö; ноги ~ замёрзли jalat oikein kylmettih; ~ звучать raikuo

сильнодействующ||ий tehokaš, väkövä; ~ее лекарство tehokaš liäke

сильн||ый 1. (*обладающий большой силой*) voimakaš, väkövä; ~ мужчина voimakaš mieš; ~ые руки voimakkahat kiät; ~ое течение purha; ~ мороз tuima pakkani; ~ северный ветер puhuri; ~ удар tumahuš **2.** (*мощный, влиятельный*) voimakaš; ~ое государство voimakaš valtijo; ~ые люди vaikutušvaltaset henkilöt **3.** (*по степени проявления*) voimakaš, luja, tehokaš; ~ые очки voimakkahat šilmäläsit; ~ голод luja nälkä; ~ яд tehokaš myrkky **4.** (*талантливый*) hyvä, lahjakaš, nerokaš; ~ ученик lahjakaš opaštuja; ~ кузнец nerokaš šeppä **5.** (*с твёрдым характером*) voimakaš|luontoni, luja|luontoni

симбиоз 1. (*биол.*) simbiosi **2.** (*соединение, сосуществование, сожительство*) simbiosi, yhissyš; ~ науки и производства tiijon ta tuotannon yhissyš

символ 1. (*условный знак*) tunnuš, simvoli; голубь – ~ мира kyyhkyni on rauhan tunnuš **2.** (*условное обозначение*) merkki; химические ~ы himijalliset merkit

символизировать simvolisoija

символика 1. (*символическое значение, приписываемое чему-л.*) vertailu|kuva, simvoliikka; ~ чисел numerojen vertailukuva **2.** (*совокупность символов*) simvolit; государственная ~ valtijon simvolit

символически simvolisešti

символическ||ий simvolini, simvoli=, mitätöin; ~ая цена simvolini hinta

симметрия simmetrija, taša|olo

симпатизир||овать simpatisoija, miellyttyä; они ~уют друг другу hyö miellytetäh toini toisellah

симпатично miellyttäväšti, kaunehešti; ~ выглядеть näyttyä miellyttävältä; ~ улыбаться kaunehešti muhie

симпатичн||ый 1. (*вызывающий симпатию*) miellyttävä, mielehini; ваши предложения мне очень ~ы teijän ehotukšet milma oikein miellytetäh **2.** (*милый, привлекательный*) miellyttävä, hyväččäini, kaunis; ~ая девушка kaunis neičyt; ~ые наряды kaunehet kruutat

симпати||я 1. (*влечение, внутреннее расположение*) mieltymyš, simpatija; вызвать ~ю miellyttyä **2.** (*сердечная привязанность*) mieli|tietty

симпозиум simposiumi

симптом 1. (*признак болезни*) simptomi, merkki **2.** (*показатель каких-л. явлений*) simptomi, merkki; ~ы национальных конфликтов rahvahienvälisien šeikkailujen merkit

симулировать heitteliytyö, heittäytyö, luatiutuo; ~ слепоту heittäytyö šokiekši

симфония simfonija

синагога sinagogi

синдикат sindikatti

синдром sindromi; похмельный ~ pohmelosindromi

синеглазый šini|šilmäni, šini|šilmä; ~ ребёнок šinišilmäni lapši

синеголовик (*бот.*) piikki|putki

синеть šinistyö, männä šinisekši, šinetä

синец (*зоол.*) šini|lahna, šulkava

син||ий šinini; ~ие васильки šiniset ruiskukat

синильн||ый: ~ая кислота šini|happo

синица (*зоол.*) tijani; ~ большая šuuritijani; ~ длиннохвостая häntätijani; ~ хохлатая tupšupiätijani; ~ чёрная kuušitijani

синкретизм sinkretismi

синкретическ||ий sinkretistini; ~ое искусство sinkretistini taito

синод 1. (*высший орган по делам Православной церкви*) sinodi **2.** (*собрание духовных и светских лиц*) kirkko|kokouš

синоним sinonimi

синонимический sinonimini

синоптик meteorologi

синоптика sinoptiikka, šiä|oppi

синтагма (*лингв.*) šana|liitto

синтаксис virkeh|oppi

синтетика teko|ainehet

синтетический teko|ainehellini, keino|tekoni; ~ алмаз keinotekoni timantti

синхронизатор sinhronisattori

синхронно šaman|aikasešti, yhtä|aikua, sinhronisešti

синхронн||ый sinhroni=, šaman|aikani; ~ые движения šamanaikaset liikkehet; ~ перевод sinhronikiännöš

синьга (*зоол.*) mušta|šorša

синюха (*бот.*) šini|latva

синяк šinisömä; ~ под глазом šinisömä šilmän alla; заработать ~ tienata šinisömä

сип (*зоол.*) kallivo|korppi|kotka

сипло kähiellä iänellä, kähisijällä iänellä

сипл||ый kähisijä, kähie; говорить ~ым голосом paissa kähiellä iänellä

сипнуть kähistyö

сипуха (*зоол.*) torni|pöllö

сирен||а sirena; рёв ~ы sirenan ulvonta

сиреневый šini|ruškie; ~ое пальто šiniruškie paltto

сирень (*бот.*) sireni; ~ обыкновенная pihasireni

сироп šokeri|liemi; клюквенный ~ karpalošokeriliemi

сирот||а orpo, armotoin; дети выросли ~ами lapšet kašvettih orpoloina

сиротеть jiähä orvokši

сиротлив||ый hylätty, yksinäini; ~ая старость yksinäini vanhuš

сиротск||ий orvon; ~ая доля orvon oša

система 1. (*определённый порядок*) järješšyš; ~ отпусков lomajärješšyš **2.** (*зоол. и бот.*) luokittelu; ботаническая ~ Линнея Linnein kašviluokittelu **3.** (*форма организации, устройства чего-л.*) sistemi, järješтelmä **4.** (*единство взаимосвязанных частей*) sistemi, järješтelmä; кровеносная ~ verenkiertosistemi; солнечная ~ aurinkokunta; нервная ~ hermošto; ~ гласных звуков vokalit; ~ зажигания šytytyšjärješтelmä

систематизация järješтely

систематизировать järješтyä

систематически šiännöllisešti

систематический šiännöllini, jatkuva

ситец siiččа; платок из ситца siiččapaikka

ситечко: ~ для чая čäijy|šiivilä

ситник (*бот.*) vihvilä, vihviläini
сито šiekla, šiivilä; волосяное ~ jouhišiekla; ~ для муки jauhošiekla; ~ для процеживания молока maitošiivilä
ситуаци||я tilanneh, tila; политическая ~ poliittini tilanneh; аварийная ~ hätätilanneh; оказаться в такой же ~и joutuo šamah tilah
ситцев||ый siičča=; ~ая фабрика siiččatehaš
сифилис kuppa; больной ~ом kuppatautini
сиюминутн||ый 1. (*принадлежащий данному моменту*) tämän|hetkini; ~ая выгода tämänhetkini hyöty **2.** (*быстрый, незамедлительный*) ruttoni, poikkoi; ~ ответ ruttoni vaštauš
сияние 1. (*яркий свет*) paisto; ~ солнца päivänpaisto **2.** (*яркий лучистый круг, ореол вокруг чего-л.*) kehä; радужное ~ вокруг уличных фонарей pihavalojen monivärini kehä **3.** (*сверкание поверхности*) loisto, kiilto; ~ чистых окон puhtahien ikkunojen loisto
сия||ть 1. (*ярко светиться*) paistua, loistua; ярко ~ет солнце päiväni kirkkahašti paistau **2.** (*сверкать, блистать*) loistua; дом ~ет чистотой talo loistau puhtahuolla **3.** (*светиться от радости*) kiiluo; глаза ~ют от радости šilmät kiilutah ilošta
сказа||ть 1. (*произнести, выразить словесно мысли, мнения*) šanuo, virkkua, virkaltua; ~ вскользь mainita **2.** (*велеть, приказать*) käškie; мне ~ли подойти к девяти часам miula käšettih tulla yhekšäkši **3.** (*выразить чувство*) šanuo, näyttyä; её глаза ~ли всё hänen šilmät šanottih kaikki ◊ как сказать še on vielä niin ta näin; точнее сказать tarkemmin šanottuna
сказа||ться, сказываться (*отразиться, повлиять на что-л.*) vaikuttua; военные годы ~лись на жизни деревни šotavuuvvet vaikutettih kylän elämäh
сказитель, ~ница runon|laulaja, starinan|kertoja
сказк||а starina; рассказывать ~у šanuo starinua ◊ сказка про белого бычка härän starina
сказочни||к, ~ца starinan|šanoja, starinan|kirjuttaja
сказочно starinamaisešti; ~ красивый зимний лес starinamaisešti kaunis talvimeččä
сказуемое predikatti
скакалк||а hyppy|nuora; прыгать через ~у hypätä nuorua
ска||кать 1. (*прыгать*) hypätä; ~ на одной ноге hypätä yhellä jalalla; ~ через костёр hypätä nuotivošta piäličči **2.** (*передвигаться скачками*) hypellä, hyppie, pömpätä; воробьи ~чут во дворе varpuset hypelläh pihašša; белка ~чет с ветки на ветку orava hyppyäy okšalta toisella; мяч ~чет pallo pömppyäy **3.** (*ехать вскачь*) ajua laukalla; ~ во весь дух laukata täyttä vauhtie **4.** (*быстро меняться*) hypellä; цены в последнее время ~чут hinnat viime aikoina hypelläh
скаков||ой juoksija; ~ая лошадь juoksija heponi
скала kallivo; подводная ~ vejen alla olija kallivo
скалистый kallivo=; ~ берег kallivoranta
скалить: ~ зубы irvissellä, irvistyä hampahie
скалк||а pualikka; раскатывать сканцы ~ой ajella kuorie pualikalla
скалолаз kallivo|kiipeilijä
скалолазание kallivo|kiipeily
скальп piä|nahka; снять ~ kiskuo piänahka
скальпель skalpeli, leikkauš|veičči
скалярия (*зоол.*) lehti|kala
скандал 1. (*случай, получивший огласку и позорящий его участников*) skandali, šeikka; нарваться на ~ joutuo skandalih **2.** (*ссора с шумом, криком, дракой*) riita, mellakka, meteli, jassakka; ~ разгорелся с новой силой riita šytty uuvveštah
скандалить riijellä, mellakoija, jassakoija
скандальн||ый 1. (*являющийся скандалом*) hävettävä, skandali=; ~ое происшествие hävettävä juttu **2.** (*содержащий изложение чего-л. постыдного, позорящего*) hävitöin, skandali=; ~ая статья в газете hävitöin kirjutuš leheššä **3.** (*склонный к скандалам*) riitasa, šeikkasa, kärččä
сканер skanneri, kuvan|lukija
сканец kalitan kuori, keitin|piiruan kuori, šulččina
сканировать skannata
скарлатин||а tuli|rupi; болеть ~ой läsie tulirupie
скат[1] 1. (*от* скатиться) luitamini, luijanta, vierömini, vierentä **2.** (*наклонная поверхность, пологий спуск*) myötä|mäki; спускаться по ~у горы laškeutuo myötämäkie
скат[2] (*зоол.*) rouška|kala
скатать, скатывать 1. (*свернуть трубкой*) kiärie rullalla; ~ половик kiärie matto rullalla **2.** (*слепить предмет круглой формы*) pyörittyä, vierettyä; ~ снег pyörittyä lumi pallokši **3.** (*свалять*) vanuttua; ~ валенки vanuttua kuatančat
ската||ться, скатываться 1. (*свернуться в трубку*) kiäriytyö; бумага ~лась в рулон paperi kiäriyty rullalla **2.** (*сваляться*) takkuutuo, vanuo; от долгого лежания ~лись волосы pitkäaikasešta venynnäštä takkuuvuttih tukat; после стирки шерстяная кофта ~лась pešun jälkie villapušero vanu
скатерть skuatteri, stola|liina; льняная ~ liinaskuatteri; ~-самобранка taikaskuatteri
скатить, скатывать vierettyä; ~ камень в овраг vierettyä kivi ojah
скати||ться, скатываться vierrä, luitua; бревно ~лось в воду hirši vieri veteh; мальчик ~лся с горы на лыжах poika luiti termäštä šukšilla
скаут skautti
скафандр 1. (*водолазный*) čukelluš|puku **2.** (*космонавта*) avaruš|puku
скачка (*быстрый бег лошади*) laukka; лихая ~ hurja laukka
скач||ок 1. (*прыжок*) hyppähyš; перепрыгнуть одним ~ком piäššä piäličči yhellä hyppähykšellä **2.** (*резкое изменение без постепенного перехода*) äkki|muutoš, äkki|noušu; резкий ~ цен hintojen äkkinoušu **3.** (*резкий перелом в развитии*) harppahuš; ~ки в развитии общества harppahukšet yhteiskunnan kehitykšeššä
скважин||а 1. (*щель*) rako, loukko, reikä; дверные ~ы ovenravot; замочная ~ avuamenreikä **2.** (*глубокое отверстие в почве, сделанное буровым инструментом*) reikä; буровая ~ poraušreikä
сквасить, сквашивать hapattua; ~ капусту hapattua kualie
скваси||ться, сквашиваться hapata, piimetä; молоко ~лось maito happani
сквер puistikko
скверно 1. (*нареч.*) pahoin, kelvottomašti **2.** (*в знач. сказ. безл.*): в помещении ~ пахнет huoneheša haisuu pahalla; чувствовать себя ~ olla pahašša voinnissa; на улице ~ pihalla on ilkie šiä
сквернослов paha|šanani, paha|šuini, rivo|šuini, matti|šäkki
сквернословить kiroutuo, käyttyä kiro|šanoja, panna mattie, kiskuo mattie, viäntyä mattie
скверный ilettävä, ilkie; у него ~ характер hänellä on ilkie luonto; ~ человек hut'ukka
сквози||ть 1. (*дуть в щели, продувать*) tuulla, viimata; закрой окно, ~т! pane ikkuna umpeh, tuulou! **2.** (*о сквозняке*) tuulla läpi; здесь ~т täššä tuulou läpi **3.** (*просвечивать*) näkyö läpi; ткань ~т kankaš on läpinäkyjä
сквозн||ой 1. (*проходящий насквозь*) läpi|mänijä, läpi|kulettava; ~ая рана läpimänijä huava; ~ двор läpikulettava piha; ~ое отверстие läpiloukko **2.** (*совершающий движение без пересадок*) šuora; ~ поезд šuora juna **3.** (*неплотный*) läpi|näkyjä, harva; ~ая ткань harva kankaš
сквозняк läpi|veto, uho; сидеть на ~е istuo läpivevošša; с дверей такой ~ ovešta on šemmoni uho

сквозь läpi; продувает ~ куртку tuulou läpi takista ◊ сказать сквозь зубы šanuo hampahista läpi; смотреть сквозь пальцы olla välittämättä
скворец (*зоол.*) kottaraini
скворечник kottaraisen pönttö, kottarais|pönttö
скелет 1. (*совокупность костей человека и позвоночных животных*) luu|ranko, ruato, ruavisko **2.** (*остов; опорная часть сооружения*) runko
скелетон 1. (*вид спорта*) skeleton|keikkailu **2.** (*сани*) skeleton|kelkka
скептик skeptikko, epäilijä; он по натуре ~ hiän on luonnoltah skeptikko
скептическ||ий skeptini; ~ склад мыслей skeptini ajatuštapa; ~ая усмешка skeptini hymy
скидк||а alennuš; купить по ~е oštua alennukšella
скинуть, скидывать 1. (*сбросить*) luuvva, lykätä; ~ мешок со спины luuvva šäkki šeläštä **2.** (*опустить*) laškie; ~ трап laškie laškuportahat **3.** (*уменьшить, сбавить*) alentua, vähentyä; ~ цены alentua hinnat; ~ груз vähentyä painuo; ~ вес laihtuo **4.** (*вылинять при сезонной линьке*) luuvva karva, luuvva šulka, (*сбросить листву*) luuvva lehti
скипидар tärpätti
скирд||а 1. (*большой продолговатый стог*) suapra; ~ сена heinäsuapra; часть ~ы pielikeški **2.** (*круглый стог*) keko
скис||нуть, скисать hapata, muijota, muijahtua, myttähtyä; в тепле молоко ~ло lämpimäššä maito muikosi
скитал||ец, ~ица muan|kiertäjä, kulkuri
скитаться kulekšie, kiertyä, kierrellä; ~ по свету kiertyä muajilmua
склад[1] (*помещение для хранения товаров, сырья*) varašto
склад[2] 1. (*сложение, строение, физический облик человека или животного*) rakenneh, vartalon rakenneh **2.** (*строй ума, характер, нравственный образ человека*) rakenneh, tapa, luatu; душевный ~ henkini rakenneh; ~ мыслей ajattelutapa; ~ жизни elämäntapa
складк||а kruppi, vekki, lašku; юбка в ~у laškuhameh
складно hyvin; говорить ~ paissa hyvin; всё у них ~ kaikki heilä on hyvin
складной kokoh pantava, kovottava; ~ стул kovottava stuula; ~ нож slinkkuveičči
складн||ый (*толковый*) šelkie, šelvä; ~ая речь šelkie pakina
склева||ть, склёвывать n'okkie, šyyvvä; куры ~ли зерно kanat n'okittih jyvät; рыба ~ла наживку kala šöi maiman
склеивание yhteh liimuamini, yhteh liimautumini
склеить, склеивать 1. (*скрепить клеем*) liimata yhteh; ~ куски бумаги liimata yhteh paperipalat **2.** (*восстановить, скрепляя части клеем*) kovota; ~ разорванную фотографию kovota revitetty valokuva
склока riita; семейная ~ perehriita
склон rinneh, myötä|mäki, termä|rinta; подняться на ~ горы noušša vuaran rintiellä ◊ на склоне дня iltapävällä; на склоне ночи huomenešpuolella yötä; на склоне зимы kevättalvella; на склоне лета šyyškešällä; на склоне лет vanhoilla päivillä
склонение 1. (*привлечение на чью-л. сторону*) puoleh šuamini **2.** (*грамм.*) taivutuš
склонить, склонять 1. (*наклонить, нагнуть*) painua, laškie; ~ голову painua piä alaš; ~ знамёна laškie liput **2.** (*добиться согласия*) šuaha šuoštumah, šuaha puoleh, taivuttua, viekottua; ~ к замужеству šuaha šuoštumah miehol'ah; ~ на свою сторону šuaha omah puoleh
склони||ться, склоняться 1. (*наклониться, нагнуться*) kallistuo, painuo; берёза ~лась до самой воды koivu kallistu vejen pintah šuate; голова устало ~лась на руки piä vaipunuona painu käsien varah **2.** (*признать чей-то авторитет*) alistuo; ~ перед судьбой alistuo kohtalon ieššä **3.** (*о солнце*) laškeutuo; солнце ~лось päiväni laškeutu
склонность 1. (*постоянное влечение, пристрастие*) taipumuš, himo, veto; природная ~ к музыке luonnontaipumuš musiikkih; ~ к алкоголю viinanhimo **2.** (*предрасположенность*) taipumuš; ~ к полноте taipumuš lihontah
скоб||а kropoi, skopa; повесить замок на ~у panna lukku kropoih
скоб||ель kača, kapli; ~лем снимают бересту с берёзы kačalla kisotah tuohta koivušta
скобки šulut; круглые ~ kuarišulut; квадратные ~ hakašulut; фигурные ~ ualtošulut; угловые ~ kulmašulut; взять в ~ panna šulkuloih
скоблить 1. (*скрести*) kavistua, hankata, kruaputtua, kaplita; ~ ножом доску для разделывания рыбы kavistua kalalautua veičellä; ~ пол голиком hankata latetta kolikalla; ~ ногтем по стеклу kruaputtua kynnellä lasie **2.** (*наводить чистоту*) kaplita
скованно kankiešti, jäykäšti
скованн||ый kankie, jäykkä; ~ые движения kankiet liikkehet
скова||ть 1. (*изготовить ковкой, выковать*) takuo; ~ подкову takuo heposenkenkä **2.** (*соединить посредством ковки*) takuo yhteh, liittyä; ~ болты liittyä pultit **3.** (*лишить возможности двигаться свободно, непринуждённо*) kiinittyä; страх ~л язык kauhu kiinitti kielen **4.** (*заморозив, сделать твёрдым*) kiinittyä, jiätyä; лёд ~л реку jiä kiinitti joven; мороз ~л землю pakkani jiäti muan **5.** (*надеть оковы, кандалы*) panna rautoih
сковорода paissin|pannu, riehtilä; овальная ~ для жарки рыбы luatka
сковородник šäplä; ~ с длинной ручкой pitkävaršišäplä
скольз||ить 1. (*двигаться, катясь по гладкой поверхности*) luitua; на морозе лыжи хорошо ~ят pakkasella šukšet hyvin luijetah **2.** (*быть неустойчивым; падать, не удерживаясь*) luijella, luiskahella; мокрая посуда ~ит в руках märät aštiet luijellah käsissä; ноги ~ят на скользком льду jalat luiskahellah lipiellä jiällä
скользк||ий 1. (*не задерживающий движения*) lipie; ~ая дорога lipie tie **2.** (*увёртливый*) lipie, ovela, lipru; ~ человек ovela ihmini
сколько 1. (*какое количество*) montako, kuin monta, äijänkö, kuin äijän, min verta; ~ тебе лет? montako vuotta šiula on? ~ стоит эта шуба? äijänkö tämä turkki makšau? ~ времени уйдёт на это? kuin äijän šiih mänöy aikua? **2.** (*так много!*) kuin monta, kuin moni; ~ людей пострадало! kuin moni joutu käršimäh!
сколько-нибудь minnih verran; помоги ~ auta minnih verran
сконфуженно hämmäštynyöšti, nolosešti
сконфуженный hämmäštynyt, nolosen näköni
сконфузиться hämmäštyö, männä nolosen|näkösekši
сконцентрировать keškittyä, kiinittyä; ~ внимание keškittyä huomijo
сконцентрироваться keškittyö
скончавшийся kuollut
скончаться kuolla
скопа (*зоол.*) kala|haukka
скопить, скапливать kovota, šiäštyä, tallentua
скопиться, скапливаться 1. (*копиться*) šiäštyö **2.** (*собираться*) kokoutuo
скопление joukko, šuuri miärä; ~ народа joukko rahvašta; ~ товара šuuri miärä tavarua
скорбеть murehtie, šurra
скорб||ь mureh, šuru, katumuš; говорить со ~ью в голосе paissa šuruiänellä; глубокая ~ šuuri šuru
скорее 1. (*от* скоро) rutompah, poikkoimpah; чем ~, тем луч-

ше mitä rutompah, šitä parempi **2.** (*лучше, охотнее, чем*) paremmin, ennein; он ~ похож на отца hiän on paremmin tuattohoš; он ~ умрёт, чем отдаст свою машину hiän ennein kuolou, kun antau autoh ◊ скорее всего toivottavašti

скорлупа kuori; яичная ~ kananmunan kuori; ореховая ~ pähkinän kuori

скоро 1. (*быстро*) poikkoh; читать ~ lukie poikkoh; бегать ~ juošša poikkoh; такие варежки ~ вяжутся tämmöset kintahat ollah joutusat tikuttua **2.** (*вскоре, сейчас*) kohta, kohtasillah, rutto; ~ будем дома kohtasillah olemma koissa; я ~ буду mie kohta tulen; ~ весна rutto tulou kevät

скороварк||а paineh|kattila; в ~е мясо готовится быстро painehkattilašša liha rutto kypšyy

скороговорка 1. (*торопливая речь*) poikkoi pakina|tapa **2.** (*шуточный жанр народного творчества*) kieli|voimistelu|loru

скоропортящ||ийся poikko pilautuja, helpošti pilautuja; ~иеся продукты poikko pilautujat ruokatavarat

скоропостижно äkkie; скончаться ~ kuolla äkkie

скоропостижн||ый äkki=; ~ая смерть äkkišurma

скороспелый aikani; ~ картофель aikani potakka

скорост||ь 1. (*степень быстроты движения*) vauhti; на всей ~и täyttä vauhtie; ~ течения virtaušvauhti; ~ вращения kiertovauhti; ~ полёта lentovauhti **2.** (*техн.*) vaihe; вторая ~ kakkoisvaihe

скоросшиватель kanšijo

скоротечн||ый lyhyt|aikani; ~ая болезнь lyhytaikani tauti

скорпион 1. (*зоол.*) skorpioni **2.** (*знак Зодиака*) Skorpioni

скор||ый 1. (*происходящий с большой скоростью*) poikkoi; ~ в работе poikkoi töissäh **2.** (*передвигающийся с большой скоростью*) pika=; ~ поезд pikajuna **3.** (*о том, что произойдёт спустя недолгий срок*) lähi=; в ~ом времени lähiaikana ◊ скорая помощь enši|apu

скоси||ть[1], скашивать 1. (*срезать*) niittyä; ~ участок перед домом niittyä pihamua **2.** (*погубить*) hävittyä, šortua, tuhota; эпидемия ~ла деревню kulkutauti hävitti kylän

скосить[2] (*сделать косым*) vetyä vinoh, vetyä viäräh; ~ рот vetyä šuu viäräh; ~ глаза kaččuo viärällä šilmällä

скот karja; молочный ~ lypšykarja; мясной ~ lihakarja

скотни||к, ~ца karjakko, liävä|mieš; работать ~ком ruatua karjakkona

скотовод karjan|hoitaja

скотоводство karjan|hoito

скотоводческий karjan|hoito=; ~ район karjanhoitoaloveh

скотомогильник elukkojen hautauš|paikka

скотч liima|lentta, teippi; затянуть ~ем kiinittyä liimalentalla

скрежет kračineh, purenta; ~ тормозов jarrujen kračineh; ~ зубов hampahan purenta

скреже||тать kračata, kričata; колёса ~щут pyörät kračatah; ~ зубами purra hammašta

скреп||ить, скреплять 1. (*соединить*) kiinittyä, liittyä yhteh, yhistyä; ~ доски гвоздями kiinittyä lauvat nuakloilla; ~ вязками парные колья в изгороди vičaštua **2.** (*сделать прочным*) varmentua, lujittua; ~ обещания клятвой varmentua lupaukšet valalla **3.** (*удостоверить подписью или печатью*) tovistua; ~ копию печатью tovistua kopijo leimalla ◊ скрепя сердце väkeh

скрепка kiinitin

скре||сти 1. (*царапать*) kruaputtua, kruapie, kravata; ~ ногтями kruaputtua kynšillä; не ~би рану! elä krapaja huavua! **2.** (*чистить, тереть*) hinkata, hankata; ~ противень щёткой hinkata listua harjalla; ~ пол голиком hankata latetta kolikalla

скре||стись kruapie, kravata; собака ~бётся в дверь koira kruapiu ovie; мыши ~бутся hiiret kravatah

скрестить, скрещивать 1. (*сложить крестом*) panna ristih; ~ руки panna kiät ristih **2.** (*произвести скрещивание*) risteyttyä, ševottua; ~ лошадь с ослом risteyttyä heponi ta aasi

скрести||ться, скрещиваться 1. (*сложиться крестом*) männä ristih; дороги ~лись tiet mäntih ristih **2.** (*сочетаться в результате скрещивания*) risteytyö, šekuo; сорта пшеницы ~лись vehnälajit risteyvyttih ◊ их взгляды скрестились heijän kačahukšet yhyttih

скрещивани||е (*от* скрестить) risteyttämini, ševotanta; ~ языков kielen ševotanta; результаты ~я risteyttämisen tulokšet

скрип 1. (*резкий звук, возникающий при трении*) kriičkeh, kračina, n'arina; ~ дверей ovien kriičkeh; ~ снега под ногами lumen kračineh jalkojen alla; ~ деревьев puijen n'arina; сапоги со ~ом kriičkukenkät **2.** (*звуки, издаваемые некоторыми птицами*) kruačkeh; ~ аиста haikaran kruačkeh ◊ со скрипом pahah luatuh, vaivaloisešti

скрипач, ~ка viulun|šoittaja, viulisti

скрипка viulu

скрипну||ть, скрипеть kriičkua, kričaissa, kričata, kriičkahtua, n'arahtua, n'arata; стул ~л stuula kriičkahti; коростель на болоте ~л ruisriäkkä šuolla kruačkahti; ~ зубами purra hammašta; заставлять ~ vinkuttua; дверь ~ла ovi kriičkahti; дерево ~ло puu n'arahti

скромничать čuipottua, ujoššella

скромно vuatimattomašti; жить ~ elyä vuatimattomašti

скромн||ый 1. (*лишённый тщеславия*) vuatimatoin, čuipisko **2.** (*не предъявляющий требований*) vuatimatoin; ~ во всём человек kaikešša vuatimatoin ihmini **3.** (*не бросающийся в глаза*) tavallini; ~ая профессия tavallini ammatti **4.** (*небольшой, незначительный*) pieni; ~ая зарплата pieni palkka

скрупулёзно täšmällisešti, huolellisešti, tarkkah; выполнить задание ~ täyttyä tehtävä täšmällisešti

скрупулёзный täšmällini, huolellini, tarkka

скрутить, скручивать 1. (*крутя, свить*) kiertyä, punuo **2.** (*туго связать, заломить*) šituo; ~ руки назад šituo kiät tuakši

скрути||ться, скручиваться kiertyö, punoutuo; пряжа плохо ~лась lanka pahoin kierty; листья на морозе ~лись lehet pakkasešša punouvuttih

скрученн||ый: ~ое дерево viäntö

скрытно peitočči; делать всё ~ ruatua kaikki peitočči

скрытный umpi|mielini; ~ человек umpimielini ihmini

скрыт||ый (*тайный*) peitetty, peitto=, piilo=; ~ая угроза peitetty uhkauš; ~ые возможности piilomahollisuot

скры||ть, скрывать 1. (*укрыть*) peittyä; ~ украденное peittyä varaššetut tavarat; густые ветви ~ли небо tuuhiet okšat peitettih taivaš **2.** (*утаить*) peittyä; ~ своё настоящее имя peittyä omua tavallista nimie

скры||ться, скрываться 1. (*спрятаться*) peittäytyö, peitteliytyö, olla peitošša; ~ в лесу peittäytyö meččäh; ~ от полиции peitteliytyö poliisiloista; ~ под чужим именем šanoutuo vierahalla nimellä **2.** (*убежать*) puata; ~ из дому puata koista **3.** (*исчезнуть из поля зрения*) katuo, hävitä, männä; солнце ~лось за тучей päiväni mäni pilveh; корабль ~лся из виду laiva hävisi näkyvistä; ~ в толпе katuo rahvašjoukkoh

скрюченн||ый koukku=, koukušša olija; человек со ~ой спиной koukkušelkä

скрючи||ть, скрючивать viäntyä, koukistua; болезнь ~ла пальцы на ногах tauti viänti varpahat

скрючиться, скрючиваться viäntyö, koukistuo, männä koukkuh

скряга kitu|piikki, kirpun|nylkijä

скудн||ый 1. (*незначительный*) pieni; ~ая зарплата pieni palkka **2.** (*бедный*) köyhä, niukka; ~ обед niukka päivällini

скудоумие vähä|järkisyš, tyhmyš
скудоумный vähä|järkini, tyhmä
скук||а ikävä, ikävyš; я от ~и занималась рукоделием ikävissäni ruavoin käsitöitä
скул||а poški|piä; ~ы poškipiät
скуластый levie|poškini; он такой же ~ как и отец hiän on šemmoni leviepoškini, kuin tuattohki
скули||ть vinkahella, vuačkuo; щенок всю ночь ~л koiranpentu koko yön vuačku
скульптор kuvan|veštäjä
скульптура 1. (*вид искусства*) kuvan|vešto|taito **2.** (*произведение искусства*) veššoš, vešto|kuva
скумбрия (*зоол.*) makriili
скунс (*зоол.*) haisu|niätä, juova|skunkki
скупка tukku|ošto, ošto; ~ грибов и ягод у населения šienen ta marjan ošto rahvahalta
скуп||ой 1. (*до жадности бережливый*) skuuppa, nuuka; до чего же ты ~! kyllä šie olet skuuppa! **2.** (*сдержанный в проявлении чего-л.*): ~ на слова vähä|šanani, vähä|pakinaini **3.** (*скудный*) kašvamatoin, nuuka; ~ая северная природа kašvamatoin pohjoisluonto
скупочн||ый ošto=; ~ая цена oštohinta
скутер skuuteri
скучать ikävöijä, kaivata; ~ по дому ikävöijä kotie
скучно 1. (*нареч.*) ikäväšti; ~ смотреть в окно ikäväšti kaččuo ikkunah **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on ikävä; дома одному было ~ koissa yksin oli ikävä
скучный ikävä; ~ день ikävä päivä; ~ рассказ ikävä kertomuš
слабе||ть heiketä, lauhtuo, lamautuo; слух ~ет kuulo heikkenöy; ветер ~ет tuuli lauhtuu; весной лошади ~ют kevyällä heposet lamauvutah
слабительное uloissuš|liäke
слабо 1. (*плохо*) pahoin; ~ пишет pahoin kirjuttau **2.** (*не тугo*) välläh, välläseh, herkkäseh; канат натянут ~ nuora on kiinitetty välläh
слабоволие heikko|tahtosuš
слабовольный heikko|tahtoni
слабодушие luonnon heikkouš
слабодушный heikko|luontoni
слабонервный heikko|hermoni
слаборазвитый heikošti kehittynyt
слабосилие heikko|voimasuš, heikko|väkisyš
слабосильный heikko|voimani, hento|väkini, vähä|väkini
слабослышащий heikko|kuuloni
слабость 1. (*от* слабый) heikkouš, vähyš; ~ зрения nävön heikkouš; ~ освещения valon vähyš **2.** (*тяга*) veto; ~ к спиртному viinahveto **3.** (*то, что внушает симпатию*) veto|voima, šyväimen veto; питать ~ к книгам tuntie vetovoimua kirjoih
слабоумие vähä|mielisyš, heikko|järkisyš
слабоумный vähä-älyni, vähä|mielini, heikko|järkini, höperö
слабохарактерный herkkä|luontoni
слаб||ый 1. (*обладающий малой физической силой*) heikko, hento, vähä|kuntoni; ~ые мышцы heikot lihakšet; ~ые ноги heikot jalat **2.** (*болезненный*) heikko, paha; ~ое здоровье heikko tervehyš; ~ слух heikko kuulo **3.** (*не обладающий душевной твёрдостью*) heikko, herkkä; ~ по характеру heikkoluontoni, herkkäluontoni; ~ на слёзы herkkä itkömäh **4.** (*непрочный по качеству*) hutra, heikko; ~ая нить hutra lanka **5.** (*не имеющий значительной мощи*) heikko; ~ая армия heikko armeija **6.** (*небольшой по мощности*) heikko; ~ые очки heikot šilmälasit; ~ двигатель heikko koneh **7.** (*малозаметный*) heikko, lievä, vieno; ~ ветерок heikko tuulenhenki **8.** (*не тугой*) vällä; ~ узел vällä šolmu **9.** (*не насыщенный*) lievä; ~ чай lievä čäijy; ~ое вино lievä viina **10.** (*недостаточный, плохой*) paha, heikko; ~ая дисциплина heikko kuri; ~ые способности heikot kyvyt
слав||а 1. (*почётная известность*) maineh; всемирная ~ muajilman maineh; завоевать ~у tienata maineh **2.** (*мнение*) mainivo; дурная ~ paha mainivo **3.** (*величальная песня*) ylissyš|laulu
славист slavisti
славистический slavistiikan
славить (*воздавать хвалу; создавать славу, величать*) ylistyä
славн||ый 1. (*достойный славы, знаменитый*) kunnivollini, mainivo=, mainehikaš; ~ые дела mainehikkahat tevot **2.** (*располагающий к себе*) miellyttävä, mielen|mukani **3.** (*доставляющий удовольствие, хороший*) hyvä, hyväččäini; ~ был денёк hyväččäini oli päivä
славян||ин, ~ка slaavilaini
славянск||ий slaavilaini; ~ие народы slaavilaiset kanšat, slaavilaiskanšat; ~ие языки slaavilaiset kielet
слагаемое 1. (*матем.*) yhteh|lašettava **2.** (*составляющая часть какого-л. целого*) oša
слагать *см.* сложить
сладк||ий makie; ~ая морковь makie porkkana; ~ как мёд mesimakie; есть ~ое herkutella; очень ~ imelä; становиться ~им männä imeläkši
сладковат||ый imelä; картошка подмёрзла и стала ~ой potakat kylmettih ta mäntih imeläkši
сладкоежка herkku|šuu
сладост||и makijaiset, herkut; угощать всякими ~ями kostittua kaikenmoisilla makijaisilla
сладострастие into|himo
слаженность yhteis|šopu; ~ в работе täyši yhteissopu ruavošša
слайд slaidi
слалом pujottelu|lašku
сланец pliitta|kivi
сласти||ть 1. (*делать сладким*) panna šokerie; ~ чай panna šokerie čäijyh **2.** (*отдавать сладким*) maistuo imelältä; картошка ~т potakka maistuu imelältä
слащавый (*чрезмерно ласковый, льстивый*) leppie; ~ голос leppie iäni
слева vašemalta, vašemalta puolelta; ~ от дороги tien vašemalta puolelta
слега aijaš
слегка vähäsen, pikkusen; ~ опоздать vähäsen myöhäštyö; он ~ картавит hänellä vähäsen kieli porahtau; ~ леденеть riittyö; ~ светиться pilkettyä; ~ ударить räpšätä
след 1. (*отпечаток*) jälki; найти волчьи ~ы löytyä hukan jälet; ~ полозьев jalakšien jälet; потерять ~ kavottua jälki; напасть на ~ piäššä jälkilöillä; по горячим ~ам šamašša **2.** (*отметина*) jälki, merkki; ~ы от оспы на лице ruven jälet nävöššä; ~ зубов hampahien jälki **3.** (*результат, последствия чего-л.*) jälki; ~ы наводнения tulvan jälet **4.** (*то, что осталось*) jäte; ~ позолоты kultaukšen jäte ◇ и след простыл mäni, kuin hohtimet kaivoh; не осталось и следа ei jiänyn ni šuruista muistie
следить 1. (*наблюдать, смотреть, не отрывая глаз*) kaččuo peräh, pityä šilmällä; ~ за летящим ястребом pityä šilmällä lentäjyä kanahaukkua; ~ за поплавком tuijottua kuplutinta **2.** (*быть осведомлённым о чём-л.*) pisyö jäleššä; ~ за международными событиями pisyö rahvahienvälisien tapahtumien jäleššä **3.** (*заботиться о ком-л., о чём-л.*) huolehtie; ~ за детьми huolehtie lapšista **4.** (*наблюдать с целью разоблачения*) varteija **5.** (*охотн.*) ajua, ajua peräh; зверя хорошо ~ зимой elukkua on hyvä ajua peräh talvella
следователь tutkinta|tuomari

следовательно šiinä tapahukšešša, šilloin; ~, ты должен попросить прощения šilloin šiun pitäy kyšyö proškenieta

след||овать 1. (*двигаться, перемещаться*) kulkie, kulkie peräššä, kulkie jäleššä; ~ за учителем kulkie opaštajan peräššä **2.** (*последовать*) tulla; за зимой ~ует весна talven jälkie tulou kevät **3.** (*располагаться, находиться за чем-л.*) olla; за одним поворотом ~ует другой поворот yhen mutkan jälkie on toini mutka **4.** (*руководствоваться чем-л.*) ruatua kenennih mukah; ~ примеру старшего брата ruatua vanhemman veikon mukah **5.** (*вытекать из чего-л., являться следствием чего-л.*) tulla; что из этого ~ует? mitä täštä tulou? **6.** (*нужно, должно, полагается*) pitäy; ~ует проверить ещё раз pitäy tarkistua vielä kerta

следом peräh, peräššä, jäleššä; ~ за морозами пришла оттепель pakkasien peräh tuli šuvi; ребёнок шёл ~ за матерью lapši aštu muamon peräššä

следственн||ый tutkinta=; ~ая комиссия tutkintakomiisi; ~ые органы tutkintaelimet

следствие¹ (*вывод, результат, последствие*) jälki|tuloš; причина и ~ šyy ta jälkituloš

следствие² (*юрид.*) tutkinta; назначить ~ miärätä tutkinta

следующ||ий šeuruava, enši, tulija; ~ день tulija päivä; в ~ем году enši vuotena

слежение šilmällä|pito, peräh|kačonta

слез||а 1. (*слёзы*) kyynäl; вытирать ~ы pyyhkie kyynälie; довести до слёз šuaha itkömäh **2.** (*слезинка*) kyynäl, kyynäl|pisara; не пролила ни одной ~ы ei ni kyynäl šilmistä tipahtan; она слаба на ~ы hiän on herkkä itkömäh **3.** (*плач*) itku; ~ами не поможешь itku ei auta ◊ в слезах itku šilmissä

слез||иться vuotua; глаза ~ятся šilmät vuuvvetah

слезливый herkkä itkömäh, vähältä itkijä

слезть, слезать šolahtua, laškeutuo; ~ с лошади laškeutuo heposen šeläštä; ~ с печки šolahtua kiukualta

сленг slangi

слепень (*зоол.*) puarma

слепи||ть huijata; солнце ~т глаза päiväni huikuau šilmie

слепнуть šoveta

слепо mielettömäšti, šokiešti; влюбиться ~ mieltyö mielettömäšti

слеповатый vähä|näköni, liki|näköni

слеп||ой 1. (*лишённый зрения*) šokie; быть ~ым на один глаз nähä yhellä šilmällä; совершенно ~ umpišokie **2.** (*не понимающий происходящего вокруг*) šokie **3.** (*безрассудный*) järetöin; ~ исполнитель järetöin käšyntäyttäjä **4.** (*нечёткий, неотчётливый*) epäšelkie; ~ые буквы epäšelkiet kirjaimet **5.** (*совершающийся без участия зрения*) čokko=; ~ метод печатания čokkokirjutuš konehella **6.** (*не имеющий выхода*) umpi=; ~ая кишка umpišuoli

слепок kopijo; ~ ключа avuamen kopijo

слепота šokeuš; полная ~ täyši šokeuš ◊ политическая слепота poliittini šokeuš

слесарн||ый: ~ая мастерская viiluamo

слесарь viiluaja, rauta|šeppä

слива (*бот.*) **1.** (*дерево*) luumu|puu **2.** (*плод*) luumu

сливк||и sliuhka, kerma; пить кофе со ~ами juuvva kahvie kerman kera

слиза||ть, слизывать nuolla, nuolaissa; кошка ~ла сметану kišša nuoli kerman

слизень (*зоол.*) etona; ~ сетчатый peltoetona

слиз||ь lima; сети были полны ~и verkot oltih täyvet limua

слип||нуться, слипаться (*прилипать друг к другу*) tarttuo toisihis, liimautuo yhteh; ресницы ~лись на морозе pakkasešša ripsit tartuttih toisihis; листы бумаги ~лись paperilistat liimauvuttih yhteh

слитно yhteh; написать ~ kirjuttua yhteh

слитн||ый yhtenäini; ~ое написание šanojen yhteh kirjuttamini

слиток kappaleh, valoš; ~ серебра hopiekappaleh; ~ золота kultavaloš

слить, сливать 1. (*соединить, смешать*) kuatua yhteh, ševottua; ~ воду из двух вёдер в одно kuatua yhteh vesi kahešta šankošta **2.** (*соединить вместе*) yhistyä; ~ два класса yhistyä kakši luokkua **3.** (*вылить, перелить*) kuatua, valuttua, laškie; ~ воду из картошки valuttua vesi potakoista; ~ воду из машины laškie vesi autošta

сли||ться, сливаться 1. (*соединиться в один поток*) yhtyö; ручей ~лся с рекой puro yhty joven kera **2.** (*соединившись, составить одно целое*) šulua; цвета ~лись в один värit šulettih yhteh

сличить, сличать verrata, vertual'l'a; ~ фотографии verrata valokuvie

слишком liijan, kovin, kovuan, yli|miärin; ~ много liijan äijän; ~ дорогой liijan kallis; ~ солёный liijan šuolani; ~ много требуют ylimiärin vuajitah; мы ~ много товара привезли liijakši tavarua toima

слияни||е 1. (*от* слить) yhteh kuanta, yhissyš, valutuš **2.** (*место, где сливаются два водных потока*) yhyntä|paikka, yhyntä|kohta, yhtymini; у ~я рек jokien yhyntäpaikašša

слова||к, ~чка slovakki

Словакия Slovakija

словарик pieni šana|kirja; карманный ~ kormanošanakirja

словарн||ый 1. šana|kirja=; ~ая работа šanakirjatyö **2.** šana=; ~ запас šanavarašto

словарь 1. (*книга*) šana|kirja; карельско-русский ~ karjalais-venäläini šanakirja; толковый ~ šelittäjä šanakirja; этимологический ~ etimologini šanakirja; ~ иностранных слов vieraškielisien šanojen šanakirja **2.** (*совокупность слов*) šanašto, šana|varašto

словацкий slovakijalaini, Slovakijan; ~ язык slovakin kieli

словесно šuullisešti, šanallisešti; предупредить ~ varottua šuullisešti

словесн||ый 1. (*от* слово) šana=, šanašto=; ~ое сочетание šanaliitto; ~ материал šana-ainehisto **2.** (*устный*) šana=, šanallini; ~ая война šanašota; ~ приказ šanakäšky

словник šana|luvettelo

словно kuin, niin kuin, puitto; крадётся ~ кошка hiipiy kuin kišša; ~ ничего не знает niin kuin ei mitänä tietäis

слов||о 1. (*единица языка*) šana; сказать ~ šanuo šana; незнакомое ~ tuntomatoin šana; искать подходящее ~ eččie paššuavua šanua; иностранное ~ vieraškielini šana; от него ~а не добьёшься häneltä et šua šanua šuušta; порядок слов в предложении virkkehen šanajärješšyš **2.** (*мнение, решение, вывод*) šana; всё зависит от твоего ~а kaikki riippuu šiun šanašta **3.** (*публичное выступление*) pakina|vuoro; взять ~ ottua pakinavuoro **4.** (*лит. текст*) šanat; ~а песни laulun šanat ◊ слово в слово šanašta šanah; слово за слово vähitellen; без лишних слов liijatta pakinatta; к слову пришлось juohtu mieleh; к слову muitein; от слова до слова šanašta šanah; зайди на пару слов pistäyvy vajehtamah pari šanua; быть хозяином своего слова pityä lupauš; слов не хватает šanat loppu; неверный данному слову šananšyöjä

словообразование (*грамм.*) šanan|muovoššuš

словоохотливый pakasija, šuulaš, kielövä

словосочетание šana|liitto

словоупотребление šanan|käyttö

слог¹ tavu; читать по ~ам lukie tavuttain

слог² (*стиль*) tyyli; канцелярский ~ kanšliijatyyli

слогораздел tavu|jako

сложение 1. (*матем.*) lisyämini **2.** (*песен, былин, легенд*) kekšimini **3.** (*переложение обязанностей на другого*) luovuttamini toisen hommakši; ~ с себя депутатских полномочий luopumini rahvahanvalitun hommista **4.** (*сложение*

тела) ruumihen rakenneh **5.** (*структура вещества*) rakenneh; пористое ~ камня kiven rapakka rakenneh

сложить, складывать 1. (*положить в определённом порядке*) panna, lat'ťata; ~ посуду в шкаф panna aštiet škuappih; ~ дрова в поленницу lat'ťata halot pinoh; ~ крестом panna rissikköh **2.** (*прибавить одно число к другому*) lisätä, laškie yhteh **3.** (*собрать, составить из частей*) kovota; ~ слово из букв kovota šana kirjaimista **4.** (*построить, возвести путём кладки*) kutuo; ~ печку kutuo kiukua **5.** (*сочинить*) kekšie **6.** (*освободиться от чего-л. гнетущего*) piäššä eris; ~ с себя ответственность piäššä eris vaštuušta

сложи||ться, складываться 1. (*сформироваться*) šyntyö; у него ~лось определённое мнение hänellä šynty tietty käsityš **2.** (*принять какую-л. форму*) männä; рот ~лся в улыбку šuu mäni muhah

сложност||ь vaikeuš; в каждой работе свои ~и joka ruavošša ollah omat vaikeukšet

сложн||ый 1. (*состоящий из нескольких частей*) yhyš=; ~ое слово yhyššana **2.** (*характеризующийся многообразием признаков*) moni|mutkani, mutkallini, jykie; ~ процесс monimutkani prosessi; ~ характер jykie luonto **3.** (*трудный*) vaikie; ~ое задание vaikie tehtävä

слой kerroš; ~ льда jiäkerroš

сломанн||ый katattu, rikottu, rikkinäini; ~ая ветка katattu okša; ~ое окно rikottu ikkuna; ~ая игрушка rikkinäini kukkani

слома||ться rikkautuo; чашка упала и ~лась kuppi kirposi ta rikkautu

сломи||ть, сламывать 1. (*ломать*) katata, rikkuo, purkua, murtua; ветер ~л большую ветку tuuli katkasi šuuren okšan; ~ замок murtua lukku **2.** (*одолеть*) voittua; ~ страх voittua kauhu ◇ чёрт ногу сломит piešša jalkah katkuau

слон (*зоол.*) noršu, elefantti

служащий virka|mieš

служб||а 1. (*от* служить) toiminta, toiminta-aika, kešto|aika, armeijašša olo; срок ~ы двигателя konehen keštoaika; срок ~ы в армии сокращён до года armeijašša oloaika on lyhennetty vuoteh **2.** (*церк.*) sluušpa, palvelu

служебн||ый virka=; ~ые обязанности virkatehtävät; ~ые дела virka-asiet; ~ое помещение toimistotila

служи||ть 1. (*исполнять обязанности, служить по найму*) ruatua, palvella; ~ людям ruatua rahvahan hyväkši **2.** (*исполнять воинские обязанности*) olla armeijašša **3.** (*выполнять обязанности слуги*) olla kasakkana, kasakoija; ~ у господ olla pohatoilla kasakkana **4.** (*быть пригодным*) olla käytöššä, keštyä; самовар ~л десятки лет samovuara oli käytöššä kymmenie vuosie; обувь прослужила только зиму kenkät keššettih vain talvi **5.** (*справлять церковную службу*) sluušie, palvella **6.** (*о собаке*) istuo taka|käpälillä

слух 1. (*одно из пяти внешних чувств*) kuulo; слабый ~ herkkä kuulo; чуткий ~ tarkka kuulo; потерять ~ kuurnistuo **2.** (*способность правильно воспринимать и воспроизводить музыкальные звуки*) šävel|korva, musiikki|korva; играть по ~у šoittua korvakuulolta **3.** (*слухи*) huhut, juorut; не верь ~ам elä ušo huhuloih

слуховой kuulo=; ~ нерв kuulohermo; ~ проход kuulokäytävä; ~ аппарат kuulokoneh

случа||й 1. (*событие*) tapahuš, juttu; типичный ~ tavallini tapahuš; несчастный ~ onnettomuš; в данном ~е täššä tapahukšešša **2.** (*положение дел*) tilaisuš; воспользоваться ~ем käyttyä tilaisutta hyväkši ◇ в случае чего kaiken varalta; от случая к случаю šilloin tällöin; в любом случае joka tapahukšešša; купить по случаю oštua šattumalta; при случае konšanih

случайно šattumalta, hairivošša; узнал эту новость ~ šattumalta šain tietyä tämän uutisen; он ~ наступил на ногу hiän hairivošša tallasi jalalla

случайн||ый šattumaini; ~ая находка šattumaini löytö

случи||ться, случаться 1. (*произойти*) šattuo, tapahtuo, käyvvä; ~лся пожар šattu tulipalo; это ~лось в поезде še tapahtu junašša; так может ~ niin voit käyvvä **2.** (*выпасть на долю*) šattuo, joutuo; ~лось мне заночевать в лесу šatuin yörymäh mečäššä

слушание 1. (*восприятие ухом*) kuuntelenta, kuuntelu; ~ лекций luventojen kuuntelu **2.** (*разбирательство судебного дела*) käsittely, kuuntelu; ~ отложили на другой день kuuntelu šiirrettih toiseh päivä h

слушате||ль, ~льница kuuntelija; постоянные ~ли vakituiset kuuntelijat

слушать 1. (*воспринимать слухом*) kuunnella; ~ радио kuunnella ratijuo **2.** (*исследовать путём прослушивания*) kuunnella; ~ лёгкие больного kuunnella läsijän keuhkoja **3.** (*публично разбирать*) käsitellä, tutkie; ~ дело в суде tutkie asieta oikeuvešša **4.** (*посещать лекции*) kuunnella; ~ лекции в университете kuunnella luventoja yliopistošša

слуша||ться totella, kuunnella; ~ учителя kuunnella opaštajua; пальцы замёрзли и не ~ются šormet kohmottih ta ei totella

слыш||ать 1. (*воспринимать слухом*) kuulla; ~ гром kuulla ukkosenjytyö; я тебя не ~у mie šilma en kuule **2.** (*обладать слухом*) kuulla; он не ~ит левым ухом hiän ei kuule vašemalla korvalla **3.** (*иметь сведения*) kuulla; ~ал новость? oletko kuullun uutisen? ◇ ног под собой не слышать juošša piä kolmantena jalkana; он и слышать об этом не хочет hiän ei ota šitä kuulovih korvih

слыш||аться kuuluo; ~ится разговор kuuluu pakina

слышимост||ь kuuluvuš; хорошая ~ hyvä kuuluvuš; находиться в зоне ~и olla kuulomatan piäššä, olla kuuluvissa; находиться вне зоны ~и olla kuulomatan ulkopuolella

слышно kuuluu; отсюда хорошо ~ tiältä hyvin kuuluu; что ~ про погоду? mitä kuuluu šiäštä?

слюна šylki, nölki; ~ течёт šylki šuušta valuu

слякотн||ый räntäsä, röččäsä; ~ая погода räntäsä šiä; ~ая дорога röččäsä tie

слякоть röppö, rapa; на дорогах такая ~ teillä on šemmoni röppö

смазать, смазывать 1. (*помазать*) voitua; ~ дверные петли voitua oven šakarat **2.** (*размазать*) pyyhältyä; ~ краску рукавом pyyhältyä muali hiemalla

смазочн||ый voitelu=; ~ые материалы voiteluainehet

смак lyšti|maku; в маминых пирогах особый ~ muamon piiraissa on erimoini lyštimaku

смахнуть, смахивать (*удалять*) pyyhkie, pyyhältyä, šipaissa; ~ пыль pyyhältyä pölyt; ~ бумаги со стола šipaissa paperit stolalta

смачивание kaštelomini, kaštamini

смежник 1. (*предприятие, связанное с другим в производстве чего-л.*) lähi|alan tuotanto|laitoš **2.** (*специалист*) lähi-|alan ruataja

смежн||ый 1. (*расположенный рядом*) vierekkähini, rajahini; ~ые комнаты vierekkähiset huonehet **2.** (*находящийся в непосредственной связи*) lähi=; ~ые профессии lähialan ammatit

смелеть tulla rohkiemmakši, rohkautuo; ~ возразить rohkautuo šanomah vaštah

смело rohkiešti, varajamatta; отвечать ~ vaššata rohkiešti; действовать ~ toimie rohkiešti

смелост||ь rohkevuš; не хватило ~и rohkevutta oli vailla

смел||ый 1. (*храбрый, отважный*) rohkie, luonnokaš; ~ые парни rohkiet pojat; ~ взгляд rohkie kačahuš **2.** (*не боящий-*

ся трудностей) rohkie, innokaš **3.** (*нескромный*) rohkie; ~ наряд rohkie puku

смен||а 1. (*от* смениться) vaihto; ~ дня и ночи päivän ta yön vaihto **2.** (*рабочая*) vuoro; работать в три ~ы ruatua kolmeh vuoroh **3.** (*молодое поколение*) nuoriso, nuori polvi|kunta **4.** (*комплект сменной одежды, обуви*) vara|vuattiet, vara-|jalačit

сменить, сменять vajehtua, muuttua; ~ квартиру vajehtua korttieri; ~ руководство района vaihtua piirin johtokunta

смени||ться, сменяться 1. (*заменяться*) vaihtuo; при нас ~лось два почтальона meijän aikana vaihtu kakši poštinkantajua **2.** (*освободиться от смены*) vapautuo vuorošta **3.** (*уступить место*) tulla tilah; ночь ~ла день päivän tilah tuli yö

сменщик vuoro|mieš, vuorolaini, šijahini

смеркаться hämärtyö; начинает ~ alkau hämärtyö

смертельн||ый 1. (*приводящий или способный привести к смерти*) kuolin=; ~ая болезнь kuolintauti **2.** (*сопутствующий смерти*) kuolin=; ~ бред kuolinhourauš **3.** (*грозящий гибелью*) šurman|vuarallini; ~ трюк šurmanvuarallini temppu

смертник kuolomah tuomittu

смертность kuolovaisuš

смерт||ь šurma, kuoloma; спасти от ~и pelaštua kuolomašta; день ~и kuolentapäivä ◇ смотреть в глаза смерти kaččuo šurmalla šilmih; быть при смерти olla kuoloman kielissä

смерч pyörreh, pyörreh|pačaš, tuulen|nenä; водяной ~ vesipačaš

смести, сметать 1. (*метя, удалить*) pyyhkie; ~ опилки pyyhkie šahajauhot **2**. (*устранить*) pyyhältyä pois; ~ всё на своём пути pyyhältyä pois kaikki tieltä

смесь ševoš; питательная ~ ravintoševoš

смета lašku|šuunnitelma

сметан||а kerma, kuore; есть блины со ~ой šyyvvä kakkarua kerman kera; добавить ~ы lisätä kermua; снять ~у с молока kuorie maito

сметать[1], смётывать (*прошить крупными стежками*) haršie, rošlata, luotella; ~ рукава haršie hiemat

сметать[2] (*уложить сено в стог*) luuvva heinät suaprah

сме||ть 1. (*иметь смелость*) ruohtie, uškaltua; ~ ослушаться ruohtie olla kuuntelomatta **2.** (*иметь право*) šuaha; никто не ~ет нарушить закон niken ei šua rikkuo lakie

смех nakru; меня разбирает ~ milma nakrattau; теперь не до ~а nyt ei ole nakrun asie

смешанн||ый šeka=; ~ая порода собаки koiran šekarotu; ~ язык šekakieli; ~ лес šekameччä; ~ое число šekaluku

смешать, смешивать 1. (*мешая, соединить в одно*) hämmentyä, ševottua; ~ муку с молоком hämmentyä jauho maitoh; ~ краски ševottua värit **2.** (*нарушить порядок*) šotkie, pepeltyä, petvata; ~ все ценные бумаги šotkie kaikki tärkiet paperit; ~ всё в доме pepeltyä koko pirtti **3.** (*спутать*) ševottua; ~ имена ševottua nimet

смеша||ться, смешиваться šekuo, männä šekasin; книги ~лись kirjat ševottih; ~ в толпе šekuo rahvašjoukkoh; в голове всё ~лось piäššä kaikki on šekasin

смешить nakrattua; не смеши народ elä nakrata rahvašta

смешлив||ый nakraja; быть в ~ом настроении olla ilosella piällä

смешно 1. (*нареч.*) vesseläšti; ~ рассказывать kertuo vesseläšti; всем стало ~ kaikkie rupesi nakrattamah **2.** (*в знач. сказ. безл.*): мне ~ milma nakrattau

смешной 1. (*побуждающий к смеху*) vesselä, huvittava; ~ случай huvittava tapahuš **2.** (*вызывающий ироническое отношение*) nakrettava, halvekšittava

смеяться 1. (*выражать весёлость*) nakrua; ~ громко hahattua, horhottua, rököttyä **2.** (*насмехаться*) halvekšie

смёрз||нуться, смерзаться 1. (*примёрзнуть*) jiätyö kiini **2.** (*стать твёрдым*) jiätyö, routautuo; земля ~лась mua routautu

смирить, смирять (*подавить в себе, сдержать, унять*) lauhuttua; ~ гнев lauhuttua viha

смириться, смиряться rauhottuo, lauhtuo, antua periksi; в конце концов пришлось ~ loppujen lopulla piti antua periksi

смирно 1. (*от* смирный) rauhallisešti, hil'l'ah; ~ сидеть на своём месте rauhallisešti istuo omalla paikalla **2.** (*команда стоять на вытяжку*) ašento! стоять по стойке «смирно» šeisuo ašennošša

смирн||ый kuuntelija, tottelija, rauhallini; ~ ребёнок kuuntelija lapši; ~ая лошадь rauhallini heponi; становиться ~ым rauhottuo

смог šavu

смокинг smoking

смол||а 1. (*сок хвойных деревьев*) pihka; сосновая ~ männynpihka; берёзовая ~ tötki, koivunpihka, tuohipihka; гнать ~у polttua tervua; высохшая ~ ruka; испачкаться ~ой pihkautuo **2.** (*смóлы*) pihkat; синтетические ~ы tekopihkat

смолени||е tervuanta, tervuamini; помазок для ~я tervatölppä, tervaparччa

смолёный tervattu; ~ая лодка tervattu veneh

смолист||ый 1. (*содержащий смолу*) tervani, tervaš=; ~ое полено tervani halko; ~ пень tervaškanto **2.** (*о чёрных и блестящих волосах*) piki|muššat tukat

смолить tervata; ~ лодку tervata venehtä

смолокур tervan|polttaja

смолокурение tervan|poltto

смолокурня terva|hauta, terva|tehaš

смолоть, смалывать (*размельчить*) jauhuo; ~ кофе jauhuo kahvie

смолянка (*бот.*) paukku|heinä

сморкание nenän niissäntä (niistämini)

сморкать niistyä nenyä

сморкаться niistyä (nenyä); ~ в платок niistyä nenyä nenäliinah

смородина (*бот.*) viini|marja; чёрная ~ muštaviinimarja; красная ~ ruškieviinimarja; белая ~ valkieviinimarja

сморчок (*бот.*) kruppi|šieni, luhta|šieni

сморщенн||ый 1. (*покрытый морщинами*) krupissa olija, kruppisa; ~ое лицо krupissa olija näkö; ~ые руки kruppisat kiät **2.** (*съёжившийся*) käpertynyt, käpristynyt; ~ лист käpertynyt lehti

сморщи||ться, сморщиваться 1. (*морщиться*) männä kruppih; лоб ~лся оччa mäni kruppih **2.** (*покоробиться*) käpertyö; ~ на морозе käpertyö pakkasešša **3.** (*помяться*) murjoutuo; подол платья ~лся mekon helma murjoutu

смотать, сматывать 1. (*свить в клубок, моток*) kerie, vyyhtie, punuo; ~ пряжу в клубок kerie lanka kerällä; ~ в моток vyyhtie vyyhellä; ~ удочку punuo šiima ympäri onkivapua **2.** (*мотая, снять*) kerie; ~ нитку с катушки kerie rihma tuurikašta ◇ смотать удочки männä tieheš

смотаться, сматываться 1. (*собраться в клубок*) keriytyö, männä kerällä **2.** (*размотаться*) keriytyö, purkautuo kerältä

смотр 1. (*официальный осмотр войск*) tarkaššuš **2.** (*публичный показ результатов деятельности*) kilpailut; ~ художественной самодеятельности kulttuurikilpailut

смотр||еть 1. (*направлять взгляд*) kaččuo; ~ в окно kaččuo ikkunah; ~ в зеркало kaččuo peilih **2.** (*обозревать с целью ознакомления*) kaččuo, kačella; ~ новую книгу kaččuo uutta kirjua; ~ фотографии kačella valokuvie **3.** (*производить обследование*) tutkie, tarkaštua; ~ больного tutkie läsijyä **4.** (*заботиться, опекать*) hoitua, huolehtie, pityä huolta; ~ за детьми hoitua lapšie; ~ за собой pityä huolta ičeštä; ~ за порядком pityä huolta šiivošta; ~ за хозяйством hoitua taloutta; ~ в оба глаза pityä šilmällä **5.** (*относиться каким-л. образом к кому или чему-н.*) välittyä; не ~и на них elä välitä heistä ◇ смотреть в могилу olla yksi jalka hauvašša, toini hau-

van partahilla; куда начальство смотрит? mitä oikein herrat ajatellah? того и смотри šitäi kačo; смотреть смерти в глаза kaččuo šurmalla šilmih

смотреться 1. (*рассматривать своё отражение*) kačella iččie peilistä **2.** (*хорошо восприниматься*): этот фильм смотрится с удовольствием tätä filmie kačot mielelläh

смотритель, ~ница vahti, hoitaja; ~ музея musejon vahti; ~ маяка majakan hoitaja

смотров||ой: ~ая щель в танке tähyššyš|rako; ~ колодец tarkaššuškaivo

смочить, смачивать kaštua, kaššella, livottua

смо||чь (*от* мочь) voija, jakšua; помогу чем ~гу autan millä voin

смуглый tumma|verini, tumma|ihoni; ~ юноша tummaverini poika

смутить, смущать hämmäššyttyä, šuaha huikuomah; ~ неожиданным вопросом hämmäššyttyä äkkinäisellä kyšymykšellä

смутиться, смущаться hämmäštyö, huikautuo; ~ от похвалы hämmäštyö kehunnašta

смутно pahoin, epäšelväšti; он ~ помнит hiän pahoin muistau; ~ видны следы на снегу pahoin nävytäh jälet lumella

смутн||ый rauhatoin; ~ые времена rauhattomat ajat, smuutta-ajat

смущени||е hämmäššyš, ujouš; покраснеть от ~я rušota hämmäššykšeštä

смысл 1. (*внутреннее логическое содержание, значение*) merkityš; в прямом ~е слова šanan oikiešša merkitykšeššä **2.** (*разумное основание, назначение, цель*) tarkotuš; ~ жизни elämän tarkotuš **3.** (*разум, разумность*) järki, tolkku; в этом нет никакого ~а täššä ei ole mitänä järkie ◊ здравый смысл terveh järki; в полном смысле слова šanan varšinaisešša merkitykšeššä

смысли||ть 1. (*соображать*) ymmärtyä, malttua; она ничего не ~т в этом деле hiän ei ymmärrä mitänä täššä asiešša **2.** (*быть сведущим*) ymmärtyä; он ~т в музыке hiän ymmärtäy musiikissa

смыслов||ой merkityš=, merkitykšellini; ~ая разница merkityšero

смышлёный älykäš, tolkukaš; ~ ученик älykäš opaštuja

смягчени||е 1. (*от* смягчить) pehmentämini, pehmittämini; крем для ~я кожи pehmennyšvoije **2.** (*ослабление*) lieventämini, pehmentämini; ~ приговора tuomijon lieventämini

смягчить, смягчать 1. (*сделать более мягким*) pehmittyä, pehmentyä; ~ кожу выделкой pehmittyä nahka muokkuamalla **2.** (*ослабить*) lieventyä, lauhuttua; ~ удар lieventyä iskuo; ~ боль lauhuttua kipuo **3.** (*сделать более уступчивым*) lauhuttua, šuaha lauhtumah, rauhottua, šuaha rauhottumah; ~ чьё-л. сердце šuaha lauhtumah ketänih

смягчиться, смягчаться 1. (*становиться мягким*) pehmetä **2.** (*слабеть*) lievetä, lauhtuo

смятение 1. (*сильное возбуждение*) hämminki, hämmäššyš; душевное ~ mielen hämmäššyš **2.** (*паника, растерянность, переполох*) hälinä, hätä|tila; в городе началось ~ kaupunkissa alko hälinä

смят||ый 1. (*негладкий*) murjoutunut; ~ая рубашка murjoutunut paita **2.** (*придавленный*) tallattu; ~ая трава tallattu heinä

смять, сминать 1. (*мять*) murjuo **2.** (*стоптать*) tallata

смяться, сминаться 1. (*мяться*) murjoutuo **2.** (*стоптаться*) tallautuo

снабдить, снабжать 1. (*обеспечивать чем-л.*) hankkie, hommata, eväštyä; ~ топливом на зиму hankkie polttoainehta talvekši; ~ провизией в дорогу eväštyä **2.** (*присовокупить к чему-л., сопроводить чем-л.*) lisätä; ~ письмо переводом lisätä kirjaseh kiännöš

снабженец tavaran|hankkija, hommuaja, varuštaja, tuoja

снабжени||е 1. (*от* снабжать) hommuanta, varuššanta, tuonta; агент по ~ю tavaranhankkija **2.** (*совокупность мероприятий для удовлетворения потребностей каких-л. организаций, населения*) huolen|pito; ~ сельхозмашин запчастями huolenpito muataloušKonehien varaošista

снайпер tarkka-ampuja

снаружи ulko|puolelta, piältä|päin; ~ дом кажется маленьким ulkopuolelta talo näyttäy pieneltä; ~ теплее, чем внутри ulkopuolella on lämpimämpi, kuin šiämeššä

снаряд 1. (*вид боеприпасов*) panoš, ammuš **2.** (*спорт.*) laiteh; ~ для гимнастических упражнений voimistelulaiteh **3.** (*техническое устройство, аппарат*) koneh; буровой ~ porauškoneh

снарядить, снаряжать 1. (*снабдить необходимым*) varuštua; ~ экспедицию на север varuštua tutkimušjoukko pohjoseh **2.** (*послать*) työntyä, toimittua; ~ в город за покупками työntyä kaupunkih oššokšilla

снарядиться, снаряжаться varuštautuo, hankkiutuo; ~ в дорогу varuštautuo matkah

снаряжение 1. (*от* снарядить) varuštamini, hankkimini, työntämini **2.** (*совокупность предметов, приспособлений*) vehkehet; рыболовное ~ kalaššušvehkehet

снаст||ь pyyvvyš, välinehet; рыболовные ~и pyyvvykšet; плотницкая ~ kirvešmiehen työvälinehet

сначала 1. (*в первое время*) enšin; ~ семья жила дружно enšin pereh eli šovušša **2.** (*раньше*) enšin, iellä; ~ в баню ходили мужчины enšin kylyh käytih miehet

снег lumi; идёт ~ šatau lunta; идёт мокрый ~ šatau räntyä; сугробы ~а lumikinokšet; смесь ~а с водой uhku; свежевыпавший мягкий ~ hötvelö

снегирь (*зоол.*) ruškie|rintani

снеговик lumi|ukko

снегов||ой lumi=, lumini; ~ покров lumipeite; ~ые облака lumipilvet

снегопад lumi|šaje

снегурочка lumi|neičyt

снежинка lumi|tähti

снежн||ый 1. (*от* снег) lumi=; ~ ком lumikurkko, lumipallo; ~ занос hanki **2.** (*покрытый снегом*) lumi=, lumini; ~ое поле lumipelto; ~ая дорога lumini tie; ~ая целина umpilumi **3.** (*обильный снегом*) lumisa; ~ая зима lumisa talvi ◊ снежная слепота lumišokeuš; снежный человек lumimieš

снес||ти, сносить 1. (*неся, доставить вниз*) kantua, laškie, šolahuttua; ~ картошку в подвал laškie potakat karšinah **2.** (*неся, доставить*) viijä; ~ книгу в библиотеку viijä kirja kirjaštoh **3.** (*снести в одно место*) kerätä yhteh, tukuta; ~ мусор в одну кучу kerätä ruhkat yhteh **4.** (*сорвать, сбросить*) kiskuo, repie, nyhältyä, temmata; ураганный ветер сносил крыши домов myrškytuuli kisko talojen kattoja; в половодье ~ло мост tulva vei šillan; порыв ветра снёс шапку с головы tuulenpuuška tempasi lakin piäštä **5.** (*разрушая, убирать*) purkua, hajottua, riiččie; ~ старую баню purkua vanha kyly **6.** (*перенести, переписать вниз*) šiirtyä; ~ примечания в конец книги šiirtyä viittehet kirjan loppuh **7.** (*вытерпеть, выдержать*) keštyä; ~ угрозы keštyä uhkaukšet **8.** (*яйцо*) munie

снеток (*зоол.*) kuoreh

сниженный alennettu, pienennetty, vähennetty

снизить, снижать 1. (*уменьшить*) alentua, pienentyä, vähentyä; ~ давление alentua painuo; ~ уровень воды laškie vejentašuo; ~ скорость pienentyä vauhtie; ~ расходы vähentyä kuluja **2.** (*опустить ниже*) laškie alemmakši; ~ вертолёт laškie helikopteri alemmakši **3.** (*о звуке*) alentua, hillentyä

снизи||ться, снижаться aleta, pienetä, vähetä, laškeutuo;

давление ~лось paino aleni; цена ~лась hinta pieneni; число читателей ~лось lukijien miärä väheni; самолёт ~лся lentokoneh laškeutu kentällä

снизу 1. (*по направлению к верху*) alahuata; ~ дует alahuata tuulou; ~ вверх alahuata ylähäkši **2.** (*с низовья*) joven ala|juokšulta päin **3.** (*с изнанки*) muurnoselta puolelta; ~ куртка простёгана muurnoselta puolelta takki on tikattu **4.** (*внизу*) alahuata, pohjašta; ~ хлеб немного подгорел pohjašta leipä vähäsen palo

сник||нуть, сникать 1. (*склоняться, пригибаться, увядать*) näivistyö; прихваченные морозом цветы ~ли hallanpanomat kukat näivissyttih **2.** (*уменьшаясь, ослабевать*) lauhtuo, vakautuo, tyyntyö; ветер сник tuuli vakautu

снимок 1. (*то, что воспроизведено, снято с натуры*) kuva **2.** (*фотография*) valo|kuva

снисходительный armokaš, myötä|mielini

снисхожден||е armo; просить ~я kyšyö armuo

сни||ться nähä unta, näyttäytyö unissa; мне ~лся сон mie nävin unta; ему ~лась мама näyttäyty hänellä unissa muamo

снова tuaš, uuvveštah; ~ те же разговоры tuaš šamat pakinat; придётся прийти ~ pitäy tulla uuvveštah

сноп lyyheh, kupo; носить ~ы kantua lyyhtehie; овсяный ~ osralyyheh; ~ соломы olkikupo

сноровистый taitava, näppärä; ~ в работе näppärä työššä

сноровк||а taito, näpperyš; приобрести ~у kehittyä taituo

сноск||а viiteh; сделать ~у luatie viiteh

сносно välttäväšti; справляться ~ pärjätä välttäväšti

снотворное uni|liäke; принять ~ ottua uniliäkettä

сноуборд 1. (*вид спорта*) lumi|lautailu **2.** (*доска*) lumi||lauta

сноха min'n'a, neveskä

снять, снимать 1. (*достать, взять, убрать*) ottua pois; ~ с окна занавески ottua pois ikkunaverhot; ~ шкуру с убитого медведя nylkie kontie; ~ чешую с рыбы šuomuttua kala **2.** (*одежду, обувь*) jakšua, heittyä piältä, heittyä jalašta; ~ с гостя шубу heittyä turkki vierahalta; ~ обувь heittyä jalačit **3.** (*деньги*) ottua; ~ деньги в сберкассе ottua rahat šiäštökaššašta **4.** (*сделать фильм, фото*) kuvata, ottua kuvah; ~ фильм для детей kuvata filmi lapšilla; ~ фото на память ottua kuvah muissokši **5.** (*освободить от чего-л.*) panna pois; ~ с должности panna pois viralta **6.** (*изготовить, воспроизвести*) luatie; ~ копию luatie kopijo; ~ мерки ottua mitat **7.** (*взять внаём*) vuokrata, ottua vuokralla; ~ комнату vuokrata huoneh **8.** (*удалить откуда-л.*) panna pois, jättyä; ~ больного с поезда panna pois läsijä junašta

сня||ться, сниматься 1. (*отделиться*) lähtie pois, lähtie irti, irtautuo; дверь ~лась с петель ovi läksi šakaroista; крышка ~лась с банки kanši irtautu purkista; береста легко ~лась с берёзы tuohi hyvin nilahti koivušta **2.** (*покинуть место стоянки*) lähtie liikkehellä; ~ с якоря noštua ankkuri **3.** (*взлететь*) lähtie lentoh; птица ~лась с ветки lintu läksi lentoh **4.** (*сфотографироваться*) männä kuvah; ~ семьёй männä perehkuvah **5.** (*сыграть роль в кино*) näytellä; ~ в новом сериале näytellä uuvvešša šarjaelokuvašša

соавтор toini luatija; пригласить в ~ы kučču toisekši luatijakši

соавторство luatijien yhteis|työ

собак||а koira; ездовая ~ ajokoira; охотничья ~ mečäššyškoira; сторожевая ~ vahtikoira; служебная ~ palveluškoira; ~ легавая lintukoira; большая лохматая ~ hurtta; натравливать ~у ussuttua koirua ◇ устать как собака vaipuo koirakši; как собак нерезаных mahottoman äijä; каждая собака jokahini; ни одна собака ei niken; собаку съел на чём-н. olla meštarina millänih alalla

собаковедение kinologija

собаковод koiran|kašvattaja, kinologi

собаководство koirien|kašvatuš, kinologija

собач||ий 1. koiran=; ~ья конура koirankoppi; ~ лай koiran haukunta **2.** (*в составе ботанических и зоологических названий*): ~ья петрушка hukan|putki; ~ зуб koiranhammaš; ~ья рыба koirakala **3.** (*в составе бранных выражений*) к чертям ~ьим helvetin tuleh; не твоё ~ье дело mitä helvettie še šiuh kuuluu

собачина 1. (*мясо*) koiran|liha **2.** (*шкура*) koiran|nahka **3.** (*запах*) koiran|haju

собачка 1. pieni koira **2.** (*спусковой механизм в огнестрельном оружии*) liipačin **3.** (*в машине*) pietäntä|haka **4.** (*в застёжке*) läppä; ~ молнии vetoket't'un läppä

собес sosiali|huolto

собеседни||к, ~ца pakina|kaveri; интересный ~ mukava pakinakaveri

собеседование pakina, juttelu; провести ~ с новым сотрудником paissa uuvven ruatajan kera

собеседовать paissa, jutella

собирание keryämini, keryäntä, poimimini, poiminta; ~ грибов šienen keryämini; ~ ягод marjan poiminta; ~ открыток poštikorttien keryämini

собиратель, ~ница keryäjä; ~ почтовых марок poštimerkkien keryäjä

соблазн muanituš, houkutuš; поддаваться на такой ~ antautuo tuommoseh muanitukšeh

соблазнительн||ый muanittaja, houkutteleva, kiušuaja; ~ые витрины магазинов kauppojen muanittajat ikkunat

соблазнить, соблазнять (*вызвать желание что-л. сделать*) muanitella, houkutella; ~ хорошим заработком muanitella hyvällä palkalla

соблазниться, соблазняться antautuo muanitukšeh (houkutukšeh), šuoštuo; ~ на предложение šuoštuo kučču h

соблюсти, соблюдать 1. (*строго придерживаться чего-л.*) luatie minnih mukah, piteliytyö, pisytteliytyö; ~ законы luatie lakien mukah, piteliytyö lakija **2.** (*тщательно оберегать, поддерживать*) huolehtie, pityä huolta; ~ чистоту huolehtie šiivošta

соболезнование ošan|otto toisen šuruh, ošan|ottamini toisen šuruh

соболезновать ottua ošua toisen šuruh, yhtyö toisen šuruh

соболь (*зоол.*) šopeli

собор 1. (*главная или большая церковь*) piä|kirkko, piä|kirikkö **2.** (*общецерковное собрание*) kiriköllis|kokouš, kirikkö|kokouš

собрание 1. (*сбор коллектива*) kokouš, kokohuš **2.** (*орган власти*) kokouš, kokohuš; законодательное ~ lajinšiäntökokouš **3.** (*совокупность предметов*) kokomuš; ~ законов lakikokomuš

собрат velli, kaveri; ~ья по профессии virkavellet

собрать, собирать 1. (*объединить*) kovota; ~ одноклассников kovota luokkakaverija **2.** (*сложить, поместить в одно место*) kovota, kerätä, varuštua; ~ чемодан kovota tavarat kapšakkih; ~ еду в дорогу varuštua matkaevähät **3.** (*приобрести*) kerätä; ~ немного денег kerätä vähäsen rahua **4.** (*набрать*) poimie, kerätä; ~ ведро ягод poimie šankollini marjua; ~ лукошко грибов kerätä kosjallini šientä; ~ хворост kerätä rišuo **5.** (*механизм или устройство*) kovota; ~ часы kovota kellot **6.** (*напрячь силы, волю*) kerätä; ~ последние силы kerätä viimeset voimat **7.** (*присборить*) krupittua; ~ рукав в манжете krupittua hiemanšuu

собра||ться, собираться 1. (*сойтись, съехаться*) keräytyö; нам необходимо ~ meijän pitäy keräytyö **2.** (*постепенно скопиться*) kokoutuo, keräytyö, karttuo; у него ~лась большая домашняя библиотека hänellä on keräytyn šuuri kotikirjašto; с годами ~лось много ненужных вещей vuosien mukah on karttun äijän tarpehetointa tavarua **3.** (*снарядиться*) šuoriutuo, hankkiutuo, olla matašša; ~ в дорогу šuoriutuo

matkah; ~ на работу olla matašša töih **4.** (*приблизиться, надвинуться*) šuoriutuo; собирается дождь šuoriutuu vihmah **5.** (*образовать складки, морщинки*) kruppiutuo, männä kruppih; на лбу ~лись морщинки očča mäni kruppih; после стирки ткань местами ~лась pešun jälkie kankaš paikotellen kruppiutu **6.** (*активировать запас сил, мыслей*): ~ с силами kovota voimat; ~ с мыслями kovota ajatukšet; ~ с духом rohkautuo

собственни||к, ~ца omistaja; на правах ~ка omistajana olleššа

собственническ||ий omistajan, omissuš=; ~ое право omissušoikeuš

собственно 1. (*в сущности*) oikieštah; зачем ты, ~, пришёл? mitä šie oikieštah tulit? **2.** (*непосредственно*) iče; это и есть ~ город tämä onki iče kaupunki

собственноручно omin|käsin; подписаться ~ allakirjuttua ominkäsin

собственноручн||ый oma|käsini; ~ая подпись omakäsini allakirjutuš

собственност||ь 1. (*имущество, принадлежащее кому-л.*) omaisuš; государственная ~ valtijon omaisuš **2.** (*право полного распоряжения*) omissuš; частная ~ на землю muan yksityisomissuš; право ~и omissušoikeuš

собственн||ый 1. (*принадлежащий по праву собственности*) oma, omituini; ~ая квартира oma korttieri **2.** (*относящийся лично кому-л.*) oma; у неё нет ~ых детей hänellä ei ole omie lapšie; видеть ~ыми глазами nähä omin šilmin; жить за ~ счёт elyä omalla kuštannukšella ◊ в собственные руки kiäštä käteh

событи||е tapahuš, tapahtuma; текущие ~я päivän tapahtumat; международные ~я kanšainväliset tapahtumat; ход ~й tapahtumien kulku

сова (*зоол.*) pöllö; ~ болотная šuopöllö; ~ белая tunturipöllö; ~ ушастая šarvipöllö; ~ ястребиная hiiripöllö

совершенно ihan, aivan, kokonah, koppinah; они ~ одинаковые hyö ollah ihan yhenmoiset; у них ~ другие отношения heilä ollah kokonah toisenmoiset šuhtehet; сын ~ похож на отца poika on tuattoh näköni; это ~ другое дело tämä on kokonah toini asie; старик ~ глухой ukko on ihan kuurnis; быть ~ слепым olla umpišokiena; ты ~ прав šie olet aivan oikiešša; ~ новый uuvvenuušikkaini, uuvvenuutukkaini, tuliteräuuši; ~ один yröyksinäh; ~ голый aiposenalačoin; ~ чистый putipuhaš; ~ пустой typityhjä; ~ полный täpitäyši

совершеннолети||е täyši-ikäisyš; достичь ~я tulla täyši-ikäsekši

совершеннолетний täyši-ikäni

совершенн||ый[1] 1. (*отличающийся совершенством*) moittimatoin, virhietöin; ~ая красота moittimatoin kaunehuš **2.** (*полный, абсолютный, настоящий*) ihan, täyši, täyvellini; ~ая правда ihan täyši tosi

совершенный[2] (*грамм.*): ~ вид perfektiivini aspekti

совершенств||о täyvellisyš; довести до ~а šuaha täyvellisekši; он в ~е владеет карельским языком hänellä on täyvellini karjalan kielen taito

совершенствовать täyventyä, kehittyä, parentua; ~ знания täyventyä tietoja; ~ талант kehittyä kykyö

соверши||ть, совершать 1. (*сделать, осуществить, произвести*): ~ побег из тюрьмы puata tyrmäštä; ~ ошибку erehtyö; самолёт ~л посадку lentokoneh laškeutu **2.** (*заключить, оформить*) luatie, šolmita; ~ договор šolmita šopimuš; ~ сделку luatie kaupat

совершиться, совершаться tapahtuo; это должно было ~ tämän piti tapahtuo

совестливость häpien|tunto, oma|tunto

совестно on häpie, on huikie; мне ~ лишний раз спросить miula on huikie kyšyö liika kerta

совест||ь häpien|tunto, oma|tunto; угрызения ~и omantunnonvaiva

совет[1] 1. (*высказанное предложение, мнение*) neuvo; дать хороший ~ antua hyvä neuvo; обратиться за ~ом kyšyö neuvuo **2.** (*совещание*) neuvottelu; созвать ~ kučču neuvotteluh **3.** (*коллегиальный орган*) neuvošto; ~ трудового коллектива työpaikan neuvošto; педагогический ~ opaštajien kokouš

Совет[2] (*государственный орган*) neuvošto; районные ~ы народных депутатов rahvahanvalittujen piirineuvoštot Государственный Совет valtakunnan neuvošto; Совет Безопасности ООН YK:n turvallisušneuvošto

советник 1. (*советчик*) neuvoja **2.** (*должность*) neuvon|antaja; военный ~ šotilašneuvonantaja; ~ президента presidentin neuvonantaja

советолог sovetologi

советский neuvošto=; Советский Союз Neuvoštoliitto

совещание 1. (*от* совещаться) neuvon|pito, neuvottelu; суд удалился на ~ oikeuš mäni neuvottelomah **2.** (*заседание с целью совместного обсуждения чего-л.*) kokouš, konferenšši; Совещание по безопасности и сотрудничеству в Европе (СБСЕ) Europan turvallisuš- ta yhteistyökokouš

совещательн||ый 1. (*от* совещаться) neuvottelu=, kokouš=; ~ая комната neuvotteluhuoneh **2.** (*имеющий только право обсуждения*) neuvottelija, neuvottelu=; он обладает правом ~ого голоса hänellä on pakinaoikeuš; ~ орган neuvottelijaelin

совещаться neuvotella; ~ между собой neuvotella keškenäh

совка (*зоол.*) yö|liipukkaini

совладать šelvitä, pärjätä; ~ с трудностями pärjätä vaikeukšien kera

совладел||ец, ~ица oša|puoli, yhteis|omistaja

совладение yhteis|omissuš

совместимость yhteh|šovinta, paššuanta; ~ крови veren paššuanta

совместимый paššuaja, yhteh|šopija

совместитель, ~ница lisä|työššä|olija, lisä|viran|hoitaja

совместительств||о lisä|työššä|olo, lisä|viran|hoito; работать по ~у olla lisätyöššä

совместить, совмещать 1. (*сочетать*) yhistyä, šovittua yhteh; ~ работу с учёбой opaštuo työn rinnalla; ~ полезное с приятным yhistyä mielehini hyövyn kera **2.** (*работать по совместительству*) olla lisä|työššä

совместно yheššä; работать ~ ruatua yheššä; жить ~ elyä yheššä

совместный yhtehini; ~ проект yhtehini projekti

Совмин (Совет министров) ministeri|neuvošto

совок (*для мусора*) rikka|kihveli; смести щепки в ~ pyyhkie čilput rikkakihvelih

совокупить, совокуплять yhistyä; ~ разнородные понятия yhistyä erimoiset käsittehet

совокупный yhteis=, yhtehini; ~ доход семьи perehen yhteistulo

совпадение 1. (*одновременность*) šaman|aikasuš; ~ двух важных событий kahen tärkien tapahtuman šamanaikasuš **2.** (*случайная совмещённость*) yhteh|šattuma; счастливое ~ onnellini yhtehšattuma

совпа||сть, совпадать 1. (*происходить в одно и то же время*) tapahtuo yhtä|aikua, tapahtuo šamah aikah **2.** (*оказаться общим, одинаковым*) olla yhenmoisena, olla šamanmoisena; показания свидетелей ~ли tovistajien kertomukšet ollah šamanmoiset; мнения ~ли mielipitiet mäntih yksih

современник aikalaini; они были ~ами hyö oltih aikalaisie

современно nyky|aikasešti, uuvven|aikasešti

современность nyky|aika, nyky|aikasuš; ~ взглядов näkökantojen nykyaikasuš

современн||ый 1. (*относящийся к одному времени*) aikani;

~ые Толстому писатели Tolstoin aikaset kirjuttajat **2.** (*относящийся к настоящему времени*) nyky=, nyky|aikani, nykyni; ~ая жизнь nykyelämä; ~ое состояние науки tiijon nykytila; ~ые методы лечения nykyaikaset liäkintäkeinot; ~ое поколение nykyni šukupolvi **3.** (*отвечающий требованиям своего времени*) nyky|aikani; ~ая модель автомобиля nykyaikani automalli

совсем 1. (*совершенно, полностью*) aivan, ihan, kokonah, koppinah, kerraššah; это ~ другой разговор še on aivan toini pakina; ~ в другую сторону ihan toiseh šuuntah; я ~ забыл mie kokonah unohin; быть ~ несогласным olla kerraššah vaštah **2.** (*навсегда*) kokonah; они ~ уехали otsюда hyö kokonah lähettih tiältä **3.** (*не совсем*): ребёнок еще не ~ здоров lapši ei ole vielä ihan terveh; не ~ хорошо слышу en oikein tarkkah kuule

совхоз sovhosi; животноводческий ~ karjasovhosi

совхозн||ый sovhosin; ~ые поля sovhosin pellot

согласие 1. (*утвердительный ответ, позволение*) šuoštumuš, hyväkšymini; дать ~ на операцию šuoštuo leikkuuh **2.** (*единодушие, общность точек зрения*) yksi|mielisyš; полное ~ во всём täyši yksimielisyš kaikešša **3.** (*мирное, дружественное отношение*) šopu; семейное ~ perehšopu ◇ в согласии с правилами šiäntöjen mukah

согласительн||ый šovittelu=; ~ая комиссия šovittelukomiisi

согласи||ться, соглашаться 1. (*дать согласие*) šuoštuo; он никогда не ~тся на это hiän ei nikonša šuoššu šiih **2.** (*быть согласным*) olla yhtä mieltä; не могу ~ с вами по данному вопросу en ole yhtä mieltä teijän kera täššä kyšymykšeššä

согласно 1. (*в согласии*) šovušša; жить ~ elyä šovušša **2.** (*в соответствии с чем-л.*) mukah; ~ договору šopimukšen mukah

согласный[1] 1. (*дающий, выражающий согласие*) šuoštuvaini; ~ на всё kaikkeh šuoštuvaini **2.** (*придерживающийся того же мнения*) šamua mieltä olija **3.** (*совпадающий, сходный*) šamanmoini **4.** (*мирный, дружный*) šopusa **5.** (*слаженный*) hyvin järješšetty

согласн||ый[2] (*лингв.*) konsonantti; звонкие ~ые šoinnilliset konsonantit; глухие ~ые šoinnittomat konsonantit

согласование 1. (*приведение в соответствие*) šovittelu, šovittelomini; ~ последующих действий tulijan toiminnan šovittelomini **2.** (*лингв.*) mukautumini

согласованно šopusašti, yksi|mielisešti

согласованность yksi|mielisyš

согласованн||ый šopusa, yksi|mielini; ~ые усилия yksimieliset ponnissukšet

согласовать, согласовывать 1. (*привести в соответствие, в нужное соотношение*) šovittua; ~ время движения автобуса šovittua buššin kulkuaika **2.** (*выработать единое мнение*) šopie; ~ отъезд šopie lähöštä **3.** (*лингв.*) mukauttua

соглашени||е 1. (*взаимное согласие*) šopimuš, šuoštumuš; привести стороны к ~ю šuaha ošapuolet šuoštumah **2.** (*договор*) šopimuš; торговое ~ kauppašopimuš

согну||ть, сгибать 1. (*сделать изогнутым*) painua alaš, viäntyä; ветер ~л дерево tuuli paino puun alahakši; ~ проволоку пополам viäntyä rautalanka puolekkah **2.** (*руку, ногу*) šujahuttua, koukistua, vetyä koukkuh; не могу ~ руку en voi šujahuttua kättä; ~ спину koukistua šelkyä; болезнь ~ла пальцы tauti veti šormet koukkuh

согну||ться, сгибаться 1. (*стать изогнутым*) painuo, viäntyö; ветки черники ~лись под тяжестью ягод mussikan varret painuttih marjojen painošta **2.** (*сгорбиться*) koukistuo, männä koukkuh; спина ~лась и болит šelkyä kivistäy ta vetäy koukkuh

согре||ть, согревать 1. (*сделать тёплым*) lämmittyä; ~ больному молока lämmittyä läsijällä maituo; солнце ~ло землю päiväni lämmitti muan **2.** (*поддержать*) lämmittyä, šuaha heltymäh; ~ ребёнка лаской šuaha lapši heltymäh

согре||ться, согреваться 1. (*стать тёплым*) lämmitä; руки ~лись kiät lämmittih; чайник быстро ~лся čäijypannu rutto lämpisi **2.** (*согреть себя*) lämmitä; в бане мы смогли ~ и напариться kylyššä myö šaima lämmitä ta kylpie

сода soda; ~ питьевая ruokasoda

содействи||е apu; при вашем ~и teijän avulla

содействовать auttua; ~ выздоровлению auttua pareta

содержани||е 1. (*обеспечение средствами к существованию*) elättämini, kuštantamini; ~ семьи perehen elättämini; ~ скота šiivatan pito; быть на полном государственном ~и olla täyveššä valtijon kuštannukšešša **2.** (*единство всех основных элементов целого*) šiämyštä; ~ книги kirjan šiämyštä **3.** (*заработная плата*) palkka, tili **4.** (*наличие какого-л. вещества в составе чего-л.*) miärä; ~ сахара в крови šokerinmiärä vereššä

содерж||ать 1. (*обеспечить средствами к жизни*) elättyä, šyöttyä; он ~ит родителей hiän elättäy vanhempieh **2.** (*быть владельцем, хозяином*) pityä; он ~ит минипекарню hiän pitäy pientä leipomuo **3.** (*поддерживать в каком-л. виде*) pityä; ~ дом в порядке pityä talo šiivošša **4.** (*заключать в себе*) olla; яблоко ~ит много железа omenašša on äijan rautua

содерж||аться 1. (*быть на чьём-л. обеспечении, иждивении*) elyä, toimie; детский сад ~ится на средства города päiväkoti toimiu kaupunkin varoilla **2.** (*поддерживаться в каком-л. состоянии*) olla, pityä; квартира ~ится в хорошем состоянии korttierie pietäh hyväššä kunnošša **3.** (*находиться где-л.*) olla; продукты ~атся в холоде ruokatavarat ollah vilušša **4.** (*являться составной частью*) olla; в свёкле ~ится много сахара punajuurešša on äijän šokerie

содержимое šiämi, šiämyštä; ~ коробки louvan šiämi

содоклад täyventäjä šeloššuš

содокладчик täyvennyš|šeloššukšen pitäjä

содрать, сдирать (*отделить*) kiskuo, nylkie; ~ бересты с берёзы kiskuo tuohta koivušta; ~ кожу nylkie ◇ содрать три шкуры nylkie putipuhtahakši

содра||ться, сдираться lähtie pois, irtautuo, nilua; береста хорошо ~лась tuohi hyvin nilo

содрогани||е 1. (*резкие колебательные движения*) tärinä; ~ почвы muan tärinä **2.** (*судорожное движение от страха, дрожь*) kipšahtelu, vapisu; вспоминать с ~ем muissella kipšahellen

содрогнуться, содрога||ться tärissä, kipšahella, vapissa; земля ~ется от взрывов mua tärisöy räjähykšistä; ~ от испуга kipšahella pölääšykšeštä

содружество 1. (*дружеское единение, союз*) yhteyš; ~ науки и производства tiijon ta tuotannon yhteyš **2.** (*общество, объединение*) yhissyš, yštävyš|liitto, yhteisö; ~ наций kanšojen yhteisö; Содружество Независимых Государств Iччenäisien valtakuntien yhissyš

соединени||е 1. (*от* соединить) yhistämini, yhissäntä **2.** (*место соединения*) yhissyš|kohta, yhissyš|paikka, liiteh; обрыв провода на месте ~я lankan katkiemini yhissyšpaikašša; нижнее ~ костей голени polviluijen alaliiteh **3.** (*войсковое формирование*) yhtymä **4.** (*хим.*) yhisseh

соединитель yhistäjä

соединительн||ый yhissyš=; ~ые звенья yhissyšošat

соедини||ть, соединять yhistyä, liittyä yhteh, ševottua; ~ две комнаты yhistyä kakši huonehta; ~ концы провода liittyä yhteh lankan piät; мост ~л части города šilta yhisti kaupunkin ošat; река ~ла два озера joki yhisti kakši järvie

соедини||ться, соединяться liittyö, yhtyö, yhistyö; провода ~лись между собой lankat liityttih toisihis

соединяем||ый yhissettävä; ~ые детали yhissettävät ošat

сожалени||е 1. (*чувство печали, огорчения*) paha mieli, pahottelu, saleinta; расстаться без ~я erota pahatta mielettä **2.** (*жалость, сочувствие*) šualivoittelu; выразить ~ šanuo šualivoittelušanat; смотреть с ~ем kačču šualivoitellen

сожалеть 1. (*испытывать сожаление*) olla pahoillah, pahotella, pahuo; ~ о сказанном olla pahoillah šanotušta **2.** (*жалеть*) saleija

созвездие 1. (*группа звёзд*) tähti|tukku; ~ Большой Медведицы Otava **2.** (*группа выдающихся личностей*) (=)joukko; ~ талантов kyvykkähien joukko

созвони||ться, созваниваться šoittua, šoitella; мне надо с ними ~ miun pitäy heilä šoittua; они ~лись и обо всём договорились hyö šoiteltih toisillah ta kaikešta šovittih

созвучие 1. (*сочетание звуков разной высоты*) šointu **2.** (*сходное звучание*) iäni|šopu **3.** (*согласованность, гармония*) šopu|šointu

создание 1. (*от* создать) peruštamini, luomini, järješтämini, aikah|šuamini; ~ театра teatterin peruštamini; ~ нового певческого коллектива uuvven lauluryhmän järješтämini **2.** (*то, что создано; произведение; творение*) tevoš; ~ искусства taitotevoš **3.** (*живое существо: человек, животное*) olento; прекрасное ~ komie olento

создатель 1. (*тот, кто создал*) peruštaja, järješтäjä, luoja **2.** (*религ.*) Luoja

создать, создавать 1. (*основать, изобрести*) luatie, peruštua, kekšie, luuvva; ~ государство peruštua valtijo; ~ проект luatie projekti; ~ новый фильм kekšie uuši filmi; ~ новый сорт растений kekšie uuši kašvilaji **2.** (*организовать*) järješтyä; ~ кружок järješтyä kerho **3.** (*обеспечить что-л.*) šuaha aikah, pityä huoli; ~ хорошее впечатление šuaha aikah hyvä vaikutuš

созерцание kaččelenta; ~ звёздного неба tähtitaivahan kaččelenta

созерцать kačella; ~ природу kačella luontuo

созна||вать 1. (*осознавать*) ymmärtyä, tuntie; ~ свою вину ymmärtyä oma šyyllisyš **2.** (*сознательно воспринимать окружающее*) olla tajušša; больной ничего не ~ёт läsijä ei ole tajuššah

сознани||е 1. (*чувство*) taju, malli, maltti; быть без ~я olla tajutta; прийти в ~ tulla tajuh; потерять ~ männä tajuttomakši; развитие ~я ajattelun kehittämini **2.** (*восприятие и понимание окружающей среды*) äly, mieli; развитие ~я ребёнка lapšen älyn kehittymini; этот случай запал в его ~ tämä tapahuš jäi hänen mieleh **3.** (*понимание, осознание человеком общественной жизни*) tietosuš; политическое ~ poliittini tietosuš

сознательно omalla mielellä, omalla taholla; он ~ так поступил hiän omalla taholla ruato šen

сознательн||ый 1. (*обладающий сознанием*) älykäš, ymmärtäjä; человек – существо ~ое ihmini on älykäš olento **2.** (*обладающий сознательностью*) rehellini; ~ работник rehellini ruataja **3.** (*убеждённый в своих взглядах*) tietoni; ~ атеист tietoni ateisti

сознаться, сознаваться tunnuštua; ~ в своей вине tunnuštua šyyh

созревание kypšymini, kypšyntä

созре||ть, созревать 1. (*достичь спелости*) kypšyö, joutuo; ягоды ещё не ~ли marjat ei vielä kypšytty **2.** (*о человеке*) varttuo **3.** (*принять законченную форму*) kypšyö, kehittyö; вывод ~л piätöš kypšy; мастерство ~ло nero kehitty **4.** (*в процессе выдерживания стать хорошим по качеству*) kypšyö; вино ~ло viina kypšy

соизмерим||ый vertauš|kelponi; ~ые понятия vertauškelposet käsittehet

соискание: диссертация на ~ учёной степени доктора филологических наук filologijan tohtorin väitöškirja; выдвинуть книгу на ~ Государственной премии ehottua kirjalla Valtijon palkinto

сойка (*зоол.*) närhi, lapin|harakka, meččä|harakka

сойти, сходить 1. (*спуститься*) laškeutuo, šolahtua; ~ с чердака laškeutuo lakašta; ~ с лошади šolahtua heposen šeläštä **2.** (*переместиться, сворачивая в сторону*) kiäntyö, poiketa, lähtie pois; ~ с дороги на обочину kiäntyö tieltä tiepuoleh; ~ с тропинки lähtie pois polulta **3.** (*выйти из производства*) valmistuo; новые машины сошли с конвейера uuvvet autot valmissuttih hiihnakulettimešta **4.** (*исчезнуть*) hävitä; снег сошёл с полей lumi hävisi peltoloilta; улыбка сошла с лица hymy kato huulilta **5.** (*перестать исполняться*) jiähä pois näyttelyštä; фильм сошёл с экрана elokuva jäi pois näyttelyštä **6.** (*оказаться пригодным*) välttyä; и так сойдёт näinki välttäy **7.** (*быть принятым за другого*) männä; ты сойдёшь за жениха šie mänet šulhasen ieštä ◇ сойти с ума höpertyö, riivautuo; кожа сошла nahka nilahti

сойтись, сходиться 1. (*встретиться*) tulla vaššakkah, vaštautuo; мы сошлись во дворе дома myö vaštautuma kotipihašša **2.** (*соприкоснуться*) yhtyö; брови сошлись kulmikarvat yhyttih **3.** (*собраться в одном месте*) keräytyö; ~ в спортивном зале keräytyö urheilušalissa **4.** (*встретиться для поединка*) vaštautuo ottelušša **5.** (*сблизиться, сдружиться*) tuttavuštuo; они коротко сошлись heistä tuli hyvie yštävie **6.** (*оказаться единодушным*): они сошлись во мнениях hyö oltih yhtä mieltä; мы не сошлись характерами myö emmä šopin luontojen takie

сок mehu; яблочный ~ omenamehu; берёзовый ~ mahla

сокол (*зоол.*) muutto|haukka

сократи||ть, сокращать 1. (*сделать короче*) lyhentyä; ~ рабочий день lyhentyä työpäivyä; пойдём по тропинке и ~м путь lähemmä polkuo myöte ta lyhennämmä matkua **2.** (*уменьшить в объёме*) vähentyä, pienentyä; ~ поставку газа vähentyä kaašun toimitušta; ~ штат сотрудников vähentyä henkilökuntua

сократи||ться, сокращаться 1. (*стать короче*) lyhetä; заметно ~лся день huomattavašti lyheni päivä **2.** (*уменьшиться в количестве*) vähetä; расходы ~лись mänöt vähettih

сокровенн||ый peitollini, šyväimellini; ~ые мысли peitolliset ajatukšet

сокровищ||е 1. (*очень ценная вещь*) uarreh; в старину поговаривали о ~ах enneinvanhah paistih uartehista **2.** (*духовные, культурные ценности*) uartehet; ~а мировой литературы muajilmankirjallisuon uartehet ◇ ни за какие сокровища ei nimillä hinnalla

сокровищница 1. (*место хранения сокровищ*) uarreh|hauta **2.** (*совокупность ценностей*) uarreh

сокруш||ать, сокрушить 1. (*уничтожать*) hävittyä, tuhota; ~ противника hävittyä vihollini **2.** (*огорчать*) pahottua mieli; они ~ены печальным известием ikävä viesti pahotti heijän mielen

сокрушаться pityä pahua mieltä, murehtie

сокрушительный 1. (*разрушительный*) hävittäjä, tuhuoja, voimakaš **2.** (*очень сильный*) ankara, voimakaš; ~ удар ankara isku

солга||ть valehella; ты мне ~л šie miula valehtelit

солдат saltatta, šotilaš; ~ы и офицеры šotilahat ta upšeerit; пойти в ~ы lähtie armeijah

солён||ый 1. (*о водоёмах*) šuolani; морская вода ~ая merivesi on šuolani **2.** (*приправленный солью*) šuolani **3.** (*приготовленный впрок с солью*) šuola=, šuolattu; ~ая рыба šuolakala; ~ая закуска šuolaissuš

солидн||ый 1. (*основательный*) luja, kunnon=; ~ая постройка kunnon rakennuš **2.** (*заслуживающий доверия*) kuulusa, arvoššettu; ~ адвокат kuulusa advokatti **3.** (*важный, представительный, степенный*) arvokkahan näköni, arvokaš **4.** (*крупный, полный*) kovokaš; ~ мужчина kovokaš mieš **5.** (*о возрасте*) ikä|ihmini

солировать olla solistina

солист, ~ка solisti

солить 1. (*приправить солью*) panna šuolua, lisätä šuolua; ~ суп panna keittoh šuolua **2.** (*заготовить впрок с солью*) šuolata, panna šuolah; ~ рыбу šuolata kalua; ~ грибы šuolata šientä

солнечн||ый 1. (*от* солнце) paivä=, päivän, aurinkon; ~ свет päivänvalo; ~ое затмнение paivänpimennyš; ~ые ванны aurinkonkylvyt **2.** (*с ярким светом солнца*) aurinkoini, päivän|paistoni; ~ утро päivänpaistoni huomeneš; ~ая сторона päiväpuoli; ~ с ветром день во время сенокоса luokopäivä

солнц||е 1. (*светило*) päivä, päiväni, (*астр.*) Aurinko; восход ~а päivännousu; заход ~а päivänlašku; ~ сияет päiväni paistau; по ~у myötäpäiväh **2.** (*свет, тепло*) päivän|paisto, aurinkon|paisto; греться на ~ lämmitteliytyö päivänpaissošša

солнцезащитн||ый: ~ые очки pimentäjät šilmä|lasit

солнцелюбив||ый: ~ые растения valo|kašvit

солнцепёк: быть на ~е olla päivän|paissošša

солнцестояние päivän|šeisatuš; летнее ~ kešäpäivänšeisatuš; зимнее ~ talvipäivänšeisatuš

соло 1. (*музыкальное произведение*) soolo; ~ для скрипки viulusoolo **2.** (*исполнение одним человеком*) yksin|laulanta, yksin|tanššinta

соловей (*зоол.*) šata|kieli ◊ соловья баснями не кормят ei šatakieltä šanoilla ruokita

соловый (*о масти лошади*) liinakko; ~ жеребёнок liinakkovarša

соловьин||ый šata|kielen; ~ые трели šatakielen liverryš; ~ое гнездо šatakielen pešä

солод imellyš

солодить imellyttyä

солодиться imeltyö

солодка (*бот.*) lakrica|kašvi

солом||а olki; сноп ~ы olkikupu

соломенн||ый 1. (*изготовленный из соломы*) olki=, olkini; ~ая шляпа olkini hattu; ~ тюфяк olkiperinä **2.** (*о цвете*) vualie, olen|keltani; волосы ~ого цвета vualiet, olenkeltaset tukat ◊ соломенная вдова olkileški

соломина olki|korši

солонина šuola|liha, šuolattu liha

солонка šuola-aštie; берестяная ~ korpša

сол||ь šuola; поваренная ~ ruokašuola; морская ~ merišuola; мелкая ~ hieno šuola; крупная ~ jyrie šuola; посыпать ~ью pirottua šuolua; добавить ~и lisätä šuolua; макать в ~ kaštua šuolah

сольный soolo=; ~ номер soolonumero; ~ инструмент soološoitin

сольфеджио, сольфеджо solfeeši, šävel|tapailu|harjotuš

солян||ой šuola=; ~ая ванна šuolavanna; ~ая копь šuolakaivoš

солян||ый: ~ая кислота šuola|happo

соляризация aurinko|hoito

солярий aurinkon|otto|paikka, aurinkon|otto|huoneh

сом (*зоол.*) viikši|kala

сомбреро sombrero

сомкну||ть, смыкать 1. (*соединить вплотную*) yhistyä, panna kiini, panna yhteh; ~ водосточные трубы yhistyä vesijohto; ~ ножки циркуля yhistyä harppi **2.** (*смежить, закрыть*) panna umpeh, panna kiini; всю ночь я не ~л глаз koko yöššä en pannun šilmieni kiini

сомкну||ться, смыкаться 1. (*сблизившись, соединиться*) yhistyö; ряды ~лись rivit yhissyttih **2.** (*закрыться*) ummistuo; веки ~лись šilmät ummissuttih

сомлеть 1. (*обессилеть, ослабеть*) läylentyö; ~ от жары läylentyö kuumuošta **2.** (*впасть в обморочное состояние*) tuimertuo, pökertyö, pyörtyö

сомнамбул unissa|kävelijä

сомнамбулизм unissa|kävely

сомнева||ться epyällä, epäillä; я не ~юсь mie en epyäle

сомнени||е 1. (*неуверенность в истинности*) epyäly, epäily; нас взяло ~ myö alkoma epyällä; без ~я epyälömättä, epäilömättä **2.** (*неясность*) epäšelvyš, epävarmuš

сомнительн||ый epyältävä, epäiltävä; ~ые обещания epyältävät lupaukšet

сон 1. (*физиологическое состояние отдыха, покоя*) uni; чуткий ~ herkkä uni; провести ночь без сна viettyä unetoin yö; погрузиться в ~ uinota; потягиваться во сне kašotteliutuo unissa; видеть во сне nähä unissa; говорить во сне paissa unissa; клонить ко сну makauttua **2.** (*спячка*): зимний ~ медведя kontien talviuni **3.** (*сновидение*) uni, unen|näkö; видеть ~ nähä unta; толковать сны šelvittyä unie; привидеться во сне näyttäytyö unissa; слышать сквозь ~ kuulla unešta läpi ◊ приятного сна hyvyä yötä; со сна unenpöpperöššä; не знал я этого ни сном ни духом en tietän täštä tämän taivahallista; сон в руку uni toteutu

сонник uni|kirja

соня (*зоол.*) unikko; ~ лесная meššäunikko; ~ орешниковая pähkinäunikko; ~ садовая tammiunikko

соображени||е 1. (*понимание*) ymmärryš, äly **2.** (*мнение суждение*) käsityš, ajatuš; по моим ~ям miun käsitykšien mukah; исходя из этих ~й näistä käsitykšistä lähtien

сообразительность äly|kyky, hokšuanta|kyky, kekšintä|kyky

сообразительн||ый älykäš, hokšuaja, hokšuavaini, kekšiväini, terävä|päini; ~ое личико ребёнка lapšen älykäš näkö

сообрази||ть, соображать 1. (*понять, осознать*) älytä, piäššä tolkkuh; он ~л в конце концов hiän piäsi tolkkuh loppujen lopulla **2.** (*быстро устроить, приготовить*) järješтyä, kekšie **3.** (*раздумывать, размышлять*) ajatella, aprikoija

сообразно mukah; вести себя ~ обстоятельствам käyttäytyö tilantehen mukah

сообща yheššä; действовать ~ toimie yheššä

сообщение 1. (*информация*) ilmottamini, tiijottamini, tiijotuš, tieto; ~ новостей по радио uutisien ilmottamini ratijošša; ~ о погоде šiätiijotuš **2.** (*доклад*) šeloššuš; сделать краткое ~ šeloštua lyhyöšti **3.** (*связь*) yhteyš; прямое ~ šuora yhteyš; железнодорожное ~ rautatieyhteyš; снегопад затруднил ~ lumišaje vaikeutti yhteyttä

сообщество liitto, yhteyš; Европейское экономическое ~ Europan taloušyhteyš

сообщить, сообщать tiijottua, ilmottua, kertuo; ~ о приезде tiijottua tulošta; ~ по радио ilmottua ratijošša; ~ всем kertuo kaikilla; ~ решение суда ilmottua oikeuven piätöš

сообщни||к, ~ца =kaveri; ~ по краже varaššuškaveri

соорудить, сооружать (*строить что-то крупное*) rakentua; ~ береговое укрепление rakentua rannikkolinnotuš

сооружени||е 1. (*от* сооружать) rakentamini; ~ плотины pavon rakentamini **2.** (*постройка*) rakennuš; ~ здания школы koulun rakennuš; оборонительные ~я puoluššušlaittehet

соответстви||е 1. (*равенство в каком-л. отношении*) yhenmoisuš, šamanmoisuš; ~ копии оригиналу kopijon ta alkuperäiskappalehen yhenmoisuš **2.** (*эквивалент*) vaštineh; точное ~ tarkka vaštineh; в ~и с законами lakien mukah

соответств||овать vaššata, olla vertasena; спрос не ~ует предложению taričenta ei ole tarpehenvertani; они ~уют друг другу hyö ollah toisieh vertaset
соотечественник muan|mieš, oma|mualaini, koti|mualaini
соотнести, соотносить verrata; ~ два понятия verrata kakši käsitehtä
соотнестись, соотноситься olla toisihis verrattavina
соотносительный verrannollini, verrattavina olija
соотношение vertauš|šuhtehet; ~ сил voimašuhtehet; ~ цен hintašuhtehet
сопение tuhina, tuhisomini
сопереживание toisen pahah|mieleh ošallistumini
сопереживать ošallistuo toisen pahah mieleh
соперни||к, ~ца kilpailija, kilpualija; трудный ~ luja kilpualija
соперничать 1. (*стремиться превзойти*) kilpailla, kilpual'l'a **2.** (*не уступать*) vetyä vertua
соперничество kilpailu; экономическое ~ talouvellini kilpailu
сопеть tuhata; ~ при работе tuhata ruatuas's'a
сопка 1. (*гора, курган, холм*) kukkula, vuara **2.** (*вулкан*) tuli|vuara
соплеменник heimolaini; ~и heimokanša
соплеменн||ый heimo=, heimolais=; ~ые народы heimokanšat
сопли rekä ◇ держится на соплях on hatara
сопливить rekäytyö
сопливый rekä|nenä
сопоставим||ый verrattava; ~ые понятия verrattavat käsitteet; ~ые цены indeksillä korjatut hinnat
сопоставить, сопоставлять verrata
сопоставление vertuamini; ~ показаний свидетелей tovistajien pakinojen vertuamini
соприкосновение 1. (*касание, притрагивание*) košettamini, košetuš **2.** (*взаимосвязь*) kontaktit, košetukšet
соприкоснуться, соприкаса||ться 1. (*касаться, дотрагиваться*) košettua **2.** (*иметь смежные границы, стороны, части*) olla vierekkäh; наши дачи ~ются meijän kešämökit ollah vierekkäh **3.** (*быть в тесной взаимосвязи*) olla lähellä toini toisešta, olla lähekkäh; мир материальный и духовный тесно ~ются ainehellini ta henkellini muajilmat ollah lähekkäh **4.** (*общаться, быть в контакте*) olla kontaktissa; приходится ~ с разными людьми täytyy olla kontaktissa erimoisien ihmisien kera
сопричастность ošallisuš, ošallistumini
сопричастн||ый ošallini; он признан ~ым к этому делу hänet on tunnuššettu ošallisekši täh asieh
сопроводитель šuattaja
сопроводительн||ый 1. (*служащий для сопровождения*) šuatto=; ~ая машина šuattoauto **2.** (*направляемый одновременно*) šelvityš=; ~ документ šelvityšdokumentti
сопроводи||ть, сопровождать 1. (*идти, провожать*) šuattua, kaimata; бабушка ~ла внучку в школу ämmö kaimasi punukkah kouluh **2.** (*напутствовать при уходе, отъезде*) šuattua matkah; нас ~ли в дорогу добрыми пожеланиями meitä šuatettih matkah hyvin šanoin **3.** (*производить действие одновременно с другим*) liittyö; дождь ~лся грозой vihmu ta jyräsi yhtäaikua
сопровождающий kaimuaja
сопровожден||е 1. (*от* сопровождать) šuattamini, kaimuamini; ~ арестованных vankien šuattamini **2.** (*то, что сопровождает какое-л. явление, действие*) liittymini, šamah aikah olo; петь без ~я оркестра laulua orkesteritta **3.** (*конвой*) šuatto; самолёты ~я šuattolentokonehet
сопротивлени||е 1. (*от* сопротивляться) vaštah|pano, vaššuššuš; сломать ~ männä vaštarinnan läpi; сдаться без ~я antautuo vaštah panomatta **2.** (*способность противостоять воздействиям, изменениям*) lujuš; ~ материалов ainehien lujuš
сопротивляться panna vaštah, vaššuštua; быть готовым ~ olla valmis vaštah panomah
сопутств||овать 1. (*сопровождать*) olla matašša; учителя ~уют детям oraštajat ollah lapšien matašša; ему всегда ~уют записная книжка и фотоаппарат hänellä aina ollah matašša muistikirja ta valokuvakoneh **2.** (*быть тесно связанным*) liittyö; многим болезням ~ует высокая температура monih tautiloih liittyy korkie kuume
сопутствующ||ий 1. (*сопровождающий*) matašša olija **2.** (*связанный*) liittyjä; ~ие обстоятельства šivušeikat
соразмерить, соразмерять šovittua, verrata; ~ расходы со средствами šovittua mänöt varoih
соразмерн||ый taša|mittani; усилия ~ы с трудностями ponnissukšet ta vaikevukšet ollah tašamittaset
соратник =kaveri; ~ по оружию ašekaveri; ~ по деятельности ruatokaveri
сорва||ть, срывать 1. (*отделить от чего-л.*) revältyä, nyhältyä; ветер ~л шляпу с головы tuuli revälti hatun piäštä; ~ с места nyhältyä paikoiltah; ~ яблоко с дерева ottua omena puušta **2.** (*повредить, испортить резким движением*) pilata; ~ резьбу pilata kierreh **3.** (*потерять голос*): ~ голос kavottua iäni, jiähä iänettä **4.** (*нарушить, прекратить ход, течение чего-н.*) keškeyttyä; ~ урок keškeyttyä tunti
сорва||ться, срываться 1. (*отделиться, упасть*) kirvota, irtautuo, piäššä paikoiltah, lähtie paikoiltah; дверь ~лась с петель ovi läksi paikoiltah; топор ~лся с рук kirveš piäsi käsistä; сосулька ~лась с крыши jiäpuikko kirposi katolta **2.** (*освободиться, разорвав цепи*) piäššä irallah; собака ~лась с цепи koira piäsi irallah čiepistä **3.** (*быстро покинуть своё место*) hypätä paikoiltah, hypähtyä; птица ~лась с дерева lintu hypähti lentoh puušta **4.** (*утратить контроль над своими действиями*) mänettyä ičen|hallinta **5.** (*испортиться, повредиться*) rikkautuo, pilautuo, kuluo; резьба ~лась kruuvikierreh pilautu
соревновани||е 1. (*желание превзойти*) kilpailu; вступить в ~ ryhtyö kilpailuh; ~ двух систем kahen järješteImän kilpailu **2.** (*спортивная встреча*) kilpailut; ~ по лыжам hiihtokilpailut; командные ~я joukkovehkilpailut
соревноваться kilpual'l'a, kilpailla; ~ в беге на коньках luissella kilpua
соринка ruhka; ~ попала в глаз ruhka mäni šilmäh
сори||ть ruhkata, kantua ruhkua, murrota, kantua murtuo; не ~те на пол elkyä ruhkakkua latetta
сорняк rikka|ruoho; полоть ~и kitkie rikkaruohuo
сородич 1. (*член одного рода*) heimolaini; проводить умершего собрались все ~и pokoiniekkua kaimuamah keräyvyttih kaikki heimolaiset **2.** (*принадлежащий к одной национальности, народности или являющийся уроженцем одной местности*) heimolaini; мы с ним ~и: оба из Карелии myö olemma hänen kera heimolaisie: molommat olemma Karjalašta
сорок nellä|kymmentä; ~ лет назад nelläkymmentä vuotta takaperin; ему около ~а hänellä on vuotta nelläkymmentä; в ~а километрах от города nellänkymmenen kilometrin piäššä kaupunkista
сорока[1] (*зоол.*) harakka ◇ сорока на хвосте принесла harakka hännälläh toi
сорока[2] (*вид головного убора*) sorokka; ~ на голове у женщины sorokka naisen piäššä
сороковины nellän|kymmenen päivän murkina, kuuvven netälin murkina
сороковой nelläš|kymmeneš; ~ размер обуви nelläškymmeneš jalačin numero

сороконожка (*зоол.*) tuhat|jalkani
сорокопут (*зоол.*) lepinkäini; ~ большой lapinharakka; ~ чернолобый muštaoščalepinkäini; ~-жулан pienilepinkäini
сорочка (*мужская*) paita, (*женская*) räččinä, (*ночная*) yö|paita
сорт 1. (*категория*) sortti, luatu, laji; мука второго ~а toisen sortin jauho; конфеты двух ~ов kahenluatuista karamellie; ~а тканей kankašlajit; дорогие ~а kallehet luavut **2.** (*разновидность культурных растений*) laji; ~а зимних яблок talviomenalajit **3.** (*вид чего-л.*) luatu, laji, sortti; товары всех ~ов kaikenluatuista tavarua ◊ первый сорт enši luokka
сортимент laji; ~ лесоматериалов puutavaran laji
сортировальн||ый lajittelu=; ~ая машина lajittelukoneh
сортировка lajittelu
сортировщик 1. (*человек*) lajittelija **2.** (*машина*) lajittelu-|koneh
сортов||ой 1. (*от* сорт) luatu; ~ые качества семян šiemenien luatu **2.** (*принадлежащий к ценным сортам*) hyvä|luatuni; ~ картофель hyväluatuni potakka
сосать imie; ~ грудь imie nännie; ~ соску-пустышку imie huvituttie
сосед nuapuri, sussieta, kranni; мы давние ~и myö olemma vanhat nuapurit; заглянуть к ~у на огонёк pisteliytyö sussietan luo tulilla
соседск||ий nuapurin, sussietan; влюбиться в ~ого сына mieltyö nuapurin poikah
сосиска nakki
соскучи||ться 1. (*почувствовать скуку*) ikävyštyö; она ~лась без детей hiän ikävyšty lapšitta **2.** (*затосковать*) ikävöijä; ребёнок ~лся по родителям lapšella tuli ikävä vanhempie
сослать, ссылать työntyä, karkottua; ~ на каторгу työntyä pakkotöih
сослаться, ссылаться viitata; ~ на детей viitata lapšien piäh; ~ на позднее время viitata myöhäseh aikah
сослуживец virka|kaveri
сосна (*бот.*) ~ европейская europanmänty; ~ сибирская siperinmänty; ~ итальянская italijanmänty; молодая, растущая ~ mänty; взрослая, здоровая, большая ~ petäjä; немолодая, мёртвая, совершенно сухая ~ honka, kelo; мёртвая, не совсем сухая, без хвои ~ nika; высокая, тонкая ~ с шапкой веток наверху jouhimänty, jouhipetäjä
соснов||ый männyn=, mänty=, mäntyni, petäjä(n), honka(n); ~ая шишка männynkäpy; ~ая смола männynpihka; ~ые дрова mäntyset halot; ~ бор männikkö, petäjikkö
сосняк männikkö
сосредоточить, сосредоточивать 1. (*собрать, соединить в одном месте*) kerätä yhteh, vetyä yhteh, tukuta; ~ войска на границе kerätä šotajoukot rajalla **2.** (*напрячь мысли, внимание на что-л. одно*) tarkentua, šyventyä; ~ слух tarkentua kuuluo
сосредоточиться, сосредоточиваться 1. (*собраться в одном месте*) kokoutuo, tulla kovolla, keräytyö yhteh **2.** (*сконцентрироваться*) keškeyttyö, šyventyö; ~ на учёбе šyventyö opaššukšeh
состав 1. (*совокупность людей, образующих какое-л. целое*) joukko; социальный ~ населения rahvahan sosialijoukko; быть в ~е делегации olla delegattijoukošša **2.** (*совокупность, образующая какое-л. вещество, соединение*) ainehet; ~ крови veren ainehet **3.** (*поезд*) juna; пассажирский ~ matkuštajajuna; товарный ~ rahtijuna
составитель luatija; ~ хрестоматии lukukirjan luatija
составить, составлять 1. (*поставить рядом или в одно место, приставить друг к другу*) panna, ašettua yhteh; ~ стулья в свободную комнату panna stuulat tyhjäh huoneheh **2.** (*образовать целое, совокупность чего-л.*) kerätä, luatie; ~ библиотеку kerätä kirjašto; ~ учебник kirjuttua oppikirja **3.** (*переставить сверху вниз*) laškie; ~ цветы с подоконника на пол laškie kukat ikkunalta lattiella
составление keryämini, kirjuttamini
состари||ть vanhentua, šuaha vanhakši; время ~ло нас aika vanhenti meijät
состариться vanheta; пришла пора ~ tuli aika vanheta
состояни||е 1. (*положение, в котором кто-л. или что-л. находится*) tila, kunto; ~ погоды šiätila; быть в хорошем ~и olla hyväššä kunnošša; ~ дороги keli; ~ здоровья vointi **2.** (*имущество, капитал, собственность*) omaisuš, varat; он оставил сыну своё ~ hiän jätti pojallah omaisuon
состоятельн||ый 1. (*богатый*) pohatta, varakaš, elokaš; ~ человек elokaš ihmini **2.** (*обоснованный*) paikkah|pitäjä; ~ые доводы paikkahpitäjät tovissukšet
состо||ять 1. (*быть составленным из кого-л., чего-л.*) olla; семья ~ит из пяти человек pereheššä on viisi henkie **2.** (*иметь содержанием*) olla; задача ~ит в том, чтобы успеть завершить работу tehtävänä on lopettua ruato **3.** (*быть членом какой-л. организации*) olla; ~ в партии olla puoluvehešša
состоя||ться 1. (*произойти, состояться*) olla; вечером ~лось собрание жильцов дома illalla oli taloneläjien kokouš **2.** (*оправдать надежды, стать кем-л.*) tulla, onnistuo; он ~лся как доктор häneštä tuli liäkäri; их семейная жизнь не ~лась heijän perehelämä ei onnistun
состричь, состригать leikata; ~ волосы leikata tukat
состругать, сострагивать höylätä šiliekši
сострочить, сострачивать tikata, ommella yhteh; ~ куски ткани ommella yhteh kankašpalat
состыковать, состыковывать yhistyä, liittyä; ~ два космических корабля liittyä kakši avarušlaivua
сосуд 1. (*ёмкость*) aštie; стеклянный ~ lasiaštie; глиняный ~ šaviaštie **2.** (*анат.*) šuoni; кровеносные ~ы verišuonet
сосульк||а jiä|puikko, jiä|toraš, toraš; длинные ~и – к долгой весне pität jiäpuikot – pitäkši kevyäkši
сотворение luomini; ~ мира muajilman luomini
сотн||я (*сто*) šata; в ~е метров šuan metrin piäššä
сотоварищ (*по рыбалке и охоте*) sluatnikka
сотовый 1. (*мёд*) mesi **2.** (*телефон*) mopikka
сотрудник 1. (*тот, кто работает вместе с кем-н.*) työ|kaveri **2.** (*работник учреждения*) ruataja; ~и данной организации tämän laitokšen ruatajat
сотрудничать 1. (*быть сотрудником*) ruatua **2.** (*заниматься какой-л. деятельностью с кем-л.*) ruatua yheššä
сотрудничество yhteis|työ
соха atra, uatra
сохатина 1. (*мясо*) hirven|liha **2.** (*шкура*) hirven|nahka
сохатый hirvi
сохн||уть 1. (*становиться сухим*) kuivua, kašattuo; земля ~ет mua kuivau; губы ~ут huulet kuivetah; во рту ~ет šuuta kuivuau; хлеб ~ет leipä kašattuu **2.** (*вянуть*) näivistyö, kuoleutuo; цветы ~ут без полива kukat kuoleuvutah kaštelomatta
сохранени||е šäilyttämini; ~ мира rauhan šäilyttämini; дать на ~ antua šäilytettäväkši, antua talteh; отпуск с ~ем содержания palkallini loma; отпуск без ~я palkatoin loma
сохранить, сохранять 1. (*сберечь*) šäilyttyä; ~ имущество šäilyttyä omaisuš; ~ воспоминания šäilyttyä muissot **2.** (*не утратить*) šäilyttyä, pisyö; ~ здоровье šäilyttyä tervehyš; ~ спокойствие pisyö rauhallisena **3.** (*хранить где-л.*) šäilyttyä, pityä; ~ картошку в яме šäilyttyä potakkoja kuopašša; ~ рыбу в амбаре pityä kalua aitašša; ~ грибы в подполье pityä šienie karšinašša; ~ деньги в банке šäilyttyä rahoja pankissa

сохрани||ться, сохраняться 1. (*остаться в целости*) šäilyö; книги хорошо ~лись kirjat hyvin šäilyttih **2.** (*не измениться*) šäilyö; у неё ~лись все старые привычки hänellä on šäilytty kaikki entiset tavat **3.** (*удержаться в памяти*) šäilyö, jiähä; эти события ~лись в памяти на всю жизнь ne tapahtumat jiätih muistih ijäkšeh
социал-демократ sosiali|demokratti
социал-демократический sosiali|demokrattini
социализм sosialismi
социалист sosialisti
социалистический sosialistini
социально sosialisešti
социально-бытов||ой: ~ое обслуживание sosiali|palvelut
социально-культурный sosiali|kulttuurini
социально-политический sosiali|poliittini
социально-психологический sosiali|psykologini
социально-экономический sosiali|talouvellini
социальн||ый sosiali=; ~ая защита sosialiturva
социолог sosiologi
социологический sosiologi=, sosiologini; ~ опрос sosiologitutkinta
социология sosiologija
соцстрах sosiali|vakuutuš
сочетание 1. (*от* сочетать и сочетаться) yhistämini; ~ теории с практикой teorijan ta käytännön yhistämini **2.** (*соединение, расположение чего-л., образующее одно целое*) yhisselmä, liitto; ~ красок väriyhisselmä; ~ слов šanaliitto
сочетать 1. (*соединять, объединять*) yhistyä; ~ личные интересы с общественными yhistyä omat ta yhteiskunnan tahot **2.** (*соединить в супружескую пару*) yhistyä, vihittyä
сочета||ться 1. (*соединяться*) yhistyö; в нём ~ются два хороших качества häneššä yhistyy kakši hyvyä ominaisutta **2.** (*гармонизировать*) paššata, šopie; одно не ~ется с другим yksi ei paššua toiseh
сочинение 1. (*от* сочинить) kekšimini, kekšintä; ~ небылиц olomattomien juttujen kekšintä **2.** (*художественное или научное произведение*) kirjutuš; ~ Гоголя Gogolin kirjutuš **3.** (*письменная школьная работа*) aineh|kirjutuš
сочинитель, ~ница kekšijä, kirjuttaja; ~ небылиц perättömykšien kekšijä
сочинить, сочинять (*лит., музык.*) kekšie; ~ музыку kekšie šävel
сочувствие 1. (*отзывчивое отношение к горю, переживаниям другого*) myötä|tunto; выразить ~ ilmottua myötätunto **2.** (*благожелательное отношение, поддержка*) myötä|mielisyš
сочувствовать olla myötä|mielisenä
союз liitto; Союз карельского народа Karjalan rahvahan liitto
спад lašku; ~ талых вод tulvavejen lašku; ~ производства tuotannon lašku
спада||ть 1. (*убывать*) laškie; вода ~ет vesi laškou; температура ~ет kuume laškou **2.** (*не держаться, падать*) kirvota, tippuo, šolahtua; обувь ~ет с ног jalačit kirvotah jalašta; очки ~ют на нос šilmälasit šolahetah nenän piällä
спальник makuu|pušši
спальн||ый makuu=; ~ вагон makuuvaunu; ~ая комната makuuhuoneh
спартакиада urheilu|kisat; ~ школьников koululaisien urheilukisat
спасание pelaštamini, pelaššuš
спасатель 1. (*специалист*) pelaštaja **2.** (*спасательное судно*) pelaššuš|laiva
спасательн||ый pelaššuš=; ~ая лодка pelaššušveneh; ~ круг pelaššušrenkaš; ~ая служба pelaššuspalvelu; ~ые работы pelaššuštyöt
спасение 1. (*от* спасти) pelaštamini, pelaššuš; медаль за ~ утопающего metali hukkujan pelaššukšešta **2.** (*то, что спасает*) pelaššuš, pelaššuš|keino
спасибо passipo; ~ всем за помощь passipo kaikilla avušta
спасти, спасать pelaštua; ~ от собак pelaštua koirista
спастись, спасаться pelaštuo; ~ бегством pelaštuo pakenomalla
спать muata; ложиться ~ ruveta muate; уложить ребёнка ~ panna lapši muate
спектакль näytöš|kappaleh, näytelmä; пойти на ~ lähtie kaččomah näytelmyä
спектр spektri; основные цвета ~a spektrin värit
спекулировать harjottua šala|kauppua, spekuloija
спекулянт šala|kaupan harjottaja, spekul'antti
спелость kurpšyš; ~ пшеницы vehnän kurpšyš ◇ спелость почвы muan kylvökunto
спел||ый kurpšä; ~ые ягоды kurpšät marjat
сперва enšin, enšiksi, alukši; ~ подумай, потом ответь enšin ajattele, šiitä vaštua
спереди ieštä, ieštä|päin; ~ дом уже покрасили ieštäpäin talo jo mualattih
спесивый koppava, mahtava
спеть[1] (*исполнить голосом*) laulua
спеть[2] (*зреть*) kurpšyö
специализация erikoistumini
специализироваться erikoistuo
специалист ammatti|mieš, spesialisti, asien|tuntija
специально vain, piätä|kauten, šillä kiušalla; это место отведено ~ для детей tämä tila on annettu vain lapšilla; ~ зашёл проведать вас tulin piätäkauten teitä tiijuštamah; она ~ подстроила эту встречу hiän kiušalla järješti tämän näkeytymisen
специальност||ь 1. (*основная квалификация*) ammatti **2.** (*дело, занятие, круг интересов*) ala; работаю по своей ~и ruan omalla alalla
специальн||ый 1. (*предназначенный исключительно для чего-л.*) erikoini; ~ая одежда erikoiset vuattiet; ~ рейс erikoini reissu **2.** (*связанный с какой-л. отраслью науки, техники, искусства*) erityini, erikois=, erikois|luatuni; ~ая терминология erikoisalan šanašto
специфика ominais|luatu, erityis|luatu; ~ искусства taitehen erityisluatu
специфический ominaini; ~ запах лекарств liäkkeijen ominaini haju
специя maku|aineh, maku|lisä
спецкурс erikois|kuršši
спецназ erikois|poliisi|joukko
спецодежда šuoja|puku
спецрейс erikois|reissu
спецшкола erikois|koulu
спеш||ить 1. (*торопиться*) kiirehtie, kiirehtyä, pityä kiirehtä; ~ на поезд kiirehtie junanlähtöh; он вечно ~ит hänellä on aina kiireh **2.** (*о часах*) eistyä; эти часы ~ат nämä kellot eissetäh
спешк||а kiireh; в ~е kiirehenkautti, kiirehešti
спешно kiirehešti; это надо сделать ~ tämä on kiirehešti ruattava
спидометр vauhti|mittari
спикер spikeri, pakina|mieš
спин||а šelkä; прямая ~ šuora šelkä; выпрямить ~у ojentua šelkä; нести на ~е kantua šeläššä; плыть на ~е uija šelälläh; стоять ~ой šeisuo šelin; повернуться ~ой kiäntyö šelin ◇ остаться за спиной jiähä šelän tuakši; делать за спиной ruatua šelän takana; почувствовать спиной tuntie omissa nahkoissa; жить за чьей-л. спиной olla kenennih turvissa; выезжать на чьей-л. спине pityä ketänih lypšylehmänä

спинк||а 1. *см.* спина **2.** (*опора для спины*) karmi; стулья с высокими ~ами korkiekarmiset stuulat; опереться на ~у стула nojautuo stuulan karmie vašše **3.** (*часть одежды*) šelkä|puoli; ~ куртки takin šelkäpuoli

спиннинг spinningi, virveli

спинн||ой šelkä=; ~ые позвонки šelkänikamat; ~ мозг šelkäyjin; ~ хребет šelkäranka

спираль vieteri, spirali

спирт spirttu, pirttu

списание 1. (*переписывание*) kirjuttamini **2.** (*воспроизведение оригинала*) kopijointa **3.** (*записывание в расход*) ottamini pois kirjoilta

списать, списывать 1. (*переписать*) kirjuttua; ~ с доски kirjuttua taululta **2.** (*нарисовать, воспроизведя оригинал*) kopioija; ~ картину kopioija kuva **3.** (*записать в расход*) ottua pois kirjoilta

список 1. (*письменный перечень кого-л., чего-л.*) luvettelo **2.** (*поимённый перечень*) nimi|luvettelo

спиц||а 1. (*в колесе*) piikki, tikku, puikko **2.** (*вязальная*) tikutuš|tikku; вязать на ~ах tikuttua

спичечн||ый tuli|tikun, tuli|tikku=; ~ая головка tulitikun piä; ~ая фабрика tulitikkutehaš

спич||ка tikku, tuli|tikku; чиркнуть ~ку piirtyä tikku; бросить горящую ~ку luuvva palaja tikku; коробка ~ек tikkulouta

сплав[1] (*вещество, полученное при плавлении твёрдых тел*) šeka|šulateh; ~ меди и никеля kuparin ta nikelin šekašulateh

сплав[2] (*отправление леса по воде*) uitto; ~ брёвен tukinuitto; быть на ~е olla uitošša

сплавить[1], сплавлять (*соединить посредством плавки*) šulattua yhteh; ~ железо с хромом šulattua yhteh rautua ta hromie

сплавить[2], сплавлять (*отправить вплавь по течению реки*) uittua

сплавиться šulautuo

сплавщик uitto|mieš, tukki|mieš

сплести, сплетать 1. (*изготовить плетением*) plettie; ~ косу plettie kašša **2.** (*скрепить плетением*) šituo, köyttyä, šolmita, punuo; ~ концы верёвки šituo nuoran piät **3.** (*скрестить*) panna ristih; ~ руки panna kiät ristih

сплетни||к, ~ца kielien|kantaja, juorujen|kantaja, juoru|akka, juoru|värčči

сплетничать juoruta, levittyä juoruja, kannella juoruja

сплетн||я juoru, huhu; ходят всякие ~и on kaikenmoisie huhuja; слышал ли последние ~и? oletko kuullun viimesie juoruja?

сплоти||ть, сплачивать 1. (*скрепить, соединив доски, брёвна*) kiinittyä yhteh; ~ половые доски kiinittyä yhteh latelauvat **2.** (*сомкнуть*) yhistyä; ~ ряды yhistyä rivit **3.** (*сделать согласованным, дружным*) šuaha šopuh; обстоятельства ~ли людей tilanneh šai rahvahan šopuh

сплоти||ться, сплачиваться 1. (*сомкнуться*) yhistyö, yhtyö; ряды ~лись rivit yhissyttih **2.** (*стать дружным, единодушным*) yhtyö, liittyö yhteh; ~ против врага liittyö yhteh vihollista vaštah

сплошн||ой 1. (*без перерыва, промежутков*) loppumatoin, umpi=; ~ дождь loppumatoin vihma; ~ая стена umpišeinä **2.** (*без исключения*) kaikkih kuuluja, yleini; ~ая вакцинация kaikkih kuuluja ruvituš

сплошь 1. (*без промежутков*) kokonah, täyšin; небо ~ заволокло тучами taivaš kokonah mäni pilveh **2.** (*подряд*) peräkkäh; прочитать ~ все газеты lukie kaikki lehet peräkkäh

сплюнуть, сплёвывать 1. (*выплюнуть*) šylätä, šylkie pois **2.** (*сделать плевок*) šylätä, šylkäissä; ~ на землю šylkäissä muah

сплюсну||ться, сплющиваться ličistyö; ведро ~лось под колёсами šanko ličisty pyörien alla

сплющенный ličistynyt, ličissetty, lačakka; ~ гвоздь ličissetty nuakla; ~ нос lačakka nenä

сподвижни||к, ~ца työ|kaveri

спокойно rauhallisešti, rauhašša; разговаривать ~ paissa rauhallisešti; жить ~ elyä rauhašša

спокойн||ый 1. (*находящийся в состоянии покоя*) rauhallini, hil'l'ani, tyyni; ~ая жизнь rauhallini elämä; ~ вечер hil'l'ani ilta; ~ое озеро tyyni järvi **2.** (*не испытывающий тревоги*) rauhallini; казаться ~ым näyttyä rauhalliselta; будьте ~ы! olkua rauhašša! **3.** (*уравновешенный*) rauhallini; ~ ребёнок rauhallini lapši

спокойствие rauhallisuš

спóлзать ryömie

сползá||ть luitua; шапка ~ет на глаза lakki luitau šilmillä

сполна kokonah; получить зарплату ~ šuaha koko tili

сполоснуть, споласкивать huuhtuo, huuhella; ~ посуду huuhtuo aštiet

сполоснуться, споласкиваться huuhtoutuo

сполохи 1. (*северное сияние*) revon|tulet **2.** (*вспышки яркого света*) välkkehet

спонсор sponsori, rahottaja, kuštantaja

спонсорск||ий sponsorin, kuštantajan; ~ая помощь sponsorin apu

спонсорство sponsori|toiminta

спонтанный ičeštäh šyntyjä

спор kiista, väittely, riita; научный ~ tiijollini väittely; прекратите ~! lopettakkua kiista! ~ о наследстве perintöriita

спори||ть kiistyä, riijellä; ~ по пустякам kiistyä tyhjän takie; они целый день ~ли hyö koko päivä riijeltih

спорность kiistan|alaisuš, riijan|alaisuš; ~ решения ratkaisun kiistanalaisuš

спорн||ый kiistan|alani, riijan|alani, riita=; ~ вопрос riitakyšymyš; ~ое наследство riijanalani perintö

спорт urheilu; лыжный ~ hiihtourheilu; конькобежный ~ luistelu; зимний ~ talviurheilu; летний ~ kešäurheilu; оздоровительный ~ kuntourheilu; заниматься ~ом urheilla; олимпийские виды ~а olimpijalajit

спортзал urheilu|šali

спортивн||ый urheilu=, liikunta =, (*гимнастический*) voimistelu=; ~ая команда urheilujoukko; ~ая секция urheilukerho; ~ые соревнования urheilukilpailut; ~ костюм urheilupuku, voimistelupuku; ~ая фигура urheilijan vartalo

спортинвентарь urheilu|vehkehet

спорткомитет urheilu|komitietta

спорткомплекс urheilu|keškuš

спортлото urheilu|lotto

спортплощадка urheilu|kenttä

спортсмен urheilija

спортсменка urheilija|naini

спорттовар||ы urheilu|välinehet; магазин ~ов urheilukauppa

спорхнуть pyrähtyä, pyrähtyä lentoh

спорщик kiistelijä

споры (*бот.*) itijöt, sporit

спорынья (*болезнь злаков*) härän|jyvä, palo|piä

способ (*средство*) keino, tapa, (*метод*) metodi, tutkimuš|tapa; найти ~ löytyä keino; старым ~ом vahnah tapah; ~ обучения opaššantametodi

способност||ь 1. (*талант*) kyky, lahjat, nero; мыслительная ~ ajattelukyky **2.** (*возможность*) kyky, lahjat; покупательная ~ oštokyky; пропускная ~ железной дороги rautatien kuletuškyky; ~и к математике matemattiset lahjat; человек с большими ~ями hyvin lahjakaš ihmini

способ||ный 1. (*одарённый*) kyvykäš, nerokaš, lahjakaš;

~ные дети kyvykkähät lapšet **2.** (*могущий сделать, умеющий*) он ~ен на всё hiän šuattau luatie kaikkie; ~ к труду nerokaš ruatoh

способств||овать auttua; влага ~ует росту растений vesi auttau kašvien kašvuo

споткнуться, спотыкаться kompaštuo, öntäštyö; ~ о камень öntäštyö kiveh

спохвати||ться, спохватываться huomata, rapautuo; ~лся да поздно было rapautu, ka myöhäistä oli

справа oikiella, oikiella puolella; ~ от дороги tieštä oikiella; ~ от меня oikiella puolella miušta

справедливо oikein, oikeuven|mukasešti; поступить ~ ruatua oikein

справедливость oikeuš, oikeuven|mukaisuš; ~ восторжествовала oikeuvenmukaisuš voitti

справедлив||ый oikeuven|mukani, oikie; ~ое замечание oikie huomautuš

справиться, справляться 1. (*суметь сделать*) pärjätä; ~ с работой pärjätä ruavon kera; ~ с домашним заданием luatie kotitehtävät **2.** (*одержать верх, побороть*) piäššä läpi, pityä käsissä; ~ со всеми трудностями piäššä läpi kaikista vaikeukšista; ~ с непослушными детьми pityä käsissä välliytynyitä lapšie **3.** (*навести справку*) tiijuštua, tiijuššella, kyšyö, kyšellä; ~ о здоровье tiijuššella tervehyöštä; ~ по телефону о прибытии поезда kyšyö telefonissa junan tulošta; ~ по словарю kaččuo šanakirjašta

справка 1. (*сведения*) tiijot; ~ о составе семьи perehtiijot **2.** (*документ*) lappu, tovissuš, paperi; медицинская ~ liäkärinpaperi

справочник luvettelo, (*путеводитель*) opaš|kirja; телефонный ~ telefoniluvettelo

справочн||ый tiijon|anto=, apu=; ~ое бюро tiijonantotoimisto; ~ материал kirjalliset tiijot

спрессованный purissettu, kovakši painettu; ~ снег kovakši painettu lumi

спринт pika|matat, (*бег*) pika|juokšu, (*на коньках*) pika|luistelu, (*плавание*) pika|uinta

спринтер sprintteri, (*в беге*) pika|juoksija, (*в беге на коньках*) pika|matkojen luistelija, (*в плавании*) pika|uimari

спринтерск||ий pika=; ~ая дистанция pikamatka, lyhin matka

спринцевание huuhtelu

спринцевать huuhella

спринцеваться luatie ičellä huuhteluja

спринцовка 1. (*от* спринцевание) huuhtelu **2.** (*приспособление*) huuhtelu|ruisku

спрос 1. (*требование на товар*) kyšymini, kyšyntä, kyšy; этот товар не пользуется ~ом tällä tavaralla ei ole kyšyntyä; получить всё по первому ~у šuaha kaikki enši kyšynnällä; ~ и предложение kyšyntä ta tarinta **2.** (*ответственность, возлагаемая на кого-л.*) vaštuu, vuajinta; с него и ~ больше häneštä enämpi vuajitahki ◇ без спроса lupua kyšymättä, luvatta, omin luvin

спросить, спрашивать kyšyö, kyšellä; ~ книгу kyšyö kirja; ~ совета kyšyö neuvuo; ~ о здоровье kyšellä tervehyöštä; ~ подробно juuššie

спрут (*бот.*) kahekši|jalka

спрыгнуть, спрыгивать hypätä, hypätä alaš, hypätä pois; ~ в канаву hypätä ojah

спрягать taivuttua; ~ глагол taivuttua verbie

спряжение taivutuš; ~ глагола verbin taivutuš

спрятать peittyä; ~ в шкаф peittyä škuappih

спрятаться peittäytyö; ~ за печкой peittäytyö kiukuan tuakše

спугнуть, спугивать 1. (*испугав, заставить убежать, улететь*) pölääšyttyä, pölääšyttyä pois; ~ воробьёв pölääšyttyä

varpuset lehtoh **2.** (*помешать осуществлению чего-л.*) keškeyttyä, pölättyä, häiritä; ~ сон keškeyttyä uni; она боялась ~ надежду hiän varasi pölättyä toiveh

спуск 1. (*от* спустить) lašku; ~ флага lipunlašku **2.** (*откос*) lašku, myötä|mäki; крутой ~ jyrkkä lašku

спусков||ой lašku=; ~ая труба laškuputki

спустить, спускать 1. (*опустить*) laškie, šolahuttua; ~ флаги laškie liput; ~ лодку на воду laškie veneh vejellä **2.** (*сплавить*) laškie, uittua; ~ лес по реке uittua puita jokie myöten **3.** (*освободить от привязи*) piäštyä; ~ собаку с цепи piäštyä koira čiepistä

спусти||ться, спускаться 1. (*опуститься*) laškeutuo, laškie, šolahtua; ~ с горы laškeutuo vuarašta; солнце ~лось в море päiväni laški mereh; ~ на лодке по воде laškie venehellä jokie myöten **2.** (*сесть, приземлиться, лечь на землю*) laškeutuo, laškie, istuutuo; самолёт ~лся на аэродром lentokoneh laškeutu lentokentällä

спустя peräššä, peräštä; ~ год vuuvven peräštä

спутать ševottua, šotkie; ~ при чесании чёрную и белую шерсть ševottua kartatešša muššat ta valkiet villat; ~ нитки šotkie lankat

спута||ться ševota, šotkeutuo; нитки ~лись lankat šotkeuvuttih

спутник 1. (*тот, кто совершает путь вместе*) matka|kaveri **2.** (*небесное тело*) sputnikki, šatelliitti ◇ спутник жизни elämäntoveri

спячка uni; зимняя ~ медведя kontien talviuni

спящий makuaja

сработать, срабатывать toimie

сработаться, срабатываться ruatua šovušša; они не могут ~ hyö ei voija ruatua šovušša

сравнение 1. (*от* сравнить) vertailu, vertuamini; ~ языков kielien vertuamini **2.** (*уподобление одного предмета другому*) vertauš; удачное ~ hyvä vertauš

сравнительно verraten, melko; в ~ короткое время melko lyhyöššä ajašša

сравнительно-исторический vertailu-istorijallini; ~ метод vertailu-istorijallini keino

сравнительн||ый 1. (*основанный на сравнении*) vertailu=; ~ая таблица vertailutaulukko **2.** (*лингв.*) komparatiivini, komparatiivi=; ~ое придаточное предложение komparatiivini šivuvirkeh

сравнить, сравнивать verrata, vertailla; ~ цифры verrata luvut; сравнивать финно-угорские языки vertailla šuomelais-ugrilaisie kielie

сражение tora, taistelu; выиграть ~ voittua taistelušša

срази||ть 1. (*лишить жизни*) tappua, kuatua; болезнь ~ла его tauti tappo hänet **2.** (*победить, одолеть*) voittua; ~ словом voittua šanalla **3.** (*потрясти*) järkyttyä

сразиться, сражаться taissella, tapella, torata; ~ с врагами taissella vihollisien kera

сразу 1. (*немедленно*) heti, ruttoh, teräväh; по приезде в деревню мы ~ отправились в лес kyläh tultuo myö heti läksimä meččäh; ~ же paikalla; ~ по прибытии tuloportahilla **2.** (*разом*) kerrašša, (*одновременно*) yhtä|aikua; он съел всё ~ hiän šöi kaikki kerrašša; говорили все ~ paistih kaikin yhtäaikua **3.** (*рядом*) šamašša; ~ за домом начинается лес šamašša talon takuana alkau meččä

срастание yhteh kašvamini, (*о ране*) umpeh kašvamini; ~ костей luijen yhteh kašvamini

срас||тись, срастаться kašvettuo, kašvettuo yhteh, (*о ране*) kašvua umpeh; сломанная кость ~лась katkenut luu kašvettu

срастить, сращивать 1. (*заставить срастись*) kašvattua, kašvattua yhteh, (*о ране*) kašvattua umpeh **2.** (*соединить*) yhistyä

сращивание 1. (*от* срастить) yhteh|kašvattamini; ~ костей

luijen yhtehkašvattamini **2.** (*экон.*) yhistämini; ~ банковского капитала с промышленностью pankkivarojen ta tevollisuon yhistämini

сред||а¹ (*третий день недели*) serota, kolmaš|arki; в ~у serotana

сред||а² 1. (*вещество*) aineh; воздушная ~ ilma; кислая ~ muijotuš **2.** (*совокупность природных условий*) ympäristö, aloveh; охрана окружающей ~ы ympäristön šuojelu **3.** (*социальная обстановка*) elin|olot; он хорошо себя чувствует в ~е музыкантов hänellä on hyvä olla musikanttijen kešeššä

среди 1. (*в середине какого-л. пространства или периода времени*) kešellä, keški=; остановиться ~ улицы ašettuo kešellä pihua; ~ реки – остров keškijovella on šuari; ~ белого дня keškipäivällä **2.** (*между*) kešen, kešeššä; ~ детей lapšien kešeššä; ~ елей росли сосны kuušien kešen kašvettih männyt; оказаться ~ врагов puuttuo vihollisien keškeh

средне keškin|kertasešti; он живёт ~ hiän eläy keškinkertasešti

среднеазиатский Keški-Aasijan, keški|aasijalaini; ~ климат keškiaasijalaini ilmašto

средневеков||ый keški|ajan, keški|aikani; ~ город keškiaikani kaupunki; ~ая литература keškiajan kirjallisuš

средневековь||е keški|aika; культура ~я keškiajan kulttuuri

среднегодов||ой vuuvven keški=, vuuvven keški|miäräni; ~ая температура vuuvven keškilämpötila; ~ые доходы vuuvven keškimiäräset tulot

среднемесячный kuu|kauven keški=, kuu|kauven keški|miäräni; ~ доход kuukauven keškitulot

среднесуточный vuoro|kauven keški=, vuoro|kauven keški-|miäräni; ~ привес vuorokauven keškipainolisä

среднеязычн||ый: ~ые согласные laki-iäntehet, palatalit

средн||ий 1. (*находящийся в середине чего-л.*) keškimmäini, keškini, keški|kertani; ~ сын keškimmäini poika **2.** (*промежуточный*) keški=; ~его возраста keški-ikäni; ~его роста keškikašvoni; ~яя мера keškimiärä; ~яя цена keškihinta **3.** (*посредственный*) kešen|kertani; ~ие способности kešenkertaset kyvyt ◇ средняя школа keškikoulu; среднее ухо keškikorva; средний палец на ноге šuurivarvaš средний палец на руке keškišormi

средств||о 1. (*приём, способ действия*) keino, tapa; проверенное ~ varma keino **2.** (*орудие*) laittehet **3.** (*материальные ценности*) varat; жить по ~ам elyä varojen mukah **4.** (*вещества, материалы*) ainehet, liäkkiet; ~ от головной боли piänkivissyšliäke; чистящее ~ puhaššušaineh

срез 1. (*от* срезать) leikkuu; ~ хлебов vil'l'an leikkuu; ~ дёрна turpehen nošto **2.** (*место, по которому что-то срезано*) leikkauš; из ~а сосны течёт живица kuušen leikkaukšešta valuu pihka **3.** (*для анализа*) koiteh; ~ для микроскопического анализа koitehpala mikroskoppitarkaššukšeh; ~ знаний учащихся opaštujien tietotarkaššuš

сре́зать, срезáть leikata; ~ цветок leikata kukka

срисовать, срисовывать piiruštua mallin mukah; ~ рисунок из книги piiruštua kuva kirjašta

сровнять tašottua, šuaha šamalla tašolla; ~ поленницу с забором luatie halkopino aijan korkiesekši ◇ сровнять с землёй hävittyä muan tašalla

сродство heimolaisuš, šukulaisuš, läheisyš; ~ душ henkien heimolaisuš

срок 1. (*определённый промежуток времени*) aika, miärä|aika, miärätty aika; договориться о ~е выплаты šopie makšuajašta **2.** (*установленный момент исполнения*) aika; ~ прибытия tuloaika **3.** (*тюремное заключение*) vanki|aika; получить ~ šuaha vankiaika

срочно kiirehešti, ruttoh, terävä, heti; доставить ~ šuattua kiirehešti

срочность 1. kiirehellisyš; ~ заказа tilaukšen kiirehellisyš **2.** miärä|aikaisuš; ~ ссуды laihinan miäräaikaisuš

срочн||ый 1. (*требующий быстрого исполнения*) kiirehellini, rutto, terävä; ~ заказ kiirehellini tilauš **2.** (*рассчитанный на определённый срок*) miärä|aikani; ~ая ссуда miäräaikani laihina

сруб 1. (*от* срубить) mečän|kuatamini, mečän|kuato; незаконный ~ kielletty mečänkuato; продать лес на ~ myyvvä mečč̈ä kuattavakši **2.** (*сооружение*) kehikkö, šalvo, šalvoš; ~ колодца kaivonšalvo

срубить, срубать 1. (*деревья*) kuatua, (*сучья*) karšie; ~ дерево kuatua puu; ~ ветки karšie okšat **2.** (*сколоть*) halata; ~ лёд у колодца halata jiä kaivon luota **3.** (*построить из брёвен*) šalvuo; ~ баню šalvuo kyly

срыгну||ть, срыгивать okšentua; ребёнок ~л молоко lapši pulautti maijon

ссадина katkientahini

ссадить, ссаживать¹ 1. (*помочь сойти вниз, снять*) laškie; ~ с лошади laškie heposen šeläštä **2.** (*заставить едущего выйти с поезда, парохода*) panna pois; ~ с поезда безбилетного пассажира panna pois junašta liputoin kulkija

ссадить, ссаживать² (*содрать, поцарапать кожу на чём-л.*) šatattua; ~ колено до крови šatattua polvi vereh

ссор||а hoppu, riita, riitely; искать ~у eč̈č̈ie riitua; затеять ~у noštua hoppu

ссорить riitauttua

ссориться kahuta, karehella, riijellä, riitautuo

ссох||нуться, ссыхаться 1. (*высохнуть, покоробиться*) kuivua käppyräh, käpristyö; фанера ~лась vaneri käpristy **2.** (*затвердеть*) kuivua kovakši, kuivettuo; глина ~лась šavi kuivi kovakši

ссуда laihina; беспроцентная ~ prosentitoin laihina

ссудить (*дать ссуду*) antua laihinah

ссылк||а¹ 1. (*наказание путём переселения*) karkotuš, työntämini; приговорить к ~е suutie karkotukšekši **2.** (*место ссылки*) karkotuš|kohta, karkotuš|paikka; жить в ~е в Сибири elyä karkotušpaikašša Siperissä

ссылка² 1. (*от* сослаться) viittauš; ~ на оригинал произведения viittauš alkutevokšeh **2.** (*цитата, выдержка*) viiteh; подстрочная ~ alaviiteh

ссыпать (*насыпать, всыпать*) kuatua; ~ зерно в мешки kuatua vil'l'a šäkkilöih

ссыпка kuato, kuatamini

ссыхание käppyräh kuivamini, (*затвердевание*) kovakši kuivamini

стабилизатор vakauttaja, vakuaja, stabilisattori

стабилизация vakauttamini, stabilisatijo

стабилизировать vakauttua, stabilisoija

стабилизироваться vakautuo, stabilisoituo

стабильность muuttumattomuš, stabiilisuš

стабильн||ый muuttumatoin, stabilini; ~ые цены muuttumattomat hinnat

ставить ašettua, panna, šeisattua, šeisottua; ~ цветы в воду panna kukat veteh; ~ на колени panna polvillah; ~ тесто panna taikina; ~ друг на друга ašettua toini toisen piällä; ~ вешки viehkottua; ~ подпору pönkittyä; ~ невод, сеть под лёд с помощью специального шеста valkita; ~ сосновые ветки на входе в катиску havuta; ~ заплату paikata; ~ штамп leimata

ставк||а 1. (*военн.*) piä|maja **2.** (*в игре*) peli|panoš; проиграть две первые ~и mänettyä kakši enšimmäistä pelipanošta **3.** (*ориентация на кого-л.*) luotto; ~ на молодёжь luotto nuorisoh **4.** (*оклад*) pohja|palkka **5.** (*экон.*) miärä; налоговые ~и veromiärät

ставни ikkuna|lauvat, staun'at

ставрида (*зоол.*) piikki|makrilli

стагнация stagnatijo

стадион stadioni
стади||я vaihe; начальная ~ заболевания tauvin alkuvaihe; быть в ~и завершения olla lopusša
стадо karja; ~ коров lehmäkarja
стаж ruato|vuuvvet
стажёр harjottelija, opaštuja
стакан lasi, stokana; ~ чая stokana čäijyö
сталагмит stalagmiitti, tippu|kivi|pylväš
сталактит stalaktiitti, tippu|kivi|puikko
сталебетон teräš|betoni
сталевар teräš|ruataja
сталелитейный: ~ цех teräš|valamo
сталелитейщик teräkšen|valaja
сталеплавильн||ый: ~ая печь teräš|kiukua
сталеплавильщик teräš|ruataja
сталь teräš, teräš|rauta; выплавлять ~ valua teräšrautua
стальной teräkšellini, teräkšini
стамеска taltta
стан[1] (*туловище*) vartalo, varši; тонкий ~ hoikka vartalo
стан[2] (*лагерь*) leiri, leiri|paikka; военный ~ šotilašleiri; вражеский ~ vihollisleiri
стан[3] 1. (*сооружение*) laiteh, (*опора*) alušta; ткацкий ~ kankašpuut **2.** (*машина*) koneh
стандарт standartti
стандартизация standartisointa, normittamini; ~ производства tuotannon standartisointa
стандартизировать standartisoija
стандартизироваться standartisoituo
стандартн||ый standartti=, tavallini; ~ая мебель standarttikalušto; ~ способ tavallini keino
станица kasakka|kylä
станичник kasakka|kylän eläjä, kyläläini
станичн||ый kasakka|kylän, kylän=; ~ые жители kasakkakylän eläjät; ~ое правление kylänhallinto; ~ый атаман kasakkakylän vanhin
станкостроение työ|koneh|tevollisuš
станкостроительный työ|koneh=; ~ завод työkonehtehaš
становище 1. (*место стоянки*) leiri|paikka; ~ кочевников paimentolaisien leiripaikka **2.** (*селение*) ašuma
становление kehityš; ~ характера luonnon kehityš
станок koneh, työ|koneh; ткацкий ~ kuvontakoneh
станочник koneh|ruataja
станционн||ый ašema=, ašeman; ~ое здание ašematalo, ašemarakennuš; ~ая платформа ašemašilta, ašemalaituri
станция ašema; железнодорожная ~ rautatieašema; метеорологическая ~ meteorologini ašema; телефонная ~ telefoniašema
старани||е 1. (*прилежание, усердие*) ahkeruš, yrityš; проявить ~ в работе näyttyä ahkerutta ruavošša **2.** (*усилие, направленное на достижение чего-л.*) yritykšet, ponnissukšet; все ~я оказались напрасными kaikki yritykšet mäntih tyhjäh **3.** (*кустарная добыча золота*) kullan|kaivanta
старатель kullan|kaivaja, kullan|eččijä
старательно ahkerašti, ahkeraisešti, (*тщательно*) tarkkah, tarkašti; трудиться ~ ahkerašti ruatua; ученик ~ выводит каждую букву opaštuja tarkkah kirjuttau joka kirjainta
старательность ahkeruš; проявить ~ näyttyä ahkerutta
старательн||ый ahkera, huolellini, tarkka; ~ые ученики ahkerat opaštujat; ~ая хозяйка huolellini emäntä; ~ почерк tarkka kirjutuštapa
стараться 1. (*прилагать старание*) ahkeroija, ahkertua, staraija; ~ изо всех сил ahkeroija kaikin voimin **2.** (*пытаться*) yrittyä; ~ победить yrittyä voittua
старейшина vanhin, šuvun vanhin
старение vanhenomini, vanhentumini
стареть vanheta
старец 1. (*старик*) vanhuš **2.** (*монах*) manahha
старик 1. (*старый человек*) starikka, vanhuš, ukko **2.:** ~и (*родители*) vanhemmat
старин||а (*прежние времена*) ammuni aika, männyt aika, muinaisuš; в ~у ammusina aikoina
старинн||ый 1. (*многовековой*) vahna, iki|vahna, (*как в старину*) muinoni, vanhan|aikani; ~ая пословица vahna šananlašku; ~ые обычаи vahnanaikaset tavat **2.** (*давний*) vanha; ~ знакомый vanha tuttava
стар||ить vanhentua; заботы ~ят человека huolet vanhennetah ihmistä
стариться vanheta
стародавн||ий iki|vanha, muinoni, vanhan|aikani; от ~их времён muinosista ajoista šuaten
старожил vanha ašukaš, vanha eläjä; ~ы (*коренные жители*) kanta-ašukkahat, kantaeläjät
старомодный vanhan|aikani, vanhan|mallini; ~ костюм vanhanaikani puku
старообрядец staro|viera, vanha|vieroni, vanha|uškoni
старообрядческ||ий vanha|uškoni, staro|vierojen; ~ая семья vanhauškoni pereh
старообрядчество vanha|uškoisuš
старорежимный vanhan yhteis|kunta|järješтelmän aikani, vanhan järješтelmän aikani
старорусский muinais|venäläini
старосветск||ий: ~ие помещики vanhan ajan tilan|omistajat
старославянский muinais|slavilaini; ~ язык muinaisslavilaini kieli
староста stuarosta, vanhin; сельский ~ kylänvanhin; ~ класса opaštajan apulaini, luokan stuarosta
старост||ь vahnuš, vanhuš|puoli; бабушка не может передвигаться от ~и ämmö vanhuošta ei voi kävellä ◇ на старости лет vanhoilla päivillä
старт 1. (*начальный момент спортивного соревнования*) lähtö, startti; дать ~ antua lähtömerkki **2.** (*место, с которого начинается соревнование*) lähtö|paikka, startti|paikka
стартёр 1. (*спорт.*) lähettäjä **2.** (*техн.*) käynnistin, käynnissyš|laiteh
стартовать 1. (*начинать спортивное соревнование*) lähtie liikkehellä, startata **2.** (*начать полёт*) nouša ilmah, lähtie lentoh
стартовый lähtö=; ~ сигнал lähtömerkki
старуха akka, vanha akka
старческий vanhukšen; ~ голос vanhukšen iäni
старшеклассник ylä|luokkalaini, ylä|luokan opaštuja
старшекурсник ylä|kurššin opaštuja
старший vanhempi, (*старше всех*) piä|mieš, vanhin; мой ~ брат miun vanhempi veikko; ~ научный сотрудник vanhempi tietomieš
стар||ый vanha, kulu, entini; жить в ~ом доме elyä vanhašša talošša; ~ая одежда vanhat vuattiet; ~ долг vanha velka; построить дом на ~ом месте noštua talo entisellä paikalla; ~ая негодная вещь kyčä; ~ая негодная обувь rajakka; ~ая одежда šuššuna; ~ая сосна pörökki; ~ крупный тощий лосось roivana; ~ на вид vanhannäköni
стасовать (*карт.*) ševottua, ševottua kortit
статика 1. (*наука*) statiikka, taša|paino-oppi **2.** (*состояние покоя*) taša|paino, taša|paino|tila, lepo|tila
статист statisti, avuštaja
статистик tilašto|tietäjä
статистика statistiikka, tilašto|tieto
статистическ||ий tilašto=, tilaštollini, statistini; ~ие данные statistiset tiijot

статическ||ий stattini, taša|paino=; ~ая теория tašapainooppi; ~ое давление stattini paino
статичность stattisuš, muuttumattomuš, liikkumattomuš
статичный stattini, muuttumatoin, liikkumatoin
статность šolakkuš; ~ фигуры vartalon šolakkuš
статный kaunis|vartaloini, šolakka
статуправление statistiikka|keškuš, tilašto|keškuš
статус tila, statussi; получить ~ беженца šuaha pakolaisen statussi
статуэтка pieni pačaš, pieni veššoš
статуя kuva|pačaš, pačaš, veššoš
ста||ть[1], становиться 1. (*встать*) nousša, (*на колени, на руки, на голову*) šeisattuo; лошадь ~ла на дыбы heponi nousi kahella jalalla; ~ на колени šeisattuo polvillah **2.** (*расположиться*) šeisattuo, ašettuo; ~ у стены šeisattuo šeinän viereh; ~ на ночёвку ašettuo yökši **3.** (*приступить к делу*) ruveta, šeisattuo; ~ за прилавок ruveta myöjäkši **4.** (*подняться для борьбы*) nousša; ~ за правду nousša toven puoleh **5.** (*прекратить движение*) šeisattuo, ašettuo; лошадь ~ла heponi šeisattu; мотор ~л mouttori ašettu
ста||ть[2], становиться 1. (*произойти, совершиться, случиться*) alkua, ruveta; он ~л работать hiän rupesi ruatamah **2.** (*оказаться в наличии*) olla; не ~ло здоровья ei ole tervehyttä **3.** (*умереть*) kuolla; когда отца не ~ло, дом достался детям konša tuatto kuoli, talo jäi lapšilla **4.** (*становиться*) ruveta, tulla; через пять лет он ~нет агрономом viijen vuuvven piäštä häneštä tulou agronomi; ~ бойким, шустрым poiketa; ~ больше šuureta; ~ бородатым partautuo; ~ вязким šitketä; ~ гладким šiletä; ~ горячим palaštuo; ~ густым, частым tihetä; ~ длиннее pitetä; ~ жидким (*о стуле*) vesistyö; ~ затхлым, спёртым (*о воздухе*) lemmehtyö; ~ зелёным vihantuo; ~ красивым šometa; ~ лучше parata; ~ менее солёным tuimeta; ~ мягче pehmeytyö, pehmentyö; ~ некрасивым rumeta; ~ непослушным, раздражительным ottautuo; ~ погожим (*о погоде*) pouvistuo; ~ прохладнее viiletä; ~ сладким imeltyö; ~ слякотным röččäytyö; ~ состоятельным, преуспевающим päteytyö; ~ старательным uuraštuo; ~ трудным vaiketa; ~ увечным vammautuo ◊ с него станет häneštä voipi vuottua kaikkie
стат||ь[3] (*общий склад фигуры*) vartalo; по ~и он как молодой vartaloltah hiän on kun nuori
стать||я 1. (*научно-популярное сочинение*) kirjutuš **2.** (*раздел, параграф*) artikkeli, pykälä; ~ в газете artikkeli leheššä; ~ закона lakipykälä **3.** (*финанс.*) erä; перевести деньги с одной ~и на другую šiirtyä rahat yheštä eräštä toiseh
стационар šairala, pol'ničča
стационарн||ый 1. (*не передвижной*) vakituini; ~ая библиотека vakituini kirjašto **2.** (*не амбулаторный*) šairala=, laitoš=; ~ое лечение šairalahoito **3.** (*постоянный*) pisyvä, muuttumatoin, stationarini; ~ое электрическое поле muuttumatoin šähkökenttä
стачать ommella, tikata, (*изготовить*) luatie, valmistua; ~ рукава ommella hiemat; ~ две пары сапог luatie kakši parie šuappahie
стащить 1. (*таща, снять*) vetyä, vetyä pois; ~ скатерть со стола vetyä skuatteri stolalta **2.** (*таща, переместить, собрать*) vetyä, (*отнести*) kantua; ~ лодку в воду vetyä veneh vejellä
стая karja, parvi; ~ гусей hanhikarja; ~ птиц lintukarja; ~ рыб lautta
ствол 1. (*дерева*) runko; ~ сосны petäjän runko **2.** (*военн.*) piippu, (*орудийный*) putki **3.** (*анат.*) putki, runko, varši; нервный ~ hermorunko
створка: ~ окна ikkunan|puolisko; ~ двери ovenpuolisko; ~ ворот portinpuolisko; ~ раковины šimpukankuoren puolisko

стеарин steariini
стеб||ель korši, putki, varši; длинные ~ли pität korret
стебельчат||ый varšimaini, koršimaini; ~ шов varšipisto, varšipisto-ommel; вышивать ~ым швом ommella varšipistoin
стегать[1] (*бить*) piiskata, rapšuttua, ruoškie
стегать[2] (*шить*) tikata; ~ одеяло tikata täkki
стежок harpahuš, rippe
стезя elämän|tie, elämän|polku
стек račču|piiska
стека muovailu|puikko
стеклене||ть lasittautuo; глаза ~ют šilmät lasittauvutah
стеклить lasittua; ~ окна lasittua ikkunoja
стекло lasi; разбить ~ murentua lasi
стекловар lasin|valmistaja
стекломасса lasi|massa
стеклорез 1. (*рабочий*) lasin|leikkuaja **2.** (*инструмент*) lasin|veičči
стеклянниц||а (*зоол.*): тополевая ~ huavan|lasi|šiipi; ~ы lasišiipiset
стеклянн||ый lasini, lasi=; ~ая дверь lasini ovi; ~ая ваза lasimal'l'a
стеклярус lasi|helmet
стекольн||ый lasi=; ~ завод lasitehaš; ~ая промышленность lasitevollisuš
стекольщик lasittaja, lasi|muasteri
стела muisto|pačaš, muisto|kivi
стелить levittyä; ~ скатерть на стол levittyä skuatteri stolalla; ~ мостки telottua
стел||иться levitä; туман ~ется по земле tumanto leviey muata myöten
стеллаж pol'čat, kirja|pol'čat
стельк||а stel'kka, (*из сена или соломы*) talluš; ~и для обуви kenkien stel'kat
стельная: ~ корова tiineh lehmä
стемне||ть pimetä; уже ~ло jo pimeni
стен||а šeinä; повесить на ~у riputtua šeinällä
стенгазета šeinä|lehti
стенд esittely|šeinä; повесить на ~ riputtua esittelyšeinällä
стенка 1. (*стена*) šeinä **2.** (*мебель*) šeinä|škuapit
стенн||ой šeinä=; ~ые часы šeinäkello
стенограмма stenogramma
стенографист stenografisti
стенография stenografija
стеноз stenosi, ahtauma
стенокардия šyväimen|kourissuš
степенно vakavašti, arvokkahašti; разговаривать ~ paissa vakavašti; здороваться ~ tervehtie arvokkahašti
степенн||ый vaka, vakava, verkkani, arvokaš; ~ое поведение arvokaš käyttäytymini; ~ человек vakava ihmini; ~ая жизнь verkkani elämä
степен||ь 1. (*сравнительная величина, мера*) miärä, tašo; ~ твёрдости kovušmiärä; ~ мастерства meštaruštašo **2.** (*разряд, категория, класс*) ašte; орден Отечественной войны второй ~и Isänmuallisen šovan toisen aštien kunnivomerkki **3.** (*уровень, ступень*) tašo, arvo; критиковать до известной ~и kritikoija tiettyh tašoh šuaten **4.** (*грамм.*): положительная ~ positiivi; сравнительная ~ komparatiivi; превосходная ~ superlatiivi **5.** (*матем.*) potenssi; возвести в пятую ~ noštua viijenteh potenssih **6.:** учёная ~ oppi|arvo ◊ степени сравнения vertailuaštiet; степень родства šukulaisušašte
степн||ой aro=; ~ая зона aroala
степь aro, tanner|mua
стервятник (*зоол.*) pikku|korppi|kotka
стереоаппаратура stereo|laittehet
стереозвук stereo|iäni

стереокино stereo|skoppini elo|kuva
стереопластинка stereo|levy
стереопроигрыватель stereo|šoitin
стереоскоп stereo|skoppi
стереотип stereo|tyyppi
стереть, стирать 1. (*удалить, вытереть*) pyyhkie pois, pyyhältyä; ~ следы pyyhkie jälet **2.** (*уничтожить*) viijä, ottua; годы стёрли красоту ikävuuvvet vietih kaunehuš **3.** (*трением повредить кожный покров*) hiertyä, hankata; ремень сумки стёр плечо laukun remmi hankasi olkapiän; сапог стёр ногу до крови kenkä hierti jalan vereh **4.** (*растирая, размельчить*) hienontua; ~ мел в порошок hienontua liitu jauhokši; ~ табак hienontua tupakki
стере||чь varteija; собака ~жёт дом koira varteičču taluo
стержень 1. (*предмет, являющийся обычно осевой или опорной частью*) varši; металлический ~ rautani varši **2.** (*для письма*) mušše|šiämi **3.** (*осевая, серединная часть чего-л.*) šelkä|pii, ranka, terä; ~ ветки vičan ranka; ~ ствола дерева puun runko; ~ птичьего пера šulanterä
стерилизатор sterilisattori
стерильность steriilisyš; ~ хирургических инструментов hirurkisien instrumenttien steriilisyš
стерильн||ый steriili=, bakteritoin; ~ая вата steriilini pumpuli
стерлядь (*зоол.*) sterletti
стерн||ь, ~я 1. (*поле*) šänki; ~ вспахивается осенью šänki kynnetäh šykyšyllä **2.** (*остатки стеблей*) šänki
стерпеть käršie, keštyä; ~ боль käršie kipu
стерх (*зоол.*) lumi|kurki
стеснительность ujouš, kainouš
стеснительный čuipottelija, ujo, kaino; ~ мальчик čuipottelija poika
стесн||ить, стеснять 1. (*сжать, сдавить*) ahistua **2.** (*сделать узким, ограниченным предел чего-л., сферу какой-л. деятельности*) rajottua, haittua; ~ в средствах rajottua varoissa; его присутствие ~яет меня hänen olo haittau milma **3.** (*сдавить горло, грудь, перехватить дыхание*) ahistua; странное чувство ~ило грудь outo tunneh ahisti rintua
стесняться čuipotella, čuipottua, kainoššella, ujoššella; ~ чужих людей kainoššella vierahie ihmisie
стетоскоп kuulo|torvi, stetoskoppi
стечение 1. (*слияние*) yhistymini; ~ рек jokien yhtehvirtuamini **2.** (*скопление в одном месте*) keräytymini; ~ перелётных птиц на острове muuttolintujen keräytymini šuarella **3.** (*совпадение обстоятельств*) yhteh|šattuma
сте||чь, стекать valuo, (*о реке, ручье*) virrata; вода с дороги ~кла в канаву vesi tieltä valu ojah; весной с полей ~кают шумные ручьи kevyällä pelloilta virratah kohuajat ojat
стёган||ый tikattu; ~ое одеяло tikattu täkki
стигма poltto|merkki
стилет stiletti
стилизация stilisointa; ~ под народные сказки rahvahan starinojen mukani stilisointa
стилист stilisti
стилистика stilistiikka
стил||ь[1] 1. (*совокупность признаков, создающих целостный образ искусства*) tyyli; романтический ~ romanttini tyyli **2.** (*характер деятельности*) tyyli, tapa; официально-деловой ~ virallini tyyli; работать в ~е рыночной экономики ruatua kauppatalouven tapah
стил||ь[2] (*способ летоисчисления*) aika|luku; по старому ~ю vanhan aikaluvun mukah
стильно tyylikkähäšti
стильн||ый 1. (*выдержанный в определённом стиле*) tyylikäš; ~ое здание tyylikäš rakennuš **2.** (*очень модный*) huippu|muotikaš; ~ая причёска huippumuotikaš kampauš

стимул virikeh, stimuli; нет ~а в работе ruavošša ei ole virikehtä; моральный ~ moralini stimuli
стимулировать kannuštua, noššattua, stimuloija; ~ сердечную деятельность stimuloija šyväimenlyöntyä; ~ рост растений noššattua kašvien kašvuo
стипендиат stipendiatti
стипендия stipendi
стиральн||ый pešu=, pyykki=; ~ая машина pešukoneh; ~ порошок pešujauho; ~ая доска pešulauta
стира||ть (*мыть*) peššä; мама ~ет бельё muamo pešöy vuatteita
стирк||а pešu, pyykin|pešu; отдать бельё в ~у antua vuattiet pešuh
стиснуть, стискивать puristua, puristua yhteh; ~ со всех сторон puristua joka puolelta; ~ руку puristua kättä
стих 1. (*единица рифмованной речи, стихотворная строка*) runo, runo|rivi, šäjeh; размер ~а runomitta **2.** (*худ. произведение*) runo; писать ~и kirjuttua runoja
стихийн||ый luonnon=, alku|voimani; ~ое бедствие luonnonmyllissyš; ~ые силы luonnonvoimat
стихи||я 1. (*явление природы*) luonnon|voimat; покорить ~ю alistua luonnonvoimat **2.** (*подсознательное начало у человека*) voimat; ~ любви rakkahušvoimat **3.** (*среда существования*) ala, ympäristö; быть в своей ~и olla omašša ympäristöššä; вода – ~ рыб vesi on kalojen ympäristö
стих||нуть, стихать 1. (*перестать звучать*) hilletä, vakautuo; деревенский шум к вечеру ~ает kylän häly iltapuolella hillenöy **2.** (*о природных явлениях, боли и т.п.*) aleta, heiketä, lauhtuo, laiveta, hilletä, tyynistyö, tyyntyö; ветер стих tuuli tyynisty; боль ~ла kipu laiveni; дождь стих vihmu hilleni
стихосложение 1. (*сочинение стихов*) runojen šepityš **2.** (*склад, строй*) runo|mitta
стихотворение runo; выучить ~ наизусть opaštuo runo muistih
стихотворец runoniekka, runo|šeppä
сто šata; ему больше ста лет hänellä on toista šatua vuotta
стог keko, suapra, šuova; ставить ~и luuvva suaproja
стоговать kevota, suapruija
стоголосый šata|iänini, moni-iänini
стоградусн||ый šuan aštien; ~ая температура šuan aštien lämpötila
стограммов||ый šuan gramman, šata|grammani; ~ая гиря šuan gramman punnuš
стожар šalko|puu
стоимость 1. (*цена*) hinta; ~ тонны зерна vil'l'atonnin hinta **2.** (*экон.*) arvo; прибавочная ~ lisäarvo; потребительная ~ товара tavaran kulutušarvo
стои||ть 1. (*о денежной стоимости*) makšua; сколько ~т? äijänkö makšau? словарь ~т больше тысячи рублей šanakirja makšau yli tuhat rupl'ua **2.** (*имеет смысл*) kannattau, pitäy; этот фильм ~т посмотреть tämä elokuva kannattau kaččuo; не ~т ждать ei pijä vuottua **3.** (*достаточно*): ~т только слово сказать kannattau vain šana šanuo; ~т только немного отдохнуть, и усталость пройдёт pitäy vain levähtyä vähäsen ta vaivuš katou
стойбище 1. (*у кочевников Сибири*) pyšähyš|paikka, leiri|paikka **2.** (*поселение*) ašuma **3.** (*место для отдыха животных*) lepo|paikka
стойк||ий 1. (*прочный, неослабевающий*) luja, keštäjä; ~ кирпич luja tiili **2.** (*непоколебимый, твёрдый*) luja, luja|luontoni; ~ая вера luja uško
стойло parši, hinkalo
стоймя pissyššä, pistyölläh; поставить ~ panna pistyh
сток 1. (*течение*) virtuamini; ~ воды на дорогу vejen virtuamini tiellä **2.** (*водосток*) räyššäš, vesi|kuuru; оборудовать ~

luatie räyššäš **3.** (*стоки*) lika|vejet; ~и спускают в реки lika-vejet lašetah jokiloih
стократный šata|kertani
стол 1. (*мебель*) stola; рабочий ~ ruatostola; обеденный ~ ruokastola; сидеть за ~ом istuo stolašša **2.** (*еда*) šyömiset, ruoka; диетический ~ diettiruoka; домашний ~ kotiruoka **3.** (*отдел в учреждении*) laitoš; паспортный ~ paššilaitoš; адресный ~ atressilaitoš
столб pačaš, pylväš
столбенеть pačaštuo
столб||ец 1. (*ряд коротких строк, расположенных одна под другой*) palsta; газетные ~цы šanomalehen palstat **2.** (*ряд слов, цифр, написанных друг под другом*) pisty|rivi
столбить pylväštyä
столбняк jäykkä|kourissuš
столети||е vuosi|šata; в прошлом ~и viime vuosišualla
столетний šata|vuotiaš, šata|vuotini
столетник (*бот.*) (*алоэ*) aloe, (*агава*) agava
столешница stola|lauta
столиц||а piä|kaupunki, piä|linna; жить в ~е elyä piäkaupunkissa
столичный piä|kaupunkin, piä|linnan
столкновение 1. (*от* столкнуться) vaššakkah|mänö; ~ льдов jäijen vaššakkahmänö **2.** (*противоречие, разногласие, конфликт*) risti|riita, konflikti; ~ с начальником konflikti johtajan kera
столкну||ть, сталкивать 1. (*сдвинуть с места*) työntyä, ähkätä; ~ лодку на воду työntyä veneh vejellä **2.** (*перен., заставить удариться; поставить во враждебные отношения*) ähkätä vaššakkah; ~ двух политиков ähkätä vaššakkah kahta poliitikkuo **3.** (*заставить встретиться*) šuattua vaššakkah; случай ~л их tapahtuma šuatto heijät vaššakkah
столкну||ться, сталкиваться 1. (*удариться друг о друга*) vaštautuo yhteh; льдины ~лись jiäpalat vaštauvuttih yhteh **2.** (*неожиданно встретиться*) vaštautuo; ~ в коридоре vaštautuo käytäväššä **3.** (*сойтись в бою*) vaštautuo; ~ с врагом в бою vaštautuo vihollisen kera taistelušša
столовая ruokala, ruoka|huoneh; школьная ~ koulun ruokala
столов||ый stola=; ~ сервиз stolaserviisi; ~ая ложка lusikka
столп tuki|pylväš, pylväš
столько 1. (*такое количество*) šen verran, šaman verran, tämän verran; сколько он взял, ~ и принёс min verran hiän otti, šen verran toiki; ~ денег я не наберу šen verran rahua mie en keryä; ~ и у меня есть tämän verran miulaki on **2.** (*так много*) niin äijä; там было ~ людей! šielä oli niin äijä rahvašta! он собрал ~ ягод! hiän keräsi niin äijä marjua! он провёл там ~ времени hiän oli šielä niin pitälti
столяр puu|šeppä
столярн||ый puu|šepän; ~ая мастерская puušepän veršta
стоматит šuu|tulehuš
стоматолог hammaš|liäkäri
стоматологический hammaš|liäke|tiijollini
стоматология hammaš|liäke|tieto
стометровый šata|metrini
стон ohkanta, valittelu, valituš
стонать ohkua, valittua, vočata
стопа[1] (*анат.*) jalka|terä
стопа[2] (*лит.*) runo|polvi
стопа[3] (*ряд предметов, сложенных один на другой*) pino; ~ книг kirjapino
стопка ryyppy|lasi
стоп-кран hätä|jarru
стопроцентный šata|prosenttini
стоп-сигнал jarru|valot
стоптанный linčallah olija
стопудовый šuan puutan painoni
сторож vahti; работать ~ем ruatua vahtina
сторожев||ой vahti=; ~ая вышка vahtitorni
сторожить vahata, vahtie, varteija; ~ магазин varteija kauppua
сторожка vahti|tupa
сторон||а 1. (*боковая поверхность*) kylki, puoli, šivu; раскачиваться из ~ы в ~у häilyö kyleštä toiseh; на этой ~е улицы pihan tällä puolella; со всех сторон kaikista puolista **2.** (*край*) perukka, puoli, ranta; южная ~ šuvipuoli; северная ~ pohjoispuoli; родная ~ kotiranta **3.** (*одна из поверхностей*) puoli; лицевая ~ ткани kankahan oikie puoli **4.** (*особенность, свойство*) puoli; показать себя с хорошей ~ы esittyä ičče hyväštä puolešta; положительная ~ дела asien hyvä puoli **5.** (*противопоставляемые группы*) oša|puoli; в ссоре участвуют две ~ы riijašša on kakši ošapuolta **6.** (*линия родства*) puoli; со ~ы матери muamon puolešta
сторонний šyrjäni, šivullini; ~ наблюдатель šyrjäštäkaččoja
сторонник kannattaja, puoluštaja; ~и мира rauhanpuoluštajat
сторублёвый šatahini, šata|rupl'ahini
стотысячный šata|tuhanšini
сточить, стачивать 1. (*снять неровности*) hivuo, hivuo pois; ~ неровности hivuo tašasekši **2.** (*сделать тонким, узким*) kuluttua; ~ лезвие ножа kuluttua veičen terä
сточн||ый 1. (*предназначенный для стока чего-л.*) vientä=, lašku=, viemäri=; ~ая канава vientäoja **2.** (*имеющий сток куда-л.*) laškija; ~ое озеро laškija järvi
стошнить okšentua
стоя pistyölläh, šeisual'lah
стоялый pitälti šeisonut
стоянка 1. (*остановка*) šeisonta-aika; ~ поезда пять минут juna šeisou viisi minuuttie **2.** (*место остановки*) olo|paikka, elo|šija; ~ охотников mečäštäjien majapaikka **3.** (*место, где стоит транспорт*) autojen pito|paikka **4.** (*археол.*) elin|paikka, eläntä|paikka; ~ каменного века kivikauven elinpaikka
сто||ять 1. šeisuo; ~ на одной ноге šeisuo yhellä jalalla; работа ~ит ruato šeisou; часы ~ят kellot šeisotah **2.** (*заниматься делом*) šeisuo, olla; ~ в очереди šeisuo jonošša; ~ на страже olla varteimašša **3.** (*находиться*) olla, šeisuo; книги ~ят в шкафу kirjat ollah škuapissa; шкаф ~ит в углу škuappi on čupušša; дом ~ит на берегу озера talo šeisou järven rannalla **4.** (*иметь место, быть*) olla, šeisuo; ~ит тишина on hil'l'aista; ~ит холодная погода šeisou vilu šiä
стоячий pisty, šeisoja
стóящий makšava, makšavaini
страда kiireh|aika; сенокосная ~ heinäaika
страдал||ец, ~ица ihmis|parka
страдание kitu, muokka
страдательн||ый: (*лингв.*) ~ залог passiivi; ~ая форма глагола verbin passiivimuoto
страда||ть 1. (*мучиться*) käršie, muokkautuo; он очень ~ет от головных болей hiän oikein muokkautuu piänkivušta **2.** (*тосковать*) ikävöijä; ~ по внуку ikävöijä punukkua **3.** (*терпеть ущерб, урон*) muokkautuo, käršie; ~ за правду muokkautuo toven puolešta; ~ за народ käršie rahvahan puolešta
стран||а mua; родная ~ oma mua, kotimua; жаркие ~ы lämpimät muat ◇ страны света muajilman puolet
страниц||а šivu; на ~е книги kirjan šivulla; на ~ах газет šanomalehtien palstoilla
странник kulkuri, matkalaini
странно 1. (*нареч.*) kummallisešti, eris|kummallisešti, omah luatuh; она ~ одевается hiän šuoriutuu omah luatuh **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on kumma; ~, что он не позвонил on kumma, kun hiän ei šoittan; ~, как он попал сюда on kumma, kuin hiän piäsi tänne

стр

странн||ый ihmellini, erin|omaini, eris|kummani, kummallini, outo; ~ая одежда kummalliset vuattiet; ~ человек erinomaini ihmini; находить ~ым kummaššella
страноведение muan|tuntomuš
странствие pitkä matka, vajelluš; отправиться в ~ lähtie pitkäh matkah
странствовать matkailla pitin muajilmua, kulekšie, vajeltua
страстно palavašti, oikein lujašti; любить ~ rakaštua oikein lujašti
страстоцвет (*бот.*) käršimyš|kukka
страсть[1] (*чувство, с трудом управляемое рассудком*) into, himo, rakkahuš; пылкая ~ tulini rakkahuš
страст||ь[2] (*ужас, страх*) kauhu, kauhehuš, sruasti; такие ~и рассказываешь! šemmosie sruastija kerrot!
стратег strategi
стратосфера stratosferi
страх pelko, varajanta; наводить ~ varauttua; в ~е varoissah
страхование vakuutuš; социальное ~ sosialini vakuutuš; ~ от несчастных случаев ošattomušvakuutuš
страховать 1. (*заключать договор*) šuojella, vakuuttua; ~ имущество vakuuttua omaisuš **2.** (*предохранять от несчастного случая*) šuojella, varjella; ~ ребёнка от влияния улицы šuojella lašta pihan vaikutukšešta
страховка 1. (*документ*) vakuutuš **2.** (*страховое вознаграждение*) vakuutuš|korvauš **3.** (*страховой взнос*) vakuutuš|makšu **4.** (*предохранение при выполнении чего-л.*) vakuutuš|turva
страши||ться varata; не ~сь голода! elä varaja nälkyä!
страшно 1. (*нареч.*) hirvie, kauhiešti; ~ устать vaipuo kauhiešti **2.** (*в знач. сказ. безл.*) hirvissyttäy, kauhissuttau, on kauhie; мне стало ~ milma rupesi varauttamah; ~ смотреть kauhie on kaččuo
страшный kauhie, hirvie; видел ~ сон nävin hirvien unen
стрежень keški|virta
стрекоза (*зоол.*) vesi|korento
стрекот čirčityš, hačatuš, pärpätyš; ~ кузнечика čirkan čirčityš; ~ сороки harakan hačatuš; ~ мотора mouttorin pärpätyš
стрекотать čikettyä, hačattua, räkättyä
стрела 1. (*для стрельбы из лука*) nuoli, vašama **2.** (*подвижная часть подъёмного крана*) puomi
стрелец (*знак Зодиака*) Jouši|mieš
стрелк||а 1. (*деталь измерительных приборов*) viisari, ošotin; ~ компаса kompassin viisari; ~ часов kellon viisari **2.** (*стебель растения*) varši; лук пошёл в ~у luukku läksi varteh **3.** (*песчаная коса*) kaita niemi **4.** (*знак*) viiteh **5.** (*устройство на рельсовых путях*) rauta|tien|vaihteh
стрелолист (*бот.*) nuoli|lehti
стрелочник rauta|tie|mieš
стрельба ammunta
стреля||ть ampuo; ~ из ружья ampuo pyššyštä; дрова ~ют в печке halot pračketah kiukuašša
стремглав šuorua piätä, täyttä piätä, täyttä vauhtie
стремительно ruttoh, ruttoseh; ~ подняться ruttoseh nouša
стремительный oikein poikkoi; ~ бег oikein poikkoi juokšu
стремиться 1. (*быстро двигаться*) kiirehtie; ~ вперёд kiirehtie etehpäin **2.** (*добиваться*) piäššä, tahtuo; ~ в город piäššä kaupunkih; ~ поступить в университет piäššä opaštumah yliopistoh; ~ к добру tahtuo hyvyä
стремление tahto; ~ к миру rauhan tahto
стремя (*петля для упора ноги всадника*) jaluššin, nenuš
стремянка tika|puut
стресс stressi
стриж (*зоол.*) terva|piäčkyni
стрижка 1. (*обрезание волос*) tukkien leikkuanta **2.** (*овец*) keričentä, keriččömini

стрех||а räyššäš; под ~ой räyštähän alla
стриптиз striptiisi, jakšautumis|esityš
стричь 1. (*волосы, ногти*) leikata, lyhentyä; ~ волосы leikata tukkie; ~ ногти lyhentyä kynšie; ~ газон leikata nurmikkuo **2.** (*овец*) keritä; ~ овец keritä lampahie
стричься leikkauttua
строга||ть höylätä, vuolla; ~ доску höylätä lautua; ~я, я порезал палец vuollešša mie leikkasin šormen; братец у ворот сидит, топорище ~ет veikkoni veräjällä istuu kirvešvartta vuolomašša
строг||ий 1. (*требовательный, суровый*) ankara, kova, kova|luontoni; ~ого человека побаиваются ankarua ihmistä vähäsen varatah; ~ая дисциплина kova kuri; ~ учитель kovaluontoni opaštaja **2.** (*определённый, точный*) tarkka; ~ая диета tarkka dietti; ~ учёт tarkka luvettelo
строго ankarašti, kovašti, lujašta, lujašti
строев||ой[1]: ~ая служба palvelu armeijašša; годен к ~ой службе kelpuau armeijah
строевой[2] (*годный для строительства*) rakennuš=, hirši=; ~ лес hiršikkö; растёт ~ лес kašvau hiršimeččä
строение 1. (*здание, постройка*) rakennuš, talo; деревянное ~ puurakennuš **2.** (*структура*) rakenneh, struktuuri; ~ атома atomin struktuuri
строитель rakentaja, kirveš|mieš
строительный rakennuš=; ~ мусор rakennušruhkat
строительств||о 1. (*возведение сооружений*) rakentamini, rakennuš; ~ нового дома uuvven kojin rakentamini **2.** (*объект*) rakennuš|paikka; я был на ~е mie olin rakennušpaikalla; начальник ~a rakentamisen piällikkö
строи||ть 1. (*возводить какое-н. сооружение*) rakentua, šalvua, noštua; ~ новый дом šalvua uutta taluo; баню ~ли на берегу озера kyly noššettih järven rannalla; ~ плотину rakentua patuo; ~ корабли rakentua laivoja **2.** (*созидать, создавать, организовывать*) järještyä, peruštua; ~ новую жизнь järještyä uutta elämyä; ~ семью peruštua perehtä **3.** (*мысленно создавать*) šuunnitella; ~ планы šuunnitella; ~ себе иллюзии kekšie ičelläh il'l'usijua **4.** (*организовывать, основываясь на чём-н.*): ~ доклад на точных данных rakentua kertomušta tarkoilla tietoloilla; ~ свою тактику rakentua omua taktiikkua **5.** (*выражать, формулировать*) šanuo; правильно ~ фразу šanuo virkehtä oikein **6.** (*вычерчивать на основании заданных размеров*) piirtyä; ~ треугольник piirtyä kolmijuo **7.** (*ставить в строй*) ašettua, šeisottua ◇ строить из себя простака näyttyä iččieh höperönä; строить из себя невесть что rehenteliytyö, tepašteliutuo
строи||ться 1. (*возводиться, сооружаться*) rakentua, olla rakennuš|hommissa, valmistuo; в городе ~тся новая гостиница kaupunkih rakennetah uutta hotellie; в ДОКе ~тся новый корабль telakalla valmistuu uuši laiva **2.** (*становиться в строй*) ašettautuo, šeisautuo; отряд ~тся ryhmä ašettautuu; класс ~тся luokka šeisautuu rivih
стро||й 1. (*ряд, шеренга*) rivi; встать в ~ šeisattuo rivih; ~ем rivittäin **2.** (*система*) sistemi, tapa; государственный ~ valtijollini sistemi; грамматический ~ kieliopillini sistemi; ~ мышления ajattelutapa **3.** (*согласованность, гармония*) šopu; ~ во всём облике koko ulkonävön šopu **4.** (*музык.*) šävel|tašo; минорный ~ minorini šäveltašo; ~ гитары kitaran šäveltašo
стройк||а rakennuš|paikka; я был на ~е mie olin rakennušpaikalla
стройматериалы rakennuš|ainehet
стройн||ый 1. (*ладно сложенный, статный*) hoikka, šolakka, šoma|vartaloini; ~ парень šolakka poika; ~ая девушка šomavartaloini tyttö **2.** (*отличающийся правильным пропорциональным соотношением частей*) šuora, tašallini; ~ые ряды šuorat rivit **3.** (*правильно, непротиворечиво*

построенный) šelkie; ~ая теория šelkie teorija **4.** (*гармоничный*): ~ое пение kaunis laulamini

стройно šolakkahašti; ~ поют šolakkahašti lauletah

строка rivi, šäjeh

стропила katoš|puut

стропило katto|hirši, kurki|hirši

строптивый oma|päini, oma|čottani, vašta|hakani, kuuntelomatoin; ~ нрав omačottani tapa; ~ жеребец kuuntelomatoin varša

строфа šäkehistö

строфика 1. (*раздел стиховедения*) runo-oppi **2.** (*членение стиха на строфы*) runo|jako

строчить (*шить*) tikata; ~ воротник tikata kakluštua

строч||ка¹ (*ряд слов, букв или иных знаков*) rivi, šäjeh; написать несколько ~ек kirjuttua muutoma rivi

строчка² (*сплошной шов на поверхности материала*) tikkauš, tikkuamini; ~ ватного одеяла topatäkin tikkauš; мелкая ~ tihie tikkauš

строчн||ой¹ (*не выступающий над строкой*): ~ая буква pieni kirjain

строчной² (*прошитый сквозным швом*) tikattu

строчок (*бот.*) korva|šieni

струбцина ruuvvin|purissin

стружк||а čilppu, laštu; древесные ~и puulaššut

стру||иться 1. (*течь ручьями*) valuo, virrata; слёзы ~ятся из глаз kyynälet valutah šilmistä; ручеёк ~ился среди камней oja lirasi kivien välissä; пот ~ился по спине hiki valu šelkyä myöte; из крана ~илась вода kranašta valu vettä **2.** (*распространяться струёй: о воздухе, свете, запахе*) levitä; по комнате ~ится запах цветов pitin huonehta leviey kukkien haju; аромат ~ится makie haju leviey

структура struktuuri, rakenneh; ~ гранита graniitin rakenneh; ~ языка kielen rakenneh

структурализм strukturalismi

струн||а kieli, jouši; ~ы скрипки viulun kielet ◊ вытянуться в струну ojentautuo šelkä šuorakši

струнный kieli=, jouši=; ~ инструмент kielišoitin; ~ оркестр joušiorkesteri

струп rupi, ruven kuoret; в ~ьях ruvešša; покрыться ~ьями ruvettuo

струсить varautuo, ruveta varajamah

струч||ок palko; ~ки гороха hernehen palot

стручков||ый palko=; ~ое растение palkokašvi

струя virta, šuihku; ~ воды vesivirta; ~ воздуха ilmavirta

стряпать sriäppie, (*печь*) paistua, valmistua ruokua, taikinoija; ~ обед valmistua murkinua; ~ рыбник sriäppie kalakukkuo

стряхнуть, стряхивать puistua; ~ снег с шапки puistua lumi lakista

студент opaštuja, yli|opaštuja, yli|oppilaš; собрание ~ов opaštujien kokouš; комната ~а ylioppilahan huoneh

студень hyytelö, stuuteni

студён||ый kylmä, jiä|kylmä, hyytävä; ~ая вода jiäkylmä vesi; ~ ветер viima

студить jähyttyä, kylmettyä

студия 1. (*мастерская художника или скульптора*) työ|huoneh **2.** (*школа для подготовки артистов, художников*) =koulu, =studijo; театральная ~ teatterikoulu **3.** (*предприятие по производству кинофильмов*) kino|studijo

стужа rauta|vilu, vilu; зимняя ~ talvivilu

стук jyškähyš, kolahuš, kolina, kolineh, kolketuš, koputuš; ~ с грохотом jutkeh; ~ с ударом pačkahuš; ~ с хлопаньем plakutuš; ~ колёс rajineh; ~ посуды aštien kolahuš; ~ с треском pärineh; сильный, тяжёлый ~ juhkeh; я не слышал ~а mie en kuullun koputušta; доносится ~ колёс kuuluu rattahien kalineh

стукну||ть, стукать, стучать 1. (*ударить*) iskie, lyyvvä, takuo; ~ кулаком iskie nyrkillä; ~ по гвоздю молотком takuo nuaklua vasaralla; вино ~ло в голову viina mäni piäh **2.** (*греметь*) kolahuttua, kolistua, koputtua, taputtua; ~ в окно koputtua ikkunah; не стучи посудой! elä kolaja ašteilla! ~ ногами taputtua jaloilla **3.** (*стучать тяжело*) jyhkätä, jutkuttua, jyškyttyä; он ~л, сбросив мешок с картошкой на пол hiän heittyä jyhkäsi lattieh potakkašäkin **4.** (*хлопать*) paukuttua

стукнуться, стукаться jušahtua, kolahtua

стул stuula; сидеть на ~е istuo stuulalla

ступ||а huuhmar; ~ и пестик huuhmar ta petel; в ~е толкли муку huuhmarešša šurvottih jauhuo; большая ~ pahmaš

ступеньк||а porraš, rappuni; три ~и kolme porrašta; ~и rappuset; ~ на лестнице rappuni; ~ на полок jalkalauta

ступить, ступа||ть aštuo, harppie, harpata; ~й осторжно, не разбуди ребёнка aššu hil'l'akkaiseh, elä noššata lašta; ~йте домой mänkyä kotih

ступка stupka; ~ для соломы pölisö

ступня 1. (*нижняя часть ноги*) jalan|terä **2.** (*нижняя поверхность стопы, подошва*) jalan|pohja

стыд huikie, häpie, oma|tunto; они не боятся ~a hyö ei varata häpietä

стыдить huijata, huijottua, häpeyttyä

стыдиться häpeytyö, hävetä, iletä

стыдно on huikie; ~ сказать huikie on šanuo; как не ~! eikö ole huikie!

стык liite, liitoš|kohta; ~ двух брёвен kahen hirren liitoš

стыковать kytkie, liittyä

стынуть, стыть jähtyö, kylmetä

стычка kahakka, riita, tora

стюардесса lento|emäntä

стягиваться čupistuo, kučistuo, kyčistyö

стяну||ть, стягивать 1. (*сделать плотно прилегающим*) čupistua, kiinittyä, vetyä tiukemmakši, šituo; ~ ремень kiinittyä remmi; ~ бочку обручами kiinittyä korvo vantehilla; ~ брёвна в плоту kiinittyä lauttahirret **2.** (*туго перевязать*) šituo; ~ волосы лентой šituo tukat lentalla **3.** (*соединить края, концы*) liittyä, yhistyä; ~ концы провода yhistyä lankan piät **4.** (*собрать в одном месте*) kerätä; ~ детей в одну комнату kerätä lapšet yhteh huoneheh **5.** (*снять с себя плотно прилегающую одежду, обувь*) heittyä, vetyä; ребёнок ~л шапку с головы lapši veti lakin piäštäh; ~ обувь heittyä kenkät jalašta **6.** (*снять, стащить*) vetyä, riuhtaissa; ~ одеяло на себя vetyä täkki piällä; ветер ~л платок с головы tuuli riuhtasi paikan piäštä

суббот||а šuovatta; в ~у šuovattana; по ~ам šuovattoina

субботник talko, supotniekka

субмарина čukelluš|veneh

субординация arvo|järješšyš

субпродукты šiivatan šiämykšet

субсидировать auttua, rahottua

субсидия rahotuš

субстанция 1. (*филос.*) substanssi **2.** (*основа, сущность*) aineh, perä; минеральная ~ почвы muaperän mineraliainehet

субстрат 1. (*то, что лежит в основе каких-л. образований*) pohja|kerroš; базальтовый ~ земной коры muanpinnan basalttipohjakerroš **2.** (*биол. питательная среда, почва*) substratti

субтитр kiännöš|teksti

субтропики suptroppini vyöhykeh

субтропический suptroppini; ~ климат suptroppini ilmašto

субъект 1. (*филос.*) subjekti **2.** (*активный деятель*) subjekti **3.** (*юрид.*) subjekti **4.** (*человек*) ihmini **5.** (*лингв.*) subjekti

субъективный subjektiivini

сувенир muisto|esineh, suveniiri

суверенитет iččenäisyš, rippumattomuš

суверенность 1. (*верховная власть*) täyši|valta **2.** (*обладание суверенитетом*) iččenäisyš
суверенн||ый iččenäini; ~ое государство iččenäini valtakunta
сугроб kinoš, kulvehuš, lumi|kinoš, lumikko; высокие ~ы korkiet kinokšet; ~, в который можно провалиться kualama
сугубо erityisen, erikoisen, erittäin, vain; ~ важный erikoisen tärkie; ~ личные вещи vain omat tavarat
суд oikeuš, suutu; во время ~а suutušša; подать в ~ antua suutuh, antua oikeukšeh
судак (*зоол.*) kuha
судебно-медицинск||ий oikeuš|liäke|tiijollini; ~ая экспертиза oikeušliäketiijollini tutkimuš
судебн||ый oikeuš=, suutun=, oikeuvellini; ~ое заседание oikeušissunto; ~ое следствие suutuntutkinto; ~ая ответственность oikeuvellini vaštuu
судейск||ий tuomari=, tuomarin; ~ая должность tuomarin virka
судимост||ь: у него две ~и hiän on ollun kahiččі tuomittuna
суди||ть 1. (*рассматривать проступок и определить наказание*) tuomita, suutie **2.** (*высказывать мнение, суждение*) arvoššella, piätellä, ajatella; ~ по внешнему виду arvoššella ulkonävöltä; ~те сами piättäkkyä iče; как вы об этом ~те mitä työ täštä ajatteletta **3.** (*спорт.*) tuomita; ~ футбольный матч tuomita potkupallo-otteluo
суд||иться käyvvä oikeutta, suutiutuo; они вечно ~ятся hyö aina vain suutiuvutah
судмедэксперт oikeuš|liäke|tiijon ekspertti
судно laiva; парусное ~ purjehlaiva; спасательное ~ pelaššušlaiva
судоверфь laiva|tehaš, laiva|lakka
судоводитель meren|kulkija, laivan|kulettaja, laivan|ohjuaja
судовождение laivan|kuletuš|tieto
судомойка aštien|pesijä
судопроизводство oikeuš|prosessi
судорога šuonen|veto
судостроение laivan|rakennuš
судоустройство 1. (*система судебных учреждений*) oikeuš|laitoš **2.** (*совокупность норм права*) oikeuš|järješšyš
судьба kohtalo, oša, risti; трудная ~ vaikie oša
судьбоносн||ый merkillini; ~ое решение merkillini piätöš
судья tuomari, suutija
суеверие taika|uško
суеверный taika|uškollini
суета huiskeh, šuikeh, touhu
суети||ться huiskua, häčertyä, šuihkua, touhuta; ~ с утра до вечера touhuta huomenekšešta iltah; чего ты ~шься попусту? mitäpä tyhjyä huiskat?
суетливый n'ulačču
суждение 1. (*мнение, заключение*) mieli, mieli|pito, piätöš; высказать своё ~ šanuo oma mieli **2.** (*форма мышления*) arvoššelma
сузить, сужать 1. (*уменьшить*) kaijentua, pienentyä; ~ рукава kaijentua hiemat; ~ ворот kaijentua kaklušta; ~ междурядья pienentyä rivien välijä **2.** (*сократить, ограничить*): ~ значение vähentyä merkityštä; ~ права rajottua oikeukšie
сузи||ться, сужаться, суживаться čupistuo, kaijeta, vetäytyö; река ~лась joki kaiteni; у старухи губы ~лись vanhalla akalla huulet on čupistun
сук hörččä, okša; ~ берёзы koivun okša
сука emä|koira
сукн||о šarka, verka; грубое одеяло из ~а šarkatäkki; штаны из ~а šarkapukšut; дорожка из ~а hal'akka
суконный šarkani
сукровица visva
сули||ть (*подавать надежды*) luvata; закат ~л дождь päivänlašku ennušti vihmua
сума šalkku, sumčča
сумасшедший houkka, huima, huima|piä, hullu
суматоха hälineh, häly, mellakka, touhu
сумбур šeka|šotku
сумерки hämärä
суметь malttua, šuattua, voija; ~ ответить malttua vaššata; ~ постоять за себя voija puolistua iččieh
сумка laukku; ~ для продуктов eväšlaukku; дорожная ~ matkalaukku; школьная ~ koululaukku; ~ из кожи kiša; ~ для хранения предметов шитья и сапожных дел mahhilkka; ~, которая крепится к поясу maskula
сумма summa
суммарно yheššä, kaikkieštah, yhteh lašettuna
суммарный yhtehini
суммировать 1. (*вычислить сумму*) laškie yhteh; ~ расходы laškie mänöt yhteh **2.** (*обобщить*) kerätä yhteh, panna yhteh; ~ все сведения kerätä yhteh kaikki tiijot
сумочка käsi|laukku
сумрак hämärä
сумрачный hämärä
сумчат||ый pušši=; ~ое животное puššieläin
сумчатый медведь (*зоол.*) koala, pušši|kontie
сумчатый муравьед (*зоол.*) pušši|muurahais|kontie
сумятица mellakka, touhu
сунду||к lipaš, suntukka; положить в ~ panna lippahah; ~чок lippahaini; полный ~ lippahallini
сунуть, совать 1. (*помещать внутрь чего-л.*) čokata, tunkie, pistyä, šotkie; ~ ключи в карман pistyä avuamet kormanoh; ~ книгу за пазуху šotkie kirja šisälöh; ~ одежду в шкаф tunkie vuattiet škuappih **2.** (*подать в руки тайком*) čokata; ~ записку в руку čokata lappuni käteh **3.** (*направить толчком*) tunkie, šotkie, čuklata; ~ кошелёк под подушку tunkie kukkaro pielukšen alla
суп keitto, rokka, šuppi; мясной ~ liharokka; ~ из рыбы kalakeitto; ~ из сушёной рыбы kaparokka
супермаркет super|market
суперсовременный super|moderni
супесчан||ый hiekan|šekani, čuurun|šekani; ~ая земля čuurunšekani mua
супник keitto|kattila
супорос||ый: ~ая свинья tiineh šika
супруг puoliso, ukko, mieš; ~и pariskunta
супруга akka, naini
супружеск||ий paris|kunnallini; ~ая чета pariskunta
сурдопедагог kuulo|vikasien opaštaja
сурдоперевод viitto|kieli|kiännöš
сурепка обыкновенная (*бот.*) kanan|kuali
сурово ankarašti, karhakašti, kovašti
суровость kovuš
суров||ый 1. (*твёрдый, непреклонный*) ankara, julma, kylmä|verini; ~ человек julma ihmini **2.** (*крайне строгий*) ankara; ~ое воспитание ankara kašvatuš **3.** (*невыносимый*) kova; ~ая доля kova kohtalo **4.** (*о нитках и изделиях из них*) jyrie; скатерть из ~ой нити jyrielankani skuatteri **5.** (*производящий впечатление мрачности*): ~ое небо kolkko taivaš; ~ лес šynkkä meššä
суррогат surrogatti, korvikeh
суслик (*зоол.*) siiseli
сусло imityš
суслон kuhilaš
сустав nivel; ~ пальца ноги varvašnivel; ~ пальца руки ryštyni, šormiluu
сутки vuoro|kauši
сутолока huiskeh, hötäkkä, höššäkkä, kiireh
суточн||ые vuoro|kauši=, päivä=; ~ая плата за гостиницу

vuorokaušimakšu hotellissa; ~ая зарплата päiväpalkka; ~ päiväraha
сутулиться käkristyö
сутулый köyry, köyry|šelkäni
суть yjin, olemuš; ~ дела asien yjin
суфлёр kuiskuaja
суфлировать kuiškata
суффикс (*грамм.*) suffiksi, johin
сухарь korppu, suuhhari, suuhkari
сухо (*в знач. сказ. безл.*) on kuiva; на улице ~ pihalla on kuiva
суховатый kuivahko, kuiva|läntä
суховей kuiva tuuli
сухогруз kuiva|lašti|aluš
суходол kuiva niitty, kuiva notko, mua|nurmi
сухожилие šuoni
сух||ой kuiva; ~ое лето kuiva kešä; ~ие дрова kuivat halot; ~ тёплый день poutapäivä; ~ая ветреная погода hapla; ~ грунт kuivaperäni; ~ веник с листьями как корм для скота kerppu; ~ бор kankaš; ~ое ровное место kenttä; ~ое болото rieme
сухомятка kuiva šyömini
сухопутн||ый mua=; ~ые войска muavoimat; ~ая граница muaraja
сухостой honka, honka|puu, kelo, kelo|honka, kelahaini; превращаться в ~ honkautuo
сухостойн||ый honka=; ~ лес honkameччä, honkisto, honkikko; ~ая сосенка honkani; холм, поросший ~ой сосной honkavuara; лес, богатый ~ой сосной honkikaš meччä
сухость kuivuš; ~ климата ilmašton kuivuš
сухофрукты kuivatut hetelmät
сухощавый kuiva|lantani, laihan|näköni
сучён||ый kerrattu; ~ая нитка kerrattu rihma
сучить kerrata, kerraštua; ~ пряжу kerrata lankua; ~ нитку на цевку kiämittyä; ~ свиванием punuo; ~ дратву punuo virpie
сучковатый, суковатый hörччä, okšakkahini, okšikaš
сучкорез kaššari
суш||а mua; сойти на ~у tulla kuivalla mualla; и на ~е, и на море mualla ta i merellä; по ~е maiччi, maisin
сушеница (*бот.*) kuivikki; лесная ~ meччäkuivikki; топяная ~ šavikuivikki
сушён||ый kuivattu; ~ая рыба kuivattu kala
сушилк||а kuivatuš|paikka; ~ для сена huas's'a, retilä; ~и для невода ahtoset; ~ для сетей vuato
сушить ahavoija, kuivata, kuivattua; ~ сено kuivata heinie; зимой бельё иногда приходится ~ на чердаке talvella vuattiet eryähiччi pitäy kuivattua vintillä
сушиться kuivuo, kuivatteliutuo; повесить сети ~ riputtua verkot kuivumah; ~ у костра kuivatteliutuo tulella
сушка kuivatuš
суш||ь 1. (*засушливая пора*) kuivuš **2.** (*сухое место*) kuiva; выйти на ~у piäššä kuivalla
существенн||ый merkitykšellini, tärkie; ~ая добавка к пенсии merkitykšellini lisäyš eläkkeheh; ~ признак tärkie tunnušmerkki; ~ая разница šuuri ero
существительное (*грамм.*) substantiivi
существо[1] (*самое главное*) yjin; ~ проблемы propleman yjin
существ||о[2] 1. (*живой организм*) olento; странное ~ kummallini olento **2.** (*совокупность всех физических и душевных сил и свойств человека*) olemuš; всем своим ~ом koko olemukšellah
существовани||е 1. (*от* существовать) olomašša olo; мы совсем забыли о твоём ~и myö kokonah unohtima šiun olomašša ološta **2.** (*жизнь, бытие*) elämä, eloš, toimeh|tulo; нищенское ~ kurja elämä
существ||овать 1. (*быть в действительности*) olla, olla

olomašša; ~ует мнение on olomašša ajatuš **2.** (*быть живым, жить*) elyä; он не может ~ без книг hiän ei voi elyä kirjoitta **3.** (*содержать себя*) elättyä; ~ трудом рук своих elättyä iччieh käsityöllä
сущ||ий 1. (*существующий*) olija, eläjä; всякий ~ язык joka olija kieli; каждый ~ человек jokahini eläjä ristikanša **2.** (*настоящий, истинный*) ihan, tosillini; ~ая правда ihan totta; ~ пустяк ihan tyhjä
сущик (*сушёная рыба*) kapa
сущность olemuš
сфагнум (*бот.*) rahka|šammal
сфер||а 1. (*о земном шаре*) pallo|pinta; земная ~ muapallo **2.** (*пространство, находящееся в пределах действия чего-л.*) ala; ~ деятельности toiminta-ala **3.** (*среда*) ympäristö; мы вращаемся в разных ~ах myö elämmä eri ympäristöissä **4.** (*круг лиц, объединённых общностью социального положения*) piiri; в высших ~ах ylimmissä piirilöissä
сферический pallo|muotoni
сформировать muotoštua
сфотографировать ottua kuvah
схватить, схватывать 1. (*взять, поймать*) šiepata, ottua kiini, šuaha kiini, temmata; ~ палку temmata keppi **2.** (*силой задержать*) pityä kiini, tarttuo; ~ за руку tarttuo käteh
схватиться, схватываться tarttuo, tavottautuo; ~ за руку tarttuo kiäštä; ~ за руки tarttuo toini toisešta
схватка tappelu
схема 1. (*чертёж*) kuava|kuva **2.** (*описание в общих чертах*) huahmotelma, runko
схематизировать kuavata
сходить[1] *см.* сойти
сходить[2] (*пойти куда-н. и, побыв, вернуться обратно*) käyvvä; ~ в магазин käyvvä kauppah; ~ за хлебом käyvvä leivällä
сходный šamanmoini, yhenmoini, šaman|näköni, yhen|näköni
сходство yhenmoisuš, šamanmoisuš
схожесть näkövyš
схожий šaman|näköni, yhen|näköni; ~ по цвету yhenkarvallini
сцедить, сцеживать šiivilöijä; ~ надоенное молоко коровы šiivilöijä lypšetty lehmän maito; ~ грудь кормящей женщины lypšyä imettäjän naisen rintoja
сцена 1. (*площадка для представлений*) lava **2.** (*театр*) teatteri|ala **3.** (*эпизод*) kappaleh, kohta, oša **4.** (*происшествие*) tapahuš; ~ из семейной жизни tapahuš perehen elämäštä ◇ появиться на сцене истории tulla istorijan lavalla
сценарий 1. (*литературное произведение*) käši|kirjutuš **2.** (*сюжетная схема, план*) juoni
сценка näytelmä|kappaleh, pikku|kappaleh
сцепить, сцеплять jamuo, kiinittyä, tartuttua kiini
счастливый lykykäš, onnellini, ošakaš, ošallini; ~ случай onnellini tapahuš
счастлив||ец, ~ица oša|poika, oša|tyttö
счастье onni, onnellisuš, oša, lykky
счетовод laškun|pitäjä
счёт 1. (*от* считать) čotta, lašku, luku; сбиться со ~а šekuo luvulta **2.** (*результат подсчётов*) tuloš; ~ матча 3:0 ottelun tuloš on kolme – nolla **3.** (*документ с указанием суммы денег*) lašku, lašku|lišta, makšu|lišta **4.** (*документ, отражающий состояние финансовых расчётов, наличие денежных вкладов*) tili **5.** (*взаимные денежные расчёты*) väli|makšut, keškinäis|makšut
счётн||ый lašku=; ~ая машина laškukoneh
счётчик 1. (*прибор*) mittari; газовый ~ kaasumittari **2.** (*лицо, производящее подсчёт*) laškija; ~и по переписи населения rahvahan kirjuttelijat

счёт||ы helmi|taulu; считать на ~ах laškie helmitaululla
считал||ка leikki|luku; дети знают много ~ок lapšet tiijetäh äijän leikkilukuja
счита||ть 1. (*вычислять*) laškie, lukie; ~ до десяти lukie kymmeneh **2.** (*расценивать*) kaččuo, luulla, pityä; ~ его хорошим человеком pityä häntä hyvänä ristikanšana; ~ его правым pityä häntä oikiena; я ~ю, что знаю olen šitä mieltä, jotta tiijän; ~ неполным vajuakšie; ~ слишком большим äijekšie; ~ старым vanhekšie
считаться lukeutuo
счищать: ~ чешую šuomie
сшить, сшивать 1. (*соединять шитьём*) ommella; рубашечку наметала, теперь надо ~ paitasen olen haršin, nyt pitäy ommella **2.** (*соединять, скреплять*): ~ лодку luatie veneh
съедобн||ый šyötävä; ~ые и несъедобные грибы šyötävät ta pakanat šienet
съезд 1. (*сбор*) keräyvyntä, kokoutumini **2.** (*собрание представителей*) kerähmö; ~ финно-угорских народов šuomelais-ugrilasien rahvahien yhtehini kerähmö **3.** (*спуск*) lašku|paikka
съездить käyvvä; ~ на море käyvvä merellä
съестное šuuruš, šyötävä; ~ в дорогу evähät
съесть, съедать šyyvvä; ~ быстро lipšata
съеха||ть, съезжать 1. (*спуститься вниз*) laškie; ~ с горки laškie alaš termäštä **2.** (*свернуть в сторону при езде*) ajua; машина ~ла на поле auto ajo tieltä pellolla
съеха||ться, съезжаться 1. (*столкнуться, встретиться*) tulla vaštah; ~ на дороге tulla vaštah tiellä **2.** (*собраться в одно место*) keräytyö; делегаты ~лись со всех концов страны etuštajat keräyvyttih muan eri šuunnista
съёжиться, съёживаться kipristyö, kurčistuo, käpristyö
съёмный irtinäini, irrotettava
сыворотка hera, rahka|maijon|vesi, huitu
сыграть pelata
сын poika, poika|lapši; ~ок poikani
сып||ать 1. (*насыпáть*) kuatua, ripoittua, ripšual'l'a; ~ зерно в мешок kuatua jyvie šäkkih; ~ соль в суп panna šuolua rokkah; ~ крупу курам ripoittua šuurmua kanoilla **2.** (*о снеге, дожде*): снег ~лет lunta tulou; дождь ~лет vihmuu
сыпаться kuatuo, pirahtua
сыпь täplät
сыр juušto
сыреть koštuo
сырец ruaka|tuoteh; кирпич-~ polttamatoin tiili
сырник rahka|pyörykkä, rahka|piirakka
сыроежка (*бот.*) kuori|šieni
сыр||ой 1. (*влажный*) koštie, märkä, vetini; ~ая земля koštie mua; ~ое бельё märät vuattiet; ~ая погода märkä šiä; ~ые дрова vetiset halot; ~ая низина orko **2.** (*недоваренный*) ruaka, keittämätöin, puoli|kypšä; грибы ещё ~ые šienet ollah vielä puolikypšät; ~ое мясо keittämätöin liha
сырок 1. (*плавленый сыр*) šulatettu juušto **2.** (*творожный*) mavuššettu rahka
сырость košteuš, lönčä, tuorehuš
сырьё ruaka-aineh
сытость kylläššyš
сытый kyllällini; я сыт, не хочу есть mie olen kyllällini, en taho šyyvvä
сыч (*зоол.*) pöllö; воробьиный ~ varpuispöllö; мохноногий ~ helmipöllö
сыщик eččijä
сюда tänne, tänne päin; иди ~ tule tänne; ~ поближе tännemmäkši ◊ туда-сюда šinne-tänne; ни туда и ни сюда eikä tuonne, eikä tänne; то туда, то сюда konša šinne, konša tänne
сюжет 1. (*лит.*) juoni **2.** (*худ.*) aineh; ~ картины kuvan aineh
сюита šarja; танцевальная ~ tanššišarja
сюрприз vuottamatoin lahja, vuottamattomuš, yllätyš; эта новость – приятный ~ tämä uutini on hyvä vuottamattomuš; какой ~! mikä yllätyš!
сюрреализм s'urrealismi

Т

табак tupakki; курить ~ polttua tupakkie
табакерка tupakki|pušši
табаковод tupakki|viljelijä
табаководство tupakki|viljely
табачный tupakin, tupakki=; ~ дым tupakkišavu; ~ лист tupakin lehti
табель 1. (*расписание, список*) luvettelo **2.** (*ведомость об успеваемости*) tovissuš; ~ успеваемости arvošanatovissuš **3.** (*доска для учёта явки на работу*) ruato|aika|taulu ◊ табель о рангах arvoluvettelo; табель-календарь šeinäkalenteri, stolakalenteri
табельный luvettelo=, luvetteloh kuuluja
таблетк||а tabletti, pilleri; проглотить ~у niellä tabletti
таблица taulukko, luvettelo; ~ умножения kertotaulukko; официальная ~ выигрышей voittoluvettelo
табличка nimi|taulu
табличн||ый taulukko=, luvettelo=, taulukon, luvettelon; ~ые сведения luvettelotiijot
табло taulu; цифровое ~ numerotaulu
табор 1. (*группа семейства цыган*) čikana|joukko **2.** (*стоянка цыган*) čikana|leiri
табу kielto
табулятор 1. (*вычислительная машина*) lašku|koneh **2.** (*приспособление для печатания таблиц*) taulukointa|koneh
табун (*лошадей*) hevois|karja
табунщик hevois|paimen
таверна kapakka
таволга (*бот.*) ankerva
тавро 1. (*клеймо*) poltin|merkki **2.** (*орудие клеймения скота*) poltin|rauta
таджи||к, ~чка tadžikki
Таджикистан Tadžikistan
таджикский tadžikkilaini, tadžikkien; ~ язык tadžikin kieli
таёжник taigan eläjä
таз[1] (*металлический сосуд*) tasa, vati; медный ~ vaškitasa
таз[2] (*анат.*) lantehet
тазобедренный: ~ сустав reisi|nivel
Таиланд Taimua
таиланд||ец, ~ка taimualaini
таиландский taimualaini
таинственн||ый 1. (*загадочный*) šala=; ~ое поручение šalatehtävä **2.** (*ещё не изученный*) tuntomatoin, tutkimatoin; ~ое явление tutkimatoin ilmijö
таинство 1. (*тайна*) šalaisuš, ilmih|piäštämättömyš **2.** (*церк.*): ~ исповеди riähän piäštämini
таи||ть 1. (*держать в тайне*) pityä peitošša, peitellä; ~ обиду pityä peitošša pahua mieltä **2.** (*заключать в себе что-л. незаметное*) pityä šiämeššä; жизнь ~т в себе неожиданности elämä on täyši äkkinäistä
тайга taiga
тайком peitočči, peitokkali; ~ брать kähmätä; покуривать ~ tupakoija peitočči
тайм (*спорт.*) erä
тайм-аут (*спорт.*) väli|aika
таймень (*зоол.*) kuuja
таймер aika|hälytin
тайн||а šalaisuš; ~ы природы luonnon šalaisuot; военная ~ šotašalaisuš; выдать ~у pal'l'aštua šalaisuš; хранить ~у šäilyttyä šalaisutta
тайник peitto|paikka
тайно peitočči
тайнопись peitto|kirjutuš
тайн||ый 1. (*представляющий тайну*) peitto=; ~ договор peittošopimuš **2.** (*о чувствах, мыслях*) peitošša piettävä; ~ое чувство peitošša piettävä tunto **3.** (*таинственный*) tuntomatoin; ~ое событие tuntomatoin tapahtuma **4.** (*подпольный*) kielletty; ~ая работа kielletty ruato **5.** (*предназначенный для секретной службы*) peitto= ◊ тайное голосование šalaiäneššyš
тайский: ~ язык tain kieli
тайфун taifuni, pyörreh|myršky
так 1. (*таким образом*) niin, näilläh, tuollah, näin, noin, tällä tavalla, tällä keinoin, šillä tavalla, šillä keinoin; именно ~ juuri näin; сделай ~ rua šillä tavalla; ~ это не пройдёт ei še niin onnissu **2.** (*настолько*) niin, näin; ~ много näin äijän; будьте ~ добры olkua niin hyvät **3.** (*тогда*) niin; ехать ~ ехать kun pitäy lähtie, niin läkkä **4.** (*однако*) ka; сказала я ему, ~ он всё равно пошёл šanoin mie hänellä, ka hiän kuitenki mäni **5.** (*усилит. частица*) ka; вот ~ рыба ka tämä on kala ◊ за так noin vain, ilmain; так и знай tiijä še; так и так niin ta niin; так и есть niinhän še onki; так сказать tuota
также niise, šamoin, šekä, =ki; я ~ собираюсь домой mie niise šuoriuvun kotih
так||ой 1. (*подобный*) šemmoni, tämmöni, tuommoni, šamallaini, tuon|näköni, tuon|tapani, tämän|luatuni; ~ая плохая погода была вчера tuommoni paha šiä oli eklein **2.** (*для усиления оценки*) niin, noin, näin; ~ большой niin šuuri ◊ в таком случае šiinä tapahukšešša; таким образом šillä tavoin; и всё такое ta muuta šemmoista
такса[1] (*цена*) hinta, taksa
такса[2] (*зоол.*) mäkrä|koira
таксатор taksattori; ~ леса mečän taksattori
таксация taksoituš
такси taksi; вызвать ~ tilata taksi
таксист taksin|kulettaja
таксов||ый taksa=; ~ая комиссия taksakomiisi; ~ая цена taksahinta
таксометр taksa|mittari
таксономия luokittelu, ryhmittely
таксопарк taksi|piha
таксофон taksofoni
такт[1] 1. (*музык.*) tahti **2.** (*ритм*) tahti; в ~е tahissa
такт[2] (*чувство меры*) hieno|tunnollisuš
тактик taktikko
тактика taktiikka

тактическ||ий taktini; ~ие учения taktiset harjotukšet
тактично hieno|tuntosešti, pehmiešti
тактичность hieno|tuntoisuš
тактичный hieno|tuntoni; ~ человек hienotuntoni ihmini
талант kyky, nero, lahja; у него есть ~ hänellä on lahjoja
талантливо nerokkahašti, lahjakkahašti
талантливый kyvykäš, nerokaš, lahjakaš; ~ человек умеет делать всё lahjakaš ihmini mahtau ruatua kaikki
талисман šuojelu|esineh
талия vyötäryš, vyö, keškisen|kohta; тонкая ~ hoikka vyötäryš
талмуд talmudi
талон 1. (*контрольный листок для получения чего-л.*) taloni; ~ к врачу liäkärin taloni **2.** (*часть какого-л. документа*) kanta|lippu
тал||ый šula; земля уже ~ая mua on jo šula; ~ые воды kevätvejet; ~ снег čipšu
тальк tal'kki
тальник paju, pajukko
тальянка taljankka
там šielä, šiinä, tuola|päin, tuošša, tuola; кто ~? ken šielä on? магазин находится ~ kauppa on tuola ◊ там и сям šielä tiälä; то тут, то там konša šielä, konša tiälä
тамада tamada, pivon|vanhin, stolan|vanhin
тамбур[1] (*в вагоне*) tampuri
тамбур[2] (*род вышивания*) ket't'u|merkkauš
таможенник tulli|mieš
таможенн||ый tulli=; ~ досмотр tullitarkaššuš; ~ая пошлина tullimakšu
таможня tulli, tulli|laitoš
тампон tamponi
тамтам (*музык.*) tamtami
тангенс (*матем.*) tangenssi
тандем tandemi
тан||ец 1. (*пляска*) tanšši, kisa, (*танец, в котором участвуют много пар*) kakla|kisa; пригласить на ~ kučču tanššimah; ~цы на льду jiätanššit **2.** (*танцевальный вечер*) tanššit; мы были на ~цах olima tanššiloissa; площадка для ~цев kisakankaš; помост для ~цев tanššilava
танк[1] (*бронемашина*) tankki, hyökkäyš|vaunu, panššari|vaunu
танк[2] (*резервуар*) šäilijö
танкер tankkeri
танкетк||а 1. (*в туфлях*) pohja; туфли на высокой ~е korkiepohjaset tuflit **2.** (*легкий танк*) pieni tankki
танкист tankisti, tankin ajaja
танкодром tankki|kenttä
танцевальн||ый tanšši=; ~ая группа tanššijoukko; ~ая площадка tanššilava; ~ая музыка tanššimusiikki
танц||евать tanššie, kisata, (*кружась*) šiiputtua; ~ вальс tanšše valššie; пойдём ~ läkkä tanššimah; я не ~ую mie en tanšši
танцзал tanšši|šali
танцкласс tanšši|luokka
танцмейстер tanššin|ohjuaja
танцор, ~ка tanššija
танцплощадка tanšši|lava
тапки koti|jalačit, töppöset
тара šäilytyš|aštiet, kuletuš|aštiet
таракан (*зоол.*) russakka; ~ чёрный muštarussakka; ~ рыжий russakka; ~ лесной meččärussakka
таран 1. (*ист.*) kohti|ajo **2.** (*древнее орудие*) murto|hirši **3.** (*военн.*) läpi|murtautumini
тарантас tarantassi
тарань (*зоол.*) muššan|meren|šärki
тарелка 1. (*посуда*) luota; мелкая ~ matala luota; глубокая ~ syvä luota **2.** (*музык.*) vaški|luota ◊ летающая тарелка lentäjä luota
тариф hinta; льготный ~ alennettu hinta; таможенный ~ tullihinta
тарификация hinnottelu; ~ заработной платы palkkahinnottelu
тарифицировать hinnotella
тарифн||ый hinta=; ~ая сетка hintataulukko
тартар helvetti; провалиться в ~ painuo helvettih
таска||ть, тащить 1. (*тянуть*) vetyä; ~ лодку на берег vetyä venehtä rannalla; ~ сеть vetyä verkkuo; ~ с трудом völjätä **2.** (*носить*) kantua, kannella; не ~й грязь домой elä kantele likua kotih; ~ дрова kantua halkoja **3.** (*водить*) käyttyä; ~ по врачам käyttyä liäkärilöissä **4.** (*извлекать*) vetyä, kiskuo; ~ занозу из пальца kiskuo puikkuo šormešta
тасовать šekottua; ~ карты šekottua korttija
татар||ин, ~ка tatari
татарник (*бот.*) ohtajaini
татаро-монгольск||ий: ~ое иго mongoli|valta
татарский tatarilaini, tatari=; ~ язык tatarin kieli
Татарстан Tatarija
татуировать tatuloija; ~ руку tatuloija käsi
татуировка tatu
тафта tafti
тахикардия (*медиц.*) šyväimen epätašani lyöntä, tahikardija
тахометр kierroš|luku|mittari
тахта šohva
тачка käsi|kärry
тащиться (*волочиться*) luahistua
таяние šulamini; ~ снега lumen šulamini
та||ять 1. (*о снеге, льде*) šulua; снег уже начинает ~ lumi jo rupieu šulamah **2.** (*постепенно исчезать*) häipyö; звуки ~ют iänet häivytäh **3.** (*уменьшаться*) pienetä; свеча ~ет kynttilä pienenöy ◊ тает во рту šuušša šulau
твердеть koveta, lujeta
твердить jankuttua; ~ одно и то же jankuttua yhtä ta šamua
твёрдо lujašti; решить ~ piättyä lujašti
твёрд||ый 1. (*способный сохранять свою форму и размер*) kova, luja; ~ое вещество kova aineh; ~ наст luja hanki; ~ как камень kivenkova; делать ~ым koventua **2.** (*непоколебимый*) luja, varma; ~ое решение varma piätöš; ~ характер luja luonto; с ~ым характером lujaluontoni **3.** (*устойчивый*) muuttumatoin; ~ые цены muuttumattomat hinnat ◊ твёрдый знак kova merkki
тво||й, твоя, твоё, твои šiun; дай мне ~ю книгу anna miula šiun kirja ◊ не твоё дело še ei ole šiun asie; с твоё šen verran kuin šieki; твоя взяла šie voitit
творение luomuš; ~ природы luonnon luomuš
творец 1. (*создатель*) luatija **2.** (*Бог*) Luoja
творить 1. (*создавать материальные или духовные ценности*) luuvva, luatie, kekšie; ~ новую жизнь luuvva uutta elämyä **2.** (*делать*) luatie; ~ чудеса luatie ihmettä
твори||ться tapahtuo; что здесь ~тся? mitä täššä tapahtuu?
творог rahka; ~ с молоком rahkamaito; ватрушка с ~ом rahkakukko
творожиться rahkautuo
творожник rahka|kakkara
творожный rahkahini
творческ||ий luova, luomis=; ~ труд luova ruato; ~ие возможности luomismahollisuot
творчеств||о 1. (*создание ценностей*) luomis|työ; расцвет ~а писателя kirjuttajan paraš luomiskauši **2.** (*то, что создано*) tuotanto; ~ Шолохова Šolohovin tuotanto
те ne, nuo; ~ времена давние ne on ammusie aikoja; до тех пор, пока kuni, šini
театр 1. (*театр.*) teatteri; национальный ~ rahvahallini teatteri; ~ кукол kuklateatteri; ~ у микрофона ratijoteatteri

2. (*место, где происходит что-л.*) näyttämö; ~ военных действий šotanäyttämö
театрал teatterin yštävä
театрализация 1. (*переделывание для представления в театре*) dramatisointa; ~ романа romanin dramatisointa **2.** (*использование театральности*) teatterin keinojen käyttämini
театрализованн||ый teatterimaini; ~ое шествие teatterimaini kulku
театрализовать teatterisoija, dramatisoija
театральный teatteri=; ~ сезон teatterikauši
театровед teatterin tutkija
театроведение teatterin|tutkimuš
тезаурус tesaurussa
тезис tesisa; ~ы доклада šeloššukšen tesissat
текст teksti; ~ доклада šeloššukšen teksti; подлинный ~ alkuperäni teksti
текстиль tekstiili
текстильн||ый tekstiili=; ~ая промышленность tekstiilitevollisuš, vuatetevollisuš; ~ая фабрика tekstiilitehaš
текстильщи||к, ~ца vuate|tevollisuon ruataja
текстовка kuva|teksti
текстовой teksti=; ~ вариант tekstivariantti
текстолог teksti|kriitikko
текстология teksti|kritiikki
текстуальный teksti=, tekstin|mukani, šanan|mukani; ~ перевод šananmukani kiännöš
текстура pinta|rakenneh; ~ карельской берёзы višakoivun pintarakenneh
тектонический (*геол.*) tektonini
текучесть 1. (*способность течь*) valunta|kyky **2.** (*непостоянство*) vaihtuvuš, muuttumini; ~ кадров ruatajien vaihtuvuš
текущ||ий 1. (*современный*) nyky|aikani; ~ие задачи nykyaikaset tehtävät **2.** (*повседневный*) joka|päiväni
телебашня TV-torni
телевещание TV-toiminta, televiisijo|toiminta
телевизионн||ый TV=; ~ конкурс TV-kilpailu; ~ая программа TV-ohjelma
телевизор televiisori; цветной ~ väriteleviisori; смотреть ~ kačču televiisorie
телег||а kärry; кто там на ~е едет? ken šielä kärrylöillä ajau?
телеграмм||а šähkö|šanoma; отправить ~у другу työntyä šähköšanoma toverilla
телеграф 1. (*вид связи и аппарат*) telegraffi **2.** (*учреждение*) telegraffi
телеграфировать työntyä šähkö|šanoma
телеграфист, ~ка telegrafisti
телеграфный telegraffi=; ~ столб telegraffipylväš; ~ стиль telegraffityyli
тележк||а käsi|kärry; толкать ~у työntyä käsikärryö
телезритель televiisorin|kaččoja
телекамера tele|kamera
телеканал tele|kanava
телекоммуникационн||ый tele|viestintä=; ~ое оборудование televiestintälaittehet
телекоммуникация tele|viestintä
телекомпания tele|yhtivö
телекс teleksi
телемост TV-šilta
телепатия telepatija, ajatukšen|šiirto
телепередача TV-ohjelma
телерадиовещание tele- ta ratijo|toiminta
телерепортаж TV-reportaši
телерепортёр TV-toimittaja
телесериал TV-n šarja|filmi
телескоп 1. (*оптический прибор*) teleskoppi; зеркальный ~ peiliteleskoppi **2.** (*зоол.*) teleskoppi|kala
телесный 1. (*материальный*) ainehellini **2.** (*относящийся к телу*) ruumillini, vartalon= **3.** (*о цвете*) ihon|värini
телеспектакль televiisijo|näytelmä
телеспутник TV-sputnikki
телестудия TV-studijo
телефакс faksi
телефильм televiisijo|filmi
телефон telefoni; мобильный ~ mopikka; номер ~а telefoninumero; звонить по ~у šoittua telefonilla
телефонн||ый telefoni=; ~ая станция telefonikeškuš; ~ая связь telefoniyhtehyš; ~ аппарат telefoni; ~ звонок šoitto
телец (*знак Зодиака*) Härkä ◇ золотой телец kultani vasikka
телецентр televiisijo|keškuš, TV-keškuš
телён||ок vaša, vasikka; на лугу пасётся корова с ~ком nurmikolla on lehmä vašan kera
тели||ться poikie, kantua; корова ~тся lehmä poikiu
тел||о 1. (*отдельный предмет в пространстве*) aineh, kappaleh; небесное ~ taivahan kappaleh **2.** (*анат.*) vartalo, ruumis; части ~а vartalon ošat; стройное ~ šolakka vartalo; тучное ~ tanakka vartalo **3.** (*корпус*) runko
телодвижение vartalon liikeh
телосложение vartalo; крепкое ~ tanakka vartalo
телохранитель henki|varteiččija
тельняшка meri|miehen paita
телятина vasikan liha
телятник 1. (*хлев*) vasikan liävä **2.** (*работник*) vasikan hoitaja
теляч||ий vasikan, vasikka=, vašan, vaša=; ~ья кожа vasikan nahka
тем šitä; ~ лучше šitä parempi; чем больше ~ лучше mitä enämpi šitä parempi
тем||а teema, aihe; ~ урока tunnin aihe; на какую ~у? mistä aihešta?
тематика aihiet; ~ рассказа kertomukšen aihiet
тембр šointi; мягкий ~ pehmie šointi; резкий ~ terävä šointi
темне||ть 1. (*о цвете*) tummeta; серебро ~ет hopie tummenou **2.** (*смеркаться*) pimetä, hämärtyö; уже рано ~ет jo aikaseh hämärtyy ◇ в глазах темнеет šilmissä pimenöy
темнить 1. (*о цвете*) tummentua, muššentua **2.** (*затемнять*) pimentyä
темно on pimie; на улице ~ pihalla on pimie
темноволосый tumma|tukkani
темнокожий tumma|verini
темнот||а pimie; в ~е pimieššä
темп 1. (*музык.*) tahti; в ~е вальса valššin tahissa **2.** (*быстрота протекания чего-л.*) vauhti; ~ы роста kašvun vauhti
темперамент luonto, temperamentti; флегматический ~ rauhallini luonto
темпераментный temperamenttini; ~ человек temperamenttini ihmini
температура 1. (*величина теплового состояния*) lämpö|tila; ~ воздуха ilman lämpötila **2.** (*медиц.*) kuume; высокая ~ korkie kuume
температурн||ый lämpö|tila=, lämpö|tilan; ~ые изменения lämpötilan muutokšet
тем||я piä|lakka; кости ~ени piälakan luut
тенденциозный tendenssi=; ~ человек tendenssi-ihmini; ~ роман tendenssiromani
тенденция 1. (*направление развития чего-л.*) šuuntauš, tendenssi; ~ к росту kašvutendenssi **2.** (*навязываемая мысль*) tendenssi
тендер 1. (*финанс.*) tenderi **2.** (*торги*) tenderi
тенев||ой 1. (*создаваемый тенью*) pimie=; ~ая сторона ули-

цы tien pimie puoli **2.** (*уклоняющийся от налогов*) pimie; ~ая экономика pimie talouš

тенета (*сеть для ловли зверей*) mečäššyš|verkko

тенист||ый varjo=, pimie; ~ая аллея varjokuja

теннис (*спорт.*) tennis; настольный ~ stolatennis

теннисист, ~ка tenniksen|peluaja

теннiска tennis|paita

теннисный tennis=; ~ стол tennisstola; ~ мяч tennispallo

тенор tenori

тент katoš; ~ от солнца päiväkatoš

тен||ь 1. (*отражение*) kuvahaini; ~и людей и животных ihmisien ta elukkojen kuvahaiset **2.** (*пространство, защищённое от солнца*) varjo; сидеть в ~и istuo varjošša **3.** (*призрак*) huamu; ~и умерших kuolluijen huamut **4.** (*косметическое средство*): ~и для век luomi|värit **5.** (*отражение внутреннего состояния*) välähyš; ~ грусти в глазах ikävän välähyš šilmissä **6.** (*неясные очертания в темноте*) kuvahaiset

теолог teologi

теология teologija

теорем||а teorema; доказать ~у tovistua teorema

теоретизир||овать teoretisoija; не ~уй попусту elä teoretisoi tyhjyä

теоретик teoretikko

теоретически teorettisešti; ~ он прав teorettisešti hiän on oikiešša

теоретическ||ий teorettini; ~ие исследования teorettiset tutkimukšet

теория teorija; ~ познания tietoteorija

теперь nyt, nykyjäh

тепле||ть lämmetä; вода ~ет vesi lämpenöy; на улице ~ет pihalla lämpenöy

тепли||ться 1. kytyö; печь кое-как ~тся kiukua pahah luatuh kytöy **2.** (*перен.*): надежда ещё ~тся toiveh vielä kytöy

теплица kašvi|huoneh

тепличн||ый kašvi|huoneh=; выращивание в ~ых условиях kašvihuonehviljely

тепл||о[1] 1. (*теплота*) lämpö, lämmin; количество ~а lämpömiärä; пять градусов ~а viisi aštetta lämmintä **2.** (*сердечность, доброта*) lämpö; сердечное ~ štytämen lämpö

тепл||о[2] 1. (*нареч., не холодно*) lämpimäšti **2.** (*нареч., душевно, ласково*) lämpimäšti; ~ встретить ottua lämpimäšti vaštah **3.** (*в знач. сказ. безл.*) on lämmin; мне ~ miula on lämmin

тепловоз veturi

теплов||ой lämpö=; ~ая электростанция lämpövoimala

теплоизоляция lämpö|eristely

теплокровный taša|lämpöni

теплолюбивый lämmön|tykkyäjä

теплообмен lämmön|vaihto

теплоотдача lämmön|anto

теплопередача lämmön|šiirto

теплопровод lämmön|johto

теплосеть lämmityš|verkošto

теплоснабжение lämmityš

теплостойкий palavua|keštäjä

теплостойкость palavua|keštävyš

теплот||а 1. lämpö **2.** (*сердечность, доброта*) lämpö; говорить с ~ой paissa lämpimäšti

теплофикация keškuš|lämmityš

теплофицировать vetyä keškuš|lämmityš

теплоход laiva; пассажирский ~ matkuštajalaiva

теплоцентраль lämpö|keškuš

теплоэлектроцентраль lämpö|voimala

теракт terrori|ruato

терапевт (*медиц.*) terapefti, yleis|liäkäri

терапевтическ||ий terapefti=; ~ое отделение terapeftiošašto

терапи||я terapija; отделение интенсивной ~и terapijaošašto

теребить 1. (*дёргать*) nykie **2.** (*выдёргивать*) nyhtie; ~ лён nyhtie pelvašta

тереть 1. (*растирать*) hieruo; не три глаза elä hiero šilmie; ~ ногу hieruo jalkua **2.** (*измельчать*) järittyä, pilkkuo; ~ на тёрке t'orkata **3.** (*повреждать кожу*) hankata; верёвка трёт руку nuora hankkuau kättä

тереться hieroutuo; собака трётся об ноги koira hieroutuu jalkoih

терзание 1. (*раздирание на части*) repimini **2.** (*причинение страданий*) kiušuamini

терзать 1. (*раздирать на части*) revitellä **2.** (*причинять страдания*) kiušata

терзаться käršie; ~ угрызениями совести käršie omantunnon vaivua

термальн||ый: ~ые источники termali|lähtiet

термин termi; технический ~ teknillini termi

терминал terminali

терминологическ||ий termi=; ~ словарь termišanakirja; ~ая комиссия termikomiisi

терминология terminologija

термит (*зоол.*) termitti

термитник termitti|pešä

термическ||ий lämpö=; ~ое воздействие lämpövaikutuš; ~ режим lämpömiärä

термоизоляция lämpö|eristely, termo|eristely

термометр lämpö|mittari; медицинский ~ kuumemittari; поставить ~ ребёнку panna kuumemittari lapšella

термообработка lämpö|käsittely

терморегулятор lämpö|normittaja

терморегуляция lämpö|normituš

термос termossi

термостат termostatti

термоэлемент lämpö|elementti, termo|elementti

термоядерн||ый lämpö|yjin=, termo|yjin=; ~ая реакция lämpöyjinreaktijo

терпеливо kärsivällisešti

терпеливость kärsivällisyš

терпеливый 1. (*обладающий терпением*) kärsivällini; ~ человек kärsivällini ihmini **2.** (*способный стойко переносить страдания*) keštäjä, kärsijä

терпение kärsivällisyš; иметь ~ olla kärsivällisenä; ~ лопнуло kärsivällisyš on lopušša

терпеть 1. (*стойко переносить страдания*) keštyä; ~ боль keštyä kipuo **2.** (*мириться с наличием кого-л., чего-л.*) šietyä; не могу ~ табачный дым en voi šietyä tupakin šavuo **3.** (*переживать что-л. неприятное*) tirppua; ~ обиду pityä pahua mieltä

терпеться: мне не терпится mie en malta vuottua

терпимо 1. (*снисходительно*) šuvaten; ~ относиться к людям šuvaten käyttäytyö rahvahah **2.** (*сносно*) välttäväšti

терпкий 1. (*о запахе*) kičmerä **2.** (*о вкусе*) takelo; ~ вкус takelo maku

терракотов||ый 1. (*изделие*) terrakota=; ~ые сувениры terrakotamuistoesinehet **2.** (*цвет*) terrakotan värini

терраса 1. (*площадка на склоне местности*) terrassi **2.** (*пристройка*) veranta

террасный terrassimaini, terrassi=; ~ сад terrassimaini puutarha

территориально-промышленный: ~ комплекс aloveh|tevollisuš|keškuš

территориальн||ый aloveh=, alovehellini; ~ая система alovehjärješšyš

территория aloveh; ~ района piirin aloveh
террор terrori
терроризировать terrorisoija
терроризм terrorismi
террорист terroristi
террористическ||ий terroristi=, terroristini; ~ая группа terroristijoukko
теря||ть 1. (*утрачивать*) kavottua, kavotella; не ~й ключ elä kavota avainta; ~ здоровье kavottua tervehyttä; ~ друга kavottua toverie; ~ вес laihtuo **2.** (*расходовать попусту*) hukata, mänettyä; ~ время hukata aikua
теря||ться 1. (*пропадать*) katuo **2.** (*делаться незаметным*) häipyö, katuo, kavota; ~ в толпе häipyö väkijoukošša **3.** (*робеть*) hätäytyö; что ты ~ешься? mitä šie hätäyvyt?
тесак vešto|kirveš; принеси ~ tuo veštokirveš
тесать veštyä, veššellä; ~ бревна veššellä hiršie
тесёмка kapie nauha
тесни||ть 1. (*заставлять отходить*) ahissella; ~ противника ahissella vihollista **2.** (*жать*) ahistua, kuristua, puristua; сапог ~т kenkä ahistau **3.** (*давить*) ahistua, kuristua; ~т дыхание henkie ahistau
тесниться 1. (*таскаться*) tunkeutuo; ~ в толпе tunkeutuo väkijoukošša **2.** (*потесниться*) painautuo **3.** (*ютиться*) elyä ahtahašti
тесно 1. (*вплотную*) ahtahašti; ~ прижаться painautuo ahtahašti **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on ahašta; в вагоне ~ vaunušša on ahašta **3.** (*близко*) lähekkäh **4.** (*крепко*) lujašti
теснот||а ahaššuš; жить в ~е elyä ahtahašti, elyä ahaššukšešša
тесн||ый 1. (*недостаточный по пространству*) ahaš; ~ая комната ahaš huoneh **2.** (*плотный*) kiintie; ~ строй kiintie rivi **3.** (*близкий*) lähini, kiintie; в ~ом кругу друзей lähitoverien piirissä **4.** (*узкий, тугой*) ahaš, kiintie; ~ая обувь ahtahat kenkät
тест kyšely
тестировать kyšellä
тест||о taikina; кислое ~ hapantaikina; ~ для блинов lettutaikina, kakkararosmiessa; месить ~ taikinoija; пирог из кислого ~а taikinakokko
тестообразный taikinamaini
тестостерон testosteroni
тест||ь appi, tuatto|ukko; дом ~я appela
тесьма nauha
тетерев-косач (*зоол.*) ukko|tetri
тетёрка emä|tetri, meččo|kana, meššä|kana
тетива jänne; ~ сети или невода šeluš
тетрадный vihko=; ~ лист vihkolehti
тетрадь vihko; в клетку ~ ruutuvihko; в линейку ~ viivavihko; нотная ~ nuottivihko; рабочая ~ ruatovihko; общая ~ pakšu vihko
техник teknikko; зубной ~ hammašteknikko
техник||а 1. (*механические устройства*) konehet; бытовая ~ kotikonehet **2.** (*совокупность орудий и средств труда*) tekniikka; развитие ~и tekniikan kehityš **3.** (*профессиональная*) tekniikka, tapa; ~ ночного полёта yölentotekniikka
технико-экономический teknillis|talouvellini
техникум ammatti|opisto, opisto, tehnikumi
технически teknisešti
техническ||ий teknillini; ~ое развитие teknillini kehityš; ~ие термины teknilliset termit; ~ осмотр teknillini tarkissuš
техничный taitava; ~ боксёр taitava nyrkkielijä
технолог teknologi, tuotanto|inšinöri
технологическ||ий teknologini, tuotanto=; ~ие требования teknologiset vuatimukšet; ~ процесс tuotantoprosessi
технология teknologija; ~ производства tuotantoteknologija
техобслуживани||е teknillini huolto; станция ~я huoltoašema
техосмотр teknillini tarkissuš
техпаспорт rekisteri|pašši
техперсонал huolto|kunta
течени||е 1. (*движение воды*) virta **2.** (*действие*) kulku; ~ мысли ajatukšen kulku **3.** (*направление*) šuuntauš; политические ~я poliittiset šuuntaukšet
течка (*гон у животных*) kiima
теч||ь[1] 1. (*о воде*) virrata, valuo, vuotua; река ~ёт joki virtuau; кровь ~ёт из раны veri vuotau huavašta **2.** (*о соке*) mehuo **3.** (*протекать*) vuotua, vajattua; лодка ~ёт veneh vuotau; заставлять ~ valuttua **4.** (*о времени*) männä; время ~ёт быстро aika mänöy nopiešti **5.** (*распространяться*) liikkuo
течь[2] (*отверстие*) loukko, rako
тешить 1. (*доставлять удовольствие*) lämmittyä, hyvyällä; ~ сердце lämmittyä šyväintä **2.** (*успокаивать, одобрять, утешать*) viihytellä, lepytellä; ~ ребёнка новой игрушкой viihytellä lašta uuvvella kukkasella
тешиться iloilla, smuttiutuo
тёзка kaima; он мой ~ hiän on miun kaima
тёлка lähtömä
тёмно-коричневый makšan|karvani
тёмно-красный muššan|ruškie
тёмн||ый 1. (*лишённый света*) pimie, hämärä, šynkkä; ~ подвал pimie karšina; ~ лес šynkkä meššä **2.** (*о цвете*) tumma, mušta; ~ые волосы tummat hivukšet **3.** (*непонятный*) epäšelvä; ~ое дело epäšelvä asie **4.** (*злобный*) vihani; ~ые силы vihaset voimat **5.** (*невежественный*) opaštumatoin; ~ человек opaštumatoin ihmini
тёпл||ый 1. (*нагретый*) lämmin, hualie; ~ая погода lämmin šiä; ~ая вода hualie vesi; ~ая квартира lämmin korttieri **2.** (*добрый*) lämmin; ~ые отношения lämpimät välit ◇ тёплая компания pieni piiri; тёплый оттенок lämmin väri
тёрн (*бот.*) piikki|tuomi
тёс hoikat lauvat; ~ для обшивки vuorilauta; обшивать ~ом vuorata
тёсан||ый veššetty; ~ое дерево veššetty puu
тётя täti, (*жена брата отца или матери*) tiätinkä
тёща anoppi, anoppi|akka
Тибет Tibet
тибет||ец, ~ка tibettiläini
тибетский tibettiläini, Tibetin; ~ язык tibetin kieli
тигр (*зоол.*) tiikeri
тигрёнок tiikerin pentu
тигриный tiikerin, tiikeri=; ~ след tiikerin jälki
тигровый tiikerin, tiikeri=; ~ глаз tiikerinšilmä
тик[1] (*нервный*) hipie|hiiri, lihaš|nyhintä
тик[2] (*ткань*) tiiku
тика||ть tikettyä, käyvvä; часы ~ют kellot käyvväh
тильда ualto|viiva
тимофеевка луговая (*бот.*) tähkä|heinä
тимьян (*бот.*) timjani, pohročča|heinä
тин||а muta, lima, liiva; покрываться ~ой liivautuo
тинист||ый liivakaš, liivani, mutani; ~ое дно mutani pohja
тип 1. (*образец*) malli, kuava; старый ~ автомобиля vanha automalli; общество нового ~а uuvvenmallini yhteiskunta **2.** (*сорт*) laji; ~ цветочных растений kukkakašvijen laji **3.** (*облик человека*) muoto, näkö; скандинавский ~ лица skandinavini näkö **4.** (*художественный образ*) tyyppi; ~ простофили tolvanatyyppi
типаж 1. (*совокупность типов*) mallit; ~ тракторов traktorijen mallit **2.** (*художественный образ*) tyyppi; социальный ~ sosialityyppi
типизация luokituš
типизировать luokita
типический tyypillini; ~ образ tyyppi

типичный tyypillini; ~ случай tyypillini tapahuš; ~ вопрос tyypillini kyšymyš
типов||ой tyypillini, tyyppi=; ~ое здание школы tyypillini koulurakennuš
типограф kirja|painaja
типография kirja|paino
типографск||ий kirja|paino=; ~ая ошибка painovirhe
типологический tipologini
типология tipologija
типун: ◇ типун на язык kieli talmoih taitelkah
тир ampuma|šali
тираж¹ (*розыгрыш выигрышей в лотерее*) arvonta; облигация выходит в ~ obligatijo pannah arvontah
тираж² (*общее количество экземпляров*) painoš|miärä; ~ книги – 500 экземпляров kirjan painošmiärä on 500 kappalehta
тиражировать 1. (*устанавливать тираж книги, газеты*) miäritellä painoš **2.** (*размножать*) monistua, kopijoija
тиран tirani
тирания tiranija
тире 1. (*знак препинания*) ajatuš|viiva **2.** (*в азбуке Морзе*) viiva
тиски pihti ◇ быть в тисках olla pihissä
тиснение kuva|painamini; ~ по коже kuvapainamini nahkah
тиснёный painettu
тиснить painua
титан 1. (*о выдающемся человеке*) kuulusa **2.** (*водонагреватель*) vejen|lämmitin **3.** (*хим.*) titani
титанический erikoisen šuuri; ~ труд erikoisen šuuri ruato
титановый titani=
титул 1. (*звание*) arvo, arvo|nimi; получить ~ šuaha arvo **2.** (*заглавие*) nimi
титулованный arvo|nimen šuanut
титуловать antua arvo|nimi
титульный nimi=; ~ лист nimilista
тих||ий 1. (*негромкий*) hil'l'ani; говорить ~им голосом paissa hil'l'asella iänellä **2.** (*спокойный*) rauhallini; ~ ребёнок rauhallini lapši **3.** (*без ветра*) tyyni; ~ вечер tyyni ilta **4.** (*медленный*) hil'l'ani, hil'l'akkaini; ~ разговор hil'l'ani pakina ◇ тихий час ettoneh
тихн||уть hilletä, vaikaštuo; ветер ~ет tuuli hillenöy
тихо 1. (*нареч.*) hil'l'akkaiseh; скажи ~ šano hil'l'akkaiseh; ~ сказать n'urahtua **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on hil'l'aista; в доме ~ koissa on hil'l'aista
тишин||а hil'l'asuš; в классе была ~ luokašša oli hil'l'asuš; соблюдать ~у olla hil'l'ua
тишь 1. (*тишина*) hil'l'asuš **2.** (*тихая погода*) tyyni
тканевый kankaš=, kankahan
ткан||ый kuvottu; ~ узор kuvottu kuvijo; ~ое изделие kuvelma
ткань 1. (*тканая материя*) kankaš, vuate; льняная ~ liinakankaš; ситцевая ~ siiččakankaš; шерстяная ~ villakankaš **2.** (*анат.*) kuvoš; нервная ~ hermokuvoš
тканьё 1. (*от* ткать) kuvonta, kutomini **2.** (*ткань*) kankaš
ткать kutuo; ~ половик kutuo mattuo
ткацкий kuvonta=; ~ станок kankašpuut, kankaštuavat
ткач, ~иха kutoja
ткачество kuvonta, kutomini
ткнуть, тыкать (*воткнуть, проткнуть*) pistyä, pissältyä; ткни картошку ножом, готова ли она pissällä veičellä potakkua, jotta onko valmis
ткнуться, тыкаться 1. (*наталкиваться на что-л.*) iskeytyö; ~ в стену iskeytyö šeinäh **2.** (*соваться мордой*) tunkeutuo
тлен 1. (*гниение, распад*) lahonta, happanomini **2.** (*прах*) tuhka **3.** (*о преходящем*) tyhjä; всё ~ и суета в этом мире kaikki on tyhjyä täššä muajilmašša
тленный häviejä
тлетворный tuhosa
тлеть 1. (*гнить*) lahuo, hapata **2.** (*слабо гореть*) kytyö; начинать ~ kyteytyö
тля (*зоол.*) lehti|täi
тмин (*бот.*) kumina
то¹ 1. konša; ~ ты, ~ я konša šie, konša mie **2.** (*в таком случае*) niin; если бы я знал, ~ сказал бы тебе još mie tietäsin, niin šanosin šiula
то² *см.* тот
-то =han, =hän, =nih, =pa, =pä; я-то уже знаю miepä jo tiijän; об этом-то я и хочу поговорить täštähän mie tahon paissa; кто-то kennih; где-то missänih; такой-то и такой-то šemmoni ta šemmoni; там-то и там-то šielä ta šielä
то есть toisin šanoin
товар tavara; полные сани ~а tavarua täyvet rejet
товарищ 1. (*друг*) kaveri; школьный ~ koulukaveri; боевой ~ šotakaveri **2.** (*коллега*) työ|kaveri, kollega
товарищеск||ий kaveruš=; ~ие отношения kaverušvälit
товарищество 1. (*организация*) yrityš **2.** (*коллектив*) kaveri|joukko
товарн||ый 1. (*от* товар) tavara=; ~ склад tavaravarašto; ~ знак tavaramerkki **2.** (*предназначенный для торговли*) myöntä=; ~ое зерно myöntävil'l'a
товаровед tavaran asien|tuntija
товароведение tavara|tieto
товарообмен tavaran|vaihto
товарооборот tavaran|kierto
товаропроизводитель tavaran|tuottaja
тогда 1. (*в то время*) šilloin, šiih aikah, tuolloin; я жила ~ в этом доме šilloin mie elin täššä talošša **2.** (*в таком случае*) niin, ka; пришёл, ~ помогай tulit, niin auta ◇ тогда как šilloin kuin
тождественный 1. (*одинаковый*) yhenmoini, šamanmoini **2.** (*соответствующий кому-л., чему-л.*) vaštuava
тождество 1. (*полное сходство*) šamanmoisuš, yhenmoisuš **2.** (*матем.*) šaman|arvosuš
тоже niise, =ki; он ~ это слышал hiänki kuuli šen
ток¹ (*течение*) virta; ~ воздуха ilmavirta; электрический ~ sähkövirta; постоянный ~ tašavirta; переменный ~ vaihtovirta
ток² (*сельхоз.*) puinta|tanner
ток³ (*место, где токуют птицы*) kiima, kiima|paikka
токарничать šorvata
токарный šorvi=; ~ станок šorvi
токарь šorvari; ~ по металлу metallišorvari; ~ по дереву puušorvari
токовани||е kiima; во время ~я kiiman aikana
ток||овать kiimie, kukertua; на болоте ~ует глухарь šuolla kiimiy meššo
токсикоз myrkytyš, toksikosi
токсиколог toksikologi
токсикология toksikologija
токсин toksiini, myrkky
токсическ||ий, токсичный toksiinini, myrkky=, myrkyllini; ~ие вещества toksiiniset ainehet
тол trotili
толк (*пересуды*) juorut, huhut, pakinat; всевозможные ~и erimoiset pakinat ◇ без толку turhah; добиться толку šuaha šelvyä, piäššä perillä; сбиться с толку hämmäštyö
толкание työntämini, työntö; ~ ядра kuulantyöntö
толкач 1. (*локомотив*) apu|veturi **2.** (*судно*) apu|laiva
толкнуть, толкать 1. (*отодвигать*) työntyä, tunkie, töykätä, (*с силой*) jähkätä, ähkätä; ~ в спину työntyä šelkäh **2.** (*заставлять двигаться*) lykätä; ~ лодку на берег lykätä venehtä rannalla **3.** (*спорт.*) työntyä; ~ ядро työntyä kuulua **4.** (*побуждать к чему-л.*) yllyttyä; ~ на преступление yllyttyä rikokšeh

толкнуться, толкаться tunkeutuo, (*сильно толкаться*) rientyä
толкование šelityš; превратное ~ закона lajin viärä šelityš
толкователь šelittäjä
толковать (*истолковывать*) šelittyä; неправильно ~ šelittyä viärin
толково hyvin, šelväšti, kunnollah, tolkullah, tolkukkahašti, viisahašti
толковый (*содержащий в себе объяснение*) šelittäjä; ~ словарь šelittäjä šanakirja
толокно talkkuna
толокнянка (*бот.*) hukan|marja
толоконн||ый talkkuna=; ~ая мука talkkunajauho
толочь šurvuo, (*в ступе*) rouhie; ~ ягоды šurvuo marjoja
толп||а rahvaš|joukko, väki|joukko; ~ детей lapšijoukko; ~ой joukollah
толстеть lihuo
толсти||ть luatie lihavammakši; этот костюм меня ~т tämä puku luatiu milma lihavammakši
толстовка pušero
толстогубый pakšu|huulini
толстокожий (*с толстой кожей*) pakšu|nahkani, (*с толстой кожурой*) pakšu|kuorini
толстокорый (*о дереве*) pinnakaš
толстолобик (*зоол.*) očča|kala
толстомордый pakšu|turpani
толст||ый 1. (*большой*) pakšu, järie; ~ая книга pakšu kirja; с ~ой корой pakšukuorini **2.** (*о человеке*) lihava; ~ человек lihava ihmini; с ~ыми бёдрами reisikaš
толстянка (*бот.*) pakšu|lehti
толчён||ый šurvottu; ~ые ягоды šurvotut marjat
толчок 1. (*удар*) isku, tärähyš; ~ в спину isku šelkäh; подземный ~ muan tärähyš **2.** (*побуждение к чему-л.*) potkauš; дать ~ antua potkauš **3.** (*спорт.*) työntö; ~ ядра kuulan työntö
толща kerroš; ~ льда jiäkerroš
толщина pakšuš; ~ льда jiän pakšuš
толь terva|paperi
только 1. (*исключительно*) vain; ~ я знаю это vain mie tiijän šen; ~ на этой неделе сюда пришло сто человек vain tällä netälillä täššä kävi šata henkie **2.** (*всего лишь*) vašta; сейчас ~ пять часов kello on vašta viisi **3.** (*едва*) heti kun; как ~ узнаешь, позвони мне heti kun šuat tietyä, šoita miula
только-только, только что vašta nyt, juuri
том 1. (*часть сочинения*) oša; роман в трёх ~ах kolmeošani romani **2.** (*отдельная книга в собрании книг*) kirja
томат (*бот.*) tomatti
томатный tomatti=; ~ сок tomattimehu
томительн||ый 1. (*изнуряющий*) rasittava; ~ое ожидание rasittava vuotanta **2.** (*причиняющий нравственные страдания*) kiušallini; ~ голод kiušallini nälkä
томить 1. (*мучить*) rasittua, vaivata; ~ ребёнка долгой дорогой vaivata lašta pitällä matalla **2.** (*держать в заключении*) pityä vankina **3.** (*долго парить на медленном огне*) hautuo, hauvottua; ~ репу hautuo nakrista
томи||ться 1. (*мучиться*) vaivautuo **2.** (*париться на медленном огне*) hautuo; пусть мясо ~тся anna liha hautuu
томно vaipunuošti; ~ вздохнуть vaipunuošti henkähtyä
томный raukie; ~ голос raukie iäni
томографический tomografini
томография tomografija; компьютерная ~ tietokonehtomografija
тон 1. (*музык.*) iäni|tašo; колокола разных ~ов eri-iänitašoset kellot **2.** (*медиц.*) iäni; ~ы сердца чистые šyväimen iänet ollah šelvät **3.** (*характер звучания*) iäni; нежный ~ hellä iäni **4.** (*манера или стиль общения*) šävy; полемический ~ разговора polemini pakinan šävy **5.** (*стиль поведения*) tavat, käytöš|tavat; правила хорошего ~a hyvät käytöštavat **6.** (*цвет, оттенок цвета*): одежда светлых ~ов vualiet vuattiet; тёмные ~a tummat värit; яркие ~a kirkkahat värit
тональность 1. (*музык.*) šävel|laji **2.** (*сочетание тонов*) peruš|šävel
тональный 1. (*звуковой*) šävy=, iäni=, iänen=, (*цветовой*) väri=, värin= **2.** (*о косметике*) tonalini; ~ крем tonalini voije
тонизировать virkistyä
тонизирующий virkistäjä; ~ напиток virkistäjä juoma
тонирование värityš, värittämini
тонировать värittyä; ~ стекла värittyä lasija
тонировка värityš
тонический (*лит.*): ~ стих painollisien ta painottomien tavujen vaihtelu runošša
тонк||ий 1. (*небольшой в поперечном сечении*) hoikka; ~ая тетрадь hoikka vihko; ~ое лезвие hoikka terä; ~ая талия hoikka vartalo; делаться ~им hoiketa **2.** (*о звуках*) kimakka, korkie; ~ голос kimakka iäni **3.** (*изящный*) hieno; ~ие черты лица hienot nävönpiirtehet; ~ вкус hieno maku **4.** (*незначительный*) pieni; ~ие различия pienet erot **5.** (*чуткий*) herkkä, terävä; ~ слух terävä kuulo **6.** (*умный*) terävä; ~ ум terävä äly
тонковолокнистый hieno|šäikehini
тонкокожий, тонкокорый hieno|nahkani, hieno|kuorini
тонкослойный hieno|kerrokšini
тонкостенный hieno|šeinäni
тонкость hienouš, hoikkuš
тонна tonni
тоннаж 1. (*объем судна*) tonni|miärä **2.** (*грузоподъёмность транспортного средства*) kanto|kyky
тонометр tonometri
тонус 1. (*физиол.*) kunto|tašo **2.** (*жизненная активность*) elin|voima
тон||уть hukkuo, upota; дерево не ~ет puu ei uppuo
тончать hienota, hoiketa
тоня 1. (*место рыбной ловли*) apaja **2.** (*закидка невода*) nuotan|laškomini
топать tömšyttyä, kapšuttua, tupšuttua; тяжело ~ kävellä tömšyttyä
топить[1] (*разводить огонь*) lämmittyä; ~ баню lämmittyä kylyö
топить[2] 1. (*расплавлять*) šulata, šulattua, meruttua; ~ масло šulata voita **2.** (*о молоке*) hautuo; ~ молоко hautuo maituo
топи||ть[3] (*погружать в воду*) upottua; половодье ~т поля tulva upottau peltoja
топи||ться[1] (*о печи*) lämmitä; баня ~тся kyly lämpiey
топиться[2] (*расплавляться*) šulua, hautuo, meruutuo
топка 1. (*от* топить[1]) lämmityš **2.** (*часть печи*) tuli|pešä
топк||ий upottaja; ~ое болото upottaja šuo; ~ое место upotušpaikka
топление[1] (*от* топить[1]) lämmityš, lämmittämini
топление[2] (*от* топить[2]) šulattamini, hauvottamini, meruttamini
топлён||ый 1. (*растопленный*) šulatettu; ~ое масло šulatettu voi **2.** (*о молоке*) hauvottu; ~ое молоко hauvottu maito, hautomaito
топливно-энергетическ||ий poltto|aineh- ta energija=; ~ие ресурсы polttoaineh- ta energijavarat
топливный poltto|aineh=; ~ кризис polttoainehpuuteh
топливо poltto|aineh
топляк uponnut puu, vesi|hako
топнуть tallata; ~ ногой tallata jalkua
топограф topografi
топографическ||ий topografini; ~ая карта topografini kartta

топография topografija
тополь (*бот.*) poppeli; ~ белый (*серебристый*) hopiepoppeli; ~ чёрный muštapoppeli; ~ пирамидальный piramiidipoppeli
топоним (*лингв.*) paikan|nimi
топонимика 1. (*совокупность географических названий*) paikan|nimistö **2.** (*раздел лексикологии*) paikan|nimi|tutkimuš
топор kirveš; рубить ~ом hakata kirvehellä; боевой ~ šotakirveš; обух ~а kirvehenhamara; основание ~а kirvehenkaša; остриё ~а kirvehenterä
топорище kirveš|varši
топорн||ый 1. (*от* топор) kirveš=, kirvehen, kirvehen= **2.** (*грубый, неуклюжий*) kirvehellä veššetty; ~ая мебель kirvehellä veššetyt huonehkalut
топорщить čirhistyä, pörhistyä
топорщи||ться čirhisteliytyö, pörhistyö; шерсть ~тся karvat pörhissytäh
топот kapšu; слышен лошадиный ~ kuuluu heposien kapšu
топтание talluamini, polkomini
топтать (*мять*) tallata, polkie; ~ тропу polkie troppua; ~ глину tallata šavie
топь šuon|šilmä
торба (*для лошади*) kakra|pušši
торг[1] 1. (*от* торговать 1.) myöntä, kauppa; ~ идёт хорошо myöntä mänöy hyvin **2.** (*от* торговаться) tinki
торг[2] (*торговое учреждение*) kauppa|laitoš
торг||овать 1. (*вести куплю и продажу*) myyvvä, kaupata; ~ одеждой myyvvä vuatteita **2.** (*превращать что-л. в предмет купли-продажи*) myyvvä; ~ совестью myyvvä omuatuntuo **3.** (*работать*) ruatua; этот магазин не ~ует ночью tämä kauppa ei rua yöllä
торг||оваться tinkie; купить не ~уясь oštua tinkimättä
торговец kauppieš, myöjä, kauppa|mieš
торговл||я kauppa; внешняя ~ ulkomuankauppa; внутренняя ~ kotimuankauppa; министерство ~и kauppaministerijö
торгово-промышленный kauppa- ta tevollisuš=; ~ центр kauppa- ta tevollisuškeškuš
торгов||ый kauppa=; ~ая сеть kauppaverkko
торец 1. (*поперечный срез бревна*) hirren|piä **2.** (*грань чего-л.*) šärvi, kulma **3.** (*шестигранный брусок для мощения улиц*) kuuši|kulmani pölkky
торжественн||ый pruasniekka=, juhlallini; ~ приём juhlallini vaštahotto; ~ое заседание pruasniekkaissunto
торжество 1. (*празднество*) pruasniekka, juhla, pito; семейное ~ perehpruasniekka; ~ по случаю открытия avajaiset **2.** (*победа*) voitto **3.** (*чувство радости*) riemu, ilo
торжествовать 1. (*одерживать победу*) voittua **2.** (*радоваться по поводу победы*) juhlie voittuo
торица полевая (*бот.*) härkin|heinä
торможение jarrutuš; экстренное ~ hätäjarrutuš
тормоз 1. (*устройство*) jarru; ножной ~ jalkajarru; ручной ~ käsijarru; воздушный ~ ilmajarru **2.** (*о том, что задерживает движение*) haitta, jarru; ~ экономического развития talouvellisen kehitykšen jarru
тормозить 1. (*замедлить движение*) jarruttua; ~ машину jarruttua autuo **2.** (*мешать в работе*) jarruttua, haittua, häiritä; ~ работу jarruttua ruatuo
тормозной jarrutuš=, jarru=; ~ путь jarrutušmatka
торнадо tornado, tuulis|piä
торопить kiirehyttyä; ~ детей в школу kiirehyttyä lapšie kouluh; ~ события jouvuttua tapahtumie
тороп||иться kiirehtie; ~ на работу kiirehtie ruatoh; я не ~люсь miula ei ole kiirehtä

торопливо kiirehešti, kiirehelti, kiirehissäh; ~ шагать aštuo kiirehešti
торопливый kiirehini; ~ человек kiirehini ihmini
торос jiä|ruopaš
торпеда torpedi
торпедный torpedi=; ~ катер torpediveneh
торс vartalo
торт tortti
торф turveh
торфяник 1. (*торфяное болото*) turveh|šuo **2.** (*рабочий на торфоразработках*) turpehen kaivuaja
торфянист||ый turveh|peräni, turveh=; ~ая почва turvehperäni mua; ~ое болото turvehšuo
торцевать 1. (*обрабатывать торцы*) tašata **2.** (*застилать торцами*) kattua puulla
торч||ать (*выдаваться вперёд, вверх*) töröttyä; пень ~ит на поле kanto töröttäy pellolla
торшер jalka|lamppu
тоск||а ikävä, šuru, tuška; испытывать ~у ikävöijä
тоскливо 1. (*нареч.*) ikäväšti **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on ikävä; мне ~ miula on ikävä
тосклив||ый ikävä, šuruni, šuru|mielini; ~ая песня ikävä laulu; ~ вечер ikävä ilta; ~ взляд šurumielini kačahuš
тоск||овать ikävöijä, šurra, tuškeutuo; я ~ую по дому mie ikävöičen kotie
тост[1] (*застольное пожелание*) ryyppy|šanat
тост[2] (*ломтик хлеба*) puahto|leipä
тостер tosteri
тот, та, то še, tuo; тот человек мне знаком tuo ihmini on tuttu miula; тот день, когда še päivä, konša ◇ не без того tietyšti; к тому же šitä paičči; тот и другой kumpaniki; то и дело tämän täštäh; того времени šenaikani; того света šenilmani; тот ещё takovskoi; тот свет mana, manala, tuonela
тоталитаризм totalitarismi
тоталитарный totalitarini; ~ режим totalitarini valta
тотальн||ый totalini; ~ая война totalini šota
тотеизм toteismi
тотем totemi
тотчас heti; он ~ пришёл hiän heti tuli
точечный pisteh=; ~ узор pistehkuvijo
точён||ый 1. (*острый*) terotettu; ~ карандаш terotettu kynä; ~ нож terotettu veičči **2.** (*изготовленный токарной обточкой*) šorvattu **3.** (*изящный*) šolakka; ~ая фигура šolakka vartalo
точилка terotin
точило liippa, tahko, šiera
точильный terotuš=; ~ камень liippa, tahko, šiera
точильщик 1. (*человек, занимающийся точением*) terottaja, hivoja **2.** (*зоол.*) puun|kavertajaini; ~ домовый puunkavertajaini
точи||ть 1. (*заострять*) terottua, hivuo, tahkota, hivuttua, liipata; ~ нож terottua veistä; ~ бруском liipata **2.** (*на токарном станке*) šorvata **3.** (*портить*) šyyvvä, tuhota; ржавчина ~т железо ruošme šyöy rautua **4.** (*мучить*) kiušata; боль ~т его kipu kiušuau häntä
точиться (*шлифоваться*) tahkoutuo
точка 1. (*знак препинания*) pisteh **2.** (*матем., физ.*) raja; ~ кипения kiehumisraja **3.** (*место*) kohta, paikka; исходная ~ lähtökohta; торговая ~ myöntäpaikka ◇ точка с запятой puolipilkku; в точку tarkkah; поставить точку panna pisteh
точно[1] 1. (*пунктуально*) tarkkah, tarkašti, tarkkaseh; перевести текст ~ kiäntyä teksti tarkašti **2.** (*совсем*) aivan, ihan; ~ такое платье ihan šamanmoini mekko **3.** (*уверенное предположение*) oikein, tietyšti, varmašti; ~, я уже был здесь tietyšti, mie olin jo täššä

точно² (*словно*) ihan kuin, aivan kuin; ~ моя книга aivan kuin miun kirja
точность tarkkuš, täšmällisyš
точн||ый 1. (*правильный*) tarkka; ~ые весы tarkka vuaka; ~ перевод tarkka kiännöš; ~ое время tarkka aika **2.** (*аккуратный*) tarkka; ~ работник tarkka ruataja; ~ человек tarkka ihmini
точь-в-точь juštih, juštih šamanmoini
тошни||ть okšentua, okšennuttua; меня ~т milma okšennuttau
тошнота okšennuš
тощ||ий 1. (*очень худой*) laiha, hoikka; ~ая фигура hoikka vartalo; ~ человек čiipiskö **2.** (*пустой*) tyhjä; ~ая сумка tyhjä laukku **3.** (*скудный*) laiha; ~ая земля laiha mua ◊ на тощий желудок tyhjäh vaččah
трав||а heinä, ruoho; косить ~у niittyä heinyä; высохшая прошлогодняя ~ heinäkulo; ~ на болоте šaraheinä; ~ с заливного луга luhtaheinä; скошенная, оставленная на лугу ~ luoko; зарастать ~ой heiniytyö
травенеть heiniytyö; озеро стало ~ järvi rupesi heiniytymäh
травинка heinäni
травить 1. (*истреблять отравой*) myrkyttyä, hävittyä, tappua; ~ мышей myrkyttyä hiirie **2.** (*натравливать*): ~ собак ussuttua koirie
травка (*уменьш. от* трава) heinäni, ruohoni
травля 1. (*истребление отравой*) myrkyttämini **2.** (*натравливание собак*) ussuttamini, koirien ajo
травм||а šatatuš, vamma; получить ~у šattautuo
травматизм travmatismi
травматолог travmatologi
травматология travmatologija
травмированный šatatettu, vammattu
травмировать šatattua; ~ ногу šatattua jalka
травмироваться šattautuo, vikautuo, vammautuo
травник 1. (*человек, занимающийся сбором лечебных трав*) liäke|kašvien keryäjä **2.** (*лечебная книга*) liäke|kašvi|kirja
травостой heinikkö
травоядн||ый: ~ое животное kašvin|šyöjä eläin
травянистый 1. (*представляющий собой траву*) ruoho=, heinä=; ~ стебель ruohokorši **2.** (*поросший травой*) heinäkäš, heinäsä, nurmikaš; ~ берег heinäkäš ranta
травян||ой ruoho=, ruohon, heinä=, heinän; ~ая муха heinäčakka; ~ая перина heinäperinä
трагедия tragedija
трагизм tragisuš
трагик tragikko
трагикомедия tragikomedija
трагически tragisešti
трагическ||ий tragini, kauhie; ~ая роль tragini rooli; ~ случай kauhie tapahuš
трагично tragisešti
трагичный tragini
традесканция (*бот.*) kolmijo|kukka
традиционно perintehellisešti
традиционн||ый 1. (*являющийся традицией*) perintehellini; ~ праздник perintehellini juhla **2.** (*происходящий по традиции*) perintehen|mukani; ~ое событие perintehenmukani tapahtuma
традици||я perinneh, tapa; по ~и tavan mukah; хранить ~и šäilyttyä perintehie
траектория rata; ~ полёта lentorata
тракт 1. (*дорога*) valta|tie **2.** (*анат.*) ruuvvan šulatuš|elimet
трактат tutkimuš
трактир traktiiri
трактирщи||к, ~ца traktiirin isäntä, traktiirin emäntä
трактовать šelittyä; ~ закон šelittyä lakie
трактовка šelityš

трактор traktori
тракторист traktoristi
тракторный traktori=; ~ завод traktoritehaš
трал 1. (*сеть для ловли рыбы*) laiva|nuotta **2.** (*гидрографическое устройство*) pohja|hara
тралить 1. (*рыбу*) kalaštua laiva|nuotalla **2.** (*обезвреживать мины*): ~ мины raivata miinoja **3.** (*исследовать дно тралом*) harata pohja|haralla
тральщик 1. (*специалист, обезвреживающий мины*) miinojen raivuaja **2.** (*корабль*) laiva, trauleri
трамбовать tallata, tannertua; ~ землю tallata muata
трамва||й tramvai; ехать на ~е ajua tramvailla
трамвайный tramvai=; ~ билет tramvailippu
трамплин 1. (*для прыжков в воду*) hyppy|lauta **2.** (*для лыжных прыжков*) hyppyri
транзит läpi|kulku
транзитный läpi|kulku=; ~ поезд läpikulkujuna
транквилизатор rauhotuš|liäke, trankvilisatori
транс transsi; находиться в ~е olla transsissa; впасть в ~ (*о знахаре, колдуне*) halteutuo
транскрибировать transkriboija, translitteroija
транскрипция 1. (*точная передача произношения*) transkriptijo **2.** (*транслитерация*) translitteratijo, šiirto|kirjutuš
транслировать 1. (*по телевидению*) näyttyä **2.** (*по радио*) lähettyä, panna kuunneltavakši
транслитерация translitterointa
транслитерировать translitteroija
трансляция lähetyš
трансплантат transplantatti
трансплантация 1. (*пересадка тканей, органов*) transplantatijo, šiirto|leikkauš **2.** (*пересадка части растения*) okšituš
транспорт =kuletuš; автомобильный ~ autokuletuš; железнодорожный ~ rautatiekuletuš
транспортабельный kuletuš|kelponi
транспортёр kuletin; подъёмный ~ noštokuletin
транспортир kulma|mittari
транспортировать kulettua, vetyä
транспортировка kuletuš, veto
транспортн||ый kulku=, kuletuš=; ~ые средства kulkuvälinehet; ~ налог kuletušvero
трансформатор muuttaja, transformatori
трансформация 1. (*от* трансформировать) muutoš, muuttamini **2.** (*от* трансформироваться) muutoš, muuttumini
трансформировать muuttua
трансформироваться muuttuo
траншея 1. (*военн.*) šuoja|hauta **2.** (*ров, канава*) oja
трап =portahat; ~ корабля laivaportahat; ~ самолёта lentokonehportahat
трапеция trapecija
трасса 1. (*линия, намечающая направление движения*) linja; воздушная ~ lentolinja **2.** (*дорога*) tie; автомобильная ~ autotie; лыжная ~ šel'l'a **3.** (*след, оставленный в воздухе пулей*) lento|rata
трат||а 1. (*расходы*) kulut, hukkah|mänö; ~ денег rahakulut; ~ времени ajan hukkahmänö **2.** (*от* тратить) mänöt; большие ~ы šuuret mänöt
тратить kuluttua, tuhlata, mänettyä; ~ деньги kuluttua rahoja; ~ время mänettyä aikua; ~ силы tuhlata voimie; ~ впустую (*о деньгах*) raiskata
тратиться kuluttua rahoja; деньги тратятся rahat šuletah
траулер laiva, trauleri
траур 1. (*состояние скорби*) šuru, mureh **2.** (*одежда*) šuru|puku; носить ~ pityä šurupukuo
траурный šuru=; ~ марш šurumaršši
трафарет kuava

трафаретный kuava=; ~ рисунок kuavapiirroš
трахея henki|torvi
требовани||е 1. (*от* требовать) vuatimuš; удовлетворить ~я täyttyä vuatimukšet **2.** (*норма*) vuatimukšet, normit; ~я закона lajin vuatimukšet
требовательный vuatija, vuativaini; ~ учитель vuatija opaštaja
треб||овать vuatie; ~ объяснения vuatie šelitykšie; это ~ует много времени še vuatiu äijän aikua
требуха rapa
тревог||а 1. (*волнение*) huoli; ~ матери о детях muamon huoli lapšista **2.** (*переполох, суета*) hätä, hälytyš; находящийся в ~е hätähini; воздушная ~ ilmahälytyš ◊ бить тревогу šoittua hätäkelloh
тревожи||ть 1. (*приводить в состояние тревоги*) huoleššuttua, huolettua; это меня больше не ~т še ei huoleššuta milma enyä **2.** (*причинять боль, беспокойство*) häiritä, vaivata; ~ больного vaivata läsijyä **3.** (*нарушать обычное положение*) koškie; ~ старые раны koškie vanhoja huavoja
тревожно rauhattomašti, levottomašti
тревожн||ый rauhatoin, levotoin, hälytyš=; ~ая ночь rauhatoin yö; ~ знак hälytyšmerkki
трезветь šelvitä humalašta
трезво mielen mukah, šelvin päin
трезвон (*звон во все колокола*) kellon|šoitto
трезвонить (*звонить во все колокола*) šoittua kelluo
трезвость šelvyš
трезвый 1. (*не пьяный*) šelvä; он сегодня ~ hiän on tänäpiänä šelvänä **2.** (*рассудительный*) šelvä; ~ ум šelvä järki
трель liverryš; ~ соловья šatakielen liverryš
трельяж kolmi|ošani peili
тренажёр voimistelu|laiteh
тренажёрный voimistelu=; ~ зал voimistelušali
тренер valmistaja
трение hankkuamini, hivuttamini
тренинг harjotuš
тренированн||ый valmissettu, opaššettu, treenattu; ~ая собака treenattu koira
тренировать 1. (*заставлять упражняться*) valmistua, opaštua; ~ лыжников valmistua hiihtäjie **2.** (*развивать, укреплять что-л.*) kehittyä, treenata; ~ мышцы kehittyä lihakšie
тренировка, тренаж harjottelu, kehittämini; ежедневная ~ jokapäiväni harjottelu; ~ внимания huomijon kehittämini
тренога, треножник kolmi|jalka
треногий kolmi|jalkani; ~ стул kolmijalkani stuula
трепалка, трепало loukku; ~ для отделения кострики от льна lipšu
трепальщик loukuttaja
трепанация trepanatijo; ~ черепа kallonporauš
трепанировать trepanoija
треп||ать 1. (*колебать, тормошить*) puistua, riepottua; ветер ~лет бельё tuuli riepottau vuatteita; ~ за волосы puistua tukista, tukistua **2.** (*бить*) loukuttua, piekšyä, (*невесту за волосы, свадебный обычай*) pouštie **3.** (*похлопывать*) taputtua; ~ по плечу taputtua olkapiätä **4.** (*разрыхлить, растрепать*) loukuttua, lipšuttua; ~ лён lipšuttua pelvašta ◊ трепать языком šoittua šuuta, kelkettyä
треп||аться 1. (*колебаться*) liehuo, riekkuo; флаг ~лется на ветру lippu liehuu tuulešša **2.** (*лохматиться*) čirhottua
трепет 1. (*лёгкое дрожание*) läpätyš, värinä; ~ глаз šilmien läpätyš; ~ листьев lehtien värinä **2.** (*волнение*) šykintä, šykkimini, värisentä; душевный ~ šyväimen šykintä **3.** (*страх, ужас*) kauhu, vapisuš; наводить ~ šuaha vapisomah
трепетать 1. (*развеваться*) liehuo, läpettyä **2.** (*дрожать*) lepettyä, vapissa **3.** (*биться, о сердце*) tykkie, šykkie
трепетн||ый 1. (*колеблющийся, дрожащий*) lepettäjä, värähtelijä; ~ свет свечи kynttilän lepettäjä liekki **2.** (*прерывающийся дрожанием*) vapisija **3.** (*охваченный душевным трепетом*) šykkijä, lämmin; ~ое сердце šykkijä šyväin; ~ приём lämmin vaštahotto
треск (*звук*) rapšeh, jyškähyš, pračkeh; ~ льда jiän rapšeh; ~ при горении pračkeh; грохнуться с ~ом lašahtua; жариться с ~ом ričata; колотить с ~ом loškata; лопаться с ~ом raškahella; стрелять с ~ом poukuttua; ударить с ~ом romahuttua; уронить с ~ом rämähyttyä
треска (*зоол.*) tr'oska
треска||ться halkeil'a, rakoutuo; стекло ~ется lasi halkeil'ou
трескучий račkaja; ~ мороз račkaja pakkani, tulipakkani
тресну||ть 1. (*дать трещину*) haleta; доска ~ла lauta halkeni **2.** (*издать треск*) ločkahtua, pračkata, rapšahuttua, räčähtyä
трест tuotanto|yhtyveh
треста livotettu pelvaš
третейский: ~ суд šovinto|suutu
трет||ий 1. (*порядковое числ.*) kolmaš **2.:** ~ье (*десерт*) jälki|ruoka; на ~ье jälkiruuvvakši
третировать halvekšie
треть kolmanneš, kolmaš|oša
третьеклассни||к, ~ца kolmannen luokan opaštuja
треугольник kolmikko, kolmijo, kolmi|kulma; равнобедренный ~ tašakylkini kolmikulma; равносторонний ~ tašašivuni kolmikko
треугольный kolmi|nurkkani
трефы (*карт.*) risti
трещ||ать 1. (*издавать треск*) rapšua, ločkua, račkua, pračkua, räčissä; лес ~ит meččä rapšau **2.** (*о сильном морозе*) paukkuo **3.** (*о сороке*) hačattua; сорока ~ит harakka hačattau
трещина halkiema, rako; в доске появилась ~ lautah tuli halkiema
трещотка (*музык.*) rämäsin|šoitto; ~ пастуха pärpäčču
трёхактный kolme|ošani; ~ спектакль kolmeošani näytelmä
трёхгодичн||ый kolme|vuotini, kolmen vuuvven; ~ое обучение kolmevuotini opaštamini
трёхгодовалый *см.* трёхлетний
трёхголовый kolme|päini; ~ змей kolmepäini kiärmis
трёхголосный kolme|iänini
трёхдневный kolme|päiväni, kolmen päivän; ~ отпуск kolmepäiväni loma
трёхзначн||ый kolme|numeroini; ~ое число kolmenumeroini luku
трёхколёсный kolme|pyöräni; ~ велосипед kolmepyöräni polkupyörä
трёхкомнатн||ый kolmen huonehen; ~ая квартира kolmen huonehen korttieri
трёхкратный kolme|kertani
трёхлетний 1. (*трёхгодичный*) kolme|vuotini; ~ срок kolmevuotini aika **2.** (*трёхгодовалый*) kolmen vuuvven ikäni; ~ ребёнок kolmen vuuvven ikäni lapši
трёхлитров||ый kolmen litran; ~ая кастрюля kolmen litran kattila
трёхмерный kolme|miäräni
трёхместный kolme|paikkani; ~ самолёт kolmepaikkani lentokoneh
трёхмесячный kolme|kuukautini, kolme kuukautta keštäjä; ~ телёнок kolmekuukautini vasikka; ~ отпуск kolme kuukautta keštäjä loma
трёхметровый kolmen metrin pitkä
трёхнедельн||ый kolme|netälini, kolme netälie keštäjä; ~ телёнок kolmenetälini vasikka; ~ая забастовка kolme netälie keštäjä lakko

трёхпроцентный kolme|prosenttini; ~ кредит kolmeprosenttini kreditti
трёхразов||ый kolme|kertani; ~ое питание kolmekertani ruokkimini
трёхсерийный kolme|ošani; ~ фильм kolmeošani filmi
трёхсложн||ый kolme|tavuni; ~ое слово kolmetavuni šana
трёхслойный kolme|kertani; ~ пирог kolmekertani piirua
трёхстворчатый kolme|ošani; ~ шкаф kolmeošani škuappi
трёхсторонний kolme|puolini; ~ договор kolmepuolini šopimuš
трёхступенчатый kolme|vaiheini
трёхтактный kolme|tahtini
трёхтомный kolme|ošani; ~ роман kolmeošani romani
трёхфазный: ~ ток kolme|vaiheini virta
трёхцветный kolme|värini; ~ флаг kolmevärini lippu
трёхчасов||ой 1. (*продолжительностью в три часа*) kolmen tunnin pitkä, kolme|tuntini; ~ая лекция kolmen tunnin pitkä luvento **2.** (*назначенный на три часа*) kello kolmen; ~ поезд kello kolmen juna
трёхэтажный kolme|kertani; ~ дом kolmekertani talo
три kolme; делить на ~ jakua kolmekši
трибуна 1. (*возвышение для выступления*) korokeh **2.** (*сфера деятельности*) näyttämö; литературная ~ kirjallisušnäyttämö **3.** (*зрительская*) kačonta|korokeh; ~ стадиона stadionin kačontakorokeh
трибунал tribunali; военный ~ šotatribunali
тривиальный trivialini, arki|päiväni, tavallini
тригонометрическ||ий (*матем.*) trigonometrini; ~ая функция trigonometrini funktijo
тригонометрия trigonometrija
тридевятый: ◊ тридевятое царство maijen ta manterien takanaini čuarinmua
тридевять: ◊ за тридевять земель šeiččemen meren takana
тридцат||ый kolmaš|kymmeneš; ~ого декабря kolmantenakymmenentenä talvikuuta
тридцат||ь kolme|kymmentä; в ~и километрах от деревни kolmenkymmenen kilometrin piäššä kyläštä
трижды kolmičči, kolme kertua
тризна muissin|murkina
трико triko, aluš|pukšut
трикотаж 1. (*ткань*) triko **2.** (*трикотажное бельё*) triko
трикотажный trikotašini, triko=, ~ костюм trikopuku
триллер trilleri
триллион triljoni
трилогия trilogija
триместр trimestri, nellänneš|opaššuš|vuosi
тринадцат||ый kolmaš|toista; ~ого июня kolmantenatoista kešäkuuta
тринадцать kolme|toista
трио trio
триста kolme|šatua
тритон (*зоол.*) tritoni, vesi|liušku; ~ обыкновенный tritoni, vesiliušku; ~ гребенчатый helttatritoni, helttavesiliušku
триумф triumfi, voitto
триумфальн||ый triumfi=, voitto=; ~ая арка voittokuari
триумфатор voittaja
трифтонг (*лингв.*) triftongi
трогательно liikuttavašti
трогательность liikuttavuš
трогательный liikuttava; ~ разговор liikuttava pakina
трое kolmoveh
троеборец kolme|ottelija
троеборь||е kolme|ottelu; чемпионат по ~ю kolmeottelun meštaruškilpailu
троекратно kolmičči

троиться 1. (*делиться на трое*) jakautuo kolmekši **2.** (*казаться тройным*) näkyö kolmena
Троица 1. (*религ.*) kolminaisuš; Святая ~ Pyhä kolminaisuš **2.** (*религ. праздник*) Troičča, Sroičča, Stroičča
тройк||а 1. (*цифра*) kolmoni **2.** (*отметка*) kolmoni; получить ~у šuaha kolmoni **3.** (*упряжка в три лошади*) troikka; ехать на ~е ajua troikalla **4.** (*костюм*) kolmi|ošani puku
тройн||ой 1. (*втрое больший*) kolme|kertani; ~ая зарплата kolmekertani palkka **2.** (*состоящий из трёх частей*) kolme|kertani; ~ые рамы kolmekertaset ikkunat
тройн||я kolmoset; родить ~ю šynnyttyä kolmoset
тройственный kolme=; ~ союз kolmeliitto
троллейбус trollikka; ехать на ~е ajua trollikalla
тролль trolli
тромб (*медиц.*) trombi, veri|tukko
тромбоз (*медиц.*) trombosi
тромбон (*музык.*) tromboni
трон valta|issuin; взойти на ~ nouššа valtaistuimella
тронуть, трога||ть 1. (*прикасаться*) koškie, košettua, kuot'ella, liikuttua; не ~й это elä koše tätä **2.** (*пользоваться*) koškie; я не ~л твои книги mie en košken šiun kirjoja **3.** (*беспокоить*) häiritä, koškie; не ~й его, он зол elä koše häntä, hiän on vihani **4.** (*умилять*) hellyttyä, liikuttua; его стихи ~ют меня hänen runot hellytetäh milma
трону||ться, трогаться 1. (*отправляться в путь*) lähtie liikkehellä, männä ajamah, liikahtua; поезд ~лся juna lähti ajamah **2.** (*испытывать чувство умиления*) helletä, heltyö
троп (*лит.*) troppi, kuva|ilmauš
тропа polku; лесная ~ meččäpolku; ~, вдоль которой расставлены силки puutikka
тропики tropiikki
тропинка polku, jalka|tie; ~ в снегу ašKeltie
тропическ||ий troppini, tropiikki=; ~ лес troppini meššä; ~ое растение troppini kašvi
тропосфера troposferi
трос köyši; ~, используемый при сплаве леса varppi
тростник (*бот.*) korteh; ~ обыкновенный korteh, kaislaheinä, ruoko; заросли ~а kaislikko, kortehikko, ruohikko
трость kävely|keppi, šauva
тротил trotiili
тротуар katu|käytävä
трофей 1. (*вооружение и военное имущество*) šota|šualis **2.** (*вещественная память о каком-то успехе*) voiton|merkki
троюродн||ый: ~ брат toini šeukku; ~ая сестра toini ševotar
труб||а 1. (*для провода чего-н.*) trupa, putki; дымовая ~ šavutrupa **2.** (*музык.*) torvi; играть на ~е šoittua torvilla ◊ хвост трубой häntä pyssyššä
трубач torven|šoittaja
труб||ить 1. (*издавать звук*) šoittua, torvie, turuttua; трубы ~ят torvet šoitetah **2.** (*музык.*) šoittua torvella
трубк||а 1. (*уменьш. от* труба) trupani **2.** (*рулон*) rulla; свернуть ~ой kiärie rullalla **3.** (*курительный прибор*) piippu; курить ~у polttua piippuo **4.** (*телефонная*) kuulokeh; снять ~у noštua kuulokeh
трубопровод putki|johto
трубопроводчик putki|mieš
трубоукладчик putken|laškija
трубочист truvan|puhaštaja
трубочк||а 1. (*уменьш. от* труба) rullani; свернуть ~ой kiärie rullasella **2.** (*манок*) piisku, pilli
трубчат||ый putki=; ~ая кость putkiluu
труд 1. (*деятельность, работа*) työ, ruato; орудие ~а ruatokalu; умственный ~ henkellini ruato **2.** (*усилие*) työ, ruato, ponnissuš, vaiva; с ~ом pahoinpakoin, vaivoin, töintuškin; это напрасный ~ še on tyhjä ruato **3.** (*произведение*) tuoteh,

tevoš; избранные ~ы valitetut tevokšet; научный ~ tutkimuš; печатный ~ julkaisu **4.** (*школьный предмет*) käsi|työ|tunti ◊ сизифов труд tyhjä ruato

трудиться ruatua, työškennellä; ~ на заводе ruatua tehtahalla; ~ по дому ruatua kotiruatuo

трудно 1. (*нареч.*) vaikiešti, vaivasešti, jykiešti; он ~ дышит hiän vaikiešti henkittäy **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on vaikie, on jykie; ~ сказать on vaikie šanuo

трудновоспитуемый vaikie|kašvatettava

труднодоступный paha|piäšyni

труднопроизносимый vaikie|šanottava

труднопроходимый paha|kulkuni

трудност||ь vaikehuš, vaiva; в жизни бывают всякие ~и elämäššä šattuu kaikenlaisie vaikehukšie

трудн||ый vaikie, jykie; ~ая работа vaikie ruato; ~ая жизнь jykie elämä; ~ характер vaikie luonto; становиться ~ым jykeytyö, jyvetä

трудов||ой 1. (*от* труд) ruato=, työ=; ~ день ruatopäivä; ~ые ресурсы työvoimat; ~ договор ruatošopimuš; ~ая жизнь työelämä **2.** (*трудовой*) ruato=; ~ народ ruatorahvaš

трудодень ruato|päivä, työ|päivä; оплата по трудодням makšu ruatopäivien mukah

трудоёмк||ий šuuri, vaikie, jykie; ~ая работа šuuri ruato

трудолюбивый ruataja, uuraš, ahkera; ~ человек ahkera ihmini

трудолюбие uurahuš, työ|halu

трудоспособность työ|kyky, työ|kunto

трудоспособный työ|kykyni; ~ возраст työikä

трудотерапия ruato|terapija

трудоустроить löytyä ruato|paikka

трудоустроиться šuaha ruato|paikka

трудоустройство ruato|paikan šuamini

тружен||ик, ~ца ruataja, uuraštaja

труп ruumis, pokoiniekka; ~ животного nauteh

труппа taitelija|ryhmä, näyttelijä|joukko; балетная ~ balettitaitelijat

трус jänis|pukšu, varačču, hätä|pukšu

тру́сить (*бояться*) varata

трусливый arka, varačču; ~ характер arka luonto

трусость arkuš

трусца hölkki|juokšu; ~ ослика aasin hölkkijuokšu

трусы pikku|pukšut, polvi|pukšut; спортивные ~ polvipukšut

трут takla

трутень (*зоол.*) trutni

трутовик (*бот.*) käšnä, kiäpä, pakkuli

трух||а (*пыль*) pöly, tomu; превращаться в ~у lahuo, lahoutuo

трухляветь lahuo, lahoutuo, lahota

трухлявый laho, lahonnut; ~ пень laho kanto

трущоба 1. (*лес с буреломом*) ryteikkö **2.** (*населённый пункт*) perukka, šyrjä|kylä **3.** (*часть города*) hökkeli|aloveh

трюк temppu; выкидывать ~и temppuol'l'a; кинематографический ~ filmitemppu

трюкач temppuolija

трюм rahti|tilat, laiva|ruuma

трюмо šeinä|peili

трюфель 1. (*бот.*) tryffeli|šieni **2.** (*конфета*) tryffeli

тряпичн||ый riepu=; ~ая кукла riepukukla

тряпка (*лоскут ткани*) riepu, vihko, ripakko; ~ для пола latevihko; ~ для доски ripakko; ~ для мытья посуды aštievihko

трясина riivi|šuo, upotuš|paikka

тряска täry, tärähyš

трясогузка (*зоол.*) väistäräkki; ~ белая valkoväistäräkki; ~ жёлтая keltaväistäräkki

тряс||ти 1. (*сотрясать кого-л., что-л.*) lekuttua, puistua; ~ дерево lekuttua puuta **2.** (*чем*) heiluttua; ~ ногой heiluttua jalkua **3.** (*вытрясти*) puistua, puissella; ~ одежду puissella vuatteita **4.** (*о лихорадочном состоянии*) puissattua, värisyttyä; ~ёт от холода värisyttäy vilušta **5.** (*быть тряским*) tärisyttyä; машина ~ёт auto tärisyttäy **6.** (*ворошить сено*) liikuttua; ~ сено liikuttua heinyä

тряс||тись 1. (*дрожать*) hytissä, lotissa, vapissa, värissä; у меня руки ~утся miula kiät hytissäh; ~ от холода vapissa kylmäštä **2.** (*о болоте*) liehuo; болото ~ётся šuo liehuu

туалет 1. (*наряд*) vuattiet, kruutat; обновить ~ uuvvistua vuattiet **2.** (*приведение в порядок своей внешности*) laittautumini, šuoriutumini; утренний ~ huomenešlaittautumini **3.** (*уборная*) WC, tualetti, (*туалет за пределами дома*) nuušnikka, ulko|huoneh

туалетн||ый WC=, tualetti=, tualetin; ~ая бумага tualettipaperi, WC-paperi

туба tuuba

тубдиспансер keuhko|tauti|šairala

туберкулёз лёгких (*медиц.*) keuhko|tauti

Тува Tuva

тувин||ец, ~ка tuvalaini

тувинский tuvalaini, Tuvan; ~ язык tuvan kieli

туго 1. (*нареч.*) tiukašti, jäykäšti, ahtahašti; ~ завязать šituo tiukašti **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on vaikie, on jykie; нам сейчас ~ meilä nyt on vaikie; с деньгами ~ raha on vähissä

туг||ой 1. (*сильно натянутый*) tiukka; ~ узел tiukka šolmu **2.** (*плотно сплетённый, скрученный*) jäykkä; ~ая пружина jäykkä vieteri **3.** (*плотно облегающий*) tiukka, ahaš; ~ воротник tiukka kaklušta **4.** (*упругий*) kova; ~ колос kova tähkä ◊ тугой кошелёк pakšu kukkaro

тугоухий pahoin|kuulija

туда šinne, (*о находящемся в зоне видимости*) tuonne, tuonne|päin; не ходи ~ elä mäne šinne

туес tuohi|vakka, roveh, tuijassu

тужурка takki; форменная ~ virkatakki

туземец kanta|eläjä, alku|eläjä

туземн||ый kanta=, alku=; ~ое население kantaväki

туловище (*человека*) vartalo, runko, ruumis, (*животного*) ruho

тулуп tuluppa; овчинный ~ lammaštuluppa

туман tumanto, šumu, huura, utu; густой ~ šakie šumu; спустился ~ tumanto on laškeutun ◊ всё как в тумане kaikki on kuin šumušša

туманно 1. (*в знач. сказ. безл.*) on šumuista; на улице ~ pihalla on šumuista **2.** (*нареч.*) hämäräšti, epäšelväšti; объяснять ~ šelittyä hämäräšti

туманный 1. (*мглистый*) šumuni, unnakka; ~ день šumuni päivä **2.** (*неясный*) hämärä, epäšelvä; ~ смысл epäšelvä merkityš

тумба 1. (*широкий низкий столб у тротуара или дороги*) tumba **2.** (*круглое деревянное сооружение для наклейки афиш*) ilmotuš|pačaš

тумблер (*электр.*) šähkö|vaihin, tumbleri

тундра tundra, tunturi

тунец (*зоол.*) tonni|kala

тунеяд||ец, ~ка laiska, laiskuri, laiskimuš

туника tunika

Тунис Tunisija

тунис||ец, ~ка tunisijalaini

тунисский tunisijalaini, Tunisijan

туннель tunneli; железнодорожный ~ rautatietunneli

тупеть (*глупеть*) tyhmetä

тупик 1. (*улица, не имеющая сквозного прохода*) umpi|kuja **2.** (*отсутствие продолжения чего-л.*) loppu **3.** (*безвыходное положение*) uloš|piäšömättömyš, umpi|tila ◊ стать в тупик hätäytyö

тупиковый uloš|piäšömätöin, umpi|tila=
тупить tylčentyä, tylčyttyä; не тупи косу elä tylčennä viikatehta
туп||иться tylčetä; ножи ~ятся veičet tylčetäh
тупой 1. (*недостаточно отточенный*) tylččä; ~ нож tylččä veičči, taikinaveičči **2.** (*не суживающийся к концу острым углом*) pyörie **3.** (*умственно ограниченный*) höperö, typerä, tyhmä **4.** (*о звуке*) hil'l'ani ◇ тупой угол tylččä kulma
тупоумие tyhmyš, typeryš
тур 1. (*отдельный этап*) kierroš; второй ~ выборов vaalien toini kierroš **2.** (*поездка по круговому маршруту*) kierroš; ~ по Европе Europan kierroš **3.** (*отдельный круг вальса*) valšši|pyörähyš
турбаза turisti|keškuš
турбина turbiina; паровая ~ höyryturbiina
турбогенератор turbo|generattori
турбореактивный turbo|reaktivini
турбулентность turbulenssi
турецк||ий turkkilaini, Turkin; ~ язык turkin kieli; ~ая баня turkkilaini kyly
туризм turismi; международный ~ rahvahienvälini turismi; развитие ~a turismin kehittämini
турист turisti; группа ~ов turistiryhmä
туристическ||ий turisti=; ~ая поездка turistimatka
туркмен, ~ка turkmeni, turkmenilaini
Туркмения Turkmeni
туркменский turkmenilaini, Turkmenin; ~ язык turkmenin kieli
турне kierto|matka
турнепс (*бот.*) turilaš
турник poikki|puu; упражнения на ~е poikkipuuvoimistelu
турникет šalvat
турнир turniiri, kilpailu
турок, турчанка turkkilaini
турпан (*зоол.*) täplä|šiipi
турухтан (*зоол.*) šuo|kukko
Турция Turkki
тускло 1. (*нареч.*) hämärästi; лампа светит ~ lamppu palau hämärästi **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on hämärä; в комнате ~ huonehešša on hämärä
тускл||ый 1. (*мутный*) tumma, šamakka; ~ое стекло šamakka lasi **2.** (*пасмурный*) huamakka, hämärä; ~ день huamakka päivä **3.** (*невыразительный*) hämärä; ~ взгляд hämärä kačahuš **4.** (*скучный*) ikävä; ~ые будни ikävät arkipäivät
тускнеть tummautuo, (*от грязи*) likautuo, (*от старости*) vanheta
тут 1. (*о месте*) täššä, tiälä; мы всё время ~ живём elämmä tiälä koko ajan **2.** (*о времени*) šilloin; ~ я всё сказал šilloin mie kaikki šanoin; ~ же kerrašša
туфл||и tuflit; кожаные ~ nahkatuflit; в ~ях tuflit jalašša
тухл||ый pilautunut, hapannut; ~ая рыба pilautunut kala
тухн||уть[1] (*гаснуть*) šammuo, tupehtuo; костёр ~ет ropivo šammuu
тухн||уть[2] (*загнивать*) häveltyö, pilautuo, hapata, (*о рыбе*) kešäytyö; мясо ~ет liha pilautuu
туч||а pilvi; дождевая ~ vihmapilvi; серая ~ ulakka; грозовая ~ jähkäleh; ~ мух kärpäsien pilvi; ~ большая jänkä; ~ тёмная дождевая ohto; покрываться ~ами pilvetä
тучнеть lihota
тучность lihavuš
тучн||ый 1. (*полный*) lihava; ~ человек lihava ihmini **2.** (*плодородный*) tuottasa; ~ая земля tuottasa mua **3.** (*сочный, густой*) heinäsä, heinäkäš; ~ые луга heinäsät niityt
туша (*животного*) ruho; ~ коровы lehmänruho
тушевальный tušši=; ~ карандаш tuššikynä
тушевать muššentua
тушение[1] (*огня*) šammutuš, šammuttamini
тушение[2] (*кулин.*) hauvotuš, hautomini, hauto
тушён||ый hauvottu; ~ое мясо hauvottu liha; ~ картофель potakkavoi; ~ая в печи репа hauta
тушить[1] (*гасить*) šammuttua; ~ свет šammuttua valot
тушить[2] (*кулин.*) hautua, hauvottua, palvata; ~ капусту hautuo kualie
тушит||ься hautuo, hautoutuo; мясо ~ся liha hautuu
тушь tušši; рисовать ~ю piiruštua tuššilla; ~ для ресниц ripšitušši
тщательно tarkkah, tarkkaseh, tarkašti
тщательность tarkkuš
тщательн||ый tarkka, huolova; ~ая работа tarkka ruato
тщедушие heikkouš
тщедушный heikko; ~ старик heikko ukko; ~ человек kyčä
тщеславие kunnivon|himo
тщеславный kunnivon|himokaš
тщетно tyhjäh, turhah
тщетн||ый tyhjä, turhan|päiväni; ~ая надежда tyhjä toivo
ты (тебя, тебе, тобой, о тебе) šie; у тебя есть эта книга? onko šiula še kirja? как тебя зовут? kuin šilma kučutah?
тыкать (*обращаться на «ты»*) šinutella
тыква (*бот.*) šuuri|kurpičča
тыквенн||ый kurpičča=, kurpičan; ~ое семя kurpičan šiemen
тыл 1. (*задняя сторона чего-л.*) šelkä|puoli, takuana päin olija; подойти с ~a tulla takuata päin **2.** (*территория позади линии фронта*) rinta|muan šelkämä
тыльн||ый šelkä=, taka=; ~ая сторона ладони kämmenen šelkämä
тысяч||а tuhat; ~ человек tuhat henkie; один из ~и yksi tuhannešta; более ~и toista tuhatta; ~ами tuhanšin
тысячекратный tuhat|kertani
тысячелетие vuosi|tuhat
тысячелетний tuhat|vuotini
тысячелистник обыкновенный (*бот.*) rauta|heinä
тысячерублевый tuhatrupl'ani
тысячн||ый 1. (*матем.*) tuhanneš; одна ~ая tuhannešoša **2.** (*измеряемый тысячами*) tuhat|lukuni; ~ая толпа tuhatlukuni joukko; ~ раз tuhatkertani
тычинка hyöteh
тьма (*темнота*) pimeyš, pimie, pilkko|pimie; на улице ~ pihalla on pimie
тюк tukku
тюлев||ый t'ulli=, t'ul'a=; ~ые занавески t'ulliverhot
тюленёнок hylehen|poika
тюленина hylehen|liha
тюлень (*зоол.*) meren|koira, hyleh; ~ пятнистый täplähyleh; ~ гренландский grenlanninhyleh
тюль t'ulli, t'ul'a
тюльпан t'ul'pani
тюремн||ый tyrmä=, tyrmän, vankila=, vankilan; ~ое здание tyrmärakennuš
тюремщи||к, ~ца vankin|varteiččija
тюркск||ий turkkilaini, turkkilais-tatarilaini; ~ие языки turkkilais-tatarilaiset kielet
тюрьм||а tyrmä, vankila; преступник попал в ~у pahanruataja joutu tyrmäh
тюфяк pat't'a; соломенный ~ olkipat't'a
тявкать räyrättyä, väčkyttyä
тяга 1. (*движущая сила*) veto|voima; паровая ~ höyryvoima; электрическая ~ šähkövoima; тормозная ~ jarruveto **2.** (*совокупность локомотивов*) veto|voima **3.** (*движение дыма*) veto; в печи хорошая ~ kiukuašša on hyvä veto **4.** (*тяготение к чему-л.*) veto, halu, himo; ~ к театру veto teatterih
тягач veto|koneh, veto|auto, (*вагон*) veto|vaunu
тягов||ый veto=; ~ая сила vetovoima; ~ канат vetonuora; ~ая работа vaikie ruato

тягостн||ый 1. (*тяжёлый, трудный*) vaikie, rasittava, jykie **2.** (*мучительный*) kiušallini; ~ое молчание kiušallini iänettäolo; ~ое ожидание vaikie vuotanta

тягост||ь 1. (*трудность*) vaiva, paino; ~и пути matan vaivat **2.** (*болезненное ощущение тяжести*) ahissuš

тяготени||е 1. (*притяжение*) veto|voima; закон всемирного ~я vetovoimalaki **2.** (*влечение, стремление*) veto, halu, himo; ~ к музыке veto musiikkih **3.** (*власть, гнёт*) ahissuš, paino; ~ непрощённой вины prostimattoman šyyn paino

тяготеть tuntie vetuo; ~ к театру tuntie vetuo teatterih

тяготи||ть painua, painoštua, vaivata; что его ~т? mi häntä painau?

тяготиться olla pahašša mieleššä, pahaštuo, pahotella

тягуч||ий 1. (*способный растягиваться*) venyjä **2.** (*тянущийся*) šitkie; ~ мёд šitkie mesi; становиться ~им šitketä

тяжелеть jykeytyö, jyvetä

тяжелить luatie painavammakši

тяжело 1. (*нареч.*) vaikiešti, jykiešti; он ~ болен hiän läsiy jykiešti; ~ бросать jytkätä, rötkätä; ~ делать что-л. ähkyttyä; ~ падать rötkähtyä, tökšähtyä **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on vaikie, on jykie; мне ~ сказать это miula on vaikie šanuo šitä

тяжелоатлет painon|noštaja

тяжеловес paino|šarjalaini

тяжеловесный jykie|painoni

тяжест||ь 1. (*свойство*) jykehyš, paino; сила ~и painovoima **2.** (*трудность*) vaikehuš; ~и жизни elämän vaikehukšet **3.** (*тяжёлый предмет*) paino; не поднимай ~и elä nošša painoja ◇ тяжесть в голове piä on jykie; тяжесть на сердце vaččua tuškuau

тяжёл||ый 1. (*имеющий большой вес*) jykie, raškaš; ~ая сумка jykie laukku **2.** (*трудный*) vaikie, jykie; ~ая задача vaikie tehtävä **3.** (*грузный*) painava, jykie, lihava; ~ые шаги painavat aškelet; ~ мужчина lihava mieš **4.** (*неуживчивый*) vaikie; ~ характер vaikie luonto **5.** (*суровый, жестокий*) vaikie, šuuri; ~ое наказание šuuri rankaissuš **6.** (*мучительный*) vaikie, jykie; ~ая болезнь jykie tauti **7.** (*неприятный для обоняния*) paha; ~ воздух paha ilma **8.** (*неприятный*) vaikie; ~ день vaikie päivä **9.** (*относящийся к технике*) raškaš, jykie; ~ танк raškaš tankki ◇ тяжёлая атлетика painourheilu; тяжёлая промышленность raškaš tevollisuš; тяжёлая голова jykie piä; тяжёлая рука kova kopra; тяжёлый удар rytky

тян||уть 1. (*тащить*) vetyä; ~ за рукав vetyä hiemašta; ~ невод vetyä nuottua, ~ зимний невод rahuo; ~ с трудом nyhkyttyä **2.** (*вытянуть, растянуть*) venyttyä; ~ резинку venyttyä kuminauha **3.** (*протягивать*) ojentua; ~ руку ojentua kättä **4.** (*обладать тягой*) vetyä; печка плохо ~ет kiukua pahoin vetäy **5.** (*о запахе*): ~ет куревом tulou tupakkišavu **6.** (*испытывать физическую потребность в чём-л.*) himottua; детей ~ет на сладкое lapšilla himottau makieta **7.** (*вызывать желание отправиться куда-л.*) vetyä; моряка ~ет море meri vetäy merimieštä **8.** (*растянуть*) vetyä; ~ верёвку vetyä nuora **9.** (*медленно всасывать*) vetyä iččeheš, imie **10.** (*делать медленно*) viivytellä, pitvitellä; ~ с отъездом viivytellä lähön kera ◇ тянуть за язык vetyä kieleštä

тян||уться 1. (*растягиваться*) venyö **2.** (*потягиваться*) kašotteliutuo **3.** (*простираться*) levitä **4.** (*быть тягучим*) venyö; смола ~ется pihka venyy **5.** (*протягивать руки*) ojentua kiät; ребёнок ~ется к матери lapši ojentau kiät muamoh päin **6.** (*расти вверх*) kašvua; рассада ~ется вверх taimenet kašvetah **7.** (*двигаться вереницей*) kulkie jälekkäh **8.** (*продолжаться, длиться*) jatkuo; болезнь ~ется уже давно tauti jatkuu jo ammuin **9.** (*о дыме, запахе*) levitä **10.** (*стараться достичь чего-л.*) yrittyä kaikin voimin; ~ к чему-н. ryytäytyö, vetäytyö

тяпка 1. (*для рубки сучьев*) hakkuri **2.** (*для рыхления*) kuokka

у

у 1. (*где*) luona, vierellä, viereššä; у окна ikkunan luona; стоять у стены šeisuo šeinän vierellä; машина всегда стоит у дома auto aina šeisou talon viereššä **2.** (*куда*) luo, viereh, reunah; поставить у окна panna ikkunan viereh **3.** (*при ком*) luona; жить у родителей elyä vanhempien luona; оставить ребёнка у бабушки jättyä lapši ämmön luona; брат живёт у меня veikko eläy miun luona **4.** (*об обладателе*): у меня нет этой книги miula ei ole tätä kirjua; у них большой дом heilä on šuuri talo; у мальчика синие глаза pojalla on šiniset šilmät; ножки у стола кривые stolan čorpat ollah viärät

уба||вить, убавлять 1. (*уменьшить*) puolentua, vähentyä; ~вь свет! puolenna tulta! ~ громкость радио vähentyä rativon iäntä **2.** (*укоротить*) lyhentyä; ~ рукава lyhentyä hiemat

убави||ться, убавляться 1. (*уменьшаться*) pienetä, puoleta; валенки промокли и ~лись kuatančat kaššuttih ta pienettih **2.** (*стать короче*) lyhetä; день ~лся päivä lyheni

убаюкать, убаюкива||ть paipattua, tuuvittua, tuuvitella; мать ~ет ребёнка в колыбели muamo tuuvittau lašta kätkyöššä; ~й ребёнка, чтобы уснул paipata lašta, jotta uinois; всю ночь я ребёнка ~ла koko yön lašta tuuvittelin

убедительн||ый ušottava; ~ые примеры ušottavat esimerkit

убедить, убеждать 1. (*заставить поверить*) šuaha uškomah; ~ в своей правоте šuaha uškomah omah totuteh **2.** (*уговаривая, склонить к чему-л.*) šuaha šuoštumah

убеди||ться, убеждаться ruveta uškomah, nähä; я ~лся в своей правоте mie nävin, jotta olen oikiešša

убежа||ть, убегать puata; собака ~ла в лес koira pakeni meččäh; ~ прочь juošša pakoh

убеждени||е 1. (*от* убедить) uškomuš; твои ~я ничего не стоят šiun uškomukšet ei makšeta mitänä **2.** (*твёрдое мнение*) uško, varmuš; прочное ~ varma uško

убежищ||е pako|paikka, peitto|paikka; искать ~а ečči̇e peitto-paikkua

убийство tappo

убийца tappaja

убитый tapettu

уби||ть, убивать 1. šurmata, tappua **2.** (*на бойне*) hamaroija **3.** (*задрать*) kuatua; медведь ~л корову kontie kuato lehmän

убогий jumalan|vaivani, vaivani; ~ человек vaivani ihmini

уборная ulko|huoneh, nuušnikka

уборщи||к, ~ца šiivuoja

убранство 1. (*обстановка жилого помещения*) pirtin kalut **2.** (*украшение*) korissuš; ~ праздничного зала prusniekkašalin korissuš **3.** (*одежда*) kruutta, vuattiet

убрать, убира||ть 1. (*наводить порядок*) šiivota; каждую неделю, по субботам, ~ли в доме joka netäli šuovattana šiivottih pirttie **2.** (*снимать урожай*) korjata, rapieštua

убыт||ок kavotuš, tappivo; продать без ~ка myyvvä kavotukšetta

убыть, убыва||ть aleta, huveta, lanketa; вода в реке ~ет vesi jovešša alenou; всё дорого, деньги быстро ~ют kaikki on kallista, rahat ruttoh huvetah; вода ~ет vesi lankieu; морошка из корзины ~ет hillot vakašta vajotah

уважаемый arvollini, hemmeh, šuuri|arvoni; ~ человек arvollini ihmini; он очень ~ hiän on ylen hemmeh

уважа||ть kunnivoittua; в старину старших ~ли и слушались ennen vanhempie kunnivoitettih ta toteltih

уважение kunnivo

уведомитель, ~ница tiijottaja, ilmottaja

уведомить, уведомлять tiijottua, ilmottua

уведомление tiijottamini, tiijotanta, tiijotuš

увезти, увозить viijä; ~ детей из города viijä lapšet pois kaupunkista

увековечить, увековечивать ikuistua

увеличени||е korotuš, lisäyš; ~ цен hintojen korotuš; ~я зарплаты не обещали palkan lisäyštä ei luvattu

увеличи||ть, увеличивать korottua, lisätä; корова ~ла удой lehmä hörähti

увеличиться, увеличива||ться kašvua, korota, lisäytyö, šuureta; семья ~ется, уже три ребёнка pereh kašvau, jo on kolme lašta; цены ~ются hinnat korotah

уверенно varmah; он ~ взялся за новое дело hiän varmah alotti uuvven homman

уверенн||ый varma; ~ая рука varma käsi

уверить, уверя||ть vakuuttua, šanuo varmah; он ~л, что всё в порядке hiän vakuutti, jotta kaikki on kunnošša

уверовать uškuo; ~ в преобразования uškuo muutokših

увертюра alku|šoitto; ~ к опере oopperan alkušoitto

увесистый painava, jykie

увести, уводить viijä; уведи его прочь отсюда! vie hänet pois tiältä!

увечье vamma

увёртка mutki

увлажнени||е kaštelu, kaštamini, märättämini; подлежащий ~ю märättävä

увлажнить, увлажнять kaššattua, kaštua, märättyä

увлажниться, увлажняться märetä, kaštuo

увлекательно mukavašti, miellyttäväšti

увлекательный mukava, miellyttävä

увлечени||е 1. (*восторженно-приподнятое состояние*) into, innoššuš; он с ~ем рассказывал о своих внуках hiän innokkahašti pakasi punukoistah **2.** (*занятие, всецело поглощающее кого-л.*) mieli|ruato **3.** (*влюблённость*) mieltymini; ~ молодой девушкой mieltymini nuoreh tyttöh

увлечённый innoštunut, innokaš

увле||чь, увлекать 1. (*утащить, унести, увезти*) viijä männeššäh; рыба ~кла за собой удочку kala vei onken männeššäh **2.** (*пробудить интерес*) innoššuttua; ~ детей своим пением innoššuttua lapšie omalla laulannalla **3.** (*заставить влюбиться*) šuaha mieltymäh; ~ девушку šuaha tyttö mieltymäh

увлечься, увлекаться 1. (*проявить сильный интерес*) innoštuo; ~ работой innoštuo ruatoh **2.** (*влюбиться*) mieltyö, pityä mieleššä, rakaštuo

уволить, увольнять erottua, vapauttua, panna pois; ~ с хорошей должности erottua hyväštä virašta

уволи||ться, увольняться erota; он ~лся с работы hiän erosi työstä
увольнение 1. (*от* уволить) pois|pano työstä **2.** (*военн.*) loma; получить ~ в город šuaha loma kaupunkih
увядание kuoleuvunta, (*о растениях*) kuihtumini
увядать kuoleutuo, kauhtuo, (*вянуть*) kuihtuo, näivyö
угада||ть, угадывать arvata; ~йте, дети, что это? arvakkua, lapšet, mi tämä on?
угар hičva, häkä, kačku; баню плохо истопили, ~а много kyly pahoin on lämmitetty, häkyä on äijän
угарный hičvani, häkäni
угаснуть, угасать šammuo, tukehtuo
угледобывающ||ий kivi|hiili=; ~ее производство kivihiilituotanto
углепромышленность kivi|hiili|tevollisuš
углубить, углублять 1. (*сделать более глубоким*) šyventyä **2.** (*сделать более значительным*) šyventyä; ~ свои знания šyventyä tietoja **3.** (*усилить, обострить*) šyventyä, lisätä, lujittua, kiihyttyä; ~ душевную боль lisätä šielunkipuo
углубление (*впадина*) hauta, kaivoš, šyväntö; сделать ~ в земле luatie muah kaivoš; ~ в печи для сушки чего-л. pečurkka; ~ между корнями большого дерева kontto
углублённ||ый šyvä; ~ое изучение языка kielen šyvä opaštumini
угнетатель ahistaja, piinuaja, kiušuaja
угнета||ть 1. (*ущемлять права*) ahistua, painoštua, piinata; ~ народ piinata rahvašta **2.** (*вызывать мрачные, тяжёлые мысли*) ahistua; его ~ли мрачные мысли häntä ahissettih šynkät ajatukšet **3.** (*подавлять, тормозить*) painoštua
угнетённый 1. (*испытывающий гнёт*) ahissettu, painettu, piinattu **2.** (*удручённый, подавленный*) ala|kuloni; он очень ~ hiän on oikein alakuloni
уговор 1. (*убеждение, увещевание*) vakuutuš **2.** (*взаимное соглашение*) šopimuš
уговорить, уговаривать šuaha šuoštumah, šuoššutella
угодить, угождать (*удовлетворить кого-л.*) luatie mielen mukah, männä myötäh
угодник 1. (*тот, кто стремится угодить кому-л.*) lipruoja, hännän|kantaja, pokkuroičča; он окружил себя ~ами hiän keräsi ympärilläh lipruojie **2.** (*религ.*) pyhä; Николай ~ pyhä Miikkula
угодный tahtovaini
угодье nurmi|mua
уг||ол 1. (*матем.*) kulma; прямой ~ šuora kulma; тупой ~ tylčča kulma; острый ~ terävä kulma **2.** (*внешний угол помещения*) šalmo, (*внутренний угол*) čuppu, nurkka; четыре ~ла дома nellä talon šalmuo; стол стоит в ~лу комнаты stola on huonehen nurkašša; чёрный ~ ovenšuunčuppu, rikkačuppu **3.** (*край*) kulma; ~ стола stolan kulma
уголёк hiilyt
уголовни||к, ~ца 1. (*убийца*) tappaja **2.** (*вор*) rosvo **3.** (*нарушитель общественного порядка*) pahan|ruataja
уголовно-процессуальный kriminali|prosessualini; ~ кодекс kriminaliprosessualini kodeksi
уголовн||ый kriminali=, rikoš=; ~ое преступление kriminalirikoš
уг||оль hiili; древесный ~ hiili; тлеющие ~ли hiilikkö; ~ли, тлеющие в припечье rehennyš; каменный ~ kivihiili
угореть, угорать juopuo, juovuttua, pyörtyö; ~ в бане pyörtyö kylyššä
угорь (*прыщ*) rašva|rökköni
угостить, угоща||ть kostittua, tarita, tarjuo, tarjota; в гостях хорошо ~ли ativoissa hyvin kostitettih; ~ют всякими яствами и питьём taritah kaikenmoista šyömistä-juomista; ~ ребёнка конфетами herkuttua lašta karamelliloilla
угощение (*от* угощать) kosittamini; ~ в честь новорождённого varpahaiset
угрожа||ть 1. (*грозить*) uhata, uhkual'l'a, pölätellä; начать ~ ruveta pölättelömäh **2.** (*быть опасным для чего-л., ставить под угрозу что-л.*) olla uhkana; это ~ет здоровью še on tervehyön uhkana; наводнение ~ет посевам tulva uhkuau kylvölöillä
угроз||а 1. (*обещание причинить зло*) uhkauš, uhka **2.** (*возможность бедствия*) vuara, uhka; ~ заболевания kipeyvynnän vuara **3.** (*причина зла, неприятности*) kauhu; лисица является ~ой для мышей repo on hiirien kauhu
угрозыск rikoš|poliisi, rikoš|poliisi|laitoš
угрызение: ~ совести oman|tunnon vaiva
угрюмый juurisko, muurisko
удали||ть, удалять 1. (*отодвигать*) olottua **2.** (*о зубах*) kiskuo; врач ~л ему два зуба liäkäri kisko hänellä kakši hammašta
удалиться, удаляться kaipaštuo, karkota
удалой miehukaš, ylpie; я слишком ~, лучше было бы побаиваться olen liikua miehukaš, parempi olis vähäsen varata
удаль miehuš, ylpehyš; показать ~ näyttyä miehutta
удар (*сильный толчок*) isku, lyöntä, (*шлепок*) pľačku; внезапный ~ šivalluš; сильный ~ jytkeh, tumahuš; тяжёлый ~ rytky
ударение 1. (*лингв.*) paino; главное ~ piäpaino; второстепенное ~ šivupaino; ~ падает на первый слог paino lankieu enšimmäisellä tavulla **2.** (*знак ударения*) paino|merkki
ударить, ударять iskie, (*хлестнуть*) šivaltua, (*хлопать*) paiskata, (*хлопнуть*) paukahuttua, (*внезапно*) tärähyttyä; ~ пальцами по столу prinkuttua šormilla stolua vaššen; ~ наотмашь hauškata; ~ резко tujahuttua; ~ сильно кулаком tičkata
удариться, ударяться iskeytyö, kämähtyä
ударн||ый 1. (*относящийся к нанесению или получению удара*) isku=; ~ая взрывная волна räjähykšen iskualto **2.** (*наносящий решающий удар*) isku=; ~ батальон iskupataljoni **3.** (*лингв.*) painollini; ~ слог painollini tavu
уда||ться, удаваться onneštuo, onnistuo, šujuo; дело ~лось asie on onneštun; работа ~ётся työ šujuu; праздник ~лся pruasniekka onnistu
удач||а lykky, onni; желаю тебе ~и toivotan šiula lykkyö; ~и в дороге! onnie matalla!
удачливый ošakaš; ~ человек ošakaš ihmini
удачно ošakkahašti
удачный ošallini; это был ~ день še oli ošallini päivä
удвоенный (*лингв.*): ~ согласный kakšois|konsonantti, geminatta
удел[1] (*надел*) perintö|mua
удел[2] (*судьба*) oša; таков мой ~ šemmoni on miun oša
удержание pijätyš
удержать, удержива||ть pijättyä; долги ~ли из зарплаты velkoja pijätettih palkašta
удешевить, удешевлять huovistua; ~ цену huovistua hinta
удивительно 1. (*нареч.*) ihmellisen, hyvistä hyvin; ~ вкусный пирог hyvistä hyvin makie piirua; ~ красивый закат ihmellisen kaunis päivänlašku **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on kumma; ~, что он не пришёл on kumma, jotta hiän ei tullun
удивительн||ый ihmellini, kummallini; ~ случай ihmellini tapahuš; он прожил ~ую жизнь hiän on elän kummallisen elämän
удивить, удивля||ть hämmäššyttyä, kummaššuttua, imehyttyä; что тебя ~ет? mi šilma kummaššuttau?
удивиться, удивля||ться ihmetellä, imehtie, kummaššella, kummekšie, kummitella; чему ты ~ешься? mitä šie ihmettelet?

удивление kumma, ihmeh, imeh; всем на ~ kaikilla kummakši
удивлённо kummitellen, ihmetellen, imehellen
удила (*в упряжи*) rauvat, šuičet
удилище onki|vapa, vapa
удильщик onkittaja
удить onkittua; ~ рыбу onkittua kalua
удлинитель jatko, jatoš
удлинить, удлинять jatkua, laškie, pitentyä; ~ платье laškie mekko; ~ рукава рубашки pitentyä paijan hiemat
удмурт, ~ка udmurtti
Удмуртия Udmurtija
удмуртский udmurttilaini, Udmurtin; ~ язык udmurtin kieli
удобно šopivašti
удобн||ый šopiva; ~ая обувь šopivat jalačit
удобрение lanta, tuah
удобрить, удобрять lannottua
удобство mukavuš; в доме не хватает удобств talo on mukavukšie vailla
удовлетворение 1. (*от* удовлетворить) tyyvvytyš, tyyvvyttämini; ~ спроса kyšynnän tyyvvyttämini **2.** (*чувство удовольствия*) tyytyväisyš, mieli|hyvä
удовлетворённо tyytyväisešti
удовлетворённый tyytyväini
удовлетворительно tyyvvyttäväšti, tyytyväšti
удовлетворительн||ый välttävä, tyyvvyttävä; ~ое состояние välttävä kunto; ~ ответ tyyvvyttävä vaštauš
удовлетворить, удовлетворять 1. (*исполнить желание, просьбу*) täyttyä; ~ все его желания täyttyä kaikki hänen tahot **2.** (*снабдить*) täyttyä, turvata; ~ предприятие топливом turvata laitoš polttoainehella
удовольстви||е huvi, mieli|hyvä; с ~ем mielellä, tyytyväisešti
удой 1. (*количество молока*) lypšyš **2.** (*доение*) lypšämini, lypšäntä
удойн||ый maijokaš; ~ая корова maijokaš lehmä
удостоверение 1. (*от* удостоверить) tovistamini **2.** (*документ*) tovissuš, =kortti; ~ личности henkilötovissuš; водительское ~ ajokortti
удостоверить, удостоверять tovistua; ~ факт tovistua asie
удостовериться, удостоверяться piäššä varmuteh, nähä, varmistuo
удостоить, удостаивать 1. (*признав достойным, присвоить звание*) antua, hyväkšyö; ~ звания профессора hyväkšyö professoriksi **2.** (*оказать внимание*): ~ внимания huomata; ~ слова antua šananvuoro
удочерить, удочерять ottua tyttärekši
удочк||а uuta, onki; специальная ~ для ловли трески jukša; удить рыбу ~ой olla onkella; поймать на ~у šuaha onkeh
удручающ||ий pahotettu; ~ее настроение pahotettu mieliala
удручить, удручать pahottua, pahottua mieltä
удручиться, удручаться pahottuo
удушить, удушать läpehyttyä, tupehuttua
удушливый tupehuttaja, läpehyttäjä; ~ воздух tupehuttaja ilma
удушье tupehuš, henken|šalpauš; ~ мучает henkie šalpuau
уединение yksinäisyš; любить ~ šuvaija yksinäisyttä
уединённ||ый yksinäini; вести ~ую жизнь elyä yksinäistä elämyä
уединиться, уединяться jiähä yksinäh; он любит ~ hiän šuvaiččou jiähä yksinäh
уеха||ть, уезжать ajua, männä, lähtie; она ~ла в город hiän mäni kaupunkih; он ~л в Москву hiän mäni Moskovah; я уезжаю в Финляндию mie lähen Šuomeh
уж[1] (*зоол.*) mušta|mato
уж[2] 1. (*уже*) jo; ~ лето прошло jo kešä loppu **2.** (*усилит.*) ainaki; там ~ точно есть ainaki šielä on
ужали||ть n'okata; змея ~ла kiärmis n'okkasi
ужас kauhu, sruasti; мы были объяты ~ом myö olima kauhun vallašša; такого ~а мы ещё не видели šemmoista kauhuo myö vielä emmä ole nähnyn
ужаснуть, ужаса||ть kauhissuttua; всех ~ет состояние наших дорог kaikkie kauhissuttau meijän teijen kunto
ужаснуться, ужаса||ться kauhistuo; я ~юсь такому решению olen kauhistun tämmöseštä piätökšeštä
ужасный kauhie; ~ случай kauhie tapahuš; ~ сон kauhie uni
уже jo, (*при отр.*) enämpi; он ~ не курит hiän enämpi ei polta; он ~ приехал домой hiän on jo tullun kotih
уживчивый hyvä|šopuni
ужин illallini, iltani; ~ на столе iltani on stolalla; позвать на ~ kučču illallisella; время ~а illaisaika
ужинать illaistua; пойдём ~ läkkä illaistamah; время ~ on aika illaistua
ужиться, уживаться eleytyö, elyä šovušša
узаконить, узаконивать 1. (*придать законную силу*) šuaha lajin|mukasekši **2.** (*сделать обычным, признанным всеми*) hyväkšyö
узда, уздечка šuičet
узел 1. (*затянутая петля на верёвке*) šolmu **2.** (*перен.*) šolmu; развязать сложный ~ межнациональных отношений šelvittyä monimutkani rahvahienvälisien aseijen šolmu **3.** (*связанный концами платок, кусок ткани, в который уложены пожитки*) nyytty **4.** (*женская причёска*) nyttyrä, šolmu **5.** (*место скрещения или связи чего-н.*): ~ дорог tie|huara, tie|šuara; железнодорожный ~ rautatiešolmu; лимфатический ~ rauhani; промышленный ~ tevollišuškeškuš **6.** (*соединение деталей отдельных частей механизма*) oša
узк||ий 1. (*неширокий*) kaita, kaitani, čuikelo; ~ мост kaita šilta; ~ая тесьма pintikkä; ~ залив keila **2.** (*тесный*) ahaš; ~ие сапоги ahtahat kenkät
узкоспециальный erityis|alan; ~ термин erityisalan termi
узловат||ый šolmikaš; ~ая верёвка šolmikaš nuora
узна||ть, узнавать 1. (*получить сведения*) šuaha tietyä, tutkie, kuulla; я ~л об этом раньше тебя mie šain tietyä šiitä ennein šilma; ~ новости kuulla uutiset **2.** (*спросить*) tiijuštua, kyšyö; надо ~ дорогу pitäy kyšyö tietä; ~ о здоровье tiijuštua tervehyöštä **3.** (*признать*) tuntie; ~ по голосу tuntie iäneštä; я его сразу ~л mie häntä heti tunsin
узник vanki
узор kuva, kuvijo
узорчатый kirjakaš
уйти, уходить 1. (*идти прочь*) lähtie, männä; мне нужно ~ miun pitäy lähtie; он уже ушёл домой hiän jo mäni kotih; ~ быстро n'auvahtua, painuo; ~ быстро и незаметно n'ulata; ~ на короткое время mänetellä; необходимость ~ lähettävä; ~ прочь poiketa **2.** (*израсходоваться, потребоваться*) männä; на эту работу ушло много времени täh työh mäni äijä aikua; на это ушли все силы šiih mäntih kaikki voimat **3.** (*погрузиться*) upota; лодка ушла под воду veneh upposi
указ käšky; получить ~ šuaha käšky
указани||е 1. (*от* указать) juohatuš; ~ направления šuunnan juohatuš **2.** (*свидетельство*) maininta, viiteh; в природе появляются ~я на приход весны luonnošša aletah näkyö kevyän viittehet **3.** (*совет, замечание*) neuvo; воспользоваться ~ями руководителя käyttyä hyväkši johtajan neuvoja
указатель 1. (*надпись, знак, стрелка*) viiteh, viehka, merkki; дорожный ~ tieviiteh **2.** (*прибор, показывающий что-л.*) mittari; ~ скорости vauhtimittari **3.** (*справочник*) luvettelo; библиографический ~ bibliografini luvettelo
указать, указывать 1. (*обратить внимание жестом, взглядом*) juohattua, viitata; ~ пальцем juohattua šormella **2.** (*сообщить, довести до сведения*) ilmottua; ~ свои до-

ходы ilmottua omat tulot; ~ место и время ilmottua paikka ta aika **3.** (*направить, помочь*) juohattua; ~ на ошибки juohattua virhiet; ~ на недостатки juohattua puuttiet

указк||а 1. (*стержень, которым что-то указывают*) juohatin; использовать новую ~у käyttyä uutta juohatinta **2.** (*распоряжение*) käšky, neuvo

укачать, укачива||ть 1. (*усыпить*) tuuvitella, tuuvittua; ребёнка положили в колыбель и ~ли lapši pantih kätkyöh ta tuuviteltih **2.** (*измучать качкой*): меня укачало milma juovutti keikunta

уклад järješšyš; ~ жизни elämäntapa, elämänmuoto; патриархальный ~ patriarhalini taloušmuoto

укладка 1. (*от* уложить) lat'tuamini, ašettamini; ~ одежды в сундук vuatteijen lat'tuamini lippahah **2.** (*причёска*) tukkien ašettamini

уклон 1. (*наклон*) kallistuma; идти под ~ männä alamäkie **2.** (*направление*): школа с музыкальным ~ом musiikkikoulu

уклони||ться, уклоняться 1. (*отклониться от столкновения, удара*) vältyö; ~ от удара vältyö iskušta **2.** (*уйти от обязанностей*) vältyö; ~ от ответа vältyö vaštaukšešta **3.** (*отойти в сторону*) poiketa; дорога ~лась вправо tie kiänty oikiella; ~ от темы poiketa aihiešta

уключин||а hanka, hanka|vičča; вставить вёсла в ~ы panna airot hankoih

укол 1. (*от* уколоть) pissoš; ~ иглы nieklan pissoš **2.** (*медиц.*) pissoš

укор šoima, šoimauš, moitinta

укорачивание (*от* укоротить) lyhentämini, (*от* укоротиться) lyhenömini

укоренение (*от* укоренить) juurruttamini, (*от* укорениться) juurrunta

укоренить, укоренять juurtua, juurruttua ◊ укоренить привычки juurruttua tavat

укорени||ться, укореняться juurtuo; он давно уже здесь ~лся hiän jo ammuin on juurtun tänne

укоризненный šoimauš=; ~ взгляд šoimauškačahuš

укорить, укорять šoimata, jopottua

укоротить, укорачивать lyhentyä; ~ рукава lyhentyä hiemat

укоротиться, укорачиваться lyhenteliytyö, lyhentyö, lyhetä; дни стали укорачиваться päivät ruvettih lyhenömäh

украдкой peitočči, peitokkali, piiločči, šalakali; смотреть ~ kačču peitokkali; брать ~ ottua peitočči

Украина Ukraina

украин||ец, ~ка ukrainalaini

украинский ukrainalaini, Ukrainan; ~ язык ukrainan kieli

украсить, украша||ть kaunistua, koristua; ~ем стены цветами kaunissamma šeinie kukilla; праздничная одежда ~ла девушек pruasniekkavuattiet kaunissettih tyttöjä; зал был украшен цветами šali oli korissettu kukilla; ~ бусами helmittyä; ~ рисунком kuvittua

украситься, украшаться kaunistuo, koristautuo

укра||сть varaštua; не ~ди elä varašša

украшени||е 1. (*от* украшать) koristamini, koristelu, korissuš **2.** (*предмет, украшающий собой кого-н., что-н.*) korissuš; золотые ~я kultakorissukšet

украшенный korissettu; ~ бусами helmikääš

укрепить, укреплять lujentua; ~ мир lujentua rauhua

укреп||иться, укрепляться lujentuo, lujeta; дружба ~илась yštävyš on lujentun; наши связи ~ляются meijän välit lujetah

укрепление lujentamini; ~ мира rauhan lujentamini

укромн||ый rauhallini, hil'l'ani; ~ое место rauhallini paikka

укроп ukroppa

укротитель kešyttäjä

укротить, укрощать 1. (*усмирить, заставить повиноваться*) kešyttyä; ~ оленя kešyttyä poruo **2.** (*обуздать непокорного*) ottua käsih, lauhuttua, tyynnyttyä; ~ свой нрав ottua iččie käsih; ~ злобу lauhuttua viha **3.** (*заглушить, прекратить проявление чего-л.*) ašettua, šammuttua, vakauttua; ~ боль ašettua kipu; ~ огонь šammuttua tuli

укрупнение šuurentamini; ~ колхозов kolhosien šuurentamini

укрупнить, укрупнять šuurentua; ~ хозяйство šuurentua talouš

укрупни||ться, укрупняться šuureta; хозяйство ~лось talouš šuureni

укрытие peitoš, piilo, piilo|paikka; ~ от ветра tuulenšuoja

укры||ть, укрывать 1. (*прикрыть*) katella, kattua; ~ ребёнка одеялом kattua lašta täkillä; снег ~л землю lumi katto muan; ~ от ветра koštua **2.** (*прятать*) peittyä, piilekšie, piilettyä, piilottua; ~ украденный товар peittyä varaššetut tavarat; он ~вает плохие поступки сына hiän piilekšiy pojan pahoja ruatoja

укры||ться, укрываться 1. (*покрыться*) kattautuo; он ~лся шубой hiän kattautu turkilla **2.** (*спрятаться*) šuojautuo; ~ от дождя под деревом šuojautuo vihmašta puun alla

уксус etikka

укус pisto, puroma; ~ пчелы mehiläisen pisto; ~ собаки koiran puroma

укуси||ть purra, (*о насекомых*) pistyä, (*надкусить*) näykätä; собака ~ла koira puri

уладить, улаживать 1. (*согласовать*) šovittua; ~ все спорные дела šovittua kaikki kiista-asiet **2.** (*привести в порядок*) panna kuntoh, kohentua

улей 1. (*ящик для содержания пчёл*) mehiläisen|pešä **2.** (*семья пчёл, рой*) mehiläisen|parvi

улететь, улета||ть, lentyä; птицы уже ~ют на юг linnut jo lennetäh šuveh; завтра ~ю в Москву mie huomena lennän Moskovah

улетучи||ться, улетучиваться (*исчезнуть, испариться*) haihtuo; бензин ~лся pensiini haihtu

улик||а tovissuš; найти ~и löytyä tovissukšet

улитка etona; ~, покажи рога etona, näytä šarveš

улиц||а 1. (*пространство между двумя рядами домов*) katu, kuja, tie, piha **2.** (*место вне помещения, под открытым небом*): на ~у pihalla, uloš; на ~е pihalla, ulkona; с ~ы pihalta, ulkuopäin **3.** (*среда, лишённая культурного воздействия семьи*) piha; этого ребёнка воспитала ~ tämän lapšen kašvatukšeh on vaikuttan piha

уличить, уличать pal'l'aštua, šuaha kiini; ~ его во лжи pal'l'aštua hänen valehuš

уличн||ый piha=; ~ое освещение pihavalot

улов pyyvvyš; чужой ~ в озере не трогали, это считалось большим грехом toisen pyyvvyštä ei liikutettu, šitä šanottih riähäkši

уловка oikku, temppu

уложить, укладывать 1. (*кого-н., что-н.*) panna; ~ на спину panna šelällä; ~ ребёнка спать panna lapši muata **2.** (*поместить, расположить в определённом порядке*) panna, lat'tata; ~ бельё в шкаф panna vuattiet škuappih; ~ дрова в поленницу lat'tata halot pinoh

улучить, улучать: ~ время для чтения löytyä aikua lukomiseh

улучшение 1. (от *улучшить*) parentamini **2.** (от *улучшиться*) parennuš; ~ в состоянии здоровья tervehyön parennuš

улучшить, улучшать parentua; ~ результаты parentua tulokšet; мальчику надо бы ~ своё поведение pojan pitäis parentua omua käytöštä

улучшиться, улучша||ться parata, parentuo, pareta; погода ~ется šiä parenou

улыбка muha, muhahuš; ~ радости ilon muhahuš
улыбнуться, улыбаться muhahtua, muheloittua, muhie, muhissa
улыбчивый muhisija; ~ человек muhisija ihmini
ультиматум uhkauš|vuatimuš
ультразвук ultra|iäni
ультразвуков||ой ultra|iäni=; ~ые волны ultraiäniuallot
ультрамарин ultramarini
ультрамодн||ый viimeistä muotie olija; ~ая сумка viimeistä muotie olija laukku
ультрасовременный uuvven uušikkaini
ультрафиолетов||ый ultravioletti=; ~ые лучи ultravioletti-šätiet
ум haju, järki, mieli, tolkku, viisahuš, äly ◊ нет ума в голове ei ole hajuo piäššä; лишился ума järki ei ole paikallah; что на уме, то и на языке mi mieleššä, še i kieleššä; жить своим умом elyä omalla viisahuolla; свести с ума houkentua, huimentua; сойти с ~а houketa, huimeta
умалить, умаля||ть (*унизить, оскорбить чьё-л. достоинство*) vähekšie, pahekšie; ~ знания студента vähekšie yliopaštujan tietoja; кто ~ет малое, тот и большим не довольствуется ken vähekšiy vähyä, še ei täyvy i äijäštä
умалишённый mielen|vikani, puoli|mielini
умелец mahti|mieš, muasteri
умел||ый kätövä, nerokaš, taitaja; ~ человек kätövä ihmini; ~ому человеку легко жить nerokkahalla ihmisellä on kepie elyä
умение nero, taito
уменьшение pienennyš, pienentämini, vähennyš
уменьшить, уменьшать pienentyä, puolentua, vajauttua, vähekšie, vähentyä
уменьшиться, уменьшаться pienentyö, puoleta, vajautuo, vähetä
умеренно: хвали ~ elä äijyä kiitä
умеренный lauhakka; ~ ветер lauhakka tuuli
умереть, умирать kuolla
умерить, умерять lieventyä, rajottua, vähentyä; ~ гнев lieventyä vihua
уместиться, умеща||ться mahtuo, šopie; одежда не ~ется в чемодан vuattiet ei šovita kapšakkih
уместный šopiva, paššuava; ~ вопрос šopiva kyšymyš
уме||ть mahtua, ošata, taitua, tietyä; кто как ~ет ken kuin mahtau; я ~ю печь калитки mie taijan paistua kalittua
умилени||е heltymyš; слёзы ~я heltymyškyynälet
умилить, умилять šuaha heltymäh, hellyttyä
умиротворение šopu, rauha
умиротворить, умиротворять 1. (*заставить прекратить войну, вражду, ссору*) šuaha šopuh; ~ враждующих šuaha šopuh vihamiehet **2.** (*привести в спокойное настроение*) rauhottua
умне||ть viisaštuo; с годами мальчик ~ет kašvuas's'a poika viisaštuu
умнича||ть muitruija, viisaštua; не ~й! elä viisašša!
умно viisahašti; ученик ~ отвечает учителю opaštuja viisahašti vaštuau opaštajalla
умножение kertuamini
умножить, умножать kerrata; он уже умеет ~ hiän jo malttau kerrata
умный hajukaš, hyvä|päini, järkövä, viisaš, älykäš
умозаключение piätelmä
умолить, умолять molie; ~ о прощении molie proškenieta
умолкнуть, умолкать hilletä
умолчание mainiččomatta jättämini
умолчать, умалчивать jättyä mainiččomatta
умопомрачение mielen|vika
умопомрачительный uškomatoin; ~ успех uškomatoin maneššyš
умствен||ый äly=; ~ая работа älyruato
умывальник käsi|aštie
умывание pešeytymini, pešeyvyntä
умыться, умыва||ться pešeytyö; утром я ~юсь холодной водой huomenekšella mie pešeyvyn vilulla vejellä
умышленно tahallah, piätä|kautti; ~ поменяли игрока tahallah vajehettih peluaja
умышленный tahallini
уне||сти, уносить kantua, viijä; он унёс мою книгу hiän vei miun kirjan; ~си эти вещи отсюда vie nämä tavarat tiältä pois; ~си дрова в сарай kanna halot latoh
универсальн||ый universalini; ~ое моющее средство universalini pešuaineh
универсам tavara|talo
университет yli|opisto; учиться в ~е opaštuo yliopistošša; закончить ~ lopettua yliopisto
унизить, унижа||ть alentua; ~ете себя, не знаете себе цены alennatta iččie, että tiijä ičellä hintua
унижение alentamini
униженно aleten
уникальный ainut|luatuni
унитаз WC-pönttö
унификация yhtenäistämini
унифицировать yhtenäistyä
уничтожить, уничтожать hävittyä, tuhota, rikkuo; ~ старый дом hävittyä vanha talo
уничтожиться, уничтожаться tuhoutuo
унывать hölmisteliytyö, olla pahašša mieleššä
унылый hölmäkkä, muurakka; ~ человек muurakka ihmini
уныние paha|mielišyš, hölmissyš
унять, унима||ть hoiventua, laiventua; лекарство ~ет боль liäke hoiventau kipuo
уня||ться, униматься hilletä, kevetä, laiventuo, tyyntyö; боль ~лась kipu laiventu; ветер на озере ~лся tuuli järvellä hilleni
упадок 1. (*спад в развитии экономики*) lama-aika **2.** (*ослабление духовных и физических сил*) rappivo, heikkovuš
упадочн||ый 1. (*идущий к упадку*) rappeutunut; ~ое хозяйство rappeutunut talouš **2.** (*свойственный эпохе упадка*) lama|kauven; ~ая поэзия lamakauven runouš
упаковать, упаковывать kerätä, pakata; ~ вещи в ящик kerätä tavarat korih; ~ книги вместе kerätä kirjat yhteh; ~ вещи pakata tavarat
упаковка pakkauš
упа||сть kirvota, kuatuo, lanketa, šortuo; ребёнок ~л со скамейки lapši šortu skammilta; ~ в лужу lanketa liäšöh; книга ~ла на пол kirja kirposi lattiella; дерево с шумом ~ло на землю puu jyšähti muah
упереться, упира||ться 1. (*опираться*) nojautuo **2.** (*сопротивляться*) penie; лошадь ~ется heponi peniy
упитанность lihavuš
упитанный lihava, lihavaini, murčukka; ~ ребёнок lihavaini lapši; ~ человек murčukka ihmini
уплотнить, уплотнять tiukentua
уплотниться, уплотня||ться šummeta, (*сваляться*) vanuo; облака ~ются pilvet šummetah; шерстяной носок ~ется, становится маленьким villašukka vanuu, mänöy pienekši
уполномоченный valtuutettu; ~ от завода tehtahan valtuutettu
уполномочить valtuuttua; ~ на подписание договора valtuuttua allakirjuttamah šopimušta
упомянуть, упоминать mainita
упорн||ый 1. (*неотступно добивающийся осуществления чего-л.*) periksi|antamatoin, hellittämätöin **2.** (*осуществля-*

емый с упорством, требующий много усилий) luja; ~ая борьба luja taistelu **3.** (*упрямый*) šinnikäš, šitkie

упорство 1. (*настойчивое стремление к чему-л.*) šitkeyš, šinnikkyš **2.** (*неослабевающее напряжение*) hellittämättömyš

упорядочение kuntoh|panomini, järješšykšeh|panomini

упорядочить, упорядочивать panna kuntoh, panna järješšykšeh

употребить, употребля||ть käyttyä; в разговоре они ~ли карельские слова paisesša hyö käytettih karjalaisie šanoja

употребление käyttö; начать ~ panna käyttöh

управлени||е 1. (*от* управлять) johtamini, johto, ohjuamini; ~ автомобилем auton ohjuamini; ~ государством valtijon johto **2.** (*административное учреждение*) hallinto, virašto, toimisto; местное ~ paikallishallinto **3.** (*совокупность приборов, с помощью которых управляют действием каких-л. механизмов*) ohjauš; пульт ~я ohjaušlaittehet **4.** (*грамм.*) rektijo

управля||ть 1. (*стоять во главе государства*) johtua; ~ государством johtua valtijuo **2.** (*руководить.*) johtua, olla johtajana; ~ оркестром johtua orkesterie **3.** (*регулировать ход движения*) ohjata; ~ конём ohjata hevoista; ~ кормовым веслом viiltyä **4.** (*грамм.*) tarvita; этот глагол ~ет аккузативом tämä verbi tarviččou objektie akkusatiivissa

упрекнуть, упрека||ть šoimata, moittie; не ~й елä moiti; свекровь постоянно ~ет свою невестку muamoakka aina šoimuau min'n'uah

упрёк moite, šoima

упруг||ий 1. (*принимающий первоначальную форму после сжатия*) jäykkä **2.** (*тугой*) šitkie, kova; ~ие мускулы kovat lihakšet

упряжь val'l'ahat

упрями||ться juariutuo, koršiutuo, väčkyö; лошадь ~тся heponi peniytyy

упрямо vašta|hakah, vašta|hakasin

упрям||ый umpi|niskani, uppi|niskani, vašta|hakani; сын ~ poika on umpiniskani; ~ человек juminkurikko; ~ая лошадь penimyš

упущени||е 1. (*пропуск*) mainiččomatta jättämini, pois|jättö; в тексте много ~й tekstissä on äijä jiänyn mainiččomatta **2.** (*ошибка, промах*) virhe, erehyš

ура hurraa

уравнение 1. (*от* уравнять) tašottamini **2.** (*матем.*) yhtälö

уравновесить, уравновешивать taša|painottua; ~ доход и расход tašapainottua tulot ta menöt

уравновешенный taša|mielini; ~ человек tašamielini ihmini

уравнять, уравнивать 1. (*сделать равным по размеру*) tašottua, šuaha šamanmoisekši **2.** (*сделать равным в каком-л. отношении*) šuaha šaman|arvosekši, šuaha taša-arvosekši; ~ женщину в правах с мужчиной panna naini tašaarvosekši miehen kera

уравняться, уравниваться tašautuo, piäššä šaman|arvosekši

Уран (*астр.*) Uranus

урбанизация kaupunkilaistumini

урна uurna, kori; ~ для выборов vualiuurna; мусорная ~ ruhkakori

уров||ень taša; на одном ~не tašallah

урод rujo, ukon|muurtama

урожай šato

урожайный kašvokaš, leipäsä; ~ год leipävuosi

урок 1. (*учебный час*) tunti; ~ русского языка venäjän kielen tunti; на ~е tunnilla **2.** (*домашнее задание*) koti|tehtävä; делать ~и luatie kotitehtävie **3.** (*вывод*) opaššuš

урон tappivo

уронить kirvottua; не урони! elä kirvota!

урчание kurina, murineh; ~ в животе urina

урч||ать kurissa, urissa; живот ~ит vačča kurisou

усадить, усажива||ть issuttua; за стол ~ют stolan tuakši issutetah

усадьба talo; ~ священника pappila

усвоение 1. (*превращение чужого в своё*) omakšumini; ~ плохих привычек pahojen tapojen omakšumini **2.** (*понимание, выучивание*) ymmärtämini **3.** (*анат.*) šulattamini, šulatuš

усвоить, усваивать 1. (*сделать своим*) omakšuo; ~ манеру поведения omakšuo käytäntötavat **2.** (*поняв, запомнить, выучить*) ymmärtyä, opaštuo; ~ новый материал ymmärtyä uuši aineh **3.** (*анат.*) šulattua; ~ пищу šulattua ruoka

усерди||е ahkeruš, uurahuš; работать с ~ем ruatua ahkerašti

усердный ahkera, uuraš

усердно ahkerašti

усердствовать ahnaštua, uuraštua

усесться, усажива||ться istuutuo; ~йся на стул istuuvu stuulalla

усики 1. (от *усы*) pienet viikšet **2.** (*зоол.*) tunto|šarvet

усиление lujittumini, voimistumini, vahvistumini; ~ ветра tuulen lujittumini; ~ мороза pakkasen vahvistumini

усиленно lujašti; работать ~ ruatua lujašti

усиленн||ый 1. (*совершаемый с усилием*) lujennettu, vahvissettu, lisätty; ~ звук lujennettu iänityš; ~ая доза лекарств lisätty liäkemiärä

усилие ponnissuš; мышечное ~ lihašponnissuš; ~ воли tahonponnissuš

усилитель (*физ.*) vahvissin, šuurennuš|laiteh; ~ звука iänen vahvissin

усилить, усиливать 1. (*сделать более сильным, мощным*) lujentua, vahvistua; ~ войско vahvistua šotajoukko **2.** (*повысить силу напряжения, степень интенсивности действия*) lisätä; ~ освещение lisätä valuo; ~ скорость lisätä vauhtie

усили||ться, усиливаться lujentuo, lujeta, voimistuo, yltyö; дождь ~лся vihma lujeni; мороз ~лся pakkani voimistu

ускользну||ть, ускользать luiskahtua, luistua, n'avahtua, n'ulata; они ~ли, мы не видели, когда hyö männä luiskahettih, emmä nähnyn konša

ускорить, ускорять jouvuttua

ускориться, ускоряться kiihtyö

услови||е 1. (*требование*) ehto; ~ преподавателя opaštajan ehto **2.** (*предпосылка*) ehto; ~ договора šopimušehto; с таким ~ем šillä eholla **3.** (*обстановка*) olo; ~я жизни elinolot

условиться, условливаться šopie, luatiutuo; ~ о времени šopie ajašta

условно ehollisešti; осудить ~ antua ehollisrajotuš

условност||ь 1. (от *условный* 2.) ehollisuš; ~ ограничений rajotušehollisuš **2.** (*норма поведения*) šovittu tapa; соблюдать ~и käyttäytyö šovittuh tapah

условн||ый 1. (*установленный по условию между кем-л.*) šovittu; ~ знак šovittu merki; ~ стук šovittu koputuš **2.** (*ограниченный*) ehollini, ehon|alani ~ое согласие ehollini šuoštumuš; ~ приговор ehonalani tuomijo **3.** (*не существующий на самом деле*) kuviteltu; ~ая линия kuviteltu viiva; ~ая граница kuviteltu raja **4.** (*дающий художественное изображение*) vertauš|kuvallini **5.** (*грамм.*): ~ое наклонение konditionali

усложнённый vaikie, mutkikaš

усложнить, усложнять mutkistua; ~ проект mutkistua projekti

усложни||ться, усложняться mutkistuo; ситуация ~лась tilanneh mutkistu

услуг||а palveluš; оказать ~у auttua; предлагать свои ~и tarita omie palvelukšie
услужить (*оказать услугу*) palvella, auttua
усмехнуться, усмехаться muhahtua
усмирить, усмирять rauhottua, vakauttua, lauhuttua, tyynnyttyä; ~ бурю tyynnyttyä myrškyö
усну||ть uinota, uinuo; дети уже ~ли lapšet jo uinottih; ~ спокойно čukahtua
успеваемость opaššuš|mäneššyš; улучшить ~ parentua opašušmäneššyštä
успевающий 1. (*от* успеть) kerkiejä, joutusa; везде ~ человек joka paikkah kerkiejä ihmini **2.** (*об учащемся*) hyvin|opaštuja
Успение (*церк.*) Uspenja
успе||ть, успевать 1. (*вовремя сделать что-н., прибыть куда-н.*) ehtie, keritä; я не ~л на работу en ehtin ruatoh; надо ~ на поезд pitäy keritä junah; приду, как ~ю tulen, kun kerkien **2.** (*хорошо учиться*) hyvin opaštuo
успешно šujuvašti; его дела идут ~ hänen asiet männäh šujuvašti
успешн||ый šujuva; ~ая работа šujuva työ
успоко||ить, успокаивать hillentyä, rauhottua, vakavoittua, viihyttyä; ~й ребёнка! hillennä lašta! ребёнка надо ~ lašta pitäy viihyttyä
успоко||иться, успокаиваться lauhtuo, leppyö, rauhottuo, vakautuo; ветер ~ился tuuli lauhtu; дети, ~йтесь! lapšet, vakautukkua!
устав šiännöt, peruš|kirja, laki; действовать по ~у toimie šiäntöjen mukah; морской ~ merilaki
уставный šiäntöjen|mukani
усталость vaivuš, läylen, raukie; весенняя ~ kevätvaivuš
устал||ый vaipunut, läylä, raukie; быть ~ым olla vaipunuona
установить, устанавливать 1. (*поставить*) ašettua, panna, pissyttyä; ~ самовар на столе panna samovuara stolalla; ~ столб pissyttyä pylväš **2.** (*подготовить к использованию*) panna, ašettua; ~ телефон ašettua telefoni **3.** (*организовать*) järješтyä; ~ наблюдение järješтyä valvonta **4.** (*определить*) miärätä; ~ время прибытия miärätä tuloaika
установи||ться, устанавливаться 1. (*принять устойчивое положение*) šijottuo, šeisattuo; шкаф хорошо ~лся в углу škuappi hyvin šijottu nurkkah **2.** (*полностью уместиться*) mahtuo, šopie **3.** (*перестать изменяться*) ašettuo, tulla; погода ~лась šiä ašettu **4.** (*войти в привычку*) juurtuo; ~лись новые традиции juurruttih uuvvet tavat; за ним ~лась репутация хорошего семьянина hänellä on hyvän perehenisännän maineh
установк||а 1. (*от* установить) ašettamini, panomini, pissyttämini; ~ памятника muistopaččahan ašettamini; ~ телефона telefonin panomini **2.** (*устройство, механизм*) laiteh, koneh; воздухо-очистительная ~ ilmanpuhaššušlaiteh; ракетные ~и rakettilaittehet **3.** (*целевая направленность*) šuuntautumini; ~ на улучшение качества šuuntautumini luavun parentamiseh
устаревший yli-ikäni
устареть, устаревать vanheta
уста||ть, уставать vaipuo; к вечеру мы совсем ~ли illakši myö kokonah vaipuma ◇ рука дающего устанет, а берущего не устаёт antajan käsi vaipuu, ottajan ei vaivu
устно šuullisešti
устный šuullini
усто||й peruššeh, käsityš; нравственные ~и moralikäsitykšet
устойчиво lujah, lujašti, hyvin
устойчив||ый 1. (*способный твёрдо стоять*) häilymätöin; ~ая скамейка häilymätöin skammi **2.** (*не подвергающийся изменениям*) pisyvä; ~ая валюта pisyvä val'uutta **3.** (*не поддающийся постороннему влиянию*) luja, muuttumatoin; ~ое мировоззрение muuttumatoin muajilmannäkömyš **4.** (*способный выдержать неблагоприятное воздействие*) keštäjä; ~ к холодам vilunkeštäjä

устоя||ть 1. (*удержаться на ногах*) pisyö, keštyä; он ~л на ногах hiän pisy jaloillah **2.** (*остаться стойким*) keštyä; ~ перед соблазном keštyä kiušaukšen
устоя||ться (*о жидкости*) šeisautuo; вода ~лась vesi šeisautu
устранить, устранять hävittyä, poistua
устремиться, устремляться hyökätä
устремление 1. (*стремительное движение*) šuuntautumini **2.** (*настойчивое влечение*) himo
устро||ить, устраивать 1. (*сделать, соорудить*) luatie, järješтyä **2.** (*придать форму, вид*) luatie; рассказать, как ~ен механизм šelittyä, mitein on luajittu koneh **3.** (*привести в порядок*) panna kuntoh **4.** (*подготовить*) valmistua, järješтyä, luatie, hommata; ~ выставку valmistua näyttely; ~ так, чтобы... järješтyä niin, jotta... **5.** (*быть удобным, удовлетворять*) paššata, miellyttyä; это время меня не ~ит tämä aika miula ei paššua
устрои||ться, устраиваться 1. (*наладиться*) järješтyö; жизнь ~лась elämä järješty **2.** (*разместиться*) ašettuo, ašettautuo; ~ на отдых ašettuo levolla **3.** (*поступить на работу, учёбу*) piäššä; ~ на работу piäššä ruatoh; ~ учиться piäššä opaštumah
устройство 1. (*от* устроить) luajinta, järješšäntä, valmissanta **2.** (*конструкция*) rakenneh, laiteh; ~ машины konehen rakenneh **3.** (*строение*) rakenneh; ~ сустава nivelen rakenneh **4.** (*строй*) järješšyš; государственное ~ valtijonjärješšyš
уступить, уступать myöntyö
устье šuu; ~ реки jovenšuu; ~ печи kiukuanšuu; мыс в ~ реки jovenhammaš
усугубить, усугублять lisätä, pahentua; ~ вину lisätä šyytä; ~ влияние lisätä vaikutušta
усугубление lisyämini, pahenomini
усы viikšet
усыновить, усыновлять ottua pojakši
усыпить, усыпля||ть makauttua, uinottua; надо ребёнка ~ pitäy lašta uinottua; мама ~ет ребёнка muamo lašta makauttau
утаивание peittämini, peitäntä
утаить, утаивать 1. (*скрыть, спрятать*) peittyä; от него ничего нельзя ~ häneštä ei šua mitänä peittyä **2.** (*тайно присвоить*) ottua peitoччi, pihistyä, (*шутл.*) viijä viheltyä
утвердительно šuoštuvaisešti, myötä|mielisešti
утвердительный šuoštuvaini, myötä|mielini
утвердить, утвержда||ть 1. (*укрепить*) kiinittyä **2.** (*установить*) ašettua **3.** (*упрочить, ввести*) vahvistua, šuaha aikah; ~ демократию vahvistua rahvahanvalta; ~ своё господство piäššä valtah **4.** (*закрепить за кем-л.*) hyväkšyö; ~ за законодательным собранием право издавать законы hyväkšyö lajinluajintakokoukšen oikeuš lakien luatimiseh **5.** (*официально принять решение*) hyväkšyö; ~ проект hyväkšyö projekti **6.** (*настойчиво говорить*) šanuo varmah; он ~ет, что видел нас hiän šanou varmah, jotta näki meitä
утверждение 1. (*от* утвердить) aikah|šuamini, vahvistamini; ~ порядка järješšykšen aikahšuamini **2.** (*мысль, положение*) šanomini; ошибочное ~ viärä šanomini
утеплитель lämpimän|pitäjä; ~ для окон ikkunoijen lämpimänpitäjä
утеплить, утеплять luatie lämpimäkši; ~ дом luatie talo lämpimäkši
утечка vuoto; ~ газа kaašuvuoto
утешить, утешать ihual'l'a, viihyttyä
утешиться, утешаться viihtyö

утёнок šoršan|poika
утихнуть, утихать hilletä
утка (*зоол.*) šorša; ~-морянка alli; ~-нырок n'uorkuva
утл||ый paha|raiska, =reššu, =hökkeli; ~ая лодка venehreššu; ~ дом talonhökkeli
утолить, утолять 1. (*удовлетворить потребность в еде, питьё*) piäššä; ~ голод piäššä näläštä **2.** (*умерить проявление каких-л. чувств*) lauhuttua; ~ свой гнев lauhuttua oma viha
утолстить, утолщать pakšuntua; добавлю в перину пера, утолщу её lisyän perinäh šulkkua, pakšunnan šen
утолститься, утолщаться pakšuntuo, pakšuta
утолщение pakšuš; ~ в рыбацком шесте porkka
утомительный vaikeuttava; ~ день vaikeuttava päivä
утомить, утомля||ть läylentyä, riuvata, vaivuttua; не ~й! elä vaivuta!
утомиться, утомляться raukaissa, uupuo
утомление vaivuš, läylen, raukie; ~ после работы vaivuš työn jälkeh
утомлённый vaipunut, läylä, raukie
утону||ть hukkuo, upota; лодка ~ла veneh upposi
утончённ||ый šievä; ~ая девушка šievä tyttö; ~ая душа šievä šielu
утончить, утончать hoikentua
утопить upottua
утопический 1. (*основанный на утопии*) utopistini; ~ роман utopistini romani **2.** (*несбыточный, неосуществимый*) mieli|kuvitukšellini, toteutumatoin
утопия 1. (*несбыточная мечта*) utopija **2.** (*вымысел*) huaveh|kuva
утоптать, утаптывать läčöttyä, tannertua, tallata
уточнение tarkentamini
уточнить, уточнять tarkentua
утрата 1. (*потеря*) mänettämini, kavotuš; ~ трудоспособности ruatokyvyn mänettämini **2.** (*урон, ущерб*) mänetäntä, vahinko; серьёзная ~ šuuri vahinko
утратить, утрачивать mänettyä, hävittyä, hukata
утратиться, утрачиваться katuo
утренн||ий huomenekšellini; возьми ~его молока ota huomenekšellista maituo; ~ее время huomenešpuoli; ~ рассвет huomeneškämärä; ~яя заря huomenešruško; ~яя роса huomeneškašše
утрирование liijottelu
утрированный liijoteltu
утрировать liijotella
утро huomeneš; ~ до полудня huomenešpäivä
утроба mara, maha
утюг šilityš|rauta
утюжить šilittyä; ~ рубашку šilittyä paita; ~ деревянной скалкой tartattua
утяжелить, утяжелять jykeyttyä, jyventyä; ~ вес jyventyä painuo
утяжелиться, утяжеляться jykeytyö
ух huh, uh; ~, как тяжело huh, kun on jykie
ух||а kala|keitto, kala|rokka, uuhha; я наловил рыбы только на одну ~у kalua šain vain kalarokkah
ухаб hauta
ухабист||ый hauvakaš; ~ая дорога hauvakaš tie; ~ая каменистая дорога komeikko
ухаживать hoitua, vuaputtua; ~ за ребёнком hoitua lašta; ~ за роженицей puapuija; ~ за девушкой kisauttua
ухват pata|hanko
ухватить (*захватить*) ottua, temmata
ухватиться, ухватываться tapautuo, tarttuo
ухмыльнуться, ухмыля||ться muheloittua, muhie; что ты ~ешься? mitä šie muhit?

ухо korva; дёрнуть за ~ vetyä korvašta ◇ рот до ушей šuu on kahella korvalla
уход[1] (*от* уйти, уходить) lähtö, mänö; перед ~ом выключи свет ennen lähtyö šammuta valot
уход[2] (*присмотр, забота*) hoitamini, palvelu, ruokko
ухудшение pahennuš
ухудши||ть, ухудшать pahentua; долгие дожди ~ли сено pität vihmat pahennettih heinät
ухудшиться, ухудшаться pahentuo, paheta
уценённый huovissettu, alennuš=; ~ товар alennuštavara
уценить, уценивать laškie hintua, huovistua
уценка hinnan laškomini, huovissuš, (*скидка*) hinnanalennuš
участвовать ottua ošua, ošallistuo; ~ в выборах ošallistuo vualiloih
участвующий ošan|ottaja, ošallistuja
участие ošan|otto; совместное ~ yhtehini ošanotto; принимать ~ ošallistuo
участков||ый aloveh=, alovehellini, alovehen; ~ врач alovehliäkäri; ~ая избирательная комиссия alovehellini vualikomiisi; полицейский alovehpoliisimieš
участник ošan|ottaja, ošallistuja
участок mua-ala, šarka, tontti|mua; ~ земли aloveh; ~ поля šarka
участь oša; тяжёлая ~ jykie oša
учащийся opaštuja; ~ школы koulun opaštuja
учебник opaššuš|kirja; ~ карельского языка karjalan kielen opaššuškirja
учебно-воспитательн||ый opaššuš ta kašvatuš=; ~ая работа opaššuš- ta kašvatuštyö
учебный opaššuš=; ~ год opaššušvuosi; ~ предмет opašušaineh
учение 1. *см.* учёба **2.** (*преподавание*) opaštamini, opaššanta **3.** (*военн.*) harjotukšet, opaššukšet **4.** (*теория*) teorija
ученик opaštuja
учесть, учитывать 1. (*установить наличие*) laškie, lukie; ~ все товары laškie kaikki tavarat; ~ все расходы laškie kaikki kulut **2.** (*принять во внимание*) ottua huomijoh; ~ всё ottua huomijoh kaikki
учёба, учение opaššuš, opaštumini, opaššunta
учёный 1. (*получивший знания, образованный*) opaštunut, koulutettu **2.** (*выдрессированный*) opaššettu; ~ая собака opaššettu koira **3.** (*научный сотрудник*) tieto|mieš; ~ с большим именем kuulusa tietomieš; ~ совет tietoneuvošto
учёт luku, lašku, luvulla|otto; стать на ~ piäššä kirjoih
училище opisto
учитель, ~ница opaštaja
учить opaššella, opaštua; ~ ходить aššuttua
учиться opaštuo; ~ читать opaštuo lukomah
учредитель peruštaja, julkaisija
учредительн||ый peruššuš=, peruštaja=; ~ое собрание peruštajakokouš
учредить, учреждать peruštua, avata; ~ научное общество peruštua tietošeura
учреждени||е 1. (*создание*) peruštamini; ~ нового банка uuvven pankin peruštamini **2.** (*организация*) laitoš, virašto; государственные ~я valtijon viraštot; научные ~я tietolaitokšet
учтиво kunnivoijen, kohtelijašti; поклониться ~ kumartua kohtelijašti
учтивый kunnivoiččija, kohtelijaš
ушат korvo, šaikka; ~ для воды vesikorvo; ~ полный korvollini; ~ трухлявый hakokorvo
ушиб šatatuš, vamma; место ~а болит šatatuškohtua kivistäy
ушибить, ушибать šatattua; я ушиб ногу šatatin jalan

ушибиться, ушибаться šattautuo, vammautuo; ~ лбом о дверь šattautuo očalla oveh
ушко́ kannin, lenkki, korva, šilmä; ~ иглы nieklanšilmä
ушн||ой korvan=; ~ая раковина korvanlehti; ~ая сера vaikku
ущелье kallivo|rotko, rotko
ущемить, ущемлять 1. (*сжать*) ličata, näpistyä; ~ палец näpistyä šormi **2.** (*стеснить, ограничить в правах*) ahistua, ahissella

ущерб tappivo, vahinko
ущипну||ть näpistyä; он ~л меня hiän näpisti milma
уют kojikkuš
уютно kojikkahašti
уютный kojikaš
уяснить, уяснять šelvittyä, šelvitellä

Ф

фабрика tehaš
фабричн||ый tehtahan=; ~ое производство tehtahantuotanto
фабула juoni; ~ повести kertomukšen juoni
фаз||а vaihe, kauši; ~ы луны kuun vaihiet
фазан (*зоол.*) fasani
файл tiijošto, faili
факел tuli; люди шли с ~ами rahvaš aššuttih tulien kera
факс faksi
факт tosi|asie, fakta, tosi; ~ тот, что мы это потеряли tosi on še, jotta myö šen kavottima
фактическ||ий tosi|asiellini, tovellini; ~ое положение дел aseijen tovellini tilanneh
фактор vaikutuš; ~ времени ajan vaikutuš
факультатив fakul'tatiivi, valinnaisaineh; ~ по карельскому языку karjalan kielen fakul'tatiivi
факультет tieto|kunta; ~ Прибалтийско-финской филологии и культуры Itämerenšuomelaisien kielien ta kulttuurin tietokunta
фаланга (*анат.*) šormi|luu
фальсификат viärennyš
фальсификатор viärentäjä; ~ы истории istorijan viärentäjät
фальсификация viärennyš; ~ документов asiekirjojen viärennyš
фальстарт ennein|aikani lähtö
фальцет falsetti; петь ~ом laulua falsetilla
фальшивить 1. (*обманывать*) valehella **2.** (*фальшиво петь, играть*) laulua viärin, šoittua viärin
фальшив||ый 1. (*поддельный*) valeh=, viärennetty; ~ые документы valehpaperit **2.** (*неискренний*) epätovellini; ~ая улыбка epätovellini muhahuš **3.** (*о мелодии, звуках*) viärä; ~ звук viärä iäni
фальшь 1. (*подделка*) viärennyš; заведомая ~ tiettävä viärennyš **2.** (*неискренность*) valehuš
фамили||я šuku|nimi; поменять ~ю vaihtua šukunimi
фамильярничать käyttäytyö tuttavallisešti
фамильярно tuttavallisešti
фанатизм fanatismi; без ~а fanatismitta
фанатик 1. (*человек исступленной религиозности*) fanatikko **2.** (*человек, страстно преданный какому-л. делу*) =hullu; он – ~ футбола hiän on potkupallohullu
фанера vaneri
фант pantti; игра в ~ы panttileikki
фантазёр, ~ка huaveilija
фантазир||овать 1. (*мечтать*) huaveilla, huavekšie; не ~уй, а делай! elä huaveile, rua! **2.** (*выдумывать*) kuvitella, kekšie; не ~уй, не было этого! elä kekši, šitä ei ollun!
фантази||я 1. (*способность выдумывать*) mieli|kuvituš; давать волю ~и antua valta mielikuvitukšella **2.** (*мечта*) huaveh **3.** (*выдумка*) mieli|kuva **4.** (*музык.*) fantasija
фантасмагорический fantasmagorini
фантаст 1. (*фантазёр*) huaveilija **2.** (*лит.*) fantasti
фантастик||а 1. (*образы, созданные воображением*) mielikuvittelut **2.** (*лит.*) fantasti|kirjallisuš **3.** (*невероятность*) uškomattomuš; на грани ~и toven ta uškomattomuon rajalla
фантастический 1. (*созданный воображением*) mieli|kuvitukšellini **2.** (*проникнутый фантастикой*) fantastini; ~ рассказ fantastini kertomuš
фантом fantomi, huamu
фанфара 1. (*музык.*) trumpetti **2.** (*трубный короткий сигнал*) fanfari
фар||а ajo|valo|lamppu; обе ~ы разбились molommat ajovalolamput rikkauvuttih
фарватер eno, vesi|tie, väylä
фармаколог farmakologi
фармакология farmakologija
фармацевт farmasefti
фарс 1. (*нечто лицемерное*) farssi; выборный ~ vualifarssi **2.** (*грубая шутка*) ilveily
фартук esi|liina, esi|paikka, peretnikkä
фарфор pošliini; эта чашка сделана из ~а tämä kuppi on luajittu pošliinista
фарш: мясной ~ jauhottu liha; рыбный ~ jauhottu kala
фаршированн||ый täytetty; ~ая кура täytetty kana
фаршировать jauhota, täyttyä
фас etu|puoli; фотографировать в ~ ottua kuvah ieštäpäin
фасад očča, očča|puoli, očča|šeinä; дом стоит ~ом на реку talo šeisou očin järvellä päin
фасованный valmehekši viessattu, valmehekši paketoitu
фасоль (*бот.*) papu
фасон 1. (*покрой, модель*) malli **2.** (*способ, манера*) tapa, malli; на новый ~ uuteh tapah
фата huntu; у невесты была красивая ~ antilahalla oli kaunis huntu
фатализм kohtalo|uško
фаталист fatalisti
фауна fauna|muajilma, eläimistö
фашизм fašismi
фашист fašisti
феврал||ь tuisku|kuu; в этом году у меня отпуск в ~е tänä vuotena miula on loma tuiskukuušša
февральск||ий tuisku|kuun, tuisku|kuini; ~ие морозы tuiskukuun pakkaset
федерализм federalismi
федеральный federalini
федеративный federatiivini
федерация federatijo; Российская ~ Venäjän Federatijo
фейерверк ilo|tulituš
фельдшер felšš̌eri; моя мама работает ~ом, а сестра учится на ~а muamoni ruatau felšš̌erinä ta čikkoni opaštuu felšš̌eriksi
фельетон irvistely|kirjutuš; в газете был интересный ~ lehešš̌ä oli mukava irvistelykirjutuš
феминизация 1. (*медиц.*) naistumini **2.** (*возрастание роли женщин в жизни общества*) feminisatijo
феминизм feminismi, nais|liikeh
фен tukka|kuivatin; высушить волосы ~ом kuivattua tukat tukkakuivattimella
феномен kummallini ilmijö

феноменальн||ый kummallini; ~ая память kummallini muisto
ферм||а fermi; животноводческая ~ navetta; свиноводческая ~ šikala; работать на ~е ruatua navetašša
фермер muan|viljelijä
фермерск||ий muan|viljelijän; ~ое хозяйство muanviljelijän talouš
фестивал||ь festivali; ~ народной музыки kanšanmusiikin festivali; на молодёжном ~е nuorisofestivalilla
фехтовальщи||к, ~ца miekkailija
фехтование miekkailu
фешенебельный muotikaš; ~ отель muotikaš hotelli
фея haltietar
фигур||а 1. (*матем.*) muoto; геометрическая ~ geometrini muoto **2.** (*музык.*) šävel|kuva **3.** (*лингв.*) pakina|kuva; риторическая ~ ritorini pakinakuva **4.** (*положение, принимаемое при выполнении определённых действий*) liikeh; ~ы высшего пилотажа taitolentoliikkehet **5.** (*изображение человека*) kuva, veššoš; гипсовая ~ kipsikuva **6.** (*телосложение*) runko **7.** (*человек как носитель каких-л. свойств*) ihmini; известная ~ kuulusa ihmini
фигурировать olla; ~ в качестве свидетеля olla tovistajana
фигурист, ~ка taito|luistelija
фигурн||ый taito=; ~ая резьба taitoveššoš
физик fiisikko
физика fiisikka, fysiikka
физико-географическ||ий fiisis-muan|tiijollini; ~ое отделение fiisis-muantiijollini ošašto
физико-математический fiisis-matemattini
физико-химический fiisis-himijallini
физиолог fisiologi
физиологический fisiologini
физиология fisiologija
физиотерапевт fisio|terapefti
физиотерапия fisio|terapija
физически ruumihillisešti
физическ||ий 1. (*от* физика) fiisikan; ~ая лаборатория fiisikan laboratorija **2.** (*относящийся к предметам и явлениям физического мира*) luonnollini, ainehellini; ~ износ машины konehen luonnollini kulumini **3.** (*относящийся к организму живых существ*) ruumihillini, ruumillini; ~ недостаток ruumihillini vika; ~ие страдания ruumihilliset käršimykšet
физкультур||а liikunta|kašvatuš; учитель ~ы liikuntakašvatukšen opaštaja
фиксатор 1. (*приспособление, закрепляющее что-л.*) kiinitin **2.** (*биол.*) fiksatiivi, keštävöintä|livoš **3.** (*тот, кто фиксирует*) merkiččijä, talteh|panija, tallentaja
фиксировать 1. (*отметить, регистрировать*) merkitä, tallentua; ~ в дневнике merkitä päiväkirjah; ~ в памяти tallentua muistih **2.** (*определить, назначить*) miärätä; ~ срок завершения работы miärätä ruavon lopun aika **3.** (*сосредоточить*) kiinittyä kačahušta **4.** (*закрепить в определённом положении*) ašettua, kiinittyä; ~ сломанную руку kiinittyä katennut käsi **5.** (*покрыть фиксативом*) kiinittyä; ~ акварельный рисунок kiinittyä akvarellikuva
фиктивн||ый 1. (*мнимый*) kuviteltu; ~ые счета kuvitellut laškut **2.** (*фальшивый*) kekšitty, valeh=; ~ брак valehyhtehmänö
фикция fiktijo; это только ~ še on vain fiktijo
филантроп filantroppi; он большой ~ hiän on šuuri filantroppi
филармония filarmonija
филателист, ~ка filatelisti, pošti|merkkien keryäjä
филателия pošti|merkkien keryäntä
филе filee, šelkä|liha; куриное ~ kanafilee; рыбное ~ kalafilee
филиал ošašto, filiali
филигран||ый 1. (*исполненный в технике филиграни*) filigrani=; ~ое стекло filigranilasi **2.** (*исполненный тщательно*) taitokaš; ~ая работа taitokaš ruato **3.** (*с водяным знаком на бумаге*) vesi|merkki=; ~ая бумага vesimerkkipaperi
филигрань 1. (*вид ювелирной техники*) filigrani **2.** (*водяной знак на бумаге*) vesi|merkki
филин (*зоол.*) huuhkaja
филолог filologi
филологический filologini; ~ факультет filologini tietokunta
филология filologija
философ filosofi
философи||я 1. (*наука*) filosofija **2.** (*убеждение по поводу чего-л.*) viisaštelu; он любит разводить ~ю hiän tykkyäy viisaššella
фильм elo|kuva, kino, filmi; снять ~ kuvata filmi
фильтр puhaššuš|laiteh; пропустить воду через ~ laškie vesi puhaššušlaittehen läpi
фильтровать puhaštua; ~ воду puhaštua vettä
финал 1. (*завершение*) loppu; счастливый ~ путешествия onnellini matan loppu **2.** (*музык.*) loppu|oša; ~ оперы oopperan loppuoša **3.** (*спорт.*) loppu|kilpailu, finali; выйти в ~ piäššä loppukilpailuh
финальн||ый loppu=, finali=; ~ая встреча loppuottelu
финансирование rahotuš; ~ проекта projektin rahotuš
финансировать rahottua
финансово-кредитн||ый raha- ta kreditti=; ~ые возможности raha- ta kredittimahollisuot
финансов||ый 1. (*связанный с денежным обращением и кредитом*) raha=, rahotuš=; ~ капитал rahavarat **2.** (*денежный*) raha=; ~ые затруднения rahavaikeukšet
финансы raha|varat; государственные ~ valtijon rahavarat
финиш loppu; добежать до ~а juošša loppuh
финишировать piäššä loppuh; ~ первым piäššä loppuh enšimmäisenä
финишн||ый loppu=; ~ая прямая loppušuora
Финляндия Šuomi
финляндско-российск||ий šuomelais-venäläini; ~ая граница šuomelais-venäläini raja
фин||н, ~ка šuomelaini
финно-угорский šuomelais-ugrilaini
финно-угровед fenno|ugristi
финно-угры šuomelais-ugrilaiset kanšat
финск||ий šuomelaini, Šuomen; ~ язык šuomen kieli; ~ие сани potkukelkka; ~ нож puukko
финско-русский šuomelais-venäläini; ~ словарь šuomelais-venäläini šanakirja
фиолетовый violetti
фирма firma, yrityš, liikeh
фирменный firman=, eri=, merkki=, tuoteh=; ~ знак tuotehmerkki; ~ магазин merkkikauppa; ~ напиток merkkijuoma; ~ поезд erijuna
фитиль rihmuš; ~ свечи tuohukšen rihmuš
фитофтора (*бот.*) koliera
фишка peli|merkki
флаг lippu; поднять ~ noštua lippu
флагман 1. (*командир соединения*) laivašton komentaja **2.** (*корабль*) admiralin|laiva **3.** (*коллектив, предприятие, которому принадлежит ведущая роль*) johtaja|laitoš
флакон pulloni; ~ духов hajuvesipulloni
фланг puoli; левый ~ vašen puoli; правый ~ oikie puoli
фланель flaneli
флегматик flegmatikko
флейт||а huilu; играть на ~е šoittua huilulla
флешка muisti|tikku
флигель kylki|pirtti
флора kašvi|muajilma, flora

флот laivašto; военный ~ šotalaivašto; морской ~ merilaivašto; воздушный ~ ilmalaivašto
флотилия =laivašto; речная ~ jokilaivašto
флотоводец laivašton piällikkö
флюорография rentgeni|kuvauš
флюс hammaš|ajoš
фляга, фляжка 1. (*плоский сосуд*) lačakka kormano|pullo **2.** (*большой сосуд с ручками для перевозки жидкостей*) tonkka
фойе etu|šali
фокус taika|temppu; показывать ~ы näyttyä taikatemppuja
фокусник taikuri
фольг||а tina|paperi; завернуть в ~у kiärie tinapaperih
фольклор kanšan|runouš; карельский ~ Karjalan kanšanrunouš
фольклорист kanšan|runouven tutkija
фольклорный perinneh=; ~ праздник perinnehpruasniekka
фон[1] 1. (*основной цвет, тон, по которому сделан рисунок, узор*) pohja|väri; жёлтый ~ обоев šeinäpaperien keltani pohja **2.** (*задний план*) taka|kuva; на ~е озера виднеется деревня kylän takakuvana on järvi **3.** (*обстановка, среда*) valo; на ~е политических событий poliittisien tapahtumien valošša
фон[2] (*спец.*) häirijö
фонарь lyhty, lamppu; уличный ~ pihalyhty; карманный ~ kormanolamppu
фонд 1. (*денежные средства*) varat, resurssit; валютный ~ val'uuttavarat **2.** (*ресурсы, запас чего-л.*) varašto; библиотечный ~ kirjašton varašto **3.** (*ценные бумаги*) arvo|paperit; государственный ~ valtijon arvopaperit **4.** (*организация*) rahašto; международный валютный ~ rahvahienvälini val'uuttarahašto
фондов||ый 1. (*от* фонд) vara=, varašto=; государственные ~ые земли valtijon varamuat **2.** (*относящийся к совершению сделок*) arvo|paperi=; ~ые операции arvopaperikauppa
фонограмма iänityš
фонотека fono|arhiiva
фонтан šuihku|lähte
форель (*зоол.*) lohi; ~ озёрная järvilohi; ~ радужная kirjolohi; ~ ручьевая purolohi; ~ морская (*куя, таймень*) merilohi
форм||а 1. (*внешние очертания*) muoto; ~ и содержание muoto ta šiämyštä **2.** (*способ существования, организации чего-л.*) muoto, tapa; ~ правления hallitušmuoto; ~ мысли ajatuštapa **3.** (*лит.*) muoto, laji; новые поэтические ~ы uuvvet runomuuvvot **4.** (*форма осуществления чего-л.*) muoto; затяжная ~ заболевания pitkäaikani läsintä **5.** (*приспособление для придания формы какой-л. массе)* =kuava; литейная ~ valukuava **6.** (*установленный образец*) malli, kuava; ~ протокола protokolin malli **7.** (*одежда*) puku **8.** (*состояние чего-л.*) kunto; в какой он ~е? missä kunnošša hiän on? **9.** (*грамм.*) muoto; ~ слова šanan muoto
формально 1. (*официально, законно*) virallisešti **2.** (*по форме*) muuvvollisešti
формальн||ый 1. (*официальный, законный*) virallini; отказ был ~ kielto oli virallini **2.** (*соблюдающий только форму*) formalini; ~ая сторона дела asien formalini puoli
формат koko; книга маленького ~а pienikokoni kirja
форменный (*об одежде*) virka=; ~ мундир virkapuku
формировани||е 1. (*придание формы*) muotoilu; ~ кустов penšahien muotoilu **2.** (*военн.*) joukko; танковые ~я tankkijoukot
формировать 1. (*придавать законченную форму*) muuvvoštua **2.** (*организовывать, создавать*) peruštua; ~ новое правительство peruštua uuši hallituš **3.** (*составлять в определённом порядке*) kovota; ~ поезд kovota juna
формироваться muuvvoštuo, kehittyö
формула 1. (*условное выражение совокупности чего-л*) miäritelmä, kuava **2.** (*установленный образец чего-л.*) kuava, šana|muoto; ~ закона lajin šanamuoto
формулировать muovata; ~ мысли muovata ajatukšie
фортепьяно piano; играть на ~ šoittua pianolla
форточк||а tuuletuš|ikkuna; открыть ~у avata tuuletušikkuna
форум forumi
фосфор fosfori
фотоаппарат valo|kuva|koneh
фотогеничный kuvaukšellini
фотограф valo|kuvuaja
фотографировать ottua kuvah, valo|kuvata
фотография 1. (*снимок*) valo|kuva **2.** (*мастерская*) kuvuamo
фотомодель valo|kuva|malli
фотосъёмка valo|kuvuamini
фрагмент oša, pätkä
фраза 1. (*отрезок речи*) virkeh **2.** (*устойчивое выражение*) šanan|polvi **3.** (*музык.*) šoitto|pätkä
фразеологизм fraseologismi
фразеологический fraseologini; ~ словарь fraseologini šanakirja
фразеология fraseologija
фракция ryhmä; парламентская ~ parlamenttiryhmä
Франци||я Ranška; приехать из ~и tulla Ranškašta
францу||з, ~женка ranškalaini
французский ranškalaini, Ranškan; ~ язык ranškan kieli
фрахт 1. (*перевозка*) rahti, kuletuš **2.** (*груз*) rahti|tavara **3.** (*плата*) rahti|makšu
фреза jyršin|terä
фрезерный jyršin|terä=; ~ станок jyršinteräkoneh
фрезеровщик jyršijä, jyršin|konehen|käyttäjä
фронт 1. (*военн.*) rinta|mua **2.** (*участок, на котором одновременно выполняется несколько процессов*) =ala; ~ работ ruatoala
фрукт hetelmä; сушёные ~ы kuivatut hetelmät
фруктовый hetelmä=; ~ чай hetelmäčäijy
фтизиатр keuhko|tauti|liäkäri
фугас räjähyš|panoš
фундамент 1. (*основание*) alušta, kivi|jalka; ~ дома pirtinalušta **2.** (*главное, существенное*) perušta, pohja; ~ экономики talouven perušta
фундаментально peruštehellisešti; исследовать ~ tutkie peruštehellisešti
фундаментальн||ый 1. (*прочный, крепкий*) luja; ~ дом luja talo **2.** (*основательный, глубокий*) peruštehellini; peruš=; ~ труд peruštehellini tevoš; ~ые знания peruštiijot **3.** (*центральный, главный*) piä=; ~ая библиотека piäkirjašto
функционировать toimie
функци||я 1. (*биол.*) toiminta; ~ печени makšan toiminta **2.** (*матем.*) funktijo **3.** (*обязанность*) tehtävä; выполнять ~и секретаря ruatua šihterin työtä **4.** (*назначение чего-л.*) merkityš; ~ языка в жизни общества kielen merkityš ihmiskunnan elämäššä
фураж rehu
фуражка lippa|lakki
фурнитура apu|tarvikkehet, apu|välinehet, lisä|tarvikkehet
фурункул ajotuš, märkä|ajoš, paise
футбол jalka|pallo, potku|pallo
футболист jalka|pallon|peluaja, potku|pallon|peluaja
футбольн||ый jalka|pallo=, potku|pallo=; ~ая команда potkupallojoukko
футляр kotelo
футуризм futurismi
фьорд kaita ta šyvä meri|lakši
фыркать, фыркнуть čuhertua, korhisteliutuo, n'uhata, purškahtua

Х

халат huomeneš|takki
халатно huolimattomašti, kuta|kuin
халатн||ый 1. (*о ткани*) huomeneš|takki=, huomeneš|takin; ~ая ткань huomeneštakkikankaš **2.** (*об отношении к делу*) huoletoin; ~ое отношение к труду huoletoin šuhtautumini ruatoh
халва halva
хамедафне (*бот.*) vaivero
хамса (*зоол.*) ančoussi
хандра šynkkä|mieli, ikävä|mieli
хандрить olla šynkkä|mielisenä, olla ikävä|mielisenä
ханты hanti
хантыйский hantien; ~ язык hantin kieli
хаос 1. (*миф.*) haossi **2.** (*крайний беспорядок*) šeka|šotku
характер 1. (*о человеке*) luonto; у него мягкий ~ hänellä on pehmie luonto **2.** (*воля, упорство*) šisu **3.** (*совокупность определяющих свойств*) luatu; ~ ландшафта muanpinnan luatu; ~ развития kehitykšen luatu **4.** (*образ*) luonto|luatu; спектакль ~ов luontokomedija
характериз||овать 1. (*давать характеристику*) kuvual'l'a, kuvata **2.** (*составлять отличительную особенность кого-л., чего-л.*) olla ominaisuona; её ~ует стеснительность hänen ominaisuona on ujouš
характеристика 1. (*описание характерных свойств*) kuvauš **2.** (*отзыв*) tovissuš; ~ с места работы työtovissuš, työnantajan laušunto
характерный tavallini, tyypillini, ominaini; ~ для севера климат tavallini pohjosen ilmašto; от рыбы исходит ~ запах kalašta tulou ominaini haju
хариус (*зоол.*) harjuš
хартия 1. (*документ*) peruš|kirja; Олимпийская ~ olimpijalaisien peruškirja **2.** (*старинная рукопись*) käsi|kirjutuš, vanha asie|kirja
хатьма (*бот.*) lavatera
хвала ylissyš, kehunta
хвалебн||ый ylissyš=; ~ые речи ylissyšpakinat
хвалить kehuo, kiittyä, kiitellä ◇ хвали погоду вечером, а сына – когда борода вырастет kiitä ilmua illalla, a poikua konša parta kašvau
хваста||ться kehuo, löyhkyä, voheltua; он ~ется, что у него много всего hiän kiehuu, jotta hänellä on äijän kaikkie; ~ нельзя oma kehu haisuu
хвастливый löyhkä, vohelo
хвастовство kehumini, kehunta
хватательн||ый tarttuma=; ~ые движения tarttumaliikkehet
хватать (*брать, захватывать*) kopristua, näpätä, ruaššaltua, tarttuo, šiepata, temmata; ~ за руку ruaššaltua kiäštä ◇ хватать воздух haukkie henkie
хвататься 1. (*хватать*) tarttuo **2.** (*поспешно приниматься за что-л.*) tartuttuo; ~ за работу tartuttuo ruatoh
хватить, хвата||ть (*иметь в достаточном количестве*) riittyä, välttyä; еды ~ло на день ruokua riitti päiväkši; с детьми забот ~ет lapšien kera huolta riittäy; хватит и так välttäy niinki; мне не ~ет его mie kaipuan häntä
хватка 1. (*способ, приём*) koprissuš, otto **2.** (*умение, ловкость*) näppäryš **3.** (*умение добиваться своего*) omah|ottamini
хваткий näppärä; он очень ~ hiän on oikein näppärä
хвойн||ый havu=; ~ое дерево havupuu; ~ый лес havumeččä; ~ое помело havu; ~ шалаш havukota; мести печь ~ым помелом havuta
хворост rišu
хворостина vičča, pisama
хвост häntä, (*рыбий*) puršto; волос с конского ~а häntäjouhi; махать ~ом (*о собаке*) lipertyä
хвостатый hännikäš, (*о рыбе*) purštollini
хвостец häntä|luu
хвощ (*бот.*) karva|korteh, korteh; ~ лесной meččäkarvakorteh; ~ полевой peltokarvakorteh; ~ луговой nurmikarvakorteh; ~ болотный šuokarvakorteh; ~ приречный vesikorteh; ~, растущий в сосновом бору rautakorteh; заросли ~а kortehikko
хво||я havu; с густой ~ёй havukaš; устлать ~ёй havuttua
хижина kota
хилый heikko, vaivani
химволокно teko|kuitu
химера (*несбыточная мечта*) uneššuš
химзавод himija|tehaš
химик himikko
химиотерапия himija|terapija
химический himija=, himijallini
химия 1. (*научная дисциплина*) himija **2.** (*качественный состав чего-л.*) himija; ~ крови veren himija **3.** (*препараты*) himikatit
химчистка 1. (*процесс*) himija|puhaššuš, himija|pešu **2.** (*приёмный пункт*) himija|pešula
хинное дерево (*бот.*) kiniini|puu
хиромант hiromantti
хирург hirurki
хирургическ||ий hirurkini; ~ие принадлежности hirurkiset instrumentit
хирургия hirurkija
хитрить viekaštua, viisaštua; он любит ~ hiän šuvaiččou viisaštua
хитрость viisahuš
хитр||ый viisaš, viekaš, (*коварный*) kavala; ~ая лиса viekaš repo
хихиканье hihityš
хихикнуть, хихикать hihittyä
хищник 1. kasti, (*о звере*) peto|elukka, (*о птице*) peto|lintu **2.** (*о безжалостном человеке*) peto; двуногий ~ kakšijalkani peto
хищническ||ий 1. (*от* хищник) petomaini; ~ие повадки petomaiset tavat **2.** (*браконьерский*) ryöštö=; ~ая ловля рыбы ryöštökalaššuš; ~ая рубка леса ryöštöhakkuu

хищничество 1. (*грабительство*) petomaisuš **2.** (*браконьерство*) ryöstö, anaššuš
хищн||ый 1. (*о животных*) peto=; ~ые звери petoelukat; ~ые птицы petolinnut **2.** (*коварный*) petomaini; ~ взгляд petomaini kačahuš
хладнокровный kylmä|verini, rauhallini
хладокомбинат kylmä|varašto
хладостойкий kylmyä|keštäjä
хлам lomu, romu, (*изношенная негодная обувь*) rajakka; покрываться ~ом ruhkautuo; никто не нуждается в этом ~е
хлеб 1. leipä; богатый ~ом leipäsä; горбушка ~а leipäkannikka; ~ из муки с отрубями lestyleipä; ~ кислый, на закваске keitinleipä; ~ круглый leipämöykky; ~ круглый с дыркой loukkoleipä; недопечённый, сырой ~ möčky; ломоть ~а leipäviiplo, leipäpala; ~ с примесью сосновой коры petäjärieška, pettu; чёрствый, вчерашний ~ mätyškä **2.** (*о злаке*) vil'l'a
хлебец mökkö, (*круглый*) möykky; ~, замешанный на молоке maitomöykkyni
хлебница leipä|kori
хлебн||ый leipä=, leipähini; ~ квас leipävuašša; молоко с ~ым крошевом murumaito; есть ли в доме что-н. ~ое? onko talošša mitänih leipähistä?
хлебородный: ~ год leipä|vuosi, vil'l'a|vuosi
хлебосольн||ый vierahan|varani; ~ая семья vierahanvarani pereh
хлев liävä; дух-хозяин ~а (*миф.*) liävällini
хлестать 1. (*сильно ударять*) piekšyä, (*кнутом, плетью*) piiskata, ruoškie **2.** (*литься*) ločata; вода хлещет в лодку через щель vesi tulla ločajau veneheh ravošta
хлопанье plačke, plakutuš
хлопков||ый pumpuli=; ~ая промышленность pumpulituotanto
хлопкозавод pumpuli|tehaš
хлопкопрядение pumpulin|kesryämini, pumpulin|kesryäntä
хлопнуть, хлопать (*грохать*) poukata, poukuttua, (*глазами*) rävähtyä, rävähyttyä, (*гулко*) louškuttua, (*бросать с силой, раскачивать, дверями*) roikuttua, (*крыльями*) räpyttyä, (*сильно ударить*) tropnie, (*шлёпать*) ropšata, ropšie, (*шлёпать руками*) taputtua
хлопнуться, хлопаться liepšahtua, lupšahtua, pläčkähtyä, pyllähtyä, pätkähtyä
хлопок pumpuli
хлопотать hommata, touhuta
хлопотливый kopakka
хлопоты šeikka, touhu
хлопушка 1. (*предмет, которым хлопают по чему-н.*) lipšu **2.** (*мухобойка в форме язычка*) läppä **3.** (*игрушка*) poukku|karamelli
хлопчатник (*бот.*) puu|villa
хлопчатобумажн||ый 1. (*связанный с изготовлением хлопка*) pumpuli=, puu|villa=; ~ая фабрика puuvillatehaš **2.** (*изготовленный из хлопка*) pumpuli=; ~ая рубаха pumpulipaita
хлопья hiutalehet; ~ сажи nokihiutalehet; ~ снега lumihiutalehet
хлор hlori
хлорировать hlorata
хлорн||ый hlori=; ~ая кислота hlorihappo
хлорофилл lehti|vihrie, hlorofilli
хлыну||ть herahtua, purškahtua; у нее ~ли слёзы hiän purškahti itkuh
хлыст ruoška
хлястик vyö, läppä; ~ на одежде šelkävyö; ~ на обуви kenkäläppä
хмелеть humaltuo
хмель 1. (*бот.*) humala|heinä **2.** (*опьянение*) humala

хмуриться muurottua
хмурый muurakka; ~ день pilvini päivä
хныкать nyyčkyttyä, vočata
хобби mieli|ruato
хобот käršä
ход 1. (*от* ходить) mänö, kulku; ~ корабля laivan kulku; ~ вперёд etehpäinmänö; ~ назад peräyttämini **2.** (*развитие чего-л.*) kulku; ~ мыслей ajatukšien kulku; ~ болезни tauvin kehityš **3.** (*скорость*) vauhti, vohakka; тихий ~ pieni vauhti; полным ~ом täyttä vauhtie **4.** (*техн.*) käynti; ~ часов kellojen käynti **5.** (*в играх*) käynti, šiirto **6.** (*проход, лаз*) käytävä; подземный ~ muanalani käytävä
ходатай (*защитник*) puoluštaja
ходатайство puolto; ~ с места работы puolto ruatopaikalta
ходатайствовать puoltua, hommata; ~ о пенсии hommata eläkehtä
ходить 1. (*идти*) kulkie, kävellä, matata, (*посещать*) käyvvä; ~ быстро туда-сюда läpättyä; ~ в плохой одежде luntuštua; ~ с трудом löčkyttyä; ~ тихо (*о ребёнке, больном человеке*) čuamie; ~ туда-сюда (*постоянно входить и выходить*) liessittyä; ~ шлёпая löčkyttyä; ~ шумно lakšuttua; ~ энергично šolkuttua **2.** (*бродить, о тесте*) käyvvä
ходок (*тот, кто много ходит пешком*) kävelijä, jaloin|kulkija; теперь он уже не ~ nyt häneštä ei ole kävelijäkši
ходул||и puu|jalat; ходить на ~ях kävellä puujaloilla
ходьб||а 1. (*процесс*) kävelömini, kävely **2.** (*о пешем пути*) jalka|matka; туда десять минут ~ы šinne on kymmenen minuutin jalkamatka
хоздоговор talouš|šopimuš
хозрасчёт ičen|kannattavuš; система ~а ičenkannattavušjärješтelmä
хозяин isäntä, дух-~ (*миф.*) =isäntä, =haltie; дух-~ скотного двора tanhuonisäntä; дух-~ воды vejenhaltie; дух-~ леса mečänisäntä; быть ~ом isännöijä
хозяйк||а emäntä; дух-~ (*миф.*) =emäntä; дух-~ воды (*русалка*) vejenemäntä; быть ~ой emännöijä
хозяйнича||ть isännöijä, emännöijä; бабушка уже ~ет у плиты ämmö jo emännöiččöy kiukuan viereššä
хозяйск||ий (*от* хозяин, хозяйка) isännän, emännän; ~ое место за столом yläpiä
хозяйственник 1. (*руководящий хозяйственной деятельностью*) talouš|mieš **2.** (*тот, кто ведёт хозяйство*) talouš|johtaja
хозяйство 1. (*экономика*) talouš; народное ~ rahvahantalouš; единоличное ~ yksityistalouš; плановое ~ šuunnitelmatalouš **2.** (*отрасль производства*) talouš; сельское ~ muatalouš; лесное ~ meččätalouš; вести ~ hoitua taloutta **3.** (*предметы домашнего обихода*) koti|tarvikkehet, (*дом, двор*) kontu
хоккеист (*в хоккее с шайбой*) jiä|kiekkoilija, (*в хоккее с мячом*) jiä|pallon|peluaja
хоккей (*с шайбой*) jiä|kiekko, (*с мячом*) jiä|pallo
холера haliera
холка šäkä
холл holli
холм kukkula, vuara, šärkkä
холмистый vuarakaš
холод kylmä, vilu
холодеть jähtyö, viluštuo
холодец lytky, stuuteni
холодильник jiä|škuappi
холодно 1. (*нареч.*) vilušti, kylmäšti; нас встретили ~ meijät otettih vaštah vilušti **2.** (*в знач. сказ. безлич.*) on vilu, on kylmä; на дворе ~ pihalla on vilu; ребёнку ~ lapšen on kylmä
холодный kylmä, vilu, viluni; ~ как лёд jiäkylmä; ~ ветер uho
холодостойкий kylmyä|keštäjä, viluo|keštäjä

холостить kuohita, šalvua; ~ оленя kuohita poruo
холостяк akatoin, naimatoin, priha|mieš, purlakka; быть ~ом prihaštua, purluačči̇e
холст palttina
холщов||ый palttinaini, palttina=; ~ая рубаха palttinapaita
хомут länket
хомутать panna länkijä kaklah
хомяк (*зоол.*) hamsteri
хор 1. (*певческий коллектив*) kuoro; ~ ветеранов veteranikuoro; участник ~а kuorolaini **2.** (*совокупность каких-л. лиц*) kuoro; ~ критиков arvoštelijien kuoro **3.** (*скопление чего-л.*) joukko; звёздный ~ tähtijoukko
хорда 1. (*матем.*) horda **2.** (*анат.*) šelkä|jänneh
хореограф horeograffi
хорёк (*зоол.*) hilleri
хормейстер hormeisteri, kuoron|johtaja
хоровод piiri|leikki
хороводн||ый piiri=, piiri|leikki=; ~ая песня piirilaulu
хором yheššä, joukolla
хоронить hauvata; ~ не приглашали, все сами приходили hautuamah ei kučuttu, kaikki iče tultih
хорошенький (*миловидный*) hyvän|näköni, nätti
хорошеть kaunistuo, šometa
хорош||ий hyvä, kunnollini, (*о человеке*) puutillini, šievä, (*порядочный*) vakani; в ~ем настроении hyvällä tuulella; довольно ~ hyvättävä; с ~им слухом herkkäkorvani; с ~им характером hyväluontoni; с ~им нравом hyvämielini
хорошо hyvin, (*хорошенько*) hyväseštä, kunnollah, puutillah
хоругвь 1. (*церк.*) kirikkö|lippu **2.** (*военн.*) šota|lippu
хотеть haluta, tahtuo, kehata; я хочу посмотреть этот фильм tahon kačču̇o tätä elokuvua; хочешь говорить об этом kehtuat paissa šiitä
хотеться himottua; мне хочется солёной рыбы miula himottau šuolakalua
хоть, хотя hoti, vaikka; он спит, ~ и голоден hiän makuau, vaikka onki näläššä
хохлатка (*зоол.*) pörhö|kana
хохол (*клок волос, перьев*) pörhä, töppö
хохот hahatuš
хохотать hahattua, hohottua
храбрец urho
храбрость rohkevuš, urhotuš
храбрый rohkie, urhakka
храм 1. (*церк.*) kirikkö **2.** (*что-л. внушающее чувство почтения*) pyhä|paikka; ~ науки tiijon pyhäpaikka
хранени||е šäilytyš; место ~я pitopaikka; взять на ~ ottua talteh; отдать на ~ antua talteh; находиться на ~и olla tallešša
хранилище šäilö
хранить pityä, šäilyttyä, tallehtie
храниться šäilyö, šiäštyö
храп 1. (*звук, издаваемый спящим*) kuoršahuš **2.** (*звук, издаваемый животным*) koršku
храп||еть korata, kuoršata; отец спит и ~ит tuatto makuau ta korajau
хреб||ет 1. (*позвоночник*) šelkä|ranka **2.** (*о спине человека*) šelkä; он всё вынес на своём ~те hiän on kaiken keštän **3.** (*кряж*) harju, (*горная цепь*) vuarašto
хрен (*бот.*) karkie|juuri
хрестоматия lukemisto
хризантема (*бот.*) hrisantemi
хрипеть kähissä, kähätä
хриплый kähie, kähäkkä
хрипн||уть kahistuo; голос ~ет iäni kahistuu
христианизация Hristossan uškoh rissintä
христианизировать ristie Hristossan uškoh
христиан||ин, ~ка rissitty henki; ~e ristikanša
христианство 1. (*вера*) kristillisyš **2.** (*верующие*) rissityt
Христос Hrista, Hristossa
хром 1. (*хим.*) hromi **2.** (*сорт выделанной кожи*) hromi; сапоги из ~а hromikenkät
хромать rammata, rammita
хромировать 1. (*наносить хром*) hromiruija **2.** (*выделывать кожу*) parkita
хром||ой rampa; становиться ~ым rampautuo
хромосомы hromosomit
хромосфера hromosfera, päiväsen kaašu|kehä
хроника 1. (*запись событий в хронологической последовательности*) aika|kirja **2.** (*лит.*) hronikka; семейная ~ perehenhronikka **3.** (*сообщения о текущих событиях*) uutiset
хронист hronikan|kirjuttaja, uutisien|kirjuttaja
хронически vakituisešti, loppumattomašti
хроническ||ий 1. (*длящийся долгое время*) pitkä|aikani, loppumatoin; ~ насморк loppumatoin toppa **2.** (*постоянный*) loppumatoin; ~ая тоска loppumatoin ikävä
хронограф aika|mittari
хронология 1. (*последовательнось исторических событий*) hronologija, ajan|lašku; ~ событий tapahtumien hronologija **2.** (*вспомогательная историческая наука*) hronologija
хроноскоп hronoskoppi
хрупкий haprakka
хруст karškeh, rošahuš
хрусталик (*анат.*) šilmän linssi, šilmä|linssi
хрусталь hrustali
хрустан (*зоол.*) kerä|kurviččа
хруст||еть karškua, krapšua, račkuttua, rošata; кто-то в лесочке ~ит ken lienöy mečikössä rošajau; не ~и пальцами! elä račkuta šormilla!
хрустну||ть krapšahtua, rišahtua; сучья ~ли под ногами okšat krapšahettih jalkojen alla
хрущ майский восточный (*зоол.*) puun|šyöjä
хрущак мучной (*зоол.*) jauho|kuorijaini
хрюкнуть, хрюка||ть röhkie, röhissä; свиньи ~ют šijat röhissäh
хрящ roušku; ~ носа nenänroušku
хрящеватый rouškukaš; ~ нос rouškukaš nenä
худе||ть laihtuo; он много болел, потому и ~л hiän äijälti läsi, šentäh ni laihtu ◊ лучше беднеть, чем худеть parempi on köyhtyö, kuin laihtuo
худобá laihuš
художественно taitehellisešti
художественн||ый taito=; ~ое произведение taitotevoš; ~ая литература kaunokirjallisuš; ~ый руководитель taitojohtaja
художество taito; академия художеств taitoakatemija
художник taiteilija, taito|mieš
худой laiha
хула moitinta, pahekšinta
хулиган pahan|ruataja, roisto
хулитель moittija, pahekšija
хули||ть moittie, pahekšie; не была та девушка такой дурной, зря ~ли ei še tyttö ollun niin paha, tyhjyä moitittih
хурма (*бот.*) **1.** (*дерево*) hurma|puu **2.** (*плод*) hurma
хутор huutora

Ц

цапля (*зоол.*) vesi|haikara; ~ серая harmuahaikara
царапина nuarma
царапнуть, царапать kruaputtua, nuarmittua; ~ ногтями kynšie
царевич čuarin|poika
царевна čarouna, čuarin|tytär
цари||ть 1. (*первенствовать*) olla enšimmäisenä **2.** (*всё охватывать, наполнять*) vallata, olla; ~ла тишина oli hil'l'aista
царица čuaritar, kuninkatar; роза – ~ цветов ruušu on kukkien kuninkatar
царский čuari=, čuarin; ~ указ čuarin käšky
царственно čuarimaisešti
царственный čuarimaini
царство 1. (*государство, возглавляемое царём*) valta|kunta **2.** (*фолькл.*) čuarila, čuarin|mua **3.** (*перен.*): растительное ~ kašvi|muajilma; бабье ~ akkojen valta
царствовать 1. (*быть царём*) hallita, olla čuarina **2.** *см.* царить 2.
царь čuari, kuninkaš
цвести 1. (*о цветах*) kukkie, (*о злаках*) räväistyä **2.** (*о воде*) märkie
цвет[1] (*окраска*) väri, mua; быть одного ~а (*масти*) olla šamua muata; коса ~а меди vaškikašša; ~а черёмухи tuomen karvallini; ~ цвет ruškie väri
цвет[2] *см.* цветок
цветастый kukikaš
цветени||е kukinta; пора ~я kukinta-aika
цветник kukka|penkki
цветн||ой 1. (*не чёрный и не белый*) väri=, värikäš; ~ карандаш värikynä; ~ фильм värifilmi; ~ая фотография värivalokuva **2.** (*разноцветный*) kirjava; ~ые одежды kirjavat vuattiet
цвето||к kukka, (*о злаках*) räväš; ~ кувшинки lumpukkaini; ткань с ~чками kukikaš kankaš
цветомузыка väri|valo|musiikki
цветочн||ый kukka=, kukan, kukkien; ~ горшок kukkapata; ~ые семена kukanšiemenet
цедить šiivilöijä; ~ молоко šiivilöijä maituo
цедра limonin|kuoret
цейтнот aika|pula
целебн||ый tervehellini, parennuš=, liäke=; ~ое средство parennuškeino, liäkeaineh; крапива – ~ое растение čiilahaini on tervehellini kašvi
целев||ой: ~ая ссуда tiettyh tarkotukšeh annettu laihina; ~ое задание miärätty ruato
целенаправленно tarkotukšellisešti
целенаправленный miärä|tietoni, tarkotukšellini
целесообразно tarkotukšen mukah; это не ~ tämä ei ole tarkotukšen mukah
целесообразный tarkotukšen|mukani; ~ поступок tarkotukšenmukani ruato
целеустремлённо miärä|tietosešti
целеустремлённый miärä|tietoni
целиком kokonah, koppinah
целин||а 1. (*нераспаханная земля*) uuvvis|mua; поднимать ~у raivata uuvvismuata **2.** (*пространство, по которому никто не передвигался*) koškomatoin paikka; снежная ~ koškomatoin lumikenttä
целинни||к, ~ца uuvvis|muan|raivuaja
целитель, ~ница parentaja, liäkiččijä
целиться tähtyä
целлофан sellofani
целлулоид selluloidi
целлюлоза sellulosi
целлюлозно-бумажн||ый sellulosi- ta paperi=; ~ая промышленность sellulosi- ta paperitevollisuš
целлюлозный sellulosi=; ~ завод sellulositehaš
целовать antua šuuta, šuulaštua, šuuvella
целоваться šuulaštautuo
целозия (*бот.*) kukon|heltta
целомудренный 1. (*девственный*) neičyllini, koškomatoin **2.** (*нравственно чистый*) puhaš|henkini
целомудрие 1. (*девственность*) koškomattomuš, piikuš **2.** (*нравственная чистота*) henkellini puhtahuš
целостность kokonaisuš, eheyš; территориальная ~ alovehellini kokonaisuš
целостный kokonaini, ehie
целость 1. (*неповреждённость*) lujuš, rikkomattomuš **2.** (*сохранность*) šäilymini, šiäštymini; ~ сбережений šiäštöjen šäilymini **3.** (*единство*) kokonaisuš, yhtenäisyš
цел||ый 1. (*без повреждений*) luja, ehie, vijatoin, (*нерасколотый*) halatoin **2.** (*полный*) täyši, kokonaini, ynnällini; ~ое ведро воды täyši šanko vettä; возьми ~ испечённый пирог ota ynnällini paissettu piirua; ~ая куча чего-л. tukullini **3.** (*большой, значительный*) kokonaini; с того момента прошёл ~ год šiitä šuate mäni kokonaini vuosi; ~ыми часами tunnittain **4.** (*живой, невредимый*) terveh; он цел и невредим hiän on elošša ta terveh **5.** (*матем.*) kokonaini; ~ые числа kokonaiset luvut
цель 1. (*объект для попадания*) puali; живая ~ elävä puali **2.** (*то, к чему стремятся*) tarkotuš; главная ~ piätarkotuš
цельн||ый 1. (*сделанный из одного куска*) kokonaini; постамент памятника сделан из ~ого камня muistopaččahan jalka on luajittu kokonaisešta kiveštä **2.** (*внутренне единый*) ehie; ~ая натура ehie luonto **3.** (*натуральный*) täyši; ~ое молоко täyšimaito
цемент sementti
цементированный sementti=
цементировать sementoija
цен||а hinta; высокая ~ korkie hinta; низкая ~ halpa hinta; снижать ~у halventua; товар упал в ~е tavara halpeni; поднимать ~у kallistua; по ~е hintani, hintahini
ценз: возрастной ~ ikä|raja
цензура sensuuri
ценитель, ~ница tuntija; ~ искусства taijontuntija
цен||ить 1. (*давать оценку*) arvoššella; ~ людей arvoššella ihmisie **2.** (*признавать значение*) arvoštua, pityä arvošša; его ~ят на работе häntä arvoššetah hyvänä ruatajana
ценник (*справочник цен*) hinnašto, (*указатель цены*) hinta|lappu

ценност||ь 1. (*цена*) hinta, arvo **2.** (*значимость*) merkityš, arvo; большая ~ для науки tiijon kannalta merkittävä **3.** (*ценная вещь*) arvo|esineh; хранение ~ей arvoesinehien šäilyttämini; фамильные ~и perehkallehukšet
ценн||ый 1. (*имеющий цену*) arvo=, vakuutettu; ~ подарок arvolahja; ~ое письмо vakuutettu kirjani **2.** (*ценный, важный*) tärkie, merkillini; ~ое открытие merkillini kekšintö; ~ мех kallis turkkinahka
ценов||ой hinta=; ~ая политика hintapolitiikka
ценообразование hinnan|muotoštumini
центр 1. (*матем.*) keški|pisteh; ~ окружности ympyrän keškipisteh **2.** (*середина*) keški; в ~е комнаты стоял стол huonehen kešellä oli stola **3.** (*наиболее застроенная часть поселения*) keškuš; ~ города kaupunkin keškuš **4.** (*место или учреждение, осуществляющее управление какой-л. деятельностью*) keškuš; областной ~ alovehkeškuš; культурный ~ kulttuurikeškuš; политический ~ poliittini keškuš **5.** (*самое главное, вокруг которого располагается всё остальное*) keški; быть в ~е внимания olla huomijon keškenä; быть в ~е событий olla tapahtumien kešellä **6.** (*физиол.*) keškuš; нервные ~ы hermokeškukšet
централизация keškityš; ~ государственной власти valtijovallan keškityš
централизм sentralismi; демократический ~ demokrattini sentralismi
централизованн||ый 1. (*сосредоточенный в центре*) keškitetty; ~ая государственная власть keškitetty valtijovalta **2.** (*исходящий из центра*) keškuš=; ~ое руководство keškušjohto
централизовать keškittyä; ~ руководство keškittyä johtokunta
централизоваться keškittyö
централь piä=, valta|johto; отопительная ~ piälämpöjohto
центральн||ый 1. (*расположенный в центре чего-л.*) keški=, keškini; ~ая часть keškioša; Центральная Азия Keški-Aasija; пройдём через ~ую дверь mänemmä keškiseštä ovešta **2.** (*главный, руководящий*) keškuš=, piä=; ~ая власть piävalta; ~ая телефонная станция telefonikeškuš; ~ые газеты valtakunnalliset lehet **3.** (*главный*) piä=, tärkein; ~ вопрос piäkyšymyš **4.** (*биол.*): ~ая нервная система keškuš|hermošto
центрифуга sentrifugi
центробежн||ый keški|pako=; ~ая сила keškipakovoima
центростремительн||ый keški|veto=; ~ая сила keškivetovoima
цеп priuša; ручка ~a priušan varši; ~ами сбивать зёрна с колосьев latvie; нижняя подвижная часть ~a priušankieli
цепенеть jähmettyö, jäyčistyö; ~ от страха jähmettyö pelošta
цепень (*зоол.*) lentta|mato
цепляться tarttuo
цепн||ой[1] 1. (*о части цепи*) ket't'un=; ~ое звено ket't'unrenkaš **2.** (*техн.*) ket't'u=; ~ мост ket't'ušilta; ~ая передача ket't'uvälityš **3.** (*находящийся на привязи*) kahleh=, čieppi=; ~ая собака čieppikoira ◊ цепная реакция ket't'ureaktijo
цепной[2] (*сельхоз.*) priušan, priuša=
цепочка (*украшение*) čieppi, ket't'u
цепь čieppi, (*ошейник*) kahleh; посадить на ~ čiepitä
церемониал =pivot, =mänöt, seremonija, rituali; праздничный ~ pruasniekkapivot; ~ похорон hautajaisrituali; ~ подписания договора šopimukšen allakirjutušseremonija
церемониться hienoššella
церемония (*установленный порядок торжества, акта; само торжество, акт*) pivot, mänöt, seremonija
церемонный hienoštelija, kohtelijaš; ~ человек hienoštelija ihmini; ~ поклон kohtelijaš kumarruš
церковнославянский kirikkö|slavilaini
церковнослужитель kirikön|palvelija
церковн||ый kirikkö, kirikön=; ~ двор kirikön piha; ~ календарь sväčča; выбрать имя по ~ому календарю valita nimi sväčän mukah; ~ое пение kirikkölaulanta
церковь kirikkö
цех laitoš, ošašto; механический ~ konehošašto; кузнечный ~ paja; литейный ~ valamo
циан siani
цианистый siani=; ~ калий sianikaliumi
цивилизация sivilisatijo, šivissyš
цивилизованность šivistyneisyš
цивилизованный šivistynyt; ~ мир šivistynyt muajilma
цивилизовать šivistyä
цикада (*зоол.*) laulaja|čirkka
цикл 1. (*совокупность явлений, процессов*) =kierto, kierroš; производственный ~ tuotantokierto; ~ развития kehityškierto **2.** (*совокупность связанных между собой явлений или дисциплин*) =šarja; ~ лекций luventošarja
цикламен (*бот.*) alppi|orvokki
циклическ||ий 1. (*совершающийся циклами*) kierroš=; ~ процесс в природе luonnon kierroškulku **2.** (*составляющий цикл*) šarja=; ~ие музыкальные формы musiikin šarjamuuvvot **3.** (*хим.*) siklini; ~ие соединения sikliset yhissykšet
циклон sikloni; антлантический ~ Atlantin sikloni
цикорий (*бот.*) sikuri
цилиндр 1. (*геом.*) silinteri **2.** (*шляпа*) silinteri
цилиндрическ||ий silinteri=; ~ие трубы silinteriputket
цинга činka
цинизм hävittömyš
циник hävitöin, ilkie|kielini ihmini
циничный hävitöin, (*в словах*) ilkie|kielini
цинк šinkki
цинковать šinkitä
цинков||ый šinkki=; ~ая мазь šinkkivoije
цинна (*бот.*) haju|heinä
циприпедиум (*бот.*) veneran|kukka
цирк sirkus
циркач sirkus|artista
цирков||ой sirkus=; ~ое искусство sirkustaito
циркон sirkoni
циркулир||овать kiertyä; кровь ~ует в сосудах veri kertäy šuoniloissa
циркуль harppi
циркулярн||ый kierto=; ~ое письмо kiertokirjani
циркуляция kierto; ~ воздуха ilmankierto
цистерна šäilijö, sisterni
цитадель 1. (*крепость*) linnotuš **2.** (*оплот*) tuki; ~ мира rauhan tuki
цитата lainauš|šanat
цитировать lainata
цитология sitologija
цитоплазма sitoplasma
цитрус (*бот.*) sitrussi|puu
цифра numero
цифров||ой 1. (*матем.*) numeralini; ~ое значение numeralini arvo **2.** (*техн.*) digitalini; ~ая фотокамера digitalini valokuvakamera
цоканье kopšeh
цокать kapšua, kopšuttua
цоколь 1. (*нижняя часть наружной стены или сооружения*) kivi|jalka **2.** (*техн.*) kanta, tynki; ~ электролампы šähkölampun kanta
цунами cunami, tulva|ualto
цыган čikana, muštalaini
цыплёнок kanan|poika
цыпочки: на цыпочках varpahaisillah

Ч

чабан lammaš|paimen
чабаний lammaš|paimenen
чабрец (*бот.*) pohročča|heinä
чавканье mačkutuš
чавка||ть 1. (*есть чавкая*) čokšua, ničkua, näčyttyä, mäčkyttyä **2.** (*о грязи*) snäčkyä; грязь ~ет под ногами lika snäčkäy jalkojen alla
чавыча (*зоол.*) kuninkaš|lohi
чага (*бот.*) pakkuli
чаговый pakkuli=; ~ щёлок pakkuliporo
чад häčvä, kačku; в бане ~ kylyššä on kačkuo
чади||ть häčvittyä; свеча ~т в блюдце на столе kynttilä häčvittäy ploškašša stolalla
чадн||ый häčväni; ~ая кухня häčväni keittijö
чаевод čäijyn|viljelijä
чаеводство čäijyn|viljely
чаепитие čäijyn|juonta; ~ продолжалось весь вечер čäijynjuonta kešti koko illan
чаинка čäijyn|lehti
чай 1. (*высушенные чайные листья*) čäijy; в этой пачке зелёный ~ täššä tokašša on vihrietä čäijyö **2.** (*напиток*) čäijy; я пью крепкий ~ mie juon väkövyä čäijyö **3.** (*чаепитие*): позвать к чаю kuččuo čäijyllä **4.** (*чай с гущей по случаю отказа сватам*) apara|čäijy
чайк||а (*зоол.*) lokka; ~ сизая kalalokka; ~ серебристая harmualokka; ~ морская merilokka; ~ озёрная järvilokka; ~ малая pikkulokka; ~ клуша šelkälokka; ~ (*небольшая*) čiirakka, tillerä; ~и кричат очень громко tillerät riäčkytäh äijälti
чайн||ая čäijy=; ~ комната čäijyhuoneh; ~ ложка čäijylusikka; ~ чашка čäijykuppi; ~ое блюдце čäijyvati; ~ый куст čäijypenšaš
чайник čäinikkä, čäijy|pannu; налить воды в ~ kuatua vettä čäinikkäh
чалый liinakko, vualie|harjani
чарка čarkka; ~ вина čarkka viinua
чаровать (*пленять*) ihmetyttyä, vaikuttua; ~ своим голосом ihmetyttyä omalla iänellä
чародей velho
чартер čartteri, tilauš|šopimuš, kuletuš|šopimuš
чартерный čartteri=, tilauš=; ~ рейс čartterireissu
чарующ||ий ihmetyttävä, vaikuttava; ~ая песня ihmetyttävä laulu; ~ие воспоминания vaikuttavat muisselmat
чары vaikutuš|voima
час 1. (*60 минут*) tunti; в ~е шестьдесят минут tunnissa on kuušikymmentä minuuttie; через ~ tunnin piäštä; туда примерно ~ ходьбы šinne on noin tunnin kävelymatka **2.** (*учебный*) opaššuš|tunti **3.** (*о времени*) kello, aika; который ~? äijänkö kello on? в девять ~ов утра yhekšän aikana huomenekšella
часами tunti|kaupalla; мы ~ стояли за билетами tuntikaupalla jonottima lippuja
часов||ня, ~енка časoun'a; в ~не семь старых икон časoun'ašša on šeiččemen vanhua oprasua
часов||ой[1] 1. (*длящийся час*) tunnin keštäjä; ~ перерыв tunnin väliaika **2.** (*об оплате работы*) tunti=; ~ая оплата tuntipalkka ◇ часовой пояс aikavyöhykeh
часовой[2] (*относящийся к часам*) kello=, kellon=; ~ магазин kellokauppa; по ходу ~ стрелки kellonviisarin šuuntah; против ~ стрелки vaštapäivän
часовой[3] (*военнослужащий*) šotilaš|vahti|mieš
часовщик kello|šeppä
частенько tuon tuošta, moničči; работая в огороде, женщина ~ поглядывала на дорогу pellolla ruatuas's'a naini tuon tuošta kačahteli tiellä päin
частиц||а 1. (*небольшая часть*) pieni oša, pieni kappaleh, (*пылинка*) pöly|hiukka **2.** (*частичка*) ošani; не потеряй ~ы от часов elä kavota kellon ošasie **3.** (*перен.*): ~ счастья pisara onnie **4.** (*грамм.*) partikkeli; отрицательная ~ kieltopartikkeli
частично ošittain; ~ оплачиваемый отпуск ošittain palkallini loma
частичный oša=; ~ взнос ošamakšu
частник 1. (*торговец*) yksityis|myöjä, (*предприниматель*) yksityis|yrittäjä **2.** (*ремесленник*) käsi|työläini
частность (*подробность, деталь*) yksityis|kohta ◇ в частности erityisešti, erikoisešti
частн||ый 1. (*представляющий собой какую-то отдельную часть*) yksityini; ~ые факты дают картину общего состояния больного yksityiset tovissukšet kuvatah läsijän koko kuntuo **2.** (*касающийся отдельного лица*) yksityis=, henkilö|kohtani; ~ая переписка yksityiskirjasienvaihto; ~ое лицо yksityishenkilö; ~ые уроки yksityistunnit **3.** (*принадлежащий отдельному лицу*) yksityini, yksityis=; ~ая собственность yksityisomaisuš; ~ая машина yksityini auto
часто 1. (*неоднократно*) moničči, rikeneh, ušeičči; это случается ~ šemmoista šattuu ušein **2.** (*густо*) šakiešti, tihiešti; картофель посажен слишком ~ potakat on liijan šakiešti issutettu
частокол šeiväš|aita
частота 1. (*от частый*) tiheyš; ~ пульса valtimon tiheyš **2.** (*число повторений одинаковых движений*) =luku; ~ колебаний heilahušluku
частушк||а častuška; на посиделках пели ~и и плясали illačuissa laulettih častuškoja ta pläššittih
част||ый (*плотный*) šakie, tihie, tuakie; ~ гребень tuakie piäšuka; ~ая сеть tuakie verkko; ~ лес tihie meччä
часть 1. (*доля*) oša; ~ долга velkaoša; ~ дома talon oša **2.** (*отдел*) ošašto; учебная ~ opaššušošašto **3.** (*войсковая единица*) joukko; пехотная ~ jalkaväkijoukko ◇ часть речи šanaluokka
частью ošakši, ošittain; это сделано ~ из дерева še on luajittu ošakši puušta
часы (*прибор для измерения времени*) kello; настенные ~ šeinäkello; ручные ~ käsikello; ~ стоят kello šeisou; завести ~ vetyä kello
чахл||ый kituliekaš; ~ого ребёнка каждое лето лечили в деревне kituliekašta lašta joka kešä liäkittih kyläššä

чахн||уть elmetellä, kauhtuo, (*вянуть*) kuihtuo, näivyö; мальчик ~ет poika on kauhtun; дед ~ет (*прозябает*) в старой избушке ukko eläy elmettelöy vanhašša mökissä
чахотка keuhko|tauti
чаша mal'l'a; ~ для кошки kiššan mal'l'a
чашечк||а kupponi; я выпил бы ~у молока joisin kupposen maituo
чашка kuppi; ~ кофе kuppi kahvie; на столе полная ~ чая stolalla on kupillini čäijyö
чащ||а riseikkö, šakeikko, tiheikkö; в ~е ходил медведь riseikössä käveli kontie
чваниться rehenteliytyö, pöyhkeillä; ~ в новом звании rehenteliytyö uuvvešša virašša
чванливый leukava
чванство pöyhkeily, rehentely
чей 1. (*принадлежность*) kenen; чья эта прялка? kenen tämä rukki on? **2.** (*из какой местности*): чьи будете? kenen poikie oletta?
чек 1. (*финансовый документ*) čekki; выдать деньги в соответствии с ~ом antua rahat čekin mukah **2.** (*кассовая квитанция*) čekki|kuitti
чеков||ый čekki=; ~ая книжка čekkikirja
челнок šukkula
челночный šukkula= ◇ челночный космический корабль avaruššukkula; челночная дипломатия šukkuladiplomatija
чел||о (*печи*) kiukuan|očča; в ~е печи и в трубе много сажи kiukuanočašša ta kiukuan truvašša on äijän nokie
человек 1. (*личность*) henki, ihmini, imehnini; он хороший ~ hiän on hyvä imehnini; некрасивый ~ ilveh; крещёный ~ ristikanša **2.** (*слуга*) koti|mieš ◇ молодой человек nuori mieš
человеколюбец rahvaš|šuvačči|ja
человеконенавистник rahvahan|vihuaja
человекообразн||ый ihmis|muotoni; ~ая обезьяна ihmismuotoni apina
человеческ||ий 1. (*от* человек) ihmis=, ihmisen; ~ голос ihmisen iäni; ~ облик ihmismuoto **2.** (*гуманный*) ihmisellini; ~ое отношение ihmisellini kohtelu **3.** (*христианский*) risti|kanšallini
человечеств||о ihmis|kunta; история ~а ihmiskunnan istorija
человечн||ый ihmisellini; ~ое отношение ihmisellini šuhtautumini
челюстн||ой leuka=; ~ая кость leukaluu; ~ая операция прошла благополучно leukaleikkauš mäni hyvin
челюсть leuka|pieli; ~ нижняя alaleuka; ~ верхняя yläleuka
чем kuin, millä; ~ я мог бы помочь? millä mie voisin auttua? ◇ лучше рябчик в руках, чем два на ветке parempi pyy povešša, kuin kakši okšalla
чемодан kapšakki, matka|laukku; поставь ~ в угол pane kapšakki nurkkah
чемоданный matka|laukun ◇ чемоданное настроение matkakuume
чемпион meštari
чемпионат meštaruš|kilpailu
чепец čäpčä; девочка примерила бабушкин ~ tyttö paššautti ämmön čäpčyä
чепчик lakki; детский ~ lapšenlakki
червеобразный matosenmoini
черви (*карт.*) hertta
червиветь matoutuo
червив||ый matosa; не бери ~ых грибов elä ota matosie šienie
червонец kulta|raha
червоточина 1. (*отверстие, проточенное личинками насекомых*) mavon|loukko **2.** (*о человеке*) vika; была в нём ~ oli hänešša vikua
черв||ь mato; завтра ~ей накопаем huomenekšella matoja kaivamma
червяк matoni, (*личинка*) toukka; под корой дерева есть ~и kuoren alla on toukkua
чердак lakka, potvolkka; он поднялся на ~ hiän nousi lakkah
череда трёхраздельная (*бот.*) iho|heinä
чередование vaihtelu; ~ дня и ночи yön ta päivän vaihtelu; ~ согласных konsonanttivaihtelu
чередовать vuorottua; ~ труд и отдых vuorottua työtä ta lepuo
через piäličči, piälličči, (*сквозь*) kautti, läpi, (*о времени*) piäštä; прыгнуть ~ забор hypätä aijan piäličči; пройти ~ дыру в заборе männä aijan loukošta läpi; ~ два часа kahen tunnin piäštä; ~ ворота veräjičči; ~ плечо takakäteh; ~ двор tanhuočči; ~ нос neničči
черемша (*бот.*) kontien|luukko
черенок 1. (*рукоятка*) varši **2.** (*отрезок стебля, ветки*) okša
череп kallo, piä|kallo
черепаха kilpi|konna
черепица katto|tiili
черепн||ой piä|kallo=; ~ые кости piäkallon luut
черепно-мозгов||ой aivo=; ~ая травма aivošatatuš; ~ая операция aivoleikkauš
чересчур liijan, liijalti
черёд vuoro; теперь мой ~ грести nyt on miun vuoro šoutua
черёмух||а tuomi; заросли ~и tuomikko; цвета ~и tuomenkarvallini
черёмуховый tuomen, tuomi=, tuomini; ~ запах tuomen haju
чернение muštauš, muštuamini
черне||ть 1. (*почернеть*) muššeta **2.** (*виднеться*) muššottua на берегу ~ет лодка rannalla veneh muššottau
чернён||ый muššattu; ~ая сталь muššattu teräš
черник||а mussikka, mussikkaini; ~у варили и сушили на зиму mussikkaista keitettih ta kuivattih talvekši; открытый пирог из ~и muštenikka
чернила mušše; в бутылке были красные ~ pullošša oli ruškieta muššetta
чернильница mušše|pullo
чернить muššata
черничник 1. (*заросли черники*) mussikka|varvikko **2.** (*место*) mussikka|paikka
черничн||ый mussikka=, mussikan; ~ые ветки mussikan varvat; ~ кисель mussikkakiisseli
чернобородый mušta|partani
чернобровый mušta|kulma, mušta|kulmani
черновик aluštava kirjutuš
чернов||ой 1. (*подготовленный начерно*) aluš=; ~ вариант alušruato **2.** (*отличающийся содержанием примесей*) ruaka; ~ое олово ruakatina
черноволосый mušta|tukka, mušta|tukkani
черноглазый mušta|šilmäni, tumma|šilmäni
черноголовый mušta|piä
черногривый mušta|harjani
чернозём mušta|multa
чернозёмный mušta|maini
чернокожий mušta|nahkani
чернокорень (*бот.*) koiran|kieli
чернокрылый mušta|šiipini
чернокудрый mušta|kiharaini
черноплодная рябина (*бот.*) mušta|marja|pihlaja
чернорабочий šeka|työn|ruataja
чернота muštani; под ногтями ~ kynšien alla on muštani
чернотал (*бот.*) alanko|paju
чернушка (*бот.*) neitin|kukka; ~ посевная neitinkukka; ~ дамасская tarhaneiti

черным-черно muštanah
черныш[1] (*бот.*) hiiren|oravaini
черныш[2] (*зоол.*) meĉĉä|vikli
черпак 1. (*приспособление для черпания*) kauha, kapusta **2.** (*для вычерпывания воды из лодки*) auškari, liippa
черпа||ть ammultua; ~й воду ковшиком ammulla vettä kauhalla
черпаться ammultautuo
черстве||ть kovettuo, kašettuo; этот хлеб быстро ~ет tämä leipä ruttoh kovettuu
черт||а 1. (*линия*) viiva; провести ~у vetyä viiva **2.** (*граница*) raja; мы живём в ~е города myö elämmä kaupunkin rajoissa **3.** (*характер*) luonto
чертёж piirroš
чертёжник piirtäjä
чертить piirtyä
чертополох (*бот.*) ohtajaini; ~ курчавый kyläohtajaini; ~ поникший n'ukkujaohtajaini; ~ колючий piikkiohtajaini
черчени||е piirtämini, piirräntä; урок ~я piirräntätunti
чесалк||а (*для шерсти*) kartta; жена взяла в руки ~и и начала чесать шерсть akka otti kartat käsih ta alko kartata villua
чесать 1. (*шерсть*) kartata; ~ шерсть в валик haššata **2.** (*чесать для облегчения зуда*) kruaputtua, kynšie, kupettua, kupauttua, šyyhyttyä; ~ спину kupauttua šelkyä
чесаться kuvata, kynšittyä, šyyhyttyä ◇ у кого кожа чешется, тот баню найдёт kellä keĉĉinä kupajau, še kylyn löytäy
чеснок česnokka
чесотк||а 1. (*зуд*) kapi, kupina **2.** (*медиц.*) šyyhy|tauti; есть лекарство от ~и on liäkettä šyyhyštä
чесоточный šyyhy|tautini
чесоточный клещ (*зоол.*) šyyhy|punkki
чествование 1. (*поздравление кого-л.*) kunnivoittamini; ~ победителя voittajan kunnivoittamini **2.** (*торжественный акт*) kunnivoittelu
чествова||ть kunnivoittua, kunnivoitella; в старину старших ~ли и слушались ennen vanhempie kunnivoitettih ta toteltih
честно rehellisešti; сказать ~ šanuo rehellisešti
честность rehellisyš
честный rehellini, tosinaini, ilmi; он ~ человек hiän on rehellini ihmini ◇ честное слово ihan totta
честолюбец kunnivon|himoni
чест||ь 1. (*совокупность морально-этических принципов личности*) česti **2.** (*хорошая репутация*) hyvä maineh **3.** (*почёт и уважение*) kunnivo; дело ~и kunnivoasie; считать за ~ pityä šuurena kunnivona **4.** (*девственность*) koškomattomuš
чесуча ruaka|šulkku
четверг nelläš|päivä
четвереньк||и: на ~ах kontamaisillah, nellin|kontin; я пойду хоть на ~ах mänen vaikka nellinkontin
четверик nellikkö; ~ – была такая мера, пуд ячменя входил nellikkö oli mitta, puuta osrua mäni
четверо (*вчетвером*) nellän; нас было там ~ myö olima nellän šielä
четвероногий nellä|jalkani
четвертной nellällini
четверть 1. (*четвёртая часть чего-л.*) nellänneš **2.** (*часть учебного года*) opaššuš|vuuvven nellänneš **3.** (*содержащий одну четвёртую часть чего-л.*) nellikköhini
четвертьфинал nellänneš|finali
четвёрк||а 1. (*оценка*) neloni; он получил за стихотворение ~у hiän šai runošta nelosen **2.** (*упряжка в четыре лошади*) nelläkkö
четвёрт||ый nelläš; в-~ых nellännekši; каждая ~ая рыба достанется гребцу nelläš kala on šoutajalla
четыре nellä; по ~ nellittäin; ~ тысячи nellätuhatta; в ~ часа утра мы пошли на рыбалку nellän aikana huomenekšella myö läksimä kalalla; в ~ раза большая сумма денег nellinkertani rahasumma
четырежды nelliĉĉi
четыреста nellä|šatua
четырёхгодичный, четырёхгодовалый nellä|vuotini; ~ ребёнок играл один на улице nellävuotini lapši leikki yksinäh pihalla
четырёхзначный nellä|numeroini
четырёхкратный nellin|kertani
четырёхсотый nelläš|šuaš
четырёхстенн||ый nellä|šeinäni; это была обычная ~ая комната še oli tavallini nelläšeinäni huoneh
четырёхтысячный nelläš|tuhanneš
четырёхугольник nelli|kulma
четырёхугольн||ый nelli|kulmani; ~ стол nellikulmani stola; ~ая корзина из бересты lapinvakka
четырёхэтажный nellä|kertani
четырнадцатый nelläš|toista
четырнадцать nellä|toista
чех, чешка čekki
чехарда (*игра*) pukki|hyppy
Чехия Čekki
чехол piälyš, šuojuš; ~ для кресла nojaistuimen piälyš; ~ для мотора mouttorin šuojuš; ~ хомута katuuhka
чечевица (*бот.*) linšši
чечен||ец, ~ка čečeniläini
чеченский čečeniläini, Čečenin; ~ язык čečenin kieli
чечётка (*зоол.*) muutto|varpuni; ~ обыкновенная ruškievarpuni
Чечня Čečeni
чешский čekkiläini, Čekin; ~ язык čekin kieli
чешу||я šuomu; рыбья ~ kalanšuomu; счищать ~ю šuomie
чёлка oĉĉa|tukka, oĉĉa|villa, oĉĉa|karva, pörhä
чёрно-белый muššan|valkie
чёрно-бур||ый muššan|ruškie; ~ая лисица hopiekettu
чёрн||ый 1. (*цвет*) mušta; ~ая машина mušta auto; надень ~ое пальто pane mušta paltto piälläš; ~ как смоль tykimušta; с ~ыми крапинками muštapilkkuni **2.** (*курной*): баня почёрному šavu|kyly, šiämeh|lämpiejä kyly **3.** (*в составе названий*): ~ая лиса tulirepo; ~ дятел palokärki; ~ турпан muštašorša; ~ медведь muštakarhu
чёрствый 1. (*утративший свежесть*) kova, kuiva, kašettunut; ~ хлеб kuiva leipä **2.** (*бездушный*) kova|luontoni; этот ~ парень ничего не слушает tuo kovaluontoni poika ei ni mitä tottele
чёрт hiisi, kehno, lempo, pahuš, perkeleh, piru; уходи к ~у mäne hiiteh ◇ у чёрта на куличках kehnon kattiloissa; пусть чёрт унесёт! lempo viekäh!
чёсан||ый kartta=; ~ая шерсть karttamukšet; у меня есть валки ~ой шерсти miula on karttamukšet villoja
чётки rukouš|nauha
чётк||ий 1. (*о движении*) tarkka, täšmällini; ~ие движения täšmälliset liikkehet **2.** (*ясный*) šelvä, šelkie; ~ звук šelvä iäni; ~ почерк šelkie käsiala **3.** (*хорошо организованный*) tarkka; ~ режим дня tarkka päiväjärješšyš
чётко tarkkah, täšmällisešti
чётн||ый parillini; 2, 4, 6, 8 – это ~ые числа 2, 4, 6, 8 ollah parilliset luvut
чибис (*зоол.*) čipi, vihma|lintu
чиж[1], ~ик (*зоол.*) viheltäjä|varpuni, čirkku
чиж[2] (*в игре*) čirkka; по ~у бить битой čirkata
чижик (*игра*) čirkka
чилим (*бот.*) vesi|pähkinä
чин 1. (*звание*) virka, virka-arvo; высокий ~ korkie virka-arvo **2.** (*чиновник*) virka|mieš; ~ы дипломатического корпуса diplomattikunnan virkamiehet

чини||ть korjata, (*ставить заплату*) paikata, (*штопать*) topata, (*починить кое-как*) kuruo; отец ~л сапоги tuatto korjasi šuappaita; рубашку надо ~ paitua pitäy paikata
чиновник (*служащий*) virka|mieš
чипсы čipsit
чирей paise; на ~ нельзя давить ei šua painella paisetta
чириканье čirineh; ~ птиц доносилось целыми днями lintujen čirineh kuulu koko päivät
чирикать čirčettyä; ~ громко rairattua
чиркну||ть, чиркать čirnie, karškahtua; ~ спичкой piirtyä tulitikkuo; лодка ~ла о камень veneh karškahti kiveh
чирок-свистунок (*зоол.*) tavi
чирок-трескунок (*зоол.*) heinä|tavi
численность luku|miärä; ~ населения в городах растёт rahvahan lukumiärä kaupunkiloissa kašvau
численн||ый 1. (*числовой*) numerollini; ~ое решение numerollini lašku **2.** (*количественный*) luku|miäräni; ~ рост населения rahvahan lukumiäräni noušu
числиться lukeutuo
числ||о 1. (*единица счёта*) luku; простое ~ perušluku **2.** (*количество*) luku|miärä, miärä; большое ~ книг šuuri miärä kirjoja; в небольшом ~е городов ei monešša kaupunkissa **3.** (*день месяца)* päivä, päivä|miärä; какое сегодня ~? moneško päivä tänäpiänä on? **4.** (*совокупность*) joukko; попасть в ~ победителей piäššä voittajien joukkoh **5.** (*грамматическая категория*): единственное ~ yksikkö; множественное ~ monikko; двойственное ~ kakšikko
числов||ой numerollini; ~ые показатели numerolliset tiijot; ~ое программное управление numerollini ohjauš
чист||ить 1. (*потрошить, чистить*) puhistua, puhaštua, (*удалять чешую*) šuomie, (*удалять кожуру*) kuorittua; рыба ещё живая, не буду ~ kala on vielä elävä, en rupie puhaštamah; иди репу ~ tule nakrista kuorittamah; снег выпал, надо идти ~ двор lunta šato, pitäy lähtie pihua šuomimah **2.** (*очищать*): ~ ствол ружья шомполом purata; ~ зубы peššä hampahie; ~ щёткой harjata **3.** (*натирать*) hinkata; эмалированное ведро не ~ят песком poluutašankkuo ei hinkata čuurulla
чиститься puhaštautuo, puhaštuo; после такого путешествия надо ~ от грязи tämmösen matan jälkeh pitäy puhaštautuo ravašta
чистк||а pešu; хим~ himijapešu; отдать костюм в ~у viijä puku pešuh
чисто 1. (*нареч.*) puhtahašti; ~ вымыть руки peššä kiät puhtahakši; дети были ~ одеты lapšet oli puhtahašti šuoritettu **2.** (*в знач. сказ. безл.*) on puhašta; в избе ~ pirtissä on puhašta
чистокровн||ый puhaš|verini, ~ая лошадь puhašverini heponi
чистосердечно rehellisešti; он ~ признал свою вину hiän rehellisešti tunnušti vikah
чистосердечн||ый rehellini; ~ое признание своей вины rehellini oman viäryön tunnuštamini
чистот||а puhtahuš, šiivo; я не нарадуюсь ~е в доме ihailen pirtin puhtahutta
чистотел (*бот.*) keltamo
чистошерстян||ой täyši|villani; ~ая ткань täyšivillani kankaš; юбка была из ~ой ткани hameh oli täyšivillasešta kankahašta
чист||ый 1. (*незагрязнённый*) puhaš, (*прозрачный*) šelkie; возьми в баню ~ую одежду ota kylyh puhtahat vuattiet **2.** (*ясный, безоблачный*) šelkie; ~ое небо šelkie taivaš
читаем||ый 1. luvettava; ~ая книга luvettava kirja **2.** (*такой, который запрашивается читателем*) kyšytty; самый ~ писатель kaikkein kyšytyin kirjuttaja
читальн||ый luku=; ~ зал lukušali; в ~ом зале много народу lukušalissa on aijän rahvašta
читатель lukija
читать lukie; ~ газету lukie šanomalehtie; есть ли у тебя что ~ на летних каникулах? onko šiula mitänih lukomista kešälomalla?
чихать hirnuo
член 1. (*организации*) jäšen; ~ семьи perehen jäšen; ~ правительства hallitukšen jäšen; почётный ~ kunnivojäšen **2.** (*часть тела*) ruumehen jäšen
член-корреспондент kirjasien|vaihtaja|jäšen
членораздельно šelvä|šanasešti
членораздельн||ый šelvä|šanani; ~ая речь šelväšanani pakina
членский jäšen=; ~ взнос jäšenmakšu; ~ билет jäšenkortti
чмоканье maiskuttelu
чмока||ть 1. (*губами*) mačkuttua, maiskuttua; есть ~я šyyvvä mačkuttua **2.** (*о грязи*) snäčkyttyä; грязь только ~ла под сапогами rapa vain snäčkytti šuappaijen alla
чока||ться kilissellä; они ~лись стаканами hyö kilisseltih stokanoja
чопорно hienoštelovašti; ~ держаться käyttäytyö hienoštelovašti
чопорный hienoštelija; ~ человек hienoštelija
чреват||ый: это событие ~о неприятными последствиями tällä tapahtumalla voijah olla pahat jälkiasiet
чревоугодие liika|šyöntä
чрезвычайно oikein; устать ~ oikein vaipuo
чрезвычайн||ый 1. (*исключительный*) erikoini, erikoisen; память у него ~ая muisti hänellä on erikoisen tarkka; речь произвела ~ эффект pakina vaikutti erikoisešti **2.** (*экстренный*) yli|miäräni, erikois=; ~ съезд ylimiäräni etuštajakokouš; ~ые полномочия erityisvaltuš; ~ые происшествия erikoistapahtumat
чрезмерно liijan, liijakši, oikein; ~ дорогой liijan kallis; ~ дорого hinnoissah; ~ избалован liijakši lillitetty; ~ худой oikein laiha; ~ хвалить kehuo ylinmiärin
чрезмерн||ый liijan šuuri, ylen|miäräni; ~ое внимание liijan šuuri huomijo; ~ые требования liijan šuuret vuatimukšet; ~ая жадность ylenmiäräni ahnehuš
чтение luventa
чтим||ый slavutnoi; Спас в то время был ~ым праздником Spuassu oli šilloin slavutnoi pruasniekka
чти||ть kunnivoittua, pityä kunnivošša; в семье ~ли память родителей pereheššä kunnivoitettih vanhempien muistuo
что[1] (*союз*) jotta; знаю, что ты ходил вчера на кладбище tiijän, jotta šie kävit eklein kalmismualla
что[2] (*мест.*) mi; на ~ mihi; для чего miksi; ~ у тебя под мышкой? mi šiula on kainalošša? что бы ни случилось, иди к отцу oli mitein vain, mäne tuaton luo
чтобы jotta; поторопись, ~ успеть на поезд kiirehi, jotta kerkiet junah
что-либо mi lienöy, mitänih; ~ новое есть? onko mitänih uutta?
чуб lippa|tukka
чувственный 1. herkkä|tuntoni; ~ человек herkkätuntoni ihmini **2.** (*испытывающий плотские влечения*) himokaš; ~ взгляд himokaš kačahuš
чувствительно tuntuvašti; при падении я ~ ударил руку lanketešša kolahutin käteni tuntuvašti
чувствительность herkkyš; ~ нервов hermojen herkkyš
чувствительн||ый 1. (*способный воспринимать внешние, физические раздражения*) herkkä; ~ прибор herkkä laiteh; становиться ~ым (*слабеть*) helletä **2.** (*вполне ощутимый, заметный*) tuntuva; ~ая помощь семье tuntuva apu perehellä; ~ая разница в возрасте tuntuva ero ijäššä
чувство 1. (*способность живого организма реагировать на внешние раздражители*) tunto; ~ холода viluntunto **2.** (*внутреннее психическое состояние человека*) tunto, tunneh;

~ долга velvollisuontunto; ~ голода näläntunto; ~ недомогания pahoinvointi **3.** (*сознание*) taju; упасть без чувств lanketa tajutta **4.** (*способность к особому восприятию окружающей среды*) tunto; ~ красоты kaunehuontunto

чувствовать tuntie, tietyä; ~ тепло tuntie lämmin; ~ боль tuntie kipuo

чувств||оваться tuntuo; ~уется приближение зимы tuntuu talven läheštymini

чугун 1. (*металл*) valu|rauta **2.** (*горшок*) rauta|pata; горшок из ~а rautapata

чугунн||ый rauta=, rautani; ~ая сковорода rautariehtilä

чугунок čuhunnikka, pata; испорченный ~ patarani; разбитый ~ kattilarani

чугунолитейный valu|rauta=; ~ цех valurautaošašto

чудак hupšu, čuutoniekka; его считают ~ом häntä pietäh hupšuna

чудеса kummat ◊ чудеса не переведутся ei lopu kummat kuulumašta

чудесн||ый kummallini; становиться ~ым kummeta

чудной eris|kummallini ◊ чудное дело ihme ta kumma

чудн||ый 1. (*удивительный по красоте*) ihana; ~ заход солнца ihana päivänlašku **2.** (*очень хороший, великолепный*) ihmehellini; ~ характер ihmehellini luonto; у ребёнка ~ое здоровье lapšella on ihmehellini tervehyš

чудо čuuto, ihme, ihmeh, kumma; вот это ~! a voi-voi kukašta kummua!

чудовище hirvijö; большое ~ появилось из леса šuuri hirvijö ilmešty mečäštä

чудовищно hirviešti

чудовищный hirvie

чудотворец ihmien|luatija

чудотворн||ый ihmeitä aikah|šuaja; ~ая икона ihmeitä aikah-šuaja oprasa

чужак muukalaini, turjalaini; пусть придёт ~ или кто угодно, всех примут как своих tulkah turjalaini, vaikka tarjalaini, kaikkie otetah vaštah kun omahista; ~и жили в соседнем доме muukalaiset elettih nuapuritalošša

чужбин||а vieraš mua; жить на ~е elyä vierahalla mualla

чужда||ться vieraštua; ребёнок ~ется меня, не идёт на руки lapši vieraštau milma, ei tule yškäh

чуж||ой 1. (*не свой*) vieraš, ulko=; ~ая земля ulkomua; ~ое мнение antomieli; ~ совет в этом деле не поможет antomieli täššä asiešša ei auta; ~ие вещи vierahat tavarat **2.** (*посторонний*) vieraš; в дом шли свои и ~ие taloh tuli omie ta vierahie

чулан čulana; ~ для хранения молока maitoškuappi

чул||ок šukka; ~ из хлопчатобумажных ниток pumpulišukka; тёплые шерстяные ~ки lämpimät villašukat; пятка ~ка šukankanta; быть в ~ах без обуви olla šukkasillah

чума rutto

чумазый lika|šilmä

чурбан (*обрубок бревна*) pölkky

чурк||а pölkky; дрова распилили на ~и halot pölkytettih

чуткий 1. (*тонко воспринимающий органами чувств*) tarkka, herkkä; ~ слух tarkka kuulo; ~ сон herkkä uni **2.** (*отзывчивый, внимательный*) huomuavaini; ~ человек huomuavaini ihmini

чутко tarkkah, tarkašti; ~ прислушиваться kuunnella tarkašti

чуть vähäsen, vähältä; давали ~ отдохнуть после обеда annettih vähäsen ettonehta pityä murkinan šyötyö; он ~ не упал hiän vähältä ei lankennun

чуть||ё 1. (*нюх*) vainu; собака с острым ~ём vainukaš koira **2.** (*способность человека воспринимать что-л.*) tajunta; у мальчика хорошее языковое ~ pojalla on hyvä kielikorva

чуть-чуть vähäsen, (*щепотка*) näpillini; положи в суп ~ соли pane šuppih näpillini šuolua; денег осталось ~ rahua jäi hyvin vähäsen; дверь сарая ~ приоткрыта lavon ovi on lonkasellah; незнакомец был ~ хромой mieš oli rammahko

чучело 1. (*птицы*) täyttö|lintu, (*зверя*) täyttö|elukka; у крыльца стояло ~ медведя portahien viereššä šeiso täyttökontie **2.** (*пугало*) pölätyš; ~ для ворон variksenpölätyš **3.** (*о неряшливо одетом или грязном человеке*) kuvatuš; ну ты и ~! vain olet kuvatuš!

чуя||ть 1. (*распознавать чутьём*) vainuta; собака ~ла чужого koira vainusi vierahan **2.** (*чувствовать, ощущать*) arvata, tuntie; ~ обман arvata valehuš; ~ запах дыма tuntie šavun hajuo

Ш

шабдар (*бот.*) haju|apilaš
шаблон 1. (*образец*) malli, kuava, israsti; вырезать по ~у leikata mallin mukah; пользоваться ~ом выкройки käyttyä israstie **2.** (*принятый образец, которому следуют без размышлений*) tapa; жизнь протекает по ~у elämä mänöy tavan mukah
шаблонный 1. (*сделанный по шаблону*) mallinmoini **2.** (*банальный, избитый*) tavan|mukani
шаблонно tavan mukah
шаг 1. (*движение ногой при ходьбе*) aškel, (*широкий шаг*) harppahuš; проходили ~ за ~ом kulettih aškel aškelelta; недалеко, в двух ~ах ihan lähellä; на каждом ~у joka paikašša; на расстоянии ~а друг от друга aškelen piäštä toisistah **2.** (*движение пешком*): замедли ~ aššu hil'l'empäh; прибавить ~у aštuo rutompah ◇ ходить семимильными шагами harppie huimalla vauhilla; чеканить шаг marššie; шагу сделать не дают ei voi mitänä ruatua luvatta; шагу без меня не ступит ei tule toimeh ilman milma; не отходит от меня ни на шаг ei jätä milma yksinäh
шага||ть aštuo, kulkie, (*широко, размашисто*) harppie; мы шли рядышком, а они ~ли друг за другом myö aštuma rinnakkah, a hyö aššuttih peräkkäh; ~ в ногу со мной aštuo yhtä jalkua miun kera; ~ет проворно aštuo lykyttäy; медленно ~ широкими шагами luahata; ~ туда-сюда liessittyä
шагнуть harpata; ~ через порог harpata kynnykšen piäličči
шагом aštumalla; только ~ попадём в другую деревню vain aštumalla piäšemmä toiseh kyläh
шагомер aškel|mittari
шагренев||ый šagriini|nahkani; ножны из ~ой кожи šagriininahkani huotra
шайба 1. (*техн.*) kruuvin|aluššin **2.** (*спорт.*) kiekko
шайка[1] (*группа людей*) kopla, šakki; бандитская ~ rosvošakki
шайка[2] (*небольшой деревянный сосуд, лохань*) šaikka
шакал (*зоол.*) šakali
шаланда 1. (*небольшая баржа*) parša **2.** (*плоскодонное рыболовное судно*) lotja, kalaššuš|veneh
шалаш kota
шалить telmie, kisailla, peuhata, villitä
шаловливый vallatoin, valtasa
шалость kujeh, kisa
шалун villikkö, veitikkä
шалфей (*бот.*) šalvija
шаль 1. (*большой платок*) hartie|paikka **2.** (*тип воротника в платье*) šali|kakluš
шаман šamani, tietäjä
шамот šamotti|tiili
шампанское šampanja
шампиньон (*бот.*) herkku|šieni
шампунь šampuni
шампур šašlikki|puikko
шанс mahollisuš; у него есть последний ~ hänellä on viimeni mahollisuš
шантаж pölättely, uhkailu
шантажировать pölätellä, uhkual'l'a
шантажист pölättelijä, uhkualija
шаньга šanki; картофельная ~ potakkašanki; ягодная ~ marjašanki
шапито (*палатка*) sirkus|teltta, (*передвижной цирк*) kiertäjä sirkus
шапка lakki; ~-ушанка karvalakki; ~ с козырьком lippalakki ◇ получить по шапке šuaha potkut; по Сеньке и шапка mimmoni mieš meššäh, šemmoni i puu vaštah
шар 1. (*геом.*) pallo; радиус ~а pallon šäje **2.** (*предмет такой формы*) pallo; земной ~ muapallo; бильярдный ~ biljardipallo
шарада tavu|arvotuš
шарж pila|kuva; дружеский ~ yštävällini pilakuva
шарик 1. (*маленький шар*) palloni; воздушный ~ ilmapallo **2.** (*катышек помёта*) papelo
шарить (*искать ощупью*) kopeloija, haparoija
шарканье hankuamini
шаркать 1. (*щёткой по полу*) hinkuttua, hankata **2.** (*резко ударять*) iskie pamahuttua, tärähyttyä
шарлатан muanittelija, petkuttaja
шарлотка omena|piirua
шарм viehätyš|voima
шарманка šarmankka
шарнир nivel; шаровые ~ы pallonivelet
шаровары leviet pukšut
шаровидный pallon|muotoni
шаров||ой pallo=; ~ая молния pallošalama
шарф kakla|paikka
шасси alušta
шата||ть 1. (*раскачивать*) heiluttua, häilyttyä, lekuttua; не ~йте лодку elkyä häilyttäkkyä venehtä; ветер ~ет деревья tuuli heiluttau puita **2.** (*со стороны в сторону*) häilyttyä; ~ет туда-сюда häilyttäy šuunnašta toiseh
шата||ться heiluo, häilyö; пьяный ~ется humal'niekka häilyy
шатен, ~ка tumma|tukkani
шатёр teltta, katoš
шаткий 1. (*о походке*) heiluja, häilyjä **2.** (*о предмете*) liekkuja
шатун 1. (*о медведе*): медведь-~ kävelijä|kontie **2.** (*деталь двигателя*) kierto|kanki
шафер šulhais|poika
шах[1] (*титул*) šahhi
шах[2] (*в шахматах*) šakki; вечный ~ ikuni šakki
шахматист šakin|peluaja
шахматный 1. (*относящийся к игре в шахматы*) šakki=; ~ столик šakkistola **2.** (*расположенный так, как расположены квадраты на шахматной доске*) ruutu=; ~ рисунок ruutukuva; ~ порядок ruutujärješšyš
шахматы 1. (*игра*) šakki **2.** (*набор фигур и пешек*) šakit
шахта kaivoš; каменноугольная ~ kivihiilikaivoš
шахтёр kaivoš|mieš
шашка[1] (*оружие*) miekka

шашка² (*кружок для игры в шашки*) šaška
шашки šaškat; играть в ~ pelata šaškoih
шашлык šašlikki
швабра late|harja
швартовать kiinittyä laiturih; ~ корабль kiinittyä laivua laiturih
швед, ~ка ruoккilaini
шведский ruoккilaini, Ruočin; ~ язык ruočin kieli
швейцар vahti|mieš, oven|vahti
швейцар||ец, ~ка šveitsiläini
Швейцария Šveitsi
швейцарск||ий¹ (*от* швейцар) vahti|miehen, oven|vahin; ~ая ливрея vahtimiehen puku
швейцарск||ий² (*от* швейцарец, Швейцария) šveitsiläini, Šveitsin; ~ая природа Šveitsin luonto
Швеция Ruoккi
швея ompelija
швырнуть huiskata, hurahuttua, heitältyä, nakata, paiskata
швырять huiskuttua, heittyä, nakella; ~ рыбу в корзину heittyä kalua vakkah
шевеление liikkumini, liikahtelu
шевелить 1. (*двигать*) häilyttyä, lekuttua, liikuttua; не шевели стол! elä häilytä stolua! **2.** (*ворошить*) liikuttua; надо ~ сено pitäy liikuttua heinie
шевелиться lekkuo
шевельну||ть häilähyttyä, lekahuttua, liikahuttua; он и пальцем не ~л hiän i šormie ei lekahuttan; не смог ~ лодку с места ei voinun liikahuttua venehtä paikalta
шевельну||ться lekahtua, liikahtua; не ~сь, не вздрогну en lekaha, en tärähä
шевелюра tukka, tukat; пышная ~ turpie tukka
шевиот ševiotti
шевиотовый ševiotti=; ~ костюм ševiottipuku
шеврон käsi|varren merkki
шедевр meštari|tevoš
шезлонг kanši|issuin
шейк (*танец*) šeikki
шейх šeihhi
шелест kahina, šuhu; ~ деревьев puijen šuhu
шелестеть (*о дожде*) šahissa
шелкопряд (*зоол.*) šulkku|liipukkaini
шелохну||ть heilahuttua, kahisuttua; ветер ~л занавеску tuuli heilahutti verhuo
шелохнуться liikahtuo, heilahtuo
шелуха kare, kettu; ~ от шишек puroš
шельф matalikko
шелюга (*бот.*) huurre|paju
шепелявить sössöttyä, šäplättyä
шепелявый pehmie|kielini, šäplä
шепнуть, шептать čuhuttua
шептаться čuhutella, šupettua
шеренг||а 1. (*строй*) rivi; становиться в ~у šeisattuo rivih **2.** (*длинный ряд каких-л. предметов*) rivi; длинная ~ машин pitkä autorivi
шериф šeriffi
шерст||ь villa; длинная ~ pitkä villa; ~, расчёсанная валиками villalapoveh; ~ взрослой овцы ruakavilla; ~ первой стрижки liemen; ~ второй стрижки liemenkannat; по ~и myötä karvua
шерстян||ой 1. (*сделанный из шерсти*) villa=; ~ая пряжа villalanka; ~ое одеяло villatäkki; ~ые рукавицы villakintahat **2.** (*сделанный из фабричной ткани*) kuarosta=; ~ платок kuarostapaikka **3.** (*нетканое полотно*) vaippa=; ~ое одеяло vaippatäkki; ~ая ткань vaippakankaš
шершаветь karmaštuo
шершавить karšiloija
шершавый karmie; ~ лист luššinalehti
шершень (*зоол.*) herheläini, vuapšahaini
шест (*длинная палка, жердь*) keppi, šeiväš; ~ у колодца kurenkakla; ~ для сплава леса lieka; рыболовный ~ tarvoin; ~ для подталкивания рыболовной снасти подо льдом valkki; ~ с крюком для сплава леса valkkikokka
шествие kulku; праздничное ~ pruasniekkakulku
шестерёнка, шестерня hammaš|pyörä
шестёрка kuutoni
шестигранник kuuši|šärvikkö
шестигранный kuuši|šärvini
шестизначный kuuši|numeroini
шестиклассник kuuvveš|luokkalaini
шестилетний kuuši|vuotini; ~ мальчик kuušivuotini poika
шестисотый kuuvveš|šuaš
шестиугольник kuuši|kulmikko
шестиугольный kuuši|kulmani
шестнадцатый kuuvveš|toista
шестнадцать kuuši|toista
шестой kuuvveš
шесть kuuši
шестьдесят kuuši|kymmentä
шестьсот kuuši|šatua
шеф (*лицо, учреждение, принявшее шефство*) avuštaja
шефск||ий avuššuš=; ~ая работа avuššušruato
шефствовать avuštua
ше||я kakla; платок на ~е paikka on kaklašša
шёлк šulkku; ~-сырец ruaka šulkku
шёлков||ый šulkkuni, šulkku=; ~ платок šulkkupaikka; ~ая нитка šulkkurihma
шёпот čuhu, čuhuttamini
шёрстк||а karva; с ~ой на ногах karvajalka; длинная ~ pitkä karva; с ~ой karvakaš; обрастать ~ой karvaštuo
шиворот niska; взять за ~ ottua nisašta kiini ◇ шиворот навыворот muurnin päin
шизофрения mieli|tauti
шик komeuš, kaunehuš; одеваться с ~ом šuorita komiešti
шикарн||ый 1. (*дорогой, роскошный*) kallis; ~ автомобиль kallis auto **2.** (*имеющий эффектный вид, обладающий шиком*) komie; ~ая женщина komie naini; ~ вид komie näkö
шил||о orani; проткни ~ом puhkua orasella; ~ в берестяных грузилах kivešorani
шилохвостка (*зоол.*) jouhi|šorša
шимпанзе (*зоол.*) šimpanse
шин||а 1. (*металлический обруч на ободе колеса*) vanneh **2.** (*резиновый обруч на ободе колеса*) renkaš; автомобильная ~ autonrenkaš; пневматическая ~ ilmarenkaš **3.** (*медиц.*) kiinityš|laštu; привязать ~у к ноге šituo kiinityšlaštu jalkah
шинель šineli, piälyš|takki
шинковать järittyä
шиншилла (*зоол.*) šinšilla
шиньон lisä|tukka
шип 1. (*ость*) piikki, ovaš **2.** (*выступ на деревянной детали*) pykälä, tappi **3.** (*на подкове, подошвах и т.п.*) hokki
шипени||е šihinä; говорить с ~ем šihata
шипеть 1. (*издавать шипение*) šihata **2.** (*пениться*) kuohuo **3.** (*о змее*) šihissä
шиповник (*бот.*) orjan|ruušu
шипучий 1. (*издающий шипение*) šihisijä **2.** (*пенящийся*) kuohuja
шипящий šihisijä, (*о голосе*) kähisijä; ~ согласный šuhukonsonantti
ширин||а levehyš; какой ~ы? min levyni?
ширма verho

широк||ий levie; ~ая река levie joki; ~ие рукава leviet hiemat; ~ое пальто vällä paltto ◊ жить на широкую ногу elyä pohatašti
широко leviešti; ~ раскрыть глаза avata šilmät kiirallah; ~ раскрыть двери avata ovet kahallah; ~ известный писатель hyvin kuulusa kirjuttaja; довольно ~ leviekkäli; быть ~ открытым rehottua
широковещательн||ый yleis|ratijo=; ~ая станция yleisratijoašema
широкозадый levie|peräni
ширококостный levie|luini
широколицый levie|näköni
широколобый levie|oččani
широкомасштабный šuuri|mittani
широконоска (*зоол.*) lapa|šorša
широкоплечий levie|hartieni
широкорогий (*об олене*) luappa|šarvi
широкоформатный levie; ~ фильм levie filmi
широт||а 1. (*ширина*) levehyš, moni|puolisuš; ~ кругозора tietoalan monipuolišuš **2.** (*геогр.*) levehyš|ašte; шестьдесят градусов северной ~ы kuušikymmentä aštetta pohjoisleveyttä **3.** (*простор, ширь*) avara
шить ommella; ~ плохо, небрежно kuruo; ~ обувь šuutaroija; ~ на машинке редкими швами tikata ◊ ни шьёт, ни порет šoutau ta myöššyttäy; шито-крыто on peitošša
шитьё ompelu, neulonta, (*рукоделие*) ompeluš
шифер (*кровельный*) katto|tiili
шифон šifoni
шифоньер vuate|škuappi
шифр 1. (*система условных знаков*) peitto|kirjutuš **2.** (*условный знак на книгах*) paikka|merkki
шифровальный šala|kirjutuš=; ~ отдел šalakirjutušošašto
шифровальщик šala|kirjuttaja
шифровать kirjuttua šala|kielellä
шифровка (*от* шифровать) šala|kirjuttamini, šala|kirjutanta
шишк||а 1. (*хвойного дерева*) käpy **2.** (*нарост на дереве*) mökkyrä, pahka **3.** (*от удара*) kuhmu; набить себе ~у šuaha oččah kuhmu **4.** (*воспалённый лимфатический узел*) pahka **5.** (*маленькая*) n'uppu, pahkani **6.** (*нарост на теле*) kul'ppu, mukula
шкала ašteikko; ~ термометра lämpömittarin ašteikko
шкатулка kropeikka, lippahaini
шкаф škuappi
шквал 1. (*порыв сильного ветра*) tuulen|puuška **2.** (*о сильном и резком проявлении чего-л.*) purku; ~ эмоций tuntehien purku
шквалистый puuška=; ~ ветер puuškatuuli
шквальный 1. (*см.* шквалистый) **2.** (*массированный*) heittelömätöin; ~ обстрел heittelömätöin ammunta
шкварки čiitalo
школа koulu
школьник koululaini
школьн||ый koulu=, koulun(=); ~ учитель koulunopaštaja; ~ учебник koulukirja; ~ые годы kouluvuuvvet
шкур||а 1. (*у животного*) kettu, nahka; ~, снятая у животного tal'l'a; лежать на медвежьей ~е venyö kontien tal'l'alla **2.** (*кожура*) kettu, kuori; картофельная ~ potakan kuori; ~ка яблока omenan kuori
шлагбаум poikki|puu
шлак kuona
шланг putki; пожарный ~ paloletku, paloputki
шлем čoho
шлемник (*бот.*) kosan|heinä
шлёпанье pläčky
шлёпать 1. (*бить*) lyyvvä mäčkyttyä **2.** (*ладонями*) taputtua
шлёпнуть pläčkätä, päčkätä
шлифовальн||ый hivonta=; ~ая машина hivontakoneh
шлифовальщик hivoja
шлифовать 1. (*обрабатывать поверхность*) hivuo; ~ камень hivuo kivie; ~ пол hivuo latetta **2.** (*совершенствовать*) kohentua, parentua; ~ знание языка parentua kielitaituo
шлюз 1. (*гидротехническое сооружение*) šulku|pato; двухкамерный ~ kakšiošani šulku **2.** (*щиток, перекрывающий отверстие в плотине*) šalpa **3.** (*герметический отсек космического корабля, подводной лодки*) šulku
шлюпка veneh; спасательная ~ pelaššušveneh
шлягер muoti|šävel, muoti|laulu
шлямбур kivi|pora
шляпа hattu, šliäppä
шмель (*зоол.*) vuakšahaini, kimaleh
шмякнуться, шмякаться möčkähtyä
шницель šnitseli
шнур 1. (*тонкая верёвка*) nuora **2.** (*электропровод*) šähkö|lanka **3.** (*жгут для передачи огня взрывчатым веществам*) tuli|lanka
шнуровать paklottua, šolmie nauhat kiini; ~ ботинки šolmie kenkännauhat kiini
шнурок nahmo, pakla, nauha
шов ompeluš, piärme
шовинизм šovinismi
шок šokki
шокировать šuaha šokkih
шоколад šokolati
шомпол šompa|keppi, pura, rassi
шорох kahina, šuhina,
шорты polvi|pukšut
шоссе muan|tie
шоу šou
шоу-бизнес šou|bisnessi, ajan|vietto|tevollisuš
шоумен šou|mieš
шофёр šohveri, auton|ajaja
шпага pisty|miekka
шпагат 1. (*нить для упаковки*) paketti|nuora **2.** (*спорт.*) špagatti
шпажист miekkailija
шпаклевать kitata; ~ окна kitata ikkunoja
шпаклёвка kitti
шпала rata|pölkky
шпатель tašotin
шпиг läški
шпиль torni|piikki
шпилька 1. (*для волос*) tukka|niekla **2.** (*для женской шляпы*) šliäppä|niekla **3.** (*тонкий, высокий каблук*) piikki|kanta **4.** (*специальный гвоздь или стержень для скрепления деталей*) kiinitin **5.** (*язвительное замечание*) piikki|šana
шпинат (*бот.*) špinatti
шпингалет (*металлическая задвижка*) šalpa; оконный ~ ikkunanšalpa; дверной ~ ovenšalpa, čäppi
шпион špijoni, vakoilija
шпор||а 1. (*для управления лошадью*) kannuš **2.** (*роговой выступ на ногах у птиц*) kannuš|kynši
шприц pissoš|laiteh
шпулька puola
шрам nuarmi
штакетник pisty|aita
штамп leima
штамповать leimata
штанин||а: ~ы lahkehet, šiäret
штаны pukšut
штокроза šalko|ruušu

штопать paikata, topata
штопка paikkauš
штора verho
шторм myršky
штраф šakko
штрафовать šakottua
штрих 1. (*короткая черта*) viiva **2.** (*отдельная подробность в описании чего-л.*) vivahuš; важный ~ tärkie vivahuš
штудировать tutkie; ~ классиков tutkie klassikkoja
штука (*отдельный предмет из числа однородных*) kappaleh, pala; ~ ткани pakka
штукатур rappuaja
штукатурить rapata
штурвал ohja|pyörä
штурм ryntäyš, valtuamini
штурман perä|mieš
штурмовать ryntätä, vallottua

штык pissin
штырь puikko, tappi
шуба turkki
шуга uhku
шулер kortti|huijari
шум hamina, hälinä, melu; ~ и гам melu ta hälinä
шумовка reikä|kauha
шунгит šungitti
шуруп kruuvi, ruuvi
шустро poikkoseh, ketteräšti, näpperäšti
шустрый poikkoi, kepšakka, ketterä, näpperä
шут kumohha ◇ шут гороховый rahvahanilo
шутить leikitellä, šuutkie, laškie leikkie
шутка leikki, šuutka
шутник ošualija, leikin|laškija; мой друг – известный ~ miun kaveri on tunnettu leikinlaškija
шхеры šuaret, luuvvot

Щ

щавелевый šuola|heinä=, šuola|heinän; ~ лист šuolaheinän lehti
щавелёк (*бот.*) aho|šuola|heinä
щавел||ь (*бот.*) šuola|heinä; ~ обыкновенный niittyšuolaheinä; ~ курчавый tuliheinä; щи из ~я šuolaheinäkeitto
щади||ть 1. (*проявлять милосердие*) armahtua; щади собаку, не бей её armaha koirua, elä lyö šitä **2.** (*жалеть*) šiälie; мать ~т ребёнка muamo šiäliy lašta **3.** (*охранять*) šuojella, varjella; ~ природу varjella luontuo **4.** (*оберегать*) šäilyttyä; ~ своё здоровье šäilyttyä omua tervehyttä
щеб||ень graniitti|muru; стена украшена гранитным ~нем šeinä on korissettu graniittimurulla
щебет čirčietyš, vičerryš
щебе||тать vičertyä, čirčiettyä; ласточка ~тала под стрехой piäčkyni vičerteli räyštähän alla; жаворонок ~чет весной kiuru kikertäy kevyällä
щебёнка kivi|muru
щебёночн||ый kivi|muru=; ~ая дорога kivimurutie
щегол (*зоол.*) tikli
щеголеватый šokoli; хозяин дома был ~, хотя и бедный talon isäntä oli šokoli, vaikka hiän oli köyhä
щеголять keimissellä; ~ новой одеждой keimissellä uušilla vuatteilla
щедро aulisti, höylisti, saleimatta
щедрый auli, höyli, rikaš|käsini; мужик он ~, когда даёт mieš on höyli antamah
щек||а poški; ударить ладонью по ~е lyyvvä poškie kämmenellä
щеколд||а čäppi; закрыть дверь на ~у panna ovi čäppih
щекотать kut'kuttua, kučkuttua; ребёнка не надо ~ lašta ei pie kučkuttua
щекотк||а kuču kut'kutuš; я боюсь ~и mie varajan kut'kutušta
щелочить: ~ воду panna veteh tuhka|poruo
щелочн||ой alkali=, alkalini; ~ая реакция alkalini reaktijo; ~ металл alkalimetalli; ~ аккумулятор alkaliakku
щелчок n'apšahuš
щел||ь puašu, rako; эти ~и в лодке надо просмолить хорошенько nämä puašut veneheššä pitäy tervata hyväsistä; окно с ~ями ravokaš ikkuna
щеми||ть (*болеть, ныть*) ahistua, kivistyä; ~т сердце šyväintä ahistau
щениться penikoija
щенная: ~ собака tiineh koira
щенок penikkä, pentu
щенячий penikän, pennun; ~ визг pennun vičineh
щеп||а laštu, päre; собрать ~у в корзину kerätä laššut vakkah; кровельная ~ kattopäriet
щепать lohkata pärettä pölkyštä; ~ щепу laššuta; ~ лучину nilkuo pärettä
щепетильн||ый 1. (*до мелочей принципиальный*) tarkka **2.** (*требующий осторожного и тактичного отношения*) arka|luontoni; ~ое положение arkaluontoni tilanneh
щепка čilppu, laštu, päre; корзина, сделанная из щепок pärevakka; ~ от работы с топором laštumuš
щепн||ой päre=; ~ая крыша pärekatto
щепо||ть 1. (*сложенные пальцы*) näppi; пальцы сложены в ~ šormet ollah näpissä **2.** (*мера*) näpillini; положи ~тку соли pane näpillini šuolua
щербатый (*имеющий зазубрины*) kolokaš; ~ зуб kolokaš hammaš
щербина 1. (*зазубрина, выемка, неровность*) kolo **2.** (*отверстие на месте отсутствующего зуба*) rako
щетина harjaš, šuvaš; у свиньи длинная ~ šijalla ollah pität šukahat
щетинист||ый: ~ое лицо parrottunut leuka
щетини||ться pörhistyä karvoja, čirhistyö; собака ~лась koira pörhisti karvoja
щёголь 1. (*франт*) keimiskö; ~ ходит шляпа набок keimiskö kävelöy hattu kallellah **2.** (*зоол.*) mušta|vikli
щёлканье n'apšahuš, n'apšutuš
щёлка||ть 1. (*прищёлкивать*) n'apšuttua, raškuttua; ~ пальцами n'apšahutella šormija; ~ зубами n'akšutella hampahie; ~ ножницами slikuttua šakšie **2.** (*щёлкнуть однократно*) plikata, plokata; ~ пальцем plikata šormella **3.** (*ударить*) läimähyttyä; ~ кнутом läimähyttyä piiskalla **4.** (*хрустеть*) rapšie, rotkettua; ветка ~ла okša rapši **5.** (*дать щелчок*) antua luunappi oččah **6.** (*тикать*) nakšuttua **7.** (*есть с аппетитом*) n'apšie
щёлок poro; из золы варили ~ и стирали им бельё tuhkašta keitettih poruo ta peštih šillä vuatetta
щёлочь poro
щётк||а harja; половая ~ lateharja; чистить ~ой лошадь harjata hevoista
щёточка (*для ногтей*) kynši|harja
щи kuali|keitto
щиколотк||а nilkka; нога подвернулась в ~е jalka nyrvähti nilkašta; ноги утопали в песке по ~у jalat upottih hiekkah nilkkoja myöten
щипание 1. (*жжение, резь*) kirvely, polte; он чувствует в глазах ~ hiän tuntou šilmissä kirvelyö **2.** (*выдёргивание чего-л.*) nyhtimini
щип||ать 1. (*щипнуть, ущипнуть*) näpistyä; ~ мальчика за бок näpistyä pojan kylkie **2.** (*о морозе*) näpissellä; мороз ~лет щеки pakkani näpistelöy poškija **3.** (*жечь*) polttua; перец ~лет язык pippuri polttau kieltä **4.** (*о струнах*) näppie; ~ струны näppie kantelen kielie **5.** (*о шерсти*) vatvuo; ~ шерсть vatvuo villua **6.** (*покусывать*) nyhtie, näykkie; конь ~лет руку хозяина heponi näykkiy isännän kättä; овечка ~лет траву на лугу lammaš nyhtiy heinyä niityllä; гусь ~лет траву hanhi näykkiy ruohuo **7.** (*ощипывать*) kynittyä; ~ курицу kynittyä kanua **8.** (*болеть*) karhistua, kirvellä; в горле ~лет keruo karhistau
щипковый: ~ инструмент näppäily|šoitin
щипц||ы 1. (*для сахара*) šokeri|šakšet **2.** (*клещи для удерживания чего-л.*) pihet, hohtimet; ~ кузнеца šepän pihet; подними уголёк ~ами nošša hiilyt pihtilöillä
щит 1. (*устройство для предохранения чего-л.*) šuojuš; ~ для задержания снега lumišuojuš **2.** (*плоский лист*) levy; деревянный ~ puulevy **3.** (*плоский затвор для закрытия от-*

верстий гидротехнических сооружений) šalpa **4.** (*стенд*) taulu; рекламный ~ mainoštaulu **5.** (*мишень*) puali **6.** (*геол.*) pohjuš; Канадский ~ Kanadan pohjuš **7.** (*твёрдое покрытие у некоторых животных*) kilpi

щитовидн|ый: ~ая железа kilpi|rauhani

щитовой levy=; ~ паркет levyparketti

щитоноска (*зоол.*) lehen|šyöjä

щука (*зоол.*) hauki; ~ полосатая muštahauki; ~ небольшая haukišukkulaini; ~ с молоками maitohauki

щуковые hauvit

щуп 1. (*прибор для обнаружения чего-л.*) =pora; ~ для исследования почвы muapora **2.** (*инструмент для измерения зазоров*) rako|mittari

щупальца tunto|šarvet

щупать 1. (*изучать кого, что*) kuot'ella; ~ ткань kuot'ella kankašta; ~ пульс kuot'ella valtimuo **2.** (*шарить, исследовать чем-л.*) tunnuššella; ~ граблями дно ламбы tunnuššella haravalla lammin pohjua

щуплый hinterä; ~ мальчик hinterä poika

щур (*зоол.*) viheltäjä|tavi

щурить širistyä, lipistyä; ~ глаза širistyä šilmie

щуриться lipisteliytyö

Э

эвакопункт evakko|punkti
эвакуаци||я 1. (*организованный вывоз*) evakointa; ~ завода tehtahan evakointa **2.** (*место и время пребывания*) evakko; жить в ~и elyä evakošša; наши родственники были в ~и в Архангельской области meijän heimolaiset oltih evakošša Arhankelin alovehella
эвакуирова||ть evakoija; во время войны ~ли людей далеко šovan aikana evakoitih rahvašta etähäkši
эвакуироваться lähtie pakoh; во время войны нам пришлось ~ šovan aikana meijän piti lähtie pakoh
эверния (*бот.*) hanka|jäkälä
эвкалипт (*бот.*) evkalipti
эволюционизм kehityš|oppi
эволюционировать kehittyö
эволюционный kehityš=; ~ процесс kehityšprosessi
эволюция kehityš; ~ науки tiijon kehityš; ~ человека ihmisen kehityš
эгид||а: под ~ой Европейского Союза Europan Unionin šuojašša
эгилопс (*бот.*) pukin|vehnä
эгоизм ičen|šuvaičenta
эгоист ičen|šuvaičča
эгоистическ||ий ičen|šuvaičča=; преследовать ~ие цели ajua omua etuo
эдельвейс (*бот.*) alppi|tähti, edelveissi
эй hei, hoi; ~ , иди ты сюда! hoi, tule šie tänne!
экватор ekvattori
экваториальн||ый ekvattori=, ekvatorini; ~ые территории ekvattorialovehet
эквивалент vaštineh
эквилибрист ekvilibristi
экзальтация kiihtymyš
экзальтированный kiihtynyt
экзамен tutkinto; ~ годовой vuositutkinto; ~ по карельскому языку karjalan kielen tutkinto
экзаменационный tutkinto=; ~ лист tutkintolista
экзаменовать pityä tutkinto
экзекуция lyöntä
экзема mua|tauti
экземпляр 1. (*отдельный предмет из ряда ему подобных*) kappaleh, pala; десятый ~ kymmeneš kappaleh; два ~а kakši kappalehta **2.** (*отдельный представитель какого-л. разряда*) yksilö; редкий ~ harvinaini yksilö
экзотическ||ий 1. (*малоизвестный*) eksottini; ~ие растения eksottiset kašvit **2.** (*причудливый, странный*) kummallini; ~ая музыка kummallini musiikki
экипаж[1] (*повозка для пассажиров*) hevois|vaunu; ехать в ~е ajua hevoisvaunušša
экипаж[2] (*личный состав*) miehistö; ~ корабля laivamiehistö
экипировать 1. (*приготовить*) varuštua, valmistua; ~ вагоны varuštua vaunut **2.** (*снабдить одеждой*) šuorittua; ~ отряд спасателей šuorittua pelaštajajoukko
экипироваться varuštautuo, valmistautuo, šuoriutuo
экипировка 1. (*от* экипировать 1.) valmistamini, varuštamini **2.** (*от* экипировать 2.) šuorittamini
эколог ekologi
экологическ||ий ekologini, eko=; ~ая система ekosistemi
экология ekologija
экономика 1. (*совокупность производственных отношений*) talouš **2.** (*научная дисциплина*) talouš|tieto
экономист talouš|tieto|mieš
экономить 1. (*использовать целесообразно*) šiäštyä; ~ топливо käyttyä talouvellisešti polttoainehta; ~ силы šiäštyä voimie **2.** (*ограничивать расходы*) šiäštyä; ~ на питании šiäštyä ruuvvašša
экономический talouvellini; ~ уровень talouvellini tašo
экономично šiäštäväisešti
экономичн||ый šiäštäväini; ~ая машина vähän polttoainehta kuluttaja auto
экономи||я 1. (*от* экономить) šiäššäntä, šiäštämini; для ~и времени ajan šiäštämisekši; ~ сил в начале соревнований помогла лыжнику стать победителем voimien šiäštämini kilpailun alušša autto hiihtäjällä piäššä voittajakši **2.** (*бережливость, расчётливость*) šiäštäväišyš **3.** (*выгода*) šiäštö; большая ~ электроэнергии šuuri šähkövoiman šiäštö
экономный šiäštäväini
экран 1. (*устройство для защиты*) šuojuš **2.** (*поверхность для показа фильмов*) valko|kankaš **3.** (*поверхность для восприятия световых изображений*) ruutu; ~ компьютера tietokonehen ruutu
экранизация elo|kuvuanta; ~ романа romanin elokuvuanta
экранизировать elo|kuvata
экранирование šuojuamini; ~ приборов laittehien šuojuamini
экранировать šuojata
экс- entini; ~-министр entini ministeri
экскаватор kaivuri; ковшовый ~ kauhakaivuri
эксклюзивный ainut, ainut|luatuni, erikois=; ~ материал в газете ainutluatuni kirjutus lehešša
экскурс poikkiema, ekskurssi; ~ в древность ekskurssi muinosuoh
экскурсия joukko|matka, oppi|matka
экскурсовод opaš
экспансивный kiihakka|luontoni; ~ молодой человек kiihakkaluontoni nuori mieš
экспансия ekspansija; политическая ~ poliittini ekspansija
экспатриант muašta karkotettu
экспатриировать karkottua muašta
экспатриироваться lähtie muašta
экспедитор ekspediittori; почтовый ~ poštiekspediittori
экспедиция 1. (*поездка, поход с каким-л. заданием*) matka; научная ~ tutkimušmatka **2.** (*группа участников такой поездки*) matka|kunta **3.** (*отправление чего-л. куда-л.*) työntämini
эксперимент 1. (*научный опыт*) eksperimentti; приступить к ~у alottua eksperimentti **2.** (*попытка*) eksperimentti, kuot't'elu; смелый ~ rohkie eksperimentti

экспериментальн||ый eksperimentalini, eksperimentti=; ~ые данные eksperimenttitulokšet
экспериментатор eksperimentattori
экспериментировать kuot'ella, eksperimentoija; ~ с животными eksperimentoija elukkojen kera
эксперт asien|tuntija, ekspertti; военный ~ šotilašekspertti
экспертиз||а asien|tuntijan tarkaššuš; проходить ~у olla asientuntijan tutkittavana
экспертизн||ый asien|tuntija=; ~ая комиссия ašientuntijakunta
экспертный asien|tuntija=; ~ совет asientuntijaneuvošto
эксплуататор työ|tulokšien|ryöštäjä
эксплуатационн||ый käyttö=; ~ые расходы käyttömänöt
эксплуатация 1. (*разработка земли, природных богатств*) käyttämini; ~ лесов meččien käyttämini **2.** (*использование по назначению орудий и средств производства*) käyttämini, käyttö; ~ железных дорог rautateijen käyttämini
эксплуатировать 1. (*осуществлять эксплуатацию*) käyttyä hyväkšeh; ~ чужой труд käyttyä hyväkšeh työvoimua **2.** (*использовать по назначению орудия и средства производства*) käyttyä, pityä käytöššä; ~ железные дороги käyttyä rautateitä; ~ технику käyttyä tekniikkua
экспозици||я 1. (*размещение экспонатов*) näyttely; помещение для ~й näyttelyhuoneh **2.** (*лит., музык.*) ekspositijo
экспонат näyttely|esineh; редкие ~ы harvinaiset näyttelyesinehet
экспонировать näyttyä
экспорт 1. (*вывоз товара за границу*) vientä **2.** (*количество или стоимость вывезенного товара*) vientä|miärä
экспортёр muašta|viejä; страны-~ы raza kaašunviejämuat
экспортировать viijä muašta; ~ лес viijä muašta meččyä
экспортн||ый vientä=; ~ая торговля vientäkauppa
экспресс-анализ ekspress|analisi
экспрессивный ilmekäš, ekspessiivini
экспрессионизм ekspressionismi
экспрессия ilmekkyš, ekspressija; ~ чувств tuntojen ilmekkyš
экспромтом valmistautumatta; произнести речь ~ paissa valmistautumatta
экспроприация pakko|luovutuš, pakko-otto; ~ оружия ašeijen pakkoluovutuš
экспроприировать ottua pakolla, luovuttua pakolla
экстаз ekstasi
экстерн yksityis|opaštuja
экстернат yksityis|opaštujien tentti
экстерьер ulko|muoto; ~ лошади heposen ulkomuoto
экстра paraš, ekstra
экстравагантный eris|kummallini; ~ костюм eriskummallini puku
экстраверт ekstravertti
экстрадиция ekstraditijo
экстракласс ekstra|luokka; лётчик ~a ekstraluokan lentäjä
экстракт 1. (*вещество, извлечённое из растительной или животной ткани*) ekstrakti; ~ чеснока česnokan ekstrakti **2.** (*сгущённый сок ягод или плодов*) lieventämätöin mehu
экстраординарный erin|omani, oma|luatuni
экстрасенс einuštaja
экстремальн||ый 1. (*достигший наивысшей точки*) maksimalini; ~ая температура maksimalini lämpötila **2.** (*выходящий из рамок обычного*) poikkevukšellini, epänormalini; ~ые условия poikkevukšelliset olot
экстремизм ekstremismi
экстремист ekstremisti
экстренно kiirehešti; почему так ~? mintäh näin kiirehešti?
экстренный äkkinäini, äkki=; ~ отъезд äkkilähtö

эксцентричн||ый epätavallini; ~ое поведение epätavallini käytöš
эксцесс 1. (*крайнее проявление чего-л.*) purkauš; чувственные ~ы tuntojen purkaukšet **2.** (*острая негативная ситуация*) mellakka, yhteh|otto
экс-чемпион eks-meštari, entini meštari
элеватор 1. (*зернохранилище*) vil'an|kuivuamo **2.** (*транспортёр для перемещения грузов*) elevattori
элегантный eleganttini, elegantti=
элегия 1. (*лит., музык.*) elegija **2.** (*меланхолия*) šuru|mieli
электорат valiččijat, elektoratti
электризовать 1. (*физ.*) šähköštyä **2.** (*приводить в возбуждённое состояние*) kiihyttyä
электризоваться 1. (*зарядиться электричеством*) šähköštyö **2.** (*прийти в возбуждённое состояние*) kiihtyö
электрик šähkö|mieš; вызвать ~а kuččuo šähkömieštä
электрификация šähkötyš; ~ маленьких деревень pienien kylien šähkötyš
электрифицированный šähkötetty
электрифицировать šähköttyä; ~ железные дороги šähköttyä rautatiet
электрическ||ий šähkö=; ~ разряд šähköisku; ~ая сеть šähköverkošto; ~ое доение šähkölypšy; ~ провод šähkölanka; ~ утюг šähkösilityšrauta
электричеств||о 1. (*форма энергии*) šähkö; учение об ~е šähköoppi; работать на ~е ruatua sähkövoimalla **2.** (*освещение*) šähkö; остаться без ~а jiähä šähköttä
электричка šähkö|juna
электроаппаратура šähkö|laittehet
электробритва šähkö|parta|koneh
электробур šähkö|pora
электробытов||ой: ~ые приборы šähkö|koti|talouš|konehet
электровоз šähkö|veturi
электрогитара šähkö|kitara
электродвигатель šähkö|mouttori
электродоение šähkö|lypšy
электродоилка šähkö|lypšy|koneh
электродрель šähkö|pora
электроизмерительн||ый šähkö|mittauš=; ~ые приборы šähkömittaušlaittehet
электроизоляционн||ый šähkö|erissyš=; ~ые материалы šähköerissyšainehet
электрокардиограмма šähkö|kardiogramma
электролампа šähkö|lamppu
электромагнит šähkö|magniitti
электромассаж šähkö|hieronta
электромеханик šähkö|mehanikko
электромеханика šähkö|mehaniikka
электромиксер šähkö|ševotin, šähkö|härkin
электромонтаж šähkö|ašennuš
электромонтёр šähkö|ašettaja
электромузыкальн||ый: ~ые инструменты šähkö|šoittimet
электрон elektroni
электронагреватель šähkö|lämmitin
электронасос šähkö|pumppu
электроника elektronikka
электронно-вычислительн||ый: ~ая техника tieto|koneh|tekniikka; использование ~ой техники в учебном процессе tietokonehien käyttö opaššannašša; ~ая машина tietokoneh
электронн||ый elektroni=; ~ая теория elektroniteorija; ~ая оболочка атома atomin šähköpiälyš; ~ микроскоп elektronimikroskoppi; ~ая музыка elektronimusiikki; ~ая почта šähköpošti
электрооборудование šähkö|vehkehet, šähkö|laittehet
электропровод šähkö|lanka
электростанция voimala; атомная ~ atomivoimala

электросчётчик sähkö|mittari
электротехник sähkö|teknikko
электротехника sähkö|tekniikka
электротехнический sähkö|teknillini
электротовары sähkö|tarvikkehet
электроэнергетика sähkö|voima|talouš
электроэнергия sähkö|voima
элемент 1. (*составная часть чего-л.*) alku|aineh; периодическая система ~ов alkuainehien järješteImä **2.** (*электр.*) elementti; гальванический ~ gal'vanielementti
элементарн||ый 1. (*начальный*) alkeis=; ~ курс alkeiskuršši; ~ое образование alkeišivissyš **2.** (*понятный каждому, простой*) elementarini **3.** (*самый необходимый*) alku=; ~ые правила поведения käyttäytymisen alkutiijot
элита 1. (*отборные экземпляры растений, животных*) valitut **2.** (*лучшие представители общества*) eliitti; ~ писательского союза kirjuttajaliiton eliitti
эллипс ellipsi
эллипсоид ellipsoidi
элодея (*бот.*) vesi|rikka
эльф luonnon|henki, elffi
эмалированн||ый emali=, poluuta=; ~ая кастрюля poluutakattila
эмаль emali, poluuta
эмансипация emansipatijo; ~ женщин naisien emansipatijo
эмансипированный vapautunut
эмбарго kauppa|kielto
эмблема tunnuš; голубь – ~ мира kyyhkyni on rauhan tunnuš
эмбрион šikijö
эмигрант emigrantti
эмиграци||я 1. (*переселение из отечества в другую страну*) muašta|muutto **2.** (*пребывание за пределами отечества*) emigratijo; жить в ~и elyä emigratijošša
эмигрировать muuttua muašta
эмиссар emissari
эмиссия[1] (*финанс.*) emissijo
эмиссия[2] (*физ.*) emissijo; электронная ~ elektroniemissijo
эмитировать[1] (*финанс.*) emitoija
эмитировать[2] (*физ.*) emitoija
эмоционально tuntehellisešti
эмоциональный tuntehellini
эмоция tunneh
эмпирическ||ий empiirini; ~ая философия empiirini filosofija
эмульсия emulsija
эндокринн||ый endokriinini; ~ые железы endokriiniset rauhaset
эндокринолог endokrinologi
эндокринология endokrinologija
энергетик energetikko
энергетика energetikka; атомная ~ atomienergetikka
энергетическ||ий energija=; ~ие ресурсы energijavarat
энергично tarmokkahašti; ~ ходить šolkuttua
энергичн||ый 1. (*активный, деятельный*) tarmokaš; ~ работник tarmokaš ruataja **2.** (*интенсивный, решительный*) tehokaš; ~ая помощь tehokaš apu
энерги||я 1. (*физ.*) energija, voima; закон сохранения ~и voiman häviemättömyšlaki; тепловая ~ lämpöenergija **2.** (*способность активно действовать*) voima, energija; жизненная ~ elinvoima
энергоресурсы voima|varat
энергосистема sähkö|sistemi
энергоснабжение sähkö|tuotanto
энтузиазм innoššuš
энцефалит aivo|kuume
энциклопедическ||ий 1. (*от* энциклопедия) tieto|šanakirja=; ~ словарь tietošanakirja **2.** (*охватывающий многие области знаний*) moni|puolini; ~ие познания monipuoliset tiijot
энциклопедия tieto|šana|kirja
эпиграмма epigrammi
эпиграф 1. (*надпись на каком-л. предмете*) kirjutuš **2.** (*лит.*) epigraffi
эпидемия 1. (*медиц.*) epidemija, tartunta, kulku|tauti **2.** (*о чём-л. получившем широкое распространение*) epidemija
эпизод 1. (*происшествие, случай*) tapahuš; ~ жизни elämäntapahuš **2.** (*лит.*) juttu; рассказать один ~ романа kertuo yksi juttu romanista
эпизодически toičči, toisin ajoin
эпилепсия kuataja|tauti
эпилептик kuataja|tautini
эпилог 1. (*лит.*) epilogi, loppu|šanat; ~ книги kirjan loppušanat **2.** (*театр.*): ~ спектакля loppu|näytöš
эпистолярный kirjais|muotoni
эпитет epitetti
эпицентр 1. (*место на земле над очагом землетрясения*) keški|kohta; ~ землетрясения muantärissykšen keškikohta **2.** (*место, где что-л. происходит с наибольшей силой*) keški; быть в ~е событий olla tapahtumien kešeššä
эпическ||ий eeppini; ~ая поэзия eeppini runouš
эпопе||я 1. (*историческое событие*) šankari|starina **2.** (*насыщенное событиями повествование*) starina; его ~ю слушали с удовольствием hänen starinua kuunneltih mielelläh **3.** (*лит.*) epopeja; ~ Льва Толстого «Война и мир» Leo Tolstoin "Šota ta rauha" -nimini epopeja
эпос eepossa; всемирно известный ~ muajilman kuulusa eepossa
эпоха 1. (*продолжительный период времени*) kauši; ~ Возрождения renesanssikauši; новая ~ мировой истории muajilman istorijan uuši kauši **2.** (*геол.*) kauši; ледниковая ~ jiäkauši
эр||а 1. (*система летоисчисления*) ajan|lašku; до нашей ~ы ennein Iisussua, ennein meijän ajanlašun alkuo; первый век нашей ~ы enšimmäini vuosišata meijän ajanlaškuo **2.** (*геол.*) kauši; Мезозойская ~ Mezozoikauši
эритроциты ruškiet veri|šolut
эрозия 1. (*процесс разрушения земной поверхности*) erosijo **2.** (*механическая*) kulumini, erosijo; ~ металла rauvan kulumini **3.** (*медиц.*) erosijo
эротика erotiikka
эротический erotiikka=, erottini; ~ фильм erotiikkafilmi
эрудированный äijän|tietäjä, moni|puolisešti opaštunut
эрудит äijän|tietäjä, moni|puolisešti opaštunut
эрудиция äijän|tiijäntä, šyvät tiijot
эскадра eskaderi; ~ самолётов lentokoneheskaderi
эскадрилья lento|laivašto
эскадрон eskadroni
эскалатор eskalattori
эскалация eskalatijo; ~ войны šovan eskalatijo
эскалоп paisti|leikeh
эскиз käsi|piirroš, eskiisi
эскимо puikko|jiätelö
эскорт eskortti
эсминец hävittäjä|laiva
эсперанто esperanto
эссе esse
эссенция essenssi
эстамп estamppi
эстафета 1. (*спорт.*) vuoro=; ~ по бегу vuorojuokšu; ~ по плаванию vuorouinta **2.** (*о традициях*) jatkamini; трудовая ~ ruavon jatkamini
эстет estetti

эстетика estetiikka
эстетический estettini
эстон||ец, ~ка virolaini
Эстония Viro
эстонский virolaini, Viron; ~ язык viron kieli
эстрад||а 1. (*площадка для выступлений*) näyttely|lava **2.** (*вид исполнительского искусства)* estradi; театр ~ы estraditeatteri
этаж kerroš, kerta; я живу на пятом ~е mie elän viijenneššä kerrašša; поднимись на второй ~ nouše toiseh kertah
эталон 1. (*точный образец единицы измерения*) malli|mitta **2.** (*стандарт, образец*) malli, malli|kuva, mitta|puu; ~ поведения käyttäytymismalli
этап 1. (*стадия какого-л. процесса*) vaihe; начальный ~ развития kehitykšen alkuvaihe; на первом ~е alukši **2.** (*часть пути*) taival|oša; пробежать второй ~ juošša toini taivaloša **3.** (*военн.*) levähyš|paikka **4.** (*путь следования партии арестантов, сама такая партия*) etappi
этика 1. (*учение о морали*) etiikka **2.** (*совокупность норм поведения*) etiikka; врачебная ~ liäkärinetiikka
этикет etiketti; речевой ~ pakinaetiketti
этикетка nimi|lappu
этил etiili
этиловый etiili=; ~ спирт etiilispirttu
этимолог etimologi
этимологический etimologini; ~ словарь etimologini šanakirja
этимология 1. (*раздел языкознания*) etimologija **2.** (*происхождение слова*) šanan alku|perä
этическ||ий eettini; ~ие нормы eettiset normit
этническ||ий etnini; ~ие меньшинства etniset vähemmistöt
этногенез rahvahan šynty|perä
этнограф etnografi
этнографический etnografini
этнография 1. (*наука*) etnografija **2.** (*совокупность особенностей быта, нравов, культуры народа*) rahvahan elin|olot ta tavat, etnografija; ~ Севера pohjoiskanšojen elinolot ta tavat
этнос etnos
это (*частица*) še; кто ~ пришёл к нам? kenpäš še tuli meilä? как ~ так? mitein še niin?
этот, это, эта, эти 1. (*указательное прил.*) tämä, še, nämä; это моя ручка tämä on miun kynä; эти цветы очень красивые nämä kukat ollah oikein kaunehet; с это небо tämän taivahallini; на этой стороне tällä puolen **2.** (*в знач. сущ.*) tämä, še; возьми это ota tämä; это его вина še on hänen vika; это легко запомнить še on helppo muistua; это моё дело še on miun asie; это было уже давно še oli jo ammuin; в этом он прав šiinä hiän on oikie; до этого šitä ennein; расскажи об этом kerro täštä
этюд 1. (*рисунок или скульптура*) harjotelma; пейзажный ~ maiselmaharjotelma **2.** (*лит.*) kirjutuš; философский ~ filosofini kirjutuš **3.** (*музык.*) etyydi; ~ для скрипки viuluetyydi
эфемерн||ый tyhjä, kuviteltu; ~ые радости tyhjät ilot
эфир 1. (*хим.*) efiiri; этиловый ~ etiiliefiiri **2.** (*воздушное пространство*) avaruš **3.** (*радио= и теле=*) lähetyš; радио~ ratijolähetyš; теле~ telelähetyš
эффект vaikutuš, effekti
эффективно vaikuttavašti, tehokkahašti
эффективность tehokkuš, effektiivisyš
эффективный vaikuttava, tehokaš
эхинацея (*бот.*) ruškie|hattu
эхо kaiku, kajahuš; ~ от церковного колокола слышно далеко kirikön kellon kaiku kuuluu etähäkši; на озере ~ хорошо отражается järvellä kaiku hyvin kuuluu; ~ было слышно хорошо kajahuš kuulu hyvin
эшафот tappo|lava
эшелон 1. (*железнодорожный состав*) juna; ~ с углём hiilijuna **2.** (*военн.*) ešeloni
эшшольция (*бот.*) tuli|unikko

Ю

юбилей merkki|päivä, vuosi|juhla; пятидесятилетний ~ viisikymmenenvuosipäivä; праздновать ~ viettyä merkkipäivyä
юбилейный vuosi|päivä=, vuosi|juhla=; ~ год juhlavuosi
юбиляр päivän|šankari
юбка hameh; узкая ~ kaitani hameh; широкая ~ levie hameh; длинная ~ pitkä hameh; короткая ~ lyhyt hameh; нижняя ~ aluš-hameh ◇ держаться за юбку tarttuo helmah
ювелир (*мастер*) jalo|kivi|šeppä, kulta|šeppä
ювелирн||ый 1. (*относящийся к работе ювелира*) jalo|kivi=; ~ магазин jalokivikauppa **2.** (*с тонкой отделкой*) tarkka; ~ая работа tarkka ruato
юг 1. (*сторона света*) šuvi; на ~е šuvešša; дует с ~a tuulou šuvešta **2.** (*местность*) šuvi|puoli; ~ страны muan šuvipuoli **3.** (*тёплые края*) šuvi|muat; отдыхать на ~ах levätä šuvimaissa
юго-восток šuvi|merini
юго-восточный šuvi|merini
юго-запад lounaš; с ~a дует тёплый ветер lounahašta tuulou lämmin tuuli
юго-западный lounaš=; ~ ветер lounaštuuli
югослав, ~ка jugoslavi
Югославия Jugoslavija
югославский jugoslavijalaini
южанин šuven|eläjä
южноамерикан||ец, ~ка šuvi|amerikkalaini
южноамериканский šuvi|amerikkalaini
южноафрикан||ец, ~ка šuvi|afrikkalaini
южноафриканский šuvi|afrikkalaini
южнорусский šuvi|venäläini
южн||ый šuvi=, šuvini; ~ое полушарие muapallon šuvipuolisko; ~ ветер šuvituuli; ~ полюс Šuvin'apa
юкагир, ~ка jukagiri
юкагирский jukagirilaini
юла hyrrä, väkkärä; крутится как ~ pyöriy kuin hyrrä
юлианск||ий: ~ календарь juliani|kalenteri; ~ое летосчисление vahna ajanluku
юлить 1. (*вертеться, крутиться*) pyörie; не юли! elä pyöri! **2.** (*изворачиваться, ловчить, хитрить*) viisaštua, lipruta; ~ перед начальством lipruta herrojen ieššä
юмор huumori; чувство ~a huumorintaju
юморист, ~ка 1. (*автор юмористических произведений*) humoristi **2.** (*человек, относящийся ко всему с юмором*) humorini ihmini
юмористический humorini; ~ рассказ humorini kertomuš
юнга laiva|poika
юнец nuorukkaini
юниор, ~ка juniori
юниорск||ий juniori=, juniorien; ~ое соревнование juniorikilpailu
юнкер junkkeri, kadetti
юнкерск||ий junkkeri=, kadetti=; ~ое училище kadettiopisto
юнкор nuori lehti|mieš
юннат, ~ка nuori luonnon|toveri
юность 1. (*молодость*) nuoruš **2.** (*молодёжь*) nuoriso
юноша nuorukkaini
юношеский nuoruš=; ~ возраст nuorušaika
юношество 1. (*молодёжь*) nuoriso **2.** (*молодость*) nuoruš
юн||ый nuori; ~ натуралист nuori luonnontoveri; театр ~ого зрителя nuoren kaččojan teatteri
Юпитер (*астр.*) Jupiteri
юридически oikeuven mukah, juridisešti
юридический 1. (*связанный с правовыми нормами*) oikeuvellini, juridini; ~ факультет juridini tietokunta **2.** (*имеющий официальное право на что-л.*) oikeuven|mukani, juridini, lajillini; ~ владелец lajillini omistaja **3.** (*относящийся к работе юриста*) juristi=, juristin ◇ юридическая консультация oikeušaputoimisto
юрисдикци||я 1. (*право производить суд*) jurisdiktijo **2.** (*область, на которую распространяется такое право*) hallinto|piiri; это не в нашей ~и še ei ole meijän hallintopiirissä
юрисконсульт oikeuš|auttaja
юриспруденция oikeuš|tieto
юрист juristi, laki|mieš
юркий ketterä, šukkela, vikkelä; ~ зверёк ketterä elukka
юркну||ть livahtua, luiskahtua, vilahtua; мышь ~ла в норку hiiri livahti pešäh
юродивый pluašna
юродство 1. (*безумство*) hulluš **2.** (*нелепый поступок*) mieletöin ruato
юродствовать 1. (*вести себя подобно юродивому*) heittäytyö pluašnakši **2.** (*совершать нелепые поступки*) ruatua mieletöintä ruatuo
юрок (*зоол.*) pohjois|peiponi
юрский: (*геол.*) ~ период jura|kauši
юрта jurtta
Юрьев: ~ день Jyrin|päivä
юстици||я 1. (*судопроизводство*) oikeuven|hoito **2.** (*совокупность судебных учреждений*) oikeuš|laitoš; министерство ~и oikeušministerijö
ютиться elyä ahtahukšešša
юфть jufti|nahka

Я

я mie; я ничего не знаю mie en tiijä nimitä; прости меня prosti milma; пойдём со мной läkkä miun kera; у меня нет времени miula ei ole aikua ◊ ну, я тебе! ka mie šiula näytän! по мне miun mieleštäni

ябедни||к, ~ца kielijä, kieli|kello, kielen|kantaja, kielittelijä

яблоко omena; куплю яблок oššan omenoita

яблоневый omena|puu=, omena=; ~ сад omenatarha

яблоня (*бот.*) omena|puu; ~ дикая meččäomenapuu; ~ садовая tarhaomenapuu

яблочко 1. *см.* яблоко **2.** (*центр мишени*) kymppi

яблочный omena=, omenan; ~ пирог omenapiirakka

яви||ться, являться 1. (*прибыть*) tulla **2.** (*показаться*) jiäviytyö, ilmeštyö **3.** (*появиться неожиданно*) juohtuo; ~лась такая мысль šemmoni ajatuš juohtu mieleh **4.** (*оказаться*) olla; работа ~лась ценным вкладом в науку ruato oli tärkienä panokšena tietoh; ~ специалистом olla spesialistina

явка 1. (*прибытие*) tulo; ~ на собрание tulo kokoukšeh **2.** (*место, где происходит конспиративная встреча*) peitollini keräytymis|paikka

явление 1. (*проявление чего-л.*) ilmijö; ~ природы luonnon ilmijö; ~ общественной жизни yhteiskuntaelämän ilmijö **2.** (*появление*) tulo, ilmeštymini **3.** (*часть акта*) aktin oša

явно 1. (*открыто*) avonaisešti **2.** (*очевидно*) šelväšti

явн||ый šilmin|nähtävä, ilmi, julki; ~ая ложь ilmi valehuš; ~ая причина julki šyy

явочный: ~ая квартира peitto|korttieri

явственно šelväšti, ihan šelväh; это ~ заметно še näkyy šelväšti

явственный šelvä; ~ звук šelvä iäni

явств||овать šelvitä, tulla ilmi; из этого ~ует, что... täštä tulou ilmi, jotta...

явь tosi; это оказалось ~ю še oli tosi

ягдташ mečäššyš|laukku

ягель jäkälä

ягнён||ок karičča, vuonna; шерсть ~ка мягкая vuonnan villa on pehmie

ягниться vuonnie

ягняч||ий karičča=, vuonna=, karičan, vuonnan; ~ья шерсть karičanvilla

ягод||а marja; ~ы черники mussikan marjat; собирать ~ы poimie marjua; лесная ~ meččämarja; время сбора ягод marja-aika; сборщик ягод marjamieš; обильный ~ами marjasa; пачкаться ~ами marjautuo; шаньга с ~ами marjašanki

ягодица perä|pahka

ягодичн||ый perä|pahka=; ~ые мышцы peräpahkalihakšet

ягодник 1. (*место, где растут ягоды*) marjikko **2.** (*сборщик ягод*) marja|mieš, marjaniekka

ягодный marja=, marjan; ~ пирог marjapiirua; ~ морс marjavesi; ~ год marjavuosi; ~ суп на крахмале juuppo

ягуар (*зоол.*) jaguari

яд 1. (*отравляющее вещество*) myrkky **2.** (*то, что отрицательно действует на кого-л.*) myrkky; ~ сомнений epäilyjen myrkky

ядерн||ый yjin=; ~ая энергия yjinvoima ◊ ядерная война yjinšota

ядерщик yjin|fiisikko

ядовитость myrkyllisyš

ядовит||ый myrkky=, myrkyllini; ~ое вещество myrkyllini aineh; ~ая змея myrkyllini mato; ~ гриб myrkkyšieni

ядоносн||ый myrkky=, myrkyllini; ~ые растения myrkylliset kašvit

ядохимикаты kašvin|šuojelu|ainehet

ядрица krečču|ryynit

ядро 1. (*плода*) šyväin; ~ ореха pähkinän šyväin **2.** (*внутренняя часть чего-л.*) šiämi, yjin; ~ дерева puun šiämi; ~ атома atomiyjin **3.** (*главная часть*) yjin; ~ вопроса asien yjin **4.** (*снаряд*) kuula

язва (*медиц.*) huava, ajoš

язвенный huava= ◊ язвенная болезнь mahahuava

язвительно pistelöväšti

язвительность pistelöväisyš

язвительный pistelöväini

язвить (*говорить насмешливо*) pissellä, lyyvvä leukua

язёв||ый šäynyä=, šäynyän; ~ая икра šäynyänmähnä

язык 1. (*орган*) kieli; прокусить ~ purra kieli; лизать ~ом nuolla kielellä; кончик ~а kielenlatva **2.** (*система звуковых словарных и грамматических средств*) kieli; карельский ~ karjalan kieli; вепсский ~ vepšän kieli; иностранный ~ vieraš kieli; живой ~ elävä kieli; мёртвый ~ kuollut kieli **3.** (*система знаков, передающих информацию*) kieli; литературный ~ kirjakieli; ~ животных eläimien kieli; машинный ~ konehkieli **4.** (*стиль*) kieli; ~ Пушкина Puškinin kieli **5.:** ~ пламени tulen|liekki **6.:** ~ колокола kellon kieli **7.** (*пленный*) vanki ◊ что на уме, то и на языке mitä mieleššä, še i kieleššä; найти общий язык löytyä yhtehini kieli; бойкий на язык olla kielellä poikkoi; язык не поворачивается kieli ei kiänny; прикусить язык panna kieli hampahien tuakši; на языке мёд kieli keitinpiiraita paistau; язык до Киева доведёт kieli Kiijovah šuattau; укоротить язык lyhentyä kielilatva; язык без костей luutoin kieli; острый на язык teräväkielni; длинный язык pitkä kieli; язык заплетается kieli šekuou; язык отнялся kieli šuuh kirpo; держать язык за зубами pityä kieli šuušša; язык на плече kieli on vyön alla; трепать языком piekšyä kieltä; вертится на языке kielellä pyöriy; трезвонить языком šoittua kielellä; тянуть за язык vetyä kieleštä; распустить язык antua valta kielellä; чёрт за язык дёрнул piessa kieleštä veti

языковед kielen|tutkija

языковедение kieli|tieto

языковедческий kieli|tieto=; ~ термин kielitietotermi

языков||ой kieli=, kielen; ~ое чутьё kielitaju; ~ая система kielenjärješšyš

языков||ый kieli=, kielen; ~ая колбаса kielimakkara

языкознание kieli|tieto

языкотворец uušien šanojen kekšijä

языкотворчество uušien šanojen kekšintä

языческ||ий pakana=, pakanallini; ~ие верования pakanalliset uškomukšet
язычество pakanallisuš
язычник pakana
язычн||ый kieli=, kielen; ~ые мышцы kielilihakšet
язычок 1. (*язык*) kieli **2.** (*анат.*) kulkku|kieli **3.** (*бот.*) kielyt **4.** (*подвижная пластинка у различных предметов*) kieli, läppä; ~ колокола kellon kieli; ~ ботинка stupnin läppä
язь (*зоол.*) šäynyä
яичко 1. (*яйцо*) munani, jäiščäni **2.** (*анат.*) muna
яичник muna|šarja
яичница paissettu kanan|muna
яичный muna=, munan, jäiščä=, jäičän; ~ белок valkieni; ~ желток keltajaini
яйцевидный munan|muotoni
яйцекладущ||ий munija; ~ее животное munija eläin
яйцеклетка muna|šolu
яйценоск||ий hyvin munija; ~ие куры hyvin munijat kanat
яйцеобразный munan|muotoni
яйцеродный munija
яйцерождение munimini, muninta
яйц||о 1. (*птичье*) muna, jäiščä; куриное ~ kananmuna; варёное ~ keitetty muna; класть ~а munie **2.** (*предмет яйцеобразной формы*) muna; хрустальное ~ hrustalimuna **3.** (*у насекомых*) muna; муравьиные ~а muurahaisien munat
як (*зоол.*) jakki
яканье (*о произношении*) jaa:llini iäntämis|tapa
якать (*о произношении*) iäntyä jaa:llisešti
якобинец (*член радикального политического клуба*) jakobini
якобинский jakobini=
якобы mukamaš, puitto; говорят, ~ он вернулся šanotah, mukamaš hiän on tullun jälelläh
якорный ankkuri=, ankkurin; ~ канат ankkuriköyši
якор||ь ankkuri; опустить ~ laškie ankkuri; стоять на ~е olla ankkurissa
якут, ~ка jakutti
Якутия Jakutija
якутский jakuttien, Jakutijan; ~ язык jakutin kieli
ял laiva|veneh
яловеть jiähä mahokši, mahoutuo
яловица maho
ялов||ый maho; ~ая корова maholehmä; ~ая овца maholammaš
ям||а 1. (*место для хранения*) kuoppa, hauta; в ~у убирают репу и картофель kuoppah pannah nakrehet ta potakat; полная ~ hauvallini **2.** (*углубление в земле*) hauta; на дороге большие ~ы tiellä ollah šuuret hauvat; упасть в ~у lanketa hautah **3.** (*впадина, низина*) notko
яма||ец, ~йка jamaikalaini
Ямайка Jamaika
ямайский jamaikalaini, Jamaikan
ямб jambi
ямбический jambi=, jambini
ямистый hauvakaš
ямщик hevois|mieš
ямщицкий hevois|mieš=, hevois|miehen
январский pakkais|kuun, pakkais|kuini; ~ мороз pakkaiskuun pakkani
январ||ь pakkais|kuu; в ~е pakkaiskuušša; первого ~я enšimmäisenä päivänä pakkaiskuuta
янтарн||ый 1. (*сделанный из янтаря*) meri|pihka=; ~ые бусы meripihkakaklakoru **2.** (*о цвете*) meri|pihkan värini
янтарь meri|pihka
япон||ец, ~ка japanilaini
японист japanologi, Japanin tutkija
японистика japanologija
Япония Japonija
японский japanilaini, Japanin; ~ язык japanin kieli
яр 1. (*обрыв*) äpräš, termä; на ~у termällä, aprähällä **2.** (*заросший овраг*) rotko
ярит||ься kauhtuo, pauhata; вода ~ся vesi pauhuau
ярица kevät|vil'l'a
ярка kariščа
ярк||ий 1. (*сияющий*) kirkaš, helövä, loistaja; ~ое солнце kirkaš päiväni; ~ свет kirkaš valo **2.** (*разноцветный*) eri|värini; ~ое платье erivärini mekko **3.** (*впечатляющий*) mainikaš, verratoin; ~ трюк mainikaš temppu **4.** (*убедительный*) ušottava; ~ пример ušottava esimerkki
ярко 1. (*ослепительно*) kirkkahašti; солнце светит ~ päiväni paistau kirkkahašti **2.** (*впечатляюще*) mainittavašti, verrattomašti
ярко-красный kirkkahan|ruškie
яркость 1. (*о свете*) kirkkahuš; ~ летнего дня kešäpäivän kirkkahuš **2.** (*о цвете*) kirkkahuš
ярлык 1. (*листок с указанием данных*) nimi|lappu **2.** (*отрицательная краткая характеристика*) leima; на нём ~ обманщика hänešša on valehtelijan leima
ярмарка 1. (*торг*) jarmankka, markkinat **2.** (*съезд торговых и промышленных организаций*) kokoutumini; международная ~ rahvahienvälini kokoutumini
ярмарочный jarmankka=, markkina=; ~ день markkinapäivä
ярмо 1. (*деревянный хомут*) puu|länket **2.** (*бремя*) takka, kivi; он как ~ на шее hiän on kun kivi kaklašša
яровизация ijättämini
яровизировать ijättyä
яров||ой 1. (*об однолетнем растении*) kevät=; ~ые кевätkylvö **2.** (*засеянный такими растениями*) kevät=; ~ сев kevätkylvö
яростно hurjašti
яростный 1. (*полный ярости*) hurja, raivo|hullu; ~ человек raivohullu ihmini **2.** (*неукротимый*) voimakaš; ~ ветер voimakaš tuuli
ярость 1. (*сильный гнев*) kauhtumini; прийти в ~ kauhtuo **2.** (*необычайная сила проявления чего-л.*) voima; ~ ветра tuulen voima
ярус 1. (*один из горизонтальных рядов чего-л.*) kerroš; сложить в два ~а panna kahteh kerrokšeh **2.** (*театр.*) parvekeh; ложа второго ~а toisen parvekkehen rivi **3.** (*геол.*) kerroš
ярутка (*бот.*) kukkaro|ruoho; ~ полевая peltokukkaroruoho
ярый 1. *см.* яростный **2.** (*страстный*) innokaš; ~ противник курения innokaš tupakoinnan vihuaja
ясеневый tuli|penšahan; ~ лист tulipenšahan lehti
ясень (*бот.*) tuli|penšaš
ясли 1. (*кормушка для скота*) šoimi; положить сено в ~ panna heinyä šoimeh **2.** (*детское учреждение*) šeimi
ясне||ть 1. (*становиться понятным*) šelvitä, tulla šelväkši; дело ~ет asie tulou šelväkši **2.** (*становиться ярким*) kirkaštuo **3.** (*становиться лучше воспринимаемым*) šelvitä; звук ~ет iäni šelviey **4.** (*светлеть*) kirkaštuo; взгляд ~ет kačonta kirkaštuu **5.** (*о погоде*) šieštyö; погода ~ет šiä šieštyy
ясно 1. (*нареч., понятно, логично*) šelväšti; ~ говорить paissa šelväšti **2.** (*в знач. сказ. безл., понятно, логично*) on šelvä; это-то ~ šehän on šelvä **3.** (*нареч., ярко*) kirkkahašti; солнце светит ~ päiväni paistau kirkkahašti **4.** (*в знач. сказ. безл., безоблачно*) on šelkietä; сегодня ~ tänäpiänä on šelkietä
ясновидение einuštamini
ясновид||ец, ~ица einuštaja
ясновидящ||ий, ~ая einuštaja

ясность 1. (*логичность, очевидность*) šelvyš; получить ~ šuaha šelvyä **2.** (*погоды, воздуха*) kajoš
ясн||ый 1. (*логичный, очевидный*) šelkie, šelvä; ~ ответ šelvä vaštauš; ~ое дело šelvä asie **2.** (*яркий*) kirkaš; ~ое солнце kirkaš päiväni **3.** (*хорошо воспринимаемый*) šelvä, šelkie; ~ голос šelvä iäni **4.** (*спокойный*) kirkaš, puhaš; ~ взор kirkaš kačonta **5.** (*о погоде*) šelkie; ~ая погода šelkie šiä, pouta; ~ое небо šelkie taivaš
яства herkut
ястреб (*зоол.*) haukka; ~-тетеревятник kanahaukka; ~-перепелятник varpuishaukka
ястребин||ый 1. (*от* ястреб) haukka=, haukan; ~ клюв haukan n'okka; ~ое гнездо haukan pešä **2.** (*злобный*) haukka=, haukan; ~ взгляд haukankačonta
яхонт rubiini
яхонтовый rubiini=

яхт||а purjeh|veneh; управлять ~ой ohjata purjehvenehtä
яхтенный purjeh|veneh=, purjeh|venehen
яхт-клуб purjehtelija|šeura
яхтклубовец purjehtelija|šeuran jäšen
яхтсмен purjehtelija
ячейка 1. (*отдельное звено в чём-л.*) šolu, (*в сети*) šilmä **2.** (*небольшая организационная группа*) ošašto; комсомольская ~ nuorisoliittolaisošašto
ячменн||ый osra=, osran; ~ое поле osrapelto
ячмень[1] (*бот.*) osra
ячмень[2] (*медиц.*) koiran|nänni
ячнев||ый osra=, osran, osrani; ~ая крупа osrašuurma
яшма jaspis
ящерица (*зоол.*) čičiliušku; ~ живородящая pikkučičiliušku
ящик kašši, kori, luatikko
ящур šuu- ta šorkka|tauti

Справочное издание

РУССКО-КАРЕЛЬСКИЙ СЛОВАРЬ
(севернокарельские диалекты)

Составители:

Зайков Пётр Мефодьевич
Каракина Валентина Ивановна
Спицына Мария Анатольевна
Архипова Нина Николаевна
Медведева Татьяна Ивановна
Пеллинен Наталия Александровна
Новак Ирина Петровна
Леттиева Галина Егоровна

Технический редактор

А. А. Чубурова

Корректор

Н. А. Пеллинен

Компьютерная вёрстка

Н. Г. Молокова

Подписано в печать 23.11.2015. Формат 60x84/8
Усл.печ.л. 41,85. Тираж 1000 экз.
АУ РК «Издательство «Периодика»
185035, г. Петрозаводск, ул. Германа Титова, д. 3
e-mail: periodika@rkperiodika.ru
www.rkperiodika.ru

Отпечатано в соответствии с качеством предоставленного оригинал-макета
в ОАО «Областная типография «Печатный двор»,
432049, г. Ульяновск, ул. Пушкарёва, д. 27